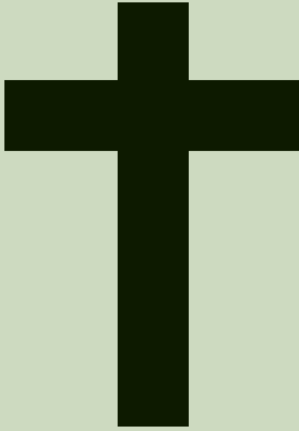

Aú-ai símai
kááísamakain-ai

The New Testament in the Awiyaana language of Papua New
Guinea

Aú-aaí símai kááísamakain-aaí
The New Testament in the Awiyaana language of Papua New
Guinea
Nupela Testamen long tokples Awiyaana

copyright © 1984 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Awiyaana

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2013-08-17

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Mar 2025 from source files dated 31 Aug 2023
0dda5aa4-c019-59cf-b9ee-e1fd4762d49c

Contents

FRT	1
Mátiyu	2
Mááka	76
Rúku	118
Yóni	191
Aantá-waasi	239
Rómu	307
1 Kórinti	341
2 Kórinti	375
Kárésíya	397
Éfésási	410
Firípái	421
Kórósi	429
1 Tésárónika	437
2 Tésárónika	444
1 Tímóti	448
2 Tímóti	457
Táitási	464
Fírímóni	468
Ipúru	470
Yémísi	497
1 Pítaa	506
2 Pítaa	515
1 Yóni	520
2 Yóni	528
3 Yóni	530
Yúti	532
Paápé uráin-aaí	535
Read the New Testament	569
Tuwímbai-aaigoni áwáu maarán-íye	581

Aú-*aa*í símaí kááísamakain-*aa*i

The New Testament in the Awiyaana language of Papua New Guinea

Nupela Testamen long tokples Awiyaana

Aú-aaí símaí kááísamakain-aaí

The New Testament in the Awiyaana language of Papua New Guinea

Translation by Wycliffe Bible Translators

© 1984, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Print publication 1984 by Christian Communications Limited, Hong Kong

Print version ISBN 0 86893 137 3

<http://www.Wycliffe.org>

<http://pngscriptures.org>

<http://www.ScriptureEarth.org>

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons license (Attribution-Noncommercial-No Derivative Works).

<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0>

Your are free to share — to copy, distribute and transmit the text under the following conditions:

- **Attribution.** You must attribute the work to *Wycliffe Bible Translators* (but not in any way that suggests that they endorse you or your use of the work).
- **Noncommercial.** You may not use this work for commercial purposes.
- **No Derivative Works.** You may not alter, transform, or build upon this work.
- **In addition,** you have permission to port the text to different file formats, as long as you don't change any of the text or punctuation of the Bible.

Notice — For any reuse or distribution, you must make clear to others the license terms of this work.

Tok Orait

Dispela Buk Baibel i kam wantaim tok orait na lo bilong Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivative Works license. Em i tok olsem **yu ken givim kopi long narapela manmeri.** Yu ken wokim kopi na givim long husat i laikim. Tasol, yu mas tok klia dispela samting i kam long <http://tokplesbaibel.org>. Yu no ken kisim mani na salim dispela. **Yu mas givim nating.** Na tu, **yu no ken senisim Tok.**

Ol piksa i kam wantim ol Baibel na narapela buk i stap long dispela sait i gat tok orait long usim wantaim dispela samting tasol. Sapos yu laik narapela tok orait, yu mas askim husat i papa bilong copyright long dispela ol piksa. Sapos yu laik stretim samting i no orait long dispela tok orait, stretim tok, salim Buk Baibel, o tainim Tok bilong God long nupela tok ples, yu ken **askim mipela.**

Olgeta tok orait na lo long tok ples English i stap long <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/legalcode>.

Sapos yu gat askim long dispela, **plis askim mipela.**

Mátíyu

Ísu wiyómpa'a iyówana Mátíyu siyáánkai-aataiya'iyó miyáumai-aatai maisuwéna Ísun-aaí agaimakáíye. Ísuni kísau-waasima sísamai-fakemba kae'á kumbaimái-waasifinkemba moóráwígon-awí'a Mátíyu moórá-awí'a Rífái wemá maanáúfái agaimakáíye. Maníkó séna sáwí'o úmáimo méraampinkemba faútíyukaiye siyóntemba ááéraan-aaí símai kááísamakon-afuí-wandaaifimba agáúmba Ísuntafesa siyáawe. Yúndaa-waasi Ísuntafesa séna Maníkómó iyáfasinankaiwai Mésíyaan-íye síwae séna maanáúfáifimbá agaiyáíye. Ísu fasi'aémbá tokéna Maníkóní ámútankoni áwáuma simátimena Maníkó wení waási wégarawin-aaí simátíma'mae iyáíye. Mátíyu miyán-áái maanáúfáifimbá agaimakáíye.

Rúku 3:23-28

1 Ísu Káráísítini akúní'o uráan-aaí. Ísun-aíwá'ná Téfítin-íye. Téfítin-aíwá'ná Émbaramun-íye.

2 Émbaramu Áísáakimba ma'ankówana
Áísáaki Yékopumba ma'ankówana
Yékopu Yúndaa-iyai afarawainonda matinkówana

3 Yúndaa Pérésinte Sáraante matínkaraimba
tinówa Témaan-íye.

Péresi Éséronimba ma'ankówana
Éséroni Árámumba ma'ankówana

4 Árámú Ámínándapumba ma'ankówana
Ámínándapu Násonimba ma'ankówana

Násoni Sáómonimba ma'ankówana
5 Sáómoni Póásimba ma'ánkaraimba
anówa Ré'apimaniye.

Póási Ópétimba ma'ánkaraimba
anówa Rútimaniye.

Ópéti Yésimba ma'ankówana

6 Yési Téfítimba ma'ankówana
Téfítimo káráwiyaiwai Soromonimbá
ma'ánkaraimba anówani aifaráán-kwánkón-áwí'a
Yúrâya úwana ánaaen-kwamba Téfítin-íye.

7 Soromoní Ríyapoamumba ma'ankówana
Ríyapoamu Ápáísaamba ma'ankówana

Ápáísaa Ésaamba ma'ankówana

8 Ésaa Yíósafatimba ma'ankówana
Yíósafati Yórámumba ma'ankówana
Yórámú Ásáyaamba ma'ankówana

9 Ásáya Yótámumba ma'ankówana

Yótámú É'ásaamba ma'ankówana
É'ásaa Ésékayaamba ma'ankówana

10 Ésékayaa Mánásaamba ma'ankówana

Mánásaa Émósimba ma'ankówana
Émósi Yósáyaamba ma'ankówana

11 Yósáyaa Yékónaya-iyai afarawainonda matinkówasa
minkánaáfímbá Pépíróni-naopakewi Ísareri-waasi tatí'maesa Pépírónifa'a
ándáfa'a mátínkaraawe.

12 Pépírónifa'a mátinkon-kanaafimba
Yékónaya Siátiomba ma'ankówana
Siátio Sérápáperimba ma'ankówana

13 Sérápáperi Ápáyatimba ma'ankówana
Ápáyati Éráyakimumba ma'ankówana
Éráyakimu Ésomba ma'ankówana

14 Éso Sétókomba ma'ankówana
Sétóko Ékímumba ma'ankówana
Ékímu Éráyatimba ma'ankówana

15 Éráyati Ériesaamba ma'ankówana
Ériesaa Mátánaamba ma'ankówana
Mátánaa Yékopumba ma'ankówana

16 Yékopu Yósepimba ma'ankówana
Yósepi Máriyaan-awaaikó úwana Máriyaa
Ísun-anówan-iyé. Ísuntafesa Manikó iyáfasinankaraiwaiye sésa Káráisitíye
wésewe.

17 Émbaramumo méronka'a sísamaifakemba éiyaimba kumbaimái-waasi
14 waasi agaiyówasa Téfitimo paápé urénamo méronka'a sísamaifakemba
éiyaimba kumbaimái-waasi 14 waasi agaiyówasa Pépírónifakewi tatí'maesa
Pépírónifa'a ándáfa'a mátínkarowasa méron-kanaafimba sísamaifakemba
éiyaimba kumbaimái-waasi 14 waasi agaiyówana minká'á Máriyaa Ísu
Káráisitimba ma'ánkaraiye.

Ísumbo ma'ánkarain-ai.

Rúku 2:1-7

18 Ísu Káráisitimba ma'ankómba maará uráiyé. Ísun-anówamba
Yósepinka'a aai símakowana Yósepi ímba wesé'a kurónka'a ámu'a paápé
uráiyé. Ufaen-ámútánkó Máriyaan-arumpi túwana ámu'a paápé úwana

19 awaaikó kawé'á wéuwai séna waási túranka'a ai'máránana Máriyaa
aigaesáféna

ifáimpó'a aúpá'á ai'mátuwanaumne-imayaa uráiyé.

20 Miyá imáyaa wéena a ún-kwérowana Fasi'aénkó kísau-waasigo
wiyómpakewi kaainampá'á simámena séna Yósepiyo Téfitin-andafaken-
kwaasi óne. Máriyaamo ámu'o káúfimba Ufaen-ámútánkó aantemba ámu'a
kauwánkáimba po wembá úwoi máinompo ímba áa'á íno.

21 Iyámpóimo ma'ankáinda áwí'a Ísuwe simánkacao siyáiyé. Mináwíkóni
áwáuma wení waási sáwí-imayaagomo ta'ótokaimpinkemba faútinkainiye
siyáiyé.

22 Naaófá'á Manikón-aaimo simátímakowi siyónka'a póna miyán-tántáá'á
paápé uráiyé.

23 Wemá agaimaréna séna
moórá-inaamarugo waai ímba maiyéna ámu'a

kaumái iyámpói ma'ankáínasa miníyámpóígón-
áwí'a Émáníyueriye sénááwe

agaimaréna siyáimba mináwíkóní áwáuma Maníkó keséta méraiye siyáíye.

²⁴ Yósepi aúfínkémbá iyáfasinena Fasi'aénkóní kísau-waasigo wíyómpakewi siyóntemba awaainínkómbá maiyéna

²⁵ ímba wesé'a kúmba úwoi ména káráwiyowana iyámpói ma'ankówana áwí'a Ísuwe simánkaraiye.

2

Aafáúmó iyáúsupaken-kwaasimo taawánaraan-aaí.

¹ Yúndiyaa-marafaken-kawaagon-awí'a Éroti méron-kanaafimba Pétaremu-naopa'a Máriyaa Ísumba ma'ánkarowasa némpakemba aafáúmó iyáúsupaken-kwaasi kawé'-ímáyááwárá'-wáási témesa Yérúsaremu-naopa'a tésa

² sésa Yúndaa-waasiya'a káráwiyiniye sénamo ma'ánkáín-iyampoi nááfara ánkaraao. Aafáúmó iyáúsiya'a méta awánáundasa moórá-o'a paápé isatá awánéta séta iyámpói ma'ánkaraimba póta awánéta wenáwí'a mósá maránae séta témeta túne siyáawe.

³ Suwaná marará-káwáágó Éroti mináái isówana arunkó sáwí'a úwasa Yérúsaremu-naopakewiwara'a isówana tirunkó sáwí'a úwana

⁴ Éroti óraa'-amaan-kisau-waasiye ámáambo sun-kwáásiyé táántowasa túwaandu uwaná séna Maníkómó ai'maráíndawimba Káráisitimba ma'ankáinda nááfara ma'ankáíníyo súwasa

⁵ sésa Yúndiyaa-marafa'a Pétaremu-naopa'a ma'ankáíníye. Maníkón-aaimo simátímakowi agaimaréna séna

⁶ Yúndiyaa-marafa'a Pétaremu-naopaken-kwaasisono. Yúndiyaa-marafa'a káráwiyaiwaiimba kentí naaópa'o káráwiyaiwai ímba tínaempa'a méraawe. Kentí naaópakemba moóráwigo paápé uréna kesí waási Ísareri-waasiya'a kawé'á úmai káráwiyiniye agaimaréna siyáíye suwaná

⁷ Éroti iséna aafáúmó iyáúsupaken-kwaasi aúpá'á táántowasa tuwaná tísaí ena séna nóran-kanaawa minó'á paápé isará awánaraao súwasa simámúwana

⁸ Éroti séna Pétaremufa'a miníyámpói koayaafái úmai awáné'a tasimásimíya'a kesé'a kuré'a wenáwí'a mósá máráano súwasa

⁹ iséna kumbá aafáúmó iyáúsupa'o mésamo awánaraan-o'a awánowana minókó aifa'á wéwena miníyámpóimó méronka'a kowaúwasa

¹⁰ áfááraumai aamoí ésa

¹¹ mindáúmpá'á iyésa anówane miníyámpóiyé tuwánésa kífesaa miníyámpóígón-áwí'a mósá marésa unáámbá óin-tokésa kawé-tántáá'á kori-óntámbá fóimai amésa kawé'-úmúmbó í-tántáá'á fóimai amésa asaa-wiyúm-básáwénkwárá'á fóimai ámakaawe.

¹² Ámatuwesa tún-kwáúwana Maníkó kaainampá'á simátimena séna Érotimba ímba kosimáméro súwasa fí'on-ampakemba kentí naaópa'a kuráawe.

Ísumba áí'maesarai Ísípifa'o kurááyan-aaí.

13 Kúwana wíyómpakemba Fasi'aénkóní kísau-waasigomba Yósepi kaainampákémbá awánówana séna Éroti miniyámpóí tufuwíndasafena wésaafa-ifo iyáfasine anówane miniyámpóíyé tí'mae Ísípi-marafa'a koména'a aáno'a simáme'a áí'mae tiyó sénaumne súwana

14 mindó'wáámbá iyáfasinena anówane miniyámpóíyé tí'maena Ísípi-marafa'a wémena

15 mifá'á komérowana Éroti pukáíye. Naaófá'á Manikón-aaimo simátímakowi siyónka'a póna miyá uráíye. Wemá agaimaréna séna Fasi'aénkó séna

Ísípi-marafakemba kesáánimba
méraina'a áántaanana kouweráíníye

siyáíye agaimaréna siyónka'a póna miyá uráíye.

Iyámpóímo tínkankaan-ai.

16 Éroti awánómba aafáúmó iyáúsupaken-kwaasi karo'á simánkesa kóuwana Érotin-arunko áyámba úwana aafáúmó iyáúsupaken-kwaasimo simámakon-aaisafenawe o'á paapé uráiyemo siyón-aaisafenawe imáyá éna tuwímbai tí'maréna séna Pétaému-nao'-aempa'-naopimpa'a kae'-áátáímó uwásúwén-iyampoíye ímbo kae'-áátáímó uwásúwén-iyampoíye saafá úmai tínkantuwáaro súwasa miyá uráawe.

17 Naaófá'á Manikón-aaimo simátímakowin-awi'a Yéremaya siyónka'a póna miyá uráíye. Wemá agaimaréna séna

18 Ráma-waasi áfááraumaimo ifi'ó taráamba ísaraawe. Réserin-aísaaftantamba uráan-kwaasi miwítí iyámpóísafesa ifi'á taawasá iyámpóímo

pukáantafesa timambá faráátamai tínkaraawasa úwoi ifi'á támaesa iyáawe agaimaréna siyáíye.

Ísípifakembo tiyáan-ai.

19 Éroti puwúmba Yósepi Ísípi-marafa'a ména wíyómpakemba Fasi'aénkóní kísau-waasigomba kaainampákémbá awánówana séna

20 miniyámpóígómbá tufuwónaemo sen-kwáási é'a púwófo iyáfasine anówane miniyámpóíyé tí'mae Ísareri-marafa'a waaó súwana

21 iyáfasinena awaainínkóné ááninkonte tí'maena Ísareri-marafa'a kúmba

22 Érotin-ááninkon-awi'a Ákéreasi afowán-ánóndáá Yúndiyaa-aempa'a kawáá-kísáú wémauwana Yósepi iséna mináémpá'ó wíndasafena inkaisúwana kaainampá'á Manikó simámuwana Kárirí-aempa'a

23 Násareti-naopa'a tí'maena koméraiye. Naaófá'á Manikón-aaimo simátímakowi siyónka'a póna miyá uráíye. Wemá Ísuntafena séna

Násaretifaken-kwaasin-íye sénááwe

agaimaréna siyónka'a póna miyá uráíye.

3

Yónimo simátímakain-ai.

Máaka 1:2-8, Rúku 3:1-18, Yóni 1:19-28

1 Minkánaáfímbá moóráwígon-awi'a Yóni ména nombó maitinkówi póna Yúndiyaa-marafa'a kúmba máásai-marafa'a koména simátiména séna

2 Maníkó wení waási kawáánimba ómbaraifo kentí sáwí-imayaa tuwé'a Maníkómpá'á teró simátíma'maena iyáíye.

3 Naaófá'á Yóni ímbo méronka'a Maníkón-aaimo simátímakowin-awi'a Áísáya Yónimo paapé índasafena imáyáa éna agaimaréna séna moóráwigo máásai-marafa'a ména aemáiyakemba séna Fasi'aénkóni aambó wi'ankáiyamba wení aambá arupíse íyana minámpá'á wíno

Áísáya agaimaréna siyónka'a póna Yóni paapé úwana mináái paapé uráíye.

4 Yóni káámeri-poigoni áyáu-watoi iyéna ásisamba á'wáánkau uréna fa'nóriné wantáámikóni aúwé mintón-aantemba wénena

5 aai simátíma'maena iyúwasa Yérúsaremu-naopakemba-kwaasiye Yúndiyaa-aempakemba-kwaasiye Yóndani-nonkoni menáipákéné maanáipákén-kwáásíyé miyáumai-waasi tóso ésa

6 miwítí sáwí-awauma kufiyúwana Yóni Yóndani-nompimba nombá maitínkaraiye.

7 Yóni nombá maitínkéna awánómba amáán-kawaa-waasiye Sátúsi-amaan-kawaa-waasiye sáwífa'a nombá maisínkáinkwae sésa wempá'á tóso uwaná simátimena séna iyánkó póígon-araa'an-owe. Maníkó kentí sáwí-meyamba tímínifo nááwa simátímísara iséra inkaiséra wéteo.

8 Kentí sáwí-kisau tuwé'o Maníkómpá'ó té'o é'a kawé-kísáú maíya'a tuwánánaumne.

9 Émbaramu kentáa síwá'ná imbá póta Maníkóni kawé'-wáásísá úne sé'a miyán-ímáyáá ímba oro. Maníkó Émbaramun-aísaafitantamba ónááwe sénaraantaasi maanóntámpinkémbá kanaámpó'a waási úráaro sisa'á úráawaisino. Émbaramun-aísaafitantamba uráundawi póta kawé'-wáásísá úne sé'a miyán-ímáyáá ímba oro.

10 Ímba kawé'-árámbá iyáín-taima áwáufimba wéayaisuwesamo iyafímbó agaisúwáantemba Maníkó miyáumai kentí sáwí-meyamba tímíniye Yóni siyáíye.

11 Yóni simátimena séna kentí sáwí-imayaa tuwé'a Maníkómpá'ó tewí nombá wémaitinkaundanifo kesínaaembo tándawi Ufaen-ámútánkómbá ai'maránana kuména kempímbá óraa'a uwátinkainiye. Iyamó agáéntemba íniye. Wemá óraako kembá iyáákaraifo wemó aai síndara'o kemó sendá sáwí'an-íye.

12 Aawínkwínaumo sipetífímbó mósá marésamo mentúwááwanamo anómbo marapá'ó kúmísanamo ásimo fiyúndágomo tiyútúwáísasamo kámakama'o índai-iyafimbo uwááígomo agaisuwésamo anómbo naaúmpa'o mósá maráántemba waási miyaráámbá íniye Yóni siyáíye.

Ísumba nombó maíyánkarain-ai.

Máaka 1:9-11, Rúku 3:21-22

13 Minkánáa Ísu Káriri-aempakemba Yóndani-nompa'a téna Yóni nombá maisínkáinkwae séna túwana

14 Yóni séna ímbanifo emó nombó maisínkénda kanaán-ifo kentáfémo sémo nombá maisínkaaómó séndawe súwana

¹⁵ Ísu séna ifátuwe súndantemba miyán-uwo. Miyámó ékaimo ékai Maníkó siyáini'a óyauye súwana ewé séna

¹⁶ nombá maiyankówana nompínkémbá iyáfasinowana kampúaran-tawaai tuwínkaa'-úwana Yóni awánómbe Maníkóní ámútanko mááufu'-numaraamba úmaena Ísu ane'á kumbérowana

¹⁷ aaiḡ aantemba wiyómpakemba séna maawá kesáánimba isa'á wen-ímáyáá wée'a áfááraumai aamoí uwánkaumne siyáiyé.

4

Waántáwanko Ísumba ma'máimo awánarain-ai.

Máaka 1:12-13, Rúku 4:1-13

¹ Súwana waántáwanko Ísumba áisai úmai isáíndasafena Maníkóní ámútanko Ísumba simámuwana máásai-marafa'a

² koména tómbá ímbe néna ayáátááka'a 40 no'waamba waúwana áfááran-ai tówana

³ waántáwanko Ísu sáwí'o índá awánánae séna Ísumpa'a téna séna emá Maníkón-ááninko úne wésempo maanóntánkóntáfé tómbá úréna'a naanó siyó súwana

⁴ Ísu séna Maníkón-ai aúfáífinkemba séna tómbó náiyawi aantemba waási ímbe fasi'átinkainifo Maníkó siyáintemba seyaafá'á iyana fasi'átinkainiye

siyáifo emó sénda ímbe miyá ónaumne súwana

⁵ waántáwanko Ísumba áí'maena Yérúsaremu-naopa'a wéna óraa'-amaandankoni amifa'á móankena

⁶ séna Maníkón-ai aúfáífinkemba séna Maníkó wiyómpakemba wení kísau-waasisomba ti'maráinasa enká'á káráwiyesa pósa óntanka'a aísamai turaráanafo sésa tiyáántandesa faramónááwe

siyáiyé. Mindásafe emá Maníkón-ááninko úne wésempo maankákémbá ásáfenasa wiyómpakewi farámbaesa marapá'á múankanaawe waántáwanko súwana

⁷ Ísu séna Maníkón-ai aúfáífinkemba é'a miyá siyéna moórá-aiiwara'a séna

kentí Fasi'aénkó Maníkómbá áisai úmai isánae ímbe seró

siyáimba emó séndantembo miyámó ékaa Maníkómbá áisai úmai isáúsino. Mindásafemo emó sénda ímbe miyá ónaumne Ísu súwana

⁸ waántáwanko Ísumba áí'maena óraa'-omapa'a iyéna móankena seyaafá'-márafá'á káráwiyon-kwaasiye miwítí óraa-fasi'aene aráánamena

⁹ séna kenká'ó kífaemo ken-ímáyáámó mósá máréna'o é'a káráwiyi-kisau áména káráwiyinone waántáwanko súwana

¹⁰ Ísu séna waántáwanko kóuwo. Maníkón-ai aúfáífinkemba séna kentí Fasi'aénkó Maníkómpá'á ímáya é'a wenáwí'-aantemba mósá maré'a wení kísau aantemba máero

siyáifo emó sénda ímbe miyá ónaumne súwana

¹¹ waántáwanko auwéna kúwasa wiyómpakemba Maníkóní kísau-waasi kumésa Ísumba áwa'nai uráawe.

Ísu wení kísau mo ómbakain-ai.

Máaka 1:14-15, Rúku 4:14-15

12 Yóni marará-káwáágón-áwí'a Érotintafena séna sáwí'a uráiyé siyóntafena ándáfa'a máankowana méron-aaí Ísu iséna Káríri-aempa'a wéna

13 Násareti-naopa'a ímba koména Kápáneamu-naopa'a koméraiye. Míndáópa'a Káríri-nonkwaaukoni áwáífa'-naopa'a Sépiyuraaniye Náfataraiye tísaaftantambo uráawiti marará'ó wéron-daopa'aniye.

14 Ísu Kápáneamu-naopa'a koméromba naaófá'ó Maníkón-aaimo simátimakowin-awí'a Áísaya agaimaréna siyónka'a póna miyá uráiyé. Wemá agaimaréna séna

15 Sépiyuraaninte Náfatarainte míndárai tísaafti marafá'á nonkwaaukóni áwáífa'a Yóndani-nonkoni menáípá'-márágón-áwí'a Káríri-marafa'a méraawi fí'o-fi'on-kwaasisafe'a súnnda

16 mínkwaási túnáin-aempa'a mésa sámó kaipa'á awánánááwe. Maníkóni némpa'ó túnáin-aempa'ó méraawi sán-kátinkainiye agaimaréna siyónka'a póna Ísu paápe éna miyá uráiyé.

17 Mínkánáá Ísu simátimindasafena ómbarena simátimena séna Maníkó wení waási kawáánimba ómbaraifo kentí sáwí-imayaa tuwé'a Maníkómpá'á teró siyáiyé.

Ísu éiyain-kwaasimo táántarain-aaí.

Mááka 1:16-20

18 Ísu Káríri-waaunkoni áwáí fakafamba kúmba kae'-wáásiyái mésarai awaaón-áwí'a Sáimoni moóra-awí'a Pítáa úwana áfákon-awí'a Énduruwe'a mésarai miwítí kísau pósarai mófáá'a to-tímapa'a wénesarai mare'mare'-únámba nompí tukésarai méroyana

19 Ísu simátimena séna kesé'a tekaiyó. Mófáá'ó to'máimo tímapa'ó wénoyantemba aú-kísau tíménakai wénékai kesáái simátímapa'a wéniyasa kempá'á teró súwasarai

20 mimbaré'maré'-únámba tuwésarai wesé'a kurááye.

21 Wesé'a kuyaná Ísu maréna kúmba kae'-wáásiyái mésarai Sépétin-ááninkai awaaón-áwí'a Yémisi úwana áfákon-awí'a Yóniye tifowámpín-kwimái nompín-táómpimba méresa mare'mare'-únámba to'mayaa wéuwana Ísu mínkáé'nárai táántowasarai

22 minúwóiyáámba tifowámba mindómpín-táómpimba auwésarai Ísuwe'a kurááye.

Ísu sáwífa'-waasifimba kísau mo máiyáin-aaí.

Rúku 6:17-19

23 Ísu Káríri-aempa'a naaó'-nao'a wénena ámáán-daumpimpa'a Maníkó wení waási kawáánin-aaí mínásé-áái kosimátímapa'a wénena fí'o-fi'on-ti'ó ún-kwaasi asófátinkafa'a kúwana

24 wenááigo

Síriyaa-marafa'a naaó'-nao'a wété úwasa fí'o-fi'on-ti'ó ún-kwaasiye sáwí-amutanko tirumpimbó méron-kwaasiye tíyayaambo táúnkon-kwaasiye tíyayaambo pukón-kwaasiye miyámó unkwáási taawiya'maésa Ísumpa'a mátínkówana asófátinkena

25 aambó wénumba sáwífa'nanka Káríri-aempakene Tékaporisi-aempakene Yérúsaremu-naopakene Yúndiyaa-aempakene Yóndani-nonkoni menáípákén-kwáásiyé miyáumai-naopaken-kwaasi wempá'á tóso uráawe.

5

Ísu omápa'a iménamo simátímakain-ai.

Rúku 6:20-23

1 Ísu mérowasa sáwifa'-waasimo tóso umbá tuwánéna omápa'a imérowasa wení waásisomba túwaandu uwaná

2 simátimena séna

3 Maníkó súwa'nai ínkwae sewí Maníkó miwí kawe'á wéuwatinkena miwiyá'á wégawaaniye.

4 Miwifimbá sáwí-imayaa wéraisana tirunkó umbái wétaiwai Maníkó miwí kawe'á wéuwatinkena fetóí wéuwatinkaiye.

5 Kentúmo ímbo maimaésa wéiyowi Maníkó miwí kawe'á wéuwatinkaimba pósa siyáim-barama maénááwe.

6 Maníkó siyáintemba miyámó ónaemo wésewi Maníkó miwí kawe'á wéuwatinkena kawe'ó úmaimo méraiyantafena kawe'-í'a uwátinkainiye.

7 Tirumbó wéuwatinkaawi Maníkó miwí kawe'á wéuwatinkena arumbá uwátinkainiye.

8 Tirumpinkémbó kawe'-áái aantemba wésewi Maníkó miwí kawe'á wéuwatinkaimba pósa Manikómbá awánánááwe.

9 Waásifimbo farumó uwátinkaiyantafesa kísau wémaewi Maníkó miwí kawe'á wéuwatinkena kesí iyámpóin-owe síníye.

10 Maníkóntáfésamo imáyáamo ésamó arupise úmaimo méraantafesa sáwí'a wéuwatinkaawe. Maníkó miwí kawe'á wéuwatinkena miwí wení waási-i'ó ombá póna wégawaaniye.

11 Kembiwímó kentáfé'ó fasi'ámaimo méraantafesa mindásafesa sáwí-ai simátinkesa sáwí'a uwátinkesa fi'ó-fi'on-karo'-aai simátínkáamba Maníkó kembiwí kawe'á wéuwatinkaiye.

12 Naaófa'ó Manikón-aiimo simátímakowimo sáwí'ó uwátínkaraantemba káfé'a sáwí'a wéuwatinkaamba tirunkó kawe'á wéina'a aamoí é'a wiyómpakemba kentí kawe'-méyámbá maénááwe Ísu siyáiyé.

Ságón-aaiye uwígón-aaiyemo Ísu siyáin-ai.

Máaka 9:50, Rúku 14:34-35

13 Ísu simátimena séna marapá'ó méraan-kwaasifimba mé'a uwígómó ásémo intenkáámbá wéowe. Miyá wéombanifo uwímó sáwí'ó énamo ímbá ímba kawe'á úmai kéné ímba áséma éna sáwísankaamba isasá aampa'á tukésa wénowe.

14 Marapá'ó méraan-kwaasifimba mé'a sámó kaintenkáámbá wéowe. Omápa'o wérain-daopa'o mósá awánaantemba kembiwí méraawini áwáuma wéawanaawe.

15 Iyamá ómbá kúra'maresa ímba aúpá'á maráiyamba afora'á makésa mindáópaken-kwaasi awánánááwe.

16 Miyáumai sámó kaintembá waásifimba mé'a sán-kátinkaiyasa kentí kawé-kísáú tuwánésa kentifo wiyómpa'ó méraiwain-awi'a mósá maránááwe Ísu siyáiyé.

Ísu ámáámbo siyáin-ai.

17 Ísu mináái simátimena séna ímba kentáfé'a sé'a Mósese siyáin-aine Manikón-ai simátímakaawi siyáan-aine ifá'á túwáiwaiye ímba seró.

Maníkón-*aa*i siyáan-*aa*i ímba tuwánáúmpo siyáanten'i'o úmaimo paápé índasafe'a kunkáumne.

¹⁸ Simátiménda isáaro. Wiyómba maramá wéraisana póna Maníkón-*aa*i waé'wae'a wéiye. Maníkón-*aa*igo seyaafá'á waé'wae'a wéimba póna minááigómó siyáinten-úmai seyaafá-tántáá'á paápé íniye.

¹⁹ Miyáumai Maníkón-*aa*ifinkembo karo'-ááimó taraisésamo fí'owantafesamo sésamo wéundantemba miyá índa mindá kanaán-*iy*e siyanamo éna Maníkó séna kesí waási kawáánúnda-waasifinkemba ímba fasi'aén-kwáásín-owe sínifo Maníkón-*aa*imo taawiyafésamo simátimesamo sésa Maníkón-*aa*i isáaro wésewisafena Maníkó séna kesí waási kawáánúnda-waasifinkemba óraa'-waasin-owe síníye.

²⁰ Moórá-*aa*i simátiménda isáaro. Ámáán-kawaa-waasiye amáámba senkwáásiyé sésa Maníkómó siyáintemba úmai méraumnemo sembá karo'l'a wésewe. Miwímó ontembó kembiwímó é'a Maníkómó kawáánipa'a ímba mé'a Maníkómó siyáintemba érai'a miyámó é'io é'a Maníkómó kawáánipa'a ménaawe Ísu siyáiyé.

*Tínkamón-*aa*imo siyáin-*aa*i.*

Rúku 12:57-59

²¹ Ísu maarán-ááiwará'á siyáiyé. Naaófá'á Mósese kentíwá'násafena simátimakain-*aa*i ísaraamba maará siyáiyé. Ímba tinkamiyasa púwóro. Miyámó íyasamo ésa aafimbá maitinkánáawe siyáimbanifo

²² simátime'a súné. Miwítí waásisafesa aaisambá wétiyiyawi aafimbá maitinkáiyamba mindá kanaán-*iy*e. Miwítí waásisafesa sáwí-*aa*i simátinkááwi tí'maesa aaimó isááwitopa'a tiyasa aafimbá maitinkáiyamba mindá kanaán-*iy*e. Miwítí waásisafesa uwó-wáásíyá'ó úwoi-waasiya'o sésa símai sáwí'a wéiyawi ónkaifa'o iyamó wégaipa'a méraiyaamba mindá kanaán-*iy*e.

²³ Miyán-áái imáyáa ombá Maníkóntáfé'io imáyáamo é'io moórá-tantaa'o aménae'io óraa'-amaan-daumpa'o komé'io é'a kentí waási aái ta'ótokaiya'o tááka'o maké'io é'a

²⁴ Maníkómbó amíyan-tantaa'a óntan-taaregoni ewaa'á mámare'a mináái koísamai arupíse uwásuwe'a kouweré'a Maníkómbá áméro.

²⁵ Aaimó simátinkanæ siyawimo tí'mae wiyasa aampa'á mósímai paápé uwásuwesa koró. Óraa'-waasimo mátimiyasamo ésa
i-wáási timíyasa ánda-naumpa'a tinkánáawe.

²⁶ Ímbo miyámó íyasamo ésa ánda-naumpa'a mótinkaiyasa ímba ááema tai'ánaumne sésa seyaafá'-méyámbá tímatuwaiyasa faútinkanaawe Ísu siyáiyé.

*Aarakwá'ó tasáén-*aa*imo siyáin-*aa*i.*

Mátíyu 19:9, Mááka 10:11-12, Rúku 16:18

²⁷ Ísu mináái simátimena séna naaófá'á Mósese simátimakain-*aa*i ísaraamba maará siyáiyé. Fí'owi tuwaainíntóné tuwaaí'wainté ímba nóro siyáimbanifo

²⁸ simátime'a súné. Moóráwigo moórá-inimbo awánénamo tafisénæ sénamo índa ímba afora'á ínifo imáyáa aantemba tafisínana Maníkó séna imáyáafinkemba é'a wétafisiye síníye.

29 Túrankomo sáwí'o ína'a misáwí-ámpá'á kúnafo sé'a moórá-turamba fituwáaro. Kae-túrántámbó awáné'o é'a ónkaifa'o wiyamba mindá sáwí'an-iyé. Sáwí'o uráinda maisuwé'o mérayamba mindá kawé'an-iyé.

30 Tiyáánkomo sáwí'o ína'a misáwí-ámpá'á kúnafo sé'a moórá-tiyaamba arátuwáaro. Kae-tiyáámbó wéraina'o é'a sáwí-marupa'o iyamó wégaipa'a wiyamba mindá sáwí'an-iyé. Sáwí'o uráinda maisuwé'o mérayamba mindá kawé'an-iyé.

31 Naaófá'á Móse se maará siyáiyé. Moóráwigo awaainínkómbá ai'mátuwaindawi aúfáifimba agaimaréna séna kesuwaaínimbá ai'mátuwaumne séna agaimái amíno siyáimbanifo

32 simátimé'a súné. Awaainínkó ímba moórá-waasigoe wénisana awaai'kó ai'mátuwaisana minínkó kówéna moórá-waasi komaiyéna minínkó aú-waasigoe wénimba sáwí-anka'a wéniye. Aifa'-áwááikómó ai'mátukaintafena miyá wéiyé. Moórá-waasigo ai'mátukain-inimbo wémaimba wewará'á umémbá wémaiye Ísu siyáiyé.

Seyaafá-tántáápímbá ímba matuwé'a seró-áái.

33 Ísu maarán-ááiwará'á siyáiyé. Naaófá'á Móse se simátimákain-ai ísaraamba maará siyáiyé. Fasi'aénkómpátá miyá ónaumne siyamba karo'á sefáinifo érai'a sé'a miyán-oro siyáimbanifo

34 simátimé'a súné. Kemó miyá ónaumnemo síyambo é'a érai'a miyán-oro. Kemó ímbo miyá ónaumnemo síyambo é'a érai'a ímba miyán-oro. Maníkó káráwiyaiwi wiyómpa'a méraifo Manikón-áwíka'a ímba matuwé'a seró.

35 Maníkó marapá'á káráwiyai'pa'an-ifo ímba marará'á matuwé'a seró. Yérúsaremu-naopa'a Maníkó káráwiyain-daopa'an-ifo ímba mindáópa'a matuwé'a seró.

36 Fafután-á'nóntáúrál'á kaantún-a'nontau ímba kanaán-ure'a kaantún-a'nontaura'a fafután-á'nóntáú ímba kanaán-uránááfo tí'nónká'á ímba matuwé'a seró.

37 Kemó miyá ónaumnemo síyambo é'a maarán-áái aantemba seró. Ewé miyá ónaumne seró. Kemó ímbo miyá ónaumnemo síyambo é'a maarán-áái aantemba seró. A'áo ímba miyá ónaumne seró. Simátimunda-ai waántáwankon-imayaafinkeni'a wéowe Ísu siyáiyé.

Anondáámo ímbo tínkamiyan-ai.

Rúku 6:29-30

38 Ísu mináái simátiména séna Móse se simátimákain-ai ísaraamba maará siyáiyé. Moóráwigomo moóráwigoni aúrambo fituwáinasamo ésa wen-ánóndáá wenaúramba fituwánááwe. Moóráwigomo moóráwigoni áwááyaamba pótuwainasamo ésa wen-ánóndáá wenáwááyaamba pótuwanaawe siyáimbanifo

39 simátimé'a súné. Sáwí'o uwátinkaiya'a ímba anondáá miwí sáwí'a uwátínkáaro. Táá'o tuwaumíya'o é'a ímba anondáá tínkame'a aneka'á waé-timiyasa tuwaumónááwe.

40 Kentí unáánkwátóisafesamo maénae sésamo tí'maesamo aaimó isáin-waasigompa'a kurésamo síya'o é'a ímba a'áo siyamba paákákén-unáánkwátóiwara'a tíméro.

41 Aampa'ó ta'ótoresamo sésa kentáási moparáwímbá kárika'a súwa'nai orómó síya'o é'a ímba a'áo siyamba úwoima ayáátáaka'a túwa'nai oro.

⁴² Moórá-tantaa'a simiyó síya'o é'a úwoi tíméro. Moórá-tantaa'a wááu simiyó síya'o é'a miyán-oro Ísu siyáiyé.

Namuro-wáási kawe'á uwátinkáaro-aaí.
Rúku 6:27-28,32-36

⁴³ Ísu mináái simátimena séna naaófá'á simátimakain-aaí ísaraamba maará siyáiyé. Kentí waási-imayaan-oro. Kentí namuro-wáási táyamba uwátinkáaro siyáimbanifo

⁴⁴ simátimé'a sune. Kentí namuro-wáási imáyáa timé'a sáwí'o uwátinkáawisafe'a túwa'nai úmai Maníkómpá'á inái seró.

⁴⁵ Miyámó ombá wiyómpa'o kentifo méraiwaini iyámpói-í'a wéowe. Maníkó miyáumai kawe'á uwátinkena aaí sisaná aa'á kaisaná kawe'-wáásiyá'é sáwí-waasiya'e aa'á kaisaná Maníkó aaí sisaná aa'á tisaná arupísemo on-kwáásiyá'é ímbo arupísemo on-kwáásiyá'é aa'á wétiye.

⁴⁶ Seyaafá'nánká kentí waási-imayaamo wéowasamo ombá anondáa miwí-imáyáawará'á wéowe. Taakisimó máén-umen-kwaasi ímba kawe'-wáási ombánifo miwítí waási-imayaamo owasamó ombá anondáa miwí-imáyáa wéowe. Miyáumaimo kentí waási-imayaa aantembo íyanamo éna Maníkó ímba kawe'-méyámbá timínífo kentí namuro-wáásiwára'á imáyáa tíméro.

⁴⁷ Seyaafá'nánká kentí waási-í'a úmai kawe'á wéuwatinkaawe. Maníkóni ambó ímbo wéaraaiwaewiwar'a miyá wéowe. Miyámó onten-úmai kentí waási aantemba ímbanifo kentí namuro-wáásiwára'á kawe'á uwátinkáaro.

⁴⁸ Kentifo wiyómpakewi kawe'-í'a úmai méraimba mindásafe'a imáyáa é'a kawe'-í'a úmai méraaro
 Ísu siyáiyé.

6

Wétuwa'nai-on-aaí.

¹ Ísu mináái simátimena séna tuwímbaisafe'a tirumbá uwátinke'a túwa'nai iyamba ímba maarán-imáyáa é'a waási méraiyanaka'a wétuwa'nai-onasa óraa'-waasin-íye síwae-imayaa ímba iyamba úwoi túwa'nai oro. Miyán-imáyáámó wé'e'o túwa'nai íyanamo éna kentifo wiyómpakewi kawe'-méyámbá ímba timíníye.

² Óntamo ímbo makáawimo túwa'nai iyamba waási aamoí uwásinkaiwae-imayaa ímba é'a ímba óraaka'-oraaka'a síyamba úwoi túwa'nai ónááwe. Kaumbo-kae'-ááiwará'-wáási ámáán-daumpa'e aampa'é toruparésa óraaka'o sembá óntamo ímbo makáawimo tímémba ímba miwí-imáyáa ombá wétimesa kesúwí'a mósá maráíwae sésa wétimewe. Érai'a simátimé'a sune. Mindámó tímén-anondaa miwí túwí'o mósá maráámba é'a mimbéyámbá wéwáewe.

³⁻⁴ Óntamo ímbo makáawimo túwa'nai iyamba kesí waási suwánaafo sé'a waásimo ímbo méraiyanaka'a túwa'nai oro. Miyámó ombá kentifo aúpá'ó wéomba tuwánaiwai póna kawe'-méyámbá timíníye Ísu siyáiyé.

Maníkómpá'á inaimó sen-áái.
Rúku 11:2-4

⁵ Ísu mináái simátimena séna Maníkómpá'ó inaimó síyamba kaumbo-kae'-ááiwará'-wáásimó sentembá ímba miyán-oro. Miwí sésa waási suwánésa

aamoí uwásinkaiwae-imayaa ésa áamáan-daumpa'a mésa waásimo tóso on-áémpá'á mésa inai wésewe. Érai'a simátíme'a sune. Miwímó miyámó wéon-anondaa miwí túwí'o mósá wémaraamba mimbéyámbá wémaewe.

⁶ Miwí miyá wéfo Maníkómpá'á inai siyamba kentí naaúmpa'a kembíwí aantemba imé'a kentifombó ímbo ane'ó awánaawimpa'a inai síyana aúpá'ó wéomba tuwánaiwai póna iséna kawé'á úmai túwa'nai íníye.

⁷ Maníkómpá'á inai síyamba úwoi-aaiyaamba ímbo símai tafisénááwe. Maníkóni aambó ímbo arááiwaéwi sésa tafisímai-aaisa senanasá súwa'nai íníye sésa úwoi-aaiyaamba símai wétáfísefo

⁸ ímba miyán-oro. Kentifombó Maníkómpá'ó miyám-baaran-aaisafe'lo wéaisai-e'lo súwa'nai íníyemo síyamba é'a awánaraimba póna túwa'nai íníye.

⁹ Maníkómpá'ó aaimó síyamba maará seró.

Kentáásifowao wiyómpa'o méraandawi enáwí'a iyáákarain-awita mósá wémaraumne.

¹⁰ Ení nombaragó seyaafá moórá-mora-waasi tirumpimbá kumíno. Wiyómpakewimo ení áamáambo arááiwaéntemba marapátá méraundawisa miyáumai arááiwaéno.

¹¹ Káfé-kanaa-tomba kentáa simiyó.

¹² Waásimo aoisaambó uwásinkaiyata anondáa ínta miyásá uwátinketa miwítí aoisaambá maitiyúwána miyáumaisa kentáási aoisaambá maisiyuwaaó.

¹³ Sáwí-yantaakomo kentáa ma'máimo awánáíndasafenamo ínamo e wasiyuwaaó. Seyaafá'-má'ú-yántáákó kentááfímbá tifó sé maisiyuwaaó. [Ení waási kawáánúmae wéiyonana ení fasi'aémbá waé'wae'a úmae wéiyisana enáwí'a óraa'á úmae wéiyimba érai'-aain-íye.] Miyán-áái Maníkómpá'á seró.

¹⁴ Sáwí'o uwátinkaraamba ímbo anondáamo sáwí'o é'o ifátuwaiyanamo éna kentifo wiyómpakewi kembíwímó sáwí'o wéomba túwa'nai ena maitiyuwáínifo

¹⁵ sáwí'o uwátinkaraamba úwoimo imáyáamo úmae iyé'lo ímbo ifátuwaiyanamo éna kentifo wiyómpakewi kembíwímó sáwí'o wéomba ímba maitiyuwáíníye Ísu siyáíye.

Tómbó aawentamó on-áái.

¹⁶ Ísu mináái simátimena séna Maníkómpá'ó inai aantembo sé'a tómbá wéawentan-omba aasásóí'-wáásímó ontembá ímba miyán-oro. Miwí sésa waási suwánésa sésa kawé'á ésa tómbá wéawentan-owe síwae sésa tómbó ímbo naanten-tóí'á matuwésa méraawe. Érai'a simátíme'a sune. Miwítí méyámbá miwí túwí'a mósá wémaraam-beyamba é'a maiyáawe.

¹⁷ Miwí ésa miyá wéfo kembíwí tómbá wéawentan-omba tóí'a wisuké'a ti'nóntáu paasé'a túmai kawé'á úmaraiyasa

¹⁸ waási tuwánésa tómbá wéawentan-owe ímba síyana kentifo tuwánéna kawé'-méyámbá timíníye. Kentifon-ane'ó ímbo awánaawi aúpá'ó ombá awánaiwai kawé'-méyámbá timíníye Ísu siyáíye.

Wiyómpaken-kawe-tantaakon-ai.

Rúku 12:33-34

¹⁹ Ísu mináái simátimena séna marapátá méraamba sáwífa'-ontama ímba máráaro. Maráíyan-ontama ufóiyaraamba ínana waigo náinana táúkaa'a

ínasa mindámhá sáwí'a uwásuwesa umémbá maenááfo sáwífa'-ontama ímba maré'a

²⁰ kawé-kísáú maíyana kentí kawé-tántáá'á wíyómpa'a wéiniye. Wíyómpa'a wérimba ufóiyaraamba ímba ínana waígo ímba náinana táúkaa'a ímba ínasa waási ímba umémbá maíyana úwoi wéiniye.

²¹ Marapá'ó kentí óntamo wérainanamo éna marapátáféna tinkáínifo wíyómpa'o kentí óntamo wérainanamo éna wíyómpataféna tinkáíniye Ísu siyáiyé.

Túranko kentí imáyáafimbo sámó kain-áái.

Rúku 11:34-36

²² Ísu mináái simátimena séna túranko kentí imáyáafimbo sámó kain-tántáá'án-iyé. Túrankomo kawé'ó úmáimo awánáinanamo éna seyaafá'-ímáyáá sámó káínifo

²³ túrankomo ímba kawé'ó úmáimo awánáinanamo éna seyaafá'-ímáyáá tuwinkáíniye. Marapá-tántáá'-ímáyáá aantembo íyanamo éna kempímbo sámó kajn-tántáá'ó ímba wénamo éna kumeu'ó í-tántáákó óraa'a úmai wéiniye Ísu siyáiyé.

Óntantaféna Maníkóntáfénamo siyáin-aii.

Rúku 16:13

²⁴ Ísu mináái simátimena séna ímba kanaa'á kae-káwáá-wáásítí kísau wémaewe. Miyámó ésamó ésa moóráwigomba aamoí ésa moóráwigomba ímba aamoí uwánkanaawe. Miyámó ésamó ésa moóráwigoni kísau kawé'á úmai maésa moóráwigoni kísau tuwesaraí ónááwe. Miyáumai Maníkóní kísau mo maé'ó é'a sáwífa'-ontamba maénaumne-imayaa ímba úmae iyónááwe. Sáwífa'-ontamba maénaumne-imayaamo é'ó é'a Maníkóní kísau ímba maenááwe Ísu siyáiyé.

Méraantafé'a ímba óraa'-imayaa oró-áái.

Rúku 12:22-31

²⁵ Ísu mináái simátimena séna mináái imáyáa é'a simátimé'a súné. Méraamba ímba óraa'-imayaa é'a tómbó náiyantafé'a ímba óraa'-imayaa é'a kentúra'o unáánkwátóimo iyantafé'a ímba óraa'-imayaan-oro. Tómbó náiyamba úwoisambanifo waásimo méraamba óraa-tantaa'an-iyé. Unáánkwátói iyamba úwoisambanifo waási túma óraa-tantaa'an-iyé.

²⁶ Numagómpá'á imáyáan-oro. Numagó ímba kísau éna tómbá fáká'mai naaúmpa'a makéna wénaifo kentífo wíyómpakewi miwítí tómbá tímísasa wénaawe. Maníkón-aúranka'a kemá waási numagómbá iyáákaraamba póna kentí tómbó éna tímíniye.

²⁷ Kembiwímó óraa'-imayaamo

é'ó é'a maíyan-kanaa ímba kanaa'á ayáátáaka'a méranaawe.

²⁸ Unáánkwátói iyantafé'a ímba óraa'-imayaa é'a waiwandáánká'á imáyáan-oro. Waiwandáánkó ímba kísau éna ímba wení unáánkwátói makáifo

²⁹ simátimé'a súné. Naaófá'á Yúnda-a-waasiti óraakon-awi'a Soromoní sáwífa'-unankwatoiyé ko'naaririyé makówi úwasa waási awánésa kawé'án-iyé sumbánifo waiwandáán-aramba awánésa óraa-kawé'an-iyé wésewe.

³⁰ Ufá'á ko'naarirí-tántáá'é séna waiwandáámbá Maníkó makáiyé. Umá ímba waé'wae'a ínifo káfé'a ínasa aafáyáa waási agaisuwáiyamba

Manikó mintántáá'á imáyáa éna ko'naariri-tántáá'á makáiyé. Miyáumai Manikó waásisafena imáyáa éna kentí unáánkwátói timínifo kembiwí Manikóntáfé'a ímba kanaa'á wésuwa'nai-iwain-iyé ímbo seráámá wésewe.

³¹ Manikó wétuwa'nai-ímba pó'a tóné nonémó náiyantafe'a ímba óraa'-imayaa é'a unáánkwátóimo íyantafe'a ímba óraa'-imayaan-oro.

³² Manikóni aambó ímbo arááiwaéwi tóné nonémó náiyantafesa óraa'-imayaa wéowe. Tómbó nombó ímbo wéne'o é'a púwófo séna kentífo imáyáa éna wétimifo imáyáa ímba óraa'-imayaa wée'a

³³ Manikómó wení waásimo kawáánintafe'a aifa'á imáyáa é'a wembó arááimo tainí'o wéontafe'a imáyáa é'a miyámó owaná mintántáá'á wétimiye.

³⁴ Aúnkáwe aafáyáawe paápé índa-tantaatafe'a ímba óraa'-imayaa íyana tirunkó umbái táino. Káfé'a wérain-tantaatafe'a imáyáa é'a aafáyáamo paápé índa-tantaa'a awáné'a imáyáa é'a moórá-kanaa moórá-kanaamo paápé índa-tantaa'o awánaantemba imáyáan-oro Ísu siyáiyé.

7

Ímba sáwí-ai simátiméro-ai.

Rúku 6:37-38,41-42

¹ Ísu mináái simátimena séna tuwáné'o é'a sáwí-waasiye siyanamó éna Manikó kentáfénawara'a miyá sínifo tuwáné'o é'a sáwí-waasiye sefó.

² Kawe'-áái wésimatime'a sáwí-ai wésimatime'a íyantafena Manikó kembá miyá íniye. Tíménteni'a úmai Manikó miyáumai timíníye.

³ Kentúrampimba iya-arumbá wéraisalo ombá ímba awánaamba kentí waási tuwáné'a enaurampimba ayaantambá wéraiye wésefo ímba miyá seró.

⁴ Kentúrampimbo iya-arumbó ímbo awánaamba nóra séra kentí waási túrampinkemba tiyaantambá maitiyuwánae wéseo.

⁵ Kaumbo-kae'-ááiwará'-wáásín-oyo kentúrampinkemba iya-arumbá maisuké'a tuwáné'a kentí waási túrampinkemba tiyaantambá kanaa'á maitiyuwánaáwe Ísu siyáiyé.

⁶ Kawe-tántáá'ó iyánkómbó ímbo ámentemba Manikón-ai taraisíyawi ímba simátiméro. Simátimiyasamo ésa karaánáa'a simátinkanaawe. Kawe-tántáá'ó póigombo ímbo ámentemba Manikón-ai ímba sinkáiyé wésewi ímba simátiméro. Simátimiyanamó éna minááigó fiyúndáraamba to'winiye.

Manikómpá'ó inaimó sen-áái.

Rúku 11:9-13

⁷ Ísu séna Manikómpá'ó inaimó wésemba áisai úmae wéiyiyana timíníye. Áántamae'o wéiyiyana kentáái isáiniye. Wésaafa úmae iyiyana Manikó aráátiminiye.

⁸ Áisai íyanamo éna Manikó timíníye. Wéaantewanamo éna Manikó kentáái isáiniye. Saafámo íyanamo éna Manikó aráátiminiye.

⁹ Kemá iyámpóiwara'-waasi kentáánintombo kisaamá simiyómó síya'o é'a ímba óntamba timíyamba kisaamá timénááwe.

¹⁰ Mófáá'a simiyómó síya'o é'a ímba iyaankafayaambá timénááwe.

11 Énifo sáwí-waasi ombánifo kentáánintomba kawé-tántáá'á wétiméfo wíyómpakemba kentáásifowa kawé'-aantemba iwáí póna áisai iyawimo éna kawé-tántáá'á timíníye.

12 Kembó tirááimo táinda-i'lo úmáimo wétuwa'nai-iyá'a miwí miyáumai túwa'nai oro. Minááímó simátimunda Mósese siyáin-aiye Maníkón-ai simátímakowi siyáan-aiye minkáé'-ááígóní áwáuma wésimatimune Ísu siyáíye.

Kári'-ontagon-ai.

Rúku 13:24

13 Ísu séna kae'-óntámá wéraisá'a kári'-ontafimba iyáféráaro. Óraa'-ontama óraa'-ankoni ontamán-íye. Maníkóní némpa'lo maé'mae'lo íyan-aempa'a minóráá'-ámpá'á wéwesa sáwífa'-waasi minóntáfimbá wégowe.

14 Kári'-ontama umbai-ánkóní ontamán-íye. Aúí'lo úmáimo maé'mae'lo íyan-aempa'a minúmbái'-ámpá'á wéwesa sesimáí'-waasi aantemba minóntámá saafá úmai awánésa wéiyaferaawe Ísu siyáíye.

Karo'-ááímó sen-kwáásí táái.

Rúku 6:43-44, Rúku 13:25-27

15 Ísu mináái simátiména séna tuwímbai karo'á simátimesa sésa Maníkón-ai simátimunda-waasi úne wésewí miwí káráwimai méraaro. Sípísípi-poigomo aáno úmáimo máintemba miwí karo'-ááwéyáá úmai wénombanifo kawé'-ímáyáá sáwí'a wéuwatinkaan-kwaasin-owe.

16 Miwítí áwáumo awánánae'lo é'a miwítí kísau awáné'a miwímó méraawini áwáuma awánaaro. Fekómó éna ímba áwíyanda-arankaamba iyáínifo fe'-arambá iyáíníye. Antirígómá afo'afáá'-arankaamba ímba iyáínifo antirí-aramba iyáíníye.

17 Miyáumai kawé-táigó kawé'-árámbá iyáísana sáwí-taigo sáwí-aramba wéiyáíye.

18 Kawé-táigó ímba sáwí-aramba iyáísana sáwí-taigo ímba kawé'-árámbá iyáísasa

19 kawé'-árámbó ímbo iyáín-taima ayáimai iyafimbá wéagaisuwaawe.

20 Miyáumai minkáró'-wáásítí kísau awáné'a miwítí áwáuma miyaráán-úmai awánánaáwe.

21 Kentáfésa kesí Fasi'aénkón-íye wésewíwara'a Maníkó ímba seyaafá'nánká káráwinda póna kesifo wíyómpakewimbo arááímó tainí'lo wéowi aantenka'a káráwiyíniye.

22 Maníkó seyaafá'nánká méraawini áwáusafesa tísai índa-kanáa tíndara'a kentáfésa sáwífa'-waasi sésa Fasi'aénkóo ení fasi'aéntámbá Maníkón-ai simátímakaumne. Ení fasi'aéntámbá waási tirumpinkémbá sáwí-amutamba maitíyukaumne. Ení fasi'aéntámbá fí'lo-fí'on-kawé-kísau ímbo awánaraan-kísau maiyáumne síyambanifo

23 simátimé'a súné. Ímba kesí waási é'a sáwí-kísau wémaen-kwaasin-ófo kóro kemá sénaumne Ísu siyáíye.

Naambó urááyawi-taai.

Rúku 6:47-49

24 Ísu mináái simátimena séna kesáái isésa wéaraaiwaewi miyán-kwáásímó simátiméndara'a isáaro. Kawe'-ímáyááwára'-wáási fasi'aéndámhá ónae sésa mai'á u'maésa kumémesa óntanka'a naamayáamba múfaimai naambá úmaraiyana

25 aa'á téna óraa'-nomba finana mindámhá ímba tawisinda fasi'ámai wéena óntanka'-namba póna úwoi wéiniye.

26 Énifo kesááimo isésamo ímbo kawe'ó úmaimo wéisaiyawu miyán-kwáásímó simátiméndara'a isáaro. Naambá ónae sésa ímba mai'á ukésa iyamba nonámááíya'a paáká'á úmakaiyana

27 óraa'-a'a téna nombá fiyéna mindámhá tawísísuwainana sáwí'a íniye Ísu siyáíye.

28 Ísu mináái simátimuwasa túwaandu urón-kwaasi isésa

29 áamáamba sen-kwáásímó sentembá ímba sífó óraa'-waasigoraamba siyé sésa táátafesa uráawe.

8

Ísu námombo kón-kwaasi kawe'ó uwánkarain-ai.

Mááka 1:40-44, Rúku 5:12-14

1 Táátafesa uwaná Ísu minómápákémbá kumúwasa sáwífa'nanka ánaaemba arááiwaúwana

2 moóráwigo námombo kón-kwaasi Ísumpa'a téna óraakon-iyé séna aísamaifimba takífaena séna kentáfénamo ankáinamo e kanaa'á aúí'a uwásinkainone súwana

3 Ísu ayááamba ane'á ta'ótorena séna miyá ónaumpo enáúra'a karefó'a kawáúwiye súwana minúwóiyáámbá kawáúguwana

4 Ísu séna enáúra'o uwánkaunda-ai simátimenafo enáúra'a kawáúwifo naaófá'ó Mósesemo siyáintemba ámáán-kisau-waasifa'a wéma enáúma máaraatime póíma tímínasa Maníkóntáfésa isámai tufú'mai agaiyasa seyaafá'nánká awánésa áurakemba kawáúwiye sénááwe Ísu siyáíye.

Rómu-i-waasigon-ai.

Rúku 7:1-10

5 Ísu mináái simásuwena Kápaneamu-naopa'a kúwana Rómu-i-waasiti kawáágó ména Ísumpa'a téna óraaka séna

6 óraakoo kesí kísau-waasi naaúmpa'a ména óraa'-ai'a isaná áúwawaako ímba úwaaúwa wéisana méraiye súwana

7 Ísu séna koasófankanaumne súwana

8 wemá séna kemá kári'-waasi úmpo emá óraa'-waasi ómpo kesí naaúmpa'a íyínda uwófí'a ínompó ifátuwe aai aantemba sinaná kesí kísau-waasi asófáino.

9 Kewará'á kawáá-kísáúgóni áwáuma awánaraunda kesí kawáágó sisa'á wení kísau wémae'a kesí i-wáásísáfé'a súnasa kesí kísau wémaewe. Moóráwigontafe'a sé'a waaó súnana wéwisa'a moóráwigontafe'a sé'a tiyó súnana wétisa'a kesí kísau-waasisafe'a miyá uwómó súndantemba miyá wéfofo úwoi aai aantemba sinaná kesí kísau-waasi asófáino súwana

10 Ísu mináái iséna áátafena éna wembó arááiwa'maesamo kun-kwáásísóntáféna séna simátiména sune. Minkwáási Rómu-waasigo kentáféna súwa'nai í-fásí'áémbá tokáíye wésifo kesí waási Ísareri-waasifinkene fí'on-kwaasifinkene ímba miyán-áái wésewe.

11 Simátíménda ísáaro. Aafáú mó íyáúsipakene kúwáféráipakene fí'ò-fí'on-aempakene sáwífa'nanka tóso ésa Maníkó wení waásimo kawáánipa'a mésa kentíwá'ná Èmbaramuwe Áísáakiye Yékopuwe tómbá náiyambanifo

12 mindárau tisaafitantambo uráawi miwí túma maimaé wéiyesa sésa Maníkó kawáánipata ménaumne wésewi tí'maena kumeu'ò in-áémpá'á tiyuwáínasa ifí'á wétesa sáwí'a úmai mésa túwááyaamba umpufuwónááwe Ísu simátimena

13 Rómu-i-waasiti kawáágóntáféna séna emó kentáfémo séndantemba miyá onaná asófainifo ení naaúmpa'a waaó súwana minkánáá wení kísau-waasi asófankariye.

*Ísu tí'ò ún-kwaasimo asófatinakarain-ai.
Máaka 1:29-34, Rúku 4:38-41*

14 Ísu Pítaani naaúmpa'a iména awánómbe Pítaan-áráandaomba áuiya kówana mérowana

15 ayáánka'a ta'ótorowana mináúúyá tasí úwana íyáfasinkena tómbá kúfu'a uwátímakaiye.

16 Úwasa fenómpinka'a sáwí-amutamba tirumpimbó méron-kwaasi tí'maesa Ísumpa'a túwana aái séna sáwí-amutamba tirumpinkémbá maitiyuwówasa kóuwana tí'ò ún-kwaasi asófatinakaraiye.

17 Naaófá'á Maníkón-aaimo simátímakowin-awi'a Áísáya agaimaréna Ísuntafena séna sí'ò wéimba asófaskena sí'ò wéimba tasí uwásinkariye agaimaréna siyónka'a póna Ísu miyá uráiyé.

*Ísumba arááíwaenaemo siyáan-ai.
Rúku 9:57-60*

18 Moórá-kanaa sáwífa'nanka tóso ésa Ísun-amándára'a mérowana tuwánéna wení waásisafena séna nonkwaaúnkóní menáipátá kónae súwana

19 moóráwigo áamámba sún-kwaasigo téna séna seyaafá'-náópa'ò nínđafa'a esé'a nónaumne súwana

20 Ísu minkwáásígómbá áísai ena séna emó sénda súnđa-ai imáyáan-uwo. Waankó taaiyaiimbá wáísana numagó ánámba úmarena wéwaifo kemá waási úranko ímba naambá úmare'a wéwaumne súwana

21 moóráwigo wembó arááíwauwai séna óraakoo méraanana kesifo puwína utámare'a embá arááíwaenaumne súwana

22 Ísu séna ímbanifo kesáái ímbo isésamo pukáan-kwaasiyaamba owí puwíyan-kwaasi utátinkanaafo emá kembá sirááíwauwo Ísu siyáiyé.

*Óraa-fiyunda torówanamo Ísu mafaimakáin-ai.
Máaka 4:36-41, Rúku 8:22-25*

23 Ísu mináái simámena wení kísau-waasiye nompín-táómpimba íyátesa nonkwaaúnkóní menáipá'á kumbá

24 Ísu aún-kwaigurwana minkwaaúmpá'á óraa-fiyunda torówana nonkó tufántááfan-éna nompín-táómpimba ówitowasa kúwáfekunafo sésa

25 inkaisésa Ísumba koaúsésa sésa Fasi'aénkó puwúnafosa súwa'nai uwo suwaná

²⁶ nóintafera wéinkaisoo. Kentimankúnkúmba kári'an-iyé séna iyáfasinena fiyúndágonte nonkóntétafena óraaka séna mafáékaiyo súwasarai fiyúndágoe nonkóe'a mafáúyana nonkó kará'náguwana

²⁷ táá'a úwasa keáimbá sésa nóran-kwaasiya'iyó. Fiyúndágoe nonkóe'a wenáái isaíyó sésa tiyáámba ufakésa táátáfesa ésa siyáawe.

Sáwí-amutambo maitíyukain-ai.

Mááka 5:1-17, Rúku 8:26-37

²⁸ Simásuwesa mindómpín-táómpimbo kumbá Kárirí-marama tínaaempa'a wérowana Kégésaa-marama túrampa'a wérowasa mimbáráfá'á kumbá Ísu mindómpín-táómpinkemba kumúwasarai kae'nárai wempá'á tiyááye. Minkáé'nárai sáwí-amutamba tirumpimbá mérowasarai waásimo utátinkón-ontan-aifa'a mésarai túwáfiya wéuyasa waási inkaisésa minkáé'náraimo méroyapa'a ímba kuwasarái minkáé'nárai Ísumpa'a tésarai

²⁹ óraaka sésarai Maníkón-ááninkoo sínkami-kanáa ímba tiyáisa sínkaminierai wétene suyasá

³⁰ ewaa'á sáwífa-poima mésa umá wénowasa

³¹ minkáé'nárai tirumpinké-sáwí-ámútántómbá Ísuntafesa sésa si'mátuwesaamo e mimpóí tirumpimbá si'maraaó suwaná

³² miyán-oro súwasa sáwí-amutantomba minkáé'nárai tirumpinkémbá kárúwesa póí-tirumpimba koférówasa mimpóísómbá seyaafá'á ámémpakemba tuwaantantésa nonkwaaúmpímbá kúwáférómba putásowasa

³³ póíya'o tafíkówi awánésa minúwóiyáán-úmai naaópa'a wésa póigomo úne Ísumo minkáé'náraimo uwátinkone mósimatim-besimati uwasá

³⁴ isésa koawánánae sésa kumbá koawánésa Ísuntafesa sésa maambáráfá'á ifá siyuwésa kóuwo siyáawe.

9

Ísu aísamaimo pukówimba kawe'ó uwánkarain-ai.

Mááka 2:1-12, Rúku 5:17-26

¹ Suwaná Ísu wení kísau-waasiye nompín-táómpimba iyátesa kumbá wení naaópa'a marapá'á kúmúwasa

² tuwímbari aísamaimo pukówimba wandaaifimbá marésa taawiya'maésa tésa Ísumpa'a máánkówana Ísu tuwánéna taawiya'maésamo tun-kwáásímó érai'a kawe'á uwánkainiye-imayaamo umbá Ísu tuwánéna aísamaimo pukón-kwaasigontafena séna kesí waásiyo ení sáwí-imayaa maiyauwáúmne súwasa

³ áamáambo sun-kwáásí keáimbá sésa Maníkó weyáá sáwí-imayaa maitiyuwáínifo minkwáásígó Maníkómbá karaánáá'a wéankaiye suwaná

⁴ Ísu miwítí imáyáa tuwánéna nóra séra miyá-sáwí-imáyáá wéoo.

⁵ Moóráwigo aísamaimo pukáindawintafenamo séna ení sáwí-imayaa maiyauwáúmne sínasamo ésa éraira sí karorá síyó sénááwe. Énifo moóráwigoamo aísamaimo pukáindawintafenamo séna iyáfasine eyáárika'a waaó sínasamo ésa éraira sí karorá síyó sésa awánánááwe.

⁶ Kemá waási úranko marapá'ó méraunda waásiti sáwí-imayaa maitiyuwáúnda-fasi'aemba tokáumpo aráátiménda awánánááwe séna

aísamaimo pukón-kwaasigontafena séna iyáfasinke ení wandaaimá maimaé ení naaópa'a waaó súwana

⁷ iyáfasinena wení naaópa'a kúwasa

⁸ mérowi Ísumo úmba awánésa táátafesa ésa Manikón-áwi'a mósá marésa sésa Manikó minkwáásígombá fasi'aembá ámísana póna miyá uráiyé sésa táátafesa ésa tiyáamba tóipimba fáakaawe.

Ísu Mátíyumbo áántarain-ai.

Máaka 2:13-17, Rúku 5:27-32

⁹ Suwaná Ísu tuwéna wéna awánómba moóráwigon-awi'a Mátíyu taak-
isimó máún-daumpa'a mérowana awánéna séna iyáfasine kesé'a tiyó
súwana iyáfasinena wembá arááíwa'maena kúwasa

¹⁰ Ísu wení kísau-waasiye Mátíyuni naaúmpa'a imésa tómbá wénowasa
sáwifa'nanka taakisimó máún-kwaasiye sáwí'o un-kwáásiyé mindáúmpá'á
imésa nowasá

¹¹ áamáán-kawaa-waasi awánésa Ísuni kísau-waasisafesa tísai esa sésa
kenti óraako nóra sénawa taakisimó máén-umen-kwaasiye sáwí'o on-
kwáásisé'a tómbá wénaiyo suwaná

¹² Ísu iséna séna tiyofaan-kwaasi kawé'-úmaimo méraan-kwaasi ímba
wétuwa'nai-oyo tí'o in-kwáási wétuwa'nai-owe.

¹³ Mindásafe'a arupise úmaimo méraan-kwaasi táántaanasa Manikómpá'á
tiwae sé'a ímba kunkáumpo sáwí'o úmaimo méraan-kwaasi táántaanasa
Manikómpá'á tiwae sé'a kunkáumne. Manikón-ai aúfáifimba agaimaréna
séna Manikó séna

póimo tufú'maimo agaimáimo símémba kanaán-ifo tirumbó
wéuwatinkaamba óraa'-aamoi wéune
siyáimba mindásafe'a imáyáa é'a miyá wéumpo minááígóni áwáuma isé'a
miyán-oro Ísu siyáiyé.

Tómbó aawentamó on-áái.

Máaka 2:18-22, Rúku 5:33-39

¹⁴ Súwasa Yóni nombó maitínkáiwaini kísau-waasi Ísumpa'a tésa áísai
esa sésa keséta áamáán-kawaa-waasiye moórá-mora-kanaa Manikóntáféta
imáyáa éta tómbá ímbo náúnda inai aantemba wésumpo ení kísau-waasi
ímba miyá ombá tómbá úwoi wénaawe. Nóra sésawa miyá wéoo suwaná

¹⁵ Ísu séna moóráwigo aaremó maíndawi amááraasomba tanómbó kau-
timínda miwisé'a mérainasa aamoi ésa mintómbá ímba a'áo sénááfo
úwoi nánááwe. Ánaaemba minkwáásígombá aí'mae kóiyasa minkánáá
amááraasomba tirunkó sáwí'a ínasa tómbá a'áo sénááwe Ísu séna wemó
ánaaemba tiyuwénamo iyíndasafena mináái siyáiyé.

¹⁶ Ísu mináái simátimena séna ááéraan-ampantamo afaa'ó wéraisasamo
ombá aú-ampanta ímba kárámai wéfaruwowe. Miyámó iyanamo éna aú-
ampantago sáwí'a ínana ááéraan-ampantago aú-ampantaraamba ímba íniiye.

¹⁷ Aú-anda-aran-domba ááéeraa-sipisipi-asi-anafeumpimba ímba
wéfatimaraawe. Miyámó iyanamo éna aú-anda-aran-donko óraa'a
éna ááéraan-anafeumba kafaména sáwí'a ínana mindómbá úwoifa'a
fatíwiniye. Mindásafesa aú-anda-aran-domba aú-sipisipi-asi-anafeumpimba
wéfatimaraawana minándá-árán-dóné misípísipí-ási-anafeune kawé'a úmai
wéraye Ísu siyáiyé.

*Inaamarúgòe aaregònté-taai.**Máaka 5:22-43, Rúku 8:41-56*

18 Ísu mináái wésimatimuwana moóráwigo amáán-danka'o káráwiyowi téna Ísu óraakon-iye séna aisamaifimba kífaena séna kesiyáámúmba puwínena wéífo tiyé ane'á kota'ótorena íyáfasainaino súwana

19 Ísu íyáfasinena wení kísau-waasiye miwá-iyáíse'a kumbá

20 moórá-ininkomba áí'a ún-ininko sísamaifakemba kae'á kumbaimái-aatai naaeýamba ankówana miníninkó Ísumba arááíwa'maena wéwena wení unáánkwátói áráíya'a kota'ótorena

21 imáyáa éna séna wení unáánkwátói áráíya'a kota'ótóráánanama sí'a ésinkainiye-imayaa éna kota'ótorowana

22 Ísu faé'mai awánéna séna kesimánaako áá'a ímba íno. Kentáfé sé érai'a súwa'nai índawin-iye sénda póna áí'a é'ánkáíye súwana minkánáá kawe'a'á úmai méraiye.

23 Kawe'á úmai mérowana Ísu wéna amáán-danka'o káráwiyowini naambó wéronka'a wéna awánómba túwaandu úmimo méron-kwaasi uwíyemba wétufuwesa óraa'-ifi'a wétowana Ísu tuwánéna

24 séna máápa'a kúmóro. Minárásígó ímba pukáífo úwoi aúma wéraiye súwasa Ísun-awíyáái uwaná

25 Ísu ti'mátuwowasa máápa'a kúwákárúwowana minárásígó pukópa'a iyéna ayáánka'a ta'ótorowana minárásígó íyáfasinowana

26 Ísumo ún-aii wété uráíye.

Ísu túramba kafíkóndarai kawe'ó uwátínkarain-aii.

27 Mináái wété úwana minkákémbá Ísu aampa'á kúmba kae'nárai túramba kafíkóndarai wembá arááíwa'maesarai wésarai óraaka sésarai Téfitini akún-ándáfákéwí ómpo arunkáí uwásinkaaó suyaná

28 maréna naaúmpa'a imérowasarai minkáé'nárai wesé'a iméroyana Ísu tísai ena séna kentáfékai sékai súramba kanaa'á kawe'á uwásinkainiyewa wéseyo Ísu súwasarai óraakoo kanaámpó miyá ínone suyaná

29 kentáfékai miyásáfékai érai'e séyamba póna túramba kawe'á íno súwasarai

30 túramba awánamai kawe'á uyaná Ísu óraaka simátimena séna kemó únda ímba simátímékaiyo súwasarai

31 ifátuwesarai wemó úmba mósimatim-besimatimba uyaná wété uráíye.

Ísu amóikaratan-kwaasi kawe'ó uwánkarain-aii.

32 Minkáé'nárai kuyasá tuwímbai moóráwigomba áí'maesa Ísumpa'a tuwaná wenarumpimbá sáwí-amutamba mérontafena minkwáásígó ímba aái wésuwasa áí'maesa Ísumpa'a máánkówana

33 Ísu maiyauwówana kóúwana minkwáásígó aái súwasa sáwífa'nanka awánéna táátafesa ésa sésa Ísareri-waasisa éta naaófá'á miyán-kísáú ímba awánaraundasa káfé'warata ímba wéawanaumne sumbánifo

34 amáán-kawaa-waasi sésa sáwí-amutantonti kawáágó fasi'aémbá ámisana tokéna póna sáwí-amutamba wémaitiyuwaiye siyáawe.

Ísumo arumbó uwátínkarain-aii.

35 Ísu naaó^l-nao'a óraa^l-naopa'e káril^l-naopa'e wénena áamáán-daumpimpa'a iména Maníkó wení waásimo kawáánin-aaí ásé-aaí simátíma^lmaena iyéna fí'o-fi'on-ti'o ún-kwaasi asófatinکاریه.

36 Ísu miyá wéuwasa sáwífa'nanka'o tóso umbá tuwánéna séna sipisípiya'o ímbo káráwíyaawimo ímbo méraisasamo sipisípimo sáwí'o úmáimo nóntemba miyá owasá ímba túwa'nai úmae wénowasa sáwí'a wéowe séna arumbá uwátinkena

37 waásima Maníkómpá'á tíwae-imayaa éna wení kísau-waasisafena séna kísau'fa'a sáwífa-tomba áfu karáísasa mintómbá fakaráíyan-kwaasi sesimái-waasi méraamba pó'a

38 kísaugoni afowámpá'á inái síyana kísau-waasi ti'maráínasa mintómbá fakaránááwe Ísu siyáíye.

10

Ísu wení waási kísaura'o ti'mákain-aaí.

Máaka 3:13-19, 6:7-13, Rúku 6:12-16, 9:1-5

1 Ísu wení kísau-waasi sísamaifakemba kae'á kumbaimái-waasi táántowasa tuwaná waási tirumpinkémbá sáwí-amutamba maitíyu'mae'a nóro-fasi'aemba tíména fí'o-fi'on-ti'o ún-kwaasi asófatinکاری-fasi'aemba tímakaiye.

2 Fasi'aémbá tíména wení kísaura'a ti'maréna séna kesí aantá-waasin-owe súwai túwí'a moóráwigo Sáímoniye séna aú-awí'a Pítaawe simánkena moóráwigo Pítaan-áfáko Énduruni moóráwigo Sépétin-ááninko Yémísini moóráwigo Yémísin-áfáko Yónini moóráwigo

3 Fírípini moóráwigo Pátóromiyuni moóráwigo Tómaasini moóráwigo Mátíyu wemá taakisimó maúwaini moóráwigo Áráfiásin-ááninko Yémísini moóráwigo Tándiyasini

4 moóráwigo Sáímoni wemá Rómu-kamani-waasi ti'mátuwanae siyáiwaini moóráwigo Yúndasi-Ísakerioti wemá ánaemba Ísumba wení namuro-wáásimó aráátímakawai miyáumai-waasi Ísuni kísau-waasin-owe.

5 Ísu minkwáásí sísamaifakemba kae'á kumbaimái-waasi ti'maréna séna kosimátíma'mae'á nóro. Fí'onkaa-waasiti naaópa'e Sámériyaa-waasiti naaópa'e ímba né'a

6 kentí waási Ísareri-waasiti naaópimpa'a nóro. Sipisípiya'o ímbo káráwíyaiwaimo ímbo méraisasamo sipisípimo sáwí'o úmáimo nóntemba Ísareri-waasi miyámó wéomba

7 kosimátíma'á sé'a Maníkó wení waásimo kawáánimba wéombaraiye kosimátíma'mae'á nóro.

8 Tí'o in-kwáásí asófatinke'a púwón-kwaasi íyáfasintinke'a námombo karáin-kwaasi túma kawe'á uwátinke'a sáwí-amutamba tirumpimbá méraan-kwaasi maitíyúwáanasa kónááwe. Minkísáúgóní fasi'aémbá úwoi tímúna'a ímba óntamba méyámbakaafo úwoi kawe'á uwátinkáaro.

9 Aampa'ó wiyamba ímba moórá-tantaa'a maimaé koró. Óntamba ímba unáámpímbá fáitumae'a wé'a

10 tón-únámbá ímba maimaé wé'a tísamai ánáamba ímba maimaé wé'a táumba ímba maimaé koró. Moórá-mora unáánkwátói timantentén-úmai kufé'mae'a koró. Túwa'nai íyawi káráwiyonaafó tuwímbai-tantaa'a ímba maíyamba úwoi koró.

11 Maníkón-aaimo simátimiyantafe'a moórá-naopa'o wíyamba kembiwímó naambó timíndawimba saafá é'a mindáúmpá'-aantemba mé'a kentí kísau maimái tai'é'a mindámbá tuwé'a fí'on-daopa'a koró.

12 Moórá-naumpa'o iyíyamba méraiyan-kwaasisafe'a sé'a kawe'á úmai méraaro síyasa

13 kembiwímó káráwiyianamo éna Maníkó kawe'á uwátinkainifo ímbo káráwiyianamo éna Maníkó kembiwí aantemba kawe'á uwátinkainiye.

14 Moórá-naopa'o wíyambo naambá ímbo tímésamo kentáái ímbo isáíyanamo éna Maníkó mindáópaken-kwaasi ímba aamoí uwátinkainifo aaraámbare'a aiyowáí'a é'a tísamaifakem-baramo uwáéntenkaani'a oro. Mindáúmpará'i mindáópara'iyó tuwé'a koró.

15 Simátiménda isáaro. Maníkó waási méraawini áwáusafenamo tísai índa-kanaa tinda naaófá'ó Sónómu-naopa'e Kómóraa-naopa'e méraan-kwaasi sáwí'ó uráantafena sáwí-meyamba tímíníye. Kembiwímó tínaaembo uwátimiyán-kwaasi sáwí-meyamba tímíníye. Mínkwáásísóntí sáwí-meyanko Sónómu-naopakewiye Kómóraa-naopakewiyeti sáwí-meyankomba iyáákainiye Ísu síyáíye.

Sáwí'ó uwátinkaiyan-ai.

16 Ísu mináái simátiména séna simátiménda isáaro. Sipísípimo wisanamó áwáífiyaase'ó in-iyánkómó intenkáámbo on-kwáásífímbá tí'maránaumne. Kawe'-ímáyááwárá'-wáásiyáámbá úmai mé'a sáwí'ó uwátinkaiyambo é'a ímba anondáá sáwí'a iyamba aáno úmai méraaro.

17 Káráwiyoro. Óraa'-amaan-kisau-waasi kembiwí tí'maesa óraa'-waasifa'a mótkesa aafímbá maitinkésa ámáán-daumpa'a mótkesa túwiyonku'-nésa

18 kentáfé'ó fasi'ámaimo méraantafesa ta'óto'mai tí'maesa kámáni-óraa'-waasifa'e kawáanon-kwaasifa'e mátinkesa aafímbá maitinkáíya'a míwí kesáái simátiména fí'onkaa-waasisonte kesáái simátiménaawe.

19-20 Aaimó simátínkénka'a nóran-aaiya sénaumno-imayaa ímba óraa'a é'a ímba kentí ímáýáafinken-aai sénááfo kentifoní ámútanko íyan-ai úwoi tááka tinkáína'a sénááwe.

21 Tuwímbai tífá'awaawi tí'mai fí'owiya'a tinkáiyasa tínkamiyasa puwónááwe. Tífoísáimo ésa tíráámarimba tí'mai fí'owiya'a tinkáiyasa tínkamiyasa puwónááwe. Iyámpóisombo ésa tinófoima tí'mai fí'owiya'a tinkáiyasa tínkamiyasa puwónááwe.

22 Kentáfé'ó fasi'ámaimo méraantafesa tíyamba uwátinkesa miyámó wéomba ímbo ifátuwesamo kentáfésamo fasi'ámaimo méwí Maníkó kawepá'á métinkainiye.

23 Moórá-naopa'o méwasamo sáwí'ó uwátínkéwa'ó é'a tiyuwé'a tuwaan-tanté'a fí'on-daopa'a koró. Simátiménda isáaro. Ísareri-waasiti naaó'-nao'a simátíma'mae'a wéníyana mínkísáú ímba tai'áraindara'a kemá waási úranko aneka'á kumónaumne.

²⁴ Ifó'-wáásígó uwáítái'-iwáímbá ímba wéiyaakaiye. Kísau-waasigo weni óraa'-waasi ímba wéiyaakaiye.

²⁵ Ifó'-wáásígó uwáítái'-in-kwáásígómó índantemba íniye. Kísau-waasigo weni óraa'-waasigomo índantemba íniye. Miyáumai kemá óraako únasa símai sáwí'a uwásinkesa sésa sáwí-amutantonti kawáágón-áwí'a Piyéseपुरी iyémá wésewe. Miyá wésemba pósa kesí waási símai áfááraumai sáwí'a uwátinkanaawe Ísu siyáiyé.

²⁶ Ísu simátimena séna mináái imáyáa é'a waási táároi ímba inkaisé'a méraaro. Aúpá'ó wérain-tantaa'a seyaafá'á afora'á paapé ínasa awánánááwe. Kumeupá'á wérain-tantaa'a afora'á paapé ínasa awánánááwe. Mindásafe'a waási táároi ímba inkáisóro.

²⁷ Aúpá'ó simátiménda afora'á simátiméro. Kemiwímó simátiménda-aaí sáwífa'-waasimo túwaandu iya'a simátiméro.

²⁸ Tínkamiya'o puwíyan-kwaasi táároi ímba inkáisóro. Miwí kentimambá ímba títinkambai tai'ánááfo Maníkón-áároi aantemba inkáisóro. Wemó éna ónkaifa'a túwara'e timankwárá'é tuwáínasa méranaawe.

²⁹ Maarán-áái imáyáan-oro. Kári'a téntémpaaran-dumama kae'-númámá kári'-ontankakemba siyáánkai-toyaaraamba wémeyanofu Maníkó kíyaan-dumama káráwiyena ímbo kanaán-iyemo sínanamo éna ímba puwéna marapá'á kuminífo

³⁰⁻³¹ sáwífa'-numama Maníkón-aúranka'a ímba óraa-tantaa'an-ifo waási óraa-tantaa'a owaná póna káráwiyena seyaafá-tántáá'á wéawanena kenti'nótáuwara'a wétoraumai wéawanaifo ímba

táa'a íno Ísu siyáiyé.

Ísun-awí'a aforatáámó senda-áái.

Rúku 12:8-9

³² Ísu mináái simátimena séna seyaafá'-wáási túranka'a kentáfésa sésa kesí óraakon-iyé síyawisafe'a kesífo wíyómpakewin-aúranka'a sé'a kesí waásin-owe sénaumne.

³³ Énifo waási túranka'a kembá tínaemba uwásiyawisafe'a kesífo wíyómpakewin-aúranka'a sínaemba uwátinkanaumne Ísu siyáiyé.

³⁴ Ísu mináái simátimena séna kentáfé'a maarán-imáyáa ímba oro. Waási seyaafá'á aáno úmai méraantafena marapá'á kunkáiyé. Ímbanifo marapá'ó kunkáunda maarán-iyé. Waási tuwínkaa'ésa tuwímbai kesáái isáiyasa tuwímbai aaisambá sénááwe.

³⁵ Káfé'wara aáno'wara'a kesááisafesa maará ónááwe. Afowá moórá-imayaa ínana ááninko fi'on-imayaa íniye. Anówa moórá-imayaa ínana ayáámúnko fi'on-imayaa íniye. Anááfúkowe fi'o-fi'on-imayaa óyááye.

³⁶ Moóráwigo wenamáárawi weni namuro-wáásiyáámbá úmai ónááwe. Kesááisafesa miyáumai miwítí imáyáa tuwínkaa'a ónááwe Ísu siyáiyé.

³⁷ Ísu mináái simátimena séna kesí waási-i'a ónae síyawí aifa'á tinófoiyé táánine tiyáámúne tirumbá tímésa ánaemba kembá tirumbá símémba uwófi'an-owe.

³⁸ Kemó púwónda-aaraa-taimo súwaata'mae'o kondantembá kesí waási-i'a iyawí umbai-tántáá'á tímíyasa minúbái-tántáá'á ímba maimaésa kembó sirááiwayamba uwófi'a ónááwe.

³⁹ Tirááimo táinda-i'o ésa ímba kawel'á úmai méranaafo kentáfésa imáyáa ésamo tirááimo táinda-tantaa'a tuwésa puwésa aú'la úmai wíyómpa'a maé'mae'a ónááwe Ísu siyáiyé.

⁴⁰ Ísu mináái simátimena séna ti'maráandawi kentáái isáyawi kesááiwara'a isánááwe. Kesáái isáyawi si'mákaiwain-aaiwara'a isánááwe.

⁴¹ Maníkón-aai simátimindawi tuwímbaifa'a wínasa sésa Maníkón-aai wésimatimendawi ónda p'ó'a enáái isánaumne siyawi wésimatimiwaimba Manikó kawel'-mékámá aména wéisaiyawiwara'a miyám-békámá timíníye. Arupise úmai mérawai tuwímbaifa'a wínasa sésa arupise úmai méraandawi ónda p'ó'a enáái isánaumne siyawi arupise úmai mérainda-waasigomba Manikó kawel'-mékámá aména wéisaiyawiwara'a miyám-békámá timíníye.

⁴² Kesí waási awánésa sésa úwoisan-kwaasi ímbánifo Ísuni waási-i'a uráamba p'ó'a áwa'nai ónae sésa kári-tantaa'a nombá amíyana Manikó kawel'-mékámá timíníye Ísu siyáiyé.

11

Yóni nombó maitínkáiwain-aai.

Rúku 7:18-35

¹ Ísu wení kísau-waasi sísamaifakemba kae'á kumbaimái-waasi mináyáatáá'-áái simátimena mimbárafá'á tuwéna fi'o-fi'on-daopa'a wenáái kouwáitái'-úmae wénena wenáái simátimakaiye.

² Simátimuwana Yóni ándá-naumpa'a méronka'a Manikómó iyáfasinankaiwai Káráísiti ún-aai iséna wení kísau-waasi ti'marówasarai Ísumpa'a tésarai

³ áisai esarai sésa kumínonemo siyáawiyá'o. Fí'owawa ónómpo kumíndawinta amu'maránaumne suyaná

⁴ Ísu séna tauwerékai isáyane awánááyane Yónimba kosimámekai sékai ⁵ túrambo kafikáiwai túramba awánaawana táá'o káúnkaiwai táá'a isááwana tísamaimo pukáiwai kawel'-úmai tin-taawaná námombo kaiwái kawel'á uwátinkena pukáan-kwaasi iyáfasintinkena úwoi-waasi ásé-aai simátimena séna

⁶ kentáféna ímba kae'-ímáyáá iyawi tirunkó kawel'á wéiyé siyé Yónimba kosimámekaiyo Ísu súwasarai kurááye.

⁷ Yónini kísau-waasiyai tauwerésarai kuyaná Ísu Yónin-aai seyaafá'-wáásí simátimena séna Yóni máásai-marafa'a méraisa'a koawáné'a nóran-imayaawa wéera koawánaraao. Fiyúnda toréna umó móma'mema'o intenkáan-kwáásí Yóni iyé-ímáyááwá uráao. Yóni ímba miyán-kwáásín-ifo fasi'aén-kwáásín-íye.

⁸ Nóran-imayaawa wéera koawánaraao. Kawel'-únánkwátói úmakain-kwaasi Yóni iyé-ímáyááwá uráao. Ímbanifo miyán-kwáásí kawel'-únánkwátóiwara'-waasi óraa'-waasiti naaúmpa'a méraawe.

⁹ Nóran-imayaawa wéera koawánaraao. Manikón-aaimo siwái Yóni iyé-ímáyááwá uráao. Ewé Manikón-aaimo siwáin-íye. Érai'a simátime sune. Wemá Manikón-aaimo siyáawai iyáákaraiye.

¹⁰ Manikón-aai aúfáifimba Yónin-aai simai agaimaréna séna

Maníkó séna isaaó. Moóráwigomba ai'maráanana kesáái maimaéna ení aifa'á

wéna ení aambá wiyíniye siyáíye gaimaréna siyáimba Yónintafena siyáíye. 11 Simátíménda ísáaro. Yóni nombó maitínkáiwaini kisaugo seyaafá'-wáásítí kisaugomba iyáákaisana Maníkó kawé'á uwánkaraifo Maníkó wení waásiya'o kawáánin-kwaasi óraa'-waasiye úwoi-waasiye óraa-kawé'a uwátinkainiye.

12 Yóni nombó maitínkáiwai Maníkón-aaí simátimindasafena ómbakainkempa káfé'wara'a tuwímbai Maníkó kawáánipa'a iyófo sésa aambá faiyónae sésa óraa-kisau máéwasa tuwímbai aamoí ésa Maníkó kenká'á kawááninkwae wésewe.

13 Naaófá'á Maníkón-aaí simátimakowiye Mósesewé Maníkó wení waásimo kawááninda paapé íniye-aaí suwaná ánaaemba Yóni paapé uráíye.

14 Naaófá'á Íráiyaa ma'éíwíwai aneká'á paapé íniye-aaí suwa'á minááímó siyáan-aaisafe'a érai'e sewa'á kemá sé'a Íráiyaantafesamo siyáamba Yónintafesa siyáawe wésunda minááísáfé'a érai'e seró.

15 Ísáán-kwaasi ísámai kawé'an-oro Ísu siyáíye.

16 Ísu mináái simátiména moórá-aaíwara'a simátiména séna káfé'o méraan-kwaasi nóran-kwaasiyaanewa sénaumno. Miyán-kwáásiyáámbán-owe. Iyámpóisomba naaópa'a marupímbá mésa ááféma wétesa moórá-aempa'o méraan-iyampoi táántesa sésa tiyé'a imá seró.

17 Moórá-isa súná'a ímba táásái uráawe. Tirumbó in-ísá súná'a ímba ifi'á taráawe siyáawe. Énifo miniyámpóímó uráantemba maaméraan-kwaasi miyá wéowe.

18 Yóni nombá maitínkáiwai ména ándá-aran-domba ímba wénena Maníkóntáféna imáyáa éna tónkwará'á ímba wénaisasa wentáfésa sésa sáwí-amutamba arumpimbó méraiwain-iye wésewe.

19 Kemá waási úranko mé'a ándá-aran-donkwara tónkwará'á náúnasa kentáfésa sésa ándá-aran-done tónté'o naiwái póna taakisimó máén-umen-kwaasiye sáwí'o on-kwáásítí waásin-iye wésewe. Énifo Maníkó simátimakaintembo owí sésa Maníkó kawé'-imáyáawáráwín-iye wésewe Ísu siyáíye.

Ímba aaimó ísaraan-aaí.

Rúku 10:13-15

20 Moórá-mora-kanaa Ísu naaó'-nao'a kawé-kísáú ímbo awánaraan-kisau wémauwasa awánésa sáwí-awauma ímba tuwésa Maníkómpá'ó ímbo tuntáféna Ísu óraaka séna

21 kembiwí Kórasi-naopaken-kwaasiye Pétésáíta-naopaken-kwaasiye sáwí-meyamba kentópa'a tniye. Naaófá'ó Táyaa-naopaken-kwaasiye Sáíndóni-naopaken-kwaasiye Maníkón-aaímo ímbo ísaraawifimbo kawé-kísáú ímbo awánaraan-kisaumo maéwándamo awánarekaa miwítí sáwí-awauma tukáawisino. Sáwí-awaumo tuwésamo úwoi-unankwatoimo úmaesamo kanamó a'makáankakaa Maníkó tuwánaraisino.

22 Mindásafe'o simátíménda ísáaro. Muarín-imáyáá wée'a Maníkó waási méraawini áwáusafena tísai índa-kanaamo tinda Maníkó Táyaa-naopaken-kwaasiye Sáíndóni-naopaken-kwaasiye sáwí-meyamba óraa'a timíniye-imayaa wéowe. Énifo kentí sáwí-meyanko minkáé'-náópakewiti sáwí-meyankomba iyáákamai-sawí-meyamba timíniye.

²³ Kápáneamu-naopaken-kwaasisono. Kentúwí'a mósá maré'a sé'a wiyómpa'a iyónaumne sembánifo púwón-aempa'a kónááwe. Naaófá'á Sónómu-naopaken-kwaasifimbo kawé-kísáú imbo awánaraan-kisaumo maéwándamo awánarekaa miwítí sáwí-awauma túwówana póna Maníkó mindáó'a imba taí'ásuwowana káfé'a úwoi wéraisino.

²⁴ Mindásafe'o simátiménda isáaro. Maarán-ímáyáán-oro. Maníkó waási méraawini áwáusafena tísai índa-kanaamo tinda Maníkó Sónómu-naopaken-kwaasi sáwí-meyamba óraa'a timíníye-imayaa wéowe. Énifo kentí sáwí-meyanko Sónómu-naopakewiti sáwí-meyankomba iyáákamaisawí-meyamba timíníye Ísu siyáiyé.

Kemp'á terómó siyáin-ai.

Rúku 10:21-22

²⁵ Minkánáá Ísu Manikóntáféna séna kesifóo wiyómpa'wara marará'wará'ó káráwiyaandawí óne. Seyaafá-tántáá'á isáúmne sen-kwáási imba simátíme úwoi-waasi simátíme

²⁶ miyámó iyantafena ánkáisa'a pó'a enáwí'a mósá maráúmne Ísu Manikóntáféna siyáiyé.

²⁷ Ísu mináái simáména séna kesifo seyaafá-tántáák'á káráwiyuwo séna simakaiye. Seyaafá'nánká kesí áwáuma imba suwánaraafo kemá kesifoní áwáugo únana póna kesí áwáuma suwánaraiye. Seyaafá'nánká kesifoní áwáuma imba awánaraafo kesifombá pó'a keyáá wení áwáuma awánaraumne. Kesifoní áwáuma simátimenae únda-waasi kanaa'á kesifoní áwáuma wéawanaawe.

²⁸ Kentí kísau umbai-kísáú wémaewana kentópa'a umbai-tántáá'á wérarwai kesópa'a tiya'a kentí imáyáa aúí'a uwátinkána'a faru úmai méranaawe.

²⁹ Kemá kesúma imba maimaé iyé'a farumó uwátinkaundawí úná'a pó'a kesí aambá kawé'-úmai awáné'a kesáái taawiyafíya'a kentí imáyáa aúí'a uwátinkána'a faru úmai méranaawe.

³⁰ Kesááimo taawiyafiyamba imba umbai táinana tíménda-kísau kawé-kísáú-iyé Ísu siyáiyé.

12

Ísu sambaatisáfénamo siyáin-ai.

Máaka 2:23-28, Rúku 6:1-5

¹ Minkánááfimbá Yúndaa-waasimo saagaan-kánáár'á Ísuwe wení kísau-waasiye kisaufa'a wítí-ton-kisaufa'a wéguwana wení kísau-waasi táái tówasa wítí-aramba kútúmai ásima pítuwesa nowasá

² ámáán-kawaa-waasi tuwánésa Ísuntafesa sésa tuwánaao. Saagaan-kánáa aambá fáí'makaawasa miyá wéowe suwaná

³ Ísu séna naaófá'ó Téfitimo uráimba aúfáifimbo agaimakáin-aaigoni áwáu imba ísaraawe. Téfitiye wení waásiye táái tówana

⁴ Téfiti Manikóní ámáán-daumpa'a iyéna Manikón-aúranka'o makón-tomba imaiyéna wénéna wení waási timúwasa naráawe. Mintómbá úwoi-waasi imbo né'ómbanifo ámáán-kísau-waasi aantembo né'ómbaniye. Téfiti

mintómbá imaiyéna timúwasa nonká'á Maníkó ímbo aaisambá siyáimbanifo kesí waási miyá owa'á aaisambá ímbo seráámbá wésewe.

⁵ Naaófá'á Mósese simátimakain-aaí aúfáifinkemba awánaraawe. Maníkóntáfésamo ísámáimo póimo tufú'maimo agáén-kwaasi óraa'-amaan-daumpa'a kísau wémaesa saagaan-kánaáwára'á kísau máéwasa miyámó ontáfesa ímba aaí simátinkesa sésa sáwí'a wéowe ímba wésewe.

⁶ Simátíme'a sùne. Kempímbá wémaunda-kisauugo óraa'-amaan-daumpa'o wémaen-kisauomba iyáákaraifo saagaan-kánaá amáán-kisau-waasi kísau máéntafe'o ímba sáwí'a owémó senkákémbá kesí kísau-waasisafe'a sáwí'a wéowe ímba seró.

⁷ Manikón-aaí aúfáifimba agaimaréna séna Maníkó séna póimo tufú'maimo agaimáimo símémba kanaán-ifo tirumbó wéuwatinkaamba óraa'-aamoi wéune

siyáimba minááígóní áwáumo isé'ó arááíwaekaa ímbo sáwí'o uráan-kwaasi aaifimbá ímba maitínkááwaisino.

⁸ Wíyómpakemba waási úranko pó'a saagaan-kánaárá'ó káráwiyaundawi úmpo saagaan-kánaárá'ó waásimo kísau máémba kendén-íye Ísu siyáíye.

Ayáámbo kemporarín-kwaasigon-aaí.

Máaka 3:1-6, Rúku 6:6-11

⁹ Ísu mifá'á tuwéna amáán-daumpa'o iyúwana

¹⁰ moóráwigo ayáámbo kemporarón-kwaasi mérowasa aaifimbá maenkánae sésa Ísumba áisai esa sésa saagaan-kánaá kísau aambá fáil'makaan-kanaa póna áí'o in-kwáási asófankai-kisau maínda amáámba taraisíni ína taraisíníyo suwaná

¹¹ Ísu tísai ena séna kempínkémbá kentí sipisípi-poraa'o saagaan-kánaárá'ó maipímbó kúwáfekaina'o é'a ááema mósá farántuwanaao. Ewé é'a miyá iyamba

¹² waásigo sipisípi-poigomba iyáákaraimba póna saagaan-kánaá áí'o indawaasi asófankaiyamba kawé'á éna amáámba ímba taraisíníye simátimena

¹³ ayáámbo kemporarón-kwaasigontafena séna enayáámba fárútuwao súwana ayáámba fárútuwowana kawé'á uwáankowana fí'on-ayaankaamba úwasa

¹⁴ amáán-kawaa-waasi amáán-daumpakemba kumésa Ísumba tufuwíyanamo puwínda-aaí siyáawe.

Ísu Maníkóní kísau-waasigon-aaí.

¹⁵ Tufuwíyanamo puwínda-aaimo sumbá Ísu iséna mimbárafá'á tuwówasa sáwífa'nanka wembá arááíwáúwana tí'o ún-kwaasi seyaafá'á asófatinkena

¹⁶ óraaka séna kemó uwátinkaunda-aaí ímba simátíméro siyáíye.

¹⁷ Miyámó úmba naaófá'á Manikón-aaimo simátímakowin-awí'a Áísáya siyónka'a póna Ísu miyá uráíye. Áísáya agaimaréna séna Maníkó séna

¹⁸ wembá iyáfasinankaraunana kesí kísau-waasi isa'á wen-ímáyáá wée'a aamoi wéuwanke'a aaí senaná kesí amútanko wesé'a mérainana fí'o-fí'on-kwaasi seyaafá'nánká kesí arupíse-aaí simátimena

¹⁹ ímba aaisambá tiyéna ímba óraaka séna naaópa'a wénena ímba óraaka séna

²⁰ Maníkómpá'ó ímbo fasi'ámaimo méraan-kwaasi ímba tiyuwéna kawé'a úwátinkainiye. Miyá úmae iyéna kísau maimaé iyéna ímba ífátuwainana kesí arupíse-aaigo iyáákéna wérainasa

²¹ fí'onkaa-waasi wenáwí'a isésa sésa érai'a súwa'nai índawin-iyé sénááwe

Maníkó siyáiyé siyónka'a póna Ísu miyá uráiyé.

Ísunte Píyésepurinte-taai.

Máaka 3:20-30, Rúku 11:14-23, 12:10, Rúku 6:43-45

²² Moóráwigomba wenarumpimbá sáwí-amutamba mérowana póna minkwáásígó ímba aai wésuwana aúramba kafikówasa áí'maesa Ísumpa'a máánkówana Ísu maisuwéna minkwáásígómbá kawé'a úwánkowana wemá aai súwana aúramba awánówasa

²³ sáwífa'nanka táatafesa ésa sésa miwá Téfitin-andafakemba paápé ínnyemo siyáawiyá'i fí'owawa'iyó suwasá

²⁴ ámáán-kawaa-waasi mináái isésa karo'á sésa ímbanifo sáwí-amutantonti kawáágón-áwí'a Píyésepuri fasi'aémbá ámisana tokéna póna sáwí-amutamba wémaitiyuwaiye siyáawe.

²⁵ Suwaná Ísu miwímó un-ímáyáá iséna simátiména séna moórá-andamo tiyésamo ésa tuwínkaa'-urésa mésa ímba fasi'ámai méranaawe. Moórá-naopara'i moórá-akuna'i aaimó tuwintáán-akumba pósa tuwínkaa'-urésa ímba fasi'ámai méranaawe.

²⁶ Waántáwankoni waásimo tiyésamo tuwínkaa'o ésamo ésa ímba fasi'ámai méranaawe. Kentáfé'lo sembá Píyésepuri fasi'aémbá ámisana tokéna póna sáwí-amutamba wémaitiyuwaiyemo sembá

²⁷ énifo Píyésepurini fasi'aénká'ó sáwí-amutambo wémaitiyuwaundarakaa kentí waásiwara'a Píyésepurini fasi'aénká'á sáwí-amutamba maitiyúwáísino. Miyán-ááímó síyasamo ésa kentí waási karo'á sewé sénááwe.

²⁸ Énifo kemá Maníkóní ámútankoni fasi'aénká'á sáwí-amutambo maitiyuwáundasafena Maníkóní fasi'aémbá kempimbá paápé isa'á wéwanaawe.

²⁹ Moórá-aaí imáyáan-oro. Moóráwigo moórá-nankoni afowámó fasi'aéwímó mérainanamo éna mindáúmpákén-úmémbo maindasafenamo éna ímba úwoi íyáferainifo miwá mindánkóní afowámbá ándá kárá'umankenamo éna kanaa'á íyáfekéna wení moparáwímbá umémbo máiniye.

³⁰ Kembá ímba súwa'nai esa kesí namuro-wáásíyáámbán-owe. Ímba súwa'nai esa waási túwaandu úmai símémba moórá-mora uwáguraawe.

³¹ Mindásafe'lo simátiménda isáaro. Waási sáwí-kísau wémaesa símai sáwí'lo uwátinkáamba mindá Maníkó maitiyuwáínifo Maníkóní ámútankontafesa símai sáwí'lo uwánkaiyamba mindá Maníkó ímba maitiyuwáiniye.

³² Kembá waási úrankomba símai sáwí'lo uwásinkaiyamba mindá Maníkó maitiyuwáínifo Ufaen-ámútankóntáfésa símai sáwí'lo uwánkaiyamba mindá Maníkó ímba maitiyuwéna káfé'wara ánaaenkwará'a ímba maitiyuwáiniye.

³³ Kawe-táígo kawe'-árámbá íyáísana sáwí-taigo sáwí-aramba wéiyaifo taaéramba awánésa kawe-táígon-aramban-íye. Sáwí-taigon-aramban-íye wésewe.

³⁴ Iyánkó póígon-araa'an-owe. Sáwí'-aantembo on-kwáásí mé'a p'ó'a ímba kanaa'á kawe'-áái wésewe. Tirumpimbá wérain-imayaasamba wésewe.

³⁵ Kawe'-wáásí kawe'-ímáyááfinkémbá kawe-kísáú máéwasa sáwí-waasi sáwí-imayaafinkemba sáwí-kísau wémaefo sáwí-waasi é'a sáwí-aaí wésewe.

³⁶ Simátíménda ísáaro. Maníkó waásimo méraawini áwáusafena tísai índa-kanaa tinda úwoi-aaimo fi'o-fi'on-aaimo siyáantafena tísai íníye.

³⁷ Kawe'-ááímó siyáan-kwaasisafenamo éna arupise-waasin-owe Maníkó séna sáwí-aaimo siyáan-kwaasisafenamo éna sáwí-waasin-owe síníye Ísu siyáíye.

Ímbo awánáúnda-kísau mauwómó siyáan-aaí.

Mááka 8:12, Rúku 11:29-32

³⁸ Súwasa tuwímbai áamáan-kawaa-waasiye áamáamba sun-kwáásíyé Ísumo sáwí-aaimo sínda isánae séna óraakoo éraira Maníkómpákéná kunkáanaí ímbo awánáúnda-kísau máínata awánaano suwaná

³⁹ Ísu séna káfé'lo méraan-kwaasi sáwí-waasi é'a Maníkóntáfé'a ímba ímáyaá é'a kentáfé'a wése'a Maníkómó ai'mákainamo e ímba awánáúnda-kísau máínata awánaanomo sembá naaófá'á Maníkó Yónaambo uráintemba kemá miyá ínífo mináái ímáyaan-oro.

⁴⁰ Naaófá'ó óraa'-mofaako Yónaambo nawíkowanamo kaumbo-kánáámó arumpimbó méraintemba kemá waási úranko kaumbo-kánáá maipímbá ménaumne.

⁴¹ Yónaa kaumbo-kánáá óraa'-mofaako arumpimbá mérowana mín-kwituwówana minkákémbá Nínéfa-naopa'a Maníkón-aaí kosimátimuwasa ísésa sáwí-awauma tuwésa Maníkón-aaí ísaraawe. Káfé'a Yónaambo íyáákaraundawí mérauna'a kesáái ímba wéisaamba póna ánaaemba Maníkó waásimo méraawini áwáusafenamo tísai índa-kanaamo tinda Nínéfa-naopaken-kwaasi kembíwí aafimbá maitinkésa séna Yónaan-aaí íséta sáwí-awauma tukáundasaanífo Yónaamba íyáákaraiwai kentí naaópa'a mérowa'a wenáái ímba ís'é'a sáwí-awauma ímba tukáawe Nínéfa-naopaken-kwaasi sénááwe.

⁴² Naaófá'á kentíwá'nára'a káráwiyowin-awí'a Soromoní kawe'-ímáyááfinkémbá aaí wésimatimuwana moórá-ininko némpaken-kawaa-ininko Soromonin-áái kóisánae séna wéména kuráíye. Káfé'a kemá Soromonimbá íyáákaraundawí mérauna'a kesáái ímba ísáámba póna ánaaemba Maníkó waásimo méraawini áwáusafenamo tísai índa-kanaamo tinda miníninkó kembíwí aafimbá maitinkéna séna kemá némpakemba Soromonin-áái taísaraumpo Soromonimbó íyáákaraiwai kemp'á mérowa'a wenáái ísómba ímba ísámai kawe'á uráawe síníye Ísu siyáíye.

Sáwí-amutanko kouwékáin-aaí.

Rúku 11:24-26

⁴³ Ísu mináái simátiména séna waási arumpinkémbá sáwí-amutanko auwéna máásai-marafa'a nombá ímbo wéraipa'a kowénéna séna nááfara ménaumno séna saafá uwááena

⁴⁴ séna tauweré'a kesí naambá waásigon-arumpimba pó'a koménaumne simásuwena téna taawánaimba mindánkómbá kankambá wiyú'mai kawé'a uwásukaisana taawánéna

⁴⁵ tauweréna afakaeté-sawi-amutamba miwítí sáwí-kisau óraa'a uráawi tí'maena minkwáásígón-arumpimba taméraawana moórá-sawi-amutanko arumpimbá méraisana minkwáásígó sáwí'a úmai méraisasa ánaeemba sáwífa-sawi-amutamba méraawana wemá óraa-sawí'a úmai méraiye. Miyáumai káfé'o méraan-kwaasi sáwí-kisau wémaesa óraa-sawí'a úmaesa iyónáawe Ísu siyáiyé.

Ísun-anówawe áfárawaisai-taai.

Máaka 3:31-35, Rúku 8:19-21

⁴⁶ Ísu wésimatimuwasa Ísun-anówawe Ísun-áfárawaisaiye tésa aaimó simámiantafesa máápa'a tamérowana

⁴⁷ moóráwigo Ísuntafena séna enanówe enáfárawaisaiye aái simáménaesa máápa'a taméraawe súwana

⁴⁸ Ísu séna kesinó nááwa'iyo. Kesífárawaisai nááwiya'o séna

⁴⁹ ayáantamba wení kísau-waasi aráátiména séna kesinó kesífárawaawi méraawe.

⁵⁰ Kesifo wíyómpakewi siyáintemba wéowi kesinówe kesúnafaraawinen-owe Ísu siyáiyé.

13

Moóráwigo ánáuntumbo tu'makáin-aii.

Máaka 4:1-20, Rúku 8:4-15

¹ Minkánáá Ísu naaúmpa'a tuwéna Káriri-nonkwaawunkoni áwáifa'a koména aaimó simátimindasafena kúwasa

² sáwífa'nanka tóso ésa ewaa'á tamérontafena nompín-táómpimba iyáténa imérowasa minkwáásísómbá nonkwaawúnkóní áwáifa'a mérowana fí'o-fi'on-aii waé'mai simátimakaiye.

³ Moórá-aii simátiména séna moóráwigo ánáuntumba maimaéna kísau'fa'a wéwéna

⁴ mátu'maraisana tuwímbai-anauntumba aampa'á kuwéraisana numagó fáí'nasukaiye.

⁵ Tuwímbai-anauntumba óntankwara'-marafimba kuwéna paáká'-máráfimbá póna minúwóiyáán-úmai óraa'a isaná

⁶ aa'á kaisaná amímá yáátáaka'a ímba kunkéna aáénkaguraiye.

⁷ Tuwímbai-anauntumba karaampa'á kuwéna kárúraisana karaan-tantáákó fandundupásukaiye.

⁸ Tuwímbai-anauntumba kawé'-máráfimbá kuwéna karuwéna óraa'a éna arambá imái sáwífa'-aramba iyéna tuwímbai iyáákarain-aramba iyáísana tuwímbai imaimái-aramba iyáiyé.

⁹ Ísáán-kwaasi ísámai kawé'an-oro Ísu siyáiyé.

¹⁰ Ísu súwasa wení kísau-waasi wempá'á tésa taáisai esa sésa wésimatiménda nóra séwa waé'mai-aii wésimatiméno suwaná

¹¹ Ísu séna Manikó wení waásimo kawáánin-aiigoni áwáumo simátimunda Manikó kembiwí imáyáa tímísa'a wéisaafó miwí imáyáa ímba tímakaisasa wéisaantafe'a waé'mai-aii wésimatiméne.

¹² Maníkón-aaimo ísámaimo kawel'ó iyawi Maníkó túwa'nai ínasa moórá-aaíwara'a isésa miyámó wéiyannamo éna Maníkó túwa'nai ínasa seyaafá-ááiwará'á isánáawe. Maníkón-aaimo ímbo ísámaimo kawel'ó ésa karo'á sésa kawel'úmai wéisaumne síyawi tirumpinkémbá mináái maimáinana íмба wérainiye.

¹³ Ísáámbanifo íмба ísámai kawel'á wéowe. Awánaambanifo íмба awánamai kawel'á wéowe. Miyámó ontáfé'a simátimunda waé'mai-aaí wésimatimune.

¹⁴ Naaófá'á Maníkón-aaimo simátímakowin-awi'a Áísáya siyáimba miwí miyá wéowe. Áísáya séna ísáámbanifo íмба ísámai kawel'á wéowe. Awánaambanifo íмба awánamai kawel'á wéowe.

¹⁵ Miwítí imáyágo umbái wétaisana táako aaimó isáísáféna awesaraí isaná túranko awánaisafena awesaraí ifo ímbo miyámó ésamo ésa táá'o isésamo túrambo awánésamo kesáaimo isésamo miwítí sáwí-imayaamo tuwésamo kempá'ó tenkaka sáwí-imayaa maitiyuwé'a kawel'á uwátinkausino

Maníkó siyáiyé Áísáya agaimaréna siyáimba Ísu siyáiyé.

¹⁶ Ísu mináái simátimena séna simátime'a sune. Kembiwí kawel'úmaino awánaamba Maníkó kawel'á wéuwatinkaiye. Kawel'ó úmaino isáámba Maníkó kawel'á wéuwatinkaiye.

¹⁷ Simátiménda ísáaro. Naaófá'á Maníkón-aaí simátímakowiye arupíse úmai mérowiye sáwífa'-waasi kembiwímó wéunda-kisau awánaanten-úmai awánánae sésa umbá íмба awánaraawe. Miwí kembiwímó wéisaanten-úmai isánae sésa umbá íмба ísaraawe Ísu siyáiyé.

¹⁸ Ísu wení kísau-waasisafena simátimena séna moóráwigo ánáuntumba tu'makáin-aigoni áwáuma súnnda ísáaro.

¹⁹ Maníkó wení waásimo kawáánin-aaí isésa íмба ísámai kawel'á owaná waántawanko téna tirumpinkémbá tamaimái úwoifa'a wétiyuwaiye. Minkwáási aampa'ó kuwérain-anauntunkaamba wéowe.

²⁰ Anáuntumbo óntankwara'-marafimbo kúmimba maarán-áwáún-iyé. Maníkón-aaí isésa aamoí ombánifo

²¹ íмба tirumpimbá ta'óto'mai kawel'á owasá Maníkón-aaisafesa umbái tátíntáintafesa Maníkón-aaí ifátukaawe.

²² Anáuntumbo karaampimbó kúmimba maarán-áwáún-iyé. Maníkón-aaí ísáámbanifo marapá'-umbái-tántáátáfésa imáyáa úmae nésa ónta-imayaa úmae wénesa miyán-imáyáágó Maníkón-aaí faráátasuweisasa íмба Maníkóní kísau wémaewe.

²³ Anáuntumbo kawel'-márafimbó kúmimba maarán-áwáún-iyé. Maníkón-aaí isésa tirumpimbá ta'óto'mai kawel'á ésa fasi'ámai mésa Maníkóní kísau maésa wétuwa'nai-owasa tuwímbai iyáákamai-kísau maésa wétuwa'nai-owe Ísu siyáiyé.

Sáwí-anauntumbo u'makáin-aaí.

²⁴ Ísu mináái simátimena séna Maníkó wení waásimo kawáánin-aaí maarán-áán-iyé. Moóráwigo wení kísau'fa'a kawel'-ánáuntumbá áwí'a witi u'makáisana

²⁵ moórá-no'waamba ánaoraawara'a

tún-kwaiguráawana namuro-wáásígó téna arambó ímbo íyáí-witiyaan-anauntumba sáwí-anauntumba afufumpimpá'á tu'makáisana

²⁶ wíti óraa'a éna arambá iyáisana witiyaan-damaiwara'a óraa'a isasá

²⁷ kísau-waasi awánésa kisaugoni afowámpá'á tésa sésa kawe'-ánáúntúmbá tu'makáandafimba witiyaan-damai nááfakena mimpimbá wéraiyo sewaná

²⁸ séna namuro-wáásígó mátu'makaiye sisasá áisai esa sésa káúsuwanaumne sewaná

²⁹ séna ímbanifo wíti káúsuwaafainifo ifátúwéwana

³⁰ wérainana ánaaemba wíti aumbákáína'a tómbó fakaráiyawisafe'a senasá misáwí-wítíyáán-dámái káúmai asáúmai iyamá wégaindafa'a tuwésa wíti úramba fáká'mai kesí

tón-dáúmpá'á maránááwe Ísu siyáíye.

Taaérankon-aii.

Mááka 4:30-34, Rúku 13:18-21

³¹⁻³² Ísu maarán-ááiwará'á simátimena séna Maníkó wení waásimo kawáánin-aii maarán-íye. Moórá kári-taerankon-awi'a másítátí mintáígón-aramba ímbo ane'ó awánaraan-taeramba kisaufa'a u'makáawana óraa'a éna amaimá mófarena wété uráisana numagó mimpimpá'á ánáamba úmarena wémaiye Ísu siyáíye.

³³ Ísu maarán-ááiwará'á simátimena séna Maníkó wení waásimo kawáánin-aii maarán-ááin-íye. Moórá-ininko péréti-tomba agaénae séna kanaráán-tántáákón-áwí'a páráwaa'a maéna intoráinda-tantaa'a káritantaa'a káúmaraisana wéna intoréna óraa'a wéiye

Ísu siyáíye.

³⁴ Ísu waásisomba aái simátimenae sénamo úmba ímba afora'a siyáífo waé'mai-aii aantemba simátímakaiye.

³⁵ Naaófá'á Maníkón-aaimo simátímakowi siyónka'a póna Ísu miyá uráíye.

Wemá agaimaréna séna

simátíménda waé'mai-aii simátimenaumne. Maníkó maramá úmaronka'a aúpá'ó wéron-kisaugon-aii ímbo ísaraan-aii simátimenaumne siyáíye

agaimaréna siyáimba Ísuntafena siyáíye.

Sáwí-anauntumbo u'makáin-aaigoni áwáu-aii.

³⁶ Ísu mináái simátimena tiyuwéna naaúmpa'a iyúwasa wení kísau-waasi wempá'á tésa sésa namuro-wáásígómó moóráwigoni kisaufa'o sáwí-anauntumbo tu'maráiwaini áwáuma simásimiyo suwaná

³⁷ Ísu séna kawe'-ánáúntúmbó tu'makáiwaini áwáuma kemá waási úranko úne.

³⁸ Kisaugoni áwáuma maramán-íye. Kawe'-ánáúntúnkóní áwáuma Maníkó wení waásimo kawáánin-kwaasin-owe. Sáwí-anauntunkoni áwáuma waántáwankoni waásin-owe.

³⁹ Namuro-wáásígó sáwí-anauntumba tu'makáiwaini áwáuma waántáwankon-íye. Tómbó fakaráíyan-kanaagoni áwáuma maramó tai'áinda-kanaan-íye. Tómbó fakaráiyawaini áwáuma Maníkóní kísau-waasi wíyómpakewin-owe.

40 Námáimo to'máimo iyafimbó agaisuwáiyantemba ánaaen- kanaamo tinda miyá ónááwe.

41 Waási úranko kumpaápé uráundawi kesí kísau-waasi wíyómpakemba tí'máráanasa kesí waásifinkemba sáwi-waasiye fí'owimo sáwí-imayaamo tímíyasamo sáwí-ambo wéaraaiwaiyiye kuntí'mai

42 iyamó wégaipa'a tiyuwáiyasa mésa ifí'á tésa túwááyaamba umpufúwesa méraiyoa

43 arupísemo úmimo méraawi Manikó kentifo kawáánipa'a mésa aa'ó wégaintemba miyá ónááwe. Ísáán-kwaasi ísámai kawé'án-oro Ísu siyáíye.

Manikó waásimo kawáánin-ai.

44 Ísu maarán-ááiwárá'á simátimena séna Manikó wení waásimo kawáánin-ai maarán-ááin-íye. Fí'onka'ma'mai-ontamba marafimbá utámarena pukáisana moóráwigo téna taawánéna aamoí éna káátamarena mimbáramá méyámbá índasafena wení óntama maimái tímatuwena óntamba maiyéna mimbáramá koméyánéna mifí'ónká'má'mái-óntámbá kofasímbai maiyáíye.

45 Manikó wení waásimo kawáánin-ai maarán-ááin-íye. Moóráwigo akaaróroma méyáambaraindasafena naaó'-nao'a wénena

46 awánáinda moóráwigo fí'onka'ma'mai-akaaróroma makáinana awánéna wení óntama maiyéna wétimena óntamba maiyéna mifí'ónká'má'mái-ákáárómá koméyánúmai wémaiye.

47 Manikó wení waásimo kawáánin-ai maarán-ááin-íye. Mare'mare'-únánkáámbá moóráwigo nompímbá túwáísana fí'o-fi'om-bofaa'a

48 minúnámpímbá ówitawisana fasináíndasafena úmai wéawanaisasa tuwímbai áwa'nai úmai fasímbai áamááífa'a makésa kawé'-mofá'á'á unáámpímbá fáitesa sáwí-mofaa'a ifá'á wétuwaawe.

49 Ánaaen-kanaamo tinda miyá íniye. Wíyómpaken-kisau-waasi kawé'-wáásifínkémbá sáwí-waasisomba tí'mai

50 iyamó wégaindafa'a tuwáiyasa ifí'á tésa tí'o índasafesa túwááyaamba umpufuwónááwe simásuwena

51 wení kísau-waasisafena tísaí ena séna simátimunda-aaigoni áwáuma éra ísááo súwasa ewé suwana

52 Ísu simátimena séna ísáámba simátimunda-ai simátiméro. Moóráwigo naankón-afowá wení naaúmpa'a ááéraan-tantaa'e aú-tantaa'e wéraisana tuwímbai wení waási wétimiye. Miwání afowámó wétimintemba miyáumai ááéraan-amaampinkene Manikó wení waásimo kawáánin-aiifinkene simátiméro Ísu siyáíye.

Násaretifakewi Ísumba tínaaembo uwánkaraan-ai.

Máaka 6:1-6, Rúku 4:16-30

53 Ísu mináái simátimena mimbárafá'á tuwéna

54 wenamáapa'a kúmba miwítí amáán-daumpa'a iyéna aai simátimuwasa táatafesa ésa sésa nááfakena kawé'-ímáyáá maiyénaawa kawé'-áái wésimasimenasaawa nááwawa fasi'aémbá amísanawa kawé'-kísáú ímbo awánáúnda-kisau wémaiyo.

⁵⁵ Kesáámó awánáúnda wení kísau taaisambó tuwímbai-tantaa'o wéiwain-aaninkon-iyé. Máriyaan-áánimba éna Yémisiye Yósepiye Sáimoniye Yúndasi-iyai tuwaaón-iyé.

⁵⁶ Wenáúnafa'a maanká'á méraawe.

⁵⁷ Maankákéwí éna úwoi-waasin-ifo nááfakena mináái isénawa mifási'áémbá maiyéwawa wésiyo sésa kaorésa tínaaemba uwámúwana Ísu simátimena séna Maníkón-aai simátímíwai fí'lo-fi'on-daopa'a wénisasa wenáwí'a mósá wémaraafo wení naaópa'o koméraitmba wenamááraa sésa kesáámó úndanten-kwaasin-iyé

sésa wenáwí'a ímba mósá makáawe Ísu siyáiyé.

⁵⁸ Kesáámó úndanten-kwaasi éna ímba súwa'nai íniye suntáféna ímbo awánon-kísau moórá-mora-kísau aantemba maiyáiyé.

14

Yóni nombó maitínkaraiwai pukáin-aai.

Máaka 6:14-29, Rúku 3:19-20, Rúku 9:7-9

¹ Minkánáá Ísuni kísaugon-aai símae iyúwana Káriri-marafaken-kawaagon-awi'a Éroti mináái iséna

² wení kísau-waasisafena séna minkwáásígó Yóni nombó maitínkaraiwain-iyé. Pukáimpinkemba iyáfasinkena póna fasi'aémbá wempímbá wéraisana miyán-kísáú wémaiyé siyáiyé.

³⁻⁴ Ááéma Éroti wenáfákon-awaaininkon-awi'a Érotíyasimba maiyówana Yóni séna enáfákon-awaainimba aambá fá'i'makaawa maiyáane símasima'a wéuwana Éroti tí'marówasa Yónimba koái'maesa ándáfa'a máánkarowana

⁵ Éroti Yónimba tufuwónae súmba waási táároi inkaiséna ímba tufukáiyé. Waási Yónintafesa sésa Maníkón-aai simátímíwain-iyé suwaná Éroti séna Yónimba tufuwónasa aaisambá siyónááwe séna ímba tufuwéna mérowana

⁶ wembó ma'ánkaron-kanaamo túwana óraa-tanomba kaumái sáwifa'-waasi tímúwasa nowaná Érotíyasin-ayaamunko téna túranka'a araimá marówana Éroti aamoí uwánkena

⁷ minárásígóntáféna séna nóin-tantaatafenawa wéankaiya simásímína'a áméno. Érai'a sumpo síasai ina'á áméno súwana

⁸ anówamba koáisai ena súwana anówama aaí súwana Érotimpa'a téna séna Yóni nombó maitínkáiwai anuwarambá kambísámai a'nómbá táúfapimba ma'mái simiyó súwana

⁹ iséna arumbá wéumbanifo aifa'á fasi'aén-áái siyáin-aai imáyáa éna tómbó naan-kwáásíwará'á ísaraantafenawe séna ímba a'áo sénae séna

¹⁰ moóráwigomba ai'marówana ándáfakemba Yónimba anuwarambá kambísámai a'nómbá

¹¹ táúfapimba maimaéna minárásígómbá máamuwana maimaéna anówamba máamuwasa

¹² Yónini kísau-waasi iséna anómba komaimái utánkesa Ísumpa'a tésa tasimámakaawe.

Ánaaemba Éroti Ísuni kísaugon-aai iséna séna minkwáásígó Yóni nombó maitínkaraiwai éna pukáimpinkemba iyáfasinkena póna fasi'aémbá wempímbá wéraisana miyán-kísáú wémaiyé Éroti siyáiyé.

*Ísu sáwifá'-waasi tómbó tímakain-ai.
Máaka 6:31-44, Rúku 9:10-17, Yóni 6:1-13*

13 Yóni puwúmba wení kísau-waasi Ísumba simámúwana iséna tuwéna wení kísau-waasiye nompín-táómpimba iyáténa waásimo ímbo méraiypata kónae séna kúmba naaó'-naokewi mináái iséna marapá'á tóso uwaná nompín-táómpimba wéna

14 marapá'á kumúmba misáwifá'-wáási tuwánéna arumbá uwátinkena tí'o ún-kwaasi asófatinkaraiye.

15 Ísu asófatinkowasa fenómpinka'a wení kísau-waasi wempá'á tésa sésa ímba sáwifá'-waasi méraapa'an-ifo fenáíndafinka'a tí'márénasa ewaa'-náóppimpa'a wénesa tómbá méyámbáráaro suwaná

16 Ísu séna tóntáa'á ímba wiyamba tómbá tíméro súwasa

17 miwí sésa kári-tomba séfataase-tonkwara kae'-mofáá'wará'á wéraifo sáwifá'-waasifimba ímba kanaán-íniye suwaná

18 Ísu maimaé'a másíméro séna

19 sáwifá'-waasisafena mara'á méraaro séna séfataase-tonkwara kae'-mofáá'wará'á maisoréna wiyómpa'a kararéna Maníkóntáféna súwi misásuwena mintómbá tafántafan-úmai wení kísau-waasi tímúwasa misáwifá'-wáási tímúwasa

20-21 seyaafá'nánká nowaná tímú'a fówasa sáwifá'a 5,000 waaima uwasá aarewé iyámpóiwara'e miyáumai-waasi nowaná tímú'a fówasa Ísuni kísau-waasi mintón-ayai sísamaifakemba kae'á kumbaimái-unampimba fáituwana ówitaraie.

*Ísu non-afófora'o kuráin-ai.
Máaka 6:45-52, Yóni 6:16-21*

22 Fáituwana ówitowana minkákémbá Ísu wení kísau-waasi tí'maréna séna kesí aifa'á nompín-táómpimba iyáte'a menáipá'-náópa'a koró. Misáwifá'-wáási tí'maré sé'a kentí naaó'-nao'a koró simátimenaumne séna

23 misáwifá'-wáási tí'marówasa miwítí naaó'-nao'a kuwaná Maníkómpá'ó inaimó síndasafena omápa'a imérowana nó'waamba tunkúwana Ísu weyáá mérowasa

24 wení kísau-waasi nompín-táómpimba non-afufumpá mérowana maramá nénka'a wérowana óraa-fiyunda to'maé téna mintáómba tata'óto'marowaša ímba kumbá

25 siyarónka'a Ísu non-afófora'a maréna wení kísau-waasimo méronka'a túwasa

26 non-afófora'o wénumba awánéna táatafesa ésa tinekembá tata'á wéuwasa sésa waántágo wéniye suwaná

27 Ísu minúwóiyáán-úmai séna táá'a ifó aáno'a méraaro. Kemá úne súwana

28 Pítaa simáména séna emó Fasi'aénkó úrambo éma sina'á non-afófora'a emó méraandafa'a konó súwana

29 Ísu séna kanaán-ifo tiyó súwana nompín-táómpinkemba ásáféna non-afófora'a Ísumo méropa'a kúmba

30 kawé'á úmaena kúmba óraa-fiyundamo toróntaféna imáyáa éna inkaisúmba nompimbá kúwáfekora'nara wéena óraaka'a séna Fasi'aénkóo kembá ta'ótoraaó súwana

31 Ísu minúwóiyáán-úmai ayáámba fárú'mai ta'ótorena séna óraa-fiyundamo tóráintafe sáwí-imayaa e kesí fasi'aéntáfémo ímbo imáyáamo óndasafe kúwáferaane. Kesí fasi'aéntáfé ímbo kae'-ímáyáán-uwo séna

32 mindárai nompín-táómpimba íyátoyana óraa-fiyundago mafauwasa

33 nompín-táómpimba mérowi Ísun-imayaa mósá marésa sésa érai'a Manikón-ááninko óne siyáawe.

Ísu Kénésárétifa'a tí'o ún-kwaasimo asófatinkarain-ai.

Mááka 6:53-56

34 Érai'a Manikón-ááninko óne sésa waaúnkóní menáipá'á Kénésáréti-marafa'a kumbá marapá'á kúmúwasa

35 mimbápákén-kwáási Ísumba awiyésa Ísun-iye sésa naaó'-nao'a simátimesa Ísumo tamaún-ai isésa tí'o ún-kwaasi tí'maesa tóso ésa

36 sésa ení unáánkwátóigoni aráíya'a ta'ótoraiyana tí'a étinkainkwaesuwasa ta'ótorówana tí'a étinkaraiye.

15

Tíwá'náti áamáambo siyáan-ai.

Mááka 7:1-13

1 Amáán-kawaa-waasiye áamáambo sun-kwáásiyé Yérúsaremu-naopakemba Ísumo méropa'a tésa sésa

2 ení kísau-waasi nóra isasawá kentáá síwá'náti áamáamba ímbo arááiwaesawa tiyáamba ímbo non-kwiyésawa tómbá wénaao suwaná

3 Ísu séna kentíwá'námo simátímakaan-amaamba arááíwae'a Manikóní áamáamba wétaraisomba nóra séra miyá wéoo.

4 Manikó séna kentinófoi-tuwi'a óraa'an-oro. Énifo anófoimo sáwíkaambo simátinkaindawimba tufuwíyana puwíníye Manikó siyáifo

5 kembiwímó siyáamba moóráwigo anófoisafena simátimena séna moórántantaa'a Manikóndén-ifo ímbo kanaa'á timénaumne siyéna anófoi ímbo wétuwa'nai-iye. Miyámó ontáfé'a kanaán-iye wésewe.

6 Miyá-sáwí'ó ontáfé'a Manikón-ai tuwé'a kentíwá'náti áamáamba wéaraaiwaewe.

7 Kaumbo-kae'-ááíwárá'-wáásín-owe. Naaófá'á Manikón-aaimo simátímakowin-awi'a Áísáya kembiwísáféna érai'-ai agaimaréna séna Manikó séna

8 maawí kesúwí'a tóikaken-aantemba sésa ken-ímáyáá ímbo tirumpimbá wéraiye.

9 Waásiti áamáamba símai paápé ombánifo Manikóní áamáamban-iye karo'ó sembá miyaráán-úmai ken-ímáyáá karo'-ímáyáá mósá wémaraawe

Manikómó siyáíye Áísáya símai agaimakáíye Ísu siyáíye.

Waásimo sáwí'ó uwátinkáín-tantaakon-ai.

Mááka 7:14-23

10 Ísu mináái simátimena waásisafena teró súwasa wempá'á tuwaná séna simátíménda isé'a kawé'án-oro.

11 Máápaken-tantaa'lo naawái ímbo waási sáwí'a wéuwatinkai fo tirumpinkén-ááigó aantemba waási sáwí'a wéuwatinkaiye siyáíye.

12 Súwasa Ísuni kísau-waasi wempá'á tésa sésa amáán-kawaa-waasi emó simátiménda-ai isésa aaisambá aéesa kaóráamba ina isaánó suwaná

13 Ísu séna kesifo wíyómpakewi ímbo u'makáin-anauntumbo éna káúsuwainiye.

14 Ámáán-kawaa-waasi-taaisafe'a ímba óraa'-imayaan-oro. Miwí ímbo aambó awánaankakemba tóikakemba karo'á simátimesa sésa aambá aráátimenaumne wésewe. Moórá aúgafitawi moórá aúgafitawimba ayáán-to'maesarai ímba kanaa'á kóyááfo miyámó ésaraimo ésarai maipímbá kotanaa fáyááye súwana

15 Pítáa séna waé'mai-aaimo simátimenda-aaigoni áwáuma simásimiyo súwana

16 Ísu séna kenkwará'á ímba táako péé wésisa'a isáámbanifo ímba isámai kawé'á uráawe.

17 Máapaken-tantaa'o naawí tindáámp'á kúwátúsúwinifo

18 aaimó wésemba tirumpinkén-ímáyáágó éna mindá waási sáwí'a wéuwatinkaiye.

19 Tirumpin-ímáyááfinkémbá sáwí-imayaa ésa tínkamiyasamo puwíyasamo ésa aare-úmémhá ésa waai-úmémhá ésa seyaafá-tántáá'á umémhá ésa karo'-áái simátinkesa símai sáwí'a uwátinkesa

20 miyá-sáwí'ó wéomba tirumpinkén-ímáyáágó waási sáwí'a wéuwatinkaifo tiyáámbo ímbo non-kwiyésamo tómbó wénaamba miwá ímba waási sáwí'a wéuwatinkaiye Ísu siyáiyé.

Kénaani-marafaken-ininkon-aai.

Mááka 7:24-30

21 Ísu mináái simátimena wení kísau-waasi tí'maena Táyaa-naopa'e Sáindóni-naopa'e mináémp'á'ó kúmba

22 mináémpákén-inínkó ímba Yúndaa-inimba póna Kénaani-ininko Ísumpa'a téna óraaka séna óraakoo Téfitin-andafakewi arumbá uwásinkaa. Sáwí-amutamba kesiyáámúnkon-arumpimba méraisana sáwí'a úmai méraiye súwana

23 Ísu iséna ímba aái súwasa wení kísau-waasi wemp'á'á tésa óraaka sésa ai'mátuwaao. Aasiyaasi miyá sifáínifo suwaná

24 Ísu séna Manikó si'mákaisa'a Ísareri-waasi aantemba túwa'nai e'a Ísareri-waasimo sipisípi-poimaan-úmaimo wété wéowi wétuwa'nai-une súwana

25 minínínkó Ísun-amándára'a mara'á kumbaéna séna óraakoo súwa'nai uwo súwana

26 Ísu séna iyámpóiti tómbá maimái iyámbá timúnafó miyáumai Ísareri-waasimo túwa'nai úndantemba emá fi'onkaa-inimba ónda pó'a áwa'nai únafó sune súwana

27 minínínkó séna óraakoo érai'a sémpo iyánkón-afowá ewé sínana tón-ayai tawémandaiye. Miyáumai fi'onkaa-ininkon-iyé sínana kanaán-ína súwa'nai inono súwana

28 Ísu séna kentáfé fasi'ámai méraanda-ininko sénda pó'a miyá ónaumne séna minkánáa ayáámúnkomba asófankaraiye.

Ísu sáwífa'nanka asófatinakarain-aai.

29 Asófankena kúmba Káríri-waaunkoni áwáifa'a kógáramai omápa'a mara'á imérowasa

30 sáwífa'-waasi wemó méropa'a kumbá tísamaimo táúnkon-kwaasiye tiyáántámbo káénkuron-kwaasiye túrambo kafíkón-kwaasiye aaimó ímbo sun-kwáásiyé fi'o-fi'on-ti'o

ún-kwaasi tí'maesa wenaísamaifimba mótinkowana asófatinkowasa
³¹ tisamaimo táúnkon-kwaasi kawe'á uwasa tiyáántámbo káénkuron-
 kwaasi kawe'á uwasa túrambo kafikón-kwaasi kawe'-úmai awánowasa
 aaimó ímbo sun-kwáásí aai suwasá misáwifá'nánká awánésa áfááraumai
 táá'a úwasa Ísareri-waasiti Fasi'aénkón-áwi'a mósá makáawe.

Ísu aneka'á tómbó tímakain-ai.

Máaka 8:1-10

³² Maníkón-áwi'a mósá marówana Ísu wení kísau-waasi táántowasa
 tuwaná séna maankwáásísómbá kaumbo-kánáá kesé'a taméeraawana tómbó
 maimaé tiyáamba taí'áísa'a sirumbá uwátinkaumne. Ti'maráanasa miwítí
 naaó'-nao'a kónááfo aampa'ó wiyamba táái táínasa púwófainiye súwasa

³³ wení kísau-waasi sésa máásai-marafa'a sáwifá'-waasin-oyo nááfakentona
 maimáíya timénaumno suwaná

³⁴ Ísu tísai éna séna nóraumai-ona wéraiyo súwasa afakaeté-tomba
 wéraisana sesimái-mofaa'wara'a wéraiye suwaná

³⁵ minkwáásísóntáféna séna mara'-méraaro séna

³⁶ afakaeté-tone mófáá'e maisoréna Maníkóntáféna súwiyo séna
 mintómbá tafántafan-úmai wení kísau-waasi tímúwasa minkwáásísómbá
 tímúwasa

³⁷⁻³⁸ seyaafá'nánká nowaná tímú'a fówasa sáwifá'-waasi 4,000 waaima
 uwasa aarewé iyámpóiwara'e miyáumai-waasi nowaná tímú'a fówasa
 wení kísau-waasi mintón-ayaimo túwómba afakaeté-unampimba fáítuwana
 ówitowana

³⁹ Ísu misáwifá'-wáásí ti'maréna wení kísau-waasiye'a nompín-
 táómpimba iyátesa Mágátani-aempa'a kuráawe.

16

Ímbo awánáúnda-kísau mauwómó siyáan-ai.

Máaka 8:11-13, Rúku 12:54-56

¹ Mifá'á Ísu mérowasa ámáán-kawaa-waasiye Sátúsi-amaan-kawaa-
 waasiye Ísumo sáwí-aimo sínda isánae sésa Ísumpa'a tésa sésa éraira
 Maníkómpákéná kunkáanai ímbo awánáúnda-kísau máínata awánaano
 suwaná

² Ísu séna fénáímpinka'o awánaamba aafáúmá naaerírí'a isa'á sé'a aafáyáa
 aa'á káíníye sé'a

³ aafáyáara'a awánaamba ainánkó aafáúmá kaátasuwaís'a sé'a káfé'a
 aa'á tíniye wésewe. Wiyómpa'o awáné'lo ombá sé'a aa'á káíníye. Aa'á tíniye
 wésemba miyán-tántáákóní áwáuma awánaambanifo Maníkómó káfé'lo
 wéin-tantaakoni áwáuma ímbo awánaraawe.

⁴ Káfé'lo méraan-kwaasi sáwí-waasi é'a Maníkóntáfé'a ímbo imáyáa
 é'a kentáfé'a wése'a Maníkómó ai'mákainamo e ímbo awánáúnda-kísau
 máínata awánaanomo wésemba naaófá'á Maníkó Yónaambo uráintemba
 kembá miyá ínifo mináái imáyáan-oro. Naaófá'ó óraa'-mofaako Yónaambo
 nawikowanamo kaumbo-kánáámó arumpimbó méraintemba kemá
 kaumbo-kánáá maipímbá ménaumne Ísu séna tiyuwéna kuráíye.

Ímbo kaumbo-kae'-ááíwará'-wáásí-i'a orómó siyáin-ai.

Máaka 8:14-21

⁵ Tiyuwéna kúmba Ísu wení kísau-waasiye nonkwaauńkóní menáip'á'ó kumbá marap'á'á kumésa wení kísau-waasi péréti-tomba ímbo máúmba tuwĩnkésa kuwaná

⁶ Ísu ámáán-kawaa-waasiye Sátúsi-amaan-kawaa-waasiye kaumbo-kae!-ááiwará!-wáási owé-ímáyáá éna wení kísau-waasi simátimena séna intóráin-tantaa'a kári-tantaa'a moorá-tonkon-awi'a péréti mimpímbá máraáwanamo intoréna óraa'o intembá ámáán-kawaa-waasiye Sátúsi-amaan-kawaa-waasisafe'a imáyáa é'a kentúma káráwiyoro súwasa

⁷ keáimbá sésa nóra sénawa miyá wésiyó. Péréti-tomba ímbo maimaéta túnanasa miyá wésiyé suwaná

⁸ Ísu keáimbó wésun-ai iséna nóra séra tómbá ímbo wéraiye-ai wéseo. Kári-timankunkumban-ifo kentáfé'a timankúnkúmba oro.

⁹ Kanaa'á tómbá timénaumpo ááémo uráundawini áwáuma ímbo táako péé wésiyé. Séfataase-tombo tafántafan-úmáimo sáwífa'a 5,000 waasi timéwánasa naráamba mintón-ayai nóraumai-unampina fáituraawara kemó uráundawini áwáuma ímbo awánaraawe.

¹⁰ Afakaeté-tombo tafántafan-úmáimo sáwífa'a 4,000 waasi timéwánasamo naráamba mintón-ayai nóraumai-unampina fáituraawara kemó uráundawini áwáuma ímbo awánaraawe.

¹¹ Ámáán-kawaa-waasiye Sátúsi-amaan-kawaa-waasisafe'a imáyáa é'a péréti-tontafe'a wésumpo nóra séra ímbo ísaraao súwana

¹² táako péé súwasa minááigóní áwáuma ísówana péréti-tontafena ímbo siyáifo ámáán-kawaa-waasiye Sátúsi-amaan-kawaa-waasiye tááisafena séna káráwiye'a méraaro siyáiyé.

Pítaa Ísuni áwáumo siyáin-ai.

Máaka 8:27-30, Rúku 9:18-21

¹³ Ísu Sísááriya Fírípái-nao!-aempa'o kúmba wení kísau-waasi tísai ena séna seyaafá'nánká kembá waási úrankontafesa nóran-kwaasiyewa wéseo súwasa

¹⁴ miwí tuwĩmbai sésa emá Yóni nombó maitinkáándawi óne şewasá tuwĩmbai sésa naaófá'á Maníkón-aaimo simátímakaandawin-awi'a Íráiyaa óne sewasá tuwĩmbai naaófá'á Maníkón-aaimo simátímakaandawin-awi'a Yéremaya óne sewasá tuwĩmbai sésa naaófá'á Maníkón-ai simátímakaawifinkemba mooráwigo óne wésewe suwaná

¹⁵ Ísu séna kembiwí kentáfé'a nóran-kwaasiyewa wéseo súwana

¹⁶ Sáimoni Pítaa séna Manikómó íyáfasinankaraiwaimba Yúndaa-waasisa wéamu'maraundawisa óne. Manikó fasi'aénkwáráwín-ááninko óne Pítaa súwana

¹⁷ Ísu séna Sáimoni Yónaan-ááninko ónana Manikó kawé'á wéuwankaiye. Kesí ááinkoni áwáumo sénda waási ímbo simáméfo kesifo wiyómpakewi mináái embá simámisa isáánda póna Manikó embá kawé'á wéuwankaiye.

¹⁸ Simátimé'a sune. Enáwí'a Pítaawemo wésemba mináwíkóní áwáuma óntamban-iyé. Óraa!-ontanka'a kesí naankáámba ondá mindánkáámbá kesí waási-i'a owaná púwó-fasi'aenka ímbo íyáákaiye.

¹⁹ Manikó wení waásimo wégarawi-fasi'aemba áména marap'á'ó méraanda sáwí'ó ombá aambó fasiyóndanten-úmai Manikó wiyómpa'a ména é'a aambá fási'makaiye. Kawé'ó ombá ímbo aambó fasiyóndanten-úmai Manikó wiyómpa'a ména é'a miyá uráiyé simásuwena

20 wení kísau-waasisafena óraaka séna Maníkómó iyáfasisinkaiwai Yúndaa-waasi wésimu'maraawi úne-aaí ímba simátíméro Ísu siyáiyé.

*Ísu puké'a iyáfasinanaumnemo siyáin-aaí.
Máaka 8:31-9:1, Rúku 9:22-27*

21 Minkánáá Ísu wemó puwínda-aaí ómbarena wení kísau-waasi simátimena séna Yérúsaremu-naopa'a kondá Yúndaa-oraal-waasiye óraal-amaan-kísau-waasiye ámáambo sen-kwáásiyé sí'o índá-i'a uwásinkesa sínkamiya'o púwóndanifo kaumbo-kánáá maisúwáanana Maníkó iyáfasisinkaiyiye súwana

22 Pítáa áí'maena weyááfa'a máankena séna Fasi'aénkóo miyán-áái sénafo Maníkó ímba ewé sínasa séndantemba ímba uwánkanaawe súwana

23 Ísu waeréna Pítaantafena óraaka séna waántáwanko siyuwé kóuwo. Waásiti imáyáafinkemba wésembo ímba Maníkóni imáyáafinkemba wésembo kesí aambá ímba faiyuwó Ísu siyáiyé.

24 Ísu mináái simáména wení kísau-waasi simátiména séna kembó sirááiwaenae siyawí tirááiimo táinda-tantaa'a ímba ta'ótóráaro. Kemó púwónda-aaraa-taimo súwaata'mae kondantembá kembó sirááiwaiyawí umbai-tántáá'á timíyasa minúbái-tántáá'á úwoi maimaésa sirááiwaenaawe.

25 Tirááiimo táinda-i'o ésa ímba kawé'-úmai méranaafo kentáfésa ísamaimo tirááiimo táinda-tantaa'o tuwésamo puwésa aú'í'a úmai maé'mae'a ónááwe.

26 Mararáké-séyááfá-tántáá'ó maésamo puwíyanamo éna mintántáákó ímba túwa'nai íniye. Puwíyamba marapá'ó makáan-tantaatamba ímba méyámbátuwesa aneka'á ayáátáaka méranaawe.

27 Kemá waási úranko kesí kísau-waasi wíyómpakewiye kesifoní fasi'aénkwará'á kumé'a seyaafá'-wáásímó miyámó úmae wéiyomba imáyáa é'a miwítí méyámbá timénaumne.

28 Éraí'a simátimé súné. Tuwímái maanká'ó méraan-kwaasi ímba aifa'á pukénka'a kemá waási úranko kesí waásimo kawáánúnda suwáné'a ánaaemba puwónááwe Ísu siyáiyé.

17

*Ísu fi'on-kuwawaa'o faúkáin-aaí.
Máaka 9:2-13, Rúku 9:28-36*

1 Ísu mináái simátiména afa'móráe-no'waamba waéna Pítaane Yémisine wenáfáko Yónine tí'maena omápa'o iyúmba miwí aantemba imésa

2 miwí túranka'a Ísu fi'on-auma faufúwana óipakemba aafáúgómó inten-úwana wéní unáánkwátóiyakemba sán-kena waení'a kówasa

3 awánomba kae'-wáásiyái wíyómpakemba paápé ésarai mindárai-tuwi'a Mósesee Íráiyaae'a Yúndaa-waasi tíwá'nárai Ísuwe'a aaí wésuyana

4 Pítáa Ísuntafena séna Fasi'aénkóo maanká'ó méraundasa kawé'á ímbá póta emó sinatáámó éta wááu-namba kaumbosáámó ondasá moórá endé éta moórá Mósesende éta moórá Íráiyaande éta miyásá onó siyáiyé.

5 Miyá wésunka'a ainánkó sán-kámaena waení'a kámae kuména kunkáátowana mináínámpínkémbá aagíó aantemba séna miwá kesáánimba isa'á wen-ímáyáá wé'e'a óraa'-aamoi uwánkaumne. Wenáái isáaro súwasa

6 wení kísau-waasiyau mináái isésa táátafesa ésa marapá'á kífaesa tinekémbá tata'á úwana

7 Ísu miwímó méropa'a téna tine'á ta'ótorena séna táá'a ifó iyáfasinaaro súwasa

8 awánomba mindárai wíyómpa'a íyúyana Ísu aantemba méraiye.

9 Úwasa omápakemba kúmúmba Ísu óraaka simátimena séna awánaamba ímba simátíméro. Kemá waási úranko púwóndafinkembo iyáfasinaandara'a awánaamba kanaar'á simátíma'mae iyóro súwasa

10 wení kísau-waasiyau Ísumba áisai esa sésa áamáamba sen-kwáási Íráiyaa aifa'á paápé ínana Manikó iyáfasinankaiwai Yúndaa-waasisa amu'makáundawisa ánaaemba paápé ínnyemo sembá nóra sésawa mináái wéseo suwaná

11 Ísu séna aifa'á Íráiyaa paápé éna to'mayaa ínnye-ai érai'-aain-iyé.

12 Simátíme'a sune. Íráiyaa é'a paápé úwasa ímba Íráiyaan-iyé sésa sáwí'a uwánkanae sésa sáwí'a uwánkesa miyá uráantemba kembá waási úrankomba sáwí'a uwásinkanaawe súwana

13 tááko péé súwasa Íráiyaa siyáimba Yóni nombó maitínkaraiwaintafena siyáiyé siyáawe.

Ísu sáwí-amutambo maiyáúkain-ai.

Máaka 9:14-29, Rúku 9:37-42

14 Simátimesa omápakembo kúmúmba sáwífa'-waasi túwaandu urówasa awánomba moóráwigo Ísumpa'a téna aísamaifimba kífaena séna

15 óraakoo kesáánimba arumbá uwánkaao. Sáwí'a uwáwéna ména tanaambá fágufagu isaná aígaregí nonkááni'a isaná aiyayaamba ku'wisana nompíné iyafíné tanaambá wéfamaena wénisa'a

16 ení kísau-waasi méraapa'a máankaunasa ímba kanaa'á kawé'a uwánkaraawe súwana

17 Ísu séna kentí imáyáa kaentaén-ímáyáá isa'á kentáfé'a ímba imáyáa owaná póna sirunkó umbaí wétaifo nóraumai-kanaarara kesé'a ménaumno. Enáánimba áí'mae tiyó súwana áí'mae túwana

18 Ísu sáwí-amutankontafena séna auwé kóuwo súwana arumpinkémbá auwéna kóuwana miníyámpói kawé'a uwánkowana kawé'a úmai méraiye.

19 Kawé'a uwánkowasa ánaaembo Ísu weyáámo méronka'a wení kísau-waasi tésa sésa nóra sétaawa misáwí-ámútámbá ímba kanaatá maiyáúkaumno suwaná

20 Ísu séna Manikóntáfé'o maiyauwáínnyemo sé'o timankúnkúmbo onkakaa maiyauwáísino. Érai'a simátíme'a sune. Moórá-taigon-awí'a másítátí kári'-aramba iyáísana áruma wíkéna óraa-tainambo wéintemba kentáfé'a timankúnkúmbo kárika'a uré'a ánaaemba óraaka'a timankúnkúmbo é'a omátafe'o sé'o faiwí'mae fí'on-aempa'a kóuwomo síyanamo éna miyá ínnyé.

21 Manikómpá'á inai síyantafesa tómbá aawentamó ombá minánkó aantemba miyá-sáwí-ámútámbá maisuwáínnyé siyáiyé.

Ísu puwínda-aaimo siyáin-aai.

Máaka 9:30-32, Rúku 9:44-45

²² Ísu wení kísau-waasi Káriri-aempa'a túwaandu uwaná Ísu simátimena séna kembá waási úrankomba fi'on-kwaasi timiyasa

²³ sínkamiya puwé'a kaumbo-kánáá maisúwáanana iyáfasisinkainiye simátimuwana miwí tirunkó umbái taráiyé.

Taakisi-óntámbó tukáan-aai.

²⁴ Tirunkó umbái tówasa Ísu wení kísau-waasiye Kápaneamu-naopa'a kumbá óraa'-amaan-dankontafesa taakisi-óntámbá wémauwai Pítaampa'a tésa sésa ení óraako óraa'-amaan-dankontafena taakisi-óntámbá wétuwai ína wétuwaiyo suwaná

²⁵ Pítaa séna wétuwaiye simátimena naaúmpa'a iyúwana taakisi-ááímó siyónka'a Ísu Pítaamba áisai ena séna Sáimoniyo marapakén-óráá'-wáásí timáaraawifakemba taakisi-óntámbá maésa fi'onkaafakemba maésawa wéompo nóran-imayaamo wéemo e simásimiyo súwana

²⁶ Pítaa séna taakisi-óntámbá fi'onkaafakemba wémaewe súwana Ísu séna miyáumai Maníkóni waásisa póta óraa'-amaan-dankoni taakisi-óntámbá ínta tuwánáúmbo

²⁷ aaisambá sefáímpóta úwoi tuwánáúmbo nonkwaaúmpá'á kuré ándá túwénana kumína aifa'ó tawáinda-mofaa'a maiyé óipimbo óntambo wéraina maimaé minóntántámbá esáféwe kendéwe taakisi máuwo Ísu súwana miyá uráiyé.

18

Nááwa iyáákaiyomo siyáan-aai.

Máaka 9:33-37, Rúku 9:46-48

¹ Minkánáá Ísuni kísau-waasi wempá'á tésa taáisai esa sésa Maníkó wení waásimo kawáánin-kwaasifinkemba nááwa iyáákesawa óraa'-waasi-'a wéyo suwaná

² Ísu moórá-iyampoi áántowana túwana afufumpimbá iyáfasinankena

³ séna érai'a simátimé'a sune. Sen-ímáyáámó ímbo tuwé'o iyámpóimo ímbo iyáákanae-imayaamo ontémbó kembiwí miyán-ímáyáámó ímbo íyanamo éna Maníkó kenká'á ímba kawáániniye.

⁴ Miniyámpóigómó tísamaifimbo máintemba miyámó wéowi Maníkó wení waásimo kawáánin-kwaasifinkemba wéiyaakaawe.

⁵ Kentáfésa imáyáa ésa iyámpóimo áwa'nai onten-úmai wésuwa'nai-owe Ísu siyáiyé.

Sáwí'o on-aai.

Máaka 9:42-48, Rúku 17:1-2

⁶ Ísu mináái simátimena séna iyámpóimo kesáásisafesamo timankúnkúmbo onten-úmai tuwímbai timankúnkúmbe wéowe. Tuwímbai tésa kesáásisafesamo érai'emo wésewi karo'-áái tasimátimiyasa isésa sáwí-ampa'a kóiyasa Maníkó karo'ó síyawi sáwi-meyamba óraa'a timínifo miwímó tinuwarampimbó óraa'-ontambo fári'wimaresamo nonpímbó túwáawasamo kumpuwésaraa karo'-áái ímba simátiméwasa sáwí-ampa'a ímba kowisinó. Mindá kanaán-iyé.

⁷ Marapá'ó méraanka'a kesáái tuwésa sáwí-ampa'a wíyantafena fi'o-fi'on-tantaako wétafisiye. Miyá-sáwí-tántáákó waé'wae'a wéimba pósa sáwí-ambo fi'owimo aráátíméwi sáwí-meyamba maenááwe.

⁸ Tiyáánkowa'i tísamaigowa'i sáwí'o ína'a misáwí-ámpá'á kúnafo sé'a moórá-tiyaana'i moórá-tisamaiya'i kambísásúwáaro. Kae-tiyááná'i kae-tísamáiyá'i wéraina'o é'a sáwí-marupa'o iyamó wégaipa'o wiyamba mindá sáwí'an-ye. Sáwí'o uráimbo maisuwé'o méraiyamba mindá kawe'án-ye.

⁹ Túrankomo sáwí'o ína'a misáwí-ámpá'á kúnafo sé'a moórá-turamba fitúwáaro. Kae-túrántámbó awáné'o é'a ónkaifa'o iyamó wégaipa'o wiyamba mindá sáwí'an-ye. Sáwí'o uráimbo maisuwé'o méraiyamba mindá kawe'án-ye Ísu siyáiyé.

Sipisípi-poimo áwiyokain-ai.

Rúku 15:3-7

¹⁰ Ísu séna úwoi-waasisafe'a sáwísamban-owe

ímba síyamba káráwiyoro. Maníkóni kísau-waasi wíyómpakewi miwiyá'á káráwiyaa'ai kesifo wíyómpakewini ewaa'á mésa miwí táái wésimamefo káráwiyoro Ísu siyáiyé.

¹¹ Ísu mináái simátimena séna kemá waási úranko Maníkóni aampa'ó ímbo wéaraaiwaen-kwaasisafe'a saafá úmai sáwí'o úmaimo méraampinkemba kawe'-ámpá'á métínkáandasafe'a kunkáumne.

¹² Sipisípiya'a káráwiyowi on-áái ísáaro. Moóráwigo sáwífa'a 100 sipisípiya'a káráwiyaisana moórá-sipisipi áwiyo'wisana misáwífá-sipisípímó umó wénaamba tiyuwana moórámo áwiyo'wimba kosaafá émena

¹³ awánénamo ímbá aamoí éna séna kesí sipisípimo áwiyo'wimba áikaumne séna mimbóráwígóntáféna óraa'-aamoí éna sáwífa-sipisípimo ímbo áwiyokombo úwoimo méraawiti aamoí kárika'a wéiye.

¹⁴ Sipisípiya'o káráwiyowimo áwiyo'wi-sipisipisafenamo arunkómó umbaimó taintembá kentifo wíyómpakewi wení aampa'ó ímbo wéaraaiwaen-kwaasisafena arunkó umbai wétaiye Ísu siyáiyé.

Kentí waási sáwí'o uwátínkáán-ai.

¹⁵ Ísu mináái simátimena séna ení waási Maníkóni waásigomo embó sáwí'o uwánkainamo e wempá'á minááisáfé kosimámínana we aantemba méraindara'a kosimámínana enáái isénamo arupísemo uwánkainamo ékai wesé esé'a kawe'á úmai méraakaiyo.

¹⁶ Enáái ímbo isáinamo e moóráwígona'i kaekóná'i kotí'mai wesé'a mé simámuwo. Maníkón-ai aúfáfimba agaimaréna séna moóráwígomba aafimbá maenkánae séna minááímó ísaraawi kaerá'i kaumbowá'i tí'maena mátinkena áisai úmai isáíniye siyáimba mindásafena ení waási enáái isáíndasafena moóráwígona'i kaekóná'i kotí'mai wenká'á mé'a simámiyana kentáái isáino.

¹⁷ Éniyo ímbo isáinamo e Maníkóni waási torupátinke enáái simátímínasa mésa simámiyana wemó miwí tááimo ímbo isáinamo e imáyáa e sé Maníkóni aambó ímbo arááiwáén-kwaasiyaamba éna taakisi-úmén-kwáásiyáámbá wéiye siyó Ísu siyáiyé.

18 Ísu séna érai'a simátíme'a sune. Marapá'ó méraanka'a sáwí'o ombá aambó faiyónten-úmai Manikó wiyómpa'a ména é'a aambá fáí'makaiye. Kawe'ó ombá imbo aambó faiyónten-úmai Manikó wiyómpa'a ména é'a miyá uráíye Ísu siyáíye.

19 Ísu mináái simátímena séna moórá-aaí simátíménda isáaro. Marapá'ó méraanka'a kae'-wáásígóráímó moórá-aaisafesaraimo mimbórá-ímáyáámó ésaraimo kesifo wiyómpakewimo áisai iyanamo éna miyá uwátinkainiye.

20 Kaumbo-kae'-wáásí kentáfésa imáyáa ésa túwaandu ombá túwa'nai ondasáfé'a miwísé'a ménaumne Ísu siyáíye.

21 Ísu mináái súwana Pítaa Ísumpa'a téna séna Fasi'aénkóo kesí waásimo sáwí'o uwásinkáfa'o wéiyomba mindásafe'a nóraumai-kanaawa imba aaifimbá maenkéra imba imáyáa éra ifátuwanaumno. Afakaeté-kanaa sáwí'a uwásinkáimba imba aaifimbá maenké'a imba imáyáa é'a ifátuwaunda pó'a moórá-kanaamo sáwí'o uwásinkaindara'a aaifimbá ina maenkéra ina imáyáa éra ifátuwanaumno súwana

22 Ísu séna imba afakaeté-kanaa aantembanifo úwoi miyá úmae iyuwó Ísu siyáíye.

Óntambo ámakaintafena imba ifátuwaamo siyáin-aaí.

23 Ísu séna sáwí'o uwátinkáamba imba imáyáa é'a ifátúwáaromo sunda maarásáfé'a sune. Manikó wení waásimo kawáámó in-áái maarán-ááin-íye. Moórá óraa'-waasigo wení kísau-waasi óntamba wááu tímakena

24 tísaí ónae wéimba óraa'-ontamba 10,000,000 ontamba wááumo ámakaiwaimba moóráwigo áí'maena móaminkwae séna iyísana

25 imba móamintafena óntan-anafo wení kísau-waasisafena séna wembá aiyé'a awainínkómbá aiyé'a wení iyámpóíye wení póíye wení óntawe maimaé'a fí'on-kwaasiti kisaumo maindasafe'a miwí wétime'a óntamba maimaé'a kemó tukáunda-ontankaamba úmai másíméro sisaná

26 wení kísau-waasigo aísamaifimba kifaena séna arumbá uwásinkema simu'makéna'a óntamba saafá é'a seyaafá'á áméno sisaná

27 wení óraa'-waasigo arumbá uwánkena séna kanaán-ifo wááumo ámakaunda-ontamba imba imáyáa ónaumpo ifátuwaao sisaná

28 kísau-waasigo máápa'a kuména moórá kísau-waasigomba awánéna kári'-ontamba 100 ontamba ámakaiwaimba awánéna amóísáumba kun-taraména óraaka séna wááumo ámakaunda-ontamba minúwóiyáámbá simiyó sisaná

29 wenaísamaifimba kifaena séna arumbá uwásinkema simu'makéna'a óntamba saafá é'a áméno sisaná

30 imba iséna áí'maena ándáfa'a móankenena séna wááumo ámakaunda-ontamba simínasa faútúwáaro sisasá

31 kísau-waasisomba awánéna tirumbá uwánkesa miwítí óraa'-waasigomba kosimáméwana

32 óraa'-waasigo iséna wení kísau-waasigo sáwífa'-ontamba 10,000,000 ontamba maiyáiwaimba áántaisana tisaná séna sáwí-kísau-waasi óne. Kentáfé arumbá uwásinkaaó séndasafe'a miyá é'a óraa'-ontamba wááu ámakaunda-ontamba imba imáyáa ónaumpo ifátuwe imba simiyó sé'a

33 sirumbó uwánkaraundantemba moórá-kísau-waasigomba arumbá uwánkáraamba sáwí'a óne séna

³⁴ arumbá óraa-sawi'a uwánkena ándáfa'o káráwiyaiwaika'a móankena séna wááumo ámakaunda-ontamba seyaafá'á simína faú'auwaaó sisaná ándáfa'a ánkariye

³⁵ Ísu simátimena wení kísau-waasisafena séna kentí waásimo sáwí'o uwátínkáámbo ímbo ifátuwe'o imáyáamo úmae'o wéiyiyanamó éna kesifo wíyómpakewi kentí sáwí-imayaa ímbo maitiyuwáiniye. Óntan-anafomo intembá kesifo miyá uwátinkainiye Ísu siyáiyé.

19

Aarakwá'ó tuwínáán-aaimo siyáin-aii.

Máaka 10:1-12, Rúku 16:18

¹ Ísu mináyáatáá'-áái simátimena Kárirí-aempa'a tuwéna Yúndiyaa-aempa'a Yóndani-nonkoni menáipá'-áémpá'á komérowasa

² sáwífa'-waasi tóso uwaná tí'o ún-kwaasi asófatin kariye.

³ Asófatin kowasa amáán-kawaa-waasi sésa Ísumo sáwí-aaimo sínda isánae sésa Ísumpa'a tésa sésa moórá-waasigo maanááísáfénawa'i fí'o-fí'on-aaisafenawa'i awaainínkómbá kanaará auwáiniyo. Miyámó énamo éna amáán-aii taraisíni ina taraisíniyo suwaná

⁴ Ísu séna naaófá'ó Mósesemo agaimakáin-aii toráumai awánaraawe. Maarán-áái agaimaréna séna Manikó wíyóne marawémó úmaronka'a aarewára waaiwára'á úmakaiye.

⁵ Úmarena séna aarewára waaiwára'á úmakaundasafesa tinófoi tiyuwésa awaaikóe awaainínkóe'a tagááísamai mimbórá-túma ma'mái méranaawe Manikó siyáiyé.

⁶ Mindásafesa awaaikóe awaainínkóe'a ímbo kae'-wáásiyáámbá ésa mimbórá'í'a wéqwe. Manikó aare-waai mimbórá'í'a uwátinkaraintafesa ímbo tuwínáaro Ísu súwasa

⁷ miwí sésa naaófá'á Mósesema maará siyáiyé. Moóráwigo awaainínkómbá ai'mátuwaindawi aúfáífimba agaimaréna séna kesuwainimbá ai'mátuwaumne séna agaimái amíno siyáiyé. Nóra sénawa miyán-áái siyáiyó suwaná

⁸ Ísu séna kentíwá'ná tirumbó makáamba pósa Manikón-aii ímbo ísónafena mindásafena Mósesema minamáámbá siyáimbanifo Manikó wíyóne marawémó úmaronka'a ímbo miyá siyáiyé.

⁹ Simátimé'a sune. Moóráwigo mo awaainínkó ímbo moórá-waasigoe'a wénisana awaaikó fí'on-aaisafena ai'mátuwenamo fí'on-inimbo wémaimba umémbá wémaiye Ísu siyáiyé.

¹⁰ Ísu mináái simátimena mérowasa wení kísau-waasi sésa aaremó máemba sénda-aii wérainka'a pósa miyá wéfo ímbo aaremó maésamo úwoimo máemba kawé'á wéowe suwaná

¹¹ Ísu séna sen-áái seyaafá'nánká ímbo kawé'á úmai isááwasa aaremó ímbo maíyantafesa Manikó fasi'aémbá tímakaiwai mináái wéisaawe.

¹² Tuwímbai moórá-mora-aaisafesa ímbo aaré máéwasa tuwímbai tinófoi uwó-wáási matínkaraawi aaré ímbo máéwasa tuwímbai túmo sáwí'o uwátinkaraawi aaré ímbo máéwasa tuwímbai Manikó wení waásimo kawááin-aii isésa Manikóntáfésa imáyáa ésa aaré ímbo wémaewe. Kanaa'á miyá ónaumnemo sewí mináái isánaáwe

Ísu siyáiyé.

Ísu iyámpóimo ayááfúmbo tátínkarain-ai.

Máaka 10:13-16, Rúku 18:15-17

13 Ísu simátimuwasa tuwímbai Ísu ta'ótorena kawelá uwátinkena Manikómpá'á inai sinkwae sésa iyámpói tí'mae tuwasá wení kísau-waasi sésa tí'mae kóro suwaná

14 Ísu simátimena sésa ímba kóro síyamba tiyuwáiyasa kempá'á iyámpói úwoi teró. Miníyámpóimó kempá'ó tentembá Manikó wení waásimo kawáánimba miyaráán-úmai wégawaanimba iyámpóimo kempá'ó tíyan-amba ímba aambá faíyóro sésa

15 miníyámpói ta'ótokena ayááfúmbo tátinkena tíyukaiye.

Óntawara'-waasigon-ai.

Máaka 10:17-31, Rúku 18:18-30

16 Tiyuwówana moóráwigo ifó'-wáásigó Ísumpa'a téna sésa óraakoo nóran-kawera éra aú'á úmai wíyómpa'a maé'mae'a ónaumno súwana

17 Ísu sésa nóra séwa kawe-kísáúsáfé síasai ónó. Mimbóráwígó Manikó weyáá kawekón-íye. Aú'á úmai maé'mae'a ónaemo sémo e Manikóni ámáamba kawelá úmai arááiwauwo súwana

18 miwá áisai ena sésa nòin-amaana arááywaenaumno súwana Ísu sésa ímba tínkamiyasa púwóro. Ímba aare-úmémbán-oro. Ímba umémhá máéro. Karó'-áái ímba simátínkáaro.

19 Kentinófoi-tuwi'a óraa'-i'an-oro. Kesáfé-ímáyáámó onten-úmai kentí waási-imayaawara'a oro. Miyáumai-amaamba arááiwauwo Ísu súwana

20 miwá sésa minámáambá arááíwa'mae'a wéiyumpo nóran-amaankona ímba kawelá wéuno súwana

21 Ísu sésa seyaafá-tántáá'ó kanaa'ó émo e ení moparáwímbá fi'on-kwaasi wétime óntamba maiyé ímbo makéwi tímínana ení kawel'-mékémbá Manikó wíyómpa'a ankáíniye. Tímatuwemo e kembá sirááiwainone súwana

22 mináái isésa sáwífa'-moparawimbo makóntafena óraa'-imayaa úwana arunkó sáwí'a úwana kuráíye.

23 Kúwana Ísu wení kísau-waasisafena sésa érai'a simátimé'a sune. Sáwífa'-ontamo makén-kwaasi Manikómó wení waásimo kawáánipa'ó wíyamba umbái táíniye.

24 Moórá-poigon-awí'a káámeri mimpóigó waigóni afaapimbá ímba kanaa'á kóferainiye. Káámeri-poigomo waigóni afaapimbó kóféráínkakaa sáwífa'-ontamo makén-kwaasi Manikómó kawáánipa'a kowisinó Ísu súwasa

25 wení kísau-waasi mináái isésa táatáfesa ésa sésa umbái taifó nóran-kwaasiya Manikómó kawáánipa'a ménaao suwaná

26 Ísu tuwánéna sésa waási miwítí kísausamba ímba méyámbarésa kónááfo Manikó seyaafá-tántáá'á úwoi kanaa'á wéiye súwana

27 Pítáa sésa isaaó. Kentáási seyaafá-tántáá'á tuwéta entá wéaraaiwaumpo

nóram-beyana maénaumno súwana

28 Ísu sésa érai'a simátimé sune. Manikó seyaafá-tántáá'á aú'á úmaraindara'a kemá waási úranko fasi'aénkwaráwí mé'a káráwiyona'a kémbiwí sísamaifakemba kae'á kumbaimái-waasi kembó wésiraiwaewi Ísareri-waasi méraan-aaisafe'a tísai ónááwe. Ísareri sísamaifakemba kae'á kumbaimái matínkaraiwain-andafakewi méraan-aaisafe'a tísai ónááwe.

29 Kentáfésa imáyáa ésa Maníkón-aaí kosimátimiyantafesa naaópa'a tuwésa tuwaaísáíye tífá'e tímánaa'e tinófoíye táanine tiyáámúne tiyuwésa miwítí maramó túwááwin-anonnda tuwáán-tantaa'a miyán-tántáál'á sáwífa'a maésa aúí'a úmai wíyómpa'a maé'mae'a ónááwe.

30 Ánaaemba aifarááwífinkémbá tuwímbai tínaaeni'a íyasa tínaaenkewífinkemba tuwímbai aifari'a ónááwe Ísu siyáíye.

20

Ándá-aran-kisaufa'o kisaumo máéwi-taai.

1 Ísu mináái simátimena séna Maníkó wení waásimo kawaámó in-áái maarán-íye. Moóráwigo ándá-aran-kisaugoni afowá kesí kísau máíwae séna ááéma íyáfasinkena waási saafá úmai tuwánéna

2 séna kesí kísau wémaíya'a moórá-kanaa-kisaugoni óntamba tíméno sisasá ewé sewaná tí'maena wení ándá-aran-kisaufa'a mótkaisasa kísau wémaewana

3 aafáyára fi'onkwara'a kísau máíwae séna kisaumo maénae sésamo túwaandu opa'á wéna tuwánéna

4 séna kesí kísau wémaíya'a kanaará'-óntámbá tíméno sisasá

5 ewé sésa minkísáú wémaewana wááwái miyáumai fi'onkwara'a wétiyena fénáímpinka'a fi'onkwara'a wétiyena

6 kísau tai'én-kanaa kárika'a tisaná kisaumo maénae sésamo túwaandu opa'á wéna tuwímbai tuwánéna séna nóra séra úwoi méra'lo sisasá

7 sésa ímba moóráwigo kesí kísau máéro siyáawata méraume sewaná tiyé'a kesí ándá-aran-kisaufa'a kísau máéro sisasá miyá uráawe.

8 Miyá owaná fénáímpinka'a kisaugon-afowá kísau-waasiya'o káráwiyaiwaintafena séna kísau-waasi táántare miwítí méyámbá tímé ánaaembo tiyáawi aifa'á tímé aifa'ó tiyáawi ánaaemba timiyó sisaná

9 iséna miyá éna kísau tai'áíníye wéinka'o tiyáawi moórá-kanaa-kisaugoni óntamba tíména miyáumai tímatuwena

10 ááéma aafáyára'lo tiyáawiti méyámbá tíméne wéisasa miwí imáyáa ésa kentáási méyámbá óraa'an-íye wésewana moórá-kanaa-kisaugoni óntamba tímísasa

11 maimaésa kisaugoni afowámbá í'ai simánkesa

12 sésa ánaaembo tiyáan-kwaasi kári-kísau maiyáafo kesáa aifa'ó tiyáundawisa óraa'-a'a wégaisata umu'náan-araa'a méta óraa-kísau maiyáundasa mimbóráí'a úmais méyámbá símakaandasa nóra séwa kentáámó siméndantem-beyamba miwí tímakaano sewaná

13 kisaugon-afowá miwífinkémbá moóráwigontafena séna kesí waásiyo kemá sé'a kesí kísau wémaewa'a moórá-kanaa-kisaugoni óntamba tíméno súna'a ewé sé'a kísau maiyáawa'a mindásafe'a ímba sáwí-meyamba wétimumpo

14 kentí méyámbá maimaé'a koró. Kembó tímúndantem-beyamba ánaaembo tiyáawi miyám-béyámbá tíménae'a wéune.

15 Kesí óntambo tuwímbare'lo tímúnda mindá kendén-íye. Kári-kisaumo maiyáawi óraa'-ontamba tímúna'a ímba kaóráaraamba wégaoraawe kisaugon-afowá siyáíye Ísu siyáíye.

16 Ísu mináái simátimena séna miyaráán-úmai Maníkó wení waásimo kawáánipa'a aifa'ó kowí iyasa ánaaembo kowisé'a mimbórái'a úmai aasiyaasí aúí'a úmai ma'émae'a ónááwe Ísu siyáiyeye.

Ísu wemó puwíndasafenamo siyáin-aii.

Máaka 10:32-34, Rúku 18:31-33

17 Ísu séna Yérúsaremu-naopa'a kónae séna aampa'á wéwena wení kísau-waasi sísamaifakemba kae'á kumbaimái-waasi tí'maena moórá-aempa'a tínkarena

18 simátimena séna ísáaro. Yérúsaremu-naopa'a konanasá moóráwigo kembá waási úrankomba óraa'-amaan-kísau-waasiye ámáambo senkwáásiyé aráátiminasa kembó sínkamiyan-aii símai kára'umaresa

19 sí'mai fi'onkaa-waasi timíyasa karaánáá'a sinkésa súwiyonku'nésa aaraa-táiyá'á sínkamiya'a púwónasa utámaraiya'a kaumbo-kánáá maisuwé'a iyáfasinanaumne Ísu siyáiyeye.

Kae'nárai tinówamo Ísumbo áisai uráin-aii.

Máaka 10:35-45

20 Minkánáá Sépétin-ááninkai tinówama tí'maena Ísumpa'a téna moórá-tantaatafenamo áisai índasafena óraakon-iyeye séna takífauwana

21 Ísu séna nóintafewa sísai ínáyewa wéono súwana tinówa séna emó kawáánindafa'a kesááninkai iyáfasintinke séfasefa'-arausampa'a tínkáinone súwana

22 Ísu séna sénda-aaigoni áwáuma ímba ísaraiye. Sáwí-nombo anaféumpínkémbó naandantén-úmai sí'o índá-i'a uwásinkaiyantena kerái kanaará kemó naanda-ánáfeumpínkemba náyááyo súwasarai kerái kanaámpókai náyauye suyaná

23 Ísu séna érai'a séye. Kemó naanda-ánáfeumpínkemba náyááfo kesí séfasefa'-sirausampa'a kemá ímba iyáfasintinkanaumpo Maníkó kae'nárai uwátínkaraimba póna iyáfasintinkainiye súwasa

24 Ísuni kísau-waasi siyáánkai-waasi mináái ísésa mináfáráwái aaisambá tíyúwana

25 Ísu táántowasa tuwaná séna é'a ísaraawe. Marapá'-óráá'-wáásísómbá iyáákamai-fasi'aen-aii simáti-simati uwasá wenkóyááka-tayaaka uráawe.

26 Óraa'-waasimo ontembá kembíwi ímba miyán-oro. Kempínkémbó iyáákanaemo síyawi fi'owiti wayó'á maénááwe.

27 Kempínkémbó aifarí'a ónaemo síyawi seyaafá'-wáásítí kísau túwa'nai oro.

28 Kemá waási úranko ímba súwa'nai íwae'a kunkáumpo kemá waási túwa'nai ónae'a kunkáumne. Sáwí-imayaafínkembo faútínkáandasafe'a puwónaumne Ísu siyáiyeye.

Ísu túrambo kafikóndarai kawe'ó uwátínkarain-aii.

Máaka 10:46-52, Rúku 18:35-43

29 Ísuwe wení kísau-waasiye Yériko-naopakemba kumbá sáwífa'-waasi tínaemba kumbá

30 kae'nárai túramba kafikóndarai aanawáísára'a mésarai Ísu wétiye-aii ísésarai óraaka sésarai Téfitin-andafakewi ómpo arunkái uwásinkao suyasá

31 misáwífá'-wáási aaisambá tiyésa sésa aai séyafu suwasarái mináái ifátuwesarai aneka'á óraaka sésarai óraakoo Téfitin-andafakewi ómpo arunkái uwásinkao wésuyana

32 Ísu aampa'ó kúmba minká koména tísai ena séna nóin-tantaara tirááimo táinda-tantaa'a uwátinkanaumno súwasarai

33 óraakoo súramba kawe'á uwásinkao suyaná

34 Ísu arumbá uwátinkena ayáámba túranka'a ta'ótorowasarai minúwóiyáámba túramba kawe'á úmai awánésarai Ísumba arááiwa'mae kurááye.

21

Ísu Yérúsaremufa'o kuráin-ai.

Máaka 11:1-11, Rúku 19:28-40, Yóni 12:12-19

1 Ísu wení kísau-waasise'o kumbá Yérúsaremu-nao'-ampa'a kumbá Órífí-omaka'-ewaa'-nao'-awi'a Pétífasi-nao'a ewaa'á wésa wení kísau-waasi kae'á máti'marena

2 séna epín-dáópa'a kurékai awáneyamba moórá-poigon-awi'a tónki ándá fári'wimaraawana áráá'wara'a méraifo koawánékai ándáma faútuwekai áí'mae tekaiyó.

3 Moóráwigo tuwánénamo tísai ínakai óraako ayáá'mae kónae siyé kosimámiyana séna éniyo áí'maekai kokaiyó síníye

Ísu siyáíye.

4 Naaófá'á Maníkón-aaimo simátímakowi siyáintemba Ísu miyá uráíye. Maníkón-ai simátímakowi séna

5 Sáiyóni-naopaken-kwaasisafe simátítime sé kentí kawáágó kentópa'a wempa'á téména tónki-poigo ayáá'maena téna tónki-poigon-araako ayáá'maena wétiye simátímiyo siyáíye

agaimaréna Sáiyóni-naopa'emo siyáimba Yérúsaremu-naopatafena siyáíye. Minááimó paápé índasafena Ísu kae'nárai ti'marówasarai

6 Ísumo súntemba miyá ésarai

7 tónki-poi áráá'wara'a áí'maesarai Ísumpa'a tuyasá wení kísau-waasi paákákén-únánkwátói faú'mai mimpóigón-arósááunka'a wandaai uwí'marówana Ísumba ayáá'mae wéguwasa

8 sáwífa'-waasi mésa óraa'-waasin-íye sésa tuwímbai paákákén-únánkwátói faú'mai tuwímbai taaénáma ankáimai aampa'á uwí'ma'mae wéguwana minúnánkwátóiyá'e mintáénarafane támae wéguwasa

9 aifa'ó tun-kwáásiyé Ísun-ánaaembo tun-kwáásiyé óraaka'-oraaka'a sésa Téfitin-andafakewin-awi'a mósá wémaraumne. Fasi'aénkó ai'maráisana kunkáiwaimba Maníkó kawe'á uwánkáíye. Wíyómpakewin-awi'a mósá maráúmne óraaka'-oraaka'a suwaná

10 Ísu Yérúsaremufa'a kúwasa tuwaantantésa tóso wésa nááwawa wétiyo suwasá

11 tuwímbai sésa Ísu Maníkón-aaimo simátímíwai Káíriri-aempakemba Násareti-naopakewin-íye siyáawe.

Ísu óraa'-amaan-daumpa'o iyáin-ai.

Máaka 11:15-19, Rúku 19:45-48, Yóni 2:13-22

12 Suwaná Ísu Yérúsaremu-naopa'a óraa'-amaan-daumpa'a Maníkóni naaúmpa'a iyéna áamáan-daumpa'o méyámbó wéun-kwaasi tuwánéna iti'mátuwena óntambo wéwaeron-kwaasiti taaremá tawísísuwena Maníkóntáfésa imáyáa ésa mááufu-numamo wéamun-dumama méyámbárón-kwaasiti taaremá tawísísuwena

13 simátimena séna Maníkón-aii aúfáifimba agaimaréna séna kesí naantafésa sésa Maníkómpá'ó inaimó sen-dámbán-iyé wésewe agaimaréna siyáiyé. Énifo umén-dáúmpá'ó ontenkáámbá uráawe Ísu siyáiyé.

14 Ísu mináái simátimena óraa'-amaan-daumpa'a mérowasa túrambo kafíkówiye tiyayaambo táúnkowiye wempá'á tuwaná asófatinrowasa

15 iyámpói mésa óraaka'-óraaka'a sésa Téfitin-andafakewin-awi'a mósá wémaraumne sumbá óraa'-amaan-kisau-waasiye áamáambo sun-kwáásiyé isésa Ísumo fi'oran-kawe-kisaumo maúmba awánésa tirumbá sáwí'a uwánkesa

16 Ísuntafesa sésa iyámpói mo sáwí-aaimo wésemba ína wéisaano suwaná Ísu séna é'a wéisaunda Maníkón-aii aúfáifimba agaimakáin-aii awánaraawe. Maarán-áái siyáiyé. Túwa'nai óndasafesa pósa iyámpóiye umarané enáwí'a mósá wémaraawe agaimaréna siyáiyé Ísu simátimena

17 tiyuwéna máápa'a kuména mindáópa'a tuwéna Pétáni-naopa'a wéna mindó'wáámbá kowaiyáiyé.

Taaigómó aáénkarain-aii.

Mááka 11:12-14,20-24

18 Pétáni-naopa'a kowáúmba iyáfasinesa Yérúsaremu-naopa'a tumbá Ísumba áái tówana

19 moórá-taigon-awi'a fikima aankón-awáísáfa'a wérowana mintáéramba nánae séna áwáufa'a wéna awánómba áná aantemba wérowana mintáígóntáféna séna emá ímba arambá iyáínone súwana mintáíma aáénkaraiye.

20 Mintái aáénkówasa Ísuni kísau-waasi awánésa táátafesa ésa tiyáámba tóipimba faafésa sésa fiki-tai ááéma aáénkaraiye suwaná

21 Ísu séna érai'a simátime sune. Maníkóntáfé'o ímbo kae'-ímáyáámó é'o fasi'aén-ímáyáámó é'o é'a fiki-taigontafe'o súnanamo aáénkaintemba kanaa'á miyá é'a ímba miyá aantemba é'a maanómátáfé'o sé'o faiwí'wé nonpá'á kumuwómó síyanamo éna miyá íniye.

22 Maníkómpá'á inái sé'a fi'o-fi'on-tantaatafe'a áísai e'a timankúnkúmba ombá érai'a Maníkó kanaa'á súwa'nai uwásinkainiyemo sembá kanaa'á wétuwa'nai-iyé Ísu siyáiyé.

Nááwawa ai'maráisawa tiyáanomo siyáan-aii.

Mááka 11:27-33, Rúku 20:1-8

23 Ísu mináái simátimena óraa'-amaan-daumpa'a iména Maníkóni ásé-aii simátimuwasa óraa'-amaan-kisau-waasiye Yúndaa-óraa'-waasiye tésa nááwawa ai'maráisawa tiyéwa nááwampinkena maiyéwa fasi'aén-kísáú wémaeno. Simásimiyo suwaná

24 Ísu séna aifa'á moórá-aaimo tísai ona'ó anondáámo síya'o é'a sísai on-áái simátimenaumne.

25 Ááéma Yóni nombó maitínkaraiwai Manikówá simámakaisanawa nombá maitínkarai waásiya simámakaawanawa nombá maitínkaraiyo súwasa miwí keáimbá sésa nórasaawa sénaumno. Manikó simámakaisana nombá maitínkaraiye senanasáámó éna nóra séra Yónin-aaisafe'a ímba érai'e siyáao síníye.

26 Waási simámakaawana nombá maitínkaraiye senasasáámó ésa úwoi-waasisa sínkamonaawe. Úwoi-waasi sáwifa'-waasi Yónintafesa Manikón-aaimo simásimakaiwai uráiyé wéseмба pósa aaisantá siyónááwe miyá keáimbá sésa

27 Ísuntafesa sésa emó síesai ónda-aaisa ímba isáúmne suwaná Ísu séna ímbo simásimiya'a nááwampinkena maiyéra fasi'aén-kísáúmó maúnda-aai ímba simátimenaumne Ísu siyáiyé.

Moóráwigo-ááninkai-taai.

28 Ísu mináái simátimena séna simátiménda-aai imáyáan-oro. Moóráwigo kae'-iyámpóiwáráwí aifarááwintáféna séna kesááninkoo kesí ánda-aran-kisaufa'a kísau komauwó sisaná

29 aifarááwí séna ímba siráái taiyé séna ména moórá-imayaa éna kísau komáísana

30 áfákontafena séna kesí ánda-aran-kisaufa'a kísau komauwó sisaná ewé símai ifátuwena ímba kísau maiyáiyé

31 Ísu simátimena tísai ena séna nááwa tifowán-áái wéisiyo súwasa aifarááwí afowán-áái wéisiye suwaná Ísu séna mináái imáyáa é'a simátiménda-aai isáaro. Taakisi-úmén-kwáásíyé sáwí-anka'o nón-inine sáwí'o on-kwáásín-owe sembánifo miwí Manikó wení waásimo kawáánin-ampa'a ááéma wégofo kembiwíndo.

32 Yóni nombó maitínkaraiwai téna kawe'-ámbá aráátimuwa'a wenááisafe'a ímba érai'e siyáafo taakisi-úmén-kwáásíyé sáwí-anka'o nón-inine Yónin-aaisafesa érai'e suwa'á kembiwí miwí tuwáné'a Yónin-aaisafe'a ímba érai'e sé'a kentí sáwí-imayaa ímba tuwé'a Manikómpá'á tiyáawe Ísu siyáiyé.

Ánda-aran-kisaura'o káráwiyowi-taai.

Mááka 12:1-12, Rúku 20:9-19

33 Ísu mináái simátimena séna moórá waé'mai-aai simátiménda isáaro. Moóráwigo óraa'-marawarawí ména óntan-kusai úmakena ánda-aran-kisau úmarena ánda-arankoni táúfa'a úmarena ánda-arambo mapamínanamo anombó kumínda-taufa'a úmarena óntan-damba kísaura'o káráwiyandamba úmarena ayáátááka fí'om-barafa'a koménae séna maankísáúrá'ó káráwiyawimo é'a kesáfé'a tuwímbai-aramba wémae'a tuwímbai kembá siyúwáaro simátimena fí'om-barafa'a koméraisana

34 arambó áfumo kain-kánáá tisaná aanáfó kesí ánda-aramba komáéro séna wení kísau-waasi ti'maráísasa minkísáúrá'ó káráwiyowifa'a tewasá

35 ta'óto'mai moóráwigomba tufuwésa moóráwigomba tufú'marááwana púwísasa moóráwigomba óntantamba tufuwésa ánda-aramba ímbo tímémba ti'mátuwaawasa kowaná

36 aanáfó aifa'á wení kísau-waasi tuwímbai ti'maréna ánaaemba sáwifa'nanka ti'maráísasa tewasá minkísáúrá'ó káráwiyowi ta'óto'mai aifa'ó uráantemba miyá ésa sáwí'a uwátinkesa ánda-aramba ímba tímémba ti'mátuwaawasa kowaná

³⁷ aanáfó ména ánaaemba séna kesááninkomba ai'maráanana wínasa wenáái isánááwe séna ai'maráísana tisasá

³⁸ minkísáúrá'ó káráwiyowi awánésa keáimbá sésa aanáfón-ááninko wétifo tufúwónanasa puwéna maankísáú ímba mainata kesáá maénae sésa

³⁹ ta'óto'mai ándá-aran-kisaufakemba famétuwesa tufúwówana pukáíye.

⁴⁰ Ísu mináái simátimena séna minkísáúgóní aanáfó tinda kísaura'o káráwiyowi nóra síníyo súwasa

⁴¹ miwí sésa misáwí-wáásí tínkaminasa puwíyana fi'on-kwaasi kesí kísaura'a káráwiyoro sínasa minkísáúrá'á káráwiyesa arambó áfumo kain-kánáá tándantemba aanáfómbá minárámbá aménááwe siyáawe.

⁴² Suwaná Ísu simátimena séna Maníkón-aaí aúfáífimba awánaraawe. Maarán-áái agaimaréna séna óntan-dambo on-kwáásí moórá-ontantafesa sáwí'a wéíye sésa maisukáawe.

Ánaaemba

minóntánkó áfonkaaamba uráíye. Mindá Fasi'aénkó isatá awánéta séta fí'oran-kawe'a uráíye sune agaimaréna siyáíye.

⁴³ Mináái imáyáa é'a simátimena sune. Maníkó kembiwí Yúndaawaasisafena maará siyé. Kenká'á ímba kawáánónaumne séna tiyuwéna fí'onkaa-waasisafena kengká'á kawáánónaumne sínasa wení kísau maénááwe.

⁴⁴ Minóntánká'á tanaambá kofésa sáwí'a úmai ménaafo minóntánkó tufú'mai sáwí'a uwásuwainíye Ísu séna wenááisafesamo ímbo érai'emo síyawi imáyáa éna mináái siyáíye.

⁴⁵ Ísu súwasa óraa'-amaan-kisau-waasiye ámáán-kawaa-waasiye isésa táako péé súwasa sésa moóráwigo-ááninkai aaimó simbá kentáásáféna siyé sésa ándá-aran-kísaura'o káráwiyowisafenamo simbá kentáásáféna siyé sésa óntankowemo simbá kentáásáféna siyé sésa

⁴⁶ ta'óto'mai tufuwónae sésamo umbá seyaafá'-wáásí Ísuntafesa sésa Maníkón-aaí simásímíwain-íye sun-kwáásí táároi inkaisésa Ísumba ímba ta'ótoresa ifátukaawe.

22

Óraa-tanombo kauráin-aaí.

Rúku 14:16-24

¹ Aneka'á Ísu aái simátimindasafena waé'mai-aaí simátimena séna

² Maníkó wení waásimo kawáánin-aaí maarán-íye. Moóráwigo káráwiyaiwain-ááninko aaré maíndasafena óraa-tanomba kaufónae séna

³ sáwífa'-waasi táántena séna aáno úmai tanómba tamandaaró séna ména tanómba kaumaréna wení kísau-waasi ti'maréna séna tamandaaró kosimátiméro sisasá miyá owasá ifátuwesa ímba tewaná

⁴ aneka'á kísau-waasi ti'maréna séna táántaraundawi kosimátimena sé'a tómbó nembá wétomayaan-e'a purumakawé óraa-poiye tufú'mai wégaufumpo tamandaaró. Kesááninkomo aaremó maíndara'a tamandaaró. Kosimátiméro séna ti'maráísasa miyá kosewasá

⁵ ifátuwesa ímba tembá moóráwigo wení kisaufa'a kóísana moóráwigo óntambo maínda-kisaufa'a kóísasa

6 tuwímbai káráwiyaiwaini kísau-waasisomba ta'óto'mai tínkamowasa púwówana

7 káráwiyaiwai aaisambá séna wení i-wáásí ti'maráísasa miwí tínkamowasa púwówasa miwítí naampimpá'á iyamá agáéwana káwisana

8 káráwiyaiwai wení kísau-waasisafena séna tanómba kaufé'a táántaraundawi kesááninkoni tanómba tamandáiyawi sáwí'an-owe.

9 Aampaká'ó waásimo túwaandu opa'á kosaafá úmai fí'o-fi'on-kwaasi tuwáné'a simátimiyasa tanómba tamandaaró sisasá

10 wení kísau-waasi isésa aampa'á wénesa waási saafá úmai tuwánésa sáwí-waasiye kawé'-wáásiyé torupátinkesa ti'maesa tésa tómbó

naan-dáúmpá'á sisipáá uráawe.

11 Yúndaa-waasi aaremó máenka'o ombá tanómba nánaesamo tenkwáásí ontará'ó tewasá kísau-waasi kawé'-únánkwátói tíméwasa urésa mindáúmpá'á imésa tómbá wénaafo minúnánkwátóimo ímbo urésamo ésa ímba tómbá imandánáawe. Tómbó naan-dáúmpá'á sisipáá owaná káráwiyaiwai tuwánaimba moóráwigo ímba kawé'-únánkwátói uréna méraisana awánéna

12 séna nóra séwa kawé'-únánkwátói ímba uréwa iyáano sisaná ímba aai sisaná

13 káráwiyaiwai wení kísau-waasisafena simátimena séna aiyayaanka'a kárá'umai máápa'a kumeu'ó in-áémpá'á aúwéwana ifi'á tēna áí'o índasafena áwááyaamba umpufuwíniye siyáíye Ísu siyáíye.

14 Ísu mináái simátimena séna Manikó sáwífa'-waasi táántainkwaasifinkemba tuwímbai aantemba wení waási-i'a wéuwatinkaiye siyáíye.

Taakisi-ááísáfésamo áísai uráan-ai.

Mááka 12:13-17, Rúku 20:20-26

15 Ísu súwasa ámáán-kawaa-waasi máápa'a kumbésa keáímbá sésa nóran-aaisaawa áísai onanasááwá sáwí-aaimo sínatq aafintá maenkánaumno sésa

16 miwí tínaaenka'o tirááiwáún-kwaasiye Éroti amááraawe ti'marówasa Ísumpa'a tésa sésa óraakoo érai'-waasi po Manikóni aambó arááiwáén-ai arupise úmai simátimendasa ísaraumne. Waási táároi ímba inkaisé óraa'-waasiye úwoi-waasi táároi ímba inkaisé tirumbó faiyá'mai-ai ímbo sénda arupise úmai simátimendasa ísaraumne.

17 Simáménda-aaisa isaaó. Kanaasááwá taakisi-óntámbá Rómu-kamanisa tíménaum íntaawa tíménaumno. Tíméndasa Yúndaa-waasisa kentáásí amáámba taraisónaum íntaawa taraisónaumno. Nóran-imayaamo émo e simásimiyó suwaná

18 Ísu miwítí sáwí-imayaa iséna séna kaumbo-kae'-ááíwará'-wáásí p'ó'a kentáfé'a sáwí-aaimo síndawe sé'a wésisai-owe.

19 Taakisi-óntámbá moórá maimaé máaraasimero súwasa maimaé máaraanamuwana

20 séna nááwan-óikaana uráinkara áwí'a wéraiyo súwasa

21 miwí sésa Rómu-kamani-kawaagon-óikaamba isaná áwí'a wéraiye suwaná Ísu séna Rómu-kamani-kawaagonde wembá áméro. Manikóndé Manikómbá áméro súwasa

22 mináái ísówana táá'a úwasa ímba aai sésa

auwésa kuráawe.

*Pukémpinkembo iyáfasinaiyan-aaí.**Máaka 12:18-27, Rúku 20:27-40*

23 Kuwasá Sátúsi-amaan-kawaa-waasi púwómpinkemba ímba iyáfasinanaawe sun-kwáási pósa minkánáá Ísumpa'a tésa

24 sésa óraakoo naaófá'á Mósesé séna mooráwigo aaré maimakéna iyámpói ímbo ma'ánkáiimba puwínana áfáko maimakéna awaaón-anondaa-ware'le séna iyámpói ma'ánkáiinye siyáíye.

25 Moorá-aaí isaaó. Moorá-kanaa maanká'á afakaeté-afarawainonda mésa tuwaaó aaré maimakéna iyámpói ímbo ma'ánkáiimba púwísana

26 wenánaenkenwi ware'á maimakéna iyámpói ímbo ma'ánkáiimba púwísana wenánaenkenwi ware'á maimakéna iyámpói ímbo ma'ánkáiimba púwísana miyá émesa afakaeté-waasi putásaawana

27 minínínkó ánaemba pukáíye simámesa

28 Ísumba áísai esa sésa miyámó ombá waási puwíyampinkembo iyáfasinaiyan-kanaa minínímbá afakaeté-waasi tuwaainímbá éna nááwa máínyo suwaná

29 Ísu séna Maníkón-aaí aúfáífimbo agaimakón-aaí ímba kawé'úmai isé'la Manikóni fasi'aémbá ímba awáné'a pó'a miyáumai sáwísáwí-aaí wésewe.

30 Pukémpinkemba iyáfasinesa wiyómpa'o imaiyan-kanaa aaré ímba maíyasa waaí ímba maíyamba ésa Manikóni kísau-waasimo wiyómpa'o méraawimo ontembá minínínákwá'á miyáumai aaré ímba maíyasa waaí ímba maíyamba ónááwe.

31 Waási pukémpinkembo iyáfasinaiyamba simátíménda ísáaro. Manikó simátímakomba aúfáífimba agaimakón-aaí toráumai awánaraawe.

32 Manikó Mósesentafena maarán-áái siyáíye. Manikó úne. Enaiwá'ná Émbaramune Áísákine Yékopune miwítí Manikó úne siyáíye. Manikó minááímó siyáimba minkáúmbó-wáási é'a púwúwasa utaráambanifo mináái siyáimba pósa miwí úwoi méraawe Ísu súwasa

33 wesé'lo méron-kwaasi isésa táátafesa ésa sésa aaigóni áwáuma wésimasimiye siyáawe.

*Aifaráán-ámáánkón-aaí.**Máaka 12:28-31, Rúku 10:25-28*

34 Suwaná Ísun-aaigo Sátúsi-amaan-kawaa-waasi-taai iyáákomba ámáán-kawaa-waasi isésa túwaandu ésa

35 miwífínkémbá mooráwigo ámáámbo kawé'ó úmaimo ísarowi Ísumo sáwí-aaimo sínda isánae séna áísai ena séna

36 óraakoo Manikóni ámáámpinkemba nóran-amaana aifaráámbán-iyó súwana

37 Ísu séna Maníkón-aaí aúfáífimba agaimaréna séna Manikómpá'á kentí Fasi'aénkómbá kentiruné

kentí imáyáawe kentimané áméro agaimaréna siyáíye.

38 Minámáámbá aifaráán-ámáámbá isaná

39 miwán-ánaenken-amaamba óraa'-amaamba maarán-ámáámbán-iyé. Manikón-aaí aúfáífimba agaimaréna séna kesáfé-imáyáámó ontembá kentí waási-imayaawara'a oro agaimaréna siyáíye.

40 Minkáé¹-ámáánkó áfonkaamba uráisana Mósesemo fí'on-amaambo siyáine Manikón-aaimo simátimakowi siyáan-amaane me'wi-me'wiyáámbá éna kae¹-ámáánkó áfonkaamba uráinka'a tawéaraapaye Ísu siyáiyé.

Manikómó iyáfasinankaraiwai Káráisitín-aai.

Mááka 12:35-37, Rúku 20:41-44

41 Súwasa ámáán-kawaa-waasi túwaandu uwaná Ísu miwí tísai éna séna
42 Manikómó iyáfasinankaraiwai Káráisiti nááwan-andafaken-kwaasiya¹iyo súwasa kentáásiwá¹ná Téfitín-andafaken-kwaasin-iyé suwaná

43 Ísu séna naaófá¹á Manikóní ámútanko Téfitimba imáyáa amúwana Téfiti Káráisitintafena séna kesí Fasi¹aénkón-iyé siyáimba

44 Imó agaimakón-aufaifimba Téfiti agaimaréna séna kesí Fasi¹aénkóntáféna Manikó séna kesiyáánúrapa¹a fasi¹aén-áémpá¹á mara¹-ména¹a ení namuro-wáási iyáákaanasa miwí tai¹anááwe

Manikómó siyáin-aai Téfiti siyáiyé.

45 Miyáumai Téfiti Káráisitintafena séna kesí Fasi¹aénkón-iyé siyáimbanifo nóraumaiya wemá Téfitín-andafaken-kwaasin-iyó Ísu súmba

46 Káráisiti Téfitini Fasi¹aénkó éna Téfitín-andafaken-kwaasigon-iyé súmbanifo miwí ímba kanaa¹á aai sésa táatafesa ésa minkákémbá ímba áísai úmaesa iyáawe.

23

Ámáán-kawaa-waasiye ámáambo sun-kwáásiyé miwí táái.

Mááka 12:38-40, Rúku 11:39-44,47-52, Rúku 20:45-47

1 Ísu túwaandu urón-kwaasiye wení kísau-waasiye simátiména séna

2 Manikó iyáfasintinkaraisasa ámáambo sen-kwáásiyé ámáán-kawaa-waasiye Mósesé agaimakáin-aai toráumaimo wésimatimemba

3 isé¹a arááiwaéro. Mósesé siyáin-amaamba miwí tóikaken-aantemba sésa ímba wéaraaiwaefo miwímó ontembá ímba oró.

4 Umbai-tántáá¹ó asááúmakesamo túwaata¹mae¹a korómó sésamo ímbo túwa¹nai ontembá miwí umbai-áái simátimesa ímba túwa¹nai ombá úwoi arááiwaéro wésewe.

5 Miwí sésa waási suwánésa óraa¹-waasin-owe síwae sésa Mósesé siyáin-amaamba agaimái anaféúmpimbá makésa túwayaanka¹e tiyáánka¹e kará¹umaresa miwítí wátói-araiya¹a ayáátááka¹a tafétafe úmakesa naaópa¹a afufumpa¹á wénesa

6 tanómbo kaúfópa¹o ombá kawé¹-áémpá¹á mésa ámáán-daumpa¹o ombá óraa¹-waasimo máépa¹a imésa

7 waási suwánésa sésa óraa¹-waasi ámáán-aai simátíméwin-owe síwae sésa naaópa¹a maru¹-afufumpa¹á wénesa miyámó ontáfésa aamoí wéowe.

8 Miwí miyá wéombanifo ímba miyán-oro. Kembiwísáfésa óraa¹-waasi ámáán-aai simátíméwi owémó síyambo é¹a kímborawigo óraa¹-waasi isatá wení waásisa mimbórái¹a úmaisa méraumne seró.

9 Kempínkémbá moóráwigontafe¹a óraa¹-waasi kesifón-iyé sefó. Kentifo wiyómpa¹a méraiye.

10 Kempínkémbá moóráwigontafe¹a kentáará¹á káráwiyaiwain-iyé sefó. Manikómó iyáfasisinkaraiwai keyáá kenká¹á káráwiyaundawi kemá úne.

11 Kempínkémbá iyáákanáe siyawi kentí wayó¹á máéro.

12 Kentúwí'o mósá maráiyawi Maníkó úwoi kentúwí'a múratinkainifo kentúwí'o ímbo mósá maráiyawi Maníkó mósá tinkáiniye Ísu siyáiyeye.

13 Ísu mináái simátimena séna áamáambo sen-kwáásiyé áamáán-kawaa-waasiye simátiménda isáaro. Kaumbo-kae'-ááiwára'-wáásímó é'a káráwiyoro. Maníkó wení waásimo kawáánin-amba wéfaitinkaawe. Maníkó wení waásimo kawáánin-ampa'a ímba kónae sembá kónaesamo owítí aambá wéfaitinkaawe.

14 Áamáambo sen-kwáásiyé áamáán-kawaa-waasiye kaumbo-kae'-ááiwára'-wáásí é'a keto'-ínintí óntawara naankwarará'á umémbá wémae'a waási suwánésa súwí'a mósá maráiwae sé'a tafisímai-inai karo'á wésewe. Mindásafe'a káráwiyoro.

15 Áamáambo sen-kwáásiyé áamáán-kawaa-waasiye kaumbo-kae'-ááiwára'-wáásí é'a simátimunda áamáán-aaí arááiwaiwae sé'a saafá úmae'a óraa'-nomba kofaté'a némpa'a wéne'a tuwáné'a kentí sáwí-kisau aráátiméwasa miwítí sáwí-kisau go kentí sáwí-kisau gomba iyáákaraimba pó'a mindásafe'a káráwiyoro.

16 Aambó ímbo kawe'-úmaimo awánaraawi karo'á sé'a maarán-ámbá arááiwáéromo sewí káráwiyoro. Kembiwímó áamáán-aaímo sembá karo'á simátimé'a sé'a óraa'-amaan-dankon-aaí tika'-marésa sésa miyá ónaumnemo sembá minímáyáámó ifátuwaiyanamo éna kanaa'á íniye. Énifo kawe'-óntánkón-áwí'a korí-óntánkón-aaí tika'-marésa sésa miyá ónaumnemo sembá minímáyáámó ifátuwaiyanamo éna sáwí'a íniye wésewe.

17 Minkórí-óntánkó óraa'-amaan-dankomba ímba iyáákarai fo mindáúmpá'ó wérainda mindá kawé'an-iyeye. Kembiwí áamáán-aaisafena táako ímba péé sisa'á wéisaawe. Sáwí-imayaawara'-waasi simátimén-aaí karo'-ááín-iyeye.

18 Kembiwímó

ámáán-aaímo sembá karo'á simátimé'a sé'a Maníkóntáfésamo póímo tufú'maimo agáén-taaregon-aaí tika'-marésa sésa miyá ónaumnemo sembá minímáyáámó ifátuwaiyanamo éna kanaa'á íniye. Énifo mintáárérá'ó Maníkómbó wéamem-poigon-aaí tika'-marésa sésa miyá ónaumnemo sembá minímáyáámó ifátuwaiyanamo éna sáwí'a íniye wésewe.

19 Maníkómbó ámém-poigo mintáárégómbá ímba wéiyaakaifo mintáárégó iyáákarena ámém-poi kawé'á wéiye. Kembiwí áamáán-aaisafena táako ímba péé sisa'á wéisaawe. Sáwí-imayaawara'-waasi simátiménaai karo'-ááín-iyeye.

20 Fasi'aén-ááímó sembá Maníkóntáfésamo póímo tufú'maimo agáén-taaregon-aaímo tika'ó marésamo sésamó ésa mintáárégón-aaíwara'a Maníkómbó wéamem-poigon-aaíwara'a wésewe.

21 Fasi'aén-ááímó sembá óraa'-amaan-dankon-aaímo tika'-marésamo sésamó ésa mindánkón-ááíwara Maníkó mindáúmpá'á méraiwain-aaíwara'a wésewe.

22 Wíyómpa'e simásuwesamo tika'ó marésamo sésamó ésa Maníkó mifá'á káráwiyaiwain-aaíwara'a wésewe.

23 Áamáambo sen-kwáásiyé áamáán-kawaa-waasiye kaumbo-kae'-ááiwára'-wáásímó é'a káráwiyoro. Naaófá'ó Mósesemo siyáintemba

kentí kisaufakemba kári-tonkwara'a tuwínkaa'-úmai siyáánkai maké'a moóra Manikómbá amé'a kawé'a wée'a miyán-amáámbá ísámae wéiyoyo Mósesemo siyáin-amaamba óraa'-amaamba ifá'á tuwé'a pó'a waási ímba arupise uwátinke'a tirumbá ímba uwátinke'a ímba Manikóntáfé'a timankúnkúmba é'a miyámó ontáfé'a pó'a minóráá'-amáántómbá ifá'á tukáawe.

²⁴ Aambá ímba kawé'-úmai awánaraawi karo'á sé'a maarán-ámbá arááíwaéro wésemba kári'-amaamba arááíwae'a óraa'-amaamba tukáawe. Miyámó ombá tóipinkaambo wénaawiyaan-kwaasin-owe.

²⁵ Ámáámbo sen-kwáásiyé ámáán-kawaa-waasiye kaumbo-kae'-ááíwára'-wáásímó é'a káráwiyoro. Anaféúné táúfa'e paáká'-aantembo wénonkwiyofo andáámpá'á sáwí'a uráisa'a pó'a kempímbá sáwífa-tantaa'ó óraa'á wéraiye.

²⁶ Ámáán-kawaa-waasiono. Ámáán-aaisafena táako ímba péé sisa'á wéisaawe. Anaféúné táúfa'e andáámpá'ó non-kwíyówanamo andáámpá'é paáká'é kawé'ó intembá kentí sáwí-imayaa tuwé'a kawé'-ímáyáá úmai méraaro.

²⁷⁻²⁸ Ámáámbo sen-kwáásiyé ámáán-kawaa-waasiye kaumbo-kae'-ááíwára'-wáásímó é'a káráwiyoro. Waásimo maipímbo utámakaawanamo kawá'isasamo waási ímbo awánaantemba kentirumpimbá miyá isa'á sáwí'a wéowasa waási ímba wétuwanaawe. Waásimo maipímbo utámakesamo kawé-tó'wááímó owasamó awánésamo sésa kawé'á wéowemo sentembá kembiwí tuwánésa kawé'-wáásín-owe sembánifo kentirumpimbá miyá-sáwí-tántáá'á wérais'a kaumbo-kae'-ááíwára'-wáásín-owe.

²⁹ Ámáámbo sen-kwáásiyé ámáán-kawaa-waasiye kaumbo-kae'-ááíwára'-wáásímó é'a káráwiyoro. Kentiwá'ná Manikón-aaimo simátímakowi tókamuwasa púwúwa'a utámakaapa'a to'waaí wéowe. Arupise úmai méron-kwaasi tókamuwasa púwúwa'a utámakaapa'a to'waaí wé'e'a

³⁰ sé'a miwí tisaafitantambo uráawi sé'a minkánáámó mérekaa kentáá síwá'námo uráantemba ímba miyásá uráusino wésewe.

³¹ Miyámó sembá maarán-áái wése'a Manikón-aii simátímakowi tókamesa miyá-sáwí'á uráawi tíráata úne wése'a miwímó uráantemba miyá wéowe.

³² Kentiwá'námo uráantembo miyámó wé'e'a tai'ánááwe.

³³ Tai'áiyamba iyánkó póigon-araa'an-owe. Manikó kembá aafimbá matinkáína'a sáwí-meyambo maíyapa'a ónkaifa'a komésa wété íyan-amba ímba wéraiye.

³⁴ Miyáumai kesáái simátimiyawiye aráátimiyawiye kawé'-ímáyááwára'-wáásiyé tí'maráanasa kempímbá wéniya'a tuwímbai tókamiyasa puwíya'a tuwímbai aaraa-táiyá'á tókamiyasa puwíya'a tuwímbai kentí ámáán-daumpimpa'a taántámbá tókame'a moóra-mora-naopimpa'o wéniya'o é'a tí'mátu'mae'a nónááwe.

³⁵ Miyámó íyana arupise-waasimo tókamom-beyamba seyaafá'-wáásítí méyámbá kentópa'a tíniye. Aifa'ó tufúwanamo pukáin-kwaasigon-awi'a Éperi ánaaemba moóráwigo Pérékáíyaan-ááninkon-awi'a Sékáráíya óraa'-amaan-daumpa'a mérowana moóra-aempa'a Manikóntáfésamo ísámaimo

póimo tufú'maimo agáún-ontan-taaremo wérowana moórá-aempa'a aifa'-ámáán-káwáágó aantemba iyún-ontama wérowana afufumpimbá Sékáraíya imérowasa tufúwana pukáíye.

³⁶ Minkáé!-wáásítí afufumpimbó kárúraan-kwaasi tínkamuwasa pukáawiwara'a miwítí sáwí-meyamba káfé'o méraan-kwaasi maenááwe Ísu siyáíye.

Ísumo arumbó uwátínkarain-ai.

Rúku 13:34-35

³⁷ Ísu mináái simátimena Yérúsaremu-naopaken-kwaasi arumbá uwátinkena séna Yérúsaremu-naopaken-kwaasisono. Maníkón-aaimo simátimakaawi tínkambae núwasa pukáawe. Maníkó ti'marówasa kuwái óntantamba tínkambae núwasa pukáawe. Kokórigó aráátombo ayóifá'ó tínkarenamo káátatinkaintemba aasiyaasi-kánáá kemá miyá ónaumne súndanifo tínaemba wéuwasiwewe.

³⁸ Ísáaro. Maníkó tiyuwáina'a tu'nankáámá ónááwe.

³⁹ Simátime'a sune. Ímba úwoi suwánanááfo ánaembo sé'o Maníkó ai'maráisana kunkáiwaimba Maníkó kawé'á uwánkáíye siyanka'a aneka'á suwánanááwe Ísu siyáíye.

24

Óraa'-amaan-dambo tawísínda-aaimo siyáin-ai.

Máaka 13:1-2, Rúku 21:5-6

¹ Ísu mináái simátimuwasa óraa'-amaan-daumpakemba kárúwesa kúmúmba wení kísau-waasi sésa óraa'-amaan-damba kawé'-nábán-ifo awánaao suwaná

² Ísu séna káfé'ó awánaan-dantafe'a simátime'a sune. Ánaemba waási tésa mindámbá seyaafá tawísíuwesa seyaafá'-óntánkwará'é tawísíuwanaawe Ísu siyáíye.

Sáwí-kanaa tíníyemo siyáin-ai.

Máaka 13:3-13, Rúku 21:7-19

³ Ísu mináái simátimena Órífi-omapa'a imérowasa wení kísau-waasi weyáá méropa'a tésa áisai esa sésa emó sénda nóin-kanaawa paapé íníyo. Nóin-kwaamera ínataawa séta ampáánk'á emá kúmínana káfé'ó wérain-tantaa'a tai'áiníyesa sénaumno suwaná

⁴ Ísu séna karo'-áái is'é'a érai'e sefó káráwiyoro.

⁵ Sáwifa'-waasi tésa kesúwí'a máwatesa sésa Manikómó iyáfasisinkaraiwai úne siyasa sáwifa'nanka minkáró'-ááisáfésa érai'e sénááwe.

⁶ Tiyááwemo siyan-ai némpakena'í ewaakéná'í isáiyana ímba táá'a íno. Miyán-kánáámó tinda mindá ímba seyaafá-tántáá'ó tai'áinda-waame'an-íye.

⁷ Fí'o-fi'on-aempa'-waasi tiyánááwe. Moórá-kawaa-waasigomo éna moórá-kawaa-waasigoni amááraasafena iyáfasine tiyáaromo sínasa iyáfasinesa tiyánááwe. Fí'o-fi'om-barafa'a aawai táiníye. Fí'o-fi'om-barafa'a óraa'-mari táiníye.

⁸ Miyán-tántáá'ó paapé ína'a sé'a seyaafá-tántáá'ó tai'áinda-kanaa ímba tiyáifo iyámpóimo matínkánae owanamó óraa-ti'o intembá umbai-kánáámó tinda minkánáá paapé íye seró.

9 Miyán-ááímó síyasa minkákémbá kembíwí ta'óto'mai fi'owi timíyasa sáwí'a uwátinkesa tínkamiya'a puwónááwe. Kentáfésamo fasi'ámaimo méraiýantafesa fi'o-fi'on-kwaasi seyaafá'nánká tíyamba uwátinkanaawe.

10 Kesááisafesa érai'emo wésiyawifinkemba sáwífa'nanka kesáái tínaaemba uwámesa miwítí namuro-wáásí moorá-morawigo aráátimesa tíyamba uwátinkanaawe.

11 Sáwífa'nanka paápé ésa karo'á sésa Maníkón-ai simátimundawi úne sésa sáwífa'nanka karo'á simátimenaawe.

12 Miyáumai sáwí-kisaugo wété éna óraa'a ínasa fi'owi-imayaamo émémba ifátuwesa kentáfé-ímáyáá aantemba ónááfo

13 Ímbo ifátuwesamo kentáfésamo fasi'ámaimo méraiýawi tai'áíndakanaara'a Manikó tí'mai kawepá'a métinkainiye.

14 Seyaafá'l-maráfákén-kwáásí isáíyantafe'a áse-ai Manikó wení waásimo kawáánin-ai simátíma'mae iyíyana ánaemba seyaafá-tántáá'á tai'áíndakanaa tíniye Ísu siyáíye.

Sáwí-kanaagon-ai.

Mááka 13:14-23, Rúku 21:20-24

15 Ísu mináái simátimena séna ánaemba sáwí'a íyan-tantaako paápé íníye. Naaófá'á Maníkón-aiimo simátimakowin-awi'a Tánieri mintántáátáféna siyáíye Ísu siyáíye. Kemá Mátíyu súné. Maanáúfáímó torausíyawi tááko péé sína'a isáaro wésune. Ísu séna Manikóní kawe'l-naópa'a misáwí-tántáá'á paápé ínasa awánáyamba

16 Yúndiyaa-marafa'o méraiyan-kwaasi omápata tuwaantantésa iyónááwe.

17 Ontará'ó méraiyan-kwaasi ímbo naaúmpa'o iyíyamba óntama ifátuwesa úwoi tuwaantantésa iyónááwe.

18 Kísaufa'o méraiyan-kwaasi ímbo naaópa'o tíyamba unáánkwátói ifátuwesa úwoi tuwaantantésa iyónááwe.

19 Tímúka'nine káfé'-iyampoíwara'-inine minkánáá sáwí'a ónááwe.

20 Tuwaantambó iyíyamba táwi'o índakanaa iyé'a saagaan-kánáá iyé'a únafó sé'a Manikómpá'á inaí seró.

21 Minkánáámó tinda óraa'-umbai táíniye. Naaófá'á Manikó maramó úmaronka'e káfé'wara'e miyán-úmbái-tántáá'á ímbo tíyáíye. Ánaaenkwará'a miyán-úmbái-tántáá'á ímbo tíniye.

22 Miyán-úmbái-tántáá'ó wéin-kanaa Manikó ampáásé úmakaiye. Miyán-úmbái-kánáámó ayáátáaka'o wérainkaka seyaafá-wáásí ímbo úwoi túnamai méraawisino. Manikó wemparí'o úmakain-kwaasisafena imáyáa éna miyán-úmbái-tántáá'á ampáásé uráíye.

23 Ampáásémó ínasa tuwímbai simátimesa sésa Manikómó iyáfasinankaraiwai mifá'-maafa'a méraiye síya'o é'a ímbo isáaro.

24 Tuwímbai paápé ésa karo'á sésa Manikómó iyáfasisinkaraiwai úne síyasa tuwímbai karo'á sésa Manikón-aiimo simátimundawi úne simátíma'maesa níyamba ímbo awánen-kisau maésa Manikómó wemparí'o úmakain-kwaasi karo'á simátinkanae sésa miyán-óráá-kísáú maénááwe.

25 Miwísáfé'a érai'-wasin-owe sefó sé'a ímbo

paápé uráanka'a aifa'á simátimumpo káráwiyoro.

26 Súnda-aaí imáyáa é'a ánaaembo moóráwigomo kentáfénamo sénamo paápé uréna máásai-marafa'a méraiye sino'ó é'a ímba koró. Moóráwigomo kentáfénamo aúp'á méraiye sino'ó é'a ímba érai'e seró.

27 Wíyómpa'ó aafáyáumo tóráisasamo awánaantemba kemá waási úranko miyáumai afora'á ane'ka'á kumónaumne.

28 Póimo sawaimó kawáá'ipa'ó náíndasafenamo embontaan-dúmágómó tatorúpaintemba Maníkó sínana súnda-aaí paápé íníye Ísu siyáíye.

Ísumo marapá'ó kumínda-aaí.

Máaka 13:24-31, Rúku 21:25-33

29 Ísu mináái simátimena séna miyán-úmbái-tántáá'ó tinda-kanaa tai'áinana aafáúgó kumeu'á ínana wíyónko ímba sán-káinana o'á wíyómpakemba kaisínana wíyónko úwaaúwa ínasa

30 seyaafá'-márafákén-kwáásí wíyómpa'a awánemba fi'onka'ma'mai-tantaa'a awánésa kentáfésa sésa kumínena to'mayaa wéiye sésa táátafesa wéesa ifi'á wétesa suwánemba kemá waási úranko óraa-fasi'aenkware sáwara'a ainánká kúmóna'a suwánánáawe.

31 Uwíyemba wétufuwe'a wíyómpaken-kisau-waasi ti'máráanasa Maníkómó wempari'ó úmakain-kwaasi seyaafá'-márafákémá tí'maesa moóráfimba túwaandu ónááwe Ísu siyáíye.

32 Ísu mináái simátimena séna moórá naan-táigón-áwí'a fíki-taigontafe'a imáyáa úmai isáaro. Asáómó agáinda awáné sé'a áú'ó sínda-kanaa kárika'a tíníye sénááwe.

33 Miyámó intembá kemó súnda-tantaa'a ina'a awáné sé'a kárika'a kumíníye sénááwe.

34 Érai'a simátíme sune. Káfé'ó méraan-kwaasi tuwímbai ímbo pukáiyanka'a kemó súnda-tantaa'a paápé íníye.

35 Wíyóne marawé tai'áinífo kesáái ímbo tai'áinda úwoi waé'wae'a íníye Ísu siyáíye.

Kúmóna-kanaa waási ímba ísaraawemo siyáin-aaí.

Máaka 13:32-37, Rúku 17:26-30,34-36

36 Ísu mináái simátimena séna kúmóna-kanaa aafáúmá waási ímba isááwasa wíyómpaken-kisau-waasiwara'a ímba isááwa'a kemá Maníkón-áaninko ímba wéisaumpo kesifo weyáá ísaraiye.

37 Naaófá'á moóráwigon-awí'a Nówaamo méronka'a waási ímbo Maníkón-imáyáa ésamo maé'óntemba ánaaemba kemá waási úranko kúmóna miyá ónááwe.

38 Piri'-nónkómó ímbo tínkankonka'a noné tóné wénesa tiyáámumba wéto'waaí-esa aaré máúwasa waaí máúwasa wéuwana Nówaa nompín-táómpimba ímérowasa

39 piri'-nónkó táinda-aaí ísaresa ímba imáyáa ésa mérowana óraa'-a'a téna piri'-nónkó seyaafá'-wáásí tínkamuwasa putásaraawe. Miyámó uráantemba kemá waási úranko ane'ka'ó kúmónara'a kentáfésamo ímbo imáyáamo iyawí miyá ónááwe.

40 Minkánáá maará ónááwe. Kae'-wáásí kisaufa'a méreyana Maníkó moóráwigomba auwéna moóráwigomba aiyáíníye.

41 Minkánáá kae'-íninkái tómbá wéto'mayaan-iyana Maníkó moórá-inimba auwéna moórá-inimba aiyáíniye.

42 Kemá kentí Fasi'aénkómó kúmónnda-kanaa ímba ísaraafo káráwiyo-ro.

43 Simátíménda-aai imáyáan-oro. Naankón-afowámó umén-kwáásímó tinda-kanaamo ísarenaraa umén-kwáásímó timbá wéto'mayaan-ena awánéna watúwáísana wení naaúmpakemba umémbá ímba máísino.

44 Miyáumai kemá waási úranko kaffimbá kumónaumpo kembiwí wéto'mayaan-e'a simu'maráaro Ísu siyáíye.

Sáwí'a owasá kawe'á owasamó on-áái.

Rúku 12:42-46

45 Ísu mináái simátimena séna kawe-kísáúmó máéwi kawe'-ímáyááwará'-wáásísafé'a sune. Wení óraako séna kesí kísau-waasiya'a káráwiye tómbá tuwímbai tíma'mae iyuwó síníye.

46 Wení óraako téna wení kísau kawe'-úmaimo maínda taawánáinana kísau mo maíndawi arunkó kawe'á inana

47 minóráákó séna kesí seyaafá'-mópáráwínká'á káráwiyuwo síníye.

48 Énifo minkísáú-wáásígómó imáyáamo énamo kesí óraako ayáátáák'a ímba tíníye sénamo

49 kísau-waasi tínkamenamo tómbó nénamo uwóí'-nombo wénaan-kwaasiye uwóí'lo énamo

50 wení óraakomo tinda-kanaa ímbo ísarainanamo kaffímbó téna

51 óraaka'a tatufú'mai ai'mátuwená séna kaumbo-kae'-ááiwára'-wáásímó mésamo tí'lo wéísasamo ífí'lo wétesamo túwááyaambo umpufuwésamo méraapa'a kóuwo síníye Ísu siyáíye.

25

Siyáánkai-inaamaru-tai.

1 Ísu mináái simátimena aaremó máéwini áwáuma imáyáa éna séna ánaaen-kanaamo tinda Maníkó wení waásimo kawáánin-aai maarán-íye. Aaremó maíndawi tómbá náíyanesa siyáánkai-inaamaru ómbá kúra'maesa aampakémbá koáikaawe.

2 Minárásísómbá séfataase sáwí-imayaawara'a owasá séfataase kawe'-ímáyááwára'á owasá

3 sáwí-imayaawara'-arasi ómbá kurarésa fi'on-anafeumpimba iyamó káínda-nomba ímba fatiyowasa

4 kawe'-ímáyááwára'-árásí ómbá kurarésa fi'on-anafeumpinkwara'a iyamó káínda-nomba fatiyésa

5 aaremó maíndawimba koamu'makáawana ímba ááéma tisasá tógáfaa'a isasá tún-kwaiguráawe.

6 Tún-kwéraawana nó'waan-afufuntamba moóráwigo táántena séna wétifo koaiyánáisiye sisasá

7 misiyáánkái-árásí iyáfasinesa ómbá to'maésa kombá

8 sáwí-imayaawara'-arasi kawe'-ímáyááwára'-árásísáfésa séna kentáási iyamá pisináínifo nombá fatísimero sewasá

9 miwí séna kesááwára'á miyáumai wétai'aifo nombó fatiyón-daumpakemba koméyámbáráaro sewasá

10 wégowana aaremó maíndawi tisasá séfataase-arasi to'mayaa úmaimo méraawi wesé'o tómbó náiyanesa naaúmpa'a iyówana

11 ontá wisúwáisasa miséfátáásé-árásí nombó fatiyónaesamo kówai tésa óraaka'a sésa óraakoo ontá tisinkaaó sewaná

12 ímba awánáúnda-arasi ombá p'ó'a ímba ontá titinkánaumne siyáiyé.

13 Ísu simátimena séna miyáumai kemó kúmónnda-kanaa ímba ísarenka'a kumónaumpo káráwiye'a méraaro Ísu siyáiyé.

Kaumbo-kísáú-wáási táái.

Rúku 19:11-27

14 Ísu mináái simátimena séna ánaaen-kanaamo tında Maníkó wení waásimo kawáánin-ai maarán-iyé. Moórá-oraako némpa'a wáúu koménae séna wení kísau-waasi táántena séna kesí óntanka'a káráwiyo séna

15 moóráwigo wení kísau kawé-kísáúmó máisanamo awánaiwaintafena séna kesí óntamba séfataase-unamba káráwiyuwo séna aména moóráwigo wení kísau kárika'o kawé-kísáúmó máiwaintafena séna kesí óntamba kae'-únámbá káráwiyuwo séna aména moóráwigo wení kísau kárikísauamo máiwaintafena séna kesí óntamba moórá-unamba káráwiyuwo séna aména tiyuwéna némpa'-marafa'a kóísana

16 séfataase-unan-ontambo maiyáiwai minóntántámbá kísau maimaéna wéna fi'omba séfataase-unan-ontamba máisana

17 moóráwigo kae'-únán-óntámbó maiyáiwai minóntántámbá kísau wémaena fi'omba kae'-únámbá máisana

18 moóráwigo moórá-unan-ontambo maiyáiwai minóntántámbá ímba kísau maéna úwoi marafímbá utámakaiye.

19 Utámakaisasa miyá wéowana miwítí óraako ayáátáaka'a kuróm-bapa'a mifá'á ména ánaaemba téna wáúumo tímakaunda-ontamba torupámai awánánae séna táántaisasa

20 tésa séfataase-unan-ontambo maiyáiwai maimaéna máaraanamena séna séfataase-unan-ontambo símakaandarakemba kísau wémae'a fi'omba séfataase-unan-ontambo maiyáumne sisaná

21 óraako séna kesí kísau-waasigo kawé'á óne. Kentáfémo imáyáamo émo kári-tantaaka'o kawé'ó úmaimo káráwiyaandantemba sáwifa-tantaaka'a káráwiyinone. Kesirunkómó aamoimó intembá kesé'a taménana enarunkó aamoi íno sisaná

22 kae'-únán-óntámbó káráwiywai maimaéna máaraanamena séna kae'-únán-óntámbó símakaandarakemba kísau wémae'a fi'omba kae'-únán-óntámbá maiyáumne sisaná

23 óraako séna kesí kísau-waasigo kawé'á óne. Kentáfémo imáyáamo émo kári-tantaaka'o kawé'ó úmaimo káráwiyaandantemba sáwifa-tantaaka'a káráwiyinone. Kesirunkómó aamoimó intembá kesé'a taménana enarunkó aamoi íno sisaná

24 moórá-unan-ontambo maiyáiwai maimaéna máaraanamena séna emá fasi'aén-kwáási éma fi'owiti kísaurakemba tómbá wéne fi'owiti kísaurakemba úwoi wéne wémandaana'a

25 enáároi inkaisé'a ení óntantamba kísau ímba maúnda úwoi aúpá'á makáumpo ení óntamba máinone sisaná

26 óraako séna sáwi-kísau-waasigo kafóná-waasi po kentáfémo sémo fi'owiti kísaurakemba tómbá wéne fi'owiti kísaurakemba úwoi wéne wémandaana'a óne sénda po

27 kesí óntambo seyaafá'-wáásítí óntambo máraán-daumpa'o makáandaraka té'a kesí óntankwara a'wáá-ontankwara'a máúsino séna

28 wení kísau-waasisafena séna minóntámbá maiyé'a siyáánkai-unan-ontambo tokáiwaimba áméro.

29 Sáwífa-tantaaka'o kawé'-úmáimo káráwisinkaiwaimba moórá-mora-tantaa'a áménana káráwisinkainifo ímbo kawé'-úmáimo káráwisinkaindawimpakemba makáimba méraana'a

30 misáwí-kísáú'-wáásígómbá áí'mae'a máápa'a múra auwáíyana kumeu'-áémpá'á tí'o wéisasamo ifi'ó wétesamo túwááyaambo unpufuwésamo méraapa'a wíniye siyáíye Ísu siyáíye.

Ísu méraawini áwúsafenamo tísai índá-aii.

31 Ísu mináái simátimena séna kemá waási úranko ánaembo kúmóndara'a ságaenkwará wiyómpaken-kísau-waasiwara'a káráwiyaundawí pó'a kúmónasa

32 seyaafá'-máráfákén-kwáási kesúranka'a túwaandu íya'a sipisípi-poiye méme-poiya'emo káráwiyaiwaimo tuwímbaraintemba minkwáásísómbá miyáumai tuwímbake'a

33 tuwímbai siyáánúrapa'a mótinke'a tuwímbai siyáánaepa'a métinke'a

34 káráwiyaundawí siyáánúrapa'o méraíyan-kwaasisafe'a sé'a kesifo kawé'ó uwátinkáiwain-owe. Manikó maramó úmakonka'a ken-ímáyáá éna kentí maru'á to'mayaa úmakaifo mifá'á taméraaro.

35 Kawé'á uwásinke'a kembó sááimo tówa'o méraawanda tómbá simé'a nombá simé'a fi'om-bapaken-kwaasimo ówánda aamoí uwásinke'a kentí naaúmpa'a mósá wésinke'a

36 unáánkwátói-iyaimbo ówánda wésime'a sí'o úmba wégarawiye'a ándáfa'o maéwánda wésuwa'nai-e'a miyá uwásínkaraawe. Miyán-áái senasá

37 arupíse úmáimo méraawi sísai esa sésa Fasi'aénkóo nó'waiya embó ááimo tówamo méronda tóné noné amétaawa

38 nóin-kanaawa fi'om-bapaken-kwaasiyaambo undá aamoí uwánketa kentáási naaúmpa'a mósá ankétaawa nó'waiya unáánkwátói-iyaimbo undá amétaawa

39 nó'waiya áí'o úmba áwa'nai étaawa nó'waiya ándáfa'o maúnda áwa'nai uráumno síya'a

40 káráwiyaundawí sé'a érai'a simátime sune. Kesí waásimo úwoi-waasimo miyáumáimo túwa'nai uráamba mindá kembán-íye simátimenaumne.

41 Miyá simátime'a siyáánaepa'o méraíyan-kwaasisafe'a sé'a Manikó sáwí'a uwátinkaindawin-oyo siyuwé'a kóro. Manikó waántáwankone wení kísau-waasiye imáyáa éna óraa'-iyama to'mayaa uwátinkaraisana kámakama'a wéena ímba písínáípa'a mifá'á koméraaro.

42 Kembó sááimo tówa'o méraawanda tóné noné ímba simé'a

43 fi'om-bapaken-kwaasimo ówánda ímba aamoí uwásinke'a kentí naaúmpa'a ímba mósá sinké'a unáánkwátói-iyaimbo ówánda ímba simé'a sí'o úmba ímba súwa'nai e'a ándáfa'o maéwánda ímba súwa'nai e'a miyá uwásínkaraawe. Miyán-áái senasá

44 sísai esa sésa Fasi'aénkóo nó'waiya embó ááimo tówamo méronda tóné noné ímba amétaawa nó'waiya fi'om-bapaken-kwaasiyaambo undá ímba aamoí uwánketa kentáási naaúmpa'a ímba mósá ankétaawa nó'waiya

unáánkwátói-iyaimbo undá ímba amétaawa nó'waiya áí'lo úmba ímba áwa'nai étaawa nó'waiya ándáfa'lo maúnda ímba áwa'nai uráumno síya'a
⁴⁵ kemá sé'a érai'a simátime sùne. Kesí waásimo úwoi-waasimo ímbo túwa'nai uráamba mindá kembán-íye simátimenaumne.

⁴⁶ Miyán-áái simátime'a aái senasá miwítí sáwí-meyambo ímbo tai'áinanamo waé'wae'lo índa-aempa'a komaé'mae'a ónááfo arupíse úmaimo méraawi aúí'a úmai maé'mae'a ónááwe Ísu siyáíye.

26

Ísumbo tufuwíyan-aaimo siyáan-ai.

Máaka 14:1-2, Rúku 22:1-2, Yóni 11:45-53

¹⁻² Ísu mifí'ó-fi'ón-áái wení kísau-waasisafena simátímakaiye. Naaófá'ó Manikó Yúndaa-waasi tíyótaiimo í-tánón-kánáá imáyáa éna séna kae'-nó'wáámbá waésa tíyótaiimo í-tánón-kánáá tinda kembá ta'óto'mai aaraa-táiyá'á sínkamiya'a puwónaumne Ísu wení kísau-waasisafena simátímakaiye.

³ Simátimuwasa óraa'-amaan-kísau-waasiye Yúndaa-óraa'-waasiye aifa'-ámáán-káwáágón-áwí'a Káyafaasini naaúmpa'a túwaandu urésa

⁴ sésa nóraumaisaawa aúpá'á Ísumba ta'óto'maisaawa tufuwónaumno.

⁵ Seyaafá'-wáásí tiyááfainifo tanómbo kaufíyan-kanaara'a ínta tufuwónaumne siyáawe.

Ísumbo asaa-wiyúm-básáwémbó a'ánkarain-ai.

Máaka 14:3-9, Yóni 12:1-8

⁶ Suwaná Ísu Pétáni-naopa'a koména moóráwígon-awi'a Sáimonini naaúmpa'a áumo námombo kón-kwaasigoni naaúmpa'a ména tómbá wénowana

⁷ moórá-ininko iyéna asaa-wiyúmbó úm-basawemba óraa'-ontankakemba méyámbakaim-basawemba maimaéna iyúmba Ísu a'nómpimbá fatimarowasa

⁸ wení kísau-waasi awánésa aaisambá sésa nóra sénawa mimbásáwémbá úwoi fatiyankaiyo.

⁹ Mimbásáwémbó fi'owi timénamo óraa'-ontambo maiyénamo ímbo óntamo makáan-kwaasi tíméraambaniye suwaná

¹⁰ Ísu iséna séna ifátuwe'a ímba aaisambá aééro. Kawe'á asínkáíye.

¹¹ Ímbo óntamo maráán-kwaasi kesé'a maé'mae'a wéiya'a túwa'nai ónae sé'a túwa'nai ónááfo kemá kesé'a marapá'á ímba maé'mae'a ónaumne.

¹² Púwóndara'a masawémba asínkésa utánaáfo miníninkó é'a masawémba asínkáíye.

¹³ Érai'a sumpo ísáaro. Kesí ásé-ai seyaafá'-mápá'á simátimesa miníninkómó uwásínkáín-ai simátimiyasa táaka'a maránááwe Ísu siyáíye.

Yúndasi Ísuni pintaru'ó maiyáin-ai.

Máaka 14:10-11, Rúku 22:3-6

¹⁴ Súwana Ísuni kísau-waasi sísamaifakemba kae'á kumbaimái-waasifinkemba moóráwígon-awi'a Yúndasi moórá-awi'a Ísakerioti óraa'-amaan-kísau-waasifa'a wéna

15 séna Ísumbo ta'ótoraimo aráátíména'o é'la nóraumai-meyana siménaao súwasa moórá-waai úmai siyáánkai-ontamba 30 ontamba toráumai ámuwana Yúndasi maimaéna

16 wéna nóraumaiya Ísumba aráátíménaasawa ta'ótoranaao-imayaa ómbarena úmaena kuráiyé.

Tiyótaimo í-tánómbó kauráan-aii.

Máaka 14:12-21, Rúku 22:7-14,21-23, Yóni 13:21-30

17 Yúndaa-waasi ímbo intóráin-tantaa'wara-pereti agáún-kanaa aifa-kánáá túntemba wení kísau-waasi Ísumba taáisai esa sésa nááfara tiyótaimo í-tánómbá kogaufónaumno suwaná

18 Ísu séna Yérúsaremu-naopa'a wékai moórá-waasigontafe sékai kentáási óraako séna kesí kanaamá tísatá kesí kísau-waasise'a ení naaúmpa'a tiyótaimo í-tánómbá nánaumne wésiye kosimámékaiyo súwasarai

19 Ísumo súntemba miyá ésarai minká'á tanómba kauwánkaraaye.

20 Tanómba kaumakóyasa fenómpinka'a Ísu wení kísau-waasi wésa mindáúmpá'á imésa

21 tómbá wémandesa uwaná Ísu séna kempínkémbá moóráwigo kembá namuro-wáási aráátiminiye súwana

22 tirunkó umbái tówasa moórá-mora áisai esa sésa Fasi'aénkóo kewá'íyo símaesa kuwaná

23 Ísu séna moóráwigo wení tón-ayai maimaéna kesé'o moórá-taufapimba tú'maimo náíndawi wemá kembó namuro-wáásimó aráátimindawin-iyé.

24 Naaófá'á Maníkón-aii aúfáífimba agaimaréna séna waási úranko puwíniye siyáintemba pó'a púwónana namuro-wáásimó aráátimindawi sáwi-meyamba máíniye. Wembó ímbo ma'ánkaraankakaa kawé'á isinó Ísu súwana

25 Yúndasi wembó aráátimindawi séna óraakoo kentáféwa sénó súwana Ísu séna é'la séne siyáiyé.

Ísu wení kísau-waasi tómbó tímakain-aii.

Máaka 14:22-26, Rúku 22:15-20, 1 Kórinti 11:23-25

26 Súwasa tómbá wénowana Ísu péréti maisoréna Maníkómpá'á súwiyo séna tafámbai wení kísau-waasi tíména séna mindá kesún-ifo maimái naaró séna

27 ándá-aran-dombo wéron-anafeumba maisoréna Maníkómpá'á súwiyo séna tíména séna seyaafá'á naaró.

28 Mindá kesí naaén-iyé. Kesí naaemá sáwífa'-waasisafena kumínda póna Maníkó sáwi-imayaa maitiyuwéna séna kesé'a kááísamai méraiwaé séna mináú-áái símai kááísamakaiye.

29 Simátime sune. Fí'onkwara'a ándá-aran-domba ímba nánaumpo kesifo wení waásimo kawáánipa'a kesé'o méraiyaamba ándá-aran-domba aú-nomba nánaumne Ísu súwasa

30 Manikóntáfésa ísamai imá simásuwesa mindáúmpá'á tuwésa Órífi-omapa'a iyáawe.

Pítaa ánaaeni'a uwásinkainiyemo siyáin-aii.

Máaka 14:27-31, Rúku 22:31-34, Yóni 13:36-38

31 Órífi-omapa'a imérowana Ísu simátiména séna Maníkón-aii aúfáífimba agaimaréna séna Maníkó séna

sipisípiya'o kawáániwaimba tufúwónasa

sipisípisomba wété ónááwe Maníkó siyáiyé

siyáimba póna káfé'-no'waamba táá'a ína'a siyuwé'a wété ónááwe.

³² Énifo púwónasa utámaraiya íyáfasine'a kentí aifa'á Káríri-aempa kona'a kesínáaemba kónááwe Ísu súwana

³³ Pítaa séna seyaafá'nánká auwésa wété ónááfo kemá ímba miyá ónaumne súwana

³⁴ Ísu séna érai'a simáme sune. Káfé'-no'waamba kokórigó ímba ááimo siyáindara'a emá kaumbo-ík'á kentáfé sé ímbo awánáúnda-waasiye sínone Ísu Pítaantafena súwana

³⁵ Pítaa séna enté'lo sínkamonaé íya'o é'a ímba auwé'a kónaumne súwasa wení kísau-waasi seyaafá'á miyá simásaraawe.

Ísu Kétésémánifa'a inaimó siyáin-aai.

Mááka 14:32-42, Rúku 22:39-46

³⁶ Seyaafá'á miyá simásuwesa Ísuwe wení kísau-waasiye taaiyámófa'a áwí'a Kétésémánifa'a komésa Ísu simátimena séna maanká'-méraiya'a Maníkómpá inai kosenó séna

³⁷ Pítaane Sépétin-ááninkaiye tí'maena komérowana umbai-tántáákó arumbá sáwí'a úwana

³⁸ simátimena séna kesirunkó umbaisé'a taisá pó'a púwóraantamba wéune. Maanká'-mé'a kesé'a káráwiyo séna

³⁹ tiyuwéna ewaa'á wéna Maníkó óraakon-iyé séna mara'á kumbéna inai fínkémbá séna kesifóo emó kanaán-iyé sémo e maanúbái-tántáá'ó kempá'ó tinda maisiyuwé éniфо ímba kesí imáyáan-ifo ení imáyáa arááiwáéno Ísu siyáiyé.

⁴⁰ Ísu inai simásuwena wení kísau-waasiyaufa'a téna tatuwánómba tún-kwaigurówana tatúséna Pítaantafena séna ímba kanaará'á kárika'a kesé'a káráwimai méraane.

⁴¹ Waántáwanko tísai úmai isánae-aai kempá'á sifáínifo Maníkómpá'á inai seró. Imáyáago ewé sisaná áúgo umbaimó wétaimba mindá aúgáfaa'a wéiyé simátimena

⁴² aneka'á tiyuwéna ewaa'á wéna Maníkómpá'á inai fínkémbá séna minúbái-tántáá'á empá'á úwoi tiniyemo sina'ó é'a emó sindantembá miyá ónaumne siyáiyé.

⁴³ Ísu inai kosimásuwena wení kísau-waasiyaufa'a téna tatuwánómba tún-kwaigurésa tógáfaate'a wéuwana

⁴⁴ aneka'á tiyuwéna ewaa'á wéna súntemba aneka'á inai kosimásuwena kouweréna

⁴⁵ minkáúmbónárausafena séna tímó waiguré'ó méraamba kembá waási úrankomba sáwí'ó on-kwáási aráátiminasa ta'ótoraiyan-kanaa wétifo

⁴⁶ íyáfasinewata wétiyapata konó. Kembó aráátimindawi wétiye Ísu siyáiyé.

Ísumbo ta'ótokaan-aai.

Mááka 14:43-50, Rúku 22:47-53, Yóni 18:3-12

47 Ísu mináái wésuwana wení kísau-waasi sísamaifakemba kae'á kumbaimái-waasifinkemba moóráwígon-awí'a Yúndasi túmba wesé'a sáwífa'-waasi taánáinkwara paepáé'wara'a maimaé tumbá óraa'-amaan-kísau-waasiye Yúndaa-oraal'-waasiye miwí ti'márówasa tumbá

48 ááéma Yúndasi Ísumbo aráátimindasafena simátimena séna aaweyáámó uwánkándawimba ta'ótóráaro siyónka'a

49 póna Yúndasi Ísumpa'a téna séna óraakoo méraano wésena aaweyáá wéuwankowana

50 Ísu séna kesí waásiyo emó ónaemo sinda-í'a uwó súwasa wesé'lo tuwái Ísumba ta'ótórówana

51 Ísuni kísau-waasifinkemba moóráwigo paepáé'a awáúfínkémbá mósá taútuwena aifa'-ámáán-káwáágóní kísau-waasigon-áá'a fagáúsuuwowana

52 Ísu wentáféna séna ení paepáé'a awáúfí'á wiyuwó. Paepáétambo tinkamiyan-kwaasi anondáámo ésa paepáétamba tinkamiyasa puwónááwe.

53 Maarásáfé'a imáyáan-oro. Kesifontáfé'lo sé'lo súwa'nai uwómó senanamó éna wíyópaken-kísau-waasisomba sáwífa'nanka ímbo kanaamó torausónááwi minúwóiyáámbá ti'maránasa súwa'nai ónááwe.

54 Miyámó súndaraka Maníkón-aai aúfáífimba agaimakáin-umbaitantaa'a kempá'á ímba tisinó. Énifo siyáintemba miyáumai paapé íniye Ísu siyáiyé.

55 Ísu mináái simátimena tun-kwáásísáféna séna kentáfé'a uménkwáásín-iyé sé'a pó'a taánáinkwara paepáé'wara'a maimaé'a kembá ta'ótorane sé'a wétewe. Sáwífa-kanaa óraa'-amaan-daumpa'a kesááimo wésimatimundara'a ímba kembá ta'ótokaawe.

56 Naaófá'á Maníkón-aaimo simátímakowi aúfáífimbo agaimakáan-aai kembó miyámó uwásínkéne'a wétewe súwasa wení kísau-waasi seyaafá'á inkaiséa auwésa wété uráawe.

Óraa'-waasi Ísumba aai'fimbó ánkaraan-aai.

Máaka 14:53-65, Rúku 22:54-55,63-71, Yóni 18:13-14,19-24

57 Wení kísau-waasi inkaiséa auwésa kóuwasa Ísumbo ta'ótórówi ái'maesa aifa'-ámáán-káwáágón-áwi'a Káyafaasini naaúmpa'a móankesa mindáúmpá'á ámáambo sun-kwáásíyé Yúndaa-oraal'-waasiye túwaandu urón-daumpa'a móankowana

58 Pítáa tínaaemba nénka'lo témomba aifa'-ámáán-káwáágóní máápa'-ontafinkemba iyéna naamaáífa ména Ísun-ane'ó paapé índamo awánáindasafena i-wáásisé méraiye.

59 Pítáa mérowasa óraa'-amaan-kísau-waasiye Yúndaa-oraal'-waasiye seyaafá'nánká Ísumba tufuwíyana puwíníye-aaigoni áwáuma saafá uwaná

60 ímba wérowasa Ísuntafesa mósimesi-aai sésa ímba moórá-aai suwasá kae'-wáásígórái iyáfasinesarai

61 karo'á sésarai wemó sisatáámó isáúndasa óraa'-amaan-damba Maníkóni naambá kanaa tawísísuwe'a kaumbo-kánáá maisuwé'a ónaumne siyáiyé suyaná

62 aifa'-ámáán-káwáágó iyáfasinena Ísumba áisai ena séna mindárimo simánkaayan-aai anondáá ina sínono súwana

⁶³ Ísu iséna ímba aai súwana aifa'-ámáán-káwáágó séna Maníkó fasi'aénkwáráwín-aüranka'a emá méma áisai onda-áái érai'-aai aantemba simásimiyo. Maníkómó íyáfasinankaraiwai Káráisiti Maníkón-ááninkowa'onompo simásimiyo súwana

⁶⁴ Ísu séna é'a sémpo simátíme'a sune. Ánaaemba suwánáíya'a kemá waási úranko Maníkó fasi'aénkón-ayáánúrapa'a fasi'aén-áémpá imé'a ainánká'á kumónaumne Ísu súwana

⁶⁵ aifa'-ámáán-káwáágón-arunko sáwí'a úwana wení unáánkwátói tafétuwena séna Maníkómbá karaánáá'a ankéna wesáféna sífó minááisáféta aafimbá maenkéta fi'on-aaimo simánkáamba saafa unda póta ifátá tuwéta Maníkómbó símaimo sáwí'lo uwánkáintafeta

⁶⁶ nórasaawa ónaumno súwasa sáwí'an-ifo tufuwíyana puwíno sésa

⁶⁷ Ísumba tuwiyáái wi'ankésa tufuwésa tiyáántambo tufúwún-kwaasi

⁶⁸ karaánáá'a sésa esáfé sé Maníkó íyáfasisinkaraiwai únemo séndawi ómpo kemá náawa tufúnái simásimiyo siyáawe.

Pítaa ímbo awánáúnda-waasin-iyemo siyáin-aai.

Máaka 14:66-72, Rúku 22:56-62, Yóni 18:15-18,25-27

⁶⁹ Pítaa naamaáífa mérowana aifa'-ámáán-káwáágóní kisaumo maún-arasigo awánéna wempá'á téna séna Kárirí-aempakewise'lo maéndawi óne súwana

⁷⁰ Pítaa seyaafá'-wáási túranka'a séna emó sénda-aai sááko ímba kawe'án-íye simásuwena

⁷¹ máapa'-ontafimba komérowana aneka'á moórá kisaumo maún-inaamarugo awánéna méron-kwaasisafena séna minkwáásígó Ísu Násareti-naopakewiye'lo máiwain-íye súwana

⁷² Pítaa aika'á maréna séna ímbo awánáúnda-waasin-íye simásuwena mérowasa

⁷³ kárika'a mésa Pítaampa'a tésa sésa Ísuni kísau-waasi miyán-kwáási méraawataamo awánemaundantenkaan-kwaasiyaamba éma mináémpákén-kwáási táíiyaamba wésene suwaná

⁷⁴ Pítaa séna karo'-ááímó wésenanamo éna Maníkó sínkaminiye. Sewímbá ímbo awánáúnda-waasin-íye súwana kokórigo áái súwana

⁷⁵ Pítaa Ísumo simámakon-aai áaka'-maréna miyá siyónka'a kokórigo ááimo ímbo siyáindara'a emá kaumbo-iká'á kentáfé sé ímbo awánáúnda-waasin-íye sínone siyónka'a mináái áaka'-maréna máapa'a kuména áfááraumai

ifi'á taráíye.

27

Ísumba Páiratimpa'lo áí'mae kuráan-aai.

Máaka 15:1, Rúku 23:1-2, Yóni 18:28-32

¹ Úwasa aafáúmó iyáúsunka'a óraa'-amaan-kisau-waasiye Yúndaa-oraa'-waasiye Ísumbo tufuwíyanamo puwínda-aai símai tarímaresa

² Ísumba ayáánka'a kárá'umaresa áí'maesa Rómu-kamani-kawaagon-awí'a Páiratimpa'a kuráawe.

Yúndasi pukáin-aai.

Aantá-waasi 1:18-19

³ Páíratimpa'a kuwaná Yúndasi Ísuni pintaru'ó maiyówi Ísu puwíníyemo sun-áái iséna ímbo miyá oráámhá kemá sáwí'a uráumne séna pintaru'ó ésamo ámakon-ontamba 30 ontamba maimaéna óraa'-amaan-kisau-waasiye Yúndaa-óraa'-waasiye miwífá'á wéna séna

⁴ ímbo sáwí'a uráin-kwaasi aráátimuna'a tufuwónae'a wéomba kemá mindá sáwí'a uráumne súwasa miwí sésa ímbo kentáánén-ifo endén-íye suwaná

⁵ Yúndasi minóntámbá óraa'-amaan-daumpa'a metuwéna tiyuwéna ándá maimaéna waanda'á faráíye.

⁶ Yúndasi minóntámbá óraa'-amaan-daumpa'a metuwówasa óraa'-amaan-kisau-waasi maésa sésa maanóntámbá pintaru'-óntámbá póta seyaafá'-wáásimó Maníkóntáfésamo imáyáamo ésamo máráán-ontampimbo máráandasa kentáási ámáámhá taraisónaumne simásuwesa

⁷ minóntánkón-aaí sésa mimbórá-áái sésa minóntántámbá moórá-marama sawemó om-bárámá méyámbakaanasasa mimbárafimbá fi'om-barafaken-kwaasi puwíyan-kwaasi utánááwe siyáawe.

⁸ Miyá uráantafesa mimbárasáfésa sésa pintaru'-márámán-íye siyáawasa káfé'wara'a miyá wésewe.

⁹ Óraa'-amaan-kisau-waasi miyán-áái wésesa mimbáráámá méyámbakaamba Maníkón-aaímo simátímakowin-awi'a Yérémayaaamo siyáin-aaí

paápé uráíye. Yérémaya séna Ísarerin-aísaafitantambo uráawi tuwímbai mimbórá-áái sésa moóráwigombo pintaru'ó

íyan-ontamba 30 ontamba maimaéna

¹⁰ sawemó wéom-barama méyámbakaamba Fasi'aénkómó simásimakaintemba miyá ónááwe

Yérémayaaamo siyáintemba pósa miyá uráawe.

Páírati Ísumbo áísai uráin-aaí.

Mááka 15:2-5, Rúku 23:3-5, Yóni 18:33-38

¹¹ Ísu Rómu-kamani-kawaagon-aúranka'a mérowana áísai ena séna Yúndaa-waasiti kawáágóhá óno súwana Ísu séna é'a séne súwasa

¹² óraa'-amaan-kisau-waasiye Yúndaa-óraa'-waasiye fi'o-fi'on-aaisafesa aaifimbá maénkówana Ísu iséna ímbo aaí súwana

¹³ Páírati Ísumba áísai ena séna sáwífa'-aaí wésimankaafó ina wéisaano súwana

¹⁴ Ísu iséna seyaafá'-ááísáféna ímbo anondáá súwana kámáni-kawaago Páírati sáwífa'-imayaa uráimbaniye.

Ísumba tufuwíyana puwínomo siyáin-aaí.

Mááka 15:6-15, Rúku 23:13-25, Yóni 18:39-19:16

¹⁵ Naaófá'á Maníkó Yúndaa-waasi tíyótai í-tánón-kánáá túntemba Rómu-kamani-kawaago séna seyaafá'nánká túwaandu urésa aamoí ésa ándáfa'o mérain-kwaasigon-awi'a siya'a faútuwanaumne séna minkánáá miyáumai ándá-waasi faútinkáíye.

¹⁶ minkánáá moóráwigon-awi'a Párápási seyaafá'nánká wenáái ísarowi ándáfa'a mérowasa

17 sáwifa'-waasi túwaandu urówana Páirati tísai ena séna ándáfa'lo méraan-kwaasifinkemba moóráwígon-awi'a síya'a faú'auwaano. Párápásiya'i Ísu Maníkómó iyáfasinankaraiwaiye wésewina'iyo séna

18 Páirati imáyáa éna séna óraa'-amaan-kisau-waasi Ísuntafesa ímba óraa'-waasi-i'a ínkwaé sésa ta'óto'maesa ke maúndafa'a áí'maesa tiyáawe séna mináái tísai uráiyé.

19 Páirati mináái tísai ena aaimó isón-daumpa'a mérowana awaainínkó moóráwígomba ai'marówana wempá'á téna séna enawaainínkó séna nó'waamba kaaimbá awánáúnda minkwáásígó ímba sáwí'a uráísana sirunkó umbái wétaifo ímba aaifimbá maenkaaó enawaainínkó siyé kosimámakaiye.

20 Awaainínkón-áái kosimámuwasa óraa'-amaan-kisau-waasiye Yúndaa-óraa'-waasiye úwoi-waasi sáwifa'nanka wa'wisésa sésa Páiratintafe'a sé'a Párápásimba faú'áúwénasa Ísumba tufiyana puwíno simáméro simátímúwana

21 Páirati aneka'á tísai ena séna minkáé'-wáásifinkémbá nááwana faú'auwanaumno súwasa miwí sésa Párápásimba faú'auwaaó suwaná

22 Páirati séna Ísumba Maníkómó iyáfasinankaraiwainemo sewímbá nóra ónaumo súwasa seyaafá sésa aaraa-táiyá'á tufiyana puwíno suwaná

23 Páirati séna nóra-sawira uráiyó súwasa óraaka sésa aaraa-táiyá'á tufiyana puwíno aantemba siyáawe.

24 Miyá aantemba suwaná Páirati miwí táái ímba kanaa'á taraisónaumne-imayaa éna seyaafá'-wáási tiyáafo séna táufapimba nombá fatímarena seyaafá'-wáási túranka'a aiyowái'a éna ayáamba non-kwiyéna séna miwámó puwínda-umbai-tantaako kesiyáámpimba ímba weraifo kentiyáámpimba weraíye súwasa

25 seyaafá sésa puwínata mimbéyámbá kentáásísaaftantambo iyawiseta ménaumne suwaná

26 Páirati Párápásimba faú'auwena i-wáási simátimuwasa Ísumba áwiyandamba áwiyonku'-nowana Páirati séna áí'mae aaraa-táiyá'á tufuwiyana puwíno séna Ísumba i-wáási tímakaiye.

I-wáási Ísumba karaánáa'ó ánkaraan-ai.

Máaka 15:16-20, Yóni 19:2-3

27 Páirati Ísumba wení i-wáási tímúwasa áí'maesa kámáni-waasiti naaúmpa'a móankesa seyaafá'-i-wáási táántowasa tamésa

28 wení unáánkwátói faútuwesa nae-únánkwátói óraa'-waasiti unáánkwátóin-iyé sésa Ísumba uwánkesa

29 óraa'-waasiti kámo'an-iyé sésa áwiyandama owepámai Ísu a'nómpímbá kufé'ankesa táumba ayáánúrapa'a to'ánkésa karaánáa'a ankésa moórámora kifaesa sésa Yúndaa-waasiti kawáágó óne sésa

30 tuwiyáái wi'ánkésa ayáámpimbo to'ánkón-taumba maiyésa a'nómbá wétufamesa

31 karaánáa'a ánkásuwesa nae-únánkwátói faútuwesa wení unáánkwátói uwánkesa tufiyanamo puwíndafa'a áí'maesa kuráawe.

Ísumba tufúwanamo pukáin-ai.

Máaka 15:21-32, Rúku 23:26-43, Yóni 19:17-27

32 I-wáásí Ísumbo áí'mae kumbá moóráwigo Sáíríni-naopakewin-awi'a Sáimoni aampa'á túwasa i-wáásí ta'ótoresa Ísumbo tufiyan-aaraa-tai áúwaata'ankesa sésa áwa'nai úmai tiyó suwaná miyá úwasa

33 marésa moórá-maragon-awi'a Kórigótaafa'a wésa mináwikóni áwáuma a'nónyaantapa'emo supa'á wésa

34 ándá-aran-domba maiyésa áí'a tai'áínkwae sésa ikamó

fain-tántáá'á mimpimbá marésa Ísumba ámúwana óika'a ma'mái awánéna ímba naráiyé.

35 Ísu ímba nówasa áí'maesa aaraa-táiyá'á aiyayaampimba tufúsúmaresa wení unáánkwátói maénae sésa ááfésa wétiyaananasa nááwa iyáákaindawiya máiniyo sésa miyá ésa

36 mara'á mésa Ísunka'a káráwiyesa

37 Ísumbo tufúwanamo puwún-aaigoni áwáuma aúfáifimba agaimarésa sésa Ísu Yúndaa-waasiti kawáágón-iyé agaimarésa a'nónká'-áaráá-táiyá'á mósá marésa

38 uménté'ó uyan-kwáásiyái tí'maesa Ísuni séfasefa'-aempa'a aaraa-táiyá'á tufúsúmaresa mara'á mésa minkwáásiyá'á káráwiyowasa

39 tuwímbai tésa tiyáámba tóipimba faafésa timántákái fa'ankésa karaánáá'a ankésa sésa

40 úwé emá séma óraa'-amaan-damba tawísisuwe'a kaumbo-kánáá maisuwé'a aneka'á ónaumne siyáampo Manikón-ááninkomo émo e esáfé enáú áwa'nai ema eyáárika'a taaiyakémbá taútuwe marapá'á kumuwo siyáawe.

41 Suwasá miyáumai óraa'-amaan-kisau-waasiye amáámbo sun-kwáásiyé Yúndaa-oraá'-waasiye karaánáá'a ankésa

42 sésa fi'owi túwa'nai ena wesáféna wenáúma ímba kanaa áwa'nai iye. Ísareri-waasiti kawáágó únemo sémaímba póna érai'ó sémaindamo éna weyáárika'a aaraa-táiyákémbá kumínata awánéna séta érai'a Manikón-áánimban-iyesa sénaumne.

43 Manikóntáfé'a fasi'ámai méraunda Manikón-áánimba úne sémaímba Manikómó áwa'nai ónaemo sénaraa káfé'a áwa'nai isinó suwasá

44 miwímó suntembá uménté'ó uyan-kwáásiyái séfasefa'-aempa-taiya'ó tufúsúmarowiyai

karaánáá'a Ísumba ánkaraaye.

Ísumo pukáin-ai.

Mááka 15:33-41, Rúku 23:44-49, Yóni 19:28-30

45 Ísumba karaánáá'a ánkówana wáawái seyaafá'-áémpá'á túnkwéna aafáúmó taenónka'a túnkúmba

46 Ísu óraaka Yúndaa-waasi-taifinkemba séna eri eri rama sapataniyemo súmba maarán-iyé. Manikó kesí Manikóo nóra séwa siyuwááno súwasa

47 minká'ó méron-kwaasi isésa tuwímbai sésa naaófá'á Manikón-ai simátimakaiwaimba Íráiyaamba wéaantaiye suwaná

48 moóráwigo awaantanténa faru-táénama maimaéna ándá-aran-domba ika-nómpimbá tu'maéna ofiyen-táemopimba sinúfaimaena náínkwae séna Ísun-óika'a mósá marówasa

49 tuwímbai sésa Íráiyaama kuména áwa'nai íni ína áwa'nai íníyo séta amu'maréta méraumne suwaná

50 Ísu aneka'á óraaka séna afowan-ayáámpimba wení ámútamba to'maréna pukáiyé.

51 Ísu puwúwana óraa'-amaan-daumpa'a ampanta-óntámó úmakomba sanaan-áyáiyákémbá itafáá'maena marapá'á mútafaatena kaesé uwágúwana póna Maníkómpá'ó iyíyan-amba wi'marówana óraa'-marima tówana óraa'-ontantomba tufánkaa'a wéuwana

52 utámárón-ontan-aifimba awááúmaron-ontamba fawákúwasa Maníkóní waási sáwífa'nanka'o pukómpinkemba iyáfasinesa

53 utámakon-ontan-aifinkemba iyáfasinesa mésa Ísu pukéna iyáfasinonkanaa Yérúsaremu-naopa'a paapé úwasa sáwífa'nanka awánaraawe.

54 Ísu puwúmba i-wáásítí kawaágówé wení i-wáásíyé Ísunka'o káráwisuwesamo mérowi marímo tówanamo seyaafá-tántáá'ó paapé úmba awánésa áfááraumai táatafesa ésa sésa érai'a wemá Maníkón-áaninkon-iyé siyáawe.

55 Minááímó sumbá sáwífa'-inimba awánánae sésa tumbá nénka'a tamésa awánaraawe. Minínintómbá Kárirí-aempakembo Ísumbo arááíwa'maesamo áwa'nai úmaesamo Yérúsaremufa'o tiyáan-inintompinkemba

56 moórá'-inimba Mágátáraa-naopaken-ininkon-awi'a Máriyaa úwana moórá'-inimba Yémísinte Yósepinte tinówan-awi'a Máriyaa úwana moórá'-inimba Sépétin-áaninkai tinówa úwasa tuwímbai-inintonkwar'a'a tamésa awánaraawe.

Ísumbo utaráan-ai.

Máaka 15:42-47, Rúku 23:50-55, Yóni 19:38-42

57 Minínintómbá tamérowana fenómpinka'a moóráwigo óntawarawin-awi'a Yósepi Árimátíyaa-naopakewi Ísun-aaisafena érai'e súwai

58 Páiratimpa'a téna séna Ísun-áuma utánáifo simiyó súwana wení i-wáásísáféna séna Ísun-áuma mai-áméro súwasa miyá uwaná

59 Yósepi Ísun-áuma tamaimái aú-ampantafimba asááúmaena

60 maimaéna kemó púwónasamo utáiyane sénamo aúsámakon-ontan-aifimba mámarena óika'a óraa'-ontantamba awááúwasuwena kóúwasa

61 Máriyaa Mágátáraa-naopaken-ininko úwana araámáóe'a mara'á mésarai Ísumbo utámárón-ontan-aifimba karátuwesarai méraaye.

Páirati utámaráápa káráwiyoromo siyáin-ai.

62 Minínínkáí kará'matuwesarai méroyasa aafáyára'a sambaatíyá'á óraa'-amaan-kisau-waasiye ámáán-kawaa-waasiye Páiratimpa'a túwaandu ésa

63 sésa óraakoo úwoimo aúmó arónka'a karo'-ááísé'o siwái séna kaumbo-kánáá maisuwé'a púwóndafinkemba iyáfasinanaumne súwataamo ísaraundasa sáákata maráúmbo

64 i-wáási ti'marénsa kaumbo-kánáá utámaráán-ontan-aifimba kogaráwiyesa awánaaro. Wení kísau-waasi wenáúma fasimbaesa aúpá'á utámaresa sésa pukáimpinkemba iyáfasinkaiye sefáinifo. Miyán-ááímó

siyanamo éna minkáró'-ááígo ááémo siyáin-karo'-aagomba iyáákafainiye suwaná

⁶⁵ Páirati séna kentí i-wáásí ti'maréwasa sentembá minóntán-aifimba kawé'-úmai káráwiyoro súwasa

⁶⁶ wésa waási óntan-aifimba iyáféráafo sésa torú maimaésa mókaaisamaranae sésa kurésa miyá araenáémba úmaresa i-wáásí mátiyuwesa kóuraawe.

28

Ísu pukáimpinkembo iyáfasinkain-ai.

Máaka 16:1-10, Rúku 24:1-10, Yóni 20:1-18

¹ Yúndaa-waasimo saagon-kánáá tai'ówasarai sondaará'á aafáyáara'a aafáúmó iyáúsunka'a Máriaa Mágátáara-naopaken-ininko úwana araámáó úwasarai Ísumbo utámakopa'a koawánánae sésarai kuyambá

²⁻³ óraa'-marima tówana Fasi'aénkóni kísau-waasigo wiyómpakemba kuména wenóikakemba aafáúmó iyáúsenamo intembá wéuwana wení unáánkwtóiyakemba ainánkómó intembá waení'a kówana kuména óntambo óika'o makón-ontamba kufankwátuwena minóntánká'á mará'á mérowana

⁴ utámakopa'o káráwiyuwai áfááraumai táá'a úwasa tinekembá tata'á úwana tímááfomba waékuriye.

⁵ Káráwiyuwai miyá úwasarai minkáé'-inímbá kuyaná wiyómpakewi minínínkáí simátimena séna ímba táá'a ino Ísumba aaraa-táiyá'ó tufúwówanamo pukáiwaimba taawánáyae sékaimo téyamba ísaraumne.

⁶ Wemó siyáintemba pukáimpinkemba iyáfasinena kówéna ímba maanká'á méraifo utaráampimba iawánékai

⁷ tuwãantantékai wení kísau-waasi kosimátimekai sékai Ísu pukáimpinkemba iyáfasinena kentí aifa'á Káríri-aempa'a wína'a koawánánáawe. Mináái kosimátímekaiyo siyáíye.

⁸ Súwasarai minínínkáí minúwóiyáámbá utarópa'a tuwésarai táátafesarai uyaná tirunko aamoí úwasarai wení kísau-waasi kosimátimiyantafesarai aampa'á kuyambá

⁹ Ísu minínínkáí tuwánéna séna nááfara maémayaayana'o súwasarai óraako iyé-ímáyáá ésarai wenaísamaifimba tamésarai aísamaiya'a tal'ótoresarai wen-ímáyáá mósá máróyana

¹⁰ Ísu simátimena séna kesifá'awaawi kosimátimiyasa Káríri-aempa'a komésa suwánaaro Ísu siyáíye.

Utámakopa'o káráwiyaawi-taai.

¹¹ Ísu mináái súwasarai wemó súntemba minínínkáí aampa'á kuyambá utámáropa'o káráwiyun-i-waasi tuwímbai Yérusaremu-naopa'a wésa óraa'-amaan-kisau-waasi paápé ún-tantaa'a kosimátimúwasa

¹² óraa'-amaan-kisau-waasiye Yúndaa-óraa'-waasiye túwaandu urésa aái símai mimborá'-áái tarímaresa utámáropa'o káráwiyun-i-waasi óraa'-ontamba tímésa

¹³ simátimesa sésa maarán-áái simátiméro. Nó'waamba súsa kwaig-uráunasa Ísuni kísau-waasi tésa wenáuma umémbá maimaésa kóuraawe kosimátima'mae'a nóro.

¹⁴ Páiratimo minááímó isáínataamo éta moórá-aiwara'a simáménanasa kembiwí ímba aafimbá maitinkáíniye suwasá

¹⁵ miní-wáási isésa óntamba maimaésa kurésa sunten-áái aantemba kosimátima'maesa núwana minááígó wété úwasa ísaraamba káfé'wara'a Yúndaa-waasi wéisaawe.

Ísuni waási wembó awánaraan-ai.

Máaka 16:14-18, Rúku 24:36-49, Yóni 20:19-23

¹⁶ Ísunj kísau-waasi sísamaifakemba moórá kumbaimái-waasi Káríri-aempa'a Ísumo minómáká'ó koméaraaromo siyón-omaka'a komérowana

¹⁷ miwí túranka'a paápé úwasa awánésa wen-ímáyáá mósá márówasa tuwímbai kae'-ímáyáá ésa sésa Ísu pukáimpinkemba iyáfasinkai fí'owawa'iyo suwaná

¹⁸ Ísu miwí timándára'a taména séna Manikó fasi'aémbá siména séna wiyómpa'e marapá'é káráwiyuwo simbá

¹⁹ pó'a mindásafe'a seyaafá'-máráfá'á kesáái simátima'mae'a níyasa kesí waási-i'a ésa kesifowé kemá wenááninkoe Ufaen-ámútánkoe'a kááisamai méraiya'a kentáásúwika'a nombá maitinké'a

²⁰ simátímakaunda-ai arááiwaesa fasi'ámai ta'ótoraiwae sé'a simátima'mae'a iyóro. Maramá wéraindara'a kembiwisé'a mé'a káfé'o wérain-tantaa'o tai'áindara'a kembiwisé'a méraandasafe'a imáyáa úmae'a iyóro Ísu siyáiyé.

Kemá Mátíyu súnda-ai tai'áiyé.

Máaka

Ísu wiyómpa'a iyówana Máaka moórá-waai úmai siyáánkai-aataiya'tyo miyáumai-aatai maisuwéna Ísu Manikón-ááninkon-aaí agaimakáíye. Máaka moórá-awi'a Yóni-Máaka Yérúsaremufa'a wení naaópa'a ména óraa'a éna Pítaante Póronte'a kísau túwa'nai uráíye. Rómu-waasi Ísun-aaí isáíwae séna maanáúfái agaimakáíye. Rómu-waasi fasi'aénkó tiráái tain-kwáásín-owe séna maarán-áái agaiyáíye. Ísu fasi'aémbá tokéna tí'o ún-kwaasi asófatinkena waántáwambo tirunturómba maitiyuwéna sáwí-imayaagomo ta'ótokompinkemba faútinkaraiye. Miyán-áái Máaka agaimakáíye. Máaka agaiyáin-aagioni ayáiyá'á maarán-táúntámpimbo wérain-aaí moórá-waasigo agaimakáíye.

Yóni nombó maitinkówimo simátimakin-aaí.

Mátíyu 3:1-12, Rúku 3:1-9, Yóni 1:19-28

¹ Manikón-ááninko Ísu Káráísiti wení ásé-aaí maarán-iyé.

² Naaófá'á moóráwígon-awi'a Yóni ímbo méronka'a Manikón-aaímo simátimakowin-awi'a Áísáya Yónin-aaí símai agaimaréna séna Manikó séna isaaó. Moóráwígomba ai'maránana kesáái maimaéna ení aifa'á wéna ení aambá wi'ankéna

³ máásai-marafa'a ména aemáiyakemba séna Fasi'aénkóní aambó wi'ankáiyamba wení aambá arupíse úmai wi'ankáiyana minámpá'á wíno Manikó siyáíye

Áísáya agaimaréna siyónka'a Yóni paápé úwana mináái paápé uráíye.

⁴⁻⁵ Yóni nombó maitinkówi máásai-marafa'a komérowasa Yúndiyaa-aempakene Yérúsaremu-naopaken-kwaasi seyaafá'á Yónimpa'a tuwaná simátimena séna kentí sáwí-imayaa tuwé'a Manikómpá'á tiyana sáwí-imayaa maitiyuwáina'a nombá maitinkáano súwasa miwítí sáwí-awau kufiyúwana Yóni Yóndani-nompimba nombá maitínkaraiye.

⁶ Yóni káámeri-poigoni áyáu-watoi iyéna ásisandena á'wáánkau uréna fa'nóriné wantáámikóní aúwé mintón-aantemba wénena

⁷ simátimena séna moóráwigo kesinaaembo tındawi wemá óraako kembá iyáákaraifo wemó aaí síndara'o kemó sendá sáwí'an-iyé.

⁸ Kemá nombá maitinkánaumpo wemá Ufaen-ámútánkómbá ai'maránana kuména kempímbá óraa'a uwátinkainiye siyáíye.

Ísumba nombó maiyánkarain-aaí.

Mátíyu 3:13-17, Rúku 3:21-22

⁹ Minkánáa Káriri-aempa'a Násareti-naopakemba

Ísu túwana Yóndani-nompimba Yóni wembá nombá maiyankówana

¹⁰ Ísu nompínkémbá iyáfasinowana kampúaran-tawaai tuwínkaa'-úwana Yóni awánómba Manikóní ámútanko mááufu'-numaraamba úmaena Ísun-ane'á kumbaúwana

¹¹ wiyómpakemba aaigó aantemba séna emá kesááninko óna'a en-ímáyáá é'a óraa'-aamoi uwánkaumne siyáíye.

Waántáwanko Ísumba ma'máimo awánarain-ai.

Mátíyu 4:1-11, Rúku 4:1-13

¹² Súwana Maníkóni ámútanko Ísumba simámuwana máasai-marafa'a komérowana

¹³ ayáátáaka'a 40 no'waamba komérowana waántáwanko Ísu sáwí'o índá awánánae séna fí'o-fí'on-ai súwana Ísu imba sáwí'o úmba afáá'-wái-wáánkó iyáise'a mérowasa wíyómpakemba Maníkóni kísau-waasisomba kumésa áwa'nai uwánkaraawe.

Ísu éiyain-kwaasimo táántarain-ai.

Mátíyu 4:12-22, Rúku 4:14-15

¹⁴ Ánaaemba Yóni Káriri-marafaken-kawaagon-awi'a Érotintafena séna sáwí'a uráiyé siyóntafena Yónimba ándáfa'a máankowana mérowana Ísu Káriri-aempa'a wéna Maníkóni áse-ai simátimena séna

¹⁵ miwání áwáu paapé isaná Maníkóni nombaragó ewaa'á tifo kentí sáwí-imayaa tuwé'a Maníkóni áse-aaisafe'a timankúnkumba oro siyáiyé.

¹⁶ Mináái simátimena Káriri-waaunkoni áwáifakafambo kumba kae'-wáásiyái awaaón-áwí'a Sáimoni úwana áfákon-awi'a Énduruwe'a mésarai miwítí kísau pósarai mófáá'a to'mái tímapa'a wénesarai mare'mare'-únámbá nompi tukésarai méroyana

¹⁷ Ísu simátimena séna kesé'a tekaiyó. Mófáá'o to-tímapa'o nóyantemba aú-kísau tíménakai wénekaí kesáái simátimapa'a wéniyasa kempá'á teró súwasarai

¹⁸ mimbáaré'maré'-únámbá tuwésarai wesé'a kurááye.

¹⁹ Wesé'a kuyaná Ísu kárika'a kumba kae'-wáásiyái Sépétin-ááninkai awaaón-áwí'a Yémisi úwana áfákon-awi'a Yóniyé'a nompin-táómpimba mésarai mare'mare'-únámbá to'mayaa wéyana

²⁰ Ísu tuwánéna táántowasarai mindómpin-táómpimba tifowané wení kísau-waasiye tiyuwésarai Ísuwe'a kurááye.

Arumpimbá sáwí-amutambo mérowin-ai.

Rúku 4:31-37

²¹ Kápaneamu-naopa'a komérowasa Yúndaa-waasi ámáán-aimo isónkanaa túwana Ísu ámáán-daumpa'a iména wenáái simátimuwasa

²² isésa óraaka súntafesa sésa ámáámbo sentenkáámbá imba wésifo óraa'-waasigoraamba wésiye sésa táátafesa uráawe.

²³ Táátafesa uwaná minámáán-dáúmpá'á moóráwigo wenarumpimbá sáwí-amutambo méron-kwaasigo ména

²⁴ óraaka séna Ísu Násaretifakewi óne. Kentáá nórawa ínawa tasínkambaisaawa tai'áinono. Embá awánáundawi Maníkóni kawé-kísáú-wáási óne súwana

²⁵ Ísu sáwí-amutankontafena óraaka séna aseré minkwáásígómbá auwé kóuwo súwana

²⁶ misáwí-ámútánkó minkwáási famétuwowana aiyayaanko tata úwana wáá'a túmaena arumpinkémbá kóuwasa

²⁷ awánésa táátafe ésa keáímbá sésa mindórawa'iyó. Auí'an-iyé. Wemá sáwí-amutantafena óraaka sisasá sintembá wéowe suwaná

28 miyá úwasa Káriri-aempa'a Ísun-ai wété úwasa Ísaraawe.

*Ísu tí'lo ún-kwaasimo asófatinrain-ai.
Mátiyu 8:14-17, Rúku 4:38-41*

29 Ísowasa áamáan-daumpa'a tuwésa Sáimoninte Éndurunteti naaúmpa'o iyúmba Yémisiye Yóniye Ísuwe úmai iyúmba

30 Sáimonin-áráandaomba áuiya kówana mérowasa Ísumba simámúwana

31 iséna wempá'á téna ayáánka'a ta'óto'mai iyáfasinankowana mináúíyá tai'ówana iyáfasinkwena tómbá agaimái tímakaiye.

32 Úwasa fenómpinka'a tí'lo ún-kwaasionkwara sáwí-amutamba tirumpimbó méron-kwaasionkwara'a tí'maesa Ísumpa'a tuwasá

33 mindáoopen-kwaasisomba seyaafá ontará'á túwaandu uwaná

34 Ísu fi'o-fi'on-ti'lo ún-kwaasisomba asófatinkena sáwí-amutamba tirumpinkémbá maitiyuwówasa misáwí-ámútántómbá Ísuntafesa Manikón-áanikon-iyé sésa wembá awánontafena aseráaro Ísu súwasa kóuraawe.

*Ísu Káririfa'o simátimakain-ai.
Rúku 4:42-44*

35 Kóuwana siyataró'á Ísu iyáfasinena mindáoopa'a tuwéna Manikómpá'á inaimó síndasafena ímba waásimo méropa'a koména inai wésena mérowana

36 Sáimoni wení waásise'a Ísumba ayaafái úmai

37 awánésa sésa seyaafá'-wáási embá wéyaafai-owe suwaná

38 Ísu séna fi'on-daopimpa'warata wéneta kesáái simátímapa'a kónaumne. Miyámó ondasáfé'a túne séna

39 Káriri-aempa'a áamáan-daumpimpa kosimátímapa'a wénena tirumpinkémbá sáwí-amutamba maitiyuwówasa kóuraawe.

*Ísu námombo kón-kwaasi kawé'ó uwánkarain-ai.
Mátiyu 8:1-4, Rúku 5:12-16*

40 Moórá-kanaa Ísumpa'a námombo kón-kwaasigo téna óraakon-iyé séna aísamaifimba takífaena séna kentáfénamo ankáinamo e kanaa'á aúí'a uwáshinkainono súwana

41 Ísun-arumbá úwana ayáántamba ane'á ta'ótorena séna miyá ónaumpo enáúra'a karefó'a kawáúwiye súwana

42 minúwóiyáámbá kawáúguwana

43-44 Ísu óraaka séna enáúra'a kawáúwimba po Mósesemo siyáintemba áamáan-kisau-waasifa'a wéna enáúma máaraatime póima tímínasa Manikóntáfésa ísámai tufú'mai agaiyasa seyaafá'nánká awánésa áurakemba kawáúwiye sénááwe. Énifo enáúra'o uwánkaunda-ai simátimunafo sé waaó Ísu súwana

45 minkwáásigó ifátuwana kawé'ó uwánkon-ai simátíma'mae iyúwana minááigó wété úwasa sáwífa'nanka Ísu tiniye sésa kentí naaópimpa'a túwaandu urówana mindásafena Ísu ímba naaó'-nao'lo kúmba waási ímbo méronkafamba mérowasa naaó'-naoken-kwaasi wempá'á tóso uráawe.

2

*Ísu aísamaimo pukówimba kawé'ó uwánkarain-ai.
Mátiyu 9:1-8, Rúku 5:17-26*

1 Tuwímbai-no'waamba waéna Ísu Kápameamu-naopa'o kúmba wení naaúmpa'a mérowasa sáwífa'-waasi isésa

2 túwaandu ésa mindáúmpá sisipáá ésa pááimpa'wara'a sisipáá uwásowana Ísu wenáái wésimatimuwasa

3 éiyain-kwaasi aísamaimo pukówimba taawiya'maésa tumbá

4 mindáúmpá sáwífa'-waasi sisipáá uwasá ímba kanaa'ó iyóraantamba ésa naanamifa'á taawiya'maésa imésa afaa'á aúsámarea ándára ta'ótoresa túwówana kumémena Ísumo méronka aúranka'a kumúwana

5 Ísu taawiya'maé

tun-kwáásímó érai'a kawé'á uwánkainiye-imayaamo umbá Ísu tuwánéna aísamaimo pukón-kwaasigontafena séna kesí waásiyo ení sáwí-imayaa maiyauwáúmne súwasa

6 áamáambo sun-kwáási mésa

7 imáyáa ésa sésa nóra sénawa miyá síyó. Maníkó weyáá sáwí-imayaa maitiyuwáínifo waási ímba miyá ónááfo Maníkómbá karaánáá'a ánkáiyé-imayaa ésa suwaná

8 Ísu minímáyáámó umbá iséna simátimena séna nóra séra miyán-ímáyáá wéoo.

9 Moóráwigo aísamaimo pukáindawintafenamo séna ení sáwí-imayaa maiyauwáúmne sínasamo ésa éraira sí karorá síyó sénááwe. Énifo moóráwigomo aísamai pukáindawintafenamo séna eyáárika'a iyáfasine ení wandaai maimaé waaó sínasamo ésa éraira sí karorá síyó sésa awánánááwe.

10 Kemá waási úranko marapá'ó méraunda waásiti sáwí-imayaamo maitiyuwáúnda-fasi'aemba tokáumpo aráátíménda awánánááwe séna aísamaimo pukón-kwaasigontafena séna

11 isaaó. Iyáfasinke ení wandaai maimaé naaópa'a waaó súwana

12 seyaafá'-wáási túranka'a iyáfasinkwena wení wandaai maimaéna kúwasa seyaafá'nánká táátafesa ésa Maníkón-áwí'a mósá marésa sésa ímbo awánaraunda-i'a isatá awánáúmne sésa táátafesa ésa tiyáámba tóipimba fáákaawe.

Ísu Rífáimbo áántarain-ai.

Mátíyu 9:9-13, Rúku 5:27-32

13 Ísu tuwéna Káriri-nonkwaakunkoni áwáífa'a kúwasa sáwífa'-waasi wempá'á túwaandu uwaná wenáái simátimena

14 wéna awánómbo Árífíásin-ááninkon-awí'a Rífái taakisimó máún-daumpa'a mérowana Ísu awánéna séna iyáfasine kesé'a tiyó súwana iyáfasinena wembá arááiwa'maena kuráiyé.

15 Kúwasa Ísuwe wení kisau-waasiye Rífáini naaúmpa'a imésa tómbá wénowasa taakisimó máún-kwaasiye sáwí'o un-kwáásiyé sáwífa'a Ísumba arááiwa'maesa Rífáini naaúmpa'a imésa wénowasa

16 áamáan-kawaa-waasifinkemba áamáambo sun-kwáási Ísu taakisimó máún-kwaasiye sáwí'o un-kwáásiyé tómbó wénomba tuwánéna Ísuni kisau-waasisafesa tsái esa sésa nóra sénawa taakisimó máén-umen-kwaasiye sáwí'o on-kwáásísé'a Ísu tómbá wénaiyo suwaná

17 Ísu iséna séna tíyofaan-kwaasi kawé'-úmaimo méraan-kwaasi ímba wétuwa'nai-oyo tí'o

in-kwáási wétuwa'nai-owe. Mindásafe'a arupise úmaimo méraan-kwaasi táantaanasa Manikómpá'á tíwae sé'a ímba kunkáumpo sáwí'ò úmaimo méraan-kwaasi táantaanasa Manikómpá'á tíwae sé'a kunkáumne Ísu siyáiyé.

*Tómbó aawentamó on-áái.
Mátíyu 9:14-17, Rúku 5:33-39*

¹⁸ Moórá-kanaa Yóni nombó maitinkáiwaini kísau-waasiye áamáan-kawaa-waasiye Manikóntáfésa imáyáa ésa tómbá ímbo nombá inai aantemba wésuwasa tuwímbai Ísumba taáísai esa sésa Yónini kísau-waasiye áamáan-kawaa-waasiti kísau-waasiye moórá-mora-kanaa Manikóntáfésa imáyáa ésa tómbá ímbo naambá inai aantemba wésefo ení kísau-waasi ímba miyámó ombá tómbá úwoi wénaawe. Nóra sésawa miyá wéoo suwaná

¹⁹ Ísu séna moóráwigo aaremó maíndawi amááraasomba tanómba kau-timínda miwísé'a mérainasa aamoí ésa mintómbá ímba a'áo sénááfo úwoi nánááwe.

²⁰ Ánaaemba minkwáásígómbá aí'mae kóiyasa minkánáá amááraasomba tirunkó sáwí'a ínasa tómbá a'áo sénááwe Ísu séna wemó ánaaemba tiyúwénao iyíndasafena mináái siyáiyé.

²¹ Ísu mináái simátimena séna ááéraan-ampantamo afaa'ó wéraisasamo ombá aú-ampanta ímba kárámai wéfaruwowe. Miyámó íyanamo éna aú-ampantago sáwí'a ínana ááéraan-ampantago aú-ampantaraamba ímba íníye.

²² Aú-anda-aran-domba ááérea-sipisipi-asi-anafeumpimba ímba wéfatimaraawe. Miyámó íyanamo éna aú-anda-aran-donko óraa'a éna ááéraan-anafeumba kafaména sáwí'a ínana mindómbá úwoifa'a fatiwiniye. Mindásafesa aú-anda-aran-domba aú-sipisipi-asi-anafeumpimba wéfatimaraawe Ísu siyáiyé.

*Ísu sambaatisáfénamo siyáin-aaí.
Mátíyu 12:1-8, Rúku 6:1-5*

²³ Moórá-kanaa Yúndaa-waasimo saagon-kánáará'á Ísuwe wení kísau-waasiye wíti-ton-kisau'fa'a wéwesa wení kísau-waasi wíti-aramba kútúmai ásima pítuwesa nowasá

²⁴ áamáan-kawaa-waasi tuwánésa Ísuntafesa sésa isaaó. Ení kísau-waasi saagaan-kánáámá aambá fá'i'makaawasa miyá wéowe suwaná

²⁵⁻²⁶ Ísu séna naaófá'á Téfitimo uráimba aúfáifimbo agaimakáin-aaigoni áwáu ímba ísaraawe. Aifa'-ámáan-káwáágón-áwí'a Ápáyata méronka'a Téfitiye wení waásiye táái tówana Téfiti Manikóni áamáan-daumpa'a iyéna Manikón-aúranka'ò makón-tomba imaiyéna wéna wení waási timúwasa naráawe. Mintómbá úwoi-waasi ímbo né'ómbanifo áamáan-kisaumo máún-kwaasi aantembo né'ómbaniye. Téfiti mintómbá imaiyéna timúwasa nonká'á Manikó ímbo aaisambá siyáimbanifo kesí waási miyá owa'lá aaisambá ímbo seráámbá wésewe.

²⁷ Manikó waásisafena imáyáa éna túwa'nai índasafena saagaan-kánáá maréna waási aifa-tántáá'á maréna saagaan-kánáá ánaaen-tantaa'a póna túwa'nai índasafena makáiyé.

²⁸ Wíyómpakemba waási úranko pó'a saagaan-kánáará'ó káráwiyaundawi úmpo saagaan-kánáámó waási kisaumo máemba kendén-iyé Ísu siyáiyé.

3

Ayáambo kemporarín-kwaasion-ai.

Mátíyu 12:9-14, Rúku 6:6-11

¹ Moórá-kanaa Ísu ámáán-daumpa'o iyúmba moóráwigo ayáambo kemporarón-kwaasi mérowasa

² aaifimbá maenkánae suwái mésa Ísuntafesa sésa saagaanká póna minkwáásí kawe'ó uwánkainataamo éta ta'óto'maisa aafintá maenkánaumne sésa Ísumba awánomba

³ Ísu ayáambo kemporarón-kwaasisafena séna kemó méraundara tiyó súwana miyá úwana

⁴ Ísu miwísáféna séna kentáási ámáán-aaifimba nóin-aaiya wéraiyo. Saagan-kánáará póta kawe-kisáúsááwá máum sáwí-kisusaawa wémaumno. Waási túwa'nai onasasááwá kawerá óna tínkamonasasaawa puwónááo tísai ena súwasa ímba aaí suwaná

⁵ Ísu mótuwana-metuwana éna aaisambá títuwena waásisafesa ímbo imáyáamo ontáféna arumbá úwana ayáambo kemporarón-kwaasiontafena séna enayáamba fárútuwaaó súwana ayáamba fárútuwawana kawe'á uwánkowasa

⁶ ámáán-kawaa-waasi ámáán-daumpa'a tuwésa minúwóiyáán-úmai Érotini waási túwaandu ésa Ísumba nóraumaisaawa tufuwónaumno sésa tufuwíyanamo puwínda-ai siyáawe.

Sáwifa'nanka nonkwaaúnkóní áwáifa'o kuráan-ai.

⁷ Ísu tiyuwéna wení kísau-waasi tí'maena Káríri-nonkwaaunkoni áwáifa'o kúmba sáwifa'-waasisomba Kárírifaken-kwaasiye Yúndiyaafaken-kwaasiye

⁸ Yérúsaremu-naopaken-kwaasiye Ítúmiyaa-aempaken-kwaasiye Yóndani-nonkoni menáipákén-kwáásiyé Táyaa-nao'-aempaken-kwaasiye Sáindóni-nao'-aempaken-kwaasiye miyáumaifaken-kwaasisomba Ísuni kísau-ai isésa Ísumpa'a tóso uwaná

⁹⁻¹² sáwifa'-waasi asófatinkowasa mindásafesa tí'lo ún-kwaasisomba asófasinkainkwaé sésa Ísun-ane'ó ta'ótoraiyanesa famé'mae iyúwasa tirumpimbó sáwí-amutambo méron-kwaasi Ísumba awánésa mara'á kifaesa óraaka sésa emá Maníkón-ááninko óne suwaná Ísu óraaka séna Maníkón-ááninko óne sé'a ímba símai paápé oro séna wení kísau-waasi simátimena séna sáwifa'-waasi famé'maesa famésiyuwaafó nompín-táómba maimaé ewaa'á másínkáaro siyáaye.

Ísu wení kísau-waasimo túántarain-ai.

Mátíyu 10:1-4, Rúku 6:12-16

¹³ Ísu omápa'a iména tuwímbai iyáfasintinkanae séna táántowasa wempá'á iyúwana

¹⁴ minkwáásífinkémbá sísamaifakemba kae'á kumbaimái-waasi iyáfasintinkena séna kesí aantá-waasi é'a mé'a kesáái kosimátimapa'o wíyantafe tí'maré'á

¹⁵ tírumpinkémbó sáwí-amutambo komaitiyuwáiya-fasi'aembo tímúnda miyásáfé'a iyáfasintinkaumne siyáaye.

¹⁶ Miwí túwí'a Sáimoniye séna aú-awi'a Pítaawe simánkena

17 Sépétin-ááninkorai túwí'a Yémísini Yóni aú-awí'a Póánésiye súwaiyai mináwíkóni áwáu wíyónaaimo siwáíni áráakoraiye súwaiyaisafena séna

18 moóráwigo Énduruni moóráwigo Fírípini moóráwigo Pátóromiyuni moóráwigo Mátíyuni moóráwigo Tómaasini moóráwigo Árífíásin-ááninko Yémísini moóráwigo Tándiyasini moóráwigo Sáimoni wemá Rómu-kamani-waasi ti'mátuwanaemo siyáiwaini

19 moóráwigo Yúndasi-Ísakerioti wemá ánaaemba Ísumba wení namuro-wáásimó aráátimakaiwai miyáumai-waasi Ísu íyáfasintinkena naaópa'a kouwékáiyé.

Ísunte Píyésepurinte-taai.

Mátíyu 12:24-32, Rúku 11:14-23, 12:10

20 Ísu naaúmpa'o iyúmba aneká sáwífa'-waasi túwaandu ésa sisipáá untáfésa Ísuwe wení kísau-waasiye tómbá ímba kanaa'á naráátámba uwasá

21 Ísun-amáaraa isésa uwó'i'a úmae wéniye sésa taaiyánae sésa tiyáawe.

22 Yérúsaremu-naopaken-kwaasi Maníkóni áamámba sun-kwáásí tésa sésa sáwí-amutantonti kawáágón-áwí'a Píyésepuri fasi'aémbá ámísana tokéna sáwí-amutamba wémaitiyuwaiye suwaná

23 Ísu táántowasa tuwaná waé'mai-aaí simátimena séna waántáwankomo éna ímba waántáwamba maisuwáíniye.

24 Moórá-andamo tiyésamo ésa tuwínkaa'a urésa ímba fasi'ámai méranaawe.

25 Moórá-akumba aaimó tuwíntáán-akumba pósa tuwínkaa'-urésa ímba fasi'ámai méranaawe.

26 Waántáwankoni waási tiyésamo tuwínkaa'-ésamo

ésa ímba fasi'ámai méranaawe.

27 Moórá-aaí imáyáan-oro. Moóráwigo moórá-nankoni afowámó fasi'aéwí mérainanamo éna mindáúmpákén-úmémbo maíndasafenamo éna ímba úwoi íyáferainifo miwámá mindánkóni afowámbá ándá kárá'umakenamo éna kanaa'á íyáfekena wení moparáwímbá umémbá máiniye Ísu siyáiyé.

28 Ísu simátimena séna ísáaro. Waási sáwí-kísau wémaesa símai sáwí'o uwátínkáamba mindá Maníkó maitiyuwáinifo

29 Ufaen-ámútánkóntáfésa símai sáwí'o uwánkaiyamba mindá Maníkó ímba maitiyuwáinana waé'wae'a íniye Ísu siyáiyé.

30 Ísuntafesa sésa

sáwí-amutanko wenarumpimbá méraiyemo suntáféna Ísu mináái simátimakaiye.

Ísun-anówawe áfárawaisai-taai.

Mátíyu 12:46-50, Rúku 8:19-21

31 Mináái simátimuwasa Ísun-anówawe Ísun-áfárawaisaiye tésa máápa'a tamésa sésa Ísuntafesa tiyó kosimáméro suwasá

32 naaúmpa'o méron-kwaasi sésa enanówe enáfárawaisaiye máápa'a tamésa wéaantaawe suwaná

33 Ísu séna kesinó nááwá'iyó. Kesífárawaisai nááwiya'o séna

34 naaúmpa'o méron-kwaasi tuwánéna séna kesinó kesífárawaawi méraawe.

³⁵ Maníkómó sintembó owí kesinówe kesúnafaraawinen-owe Ísu siyáiyeye.

4

*Moóráwigo ánáuntumbo tu'makáin-ai.
Mátíyu 13:1-23, Rúku 8:4-15*

¹ Aneka'á Ísu Káíriri-nonkwaakoni áwáifa'a koména aai wésimatimuwasa sáwífa'nanka tóso ésa ewaa'á tamérontafena nompín-táómpimba iyátena mérowana nompín-táómba waaún-afofora'a wérowasa minkwáásísómbá nonkwaakóni áwáifa'a mérowana

² fi'o-fi'on-aaí waé'mai simátiména séna

³ ísáaro. Moóráwigo ánáuntumba maimaéna kisaufa'a wéwena

⁴ mátu'maraisana tuwímbai-anauntumba aampa'á kunkwéraisana nungó fáí'nasukaiye.

⁵ Tuwímbai-anauntumba óntankwara'-marafimba kunkwéna paáká'-márafimbá éna minúwóiyáán-úmai óraa'a isaná

⁶ aa'á kaisaná ánú'a ayáátáaka'a ímba kunkéna aáénkaguraiye.

⁷ Tuwímbai-anauntumba karaampa'á kunkwéna kárúraisana karaantantáákó fandundupásúwáísana ímba arambá wéiyaiye.

⁸ Tuwímbai-anauntumba kawe'-márafimbá kunkwéna kárúrena óraa'a éna arambá imái sáwífa'-aramba iyéna tuwímbai iyáákamai-aramba iyáísana tuwímbai imaimái-aramba wéiyaiye.

⁹ Ísáán-kwaasi ísámai kawe'án-oro Ísu siyáiyeye.

¹⁰ Ísu súwasa ánaaemba wení kísau-waasiye tuwímbai-waasiye mésa Ísuntafesa sésa minkwáé'mái-ááígóni áwáuma sinatá ísáano suwaná

¹¹ Ísu séna Maníkó wení waásimo kawáánin-aaiígóni áwáumo wésimatimunda Maníkó kembiwí imáyáa tímisa'a wéisaafo fi'on-kwaasi waé'mai-aaí aantemba wésimatimumpo

¹² Ísáámbanifo ímba ísámai kawe'á wéowe. Awánaambanifo ímba awánamai kawe'á wéowe. Isékaa Maníkómpá'á tewaná Maníkó miwítí sáwí-imayaa maitiyúwáísino.

Mindásafe'a waé'mai-aaí simátimune Ísu siyáiyeye.

¹³ Ísu simátiména séna maankwáé'mái-ááímó simátimunda ímba ísáafo fi'o-fi'on-kwaemai-aaimo sendá ímba isánááwe.

¹⁴ Minááígóni áwáumo sendá ísáaro. Moóráwigomo ánáuntumbo tu'maráinten-úmai Maníkón-aaí simátímísana

¹⁵ tuwímbai-anauntumbo aampa'ó kúmimba waási tirumpintá kúmísasa Maníkón-aaí ísáawana waántáwanko téna tirumpinkémbá maimái úwoifa'a wétiyuwaiye.

¹⁶ Tuwímbai-anauntumbo óntankwara'-marafimbo kúmimba waási tirumpintá kúmísasa minúwóiyáámbá Maníkón-aaí ísésa aamoí ombánifo

¹⁷ ímba tirumpimbá ta'óto'mai kawe'á owasá Maníkón-aaisafesa umbai-taiyé sésa Maníkón-aaí ifá'á wétuwaawe.

¹⁸ Tuwímbai-anauntumbo karaampa'ó kúmimba waási tirumpintá kúmísasa Maníkón-aaí ísáámbanifo

19 marapá'-úmbái-tántáátáfésa imáyáa úmae nésa ónta-imayaa úmae wénesa fi'o-fi'on-tantaa'a maénae símae nésa miyán-imáyáágó Manikón-aaí faráátasuweisasa ímba Manikóní kísau wémaewe.

20 Tuwímbai-anauntumbo kawé'-máráfimbó kúmimba waási tirumpimbá kúmísasa Manikón-aaí isésa tirumpimbá ta'óto'mai kawé'á ésa fasi'ámai méssa Manikóní kísau maésa wétuwa'nai-owasa tuwímbai iyáákamai-kísau maésa wétuwa'nai-owe Ísu siyáíye.

Ómbó kúrakain-aaí.

Rúku 8:16-18

21 Ísu simátimena séna ómbó kúra'maraamba ímba aúpá'á marésa ímba taare-améndaampa'a wémaraafo afora'á mósá wémaraawe.

22 Miyámó onten-úmai aúpá'ó wérain-tantaa'a seyaafá afora'á paapé ínasa awánánááwe. Kumeupá'ó wérain-tantaa'a afora'á paapé ínasa awánánááwe.

23 Ísáán-kwaasi ísámai kawé'an-oro.

24 Timénten-úmai Manikó miyáumai tiména aneka'á timíniye. Mindásafe'a ísáán-aaí imáyáa úmai kawé'an-oro.

25 Manikón-aaí ísámaimo kawé'ó owí Manikó túwa'nai ínasa moórá-aiwara'a isánááwe. Manikón-aaí ímbo ísámai kawé'ó owí tirumpinkémbá maimainana ímba wéiniye. Mindásafe'a ísáán-aaí imáyáa úmai kawé'an-oro Ísu siyáíye.

Ánáuntumba tukáísana arambó iyáin-aaí.

26 Ísu simátimena séna Manikó wení waásimo kawáánin-aaí maarán-íye. Moóráwigo ánáuntumba tu'maréna

27 ímbo áwa'nai ímbá waéna siyaréna wéisana ánáuntunko weyáárika'a wéanon-íye.

28 Maragó ánáuntunkomba áwa'nai isaná áruma wíkéna óraa'a éna arambá iyéna

29 áfuma kaisaná fáká'naiyan-kanaa tisasá fáká'mai wénaawe Ísu siyáíye.

Taaérankon-aaí.

Mátíyu 13:31-35, Rúku 13:18-19

30 Ísu séna Manikó wení waásimo kawáánimba nóinkara kawááníyómpo maarán-áái simátiména'a ísáaro.

31 Manikó wení waásimo kawáánimba maarán-íye. Kári-taerankon-awi'a másítáti mintáígón-aramba ímbo ane'ó awánaraan-taeramba marafimbá u'makáawana mimpinkémbá wíkéna

32 óraa'a éna óraa'-amaima mófarena wété uráísana numagó mimpimpá'á ánáamba úmarena wémaíye Ísu siyáíye.

33-34 Ísu waásisomba aaí simátiménae sénamo úmba ímba aforá siyáifo waé'mai-aaí aantemba simátimuwasa tuwímbai súntemba móisasuwowana mináyáiyákémbá simátimuwasa móisowana miyáumai simátiména éniwo wení kísau-waasi wesé'ó méronka'a minááígóní áwáu simátíma'maena iyáíye.

Óraa-fiyunda torówana Ísu mafaimakáin-aaí.

Mátíyu 8:23-27, Rúku 8:22-25

³⁵ Minkánáá fenómpinka Ísu wení waásisafena séna nonkwaaúnkóni menáípatá kónae súwasa

³⁶ fi'on-kwaasi tiyuwésa Ísumba áí'maesa nompín-táómpimba íyáte kuwasá tuwímbai-nompín-taonkwara'o kumbá

³⁷⁻³⁸ Ísu mintáónkoni ayáífá'á aùn-kwaigurówana óraa-fiyunda torówana nonkó tufántááfan-éna nompín-táómpimba ówitowasa kúwáfekunafo sésa inkaisésa Ísumba koaúsésa sésa óraakoo ken-ímáyáá ímba inatá puwúnafosa súwa'nai uwo suwaná

³⁹ iyáfasinena fiyúndágonite nonkóntétafena óraaka'a séna mafáékaiyo súwasarai fiyúndágoe nonkóe mafáúyana nonkó kará'náguwana

⁴⁰ Ísu simátimena séna nóintafera wéinkaisoo. Kentáfé nóra séra ímba timankúnkumba wéoo súwana

⁴¹ táá'a úwasa keáímbá sésa nóran-kwaasiya isanawá fiyúndágoe nonkóe'a wenáái isaíyó sésa tiyáámba ufakésa táátafesa ésa siyáawe.

5

Sáwí-amutamba arumpinkémbó maiyáúkain-aaí.

Mátíyu 8:28-34, Rúku 8:26-39

¹ Simásuwesa mindómpín-táómpimbo kumbá Káríri-marama tínaaempa wérowana Kégésaa-marama túrampa'a wérowasa mimbárafá'ó kumbá

²⁻⁴ Ísu mindómpín-táómpinkemba mimbárafá'á kumúwana moóráwigo sáwí-amutamba arumpimbó méron-kwaasigo utátínkón-ontan-aifa'o maúmpakemba Ísumpa'a tiyái. Minkwáási kárá'umarontemba tara'naara'ó úwaima éna ímba waási mésa ímba kárá'umakowana

⁵ wááwáíye nó'waane omápa'o utátínkón-ontan-aifa'a wénena wáá'a wéna óntantamba wenáúma wékambisena

⁶⁻⁸ nénkakemba Ísumba awánéna awaantanténa Ísun-amándára'a taména wen-ímáyáá éna áwí'a mósá marówana Ísu minkwáásigó arumpinké-sáwí-ámútánkóntáféna séna emá sáwí-amutamba ómpo minkwáásigómbá auwé kóuwo súwana óraaka séna Ísuwo iyáákamai-Fasi'aenkon-ááninko ómpo Maníkóntáfé isámai sínkamonaafainifo nóra uwásinkainono súwana

⁹ Ísu séna enáwí'a nááwa'ono súwana séna sáwífa'a méraumpo kesúwí'a sáwí fakoma úne séna mérowasa

¹⁰⁻¹³ omápa'a sáwífa-poima mésa umá wénowasa minkwáásigó arumpinké-sáwí-ámútántómbá Ísuntafesa óraaka sésa fi'opa'a ímba si'maraaó. Mimpói tirumpintá si'maraaó suwaná miyán-oro súwasa sáwí-amutantomba minkwáásigón-arumpinkemba kárúwesa pói-tirumpimba koférówasa mimpóisómbá seyaafá'á ámémpakemba tuwaantaténa nonkwaaúmpintáámó kúwáférómba putásowasa

¹⁴ póíya'o tafikówi miyámó úmba awánésa minúwóiyáámbá naaópa'a wésa kisaufimpa'o méron-kwaasi mósimatim-besimati uwasá isésa koawánánae sésamo kumbá

¹⁵ Ísumpa'a kotúwaandu ésa awánomba sáwí-amutantombo arumpinkémbó kóun-kwaasigo unáánkwtóí úmarena kawé'-úmai mérowasa koawánésa tááte'a úwasa

¹⁶ Ísu minkwáásigómbó kawé'ó uwánkowasamo awánon-aaíye póígomo ún-aaíye simátímúwasa

¹⁷ isésa Ísuntafesa sésa maambárafá'á ifá siyuwésa kóuwo suwaná

18 *nompín-táómpimba íyátowana sáwí-amutambo maiyauwón-kwaasigo Ísuntafena óraaka'a séna esé'a kónae súwana*

19 *ímbanifo ení naaópa'a kuré Fasi'aénkómó arumbá uwánkenamo kawe'ó uwánkáin-ai enamáaraasomba kosimátimiyó súwana*

20 *Tékáporisi-aempa'a mindáópata Ísumo uwánkon-ai simátíma'mae kúwasa seyaafá'-wáási sáwífa'-imayaa uráawe.*

Inaamarúgóe aaregónté-tai.

Mátíyu 9:18-26, Rúku 8:40-56

21 *Ísu Káriri-waaunkoni menáípakémbá *nompín-táómpimba kouweréna túmba aneká waaúnkón-áwáífa'a mérowasa sáwífa'-waasi túwaandu uwaná**

22 *moóráwigo ámáán-danka'o káráwiyowin-awi'a Yáírásí téna Ísumba taawánéna Ísu óraakon-iyé séna aísamaifimba kífaena*

23 *óraaka séna kesiyáámúmba puwíndasafena wéifo tiyéma ane'á kota'ótorenaana asóféna kawe'-úmai méraino súwana*

24 *Ísu wesé'ó kúmba sáwífa'-waasi Ísumba úkúresa arááiwa'mae kuwaná*

25 *moórá-ininkomba áí'ó ún-ininkowara'a arááiwa'mae kúmba wembá naaeýámba ankówana sísamaifakemba kae'á kumbaimái-aatai maisuwéna minái'á ímba é'ankowasa*

26 *sáwífa'-ika tiyofaan-kwaasi áwa'nai uwaná óntamba tíma'mai taí'ásuwowana minái'á ímbo é'ankomba óraa'-ai'a uwágúwana*

27-28 *minínínkó Ísumo kawe'ó uwátinkaron-ai iséna séna Ísuni unáánkwátóiya'a kota'ótóráánana sí'a ésinkainiye séna sáwífa'-waasimo arááiwa'mae kumpímbá minínínkó maréna ánaaempakemba unáánkwátóiya'a ta'ótorowana*

29 *mindááéyánko é'ankowana asófasinkaiye-imayaa úwana*

30 *Ísu imáyáa éna séna kempínké-fási'áénkó moóráwigomba kawe'á uwánkaiye séna waé'mai tuwánéna séna náawawa kesí unáánkwátóiya'a ta'ótóráina'iyo súwasa*

31 *wení kísau-waasi Ísumba simámesa sésa úwé sáwífa'-waasimo famé'mae iyómpimba ta'ótokaafo náawawa kesí unáánkwátóiya'a ta'ótóráina'iyo nóra séwa wéseno suwaná*

32 *ta'ótorowintafena móawana-meawana úwana*

33 *minínínkó asófasinkaiye-imayaa úwana anekembá tata'á úwana Ísun-aisamaifimba kífaena asófankon-ai simámuwana*

34 *Ísu séna kesimánaako kentáfé sé érai'a súwa'nai índawin-iyé sénda póna áí'a é'ánkáífo kawe'-úmai waaó Ísu siyáíye.*

35 *Ísu mináái wésuwasa ámáán-danka'o káráwiyowini naaópaken-kwaasi tésa Yáírásintafesa sésa enayáámúnko pukáífo óraakontafe ténafo siyó suwaná*

36 *Ísu mináái iséna ifátuwena Yáírásintafena séna minááisáfé ímba áákauraumo indá kentáfé amankúnkúmba uwo séna*

37 *arááiwa'mae kun-kwáásisóntáféna maanká'-méraaro séna Pítaane Yémísine wenáfákon-awi'a Yónine tí'maena kúmba*

38 *sáwífa'-waasi ámáán-danka'o káráwiyowini naaúmpa'a túwaandu urésa óraa'-ifi'a wétowana Ísu iséna*

39 *naaúmpa'a iyáferena séna ímba ifi'á taaró. Minárásígó ímba pukáífo úwoi aúma wéraiye súwasa*

40 Ísun-awíyáái uwaná ti'mátuwowasa máapa'a kúwákárúwswana minárásígón-anófoiye wení kísau-waasiyauwe tí'maena minárásígó pukópa'a iyéna

41 ayáánka'a ta'ótorena wenááifinkemba simáména séna tarita kumi miyámó súmba waé'mai séna inaamarúgóo iyáfasinaao súwana

42 iyáfasinkwena sífákémba kae'lá kumbaimái-aataimo maisukáin-inaamaru iyáfasinowasa awánésa táátafesa uwaná

43 Ísu óraaka séna kemó únda-aai ímba simátíméro séna minárásígómbá tómbá áméro siyáiyé.

6

*Násaretifakewi Ísumba tínaaeni'o uwánkaraan-ai.
Mátíyu 13:53-58, Rúku 4:16-30*

1 Minkákémbá Ísu wenamáapa'a wéna wení kísau-waasise'o kúmba

2 Yúndaa-waasi ámáán-aaimo ísón-kanaara'a ámáán-daumpa'a iyéna aai simátimuwasa sáwífa'-waasi ísésa táátafesa ésa sésa nááfakéna kawé'-ímáyáa maiyénawa kawé'-áái wésimasimenasaawa nááwawa fasi'aémbá ámisanawa kawé-kísáú ímbo awánáúnda-kísau wémaiyo.

3 Wentáámó awánáúnda wení kísau taaisambó tuwímbai-tantaa'o wéiwain-iyé. Máriyaan-ááninko éna Yémísiye Yósisíye Yúndasiye Sáímoni-iyai tuwaaón-iyé. Wenáúnafaraawimba maanká'á méraawe. Maankákéwí éna úwoi-waasin-ifo nááfakéna mináái ísénawa mifási'aémbá maiyénawa wésiyo sésa kaorésa tínaaemba uwámúwana

4 Ísu simátiména séna Maníkón-aaimo simátímíwai fí'o-fi'on-daopa'a wénisasa wenáwí'a mósá wémaraafo wení naaópa'o koméraitmba wenamáaraa sésa kesáámó úndanten-kwaasin-iyé sésa wenáwí'a ímba mósá makáawe Ísu siyáiyé.

5 Kesáámó úndanten-kwaasi éna ímba súwa'nai ínyemo suntáféna ímbo awánon-kísau moórá-mora-kísau aantemba maiyáiyé. Moórá-mora tí'o ún-kwaasi tine'á ayáántamba ta'ótorena asófatinkéna

6 wenamáápaken-kwaasi sésa ínta súwa'nai ínyé sun-ááísáféna imáyáa uwááena naaó'-nao'a Maníkón-ai simátimapa'a kuráiyé.

*Ísu wení waási kísaura'o ti'mákain-ai.
Mátíyu 10:5-15, Rúku 9:1-6*

7 Ísu wení kísau-waasi sísamaifakemba kae'lá kumbaimái-waasi táántowasa tuwaná waási tirumpinkémbá sáwí-amutamba maitíyu'mae nóro-fasi'aemba tíména séna kaesá uwásuwe'a nóro séna

8 óraaka simátiména séna aampa'ó wiyamba ímba moórá-tantaa'a maimaé'a koró. Tómbá ímba maimaé wé'a tón-únámbá ímba maimaé wé'a óntamba ímba maimaé'a koró. Táúmba faimaé'a

9 tísamai ánáamba wimaé'a moórá-mora unáánkwátói timantentén-úmai kufé'mae'a koró.

10 Maníkón-aaimo simátimiyantafe moórá-naopa'o wíyasamo naambó tímíya'a mindáúmpá'-aantemba mé'a kentí kísau maimái tai'é'a mindámbá tuwé'a fí'on-daopa'a koró.

11 Moórá-naopa'o wiyambo naambá ímbo tímésamo kentáái ímbo isáíyanamo éna Maníkó mindáópaken-kwaasi ímba aamoí uwátinkainifo aiyowáí'a é'a tísamaifakem-baramo uwáéntemba uwá'mare koró Ísu simátimuwasa

12 wení kísau-waasi isésa naaó'-nao'a wénesa kosimátimesa sésa sáwí-ímayaa tínaeemba uwáme'a Maníkómpá teró sésa

13 sáwí-amutantomba waási tirumpinkémbá komaitiyuwésa tí'o ún-kwaasi taaéraampinken-domba atínkáfa'a kuwasá asófaraawe.

Yóni nombó maitínkaraiwai pukáin-aaí.

Mátíyu 14:1-12, Rúku 3:19-20, 9:7-9

14 Ísuni kísaugon-aaí símae iyúwana Káríri-marafaken-kawaagon-awi'a Éroti mináái ísaraiye. Ísuntafesa tuwímbai sésa Yóni nombó maitínkaraiwai pukáimpinkemba iyáfasinkena póna wempimbá fasi'aémbá wéraisana miyán-kísáú wémaiye suwasá

15 tuwímbai sésa wemá Maníkón-aaímo simátimakowin-awi'a Íráiyaa pukáimpinkemba iyáfasinena méraiye suwasá tuwímbai sésa wemá naaófá'a Maníkón-aaímo simátimakowiyaamba méraiye suwaná

16 Éroti iséna séna wemá Yóni nombó maitínkaraiwain-iyé. Kemó séwánasamo Yónin-anuwarambó kambísówanamo pukáimba iyáfasinankaraisana méraiye Éroti siyáiyé.

17-19 Ááéma Éroti wenáfákon-awaaininkon-awi'a Érotíyasimba maiyówana Yóni séna enáfákon-awaainimba aambá fáí'makaawa maiyáane símasima'a wéuwana Éroti ti'marówasa Yónimba koái'maesa ándáfa'a máánkarowana Érotíyasi Yónin-aaisafena aaisambá séna tufuwónae súwana

20 Éroti séna ímbaniye séna Yóni kawé'-ímáyááwará'-wáási úntafena Éroti wenáároí inkaiséna wenká'á káráwiyea Érotíyasi tuffo séna wenká'á káráwiyea wenáái iséna sáwifa'-ímayaa uwánkena aasiyaasí koisaraíye.

21 Énifo ánaeemba Érotíyasini kanaamó túmba Éroti óraa-tanomba kaumái wení kawáá-wáásíyé i-wáásíyé Káríri-aempaken-oraá'-waasiye tímúwasa nowaná

22 Érotíyasín-ayaamunko téna araimá marówasa Érotiye tómbó non-kwáásíyé aamoí uwánkówana Éroti minárásígóntáféna séna nóin-tantaatafenawa aráái taiyó. Simásímína áméno.

23 Érai'a sumpo sísai ina'á áméno. Kesí maragó aráái táinamo e sísai ina'á tuwín-ameno súwana

24 anówamba koáisai ena séna nóin-tantaara komaénaumno súwana séna Yóni nombó maitínkaraiwaini a'nómbá koáisai e mauwó súwana

25 minúwóiyáámbá Érotimpa'a téna taáisai ena séna káfé'a Yóni nombó maitínkaraiwai anuwarambá kambísámai a'nómbá táufapimba ma'mái simiyó súwana

26 iséna arumbá úmbanifo aifa'á fasi'aén-ááímó siyáin-aaí imáyáa éna tómbó non-kwáásíwará'á ísaraantafenawe séna ímba a'áo sénae séna

27 moórá-i-waasi ai'marówana ándáfakemba Yónin-anuwarambá kambísámai a'nómbá

28 táufapimba maréna maimaéna minárásígómbá máamuwana maimaéna anówamba máamuwasa

29 Yónini kísau-waasi isésa wenáúma komaimái utaráawe.

Ánaaemba Éroti Ísuni kisaugon-aaí iséna séna minkwáásí Yóni nombó maitínkaraiwai éna pukáimpinkemba íyáfasinankaisana méraíye Éroti siyáíye.

Ísu sáwífa'-waasi tómbó tímakain-aaí.

Mátíyu 14:13-21, Rúku 9:10-17, Yóni 6:1-13

³⁰ Ísu kisauro'o ti'mákain-kwaasi minkísáú maisuwésa Ísumpa'a tésa seyaafá-kísáúmó máún-aaíye aaimó sun-ááíyé simámúwasa

³¹ Ísumpa'a sáwífa'-waasi kuré-tiyesa untáfésa tómbá ímba kawe'-úmai nowaná mindásafena wení kísau-waasisafena séna waásimo ímbo mérepata kométa saagaanó súwasa

³² nompín-táómpimba íyátesa waási ímbo mérepataawe sésa kuwasá

³³ sáwífa'-waasi tuwánésa embí miwín-owe sésa naaó'-naokembo marapá'á tóso uwasá Ísu-iyai nompín-táómpimbo kumbá

³⁴ marapá'á kuména misáwífa'-wáásí tuwánéna arumbá uwátinkena sipísípi-poimo miwímó káráiyon-kwaasi ímba mérowasa keyáá aantemba mérontafena Ísu arumbá uwátinkena ayáátáá'-aaí wésimatimuwasa

³⁵ fenómpinka'a wení kísau-waasi wempá'á tésa sésa ímbo sáwífa'-waasi méraapa'an-ifo fenáíndara

³⁶ ti'márénasa ewaa'-náómpimpa'a wénesa tómbá méyámbáráaro suwaná

³⁷ Ísu simátimena séna kemá tómbá tíméro súwasa sáwífa'-ontankakemba 200 kinaaraken-tomba méyámba'maisa tímúsina. Ontamba ímba wéraiye suwaná

³⁸ nóraumai-tona makáawai koawánaaro súwasa koawáné tésa sésa kári-tomba séfataase-tonkwara kae'-mófáá'wárá'á wéraiye suwaná

³⁹ Ísu wení kísau-waasisafena séna unkwima'mái mara'á méraaro súwasa

⁴⁰ moóráfa'a 50 waasi máúwasa moóráfa'a 100 waasi máúwasa miyáumai-waasi túwaandu urówana

⁴¹ Ísu séfataase-tonkwara kae'-mófáá'wárá'á maisoréna wiyómpa'a kararéna Maníkóntáféna súwiyo simásuwena mintómbá tafántafan-úmai wení kísau-waasi tímúwasa misáwífa'-wáásí tímúwasa mófáá'a tafántafan-úmai tímúwasa misáwífa'-wáásí tímúwasa

⁴²⁻⁴⁴ seyaafá'nánká nowaná tímú'a fówasa sáwífa'a 5,000 waasi nowaná tímú'a fówasa wení kísau-waasi mintón-ayai sisamaifakemba kae'á kumbaimái-unampimba fáítuwana ówitaraiye.

Ísu non-afófora'o kuráin-aaí.

Mátíyu 14:22-33, Yóni 6:16-21

⁴⁵ Fáítuwana ówitowana minkákémbá Ísu wení kísau-waasi ti'maréna séna aifa'á nompín-táómpimba íyáte'a menáípa'-náópa'a Pétésáítafa koró.

Misáwífa'-wáásí ti'maré sé'a kentí naaó'-nao'a koró simátimenaumne séna

⁴⁶ misáwífa'-wáásí ti'marówasa miwítí naaó'-nao'a kuwaná Maníkómpá'ó inaimó síndasafena omápa'a imérowana

⁴⁷ nó'waamba tunkúwana Ísu weyáá marapá'á mérowasa wení kísau-waasi nompín-táómpimba non-afufumpá mérowana maramá nénka'a wérowana

⁴⁸ Ísu awánómbe óraa-fiyunda to'maé téna mintáómbe tata'óto'marowasa nombó tuwintámae kun-táámbá nonkó maimaúwasa ímbo kumbá siyarónka'a Ísu non-afófora'a maréna wení kísau-waasimo méronka'a táyáákaguwasa

⁴⁹⁻⁵⁰ awánésa táátafesa ésa tinekembá tata'á uwasá sésa waántágo wéniye suwaná Ísu minúwóiyáán-úmai séna táá'a ifó aáno'a méraaro. Kemá úne séna

⁵¹ nompín-táómpimba iyátena wewará'á imérowana óraa-fiyundago mafaúwasa áfááraumai táátafesa uráawe.

⁵² Kári-tombo sáwífa'-waasimo tafámbai timúwasamo nowíní áwáu ímba mindásafesa imáyáa unkákémbá táátafesa uráawe.

*Ísu Kénésárétifa'a tí'o ún-kwaasimo asófatinakarain-ai.
Mátiyu 14:34-36*

⁵³ Táátafesa áfááraumai ésa waaúnkóní menáipá'á Kénésáréti-marafa'lo kumbá nonáwáifa'a nompín-táómba ándá kára'umaresa

⁵⁴ marapátá kúmúwasa mimpápákén-kwáási Ísumba awiyésa Ísun-iyé séna

⁵⁵ naaó'-nao'a simátimesa Ísumo tamaún-ai isésa tí'o ún-kwaasi taar-erá'á taawiya'maé tóso uwaná

⁵⁶ Ísu kári'-nao'e óraa'-nao'e wénuwasa tí'o úwai tí'mai marupá'á marésa séna ení unáánkwátói áráiya'a ta'ótoraiyana tí'a étinkainkwaé suwasá ta'ótórowana tí'a étinkaraiye.

7

*Tíwá'náti ámáámbo siyáan-ai.
Mátiyu 15:1-9*

¹ Ámáán-kawaa-waasiye ámáámbo sun-kwáásiyé Yérúsaremu-naopakemba Ísumo méropa'a tésa

² tuwánomba Ísuni kísau-waasi tuwímbai tiyáamba ímba non-kwisuwésa tómbá nowasá

³ Yúndaawaa-waasi ámáán-kawaa-waasiye úwoi-waasiye tíwá'náti ámáámbo arááiwaúntafesa tiyáamba non-kwisukésa tómbá nésa

⁴ maaketifákémbá naaópa'a iyésa tiyáamba non-kwisukésa tómbá nésa tíwá'náti ámáámbo fí'o-fí'on-amaamba arááiwaesa táufa'e nonánáwé anaféúné non-kwiyyáawe.

⁵ Ámáán-kawaa-waasiye ámáámbo sun-kwáásiyé Ísumpa'a túwaandu ésa séna ení kísau-waasi nóra sésawa kentáa síwá'náti ámáámbo ímba arááiwaesawa tiyáamba ímbo non-kwiyyómba tómbá wénaao suwaná

⁶ Ísu séna kaumbo-kae'-ááiwará'-wáásín-owe. Naaófá'á Maníkón-aaimo simátimakowin-awi'a Aísáya kembiwísáféna érai'-aai agaimaréna séna Maníkó séna

maawí kesúwí'a tóikaken-aantemba séna ken-ímáyáá ímba tirumpimbá wéraiye.

⁷ Waásiti ámáámbo símai paápé ombánifo Maníkóní ámáámbran-iyé karo'ó sembá miyaráán-úmai ken-ímáyáá karo'-ímáyáá mósá wémaraawe

Manikómó siyáimba aúfáífimba agaimakáiyé.

⁸ Maníkóní ámáámbo tuwé'a tíwá'náti ámáámbo wétoraawe.

⁹ Maníkón-aii túwáántafa'a miwán-ánóndáá kentááisafe'a aamoí wéowe.

¹⁰ Naaófá'á Móse séna kentinófoi-tuwi'a óraa'an-oro. Énifo tinófoimo sáwikaambo simátinkaindawimba tufuwíyana puwíníye Móse séna siyáifo

¹¹ kembiwímó siyáamba tinófoisafesa simátimesa séna moóra-tantaa'a Maníkóndén-ifo ímba kanaa'á timénaumne siyésa

12 tinófoi ímba wétuwa'nai-owe. Miyámó ontáfé'a kanaán-iyé wésewe.

13 Miyá-sáwí'ó ontáfé'a Maníkón-aai tuwé'a kentíwá'náti áamámba wéaraaiwae'a kentáái wésimatimewe. Miyaráámbá wéowe Ísu siyáiyé.

*Waásimo sáwí'ó uwátínkáín-tantaakon-aai.
Mátíyu 15:10-20*

14 Ísu mináái simátimena waásisafena teró súwasa wempá'á tuwaná séna simátíménda isé'a kawé'án-oro.

15 Máápakén-tantaa'ó naawí ímba waási sáwí'a wéuwatinkaifo tirumpinkén-ááigó aantemba waási sáwí'a wéuwatinkaiye.

16 Ísáán-kwaasi ísámai kawé'án-oro Ísu siyáiyé.

17 Ísu simásuwena minkwáásísómbá tiyuwéna naaúmpa'a imérowasa wení kísau-waasi sésa minááigóní áwáusa simásimiyo suwaná

18 Ísu séna kenkwará'á ímba táako péé wésisa'a ísáámbanifo ímba ísámai kawé'á uráawe. Máápakén-tantaa'ó naawí waási ímba sáwí'a wéuwatinkaiye.

19 Mindá ímba imáyáa kuwérainifo tindáámpá'á kúwátúsúwinifo

20 aaimó wésemba tirumpinkén-ímáyáágó éna mindá waási sáwí'a wéuwatinkaiye.

21 Tirumpin-ímáyááfínkémbá sáwí-imayaa ésa tínkamiyasa puwíyasamo ésa aare-úméné waai-úméné ésa seyaafá-tántáa'á umémbá ésa

22 túraniyamba ésa miyá-miya- sawi'a ésa karo'-áái sésa aoisambá wimaé nésa kawé-kísáúmó máéntafesa tirunkó símai sáwí'a wéuwatinkesa tuwesarai-í'a ésa uwó-ímáyáá ésa

23 miyá-sáwí'ó ombá tirumpinkén-ímáyáágó waási sáwí'a wéuwatinkaifo tiyáambo ímbo non-kwíyombo tómbó wénaamba miwá waási ímba sáwí'a wéuwatinkaiye Ísu siyáiyé. Énifo Ísu wemó siyáimba seyaafá-tómbá kawé'-úmai wénaawe siyáiyé.

*Kénaani-marafaken-ininkon-aai.
Mátíyu 15:21-28*

24 Ísu mináái simátimena wení kísau-waasise'a mifá'á tuwéna Táyaanaopa'e Sáíndóni-naopa'e mináémpá'ó kúmba moórá-naumpa'a iména séna kemó tamaúnda ímba simátíméero súwasa éni fo tuwímbai-waasi tamaún-aai ísówana

25 moórá-ininkon-ayáámúnko arumpimbá sáwí-amutamba mérowana minínínkó Ísumo tamaún-aai iséna minúwóiyáán-úmai wempá'á iyéna mara'á kifaena

26 wemá ímba Yúndaa-inimba póna Síriyaa-marafa'a Fínisiyaa-naopaken-ininko Ísumpa'a iyéna mara'á kifaena óraaka séna kesiyáámúnkon-arumpinkemba sáwí-amutamba maiyauwaaó súwana

27 Ísu simámena séna aifa'á iyámpói tómbá timénaumne. Iyámpóiti tómbá maimái iyámbá timúnafo miyáumai Ísareri-waasimo túwa'nai úndantemba emá fi'onkaa-inimba ónda pó'a áwa'nai únafo súne súwana

28 minínínkó séna óraako érai'a sémpo iyámpóiti tón-ayai iyánkó tamandáiniye. Miyáumai fi'onkaa-ininkon-iyé sinaná kanaán-ína súwa'nai inono súwana

²⁹ Ísu séna kawel'-ááímó séndasafe'a enayáámúnkon-arumpinkemba sáwí-amutamba maiyauwáúmpo ení naaópa'a waaó súwana

³⁰ wení naaópa'a wénamo koawánómba sáwí-amutamba kóúrowana ayáámúnko kawel'-úmai taarerá'á méraiye.

Ísu sáwífa'nanka'o asófatinkarain-ai.

³¹ Ísu Táyaa-naopa'-aempakemba Sáíndóni-naopa'-aempa'a táyáákena Tékáporisi-aempa'a táyáákena Káriri-nonkwaampa'o kúmba

³² tuwímbai uwó-wáásigómbá áí'mae tésa sésa enayáántamba ta'óto'mai asófankao suwaná

³³ wáásifinkemba áí'mai weyááfa'a ankéna ayáánaufitamba áápimba wimaréna awiyáái wi'maréna anááfiya'a ta'ótorena

³⁴ wiyómpa'a awánéna sirumbá iyé séna wenááifinkemba séna epaata mináái waé'mai séna áá'o káúnkaimba intísuwaumne súwana

³⁵ ááko kawel'á úwana anááfigo fetóí úwana aái kawel'-úmai súwana

³⁶ Ísu óraaka séna ímba simátíméro súwasa ímbo ísónkakemba simátimapa'a kuwasá

³⁷ ísówana áfááraumai táá'a úwasa sésa seyaafá-tántáá'á kawel'á úmai wéiyena táá'o káúnkain-kwaasi kawel'á wéuwatinkena aaimó ímbo kawel'-úmimo sen-kwáási kawel'á wéuwatinkaiye siyáawe.

8

Ísu aneka'á tómbó tímakain-ai.

Mátiyu 15:32-39

¹ Moórá-kanaa sáwífa'-waasi túwaandu uwaná miwítí tómbá tai'ówana Ísu wení kísau-waasi táántowasa tuwaná

² séna kaumbo-kánáá kesé'a taméraawana tómbó maimaé tiyáamba taí'áisa'a sirumbá uwátinkaumne.

³ Ti'maráanasa kentí naaó'-nao'a kónááfo némpaken-kwaasi aampa'o wiyamba tááimo táínka'a pósa púwófainifo súwasa

⁴ wení kísau-waasi sésa máásai-marafa'an-ifo nááfakentaawa tómbá maimáisaawa tíménaumno suwaná

⁵ tísai ena séna nóraumai-tona makáao súwasa afakaeté-tomba makáawe suwaná

⁶ minkwáásísóntáféna séna mara'-méraaro séna afakaeté-tomba maisoréna Manikóntáféna súwiyo séna tómbá tafántafan-úmai wení kísau-waasi tímúwasa minkwáásísómbá tímúwana

⁷ sesimái-mofaa'a wérowana Ísu maisoréna Manikóntáféna súwiyo séna wení kísau-waasi tímúwasa minkwáásísómbá tímúwasa

⁸⁻⁹ nowaná tímú'a fówasa sáwífa'-waasi 4,000 waasi nowaná tímú'a fówasa wení kísau-waasi mintón-ayaimo túwómba afakaeté-unampimba fáitumai ówitowana

¹⁰ Ísu misáwífá'-wáási ti'maréna wení kísau-waasise'a nompín-táómpimba iyátesa Tárímánúta-aempa'a kuráawe.

Ímbo awánáúnda-kísau mauwómó siyáan-ai.

Mátiyu 16:1-4, Rúku 12:54-56

¹¹ Mifá'á Ísu mérowasa ámáán-kawaa-waasi sáwí-aaimo sínda isánae sésa Ísumpa'a tésa sésa éraira Manikómpákéná kunkáanai ímbo awánáúnda-kísau máinata awánaano suwaná

12 Ísun-arunko umbái wétopakemba séna káfé'o méraan-kwaasi nóra séra ímbo awánáúnda-kisau máinata awánaano wéseo. Érai'a simátíme sune. Káfé'o méraan-kwaasi ímbo aráátimenaumne séna

13 ifátiyuwena nompín-táómpimba íyáténa nonkwaaúnkóni menáipá'á kuráiyé.

Ímbo kaumbo-kae'-ááiwará'-wáási orómó siyáin-ai.

Mátíyu 16:5-12

14 Ísu wení kísau-waasise'a nonkwaaúnkóni menáipá'ó kumbá wení waási péreti-tomba ímbo máumba tuwinkésa kuwaná kimbora-tomba nompín-táómpimba wérowana

15 Ísu amáán-kawaa-waasiye Érotiye kaumbo-kae'-ááiwará'-wáási owé-ímáyáá éna wení kísau-waasi simátiména séna intóráin-tantaa'a káritantaa'a moórá-tonkon-awí'a péreti mimpímá máraáwanamo intoréna óraa'o intembá amáán-kawaa-waasiye Érotiye miwí tááisafe'a kentúra'a káráwiyoro súwasa

16 keáimbá sésa nóra sénawa miyá wésiyo. Péreti-tomba ímbo makáunanasa miyá wésiye suwaná

17 Ísu keáimbó wésun-ai iséna nóra séra tómbá ímbo wéraiye-ai wéseo. Kanaa'á tómbá timénaumpo ááémo uráundawini áwáuma ímbo tááko péé wésiye. Kentí imáyáagowe kentirunkówé faráátaraisa'a wéowe.

18 Túramba wérambanifo ímbo awánamai kawé'á wéowe. Táá'a wérambanifo ímbo ísámai kawé'á wéowe.

19 Séfataase-tombo tafántafan-úmáimo sáwífa'a 5,000 waasi timéwánasamo naráamba mintón-ayai nóraumai-unampina fáituraao séna tísai úwasa sísamaifakemba kae'á kumbaimái-unampinta ówitaraumne suwaná

20 afakaeté-tombo tafántafan-úmáimo sáwífa'a 4,000 waasi timéwánasamo naráamba mintón-ayai nóraumai-unampina fáituraao séna tísai úwasa afakaeté-unampinta ówitaraumne suwaná

21 Ísu séna nóra sénawa ímbo tááko péé sisa'á ísarao Ísu siyáiyé.

Ísu aúrambo kafikówimba kawé'ó uwánkarain-ai.

22 Ísu simátiména wení kísau-waasise'a Pétésáíta-naopa'o kumbá tuwímái aúrambo kafikówimba áí'maesa Ísumpa'a tésa sésa ta'óto'mai asófankao suwaná

23 Ísu ayáán-to'maena mindáókoni ayáifá'á wéna aúrampimba awiyáái wi'ankéna aúranka'a ta'ótorena séna éra awánááno súwana

24 awánéna séna wéwanaumne. Taaiyaán-kwáási marapá'á wénowa'a awánáúmne súwana

25 aneká'á Ísu aúranka'a ta'ótorena kawé'á uwánkowana aúramba kararéna kawé'-úmái awánówana

26 Ísu séna mindáópa'a kónafo ení naaópa'a tauweré waaó siyáiyé.

Pítaa Ísuni áwáumo siyáin-ai.

Mátíyu 16:13-20, Rúku 9:18-21

27 Ísu simáména wení kísau-waasise'a Sísááriya Fírípái-nao'-aempa'o kúmba aampa'á wéwéna wení waási tísai éna séna kentáfésa seyaafá'nánká nóran-kwaasin-iyéwa wéseo súwasa

28 miwí tuwímbai sésa emá Yóni nombó maitinkáándawi óne şewasá tuwímbai sésa naaófá'á Maníkón-aaimo simátimakaandawin-awi'a Íráiyaa óne şewasá tuwímbai sésa naaófá'á Maníkón-aaimo simátimakaawifinkemba moóráwigo óne wésewe suwaná

29 Ísu séna kembiwí kentáfé'a nóran-kwaasiyewa wéseo súwana Sáimoni Pítaa séna Maníkó iyáfasinankarawai Yúndaa-waasisa wéamu'maraundawisa óne súwana

30 mináái ímba simátiméro Ísu óraaka siyáiyé.

Ísu puké'a iyáfasinanaumnemo siyáin-ai.

Mátíyu 16:21-28, Rúku 9:22-27

31 Ísu wemó puwínda-ai ómbarena wení kísau-waasi simátimena séna sí'o índá-i'a uwásinkesa Yúndaa-oraa'-waasiye óraa'-amaan-kísau-waasiye áamáambo sen-kwáásiyé tínaaeni'a uwásinkesa sínkamiya'o púwóndanifo kaumbo-kánáá tai'áína'a púwóndafinkemba iyáfasinanaumne séna

32 miyáumai afora'á simátimuwana Pítaa Ísumba ái'maena weyááfa'a máankená séna miyán-áái sénafo súwana

33 Ísu waeréna wení kísau-waasi tuwánéna Pítaantafena óraaka séna waántawanko siyuwé kóuwo. Waásiti imáyáfinkemba wésempo ímba Maníkóni imáyáfinkemba wésene Ísu siyáiyé.

34 Ísu mináái simáména waásisone wení kísau-waasiye táánténa séna kembó sirááiwaenaé siyawi tirááiimo táínda-tántaa'a ímba ta'ótóráaro. Kemá púwónda-aaraa-taimo súwaata'mae kondantembá kembó sirááiwaiyawí umbai-tántáá'á timíyasa minúmbái-tántáá'á úwoi maimaésa sirááiwaenaawe.

35 Tirááiimo táínda-i'o ésa ímba kawé'-úmai méranaafo kentáfésa ísámai Maníkóni ásé-aaisafesa ísámai tirááiimo táínda-tántaa'o tuwésa puwésa aúí'a úmai maé'mae'a ónááwe.

36 Mararáké-séyááfá-tántáá'ó maésamo puwíyambo éna mintántáákó ímba túwa'nai iniye.

37 Puwíyamba marapá'ó makáan-tantaatamba ímba méyámbátuwesa aneka'á ayáátááka méranaawe.

38 Káfé'a Maníkóntáfésa ímba imáyáa ésa méraanka'a kenkwará kesááiwara'o tigaemó uwásínkáamba pó'a ánaaemba kemó marapá'ó kúmónnda miwí sigae uwátinkanaumne. Kemá waási úranko ánaambo kesifoní sáwara wiyómpakembo Maníkóni kísau-waasiti sáwara'o marapá'ó kúmónnda miwí sigae uwátinkanaumne.

9

1 Érai'a simátime sune. Tuwímbai maanká'ó méraan-kwaasi ímba aifa'á puwé'a Maníkó wení fasi'aéntámbó wégawaanimba awáné'a ánaaemba puwónááwe Ísu siyáiyé.

Ísu fi'on-kuwawaa'o faúkáin-ai.

Mátíyu 17:1-13, Rúku 9:28-36

2 Ísu mináái simátimena afa'móráe-no'waamba waéna Pítaane Yémisine Yónine tí'maena óraa'-omapa'o iyúmba miwí aantemba imésa miwí túranka Ísu fi'oran-auma faufúwana

3 weni unáánkwátóiyakemba sán-kena aafáúmo íyáúsenamo intembá úwasa

4 awánomba kae'-wáásiyái wiyómpakemba paapé ésarai mindárai-tuwi'a Íráiyaae Mósese'e'a Yúndaa-waasi tíwá'nárai Ísuwe'a aai wésuyana

5 Pítáa Ísuntafena séna óraakoo maanká'ó méraundasa kawel'á imbá póta wááu-namba kaumbosáámó ondasá moórá endé éta moórá Mósese'nde éta moórá Íráiyaande miyáumaisa onó súwana

6 áfááraumai táá'a úwana nóin-aaiya sínenawa iyómpo miyán-áái Pítáa siyáiyee.

7 Miyá wésunka'a ainánkó kuména káataguwana mináinámpínkémbá aaigó aantemba séna miwá kesáánimba isa'á wen-ímáyáá wéune. Wenáái ísáaro súwasa

8 weni kísau-waasiyau awánomba mindárai wiyómpa'a iyúyana Ísu aantemba méraiye.

9 Úwasa omápakembo kúmúmba Ísu óraaka simátimena séna awánaamba ímba simátiméro. Kemá waási úranko púwóndafinkembo iyáfasinaandara'a maami awíyaamba kanaará'á simátíma'mae iyóro súwasa

10 isésa ímba simátimesa mináái úwoi faráátesa keáímbá sésa púwóndafinkemba iyáfasinanaumne simbá nóran-aaiya'iyó siyáawe.

11 Simásuwesa Ísumba áisai esa sésa ámáámbo sen-kwáásí sésa Íráiyaa aifa'á paapé inana Manikó iyáfasinankaraiwai Yúndaa-waasisa amu'makáundawisa ánaaemba paapé ínáyemo sembá nóra sésawa mináái wéseo suwaná

12 Ísu séna aifa'á Íráiyaa paapé éna to'mayaa ínaye-aai érai'-aainiye. Moórá-aai waási úranko kumpaapé uráiwaintafena agaimaréna séna wembá áí'ó índa-i'a uwánkesa tínaaeni'a uwánkanaawe agaimaréna siyáiyee.

13 Simátiména sune. Íráiyaa é'a tiyáiyee. Agaimakóntemba úmai wembá sáwí'a uwánkanae sésa sáwí'a uwánkaraawe. Miyán-áái wentáfesa agaimakóntemba kemá waási úrankontafesa agaimakáawe Ísu siyáiyee.

Ísu sáwí-amutambo maiyáúkain-ai.

Mátíyu 17:14-21, Rúku 9:37-43

14 Ísu simátimena omápakembo kúmúmba weni kísau-waasifa'a kúmúwasa sáwífa'-waasi túwaandu ésa ámáámbo sun-kwáásiyé Ísuni kísau-waasiye iyafákén-áái sésa

15 Ísu túntafesa ifátuwesa aaweyáá uwánkówana

16 Ísu séna nóintafera iyafákén-áái wéseo séna tísai úwana

17 miwífínkémbá moóráwigo séna óraakoo kesáánimba áí'mae túne. Wenarumpimbá sáwí-amutamba méraisana ímba aai wésisana

18 misáwí-ámútánkó ta'óto'mai fame'naame'-isaná tanaambá fágufagu wéena áwááyaamba umpufuwéna aigaregó nonkáánéna aiyayaamba ku'wisaná miyá úmae wéiyisa'a ení kísau-waasisafe sé'a sáwí-amutamba arumpínkémbá maiyáúwáaro súnasa ímba kanaa'á maiyáúkaawe súwana

19 Ísu séna kentáfé'a ímba imáyáá owaná póna sirumbá umbái wétaifo nóraumai-kanaarara kesé'a méranaumno simásuwena séna éniyo enáánimba áí'mae tiyó súwasa

20 áí'maesa tuwaná misáwí-ámútánkó Ísumba awánéna miniyámpói famé'auwowana tanaambá féna wárere'-úwana aigaregó nonkáánúwana

21 Ísu afowántáféna séna nóin-kanaawa ánkariyo súwana umaranká'á ánkariye.

22 Tufuwíndasafena póna sáwífa'-i'a famé'mai iyafiné nompínémó túwááraantamba wéiye. Emó kanaamó e aruntá uwásinkesa súwa'nai uwo súwana

23 Ísu séna nóra séwa emó kanaamó e súwa'nai uwo wéseno. Maníkómpá timankúnkúmbo iyawimo ésa seyaafá-tántáá'á kanaa'á ónááwe súwana

24 miniyámpói'gón-afowá minúwói'yáán-úmai óraaka séna kemá Maníkómpá'á simankúnkúmbo úmpo kemá Maníkómpá'á ímba fasi'arúmpo súwa'nai uwo súwana

25 Ísu awánómbo sáwífa'-waasi sisipáá uwaná sáwí-amutankontafena séna uwó-sáwí-ámútánkóo auwé kóuwo. Ímbo kouwérénda éka'a kóuwo súwana

26 wáá'a téna miniyámpói famé'auwowana tanaambá fówana arumpinkémbá kóúwana miniyámpói púwóraantan-éna mérowasa tuwímbai sésa é'a púwíye suwaná

27 Ísu ayáánkwaná to'mái iyáfasinakowana koku'á méraiye.

28 Koku'á mérowana Ísu naaúmpa'a imérowasa Ísu weyáámo méronka'a wení kísau-waasi imésa sésa nóra sétaawa misáwí-ámútámbá ímba kanaatá maiyáúkaumno suwaná

29 séna inaigó aantemba miyáumai miyá-sáwí-ámútámbá maiyauwáínífo fi'on-tantaako ímba kanaa'á maiyauwáíníye Ísu siyáíye.

Ísu puwínda-aaimo siyáin-ai.

Mátíyu 17:22-23, Rúku 9:43-45

30-31 Ísu simátimena tuwéna Káríri-aempa'-aampa'a wéwena sáwífa'-waasi túwaandu ofó séna kesí kísau-waasi aantemba aai simátimenaé séna aampa'á wéwena séna kembá waási úrankomba fi'on-kwaasi timiyasa sínkamiya puwé'a kaumbo-kánáá maisuwé'a iyáfasinanaumne súwasa

32 wemó sún-aaigoni áwáuma ímba isésa áísai ónae sésamo umbá táá'a úwasa ímba áísai uráawe.

Nááwa iyáákaiyomo siyáan-ai.

Mátíyu 18:1-5, Rúku 9:46-48

33 Ímba áísai esa Kápaneamu-naopa'o kumbá naaúmpa'a imáúwana Ísu tsíai éna séna aampa'-wéte'a nóin-aiya siyáao súwasa

34 aampa'-wéwesa sésa kentááfinkémbá nááwa iyáákaiyo sésa keáímbá símae wéwesa pósa ímba aai suwaná

35 Ísu mara'-maéna wení waási sísamaifakemba kae'á kumbaimái-waasisafena séna isáaro. Iyáákanaemo siyawi tínaeni'a ésa seyaafá'-wáásiti wayó'á máéro simásuwena

36 moórá-iyampoi áí'mai afufumpimbá isáúwankená taparéna simátimena séna

37 kentáfésa imáyáa wéesa iyámpóimo túwa'nai onten-úmai wésuwa'nai-owe. Súwa'nai onten-úmai Maníkó si'mákaiwaimba wéawa'nai-owe Ísu siyáíye.

Kentí kisaugomba ímba sáwí'o on-aii.

Rúku 9:49-50

³⁸ Súwana Yóni Ísuntafena séna óraakoo moóráwigo wéneña sáwí-amutantontafena séna Ísuni fasi'aémbó wéraintafe auwé kóuwo simátimapa'a wisasá misáwí-ámútámbá kóuraawe. Minkwáásigó ímba kentááfinkén-kwáási ómpo ímba miyámó indá étuwaaosa siyáumne Yóni súwana

³⁹ Ísu séna ímba tufínankaaro. Ímbo awánaan-kisaumo wémaewi úwoi kesúwí'a ímba sáwí'a uwásinkanaawe.

⁴⁰ Kentáási kisaugomba ímba sáwí'o owí úwoi wésuwa'nai-owe.

⁴¹ Érai'a simátime sune. Kembiwí tuwánésa sésa Ísu Káráisitini waási ombá pósa túwa'nai ónae sésa kári-tantaa'a nombó timíyawí Manikó kawé'-meyámbá timíniye Ísu siyáiyé.

Sáwí'o on-aii.

Mátíyu 18:6-9, Rúku 17:1-2

⁴² Ísu mináái simátimena séna iyámpóimo kesááisafesa timankúnkúmbo ontenkáán-úmai tuwímbai timankúnkúmbo wéowe. Tuwímbai tésa kesááisafesa timankúnkúmbo owímá karo'-áái tasimátimiyasa isésa sáwí-ampa'a kóiyasa Manikó karo'ó siyawí sáwí-meyamba óraa'a timínifo miwímó tinuwarampimbó óraa'-ontamba fári'wimaresa nompímbó túwáawasamo kumpuwésaraa karo'-áái ímba simátíméwasa sáwí-ampa'a ímba kowisinó. Mindá kanaán-iyé.

⁴³ Tiyáánkomo sáwí'o ína'a misáwí-ámpá'á kúnafo sé'a moórá-tiyaamba kambísásúwáaro. Kae-tiyáámbó wéraina'o é'a ónkaifa'o iyamó kámakama'o wéipa'o wiyamba mindá sáwí'an-iyé. Sáwí'o uráimbo maisuwé'o méraiyaamba mindá kawé'an-iyé.

⁴⁴ (-)

⁴⁵ Tísamaigomo sáwí'o ína'a misáwí-ámpá'á kúnafo sé'a moórá-tisamai kambísásúwáaro. Kae-tísámáímó wéraina'o é'a ónkaifa'o iyamó kámakama'o wéipa'o wiyamba mindá sáwí'an-iyé. Sáwí'o uráimbo maisuwé'o méraiyaamba mindá kawé'an-iyé.

⁴⁶ (-)

⁴⁷ Túrankomo sáwí'o ína'a misáwí-ámpá'á kúnafo sé'a moórá-turamba fitúwáaro. Kae-túrántámbó awáné'o é'a ónkaifa'o iyamó wégaipa'o wiyamba mindá sáwí'an-iyé. Sáwí'o uráimbo maisuwé'o méraiyaamba Manikó wení waásimo kawáánipa'o méraiyaamba mindá kawé'an-iyé.

⁴⁸ Ónkaifa'a marinkómó éna waé'wae'a wéinana iyamó éna ímbo písínáimba kámakama'a wéiye Ísu siyáiyé.

⁴⁹ Ísu simátimena séna uwímó tónká'ó to'marááwanamo kawé'ó in-tembá Manikó waásiya'a iyamó kaintenkáán-úmai maráínasa kawé'-úmai méranaawe.

⁵⁰ Uwímá kawé-tántáá'an-ifo óraa'a tai'áísana ayáántamba weraifo ímba aneká'á uwímó káína'o é'a to'maránááwe. Uwígó ásémo intenkáámbá wé'e'a aáno úmai méranaawe Ísu siyáiyé.

10

Aarakwá'ó tuwínáán-aaimo siyáin-aii.

Mátíyu 19:1-12, Rúku 16:18

1 Ísu minká'á tuwéna Yúndiyaa-aempa'a Yóndani-nonkoni menáipá'á komérowasa aneka'á sáwífa'-waasi túwaandu úwana sún-aaí wésimatimuwasa

2 ámáán-kawaa-waasi sésa sáwí-aaimo sínda isánae sésa Ísumpa'a tésa sésa moórá-waasigo awaainínkómbá kanaará auwáiniyo. Miyámó énamo éna ámáán-aaí taraisíni ína taraisíniyo suwaná

3 séna naaófá'á Mósese nóra-amaana simátimakaiyo séna tísai úwasa

4 miwí sésa Mósese maará siyáie. Moóráwigo awaainínkómbó ai'mátuwaindawi aúfáifimba agaimaréna séna kesuwaainímbá ai'mátuwaumne séna agaimái amíno siyáie suwaná

5 Ísu séna kentíwá'ná tirumbó makáamba pósa Manikón-aaí ímbo ísöntafena mindásafena Mósese minámáámbá siyáimbanifo

6 Manikó wiyóne marawémó úmaronka'a ímba miyá siyáifo Manikó aarewára waiwára'á úmakaiye.

7 Miyámó uráintafesa tinófoi tiyuwésa awaaioké awaainínkóe'a takááísamai

8 mimbórá-tumá ma'mái méraawe. Mindásafesa awaaioké awaainínkóe'a ímba kae'-wáásiyáámbó ombá mimbórá'íla wéowe

9 Manikó aare-waai moórá-'i'o uwátínkaraintafesa ímba tuwínáaro Ísu siyáie.

10 Ísu simátimena naaúmpa'a imésa wení kísau-waasi Ísumo sún-aaisafesa áisai uwaná

11 séna moóráwigo awaainínkómbá ai'mátuwenamo fí'on-inimbo wémaimba umémbá wéie.

12 Moórá-inínko awaaiokómbá auwénamo fí'onkwambo wémaimba umémbá wéie Ísu siyáie.

Ísu iyámpóimo ayááfúmbo tátínkarain-aaí.

Mátíyu 19:13-15, Rúku 18:15-17

13 Ísu simátimuwasa tuwímbai Ísu ta'ótorena ayááfúmbo tátínkainkwaé sésa iyámpói tí'mae tuwasá wení kísau-waasi sésa tí'mae kóro suwaná

14 Ísu tuwánéna aaisambá tiyéna séna ímba kóro síyamba tiyuwáiyasa kempá'á iyámpói úwoi teró. Miniyámpói kempá'ó tentembá Manikó wení waásimo kawáánimba miyaráán-úmai wégawaanimba iyámpói kempá'ó tiyan-amba ímba faitínkaaro.

15 Érai'a simátime sune. Manikóntáfésamo sésa iyámpóiyaa-úmai kenkátá wégawaanonemo síyanamo éna miwíyá'á kawáánínifo ímbo miyámó síyawimo éna ímba kawááníníye Ísu séna

16 miniyámpóisómbá taparéna tine'á ta'ótorena ayááfúmbo tátínkaraiye.

Óntawara'-waasigon-aaí.

Mátíyu 19:16-30, Rúku 18:18-30

17 Ísu simátimena kúwana moóráwigo awaantanténa Ísu óraakon-íye séna takífaena séna kawekó óne. Nóra úmaiya aú'íla úmai wíyómpa'a maé'mae'a ónaumno súwana

18 Ísu séna kentáfé nóra séwa kawekó óne wéseno. Mimbóráwígó Manikó weyáá kawekón-íye.

19 Maníkóni áamámba é'a isaraane. Minámáámbá aúfáifimba agaimaréna séna waási ímba tínkamiyasa púwóro. Ímba aare-úmébán-oro. Ímba umémbá máéro. Ímba karo'-áái simátínkáaro. Ímba karo'á sé'a fi'owiti moparáwimbá máéro. Kentinófoi-tuwi'a óraa'-i'an-oro siyáiyé súwana

20 miwá séna minámáámbá kemá iyámpóiyakemba isare'a kawé'á úmae wéiyune súwana

21 Ísu awánéna aamoí éna séna kawé'á éma moóra'-tantaa'a ímba kawé'á uráampo ení moparáwimbá fi'on-kwaasi wétime óntamba maiyé ímbo makéwi tuwín-timinana ení kawé'-mékámbá Manikó wíyómpa'a ankáiniye. Tuwín-timemo e kembá sirááiwainone súwana

22 mináái iséna sáwífa'-moparawimbo makóntafena ai'á kaoréna óraa'-imayaa úwana arunkó sáwí'á úwana kuráiyé.

23 Kúwana Ísu waeréna wení kísau-waasisafena séna sáwífa'-ontamo makén-kwaasi Manikó wení waásimo kawáánipa'o wíyamba umbái táiniye súwana

24 wení kísau-waasi minááisáféna táa'a úwana séna kesí iyámpóisono. Ónta-imayaamo émaiyaawi Manikómó kawáánipa'o wíyamba umbái táiniye.

25 Moóra'-poigon-awi'a káámeri mimpóigó waigóni afaapimbá ímba kanaa'á kóferainiye. Káámeri-poigomo waigóni afaapimbó kóféraínkakaa sáwífa'-ontamo makáan-kwaasi Manikómó kawáánipa'a kowisinó súwasa

26 mináái iséna táátafesa ésa séna umbái taifó nóran-kwaasiya Manikómó kawáánipa'a méranaao suwaná

27 Ísu tuwánéna séna waási miwítí kísausamba ímba méyámbarésa kónááfo Manikó seyaafá-tántáá'á úwoi kanaa'á wéiyé súwana

28 Pítáa séna isaaó. Kentáási seyaafá-tántáá'á tuwéta entá wéaragaiwaumne súwana

29 Ísu séna érai'a simátíme sune. Kentáfésa imáyáa ésa Manikóni ásé-aaimo kosimátimiyantafesa naaópa'a tuwésa tuwaaísáiyé tífátone tímánaatone tinófoiyé táánine tiyáámúne tiyuwésa miwítí maramó túwááwin-anondaya

30 marapá'ó méraanka'o túwáán-tantaa'a miyán-tántáá'á sáwífa'a maésa tuwaaísái-i'a ésa tímánaari'a ésa tinóisai-i'a ésa kentí iyámpói-i'a ésa naané marawémó maiyamba miwífimbá umbaimó títinkaiyambo ésa ánaaen-kanaa aúí'á úmai wíyómpa'a maé'mae'a ónááwe.

31 Ánaaemba aifarááwifinkémbá tuwímbai tínaaeni'a íyasa tínaaenkewifinkemba tuwímbai aifarí'a ónááwe

Ísu siyáiyé.

Ísu wemó puwíndasafenamo siyáin-aii.

Mátíyu 20:17-19, Rúku 18:31-34

32 Ísu simásuwena Yérúsaremu-naopa'a kónae sésa aampa'á wéwesa Ísu aifa'á kúwasa wení kísau-waasi táátafesa uwasá tínaaembo kun-kwáásíwárá'á táátafesa uwaná Ísu wení waási sísamaifakemba kae'á kumbaimái-waasi tí'maena moóra'-aempa'a tinkarena wempá'ó tinda-tantaakontafena mósimatimena

33 séna isáaro. Yérúsaremu-naopa'a konanasá moóráwigo kembá waási úrankomba óraa'-amaan-kísau-waasiye áamáambo sen-kwáásiyé

aráátiminasa kembó sínkamiyan-aaí símaresa sí'mai fí'onkaa-waasi timíyasa

³⁴ karaánáá'a sinkésa tuwiyáái wisinkésa súwiyonku'-wénesa sínkamiya'a púwónasa utámaraiya'a kaumbo-kánáá maisuwé'a iyáfasinanaumne Ísu siyáiyé.

*Yémisiye Yóniye'a Ísumbo áisai urááyan-aaí.
Mátíyu 20:20-28*

³⁵ Minkánáá Sépétin-ááninkorai Yémisiye Yóniye'a Ísumpa'a tésarai sésa óraakoo áisai oyantembá uwásinkaaó suyaná

³⁶ nóintafenawa wétinkaina uwátinkanaumno súwasarai

³⁷ Sésarai ení sámó kaim-bárúpá'ó imémo e kenkáí iyáfasinike séfasefa'-arausampa'a sinkaaó suyaná

³⁸ Ísu séna séyan-aaigoni áwáu ímba ísaraaye. Sáwí-nombo anaféumpínkémbo naandantén-úmai sí'o índá-i'ó uwásinkaiyamba kerái kanaará kemó naanda-ánáfeumpinkemba náyááyo. Sí'o índá-i'ó uwásinkaiyantemba kanaará kenkáí miyá uwátinkanaao súwasarai

³⁹ Sésarai kerái kanaa'á pókai máéyauye suwaná Ísu séna érai'a séye. Kemó naanda-ánáfeumpinkemba náyááye. Sí'o índá-i'ó uwásinkaiyantemba kenkáí miyá uwátinkanaao

⁴⁰ kesí séfasefa'-sirausampa'a kemá ímba iyáfasintinkanaumpo Maníkó kae'nárai uwátinkaraimba póna iyáfasintinkainiye súwasa

⁴¹ Ísuni kísau-waasi siyáánkainarau mináái isésa Yémisinte Yóninte aaisambá tiyúwana

⁴² Ísu táántowasa tuwaná séna é'a ísaraawe. Marapá'-óráá'-wáásísómbá iyáákamai-fasi'aen-aaí simáti-simati uwasá wenkóyááka-tayaaka uráawe.

⁴³ Óraa'-waasimo ontembá kembiwíwará'á ímba miyán-oro. Kempínkémbo iyáákanaemo síyawi fí'owiti wayó'á ónááwe.

⁴⁴ Kempínkémbo aifarí'a ónaemo síyawi seyaafá'-wáásítí kísau túwa'nai oro.

⁴⁵ Kemá waási úranko ímba súwa'nai íwae'a kunkáumpo kemá waási túwa'nai ónae'a kunkáumne. Sáwí-imayaafinkembo faútínkáandasafe puwónaumne Ísu siyáiyé.

*Ísu aúrambo kafikówimba kawé'ó uwánkarain-aaí.
Mátíyu 20:29-34, Rúku 18:35-43*

⁴⁶ Ísuwe wení kísau-waasiye Yériko-naopa'ó kumbá sáwífa'-waasiwara'a mindáópa tuwésa aampa'á kuwaná Tímiyasín-ááninkon-awi'a Páátimiyasi aúrambo kafikówi óntamba inái símai maénae séna aanawáísára'a kumbéna wéinai súwasa

⁴⁷ tuwímbai sésa Ísu Násaretifakewi wétiye suwaná iséna óraaka séna Ísuwo Téfitín-andafakewi ómpo arumbá uwásinkaaó súwasa

⁴⁸ sáwífa'nanka aaisambá aeésa sésa aseraaó suwaná mináái ifátuwena aneka'á óraaka séna Ísuwo Téfitín-andafakewi ómpo arumbá uwásinkaaó súwasa

⁴⁹ Ísu aampa'ó wémomba wení ewaa'á koiyáfasinena séna áántaaro súwasa aúrambo kafikówimba áántesa sésa enarunkó kawé'á íno. Wéaantaifo iyáfasinaao suwaná

50 atuwénamo méron-ampanta faúmarena íyáfasinena Ísuni ewaa'á túwana

51 Ísu séna nóina embó arááimo táinda-i'a uwánkanaumno súwana séna óraako súramba kawe'á uwásinkainkwa'e'a úne súwana

52 Ísu séna kentáfé kanaa'á súwa'nai indawin-iye sémpo kawe'á uwánkaumpo waaó súwana minúwóiyáámbá aúramba awánéna Ísun-ánaemba kuráiyé.

11

Ísu Yérúsaremufa'o kuráin-aaí.

Mátíyu 21:1-11, Rúku 19:28-40, Yóni 12:12-19

1 Ísu wení kísau-waasise'o kumbá Yérúsaremu-nao'-ampa'o kumbá Órífi-omapa'-ewaa'-naokai moórá Pétéfasi-nao'a úwana moórá Pétáni-nao'a úwana minkáé'-náókoni ewaa'ó kumbá wení kísau-waasi kae'á máti'marena

2 séna epín-dáopa'a kurékai moórá-poigon-awi'a tónki koawáneyambo waásimo ímbo ayáákainda-poi ánda faútuwekai ái'mae tekaiyó.

3 Moóráwigo tuwánénamo nóra óyaekaiya óyómo sínakai óraako ayáá'mae'a konasá ái'maesa kouweránaáwe siyé simámékaiyo súwasarai

4 kuyaná mimpóí ontará'á ánda anuwarampimbá fári'wimarowana mérowasa koawánésarai minándá kofaútúwóyana

5 minká'ó méron-kwaasi sésa nóra sékaiya mimpóígóni ánda wéfautuwaayo suwasarái

6 Ísumo sún-nao simátímúyasa kanaán-ifo miyá okaiyó suwasarái

7 ái'masarai Ísumpa'a tuyasá wení kísau-waasi paákákén-únánkwátói faú'mai mimpóígón-arósáaunka'a wandaai uwi'márówana Ísumba ayáá'mae wéguwasa

8 sáwifa'-waasi mésa óraa'-waasin-iye sésa tuwímbai paákákén-únánkwátói faú'mai tuwímbai taaénama ankáimai aampa'á uwi'ma'mae wéguwana minúnánkwátóiyá'e mintáénarafane támae wéguwasa

9 aifa'ó tun-kwáásiyé Ísun-ánaembo

tun-kwáásiyé óraaka'-oraaka'a sésa Fasi'aénkó ai'maráísana kunkáiwaimba Manikó kawe'á uwánkaiyé.

10 Kentáá síwá'ná Téfitimo kawaán-uráintemba miyaráámbá íníye. Wenáwí'a mósá maráúmne óraaka'-oraaka'a suwaná

11 Ísu Yérúsaremufa'o kúmba óraa'-amaan-daumpa'a iména seyaafá-tántáá'á awánéna fenómpinka'a wení kísau-waasi sisamaifakemba kae'á kumbaimái-waasi tí'maena Pétáni-naopa'a kuráiyé.

Taaigón-aaí.

Mátíyu 21:18-19

12 Pétáni-naopa'a kowaiyómba aafáyáara'a mindáópa'a tuwésa aampa'ó kumbá Ísumba áái tówana

13 moórá-taigon-awi'a fikima wérowana mintáéramba nánae séna áwáufa'a wéna awánómbo arambó iyái-kánáámó ímbo túmba ímba iyéna ána aantemba wérowana saafá uwááena

14 mintáígóntáféna séna emá arambá ímba iyáínone. Aneka'á waási ení arambá ímba nánáawe súwasa wení kísau-waasi mináái isaraawe.

Ísu óraa'-amaan-daumpa'o iyáin-aii.

Mátíyu 21:12-17, Rúku 19:45-48, Yóni 2:13-22

15 Ísumo sùn-aii isésa Yérúsaremu-naopa'o kumbá Ísu óraa'-amaan-daumpa'a iyéna áamáán-daumpa'o méyámbó wéun-kwaasi tuwánéna iti'mátuwena áamáán-dankoni óntambo méyámbárón-kwaasiti taaremá tawísísuwena Maníkóntáfésa imáyáa ésa mááufu'-numamo wéamundumamo méyámbárón-kwaasiti taaremá tawísísuwena

16 simátimena séna aneka'á ímba áamáán-daumpa'a miyán-tántáá'á maimaé'a iyé-kunke oro.

17 Maníkón-aii aúfáifimba agaimaréna séna kesí naantafésa sésa Maníkómpá'ó inaimó sen-dámbá isasá fi'o-fi'om-barafaken-kwaasi tésa inai wésewe agaimaréna siyáiyé. Énifo umén-dáúmpá'ó ontenkáámbá uráawe Ísu siyáiyé.

18 Ísu súwasa óraa'-amaan-kisau-waasiye áamáambo sun-kwáásíyé Ísumbo tufuwíyan-aii wésesa sáwífa'-waasi Ísun-aaimo isámae wéiyuntafesa táátafe ésa Ísumbo tufíyan-amba wésaafa-uwasa

19 fenómpinka'a Ísu wení kísau-waasise'a Yérúsaremu-naopa'a tuwésa kuráawe.

Taaigómó aáénkarain-aii.

Mátíyu 21:20-22

20 Ísu wení kísau-waasise'a kowaiyómbo iyáfasinesa aampa'ó kumbá fiki-taimo awánomba ánúka to'ímái seyaafá'á móaenkaguwana

21 Pítáa Ísumo séwíyon-aii áaka'a maréna séna awánaao. Aaimó séwíyaanda-taima é'a aáénkaraiye súwana

22 Ísu séna Maníkómpá'á timankúkumba oro.

23 Érai'a simátime sune. Maanómátáfé sé'o iyé faiwí'wé nompá'á kumuwómó siyawí ímbo kae'-ímáyáá tokésamo súndantemba érai'a íniye síyanamo éna érai'a miyá íniye.

24 Mindásafe'a Maníkómpá'á inai sé'a fi'o-fi'on-tantaatafe'a áisai e'o sembá érai'a Maníkó kanaa'á súwa'nai uwásínkáiyé sembá kanaa'á wétuwa'nai-iyé.

25 Maníkómpá'á inaimó sembá sáwí'o uwátinkaiyamba anondáá sáwí'a ónaumne-imayaa ímbo iyamba ifátúwáaro. Miyámó iyanamo éna kentifo wíyómpakewi kembiwí sáwí'o ombá maitiyuwáiniye.

26 Énifo sáwí'o uwátinkaiyamba úwoimo imáyáamo úmae wéiyé'o ímbo ifátuwaiyanamo éna kentifo wíyómpakewi sáwí'o ombá ímba maitiyuwáiniye Ísu siyáiyé.

Nááwawa ai'maráisawa tiyáanomo siyáan-aii.

Mátíyu 21:23-27, Rúku 20:1-8

27 Ísu wení kísau-waasise'a aneka'á Yérúsaremu-naopa'o kumbá óraa'-amaan-daumpa'a wénuwasa óraa'-amaan-kisau-waasiye Yúndaa-óraa'-waasiye áamáambo sun-kwáásíyé Ísumpa'a tésa

28 sésa nááwawa ai'maráisa tiyéwa nááwampinkena maiyéwa fasi'aén-kísáú wémaeno. Simásimiyo suwaná

²⁹ Ísu séna aifa'á moórá-aaimo tísai ona'ó anondáámo síya'o é'a sísai on-áái simátimenaumne.

³⁰ Ááema Yóni nombó maitínkaraiwai Maníkówá simámakaisanawa nombá maitínkarai waásiya simámakaawanawa nombá maitínkaraiyo súwasa

³¹ miwí keáimbá sésa nórásaawa sénaumno. Manikó simámakaisana nombá maitínkaraiye senanasáámó éna nóra séra Yónin-aaisafe'a ímba érai'e siyáao siniye.

³² Waási simámakaawana nombá maitínkaraiye senasasáámó ésa úwoi-waasisa sínkamonaawe. Úwoi-waasi sáwifa'-waasi Yónintafesa sésa Manikón-aii simásimakaiwai uráiyé wésemba pósa aaisantá siyónáawe miyá keáimbá sésa

³³ Ísuntafesa sésa emó sísai ónda-aaisa ímba isáúmne suwaná Ísu séna ímbo simásimiya'a nááwampinkena maiyéra fasi'aén-kísáúmó wémaunda-aii ímba simátimenaumne Ísu siyáiyé.

12

*Ándá-aran-kisaura'o káráwiyowi-taai.
Mátíyu 21:33-46, Rúku 20:9-19*

¹ Ísu waé'mai-aii simátimena séna moóráwigo óntan-kusai úmakena ándá-aran-kisau úmarena ándá-arankoni táúfa'a úmarena ándá-arambo mapamínanamo anombó kumínda-taufa'a úmarena óntan-damba kísaura'o káráwiyian-damba úmarena ayáátáaka fi'om-barafa'a koménae séna maankísáúrá'ó káráwiyawimo é'a kesáfé'a tuwímbai-aramba wémae'a tuwímbai kembá siyúwáaro simátimena fi'om-barafa'a koméraisana

² arambó áfumo kain-kánáa tisaná aanáfó kesí ándá-aramba komáéro séna wení kísau-waasi ai'maráisana minkísáúrá'ó káráwiyowifa'a tisasá

³ ta'óto'mai tufú'maresa ándá-aramba ímbo ámémba ai'mátuwaawana kóisana

⁴ aanáfó moóráwigomba ai'maráisana tisasá minkísáúrá'ó káráwiyowi ta'óto'mai a'nómbá tufámbai sáwí'a uwánkááwana kóisana

⁵ aanáfó moóráwigomba ai'maráisana tisasá ta'óto'mai tufú'marááwana púwísana aanáfó moórá-mora ti'maráintemba tewasá tínkamba tínkamba wéowasa tuwímbai púwówasa tuwímbai tauwérááwana

⁶ aanáfó kímborama wenááninkomba póna wen-ímáyáámó wéuwaimba ayáátáaka'a imáyáa émena kesááninkon-aii isánááwe séna ai'maráisana

⁷ tisasá minkísáúrá'ó káráwiyowi awánésa keáimbá sésa aanáfón-ááninko wétifo tufúwónanasa puwéna maankísáú ímba mainata kesáa maénae sésa

⁸ ta'óto'mai tufúwówana púwísasa maimái aumépa'a métukaawe.

⁹ Ísu mináái simátimena séna minkísáú-áánáfó miyá íniye. Téna kísaura'o káráwiyowi tínkaminasa puwíyana fi'onkaa-waasi kesí kísaura'a káráwiyoro síniye.

¹⁰ Manikón-aii aúfái toráumai awánaraawe. Maarán-áái agaimaréna séna óntan-dambo on-kwáási moórá-ontantafesa sáwí'a wéiyé sésa maisukáawe.

Ánaaemba minóntánkó áfonkaamba uráiyé.

¹¹ Mindá Fasi'aénkó isatá awánéta séta fi'oran-kawe'a uráiyé sune

agaimaréna siyáiyé Ísu súwasa

12 Yúndaa-kawaa-waasi mináái isésa kentáásáféna siyé sésa ta'óto'mai tufuwónae sésamo umbá seyaafá'-wáásísáféna táá'a úwasa ifátuwesa kuráawe.

*Taakisi-ááísáfésamo áísai uráan-aaí.
Mátiyu 22:15-22, Rúku 20:20-26*

13 Óraa'-amaan-kisau-waasi wésa Ísumba áísai iyana sáwí-aaimo sínasa aaifimbó maiyankáiyantafesa ámáán-kawaa-waasifinkemba tuwímbaiye Éroti amááraawifinkemba tuwímbaiye ti'márówasa

14 Ísumpa'a tésa sésa óraakoo érai'-waasi po waási táároi ímba inkaisé óraa'-waasiye úwoi-waasi táároi ímba inkaisé tirumbó faiyá'mai-aaí ímbo sésa Manikóni aambó arááiwáén-aaí arupise úmai simátimendasa wéisaumne. Emá nóra séwa wéisaano. Kanaasááwá taakisi-óntámbá Rómu-kamanisa timénaum íntaawa timénaumno. Tíméndasa Yúndaa-waasisa kentáási ámáána taraisónaum íntaawa taraisónaumno.

15 Timénaum íntaawa timénaumno suwaná Ísu miwítí imáyáa iséna kaumbo-kae'-ááiwará'-wáásín-owe séna kentáfé'a sáwí-aaimo síndawe sé'a wésisai-owe. Moórá-ontamba maimaé máaraasimero súwasa

16 maimaé máaraanamuwana séna nááwan-óikaana uráinkara áwí'a wéraiyo súwasa miwí sésa Rómu-kamani-kawaagon-óikaamba isaná áwí'a wéraiye suwaná

17 Ísu séna Rómu-kamani-kawaagonde wembá áméro. Manikóndé Manikómbá áméro súwasa mináái ísówana táá'a úwasa ímba aaí siyáawe.

*Pukémpinkembo iyáfasinaiyan-aaí.
Mátiyu 22:23-33, Rúku 20:27-40*

18 Suwasá Sátúsi-amaan-kawaa-waasi púwómpinkemba ímba iyáfasinanaawemo sun-kwáásí pósa Ísumpa'a tésa sésa

19 óraakoo naaófá'á Mósese séna moóráwigo aaré maimakéna iyámpói ímbo ma'ánkáiimba puwínana áfáko maimakéna awaáon-anonnda-ware'le séna iyámpói ma'ánkáiínye siyáíye.

20 Moórá-aaí isaaó. Moórá-kanaa afakaeté-afarawainonda mésa tuwaaó aaré maimakéna iyámpói ímbo ma'ánkáiimba púwísana

21 wenánaenkewi ware'á maimakéna iyámpói ímbo ma'ánkáiimba púwísana wenánaenkewi ware'á maimakéna iyámpói ímbo ma'ánkáiimba púwísana miyá émesa

22 afakaeté-waasi putásaawana minínínkó ánaaemba pukáíye simámesa

23 Ísumba áísai esa sésa miyámó ombá waási puwíyampinkembo iyáfasinaiyan-kanaa minínímbá afakaeté-waasi tuwaaínímbá éna nááwa máíniyo suwaná

24 Ísu séna Manikón-aaí aúfáifimbo agaimakón-aaí ímba kawé'-úmai isé'a Manikóni fasi'aémbá ímba awáné'a pó'a miyáumai sáwísáwí-aaí wésewe.

25 Pukémpinkembo iyáfasinesa wiyómpa'o imaiyan-kanaa aaré ímba maíyasa waaí ímba maíyamba ésa Manikóni kísau-waasimo wiyómpa'o méraawimo ontembá minínínákwá'á miyáumai aaré ímba maíyasa waaí ímba maíyamba ónááwe.

26 Waási pukémpinkembo iyáfasinaiyamba Mósese minááísáféna agaimakáíye. Aúfáifimba agaimaréna séna kári-taiya'a iyamó kaimbá ímba mintái káwisana mintáífinkémbá Manikó Mósésentafena séna Manikó úne. Enaíwá'ná Embaramuwe Áísáakiye Yékopuwe miwítí Manikó úne

siyáiyē. Maníkó minááímó siyáimba minkáúmbó-wáásí é'a púwúwasa utaráambanifo

²⁷ mináái siyáimba pósa miwí úwoi méraawe. Énifo kentáái sáwísáwí-ai siyáawe Ísu siyáiyē.

Aifaráán-ámáánkón-ai.

Mátíyu 22:34-40

²⁸ Súwana amáámbo sún-kwaasigo ména seyaafá'-wáásímó sumbá iséna Ísuni iyáákamai-ai iséna Ísumba áísai ena séna Maníkóní amáámpinkemba nóran-amaana aifaráámbán-iyó súwana

²⁹ Ísu séna aifaráán-ámáámbá sénaumne. Maníkón-ai aúfáifimba agaimaréna séna Ísareri-waasi ísáaro. Maníkó kentáási Fasi'aénkó éna mimbórá-Fási'aénkón-iyē.

³⁰ Maníkómpá'á

kentí Fasi'aénkómbá kentiruné kentí imáyáawe kentimané kentí fasi'aéné améro

agaimaréna siyáiyē.

³¹ Miwán-ánaenken-amaamba sénaumpo ísáaro. Maníkón-ai aúfáifimba agaimaréna séna

kesáfé-imáyáámó ontembá kentí

waási-imayaawara'a oro

agaimaréna siyáiyē. Minkáé'-ámáánkó seyaafá'-ámáámbá iyáákaraiyē Ísu simámuwana

³² minkwáásígó séna óraakoo érai'a sénda Maníkó weyáá Fasi'aénkón-ifo fí'o-fí'o-fasi'aemba ímba méraawe.

³³ Kesáámá Maníkómpátá kesiruné imáyáawe kesí fasi'aénésá wempá'á tuwéta miyásá onó. Kesáfé-imáyáámó úndantenta kesí waási-imayaawarata onó. Minkáé'-ámáánkó seyaafá'-ámáámbá iyáákaraiyē. Tóné sipisípiyē iyafímbá agaimái Maníkómbá amúndanifo mindáwara'a iyáákaraiyē séna

³⁴ miwámó súmba kawe'-imáyááfinkémbá súwana póna Ísu iséna séna Maníkómó kawáánimba wení ewaa'á méraane súwasa ísómbo Ísun-aaísafesa táá'a úwasa ímba áísai uráawe.

Maníkómó iyáfasinankaraiwai Káráísitin-ai.

Mátíyu 22:41-46, Rúku 20:41-44

³⁵ Ímba áísai uwaná Ísu óraa'-amaan-daumpa'a iména simátimena séna amáámbo sen-kwáásí sésa Káráísiti Téfitin-andafaken-kwaasin-iyē wésefo

³⁶ naaófá'á Maníkóní Ufaen-amútánkó Téfitimba imáyáa amúwana Téfiti Káráísitintafena séna kesí Fasi'aénkón-iyē siyáimba imó agaimakón-aufaifimba Téfiti agaimaréna séna

kesí Fasi'aénkóntáféna Maníkó séna kesiyáánúrapa'a fasi'aén-áémpá'á mara'-méná'a ení namuro-wáási iyáákaanasa miwí tai'ánáawe Maníkómó siyáin-ai Téfiti siyáiyē.

³⁷ Miyáumai Téfiti Káráísitintafena séna kesí Fasi'aénkón-iyē siyáimbanifo nóraumaiya wemá Téfitin-andafaken-kwaasin-iyē Ísu súmba Káráísiti Téfitini Fasi'aénkó éna Téfitin-andafaken-kwaasigon-iyē. Úwoi-waasi seyaafá'á

Ísun-aaí isésa aamoí uráawe.

*Ámáambo sen-kwáásítí aambá arááíwáéfomo siyáin-aaí.
Mátíyu 23:1-36, Rúku 11:37-54, Rúku 20:45-47*

³⁸ Úwoi-waasi seyaafá'á Ísun-aaí isésa aamoí wéuwana Ísu simátimena séna tuwímbaimo ámáambo sen-kwáásítí aambá arááíwáéfo. Minkwáásí ayáatáa-kuferai wiyésa naaópa'a afufumpa'a wénowasa pósa waási tuwánésa sésa óraa'-waasin-owe wésewe.

³⁹ Minkwáásí ámáán-daumpa'o ombá óraa'-waasimo máén-aempa'a imésa tanómbó kaúfópa'o ombá kawé'-áémpá'á mésa kawé-tómbá wénaawe.

⁴⁰ Minkwáásí keto'-íníntí óntawara naankwará'á umémbá wémaesa waási suwánésa súwí'a mósá maráíwae sésa karo'-áái tafisimai inái wésewe. Miyámó on-ánóndáá óraa'-umbai maenáawe Ísu siyáíye.

Keto'-ínínkó Manikómpá'á óntambo tukáin-aaí.

Rúku 21:1-4

⁴¹ Simátimena Ísu óraa'-amaan-daumpa'a ména óntambo túwón-anafeunkoni ewaa'á ména tuwánómba waásisomba tésa óntambo túwómba sáwífa'-ontawara'-waasi sáwífa'-ontamba túwówana

⁴² moóra'-keto'-ininko ímba óntamo makón-ininko téna kári'-ontamba kaetóyaráámba tuwówana

⁴³ Ísu wení kísau-waasi táántena séna érai'a simátime sune. Minkétó'-ínínkómó túwáin-ontanko seyaafá'-wáásimó túwáán-ontamba iyáákaiye.

⁴⁴ Miwí sáwífa'-ontafinkemba tuwímbai túwáafo wemá kári'-ontafinkemba mútú'a túwáimba póna ónta-iyaimba méiniye Ísu siyáíye.

13

Óraa'-amaan-dambo tawisínda-aaimo siyáin-aaí.

Mátíyu 24:1-2, Rúku 21:5-6

¹ Ísu mináái simátimuwasa óraa'-amaan-daumpakemba kárúwesa kúmúmba wení kísau-waasifinkemba moóráwigo óraa'-amaan-dantafena séna úwé awánaao. Maanóntán-dámbá kawé'á uráísana minóntámbá óraa'-ontamba wéraiye súwana

² Ísu séna maanóráá'-námbá awánaaro. Ánaaemba waási tésa mindámbá seyaafá'á tawísísuwesa seyaafá'-óntánkwará'á tawísísuwanaawe Ísu siyáíye.

Sáwí-kanaa tñiyemo siyáin-aaí.

Mátíyu 24:3-14, Rúku 21:7-19

³ Ísu mináái simátimena Órífi-omapa'a iména óraa'-amaan-damba awánómba Pítaawe Yémísiye Yóniye Énduruwe miyáumai-waasi Ísumo weyáá mérompa'a tésa áisai esa sésa

⁴ emó sénda nóin-kanaawa paapé íniiyo. Nóran-kwaamera ínataawa séta ampáánká'á Ísumo siyáimba miyá íniiyesa sénaumno suwaná

⁵ Ísu séna karo'-áái isé'a érai'e sefó káráwiyoro.

⁶ Sáwífa'-waasi tésa kesúwí'a másesa sésa Manikómó iyáfasisinkaraiwai úne síyasa sáwífa'nanka minkáró'-ááisáfesa érai'e sénáawe.

⁷ Tiyááwemo siyáan-aaí némpakena'i ewaakéná'i isáiyana ímba táá'a íno. Miyán-kánáámó tinda mindá ímba seyaafá'-tántáá'ó tai'áínda-waame'an-íye.

8 Fí'lo-fi'on-aempa'-waasi tiyánááwe. Moórá-kawaa-waasimo ésa moórá-kawaa-waasi timááraasafesa iyáfasine tiyáaro síyasamo ésa iyáfasinesa tiyánááwe. Fí'lo-fi'om-barafa'a óraa'-marima tániye. Fí'lo-fi'om-barafa'a aawai tániye. Miyán-tántáá'ó paápé ina'a sé'a seyaafá-tántáá'ó tai'áínda-kanaa ímba tiyáifo iyámpóimo matinkánae owanamó óraa-ti'lo intembá umbai-kánáámó tinda minkánáa paápé iye seró.

9 Miyán-ááísáfé'a káráwiyoro. Kawáá-wáási kembiwí tí'maesa óraa'-waasifa'a mótinkesa aaifimbá maitinkésa ámáán-daumpa'a mótinkamesa kentáfésamo fasi'ámaimo méraiyantafesa ta'óto'mai tí'maesa kámáni-óraa'-waasifa'e kawáá-wáásifá'é mótinkesa aai simátinkaiya'a minóráá'-wáási kesáái simátimenaawe.

10 Aifa'á ásé-aaí seyaafá'-márafákén-kwáási simátimapa'a wényiana ánaaemba seyaafá-tántáá'ó tai'áínda-kanaa tíniye.

11 Ta'óto'mai aaimó simátínkénka'a nóran-aaíya sénaumno-imayaa ímba óraa'a é'a ímba kentí imáyáafinken-aaí sénááfo Manikóni Ufaen-ámútánkó síyan-aaí táaka tinkáína'a mináái sénááwe.

12 Tuwímbai tífarawaawi tí'mai fí'owi timíyasa tínkamiyasa puwónááwe. Tifoísáimo ésa tíráámarimba tí'mai fí'owi timíyasa tínkamiyasa puwónááwe. Iyámpóisombo ésa tinófoi tí'mai fí'owi timíyasa tínkamiyasa puwónááwe.

13 Kentáfé'ó fasi'ámaimo méraiyantafesa seyaafá'nánká tiyámba uwátinkanaawe. Ímbo ifátuwesamo kentáfésa fasi'ámaimo méraiyaui tai'áínda-kanaara'a Manikó tí'mai kawepá'á métinkainiye.

Sáwí-kanaagon-aaí.

Mátíyu 24:15-28, Rúku 21:20-24

14 Ísu mináái simátimena séna ánaaemba sáwí'lo íyan-tantaako uwófi'a íyam-baruka'a paápé íniye Ísu siyáíye. Kemá Máaka sune. Maanáúfáímó torausiyawi táako péé sína'a ísáaro sune. Ísu séna uwófi'lo

í-márúkálá paápé ínasa awánáiyamba Yúndiyaa-marafa'lo méraiyan-kwaasi omápata tuwaantantésa iyónááwe.

15 Ontará'ó méraiyan-kwaasi ímba naaúmpa'lo iyiyamba óntama ifátuwesa úwoi tuwaantantésa iyónááwe.

16 Kísaufa'lo méraiyan-kwaasi ímba naaópa'lo tiyamba unáánkwátói ifátuwesa úwoi tuwaantantésa iyónááwe.

17 Tímúka'-inine umaran-iyámpóiwará'-íníné minkánáa sáwí'a ónááwe.

18 Tuwaantanté'lo iyiyamba táwi'lo índa-kanaa miyá únafo sé'a Manikómpá'á inai seró.

19 Minkánáámó tinda óraa'-umbai tániye. Naaófá'á Manikó maramó úmaronka'e káfé'wara'e miyán-úmbái-tántáá'á ímba tiyáíye. Ánaenkwar'a miyán-úmbái-tántáá'á ímba tíniye.

20 Miyán-úmbái-tántáá'ó índa-kanaa Fasi'aénkó ampáásé úmakaiye. Miyán-úmbái-kánáámó ayáatáaka'lo íninkakaa seyaafá'-wáási ímba úwoi túnamai méraawisino. Manikó wempari'lo úmakain-kwaasisafena imáyáa éna miyán-úmbái-tántáá'á ampáásé uráíye.

21 Ampáásémó ínasa tuwímbai simátimesa sésa Manikómó iyáfasinankarawai mifá'-maafa'a méraiye síya'lo é'a ímba ísáaro.

22 Tuwímbai paapé ésa karo'á sésa Maníkómó iyáfasisinkarawai úne síyasa tuwímbai karo'á sésa Maníkón-aaimo simátimundawi úne simátima'maesa níyamba ímbo awánen-kisau maésa Maníkómó wempari'o úmakain-kwaasi karo'á simátinkanæ sésa miyán-óráá-kísáú maénááwe.

23 Miwísáfé'a érai'-waasin-owe sefó sé'a ímbo paapé uráanka'a aifa'á simátimumpo káráwiyoro Ísu siyáiyé.

Ísumo marapá'ó kumínda-aii.

Mátíyu 24:29-35, Rúku 21:25-33

24 Ísu mináái simátimena séna miyán-úmbái-tántáá'ó tinda-kanaa tai'áánana aafáúgó kumeu'á ínana wiyónko ímbo sán-káínana

25 o'á wiyómpakemba kuntínana wiyónko tora'náára'a ína'a

26 kemá waási úranko óraa-fasi'aenkwará sáwara'a ainánká kúmóna'a suwánánááwe.

27 Wiyómpaken-kisau-waasi ti'maráanasa Maníkómó wempari'o úmakain-kwaasi seyaafá'-márafákémbá ti'maesa moórafimba túwaandu ónááwe Ísu siyáiyé.

28 Ísu mináái simátimena séna moórá naan-táígon-áwi'a fiki-taigontafe'a imáyáa úmai ísáaro. Asáómó agáinda awáné sé'a áú'o sínda-kanaa kárika'a tíniye sénááwe.

29 Miyámó intembá kemó sún-da-tantaa'a ína'a awáné sé'a kárika'a kumíniye sénááwe.

30 Érai'a simátime sune. Káfé'lo méraan-kwaasi tuwímbai ímbo pukáiyanka'a kemó sún-da-tantaa'a paapé íníye.

31 Wiyóne marawé tai'áánana kesáái ímbo tai'áínda úwoi waé'wae'a íníye Ísu siyáiyé.

Kúmón-da-kanaa waási ímbo ísaraawemo siyáin-aii.

Mátíyu 24:36-44, Rúku 17:26-30,34-36

32 Ísu mináái simátimena séna kúmón-da-kanaa aafáúmá waási ímbo ísááwasa wiyómpaken-kisau-waasiwara'a ímbo ísááwa'a kemá Maníkón-ááninko ímbo ísáúnana kesifo weyáá ísaraiye.

33 Kemó kúmón-da-kanaa ímbo ísaraiyanka'a kumónaumpo káráwiyoro.

34 Miyámó intenkáán-úmai maarán-ááin-íye. Moórá-oraako némpa'a wáú koméranæ séna wení kísau-waasisafena kísau máéro séna ti'má'mæ wéwena ontará'ó kawáániwaintafena séna káráwiyuwo séna kóuraiye.

35 Naankóní aanáfómó tinda-kanaa ímbo ísáántemba kemó kúmón-da-kanaa ímbo ísaraafo káráwiyoro. Siyatarórá'í wááwáiyá'i fenáíndarara'i nó'waana'i kumónaumno minkánáá ímbo ísaraafo

36 kentáfé'a ímbo imáyáamo wéiyanka'a kumúnafainifo wéto'mayaan-e'a simu'maráaro.

37 Kemó simátimunda seyaafá'-wáásísáfé'a sumpo káráwiye'a méraaro Ísu siyáiyé.

14

Ísumbo tufuwíyan-aaimo siyáan-aii.

Mátíyu 26:1-5, Rúku 22:1-2, Yóni 11:45-53

1 Ísu mináái simátimena naaófá'ó Maníkó Yúnda-a-waasi tíyótimo í-tánómbá ímbo intóráin-tantaa'wara-pereti agáún-kanaa aúnkáraamba

úwasa kae-kánáá úwoi mésa óraa'-amaan-kisau-waasiye áamáambo sun-kwáásíyé sésa nóraumaisaawa Ísumba aúpá'á ta'óto'maisaawa tufuwónaumno.

² Seyaafá'-wáási tíyááfainifo tanómbo kaufiyan-kanaarata ímba tu-fuwónaumne siyáawe.

Ísumbo asaa-wiyúm-básáwémbó a'ánkarain-ai.

Mátíyu 26:6-13, Yóni 12:1-8

³ Suwaná Ísu Pétáni-naopa'a koména moóráwígon-awi'a Sáimonini naaúmpa'a áumo námombo kón-kwaasigoni naaúmpa'a ména tómbá wénowana moóra-ininko iyéna asaa-wiyúmbó ún-basawemba óraa'-ontankakembo méyábakaim-basawemba maimaéna iyúmba minánáféúmbá tafántuwena Ísu a'nómpímbá fatimarowasa

⁴ tuwímbai keáímbá sésa aaisambá aéésa nóra sénawa mimbásáwémbá úwoi fatiyankaiyo.

⁵ Mimbásáwémbó fí'owi timénamo óraa'-ontamba maiyénamo ímbo óntamo makáan-kwaasi tíméraambaniye sésa minínínkómbá aaisambá áúwana

⁶ Ísu séna ifátuwe'a ímba aaisambá aééro. Kawe'a' asínkáíye.

⁷ Ímbo óntamo máráán-kwaasi kesé'a maé'mae'a íya'a túwa'nai ónae sé'a túwa'nai ónááfo kemá kesé'a marapá'á ímba maé'mae'a ónaumne.

⁸ Minínínkó wení imáyáafinkemba kawe'a' asínkáíye. Púwóndara'a masawémba asínkésa utánáafo minínínkó é'a masawémba asínkáíye.

⁹ Érai'a sumpo ísáaro. Kesí ásé-ai seyaafá'-mápá'á simátimesa minínínkómó uwásínkáín-ai simátimiyasa táaka'a maránááwe Ísu siyáíye.

Yúndasi Ísuni pintaru'ó maiyáin-ai.

Mátíyu 26:14-16, Rúku 22:3-6

¹⁰ Súwana Ísuni kísau-waasi sísamaifakemba kae'á kumbaimái-waasifinkemba moóráwígon-awi'a Yúndasi moóra-awi'a Ísakerioti óraa'-amaan-kisau-waasifa'a wéna séna túwa'nai ona'á Ísumba ta'ótoranaawe súwasa

¹¹ ísésa aamoí ésa sésa miyámó inda-méyámbá óntanta aménaumne suwaná nóraumaiya Ísumba aráátiménasawa ta'ótoranaao-imayaa ómbarena úmaena kuráíye.

Tíyótaimo í-tánómbó kauráan-ai.

Mátíyu 26:17-25, Rúku 22:7-14,21-23, Yóni 13:21-30

¹² Yúndaa-waasi ímbo intóráin-tantaa'wara-pereti agáún-kanaa túntemba tíyótaimo í-tánón-kánáá sipisípi-araa'a tufú'mai káúfúnka'a wení kísau-waasi Ísumba taáisai esa sésa tíyótaimo í-tánómbá nááfataawa kaufónaumno suwaná

¹³ kae'á ti'maréna séna Yérúsaremu-naopa'a wiyana moóráwigo nonánámó maimaé wíndawimba arááiwáékaiyo.

¹⁴ Wemó naaúmpa'o iyíndafa'o naankón-afowámó mérainakai kosimámekai óraako áisai ena séna kesí kísau-waasise'a náán-aempara tíyótaimo í-tánómbá náanaumno wésíye kosimámékaiyo.

¹⁵ Wemá afófumayaa'-nankoni óraa'-aempa'a aráátimiyasi. Kúfu'owándáíyan-tantaa'a mimpímbá wéraiye. Seyaafá'-tántáá'á to'mayaa úmarekai minká'á kausínkáakaiyo súwasarai

16 mindárai isésarai Yérúsaremu-naopa'a wésarai Ísumo sún-tantaa'a wérowasarai minká'á tanómba kauwánkaraaye.

17 Tanómba kaumakóyasa fenómpinka'a Ísu wení kísau-waasise mindáúmpá'á imésa

18 tómbá wémandesa uwaná Ísu séna kempínkémbá moóráwigo kesé'a tómbó wénaiwai kembá namuro-wáásí aráátiminiye súwana

19 tirunkó umbái tówasa moórá-mora áisai esa sésa kewá'íyo símaesa kuwaná

20 Ísu séna moóráwigo wení tón-ayai maimaéna kesé'o moórá-taufapimba tú'maimo náíndawi wemá kembó namuro-wáásímó aráátimindawin-iyé.

21 Naaófá'á Maníkón-ai aúfáifimba agaimaréna séna waási úranko puwíniye siyáintemba pó'a púwónana namuro-wáásímó aráátimindawi sáwí-meyamba máíniye. Wembó ímbo ma'ánkaraankakaa kawé'á isinó Ísu siyáiyé.

Ísu wení kísau-waasi tómbó tímakin-ai.

Mátíyu 26:26-30, 1 Kórinti 11:23-25

22 Súwasa tómbá wénowana Ísu péréti maisoréna Maníkómpá'á súwiyo séna tafámbai tíména séna mindá kesún-ifo maimái naaró séna

23 ándá-aran-dombo wéron-anafeumba maisoréna Maníkómpá'á súwiyo séna tímúwasa seyaafá'á nowaná séna mindá kesí naaén-iyé.

24 Kesí naaemá sáwí-waasisafena kumínda póna Manikó kesé'a kááisamai méraiwaé séna mináú-áái símai kááisamakaiye.

25 Simátimé'a súné. Aneka'á ándá-aran-domba ímbo nánaumpo Manikó wení waásimo kawáánipa'a mé'a ándá-aran-domba aú-nomba nánaumne Ísu súwasa

26 Manikóntáfésa ísámaj imá simásuwesa mindáúmpá'á tuwésa Órifi-omapa'a iyáawe.

Pítaa ánaaeni'a uwásinkainiyemo siyáin-ai.

Mátíyu 26:31-35, Rúku 22:31-34, Yóni 13:36-38

27 Órifi-omapa'a imérowana Ísu simátiména séna Maníkón-ai aúfáifimba agaimaréna séna Manikó séna

sipisípiya'o kawáániwaimba tufúwónasa

sipisípisomba wété ónááwe Manikó siyáiyé

siyáimba póna táa'á ína'a siyuwé'a wété ónááwe.

28 Énifo púwónasa utámaraiya iyáfasine'a kentí aifa'á Káriri-aemapa kona'á kesínaaemba kónááwe Ísu súwana

29 Pítaa séna seyaafá'nánká auwésa wété ónááfo kemá ímbo miyá ónaumne súwana

30 Ísu séna érai'a simáme súné. Káfé'-no'waamba kokórigó ímbo kae'-í'a ááimo siyáindara'a emá kaumbo-iká'á kentáfé sé ímbo awánáúnda-waasin-iyé sínone Ísu Pítaantafena súwana

31 Pítaa óraaka'a séna enté'lo sínkamonae íya'ó é'a ímbo auwé'a kónaumne súwasa wení kísau-waasi seyaafá'á miyá simásaraawe.

Ísu Kétésémánifa'a inaimó siyáin-ai.

Mátíyu 26:36-46, Rúku 22:39-46

³² Seyaafá'á miyá simásuwesa Ísuwe weni kísau-waasiye taaiyámófa'á áwí'a Kétésémánifa'a komésa Ísu simátimena séna maanká'-méráiy'a'a Manikómpá inai kosenó séna

³³ Pítaane Yémísine Yónine tí'Maena komérowana umbai-tántáákó arumbá sáwí'a úwana

³⁴ simátimena séna kesirunkó umbaisé'a taisá pó'a púwóraantamba wéune. Maanká'-mé'a káráwiyo séna

³⁵⁻³⁶ tiyuwéna ewaa'á wéna Manikó óraakon-iyé séna mara'á kumbéna inafínkembá séna kesifóo seyaafá-tántáá'á kanaa'á wéonda po kanaán-iyé. Ewé sémo e maanúbái-tántáá'ó kempá'ó tinda maisiyuwé éniфо ímba kesí imáyáan-ifo ení imáyáa arááíwáéno Ísu siyáiyé.

³⁷ Ísu inai simásuwena weni kísau-waasiyaufa'a téna tatuwánómba tún-kwaigurówana tatúséna Pítaantafena séna Sáimoniyo a ún-kwaiguré ímba kanaa kárika'a káráwiye méraane.

³⁸ Waántáwanko tísai úmai isánae-aai kempá'á sifónifo Manikómpá'á inai seró. Imáyáago ewé sisaná áúgo umbaimó wétaimba mindá aúgáfaa'á wéiyé simátimena

³⁹ aneka'á tiyuwéna ewaa'á wéna súntemba Manikómpá'á inai kosimásuwena

⁴⁰ weni kísau-waasifa'a téna tatuwánómba tún-kwaigurówana tatúsúwana tógáfaate'á úwasa nóran-aaiya anondáá ímba simámuwana

⁴¹ tiyuwéna inai kosimásuwena kouweréna minkáumbóráúsáféna séna tímó waiguráamba é'anifo kembá waási úrankomba sáwí'o on-kwáási aráátiminasa ta'ótoraiyan-kanaa wétifo

⁴² íyáfasinewata wétiyapata konó. Kembó aráátimindawi wétiye Ísu siyáiyé.

Ísumbo ta'ótokaan-aai.

Mátiyu 26:47-56, Rúku 22:47-53, Yóni 18:2-12

⁴³ Ísu mináái wésuwana weni kísau-waasi sísamaifakemba kae'á kumbaimái-waasifinkemba moóráwígon-awí'a Yúndasi túmba wesé'a sáwífa'-waasi taánáinkwara paepáénkwara'a maimaé tumbá óraa'-amaan-kisau-waasiye áamáambo sun-kwáásiyé Yúndaa-óraa'-waasiye miwí tí'márówasa tumbá

⁴⁴ ááéma Yúndasi Ísumbo aráátimindasafena simátimena séna aaweyáámó uwánkáandawimba ta'óto'mae'a káráwímae'a koró siyónka'a

⁴⁵ póna Yúndasi Ísumpa'a téna séna óraakoo méraano wésena aaweyáá wéuwankowasa

⁴⁶ wesé'o tuwái Ísumba ta'ótórowana

⁴⁷ Ísuni kísau-waasifinkemba moóráwigo paepáé'a maimaéna aifa'-ámáán-káwáágóni kísau-waasigon-áá'a fagáúsuwuwana

⁴⁸ tun-kwáásísáféna séna kentáfé'a umén-kwáásín-iyé sé'a pó'a taánáinkwara paepáé'wara'a maimaé'a kembá ta'ótoranae sé'a wétewe.

⁴⁹ Sáwífa-kanaa óraa'-amaan-daumpa kesé'a mé'a kesááimo wésimatimundara'a ímba kembá ta'ótokaawe. Naaófá'á Manikón-aai aúfáífimbo agaimakáan-aai kembó miyámó uwásínkéne'a wétewe súwasa

⁵⁰ weni kísau-waasi seyaafá'á inkaisésa auwésa wété uwasa tun-kwáási Ísumba áí'maesa kuwaná

51 moórá-ifo¹-waasigo ampanta aantemba kára¹umaena Ísun-ánaaemba wéguwasa wembá ta¹ótórówana

52 ampantá awátuwena wátói-iyaimba kóuraiye.

Óraa¹-waasi Ísumba aaifimbó ánkaraan-aaí.

Mátíyu 26:57-68, Rúku 22:54-71, Yóni 18:13-24

53 Kóúwasa Ísumbo ta¹ótórówi áí¹maesa aifa¹-amáán-káwáágóni naaúmpa¹a móankesa mindáúmpá¹á óraa¹-amaan-kisau-waasiye Yúndaa-óraa¹-waasiye amáambo sun-kwáásiyé túwaandu urón-daumpa¹a móankowana

54 Pítáa tínaaemba nénka¹o témomba aifa¹-amáán-káwáágóni máapa¹-ontafinkemba iyéna naamaáifa iména i-wáásísé iyará¹á koména iyá wégaufiye.

55 Pítáa iyá wégaufuwasa óraa¹-amaan-kisau-waasiye Yúndaa-óraa¹-waasiye seyaafá¹nánká Ísumba tufuwíyana puwínda-aaigoni áwáu saafá uwaná ímba wérowasa

56 Ísuntafesa mósimesi-aaí sésa ímba moórá-aaí suwasá

57 tuwímbai iyáfasinesa karo¹á sésa

58 wemó sisatáámó isáúndasa óraa¹-amaan-damba waásimo uráan-damba tawísísuwe¹a kaumbo-kánáá maisuwé¹a waásimo ímbo íyan-damba ónaumne siyáiyé suwasá

59 minkwáásí ímba moórá-aaí suwaná

60 aifa¹-amáán-káwáágó iyáfasinena Ísumba áisai ena séna simánkáán-aaí anondáá ina sínono súwana

61 Ísu iséna ímba aaí súwana aifa¹-amáán-káwáágó áisai ena séna kesáámó áwí¹o mósá maráúndawin-ááninko e Maníkómó iyáfasinankaraiwai Káraísitiya¹onai simásimiyo súwana

62 Ísu séna kemá úne. Suwánena¹a kemá waási úranko Maníkó fasi¹aénkón-ayáánúrapa¹a fasi¹aén-áémpá imé¹a ainánká¹á kumónaumne Ísu súwana

63 aifa¹-amáán-káwáágón-arunko sáwí¹a úwana wení unáánkwátói tafétuwena séna Maníkómbá karaánáá¹a ankéna wesáféna simbá póta mináásísáféta aaifimbá maenkéta fí¹on-aaimo simánkáámba saafá únda póta ifátá tuwéta

64 Maníkómbó símaimo sáwí¹o uwánkáíntafeta nórasaawa ónaumno súwasa sáwí¹an-ifo tufuwíyana puwíno sésa

65 Ísumba tuwiyáái wí¹ankésa aúranka¹a ampantasámbá káátamakesa wétufuwesa sésa esáfé sé Maníkó iyáfasisinkaraiwai únemo séndawi ómpo kemá nááwa tufúnái simásimiyo suwasá i-wáásí áí¹mai tiyáántamba tufúkáawe.

Pítáa ímbo awánáúnda-waasin-iyemo siyáin-aaí.

Mátíyu 26:69-75, Rúku 22:56-62, Yóni 18:15-27

66-67 Pítáa naamaáifa ména iyá wégaufuwana aifa¹-amáán-káwáágóni kisaumo maún-arasigo téna Pítaamba taawánéna séna Ísu Násaretifakewiye¹o maéndawi óne súwana

68 emó sénda-aaí sááko ímba kawé¹án-iyé simásuwena máapa¹-ontafimba komérowana

69 minárásígó aneka¹á awánéna méron-kwaasisafena séna efiwáni waásifinkewin-iyé súwana

⁷⁰ aneka'á Pítaa séna ímbaniye simásuwena mérowasa kárika'a maémómba Pítaantafesa sésa éraitá súne. Kárirí fakewi po wení kísau-waasifinkewi óne suwaná

⁷¹ Pítaa aika'-maréna séna karo'-ááímó wésenanamo éna Manikó sínkaminiye. Sewímbá ímbo awánáúnda-waasin-iyé súwana

⁷² kokórigó aneka'á áái súwana Pítaa Ísumo simámakon-aaí ááka'-maréna miyá siyónka'a kokórigomo kae'-í'o ááimo ímbo siyáindara'a emá kaumbo-íká'á kentáfé sé ímbo awánáúnda-waasin-iyé sínone siyónka'a mináái ááka'-maréna áfááraumai ifi'á taráiyé.

15

Ísumba Páiratimpa'o áí'mae kuráan-aaí.

Mátíyu 27:1-2,11-14, Rúku 23:1-5, Yóni 18:28-38

¹ Úwasa aafáúmó iyáúsunka'a óraa'-amaan-kisau-waasiye Yúndaa-óraa'-waasiye amáámbo sun-kwáásiyé mimbórá-áái símai tarímaresa Ísumba ayáánka'a kára'umaresa áí'maesa Rómu-kamani-kawaagon-awi'a Páiratimpa'a kuwaná

² Páirati Ísumba áísai ena séna Yúndaa-waasiti kawáágowá óno súwana Ísu séna é'a séne súwasa

³ óraa'-amaan-kisau-waasi fi'o-fi'on-aaisafesa aaifimbá maénkówana

⁴ Páirati Ísumba áísai ena séna sáwífa'-aaí wésimankaafo anondáá ina moórá-aaí sínono súwana

⁵ Ísu iséna ímba anondáá súwana Páirati sáwífa'-imayaa uráiyé.

Ísumba tufuwíyana puwínomo siyáin-aaí.

Mátíyu 27:15-26, Rúku 23:13-25, Yóni 18:39-19:16

⁶ Naaófá'á Manikó Yúndaa-waasi tíyótaimo í-tánón-kánáá túntemba Rómu-kamani-kawaago séna seyaafá'nánká túwaandu urésa amoí ésa ándáfa'o mérain-kwaasigon-awi'a síya'a faú'auwaano séna minkánáá miyáumai ándáfaken-kwaasi faútínkáiyé.

⁷ Minkánáá moóráwigon-awi'a Párápási ándáfa'o maúmba ááéma tuwímbai kámáni-waasise tíyónka'a wemá moóráwigomba tufúwana puwúwasa ándáfa'a ánkárowana mérowasa

⁸ sáwífa'-waasi túwaandu urésa Páiratintafesa sésa moóráwigomba faú'ankaaó suwaná

⁹⁻¹⁰ Páirati imáyáa éna séna óraa'-amaan-kisau-waasi Ísuntafesa ímba óraa'-waasi-i'a ínkwaé sésa ta'óto'maesa kemp'á'á tíyáawe séna tísaí ena séna Yúndaa-waasiti kawáágóná faú'ankanaumno súwasa

¹¹ óraa'-amaan-kisau-waasi úwoi-waasi sáwífa'nanka wa'wisésa sésa Ísumba ímba faú'ankainompo Párápásimba faú'ankaaó simáméro suwasá isésa mináái simámúwana

¹² Páirati séna Ísumba Yúndaa-waasiti kawáágó iyémó sewímbá nóra ónaumno súwasa

¹³ óraaka sésa aaraa-táiyá'á tufíyana puwíno suwaná

¹⁴ Páirati séna nóra-sawira uráiyó súwasa óraaka'-óraaka'a sésa aaraa-táiyá'á tufíyana puwíno aantemba suwaná

¹⁵ Páirati miwí táái ewé senasá amoí uwásinkaiwae séna Párápásimba faú'ankena

i-wáásí simátimuwasa Ísumba áwiyandasamba áwiyonku^l-nowana Páirati séna áí'mae aaraa-táiyá'á mátufiyana puwíno séna Ísumba i-wáásí tímakaiye.

I-wáásí Ísumba karaánáá'o ánkaraan-aaí.

Mátíyu 27:27-31, Yóni 19:2-3

16 Ísumba i-wáásí timúwasa áí'maesa kámáni-waasiti naaúmpa'a móankesa seyaafá'í-wáásí táántowasa tamésa

17 naae-únánkwátói óraa'-waasiti unáánkwátóin-iyé sésa Ísumba uwánkesa óraa'-waasiti kámo'an-iyé sésa áwiyanda owepámai Ísu a'nómpimbá wiyankésa

18-19 karaánáá'a ankésa moórá-mora kífaesa sésa Yúndaa-waasiti kawáágó óne sésa táuntamba a'nómbá wétufamesa tuwiyáái wi'ankésa

20 karaánáá'a ánkásuwesa naae-únánkwátói faútuwesa wení unáánkwátói uwánkesa tufiyanamo puwíndafa'a áí'maesa kuráawe.

Ísumba tufúwanamo pukáin-aaí.

Mátíyu 27:32-44, Rúku 23:26-43, Yóni 19:17-27

21 I-wáásí Ísumbo áí'mae kumbá moóráwigo Sáíríni-naopakewin-awi'a Sáimoni wemá Árékísándaee Rúfaasinteti tifowá Yérúsaremu-nao'-ampa'a túwasa

i-wáásí ta'ótoresá Ísumbo tufiyan-aaraa-tai áúwaata'ankesa sésa áwa'nai úmae tiyó suwaná miyá úwasa

22 marésa moórá-maragon-awi'a Kórigótaafa'a wésa mináwíkóni áwáu a'nónayaantapa'emo supa'á wésa

23 ándá-aran-domba maiyésa áí'a tai'áínkwae sésa ikamó fain-tántáá'á mimpimbá marésa Ísumba ámúwana ímba naráiyé.

24 Ísu ímba nówasa áí'maesa aaraa-táiyá'á aiyayaampimba mátuwusumaresa wení unáánkwátói maénae sésa ááfésa tiyáananasa náawamo iyáákaindawi máiniye sésa miyá ésa

25 aafáúgómó áyana'o kain-kánáará'á tufúmba

26 Ísumbo tufúwanamo puwún-aaigoni áwáu aúfáifimba agaimarésa sésa Ísu Yúndaa-waasiti kawáágón-iyé agaimarésa aaraa-táiyá'á mósá marésa

27 uménté'o uyan-kwáásiyá'á tí'maesa Ísuni séfasesa'-arausampa'a aaraa-táiyá'á tufúsúmarowana

28 naaófá'á Maníkón-aaí aúfáifimba agaimaréna séna wemá sáwí'o onkwáásimo máépa'a méraisasa awánaraawe agaimaréna siyónka pósa miyá uráawe.

29 Aaraa-táiyá'á tufúsúmarowasa tuwímbai tésa tiyáámba tóipimba fáakesa tímántákái fa'ankésa karaánáá'a ankésa sésa úwé emá séma óraa'-amaandamba tawísísuwe'a kaumbo-kánáá maisuwé aneka'á ónaumne siyáampo

30 esáfé enáú áwa'nai ema eyáárika'a taaiyakémbá taútuwe marapá'á kumuwo suwasá

31 miyáumai óraa'-amaan-kisau-waasiye amáámbo sun-kwáásiyé sésa fí'owi túwa'nai éna wesáféna wenáú ímba kanaa'á áwa'nai íniye.

32 Maníkómó iyáfasisinkarawai é'a Ísareri-waasiti kawáágó únemo sé'éimba póna érai'o sé'éindamo éna weyáárika'a taaiyakémbá kumínata awané séta érai'a Maníkón-áánimban-iyé sénaumne suwasá miwímó

suntembá uménté'lo uyan-kwáásiyái séfasefa'-arausampa'lo aaraa-táiyá'ó tufúsúmarowiyai Ísumba karaánáa'a ánkaraaye.

Ísumo pukáin-aai.

Mátíyu 27:45-56, Rúku 23:44-49, Yóni 19:28-30

³³ Ísumba karaánáa'a ánkówana wáawái seyaafá'-áémpá'á túnkwéna aafáúmó taenónka'a túnkúmba

³⁴ Ísu óraaka Yúndaa-waasi-taaifinkemba séna eri eri rama sapakataniyemo súmba maará siyáiyé. Maníkó kesí Maníkóo nóra séwa siyuwáano súwasa

³⁵ minká'ó méron-kwaasi isésa tuwímbai sésa naaófá'ó Manikón-aaimo simátimakaiwaimba Íráiyaaamba wéaantaíye suwaná

³⁶ moóráwigo awaantanténa faru-táéná maimaéna ándá-aran-domba ika-nómpímba tu'maéna ofiyen-táemopimba sinúfaimaena náinkwae séna Ísun-óika'a mósá maréna séna Íráiyaa kuména taaiyakémbá kutaútuwaini ina taútuwainiyo séta amu'maréta méraumne súwana

³⁷ Ísu óraaka séna puwúwana

³⁸ óraa'-amaan-daumpa'lo ampanta-óntámó úmakomba sanaan-áyáiyákémbá itafé'maena marapá'á mútafetena kaesé uwágúwana póna Manikómpá'ó iyiyen-amba wi'makáiyé.

³⁹ Ísu óraaka'lo sénama puwúmba i-wáásítí kawáágó awánéna séna érai'a wemá Manikón-ááninkon-íye siyáiyé.

⁴⁰ Minááímó súmba sáwifa'-inimba awánánae sésa tumbá némpa'a tamésa awánaraawe. Miníníntómpínkémbá moórá-inimba Mágátáraa-naopakén-ininkon-awi'a Máriaaa úwana moórá-inimba ifó'-Yémísinte Yósisinte tinówan-awi'a Máriaaa úwana moórá-ininkon-awi'a Sárómi

⁴¹ miyáumai-inimba Ísumo Káírí-aempa'a núpa'lo wembó arááiwa'maesamo áwa'nai úmae kuráan-inimba Ísu Yérúsaremufa'lo túmba miníníntómbá tésa aaraa-táiyá'ó tufúsúmaronka némpa'a tamésa awánaraawe.

Ísumbo utaráan-aai.

Mátíyu 27:57-61, Rúku 23:50-55, Yóni 19:38-42

⁴² Miníníntómbá tamérowana Yúndaa-waasi ámáan-aaimo isón-kanaa aafáyáaraamba úwana káfékaamba fenómpinka'a moóráwígon-awi'a Yósepi Árimátíyaa-naopakewi

⁴³ wemá óraa'-waasi éna kawé'-wáásí éna Maníkó wení waási kawááníníyé séna amu'makówi ímba áatafena úmba Páiratimpa'a téna Ísun-áúma utánáifo simiyó súwana

⁴⁴ Páirati imáyáa éna éra pukáiyó séna i-wáásítí kawáágómbá áántena séna Ísu éra pukáiyó súwana

⁴⁵ ewé é'a pukáiyé simámuwana Páirati séna kanaámpó Ísun-áúma minínone súwana

⁴⁶ Yósepi aú-ampanta komaimaé tiyéna Ísun-áúma aaraa-táiyákémbá tataú'mai minámpántáímbá asáúumaena maimaéna aúsámakon-ontan-aifimba mámarena óika'a óraa'-ontantamba awááúwasuwéna kúwana

⁴⁷ Máriaaa Mágátáraa-naopakén-ininko úwana araámáó Yósisin-anówae'a mésarai Ísumbo utámaromba taawánésarai kurááye.

16

Ísu pukáimpinkembo iyáfasinkain-aii.

Mátiyu 28:1-8, Rúku 24:1-12, Yóni 20:1-10

¹ Yúndaa-waasimo saagon-kánáá tai'ówasa kaumbo-inímbá Máriyaa Mágátárraa-naopaken-ininko úwana araámáó Yémísin-anówa úwana Sárómi úwasa miyáumai-inimba Ísun-áúra'a asaa-wiyúm-básáwémbá máa'ankanae sésa

² ááema aafáúmo iyáúsunka'a mimbásáwémbá maimaésa Ísumbo utámakopa'a kumbá

³⁻⁴ aampa'á wéwesa sésa óika'o awááúwasukaan-ontamba óraa'-ontamba póna nááwa súwa'nai énsaawa óikaken-ontamba waétuwainiyo sésa awánomba minóntámbá é'a fawátukowasa awánésa

⁵ minóntán-aifimbo iyúmba moóra'-ifo'-waasi waén-únánkwátóiwara'-waasigo minká'á mérowasa awánomba táá'a úwana

⁶ simátimena séna ímba táá'a íno. Ísumba Násaretifakewimba aaraa-táiyá'a tufúwówanamo pukáiwaimba taawánánae sé'o wétemba pukáimpinkemba iyáfasinena kówéna ímba maanká'á méraifo utámakaampimba iawáné'a

⁷ wení kísau-waasiye Pítaane kosimátime sé'a Ísu siyáintemba pukáimpinkemba iyáfasinena kentí aifa'á Káriri-aempa'a wína'a koawánánáawe. Mináái kosimátíméro súwasa

⁸ minóntán-aima tuwésa táá'a éna tinekembá tata'á úwasa tuwaantantésa wésa táá'a úntafesa mináái ímba kosimátímakaawe.

Máaka kemó súnnda-aii tai'áiyé.

Ísu paápé úwana Máriyaamo awánarain-aii.

Yóni 20:11-18

⁹ Sondaará'á ááema Ísu pukáimpinkemba iyáfasinena aifa'á Máriyaa Mágátárraa-naopaken-ininkon-aúranka'o paápé úmba ááema Ísu minínínkón-arumpinkemba afakaeté-sawi-amutambo maiyáúkain-ininkon-aúranka'a paápé úwana

¹⁰ awánéna wení waási ifi'ó wétopa'a kosimátimuwasa

¹¹ Ísumo aúnarowana minínínkómó awánón-aii simátimumba isésa ímba ísámai kawé'á uráawe.

Éméyási-nao'-ampa'a Ísumbo awánaraayan-aii.

Rúku 24:13-35

¹² Minkákémbá kae'-wáási némpa'-ampa'a wéguyana Ísu fi'on-kwaasiyaamba úmaena minkáé'nárai túranka'a paápé úwasarai awánésarai

¹³ kouwerésarai Ísuni waási tasimátímúwasa ímba ísámai kawé'á uráawe.

Ísuni waási wembó awánaraan-aii.

Mátiyu 28:16-20, Rúku 24:36-49, Yóni 20:19-23

¹⁴ Minkákémbá Ísuni kísau-waasi sísamaifakemba moóra kumbaimái-waasi tómbá wénowana Ísu paápé úwasa awánowana Ísu aaisambá tiyéna séna kemá pukáundafinkembo iyáfasinkaunda suwánaresa simátíméwa'a isé'a sirumbá wéfaiyaraawe sé'a tuwarónaawaro wéowe. Simátímén-aaisafe'a érai'emo seráámbá ímba érai'e siyáawe simásuwena

¹⁵ séna kesí ásé-aii seyaafá'-máráfá'á simátimapa'a koró.

¹⁶ Kesááisafesa érai'e sésa kenká'á timankúnkúmba ésa nombó maíyana Maníkó miwí sáwí'o úmáimo mérempinkemba faútinkainifo kesááisafesa ímba érai'e sésa timankúnkúmba íyawi Maníkó aaifimbá maitinkáiniye.

¹⁷ Kesááisafesa érai'e sésa kenká'á timankúnkúmba íyawi ímbo awánaan-kisau maésa kesí fasi'aéntámbá waási tirumpinkémbá sáwí-amutamba maitiyuwésa fi'on-aaifinkemba sésa

¹⁸ waaifaimbó ta'ótoraiyana unkutíndamo ésa ímba puwésa puwíyandombo náiyambo ésa ímba puwésa tí'o índá-waasimo tiyáámbo ta'ótoraiyamba asófatinkanaawe Ísu siyáiyé.

Maníkó Ísumba aiyówanamo iyáin-aaí.

Rúku 24:50-53, Aantá-waasi 1:9-11

¹⁹ Fasi'aénkó Ísu mináái simásuwowana Maníkó Ísumba áí'maena wiyómpa'a móankowana Maníkón-ayáánúrapa'a fasi'aén-áémpá'á mérowasa

²⁰ Ísuni kísau-waasi seyaafá'-márafá'á ásé-aaí simátímapa'a kuwaná Fasi'aénkó túwa'nai úwasa waási ímbo awánaraan-kisau maúwasa awánésa sésa maanááímó simásíménta érai'-aain-iye siyáawe.

Mináái tai'áiyé.

Rúku

Ísu wiyómpa'a iyówana Rúku tuwímbai-aatai maisuwéna Ísun-aaí agaimakáíye. Rúku ímba Yúndaa-waasin-ifo fí'onkaa-waasigo éna tíyofaan-kisau maiyáíye. Kíríki-waasi Ísun-aaí isáíwae séna maanáúfái agaiyáíye. Kíríki-waasi arupíse úmáimo méraamba tiráái tain-kwáásín-owe séna maanáái agaiyáíye. Ísu érai'a arupíse-waasi póna arumbó wéuwatinkaiwain-íye. Manikómpá'á inaimó sen-áíyé Manikóní ámútankon-aaíye sáwí'ó um-béyámbá Manikó maisiyúwáín-aaíye miyán-áái Rúku agaimakáíye.

1-4 Óraako Tíófírasiyo moórá-aaí sénaumpo isaaó. Manikó kentááfímbá paapé uráimba aifa'ó awánaraan-kwaasi mintántáákón-aaí simátíma'maesa iyáamba isasá kentáá wésimasimewe. Sáwifa'nanka mináái érai'-aaí agaimakáamba minááígóní áwáú kawé'-úmai isé'a aifakén-ááíyé afufumpinkén-ááíyé ánaaenken-aaíye agai-amúne. Ísaraanda-aaí érai'-aaíyá'í karo'-ááíyá'iyompo mindásafe'a maanáúfái agai-amúmpo toráumai isaaó.

Yónimbo ma'ankáínda-aaímo simámakain-aaí.

5 Yúndiyaa-marafaken-kawaagon-awi'a Éroti méron-kanaafimba moóráwígon-awi'a Sékáráíya Ápáisaani akún-ándáfákén-kwáásí ména Manikóní amáán-daumpa'a kisaumo maúwai mérowana awaainkón-áwí'a Írisápéti Éronini akún-ándáfákén-ínínkó Manikóní amáán-daumpa'a kisaumo máún-kwaasiti akún-ándáfákén-ínínkó úwasarai

6 Manikón-aúranka'a minákwá'á kawé'-úmai mésarai Fasi'aénkón-aráái waésarai wení amáamba kawé'-úmai isésarai

7 age-ínímbá ména iyámpói-íyaimba mésarai wauránaráamba káguraaye.

8-9 Wauránaráamba káguyasa Sékáráíyaani akúmbá Manikóní amáán-daumpa'a kisaú maésa miyá úmae iyésa miwítí kisaú tuwínkaa'ésa Sékáráíyaamba iyáfasinankowana asaa-wiyúmbó índa-tantaa'ó agáíndasafena Fasi'aénkóní óraa'-amaan-daumpa'a iyúwasa

10 asaa-wiyúmbó índa-tantaa'ó agáí-kánáá seyaafá'á Yúndaa-waasi máápa'a mésa Manikómpá'á inai wésuwana

11 Sékáráíya Fasi'aénkóní óraa'-amaan-daumpa'a iyúwana asaa-wiyúmbó í-tántáá'ó agáí-táárégóní ayáánúrapa'a wiyómpaken-kisau-waasigo paapé úwana

12 Sékáráíya awánéna kantúmba maréna inkaisúwana

13 wiyómpakewi séna Sékáráíyaaó ímba inkaisuwó. Manikómpá'ó inaimó sénda isáíntafena enawaainínkó Írisápéti iyámpói máínífo miniyámpóígón-áwí'a Yóniye siyó.

14 Ma'ankáínana enarunkó aamoí ínasa fí'on-kwaasiwara'a aamoí onááwe.

15 Ma'ankáíndara'a Manikóní Ufaen-ámútánkó miniyámpóígón-arumpimba óraa'a ínana ándá-aran-done uwóí'ó on-dóné ímba náino. Manikón-aúranka'a wenáwí'a óraa'a íníye.

16 Wemá óraa'a éna Ísareri-waasisomba tafisínasa miwítí Fasi'aénkó Manikómpá'á aneka'á ténááwe.

17 Wemá Manikón-aaimo simátímakowin-awi'a Íráiyaa uráintemba fasi'ámai ména Fasi'aénkóni aifa'á wéna tifoísáiyé tíráámarine tafisínasa taankarotámai méranaawe. Aaimó ímbo isáíyan-kwaasi tafisínasa arupísemo on-kwáásímó íyantemba ésa kawé'-ímáyáá ónááwe. Miyáumai Fasi'aénkómó kumíndasafena wení waási to'mayaa uwátinkainiye wiyómpakewi súwana

18 Sékáráiya séna kesuwaainínkóekai wauránaráamba káguraufó nóra séra minááísáfé'a érai'e sénaumno súwana

19 wiyómpakewi séna kemá Képarieri mé'a Manikón-aúranka'a méraunana kawé'-áái siména si'maráisa'a músimamundasafe

20 ímba érai'e sémpo emá ímba aaimó sindá mérenana ánaaen-kanaa kemó súnda-tantaa'a paápé ina kawé'-úmai aái sínone súwasa

21 máápa'o méron-kwaasi Sékáráiyaamba amu'matuwé mésa sésa óraa'-amaan-daumpa'a nóintafenawa ayáátááka'a méraiyo wésuwana

22 máápa'a kuména ímba aái súwasa óraa'-amaan-daumpa'a kaainkáámbá awánaraiye suwaná ayáán-kwaame'naame'a wéena ímba aaimó súmba ména

23 wení kísau-kanaa tai'ówana wení naaópa'a kuráiyé.

24 Komérowana awaainínkó Írísápéti ámu'a paápé éna aúpá'á séfataase-wiyomba maéna

25 séna Fasi'aénkó kawé'á uwásinkena miyámó uráintafe'a aamoí é'a ayáátááka'a iyámpói ímbo matinkáúnda misígáémó ímbá tai'áiyé Írísápéti siyáiyé.

Ísumbo ma'ankáinda-aaimo simámakain-aii.

26 Írísápéti ámúka'a ména afa'mórée-wiyomba maisuwówana Manikó wení kísau-waasion-awi'a Képarierimba wiyómpakemba ai'marówana Kárirí-marafa'a Násareti-naopa'a kuména

27 moórá-arasigon-awi'a Máriaaambo simámindasafena kunkáiyé. Minárásigó ímba waaí maiyón-arasigo Téfitin-andafaken-kwaasiya'a áwí'a Yósepinka'a aái tarímarowana

28 wiyómpakewi Máriaaampa'a kuména séna méwa'ono. Manikó aamoí uwánkena esé'a méraiye simámuwana

29 óraa'-imayaa éna séna minááígóni áwáu nóran-aaisafenawa siyó súwana

30 miwá séna Máriaaoo Manikó aamoí uwánkáífo ímba áá'a íno.

31 Ámú'o kaumáimo iyámpóimo ma'anké áwí'a Ísuwe simánkainone.

32 Wemá óraa'a éna óraa'-waasi-i'a ínasa iyáákamai-Fasi'aenkon-áánikon-iye sénááwe. Aíwá'nágon-awi'a Téfitimo kawáá-kísáúmó maiyáintemba Manikó kawáá-kísáú aminana

33 Yékopun-andafaken-kwaasi kawáá-kísáú waé'wae'a ínana minkáwáá-áwí'á ímbo tai'áinda waé'wae'a íníye Képarieri súwana

34 Máriaa séna nóra séwa sénó. Kemá ímba waaí maiyé'a úwoi méraumne súwana

35 wiyómpakewi séna Manikóni Ufaen-ámútánkó esé'a mérainana iyáákamai-Fasi'aenkoni fasi'aémbá embá amína po ma'ánkénasa áfááran-iyampoi Manikón-áánimban-iye sénááwe.

36 Enamáára-a-ininkon-awi'a Írísápéti áráamba kéna ámu'a kauráiyé. Age-ínimbán-iyé wésewana ámu'a kauréna afa'mórée-wiyomba maisúwáiyé.

37 Maníkó seyaafá-tántáá'á fetóí wéena wenkwará'á miyá wéuwankaiye súwana

38 Máriaa séna Maníkóni kísau-arasi úmpo simásimendantemba Maníkó kembá miyá íniye súwana Maníkó ai'mákowi auwéna iyáiyé.

Máriaa Írísápétini namu'ó kuráin-ai.

39 Iyúwana kárika'a Máriaa ména iyáfasinena minúwóiyáán-úmai Yúndiyaa-marafa'a omápa'-aempa'a moórá-naopa'a wéna

40 Sékáraíyaani naaúmpa'a iyéna Írísápétin-awi'a mó tówana

41 Írísápéti Máriaa amóisáúmba isówana iyámpóigo anówan-arumpimba ména úwaaúwa úwana Maníkóni Ufaen-ámútánkó Írísápéti arumpimbá óraa'a úwana

42 óraaka séna Maníkó kawé'á uwánkena fí'on-inimba kárika kawé'á uwátinkena embá óraaka kawé'á uwánkaraiye. Ma'ánkéndaiyampoigonkwara'a kawé'á wéuwankaiye.

43 Ímba súwí'wara'-inimba úndanifo kesí Fasi'aénkómbá ma'ánkéndaininko éma kesí namu'á wétene.

44 Enamóisáúmba isáúnana sirumpimbó mérain-iyampoigo aamoí éna úwaaúwa uráiyé.

45 Maníkó simámakain-ai érai'a paápé íniye séndasafena Maníkó kawé'á uwánkaiye Írísápéti siyáiyé.

Máriaa Maníkón-áámóí éna imó siyáin-ai.

46 Súwana Máriaa séna kesí imáyáago Fasi'aénkón-áwí'a mósá wémaraisa'a

47-49 Maníkóni kísau-arasi úwoi-arasi únana ken-imáyáá isaná sirunkó kawé'á isa'á Maníkó kawé'-ámpá'ó mésínkáíwaimba aamoí uwánkaumne. Maníkó óraa-fasi'aenkwarawi óraa'a uwásínkáimba pósa kentáfésa sésa Maníkó kawé'á uwánkaraiye sénááwe. Káfé'ó méraan-kwaasiye ánaaembo paápé iyan-kwaasiye mináái símaesa kónááwe. Maníkó áfáá'orawi éna

50 wenaísamaifimbo méraan-kwaasisafena ááémo ma'é'ón-kwaasiye káfé'ó méraan-kwaasiye ánaaembo paápé iyan-kwaasiye arumbá uwátínkámaena iyíniye.

51 Maníkó fasi'aréna fasi'aén-kísáú maéna kentúwí'ó mósá maráán-kwaasi ti'mátu'makaiye.

52 Maníkó túwí'ó wérain-kwaasi kárika'a múra tinkéna ímbo túwí'ó wérain-kwaasi óraaka'a mósá wétinkaiye.

53 Tááimo wétain-kwaasi kawé-tántáá'á tiména sáwífa-tantaa'ó makáan-kwaasi ímba tiména ti'mátukaiye.

54-55 Maníkó kentáá síwá'náwara Émbaramun tafenawara'a óraaka séna enkwará enaísaaftantambo iyawíwara'a sirumbá uwátínkámae'a iyónaumne siyáin-ai áák'a makéna kentáá Ísareri-waasisa wení kísau-waasisa wésuwa'nai-iyé Máriaa séna

56 Írísápétiye ména kaumbo-wiyómbá maisuwéna wení naaópa'a kunkáiyé.

Írísápéti Yónimbo ma'ánkarain-ai.

57 Kumúwana Írísápétini kanaa túwana iyámpói ma'ánkówasa

58 Fasi'aénkó arumbó uwánkarain-ai isésa wenamááraawe wení naaópakewiye isésa anówankwara'a aamoí uwánkaraawe.

59 Aamoí uwaná miniyámpóigó afakaumboé-no'waamba waúwasa áuma káramái araenáemba ónae sésa afowán-áwí'a Sékáráiyaawe simánkanae uwaná

60 anówa séna ímbanifo wenáwí'a Yóniye seró súwasa

61 miwí sésa ímba ení waásifa'a miyán-áwí'á wéraiye suwaná

62 afowámbá áá'a káúnkowasa tiyáán-kwaame'naame'-esa nóran-awira simánkainono suwaná

63 afowá aúfái-wandaai síméro séna waamé'naame úwasa máámúwana agaimaréna wenáwí'a Yóniye séna timúwasa awánésa óraa'-imayaa uwaná

64 Sékáráiya agaimaréna ói'a fetóí úwana aai séna Maníkón-áwí'a mósá marówasa

65 mindáópaken-kwaasi táá'a úwana Yúndiyaa-marafa'a omápa'-aempa'a mináái wété úwasa

66 isówi óraa'-imayaa ésa sésa miniyámpóigó ánaaemba nóran-kwaasiya mérainiyo sésa Fasi'aénkóní fasi'aémbá wesé'a méraiye siyáawe.

Sékáráiyaamo siyáin-ai.

67 Miniyámpóigó afowámbá Sékáráiyaamba Maníkóní Ufaen-ámútánkó óraa'a uwánkowana Maníkón-ai simátimena séna

68 Maníkó kentáásí Fasi'aénkó éna wení waásisa Ísareri-waasisa súwa'nai ena sáwí-imayaago ta'ótokaimpinkemba faúsinkaindasafenasa wéimba póta wenáwíta mósá maránaumne.

69 Maníkó wení kísau-waasi Téfitin-andafakewimba fasi'aén-kwáásí iyáfasinankaraimba póna sáwí'o úmaisaamo méraundafinkemba kawel'-ámpátá mésinkainiye.

70 Naaófá'á Maníkó mináái wení kawel'-wáásí simátimuwasa agaimakáawe.

71 Naaófá'á Maníkó kentáásáféna óraaka séna tiyámbo kembó uwátínkén-kwaasi namuro-wáásí ta'ótokempinkemba métiyanaumne siyáiyé.

72 Ááema Maníkó kentáá síwá'násafena arumbó uwátinkainda-ai séna wení fasi'aén-áái ááka'o maráinda-ai siyáiyé.

73-74 Maníkó Émbaramu kentáá síwá'násafena kentáásí namuro-wáásífákémbá mésinkainata ímba sáá'a ínata wení kísau maéta

75 wenaúranka'a kawel'-úmai arupise úmai maé'mae'o onda-ááísá óraaka'a siyáiyé. Sékáráiya simásuwena séna

76 kesááninkoo entáfésa iyáákarai-Fasi'aenkon-aaimo simátimíndawi óne sénááwe. Aifa'á emá Fasi'aénkóní aambá wiyínone.

77 Fasi'aénkó wení waásiti sáwí-imayaa maitiyuwéna kawel'-ámpá'ó métinkainda-ai wésimatime Fasi'aénkóní aambá wiyínone.

78 Kentáásí Fasi'aénkó áfááraumai arumbá uwásinkenasa aafáúmó iyáúsenamo sámó kaintembá kawel'-ámpátá mésinkenasa sása kásinkainiye.

79 Kumeu'ó in-áémpá'ó méraawi puwiyantafena táá'o iwáí sáma kátinkena kawel'-ámpá'á métinkainiye Sékáráiya siyáiyé.

80 Súwana miniyámpóigó óraa'a éna kawel'-ímáyáá wéena máásai-marafa'a ména Ísareri-waasi túranka'a paapé índa-kanaa túwana máásai-marafa'a méraiye.

2

*Máryaa Ísumbo ma'ánkarain-ai.
Mátíyu 1:18-25*

¹ Minkánaáfimbá Rómu-kamani-oraakon-awi'a Ógásitasi simátimena séna seyaafá'-márafákén-kwáási túwí'a agaénaáwe siyáaye.

² Aifa'á túwí'o agáún-kanaafimba Sáiriniyasi Siriyaa-waasiti kawáágómó méron-kanaafimba

³ namupa'ó maifá'ó kuráawi kouwerésa kentí akúmbó méropa'a túwí'o agáiyantafesa tiyáawe.

⁴ Yósepi Téfitin-andafaken-kwaasi póna Kárirí-marafa'a Násareti-naopa'a tuwéna Yúndiyaa-marafa'a Téfitini naaópa'a téna mindáópa'-awi'a Pétaaremufa'a túwana

⁵ awaainín-árasígó Máryaa ámu'a kaufúwana áwí'o maíndasafena áí'maena túwana

⁶ mindáópa'a ména iyámpóimo ma'ankái-kánaá túwana

⁷ aifaráán-iyámpói ma'ankéna iyámpóigoni unáánkwátói úsúrena purumakagóní táufapimba ánkariye. Túwí'a wéagauwasa sáwífa'-waasi wíyómpimba waásimo wááumo wáén-daumpa'a ówí'a tarówana purumakagóní naaúmpa'a mérena ma'ánkaraiye.

Sipisípiya'o káráwiyowi simátimakin-ai.

⁸ Mináémpá'ó sipisípiya'o káráwiyowi nó'waamba ufá'á wégawaanuwana

⁹ Fasi'aénkó wení kísau-waasi wíyómpakemba ai'marówana sipisípiya'o káráwiyowífa'a paapé úwana Manikóní sáma tuwówana kumúwasa awánésa áfááraumai táatafesa uwaná

¹⁰ wíyómpakewi séna ímba táá'a íno. Ásé-ai kusimátimunda pósa sáwífa'-waasi isésa áfááraumai aamoí uwánkanaawe.

¹¹ Káfé'a Téfitini naaópa'a iyámpói ma'ánkáisana miniyámpóigóntáfésa Manikó iyáfasinankaraiwai Fasi'aénkón-iyé sénááwe. Miniyámpóigó kenkwará'é fi'on-kwaasiye sáwí'o úmaimo méraampinkemba kawé'-ámpá'á métinkainiye.

¹² Miniyámpói ampantasámbá úsumai purumakagóní táufapimba máráis'a koawáné sé'a simásimakain-ai érai'-ai kentáá kawé'-ámpá'á mésinkaindawimba ma'ánkaraiye sénááwe súwasa

¹³ minúwóiyáámbá wíyómpakewi sáwífa'a paapé ésa Manikón-áwí'a mósá marésa sésa

¹⁴ wíyómpa'a Manikón-áwí'a mósá maráúmne. Marapá'á Manikó aamoimó uwátínkáin-kwaasi aaweyáá úmai méraawe siyáawe.

Sipisípiya'o káráwiyowi Ísumbo koawánaraan-ai.

¹⁵ Wíyómpaken-kísau-waasi wíyómpa'a kunuwerésa íyúwasa sipisípiya'o káráwiyowi sésa Fasi'aénkómó simásimakain-aaisafeta Pétaaremufa'a koawánanaisaiye sésa

¹⁶ minúwóiyáán-úmai kumbá Máryaae Yósepiye mésarai purumakagóní táufapimba Ísumba ánkaroýasa taawánésa

¹⁷ wíyómpakewimo siyón-ai miniyámpóigón-áái tasimátimesa

¹⁸⁻²⁰ kouwerésa simásimakain-aaisa érai'-aiye sésa ísaron-aaisafesa koawánontafesa Manikón-áwí'a mósá makááwe. Sipisípiya'o káráwiyowi simátimun-ai ísówi imáyáa uwaná Máryaa mináái áákaraaka'a éna imáyáa uráiyé.

Ísun-awi'o simánkarain-ai.

21 Iyámpói ma'ankéna afakaumboé-no'waamba waúwasa miniyámpóigón-áúma kárámai araenáemba uwaná áwí'a simánkena anówamo ímbo ámú'o kaurónka'a wiyómpakewimo siyón-awi'a simánkena Ísuwe siyáiyé.

Símiyoniye Ánaae'a Ísumbo awánaraayan-ai.

22 Naaófá'ó Mósese aaremó iyámpóimo matinkésa nombó pétuwesa miwítí naaópa'o iyíyan-aimo siyáin-kanaa túwasarai Yósepiye Máriyaae'a Ísumba áí'mesarai Fasi'aénkómbó amíyanesarai Yérúsaremu-naopa'a kurááye.

23 Fasi'aénkóní áamámba Mósese agaimaréna séna Fasi'aénkó séna kentí iyámpói aifa'á waai-iyámpóisómbá tí'mae'a kemp'á mátinke'a ení iyámpóiyé sénááwe Fasi'aénkó siyáiyé Mósese agaimaréna siyáiyé.

24 Moóráfa'a Fasi'aénkóní áamámba agaimaréna séna Maníkóntáfékaí ísámai mááufu'-numa kae'á fámai agáékaiyo. Ímbo mááufu'o makékai mááufukaan-dumagon-aráá'a kae'á maimái agáékaiyo siyáiyé. Mináái miyá iyantafesarai Ísumba áí'mesarai Yérúsaremu-naopa'a kurááye.

25 Kuyaná moóráwígon-awi'a Símiyoni Yérúsaremufa'a ména kawe'-wáási éna Maníkón-aaisafena fasi'ámai ména Ísareri-waasi kawe'ó uwátinkaindawimba amu'maréna mérowana Maníkóní Ufaen-ámútánkó wésé'a ména

26 ááéma simámena séna ímbo ááéma puwínompo Fasi'aénkóní Káráisitimba awáné puwínone simámakaimba

27 Maníkóní ámútanko imáyáa amúwana óraa'-amaan-daumpa'a imérowasarai Ísun-anófoiyai áamámba miyá siyóntafesarai Ísumba áí'mesarai óraa'-amaan-daumpa'a iyúyana

28 Símiyoni miniyámpói tapéna Maníkóntáféna súwi simásuwena séna

29 Fasi'aénkóo simásímakaanda-ai káfé'a paápé isaná sirunkó kawe'á wéimba pó'a úwoi puwónaumne.

30-31 Seyaafá'-wáásísáféna ísámai kawe'-ámp'á'ó métinkaindawimbo iyáfasinankaandawimba é'a awánáúmne.

32 Fí'onkaa-waasi sáma kátinkena kawe'-ámbá aráátiminana póna Ísareri-waasi súwíta sanaambá iyíniye Símiyoni siyáiyé.

33 Símiyoni miniyámpóigóntáféna súwasarai anófoiyai isésarai óraa'-imayaa uyaná

34 Símiyoni séna Maníkó kawe'á uwátinkainiye simásuwena miniyámpóigón-anówantafena séna Maníkó maaníyámpói iyáfasinankaiye. Wentáfésa Ísareri-waasi tuwímabai Maníkóntáfésa kawe'-úmai méwasa tuwímabai tínaemba uwáménaawe. Maníkó wembá waamékáámbá uwánkáísasa sáwí-aimo simánkaiyawiti

35 sáwí-imayaa seyaafá'-wáási túranka'a paápé íniye. Ááiwara-tantaako faiyaráisanamo áí'o intenkáámbá umbai-tántáákó enarumpimbá tíniye Símiyoni Máriyaantafena siyáiyé.

36-37 Moórá-ininkon-awi'a Ánaa Maníkón-aaimo simátimun-ininko ména Ásan-andafaken-inimba Fániyuerin-ayáámúnko éna waaí maiyéna afakaeté-aatai maisuwówana awaai'kó puwúwana ayáatáaka'a 84 aatai maisuwéna áráamba kéna aasiyaasi-kánáá óraa'-amaan-daumpa'a iména aafáyáara'e fenáímpinka'e nó'waane Maníkón-áwí'a mósá wémarena inái aantembo síndasafena ímba tómbá wéna

38 Símiyoni sún-kanaa wewará'á ewaa'á taména Maníkóntáféna súwi séna miníyámpóigón-aaí simátimena Maníkó Yérúsaremufaken-kwaasi sáwí-imayaago ta'ótokaimpinkemba faúsinkaindasafenasa siyáíndawimba wéamu'maraundawintafena miníyámpóigón-aaí simátímakaiye.

Yósepiye Máriyaa'e'a Násareti-naopa'o kurááyan-aaí.

39 Yósepiye Máriyaa'e'a Fasi'aénkómó siyáin-amaamba tai'ásuwesarai Káíriri-marafa'a mindáraití naaópa'a Násaretifa'a koméroyana

40 mindáraití iyámpóigo óraa'a uwáwéna fasi'ámai ména kawé'-ímáyáá úwana Maníkó kawé'á uwánkaraíye.

Ísu iyámpóíya'a óraa'-amaan-daumpa'o iyáin-aaí.

41 Naaófá'á Maníkó Yúndaa-waasi tíyótaimo í-tánón-kánáá túntemba Ísun-anófoi Yérúsaremu-naopa'a kógo urááye.

42 Ísu sísamaifakemba kae'á kumbaimái-aatai maisukónka'a Yúndaa-waasiti áwáu arááiwaesarai mintánómbó náiyantafesarai Ísumba áí'maesarai Yérúsaremufa'a koméroyana

43 mintánón-kánáá tai'ówasa miwítí naaópa'a wété uwaná Ísu Yérúsaremufa'a mérowasarai anófoi ímba awánésarai

44 imáyáa ésarai wenamááraase'a aampa'á wéwiye-imayaá ésarai aampa'á wéwesarai fenómpinka'a wétoso uwasaráí mindárai miwítí naaóraafine timááraafinemo tíndawe sésarai ayaafái uyambá

45 ímba awánésarai ayaafái uwááesarai aneka'á tauwerésarai Yérúsaremufa'a koayaafái úmaesarai kuyambá

46 kaumbo-kánáá maisúwóyana óraa'-amaan-daumpa'a mérowasarai anófoiyai awánaraaye. Yúndaa-waasi aaimó simátímún-kwaasiti afu-fumpimbá Ísu ména miwí táái wéisena minááisáféna tísai úwasa

47 anondáá wembá áisai uwaná wení kawé'-ímáyááfinkémbá simátimuwasa isésa táátafesa uwasá

48 anófoi taawánésarai táátafesarai ésarai tiyáámba píkinesarai anówa séna kesááninkoo enafoékai ayaafái úmaekai wénuyana sirunkó umbái wétaifo nóra séwa miyá wéono súwana

49 Ísu séna nóra sékaiya siyaafái wéoyo. Kesifoní naaúmpa'a méraumpo nóra sékaiya ímba ísaraayo súwasarai

50 minááígóní áwáu ímba kawé'-úmai ísaraaye.

51 Ímba ísóyana Ísu anófoise'a Yérúsaremufakemba Násareti-naopa'a téna miwí tááisafena ewé símaena wéiyena tamérowana anówa Ísumo urómba imáyáa wéena mérowana

52 Ísu óraa'a uwáwéna kawé'-ímáyáá wéuwasa Maníkówé waásiye aamoí uwánkaraawe.

3

Yónimo simátimakin-aaí.

Mátíyu 3:1-12, Máaka 1:2-8, Yóni 1:19-28

1 Rómu-waasiti óraakon-awi'a Táipíriyasi ména kawáá-kísáú maiyéna sísamaifakemba séfataase-aatai maisuwónka'a Yúndiyaa-marafaken-kawaagon-awi'a Póntiyasi-Páirati maúwana Káríri-marafaken-kawaagon-awi'a Éroti maúwana áfákon-awi'a Fírípi wemá Ítúriya-marafa'e Térékónaitisi-marafa'e káráwiyuwana Ráiseniyaasi Ápíríni-marafa'a káráwiyuwasa

2 miyáumai-waasi káráwiyonka'a Ánásiye Káyafaasiye aifa'-ámáán-káwáágórái méroyanka'a Sékáráiyaaan-áaninkon-awi'a Yóni máásai-marafa'a mérowana Maníkó aai simámuwana

3 Yóni Yóndani-nonkoni arúf'á wénena simátimena séna sáwí-imayaa tuwé'a Maníkómp'á tiya'a nombá maitínkáanana Maníkó kentí sáwí-imayaa maitiyuwáiniye Yóni siyáiyé.

4 Miyá súntafena naaóf'á Maníkón-aaimo simátimakowin-awi'a Áísáya agaimaréna séna

moóráwigo máásai-marafa'a ména aeamáiyakemba séna Fasi'aénkóni aambó wi'ankáiyamba weni aambá arupíse iyana minámp'á wíno.

5 Omá'a kárámai ukwítu'mae koró. Kaentaén-ámbá arupíse oro. Kumpékaape'o uráin-amba maimái kawel'án-oro.

6 Maníkó sáwí'o úmaimo méraampinkemba

kawe'-ámp'á'ó métinkaindawimba ai'maráinana kumínda seyaafá'nánká awánánááwe

Áísáya agaimaréna siyónka'a póna Yónintafena mináái siyáiyé.

7 Súwasa Yóni nombá maisinkáinkwae sésa sáwífa'-waasi wemp'á'á tóso uwaná Yóni simátimena séna iyánkó póigon-araa'an-owe. Maníkó kentí sáwí-meyamba timínífo nááwa sisará iséra inkaisé wéteo.

8 Kentí sáwí-kisau tuwé'o Maníkómp'á'ó té'o é'a kawé-kísáú maíya'a tuwánánaumne. Émbaramu kentáá síwá'ná imbá póta Maníkóni kawé'-wáásísá úne sé'a miyán-ímáyáá ímba oro. Maníkó Émbaramun-aísaafítantamba ónááwemo sénaraa maanóntámpínkémbá kanaámp'á waási úráaro sisa'á úréawisino. Émbaramun-aísaafítantambo uráundawi póta kawé'-wáásísá úne sé'a miyán-ímáyáá ímba oro.

9 Ímbo kawé'-árámbó iyáin-taimo áwáfimbo ayáimai iyafimbo agaisúwáántemba Maníkó miyáumai kentí sáwí-meyamba timíníye Yóni siyáiyé.

10 Súwasa isésa sésa simásimenda-aaisa nórasaawa ónaumno suwaná

11 Yóni séna kae'-únánkwátóimo makéwi ímbo makéwi moórá-mora tíméro. Tómbá makéwi ímbo makéwi moórá-mora tíméro Yóni súwasa

12 taakisi-óntámbó máún-umen-kwaasi Yóni nombá maisinkáinkwae sésa wemp'á'á tésa sésa óraako ómpo nórasaawa ónaumno suwaná

13 Yóni séna ímba karo'á símai óraa'-ontambo maíyamba taakisi-óntán-aantemba máéro súwasa

14 i-wáásí sésa kesáá nórasaawa ónaumno suwaná Yóni séna tínkantuke'a miwítí óntama maénae ímba seró. Karo'-áái simátimé'a miwítí óntama

maénae ímba seró. Kentí kisaugoni méyántáfé'a ímbo kaórémba tirunkó kawé'a ína'a méraaro Yóni siyáíye.

15 Yúndaa-waasi Maníkómó iyáfasinankaraiwaimba amu'marésa mésa Yónin-aaí isésa óraa'-imayaa ésa sésa Maníkómó iyáfasinankaraiwai wemá Yóniya'i fi'owawa'iyó suwana

16 Yóni séna kesínáaembo tındawi wemá óraako kembá iyáákaraifo wemó aaí sindara'o kemó sendá sáwí'an-íye. Kemá nombá maitinkánaumpo wemá Maníkóní Ufaen-ámútánkómbá ai'maráínana kuména kempímbá óraa'a uwátinkena iyamó agáéntemba íníye.

17 Aawinkwínaumo sipetifimbó mósá makésamo mentúwááwanamo anómbo marapá'ó kúmisanamo ásimó fiyúndágo aútúwáísasamo kámakama'o in-iyáfímbó wiyú'maimo agaisuwésamo anómbo naaúmpa'o mósá maráántemba waási miyaráámbá íníye Yóni séna

18 Maníkóní ásé-aaí ísámai kawé'a íwae séna miyán-áái simátíma'maena iyáíye.

Ísumba nombó maiyánkarain-aaí.

Mátíyu 3:13-17, Mááka 1:9-11

19-22 Yóni simátíma'mae wéiyena sáwífa'-waasi nombá maitinkéna ánaaemba Ísumba maiyankówana inai súwana kampúaran-tawaai tuwínkaa'-úwana Maníkóní Ufaen-ámútánkó mááufu'-numaraamba úmaena ane'a kumbérowana aaigó aantemba wiyómpakemba séna emá kesááninko óna'a en-ímáyáá wée'a áfááraumai aamoí uwánkaumne siyáíye.

Yóni Maníkóní ásé-aaí simátímumbanifo Káriri-marafaken-kawaagon-awí'a Éroti áfákon-awaaininkón-áwí'a Érótiyasimba maiyówana mindásafena fi'o-fi'on-tantaa'o sáwí'o úntafena Yóni séna sáwí'a óne súwana Éroti Yónimba áí'mai ándáfa'a ankéna mindásafena sáwí-kisau maimaéna iyáíye.

Ísun-aiwá'náti túwíkon-aaí.

Mátíyu 1:1-17

23 Ísu marapá'á kumbéna moórá-waai úmai siyáánkai-aatai maisuwéna wénena Maníkón-aaímo simátíminda ómbarena úwasa waási imáyáa ésa sésa Yósepin-ááninkon-íye siyáawe.

Yósepi afowán-áwí'a Írai úwana

24 Írai afowán-áwí'a Mátáti úwana

Mátáti afowán-áwí'a Rífaí úwana

Rífaí afowán-áwí'a Méri kai úwana

Méri kai afowán-áwí'a Yánai úwana

Yánai afowán-áwí'a Yósepi úwana

25 Yósepi afowán-áwí'a Mátátayasi úwana

Mátátayasi afowán-áwí'a Émósi úwana

Émósi afowán-áwí'a Néamu úwana

Néamu afowán-áwí'a Ésírai úwana

Esírai afowán-áwí'a Nágai úwana

26 Nágai afowán-áwí'a Méati úwana

Méati afowán-áwí'a Mátátayasi úwana

Mátátayasi afowán-áwí'a Sémeni úwana

Sémeni afowán-áwí'a Yóséki úwana
 Yóséki afowán-áwí'a Yónnda úwana
 27 Yónnda afowán-áwí'a Yóánani úwana
 Yóánani afowán-áwí'a Résa úwana
 Résa afowán-áwí'a Sérápáperi úwana
 Sérápáperi afowán-áwí'a Síáritiyeri úwana
 Síáritiyeri afowán-áwí'a Nérái úwana
 28 Nérái afowán-áwí'a Méríkai úwana
 Méríkai afowán-áwí'a Èndai úwana
 Èndai afowán-áwí'a Kósamu úwana
 Kósamu afowán-áwí'a Érímədamu úwana
 Érímədamu afowán-áwí'a Éya úwana
 29 Éya afowán-áwí'a Yósúwa úwana
 Yósúwa afowán-áwí'a Éríyesa úwana
 Éríyesa afowán-áwí'a Yórimu úwana
 Yórimu afowán-áwí'a Mátáti úwana
 Mátáti afowán-áwí'a Rífái úwana
 30 Rífái afowán-áwí'a Símiyoni úwana
 Símiyoni afowán-áwí'a Yúndaa úwana
 Yúndaa afowán-áwí'a Yósepi úwana
 Yósepi afowán-áwí'a Yónamu úwana
 Yónamu afowán-áwí'a Éráyakimu úwana
 31 Éráyakimu afowán-áwí'a Mériya úwana
 Mériya afowán-áwí'a Ména úwana
 Ména afowán-áwí'a Mátáta úwana
 Mátáta afowán-áwí'a Nétáani úwana
 Nétáani afowán-áwí'a Téfiti úwana
 32 Téfiti afowán-áwí'a Yési úwana
 Yési afowán-áwí'a Ópéti úwana
 Ópéti afowán-áwí'a Póási úwana
 Póási afowán-áwí'a Sárimoni úwana
 Sárimoni afowán-áwí'a Násoni úwana
 33 Násoni afowán-áwí'a Aminándapu úwana
 Aminándapu afowán-áwí'a Andimini úwana
 Andimini afowán-áwí'a Anái úwana
 Anái afowán-áwí'a Ésironi úwana
 Ésironi afowán-áwí'a Pérési úwana
 Pérési afowán-áwí'a Yúndaa úwana
 34 Yúndaa afowán-áwí'a Yékopu úwana
 Yékopu afowán-áwí'a Áísáaki úwana
 Áísáaki afowán-áwí'a Embaramu úwana
 Embaramu afowán-áwí'a Téra úwana
 Téra afowán-áwí'a Né'o úwana
 35 Né'o afowán-áwí'a Séráki úwana
 Séráki afowán-áwí'a Ríyu úwana
 Ríyu afowán-áwí'a Péréki úwana
 Péréki afowán-áwí'a Ípa úwana
 Ípa afowán-áwí'a Síra úwana
 36 Síra afowán-áwí'a Kénaani úwana
 Kénaani afowán-áwí'a Afákisati úwana

Áfákisati afowán-áwí'a Sému úwana
 Sému afowán-áwí'a Nówaa úwana
 Nówaa afowán-áwí'a Rémeki úwana
 37 Rémeki afowán-áwí'a Métúsara úwana
 Métúsara afowán-áwí'a Ínóki úwana
 Ínóki afowán-áwí'a Yéréti úwana
 Yéréti afowán-áwí'a Má'árariri úwana
 Má'árariri afowán-áwí'a Kénaani úwana
 38 Kénaani afowán-áwí'a Ínosi úwana
 Ínosi afowán-áwí'a Sėti úwana
 Sėti afowán-áwí'a Ándámu wemá
 Maníkón-áánimban-iyé.

Miwí Ísun-aíwá'ná owé-ímáyáá uráawe.

4

*Waántáwanko Ísumba ma'máimo awánarain-ai.
 Mátyu 4:1-11, Máaka 1:12-13*

1 Yóni Ísumba nombá maiyankónka'a Maníkóni Ufaen-ámútánkó Ísumba óraa'a uwánkena simámuwana Ísu Yóndani-nomba tuwéna máásai-marafa'a komérowana

2 waántáwanko Ísu sáwí'o índá awánánae súwana Ísu ímba tómbó nómba ména ayáátááka'a 40 nó'waamba waúwana áfááran-ai tówana

3 waántáwanko séna emá Maníkón-ááninko úne wésempo maanonótánkóntáfé tómbá úréna'a naanó siyó súwana

4 Ísu séna Maníkón-ai aúfáífinkemba séna tómbó náiyawi aantemba waási ímba fasi'átinkainifo Maníkómó siyáintemba seyaafá'á íyana fasi'átinkainiye

siyáimba pó'a emó sénda ímba miyá ónaumne súwana

5 waántáwanko Ísumba áí'maena iyéna minúwóiyáán-úmai seyaafá'-márafá'ó káráwiyon-kwaasi aráanamena

6 séna seyaafá'-márafá'á káráwiyuwo sénamo simakaimba moóráwigomba kesí imáyáfinkemba kanaa'á tíménda isa'á embá áménana enáwíko iyíníye.

7 Ken-ímáyáámó mósá máréna'o é'a káráwiyi-kisau áména káráwiyuwo waántáwanko súwana

8 Ísu séna Maníkón-ai aúfáífinkemba séna kentí Fasi'aénkó Maníkómpá'á imáyáa é'a wenáwí'-aantemba mósá maré'a wení kísau aantemba máéro

siyáifo emó sénda ímba miyá ónaumne súwana

9-11 waántáwanko Ísumba áí'maena Yérúsaremu-naopa'a wéna óraa'-amaan-dankoni amifa'á móankena séna Maníkón-ai aúfáífinkemba séna Maníkó wíyómpakemba wení kísau-waasisomba ti'maránasa enká'á káráwiyonaawe.

Moóráfimba séna óntanka'a aísamai turaráanafo sésa tiyáántandesa faramónááwe

siyáiyé. Mindásafe emá Maníkón-ááninko úne wésempo maankákémbá ásáfenasa wíyómpakewi farámbaesa marapá'á múankaaro waántáwanko súwana

12 Ísu séna Maníkón-*aai* aúfáifinkemba é'a miyá siyéna moórá-*aai*wara'a séna

kentí Fasi'aénkó Manikómbá
áísai úmai isánae ímba seró

siyáimba emó séndantembo miyámó ékaa Manikómbá

áísai úmai isáúsino. Mindásafemo emó sénda ímba miyá ónaumne Ísu súwana

13 waántáwanko seyaafá-tántáátáféna Ísumba áísai uwásuwena séna kárika aneká'a taáísai ónaumne séna auwéna kóuraiye.

*Ísu wení kisaumo ómbakain-*aai*.
Mátíyu 4:12-17, Máaka 1:14-15*

14 Kúwana Manikóní Ufaen-ámútánkóní fasi'aénkó Ísumpimba wérowana Ísu máásai-marafa'a tuwéna Kárirí-marafa'a komérowana wenááigo seyaafá'-márafá'á wété úwana

15 miwítí amáán-daumpimpa'a

Ísu simátimuwasa seyaafá'nánká wenáwí'a mósá makáawe.

*Násaretifakewi Ísumba tínaaembo uwánkaraan-*aai*.
Mátíyu 13:53-58, Máaka 6:1-6*

16 Minkákémbá Ísu kárikomo ma'éún-daopa'a Násaretifa'a koména Yúndaa-waasi amáán-*aaimo* isón-kanaa aasiyaasi-kánáá amáán-daumpa'a imaéntemba miyáumai iména Manikón-*aai* aúfáifinkembo simátimindasafena iyáfasinowasa

17 naaofá'á Manikón-*aaimo* siyówi Áísáya agaimakón-kwandaai amúwana maiyéna fariyéna moórá-*aai* awánéna séna

18 Fasi'aénkóní amútanko kesé'a méraiye. Úwoi-waasisafe kesí asé-*aai* kosimátimiyo séna si'mákaifo Fasi'aénkóní amútanko kesé'a méraiye. Ta'ótokaan-kwaasisafe'a kemá faútínkáana'a méraaro siyé-*áái* kosimátimiyo. Túrambo kafíkáin-kwaasisafe aneká'a túrambo awánáíyan-*aai* kosimátimiyo. Tirumbó umbaimó táinda-waasisafena minúmbái-tántáá'á tai'áiniye siyé-*áái* kosimátimiyo.

19 Fasi'aénkó wení waási

kawe'ó uwátinkainda-kanaagon-*aai* kosimátimiyo séna si'mákaiye

agaimaréna siyáíye Ísu simásuwena

20 mináúfái-wándáái owepámai káráwiyowimba aména aai simátimindasafena mara'á mérowasa mindáúmpá'ó méron-kwaasi aai sínena úwasa aúrampimba karákówana

21 Ísu séna minááímó súna'o isérón-*aai* afora'á paapé iye súwasa

22 isésa aifa'á kawe'-*áái* siyé sésa aamoí uwánkesa ánaaemba óraa'-imayaa ésa sésa Yósepin-ááninko éna maankákéwí éna kesáámó úndanten-kwaasin-ifo nóra sénawa miyán-*áái* síyó suwaná

23 Ísu séna waási waé'mai-*aai* sésa emá tiyofaan-waasi ómpo enáúra'a eyáárika kawe'án-*uwo* wésewe. Mináái kentáfé'a simásuwe sé'a Kápaneamu-naopa'a kawe-kísáú maiyáanata ísarumpo maanká'á ení naaópa'wara'a miyán-kísáú mauwó kentáfé'a siyambanifo

24 érai'a simátime súne. Manikón-*aaimo* simátimíwai wení waásifa'a Manikón-*aai* kosimátiminenamo wimbá wenamááraa sésa kesáámó úndanten-kwaasin-*íye* sésa wenáwí'a ímba mósá wémaraawe.

25 Érai'-aai sénaumpo isáaro. Naaófá'á Maníkón'-aaimo simátímakowin-awí'a Íráiyaa méronka'a kaumbo-áátái úmai afa'mórée-wiyomba maisuwéna ímba aa'á téna aawai tówana minkánáá Ísareri-waasiti marafá'á keto'-ínimbá sáwífa'a mérowana

26 Maníkó ímba minkétó'-ínimbá kotúwa'nai ínone séna fi'om-barafaken-keto'-ínimba Sáindóni-marafa'a Sárefati-naopaken-ininkomba koáwa'nai uwó séna Maníkó Íráiyaamba ai'marówana kuráiyé.

27 Naaófá'á moóráwigo Maníkón'-aaimo simátímakowin-awí'a Íráisa méronka'a Ísareri-waasiti marafá'á túmo námombo kón-kwaasi sáwífa'a mérowana Maníkó minkwáásisómbá ímbo asófátinkaraimbanifo fi'om-barafa'a Siriyaa-marafaken-kwaasi áumo námombo kón-kwaasigon-awí'a Néamanimba asófankaraiye Ísu súwasa

28 minámáán-dáúmpá'ó mérowi isésa imáyáa ésa kentáásáféna Maníkó ímba túwa'nai íníye Ísu wésiye sésa tirunkó ika fówasa

29 iyáfasesa Ísumba ta'ótokesa tafisímaesa máápa'a kúwákárúwesa miwítí naaó'-omapa ámémpa'a famétuwanæsa uwaná

30 éniyo Ísu tufintuwena kóuraiye.

Arumpimbá sáwí-amutambo mérowin-aii.

Mááka 1:21-28

31 Ísu Káíriri-marafa'a Kápáneamu-naopa'a koména Yúndaa-waasi amáán'-aaimo isón-kanaara'a amáán-daumpa'a iména aai simátimuwasa

32 isésa óraaka'o sún tafesa óraa'-waasigoraamba siyé sésa táátafesa uráawe.

33 Táátafesa uwaná minámáán-dáúmpá'á moóráwigo sáwí-amutamba we-narumpimbó méron-kwaasigo óraaka séna

34 Ísu Násaretifakewi óne. Kentáá nórawa ínawa'ono tasínkambaisaawa tai'áinono. Embá awánáúndawi Maníkóní kawé-kísáú-wáásigó óne súwana

35 Ísu sáwí-amutankontafena óraaka séna aseré minkwáási auwé kóuwo súwana misáwí-ámútánkó minkwáási famé'auwovana túranka'a tanaa fówana ímba sáwí'ó uwánkomba úwoi kóúwasa

36 awánésa táátafesa ésa keáimbá sésa nóran-aaiya wésiyo. Fasi'aén-áái sáwí-amutantafena óraaka simátímísasa tirumpinkémbá wégowe suwaná

37 miyán-áái Ísun-aii mináémpá'á wété úwasa ísaraawe.

Ísu tí'ó ún-kwaasimo asófátinkarain-aii.

Mátíyu 8:14-17, Mááka 1:29-34

38 Ísówana Ísu minámáán-dáúmpá'á tuwéna Sáímonini naaúmpa'ó iyúmba Sáímonin-aráandaomba áuiya kówana mérowasa Ísumba simámúwana

39 iséna wempá'á téna áuiyagontafena séna tai'aaó súwana mináúiyá tai'ówana iyáfasin kwena tómbá agaimái tímakaiye.

40 Úwasa fenómpinka'a fi'ó-fi'on-ti'lo ún-kwaasi tí'maesa Ísumpa'a tuwaná ayáamba ta'ótorowasa asófaraawe.

41 Miyá úwasa sáwí-amutantomba sáwífa'-waasi tirumpinkémbá tiyuwésa óraaka sésa Maníkón-ááninko óne simásuwesa kóuraawe. Sáwí-amutamba imáyáa ésa Ísuntafesa Maníkómó iyáfasinankaraiwai iyé-imáyáa untáféna Ísu aseráaro súwasa tiyuwésa kóuraawe.

Yúndiyaa-aempa'o Ísu simátímakain-ai.

Máaka 1:35-39

⁴² Kóuwana aafáúmó iyáúsunka'a Ísu mindáoopa'a tuwéna Maníkómpá'á inainó síndasafena ímba waásimo méropa'a komérowasa ayaafái úmai awánésa sésa kónafo keséta méraao suwaná

⁴³ Ísu séna fi'on-daopimpa'wara'a ásé-ai Manikó wení waásimo kawáánin-ai kosimátimenaumne. Miyámó ondasáféna Manikó si'mákaisa'a kunkáumne séna

⁴⁴ tiyuwéna Yúndiyaa-aempa'a koména ámáán-daumpimpa'a simátíma'maena iyáiyé.

5

Ísu wení kísau-waasimo táántarain-ai.

Mátíyu 4:18-22, Máaka 1:16-20

¹ Moórá-kanaa Ísu nonkwaaúnkóni áwáífa'-awi'a Kénésárétifa'a mérowasa Manikón-ai isánae sésa tóso ésa famé'maesa tuwaná

²⁻³ kae'á kári'-nompin-taomba nonáamááífa'a wérowana moórá Sáimoninde wérowana awánówasa mófáá'o tóróyan-kwaasi mindómpín-táómba tuwésa mare'mare'-únámbá wénonkwiyuwana mintáómba úwai wérowana awánéna Sáimonini nompín-táómpimba iyátena Sáimonintafena séna ewaa'á maimaé waaó súwana ewaa'á fafúsúmaena nonáwáífa'a kúwana Ísu mimpímbá mara'-ména seyaafá'-wáási simátímakaiye.

⁴ Simátimena Sáimonintafena séna nompín-táómba fafúsúmae nonafufumpá'á kuré ewé ení waásiye mare'mare'-únámbá túwéwana nompímbá kumína'a mófáá'a fasínáaro súwana

⁵ Sáimoni séna óraakoo káfé'-no'waamba miyámó úmae iyúndasa ínta mófááta toráúndasa úwoisa méraumpo emó séndantemba ónaumne séna

⁶ nonafufumpá'á wésa mare'mare'-únámbá túwówana nompímbá kumúwana sáwífa'-mofaa'a minúnámpímbá ówitena tarááráántamba úwasa

⁷ moórá-nompin-taompimba miwítí waási mérowasa awánésa tiyáán-tuwaa'a ésa tasúwa'nai oro suwasá tésa minkáé-táómpimba mófáá'a mósá márówana ówitena umbái téna nompímbó kúwáféráaraantamba úwana

⁸ Sáimoni Pítáa miyámó úmba awánéna Ísu óraakon-iyé séna aísamaifimba kifaena séna Fasi'aénkóo sáwí-waasi úmpo siyuwé waaó siyáiyé.

⁹ Sáwífa'-mofaa'o tóróntafena Pítawe wesé'o méron-kwaasiye táátafesa uwasa

¹⁰ Sáimoniye mófáá'o to'maésarai nýyawi Sépétin-ááninkai-tuwi'a moóráwigo Yémisi úwana moóráwigo Yóni mindáraiye táátafesarai uyaná Sáimoni Pítáa Ísuntafena séna Fasi'aénkóo sáwí-waasi úmpo siyuwé waaó súwana Ísu séna ímba áá'a íno. Mófáá'o to'maé wénomba minkísáú ifátuwe'a káfé'a waási tafisíyasa kesiráái wáero súwasa

¹¹ mindómpín-táómba tafisímaesa nonáamááífa'a mámaresa miwítí kísau ifátuwe'a Ísumba arááiwakaawe.

Ísu námombo kón-kwaasi kawé'ó uwánkarain-ai.

Mátíyu 8:1-4, Máaka 1:40-45

12 Moórá-kanaa Ísu moórá-naopa'a mérowana moóráwigo seyaafá'-áúfá'ó námombo kón-kwaasi Ísumba awánéna óraakon-iyé séna aísamaimba takifaena séna kentáfénamo ankáínamo e kanaa'á aúí'a uwásinkainone súwana

13 Ísu ayaámba ane'á ta'ótorena séna miyá ónaumpo enáúra'a karefó'a kawáúwiye súwana minúwóiyáámbá kawáúguwana

14 Ísu óraaka séna enáúra'a kawáúwifo naaófá'ó Mósesemo siyáintemba ámáán-kisau-waasifa'a wéma enáú máaraatime póíma tímínasa Maníkóntáfésa ísámai tufú'mai agaiyasa seyaafá'nánká awánésa áurakemba kawáúwiye sénááwe. Énifo enáúra'o uwánkaunda-aaí simátimunafa sé waaó Ísu súwana

15 ífátuvena kawé'ó uwánkon-aaí simátíma'maena iyúwana minááígó naaó'-nao'a wété úwasa sáwífa'nanka tóso ésa wenáái wéise'a onaná tí'o in-kwáásí asófátinkainkwaé sésa tóso uwaná

16 éniifo Ísu Maníkómpá'á inaimó síndasafena máásai-marafa'a kógo uráiyé.

Ísu aísamaimo pukówaimba kawé'ó uwánkarain-aaí.

Mátiyu 9:1-8, Máaka 2:1-12

17 Moórá-kanaa tuwímbai ámáán-kawaa-waasiye ámáámbo sun-kwáásíyé Yérúsaremu-naopakene Káríri-aepakene Yúndiyaa-aepakene tóso ésa Ísu moórá-naumpa'a aaimó wésimatimumba táisaraawe. Maníkó Ísumba asófátinkainda-fasi'aemba amúwana mérowasa

18 tuwímbai aísamaimo pukówimba wandaaíímbá marésa taawiya'maé tésa Ísumpa'a máánkáananasa kawé'á ínkwaé sésa tumbá

19 mindáúmpá'á sáwífa'-waasi sisipáá uwasá ímba kanaa'ó iyóraantamba ésa naanamifa'á taawiya'maé imésa afaa'á aúsámasese ándára ta'ótorena túwówana kuméména waásifimbo Ísumo mérompimba aúranka'a kumúwana

20 Ísu taawiya'maésamo tun-kwáásímó érai'a kawé'á uwánkainiyemayaamo umbá Ísu tuwánéna aísamaimo pukón-kwaasigontafena séna kesí waásiyo ení sáwí-imayaa maiyauwáúmne súwasa

21 ámáán-kawaa-waasiye ámáámbo sun-kwáásíyé keáímbá sésa Maníkó weyáá sáwí-imayaa maitiyuwáínifo waási ímba miyá ónááfo Maníkómbá karaánáá'a ánkáiyé suwaná

22 Ísu minímáyáámó umbá iséna séna nóra séra miyán-ímáyáá wéoo.

23 Moóráwigo aísamaimo pukáíndawintafena sénamo ení sáwí-imayaa maiyauwáúmne sínasamo ésa éraira sí karorá síyó sénááwe. Éniifo moóráwigo aísamaimo pukáíndawintafena sénamo eyáárika'a iyáfasine waaó sínasamo ésa éraira sí karorá síyó awánánááwe.

24 Kemá waási úranko marapá'ó méraunda waásiti sáwí-imayaa maitiyúwáanda-fasi'aemba tokáumpo aráátíménda awánánááwe séna aísamaimo pukón-kwaasigontafena séna isaaó. Íyáfasine ení wandaaí maimaé ení naaópa'a waaó súwana

25 túranka'a iyáfasinkwena wení wandaaí wémaena Maníkón-áwí'a mósá maréna wení naaópa'a kúwasa

26 seyaafá'nánká táátafesa ésa Maníkón-áwí'a mósá marésa sésa ímbo awánáúnda-i'a isatá awánáúmne sésa táátafesa ésa tiyáámbo tóipimba fáakaawe.

Ísu Rifáimbo áántarain-aai.

Mátíyu 9:9-13, Mááka 2:13-17

²⁷ Ánaaemba Ísu aampa'á wéwena awánómba taakisi-kísáúmó maúwain-awi'a Rifái taakisimó máún-daumpa'a mérowana Ísu awánéna séna iyáfasine kesé'a tiyó súwana

²⁸ iyáfasinena seyaafá-tántáá'á tuwéna wembá arááíwa'mae wéna

²⁹ Ísuwe'o náíndasafena wení naaúmpa'a óraa-tomba agaúwasa taakisimó máún-kwaasiye fi'o-fi'on-kwaasiye Rifáini naaúmpa'a tamésa mindáraise'a tamésa tawémandowasa

³⁰ áamáán-kawaa-waasiye miwítí áamáámbo sun-kwáásíyé Ísuni kísau-waasisafesa aaisambá tiyésa tísai esa sésa taakisimó máén-umen-kwaasiye sáwí'o on-kwáásísé'a tómbá wénaao suwaná

³¹ Ísu iséna séna tiyofaan-kwaasi kawé'úmaimo méraan-kwaasi ímba wétuwa'nai-oyo tí'o in-kwáásí wétuwa'nai-owe.

³² Mindásafe'a arupíse úmaimo méraan-kwaasi táántaanasa Maníkómpá'á tíwae sé'a ímba kunkáumpo sáwí'o úmaimo méraan-kwaasi táántaanasa Maníkómpá'á tíwae sé'a kunkáumne

Ísu siyáiyé.

Tómbó aawentamó on-áái.

Mátíyu 9:14-17, Mááka 2:18-22

³³ Suwasá tuwímbai Ísuntafesa sésa Yóni nombó maitinkáiwaini kísau-waasi moórá-mora-kanaa Maníkóntáfésa imáyáa ésa tómbá ímba wénesa inai aantemba wésewasa áamáán-kawaa-waasiti kísau-waasiwara'a miyá wéfo ení kísau-waasi ímba miyá ombá tóné noné úwoi wénaawe. Nóra séswa miyá wéoo suwaná

³⁴ Ísu séna moóráwigo aaremó maíndawi amááraasomba tanómbó kautimínda miwísé'a mérainasa aamoí ésa mintómbá ímba a'áo sénááfo úwoi nánááwe.

³⁵ Ánaaemba minkwáásígómbá áí'mae kóiyana minkánáá amááraasomba tirunkó sáwí'a ínsa tómbá a'áo sénááwe Ísu séna wemó ánaaemba tiyuwénamo iyíndasafena mináái siyáiyé.

³⁶ Ísu mináái simátimena maarán-áái waé'mai-aai séna ááéraan-ampantamo afaa'ó wéraisasamo ombá aú-ampanta ímba kárámai wéfaruwowe. Miyámó iyana aú-ampantago sáwí'a ínana ááéraan-ampantago aú-ampantaraamba ímba íniye.

³⁷ Aú-anda-aran-domba ááéeraa-sipisipi-asi-anafeumpimba ímba wéfatimaraawe. Miyámó íyanamo éna aú-anda-aran-donko óraa'a éna ááéeraan-anafeumba kafaména sáwí'a ínana mindómbá úwoifa'a fatíwiniye.

³⁸ Mindásafesa aú-anda-aran-domba aú-sipisipi-asi-anafeumpimba wéfatimaraawe.

³⁹ Ááéraan-anda-aran-dombo naawímó ombá sésa ááéraan-anda-aran-donko ásé wéiyé sésa aú-anda-aran-domba ímba sinkáiyé wésewe.

6

Ísu sambaatisáfénamo siyáin-aai.

Mátíyu 12:1-8, Mááka 2:23-28

1 Moórá-kanaa Yúndaa-waasimo saagon-kánáará'á Ísuwe wení kísau-waasiye kísau'fa wíti-ton-kísau'fa wéwesa wení kísau-waasi wíti-aramba kútúmai ási pítuwesa nowasá

2 áamáan-kawaa-waasi tuwímbai tuwánésa sésa saagaan-kánáá aambá fáí'makaawa'a nóra séra miyá wéoo suwaná

3 Ísu séna naaófá'á Téfitimo uráimba aúfáfimbo agaimakáin-aaigoni áwáu ímba ísaraawe. Téfitiye wení waásiye táái tówana

4 Téfiti Maníkóni áamáan-daumpa'a iyéna Maníkón-aúranka'o makón-tomba imaiyéna wénena wení waási timúwasa naráawe. Mintómbá úwoi-waasi ímbo né'ómbanifo áamáan-kísau-waasi aantembo né'ómbaniye. Téfiti mintómbá imaiyéna timúwasa nonká'á Maníkó ímbo aaisambá siyáimbanifo kesí waási miyá owa'á aaisambá ímbo seráambá wésewe.

5 Wíyómpakemba waási úranko pó'a saagaan-kánáará'ó káráwiyaundawi úmpo saagaan-kánáará'ó waásimo kísau máémba kendén-iyé Ísu siyáiyé.

Ayáámbo kemporaráin-kwaasigon-ai.

Mátíyu 12:9-14, Máaka 3:1-6

6 Moórá-kanaa Yúndaa-waasimo saagon-kánáará'á Ísu áamáan-daumpa'a iyéna wésimatimuwana moóráwigo ayáánúrapa'-ayaambo kemporarón-kwaasi mérowasa

7 áamáan-kawaa-waasiye áamáambo sun-kwáásiyé mésa Ísuntafesa saagáiyá póna minkwáásímó kawé'ó uwánkainataamo éta ta'óto'maisa aafintá maiyankánaumne sésa Ísumba awánomba

8 Ísu minímáyáámó umbá iséna ayáámbo kemporarón-kwaasisafena séna iyáfasine kemó méraundara'a imauwó súwana iyáfasinena Ísumpa'a túranka imáúwana

9 Ísu miwísáféna séna moórá-aaisafe'a tísai ónae'a sune. Kentáási áamáan-aaifimba nóin-aiya wéraiyo. Saagaan-kánáará'á póta kawé-kísáúsááwá máúm sáwí-kisusaawa wémaumno. Waási túwa'nai onasasááwá kawerá óna tínkamonasasaawa puwónááo tísai ena súwasa ímba aai suwaná

10 Ísu mótuwana-metuwana éna ayáámbo kemporarón-kwaasisafena séna enayáamba fárútuwaaó súwana ayáamba fárútuwowana kawé'a uwánkowana

11 miwí tirumbá áfááraumai sáwí'a úwasa nóra úmaisawa tufuwónaumno sésa kemó mérompimba keáímbá siyáawe.

Ísu wení kísau-waasimo táántarain-ai.

Mátíyu 10:1-4, Máaka 3:13-19

12 Minkánáará'á Ísu fenómpinka omápa'a iména ímba aúma waéna Maníkómpá'á inái símae wéiyuwana

13 siyarówana Ísumbo arááiwa'mae kun-kwáási táántowasa iyúwana minkwáásifinkémbá sísamaifakemba kae'á kumbaimái-waasi toráumai séna kesí aantá-waasin-owe séna túwí'a siyáiyé.

14 Miwí túwí'a séna moóráwigo Sáimoniye séna

aú-awi'a Pítaawe simánkena moóráwigo Pítaan-áfáko Énduruni moóráwigo Yémísini moóráwigo Yónini moóráwigo Fírípini moóráwigo Pátóromiyuni

15 moóráwigo Mátíyuni moóráwigo Tómaasini moóráwigo Áráfiásin-ááninko Yémísini moóráwigo Sáimoni wemá Rómu-kamani-waasi tí'mátuwanæ siyáiwaini

16 moóráwigo Yémisin-ááninko Yúndasini moóráwigo Yúndasi-Ísakerioti wemá ánaaemba Ísumba wení namuro-wáásimó aráátimakaiwai miyáumai-waasi Ísu táántaraiye.

Ísu sáwifa'-waasifimba kisaumo maiyáin-ai.

Mátíyu 4:23-25

17 Omápakemba Ísu miwísé'a arúfá'á kumbérowasa wembó arááiwáún-kwaasi sáwifa'nanka Yúndiyaa-aempakene Yérúsaremu-naopakene Táyyaa-naopa'e Sáindóni-naopa'-non-awaifakene sáwifa'-waasisomba tamésa

18 Ísun-ai isánae sésa tí'o ún-kwaasiwara'a asófatinkainkwaé sésa tóso ésa sáwí-amutamba tirumpimbó méron-kwaasiwara'a tóso uwaná Ísu sáwí-amutamba tirumpinkémbá maitiyuwówasa

19 tí'o ún-kwaasi Ísun-ane'á ta'ótoraanana sí'a tai'áínkwaé sésa miyá uwaná fasi'aémbá tokéna póna mintí'á asófatinkaraiye.

Tirunkó kawe'á éna sáwí'a énamo índa-ai.

Mátíyu 5:1-12

20 Ísu miyá uwátinkena wení kísau-waasi tuwánéna séna kembiwí Manikó súwa'nai ínkwæmo sewí Manikó miwí kawe'á uwátinkena miwíyá'á wégawaaniye.

21 Káfé'a tááimo wétaiwai tirunkó fetóí ína'a méraaro. Manikó kanaá uwátinkainiye. Káfé'a tirunkó sáwí'a isa'á ifi'ó wétaawi tirunkó fetóí ína'a méraaro. Tirunkó kawe'á ína'a wíyáái onááwe.

22 Kembiwí kemá waási úranko kumpaápé uráundawintafe'a fasi'ámaimo méraawi waási tínaembo uwátinkesa tíyámbo uwátinkesa sáwí-aaimo simátinkesa sáwí-waasin-owemo síyamba tirunkó fetóí ína'a méraaro.

23 Miyá íya'a tirunkó kawe'á ína'a imá wéte'a wíyómpakemba kentí kawe'-méyámbá maénááwe. Naaófá'á miwí tíwá'ná miyá ésa Manikón-aaimo simátímakaawi sáwí'a uwátinkaraawe.

24 Énifo marapákén-tántáá'ó makáawi káráwiyoro. Tirunkó kawe'ó wéintantaa'a é'a makáamba pó'a ímba moórá kawe'-méyámbá maénááwe.

25 Káfé'a tímú'o faiwái káráwiyoro. Ánaaemba táái táiniye. Káfé'a wíyááimo owí káráwiyoro. Ánaaemba ifi'á tánááwe.

26 Naaófá'á kentíwá'ná karo'-ááimó simátímakaawi-tuwi'a mósá makáamba pósa miyámó sésamo kentúwí'o mósá máréwa'o é'a káráwiyoro Ísu siyáiyé.

Namuro-wáási kawe'á uwátinkáaro-ai.

Mátíyu 5:38-48

27 Ísu simátimena séna kemó simátíménda-ai ísáaro. Kesááimo isé'lo é'a kentí namuro-wáási tirumbá kawe'á uwátinke'a tíyámbo uwátinkéwi kawe'á uwátinkáaro.

28 Sáwí-aaimo simátinkéwi kawe'á uwátinkáaro. Sáwí'lo uwátinkéwimo é'a Manikómpá'á inái símai miwí túwa'nai oro.

29 Táá'lo tuwaumíya'o é'a ímba anondáá tínkame'a aneka'á waé-tíméro. Kentí unáánkwátói maiyésa sésa aneka'á maénae síya'o é'a ímba a'áo seró.

30 Moórá-tantaa'a simiyó síya'o é'a úwoi tíméro. Kendémó moórá-tantaa'o maiya'o é'a ímba fuwafí sé'a síméro seró.

31 Kembó tirááímo táinda-i'o úmáimo túwa'nai íya'a miwí miyáumai túwa'nai oro Ísu siyáíye.

32 Ísu simátimena séna seyaafá'nánká kentí waási-imayaamo owasamó ombá anondáá miwí-ímáyáá wéowe. Sáwí'o on-kwáási ímba kawé'-wáási ombánifo miwítí waási-imayaamo owasamó ombá anondáá miwí-ímáyáá wéowe. Miyáumáimo kentí waási-imayaa aantembo íyanamo éna Maníkó ímba kawé'-mékábá timínifo kentí namuro-wáásiwárá'á ímáyaá tíméro.

33 Seyaafá'nánká kawé'ó uwátínkáán-kwaasi kawé'á wéuwatinkaawe. Sáwí-waasiwara'a miyá wéowe. Miyámó onten-úmai kawé'ó uwátínkáán-kwaasi aantembo kawé'ó uwátínkéwanamo éna Maníkó ímba kawé'án-owe síníye. Kentí namuro-wáásiwárá kawé'á uwátínkáaro.

34 Sáwí-waasi ánaemba siménááwe-imayaa ésa wétimewe. Ánaembo timíyan-kwaasi aantembo timíyanamo éna Maníkó ímba kawé'án-owe síníye. Ánaemba siménááwe-imayaa ímbo íyamba úwoi tíméro.

35 Kentí namuro-wáási kawé'á uwátinke'a ímáyaá tíméro. Anondáá simíwae-imayaa ímbo íyamba úwoi tíméro. Miyámó íyambo é'a Maníkómpákémbá kawé'-mékábá maénááwe. Maníkó wentáfésa ímba súwimo sen-kwáási úwoi túwa'nai éna sáwí-waasiwara'a miyá isasá pósa waási kembíwí miyámó ombá tuwánésa sésa Maníkó wiyómpakewin-áánintomban-owe sénááwe.

36 Kentí arumbó uwátínkáántemba miyán-oro Ísu siyáíye.

Ímba sáwí-ai simátíméromo siyáin-ai.

Mátiyu 7:1-5

37 Tuwáné'o é'a sáwí-waasiye siyanamo éna Maníkó kentáfénawara'a miyá sínifo tuwáné'o é'a sáwí-waasiye sefó. Umbai-tántáá'ó timíyanamo éna Maníkó kenkwárá'á miyá ínifo umbai-tántáá'á tíméfo. Sáwí'o uwátínkaiya'o é'a mintántáá'á ímba ímáyaámo íyamba ífátúwáaro. Miyámó íyanamo éna Maníkó kemó sáwí'o ombá maitiyuwáíníye.

38 Timíyantemba Maníkó anondáá kembá timíníye. Tómbó tíméwasamo nawááesa aráá'o maráántemba Maníkó miyá úmai sáwífa-tantaa'a timíníye. Miyáumáimo tíméntemba Maníkó miyá íníye Ísu siyáíye.

39 Ísu simátimena waé'mai-ai séna moórá aúgafitawi moórá aúgafitawimba ayáán-to'maesarai ímba kanaa'á kóyááfo miyámó ésaraimo ésarai maipímbá tanaambá fáyááye.

40 Iyámpóímo ésa uwáitái'-on-kwáási ímba íyáákanaafo miwí táái ísámaesa íyantemba onááwe Ísu siyáíye.

41 Ísu simátimena séna kentúrampimba iya-arumbó wéraisá'o ombá ímbo awánaamba kentí waási tuwáné'a enaurampimba ayaantambá wéraiye wésefo ímba miyá seró.

42 Kentúrampimbo iya-arumbó ímbo awánaamba nóra séra kentí waási túrampinkemba tiyaantambá maitiyuwánae wéseo. Kaumbo-kae'-ááíwárá'-wáásín-fo kentúrampinkemba iya-arumbá maisuké'a tuwáné'a kentí waási túrampinkemba tiyaantambá kanaa'á maitiyuwánaáwe Ísu siyáíye.

Taaigó arambó iyáín-ai.

Mátíyu 7:16-20, Mátíyu 12:33-35

⁴³ Ísu simátimena séna kawe-táigó ímba sáwí-aramba iyáísana sáwí-taigo ímba kawe'-árambá wéiyaifo

⁴⁴ mintáigón-aramba awánésa sáwí-taiye kawe-táiyé wésewe. Fekómó éna ímba áwiyanda-arankaamba iyáínifo fe'-arambá iyáíniye. Antirígó afo'afáá'-arankaamba ímba iyáínifo antiri-aramba iyáíniye.

⁴⁵ Miyáumai kawe'-wáásí kawe'-ímáyááfínkémbá kawe-kísáú máéwasa sáwí-waasi

sáwí-ímayaaínkamba sáwí-kisau wémaewe. Tirumpin-ímáyááfínkémbá wésewe Ísu siyáiyé.

Naambó uráayawi-taai.

Mátíyu 7:24-27

⁴⁶ Ísu simátimena séna kentáfésa óraako óne sembánifo kemó simátimunda-ai ímba arááiwa'mai kawe'á wéowe.

⁴⁷ Kempá'ó tésa kesáái isésa

kawe'-úmaimo arááiwaiyawi miyán-kwáásímó simátíméndara'a isáaro.

⁴⁸ Naambá ónae sésa marafímbá mai'á u'maé kumémesa óntamba kusaafá ésa minká'á naamayáamba múfaimai naambá úmaraiyana aa'á téna óraa'-nomba finana mindámbá ímbo tawisínda fasi'ámai wéna óntanka'-namba póna úwoi wéiniye. Miyaráán-úmai waásimo kempá'ó tésa kesáái isésa kawe'-úmaimo arááíwáéwi fasi'ámai ménaawe.

⁴⁹ Énifo kesáái isésamo ímbo kawe'-úmaimo isáiyawi miyán-kwáásímó simátíméndara'a isáaro. Naambá ónae sésa ímba mai'ó ukésamo iyamba paáká'á úmakaiyana óraa'-a'a téna nombá fiyéna mindámbá tawísisuwanana sáwí'a íniye. Miyaráán-úmai ímbo kesáái isáimaimo kawe'ó iyawi ímba fasi'ámai ménaawe Ísu siyáiyé.

7

Rómu-i-waasigon-ai.

Mátíyu 8:5-13

¹ Ísu mináyáátáá'-áái simátimena Kápaneamu-naopa'a kúwana

² Rómu-i-waasiti kawáágó wení kísau-waasi aráái tówimba áí'a úwana puwíndasafena wéuwana

³ minkáwáágó Ísumo taméron-ai iséna Yúndaa-óraa'-waasisafena séna Ísumba koái'mae tíyana taasófankaino séna tí'marówasa

⁴⁻⁵ Ísumpa'a óraaka kosésa minkáwáágó Yúndaa-waasisa súwa'nai ena kentáásí amáán-damba úmakaifo kawe'-wáásí po kawe'-úmai koáwa'nai ínóne suwaná

⁶ Ísu iséna miwisé'a wéna minkáwáágóni naambá ewaa'ó wéronka'a kúwana minkáwáágó wení waási simátimena séna Ísumba kosímáme'a maará seró. Óraakoo kentáásí kawáágó séna kemá kári'-waasi úmpo emá óraa'-waasi ómpo ifátuwe kesí naaúmpa'a ímba iyínone.

⁷ Mindásafe'a ímba empá'á kosímákakaumpo ímba kesí naaúmpa'o iyínda úwoi aái aantemba sinaná kesí kísau-waasi asófáino.

⁸ Kewará'á kawáá-kísáúgóni áwáuma awánáunda kesí kawáágó sisa'á wení kísau maé'a kesí i-wáásísáfé'a súnasa kesí kísau wémaewe.

Moóráwigontafe sé'a waaó súnana wisa'á moóráwigontafe sé'a tiyó súnana tisa'á kesí kísau-waasisafe'a miyá uwómó súndantemba miyá wéiye siyé. Ísumba kosimáméero súwasa ti'marówi tésa tasimámúwana

⁹ Ísu mináái iséna áatafena éna kowaeréna wembó arááiwa'mae kun-kwáásíontáféna séna simátíme sé'a minkwáási Rómu-waasigo kentáféna súwa'nai índa-fasi'aemba tokáíye wésifo kesí waási Ísareri-waasifinkene fi'on-kwaasifinkene ímba miyán-áái wésewe Ísu súwasa

¹⁰ ti'marón-kwaasi kouweré tésa taawánomba kísau-waasigo kawe'-úmai mérowasa taawánaraawe.

Ísu moóráwigombo íyáfasinankarain-ai.

¹¹ Ísu kárika'a ména tiyuwéna wení kísau-waasiye sáwífa'-waasiye kúmba Néni-naopa'a wéna

¹² mindáókoni óntan-kusaigoni ontará'ó kúnka'a moóra'-keto'-ininkon-ááninko puwúwasa taawiya'maésa sáwífa'-waasi anówae wétuwana

¹³ Fasi'aénkó anówambo awánómbo arumbá uwánkena séna ímba ifi'á taoó séna

¹⁴ makón-taarera'a kota'ótorowasa taawiya'maé tun-kwáási tamáúwana Ísu séna ifó'-wáásígóo íyáfasinaao súwana

¹⁵ pukómpinkemba íyáfasinena aai súwana Ísu anówantafena áí'mae waaó súwasa

¹⁶ seyaafá'nánká táatafesa ésa Maníkón-áwi'a mósá marésa sésa káfé'a Maníkón-aaimo sin-kwáási óraa'-waasi kentááfímbá paápé iye. Maníkó ai'maráísana wení waásisaamo súwa'nai índa-waasisa kúmiye suwaná

¹⁷ mináái Ísuntafesamo sun-ááígó Yúndiyaa-aempa'a seyaafá'-áémpá wété uráíye.

Yóni nombó maitínkáiwain-ai.

Mátíyu 11:2-19

¹⁸ Minááígó wété úwasa Yónini kísau-waasi isésa Yónimba kosimámúwana wení kísau-waasiyai táántowasarai tuyaná

¹⁹ simátimena séna Ísumba maanáái koáisai okaiyó. Emá kumínonemo siyáawiya'o fi'owawa ónómpo kemá kumíndawimba amu'maránaumno siyé. Kosekaiyó Yóni súwasarai isésarai

²⁰ Ísumpa'a tasimámesarai Yóni nombó maitínkáiwai si'maráísakai empá'á túye. Yónimo símba kumínonemo siyáawiya'o fi'owawa ónómpo kemá kumíndawimba amu'maránaumno siyé. Ísumba tasimámúyana

²¹ minkánaáfímbá Ísu sáwífa'-waasi fi'o-fi'on-ti'a ún-kwaasi kawe'á uwátinkena sáwí-amutamba tirumpinkémbá wémaitiyuwena túrambo kafíkón-kwaasi túramba awánamai kawe'á uwaná

²² Ísu Yónimo ti'marón-kwaasisafena séna tauwerékai awánááyane isááyane Yónimba kosimáme sékai túrambo kafíkáiwi túramba awánamai kawe'á owaná táá'ó káúnkaiwai táá'a ísááwana tísaimo pukáiwi kawe'-úmai tín-taawaná námombo kaiwái kawe'á uwátinkena pukáan-kwaasi íyáfasintinkena úwoi-waasi ásé-ai simátimena séna

²³ kentáfésa ímba kae'-ímáyáa íyawi tirunkó kawe'á wéiye siyé. Yónimba kosimámékaiyo Ísu súwasarai kurááye.

24 Yónini kísau-waasiyai tauwerésarai kuyaná Ísu Yónin-aaí seyaafá'-wáásí simátimena séna Yóni máásai-marafa'a méraisa'a koawáné nóran-imayaawa wéera koawánaraao. Fiyúnda toréna umó móma'mema'o in-tenkáán-kwáásí Yóni iyé-ímáyááwá uráao. Ímbanifo Yóni ímba miyán-kwáásín-ifo fasi'aén-kwáásín-iyé.

25 Nóran-imayaawa wéera koawánaraao. Kawe'-únánkwátói úmakain-kwaasi Yóni iyé-ímáyááwá uráao. Ímbanifo miyán-kwáásí kawe'-únánkwátóiwara óntawara'-waasi óraa'-waasiti naaúmpa'a méraawe.

26 Nóran-imayaawa wéera koawánaraao. Manikón-aaímo siwái Yóni iyé-ímáyááwá uráao. Ewé Manikón-aaímo siwáin-iyé. Érai'a simátimé sune. Wemá Manikón-aaímo siyáawi iyáákaraiye.

27 Manikón-aaí aúfáífimba Yónin-aaí simai agaimaréna séna Manikó séna isaaó. Moóráwigomba ai'máráanana kesáái maimaéna ení aifa'á

wéna ení aambá wiyíníye siyáíye

agaimaréna siyáimba Yónintafena siyáíye.

28 Simátimé sé'a Yónini kísaugo seyaafá'-wáásítí kísaugomba iyáákaisana Manikó kawe'á uwánkaraifo Manikó wení waásiya'o kawáánin-kwaasi óraa'-waasiye úwoi-waasiye óraa-kawe'a uwátinkainíye Ísu siyáíye.

29 Taakisimó máún-kwaasiye úwoi-waasiye mináái isésa Manikómó siyáin-aaí érai'-aaí póta konanasá nombá maisinkáinkwae sésa Yónimpa'a kuráqwe.

30 Énifo Yóni Manikóni aambó aráátimakaimba áamáán-kawaa-waasiye áamáambo sun-kwáásíyé minámbá tínaaemba uwámesa ímba nombó máumba kóuraawe.

31 Ísu moórá-aiwara'a simátimena séna káfé'o méraan-kwaasi nóran-kwaasiyaanewa sénaumno.

32 Miyán-kwáásiyáámbán-owe. Iyámpóisomba naaópa'a marupímbá mésa ááféma wétesa moórá-aempa'o méraan-iyampoi táántesa sésa tiyé'a imá seró. Moórá-isa súna'a ímba táásái uráawe. Tirumbó in-ísá súna'a ímba ifi'á taráawe siyáawe. Énifo miníyámpóimó uráantemba maaméraan-kwaasi miyá wéowe.

33 Yóni nombó maitínkáíwai ména ándá-aran-domba ímba wénena Manikóntáféna ímáýáa éna tónkwárá'á ímba wénaisa'a wentáfé sé'a sáwi-amutamba arumpimbó méraiwain-iyé wésewe.

34 Kemá waási úranko mé'a ándá-aran-donkwara tónkwárá'á náuna'a kentáfé sé'a ándá-aran-done tónté'lo námae iyíwai póna taakisimó máén-umen-kwaasiye sáwí'o on-kwáásítí waásín-iyé wésewe.

35 Énifo Manikó simátimakaintembo owí sésa Manikó kawe'-ímáyááwáráwín-iyé wésewe Ísu siyáíye.

Ísun-áísamaiya'a masawémbó fatíyain-aaí.

36 Moórá-kanaa áamáán-kawaa-waasigon-awi'a Sáimoni Ísuntafena séna kesí naaúmpa'a tómbá tamandaaó súwana wení naaúmpa'a iyéna tómbá iwénowana

37 mindáópaken-aankaro'-ininko Ísu áamáan-kawaa-waasigoni naaúmpa'a ména tómbá wénaiye-ai minínínkó iséna óntan-anafeumpimba asaa-wiyúmbó úm-basawembo wéromba maimaéna

38 mindáúmpá'á iyéna Ísun-ánaaempa'a aísamaifimba iména ifi'á wétowana a'ní ka'maéna Ísun-aísamaiya'a kumúwana minínínkó ayáátáá'-a'nontausamba aísamaiyakemba wéuwaena aísamai wéamo'nena asaa-wiyúmbó úm-basawemba aísamaiya'a fatímarowana

39 áamáan-kawaa-waasigo Ísumbo áántowi awánéna imáyáa éna séna minkwáásígó Manikón-aaimo siwáimó inkakaa aísamaiya'o ita'ótokain-ininko aankaró'-ínínkó

iyé-ímáyáa isinó séna miyán-ímáyáa úwana

40 Ísu minkwáásígóntáféna séna Sáimoniyo moórá'-ai simámenae súwana minkwáásígó séna óraako siyó súwana

41 Ísu séna moóráwigo óntambo tímiwai ména moóráwigomba sáwífa'-ontamba siyáánkai-taemo'-ontamba aména moóráwigomba kári'-ontamba moórá-taemo'-ontamba ámísana

42 aanáfómbó amí-kánáá tisasarái óntamba ímba wéraisasarai saafá uwááesarai wempá'á tíyana séna kanaán-ifo ímba méyámbá maénaumpo kenkáítí méyán-túwí'a tuwígauafatuwaumpo kokaiyó siyáiyé-ai Ísu Sáimonimba simámena séna mindásafena miyámó sintáféna minkáé'-wáásígórái tirunkó aamoi wéuwankaaye. Moóráwigo áfááraumai aamoi wéuwankaimba nááwa'iyó Ísu áísai ena súwana

43 Sáimoni séna sáwífa'-ontambo maiyénamo aanáfómbó ímbo máamisanamo méyán-áwí'a tuwígáúfatuwawai óraa'-aamoi wéuwankaiye Sáimoni súwana Ísu séna mindásafe'o súnda é'a séne simásuwena

44 koutauséna minínínkómbá awánéna Sáimonintafena séna minínínkómbá awánaao. Ení naaúmpa'o iyúnda kentáási áwáu sísamaimo non-kwiyí-nómbá ímba siménana minínínkó ifi'á taisaná a'nimá sísamaiya'a kúmísana wení a'nóntausamba uwákaiye.

45 Ímba aaweyáá uwásinkaanana minínínkó sísamai taamó'na-amó'na uráiyé.

46 Kentáási áwáu ímba si'nómpá'á masawémba asinkáánana minínínkó sísamaiya'a asaa-wiyúmbó im-básawémbá fatímai asínkáiyé.

47 Mináái simáme sùne. Minínínkóní seyaafá-sáwí-ímáyáa maisuwáunda póna kembá óraa'-aamoi uwásinkena miyán-tántáá'á kawé'á uwásínkáiyé. Énifo moóráwigombo kári-sawi-tantaa'o maisuwáunda kári'-aamoi uwásínkáiyé Ísu Sáimonintafena simásuwena

48 minínínkóntáféna séna ení sáwí-imayaa maisuwáumne súwasa

49 wesé'o tómbó wénon-kwaasi keáímbá sésa waásiti sáwí-imayaa wémaitiyuwaiwai mindá nóran-kwaasiya'iyó suwaná

50 Ísu minínínkóntáféna séna kentáfé amankúnkúmba óna'a ení sáwí-imayaa maisuwé'a kawé'á uwánkaumpo aáno úmai enarunkó kawé'á ina waaó Ísu siyáiyé.

8

1 Minkákémbá Ísu naaó'-nao'a óraa'-naopimpa'e kári'-naopimpa'e wénena Maníkó wení waásimo kawáánin-aaí ásé-aaí simátíma'maena iyáíye. Ísuwe wení kísau-waasi sísamaifakemba kae'lá kumbaimái-waasi wénuwasa

2 tuwímbai-ininte wénesa miníníntómbá tuwímbai tí'a úwana Ísu kawé'ó uwátínkaron-inimba uwasá tuwímbai tirumpinkémbá sáwí-amutambo maitíyukain-inimba uwaná moórá-inimba Mágátáraa-naopakemba áwí'a Máriyaa Ísu wenarumpinkémbá afakaeté-sawí-amutambo maiyáúkon-ininko úwana

3 moórá-ininkon-awí'a Yóána awaaikón-áwí'a Súsa wemá Érotini naanka'ló káráwiyowí úwana moórá-ininkon-awí'a Súsána úwasa tuwímbai-ininkwara'a uwasá miyáumai-inimba ésa kentí moparáwímpinkémbá Ísune wení kísau-waasiye túwa'nai úmaesa kuráawe.

Moóráwigo ánáuntumbo tu'makáin-aaí.

Mátíyu 13:1-23, Máaka 4:1-20

4 Naaó'-naoken-kwaasi sáwífa'a Ísumpa'a tóso uwaná Ísu simátimena séna

5 moóráwigo ánáuntumba maimaéna kísau'fa'a wéwena mátu'maraisana tuwímbai-anauntumba aampa'á kuwéraisasa waási tasasámpasukaawana numagó fáí'nasukaiye.

6 Tuwímbai-anauntumba óntankwara'-marafimba kuwéna karuwéna anoníyaim-barafa'a póna aáénkaraiye.

7 Tuwímbai-anauntumba karaampa'á kuwéna kárúraisana karaantantáákó fandundupásukaiye.

8 Tuwímbai-anauntumba kawé'-máráfímbá kuwéna karuwéna óraa'a éna arambá imái sáwífa'-aramba iyáíye. Isáán-kwaasi isámai

kawé'án-oro Ísu siyáíye.

9 Súwasa Ísuni kísau-waasi Ísuntafesa minkwáé'mái-ááígóní áwáu sinatá ísáño suwaná

10 Ísu séna Maníkó wení waásimo kawáánin-aaigoni áwáumo simátimunda Maníkó kembiwí imáyáa tímísa'a wéisaafo fi'on-kwaasi waé'mai-aaí aantemba wésimatimumpo isáámbanifo ímba isámai kawé'lá wéowe. Awánaambanifo ímba awánamai kawé'lá wéowe Ísu siyáíye.

11 Ísu simátimena séna minááígóní áwáumo sendá isáaro. Moóráwigo ánáuntumbo tu'maráínten-úmai Maníkón-aaí simátímisana

12 tuwímbai-anauntumbo aampa'ó kúmimba waási tirumpintá kúmísasa Maníkón-aaí isááwana waántawanko imáyáa éna Maníkón-aaísaafesa timankúnkúmba íyana sáwí-ampakemba kawé'-ámpá'lá métínkáifo séna tirumpinkémbá tamaimái úwoífa'a wétiyuwaiye.

13 Tuwímbai-anauntumbo óntankwara'-marafimbo kúmimba waási tirumpintá kúmísasa Maníkón-aaí isésa aamoí ombánifo ímba tirumpimbá ta'óto'mai kawé'lá ontáfésa kárika'a timankúnkúmba owaná fi'o-fi'on-tantaako tísasá miwán-ímáyáá ésa Maníkón-aaí ifátukaawe.

14 Tuwímbai-anauntumbo karaampimbó kúmimba waási tirumpintá kúmísasa Maníkón-aaí isáámbanifo marapá'-úmbái-tántaátáfésa imáyáa úmae nésa ónta-imayaa úmae wénesa fi'o-fi'on-tantaa'a maénae símae

nésa miyán-ímáyáágó Maníkón-aii faráátasuweisasa ímba Maníkóní kísau wémaewe.

¹⁵ Tuwímbai-anauntumbo kawel-maráfimbó kúmimba waási tirumpintá kúmísasa Maníkón-aii isésa kawel-ímáyááwará'-wáásí isésa tirumpimbá ta'óto'mai kawelá ésa fasi'ámai mésa Maníkóní kísau maésa fi'owi wétuwa'nai-owe Ísu siyáiyé.

Ómbó kúrakain-aii.

Mááka 4:21-25

¹⁶ Ísu simátimena séna ómbó kúra'maraamba ímba aúpá'á marésa ímba taare-améndaampa'a maránááfo afora'á mósá makéwasa seyaafá'nánká naaúmpa'o iyiyamba awánánááwe.

¹⁷ Miyámó onten-úmai aúpá'ó wérain-tantaa'a seyaafá'á aforá paapé ínsa awánánááwe. Kumeupá'ó wérain-tantaa'a aforá paapé ínsa awánánááwe.

¹⁸ Ísáán-aii imáyáa úmai kawel'án-oro. Maníkón-aiimo ísáimimo kawel'ó owí Maníkó túwa'nai ínsa moórá-aiiwará'á isánááwe. Maníkón-aiimo ímbo ísámai kawel'ó ésa karo'á sésa kawel-úmai wéisaumne sewí tirumpinkémbá maimainana ímba wéiniye. Mindásafe'a ísáán-aii imáyáa úmai kawel'án-oro Ísu siyáiyé.

Ísun-anówawe áfárawaisai-taii.

Mátíyu 12:46-50, Mááka 3:31-35

¹⁹ Súwasa Ísun-anówawe Ísun-áfárawaisaiye tésa sáwífa'-waasi Ísuwe mésa sisipáá uróntafesa ímba naaúmpa'o iyúmba máápata tamérowasa

²⁰ mindáúmpá'ó méron-kwaasi Ísuntafesa sésa enanówe enáfárawaisaiye embá awánánae sésa máápa'a taméraawe suwaná

²¹ Ísu seyaafá'-wáásísáféna séna Maníkón-aiimo isésa kawel'ó iyawi kesinówe kesífárawaawin-owe Ísu siyáiyé.

Óraa-fiyunda torówanamo Ísu mafaimakáin-aii.

Mátíyu 8:23-27, Mááka 4:35-41

²² Moórá-kanaa Ísu wení kísau-waasise'a nompín-táómpimba iyátena nonkwaaúnkóní menáipá'á kónae séna miwísé'a kúmba

²³ Ísu aùn-kwaigurówana minkwaaúmpá'á óraa-fiyunda torówana nonkó tufántáafan-éna nompín-táómpimba ówitowasa kúwáfekunafó sésa

²⁴ ínkaisésa Ísumba koaúsésa sésa óraakoo puwúnafosaawe suwaná Ísu iyáfasinena fiyúndágonte nonkóntéfafena óraaka séna mafáékaiyo súwasarai fiyúndágoe nonkóe'a mafáúyana nonkó étuwowana

²⁵ Ísu simátimena séna kentáfé'a nóra séra ímba timankúnkúmba onkákéná wéseo súwasa táátafesa ésa keáimbá sésa nóran-kwaasiya isanawá fiyúndágoe nonkóe'a wenáái isaiyó sésa tiyáamba ufakésa táátafesa ésa siyáawe.

Sáwí-amutamba arumpinkémbó maisukáin-aii.

Mátíyu 8:28-34, Mááka 5:1-20

²⁶ Simásuwesa mindómpín-táómpimbo kumbá Kárirí-marama tínaampa'a wérowana Kégésaa-marama túrampa'a wérowasa

27 mimbáráfá'ó kumbá Ísu mindómpín-táómpinkemba mimbáráfá'á kumúwana moóráwigo mindáópakewi Ísumpa'a téna wenarumpimbá sáwí-amutamba mérowana póna ayáátááka'a unáánkwtóí-iyaimba ména ímba wení naaúmpa'o maúmba waásimo utátínkón-ontan-aifa'a mérowana

28-29 sáwífa-kanaa misáwí-ámútánkó sáwí'a uwámkowasa waási káráwiyesa aiyayaanka'a kárá'umarowana minándá tarátuwena misáwí-ámútánkó áí'maena máásai-marafa'a máánkarowana Ísumo túmba awánéna wáá'a túwana Ísu sáwí-amutankontafena séna auwé kóuwo súwana Ísu óraakon-iyé séna aísamaifimba kífaena óraaka séna Ísuwo iyáákamafasi'aenkon-ááninko ómpo sínkamonafofifó nóra uwásinkainono súwana

30 Ísu séna enáwí'a nááwa'ono súwana minkwáásígó sáwífa-sawí-amutamba wenarumpimbó mérontafena séna kesúwí'a sáwífa'nanka úne séna mérowasa

31-32 omápa'a sáwífa-poi mésa umá wénowasa minkwáásígó arumpinké-sáwí-ámútántómbá Ísuntafesa óraaka sésa waántáfa'a ímba si'maraaó. Mimpóí tirumpintá si'maraaó suwaná miyán-oro súwasa

33 sáwí-amutantomba minkwáásígón-arumpinkemba kárúwesa pói-tirumpimba koférowasa mimpóísómbá seyaafá'á ámémpakemba tuwaantantésa nonkwaáumpimbó kúwáféromba putásowasa

34 póíya'ó káráwiyowi awánésa minúwóiyáán-úmai naaópa'a wésa kísaufaka'ó méron-kwaasi mósimatim-besimati uwasá

35 isésa koawánánae sésamo kumbá Ísumpa'a kotúwaandu ésa awánomba sáwí-amutamba arumpinkémbó kóun-kwaasigo unáánkwtóí úmarena Ísun-aísamaifimba kawé'-úmai mérowasa koawánésa táátafesa uwasá

36 Ísu minkwáásígómbó kawé'ó uwámkowasamo awánon-ai simátímúwasa

37 isésa áfááraumai táátafesa ésa pósa Kégésaa-marafaken-kwaasi seyaafá'nánká Ísuntafesa sésa maambáráfá'á ifá siyuwésa kóuwo suwaná nompín-táómpimba iyátowana

38 sáwí-amutambo maisuwón-kwaasigo Ísuntafena óraaka séna esé'a kónae súwana ímbanifo

39 ení naaópa'a kuré Maníkómó embó kawé'ó uwámkáin-ai kosimátimiyo súwana Ísumo uwámkon-ai mindáópa'a simátíma'maena kuráiyé.

Inaamarúgóe aaregónté-taai.

Mátíyu 9:18-26, Mááka 5:21-43

40 Ísu Káriri-waaukoni menáipákémbá nompín-táómpimba kouweréna túmba sáwífa'-waasi amu'makówana túwasa aamoí uwaná

41-42 moóráwigo amáán-danka'ó káráwiyowin-awi'a Yáírasi téna Ísu óraakon-iyé séna aísamaifimba kífaena óraaka séna kímbara kesiyáámúmba puwíndasafena wéifo tiyé ane'á kota'ótoronana asófáino súwana minínáámárúgó sísamaifakemba kae'á kumbaimái-aatai maisukáin-arasigontafena afowá tasúwana Ísu wesé'ó kúmba sáwífa'-waasi Ísumba úkúresa arááiwa'mae kuwaná

43 moórá-ininkomba áí'a ún-ininko sísamaifakemba kae'á kumbaimái-aatai naeeyámba ankówasa ímba kanaa'á asófankowana minái'á úwoi wérowana

44 minínínkó sáwífa'-waasifimba Ísumba arááiwa'mae wéwena wení unáánkwtóí-araiya'a kota'ótorowana mindááéyánko é'ankowana

45 Ísu séna nááwawa kesí unáánkwátóiy'a ta'ótóráina'lyo súwasa seyaafá'nánká sésa ímbaniye suwaná Pítaa séna óraakoo sáwífa'-waasi famé'maesamo iyómpimba ta'ótokaawe súwana

46 Ísu séna kempinké-fási'áénkó moóráwigomba kawé'ó uwánkáimba awané'a sé'a moóráwigo kesí unáánkwátóiy'a ta'ótokaiye sune súwana

47 miníninkó imáyáa éna ímba aúpá'á úmpo é'a suwánaraiye-imayaa éna anekembá tata'á úwana Ísun-áisamaifimba kifaena seyaafá'-wáási túranka'a wení unáánkwátóiy'a ta'ótorowanamo asófankon-aii simátimuwana

48 Ísu séna kesimánaako kentáfé sé érai'a súwa'nai índawin-iyé sénda póna áí'a

é'ánkái'fo kawé'-úmai waaó Ísu siyáiyé.

49 Ísu mináái wésuwasa amáán-danka'o káráwiyowini naaópaken-kwaasi tésa Yáírásintafesa sésa enayáámúnko pukáifo óraakontafe ténafo simámuwo suwaná

50 Ísu mináái iséna Yáírásintafena séna minááisáfé ímba áákauraumo indá kentáfé amankúnkúmba inaná enayáámúnko kawé'-úmai méniye Ísu séna kúmba

51 Yáírásini naankóni ewaa'á wéna arááiwa'mae kun-kwáásisóntáféna maanká'-méwaro séna Pítaane Yónine Yémisine minárásígón-anófoiyé tí'maena naaúmpa'o iyúmba

52 mindáúmpá'ó méron-kwaasi óraa'-ifi'a wétowana Ísu séna ímba ifi'á taaró. Minárásígó ímba pukáifo úwoi aúmá wéráiyé súwasa

53 minkwáásisómbá é'a pukuráiyé-imayaa ésa Ísun-awiyáái uwaná

54 Ísu minárásígón-ayáánka'a ta'ótorena séna inaamarúgóo iyáfasináoo súwana

55 minárásígón-amanko arupimbá túwana minúwóiyáámbá iyáfasinowana Ísu séna tómbá amíyana náino súwasarai

56 anófoi táatafesarai uyaná Ísu óraaka séna kemó únda-aii ímba simátimékaiyo siyáiyé.

9

Ísu wení waási kísaura'o ti'mákain-aii.

Mátíyu 10:5-15, Mááka 6:7-13

1 Ánaaemba Ísu wení kísau-waasi sísamaifakemba kae'á kumbaimái-waasi táántowasa tuwaná waási tirumpinkémbá sáwi-amutamba maitíyu'mae'a nóro-fasi'aemba tiména tí'o índa-waasi asófatinkei-fasi'aemba tiména

2 séna Maníkó wení waásimo kawáánin-aii kowésimatime'a tí'o índa-waasi wéasofatinke'a oro séna

3 aampa'ó wiyamba ímba moórá-tantaa'a maimaé koró. Táúmba ímba maimaé wé'a tón-únámbá ímba maimaé wé'a tómbá ímba maimaé wé'a óntamba ímba maimaé koró. Moórá-mora unáánkwátói timantentén-úmai kufé'mae koró.

4 Maníkón-aaimo simátimiyantafe'a moórá-naopa'o wiyamba naambó timíya'a mindáúmpá'-aantemba mé'a kentí kísau maimái tai'é'a mindámbá tuwé'a fi'on-daopa'a koró.

5 Moórá-naopa'o wiyasamo ímbo naambó timíyana Maníkó mindáópaken-kwaasi ímba aamoí uwátinkainifo aiyowáí'a é'a tisamaifakem-baramo uwáentemba uwá'mare'a koró Ísu simátimuwana

6 wení kísau-waasi tuwésa naaó'-nao'a wénesa Maníkóni ásé-aai simátíma'mae wéwesa tí'o ún-kwaasi asófátinkafa'a kuráawe.

*Éroti Ísun-aaimo Ísarain-aai.
Mátíyu 14:1-2, Mááka 6:14-16*

7 Ísuni kísaugon-aai símae iyúwana Káriri-marafaken-kawaagon-awi'a Éroti mináái iséna óraa'-imayaa uráiyé. Ísuntafesa tuwímbai sésa wemá Yóni nombó maitínkaraiwai pukáimpinkemba iyáfasinkaiye suwasá

8 tuwímbai sésa wemá Maníkón-aaimo simátímakaiwain-awi'a Íráiyaa pukáimpinkemba iyáfasinena méraiye suwasá tuwímbai sésa wemá naaófá'á Maníkón-aaimo simátímakaawifinkemba moóráwigo pukáimpinkemba iyáfasinkaiye suwaná

9 Éroti miséyááfá'-áái iséna séna kemá séwánasamo Yónimba anuwarambá kambisówanamo pukáimbanifo minááimó wésemba náawa'iyompo awánánaumne Éroti símae iyáiyé.

*Sáwífa'-waasi tómbó tímakain-aai.
Mátíyu 14:13-21, Mááka 6:30-44, Yóni 6:1-13*

10 Ísuni aantá-waasi Ísumo tímún-kísau maisuwésa wempá'á tésa seyaafá-kísáúmó máún-aai simámúwana Ísu miwí aantemba tí'maena Pétésáíta-naopa'a komérowasa

11 énifo sáwífa'-waasi iséna arááiwa'mae kuwaná Ísu tuwánéna aamói éna Manikó wení waásimo kawáánin-aai simátimena tí'o ún-kwaasi asófátinkaraiye.

12 Asófátinkowasa fenómpinka'a wení kísau-waasi sísamaifakemba kae'á kumbaimái-waasi Ísumpa'a tésa sésa ímbo sáwífa'-waasi méraapa'an-ifo fenáindara'a tí'márénasa ewaa'-náópimpa'a wénesa tóné naané saafá oro suwaná

13 Ísu simátimena séna kemá tómbá tíméro súwasa miwí sésa káritomba séfataasewara kae'-mófáá'wará'á weraifo sáwífa'-waasifimba ímba kanaan-ínifo tómbá koméyánorowa wéseno áisai esa suwasá

14 sáwífa'-waasi 5,000 waai uwasá aarewé iyámpóiyé mérowana Ísu wení kísau-waasisafena séna unkwima'mái tuwínkaa tuwinkaa'-úmai 50 50 mara'á méraaro simátíméro súwasa

15 iséna miyá uwátínkówana

16 Ísu séfataase-tonkwara kae'-mófáá'wará'á maisoréna wiyómpa'a kararéna Manikóntáféna súwi simásuvena mintómbá tafántafan-úmai wení kísau-waasi tímúwasa misáwífa'-wáásí tímúwasa

17 seyaafá'nánká nowaná tímú'a fówasa Ísuni kísau-waasi mintón-ayai sísamaifakemba kae'á kumbaimái-unampimba fáítuwana ówitaraiye.

*Pítaa Ísuni áwáumo siyáin-aai.
Mátíyu 16:13-19, Mááka 8:27-29*

18 Moórá-kanaa Ísuwe wení kísau-waasiye mérowana Ísu aantemba Manikómpá'á inái simásuvena tísai éna séna kentáfésa seyaafá'nánká nóran-kwaasiyewa wése súwasa

19 miwí tuwímbai sésa emá Yóni nombó maitínkáandawi óne sewasá tuwímbai sésa naaófá'á Maníkón-aaimo simátímakaandawin-awi'a Íráiyaa

óne sewasá tuwímbai sésa naaófá'á Maníkón-aaimo simátímakaandawi pukáandafinkembo iyáfasinkaandawi óne wésewe suwaná

²⁰ Ísu séna kembíwí kentáfé'a nórán-kwaasiyewa wéseo súwana Pítaa séna Maníkó iyáfasinankaraiwimba Yúndaa-waasisa wéamu'maraundawisa óne súwana mináái ímba simátíméro Ísu óraaka siyáiyé.

Ísu puké'a iyáfasinanaumnemo siyáin-ai.

Mátíyu 16:21-28, Máaka 8:31-9:1

²¹ Ísu séna mináái ímba simátíméro simásuwena

²² séna kembá waási úrankomba sí'ó índa-i'a uwásinkesa Yúndaa-oraal-waasiye óraal-amaan-kisau-waasiye ámaámbo sen-kwáásiyé tínaemba uwásimesa sínkamiya'a púwóndanifo kaumbo-kánáá maisuwéna Maníkó iyáfasisinkainiye Ísu siyáiyé.

²³ Ísu seyaafá'nánká simátimena séna kembó sirááiwaenae siyawi tirááimo táinda-tantaa'a ímba ta'ótóráaro. Kemó púwónda-aaraa-taimo súwaata'mae'lo kondantembá kembó sirááiwaiyawi umbaitántáá'á aasiyaasi-kánáá timíyasa minúmbái-tántáá'á úwoi maimaésa sirááiwaenaawe.

²⁴ Tirááimo táinda-i'lo ésa ímba kawé'úmai ménaafo kentáfésa ísámai tirááimo táinda-tantaa'lo tuwésamo puwésa aú'la úmai maé'mae'a ónááwe.

²⁵ Mararáké-séyááfá-tántáá'ó wémaesamo puwiyambo éna mintántáákó ímba túwa'nai íniye.

²⁶ Kesááiwara kenkwará'ó tigaemó uwásínkáamba pó'a ánaemba kemó marapá'ó kúmóna miwí sigaé uwátinkanaumne. Kemá waási úranko ánaembo kesí sáwara kesifoní sáwara wiyómpakembo Maníkóní kisau-waasiti sáwara'lo marapá'ó kúmóna miwí sigaé uwátinkanaumne.

²⁷ Érai'a simátimé'a sune. Tuwímbai maanká'ó

méeraan-kwaasi ímbo pukénka'a Maníkó wení waásimo kawáánimba awané'a ánaemba puwónááwe Ísu siyáiyé.

Ísu fi'on-kuwawaa'lo faúkáin-ai.

Mátíyu 17:1-13, Máaka 9:2-13

²⁸ Ísu simátimena afakaumboé-no'waana'li miyáumai waéna Pítaane Yónine Yémísine tí'maena inaimó síndasafena omápa'a iména

²⁹ inái wésuwana ói'a fi'on-oi'a faufúwana wení unáánkwtóiyakemba waení'a kéna tógáyáagaya úwasa

³⁰⁻³¹ awánomba kae'-wáásiyái wiyómpakemba paapé ésarai mindárai-tuwi'a Mósesee Íráiyaae'a Yúndaa-waasi tíwá'nárai Ísuwe'a aai wésuyana wiyómpake-sawara'a wérowarasarai naaófá'á Maníkó Ísuntafena séna Yérúsaremu'fa'a puwíníye siyáimba ampáánká'á miyá íniye-aai wésuyasa

³² Pítaae'lo méroyan-kwaasi tún-kwaémomba iyáfasinesa Ísuni sámó kaimbá Ísuwe'a méroyan-kwaasi tuwánomba

³³ mindárai Ísumba ímba auwésarai iyóyanka'a Pítaa Ísuntafena séna óraakoo maanká'ó méraundasa kawé'á ímbá póta wááu-namba kaumbosáámó ondasá moórá endé éta moórá Mósesende éta moórá Íráiyaande éta miyásá ónaumne Pítaa ímba imáyáamo úmba úwoi siyáiyé.

34 Miyá wésunka'a ainánkó kuména káátaguwasa táátafesa uwaná

35 ainámpínkémbá aagó aantemba séna miwá kesáánimba éna kemó iyáfasinankaundawin-ifo wenáái isáaro

36 súwasa awánomba mindárai wiyómpa'a iyúyana Ísu aantemba mérowasa awánomba minkánáá ímba simátimesa mináái úwoi ta'ótokaawe.

Ísu sáwí-amutambo maiyáúkain-ai.

Mátíyu 17:14-21, Máaka 9:14-29

37 Aafáyáaraamba omápakembo kúmúmba Ísumpa'a sáwífa'nanka tóso uwaná

38 miwífinkémbá moóráwigo óraaka séna óraakoo maawá kimbora kesáánimban-ifo arumbá uwánkaao.

39 Sáwí-amutanko arumpimbá taména wáá'a téna fame'naame'á isaná tanaambá fágufagu wéena áwáyaamba umpufuwéna aigaregó nonkáánéna aiyayaamba ku'wisana miyá úmae wéiyena sáwí'a wéuwankaisa'a

40 ení kísau-waasisafe sé'a sáwí-amutamba arumpinkémbá maiyáúwáaro súnasa ímba kanaa'á maiyáúkaawe súwana

41 Ísu séna kentí imáyáa kaentaén-imáyáa isa'á kentáfé'a ímba imáyáa owaná póna sirunkó umbaí wétaifo nóraumai-kanaarara kesé'a ménaumno simátimena miniyámpóigón-afowantafena séna enáánimba áí'mae tiyó Ísu súwana

42 áí'mae túwana misáwí-ámútánkó miniyámpói fame'auwowana tanaambá fówana aiyayaamba ku'wisana aigaregó nonkáánúwana Ísu awánéna misáwí-ámútánkóntáféna séna auwé kóuwo séna miniyámpói kawé'á uwánkena afowántáféna séna áí'mae waaó súwasa

43 Ísumo miyámó úmba Maníkóni óraa-fasi'aemba awánésa seyaafá'nánká táátafesa

ésa tiyáámba tóipimba fáakaawe.

Ísu puwínda-aaimo siyáin-ai.

Mátíyu 17:22-23, Máaka 9:30-32

44 Ísu seyaafá-kísáúmo maúmba awánésa táátafesa uwaná wení kísau-waasisafena séna simátiménda tááka'a máráaro, Kembá waási úrankomba fí'on-kwaasi timiyasa sinkamiya puwónaumne súwasa

45 wemó sún-aagioni áwáu ímba isésa miwítí imáyáa umbaí tówana minááigóni áwáu aúpá'a wérowasa ímba isámai kawé'á ésa áísai ónae sésamo umbá táá'a úwasa ímba áísai uráawe.

Nááwa iyáákaiyomo siyáan-ai.

Mátíyu 18:1-5, Máaka 9:33-37

46 Ísuni kísau-waasi mósimesi-ai sésa kentááfinkémbá nááwa iyáákaiyo sésa keáímbá símae kuwaná

47 Ísu miwítí imáyáa iséna moórá-iyampoi áí'mai amándára'a ankéna

48 simátimena séna kentáfésa imáyáa ésa iyámpóimo áwa'nai onten-úmai wésuwa'nai-owe. Súwa'nai onten-úmai Maníkó si'mákaiwaimba wéawa'nai-owe. Kempínkémbá tuwímbai sé'a kemá kári'-waasi únemo siyawí Maníkó minkwáásísáféna wéiyaakaawe wésiye Ísu siyáie.

Kentí kísaugomba ímba sáwí'o on-ai.

Máaka 9:38-40

49 Súwana Yóni Ísuntafena séna óraakoo moóráwigo wénena sáwí-amutantontafena séna Ísuni fasi'aémbó wéraintafe auwé kóuwo simátímapa'a wisasá misáwí-ámútámbá kóuraawe. Minkwáásigó ímba kentááfinkén-kwáásín-ifo ímba miyámó indá étuwaaoa siyáumne Yóni súwana

50 Ísu séna ímba tufinankaaro. Kentáásí kisaugomba ímba sáwí'o owí úwoisa wésuwa'nai-owe Ísu siyáiyé.

Sámériyaa-waasi Ísumba ímba naambó ámakaan-aaí.

51 Maníkó Ísumba aiyáínana wíyómpa'o iyínda-kanaa ampáánká tína úwana Ísu wenarumpin-ímáyáá éna óraaka séna Yérúsaremu-naopa'a kónae séna wéna

52 wení waásisafena kowáíyan-damba kosaafá wéiyaro séna ti'marówasa aifa'á Sámériyaa-waasiti naaópa'a kuwasá

53 Ísu Yérúsaremu-naopa'o wínda-aaí isésa tirunkó sáwí'a úwasa ímba naambá tímúwasarai

54 wení kísau-waasifinkemba kae'-wáásiyái Yémísiye Yóniye'a mináái isésarai sésarai Fasi'aénkóo Maníkó wíyómpakemba iyamá tuwáínana kuména minkwáási kafúkoro-aaímo suyambá wéankaiyo suyaná

55 Ísu méfaerena óraaka séna ímba miyá sekaiyó súwasa

56 mindáópa'a tuwésa fí'on-daopa'a kuráawe.

Ísumba arááiwaenaemo siyáan-aaí.

Mátiyu 8:19-22

57 Aampa'á wéguwana moóráwigo Ísuntafena séna seyaafá'-náópa'o nínđafa'a esé'a nónaumne súwana

58 Ísu minkwáásigómbá simáména séna waankó taaiyaifimbá wáísana numagó ánáamba úmarena wéwaifo kemá waási úranko kumpaápé uráundawi ímba naambá úmake'a wéwaumne séna

59 minkákémbá moóráwigontafena séna sirááiwa'mae tiyó súwana séna óraakoo kemá méraanana kesifo puwína utámare'a embá arááiwaenaumne súwana

60 Ísu séna ímbanifo kesáái ímbo isésamo pukáan-kwaasiyaambo owí puwíyan-kwaasi utátinkanaafo emá Manikómó wení waásimo kawáánin-aaí simátíma'mae wíhone súwana

61 moóráwigo Ísuntafena séna óraakoo embá arááiwaenaumpo aifa'á kesimááraa siyáámba tímé'a embó taarááiwaenda kanaawá'íyo súwana

62 Ísu séna Manikóní kisaumo ómbaresa maiyésamo ifátuwesa fí'on-imayaamo owí Maníkó wení waásimo kawáánipa'a ímba kanaa'á kísau maénáawe Ísu siyáiyé.

10

Ísu 70 waasi kisaumo tímakain-aaí.

1 Anaemba Fasi'aénkó sáwífa'-waasi 70 waasi iyáfasintinkena kaekae'á uwásuwe wemó wínda-naopimpa'a aifa'á kónááwe séna

2 Manikómpá'ó tiyantafesa wenáái kosimátíma'mae koró-áái simátiména séna kisaufa'a sáwífa-tomba áfu karáísasa mintómbó fakaráíyan-kwaasi sesimái-waasi méraafo kisaugoni afowámpá'á inái síyana kísau-waasi ti'maráínasa mintómbá fakaránááfo koró.

³ Sipisípi-araa'a wínana áwáfiyaamo in-íyánkómó intenkáábó on-kwáásifá'á ti'maránaumne.

⁴ Óntambo inai-inaimó sí-únámbá ímba maimaé wé'a tón-únámbá ímba maimaé wé'a tísamai ánámba ímba maimaé wé'a aampa'ó wéwe'a ayáátááka'a ímba úwoi-aaí símae wé'a

⁵ moórá-naumpa'o iyé sé'a faru úmai méraiyataao seró.

⁶ Síyana faru úmimo méraindawimo éna mifárú-áái wempímbá wéniño ímba faru úmai méraindawimo éna mifárú-ááigó kouweréna kembiwifá'á tınıye.

⁷ Kísau mo maíyawi méyámbó máéntafe'a timínda-naumpa'a imé'a timíyan-tomba nánááwe. Ímba fi'on-daumpimpa'o níyamba timíyan-daumpa'-aantemba iméraaro.

⁸ Moórá-naopa'o wíyamba naambá timésa tómbá timésa íya'o wéne'a

⁹ mindáoopa'o tílo índa-waasi asófatinke'a simátıme sé'a Maníkó wení waásimo kawáánında-kanaa kempá'á kárika'a tınıye simátıméro.

¹⁰ Moórá-naopa'o wíyambo naambá ímbo timíya'a aampa'á wéwe'a afora'á simátıme sé'a

¹¹ kentí naaópakem-bara sísamaifakenta uwátuwaundasa Maníkó kembiwí ímba aamoí uwátinkáıntafeta aiyowá'a úmai aráátımune. Ísáaro. Maníkó wení waási kawáámó índa-kanaa ampáánká'á tınena isa'á tınaemba uwámewe simátıméro.

¹² Simátıme sune. Maníkó waásimo méraawini áwúsafena tísai índa-kanaa tında naaófá'á Sónódumu-naopa'o méron-kwaasi sáwı-waasi sáwı-meyamba timínıfo kembiwímó tınaembo uwátımıyan-kwaasi sáwı-meyamba áfááraumai timínıye Ísu siyáıye.

Ímba aaimó ísaraan-aaı.

Mátıyu 11:20-24

¹³ Ísu simátımına séna Kórásı-naopaken-kwaasiye Pétésáıta-naopaken-kwaasiye káráwıyoro. Naaófá'á Táyaa-naopaken-kwaasiye Sáındóni-naopaken-kwaasiye Maníkón-aaımo ímbo ísaraawıfımbı fi'o-fi'on-kısau ímbo awánaraan-kısau mo maéwándamo awánarekaa kentí sáwı-awau tukáawısıno. Sáwı-awau tuwésamo úwoi-unankwatoımo úmaesamo kanamó a'makáankakaa Maníkó tuwánaraisıno.

¹⁴ Mindásafe'ı simátımında ísáaro. Maarán-ímáyáá wé'e'a Maníkó waási méraawini áwúsafena tísai índa-kanaa tında Maníkó Táyaa-naopaken-kwaasiye Sáındóni-naopaken-kwaasiye sáwı-meyamba óraa'a timínıye-imayaa wéowe. Éniño kentí sáwı-meyanko minkáé'-náópakewıtı sáwı-meyankomba iyáákamai-sawı-meyamba timínıye.

¹⁵ Kápaneamu-naopaken-kwaasısono. Kentúwı'a mósá maré sé'a wíyómpa'a iyónaumne sembánıño púwón-aempa'a kónááwe Ísu simásuwena

¹⁶ wení kısau-waasısafena simátımına séna kentáı ísamai kawé'ı owı miyámó ombá kesáı ísamai kawé'a wéfo tınaembo uwátinkáawı kenkwárá'á miyá wéowe. Tınaembo uwásínkáawı miyámó ombá sı'mákaiwainkwaraa'a miyá wéowe Ísu siyáıye.

70 waasımo kouwékáan-aaı.

¹⁷ Ísu súwasa minkwáası 70 waası isésa wété urésa Ísumpa'a tóso ésa aamoí tauwánkesa sésa Fası'aénkóo sáwı-amutantontafe séta Ísun-awıka'a sumpo tiyuwé kóro súnasasa isésa kóuraawe suwaná

18 Ísu séna miyá owaná wiyómpakembo aafáyáumo tóráintemba wiyómpakemba waántáwankombo maisukáimba awánaraumne.

19 Simátíménda isáaro. Fasi'aémbá timúna pó'a waaifainkómó fáindamo é'a ímba puwiyana áwáfiyaamo índa-ufonkwankomo fáindamo é'a ímba puwónáawe. Tímakaunda-fasi'aenko waántáwankoni fasi'aénkómbá iyáákaimba póna ímba seyaafá-tántáákó sáwí'a uwátinkainiye.

20 Sáwi-amutantomba kentáái isésa kóuraantafe'a ímba aamoín-ófo Maníkó wiyómpa'a aúfáifimba kentúwí'o agaimakáintafe'a aamoín-oro Ísu siyáiyé.

Ísu Maníkón-áwí'o mósá makáin-aaí.

Mátiyu 11:25-27, Mátiyu 13:16-17

21 Minkánáá Manikóní Ufaen-ámútánkó Ísumba imáyáa amúwana arunkó kawé'á úwana séna kesifóo wiyómpa'wara marará'wará'ó káráwiyandawí óne. Seyaafá-tántáá'á isáúmne sen-kwáásí ímba simátíme úwoi-waasi simátíme miyámó iyantafena ánkáisa'a pó'a enáwí'a mósá maráúmne Ísu Maníkóntáféna simásuwena

22 simátiména séna kesifo seyaafá-tántáák'á káráwiyuwo séna símakaiye. Seyaafá'nánká kesí áwáu ímba suwánaraafo kemá kesifoní áwáugo únana póna kesí áwáu suwánaraaiye. Seyaafá'nánká kesifoní áwáu ímba awánaraafo kesifombá pó'a keyáá wení áwáu awánaraumne. Kesifoní áwáumo aráátimundawí wéawanaawe Ísu siyáiyé.

23 Ísu simátiména méwaerena wení kísau-waasisafena aantemba séna awánaafo tirunkó kawé'á ina'a méraaro.

24 Simátíme sune. Naaófá'á Maníkón-aaímo simátímakowiye óraa'-waasiye kembiwímó wéunda-kísau awánaanten-úmai awánánae sésa umbá ímba awánaraawe. Miwí kembiwímó wéisaanten-úmai isánae sésa umbá ímba isaraawe Ísu wení kísau-waasisafena siyáiyé.

Sámériyaafakewi namuro-wáásímó áwa'nai uráin-aaí.

25 Moórá-kanáa Ísu wenáái wésimatimuwana moóráwigo áamáambo kawé'-úmáimo isówí Ísumpa'a téna áisai úmai Ísumba isánae séna óraakoo nóra úmaiya aú'á úmai wiyómpa'a maé'mae'a ónaumno súwana

26 Ísu séna Maníkón-aaí aúfáifimbo awánáanda minááisáfé nóran-imayaawa óno súwana

27 minkwáásígó séna Maníkón-aaí aúfáifinken-aaigo séna kentiruné kentí imáyáawe kentí fasi'aéné Maníkómp'á kentí Fasi'aénkómbá áméro séna kesáfé-ímáyáámó ontembá kentí waási-imayaawara'a oro siyáiyé súwana

28 Ísu séna érai'a sémpo miyámó é aú'á úmai wiyómpa'a maé'mae'a ínone Ísu siyáiyé.

29 Súwana minkwáásígó imáyáa éna fi'on-kwaasi suwánésa kawé'-wáásín-iyé síwae séna Ísuntafena séna kesí waási nááwawíyo súwana

30 Ísu séna simátíménda isaaó. Moóráwigo Yúndaawaaí Yérúsaremu-naopakemba Yéríko-naopa'a kónae séna aampa'ó wimbá umén-kwáásí ta'ótokesa wení unáánkwátói awá'maesa tufú'marááwana puwíndasafena aampa'á méraisana

³¹ moóráwigo Maníkóntáfénamo ísámai póimo tufú'mai agáiwai minámpá'ó wimbá aanawáisáfa'a méraisana kóawanena moórá-aanawaisafa'a kóyáákaisana

³² moóráwigo Rífáin-anaankakewi áamáán-daumpa'a kísau moóiwai minámpá'ó wimbá aanawáisáfa'a méraisana wení ewaa'á wéna kóawanena moórá-aanawaisafa'a úwoi kóyáákaisana

³³ moóráwigo Sámériyaafaken-kwaasi miwí Yúndaa-waasiti namuro-wáásífinkémbá moóráwigo minámpá'ó wimbá koawánéna arumbá uwánkena

³⁴ wení ewaa'á koména masawémba ándá-aran-donkware úmai afímbá a'ánkéna asáá uwánkena mósá farámbai wení tónki-poifimba ankéna áí'maena wááumo ten-kwáásímó wáén-daumpa'a móankarena káráwiyena

³⁵ íyáfasinena aafáyára'a mindánkón-afowámbá kae-kánáá-kísáúgóní óntamba aména séna kawé!-úmai káráwiye wenane'ó túwénda-ontambo é'a ke té'a anondáá embá mááméno simásuwena kóuraiye Ísu simásuwena

³⁶⁻³⁷ nóra úmaisawa aú'la úmaisa maé'mae'a ónaumno súwaintafena Ísu áisai ena séna umén-kwáásímó tufúkáan-kwaasigoni waási minkáúmbó-wáásífinkémbá nááwa'iyo Ísu súwana minkwáásígó séna arumbá uwánkena áwa'nai uráiwai wení waásin-iyé súwana Ísu séna wemó intembá komé miyá ínone Ísu siyáiyé.

Máátaante Máriaante-taai.

³⁸ Ísu wení kísau-waasise'la aampa'ó kúmba moórá-ininkon-awi'a Máátaamo méron-daopa'a kúwana Ísuntafena séna kesí naaúmpa'a tómbá imandaaó súwana

³⁹ iména aai wésuwana miníninkón-áúnkon-awi'a Máriaa Ísuntafena óraa'-waasin-iyé-imayaa éna aísamaifimba taména wenáái wéisowana

⁴⁰ Mááta seyaafá-tómbá wéagaena óraa'-kísau wémaena óraa'-imayaa éna Ísumpa'a téna séna Fasi'aénkóo kesúngo ímba súwa'nai isa'á keyáá óraa'-kísau wémaumpo kentafé ina imáyáa óno. Simámínana tasúwa'nai íno súwana

⁴¹ Ísu arumbá uwánkena séna Máátaao sáwífa-tantaa'a óraa'-imayaa ónana enarunkó umbái wétaifo

⁴² kesááimo ísáámá mindá óraa'-tantaa'a póna mindásafena Máriaa méraifo ímba ifátuwe'la ai'maráanana wíniye Ísu siyáiyé.

11

Maníkómpá'ó inaimó sen-áái.

Mátíyu 6:9-15, Mátíyu 7:7-11

¹ Ísu moórá-kanaa Maníkómpá'á inái wésuwasa wení kísau-waasi mérowana Ísu simásuwowana wení waásifinkemba moóráwigo séna Fasi'aénkóo Yóni nombó maitínkáiwai wení kísau-waasi simátímísasa Maníkómpá'ó inaimó sentembá kentáa simásímínata Maníkómpátá inai senó súwana

² Ísu séna Maníkómpá'ó inaimó síyamba maará seró. Kentáásifowao enáwí'lo íyáákarain-awita mósá maráúmne. Ení nombaragó seyaafá moórá-mora-waasi tirumpimbá kumíno.

³ Káfé-kanaa-tomba kentáa simiyó.

4 Waásimo aoisaambó uwásinkaiyata anondáá ínta miyásá uwátinketa miwítí aoisaambá maitiyúwáana miyáumaisa kentáásí aoisaambá maisiyuwaaó.

Sáwí-yantaapinkembo kentáá ma'máimo awánáíndasafenamo ínamo e wasiyuwaaó.

Miyán-áái Maníkómpá'á seró Ísu siyáíye.

5-6 Ísu simásuwena simátimena séna moórá ení waásigo némpakemba nó'waan-afufumba tína ímba tómbá maké ení waásigoni ontafá'á wée áisai e sé kesí waásigo némpakembo timbá ímba tómbá makáunana úwoi méraifo tómbá simína'a mááméno sínana

7 wení naaúmpakemba séna ontá wisuwéta kesí aare-iyámpóiseta súsá waiguráumpo ímba iyáfasine'a aménaumpo kóuwo síníye.

8 Kesí waási pó'a aménaumne-imayaamo ímbo ínanamo éna ayáátáaka'a mináái wésinana ímba aigaé ínana mináái wésindasafena iyáfasinena amíníye.

9 Miyaráán-úmai simátime sune. Maníkómpá'ó inaimó sembá áisai úmae iyíyana timíníye. Áántamae iyíyana kentáái isáíníye. Saafá úmae iyíyana Maníkó aráátimíniye.

10 Áisai íyanamo éna Maníkó timíníye. Áántewanamo éna Maníkó kentáái isáíníye. Saafá íyanamo éna Maníkó aráátimíniye.

11 Kembíwí iyámpóiwara'-waasi kentáánintombo mófáá'a simiyómó síya'o é'a ímba iyaankafayaambá timénááwe.

12 Kokóri-auma simiyómó síya'o é'a ímba iyoioimba timénááwe.

13 Énifo sáwí-waasin-oyo kentáánintomba kawé-tántáá'á wétimefo wiyómpakemba kentáásifowa kawé'-aantembo iwáí póna ení Ufaen-ámútambá simiyómó síyawí Maníkó wení Ufaen-ámútambá timíníye Ísu siyáíye.

Ísunte Píyésepurinte-tai.

Mátíyu 12:22-30, Máaka 3:20-27

14 Moóráwigo wenarumpimbá sáwí-amutamba mérowana póna minkwáásigó ímba aái wésuwana Ísu maiyauwówana kóúwana minkwáásigó aái súwasa sáwífa'nanka awánésa táátafesa uwasá

15 tuwímbai sésa sáwí-amutantonti kawáágón-áwí'a Píyésepurí fasi'aémbá ámísana tokéna póna sáwí-amutamba wémaitiyuwaiye suwasá

16 tuwímbai Ísumo sáwí-aaimo sínda isánae sésa éraira Maníkómpákéná kunkáanaí ímbo awánáúnda-kisau mainata awánaano suwaná

17 Ísu miwímó un-ímáyáá íséna simátimena séna moórá-andamo tiyésamo ésa tuwínkaa'-urésa ímba fasi'ámai méranaawe. Moórá-akumba aaimó tuwíntáán-akumba pósa tuwínkaa'-urésa ímba fasi'ámai méranaawe.

18 Waántáwankoni waásimo tiyésamo tuwínkaa'-ésamo ésa ímba fasi'ámai méranaawe. Kentáfé'ó sembá Píyésepurí fasi'aémbá ámísana tokéna póna sáwí-amutamba wémaitiyuwaiyemo sembá

19 Énifo Píyésepurini fasi'aénká'ó sáwí-amutambo wémaitiyuandaraka kenti waásiwara'a Píyésepurini fasi'aénká'á sáwí-amutamba maitiyúwáísino. Miyán-ááímó síyasamo ésa kenti waási karo'á sewé sénááwe.

20 Énifo kemá Maníkóní fasi'aénká'á sáwí-amutambo maitiyuwáúndasafena Maníkóní fasi'aémbá kempimbá paápé isa'á wéawanaawe.

21 Moórá-aaí imáyáan-oro. Fasi'aén-kwáásígó parói tokéna wení naaka'á káráwiyaisana wení moparáwímbá kawé'-úmai wéraifo

22 moóráwigo wení fasi'aémbó iyáakaraiwai téna tatufú'mai wení parói fasi'ámaimo ta'ótokaim-parói tatafiyéna wení moparáwímbá tatafiyena tuwín-timakaiye.

23 Kembá ímba súwa'nai esa kesí namuro-wáásiyáámbá owe. Ímba súwa'nai esa waási túwaandu úmai símémba wété uwáguraawe Ísu siyáíye.

*Sáwí-amutanko kouwékáin-aaí.
Mátíyu 12:43-45*

24 Ísu simátimena moórá-aaí séna waási arumpinkémbá sáwí-amutanko auwéna máásai-marafa'la nombá ímbo wéraipa'a kowénena séna nááfara ménaumno séna saafá uwááena séna tauweré'a kesí naambá waásigon-arumpimba pó'a koménaumne simásuwena

25 téna taawánaimba mindánkómbá kankambá wiyú'mai kawé'á uwásukaisana taawánéna

26 tauweréna afakaeté-sawi-amutamba miwítí sáwí-kisau óraa'o uráawi tí'maena minkwáásígón-arumpimba taméraawana moórá-sawi-amutanko arumpimbá méraisana minkwáásígó sáwí'a úmai méraisasa ánaaemba sáwífa-sawi-amutamba méraawana wemá óraa-sawí'a úmai méraiye Ísu siyáíye.

Érai'a tirunkó kawé'á wéin-aaí.

27 Ísu mináái simátimuwana sáwífa'-waasifinkemba moórá-ininko Ísuntafena óraaka séna enanó embá mal'ánkarena náambo ámakaiwaimba Maníkó kawé'á uwánkaraiye súwana

28 Ísu séna érai'a sémpo Maníkó wenáái isámai kawé'ó owímá óraa-kawé'la wéuwatinkaiye Ísu siyáíye.

*Ímbo awánáúnda-kisau mauwó siyáan-aaí.
Mátíyu 12:38-42, Máaka 8:12*

29 Súwasa sáwífa'-waasi Ísumpa'a tóso uwaná simátimena séna káfé'ó méraan-kwaasi sáwí-waasin-owe kentáfé'a wésémba Maníkómó ai'mákainamo e ímbo awánáúnda-kisau mainata awánaanomo sembá naaófá'á Maníkó Yónaambo uráintemba kembá miyá ínifo mináái imáyáan-oro.

30 Naaófá'á Nínéfa-naopaken-kwaasi Yónaa uráintafesa Maníkó ai'mákaiyemo siyáantemba kemó ondá awáné'la Maníkó ai'mákaiye sénááwe.

31 Naaófá'á Yúndaa-waasiya'a káráwiyowin-awí'a Soromoní kawé'-ímáyááfinkémbá aaí wésimatimuwana moórá-ininko némpaken-kawaa-ininko Soromonin-áái kóisanáe séna wémena kuráíye. Káfé'a kemá Soromonimbó iyáakaraundawi mérauna'a kesáái ímba isáamba póna ánaaemba Maníkó waásimo méraawini áwáusafenamo tísai índa-kanaamo tinda minínínkó kembíwí aaifimbá maitinkéna séna kemá némpakemba

Soromonin-áái taísaraumpo Soromonimbó iyáákaraiwai kempá'á mérowa'a wenááimo isááraamba ímba ísaraawe síníye.

³² Naaófá'á Yónaa Nínéfa-naopa'a Manikón-aaí kosimátimuwasa isésa sáwí-awau tuwésa Manikón-aaí ísaraawe. Káfé'a Yónaambo iyáákarandawi mérauna'a kesáái ímba isáámba póna ánaaemba Manikó waásimo méraawini áwáusafena tísai índa-kanaamo tinda Nínéfa-naopaken-kwaasi kembiwí aaifimbá maitinkésa sésa Yónaa-aaí iséta sáwí-awausa tukáundasaanifo Yónaambo iyáákaraiwai kentí naaópa'a mérowa'a wenáái isé'ó sáwí-awau túwááraamba ímba tukáawe Nínéfa-naopaken-kwaasi sénááwe Ísu siyáíye.

Túranko kentí imáyáafimbo sámó kain-áái.

Mátíyu 5:15, Mátíyu 6:22-23

³³ Ómbó kúra'maresa ímba aúpá'ó maráiyamba afora'á makéwasa naaúmpa'ó iyíyawi awánanááwe.

³⁴ Miyáumai túranko kentí imáyáafimbo sámó kain-tántáá'án-íye. Túrankomo kawé'-úmimo awánáinanamo éna seyaafá'-ímáyáá sámá káínífo túrankomo ímbo kawé'-úmimo awánáinanamo éna seyaafá'-ímáyáá tuwinkáíníye.

³⁵ Kentí sámó kain-tántáá'á tunkwifainifo kentúra'a káráwimai kawé'án-oro.

³⁶ Kentí imáyáago ímba kumeu'ó índa seyaafá'á sámó wégaimba ónkómó sámó kátinkáintemba póna kentí imáyáago kentúra'a sámá kátinkainíye

Ísu siyáíye.

Ámáán-kawaa-waasi sáwí'a owémó siyáin-aaí.

Mátíyu 23:1-36, Mááka 12:38-40, Rúku 20:45-47

³⁷ Ísu mináái simátimuwana moóráwigo ámáán-kawaa-waasigo Ísumpa'a téna séna kesí naaúmpa'a tómbá imandaaó súwana tómbó náíndasafena iména

³⁸ Ímba ayáámba non-kwiyéna tómbá nówana minkwáásígó awánéna áátafena éna imáyáa úwana

³⁹ Fasi'aénkó awánéna simáména séna kemá ámáán-kawaa-waasi anaféúné táúfa'e paáká'-aantemba wénon-kwiyofó andáámpá'á sáwí'a uráisa'a túraníyamba é'a sáwí'a wéowe.

⁴⁰ Sáwí-imayaawara'-waasi méraawe. Manikó paáká'-tántáá'á éna andáámpá'-tántáá'é imáyáawe mindáwara'a uráíye.

⁴¹ Kentí imáyáamo arupise é'ó kemó makén-tantaa'ó ímbo makén-kwaasi tímé'ó é'a kentí imáyáago kawé'á íníye.

⁴² Kemá ámáán-kawaa-waasi kentí kísaufakemba kári-tonkwara'a tuwínkaa'-úmái siyáánkai maké'a moórá Manikómbá amé'a kawé'á é'a miyán-ámáámbá ísámae wéiyofó óraa'-amaamba ifá'á tuwé pó'a Manikómbá ímba imáyáa wéame'a óntan-iyain-kwaasi sáwí'ó uwátinkáantafe'a káráwiyoro.

⁴³ Kemá ámáán-kawaa-waasi ámáán-daumpa'a imé'a kawé'-áémpá'á waási túranka'ó iméraamba tiráái wétaiye. Marupá'ó iméraawasa waási tuwánésa kawé'-ááímó sembá tiráái wétaifo kentúra'a káráwiyoro.

44 Waásimo maipímbo utámakaawanamo kawáá'isasamo waási ímbo awánaantemba kentirumpimbá miyá isa'á sáwí'a owasá waási ímbo wétuwanaafo káráwiyoro Ísu siyáíye.

45 Ísu simátimuwana moóráwigo áamáambo sún-kwaasigo Ísuntafena séna miyámó sēnda kentááwárá'á símai sáwíta uwásinkaane súwana

46 Ísu séna kemá áamáambo sen-kwáásí kemó áamáambo simátímén-aaigo umbái tiyáísa'a mináái ímbo wétuwa'nai-oyo káráwiyoro.

47-48 Kentiwá'ná Manikón-aaimo simátimakowi tinkamuwasa púwúwa'a utámakaapa'a to'waaí wéowe. Naaófá'á kentiwá'námo uráantafe'a kawe'a uráawe sé'a utámakaapa'a to'waaí wéoyo káráwiyoro.

49 Naaófá'á Manikó kawe'-ímáyááfinkémbá séna kesááimo simátimiyawiye aráátimiyawiye ti'maráanasa miwífimbá wényasa tuwímбай sáwí'a uwátinkesa tuwímбай tókamiyasa puwónááwe Manikómó siyáimba mináái paápé uráíye.

50 Naaófá'wárá afufumpinkwárá ánaaenkwará'a Manikón-aaimo simátimakowi tinkamuwasa pukáantafena póna misáwí'ó uráawin-anondaa-meyamba káfé'o méraan-kwaasifa'a tınıye.

51 Aifa'ó tufúwanamo pukáin-kwaasigon-awi'a Éperi ánaaemba moóráwigon-awi'a Sékáráíya óraa'-amaan-daumpa'a mérowana moórá-aempa'a Manikóntáfésa ísámaimo póí tufú'maimo agáún-ontan-taare wérowana moórá-aempa'a aifa'-ámáán-káwáágó aantemba iyún-onta wérowana afufumpimbá Sékáráíya ímérowasa tufúwana pukáíye. Minkáé'-wáásítí afufumpimbó kárúraan-kwaasi tókamuwasa pukáawiwara'a miwítí sáwí-meyamba káfé'o méraan-kwaasi maénááwe.

52 Kemó áamáambo sen-kwáásí érai'-aai ímbo aúpá'ó tukáankakaa mináái ísámai kawe'á owisinó. Kemá ímbo ísámai kawe'á ombá fi'on-kwaasiti aambá fáikaafó káráwiyoro Ísu siyáíye.

53 Ísu mináái simátimena máápa'a kumúwasa áamáambo sun-kwáásiyē áamáán-kawaa-waasiye tirumpimbá aaisambá aéesa fi'o-fi'on-tantaatafesa áísai úmai ísáananamo

54 aaimó kaentaén-ááímó sína'o é'a aaifimbá maenkánae sésa áísai uráawe.

12

Ímbo kaumbo-kae'-áái serómó siyáin-aaí.

Mátíyu 10:26-27

1 Minkánáá áfááraumai sáwífa'-waasi túwaandu ésa sisipáá uwaná Ísu wení kísau-waasi simátimena séna áamáán-kawaa-waasi kaumbo-kae'-ááíwárá'-wáásiyáámbá ofó ímbo miyáumai méraaro. Intóráin-tantaa'a káritantaa'a moórá-tonkon-awi'a péréti mimpimbá márááwana intoréna óraa'ó intembá áamáán-kawaa-waasiti sáwí-aaí miyá wéifo kempimbá misáwí-ááígó óraa'ó tifáínifo kentúra'a káráwiyoro.

2 Aúpá'ó wérain-tantaa'a seyaafá'á afora'á paápé ínasa awánanááwe. Kumeupá'ó wérain-tantaa'a afora'á paápé ínasa awánanááwe.

3 Nó'waambo siyáan-aaí sán-káindara'a síyasa isánááwe. Aúpá'ó siyáan-aaí seyaafá'-wáási túranka'a síyasa isánááwe Ísu siyáíye.

*Moóráwigo-aaroi inkáísóromo siyáin-ai.**Mátíyu 10:28-31*

⁴ Ísu simátimena séna kesí waási simátíménda ísáaro. Tuwímbai tínkamiya'a puwónhááfo moóra sáwí'o uwátinkai-tantaa'a ímba wéraifo ímba miwísáfé'a inkáísóro.

⁵ Kemá simátíme súne. Maníkó méraifo wenáaroi inkáísóro. Wemó tínkamina'o puwíyambo éna kanaa'á ónkaifa'a mátiyuwainiye. Mináái Maníkóntáfé'a inkáísóro-aai súne Ísu siyáíye.

⁶ Ísu simátimena séna kári'a téntémpaaran-dumama séfataase-numama kári'-ontankakemba kae-tóyaráán-óntánkákémbá wémeyanofo Maníkó kíyaan-dumama ímbo awinkaiwái póna awánaraiye.

⁷ Numamá kári-tantaa'o awánaiwai póna waási óraa-tantaa'an-oyo ímba táá'a íno. Kenti'nóntáu toráúsiwain-ifo ímba táá'a íno Ísu siyáíye.

*Ísun-awi'a aforatáámó senda-áái.**Mátíyu 10:32-33, Mátíyu 12:32, Mátíyu 10:19-20*

⁸ Ísu simátimena séna simátíme súne. Seyaafá'-wáási túranka'a kentáfésa sésa Maníkó ai'maráísana kunkáiwai kesí óraakon-iyé siyawisafe'a kemá waási úranko Maníkóni kísau-waasi wiyómpakewi túranka sé'a kesí waásin-owe sénaumne.

⁹ Énifo waási túranka'a kembá tínaaembo uwásimiyawisafe'a kemá Maníkóni kísau-waasi túranka'a sínaaemba uwátimenaumne.

¹⁰ Kembá waási úrankomba símai sáwí'o uwásinkaiyamba mindá Maníkó maitiyuwáinifo Maníkóni Ufaen-ámútánkómbá símai sáwí'o uwánkaiyamba mindá Maníkó ímba maitiyuwáinana miwísé'a waé'wae'a íniye.

¹¹ Kesí waási-i'lo ontáfésa ta'óto'mai tí'maesamo óraa'-waasiye áamáan-kawaa-waasiye túranka'o mátingkaresamo aafimbá maitínkéwa'o é'a nóranaimo siyamba ímba táá'a ínana

¹² Maníkóni ámútanko siyan-aai úwoi tááka tinkáina'a sénááwe Ísu siyáíye.

Óntawara'-waasigo sáwí-imayaamo uráin-ai.

¹³ Súwana sáwífa'-waasifinkemba moóráwigo Ísuntafena séna óraakoo ke-sifo púwísana kesuwaá seyaafá-tántáá'á maíyéna ímba tuwímbai wésimifo emá şinaná tuwímbai násimino súwana

¹⁴ Ísu séna kesí waásiyo mináái ímba kosénaumpo keáfáráwáiti moparawímbá ímba tuwín-timenaumne simámena

¹⁵ seyaafá'-wáásisáféna séna waási kawel-úmaimo méraawiti áwáu ímba sáwífa'-moparawimba makáafo moparawímbá maénae séme'a máéfainifo kentúra'a káráwiyoro Ísu siyáíye.

¹⁶ Simásuwena moóra-aai simátimena séna moóráwigo sáwífa'-moparawimbo makáindawi wení kisaufa'a sáwífa'-tomba wéraisana

¹⁷ wenarumpin-ímáyáá éna sáwífa'-tombo fáká'maimo máraanda-namba ímba wéraifo nóra ónaumno.

¹⁸ Miyámó é'a tómbó makáunda-namba tawísiye'a óraa'-namba úmare'a mimpímbá seyaafá'-tómbá fáká'mare'a kesí moparawínkwará'á maránaumne.

19 Miyámó é'lo é'a kesáfé sé'a seyaafá-tántáá'á ímbo aáfáán-túwáanda tóné noné námae iyé'a ayáátááka'a úwoi mé'a onaná sirunkó kawé'a ína'a ménaumne sisaná

20 Maníkó simáména séna sáwí'o úmaemo iyónda-waasigo óne. Káfé'-no'waamba puwéma esáfémo makáanda-moparawimba túwénana náawa máiniyo Maníkó siyáiyé.

21 Marapá'á kesáfé-mópáráwín-aantembo makáiyawi miyán-kwáásín-oyo marapá-tántáá'-aantemba marésa Manikómpákén-tántáá'á ímbo makáawe Ísu siyáiyé.

Manikómpá'á imáyáa améron-aii.

Mátíyu 6:25-34

22 Ísu mináái simátiména wení kísau-waasisaféna séna simátimé'a súné. Miyaráán-úmai méraamba ímbo óraa'-imayaa é'a tómbó náiyantafé'a ímbo óraa'-imayaa é'a kentúra'o unáánkwátóimo iyantafé'a ímbo óraa'-imayaan-oro.

23 Tómbó náiyamba úwoisambanifo waásimo méraamba óraa'-tantaa'an-iyé. Unáánkwátóimo iyamba úwoisambanifo waási túma óraa'-tantaa'an-iyé.

24 Numagómpá'á imáyáan-oro. Numagó ímbo kísau éna tómbá fáká'mai naaúmpa'a makéna wénaifo Maníkó miwítí tómbá tímísasa wénaawe. Manikón-aúranka'a numamá kári-tantaa'an-ifo waási óraa'-tantaa'a póna kentí tómbó éna tímíniye.

25 Kembiwímó óraa'-imayaa é'lo é'a kemó maíyan-kanaa ímbo kanaa'á ayáátááka'a méranaawe.

26 Mindá kári-tantaa'a isa'á ímbo kanaa'ó iyamba pó'a fi'ó-fi'on-tantaatafé'a ímbo óraa'-imayaan-oro.

27 Waiwandáánk'á imáyáan-oro. Waiwandáánk'ó ímbo kísau éna ímbo wení unáánkwátóí makáifo simátimé'a súné. Naaófá'á Yúndaa-waasiti óraakon-awi'a Soromoní sáwifa'-unankwatoiyé ko'naaririyé makówi úwasa waási awánésa kawé'an-iyé sumbánifo waiwandáán-aramba awánésa óraa-kawé'an-iyé wéséwe.

28 Ufá'á ko'naariri-tántáá'é séna waiwandáámbá Maníkó makáiyé. Umá ímbo waé'wae'a ínifo káfé'a ínasa aafáyáa waási agaisuwáiyamba Maníkó mintántáá'á imáyáa éna ko'naariri-tántáá'á makáiyé. Miyáumai Maníkó waasisaféna imáyáa éna kentí unáánkwátóí tímínífo kembiwí maarán-áái ímbo seráámbá Maníkó ímbo kanaa'á wésuwa'nai-iwain-iyé wéséwe.

29 Maníkó wétuwa'nai-ímbo pó'a tóné nonémó náiyantafé'a ímbo óraa'-imayaan-oro.

30 Moórá-mora-marafaken-kwaasi Manikón-aii ímbo isáán-kwaasi tóné nonémó náiyantafesa óraa'-imayaa wéowe. Tóné nonémó ímbo né'lo é'a puwófo séna kentífo imáyáa éna wétimífo ímbo óraa'-imayaa é'a

31 Maníkó wení waásimo kawáánintafé'a imáyáa íyana mintántáá'á tímíniye Ísu siyáiyé.

Wiyómpaken-kawé-tantaakon-aii.

Mátíyu 6:19-21

32 Ísu simátiména wení kísau-waasisaféna séna kembó sirááiwaéwi káráwiyaumne. Kentáásifowamo simbá kesí waásimo kawáánonda kembiwíwará'á kawáánónááwe. Miyá íyana kesirunkó kawé'a íníye simbá póna ímbo táá'a íno.

33 Kentí moparáwimbá wétime'a méyámbá maiyé'a ímbo makén-kwaasi tíméro. Miyámó íyana kentí kawé'-méyámbá wíyómpa'a wérainasa waási ímbo umémbá íyana ímbo ufóiyaraamba ínana kawé'-úmai aasiyaasi waé'wae'a ína'a minkáwé'-méyántáfé'a imáyáa é'a

34 marapá'ó kentí óntamo wérainanamo éna marapátáféna tinkáínífo wíyómpa'o kentí óntamo wérainanamo éna wíyómpatafena tinkáíníye Ísu siyáíye.

Kísau-waasimo to'mayaa on-áái.

35-36 Ísu simátimena séna óraa'-waasigo aaremó to'waaí on-tánómbá komandánae séna wínsa wení kísau-waasi unáánkwátói úmaresa ómbá kúra'makesa amu'matuwé mérewana téna táántainasa minúwóiyáámbá ontá tiyankánaáwe. Miwí to'mayaambó ontembá kembiwíwará'á to'mayaa é'a amu'maré'a méraaro.

37 Minóráá'-wáásígómó tinda wení kísau-waasi koku'á mésa amu'matuwésa ménka'a tínsa aamoí ónááwe. Érai'a simátimé'a sune. Minóráá'-wáásígó kísau mo maíndasafena unáánkwátói faú'mai múra maréna minkwáásísóntáféna maanká'-méwa'a tómbá tíméro síníye.

38 Minóráá'-wáásígó nó'waan-afufuna'i siyatarórá'íyo tinda wení kísau-waasi koku'á mésa amu'matuwésa ménka'a tínsa tirunkó kawé'a íníye.

39 Simátiménda-aaí imáyáan-oro. Naankón-afowámó umén-kwáásímó tinda-kanaamo isénaraa umén-kwáásímó timbá wéto'mayaan-ena awánéna watúwáísana wení naaúmpakemba umémbá ímbo maísino.

40 Miyáumai kemá waási úranko kúmóndasafe'a kembiwíwará'á ímbo imáyáa íyanka'a kumúnafainifo wéto'mayaan-e'a simu'maré méraaro Ísu siyáíye.

Sáwí'a owasá kawé'á owasamó on-áái.

Mátíyu 24:45-51

41 Súwana Pítáa séna Fasi'aénkóo emó sénda-aaí kentáásáfé aantena wése seyaafá'-wáásísáféwarara wéseno súwana

42 Fasi'aénkó séna kawé-kísáúmó máéwi kawé'-imáyááwará'-wáásísáfé'a sune. Wení óraako séna kesí kísau-waasiya'a káráwiye tómbá tuwímbai tíma'mae iyuwó síníye.

43 Wení óraako téna kísau mo kawé'-úmáimo maínda taawánáinana kísau mo maíndawí arunkó kawé'a ínana

44 minóráákó séna kesí moparáwíné seyaafá'-tántááká'é káráwiyuwo síníye.

45 Énifo minkísáú'-wáásígómó imáyáa énamo kesí óraako ayáátááka'a ímbo tíniye sénamo kísau-ininakwa'o tinkamenamo tóné uwóí'-none wénenamo uwóí'o énamo

46 wení óraakomo tinda-kanaa ímbo ísarenamo ímbo imáyáa wéindara'a téna óraaka'a tatufú'mai Maníkón-aaí ímbo wéisaan-kwaasimo méraapa'a móankainíye Ísu siyáíye.

47 Ísu simátimena séna kísau-waasi miwítí óraa'-waasigon-aaí isésa wemó síndantemba ímbo íyamba mérewana óraa'-waasigo téna óraaka'a tatínkaminiye.

48 Énifo kísau-waasi miwítí óraa'-waasigon-aaí ímbo isésamo ombá sáwí'a ésa méraawana óraa'-waasigo téna kárika'a tatínkaminiye. Maníkó

kawe¹-ímáyáá óraa'o tímakaiyawi óraa-kisau máéro. Kawe¹-ímáyáá óraa'o tokáiyawi waási túwa¹nai oro Ísu siyáiyé.

*Ísu waásimo tuwináinda-ai.
Mátíyu 10:34-36*

⁴⁹ Ísu simátimena séna iyamó kaintembá kisaumo máéndaSAFE'a marapá'á kumbéraunda minkísáú tai'áinana kawe¹á íniye-imayaa wéune.

⁵⁰ Kárika'a kembá sí'o índa-i'a íyantafena sirunkó umbái taisaná sí'o índa-i'o íyamba tai'áinana sirunkó kawe¹á íniye.

⁵¹ Kentáfé'a maarán-ímáyáá ímba oro. Waási seyaafá'á aáno úmai méraantafena marapá'á kunkáiyé. Ímbanifo marapá'ó kunkáunda maarán-iyé. Waási tuwínkaa¹-ésa tuwímbai kesáái isáiyasa tuwímbai ímba isánáawe.

⁵² Káfé'wara ánaaenkwará'a moórá-naumpa'a séfataase-waasi mésa kesáaisafesa miwítí imáyáa tuwínkaa¹-urésa kaumbonárai moórá-imayaa íyasa kae'nárai fi'on-imayaa óyááye.

⁵³ Afowá moórá-imayaa ínana ááninko fi'on-imayaa íniye. Anówa moórá-imayaa ínana ayáámúnko fi'on-imayaa íniye. Anááfúkowe fi'o-fi'on-imayaa óyááye. Kesáaisafesa miyáumai miwítí imáyáa tuwínkaa'a ónáawe Ísu siyáiyé.

*Tuwímbai-tantaakoni áwáumo isáán-ai.
Mátíyu 16:2-3, Máaka 8:11-13*

⁵⁴ Ísu sáwífa¹-waasisafena séna ainámbó wéraina'o é'a sé'a aa'á tíniye síyana aa'á tíniye.

⁵⁵ Fiyúndá to'mái tai'áina'o é'a sé'a aa'á káíniye síyana aa'á káíniye.

⁵⁶ Wíyómpa'o awáné'o ombá sé'a aa'á káíniye. Aa'á tíniyemo sembá mintántáá'á awánaraawe. Kaumbo-kae¹-ááíwárá¹-wáási pó'a miyántántáákóní áwáu awánaambanifo Maníkó káfé'o wéin-tantaakoni áwáu ímba awánaraawe Ísu siyáiyé.

*Aaimó arupísemo íyan-ai.
Mátíyu 5:25-26*

⁵⁷ Ísu séna simátíménda-ai isásuwe'a minkáé¹-ámpá'á tuwínkaa'a uré'a moórá-ampa¹-aantemba koró.

⁵⁸ Moórá-aaí isáaro. Aaimó simátinkanæ síyawimo tí'mae wíyasa aampa'á mósimai paápé uwásuwesa koró. Óraa¹-waasimo mátimiyasamo ésa i-wáási tímíyasa ánda-naumpa'a tinkánáawe.

⁵⁹ Ímbo miyá íyasamo ésa ánda-naumpa'a mótinkaiyasa ímba ááema tai'ánaumne sésa seyaafá¹-méyámbá tímatuwaiyasa faútinkanaawe Ísu siyáiyé.

13

Sáwí-imayaa ímbo tuwáiyawimo puwíyan-ai.

¹ Ísu wésimatimuwasa tuwímbai tasimámesa sésa Kárirí-marafaken-kwaasi tuwímbai Manikóntáfésa isámai póimo tufú'maimo agáemba kámáni-waasiti óraakon-awi'a Páirati tuwímbai tí'maráisasa tínkamisasa pukáawe suwaná

2 Ísu séna minKárírifákembá pukáan-kwaasisafe'o sembá miwítí sáwí-awaugo Kárírifakemba seyaafá'-wáásítí sáwí-awaugomba iyáákaraintafesa pukáawewa wéseo.

3 Ímba miyá wéofó simátíme'a sùne. Kentí sáwí-awaumo ímbo tuwé'o Maníkómpá té'o é'a kembiwíwárá'á puwónááwe.

4 Imáyáan-oro. Síróámufa'a ayáátáá'-namba tawiséna sáwífa'-waasi 18 waasi tinkamafesa pukáawe. Mindásafe'o sembá miwítí sáwí-awaugo Yérúsaremu fakemba seyaafá'-wáásítí sáwí-awaugomba iyáákaraintafena pukáawewa wéseo.

5 Ímba miyá wéofó simátíme'a sùne. Kentí sáwí-awaumo ímbo tuwé'o Maníkómpá té'o é'a kembiwíwárá'á puwónááwe Ísu siyáiyé.

Taaigó ímba arambó iyáin-aai.

6 Ísu waé'mai-aai simátimena séna moóráwigo wení ándá-aran-kisaufa'a arambó naan-táimá áwí'a fígi u'makáisana áruma wíkáisana arambá ko-maénae séna koawánaimba ímba iyáisana

7 minkísáúrá'ó

káráwiyain-kwaasisafena séna kaumborá'á áú'o simbá mintáéramba ko-maénae'a koawánáunda ímba arambá iyáisa'a úmpo mintái ayáisuwaao. Maragóni anombá nasúwáifainifo ayáisuwaao sisaná

8 miwá séna

óraakoo ímbanifo mintái áwáufa'a ó'á túmake'a agamo'á maké'a

9 moórá-au'o sínda awánaanana arambó iyéna kawé'á ínifo miyámó ímbo ína'a ayáisuwanaumne siyáiyé Ísu siyáiyé.

Ísu sambaatiyá'á moórá-inimbo asófamankarain-aai.

10 Moórá-kanaa Yúnda-a-waasi ámáán-aaimo

ísón-kanaara'a Ísu ámáán-daumpa'a iména aai wésimatimuwana

11 moórá-ininko sáwí-amutamba arumpimbó méron-ininko ayáátáaka'a sáwí'a úmai ména 18 aatai maisuwéna miyáumai sáwí'a úmai mérowana arósááumba kaénkówana ímba kanaa'á koku'á mérowana

12 Ísu minínínkómbá awánéna séna enáí'a tai'áino séna

13 ane'á ta'ótorowana minúwóiyáámbá arósááumba arupíse úwana koku'á iyáfasinena Maníkón-áwí'a mósá marówana

14 Ísu saagon-kánáárá'á minínínkómbá asófankontafena ámáán-danka'o káráwiyowin-arunko sáwí'a úwana sáwífa'-waasisafena séna afa'móráe-kanaa kísau mo máénka'a sí'a asófasininkawae sé'o é'a té'a saagaan-kánáámó é'a ímba teró súwana

15 Fasi'aénkó séna kaumbo-kae'-ááiwárá'-wáásín-owe. Saagaan-kánáárá'á kentí purumakawárá'á tónki-poiwara'a naaúmpakemba faú'anke'a áí'mae nompá'á kowaná nombá wénaiyé.

16 Minínínkó Émbaramun-aísaafitantombo uráin-inimba isaná waántáwanko ayáátááka'a 18 aatai ta'ótokaisa'a saagaan-kánáárá'á faú'ankauna'a sáwí'a óne wésewe Ísu súwasa

17 símaimo sáwí'o uwánkówi mináái isésa tigaemá uwaná kawé-kísáú wémaun tafesa úwoi-waasi aamoí uráawe.

Taaérankon-aai.

Mátíyu 13:31-33, Máaka 4:30-32

18 Ísu séna Maníkó wení waásimo kawáánimba nóinkara kawááníyómpo maarán-áái simátiména'a ísáaro.

19 Maníkó wení waásimo kawáánimba maarán-iyé. Kári-taerankon-awi'a másítáti mintáéramba moóráwigo kísaufa'a u'makáisana óraa'a éna amaimá mófarena wété uráisana numagó mimpimpá'á ánáamba úmarena wémaiye Ísu siyáiyé.

20 Simátiména séna Maníkó wení waásimo kawáánimba nóinkara kawááníyómpo maarán-áái simátiména'a ísáaro.

21 Moórá-ininko péréti-tomba agaénae séna kanaráán-tántáákón-áwí'a páráwaa'a maimaéna intoráinda-tantaa'a kári-tantaa'a káúmaraisana wéna intoréna óraa'a wéiyé Ísu siyáiyé.

Kári'-ontagon-aaí.

Mátíyu 7:13-14, Mátíyu 7:21-23

22 Ísu mináái simátiména Yérúsaremu-nao'-ampa'o kúmba naaó'-nao'a wenáái simátíma'mae kúwana

23 moóráwigo séna óraakoo Maníkó moórá-mora-waasi aantena kawé'-ámpá'á métinkainiyo súwana Ísu séna

24 tiyáántán-kwiyé'a kári'-ontafimba iyáféráaro. Simátiména sune. Sáwífa'nanka iyáferanae séna iyambanifo ímba kanaa'á iyáferanaawe.

25 Naankón-afowá iyáfasinena ontá úmaraina'a ontará'á im'é'a áánte sé'a óraakoo ontasá tisinkaaó síyana séna ímbo tuwánáúnda-waasi nááfakewiya'o sína'a

26 kentáási naaópa'a té enáái tasimásimenata eséta tóné nonésá naráumne síyana

27 wemá séna nááfakewiya'o. Ímbo tuwánáúnda-waasin-oyo kóro naankón-afowá síníye Ísu simásuwena séna

28 Maníkó wení waásimo kawáánipa'a tí'maráina'a máápakembo awánáiyamba kentíwá'ná Émbaramuwe Áísáakiye Yékopuwe Maníkón-aaímo simátímakaawiye Manikómó kawáánipa'a méwa'a tuwáné tiyántafe'a é'a ifi'á tánááwe.

29 Seyaafá'-áémpákén-kwáási Manikómó kawáánipa'a tésa tamésa tómbá nánááwe.

30 Minkánáará'á ánaaemba aifarááwí tínaaen'ia

íyasa tínaaenkewi aifarí'a ónááwe Ísu Manikómó kawáánintafena mináái siyáiyé.

Ísumo arumbó uwátinkarain-aaí.

Mátíyu 23:37-39

31 Minkánáá amáán-kawaa-waasi tuwímbai Ísumpa'a tésa séna óraa'-waasion-awi'a Éroti séna Ísumba tufúwónana puwíníye wésífo maanká'á tuwé fí'on-daopa'a kóuwo suwaná

32 Ísu séna Érotimba áwáfiyaamo in-áfá'-iyánkáán-kwáási kosimáme sé'a sáwí-amutamba waási tirumpinkémbá wémaitiyuwe'a tí'a on-wáási asófátinkaunda-kisau káfé'e aafáyáawe maé'a aúnká kesí kísau tai'ánaumne.

33 Manikón-aaímo simátímakaawi Yérúsaremu-naopa'-aantemba tínkamowasa wépuwontafe'a káfé'e aafáyáawe aúnkáwe aampa'á wéwe'a kísau maifá kónaumne siyé Érotimba kosimáméro Ísu simásuwena

³⁴ Yérúsaremu-naopakén-kwaasi arumbá uwátinkena séna Yérúsaremu-naopakén-kwaasiono. Maníkón-aaimo simátimakaawi tñnkambae iyúwasa pukáawe. Maníkó ti'marówasa kuwái óntantamba tñnkambae iyúwasa pukáawe. Kokórigo áráátombo ayóifá'ó tñnkarenamo káátatinkaintemba aasiyaasi-kánáá kemá miyá ónaumne súndanifo tínaaemba wéuwasiwewe.

³⁵ Ísáaro. Maníkó tiyuwáina'a tu'nankáámhá ónááwe. Simátimé'a sune. Ímba úwoi suwánánááfo ánaaembo sé'ó Maníkó ai'maráísana kunkáiwaimba Maníkó kawé'á uwánkáiyé siyanka'a aneka'á suwánánááwe Ísu siyáiyé.

14

Ísu aiyayaambo intorón-kwaasimo asófankarain-ai.

¹ Moórá-kanaa saagon-kánáará'á Ísu ámáán-kawaa-waasi óraa'-waasigoni naatúmpa'a tómbó náíndasafena imérowasa saagaan-kánáará'ó Ísu nóramo índa awánánae sésa imésa awánowana

² moóráwigo aiyayaambo intorón-kwaasigo wení ewaa'á mérowana

³ Ísu minkwáásígómbá awánéna ámáán-kawaa-waasiyé ámáámbo sunkwáásiyé tísai ena séna saagaan-kánáará'á kanaará áí'ó in-kwáási asófankanaumno súwasa

⁴ ísésa ímba aái suwaná minkwáásígómbá áíkена kawé'á uwánkena séna énifo waaó súwana kóúwana

⁵ tísai ena séna kempínkémbá kentí iyámpóiyá'i kentí póráára'iyo maipímbo kúwáfekaina'ó é'a saagaan-kánáará'á ááéwa mósá fasinánááo Ísu súwasa

⁶ mináái ímba kanaa'á anondáá siyáawe.

Waási ímba kentúmo maimaé iyíyan-ai.

⁷ Aai ímba anondáá suwasá tómbó nánaesamo

tun-kwáási aifa'á iménaemo sumbá Ísu tuwanéna waé'mai-ai séna

⁸ moóráwigo séna aaremó to'waaí on-tánómbá tamandaaó sína ímba aifa'á imauwó. Aifa'ó iménanamo enáwí'ó iyáákaraindawimo tñnanamo éna

⁹ táántaindawi entáféna séna iyáfasinenana maankwáásígó maanká'á tamáino sínana aigaé uwásuwe tínaaempa'a kumbéinone.

¹⁰ Énifo táántainamo tínaaempa'ó iménanamo táántainda-waasigomo weyáárika'ó entáféna séna kesí waásiyo iyáfasine aifa'á imauwó sínamo iméngasa awánéna enáwí'a mósá maránááwe.

¹¹ Óraa'-waasi úne siyawi Maníkó miwí túwí'a múra tiyuwáinífo kári'-waasi únemo siyawi Maníkó miwí túwí'a maimaé iyíniye Ísu siyáiyé.

¹² Ísu simátiména áántarowaisafena séna óraa-tanombo kaufónae sínda-kanaa óntawara'-waasiyé enamááraawe ení akúné ení waási aantemba ímba táántao. Miyámó inasamó ésa ánaaemba áántewa tómbó komandendá mindá ení tónkóní anondáán-iyé.

¹³ Énifo óraa-tanombo kaufónae sínda-kanaa ímbo óntamo makén-kwaasiyé tiyayaamba sáwí'ó urén-kwaasiyé tógafitan-kwaasiyé táántenasa tamandáiyambanifo

¹⁴ ení tónkón-ánóndáá ímba amíyambanifo enarunkó kawé'á ínana Maníkó ení tónkón-ánóndáá amíníye. Ánaaemba arupise úmai mén-kwaasi pukémpinkembo iyáfasinaíyan-kanaa Maníkó amíníye Ísu siyáiyé.

*Óraa-tanombo kauráin-ai.
Mátíyu 22:1-10*

15 Mináái súwasa Ísuwe tómbó wénowi isésa uwaná moóráwigo séna Manikó wení waásimo kawáánipa'a tómbó náiyawi tirunkó aamoí íniye súwána

16 Ísu séna érai'a simbánifo simátíménda imáyáan-oro. Moóráwigo óraa-tanomba kaufónae séna sáwífa'-waasi táántarena méraisana

17 mintánómbó náíyan-kanaa kárika'a tìnana wení kísau-waasigomba ai'maráisana táántaraiwaisafena séna tómbó nembá wéto'mayaan-ifo teró sisaná

18 miwí ímbo tíyan-aii sewaná moóráwigo séna maramá méyánure'a koawánanaumpo ímbo tanómbó kaufópa'a kónaumne siyé kosimámuwo sisaná

19 moóráwigo séna siyáánkai-poima méyánure'a koawánanaumpo ímbo tanómbó kaufópa'a kónaumne siyé kosimámuwo sisaná

20 moóráwigo séna káfé'a aaré maiyáunda pó'a tanómbó kaufópa'a ímbo kónaumne siyé kosimámuwo sisaná

21 minkísáú-wáásígó wení óraakompa'a téna miyá sewé tasimámísana arunkó sáwí'a isaná séna minúwóiyáámbá naaó'-nao'a wéne tíyayaamba sáwí'o uráinda-waasiye túrambo kafikáinda-waasiye óntama ímbo makén-kwaasiye tiyaafái úmai tí'mae tiyó séna ai'maráisana

22 minkísáú-wáásígó miyá kosimai kouweréna taséna simásimendantemba kosimai tí'mae'o túnda ení naaúmpa'a paai tu'ma'á wéraiye sisaná

23 wení óraako séna seyaafá'-wáási kesí naaúmpata sisipáá oro. Seyaafá'-ámpá'á wéne waásimo tiyaafái e óraaka'a símai tí'mae tiyó siyáiyé.

24 Ísu séna simátíme sé'a aifa'ó táántaraiwai ímbo tésa wení tómbá ímbo tamandánáawe Ísu mináái waé'mai-aii siyáiyé.

*Imáyáa kawé'á urésa Ísu-ánaaembo arááiwaiyan-ai.
Mátíyu 10:37-38*

25 Súwasa Ísuwe aampa'á kuwaná méwaerena simátimena séna

26 kembó sirááiwaenae síyawi aifa'á kembá imáyáa simésa ánaaemba tinófoiye tuwaaininé iyámpóiyé tifárawaawiye túnafaraawine kesáfésawe imáyáan-oro. Ímbo miyámó iyamba uwófi'a ónááfo miyámó ésamo ésa kembá sirááiwaesa kesí kísau-waasi-i'a ónááwe.

27 Kemó púwónda-aaraa-taimo súwaata'mae kondantembá kembó sirááiwaiyawi umbai-tántáá'á timíyasa minúmbái-tántáá'ó ímbo maimaésamo sirááiwaémbo uwófi'a ombá pósa ímbo kesí kísau-waasi-i'a ónááwe.

28 Moórá-aii isáaro. Ayáátáá'-nambo ónae síyawi aifa'á óntambo tuwésamo iyan-imayaa ésa óntamba toráumai awánáiyambo kanaamó ínasamo ésa mináyáátáá'-námbá ónááwe.

29-30 Ímbo toráumai awánaresamo mindámbó iyamba minóntámbá tai'áwinana mindámbá úwoi wérainasa waási awánésa ímbo ásamimai uwásukaawe séna tuwíyáái ónááwe.

31 Moórá-aii isáaro. Moórá tiyáífin-óraá'-wáásígó tiyánae séna aifa'á wení i-wáásímó torausinda sáwífa'-waasi 10,000 waasi inana fi'on-i-waasiti

óraako wení i-wáásímó torausínda áfááraumai sáwífa'-waasi 20,000 waasi ínana imáyáa éna kembá iyáákanaa ina iyáákanaao séna

³² ímba kanaa'á iyáákanaumne-imayaa énamo éna óraa'-waasi némpa'a mérainana aantá-waasi ti'maréna séna mintiyáísá ífátá tuwánae siyé kosimáméro síníye.

³³ Ísu mináái simásuwena séna aifa'á íyan-imayaa urésa ánaeemba síyantemba onááwe. Miyáumai kembá sirááiwaenaé síyawí aifa'á makáan-tantaatafesa imáyáa urésa ímba mintántáá'á tuwánáúmne sésamo ésa kembá ímba sirááiwaenaafó mintántáá'á tuwánáúmne sésamo ésa kembá sirááiwaesa kesí kísau-waasi-i'a onááwe Ísu siyáíye.

Uwígón-áái.

Mátiyu 5:13, Máaka 9:50

³⁴ Ísu simátimena séna uwímá kawé-tántáá'án-ífo óraa'a tai'áísana ayáántamba wéraífo ímba aneka'á uwímó káína'o é'a to'maránááwe.

³⁵ Ayáántamba ímba agamopá'á maráiyana kawé'a ínífo úwoífa'a tuwánááwe. Ísáán-kwaasi ísámai kawé'án-oro Ísu siyáíye.

15

Sipísípi-poimo áwiyokain-ai.

Mátiyu 18:12-14

¹ Taakisi-óntámbo máún-umen-kwaasiye sáwí'o un-kwáásiyé Ísumpa'a wenáái isánae sésa tuwasá

² ámáán-kawaa-waasiye ámáámbo sun-kwáásiyé tuwánésa tirunkó sáwí'a úwasa keáímbá sésa sáwí-waasise'a tómbá wénena aaimó simbá sáwí'a wéíye suwaná

³ Ísu mináái iséna waé'mai-ai séna

⁴ sipísípiya'o káráwiyowimo on-áái ísáaro. Moóráwigo sáwífa'a 100 sipísípiya'a káráwiyaisana moóra-sipísípi áwiyó'wisasa misáwífá-sípísípí ufá'á méraawana moórámo áwiyó'wimba kosaafá émena awánéna

⁵ aamoí éna áúwaata'maena

⁶ naaópa'a téna wenamááraawe wení naaópaken-kwaasiye táántaisasa túwaandu owaná séna kesí sipísípi áwiyó'wisa'a kosaafá éme'a áí'mae túmpo aamoísá onae sisasá aamoí uráawe.

⁷ Simátimé súné. Miyáumai wíyómpa'o méraawi marapá'ó tuwánaamba arupíse úmáimo méraan-kwaasi kawé'-úmáimo méraamba tuwánésa aamoí owasá sáwí'a úmáimo méraampinkemba sáwí-imayaa tuwésa Manikómpá'á tíyasa Manikóní kísau-waasi wíyómpa'o méraawi óraa'-aamoí wéowe Ísu siyáíye.

Óntambo áwiyokain-ai.

⁸ Ísu séna moóra'-ai imáyáan-oro. Moóra'-ininko siyáánkai-ontan-arumba makáísana moóra'

áwiyowisana ómbá kúra'makena wení naaúmpa'a kankambá wéwiyufena kawé'á uwámai saafá éna

⁹ awánéna wenamááraawe wení naaópaken-kwaasiye táántaisasa túwaandu owaná simátimena séna kesí óntamba áwiyowisa'a saafá éme'a maíyáumpo aamoí iyataao sisasá aamoí uráawe.

10 Simátimela sùne. Miyáumai sáwí'lo úmaimo méraampinkemba sáwí-imayaa tuwésa Maníkómpá'á tiyasa Maníkóní kísau-waasi wiyómpa'lo méraawi óraa'-aamoi wéowe Ísu siyáiyé.

Moórá-ifoko afowámbá auwénamo kóurain-aaí.

11 Ísu séna moórá-aaí imáyáan-oro. Moóráwigo kae'-íyámpóíwáráwí méraisana

12 ánaenkewi afowántáféna séna ení seyaafá-tántáá'á ímbo pukéndara káfé'a tuwí-simiyo sisaná tuwímbai ááninkai tímísana

13 ánaenkewi káríka'a ména wembó ámakaim-boparawimba tíména óntan-aantemba maimaéna némpa'-marafa'a koména sáwí'a úmaena wéiyena wení óntamba tu'mái

14 tai'ásuwaisana

óraa'-aawaima taisaná tóntáféna saafá uwááena

15 mimbárafákén-kwáásígómpá'á wéna kísau maénae kosimámísana kesí marafá'á komé kesí póiya'a káráwiyuwo sisaná

16 póiya'a káráwiyena ááisafena úmae wéiyena póiti tómpínkémbá nánae séna sisasá ímba áméwana

17 ánaemba kawé'-ímáyáá éna séna kesifoní kísau-waasi sáwífa-tomba wénesa tímú'a faisasá aráá'wara'a wémaraafo maanká'á mé'a sáái táína'a puwúnafaimpo'a

18 maanká'á tuwé'a kesifompá'á wé'a sé'a kesifóo Maníkón-aúranka'e enaúranka'e sáwí'a úmpo

19 kentáfé kesááninkowe sénda uwófi'a ómpo kesí kísau-waasiye siyó kosénaumne séna

20 mifá'á tuwéna témena aampa'á tisaná némpakemba afowá awánéna aruntaféna uwánkena ainténa kotaparéna ifi'á wétaisana

21 ááninko séna kesifóo Maníkón-aúranka'e enaúranka'e sáwí'a uráumpo kentáfé kesááninkowe sénda uwófi'a óne sisaná

22 afowá mináái ifátuwena wení kísau-waasi táántaisasa tewaná séna minúwóiyáámbá kawé'-únánkwátói maimaé máuwanke'a kesáánimba intáfé'a waiyambá wéuwanke'a aísamai ánáamba wéuwanke'a

23 ánóíwara-purumaka-araa'a maimaé'a mátufu'mai aamoi-tánómbá kaufiyata wéneta aamoisá uwánkáano.

24 Kesááninko áwiyokurai pukurái súnana úwoi ména timbá póta aamoisá ónaumne sisasá amoí uráawe.

25 Aamoí owaná aifakéwí kisaufakembo timbá naankóní ewaa'á téna aamoimó on-áái taiséna

26 kísau-waasigomba áántena séna nóinka'-aamoíya wéoo sisaná

27 enáfá'a kawé'-úmai tiyáísana enafo séna ánóíwara-purumaka-araa'a tufú'mai kaufóro sisasá miyá wésa méraawe sisaná

28 mináái ísáísana arunkó sáwí'a isaná kaoréna ímba naaúmpa'a íyísana afowá máápa'a kuména aifakéwín-arumbá kusímai íyáísana

29 afowántáféna séna ayáátááka'a esé mé'a sáwífa'-aatai wémaisuwe'a enáái ímbo taraisúnda emó séndantemba miyá wéuna óraa-poiye kári-poiye méme-araa'e ímba tufú-siména'a kesí waásise'a naráumne.

30 Enááninko ení óraa'-ontamba maimaé koména aare tine'á minóntámbá mátu'mai tai'ásuwena tisá ánóíwara-purumaka-araa'a tufú'mai kau-améne sisaná

³¹ afowá séna ayáátááka'a kesé'lo méraanda kesí seyaafá-tántáá'á endén-
iye.

³² Enáfáko áwiyokurai pukurái súnana úwoi ména tintáféta aamoisá
uwánkaumne siyáiyé Ísu siyáiyé.

16

Moóráwigo kísau sáwí'lo uráin-ai.

¹ Ísu wení kísau-waasisafena séna moórá-ai ísáaro. Moóráwigo
moparáwinkwárá'-wáásígó kísau-waasisafena séna kesí moparáwinká'á
káráwiyuwo sisaná miyá isasá tuwímbai tésa sésa ení moparáwinká'á ímba
kawe'-úmai káráwiyaisana ení óntamba áwiyokaiye sewaná

² miwá iséna káráwiyaiwaimba áántaisana tisaná séna enáái sewa'á
isáúmpo kesí moparáwinká'á ímba káráwinompo kesí moparáwinká'á
káráwinda-aufai agai-símína'a ení kísaugoni áwáu awánaano sisaná

³ wéwena imáyáa éna kesí óraakomo si'mátuwaina'a nóra ónaumno. Kemá
ímba fasi'aénkó pó'a maramó ufi-kísáú ímba kanaa'á maénaumpo inaimó
sísáféna sigáé ínifo

⁴ miyá é'a aasásó'í'á úmae wénonana si'mátuwainasa miwítí naaúmpa'a
sínkaresa tómbá siménááwe-imayaa uwásuwena

⁵ wení óraakompakembo ánaemba méyánónaumne sésa úwoimo maiyáan-
kwaasi táántaisana moóráwigo tisaná séna kesí óraakomba nóraumai-
meyana amínono sisaná

⁶ séna sáwífa'-masawemba 100 masawemba ówitamai aménaumne sisaná
miwá séna ení aúfáífimba ímba 100 iye sindá 50 iye símai agai-simiyó sisaná
miyá isaná

⁷ moóráwigo tisaná séna kesí óraakomba nóraumai-meyana amínono
sisaná séna sáwífa-ton-unamba 100 unamba aménaumne sisaná miwá séna
ení aúfáífimba ímba 100 iye sindá 80 iye símai agauwó sisaná

⁸ minááímó simbá óraakomba simáméwana iséna wení moparáwinká
sáwí'a úmai káráwiyaiwaintafena séna kawe'-ímáyááwárá'-wáásímó on-
tembá miyá óne siyáiyé. Marapá'-wáási kentí imáyáarakemba áswaimai
miyámó ondawí kawe'á íníye símai wémaefo sámó kain-áémpá'ó méraan-
kwaasi ímba miyá wéowe. Miyáumai óraako wení moparáwinká'ó
káráwiyaiwaintafena séna kawe'-ímáyááwárá'-wáásímó ontembá miyá óne
siyáiyé Ísu siyáiyé.

⁹ Ísu simásuwena mináásísáféna séna ísáaro. Marapá'á kentí óntantamba
túwa'nai iyasa kentí waási-i'a íya'a kentí óntambo tai'áíndara'a wiyómpa'o
ésa iyíyan-kanaa wiyómpa'a minkwáási tuwánésa aamoí uwátinkanaawe.

¹⁰ Kári-tantaaka'a kawe'-úmaimo káráwiyowi óraa-tantaaka'wara'a
kawe'-úmai káráwiyonaawe. Kári-tantaaka'a sáwí'a úmaimo káráwiyowi
óraa-tantaaka'a sáwí'a úmai káráwiyonaawe.

¹¹ Marapá-tántááká'ó ímbo kawe'-úmaimo káráwiyaiyawimo éna Maníkó
wiyómpaken-tantaa'a ímba tiména káráwiyoro síníye.

¹² Marapá'ó Maníkómpákén-tántááká'ó ímbo kawe'-úmaimo
káráwiyaiyawimo éna Maníkó wiyómpaken-tantaa'a ímba tiména kendén-
iye síníye.

13 Ímba kanaa'á kae-káwáá-wáásítí kísau wémaewe. Miyámó ésamo ésa moóráwigomba aamoí ésa moóráwigomba ímba aamoí uwánkanaawe. Miyámó ésamo ésa moóráwigoni kísau kawé'-úmai maésa moóráwigoni kísau tuwesaraí onááwe. Miyáumai Maníkóní kísau mo maé'o é'a sáwífa'-ontamba maénaumne-imayaa ímba úmae iyónááwe. Sáwífa'-ontamba maénaumne-imayaamo é'o é'a Maníkóní kísau ímba maenááwe Ísu siyáiyé.

14 Ísu mináái súwasa ámáán-kawaa-waasi isésa óntantafesa aamoí wéesa pósa Ísun-awíyáái uwaná

15 Ísu simátimena séna kembiwí waási túranka'a kawé-kísáú wémaewasa tuwánésa sésa kawé'-wáásin-owe wésefo Maníkó kentí imáyáa wétuwanaiye. Seyaafá-tántáákón-áumo mósá máráán-tantaatafena Maníkó sáwísamban-iyé wésiye Ísu siyáiyé.

16 Ísu simátimena séna Mósesé Maníkóní ámáambo simátimakain-aiye Maníkón-aimo simátímakaawimo agaimakáan-aiye mindá aambó usukáin-ááimó éna Yónimo nombó maitínkarainka'a mináái tiyáiyé. Káfé'a ásé-aii Maníkó wení waásimo kawáánin-aii wésimatimemba pósa waási Maníkómó kawáánipa'a tiyáántamba fasi'ámaesa wéyafaeraawe.

17 Marawé wíyóne tai'áinífo Maníkóní ámáamba kári'-amaane óraa'-amaane ímbo tai'áinda aasiyaasí waé'wae'a íniye.

18 Moóráwigo awaainímbá ai'mátuwenamo fí'on-inimbo máimba umémbá wémáiyé. Moórá-waasigo ai'mátukain-inimbo máimba wewará'á umémbá wémáiyé Ísu siyáiyé.

Óntawara'-waasigoe Rásarasite-taii.

19 Ísu séna moórá-aii Isáaro. Óntawara'-waasigo ména kawé'-únánkwátóí sáwífa'a makéna kawé-tómbá náma'nama'-isaná

20-21 moóráwígon-awí'a Rásarasi ímba óntamo makáiwai óraa'-namomba kaisaná méraisasa ayái-tómbá aminana náiniye sésa óntawara'-waasigoni ontará'á móankaraawana méraisana iyánkó téna mindámómbá tauwá'naraiye.

22 Ánaaemba ímbo óntamo makáin-kwaasigo púwísasa Maníkóní kísau-waasi wíyómpakewi kunáí'maesa Émbaramumo kawé'-mápá'ó méraipa'a móankaraawana óntawara'-waasigo púwísasa utámakaawana

23 púwón-aempa'o iyamó wégaipa'a óraa'-ai'a isaná ména mósá awánaimba némpa'a Émbaramuwe Rásarasiye'a méraayana tuwánéna

24 aaemáifinkemba séna kesifóo Émbaramuwo iyamó wégaipa'a óraa-si'a isa'á méraumpo arumbá uwásinke Rásarasimba ai'márénana kunkéna ayáamba nompí támai sinááfiya'a maráinana tasiyasi íno sisaná

25 Émbaramu séna kesááninko marapá'ó méraandara'a seyaafá-káwé-tántáá'á makáampo Rásarasi sáwí'a úmai méraifo mindásafe imáyáan-uwó. Káfé'a wemá kawé'-úmai méraifo embá áí'o ipa'á méraane.

26 Senda-ááiwará'á imáyáan-uwó. Afufumpimbá óraa-tunai weraifo ímba wété onááfo sisaná

27 óntawara'-waasigo séna kesifó Émbaramuwo emó senda-aaisafe'a simáme'úne. Rásarasimba ai'márénana kesifoní naaópa'a

28 séfataase kesifárawaiasai méraafo kusimátimena sáwí-marupa'o iyamó kaipa'á tefó simátimino sisaná

29 Êmbaramu séna Mósesemo siyáin-aaie Maníkón-aaimo simátímakaawi siyáan-aaie aúfáifimbo agaimakáamba pósa toráumai isánááwe sisaná

30 kesifó Êmbaramuwo ímbanifo moóráwigo pukáimpinkemba iyáfasinena kusimátiminasa sáwí-imayaa tuwésa Maníkómp'á kónááwe sisaná

31 Êmbaramu séna Mósesemo siyáin-aaie Maníkón-aaimo simátímakaawi siyáan-aaie ímbo isésamo ésa pukáimpinkembo iyáfasinkaiwain-aaí ímba isánááwe Êmbaramu siyáie Ísu siyáie.

17

Sáwí'o on-aaí.

Mátíyu 18:6-7, Mátíyu 18:21-22, Máaka 9:42-48

1 Ísu wení kísau-waasisafena séna fi'o-fi'on-tantaa'a waásifa'a tínsa kesáái tuwánááwe. Tuwímbai tésa kesááimo wéisaawi karo'-áái tasimátimiyasa kesáái tuwésa kóiyasa karo'ó siyawifa'a sáwí-meyamba tíniye.

2 Miwímó tinuwarampimbó óraa'-ontamba fári'wimaresamo nompímbó túwááwasamo kumpuwésaraa karo'-áái ímba simátíméwasa kesááimo ísaraan-iyampoi kesáái ímba tuwésa sáwí'a owisinó.

3 Mindásafe'a kentúra'a káráwiyoro.

Kentí waásimo kembó sáwí'o uwátinkaiya'o é'a kembiwífá'á mindásafe simátimiyasa sáwí'a únemo síya'o é'a ímba aneka'á imáyáa é'a ifá'á túwáaro.

4 Kentí waásigomo kembó sáwí'o uwántinkáfa'o iyésamo kemp'á'ó tésamo sáwí'a únemo simae iyíya'o é'a ímba aneka'á imáyáa é'a ifá'á túwáaro. Mímbórá-kánáámó afakaetéra'o miyámó íya'o é'a ímba imáyáa é'a ifá'á túwáaro Ísu siyáie.

Ísumpa'o timankúnkúmbo on-áái.

5 Suwasá Fasi'aénkóni aantá-waasi wentáfésa sésa entáféta simankúnkúntaamo úndasa súwa'nai inatá entáféta simankúnkúntaamo úndasa fasi'ámaisa méraano suwaná

6 Fasi'aénkó séna moórá-taigon-awí'a másítati kári'-aramba tu'makáawana áruma wíkéna óraa-tainambo intembá miyáumai kentáfé'a timankúnkúmbe iyambo é'a óraa-taisafe sé'lo taawí'wé óraa'-nompimba kunkaruwuwó síyanamo éna miyá íniye Ísu siyáie.

Kísau-waasiti kisaugon-aaí.

7 Ísu wení kísau-waasisafena séna moórá-aaí isáaro. Kísau-waasigomba ai'marááwana kísau wémaena kisaufakena'i póíya'o káráwiyaindafakena'i timbá ení tómbá emá agaimái naaó ímbo siyamba

8 kafegafé úmai kawé'-únánkwátói uré tómbá agai-símína'a nasúwáana ánaeemba ení tómbá agaimái náinone miyán-áái wésewe.

9 Sintembá kísau-waasi miyá ésa úwoi miwítí kísau isasá miyá ombá pósa ímba túwí'a mósá wémaraawe.

10 Miyáumai kembiwí miyá é'a simátíméndantemba é'a tai'áiyanka'a sé'a úwoi wení kísau-waasisa úndasa póta úwoi kentáási kísausa maiyámne sé'a ímba kentú maima'é'a iyóro Ísu siyáie.

Ísu námombo kón-kwaasi kawe'ó uwátínkarain-ai.

11 Ísu Yérúsaremu-nao'-ampa'o kúmba Sámériyaa-marawe Káriri-marawe afufumpin-ámpá'á wéna

12 moórá-naopa'a kúwasa námombo kón-kwaasi siyáánkai-waasi wétesa némpa'o Ísumo túmba awánésa

13 gaemái sésa óraako Ísuwo kentáá arumbá uwásinkao suwaná

14 Ísu tuwánéna séna ámáán-kisau-waasifa'a wé'a kentú máaraatimiyasa tuwánésa námomba kawáúwiye sénááwe súwasa aampa'ó kumbá túma kawe'á uwátinkowana

15 miwífínkémbá moóráwigo áuma kawe'ó uwánkomba awánéna kouweréna óraaka tasiyéna Manikón-áwí'a mósá maréna

16 Ísu óraakon-iyé séna aísamaifimba takífaena súwi séna minkwáásí ímba Yúndaa-waasin-ifo Sámériyaa-marafaken-kwaasigo súwi súwana

17 Ísu séna siyáánkai-waasi túma kawe'ó uwátinkaunda afa'éiyain-kwaasi ímba kouwerááwana

18 kímborawigo fi'om-barafaken-kwaasigo kouweréna Manikón-áwí'a mósá maráíye simásuwena

19 minkwáásigóntáféna séna kentáfé súwa'nai índawin-iyé sénda póna enáú kawe'án-ifo waaó Ísu siyáíye.

Manikó wení waásimo kawáánin-ai.

Mátíyu 24:23-28, Mátíyu 24:37-41

20 Súwasa ámáán-kawaa-waasi Ísumba áisai esa sésa Manikó wení waásimo kawáánin-kanaa nóin-kanawa tniyo suwaná Ísu séna Manikó wení waásimo kawáánimba ímba kanaa'á túrantamba awánánááfo

21 Manikó wení waásimo kawáánimba waási túra'a ómbaraimba pósa mifará'i maafá káráwiyaiye ímba kanaa'á sénááwe Ísu siyáíye.

22 Ísu simátiména wení kúsau-waasisaféna séna ánaaemba kemá waási úranko kúmónnda-kanaa awánánae siyambanifo ímba miyán-kánáá súwánánááwe.

23 Tuwímbai sésa maafá'á méraifo taawánaaromo síyasa fi'owi sésa maafá'á méraifo taawánaaromo síya'o é'a ímba érai'e sé'a wété oro.

24 Wíyómpa'o aafáyáumo tóráísasamo awánaantemba kemá waási úranko miyáumai afora'á aneká'á kumónaumne.

25 Misúnda-ai ímba paápé uráinasa aifa'á káfé'o méraan-kwaasi tínaemba uwásinkesa sí'o índá-i'a uwásinkanaawe.

26 Naaófá'á moóráwigon-awí'a Nówaamo méronka'a waási ímba Manikón-ímáyáá ésamo maé'óntemba ánaaemba kemá waási úranko kúmónnda miyá ónááwe.

27 Nówaamo méronka'a noné tóné wénesa tiyáámúmba wéto'waaiesá aaré máúwasa waaí máúwasa wéuwana Nówaa nompín-táómpimba ímérowana piri'-nónkó seyaafá'-wáásí tinkamuwasa putásaraawe.

28 Naaófá'á moóráwigon-awí'a Rótimo méronka'a ímba Manikón-ímáyáá ésá noné tóné wénesa méyanúmba wénesa kúsauwe naané úmae né'ómba

29 Róti Sónómu-naopa'o tiyuwónka'a Manikó óntankwara iyaronkwará'á wíyómpakemba tuwówana kuména tinkamuwasa putásaraawe.

30 Rótimo méronka'a waási ímba Manikón-ímáyáá ésamo maé'óntemba kemá waási úranko aneká'ó kumpaápé ondará'á miyá ónááwe.

31 Aneka'ó kúmóndara'a ontará'ó méraiyan-kwaasi ímba naaúmpa'o iyiyamba moparawímbá ifátuwanaawe. Kísaufa'o méraiyan-kwaasi ímba naaúmpa'o iyiyamba moparawímbá ifátuwanaawe.

32 Róti awaainínkón-áái imáyáan-oro. Wení moparawímbó tuwón-imayaa éna mówaerwana óntankwara iyaronkwará'á kuména tufúwana pukáíye.

33 Tirááimo táinda-tantaa'lo ésa ímba kawe'-úmai ménaafo kentáfésa imáyáa ésa tirááimo táinda-tantaa'lo tuwésamo puwésa aúí'a úmai maé'mae'a ónááwe.

34 Simátíme'a súne. Aneka'ó kúmóndara'a mindó'wáámbá kae'-wáási mimbóráfá'á túmá wéreyana Maníkó moóráwigomba auwéna moóráwigomba aiyáíniye.

35 Minkánáa kae'-íninkái tómbó wéto'mayaan-iyana Maníkó moórá-inimba auwéna moórá-inimba aiyáíniye.

36 Kae'-wáási kísaufa'lo méreyana Maníkó moóráwigomba auwéna moóráwigomba aiyáíniye Ísu súwasa

37 wení kísau-waasi sésa Fasi'aénkóo emó sénda-ai nááfatafewa sénó suwaná póíye sawaiyémo kawáá'ipa'lo náíndasafenamo embontaan-dúmágómó tatorúpaintemba Maníkó sínana súnda-ai

paápé íniye Ísu siyáíye.

18

Moóráwigo keto'-ínínkón-aaimo ísarain-ai.

1 Ísu séna aasiyaasi Maníkómpá'á inaí wésesa túwáafo séna waé'mai-ai simátimena séna

2 moórá-naopa'a aaimó ísáín-kwaasigo ména ímba Maníkón-áároi inkaiséna ímba waási-imayaa éna méraisana

3 mindáópa'a keto'-ínínkó ména aasiyaasi aaimó ísáín-kwaasigompa'a tóso éna séna sáwí'a uwásinkanaesa wéfo aái súwa'nai uwásinkao sisaná

4 ayáátáaka'a wenáái ímba ísarena ánaaemba imáyáa éna séna Maníkón-áároi ímba inkaisé'a waási-imayaa ímba é'a wéumpo

5 minínínkó kempá'ó timbá suwesarai ifáímpó'a áwa'nai ónaumne siyáíye.

6 Fasi'aénkó simásuwena séna aaimó ísáí-sawi-waasigon-ai imáyáan-oro.

7 Maníkóní waási wempá'ó inaimó símae íyómba túwáafo séna ímba ayáátáaka'a úwoi ména miwí táái iséna

8 sáwí'lo uwátínkénka'a ááéma túwa'nai íniye. Ánaaemba kemá waási úranko aneka'ó kúmóndara'a méraiyan-kwaasifinkemba kesááisafesa timankúnkúmba ónaa ína ónao tuwánánaumne Ísu séna Maníkómpá'ó inaimó símae íyómba túwáafo séna mináái siyáíye.

Ámáán-kawaa-waasigonte taakisimó maín-kwaasigonte-taai.

9 Tuwímbai kawe'-wáási úne sésa kentúma maimaé iyésa fí'on-kwaasi túma símai sáwí'lo uwátínkén-kwaasisafena waé'mai-ai Ísu simátimena séna

10 kae'-wáásígóráí moóráwigo amáán-kawaa-waasigon-ifo moóráwigo taakisi-óntámbó maín-kwaasigo ésarai óraa'-amaan-daumpa'a inaí séyae ésarai iyóyamba

11 amáán-kawaa-waasigo koku'á ména wenáú maimaé iyéna séna Maníkóo kemá tuwímbaimo ontembá ímba wéumpo entáfé'a súwi súne. Umémbó maésamo karo'ó sésamo aare-úmémhá ésamó ontembá kemá ímba

miyá wéune. Maaméraiwai taakisimó máín-umen-kwaasigomo intembá kemá ímba miyá wéune.

¹² Aasiyaasi-sóndáará'á kae-kae-kánáá áamántafe'a imáyáa é'a ímba tómbá wénaumne. Aasiyaasi-kísáúgóni sondaará'ó maúnda-tantaa'a tuwínke'a kemá afa'éiyaimba maé'a moórá embá áma'mae'a wéiyune sisaná

¹³ taakisimó máín-kwaasigo moóráfa koku'á ména aigaé éna kifaena séna Manikóo kempímbá sáwí-imayaa wérafo arumbá uwásinkaa siyáiyé.

¹⁴ Ísu mináái simátimena séna ísáaro. Manikó taakisimó máiwaini sáwí-imayaa maiyauwáísana Manikóe taankarotámai maéna wení naaópa'a wisaná ámáán-kawaa-waasigo wempímbá sáwí-imayaa úwoi wéraisana wení naaópa'a kuráiyé. Óraa'-waasi únemo siyawí Manikó túwí'a múra tuwáínifo Manikón-áísamaifimbo méraawi Manikó túwí'a maimaé iyíniyé Ísu siyáiyé.

*Ísu iyámpóimo ayááfúmbo tátínkarain-ai.
Mátíyu 19:13-15, Máaka 10:13-16*

¹⁵ Simátimuwasa tuwímbai Ísu ta'ótorena kawé'á uwátinkainkwaé sésa iyámpói tí'mae tuwasá wení kísau-waasi tuwánésa kóro suwaná

¹⁶ Ísu miníyámpóisáféna táántena séna teró. Ímba kóro síyamba tiyuwáiyasa kempá'á iyámpói úwoi teró. Miníyámpóimó kempá'ó tentembá Manikó wení waásimo kawáánimba miyaráán-úmai wégawaanimba iyámpóimo kempá'ó tíyan-amba ímba aambá faíyóro.

¹⁷ Érai'a simátimé súné. Manikóntáfésa sésamo iyámpóiyaa-úmai kenká'á wégawaanonemo síyanamo éna miwiyá'á kawáánínifo ímbo miyá síyawimo éna ímba kawáániniyé Ísu siyáiyé.

*Óntawara'-waasigon-ai.
Mátíyu 19:16-30, Máaka 10:17-31*

¹⁸ Súwana moóráwigo Yúndaa-waasiti óraako Ísumpa'a téna séna óraakoo kawekó óné. Nóra úmaiya aúí'a úmai wíyómpa'a maé'mae'a ónaumno súwana

¹⁹ Ísu séna kentafé nóra séwa kawekó óné wéseno. Mimbóráwígó Manikó weyáá kawekón-iyé.

²⁰ Manikóni áamámba é'a ísaraane. Minamáámbá aúfáifimba agaimaréna séna ímba aare-úmémbán-oro. Ímba waási tínkamiyasa púwóro. Ímba umémbá máéro. Ímba karo'-áái simátínkáaro. Kentinófoi-tuwi'a óraa'-i'an-oro siyáiyé súwana

²¹ miwá séna minamáámbá kemá iyámpóiyakemba ísare'a kawé'á úmaé wéiyune súwana

²² Ísu iséna séna kawé'á éma moórá-tantaa'a ímba kawé'á uráampo ení moparáwímbá fi'on-kwaasi wétime óntamba maiyé ímbo makéwi tímínana ení kawé'-méyámbá Manikó wíyómpa'a ankáiniyé. Tímatuwemo e kembá sirááiwinone súwana

²³ mináái iséna sáwifa'-moparawimbo makóntafena óraa'-imayaa úwana arunkó sáwí'a uráiyé.

²⁴ Arunkó sáwí'a úwana Ísu awánéna séna sáwifa'-ontamo makén-kwaasi Manikómó wení waásimo kawáánipa'o wíyamba umbáí táiniyé.

25 Moórá-poigon-awi'a káámeri mimpóígó waigóni afaapimbá ímba kanaa'á kóferainiye. Káámeri-poigomo waigóni afaapimbó kóferáinkakaa sáwifa'-ontamo makáan-kwaasi Maníkómó kawáánipa'a kowisinó súwasa

26 mináái isésa áisai esa sésa umbai taifó nóran-kwaasiya Maníkómó kawáánipa'a méranaaó suwana

27 Ísu séna waási miwítí kísausamba ímba méyámbaresa kónááfo Maníkó úwoi kanaa'á wéiye súwana

28 Pítáa séna isaaó. Kentáási naaópa'a tuwéta entá wéaraaiwaumne súwana

29 Ísu séna érai'a simátíme sune. Maníkó wení waásimo kawáánintafesa imáyáa ombá naaópa'a tuwésa tuwaaininé tuwaaisáiyé tinófoiye táanine tiyáámúne tiyuwésa miyáumaimo túwááwin-anondaa

30 marapá'ó méraanka'o túwáán-tantaa'a miyán-tántáá'á sáwifa'a mémaesa ánaaen-kanaa aúí'a úmai wiyómpa'a maé'mae'a ónááwe Ísu siyáiyé.

Ísu wemó puwíndasafenamo siyáin-ai.

Mátíyu 20:17-19, Mááka 10:32-34

31 Ísu wení kísau-waasi sísamafakemba kae'á kumbaimái-waasi tí'maena moórá-aempa'a tínkarena simátimena séna ísáaro. Yérúsaremu-naopa'a konanasá naaófá'ó Maníkón-aaimo simátímakowimo waási úrankon-ai agaimakáan-ai paápé íníye.

32 Kembá sí'mái fí'onkaa-waasi timíyasa karaánáá'a sinkésa símai sáwí'a uwásinkesa tuwiyáái wisinkésa

33 súwiyonku'-nésa sínkamiya'a púwónasa utámaraiya'a kaumbo-kánáa maisuwé'a íyáfasinanaumne Ísu súwasa

34 wení kísau-waasi nóin-aaisafenawa siyó sésa minááiígóni áwáumo aúpá'ó wérontafesa ímba ísámai kawé'á esa Yérúsaremu-nao'-ampa'a kuráawe.

Ísu aúrambo kafikówimba kawé'ó uwánkarain-ai.

Mátíyu 20:29-34, Mááka 10:46-52

35 Ísu aampa'ó kúmba Yériko-nao'-ewaa'a kúwana moóráwigo aúrambo kafikówi óntamba inai símai maénae séna aanawáísára'a kumbéna wéinai séna

36 sáwifa'-waasimo tésamo kínkimbo sumbá iséna nááwiya'o súwasa

37 Ísu Násaretifakewi wétiye suwaná

38 óraaka séna Ísuwo Téfitin-andafakewi ómpo arumbá uwásinkaaó súwasa

39 aifa'ó tun-kwáási aaisambá aéésa sésa aseraaó suwaná mináái ífátuwena aneka'á óraaka séna Ísuwo Téfitin-andafakewi ómpo arumbá uwásinkaaó súwana

40 Ísu aampa'ó wémomba wení ewaa'á koiyáfasinena séna ái'mae teró súwasa ái'maesa ewaa'á tuwaná Ísu áisai ena séna

41 nóin-tantaara embá arááiimo táinda-tantaa'a uwánkanaumno súwana séna óraakoo súramba kawé'á uwásinkaaó súwana

42 Ísu séna kentáfé kanaa'á súwa'nai índawin-iye sémpo aúramba kawé'á íno súwana

43 minúwóiyáámbá aúramba kawé'-úmai awánéna Ísumba arááiwa'mae wéwena Maníkón-áwí'a mósá marówasa sáwifa'-waasi awánéna Maníkón-áwí'a mósá makáawe.

19

Sákíyasín-aaí.

1 Maníkón-áwí'a mósá márówana Ísu Yéríko-naopa'a kóyáákanae séna kúmba

2 moóráwígon-awí'a Sákíyasi taakisi-óntámbó máún-kwaasiti óraa'-waasigo éna sáwífa'-ontamba makéna

3 Ísumba awánánae séna úmba sáwífa'-waasi fáítukowana ampáán-kwáásígo éna ímba kanaa'á awánéna

4 maanámpá'á tíníye séna minkwáásí tínaempakemba aifa'á íyáákéna moórá-taífa'a íyáténa mérowana

5 Ísu mintáígoní áwúfa'a wéna mósá awánéna séna Sákíyasiyo ení naaúmpa'a kónaumpo minúwóiyáámbá marapá'á kumuwo súwana

6 aamoí uwásuwena minúwóiyáámbá marapá'á múra tuwéna kúwáái'maena wení naaúmpa'a kúwasa

7 minkwáásísómbá awánéna tirunkó sáwí'a úwasa sésa sáwí'o in-kwáásígoní naaúmpa'a wéwiye suwaná

8 Sákíyasi wení naaúmpa'a mósá ankéna Fasi'aénkóntáféna séna óraakoo kesí ónta afufuntambá tuwínke'a tuwímbai ímbo makén-kwaasi tímé'a tuwímbai karo'á simátinke'a óntamba umémbó maiyáunda pó'a éiyain-eyain-úmai tíma'mae'a kónaumne súwana

9 Ísu séna káfé'a maandáúmpá'ó méraan-kwaasi kawé'-ámpá'á métinkaumne. Émbaramun-aísaafítantambo urándasafe'a miyá úne.

10 Kemá waási úranko kumpaapé uráundawí enkáán-kwáásí saafá úmai sáwí'o úmáimo méraampinkemba kawé'-ámpá'ó métinkáandasafe'a kunkáumne Ísu siyáíye.

Siyáánkai-waasi-taai.

11 Mináái isówana Ísu Yérúsaremu-naokoni ewaa'á kúwasa wesé'o kun-kwáásí imáyáa ésa sésa Maníkó wení waásimo kawáánimba káríka'a paapé íníye suntáféna waé'mai-aaí simátiména

12 séna moórá-oraakon-aaí ísáaro. Kámáni-waasi némpa'-marafa'a méraawana kotísai onasamó kanaán-iyemo síya'o é'a kesí waásiya'a takaráwiyonae séna

13 wení kísau-waasi siyáánkai-waasi táántaisasa tewaná óntamba kae-táemo kae-táemo'a tíména séna koméraana'a minóntánkákémbá kísau wémaiya'a té'a tuwímbai-ontankwara'a tamáéno séna kóísasa

14 wenamááraa tíyántafesa uwánkesa kámáni-waasi kosimátíme sé'a kentáará'á ímba takaráwiyiniye kosimátíméro sewasá kuráawe.

15 Énifo minóráákómbá káráwiyi-kísau ámévana kouweré téna ááémo óntambo tímakain-kwaasi táántaisasa tewaná séna tímakaunda-ontankakemba nóraumai-ontana maiyáao sisaná

16 aifa'ó ámakaiwai téna séna óraakoo símakaanda-ontankakemba kísau wémae'a moórá kae-táemo'a maiyáumne sisaná

17 óraako séna kesí kísau-waasigo kawé'á óne. Kári-tantaaka'a kawé'-úmai káráwiyampo siyáánkai-naoraara'a káráwiyuwo sisaná

18 moórá-kísau-waasigo téna séna óraakoo símakaanda-ontankakemba kísau wémae'a siyáánkai-taemo'-ontamba maiyáumne sisaná

19 énífo séfataase-naoraara'a káráwiyuwo sisaná

20 moórá-kisau-waasigo téna séna óraakoo símakaanda-ontamba am-pantafimbá mú'múmai aúpá'á makáumpo máinone.

21 Emá fasi'aén-kwáásí éma ímbo makáanda-tantaa'a wémae úwoi wéne fi'owiti kisaufaken-tomba wénaana pó'a enáároi inkaisé'a úwoi aúpá'á makáumpo máinone sisaná

22 óraako séna sáwi-kisau-waasigo ónda pó'a kentáfémo séndantemba aai simánkanaumne. Kentáfé sé fasi'aén-kwáásí éma ímbo makáanda-tantaa'a wémae úwoi wéne fi'owiti kisaufaken-tomba wénaane sémpo

23 kesí óntamba seyaa'fá'-wáásítí óntambo máráán-daumpa'o makáandaraka tiyé'a kesí óntankwara a'wáá-ontankwara'a máúsino séna

24 méraan-kwaasisafena séna maanóntámbá maiyé'a kae-táémo'-ontambo tokáiwaimba áméro sisasá

25 miwí sésa ímbanifo kae-táémo'-ontamba é'a tokáiyé sewaná

26 óraako séna simátíme súne. Sáwífa-tantaaka'o kawé'-úmáimo káráwisínkaawi moórá-mora-tantaa'a tíménasa káráwisínkanaafo ímbo kawé'-úmáimo káráwisínkaawifinkemba makáan-tantaa'a máéna'a

27 kesí namuro-wáásí kentáárá'á ímbo káráwinone siyáawi tí'mae'a kempá'á tiyé'a tínkamiyasa
púwóro siyáiyé Ísu siyáiyé.

Ísu Yérúsaremu'f'a' o kuráin-aai.

Mátíyu 21:1-11, Mááka 11:1-11, Yóni 12:12-19

28 Ísu mináái simátimena aifa'á Yérúsaremu-nao'-ampa'o kúmba

29 Órifi-omapa'-ewaa'-naokai moórá Pétífasi-nao'a úwana moórá Pétáni-nao'a úwana minkáé'-náó'-ewaa'a wéna wení kisau-waasiyai kae'á máti'marena séna

30 epín-dáópa'a kurékai moórá-poigon-awi'a tónki koawáneyambo waásimo ímbo ayáákainda-poi ánda awátuwekai ái'mae tekaiyó.

31 Moóráwigo tuwánénamo nóra óyaekaiya óyómo sínakai óraako ayáá'mae'a kónae siyé simámékaiyo súwasarai

32 kuyaná súntemba mimpóí mérowasarai koawánésarai

33 ánda koawátúwóyana mimpóígón-afowá awánéna séna nóra sékaiya mimpóígóni ánda wéwaaeyo súwasarai

34 mindárai sésarai óraako ayáá'maena wínkwae simásuwesarai

35 ái'maesarai Ísumpa'a tuyasá wení kisau-waasi paákákén-únánkwátói fau'mai mimpóígón-arósáaunka'a wandaái uwi'márówana Ísumba ayáá'mae wéguwasa

36 sáwífa'-waasi mésa óraa'-waasin-iye sésa paákákén-únánkwátói fau'mai aampa'á uwi'ma'mae wéguwana minúnánkwátóiyala auwétamaena wéwena

37 Órifi-omapaken-ampa'o kumúmba Yérúsaremu-nao'-ewaa'a kúwasa Ísumba sáwífa'-waasi arááiwa'mae wéwesa aamoí ésa fi'o-fi'on-kisau kawé-kísáú maúmba awánontafesa Maníkón-áwi'a mósá marésa óraaka'-oraaka'a sésa

38 Fasi'aénkó ai'maráísana kunkáiwaimba Maníkó minkáwáágómbá kawé'á wéuwankaiye. Maníkó kentáásáféna séna aáo úmai méraaro wésimba póna wenáwi'a óraa'a wéiyé óraaka'a suwasá

39 misáwífa'-wáásífinkémbá tuwímbai amáán-kawaa-waasi sésa óraakoo embó arááiwa'mae wénon-kwaasisafe sé aséráaro siyó suwaná

⁴⁰ Ísu séna simátíme sune. Miwí ímba aaimó senkaka maanóntánkó kentáfénawe séna aai sisinó Isu siyáye.

Ísun-arumbó uwátínkarain-ai.

⁴¹ Ísu Yérúsaremu-nao'-ewaa'a wéna awánéna waási tífi'a téna séna

⁴² aáno úmáimo máéwini áwáu ímba ísámai kawé'á uráawe. Isékaa aáno úmai méraawisino. Káfé'a ímba kanaa'á wéisaawe.

⁴³ Kentí namuro-wáási tésa kentí naaópa'a taúkúresa maramá u'mái ontafímbá agari'á tásuwesa

⁴⁴ kentí aare-iyámpóiwara'a tínkamesa kentí naambá tawísísuwanaawe. Maníkó kawé'-ámpá'á métinkanae séna tisa'á tínaaemba uwánkáamba pósa kentí namuro-wáási tésa miyá ónááwe Ísu siyáye.

Ísu óraa'-amaan-daumpa'o iyáin-ai.

Mátíyu 21:12-17, Mááka 11:15-19, Yóni 2:13-22

⁴⁵ Ísu mináái simásuwena Yérúsaremu-naopa'a óraa'-amaan-daumpa'a iyéna ámáán-daumpa'o méyámbó un-kwáási iti'mátuwena

⁴⁶ simátimena séna Maníkón-ai aúfáifimba agaimaréna séna mindá kesí naambá Maníkómpá'ó inaimó sen-dámbán-iyé agaimaréna siyáye. Énifo umén-dáumpá'ó ontenkáámbá uráawe Ísu siyáye.

⁴⁷ Aasiyaási óraa'-amaan-daumpa'a Ísu simátíma'maena iyúwasa óraa'-amaan-kisau-waasiye ámáámbo sun-kwáásiyé óraa'-waasiye Ísumbo tufíyan-ai suwasá

⁴⁸ úwoi-waasi sáwífa'a Ísun-ai ísámae wéiyuwasa tufuwíyan-amba ímba kanaa'á saafá uráawe.

20

Nááwawa ai'máráísawa tiyáanomo siyáan-ai.

Mátíyu 21:23-27, Mááka 11:27-33

¹ Moórá-kanaa Ísu óraa'-amaan-daumpa'a iména Maníkóni áse-ai simátimuwasa óraa'-amaan-kisau-waasiye ámáámbo sun-kwáásiyé Yúndaa-ora'a-waasiye tésa

² sésa nááwawa ai'máráísawa tiyéwa nááwampinkena maiyéwa fasi'aén-kísáú wémaeno. Simásimiyo suwaná

³ Ísu séna aifa'á moórá-ai tísai ona'á simásíméro.

⁴ Ááema Yóni nombó maitínkaraiwai Maníkówa simámakaisanawa nombá maitínkarai waásiya simámakaawanawa nombá maitínkaraiyo súwasa

⁵ miwí keáímbá sésa nórasaawa sénaumno. Maníkó simámakaisana nombá maitínkaraiye senanasáámó éna nóra séra Yónin-aaisafe'a ímba érai'e siyáao síníye.

⁶ Waási simámakaawana nombá maitínkaraiye senasasáámó ésa úwoi-waasisa sínkamonaawe. Úwoi-waasi sáwífa'-waasi Yónintafesa sésa Maníkón-aaimo simásimakaiwai uráye wésemba pósa óntamba maiyésa sínkamonaawe.

⁷ Ísuntafesa sésa emó sísai ónda-aaisa ímba isáúmne suwaná

⁸ Ísu séna ímbo simásimiya'a nááwampinkena maiyéra fasi'aén-kísáúmó maúnda-ai ímba simátimenaumno Ísu siyáye.

*Ándá-aran-kisaura'o káráwiyowi-tai.
Mátíyu 21:33-46, Máaka 12:1-12*

⁹ Ísu waé'mai-ai simátimena séna moóráwigo ándá-aran-kisau úmarena ayáátáaka fí'om-barafa'a koménae séna maankísáúrá'ó káráwiyaaawimo é'a kesáfé'a tuwímbai-aramba wémae'a tuwímbai kombá siyúwáaro simátimena fí'om-barafa'a koméraisana

¹⁰ arambó áfumo kain-kánáá tisaná aanáfó kesi

ándá-aramba komauwó séna wení kísau-waasigomba ai'máráísana minkísáúrá'ó káráwiyowifa'a tisasá ta'óto'mai tufú'maresa ándá-aramba ímbo ámémba ai'mátuwaawana kóísana

¹¹ aanáfó moóráwigomba ai'máráísana tisasá minkísáúrá'ó káráwiyowi ta'óto'mai tufú'maresa sáwí'a uwánkesa ándá-aramba ímba ámémba ai'mátuwaawana kóísana

¹² aanáfó moóráwigomba ai'máráísana tisasá ta'óto'mai tufú'marááwana naaemá kúmísasa famétuwaawana kóísana

¹³ aanáfó séna nóra ónaumno. Kesááninko imáyáamo ámakaundawimba ai'máráánana wínasa wenáái isánááwe séna ai'máráísana tisasá

¹⁴ minkísáúrá'ó káráwiyowi awánésa keáímbá sésa aanáfón-ááninko tifo tufúwónanasa puwéna maankísáú ímba mainata kesáá maénae sésa

¹⁵ ta'óto'mai ándá-aran-kisau fakemba famétuwesa tufúwówana pukáiyé. Ísu mináái simátimena séna minkísáú-áánáfó miyá íniye.

¹⁶ Téna kísaura'o káráwiyowi tínkaminasa puwíyana fí'onkaa-waasi kesí kísaura'a káráwiyoro síníye Ísu súwasa mináái isésa sésa ímba miyán-oro suwaná

¹⁷ Ísu árimba tuwánéna tísai úmai isánae séna imáyáan-oro séna Manikón-ai aúfáifimba maarán-áái agaimaréna séna

óntan-dambo on-kwáási moórá-ontantafesa sáwí'a wéiye sésa maisukáawe.

Ánaeemba minóntánkó áfonkaamba uráiyé

agaimaréna siyáimba minááisáfé'a imáyáan-oro.

¹⁸ Wiyamba minóntánká'a tanaambá kofésa sáwí'a ónááfo minóntánkó tufú'mai sáwí'a uwásuwainiye Ísu súwasa

¹⁹ óraa'-amaan-kisau-waasiye amáámbo sun-kwáásiyé simbá kentáásáféna siyé sésa ta'óto'mai tufuwónae sésamo umbá seyaafá'-wáásísáféna táá'a úwasa ifátukaawe.

Taakisi-ááisáfésamo áisai uráan-ai.

Mátíyu 22:15-22, Máaka 12:13-17

²⁰ Ifátuwesa ta'ótoraiyan-kanaa káráwiyesa tuwímbai ti'marésa sésa Ísun-aaimo isáán-kwaasimo ontembá té'a áisai íyana sáwí-aaimo sínata ta'óto'mai kámáni-kawaagompa'a móankanaumne sésa ti'marówasa Ísumpa'a tésa

²¹ sésa óraakoo érai'-ai wése waási táároi ímba inkaisé óraa'-waasiye úwoi-waasi táároi ímba inkaisé tirumbó faiyá'mai-ai ímbo sénda Manikóni aambó arááiwáén-ai arupíse úmai simátimendasa ísaraumne.

²² Emá nóran-imayaawa óno. Kanaasááwá taakisi-óntámbá Rómu-kamanisa timénaum íntaawa timénaumno. Tíméndasa Yúndaa-waasisa kentáási amáána taraisónaum íntaawa taraisónaumno. Timénaum íntaawa timénaumno suwaná

²³ Ísu miwítí imáyáa iséna séna

24 moórá-ontamba maimaé máaraasimero súwasa maimaé máaraanamuwana séna nááwan-óikaana uráinkara áwí'a wéraiyo súwasa Rómu-kamani-kawaagon-óikaamba isaná áwí'a wéraiye suwaná

25 Rómu-kamani-kawaagonde wembá áméro. Maníkóndé Manikómbá áméro súwasa

26 mináái ísówana táá'a úwasa ímba aái siyáawe. Ísu waási túranka'a ména ímba sáwí-aai súwasa pósa ímba aái sésa ta'ótokaawe.

Pukémpinkembo íyáfasinaiyan-ai.

Mátíyu 22:23-33, Máaka 12:18-27

27 Ímba ta'ótórowasa Sátúsi-amaan-kawaa-waasi púwómpinkemba ímba íyáfasinanaawe sun-kwáási pósa Ísumpa'a tésa

28 sésa óraakoo naaófá'á Mósese séna moóráwigo aaré maimakéna iyámpói ímbo ma'ánkáiimba puwínana áfáko maimakéna awaaón-anondaa-ware'e séna iyámpói ma'ánkáiíye siyáíye.

29 Moórá-aai isaaó. Moórá-kanaa afakaeté-afarawainonda mésa tuwaaó aaré maimakéna iyámpói ímbo ma'ánkáiimba púwísana

30 wenánaaenkewi ware'á maimakéna iyámpói ímbo ma'ánkáiimba púwísana

31 wenánaaenkewi ware'á maimakéna iyámpói ímbo ma'ánkáiimba púwísana miyá émesa afakaeté-waasi putásaawana

32 minínínkó ánaaemba pukáíye simámesa

33 Ísumba áisai esa sésa miyámó ombá waási puwíyampinkembo íyáfasinaiyan-kanaa minínímbá afakaeté-waasi tuwainímbá éna nááwa máíníyo suwaná

34 Ísu séna marapá'ó méraan-kwaasi aaré maíyasa waaí maíyasa tiyáámúmba to'waaí ésa wéowe.

35 Maníkó táántena séna pukémpinkemba íyáfasine'a wíyómpa'a iménaawe siyáimba minínínákwa'á wíyómpa'o iméraiyaamba aaré ímba maíyasa waaí ímba maíyamba ónááwe.

36 Maníkóní kísau-waasimo wíyómpa'o mésamo ímbo púwóntemba minkwáási miyá ésa ímba aneka'á puwónááwe. Pukémpinkembo íyáfasinaiyamba Maníkóní waásin-owe.

37 Waási pukémpinkembo íyáfasinaiyamba Mósese minááisáféna agaimakáíye. Aúfáifimba agaimaréna séna áru-taiya'a iyamó kaimbá ímba mintái káwisana mintáifinkémbá Maníkó Mósesentafena séna Maníkó úne. Enaíwá'ná Embaramune Áísáakine Yékopune miwítí Maníkó úne siyáíye. Maníkó minááímó siyáimba minkáúmbó-wáási é'a púwúwasa utaráambanifo

38 mináái siyáimba pósa miwí úwoi méraawe. Maníkón-áuranka'a seyaafá'nánká méraawe Ísu súwasa

39 ámaámbo sun-kwáási sésa óraakoo kawé'áái simásímakaane suwaná

40 Ísun-aaigo táá'a úntafesa ímba áisai uráawe.

Manikómó íyáfasinankaraiwai Káráisitín-ai.

Mátíyu 22:41-46, Máaka 12:35-37

41 Ímba áisai uwaná Ísu séna Káráísiti Téfitín-andafaken-kwaasin-íye wésefo

42 naaófá'á Téfiti Káráisitintafena séna kesí Fasi'aénkón-íye siyáimba imó agaimakón-aufaifimba Téfiti agaimaréna séna

kesí Fasi'aénkóntáféna Manikó séna kesiyáánúrappa'a fasi'aén-áémpá'á
⁴³ mara'-ména'a ení namuro-wáási iyáákaanasa miwí tai'ánaáwe
 Manikómó siyáin-aaí Téfítí siyáiyé.

⁴⁴ Miyáumai Téfítí Káráisitintafena séna kesí Fasi'aénkón-iyé siyáimbanifo
 nóraumaiya wemá Téfítin-andafaken-kwaasin-iyé Ísu súmba Káráisiti
 Téfítini Fasi'aénkó éna Téfítin-andafaken-kwaasigon-iyé.

Ámáámbo sen-kwáásítí aambá arááiwáéfomo siyáin-aaí.

Mátíyu 23:1-36, Mááka 12:38-40, Rúku 11:37-54

⁴⁵ Sáwifa'-waasi mináái isówana Ísu wení kísau-waasisafena séna

⁴⁶ ámáámbo sen-kwáásítí aambá arááiwáéfo. Minkwáási ayáatáá-kuferai
 wiyésa naaópa'a afufumpa'á nówasa pósa waási tuwánésa sésa óraa'-
 waasin-owe wésewe. Minkwáási ámáán-daumpa'o ombá óraa'-waasimo
 máépa'a imésa tanómbo kaúfópa'o ombá kawé'-áémpá'á mésa kawé-tómbá
 wénaawe.

⁴⁷ Minkwáási keto'-íníntí óntawara naankwará'á umémbá maésa waási
 suwánésa súwí'a mósá maráiwae sésa karoqómbá tafisimai inai wésewe.
 Miyámó on-ánóndáá óraa'-umbai maenáawe Ísu siyáiyé.

21

Keto'-ínínkó Manikómpá'á óntambo tukáin-aaí.

Mááka 12:41-44

¹ Simátimena Ísu óraa'-amaan-daumpa'a ména tuwánómbo óntambo
 túwón-anafeumpimba sáwifa'-ontawara'-waasi sáwifa'-ontamba túwówana

² moorá-keto'-ínínkó ímba óntamo makón-inínkó téna káril'-ontamba kae-
 tóyaráámbá tuwómbo Ísu awánéna

³ wení kísau-waasisafena séna érai'a simátimé súne. Minkétó'-ínínkómó
 túwáin-ontanko seyaafá'-wáásimó túwáán-ontamba iyáákaiye.

⁴ Miwí sáwifa'-ontafinkemba tuwímbai túwáafo wemá káril'-
 ontafinkemba mútú'a túwáimba póna ónta-iyaimba méiniye Ísu siyáiyé.

Óraa'-amaan-dambo tawísinda-aaimo siyáin-aaí.

Mátíyu 24:1-2, Mááka 13:1-2

⁵ Súwasa tuwímbai óraa'-amaan-dantafesa sésa kawé'-óntánkákémbá
 úmakaawe. Manikómbá ámakaan-tantaa'a ko'naariri úmakaawata awánéna
 aamoisá úne suwaná

⁶ Ísu séna ánaeemba waási tésa awánaan-tantaa'a seyaafá tawísísuwesa
 seyaafá'-óntánkwará'é tawísísuwanaawe Ísu siyáiyé.

Sáwí-kanaa tíníyemo siyáin-aaí.

Mátíyu 24:3-14, Mááka 13:3-13

⁷ Ísu mináái súwasa áisai esa sésa óraakoo emó sénda nóin-kanaawa paapé
 ínío. Nóin-kwaamera ínataawa séta ampáánk'á Ísumo siyáimba miyá
 íníyesa sénaumno suwaná

⁸ Ísu séna karo'-áái isé'a érai'e sefó káráwiyoro. Sáwifa'-waasi tésa
 kesuwí'a máwatesa sésa Manikómó iyáfasisinkaraiwai únda póna minkánáá
 ampáánk'á tíníye sénáawe. Miyán-áái síyawi ímba tirááiwáero.

⁹ Tiyááwemo siyan-aaí némpakena'li ewaakéná'li isáiyana ímba táá'a íno.
 Miyán-kánáámó tında mindá ímba seyaafá-tántáá'ó tai'áinda-waame'an-
 iye.

10 Fí'o-fi'on-aempa'-waasi tiyánááwe. Moórá-kawaa-waasigomo éna moórá-kawaa-waasigoni amáaraasafena iyáfasine tíyáaromo sínasa iyáfasinesa tiyánááwe.

11 Fí'o-fi'om-barafa'a óraa'-mari táiniye. Fí'o-fi'om-barafa'a aawai táiniye. Sáwífa'-waasi tí'a íniye. Wíyómpa'a fí'o-fi'on-tantaa'a paápé ína'a awáné táátafe'a ónááwe.

12 Míntántáá'ó ímbo paápé ínasa kembiwí ta'óto'mai sáwí'a uwátinkesa amáán-daumpa'a kawáá-wáásí aafimbá maitinkésa ándáfa'a mótinkanaawe. Kentáfé'ó fasi'ámaimo méraiyantafesa ta'óto'mai óraa'-waasifa'e kámáni-kawaa-waasifa'e mótinkesa aai simátinkaiya'a

13 minóráá'-wáásí kesáái simátimenaawe.

14 Aaimó simátinkénka'a nóran-aaiya sénaumno-imayaa ímba óraa'a íyana tirunkó umbái táino.

15 Minkánáá kawé'-ímáyáá timé'a aai tááka tínkáana'a síyasa kentí namuro-wáásí ímba kanaa'á kentáái taraisésa iyáákanaawe.

16 Kentinófoiye kentifá'awaawiye kentimááraawe kentí waásiye tí'maesa óraa'-waasiya'a iyésa aai simátinkaiyasa kempínkembá tuwímbai tínkamiya'a puwónááwe.

17 Kentáfé fasi'ámaimo méraiyantafesa seyaafá'nánká tíyamba uwátinkanaawe.

18 Míyá ésa ímba timambá tínkambai tai'ánááwe.

19 Fasi'ámaimo mé'o é'a kawé'-úmai méranaawe Ísu siyáiyé.

Sáwí-kanaagon-ai.

Mátíyu 24:15-21, Mááka 13:14-19

20 Ísu mináái simátimena séna Yérúsaremu-naopa'a namuro-wáásí taúkumaraiya sé'a seyaafá-tántáá'á tawísísuwaiyan-kanaa tiyé sénááwe.

21 Yúndiyaa-marafa'o méraiyan-kwaasi omápata tuwaantantésa iyónááwe. Naaópa'o méraiyan-kwaasi mindáópa'a tuwésa wété ónááwe. Kísaufa'o méraiyan-kwaasi ímba naaópa'a iyónááwe.

22 Minkánáá Maníkó sáwí-meyamba tímínana Maníkón-ai aúfáfinken-ai paápé íniye.

23 Tímúka'-inine káfé'-iyampoiwara'-inine minkánáá sáwí'a ónááwe. Maníkó maankwáásísáféna aaisambá tiyínana óraa'-umbai táiniye.

24 Fí'om-barafakewi tuwímbai paepéétamba tínkamesa tuwímbai tí'maesa fí'o-fi'on-kwaasiti marafá'á mótinkesa fí'onkaa-waasi Yérúsaremu-naopa'a káráwiyesa sáwí'a íyana Maníkó séna kentí kanaa tai'áiyé síníye Ísu siyáiyé.

Ísumo marapá'ó kumínda-ai.

Mátíyu 24:29-35, Mááka 13:24-31

25 Ísu mináái simátimena séna aafáúrá'é wíyónka'e oká'é fí'o-fi'on-tantaa'a paápé íniye. Marapá'á fí'o-fi'om-barafaken-kwaasi tirunkó umbái táiniye. Uwí-nónkó óraaka'a áái wésena tufántááfan-ínasa waási inkaisónááwe.

26 Wíyónko tora'náára'a ínasa waási sésa nórawa'iyó sésa tinekembá tata'á ínasa táátafesa ésa óraa'-imayaa ónááwe.

27 Kemá waási úranko óraa-fasi'aenkwará sámó kainkwará'á ainánká kúmóna'a suwánánááwe.

28 Kemó sún-da-tantaa'a áwáú ómbarena paápé ina'a mósá awánánááwe. Maníkó kawel-ámpá'á métinkainda-kanaa kárika'o tinda pó'a to'mayaa é'a mósá awánaaro Ísu siyáíye.

29 Ísu mináái simátimena séna moórá naan-táigón-áwi'a fiki mindáwara fi'on-taiwara'a imáyáan-oro.

30 Asáómó agáinda awáné sé'a áú'o sínda-kanaa kárika'a tíníye sénááwe.

31 Miyámó intembá kemó sún-da-tantaa'a ina'a awáné sé'a Maníkó weni waási kawáánimba kárika'a tíníye sénááwe.

32 Érai'a simátime sune. Káfé'o méraan-kwaasi tuwímbai ímbo pukáiyanka'a kemó sún-da-tantaa'a paápé íníye.

33 Wíyóne marawé tai'áínifo kesáái ímbo tai'áinda

úwoi waé'wae'a íníye Ísu siyáíye.

34 Ísu simátimena séna kentúra'a káráwiyoro. Uwói'o on-dómbá né'a kafóná mé'a marapá-tántáá'á óraa'-imayaa ofáínifo. Miyá é'o é'a ímbo imáyáamo wéiyanka'a kumúnafainifo káráwiyoro.

35 Kífo'o aumakáawanamo waígo ímbo imáyáa ímbó tafááfintemba fi'o-fi'om-barafaken-kwaasi ímbo wéisenka'a kumúnafainifo

36 káráwiyoro. Inai símae wéiyiyana kemó sún-da-tantaa'a kemp'ó tína'o é'a fasi'ámai mé'a waási úranko súranka'a méranaawe Ísu siyáíye.

37 Minkánááfímbá aasiyaasi-kánáá Ísu óraa'-amaan-daumpa'a iména wenáái simátíma'mae wéiyena fenómpinka máápa'a kumbéna Órifi-omapa'a nó'waamba imaé'mae úwasa

38 sáwifa'-waasi aafáyáara'a ááéma Ísun-aaí isánae sésa óraa'-amaan-daumpa'a imaé'mae'a úmae iyáawe.

22

Yúndasi Ísuni pintaru'ó maíyáin-aaí.

Mátíyu 26:1-5,14-16, Mááka 14:1-2,10-11, Yóni 11:45-53

¹ Naaófá'á Maníkó Yúnda-a waasi tíyótimo

í-tánómbá ímbo intóráin-tantaa'wara-pereti agáún-kanaa kárika'a túwasa

² óraa'-amaan-kisau-waasiye áamáambo sun-kwáásíyé Ísumbo tufíyan-aaí suwaná úwoi-waasisafena táá'a úwasa ímbo aforatá ta'ótoranaumne siyáawe.

³ Suwaná Ísuni kísau-waasi sísamaifakemba kae'á kumbaimái-waasifinkemba moóráwígon-awí'a Yúndasi moórá-awí'a Ísakerioti éna waántáwanko wenarumpímbá koména imáyáa amúwana

⁴ óraa'-amaan-kisau-waasifa'e áamáán-daka'o káráwirowifa'e wéna séna túwa'nai ona'á Ísumba ta'ótoranaawe súwasa

⁵ isésa aamoí ésa sésa miyámó inda-méyámbá óntanta aménaumne suwaná

⁶ Yúndasi ewé séna ímbo waásimo mépa'o é'a nóraumaiya Ísumba aráátíménasawa ta'ótoranaao-imayaa ómbarena úmae kuráíye.

Tíyótimo í-tánómbó kauráan-aaí.

Mátíyu 26:17-25, Mááka 14:12-21, Yóni 13:21-30

7 Yúndaa-waasi ímbo intóráin-tantaa'wara-pereti agáún-kanaa túntemba tíyótaimo í-tánón-kánáá sipisípi-araa'a tufú'mai káúfúnka'a

8 Ísu Pítaante Yóninte'a tí'maréna séna tíyótaimo í-tánómbá kowégaufiyata komandaanó súwasarai

9 mindárai sésarai nááfara kogaufóyauyo suyaná

10 Ísu séna Yérúsaremu-naopa'a wíyana moóráwigo nonánámó maimaé wíndawimba arááiwaékaiyo. Wemó naaúmpa'o iyíndafa'o

11 naankón-afowámó mérainakai kosimámekai óraako áisai ena séna kesí kísau-waasise'a náán-aempara tíyótaimo í-tánómbá nánaumno wésiye kosimámékaiyo.

12 Wemá afófumayaa'-nankoni óraa'-aempa'a aráátiminiye. Kúfu'o uwándáíyan-tantaa'a mimpímbá wéraiye. Seyaafá-tántáá'á to'mayaa úmarekai minká'á kausínkáakaiyo súwasarai

13 mindárai isésarai Yérúsaremu-naopa'a wésarai Ísumo sún-tantaa'a wéwomasarai minká'á tanómba kauwánkaraaye.

Ísu wení kísau-waasi tómbó tímakain-ai.

Mátíyu 26:26-30, Máaka 14:22-26, 1 Kórinti 11:23-25

14 Tanómbó náíyan-kanaa túwasa Ísuwe wení aantá-waasiye tómbó náiyapa'a komérowana

15 Ísu simátimena séna kárika'a sí'o índá-i'a uwásinkaiyan-kanaa ímbo tíyáina'a ááema tíyótaimo í-tánómbá kembiwísé'a nánaumne-imayaa úmae iyáunda káfé'a minkánáá paápé ímbá póta nánaumne.

16 Simátime sune. Marapá'á maantánómbá ímba aneka'á nánaumpo Manikó wení waásimo kawáánipa'a maantánónkóní áwáuma afora'á wéraina'a nánaumne séna

17 ándá-aran-dombo wéron-anafeumba maisoréna Manikómpá súwiyo séna maimái moórá-mora úmai naaró.

18 Simátime sune. Ándá-aran-domba ímba nánaumpo Manikó wení waásimo kawáánipa'a mé'a aneka'á nánaumne séna

19 péréti maisoréna Manikómpá súwiyo séna tafánkena tíména séna mindá kesún-ifo kembiwísáfé'a ísámai kesú tuwánúmne. Miyáumai kentáfé'a ímáyaá é'a námae iyóro súwasa

20 tómbá násúwówana ándá-aran-dombo wéron-anafeumba maisoréna pérétimo tímúntemba miyáumai ándá-aran-domba tíména séna mindá kesí naaén-íye kesí naaemá kembiwísáféna kumínda póna Manikó séna kesé'a kááísamai méraiwae séna mináú-áái símai kááísamakaisa'a miyáumai kentáfé'a ímáyaá é'a námae iyóro.

21 Kembá namuro-wáásímó aráátimindawi keséta ména tómbá wénaiye.

22 Naaófá'á Manikó séna waási úranko puwíníyemo siyáintemba pó'a púwónana namuro-wáásímó aráátimindawi sáwí-meyamba máíniye Ísu súwasa

23 wení kísau-waasi keáímbá sésa náawa miyá ínisanawa síyó siyáawe.

Náawa íyáákaiyomo siyáan-ai.

24 Ísuni kísau-waasi mósimesi-ai sésa kentááfínkémhá náawa wéiyaakaiyo suwaná

25 Ísu séna marapá'-óraá'-wáásísómbá iyáákamai fasi'aén-áái simátisimati uwasá wenkóyáaka-tayaaka ésa sésa kentáási óraa'-waasi kawé'a wéowe siyáawe.

26 Kemiwí miyáumaimo óraa'-waasimo ontembá ímba miyán-oro. Kempínkembá óraa'o ménae síyawi seyaafá'-wáásítí kísau túwa'nai oro. Íyáákanaemo síyawi fi'owiti wayó'á maenááwe.

27 Marapá'-wáásifinkembá tómbó ménamo wénaiwai óraa'-waasin-ifo kúfu'o uwámíwai kári'-waasi imbánifo kemá kentí óraako ímba miyá'é'a kentí wayókóráámbá wéune.

28 Miyá úná'a kembó sáwí'o uwásínkáanka kesé'a mé'a ímba síyukaawe.

29 Kesifo kentáféna séna waási kawáánuwo siyáintemba kemiwísáfé'a miyán-áái simátimenaumne.

30 Waási kawáámó ondará'á mé'a tómbá wéne'a kawáámó ondará'á mé'a Ísarerin-áánintomba sísamaifakemba kae'á kumbaimái-aanintonti minándáfákén-kwáási-taai isé'a tuwínkaa'a ónááwe Ísu siyáiyé.

Pítaa ánaaeni'a uwásínkainiyemo siyáin-ai.

Mátíyu 26:31-35, Máaka 14:27-31, Yóni 13:36-38

31 Ísu Sáimonimba arumbá uwánkena séna Sáimoniyo isaaó. Owái to'máimo tufimpí owanamó arú'ó marapá kúmíساسamo anónka'o mósá máentemba kawé-tántá'á mósá maé'a sáwí-tantaa'a úwoimo wéraindasafena waántáwanko tísai úmai isánae sína'a

32 mindásafe Maníkómpá'á inai sé'a kesé'o káásamaimo méraanda siyuwáanafo sé'a inai siyáumne. Emá siyuwé kouweré kesí waási fasi'átinkaaó Ísu súwana

33 Pítaa séna Fasi'aénkóo ándáfa'o áí'mae wíya'o é'a kesé'a kóyauye. Tufuwíyamo puwína'o é'a kesé'a puwóyauye Pítaa súwana

34 Ísu séna Pítaao simáme súne. Káfé'a kokórigó ímbo áái siyáindara'a emá kaumbo-íká'á kentáfé sé ímbo awánáúnda-waasiye sínone Ísu Pítaantafena siyáiyé.

35 Ísu simásuwena wení kísau-waasisafena séna ááéma ti'maré sé'a óntambo inai-inaimó sí-únámbá ímba maé'a tón-únámbá ímba maimaé wé'a tísamai ánáamba ímba maimaé koró. Mináái ááéma sé'a ti'mákaunda moórá-tantaatafe'a aáfáán-tukáana'iyo súwasa miwí sésa ímbaniye suwaná

36 Ísu séna káfé'a óntan-unambo makáiyawi minúnámbá maimaésa koró. Tón-únámbó makáiyawi minúnámbá maimaésa koró. Paepáé'a ímbo makáiyawi miwítí paákákén-únánkwátói fi'owi tímésa óntamba maiyésa paepáé'a méyánuresa koró.

37 Simátíme súne. Naaófá'á Maníkón-ai aúfáífimba Áísáya agaimaréna séna

ái'maesa sáwí'a uráan-kwaasimo

mépa'a móankaraawe agaimaréna siyáimba kentáfénamo siyáimba póna paápé íníye Ísu súwasa

38 wení kísau-waasi sésa Fasi'aénkóo kae-páépáé'a makáumne suwaná wemó sún-aaigoni áwáu ímba ísón tafena séna é'aniye

Ísu siyáiyé.

Ísu Kétésémánifa'a inaimó siyáin-ai.

Mátíyu 26:36-46, Máaka 14:32-42

39 Ísu simátimena máápa'a kuména Órifi-omapa'a imaé'mae úntemba iyúwasa weni kísau-waasi arááiwa'maesa

40 iyúwana Ísu simátimena séna waántáwanko tísai úmai isánae-aai kempá'á sífáínifo Maníkómpá inái seró séna

41 tiyuwéna ewaa'á wéna Maníkó óraakon-iyé séna mara'á kumbéna inaiifínkémbá

42 séna kesifóo emó kanaán-iyé sémo e maanúbái-tántáá'ó kempá'ó tinda maisiyuwé énifo ímba kesí imáyáan-ifo ení imáyáa arááiwáéno súwana

43 Maníkóni kísau-waasigo wiyómpakewi paapé éna fasi'ánkowana

44 arunkó óraa'-umbai tówana Maníkómpá'á inái fasi'ámai súwana umu'náámba naaeráámbá marapá'á kumúwana

45 inái simásuwena iyáfasinena weni kísau-waasiyaufa'a téna tatuwánómba tirunkó umbai tówasa tún-kwaigurówana

46 tatúséna tasimátimena séna tímó wéraamba iyáfasine'a inái seró. Waántáwanko tísai úmai isánae-aai kempá'á sífáínifo Maníkómpá'á inái seró Ísu siyáiyé.

Ísumbo ta'ótokaan-aai.

Mátíyu 26:47-56, Máaka 14:43-50, Yóni 18:3-12

47 Ísu mináái wésuwana sáwífa'-waasi wétuwana Ísuni kísau-waasi sísamaifakemba kae'á kumbaimái-waasifinkemba moóráwígon-awí'a Yúndasi misáwífá'-wáásífimbá aifa'á téna Ísumba aaweyáámó uwánkaindasafena Ísuni ewaa'á téna

48 aasásólí'á úntafena Ísu séna Yúndasiyo kemá waási úrankomba kesí namuro-wáásímó aráátímíndasafe aaweyáá uwásinkaane súwasa

49 Ísuwe'ó mérowi moórá-tantaa'ó paapé índa-imayaa ésa sésa Fasi'aénkóo paepáétanta karánaumno suwaná

50 Ísuni kísau-waasifinkemba moóráwigo paapé'a maimaéna aifa'-ámáán-káwáágóni kísau-waasigon-áá'a fagáúsuwowa

51 Ísu étuwaaó séna minkwáásígón-ááka'a ta'ótorena áá'a kawe'á uwánkaraiye.

52 Kawe'á uwánkowasa óraa'-amaan-kísau-waasiye áamáán-danka-kawaa-waasiye óraa'-waasiye Ísumbo ta'ótoraiyanesa tamérowana Ísu simátimena séna kentáfé'a umén-kwáásín-iyé sé'a pó'a taanáínkwara paepáé'wara'a maimaé kembá ta'ótoranae sé'a wétewe.

53 Sáwífa-kanaa óraa'-amaan-daumpa'a kesé'ó méraundara'a ímba kembá ta'ótokaawe. Káfé'a kentí kanaamá isa'á kumeukóni fasi'aémbá iyáákaisa'a kembá ta'ótórááwe Ísu siyáiyé.

Pítaa ímba awánáúnda-waasin-iyemo siyáín-aai.

Mátíyu 26:57-58,69-75, Máaka 14:53-54,66-72, Yóni 18:12-18,25-27

54 Súwasa Ísumba ta'óto'maesa aifa'-ámáán-káwáágóni naaúmpa'a móankowana Pítaa tínaaemba nénka'ó témomba

55 mindánkóni naamaáífa iyamá agaimarésa mérowana Pítaa miwisé mara'á tamérowana

56 iyamó wégonka'a moórá-kísau-arasigo téna Pítaamba takarákéna séna minkwáásígó wesé'ó máíwain-iyé súwana

57 Pítaa séna ímbanifo kemá ímbo awánáúnda-waasin-iyé súwana

⁵⁸ káríka'a moóráwigo Pítaamba taawánéna séna wení waásifinkewi óne súwana Pítaa séna kemá ímbaniye súwana

⁵⁹ káríka'a moóráwigo Pítaantafena óraaka séna érai'a sune. Kárírifakewi éna wení kísau-waasifinkewin-iyé súwana

⁶⁰ Pítaa séna emó sénda-ai ímba isáúmne súwana kokórigó áái súwana

⁶¹ Fasi'aénkó waeréna Pítaamba awánówana Pítaa Fasi'aénkó simámakon-ai ááka'-maréna miyá siyónka'a káfé'ó kokórigó ááimo ímbo siyáindara'a emá kaumbo-ík'á k'entáfé sé ímbo awánáunda-waasin-iyé sínone siyónka'a mináái ááka'-maréna

⁶² máápa'a kuména áfááraumai ifi'á taráiyé.

Ísumba karaánáá'ó ánkaraan-ai.

Mátíyu 26:67-68, Mááka 14:65

⁶³ Pítaa ifi'á tówasa Ísunka'ó káráwirowi karaánáá'a ankésa tufuwésa

⁶⁴ aúrampa'a ampantasámbá káátamakesa wétufuwesa sésa esáfé sé Maníkómó iyáfasisinkaraiwai únemo séndawi ómpo kemá nááwa tufúnái simásimiyo wésesa

⁶⁵ fi'ó-fi'on-ai símai

sáwí'a uwánkaraawe.

Ámáán-óraa'-waasifa'a Ísumbo áí'mae kuráan-ai.

Mátíyu 26:59-66, Mááka 14:55-64, Yóni 18:19-24

⁶⁶ Aafáúmó iyáúsunka'a Yúndaa-waasiti óraa'-waasiye óraa'-amaan-kísau-waasiye ámáambo sun-kwáásiyé túwaandu urówasa Ísumba áí'maesa iyúwasa

⁶⁷ sésa Maníkómó iyáfasinankaraiwai Káráisitiya'onai simásimiyo suwaná séna simátiména'ó é'a ímba kawé'-úmai isánáawe.

⁶⁸ Moórá-aaimo tísai ona'ó é'a ímba simásimenaawe.

⁶⁹ Kemá waási úranko Maníkó fasi'aénkón-ayáánúrapa'a fasi'aén-áémp'á íménéaumne súwasa

⁷⁰ seyaafá'nánká sésa ewá séwa Maníkón-ááninko úne sénó suwaná Ísu séna é'a sewé súwasa

⁷¹ miwí sésa wesáféna sífó minááisáféta aafintá maenkéta fi'on-aaimo simánkáamba saafá unda póta ifátá tuwánáúmne siyáawe.

23

Ísumba Páiratimpa'ó áí'mae kuráan-ai.

Mátíyu 27:1-2,11-14, Mááka 15:1-5, Yóni 18:28-38

¹ Minááisáféna misáwifá'á iyáfásinesa Ísumba áí'maesa Rómu-kamani-kawaagon-awi'a Páiratimpa'a wésa

² aai simánkesa sésa minkwáásígó Yúndaa-waasi karo'-áái simátiména miwítí imáyáa símai sáwí'a éna séna Rómu-kamani-aifa-kawaagomba taakisi-óntámbá ímba áméro séna wesáféna séna Yúndaa-waasiti kawáágó é'a Maníkómó iyáfasisinkaraiwai úne siyáiyé suwaná

³ Páirati Ísumba áisai ena séna Yúndaa-waasiti kawáágówá óno súwana Ísu séna é'a séne súwana

⁴ Páirati óraa'-amaan-kísau-waasisafenawe úwoi-waasisafenawe séna minkwáásígó ímba sáwí'a uráisa'a awánáúmne súwasa

⁵ óraaka sésa Káríri-aempaken-kwaasi tirumbá totuwéna minkákémbá Yúndiyaa-aempa'a taména miyá wéiyé siyáawe.

Ísumba Érotimpa'a áí'mae kuráan-aaí.

6 Suwaná Páirati mináái iséna séna Káríri-aempakewiya'iyo súwasa

7 ewé mináémpákéwín-iyé suwaná imáyáa éna séna Éroti mináémpákén-káwáágó káfé'a maanká'á Yérúsaremu-naopa'a taméraifo ai'maráanana wempá'a winana wemá isáíniye Páirati simásuwena ai'marówasa áí'maesa Érotimpa'a kuráawe.

8 Ayáátáaka'a Éroti Ísuntafesamo sun-áái iséna Ísumba awánaanana ímbo awánáúnda-kisau maína'a awánánae súwasa Ísumba Érotimpa'a kuwaná awánéna aamoí éna

9 fi'o-fi'on-tantaatafena áisai úwana Ísu iséna ímba aaimó súmba úwoi mérowasa

10 óraa'-amaan-kisau-waasiye amáámbo sun-kwáásiyé mésa Ísumbo simánkón-aaí óraaka suwasá

11 Érotiye wení i-wáásiyé Ísumba símai sáwí'a uwánkesa karaánáá'a ankésa óraa'-waasiti unáánkwátói uwánkesa áí'maesa Páiratimpa'a aneká kuráawe.

12 Ááema Érotiye Páiratiye aaisambó siyááyamba pósarai minkánáá kawe'-úmai méroyasa Ísumba áí'maesa aneká Páiratimpa'a kuráawe.

Ísumba tufiyana puwínomo siyáin-aaí.

Mátíyu 27:15-26, Mááka 15:6-15, Yóni 18:39-19:16

13 Kuwaná Páirati óraa'-amaan-kisau-waasiye óraa'-waasiye úwoi-waasiye táántena

14 séna minkwáásí kempá'á té'a sé'a waásiti imáyáa símai sáwí'a wéiye wésewe. Kentúranka'a áisai únana simánkáán-aaigoni áwáu ímba wérais'a awánáúmne.

15 Érotiye áisai úyamba minááígóní áwáu saafá uwááekai úyana ai'maráísasa áí'maesa kempá'á tiyáawe. Tufiyanamo puwínda-i'a ímba uráifo

16 i-wáásí senasá áwiyonku'-násúwéwa'a faú'ankanaumne súwasa

17 Yúndaa-waasi tiyótaimo í-tánón-kánáá tóso úntemba moórá-waasi táántowana Páirati minkwáásí faú'ankowana miwífá'á kúwana Páirati séna Ísumba faú'ankanae súwasa

18 seyaafá'-wáásí óraaka sésa ímbanifo tufiyana puwínífo Párápásimba faú'ankaaó siyáawe.

19 Ááema tuwímbai kámáni-waasiye tiyómba moóráwigon-awi'a Párápási moóráwigomba tufúwana puwúwasa ándáfa'a ánkarrowasa sésa Párápásimba faú'ankaaó suwaná

20 Páirati Ísumba faú'ankanae-imayaa éna simátimuwasanifo

21 óraaka'-oraaka sésa aaraa-táiyá'á tufiyana puwíno suwaná

22 Páirati aneká'á séna nóra-sawira uráiyó. Tufiyanamo puwínda-i'a ímba uráifo i-wáásí senasá áwiyonku'-násúwéwa'a faú'ankanaumne súwasa

23 óraaka sésa aaraa-táiyá'á tufiyana puwíno símae iyún-aaigo Páiratín-aaigomba íyáákowana

24 Páirati miwí táái iséna ewé séna kemó sentembá oro séna

25 moóráwigomba faú'ankena kámáni-waasi tiyómba moóráwigomba tufuwúwana puwúwasa ándáfa'o ánkarrowaimba táántowaimba Páirati faú'ankena aaraa-táiyá'á tufiyana puwíníye-imayaa untáféna Ísumba i-wáásí tímakaiye.

Ísumba aaraa-táiyá'ó tufúkáan-aaí.

Mátíyu 27:32-44, Máaka 15:21-32, Yóni 19:17-27

26 Timúwasa i-wáásí Ísumbo áí'mae kumbá moóráwigo Sáírini-naopakewin-awí'a Sáimoni Yérúsaremu-nao'-ampa'a túwasa i-wáásí ta'ótoresá Ísumbo tufíyan-aaraa-tai áúwaata'ankesa sésa Ísun-ánaemba tiyó suwaná miyá úwasa

27 sáwífa'-waasi Ísumba arááiwa'mae wéguwasa aaresómbá tirumbá uwánkesa imá siyésa ifí'á támaesa arááiwa'mae kuwaná

28 Ísu waeréna séna Yérúsaremu-naopaken-inintono. Ímba kesifi'o tembá kentí iyámpóisafe'e kesáfé-ífi'á taaró.

29 Yérúsaremu-naopa'a sáwí-kanaamo tinda age-íniné ímbo iyámpóimo matinkésamo náambo tímakaan-inine aamoí ésa iyámpói-iyaimba pó'a inkaisé'a kónaumne sésa aamoí wéowe sénááwe.

30 Minkánáámó tinda kári'-omakowe óraa'-omakontafesawe sésa ááema pukónáifo faiwi'mae kufaráataao sénááwe.

31 Kemá aú-taiyaamba únda pósa sáwí'a wéuwásinkaafo kembiwí aáénkaen-taiyaamba ombá pósa óraa-sawí'a uwátinkanaawe Ísu siyáiyé.

32 Ísu súwasa kae'-wáásí sáwí'o urááyan-kwaasiwara'a tí'maesa Ísunkwara'-úmai tínkamonaé sésa tí'maesa

33 mimbárágón-áwí'a a'nónayaantapa'emo supa'á kurésa Ísumba aaraa-táiyá'á tufusésa séfasefa'-arausampa'a kae'-wáásí aaraa-táiyá'á tufúsúmarowana

34 Ísu séna kesifóo maami owíní áwáu ímba awánaresa kembá sáwí'o uwásinkáamba ímba imáyáa e sáwí-meyamba ímbo tíminda sáwí-imayaa maitiyuwaaó súwasa i-wáásí sésa wení unáánkwtátói maénae sésa ááfé tiyáananasa náawamo iyáákaindawi máiniye sésa miyá uwasá

35 waásisomba káá'a karátuwesa mésa Yúndaa-oraal-waasi karaánáá'a ankésa sésa fi'owi túwa'nai ena Maníkómó iyáfasinankaraiwaimo éna éna wesáféna wenáú áwa'nai íniye suwasá

36 i-wáásiyé karaánáá'a ankésa ikamó fón-domba maimaésa wempá'á tésa sésa naaó.

37 Yúndaa-waasiti kawáágómó émo e

esáfé enáúma áwa'nai uwo suwasá

38 ááema aúfái agaimakésa sésa Yúndaa-waasiti kawáágón-iyé sésa agaimái Ísun-a'nónká-táiyá'á mósá makáawe.

39 Mósá márówana sáwí'o uyan-kwáásímó tufúsúmaroyan-kwaasigorai moóráwigo Ísumba karaánáá'a ankéna séna Maníkómó iyáfasinankaraiwaimo émo e enáú áwa'nai e kenkáíwará'á súwa'nai uwo súwana

40 moóráwigo

séna ímba miyá siyó. Maníkón-áároimo inkaiséra

miyá ímba sésino. Wembó sáwí-meyambo ámentemba kenkáíwará'á miyá wéowe.

41 Wemá ímba sáwí'o uráiwaimba sáwí-meyamba wéamefo kerái sáwí'o uráyuyawinkai sáwí-meyamba uwásinkáawe séna

42 Ísuntafena séna Ísuwo ení waásimo kawáá indará'á ken-ímáyááwará'á uwo súwana

⁴³ Ísu séna érai'a simáme súne. Káfé'a kesé'a kawé'-mápá'á iméinone Ísu siyáiyé.

Ísumo pukáin-aii.

Mátíyu 27:45-56, Mááka 15:33-41, Yóni 19:28-30

⁴⁴ Súwana wáawái seyaafá'-aémpá'á túnkwéna aafáúmó taenónka'a túnkúmba

⁴⁵ óraa'-amaan-daumpa'a ampanta-óntámó úmakomba tafááténa kaesé uwágúwana póna Maníkómp'ó iyíyan-amba wi'marówana

⁴⁶ Ísu óraaka séna kesifóo kesimambá enayáámpimba to'maráúmne simásuwena puwúwana

⁴⁷ i-wáásítí kawáágó Ísumo puwúmba awánéna Maníkón-áwí'a mósá maréna séna érai'a arupíse-waasin-iyé súwasa

⁴⁸ sáwífa'-waasi koawánanaumne sésa túwaandu urón-kwaasi Ísumo puwúmba awánésa tirunkó umbaí tówasa miwítí naaópa'a wété uwasa

⁴⁹ Ísuwe'o nún-kwaasiye Kárirí-aemapakemba Ísumba arááíwa'maesa Yérúsaremufa'o tiyón-inine nénka'a tamésa seyaafá'-tántáá'á awánaraawe.

Ísumbo utaráan-aii.

Mátíyu 27:57-61, Mááka 15:42-47, Yóni 19:38-42

⁵⁰⁻⁵¹ Awánowana moóráwígon-awí'a Yósepi Yúndiyaa-marafa'a Árimátíyaa-naopakewi kawé'-wáásí arupíse úmaimo mérowi Maníkó wení waási kawááníniye séna amu'maréna póna Ísumbo tufuwónae sun-kwáásí tááisafena ímba ewé siyáiwai wemá

⁵² Páiratimpa'a téna Ísun-áúma utánáifo simiyó súwana ewé súwana

⁵³ Ísun-áúma aaraa-táiyákémbá tamaimái aú-ampantafimba asááúmaena maimaéna waásimo aúsámakon-ontan-aifimba mámarena waási ímbo makón-aifimba mámarena

⁵⁴ tómbó fáká'maimo to'mayaa un-kánáá Yúndaa-waasi saagon-kánáá kárika'a tîne úntafesa Ísumba utámarowasa

⁵⁵ Káririfakembo Ísumbo arááíwa'mae tiyón-inimba Yósepimba arááíwa'mae tésa Ísumbo utámárómbe taawánésa

⁵⁶ tauwerésa áúra'a máa'ankanae sésa asaa-wiyúm-básáwémbá to'mayaa unká'á saagon-kánáá túwana ámáámbo sunten-úmai úwoi méraawe.

24

Ísu pukáimpinkembo iyáfasinkain-aii.

Mátíyu 28:1-10, Mááka 16:1-8, Yóni 20:1-10

¹ Saagon-kánáá úwoi mérowana tai'ówasa aafáúmó iyáúsunka'a áúra'a máa'ankanae sésa asaa-wiyúm-básáwémbá to'mayaa úmakom-basawemba maimaéna Ísumbo utámaropa'a wésa

² awánomba óraa'-ontamba óikakemba é'a fawátukowasa awánésa

³ minóntán-aifa'o iyúmba Fasi'aénkó Ísun-áúma ímba wérowasa awánésa

⁴ óraa'-imayaa ésa awánomba kae'-wáásíyái tугáyáagayaamo ún-unankwatoi urésarai ewaa'á méroyasa tuwánésa

⁵⁻⁶ táatáfesa ésa kifaiyowasarai sésarai púwísa'o máánkaraan-ontan-aifimba ímba méraifo iyáfasinena kóuraifo ímba maampímbá ayaafái oro. Wemá Kárirífa'a úwoimo méronka'a simátimakain-aii imáyáan-oro.

7 Maará siyáíye. Kembá waási úrankomba sáwí-waasi timíyasa sínkamiya'a puwé'a kaumbo-kánáá maisuwé'a iyáfasinanaumne siyáíye suyasá

8 ísésa simátímakain-aii tááka'a marésa

9 minóntán-aima tuwésa wésa Ísuni kísau-waasi sísamaifakemba moórá kumbaimái-waasiye fi'on-kwaasiye mináái kosimátimesa

10 minínimbá moórá Mágátáraa-naopaken-ininkon-awi'a Máriaa úwana moórá araámáó Yémisin-anówa úwana moórá Yóána úwasa miwísé'lo méron-inimba Ísuni aantá-waasi mináái kosimátimúwasa

11 ísésa sésa úwoi karo'-áái sewé simásuwesa úwoi mérowananifo

12 Pítáa iyáfasinena awaantanténa utámakon-ontan-aifimba kogifaena awánómbe ampantasámbo kárá'umae máutamankon-ampanta aantemba wérowana awánéna kouweréna mindásafena óraa'-imayaa uráíye.

Éméyási-nao'-ampa'a Ísumbo awánaraayan-aii.

Mááka 16:12-13

13 Minkánáá Ísuni waásifinkemba kae'nárai Éméyási-naopa'a kóyae siyáíye. Mindáópa Yérúsaremufa'a ayáatáákakaamba wérowasarai Éméyási-naopa'a kóyae sésarai Yérúsaremufa'a tuwésarai aampa'á wéwesarai

14 Ísumbo éwiyon-aii símaesarai wéguyana

15 Ísu ewaa'á téna minkáé'náraise'a kúwasarai

16 awánoyana Maníkó túramba kumeu'á uwátinkowasarai ímba awiyéraseraamba uyaná

17 Ísu séna nóin-aiiya aampa'á símae wégoyo súwasarai minká'á komésarai tirunkó sáwí'a úwasarai

18 moóráwígon-awi'a Kíríyópási séna káfé-kanaa Yérúsaremu-naopa'a tóso ésa paapé uráin-tantaa'a awánaraafo eyáá ina awánaraano áísai ena súwana

19 Ísu séna nóina'iyo súwasarai mindárai sésarai Ísu Násaretifakewintafekai síye. Maníkón-aii siyáíwai Maníkón-aúranka'a fasi'aén-kísáú maéna fasi'aén-áái simásímísata ísaraumne.

20 Kentáási

óraa'-waasiye óraa'-amaan-kísau-waasiye Ísumba tufuwíyanesa Rómu-kamani-waasigomba áméwana ewé sisasá aaraa-táiyá'á tufúwówana pukáíye.

21 Kesáá Ísareri-waasisa séta kentáási kawáá-í'a éna Rómu-kamani-waasi iyáákainiye siyáundasa tufúwówana pukáíye. Moórá-aaiwara'a wéraiye. Tufúwówana pukáimba kaumbo-kánáá maisukáíye.

22 Tuwímbai-inimbo simásímén-aaisa saátáfeta úne. Káfé'-aafayaara'a ááéma utaráapa'o kombá

23 wenáú ímba wéraisasa koawánésa kouweré tésa sésa wíyómpakendarai tuwánáúnasarai sésarai pukáimpinkemba iyáfasinkaiye séye tasewatá

24 kentááfinkémbá tuwímbai utámakaapa koawánaawana minínimbó sentembá miyá éna ímba wéraisasa awánaawe suyaná

25 Ísu séna sáwí-imayaawara'a óye. Naaóf'á Maníkón-aaimo simátímaakaawi agaimarésa siyáan-aaisafekai ímba ááéma érai'e séye.

26 Maníkó iyáfasinankaraiwaimba áí'lo índa-i'a uwánkaiyambanifo sámó kain-áémpá'á iméiniye miyám-biyan-aii Maníkó siyáíye.

27 Maníkón-aai aúfáífinkemba wentáfésa siyáan-aaigoni áwáu simátímakaiye. Mináái Mósesé agaimaréna siyáin-aaiwara minkákémbá Maníkón-aaimo siyón-kwaasi agaimaréna siyáan-aaiwara'a simátímakaiye.

28 Simátimuwasarai kuyan-dáókoni ewaa'á kuyaná Ísu kóyáákwosarai

29 mindárai ta'ótoresarai óraaka sésarai kumeupá nó'waamban-ifo kesékai méraao suyaná mindáraise'a naaúmpa'a iména

30 tómbá náiyanesa uwaná tómbá maisoréna Maníkómpá súwi séna tafámbai tímúwasarai

31 awánésarai Ísumba awiyérase uyaná áwiyokuwasarai

32 sésarai aampa'ó túyanamo Maníkón-aai aúfáífinkemba simásímisanarai sirunkó óraa'-aamoin-iyé siyááye.

33 Mináái simásuwasarai iyáfasinesarai kouwerésarai Yérúsaremu-naopa'o tuyambá Ísuni kísau-waasi sísamaifakemba moórá kumbaimai-waasiye fí'on-kwaasiye túwaandu urómba tuwánoyasa

34 miwí sésa érai'a Fasi'aénkó pukáimpinkemba iyáfasinena Sáimonimpa'a paápé isaná awánaraiye suwasarái

35 mindárai aampa'ó kuyan-áái simátimesarai sésarai tómbá tafámbai símísakai Fasi'aénkómbá awiyérase uráuye siyááye.

Ísuni waási wembó awánaraan-aaí.

Mátíyu 28:16-20, Máaka 16:14-18, Yóni 20:19-23

36 Mináái suyaná Ísu paápé éna miwítí afufumpimbá ména aáno úmai méraaro súwasa

37 inkaisésa waántá sewé sésa táátafesa uwaná

38 Ísu séna ímba táá'a íno. Ímba kae'-ímáyáámó iyamba

39 siyáánarumpin-afiye sísamaifin-afiye awáné'a kentáfé'a wén-iyé seró. Waántá-waasi ama'wára ayáántánkwara'a ímba wéraifo kembá úwoi wéráifo suwáné'a sine'á ta'ótóráaro

40 Ísu simásuwena ayáánarumpin-afiye aísamaifin-afiye aráátimuwasa

41 óraa'-aamoi ésa táátafesa ésa óraa'-imayaa uwaná waántán-iyé sefó séna Ísu náiyán-tomba makáao tísai ena súwasa

42 agaimakóm-bofaa'a ámúwana

43 maimái túranka'a naráiyé.

44 Násuwena simátiména séna kesé'o úwoimo maéwándara'a maará siyáumne. Kentáféna Mósesé agaimaréna siyáin-aaiye Maníkón-aaimo siyón-kwaasi agaimaréna siyáan-aaiye imá agaimaréna siyáan-aaiye érai'a paápé íniye simátímakaumne.

45 Maníkón-aai aúfáífinkemba kawé'-úmimo isáiyantafena miwítí imáyáa kawé'á uwátínkaraiye.

46 Maníkón-aai aúfáífimba agaimaréna séna Maníkómó iyáfasinankaraiwimba áí'o índa-i'a uwánkaiyana puwíndanifo kaumbo-kánáa maisuwéna iyáfasinainasa

47 wení fasi'aénkwará'á mésa aifa'á Yérúsaremu-naopa'a simátimesa minkákémbá fí'o-fi'om-barafaken-kwaasi mósimatim-besimatin-esa sésa kentí sáwí-imayaa tuwé'a Maníkómpá tíyana kentí sáwí-imayaa maitiyuwáiniye agaimaréna siyáiyé.

48 Awánaan-aaí simátíma'mae koró.

⁴⁹ Kesifo óraaka'a séna tíméndawimba ai'maráanana kembiwisé'a kumbéiniye. Yérúsaremu-naopa'a méraiyaana kempímbá kumbéna wiyómpake-fasi'aemba timína'a awánaan-aaí simátíma'mae koró Ísu siyáíye.

Maníkó Ísumba aiyówanamo iyáin-aaí.

Mááka 16:19-20, Aantá-waasi 1:9-12

⁵⁰ Simásuwena Ísu tí'maena Yérúsaremufa'a tuwéna Pétáni-nao'-ewaa'a koména ayáántamba aasumí'a uwátinkaraiye.

⁵¹ Uwátinkowana Maníkó aiyówana wiyómpa'a iyúwasa

⁵² Ísun-imayaa ésa áwí'a mósá marésa tirunkó óraa'-aamoi úwasa kouwerésa Yérúsaremu-naopa'a tésa

⁵³ aasiyaasi-kánáá óraa'-amaan-daumpa'a iyésa Maníkón-áwí'a mósá makáawe.

Rúku kemó súnda-aaí taí'áíye.

Yóni

Ísu wíyómpa'a iyówana kaumbo-wááí-áátáiyá'yo miyáumai-aatai maisuwéna Yóni Ísun-aii agaimakáí. Ísuni kísau-waasi sísamaifakemba kae'á kumbaimái-waasifinkemba moóráwígon-awi'a Yóni séna Ísun-aaisafesa érai'e síwae séna maarán-áái agaimakáíye. Maníkón-ímáyáámá aráátimindawi marapá'á ma'ánkaraimba wemá Ísun-íye. Yóni séna wemá Maníkón-aaigo-íye siyáí. Ísu Maníkón-ááninko sáwí-imayaago ta'ótokaimpinkemba awásiyukaiwain-íye síyantafena Ísu kawé-kísáú ímbo awánaron-kisau maiyáí. Tuwímbai wenáaisafesa érai'e sésa weni aampa'á arááíwáéwasa tuwímbai karo'é sésa símai sáwí'a uwánkaraawe. Ísu Maníkómpá'ó iyíyan-amba éna éraikoni áwáuma éna maé'mae'o íyawini áwáuman-íye-aaisafesa érai'e sewí Ísu aúí'a úmai maé'mae'a íyani'a wéuwatinkaiye. Aúí'a úmai maé'mae'o wéowini áwáuma isáaro. Miyán-áái Yóni agaimakáíye.

1 Áwáura'a maramá ímbo wéronka'a Maníkóni imáyáama aráátímíwaima wenáwí'a Maníkón-aaigo-íye. Maníkón-aaigo aasiyaasi ména Manikóe ména wemá Manikó póna

2 áwáura'a Maníkón-aaigo Manikóe ména

3 seyaafá-tántáá'á úmarowana Manikó imáyáa amúwana seyaafá-tántáá'á minkánáa paapé uráin-tanta'a'á umakaiye.

4 Maníkón-aaigo waásimo maé'mae'o íyawini áwáuman-íye. Miyáumai wemá waásifimba sama kátinkena

5 kumeu'ó in-áémpá'á sama kaisaná kumeu'ó í-tántáákómá samo kain-tántáákómbá ímba íyáákéna kumeu'á uwánkaraíye.

6 Moóráwígon-awi'a Yóni mérowana Manikó ai'maréna

7 samo kain-áái maimaé seyaafá'-wáásifá'á winasá mináái isésa sésa érai'a Ísu Káráísitima waási sama kátínkáíwain-íye síwae súwana

8 Yóni wemá ímba samo kátínkáíwai póna samo kátínkaindwin-aii maimaéna kuráíye.

9 Maníkón-aaigoma seyaafá'-wáásifímbá sama kátínkáíwain-íye. Yóni simátímakonka'a Maníkón-aaigo marapá'-wáásifímbá kumpaapé uráíye.

10 Maníkón-aaigo maramá úmákéna marapá'á kumbérowasa marapá'-wáási weni áwáuma ímba kawé'-úmai awánaraawe.

11 Wenamáapa'a kumbérowasa wenamááraa ímba aaweyáá uwánkówasa

12 tuwímbai aaweyáá uwánkesa wenáaisafesa tímankúnkúmba ésa Manikómpákémbá kunkáíye suwaná póna miwísáféna séna Manikóni iyámpóisomban-owe siyáíye.

13 Waási kentí imáyáafinkeni'a úmai wématinkaafó Manikóni iyámpói ímba miyáumai Manikóni iyámpóiyaani'a wéowe. Manikó weni imáyáafinkembo uwátínkáimba pósa Manikóni iyámpóiyaani'a wéowe.

14 Maníkón-aaigo waási úkéna marapá'á ména kentááfímbá mérowata awánaraumne. Farumó

í-tántáá'wára arupísemo í-tántáá'wára'á wempímbá sáwífa'a wéronkwaasi póna samo kainkwará'-wáási úwata awánaraumne. Afowamá

ááninkomba kímborawigomba póna sáma amúwana misáwará'á mérowata awánaraumne.

¹⁵ Yóni wentáféna seyaafá'-wáásí simátimena séna kembá ímbo masínkaronka'a kesínaaembo tındawi wenónkáámhá paápé uréna ména póna kembá iyáakaraiye siyáunda-aaí minkwáásísáfé'a siyáumne siyáíye.

¹⁶ Farumó í-tántáá'á wempímhá sáwífa'ó wérarwai póna kentáá kawé'á wéuwásinkamaena wéwiye.

¹⁷ Naaófá'á Maníkó Mósesemba ai'maréna séna kesí ámáámhá simátimiyo siyéna ánaaemba Ísu Káráisitimba ai'maréna séna farumó í-tántáá'é arupisemo í-tántáá'é mútimiyo siyáíye.

¹⁸ Naaófá'-naofa'e káfé'e marapá'-wáásí Maníkón-ane'á ímba awánaraambanifo kímborawigo ááninkoma wesé'a ména mimbórá'í'a úmai ména póna kentáá wéaraasimiye.

Yóni nombó maitínkaraiwain-aaí.

Mátíyu 3:1-12, Mááka 1:7-9, Rúku 3:15-17

¹⁹ Yérúsaremu-naopakemba Yúnda-a-kawaa-waasi ámáán-kisau-waasiye Rífaín-andafaken-kwaasiye tí'márówasa Yónimpa'a tésa áísai esa sésa emá nááwa'ono suwaná

²⁰ Yóni ímba umémpa'a tuwómhá afora'á séna Maníkómó iyáfasinankarawai Káráísiti ímba kemá úne súwasa

²¹ sésa emá nááwa'ó. Íráiyaa naaófá'á Maníkón-aaimo simátimakaiwaiya'ono suwaná Yóni séna ímbaniye súwasa miwí sésa naaófá'á Maníkó séna kesáái simátimindawi Móseseraan-kwaasi ai'máráanana kumíníyemo siyáimba wemá ewá'ónó suwaná Yóni séna ímbaniye súwasa

²² miwí sésa nááwa'ono simásimiyo. Simásímínda-aaí si'mákaawisa kosimátimeno suwaná

²³ Yóni simátimena séna Maníkón-aaí simátimakowin-awi'a Áísáya naaófá'á agaimaréna séna

máásai-marafa'a moóráwigo ména aemáiyakemba séna Fasi'aénkóni aambá wi'ankáiyamba wení aambá arupise

íyana minámpá'á wíno

siyáimba mindá kemá úne Yóni súwasa

²⁴ taáísai-un-kwaasifinkemba tuwímhai ámáán-kawaa-waasi miwí

²⁵ Yónimba áísai esa sésa emó sémo Maníkómó iyáfasinankarawai ímba kemá úne. Ímba kemá Íráiyaa úne. Maníkón-aaimo simátimindawi Móseseraan-kwaasi ímba kemá úne. Emó siyáandanifo nóntafewa nombá wémaitinkaano suwaná

²⁶ Yóni séna kemá non-aantemba wémaitinkaunana kentí afufumpimbó moóráwigomo méraimba ímba wéawanaamba póna

²⁷ ánaaembo kesínaaenka'ó tındawi wemó aaimó síndara'ó kemó sendá sáwí'an-íye. Wení kisaumo wémaundasafe'a kemá úwoi-waasi úne Yóni siyáíye.

²⁸ Yóndani-nonkoni menáípá'á Pétáni-naopa'a Yóni nombá wémaitinkowasa áísai uwaná Yóni mináái simátimakaiye.

Ísun-aaí Yóni simátimakain-aaí.

²⁹ Simátimena aafáyáaraamba Ísumo túmba Yóni awánéna simátimena séna kentí sáwí-imayaasafesa ísámai sipisípi-araa'o tufú'maimo Manikómbó áméntemba wétin-kwaasi seyaafá'-wáásítí sáwí-imayaasafena ísámai maitiyuwáindasafena póna puwíníye. Mindásafena Manikó ai'maráísana kúmimba póna puwíníye.

³⁰ Kembá ímbo masínkaronka'a kesínáaembo tándawi wendónkáámhá ména kembá íyáákaraiyemo siyáunda-aaí minkwáásísáfé'a siyáumne.

³¹ Manikómó íyáfasinankaiwain-aaí isé'a nááwantafesawa séo siyáunda isa'á nombá wémaitinkaunda pósa Ísareri-waasi wembá kawel'-úmai awánánááwe Yóni siyáíye.

³²⁻³⁴ Yóni awánaron-aaí simátimena séna Manikómó íyáfasinankaraiwaintafe'a sé'a nááwa'iyomo siyáunda wíyómpakemba Manikóní ámútanko mááufu'-numagoraamba úmaena wenane'á kumbéraisá'a awáné'á sááka'a makáunda póna Manikó si'mákaiwai séna nombá wémaitinkenana kesí ámútanko moórá-waasigon-ane'á kumbaina emá awané sé Ufaen-ámútánkó tirumpimbá óraa'o uwátinkaindawin-íye siyáin-aaí sááka'o makáundara'a póna miyámó ímbá awané'á simátimé'a sune. Wemá Manikón-ááninkon-íye Yóni siyáíye.

Énduruwe Pítaae'a Ísumbo arááiwakaayan-aaí.

³⁵ Simátimena aafáyáaraamba Yóníye wení kisau-waasiyaiye méresa

³⁶ Ísumo kúmba awánéna uwaná Yóni séna minkwáásí Manikó ai'mákain-kwaasi póna seyaafá'-wáásítí sáwí-imayaasafena ísámai puwíníye. Kentí sáwí-imayaasafesa ísámai sipisípi-araa'o tufú'maimo Manikómbó áméntemba seyaafá'-wáásítí sáwí-imayaasafena ísámai puwíníye súwasarai

³⁷ mindárai isésarai Ísun-ánaemba arááiwáúyana

³⁸ Ísu faé'mai métuwanena séna nóntafekaiya'oyo súwasarai miwí tááifinkemba sésarai Raapaiyo nááfara méraano waé'mai sésarai óraakoo nááfara méraano suyaná

³⁹ Ísu séna taawánaakaiyo súwasarai wesé'a kuyambá mindáúmpá'á koméresa aafáúmó taenónka'a koméraawe.

⁴⁰ Yónimo siyáin-aaí iséna Ísumbo arááíwakon-kwaasi moóráwígon-awi'a Énduru wemá Sáimoni Pítaan-áfáko

⁴¹ aifa'á awaaó ayaafái úmai awánéna séna Manikómó íyáfasinankaraiwai Mésíyaa méraisá'a awánaraumne siyáíye. Mésíyaa-awi'a waé'mai Kíríki-waasi-taáifinkemba Káráísitiye sembá mináwíkóní áwáuma Manikómó íyáfasinankaraiwain-íye wésewe.

⁴² Sáimonimba áí'maena Ísumpa'a tuyaná Ísu awánéna séna Yónin-ááninko óne. Enáwí'a Sáimoniye. Moórá-awi'a Pítaawe simánkaumne Ísu siyáíye. Miwí tááifinkemba Pítaawemo sembá óraa'-ontankowe wésewe.

Fírípiye Nátániyeriye Ísumbo arááiwakaayan-aaí.

⁴³ Aafáyáaraamba Ísu séna Káríri-aempa'a kónae séna Fírípimba ayaafái úmai awánéna séna kembá sirááíwauwo siyáíye.

⁴⁴ Wemá Pétésáítafakemba Éndurunte Pítaanteti naaópaken-kwaasin-íye.

⁴⁵ Fírípi Nátániyerimba ayaafái éna séna Mósese Manikón-aaí aúfáifimba agaimarówasa Manikón-aaí simátimakowiye aúfáifimba agaimarésamo

siyáan-kwaasigonta awánaraumne. Wemá Násareti-naopakemba Yósepin-ááninkon-awi'a Ísun-iyé súwana

⁴⁶ Nátániyeri séna kesáámó súndasa Násareti-naopakemba ímba kawe'-wáásín-iyé wésune súwana Fírípi séna taawánaao súwasarai

⁴⁷ kuyambá Ísu Nátániyerimba awánéna séna maandá érai'a Ísareri-waasigo éna ímbo karo'-ímáyáámó wérarawai wétiye súwana

⁴⁸ Nátániyeri áisai ena séna nóra úmaiya kesí imáyáa suwánéwa sénó súwana Ísu séna Fírípi ímbo áántarainka'a ení naaópa'a piyái-áwáura'a méraana'a kesí imáyáafinkemba awánaraumne súwana

⁴⁹ Nátániyeri séna óraakoo emá Maníkón-ááninko e Ísareri-waasi kentáási kawáágó óne súwana

⁵⁰ Ísu séna piyái-áwáura'a méraana'a kesí imáyáafinkemba awánaraumne súndasafe kentáfé sé érai'e Maníkón-ááninko óne wésene. Ení naaópa'a méraana'a imáyáafinkembo awánaraundasafe sénda po mintántáákómbó iyáákainda-tantaa'a ánaaemba awánáínone.

⁵¹ Érai'a simátime'a sune. Wíyómpa'a kampúaran-tawaai tuwínkaa'a ínasa wíyómpakemba waási úranko kumpaapé uráundawifa'a wíyómpaken-kisau-waasi iyé-kunke íya'a tuwánánáawe Ísu siyáiyé.

2

Ísu non-úramba wáini-nombo waé'makain-aii.

¹ Aúnkáraamba Káriri-aempa'a Kéna-naopa'a túwaandu urésa aaré wéto'waai-esa Ísun-anówa komérowasa

² Ísune wení kísau-waasiye táántowasa komérowasa

³ ándá-aran-domba nowaná tai'ówana Ísun-anówa Ísuntafena séna ándá-aran-domba tai'áiyé súwana

⁴ Ísu séna kesí kísausafe ímba simásimiyo. Seyaafá'nánká'ó kesí áwáumo suwánáiyán-kanaa ímba tiyáiyé súwana

⁵ Ísun-anówa kísau-waasisafena séna simátimindantemban-oro siyáiyé.

⁶ Yúndaa-waasi tiyáámbo non-kwiyúmba mindásafena afa'mórée óraa-sawema wérowana

⁷ Ísu kísau-waasisafena séna misáwéfimbá nombá fatimai ówitaaro súwasa fatímai ówitamarowana

⁸ Ísu séna tuwímbai-nomba umaé'a tónká'ó káráwiyaiwaimba mááméro súwasa miyá uwaná

⁹ mindómbá ándá-aran-domba urówana tónká'ó káráwiyowi néna séna nááfaken-dona'iyomo súmba kísau-waasi Ísun-aii isésa awánaraawe. Nááfaken-dona'iyó séna aaremó maún-kwaasigomba áántowana túwana séna

¹⁰ seyaafá'-wáási aifa'á kawe'-ándá-arán-dómbá tíméwasa násúwááwasa úwoi-anda-aran-domba wétimewe. Emá ímba miyá óndarakemba ánaaemba kawe'-ándá-arán-dómbá wésimene siyáiyé.

¹¹ Káriri-aempa'a Kéna-naopa'a Ísu minkísáú-wáámé'á úmba wení fasi'aémbá aráátimuwasá wení kísau-waasi awánésa timankúnkúmba ésa sésa Maníkómpákémbá kunkáiyé siyáawe.

¹² Minkákémbá Ísuwe anówawe mináfáráwáínóndaawe wení kísau-waasiye miyáumai-waasi Kápaneamu-naopa'a kárika'a kumbéraawe.

Ísu óraa'-amaan-daumpa'o iyáin-ai.

Mátíyu 21:12-13, Máaka 11:15-19, Rúku 19:45-46

13 Naaófá'ó Manikó Yúndaa-waasi tíyótáimo í-tánón-kánáá tóso ún-kanaama ampáábá wéunka'a Ísu Yérúsaremu-naopa'a wéna

14 óraa'-amaan-daumpa'a iyúmba mifá'á waásisomba mésa Manikómbó amíyantafesa purumakawé sipisípiye mááufu'-numawe wémeyambaresa ámáán-dankoni óntamba wémeyanesa mérowana Ísu tuwánéna

15 ándásamba ufántuwena mindásamba purumakawé sipisípiye tusú uwásuwena ámáán-dankoni óntambo méyámbárón-kwaasiti taaremá tawísíuwena

16 mááufu'-numamo méyámbárón-kwaasisafena séna maimaé'a kóro. Ke-sifoní naaúmpa'a ímba maaketí márémba maimaé'a kóro Ísu súwasa

17 wení kísau-waasi awánésa sésa naaófá'á Manikón-ai aúfáifimba agaimaréna séna Manikóo ení naambá sáwí'a ofó sé'a óraa'-imayaa wéune agaimaréna siyónka'a pósa mináái wení

kísau-waasi táaka'a makáawe.

18 Yúndaa-kawaa-waasi Ísuntafesa sésa nóin-kwaamera inatááwá awánéta séta Manikó fasi'aémbá ámakaintafema óraa'-amaan-daumpa'a miyá ónesa sénaumne suwaná

19 Ísu séna maanáámáán-dámbá tawísíuwewa'a kaumbo-kánáará'á úmaranaumne súwasa

20 sésa maanáámáán-dámbá ayáátáaka'a 46 aatai maisuwésa úmakaan-damba isamá emá sé kaumbo-kánáá úmaranaumne wésene sumbánifo

21 mindá ámáán-dantafenamo siyáimba wení áúsafena siyáíye.

22 Ánaaemba pukáimpinkemba Manikó Ísumba iyáfasinankonka'a wení kísau-waasi mináái táaka'a marésa sésa Ísu siyáin-ai érai'-ai siyáimbaniye sésa Manikón-ai aúfáifinken-ai érai'-aain-iye siyáawe.

23 Naaófá'ó Manikómó Yúndaa-waasi tíyótáimo

í-tánón-kánáará'á Yérúsaremu'fa'a Ísu fi'o-fi'on-kisau kawé-kísáú maúwasa waásisomba awánésa Ísuntafesa sésa érai'a Manikómpákémbá kunkáíye sumbánifo

24 Ísu waási tirumpimbá awánéna séna mináái kentáfésa ímba tirumpinkémbá wésefo tuwesaraí kembá uwásinkanaawe séna

25 waási ímba simámun-aaifinkenban-ifo wemá waási tirumpimbá awánarontafena Ísu mináái siyáíye.

3

Nikótímási Ísumbo áisai uráin-ai.

1 Moóráwigo ámáán-kawaa-waasi Yúndaa-waasiti kawáágón-áwí'a Nikótímási

2 moórá-no'waamba Ísumpa'a téna séna óraakoo Manikón-ai simásimíndasafena embá ai'maráísama taméeraanata awánaraumne. Manikómó embó fasi'aémbó ímbo ámakainkaka fi'o-fi'on-kawé-kisau ímba kanaa'á maésino súwana

3 Ísu séna érai'a simáme'a sune. Ímbo aneka'ó aúraan-úmaimo matinkáiyawimo ésa Manikóní nombara ímba maenááwe súwana

4 Nikótímási séna óraa'a uwáguraafó nóraumaiya

aúí'a ónaao séna tinóisai tirumpimbá ímba aneká komaiyasa matinkánaáwe súwana

⁵⁻⁶ Ísu séna érai'a simáme'a sune. Waásimo matinkáamba mindá waásinofo Manikóni ámutankomo uwátinkáimba mindá Manikóni ámutankowara'a aúí'a wéowe. Ímbo nonkwará Manikóni ámutankowara'o aúraani'o úmaimo méraiyaní'o uwátinkáawi Manikómó kawáánipa'a ímba méranaawe.

⁷ Aneka'á aúraan-úmai matinkáiniyemo súnda-aaisafena ímba áá'a íno.

⁸ Maarán-áái imáyáan-uwo. Fiyúndágo wení imáyáafinkemba wéwisasa ane'á ímba wéawanesa sésa nááfakena nááfara wéwiyo wésewe. Miyámó intembá Manikóni ámutanko miyaráán-úmai waási wéuwatinkaiye súwana

⁹ Nikótímási séna nóra énawa miyá íníyo súwana

¹⁰ Ísu séna Ísareri-waasifimba aaí wésimatimendawi óndanifo mináái ímba isááne.

¹¹ Érai'a simáme'a sune. Kesáámó awánaraunda-tantaa'e ísaraunda-tantaatafeta wésimatimunda isa'á ímba wéisaawe.

¹² Miyá wéon-tantaa'e marapá'ó wéon-tantaatafe'o wésimamunda ímba érai'e séndanifo wíyómpaken-tantaatafe'o simáméndamo e nóra séwa érai'e sínono.

¹³ Ímba wíyómpa'a iyésa kunkáafo keyáá wíyómpakemba kunké'a kumpaapé uráundawi wíyómpaken-tantaa'a kanaa'á aráátimune.

¹⁴ Naaófá'á Mósese óntamba iyaankafayaambá úmai taaiya'ó mósá marówasa puwónaesamo un-kwáási awánésa ímba pukáawe. Miyámó uráintemba kembá waási úranko kumpaapé uráundawimba sínkambai aaraa-táiyá'á mósá maráiyamba pósa

¹⁵ kesáaisafesamo timankúnkúmbo iyawimo ésa aúí'a úmai aasiyaasi maé'mae'a ónááwe Ísu siyáiyie.

¹⁶ Manikó marapá'ó méraan-kwaasisafena áfááraumai aruntaféna éna póna wenáánimba kímborawigomba ai'marówana kunkáimba pósa wenááisafesamo timankúnkúmbo iyawi waásimo méraawini áwáuma Manikóni némpa'a ímba maé'mae'a ónááfo wení ewaa'á aúí'a úmai maé'mae'a ónááwe.

¹⁷ Marapá'-wáási aafimbá maitinkaaó séna Manikó ááninkomba ímba ai'marówana kunkáifo marapá'-wáási sáwí-imayaafimbo méraawi kunti'mai kawé'-ámpá'á métinkaaó séna Manikó ááninkomba ai'marówana kunkáiyie.

¹⁸ Manikó ááninkon-aaisafesa timankúnkúmbo iyawi ímba aafimbá maitinkáinifo ímbo timankúnkúmbo iyawi é'a aafimbá maitinkaraiye. Manikóni kímbara-aaninkon-aaisafesa ímbo timankúnkúmbo wéiyawisafena é'a aafimbá maitinkaraiye.

¹⁹ Sámo kátínkáíwai marapá'á kunkáimbanifo waási sáwí'a wéesa pósa kumeu'ó

in-áémpátáfésa imáyáa ésa sámo kátínkáíwaifa'o ímbo tentáféna aafimbá maitinkáiniye.

²⁰ Sáwí'o wéowi sámo kátínkáíwaintafesa ímba wétinkaisasa kesí kísau paápé ifo sésa ímba sámo kátínkáíwaifa'a tawémaewe. Sáwí'o owí miyá wéofó

²¹ arupísemo owí sámo kátínkáíwaifa'a taméraamba pósa Manikómó sintembó ombá wétuwanaawe.

Yóni Ísun-aaimo simátímakain-aii.

²² Minkákémbá Yúndiyaa-aempa'a Ísuwe wení kísau-waasiye komésa nombá wémaitinkowana

²³⁻²⁴ minkánáará'á Yónimba ándáfa'a ímba máánkaronka'a Ínóni-aempa'a Sérími-naokoni ewaa'-nónaumpa'a Yóni ména sáwífa'-nomba wéropa'a mérowasa waásisomba tóso uwaná Yóni nombá wémaitinkowasa

²⁵ Yónini kísau-waasisonte moórá Yúndaa-waasigo-iyaise mésa nombó maitínkón-aaisafesa wesimán-kwesiman-esa

²⁶ Yónini kísau-waasisomba wembá tasimámesa sésa óraakoo Yóndani-nonkoni menáipá'ó esé'ó máiwaimba wenáwí'ó mósá maráándawimba wemá nombá wémaitinkaisasa sáwífa'-waasi wétoso owe suwaná

²⁷ Yóni séna Manikómó tímíساسo ombá mindá miwínén-iyé.

²⁸ Kemó siyáunda Manikómó iyáfasinankaraiwai ímba kemá úmpo si'marówa'a wení aifa'á tiyáumnemo siyáunda-aii ísaraawe.

²⁹ Maarán-áái imáyáan-oro. Aú-ininkomo awaaikómpá'ó tisanamá awaai'ó amááraasombo aamoimó onten-úmai Ísumpa'a tewa'á aamoí wéune.

³⁰ Wemá óraa'-waasi ímbá póna wenáwíko iyáákainifo kemá kári'-waasi únda póna kesúwíko kumíniye Yóni siyáiyé.

³¹ Wiyómpakewi seyaafá'nánká iyáákaraiye. Maankákén-kwáásí marapá'-wáásí pósa marapá'ó wéon-tantaatafesa wésefo wiyómpaken-kwaasi iyáákarain-kwaasi póna

³² awánarain-tantaa ísarain-tantaatafena sisasá ímba ísáámbanifo

³³ wenááisafesa érai'e sewí sésa Manikó érai'-aai'oni áwáun-iyé wésewe.

³⁴ Manikó ai'mákaiwaimba wení ámútamba ámakaimba póna Manikón-aii wésisasa minááísáfésamo érai'emo sewí sésa Manikó érai'-aai'oni áwáun-iyé wésewe.

³⁵ Manikó afowámá éna ááninkomba arumbá aména séna seyaafá-tántáá'á kawáánúmai káráwiyuwo siyáiyé.

³⁶ Ááninkon-aaisafesamo timankúnkúmbó ésamo wesé'ó kááísamaimo mérai'yawi aú'í'a úmai maé'mae'a ónááfo wenááimo ímbo ísámaimo kawé'ó iyawi ímba aú'í'a úmai mérewana Manikóni áyánko miwísé'a aasiyaasi waé'wae'a isasá méraawe.

4*Sámériyaafaken-ininkon-aii.*

1-3 Yóni nombó maitínkáin-kwaasi Ísumo maitínkáiwai kóyáákaraiye. Énifo Ísu ímba maitínkaraifo wení kísau-waasi maitínkaraawe. Yónimo maitínkáin-kwaasi Ísumo maitínkáimba kóyáákamai-waasi maitínkáin-aii amáán-kawaa-waasimo ísón-aii Ísu íséna Yúndiyaa-aempa'a tuwéna aneká'á Kárirí-aempa'a kónae séna

⁴ Sámériyaa-ampa'a kónae séna

⁵ kúmba Sámériyaa-aempa'a Sáíkaa-naopa'a naaófá'ó Yékopumo ááninko Yósepimbo ámakom-barama ewaa'á wéron-daopa'a kúmba

⁶ Yékopu nombó uwínenamo u'makóm-bai'a wérowana aampa'á kúwana Ísumba awesarái úwana mimbáiká'á wááwái komérowasa

7-8 wení kísau-waasi tómbá méyánónae sésa naaópa'a kuwaná Sámériyaa-ininko nombá uwínena túwana Ísu séna nombá usimiyó súwana

9 minínínkó séna emá Yúndaa-waasi ómpo kemá Sámériyaa-inimba úmpo ímba nombá usimiyó siyó siyáíye. Yúndaa-waasiye Sámériyaa-waasiye ímba moórá-anafinkemba wénaafo ímba nombá usimiyó siyó súwana

10 Ísu séna Manikómó kanaán-úmimo amúnda-tantaa'a ímba awánaraane. Nombá usimiyómó súnda-waasigosi áwáuma ímba suwánánda-waasi úne. Kesí áwáumo suwánáandawiyaaantasi aasiyaasimó maé'mae'o on-dómbá simiyó séna'a amúsino súwana

11 minínínkó séna maandómbá káúnkáúmpá'ó kunkwéraimba náán-anafina aasiyaasimó maé'mae'o on-dómbá uwínono.

12 Kentáá síwá'nágo Yékopu maandóm-bái'á u'maréna wení sipisípiye wení akúnté'lo tímakaimba isasá maandómbá wénaawe. Kemó súnda emá tímínda-nonko Yékopumo tímakain-donkombá ímba iyáákainiye wésune súwana

13 Ísu séna maandómbó wénaiyawimo éna aneka'á nontáféna tinkáínífo

14 kemó tíménda-nombo náiyawimo éna ímba aneka'á nontáféna tinkáíníye. Kemó tíménda-nombo náiyawimo éna tirumpimbá nonaumpinkémbó iyáúsenamo intenkáámbá ínasa pósa aú'á úmai maé'mae'a onááwe súwana

15 minínínkó séna emó sénda-nomba símína'a naananá nontáféna ímba sinkáína'a ímba maampinkémbá tauwóno súwana

16 Ísu séna enawaaikómbá koáántamae tiyó súwana

17 séna kesuwaai'íyaimba úne súwana Ísu séna emá érai'a séndamanifo

18 séfataase-wamba maiyé miwisé'lo maénda isamá káfé'lo minkwáásigóe'lo emó méraanda ímba enawaai'á isamá pó érai'-aai simásimene súwana

19 minínínkó séna kemó imáyáamo únda Manikón-aii simátimendawi óne.

20 Sámériyaa-waasi kentáá síwá'ná sésa maanómáká'á Manikón-imáyáá mósá máraaro siyáawa'a kembiwí Yúndaa-waasi sé'a Yérúsaremu-naopa'a Manikón-imáyáá mósá máraaro wésewe súwana

21 Ísu séna kemó sendamá érai'e siyó. Moórá-kanaamo tinda ímba maanómáká'wára Yérúsaremu-naopa'wara'-aantembanifo seyaafá'-náópá'wára'á kesifon-imáyáá mósá maránááwe.

22 Kembiwí Sámériyaa-waasi wen-imáyáá máraámbanifo wení áwáuma ímba awánare'a wéowe. Yúndaa-waasisa wen-imáyáá mósá maréta wení áwáusa awánaraumne. Manikó séna moóráwigo sáwí'lo úmimo méraampinkemba kawé'-ámpá'á métinkanæ síndawi Yúndaa-waasifinkemba paapé íníye siyáíye.

23 Kesifo séna ken-imáyáámó mósá maráiyamba ímba tóikakemba sé'a érai'a tirumpinkémbá ken-imáyáá mósá máraaro siyáimba miyáumai moórá-kanaa wétisasamo érai'o kesifon-imáyáámó mósá wémaraiyawi tirumpinkémbá arupíse úmai kesifon-imáyáá mósá maránááwe.

24 Manikómbá áuma ímba wérasana ámútanko méraisasa pósa ímba túrantamba ane'á wéwanaafo miyaráán-úmai Manikón-imáyáámó mósá máraámbo ombá wení ámútanko túwa'nai isasá tirumpinkémbá wen-imáyáá mósá máraaro súwana

25 minínínkó séna Manikómó iyáfasinankaraiwai Káráisitiyemo sewí

kumíniye. Kumíndara'a seyaafá-tántáátáféna simátiminye sewa'a ísaraumne súwana

²⁶ Ísu séna minááímó séndawi maandá kemá úne Ísu siyáiyé.

²⁷ Ísu mináái wésuwasa wení kísau-waasi kouwerésa Ísumo Sámériyaa-ininkontafenamo súmba Yúndaa-waasiti namuro-ínínkóntáféna wésuwana póna táá'a úwasa tirumpin-ímáyáá ésa minínínkóntáféna nóintafenawa wéankaisanawa iyó-imayaa ésa Ísuntafesa nóra sénawa minínínkóe'a wésiyó-imayaa ésa ímba taáísai uwaná

²⁸ minínínkó wení sawe-kúrámá tuwéna naaópa'a wéna simátimena séna

²⁹ seyaafá'ó uráunda-tantaa'a wépaape in-kwaasi méraiye. Maníkómó iyáfasinankaiwaiya'iyo taawánaaro súwasa

³⁰ naaópa'a tuwésa Ísumpa'a tumbá

³¹ Ísuni kísau-waasi Ísuntafesa sésa óraakoo tómbá naaó suwaná

³² Ísu séna kemá ímbo awánaan-tomba makáumne súwasa

³³ wení kísau-waasi keáímbá sésa nááwa tómbá maimaénawa máámakaiyo suwaná

³⁴ Ísu séna tóntáfénamo tááimo taintembá si'mákaiwain-aaí isé'a wení kísau maimaé wéwe'a tai'áandasafena wésinkaiye.

³⁵ Kísaufa'a wérain-tontafe'a éiyain-kwiyomba kóinana áfuma káínata fáká'mai túwaandu ónaumne wésefo kemá sune. Awánaaro. Káfé'a maankánáá tómbó áfumo kaintembá miyaráán-úmai waásisomba tí'mai Maníkómpá'á túwaandu ónááwe.

³⁶⁻³⁷ Waásisombo tí'mai Maníkómpá'ó túwaandu uwátinkaiyan-kwaasimo ésa miwí kawé!-méyámbá maíyasa Maníkómpá'ó tíyan-kwaasi aúí'a úmai maé'mae'a ónááwe sune. Tuwímbai kísau úmaraiyasa fi'owi fakaránááwe wésewe. Miyáumai kísau iyawiwara'e fakaráiyawiwara'e aamoí ónááwe.

³⁸ Fí'owi kísauo úmakaamba isa'á kemá tí'maráúna'a fí'owiti kísaufake-tomba wéfakaraawe Ísu waé!mai-aaí simátimakaiye.

³⁹ Énifo minínínkó séna seyaafá'ó uráunda-tantaa'a paápé uráiyé siyáin-aaí isésa pósa Sámériyaa-waasi mindáópaken-kwaasi Ísuntafesa sésa érai'a Maníkómó iyáfasinankaraiwain-iyé sésa

⁴⁰ Ísumpa'a tésa sésa kentáásí naaópa'a taméraao suwaná Ísu kae-kánáá koména

⁴¹ aaí simátimuwasa isésa sáwífa'-waasiwara'a sésa érai'a sáwí'lo úmaimo méraundafinkenta kawé!-ámpátáámó mésinkaindawin-iyé sésa

⁴² minínínkómbá simámesa sésa ímba enááisafeta aantembanifo wenááimo ísaraundasafeta séta marapá'-wáásí sáwí'lo úmaimo méraundafinkemba kawé!-ámpátá mésinkaindawin-iyé siyáawe.

Ísu moórá-iyampoimo asófankarain-aaí.

⁴³ Ísu kae!-nó'wáámbá waéna mindáópa'a tuwéna Káríri-aempa'a kónae séna wéna

⁴⁴ séna Maníkón-aaí simátimíwain-awi'a wenamááraa ímba mósá máraáfo fí'on-daopaken-kwaasi wenáwí'a mósá wémaraawe súwana

⁴⁵ miyáumai Káríri-aempa'a kúwasa mináémpákén-kwáásí aamoí uwánkaraawe. Ááéma tíyótaimo í-tánón-kánáará'á miwí Yérúsaremu-naopa'a komésa Ísumo kísauo maíyáimba awánaraamba pósa aamoí uwánkaraawe.

46 Aamoí uwánkówana Ísu Káriri-aempa'a wénena Kéna-naopa'a non-úranko ándá-aran-dombo úkáin-daopa'o kúmba kámáni-waasi Kápaneamu-naopakén-kwaasigo ááninkomba áí'a wéuwana

47 Ísu Yúndiyaa-aempakemba Káriri-aempa'a tiyáin-aaí iséna Ísumpa'a téna séna kesááninko puwíndasafena wéisa'a úmpo kesí naaópa'a kuré koasófankainono súwana

48 Ísu séna ímbo fi'o-fi'on-kisau-waame'o awáné'o é'a

ímba kesááisafe'a timankúnkúmba ónááwe súwana

49 óraakoo kesáánimba puwíndasafena wéimba minúwóiyáán-úmai tiyó súwana

50 Ísu séna enáánimba asófawifo waaó súwana Ísun-aaisafena érai'e séna kúmba

51 aampa'á kúmba wení kísau-waasi tésa sésa enáánimba áí'a é'ánkaraiye suwaná

52 tísai ena séna kesáánimba nóin-kanaarara áí'a é'ánkaraiyo súwasa miwí sésa fénáimba wáawái áúiyemo kaimbá é'ánkaraiye suwaná

53 afowámá imáyáa éna séna minkánáa enáánimba asófawiyemo siyáimba érai'a siyáiyé súwasa wení akúmpákén-kwáásí seyaafá'á Ísun-aaisafesa timankúnkúmba uráawe.

54 Yúndiyaa-aempakemba Káriri-aempa'a koména moóráma kawé-kísáú-wáámé'á uréna minká'á miniyámpóigómbá asófankowasa wení akúmbá timankúnkúmba uráawe.

5

Nonkwaaúmpá'á Ísu moóráwigombo asófankarain-aaí.

1 Ánaaemba Yúndaa-waasi áamáantafesa tanómba kaumakónka'a Ísu Yérúsaremu-naopa'a kurái.

2 Yérúsaremu-naokoni óntan-kusaifa'a ontamá wéromba áwí'a sípisípigoni ontamá miwání ewaa'á nonkwaaúnkón-áwí'a Pétésíta-nonkwaaumba wérowana

3 mindónkón-áwáífa'a wááu-namba séfataase-namba wérowasa mindáúmpátá tí'o ún-kwaasisomba tuwímbai túgafitan-kwaasisone tiyayaambo kararón-kwaasisone mésa nonkómó úwaaúwaamo índa amú'makówana

4 moórá-mora-kanaa wiyómpakewi nompímbá kumúwana nonkó úwaaúwa úwana aifa'ó nompímbó kumúwaimba áí'a é'ánkaraiye.

5 Tí'o ún-kwaasisompimba moóráwigo ména ayáátááka'a 38 aatai áí'a ún-kwaasi mérowana

6 Ísu awánéna ayáátááka'a áí'a wéiye-imayaa éna áísai ena séna embá asófendasafena wéankaiyo súwana

7 we séna nonkómó úwaaúwaamo índara'o sí'maenamomo nompímbó sinkáíndawi ímba méraiye. Kemá kumónae'o úndanifo moóráwigo kembá kúwáákéna nompímbá aifa'á kúmísana kesí'a úwoi wéraiye súwana

8 Ísu séna iyáfasinaao. Ení tuwaaí'á maimaé waaó súwana

9 minúwóiyáán-úmai áí'a é'ankowana wení tuwaaí'á maimaéna kuráiyé.

Yúndaa-waasi áamáán-aaímo ísón-kanaara'a miyá úwasa

10 Yúndaa-kawaa-waasi asófankon-kwaasisafesa sésa káfé'a saagaan-kánáa isa ení tuwaaí'á maimaé wégonda aaramá makáawe suwaná

11 we séna asófaskaraiwai séna ení tuwaai'á maimaé waaó siyáiyé súwasa

12 miwí áisai esa sésa ení tuwaai'á maimaé waaómó siyáiwai nááwalyo suwaná

13 sáwífa'-waasifimba Ísu áwiyokuwana póna asófankowi séna áwí'a ímbo isáúnda-waasin-iyé siyáiyé.

14 Simásuwena ánaaemba óraa'-amaan-daumpa'a iyúwana Ísu ayaafái úmai awánéna séna áí'a é'ánkaraimba po sáwíyamba sínkáífo sé sáwí-imayaa aneka'á ímba uwó súwana

15 iséna Yúnda-kawaa-waasi kosimátimena séna asófaskaraiwai Ísun-iyé súwasa

16 Yúnda-kawaa-waasi ámáán-aaimo isón-kanaara'a Ísu asófankarontafesa Yúnda-kawaa-waasi Ísumba sáwí'a uwánkamae iyúwana

17 Ísu séna kesifo aasiyaasi-kánaá kísau wémaimba pó'a miyaráán-úmai kísau maénaumne súwasa

18 saagon-kánaará'á asófankarontafenawara Manikó kesifomán-iyemo siyóntafenawara'a pósa Yúnda-kawaa-waasi sésa tufuwónae símasima'a umbá Manikó kesifomán-iyemo siyónten-úmai Manikóe kesé'a mimbóráí'a úmai mérauye siyóntafesa Yúnda-kawaa-waasi sésa tufuwónae siyáawe.

Afowán-áaimo Ísumo siyáin-ai.

19 Suwaná Ísu simátimena séna érai'a simátimé'a sune. Ááninko pó'a ímba kesí imáyáafinkemba únda kesifomó ímbá awáné'a miyá wéune. Kesifomó intembá ááninko wéune.

20 Kesifo ááninkomba arumbá siména seyaafá-tántáá'ó wéimba wéaraasimiye. Íyáákainda-kisaumo aráásimina'a minkísáú máéna'a táátafe'a ónááwe.

21 Kesifomá pukáampinkembo iyáfasintinkaintemba ááninko kesí imáyáafinkemba iyáfasintinkanae'a wéune.

22 Kesifo séna ímba aafimbá maitinkánaumpo aafimbó maitinkáínda-kísau kesááninkomba ámakaumne siyáiyé.

23 Aafimbó maitinkáanda-kísau símakaimba pósa kesifon-áwí'o mósá maráántemba ááninko súwí'a mósá maránááwe. Kesúwí'o ímbo mósá maráiyawimo ésa kesifo sí'mákaiwain-awí'wara'a ímba mósá maránááwe.

24 Érai'a simátimé'a sune. Kesáaimo isésamo érai'a ai'mákaiwai Manikómá iyémó síyawí é'a áwáuma ómbaresa aúí'a úmai maé'mae'a owe. Waási méraawini áwáuma Manikóni némpa'o maé'ómbanifo Manikóni ewaa'á taméraamba pó'a ímba aafimbá maitinkánaumne.

25 Érai'a simátimé'a sune. Moórá-kanaa tínsa pukáíyan-kwaasi Manikón-ááninko-saai isánááwe. Isáiyawí iyáfasinesa maé'mae'a ónááwe.

26 Kesifomá waásimo méraawini áwáun-iyé. Fasi'aémbá siména séna miyámó úndantemba waásimo méraawini áwáuma óne siyáiyé.

27 Kemá wiyómpakemba waási úranko kumpaapé uráundawí únana póna kesifo kentáféna séna aafimbó maitinkénda-kísau amúne siyáiyé.

28 Mináásáféna ímba táá'a íno. Moórá-kanaamo tinda utaráan-kwaasi seyaafá'á kesáái isésa

29 utarémpinkemba íyáfasinanaawe. Kawe'ó uréwimo íyáfasinesa aúí'a úmai maé'mae'a ónááfo sáwí'o uréwimo íyáfasinaiya'a aafimbá maitinkánaumne. Minááísáféna ímba táá'a íno Ísu siyáiyé.

Ísu wení áwáumo siyáin-ai.

30 Ísu simátimena séna ímba kesí imáyáafinkemba wéumpo si'mákaiwai simásimakaintemba miyá wéune. Ímba kesí imáyáafinkembo ondasáfé'a arupise úmai aafimbá maitinkánaumpo kesifo simásimakainten-úmai aafimbá maitinkánaumne.

31 Kemó kesáfé'lo súndaraka karo'é sewaisinó.

32 Moóráwigowara'lo kentáfénamo simbá érai'a wésiye.

33 Kembiwí tuwímbai ti'marówasa Yóni nombó maitínkáiwaimba koáisai uwaná Yóni kentáféna séna érai'-waasin-iyé. Kosimátiméro siyáiyé.

34 Kesí áwáumo síyantafe'a ímba óraa'-imayaa úndanifo Yóni kentáfénamo siyáin-aaisafe'a érai'e siya'a sáwí'o úmaimo méraampinkemba kawé'-ámp'á métinganae-imayaa wée'a mináái simátimune.

35 Ómbó aampa'ó kúra'mae konten-úmai Yóni kentí aampa'ó kúratinkowa'a káríka'a aamoí uráawe.

36 Moórá-tantaako Yóni kentáféna siyáin-aagomba íyáákaraiye. Kesifomó simásimakain-kisau wémaunana minkísáúgó kesí áwáuma wépaape-iyé. Kesifomó siménamo si'mákain-kisau wémaunasa kesí áwáuma wéawanaawe. Mintántáákó Yóni kentáfénamo siyáin-aagomba íyáákaraiye.

37 Kesifo si'mákaiwai wewará'á kentáféna simbánifo wenáái ísámai ímba kawé'á é'a wenane'á ímba awánaraawe.

38 Si'marówa'lo kunkáundasafe'a ímba timankúnkúmba ombá póna Maníkón-ai ímba tirumpimbá wéraiye.

39 Kembiwí sé'a aúí'a úmai maé'mae'a ónaumne sé'a Maníkón-ai aúfáifimba toráumai awána-awana wéowe. Mináúfáifimbá kesí áwáuma agaimarówa'anifo ímba kawé'-úmai ísaraawe.

40 Kawe'ó úmaimo isé'lo kemp'á'ó tenkaka aúí'a úmai maé'mae'a owaisinó.

41 Waási kesúwí'a óraa'a uwásinkanaawe-imayaa ímba wéune.

42 Maníkómbó ímbo tirumbó áménka'a wétuwanaumne.

43 Kesifomá simásimakaintafe'a kunkáundanifo ímba kawé'á wéuwasinkaawe. Énifo moóráwigombo kesifomó ímbo simámakaindawimo tina'lo é'a kawé'á uwánkanaawe.

44 Kembiwí sé'a waási kentáá súwí'a óraa'a uwásinkanaawe sé'a pó'a kesáái ímba érai'e wésewe. Maníkómá kentáá súwí'a óraa'a uwásinkainiye senkaka kentáfé'a érai'e sewaisinó.

45 Kesifon-aúranka'a ímba aafimbá maitinkánaumpo Mósesé naaófá'ó amáán-aaimo agaimakáiwai aafimbá maitinkáiniye. Mósesé súwa'nai iyémó sewimó éna wemá aafimbá maitinkáiniye.

46 Mósesé kesáái agaimakáimba pó'a Mósesen-aaisafe'lo timankúnkúmba onkaka kesááisafe'a timankúnkúmba owisinó.

47 Mósesemo agaimakáin-aaisafe'a ímba érai'e sembá pó'a kesááisafe'a ímba érai'e sewé Ísu siyáiyé.

6

Ísu sáwífa'waasi tómbó tímakain-ai.

Mátíyu 14:13-21, Máaka 6:30-44, Rúku 9:10-17

1-4 Naaofá'á Maníkó Yúndaa-waasi tiyótaimo

Í-tánón-kánáá ampáámbá úwana Káriri-waankoni menáipá'á Ísu nompín-táómpimba wéna minkwaaúnkóní moórá-awi'a Táipíriyasi nompá'á kúmba tí'o ún-kwaasisomba asófatinowasa awánésa pósa wenánaaemba arááiúwáúwasa Ísuwe wení kísau-waasiye nompín-táómpinkemba marapá'á kumésa omápa'a imérowasa

5-6 sáwífa'waasi Ísumpa'a iyúwana tuwánéna imáyáa éna séna ánaaemba miyá ónaumpo aifa'á Fírípimba áisai úmai isánae séna áisai ena séna nááfakena tómbá méyámba'maiya tíménara nánaoo súwana

7 Fírípi séna sáwífa'ontankakemba 200 kinaaraken-tomba méyámba'maisa timúnasasa naawaisinó súwana

8 moórá-kísau-waasigo Sáimoni Pítaan-áfákon-awi'a Énduru

9 séna moórá-iyampoigo séfataase-tonkwara kae'l-mófáá'wará'á makáifo sáwífa'waasi méraawe súwana

10 Ísu wení kísau-waasisafena séna mara'á méraaro simátíméro súwasa simátímúwasa mara'á mérowana minkwáásísómbá sáwífa'a 5,000 waaima mérowana

11 Ísu mintómbá maisoréna Maníkóntáféna súwiyo simásuwena tómbá tafántafan-úmai wení kísau-waasi tímúwasa miwí tímúwana tómbó nontenkáán-úmai mófáá'a miyáúmai nowaná tímú'a fówasa miwítí imáyáagomo úni'a uwaná

12 wení kísau-waasisafena séna mintón-ayai ímba úwoifa'a túwáaro súwasa

13 séfataase-tompinkemba nésamo túwón-ayaisomba sísamaifakemba kae'á kumbaimái-unampimba fáítuwana ówitowasa

14 Ísumo úmba awánésa sésa Maníkón-aaimo simátímíwai íntaamo awanáúnda-waame'a isatá awánúmne sésa amu'maráúndawin-iyé sésa

15 kentáási kawáá-íta ínyemo sumbá Ísu miwí tirumpimbó un-ímáyáá iséna ímba miyá ónaunasa sewé séna tiyuwéna omápa'a iyáiyé.

Ísu non-afófora'o kuráin-ai.

Mátíyu 14:22-23, Máaka 6:45-52

16 Ísu omápa'a imérowasa fenómpinka'a wení

kísau-waasi nonkwaaúnkóní áwáifa'a kumésa

17 Kápaneamufa'a kónae sésa nompín-táómpimba iyátesa kuwaná Ísu ímba túwana nó'waamba fénkúwana

18 óraa-fiyunda toréna nonkó tufántááfan-úwasa

19 taántámbá nombá tuwintámaesa ayáátááka'a kuwaná Ísu non-afófora'a maréna nompín-táónkoni ewaa'á túwasa awánésa táátafesa uwaná

20 Ísu séna kemá úmpo ímba táátafe oro. Aáno'a méraaro súwasa

21 aamoí ésa sésa nompín-táómpimba iyátaao suwaná minúwóiyáámbá nompín-táónko nonáwáifa'a kúpa'a kuráiyé.

Ísumba ayaafái uráan-ai.

22 Aafáyáama menáipá'ó koméron-kwaasi sésa fénáimba nompín-táómba kimbora wéraisana Ísu ímba mimpímbá wisasá wení kísau-waasi miwí aantemba kuráafo Ísu nááfara méraiyo siyáawe.

23 Tuwímbai-waasi nompín-táómpimba Táipíriyasifakemba tóso ésa fénáinkaambo Ísumo Maníkóntáfénamo súwiyo súwasamo waásisombo tómbó néwiyoopa'a tésa

24 Ísuwe wení kísau-waasiye ímba mérontafesa tiyaafái ónae sésa mindómpín-táómpimba iyátesa Kápaneamufa'a kuráawe.

Ísu maé'mae'lo íyan-tomba únemo siyáin-ai.

25 Kápaneamu-naopa'lo kumbá Ísumba awánésa sésa kesí óraakoo emá nóin-kanaawa maafá'á tiyáano suwaná

26 Ísu séna isáaro. Ímba kawe'!wáámé'ó aráátimundasafe'a wésiyaafai-fo tómbó naráantafe'a wésiyaafai-owe.

27 Tómbó ímbo aasiyaasimó waé'wae'lo índa-tontafe'lo é'a ímba kísau maé'a waásimo aasiyaasimó maé'mae'lo íyan-tontafe'lo é'a kísau máéro. Mintómbó tíménda kemá waási úranko mintómbá tíménaumne. Maníkó kesifomá kentáféna séna aamoí uwánkaumne. Kesí kísau mauwó simbá pó'a mintómbá tíménaumne súwasa

28 áísai esa sésa nóraumaísaawa Maníkóni kísau maénaumno suwaná

29 Ísu séna kentáfé'lo sé'lo érai'a Maníkó ai'mákaisana kunkáiwai iyémó sembá mindá Maníkóni kísau maé'a sewé súwasa

30 nóran-kwaamera'lini ímbo awánáúnda-waame'lo inatáámó éta awánéta séta érai'a Maníkó embá ai'maráísama kunkáandawi ónesa sénaumne. Nóin-kisau-waamera ínono sésa

31 kentáa síwá'ná máásai-marafa'a mésa wiyómpaken-tonkon-awi'a máána-tomba né'ómbanifo emó urándawimo éna ímba mindá iyáakaraiye. Naaófá'á Manikón-ai aúfáifimba agaimaréna séna wiyómpaken-tomba tímúwasa naráawe agaimaréna siyáíye suwaná

32 Ísu séna isáaro. Mósesemo tímakain-tomba ímba wiyómpaken-tombanifo kesifomá wiyómpaken-tomba kawé-tómbá wétimiye.

33 Wiyómpakembo marapá'ó kunkáiwai wemá Manikómó tímín-tomban-iyé. Wentáfé'lo wée'a maé'mae'a ónááwe súwasa

34 miwí sésa sénda-tomba aasiyaasi-kánáa simiyó suwaná

35 Ísu séna kemá aasiyaasí maé'mae'lo íyan-tomba úne. Kempá'ó wétiyawí ímba tááima táíniye. Kenká'ó tímankúnkúmbo wéiyawí ímba nontáféna tinkáiniye.

36 É'a simátimakaumne. Kesí kísau-waame'a awánaambanifo kesááisafe'a ímba érai'e sésa ímba kenká'á tímankúnkúmbo wéowe.

37 Éniyo kesifomó símín-kwaasimo é'a kempá'á ténááwe. Kempá'ó tíyan-kwaasisafe'lo é'a ímba kóro sénaumne.

38 Kesí imáyáamo arááiíwáéndasafe'a wiyómpakemba ímba kunkáumpo sí'mákaiwaini imáyáamo arááiíwáéndasafe'a kunkáumne.

39 Sí'mákaiwai simásimena séna amúnda-waasi sáwi-ampa'a arááiíwáéfo sé kawáánuwo. Ánaaen-kanaa pukémpinkemba iyáfasintinkaano.

40 Kesifomá simásimena séna kesááninkoo embá awánésa sésa Manikón-áninkoman-iyemo siyawí aúí'a úmai maé'mae'a ónááwe siyáíye. Ánaaen-kanaama pukémpinkemba iyáfasintinkanaumne Ísu siyáíye.

41 Kemá wíyómpaken-tomba úne Ísu súntafesa Yúndaa-oraal-waasi tirunkó sáwí'a úwasa

42 miwí sésa wemá Ísuma Yósepin-ááninkoman-iyé. Anófoi étaamo tuwánáúndanifo nóra sénawa wíyómpakemba kunkáumne wésiyo suwaná

43 Ísu simátimena séna ímba miyá mósimesin-oro séna

44 kesópa'a ímba úwoima ténááfo kesifo kembá si'mákaiwaima táántaina'a kesópa'a tiya'a ánaaen-kanaama pukémpinkemba iyáfasintinkanaumne.

45 Mindásafesa naaófá'a Maníkón-aaimo simátimakowi agaimarésa sésa Maníkó seyaafá'-wáási símai aráátiminiye siyáawe. Kesifon-aaimo ísámai kawé'ó iyawi kesópa'a ténááwe.

46 Kesifombá ímba awánaraafo kemá Maníkónópakemba kunkáundawi keyáama kesifombá awánaraumpo kesifon-aaimo ísámai kawé'ó iyawi kesópa'a ténááwe.

47 Érai'a simátimé'a sùne. Kesááisafesa érai'e sésa kenká'a tímankúnkúmbó iyawi áwáuma ómbaresa aúí'a úmai maé'mae'a wéowe.

48 Kemá maé'mae'o iyan-tomba úne.

49 Kentiwá'náma máásai-marafa'a mésa máána-tomba némesa úwoi putaráawe.

50 Énifo wíyómpaken-tomba miyán-tómbó náiyawima úwoi maé'mae'a ónááwe.

51 Kemá wíyómpaken-tomba maé'mae'o iyan-tomba úne. Mintómbó nésamo ésa aasiyaasí maé'mae'a ónááwe. Kesúma timúna'o naantafé'a pó'a aasiyaasí maé'mae'a ónááwe Ísu siyáiyé.

52 Ísu súwasa Yúndaa-oraal-waasi tirunkó sáwí'a úwasa keáímbá sésa nóra sénawa miwá wenáuma simínataawa nánaumno suwaná

53 Ísu simátimena séna érai'a sùne. Kemá waási úranko pó'a kesúmo ímbo né'ó kesí naaemó ímbo né'ó é'a ímba maé'mae'a ónááwe.

54 Énifo kesúwe kesí naaewémó naawí áwáuma ómbaresa aúí'a úmai maé'mae'a ombá pó'a ánaaen-kanaama pukémpinkemba iyáfasintinkanaumne.

55 Kesúma kawé-tómbán-iyé. Kesí naaemá kawé'-nómbán-iyé.

56 Kesúwe kesí naaewémó naawí kesé'a kááísamai méraawa'a kemá miwísé'a kááísamai méraumne.

57 Kesifo si'mákaiwai aasiyaasí maé'mae'a iwáí isa'á pó'a kewará'á aasiyaasí maé'mae'a wéune. Kemá maé'mae'a úndasafe'a pó'a kesúmo newí aasiyaasí maé'mae'a ónááwe.

58 Kentiwá'ná tómbá némesa úwoi putaráawe. Kemó sùnda-tomba wíyómpaken-tomba ímba miyán-tómbán-iyé. Kemó sùnda-tomba mintómbó newí aasiyaasí maé'mae'a ónááwe Ísu miyámá

59 Kápaneamu-naopa'a áamáán-daumpa'a simátímakaiyé.

60-61 Ísu simátimuwasa wembó arááíwáún-kwaasi tirunkó sáwí'a úwasa imáyáa ésa sésa wemó sin-ááígó ínta sínkáin-ai póna umbái wétaiyé suwaná Ísu arumpin-ímáyáa éna simátimena séna minááísáfé'a wégaoraawe.

62 Kemó wíyómpaken-waasi úrankomo kumpaapé uráundawimo kunuw-eré'ó iyóna'o suwáné'ó é'a nóran-imayaawa ónaao.

⁶³ Waásiti fasi'aénkó ímba túwa'nai ínifo Maníkóni ámútankoni fasi'aénkó túwa'nai ina'a aúí'a úmai maé'mae'a ónááwe. Miyámó intembá kemó súnda-aai mindá ámútankon-aai aúí'a úmai maé'mae'o íyan-aain-ifo

⁶⁴ tuwímbai kentáfé'a sé'a karo'á siyé wésewe Ísu súmba Ísu karo'á siyé mó sun-kwáásiyé wení pintaru'ó índawiwara'a naaófá'á ísaronka'a póna séna tuwímbai kentáfé'a sé'a karo'á siyé wésewe Ísu simátimena

⁶⁵ séna mindásafe'a é'a simátimena sune. Kempá'á ímba úwoi ténááfo kesifomó táántaina'o é'a ténááwe simátimakaiye.

⁶⁶ Ísu simátimuwasa wembó arááiwáún-kwaasisomba Ísumba ifá'auwesa wesé'a ímba wénuwana

⁶⁷ Ísu wení kísau-waasi sísamaifakemba kae'á kumbaimái-waasisafena tísai ena séna kewárará kembá siyuwao séna tísai úwana

⁶⁸ Sáimoni Pítáa séna óraakoo kesáá nááfataawa kónaunawa sénó. Enááigo aúí'a uwátinkainasa aasiyaasi maé'mae'a ónááwe wésendawi óne.

⁶⁹ Káfé'a entáféta simankúnkúmba éta séta Manikómpákembá kawekó ónesa wésune súwana

⁷⁰ Ísu simátimena séna kemá sísamaifakemba kae'á kumbaimái-waasimo kempari'a uráundanifo kempinkémbá moórá sáwi-waasigo paápé íníye súmba

⁷¹ Sáimoni-Ísakeriotin-ááninkon-awi'a Yúndasintafena séna Yúndasi wení kísau-waasi sísamaifakemba kae'á kumbaimái-waasifinkemba Ísuni pintaru'á maíndawin-íye. Wentáféna mináái siyáíye.

7

Ísun-áfárawaisai-taai.

¹ Minkákémbá Yúndiyaa-aempaken-kwaasi Ísumba tufuwónae suntáféna Ísu Yúndiyaa-aempa'a ímba númba Kárirí-aempa'a wénuwana

² Yúndaa-waasimo wááu-nambo ésamo tanómbó kaúfún-kanáa ampáámbá úwasa

³ Ísun-áfárawaisai karaánáa'a ankésa sésa maanáémpá'á tuwéma Yúndiyaa-aempa'a waásimo túwaandu íyapa'a ení kísau komáinasa pósa ení waási ení kawe-kísáú awánaaro.

⁴ Seyaafá'-wáási suwánáiwae síyawi ímba aúpá'á kísau maenááfo seyaafá'-wáási túranka'a kísau komauwó sésa

⁵ Ísun-áfárawaisai wentáfésa ímba imáyáa ésa sésa Manikómpákémbá kunkáíye sumbá mináái simámúwana

⁶ Ísu simátimena séna seyaafá'nánká kesí áwáumo suwánáíyan-kanáa ímba tiyáífo kembíwí úwoi wíyasa tuwánésa

⁷ marapá'-wáási kembá ímba aaisambá tíkaafo miwímó on-áwáúsáfé'o súndasafesa kembá aaisambá síkaawe.

⁸ Tanómbó opa'á ke koró. Seyaafá'nánká kesí áwáumo suwánáíyan-kanáa ímba tiyáífo káfé'a ímba tanómbó opa'á kúmpo kemá koró séna

⁹ Kárirí-aempa'a méraíye.

Ísu Yérúsaremufa'o kuráin-aai.

¹⁰ Ísu mérowasa áfárawaisai tanómbó upa'á kuwaná ánaaemba wemá aúpá'á kúwasa

11 Yúndaa-oraa'-waasi Ísumba ayaafáí ésa sésa nááfara méraiyo sésa tísai uwasá

12 Isuntafesa úwoi-waasi sáwífa'-aai sésa tuwímbai sésa kawé'-wáásín-iyé suwasá tuwímbai sésa ímbanifo karo'-wáásín-iyé sésa

13 Yúndaa-oraa'-waasi sáwí'a uwásínkáafo sésa ímba afora'á sumbá umémpa'a tukáawe.

14 Yúndaa-waasimo wááu-nambo úmakesamo tanómbó kaúfún-kanaa séfasefa úwana afufuntan-kánáá Ísu óraa'-amaan-daumpa'a iména wenáái simátimuwasa

15 Yúndaa-oraa'-waasi isésa táatafesa ésa tóipimba tiyáámba faafésa sésa ámáán-aaimo uwáitái'-opa'á ímba koména ísaraimbanifo nááfakena ísaraiyo suwaná

16 Ísu minímáyáámó umbá iséna séna kesí imáyáafinkemba ímba simátimumpo Manikó si'mákaiwaini imáyáafinkemba simátimune.

17 Kembiwí imáyáama é'a sé'a nááfaken-aaiyo simásímakaiyo. Wení imáyáafinkena'i Manikóni imáyáafinkena'iyó-imayaa wéowe. Manikómó siyáintemba ónaemo síyawi miwímó ésa simátimunda-aigoni áwáuma isánááwe.

18 Kentí imáyáafinken-aaimo siyawi kesúwí'a mósá maráiwae sésa kentí imáyáafinkemba wésefo ti'mákaiwain-awi'a mósá maránae siyawi ímba karo'á sembá érai'-aai wésewe.

19 Mósesé ámáámba simátimakombanifo ímba isámai kawé'á uré'e sembá sínkamonae wésewe súwasa

20 úwoi-waasisomba sésa ímba tufuwónae-imayaasa wéumpo enarumpimbá sáwí-amutamba méraisa miyán-áái séne suwaná

21 Ísu séna ámáán-aai isáán-kanaara'a ímba awánaraan-kwaame'a uráunda pó'a kemá sáwífa'-imayaan-owe.

22 Kentíwá'narakemba sésa iyámpói matínkaraawasa afakaumboé-no'waamba waésa túma kárámai araenáemba ónááwe suwaná ánaqemba Mósesé mináái agaimakómbo pósa tuwímbai-kanaa ámáán-aai isáán-kanaara'a miyá wéowe.

23 Móseseni ámáámba ímba taráíyaamba pó'a saagaan-kánáará'á miyán-kísáú iyámpói túra'a wéowe. Énifo saagaan-kánáará'á moóráwigomba asófankaraunda pó'a kísau maénafo sé'a aaisambá wésiyowe.

24 Ímba awánéraase aaisáfé'a ímba simátínkáaro. Érai'a awánáíyan-aaisafe'a simátínkáaro Ísu siyáíye.

25 Ísu simátimuwasa tuwímbai Yérúsaremu-naopaken-kwaasi sésa minkwáásísáfésawa tufuwónae wéseo sésa

26 wemá afora'á wenáái simátímisa'anifo ímba aaiymbá maiyánkaraawe. Óraa'-waasisomba sésawa wemá Manikómó iyáfasinankaraiwai Káráisitiniye miyáwá wése ina wéseo.

27 Maankwáásigóni naaópa'a awánáúndanifo Manikómó iyáfasinankaraiwaini naaópa'a ímbo awánáúndafakemba tíníye siyáawe.

28 Minkákémbá Ísu óraa'-amaan-daumpa'a simátimena séna kembá éra suwánéra kesi máápa'a éra awánéra miyáwá uráao. Ímba kesí imáyáafinkemba kunkáumpo moóráwigo si'maráisa'a kunkáumne. Wemá éraite'o siwáín-iyé. Wembá ímba awánaraafo

29 kemá é'a awánáúndawi si'mákaisa'a wempákémbá kunkáumne súwasa
 30 minááímó súnkakemba wembá ta'ótoranae sésa umbánifo wení
 kanaamá ímba tiyóntafesa ímba ta'ótorowasa

31 úwoi-waasifinkemba tuwímbai sésa Maníkómó íyáfasinankaraiwaimo
 tídara'a wení kísau-waameko seyaafá-kísáúgómbá íyáákainiye-
 imayaa wéeta Ísuni kísaugo miyán-kísáúgó póna Ísu Maníkómó
 íyáfasinankaraiwain-iye wésune siyáawe.

Ísumba kota'ótoraro sé samo ti'mákaan-ai.

32 Úwoi-waasisomba mináái sumbá ámáán-kawaa-waasi isésa miwíyé
 óraa'-amaan-kisau-waasiye

i-wáásísáfésa sésa Ísumba kota'ótoraro sésa ti'márówasa kuwaná

33 Ísu séna kárika'a kembiwísé'a mé'a si'mákaiwaimpa'a iyóna'a

34 siyaafái uwááe'a ímba suwáné'a iméraandafa'a ímba kanaa'á iyónááwe
 súwasa

35 Yúndaa-ora'-waasi keáímbá sésa nááfara wíndasafenawa síyómpo
 ayaafái uwááeta ínta awánánaumne. Kíríki-aempara Yúndaa-waasimo
 méraapara wénawa wenáái simátiminiyo sésa

36 wemá séna siyaafái uwááe'o é'a ímba suwáné'a iméraandafa'a ímba
 iyónááwemo simbá minááígóní áwáuma ínta ísaraumne siyáawe.

Maé'mae'o íyan-donkon-ai.

37 Yúndaa-waasi wááu-nambo úmakesamo tánómbó kaúfún-kanaara'a
 tai'ón-kanaa óraa-kanaa úwana minkánáará'á Ísu íyáfasinena óraaka séna
 nontáfénamo tinkáíndawi kempákémbá tamandaaró.

38 Maníkón-ai aúfáifimba agaimaréna siyáintemba nonaumpinkémbó
 iyáúsenamo intenkáámbá kesááisafesa tímankúnkúmbo iyawi
 tirumpinkémbá nonaumpinkémbó intembá íniye Ísu súmba

39 Maníkóní ámútankontafena siyáíye. Ísu ímba wiyómpa'o
 kunuwékáintafena Maníkóní ámútanko ímba kunkáíye. Ísu imáyáa éna
 séna kemá púwóndafinkemba íyáfasine'o kesifompá'ó iyé'a Maníkóní
 ámútankomba ai'máráanana kuména kesááisafesa tímankúnkúmbo iyawi
 tirumpimbá kumbéiniye-imayaa éna Ísu mináái simátimakaiye.

Ísuntafesa imáyáa tuwínkaa'o uráan-ai.

40 Ísumo simátimumba waásisomba isésa tuwímbai sésa érai'a wemá
 Maníkón-aiimo simátimiwain-iye suwasá

41 tuwímbai sésa wemá Maníkómó íyáfasinankaraiwai
 wéamu'maraundawin-iye suwasá tuwímbai sésa Maníkómó
 íyáfasinankaraiwai ímba Kárirí fakemba paápé íniye.

42 Naaófá'á Maníkón-ai aúfáifimba agaimaréna séna Maníkómó
 íyáfasinankaraiwai Téfitin-andafakemba Téfitini naaópa'a Péta remufa'a
 ma'ankáiniye agaimaréna siyáíye sésa umbá

43 Ísuntafesa imáyáa tuwínkaa'a ésa

44 tuwímbai sésa ta'ótoranae sumbánifo ímba Ísumba ta'ótokaawe.

45 Ímba ta'ótores a i-wáási óraa'-amaan-kisau-waasifa'e ámáán-kawaa-
 waasifa'e kouwérówasa nóra séra ímba ta'óto'mai ái'mae'a téo suwasá

46 i-wáási sésa wenááigo seyaafá'-wáási táaígomba iyáákaraiye suwasá

⁴⁷ áamáán-kawaa-waasi tíesai esa sésa kenkwárará karo'á simátínkáísara wéseo.

⁴⁸ Óraa'-waasiye kesáá áamáán-kawaa-waasisaawe ímba érai'a wiyómpakemba kunkáiyesa wésumpo kewará'á miyá seró.

⁴⁹ Úwoi-waasi aantemba érai'e wésewe. Miwí Móseseni áamáamba ímba wéisaamba póna Manikó tinkaminiye suwaná

⁵⁰ áamáán-kawaa-waasifinkemba moóráwígon-awi'a Níkótímási ááéma Ísumpa'a iyáiwai simátimena séna

⁵¹ kentáásí áamáánko séna ímba úwoi sé'a sáwí'a uráiyé siyamba wenáái ísare'a wení kísau awáné'a aaifimbá maénkáaro kentáásí áamáánko siyáiyé súwasa

⁵² Níkótímásimba karaánáa'a ankésa sésa Kárírifakewimba arááiwaino. Manikón-aaí aúfáifimba toráumai awánamai kawé'á uréo. Manikón-aaí simátímiwíwai ímba Kárírifakewin-ifo wemá ímba Manikón-aaí simátímiwain-íye sésa

⁵³ kentí naao'-nao'a wété uwaná Ísu Órífi-ompa'a iyáiyé.

8

Moórá-ininko fí'on-kwaasise'o nín-aaí.

¹ Órífi-omapa'a Ísu íména

² aafáyáara'a kuména óraa'-amaan-daumpa'a imérowasa waáisisomba wempá'á túwaandu uwaná mara'á ména wenáái simátimuwasa

³ áamáambo sun-kwáásíyé áamáán-kawaa-waasiye aaregómbá áí'maesa miníninkó fí'on-kwaasise'o nímba pósa áí'mai seyaafá'-wáásití túranka'a ankésa

⁴ Ísuntafesa sésa óraakoo minínimbá fí'on-kwaasise'a nísata awánéta ta'óto'maeta áí'maeta túne.

⁵ Áamáán-aufáifimba Mósesé agaimaréna séna miyámó índawimba óntantamba tufúwónanasa puwíníye agaimaréna siyáiyé. Nóran-imayaawa óno sésa

⁶ Ísumba ma'mái awánánae sésa miyá senanasá paápé ínata wembá aaifimbá maiyankánae sésa suwaná Ísu kifaena ayáánaufitamba marará'á aúfái agaimarówasa

⁷ áísai aisai uwaná iyáfasinena simátimena séna ímbo aisaambó uráíndawi aifarí'ena óntamba maiyé tufuwó simátimena

⁸ aneka'á kifaena ayáánaufitamba marará'á aúfái agaimarówasa

⁹ isésa moórá-mora-waasi kúwákárúwasowana óraa'-waasi aifa'á kumúwasa miwán-ánaemba arááíwa'maesa kúmúwana miníninkó aantemba Ísuwe'a mérowana

¹⁰ iyáfasinena áísai ena séna nááfara seyaafá'á méraao. Seyaafá'nánká ína aaifimbá maenkánaao súwana

¹¹ séna ewé ímba aaifimbá maisínkáánaawe súwana we séna kewará'á ímba aaifimbá maiyankáúna kómpo aneka'á ímba aisaambá

uwó Ísu siyáiyé.

Waási sáma kátínkáandawi únemo Ísu siyáin-aaí.

¹² Aneka'á Ísu wenáái simátimena séna waási sámo kátínkáandawi úne. Kembó sirááíwaiyawi ímba kumeu'á ínifo sáma kátínkaina'a maé'mae'a ónáawe súwasa

13 áamáan-kawaa-waasi sésa eyáárika'a ení áwáuma séndamanifo ímba érai'a wésene suwaná

14 Ísu séna ímbanifo kesááigoni áwáuma érai'a sune. É'a awánáúndafakemba kunkáundasafe'a é'a awánáúndafa'a iyóna pó'a kemó sún-da-aaí érai'a sune. Kesí áwáuma ímba suwánaraawe.

15 Marapá'-wáasi kentí imáyáafinkemba aaimá maisínkáafo kemá ímba aaimá wémaitinkaumne.

16 Kemó aaimó maitinkáúndaraka arupíse úsino. Ímba ke aantemba aaiímbá maitinkánaumpo kesé kesifoé'a aaiínkáí maitinkáyauye. Miyáumai kemó aaimó maitinkáúndaraka arupíse úsino.

17 Kentí áamáan-aufaifimba agaimaréna séna kae'-wáásiyái moórá'-aaimo séyambo ékai mináái érai'a wéseye agaimaréna siyáiyé.

18 Miyáumai kemá kesáfé'a simátimunana kesifoé kesé'a mimbórá'-áái wésimatimuyamba póna érai'-aain-iyé súwasa

19 enafomá nááfara méraiyo áisai esa suwaná séna kesí áwáumo ímbo suwánaantafe'a kesifombá ímba awánaraawe. Kesí áwáumo suwánaankakaa kesifombá awánaawaisino Ísu súmba

20 óraa'-amaan-daumpa'a óntambo túwón-daumpa'a mináái simátimuwasa ta'ótoranae sésa uwááesa wení kanaamá ímba tiyóntafesa ímba ta'ótokaawe.

21 Minkákémbá Ísu simátimena séna tiyuwé'ó iyóna'a siyaafái uwááea ímba suwánanáawe. Puwíyamba kentí sáwí-imayaa wéraina'a puwónáawe. Íyóndafa'a ímba kanaa'á iyónáawe súwasa

22 Yúndaa-oraal'-waasi sésa wemó séna iyóndafa'a ímba kanaa'á iyónáawe simbá póna weyáárikara puwíndasafenawa siyó suwaná

23 Ísu séna kembiwí maankákén-kwáásín-ófo kemá sanaankéwí úne. Kembiwí marapákén-kwáásín-ófo kemá wíyómpakewi úne.

24 Simátimé'a sune. Puwíyamba kentí sáwí-imayaa wéraina'a puwónáawe. Kemá wíyómpakewi úmpo kentáfé'ó ímbo timankúnkúmba'é'ó é'a kentí sáwí-imayaa wéraina'a puwónáawe súwasa

25 minááiígóní áwáuma ímba isésa sésa emá náawawa óno suwaná Ísu séna aasiyaasi-kánáa'é'a simátimakaumne.

26 Kembiwísáfé'a sáwífa'-aai kanaa'á sé'a aaiímbá maitinkáandanifo si'mákaiwai-aaí aantemba seyaafá'-wáásísáfé'a wésimatimune. Wemó arupisemo iwáín-áái wésimatimune súwasa

27 Maníkón-aaí sùmbanifo ímba ísówana

28 mindásafena Ísu séna kemá waási úranko kumpaapé uráundawimba si'mae'a aaraa-táiyá'á mósinkamiyamba suwáné sé'a wemó siwái wení imáyáafinkemba ímba sífó afowamá simámakain-aaífinkemba siyáiyé miyá sénááwe.

29 Si'mákaiwai aamoí ínkwaé-i'a úmae'a wéiyunda póna ímba siyuwéna kesé'a méraiye súwasa

30 sáwífa'-waasi isésa wentáfésa timankúnkúmba'ésa wíyómpakewin-iyé siyáawe.

Ta'ótokaawanamo Ísu awátínkáin-aaí.

31 Ísu Yúndaa-oraal'-waasi wentáfésa timankúnkúmba'ésa wíyómpakewi iyémó siyówisafena séna kesááimo ísámaimo kawé'ó'é'ó é'a kesí waási-i'a úmai méranaawe.

³² Érai'-aai íséwana ta'ótokaiyampinkemba minérai'-ááígó awátinkainasa méranawe súwasa

³³ Embaramun-andafaken-kwaasi únda póta ímba fi'on-kwaasi ta'ótokaawe. Nóra séwa awátinkainiye sénó suwaná

³⁴ Ísu séna érai'a simátime'a sùne. Aoisaambó owí mináóísáámbó owí kembá wéta'otoraiye. Kesí kísau úwoi máíwae sésa méyámba'mai tíkaantenkaan-kwaasin-owe.

³⁵ Miyán-kwáási kawaágóní naaúmpa'a ímba maé'mae'a ónááfo wenáánintomba maé'mae'a ónááwe.

³⁶ Kemó Maníkón-ááninkomo awátinkáana'o é'a awátuwe'a méranaawe.

³⁷ Embaramun-andafaken-kwaasi ombánifo kesáái ímba tirumpimbá wérainatafe'a tufuwónae wésewe.

³⁸ Kesifomó aráásimín'-aai wésumpo kentifomó simátimín'-aai wésewe súwasa

³⁹ Embaramu kentáásifowan-iyé suwaná Émbaramun-andafakewimo ékaa Ébaramumo uráintemba miyá owaisinó.

⁴⁰ Maníkó érai'-aaimo simásimakaimba simátimuna'a tufuwónae wésewe. Ébaramu ímba miyá uráifo

⁴¹ kentifomó uráintemba miyá wéowe súwasa miwí sésa ímba kesinó aankaró'ó únkakemba kentáá masínkaraiye. Kentáásifowa mimbóráwígó Maníkón-iyé suwaná Ísu séna

⁴² Maníkómpákembá kunkáunda pó'a Maníkón-aráá'o ékaa kentirumbá síméwaisino. Ímba kesí imáyáfinkemba kunkáumpo Maníkó si'maráisa'a kunkáumne.

⁴³ Kemó sùnda nóra séra ímba wéisaaó. Kesááiigo umbaí wétiyaiye.

⁴⁴ Kemá waántáwankon-araa'a pó'a wenarááíma waénae wésewe. Wemá áwáurakemba tinkamisasa waási puwé'ówin-iyé. Érai'o sí-tántáá'á ímba wempimbá wéraisana karokaro'-ááígóní afowáí'a wéiwain-iyé.

⁴⁵ Miyáumai érai'-aaino simátimundasafe'a érai'-aain-iyé ímba wésewe.

⁴⁶ Kemá ímba sáwí'a uráunda wéisaaawe. Arupíse-aai simátimuna'a ímba érai'e wésewe.

⁴⁷ Maníkón-aráá'a pósa wenáái ísésa méraafo kembiwí ímba Maníkón-aráá'maarini'a uré'a pó'a wenáái ímba ísaraawe Ísu siyáiyé.

⁴⁸ Ísu simátimuwasa Yúndaa-oraa'-waasi karaánáá'a ankésa sésa éraitá sùne. Sámériyaa-waasi ónana sáwí-amutanko enarumpimbá méraisampo mináái siyáane suwaná

⁴⁹ Ísu séna sáwí-amutanko ímba kesirumpimbá méraiye. Kesifon-áwí'a óraa'a úndanifo kesúwí'a sáwí'a uwásínkááwe.

⁵⁰ Kesúwí'a ímba óraa'-i'a ónae. Maníkó kentáféna séna kawé-kísáú máénda pó'a enáwí'a mósá óraa'a uwánkanaumne siyáiyé.

⁵¹ Érai'o senda-áái kesáái ísámai kawé'ó íyawi ímba puwónááwe súwasa

⁵² Yúndaa-oraa'-waasi sésa sénda-aai sáwí-amutambo enarumpimbó méraimba éta ísaraumne. Ébaramu puwúwasa Maníkón-aai simátimakowi púwúmbanifo emá sé kesáái ísámai kawé'á íyawi ímba puwónááwe wésene.

⁵³ Kentáásifowa Ébaramu puwúwasa Maníkón-aai simátimakowi pukáambanifo miwí íyáákainono. Emó sénda nááfakewiya'ono suwaná

⁵⁴ Ísu séna kesúwí'o mósá maráúndarakaa úwoisambanifo kesúwí'o mósá maráinda kesifomán-iyé. Wentáfé'a sé'a kentáási Fasi'aénkón-iyé wésewe.

55 Kemá wembá wéawanaumpo kembiwí ímba wéawanaawe. Kemó sé'lo ímba wéawanaumnemo súndarakaa kembiwímó ontembá karo'-wáásí mérausino. È'a wéawane'a pó'a wenáái mósá wémaraumne.

56 Kentifo Émbaramu kemó marapá'ó kúmón-da-aaí iséna aamoí éna kembá suwánéna wenarunkó kawé'á uráíye súwasa

57 Yúnda-ora-á-waasi sésa emá ifó'-wáásígó éma ímba kae'-wáái úmai siyáánkai-aatai maisukáampo emá séma Émbaramumba awánaraumne wésene suwaná

58 Ísu séna érai'a simátimé'a sùne. Émbaramumbo ímbo ma'ánkaronka'a kemá ma'é'éndaniye súwasa

59 minááísáfésa tufuwónae sésa óntamba máúwana Ísu aúpá'á óraa'-amaan-daumpakemba kárúwaguraiye.

9

Ísu aúramba kafikówimba kawé'ó uwánkarain-aaí.

1 Ísu kúmba moóráwigomba anówama aúgafitamba ma'ánkarowimba awánésa

2 wení kísau-waasi áisai esa sésa óraakoo nááwani aoisaankóni anondááwa aúramba kafikáíyo. Wendégówá'í anófoinégowa'íyo suwaná

3 Ísu séna ímba wení aoisaankówé anófoiti aoisaankówén-ifo Manikóni kawé-kísáú wenane'á paápé inasa awánáiyantafena aúramba kafikáíye.

4 Si'mákaiwaini kísausa máéno. Sámó kainká'ó kísau mo wémaewanamo nó'waambo isanamó kísau mo máén-kanaamo tai'áintemba miyáumai kísau maúnda-kanaa tai'áinda póta káfé'a Manikóni kísausa maénaumne.

5 Marapá'ó méraunda waási sáma kátinkaundawi úne séna

6 marará'á awiyááíma wi'maréna mindásamba toiyaambá úmarena aúranka'a a'maréna

7 simámena séna nonkwaaúnkón-áwí'a Síróámu-waumpimba máperaaó súwana miyá uráíye. Síróámuwemo súmba wenááifinkemba waé'mai séna ai'maráín-kwaune súwana mápetuwena aúramba awánamai kawé'á éna túwasa

8 wení naaópaken-kwaasiye fí'on-kwaasiye awánésa sésa wemá aampa'ó ménamo óntantafenamo inaimó simasima'lo iwáiyá'íyo suwasá

9 tuwímbai sésa ewé wemán-íye suwasá tuwímbai sésa ímbanifo wen-óí'maisan-kwaasin-íye suwaná wemá séna ímbanifo kemá úne súwasa

10 áisai esa sésa nóra ónanawa aúramba kawé'á uráíyo suwaná

11 moóráwígon-awí'a Ísu wemá awiyáái wi'maréna mindásamba toiyaan-úmarena súranka'a a'maréna simásimena séna Síróámu-waumpimba máperaaó sisa'á isé'a koperáúnana súramba kawé'án-íye súwasa

12 áisai esa sésa nááfara kuráíyo suwaná ímba awánaraumne siyáíye.

13-14 Simátimuwasa áí'maesa ámáán-kawaa-waasifa'a máánkówana Ísu toimá aúranka'a a'maréna aúramba kawé'ó uwánkon-kanaa Yúnda-aaí ámáán-aaímo isón-kanaa kísau aaraamó makón-kanaa úwasa aúramba kawé'ó uwánkarowimba áí'maesa ámáán-kawaa-waasifa'a máánkówana

15 áisai esa sésa nóra ónanawa aúramba kawé'á uráíyo suwaná séna toimá súranka'a asínkáisa'a máperaunana súramba kawé'á uwásinkaraiye súwasa

16 áamáán-kawaa-waasi tuwímbai sésa saagaan-kánáará'ó miyámó uráimba ímba Manikómpákémbá kunkáiyé suwasá tuwímbai sésa sáwí-imayaawara'-waasigomo énarantasi ímba kanaa'á kawé-kísáú-wáámé'á isinó suwasá imáyáa tuwínkaa'a ésa

17 sésa enaúramba kawé'a uwánkaraifo wentáfé nóin-imayaawa ónó áísai ésa suwaná Manikón-aaí simátimíwain-iyé súwasa

18 énifo minYúndáá-óráá'-wáásí aúramba kawé'ó uwánkontafesa ímba imáyáa umbá anófoi táántowasa

19 tuyasá tísai ésa sésa kenkáítí táánina'iyó. Énifo aúgafitana ma'ánkaraayana'iyó. Nóra énawa aúramba wéawanaiyo suwasaráí

20 sésarai kesáánimban-iyé. Ma'ankááwayamba aúgafitamban-iyé.

21 Énifo káfé'a nóra isanawá aúramba kawé'-úmai awánáiyómpo wemá óraakon-ifo áísai íyana weyáárika'a simátimino siyááye.

22 Ááéma Yúndaa-oraá'-waasi sésa Ísuntafesa Manikómó íyáfasinankaraiwai wéamu'maraundawin-iyé siyawi áamáán-daumpa'a ímba iyónááwe sumbá póna minánófóí Yúndaa-oraá'-waasisafena táá'a úwasarai

23 sésarai óraakon-ifo wembá áísai oro siyááye.

24 Simátímúyasa aneka'á aúramba kawé'ó uwánkarowimba áántowana túwasa sésa minkwáásígó sáwí-imayaa wéiyé sewatá ísaraunda po Manikón-aúranka'a arupíse úmaisá simásimiyó suwaná

25 séna sáwí-waasiya'í kawé'-wáásiyá'íyo kemá ímba isáúmne. Moórá-tantaatafe'a isáúnda súramba kafikuraimbanifo káfé'a súramba wéwanaumne súwasa

26 nóraumaiya aúramba kawé'á uwánkaraiyo áísai ésa suwaná

27 séna é'a simátimakaumpo ímba ísaraawe. Anekará simátimenara isánááo. Wenaráái wénaemo sé'a wení kísau-waasi-i'a onááwe súwasa

28 karaánáá'a ankésa sésa emá wenaráái wéwaempo kesáá Mósesé arááísa wéwaraumne.

29 Manikó Mósesemba aaí simámakaifo minkwáásí nááfaken-kwaasiya'iyó suwaná

30 miwá séna fí'onka'ma'mai-tantaa'an-iyé. Súramba kawé'á uwásinkaraifo kembiwí sé'a nááfaken-kwaasiya'iyó wésewe. Mindá fí'onka'ma'mai-tantaa'an-iyé wésune.

31-33 Wemó ímbo Manikómpákémbó kunkénaraa ímba miyá uráisino. Manikó sáwí-imayaamo owí táái ímba wéisaifo wení kisaumo wémaewi-tai wéisaiye. Manikón-áwí'ó mósá marááwi-tai wéisaiye. Maambárámó úmaronkakemba ímba moórá aúgafitan-kwaasi méraisana kawé'á uwánkaraiye sewa'á ísaruumne súwasa

34 enanó aampa'á ma'ánkaraisa po úwoifaken-kwaasi éma enáái kentáá kawé'-wáásísá wésimasimendasaanifo áamáán-daumpakemba kárúwaaó suwaná kárúwaguraiye.

35 Minkákémbá ai'mátukon-aaí Ísu iséna ayaafái úmai awánéna áísai éna séna wíyómpakemba waási úrankonka'a amankúnkúmba wéono súwana

36 Ísuntafena séna óraakoo emó sénda nááwawa'iyó. Simásimína'a simankúnkúmba onó súwana

37 Ísu séna é'ó suwánánda kemá úne súwana we séna

38 Fasi'aénkóo enká'á simankúnkúmba úne

séna kífaena wen-ímáyáá mósá makáíye.

³⁹ Wen-ímáyáá mósá marówana Ísu séna marapá'á kunkáunda pósa waási afufuntambá tuwínkaa'a ónááwe. Túrambo kafikáindawi túramba kawe'-úmai awánáiyasa túrambo awánaawi túramba kafiyíniye súwasa

⁴⁰ áamáan-kawaa-waasi tuwimbaimo mérowi isésa áisai esa sésa ewá kentáásáfewa túramba kafikáiwai owéwá wéseno suwana

⁴¹ Ísu séna túrambo kafikáiwaimo méraankakaa kentí sáwí-imayaagoni méyámbá ímba máéwaisino. Éta awánáúm-nemo sentáféna kentí sáwí-imayaagoni méyámbá wéraiye

Ísu siyáíye.

10

Sipisípigoni kusaifá'ó káráwiyaan-ai.

¹ Ísu séna érai'a simátim'e'a sumpo ísáaro. Sipisípi kusaifá'ó kónae siyawi ímbo sipisípigoni ontafímbó iyáférémbo kusaiyákémbó iyámaatesamo ésa miwí umén-kwáásiyé sénááwe.

² Sipisípiya'o káráwiyaiwai ontafímbá wéiyaferaíye.

³ Miyáumai ontarákén-káwáágó ontá tiyánkáísana iyáferena wení sipisípi túwí'a itáántaisasa wenáái isésa wempá'á kowaná

⁴ sipisípi kusaifákémbá tí'maena aifa'á wisasá wenáái isésa wéaraáiwawe.

⁵ Énifo fí'on-kwaasi-taai ímba isésa arááiwaiyamba inkaisésa wété wéowe

⁶ Ísu miyá simátimuwasa minááígóní áwáuma ímba ísaraawe.

Ísu sipisípiya'o káráwiyain-ai.

⁷ Minááígóní áwáuma ímba ísöntafena Ísu séna érai'a simátim'e'a sune. Sipisípigoni ontamá kemá úne.

⁸ Ímbo kunkáundara'o tuwimbaimo tiyáawi umén-kwáásín-owe. Miwí táái sipisípsonko ímba ísaraawe.

⁹ Kemá ontamá úne. Kempá'ó tíya'o é'a iyáféráaro senasá iyáferaiya'a káráwiyonaumne. Tómbó náiyantafesamo ésa kúwákárúwaresa násuwesa aneka'á iyáferanaawe.

¹⁰ Umén-kwáásímó tíyawimo ésa waási tínkambai sáwí'a uwátinkaiyambanifo kemá kunkáunda pósa fí'onka'ma'mai kawé'á úmai maé'mae'a ónááwe.

¹¹ Sipisípiya'a kawe'-úmaimo káráwiyaunderi úne. Sipisípiya'o kawe'-úmaimo káráwiyaiwai séna kesí sipisípi túwa'nai ónaumne séna puwíníye.

¹² Énifo óntantafesawe sésa sipisípiya'a káráwiyawí áwáífíyaa in-íyánkómbá awánésa sipisípi ifátíyuwesa kówana sipisípisomba fámai watúwáísasa kóitawaa'u uwáguraawe.

¹³ Miwí sipisípiya'o káráwiyi-imayaa tuwésa óntamo maíyan-imayaa wéowe.

¹⁴⁻¹⁵ Sipisípiya'a kawe'-úmaimo káráwiyaunderi úne. Kesifo kembá suwíyaisa'a kemá kesifombá awíyáúnana miyámó úndantemba kesí sipisípi seyaafá'á tuwíyáúnasa kembá wésuwíyaaawe. Kesí sipisípi túwa'nai on-dasáfé'a pó'a kemá puwónaumne.

16 Kesí sipisípi tuwímbai fí'on-kusaifa'a méraamba pó'a kotiyáanasa kesáái isésa tésa mimbórái'a úmai méraiya'a seyaafá-sípísípíyá'á káráwiyonaumne.

17-18 Púwóndafinkemba íyáfasiinaanda-imayaa kesifomá símísa'a kemá ewé súndasafena wenarumbá wésimiye. Kemó ímbo ewémó súndarakaa ímba kanaa'á sinkamowisino. Kesí imáyáfinkemba pó'a kanaa'á puwónaumne. Púwóndafinkemba kanaa'á íyáfasinanaumne. Kesifomá simásimena séna miyán-uwo séna miyámó onda-fásí'áémbá símakaiye Ísu siyáíye.

19 Ísu minááímó súntafesa Yúndaa-oraa'-waasi imáyáa ésa tuwínkaa'-uwasá

20 tuwímbai sésa sáwí-amutamba arumpimbá méraintafena uwó-í'a wéena siyé. Ke nóra séra wenáái wéisaao suwasá

21 tuwímbai sésa sáwí-amutambo arumpimbó mérainkakaa ímba miyán-áái sisinó. Sáwí-amutambo arumpimbó mérainkakaa ímba aúgafitan-kwaasi aúramba

kawe'-úmai awánéna méraisino siyáawe.

Yúndaa-oraa'-waasi tínaaembo uwánkaraan-aaí.

22 Yúndaa-waasi óraa'-amaan-dambo uráan-kanaamo túntemba Yérúsaremu-naopa'a tanómba kaúfúnka'a minkánáá táwi-kanaa póna túwana

23 Ísu óraa'-amaan-daumpa'a ména Soromoní áúwimai úmakopa'a kúwasa

24 Yúndaa-oraa'-waasi túwaandu ésa taúkúmaresa áísai esa sésa entáféta sáwifa'-imayaasa wéune. Maníkómó íyáfasinankaraiwai wéamu'maraundawisaama ewá ónómpo arupise úmai sinatá ísáano suwaná

25 Ísu séna simátimuna'anifo ímba ísaraawe. Kesifo simásímakain-kisau wémaunda póna kesí áwáuma afora'á wépaai'ye.

26 Kembiwí ímba kesí sipisípísomba pó'a kesááisafe'a ímba timankúnkumba wéowe.

27 Kesí sipisípi tuwíyáúnasa kesáái isésa wésiraiwaewa'a

28 imáyáa timúnasa aúí'a úmai maé'mae'a ombá pósa ímba tai'ánááwe. Kawáánúndafinkemba ímba kanaa'á tatafisénááwe.

29 Kesifomá símakaimba wení fasi'aénkó seyaafá-fásí'áénkómbá iyáákaisasa kesifomá kawáánimpakemba ímba kanaa'á tatafisénááwe.

30 Kesé kesifoé'a mimbórái'a wéuye Ísu siyáíye.

31 Súwasa Ísumo sún-aaisafesa Yúndaa-oraa'-waasi aneka'á tufuwónae sésa óntamba máúwana

32 Ísu simátimena séna kesifomá simásímakain-kisau kawe-kísáú wémauna'a wéawanaafo nóin-kisauwa maúndasafera sinkamonaao súwasa

33 ímba kawe-kísáúsáféta tufumónaeta wéumpo Maníkómbá karaánáá'o ankáándasafeta tufuwónaumne. Marapá'-wáásigó séma Maníkó únemo séndasafeta tufuwónaumne suwaná

34-35 Ísu séna Maníkón-aaí aúfáifimba ímbo karo'-ááímó wérain-aufai agaimaréna séna Maníkó séna kembiwí maníkón-owe siyáíye moóráwigo agaimaréna siyáíye. Maníkón-aaí simátímakowisafena séna maníkón-owe siyáíye.

36 Kesifomá simásinkena si'mákaisa'a marapá'á kunkáumpo Manikón-ááninko úne súndasafe'a Manikómbá ímba karaánáá'a wéankaumne.

37 Kesifoni kisaumo ímbo wémaundarakaa kentáfé'a wiyómpakemba ímba kunkáiyé sewaisinó.

38 Kesifoni kísau wémaumpo kentáfé'a wiyómpakemba ímba kunkáiyé sé'a ímba timankúnkúmba ombánifo kesí kisausafe'a Manikóni kísau wémáiyé sé'ó é'a mindásafe'a sé'a wesé afowáe'a mimbórái'a wéoye sénááwe Ísu súwasa

39 aneká'á ta'ótoranae sésa umbá ta'óto'mai tofiyántuwowana kóuráiyé.

40 Ísu miwí tiyuwéna Yóndani-nomba kofaténa ááema Yónimo nombó maitínkaropa'a komérowasa

41 waásisomba túwaandu ésa sésa Yóni ímbo awánáúnda-kísau maíyáimbanifo minkwáásísáféna simásímakain-aai érai'-aai siyáiyé suwasá

42 sáwifa'-waasi Ísuntafesa timankúnkúmba ésa Manikómpákémbá kunkáiyé siyáawe.

11

Rásarasimo pukáin-aai.

1 Moóráwígon-awí'a Rásarasi Pétáni-naopa'a mérowana áí'a úwasarai ámánaakai túwí'a Máriyaae Máátaae'a mimbóráfá'á mésa

2 Máriyaa ááema ásé-wiyumbo ún-basawemba Ísun-aísamaiya'a fatiyena wena'nóntáusamba uwátukain-ininko éna tuwaawisáwágómbá áí'a wéuwasarai

3 minámánáákái moóráwígon tafesarai sésarai Ísumba kosimáme sé óraakoo emó arumbó ámakaandawimba áí'a wéiyé kosimámuwo suyaná kosimámuwana

4 Ísu iséna séna Rásarasimbo áí'o wéimba ímba éka'a puwíndasafena áí'a wéifo Manikón-áwí'wara ááninko súwí'wara'o mósá maráiyantafena áí'a wéiyé Ísu súmba

5 Máátaane Máriyaane Rásarasine wenarumbá tímakomba póna

6 áí'o wéun-aai iséna kae-kánáá aáno'a maéna

7 minká'á wení kísau-waasisafena séna aneká'á Yúndiyaa-aempata kónaumne súwasa

8 sésa óraakoo Yúndaa-oraa'-waasi óntantamba tufuwónae sésa wéopa'a isa aneká'á mináémpá'á kónae wésene suwaná

9-10 Ísu miwí simátimena séna kumeu'ó isasamó kombá ímba sáma kaisasá pósa tanaambá wéfaafo sámo kaisasamó kombá ímba tanaambá wéfaawe. Miyámó ontembá isa'á káfé-kanaa kawé'-úmai kísau maénaumne Ísu simátimena séna

11 kentáási waásigo Rásarasi aúmá wéraimba pó'a iyáfasinankaandasafe'a kónaumne súmba

12-13 Rásarasi pukóntafena Ísu súmbanifo wení kísau-waasi imáyáa ésa a ún-kwérimba póna iyáfasinainiye-imayaa ésa sésa óraakoo kawé'á ímbá póna áí'a é'ankainiye suwaná

14 Ísu afora'á séna Rásarasi pukáiyé.

15 Áí'o ipa'á ímba wesé'ó méraunda kawé'á ímbá póta wempátáámó kondá suwáné'a kentáfé'a timankúnkúmba é'a Manikómpákémbá kunkáiyé simásinkanaawe súwana

16 wení kísau-waasifinkemba moóráwigon-awi'a Tómaasi moórá-awi'a Títímási mináwíkóní áwáuma amáántágae'a wemá simátimena séna Yúndaa-oraa'-waasi Ísumba tufuwónáamba póta weséta puwónaeta mifátá kónaumne Tómaasi siyáiyé.

Ísu puwíyampinkemba iyáfasinaiyawini áwáuma únemo siyáin-ai.

17 Súwana Ísu Pétáni-naopa'o kúmba Rásarasi puwúwasa utámárówana éiyaimba waúnka'a Ísu koísaraiye.

18 Pétáni-nao'a Yérúsaremufa'a ewaa'á pósa

19 Máátaante Máriaante tuwaawisáwágó pukóntafesa Yúndaa-waasisomba ifi'á kowétesa mérowana

20 Ísu wétiyemo sumbá Mááta iséna wétupa'a kúwana Máriaa naaúmpa'a mérowana

21 Mááta Ísuntafena koséna óraakoo emó maanká'ó méraandaraka ke-suwaawisáwágó imba púwísino.

22 Káfé'ó Maníkómpá'ó inaimó sinanamó éna miyá íníye-imayaa wéune súwana

23 Ísu séna enawaawisáwágó pukáimpinkemba iyáfasinainiye súwana

24 Mááta séna ánaaen-kanaa tinda pukáindafinkemba iyáfasinainiye-imayaa wéune súwana

25 Ísu séna puwíyampinkembo wéiyafasinaawemo sewíní áwáuma kemá úne. Aúí'a úmai maé'mae'ó iyawini áwáuma kemá úne. Kesááisafesamo érai'emo sésa kenká'á timankúnkúmbó iyawimo ésa puwíyambanifo iyáfasinanaawe.

26 Mésa kesááisafesa érai'e sésa kenká'á timankúnkúmbó iyawimo ésa imba puwónááwe. Mindásafe emá érai'ewa wéseno Ísu Máátaantafena súwana

27 séna Fasi'aénkóo emá Maníkómó iyáfasinankaraiwai wéamu'maraundawi óne. Maníkón-ááninko óne. Marapá'á kúmíndawi emá óne Mááta siyáiyé.

28 Mááta simásuwena wéna áúnkontafena ukutóipínkémbá simáména séna óraako wétena wéaantaiye súwana

29 Máriaa iséna minúwóiyáán-úmai iyáfasinena wétupa'a kúmba

30 Ísu Máátaamo taawánónka'a ména imba naaópa'o túmba

31 Máriaa iyáfasinenamo kúmba Yúndaa-waasi ifi'ó wéton-kwaasi awánésa imáyáa ésa sésa Rásarasimbo utámakaapa'o ifi'ó táindasafena wiyé sésa arááiwa'maesa kumbá

32 Ísumo méronka'a Máriaa wéna óraakon-iyé séna aísamaifimba kífaena séna Fasi'aénkóo emó maanká'ó méraandaraka ke-suwaawisáwágó imba púwísino súwasa

33 Máriaawe wenánaenka'o arááiwáún-kwaasiye ifi'ó tombá Ísu tuwánówana arumbá éna umbai-tántáákó arumbá sáwí'a úwana

34 tísai ena séna náánkara utámakao súwasa óraakoo taawánaao suwaná

35 Ísu ifi'á tówasa

36 Yúndaa-waasi awánésa sésa pukáiwaimba arun taféna uwánkáiye suwasá

37 tuwímbai sésa aúgafitan-kwaasi aúrumba kawé'ó uwánkaraïmbanifo nóra sénawa imba asófankaisanawa pukáiyó siyáawe.

Ísu Rásarasimbo pukómpinkembo iyáfasinankarain-ai.

38 Suwaná Ísu áfááraumai arumbá úwana utánkaropa'a kúmba óntan-aifimba mámakea óika'a óntantamba awáá uwásukowana Ísu koawánéna

39 séna óntamba maisúwáaro súwana Máata pukówin-ámánaako séna Fasi'aénkóo éyain-kanaara'o wáimba póna ánkúte'a ínkiye súwana

40 Ísu séna é'a simámakaumne. Kesááisafemo érai'emo sémo kenká'ó amankúnkumbo émo e Manikóni kawé-kísáú awánáinone súwasa

41 óntamba maisúwówana Ísu wiyómpa'a awánéna séna kesifóo kesáái isáándasafe'a súwiyo sune.

42 Kesáái isáámpo maanáái súnda pósa maanká'ó méraan-kwaasi kentáfesa érai'a Manikó ai'mákaisana kunkákiye sénááwe simásuwena

43 óraaka'a séna Rásarasiyo tiyó súwana

44 pukówi iyáfasinenamo túmba ampantasámbá úsúmai ánáan-kwisuwesa aiyayaanka'a kárá'umaresa óika'a káátamaresa miyá úmakon-ampantawara'a túwana

Ísu séna awátúwéwana méraino siyákiye.

Óraa'-waasi Ísumba tufuwíyan-aaimo siyáan-aii.

Mátiyu 26:1-5, Máaka 14:1-2, Rúku 22:1-2

45 Yúndaa-waasisomba Máriyaampa'o kun-kwáási Ísumo úmba awánéna timankúnkúmba ésa Manikómpákémbá kunkákiye suwasá

46 tuwímbai ímbaniye sésa amáán-kawaa-waasifa'a kosésa Ísumo ún-aii simátímúwasa

47 mináái isésa amáán-kawaa-waasiye óraa'-amaan-kisau-waasiye aaimó isón-kwaasi táántesa sésa ímbo awánáúnda-kisau wémaimba póta nórasaawa ónaumno.

48 Úwoimo túwáananasaamo éna miyán-kísáú wémainasa pósa seyaafá'nánká wenááisafesa timankúnkúmba ónááwe. Minká'á Rómu-kamani-waasi tésa óraa'-amaan-damba tatawísíuwesa kentáa seyaafá'nánká sáwí'a uwásínkáafonifo nórasaawa ónaumno suwaná

49 moóráwigon-awi'a Káyafaasi minkánáa aifa'-amáán-káwáágó póna wemá séna ímba kawé'-úmai wéisaawe.

50 Yúndaa-waasi seyaafá'á púwófo séna moóráwigo puwíníye

Káyafaasi siyákiye.

51 Minááimó súbma ímba wení imáyáafinkemba siyáifo minkánáa aifa'-ámáán-káwáágó mérontafena póna Manikó imáyáa amúwana paápé úmai séna Yúndaa-waasi seyaafá'-wáásísáféna isámai Ísu puwíníye.

52 Ímba Yúndaa-waasi aantemba Manikón-áráá'an-oyo fí'o-fi'om-barafaken-kwaasi mimbórái'a úmai méraiwaé séna Ísu puwíníye.

53 Káyafaasi mináái súwasa minkákémbá Yúndaa-oraal'-waasi Ísumbo tufuwíyan-aii suwaná

54 mindásafena Ísu ímba Yúndaa-oraal'-waasi túranka'o númba tiyuwéna máásai-maragoni awáífá'á Éfáráimu-naopa'a kúmba wení kísau-waasise'a koméraawe.

55 Komérowana tiyótaimo í-tánón-kánáa ampáámbá úwasa pósa tirumbó kawé'ó íyanesa naaó'-naokemba Yérúsaremu-naopa'a kotúwaandu ésa

56 Ísuntafesa móawana-meawana ésa óraa'-amaan-daumpa'a túwaandu ésa sésa tanómba opa'á tiní ina tiníyo siyáawe.

57 Óraa'-amaan-kisau-waasiye áamáán-kawaa-waasiye sésa Ísumbo awánésamo ésa simásimiyata ta'ótóráano sumbá mindásafesa úwoi-waasi sésa tanómbó opa'á tiní ina tiníyo siyáawe.

12

Máryaa Ísun-áísamaiya'a asaa-wiyúm-básáwémbó a'ánkarain-ai.
Mátíyu 26:6-13, Máaka 14:3-9

1 Tíyótaimo í-tánón-kánáá kárika'a túwana afa'móráe-kanaa úwoi wérowana Ísu Pétáni-naopa'a wéna pukómpinkemba iyáfasinankaraiwain-awi'a Rásarasini naaópa'a kúwasa

2 Ísuni tómbá kúfu'umarowana Ísuwe Rásarasíye'a tómbó náiyapa'a méroyana Máata mintómbá maimái tíma'maena kúwana

3 Máryaa asaa-wiyúmbó ún-basawemba óraa'-ontankakemba méyámbakena Ísun-áísamaiya'a sáwífa'a fatímarena wena'nóntáusamba uwátuwowana mimbásáwén-kwíyúnkó óraa'-wiyumba naaúmpa'a iyúwana

4-5 moóráwígon-awí'a Yúndasi-Ísakerioti séna nóra sénawa mimbásáwémbá tíménamo óraa'-ontamba 300 kina maiyénamo ímbo óntamo makáan-kwaasi tuwín-timeraane séna minááímó siyáimba Ísuni pintaru'ó maíndawi siyáíye.

6 Ímbo ónta-iyain-kwaasi-imayaa éna siyáífo wemá Ísuni waásiti óntanka'a káráwiyowi uménté'lo úwai póna minóntámpinkémbá maénae séna mináái súwana

7 Ísu séna minínínkómbá étúwéwana úwoi miyá íno. Púwónanamo asinkáíndasafena miyá wéíye.

8 Ímbo óntamo makáan-kwaasi kesé'a aasiyaasí maé'mae'a íya'a túwa'nai ónááfo kemá kesé'a marapá'á ímba maé'mae'a ónaumne Ísu siyáíye.

Rásarasimba tufuwíyan-aimo siyáan-ai.

9 Súwasa Pétáni-naopa'a Ísu méraiye sumbá sáwífa'-waasi Yúndaa-waasi isésa Rásarasi pukówana iyáfasinankarowinte'a kotuwánánae sésa kuráa.

10-11 Rásarasimba iyáfasinankarontafesa pósa Yúndaa-waasi miwítí óraa'-waasi tiyuwésa Manikómpákémbá kunkáiwaimpata kónae sésa suntáfésa óraa'-amaan-kisau-waasi Rásarasimba tufuwíyan-aaiwara'a siyáawe.

Ísu Yérúsaremufa'o kuráin-ai.

Mátíyu 21:1-11, Máaka 11:1-11, Rúku 19:28-40

12 Fénáikaamba áse-masawemba a'ánkaraífo káfékaamba Yérúsaremufa'a Ísu tíniye sumbá waáísomba mináái isésa

13 taaénama tará'maesa aampakémbá koaiyésa óraaka'-oraaka'a sésa Fasi'aénkó ai'maráísana kunkáiwaimba Manikó kawé'á wéuwan kaiye. Wení Ísareri-waasiti kawáágón-íye wenáwíta mósá maráúmne suwaná

14 moórá-poigon-awí'a tónkigo Ísumba ayáá'maena túmba

15 naaófá'á Manikón-ai aúfáífimba agaimaréna séna

Sáiyóni-naopaken-kwaasi táá'a ifó kentí kawáágó wétiye. Tónki-araako ayáá'maena wétiye

agaimarénamo siyóntemba miyáumai Ísu tiyáíye.

16 Minkánáá wení kísau-waasi ímba imáyáa úmai tááka'a makónka'a pósa Ísu pukómpinkemba wiyómpa'o iyúnka'a tááka'a marésa sésa aúfáifimba wérainka'a póna miyán-iyé siyáawe.

17 Ísuma Rásarasi pukómpinkembo iyáfasinankomba awánésa tuwímbai-waasi simátimúwasa

18 isésa mindásafesa pósa aampakémbá koaiyówasa

19 óraa'-amaan-kísau-waasi keáimbá sésa seyaafá'nánká kentáa siyuwésa wenaráái-aantemba wéwaefo nórasaawa ónaumno siyáawe.

Kíríki-aempaken-kwaasi Ísumba awánánaemo siyáan-ai.

20 Yérúsaremu-naopa'a amáán-ai isánae sésa Yúndaa-waasi kuwasá Kíríki-waasisé'a wésa

21 Fírípi Káríri-aempa'a Pétésáíta-naopaken-kwaasigompa'a tésa sésa Ísumba awánánaeta wétune suwaná

22 Fírípi Éndurumba kosimámena áí'maesarai Ísumba kosimámúyana

23 Ísu séna kemá waási úrankomba kesúwiko óraa'o índasafena káfé'a wépaai'ye.

24 Érai'a simátimé'a sune. Ánáuntumbo úwoimo wérenamo éna ímba arambá iyáínifo ánáuntumba u'marááwana aáénkarena áruma wiyéna sáwífa'-aramba imái áfu káíníye.

25 Miyámó ontembá tirááimo táínda-i'ó ésa ímba kawé-úmai méranaafo maambárárákén-imáyáámó tuwáiyawi aúí'a úmai maé'mae'a ónááwe.

26 Kentáfésa ení kísau mo maénae siyawi kembá sirááiwáéro. Miyámó iyawi kesé'a méranaawe. Kesí kísau mo maíyawi kesífo kentúwí'a mósá maráíníye

Ísu siyáíye.

Ísu wemó puwíndasafena siyáin-ai.

27 Ísu simátiména séna kesirunkó umbaisé'a wétaimba pó'a nóra sénaumno. Kesifóo maanúbái-tántáá'ó kempá'ó tinda maisiyuwaaó ímba miyá sénaumpo kemá mindásafe'a kunkáumne.

28 Kesifóo enáwíko óraa'a íníye súwana wiyómpakemba aai séna é'a kesúwí'a óraa'a uráunda pó'a anekal'á ónaumne súwasa

29 méron-kwaasisomba isésa tuwímbai sésa wiyónaai siyé suwasá tuwímbai sésa Maníkóni kísau-waasi wiyómpakewi aai wésimamiye suwaná

30 Ísu simátiména séna minááímó isáámba ímba kembó súwa'nai índanifo kembó túwa'nai índaniye.

31 Marapá'-wáásímó aafimbó maitinkáínda-kanaa wétiye. Marapá'-wáásítí sáwí-kawaagombo watiyuwáínda-kanaa wétiye.

32 Aaraa-táiyá'ó mó tufusíyan-kanaa seyaafá'á imáyáa tíménasa kempátá ténááwe Ísu siyáíye.

33 Miyámó siyáimba aaraa-táiyá'á tufiyana puwíndasafena súwasa

34 waásisomba isésa sésa Maníkón-ai aúfáifimba agaimaréna séna Maníkómó iyáfasinankarawai aasiyaasi maé'mae'a íníye siyáifo emó sénda kemá waási úrankomba aaraa-táiyá'á mó tufusíya'a puwónaumne wésempe emá nááwawa sé ewá sénó suwaná

35 Ísu séna waási sáma kátinkaundawi úndanifo kárika'a kesé'a méranaumne. Waásimo kumeu'ó in-áémpá'ó kombá nááfara'i wégowasa

pósa ímba wéawanaawe. Kumeu'ó in-tántáákó kempá'á tifó sé'a sámó kátínkáipa'a méraaro.

³⁶ Sáma kaimbá pó'a kentáfé'a sé'a kentáási ságoma óne sembá pó'a ságoni áráá'marimba ú'mai méranaawe Ísu siyáiyé.

Yúndaa-oraal-waasi Ísuntafesa ímba timankúnkúmbo uráan-ai.

Ísu simátimena tiyuwéna aúpá'á méraiye.

³⁷ Túranka'a kawé-kísúú ímba awánaraan-kwaame'o uráimbanifo wentáfésa ímba timankúnkúmbo ésa Maníkómpákémbá kunkáiyé siyááwe.

³⁸ Mindásafena naaófá'á Maníkón-aaimo simátimakowin-awi'a Áísáya siyáin-ai érai'a siyáiyé.

Fasi'aénkóo kawé'-áái kosimátimunasa minááisáfésa ímba érai'e wésewe.

Ení fasi'aémbá aráátimendanifo ímba awánaraawe

Áísáya agaimaréna siyáiyé.

³⁹ Ísun-aaisafesa ímba timankúnkúmbo untáféna naaófá'á Áísáya agaimaréna séna

⁴⁰ Maníkó túramba kafitúwáisasa pósa túramba ímba awánaraawe. Maníkó táa'a káuntuwáisasa pósa ímba ísaraawe. Maníkómó simbá miyá uráunda pósa kempá'á ímba tíya'a sáwí-imayaa maitiyuwé'a kawé'á uwátinkanaumne

Maníkó siyáiyé Áísáya agaimaréna séna

⁴¹ Ísuni sáma awánaraimba póna mináái agaimaréna siyáiyé.

⁴² Yúndaa-oraal-waasi tuwímbai Ísuntafesa timankúnkúmbo ésa Maníkómpákémbá kunkáiyé sésa amáán-kawaa-waasi amáán-daumpa'a iyófo sésa aambá fáí'maraafoniye sésa ímba afora'á sumbá

⁴³ Maníkó kesúwí'a mósá maráinkwae-imayaa ímbanofa waási tuwímbai kesúwíta mósá maráíwae-imayaa ésa miyán-imáyáá umbá pósa Ísuntafesa érai'e ímba afora'á siyáawe.

Ísu simátimuwasa tuwínkaa'o uráan-ai.

⁴⁴ Ímba afora'á suwaná Ísu óraaka séna kesáaisafesa érai'e sésa kenká'á timankúnkúmbo iyawi ímba kentáfésa aantemba ofo si'mákaiwaintafesawara'a timankúnkúmbo wéowe.

⁴⁵ Kesí áwáumo suwánaawimo ombá ímba ken-aantemba wésuwanaafo si'mákaiwainkwará'a wéawanaawe.

⁴⁶ Marapá'ó kumúnda waási sáma kátinkaundawi únda pósa kenká'á timankúnkúmbo iyawi ímba kumeu'ó in-áémpá'á méranaawe.

⁴⁷ Kesááimo ímbo ísámai kawé'ó owí aafimbó maitinkái ímba kemá úne. Marapá'-wáási ímba aafimbó maitínkandasafe'a kumúndanifo sáwí'ó úmaimo méraampinkemba kawé'-ámpá'á métinkanae'a kunkáumne.

⁴⁸ Ánaen-kanaara'a kesáái isésa tínaaembo uwásinkaiyawí sésa kawé'-áái sínaemba uwámakaundaniye sénááwe.

⁴⁹ Ímba kesí imáyáafinkemba súmbo kesifo si'mákaiwai simásímakain-ai súnnda pó'a ánaen-kanaa tínsa sésa kawé'-áái sínaemba uwámakaunda ímbo oráámbá uráundaniye sénááwe.

⁵⁰ Kesifon-ai aúí'a úmai maé'mae'o íyan-aain-iyé. Súnnda-ai kesifo simásímakain-ai simátimune Ísu siyáiyé.

13

Ísu wení waási tísamaimo non-kwitínkarain-aaí.

¹ Tíyótaimo í-tánón-kánáá aafáyáaraamba úwana káfékaamba Ísu imáyáa éna séna marapá'á tuwé'a kesifompá'ó kunuweré'o iyónnda-kanaa tiyé séna marapá'-wáási wenááimo isón-kwaasi áfááraumai imáyáa tiména miwísáfénawe séna puwíniye súwana

² waántáwanko Sáímonin-ááninkomba áwí'a Yúndasi-Ísakeriotimba Ísuni pintaru'á uwó-ímáyáá ámakowasa Ísuwe wení kísau-waasiye tómbá wénowana

³ afowámá seyaafá-fásí'áémbá ámakowana póna Maníkómpákémbá kunkáunda pó'a kunuweré'a iyónaumne-imayaa Ísu éna póna

⁴ tómbá wénowana iyáfasinena paákákén-únánkwátói faú'marena táuri kárá'umaena

⁵ táufapimba nombá fatímarena wení kísau-waasi tísamai non-kwitinkéna táúrisamba uwátuwena

⁶ Ísuma Sáímoni Pítaampa'a túwana séna Fasi'aénkóo ímba kesísamai non-kwisinkaaó súwana

⁷ Ísu séna kemó úndama káfé'a ímba wéisaanda po ánaaemba isáínone súwana

⁸ Pítaa séna kesísamaimo non-kwisínkéndasafe'a a'áo símasima'a ónaumne súwana Ísu séna enaisamaimo ímbo non-kwiyankáanamo éma kesí waási-i'a ímba ínone súwana

⁹ Pítaa séna Fasi'aénkóo ení waási-i'a ónae sumpo ímbo sísamai aantemba non-kinwinda síyayaankwara si'nónkwará'á non-kwiyuwó súwana

¹⁰ Ísu séna nombó pékáawimo ésa ímba seyaafá-tufá'á non-kwiyonááfo tísamai aantemba non-kwiyonááwe. Kembiwí non-kwisaawaná kímborawigo ímba non-kwiyaíyemo súmba

¹¹ Ísu wení pintaru'-wáásígómbá ísarontafena séna kembiwí non-kwisaawaná kímborawigo ímba non-kwiyaíye siyaíye.

¹² Ísu simátimena tísamai non-kwitiyuwéna paákákén-únánkwátóimo faú'maromba maimái úmaena ménamo tómbó némopa'a wéna tísai ena séna kemó úndawini áwáuma éra isaaó.

¹³ Kentáfé'a sé'a uwáitái'-iwái Fasi'aénkó ónemo sembá érai'a miyan-kwáási úne.

¹⁴ Kemá kembó uwáitái'-úndawi kentí Fasi'aénkó pó'a tísamaimo non-kwitínkáúndasafe'a kemá moóra-mora non-kwitínkáaro.

¹⁵ Kemó kembó aráátimundantemba kembiwíwára'á miyan-oro.

¹⁶ Érai'a simátimé'a sune. Kísau-waasimo ésa miwítí óraa'-waasigomba ímba iyáákanaawe. Ti'mákaiwain-aaí maimaésa kosimátímakaawimo ésa ti'mákaiwaimba ímba iyáákanaawe.

¹⁷ Miyáumai kemó únda é'a awánaafo miyámó iyambo iyana tirunkó kawé'á íníye.

¹⁸ Kempínkémbá ímba seyaafátáfé'a sumpo kendé-í'o uwátinkaunda-waasi é'a tuwánaraumne. Maníkón-aaí aúfáifimba agaimaréna séna kesé'a mooráfinkembo tómbó naráiwai kesí pintaru'-wáásín-iyé agaimarénamo siyáimba érai'a siyaíye.

¹⁹ Ímba paapé uráisa'a simátimunda póna ánaaemba paapé ina'a kentáfé'a timankúnkúmba é'a Maníkómpákémbá kunkáíye sénááwe.

²⁰ Érai'a simátíme'a sùne. Ti'maráanasa wíyawi-taai ísámai kawé'ó íyantén-úmai kesáái ísámai kawé'á ónááwe. Kesááimo isáíyantén-úmai si'mákaiwain-aaí isánááwe Ísu siyáíye.

*Moóráwigo kesí pintaru'á máíníyemo Ísu siyáin-aaí.
Mátíyu 26:20-25, Máaka 14:17-21, Rúku 22:21-23*

²¹ Ísu simátimena wenarunkó umbái tówana séna érai'a simátíme'a sùne. Kempínkembá moóráwigo kembá namuro-wáásímá aráátimíniye súwata

²² wení kísau-waasi moórá-mora wenaúfínayaafimba éta nááwantafenawa síyó séta

²³ wení kísau-waasigo Ísu kembá arumbá símakowi Ísuni ewaa'á méraawanana

²⁴ Sáímoni Pítáa kentáféna aúwá'náán-kwaame'a éna séna nááwantafewa sénó sé áísai uwo súwa'a

²⁵ wení ewaa'á kífae'a áísai e'a sé'a Fasi'aénkóo emó sénda nááwa'iyó séwánana

²⁶ Ísu séna kemó tómbó nompín-tu'maimo áménda-waasi wemán-iyé séna tómbá maimaéna nompín-tu'mai miwámbá Sáímoni-Ísakeriotin-ááninkon-awí'a Yúndasimba amúwana

²⁷ míntómbá maúwana waántáwanko wenarumpimbá iyúwana Ísu simáména séna emó ónae sinda-í'a maaránka'a uwó Ísu súwasa

²⁸ tómbó wénesamo méron-kwaasi Ísumo sún-aaigoni áwáuma ímba ísámai kawé'á umbá

²⁹ sésa Yúndasi óntanka'o káráwiyowintafena Ísu séna ímbo óntamo makáan-kwaasi tuwímbai timiyó Ísu siyé má sésa tanómbo káúfón-kanaaratafesa sésa tómbá méyánuwo Ísu siyé má suwaná

³⁰ Yúndasi Ísumo amún-tomba maimaéna minúwóiyáán-úmai máápa'a kumúwana kumeu'á uráíye.

Aú-amaambo simátímakain-aaí.

³¹ Yúndasi máápa'a kumúwana Ísu séna káfé'a waási úranko súwí'a óraa'a isaná kesí kisaugo Maníkón-áwí'a óraa'a íníye.

³² Kesí kisaugo Maníkón-áwí'a óraa'o intembá káfé'a Maníkó kesúwí'a óraa'a uwásinkainíye.

³³ Kesí iyámpóisono. Kárika'a kesé'a mé'a tiyúwáana'a siyaafái ónááwe. Yúndaa-waasisafe'o é'ó simátíme'o súndantemba kentáfé'a sé'a iyóndara'a ímba kanaa'á iyónááwe.

³⁴ Aú-amaamba simátíména'a kesirumbó timúndanten-úmai moórá-mora-waasi kentirumbá tíméro.

³⁵ Moórá-mora kentirumbó timíyasamo ésa tuwánésa sésa Ísuni kísau-waasin-owe sénááwe Ísu siyáíye.

Pítáa ánaeni'a uwásinkainíyemo siyáin-aaí.

Mátíyu 26:31-35, Máaka 14:27-31, Rúku 22:31-34

³⁶ Ísu simátimuwana Sáímoni Pítáa áísai éna séna Fasi'aénkóo nááfara iyínono súwana séna iyóndara'a káfé'a ímba sirááiwainompo ánaaemba sirááiwainone súwana

³⁷ Pítáa séna Fasi'aénkóo nóra séra káfé'a ímba embá arááiwaenaumno. Ímba pó'a áwa'nai e'a púwónana kawé'á íníye súwana

38 Ísu séna áwa'nai e'a puwónaumnemo sénda kemá érai'a simáme'a sune. Kokórigomo ímbo ááimo siyáindara'a kaumbo-iká'á kentáfé séma ímbo awánáúnda-waasin-iyé
sínone Ísu siyáiyé.

14

Manikómpá'ó íyan-amba kemá únemo Ísu siyáin-ai.

¹ Ísu simátimena séna kentirunkó ímbo sáwí'a ína'a ímbo óraa'-imayaan-oro. Manikómbá timankúnkúmba é'a kenkwárá'a miyán-oro.

² Kesifoní naaópa'a sáwífa'-maru'a wéraiye. Ímbo miyámó uráinkakaa ímbo simátimusino.

³ Kemó iyúnda kenti maru'á ito'mayaa uwátinkanæ'a iyúne. Iyuwer'é'o kuntí'mae'lo iyónda kemó méraundara'a iméranaawe. Miyá ona'á kesé'a méranaawe.

⁴ Kemó iyúnda-amba é'a awánaraawe súwana

⁵ Tómaasi simáména séna óraakoo emó iyónda-naopa'a ínta awánaraumne. Nóraumaisaawa aantá awíyánaumno súwana

⁶ Ísu séna Manikómpá'ó iyíyan-amba kemá úne. Kemá éraikoni áwáuma úne. Kemá maé'mae'lo iyawini áwáuma úne. Kesifoní naaópa'a ímbo úwoi iyónááfo kemá minámbá únda pósa iyónááwe.

⁷ Kesí áwáumo suwánékaa kesifombá awíyaawisino. Káfé'a wéawanaawe súwana

⁸ Fírípi séna óraakoo enafombá aráásímínanasa kentáá kanaa'á íno súwana

⁹ Ísu séna ayáátááka'a kesé'a méraundanifo emá kesí áwáuma ímbo suwánaraane. Kesí áwáumo suwánaawi kesifombá é'a wéawanaafo nóra isawá enafombá aráásimiyo wésono.

¹⁰ Kemá kesifo'é'a káásamai méraunana kesifomá kesé'a káásamai méraiye. Minááísáfé'a érai'e seró. Ímbo kesí imáyáafinkemba sumpo kesifomá kesé'a ména wení kísau isa'á sune.

¹¹ Kemá kesifo'é'a káásamai méraunana kesifomá kesé'a káásamai méraimba pó'a minááísáfé'a érai'e seró. Ímbo miyámó sé'lo é'a kesí kísau awané'a sé'a érai'a wíyómpakemba Manikómpákémbá kunkáiyé seró.

¹² Érai'a simátimé'a sune. Kentáfé'a timankúnkúmba é'a Manikómpákémbá kunkáiyé siyawi kemó úndanten-kísau miwíwará'á maénááwe. Kesifompá'á iyé'a Manikóní ámútankomba ai'maráandasafena miwítí kísaugo kesí kísaugomba iyáákaiyiye.

¹³ Ken-ímáyáámó é'lo sísaí íya'lo é'a miyá ónaumpo kentáfé'a ísamai kesifon-áwí'a mósá maránááwe.

¹⁴ Ken-ímáyáámó é'lo sísaí íya'lo é'a

kemá miyá ónaumne Ísu siyáiyé.

Manikóní Ufaen-ámútánkómbá ai'maráanana kumíníyemo siyáin-ai.

¹⁵ Ísu mináái simátiména séna kentirumbó sim'é'o é'a kesáái ísamai kawé'á ónááwe.

¹⁶ Kesifombá áisai onaná karáá'á tutinkáíndawimba ai'maráánana kumbéna kesé'a aasiyaasí maé'mae'la íniye. Wemá éraikoni áwáun-iyé.

17 Marapá'-wáásí wembá ímba awánésa wenáái ímba wéisaamba pósa ímba kanaa'á sésa kesé'a tamauwó wésefo kesé'a ména kentirumpimbá maé'mae'a ímbá pó'a wembá wéawanaawe.

18 Kárika'a tiyúwáandanifo ímba áwiyaraa'-iyampoimo ontembá ónááfo iyueránaumne.

19 Kári-kanaa marapá'-wáásí kembá ímba suwánánááfo kembiwí aneka'á suwánánááwe. Kesé'a méraunda pó'a kemá aúí'a úmai méranaawe.

20 Minkánáá tína'a sé'a érai'a afowáe'a ména kesé'a méraisata wesé'a méraumne miyá sénááwe.

21 Kesááimo taawiyafésamo kawé'ó owí tirumbá siménááwe. Tirumbó simíyawi kesifoé kesé'a sirunkái timéyauye. Kesirumbó timúndawisafe'a símai afora'á paapé úmai méranaumne súwana

22 Yúndasi-Ísakerioti araamáón-awi'a Yúndasi séna Fasi'aénkóo nóintafewe séwa úwoi-waasisafemase símai ímba afora'á paapé úmai méranaumnewa sénó. Kentáásáfémase símai afora'á paapé úmai méranaumnewa sénó súwana

23 Ísu séna tirumbá simíyawi kesáái ísámai kawé'a íyana kesifomá arumbá miwí timínakai kewé kesifoé miwísé'a kumbéyauye.

24 Kesáái ísámai ímba kawé'ó owí tirumbá ímba símakaawe. Súnda-aii ímba kesí imáyáfinken-aain-ifo kesifo sí'mákaiwaini imáyáfinken-aain-iyé.

25 Kesé'o méraundara'a mináái simátimune.

26 Énifo kesifomá wení Ufaen-ámútánkómbá kentí karáákómbá ai'maráinana kumbéna ken-ánóndáá éna seyaafá-tántáá'á aráátimena súnda-aii timína'a tááka'a maránááwe.

27 Tiyuwé'a faru uwátinke'a kentirumbó aáno'o uwátínkáandate úmai méraaro. Marapá'-wáásí ímba miyá wéuwatinkaafó kesirumbó aáno'o maráúndantemba miyáumai timúne. Mindásafena kentirunkó ímba sáwi'a éna ímba táá'a íno.

28 Tiyúwáandanifo kentópa'a iyueránaumnemo súnda é'a wéisaawe. Kentirumbó simé'o é'a kesifompá'á iyóndasafe'a aamoí ónááwe. Kesifomá kembá iyáákaraintafe'a símai aamoí ónááwe.

29 Ímba paapé uráisa'a simátimunda póna paapé ína'a kentáfé'a sé'a érai'a siyáye sénááwe.

30 Waántáwanko maambáráráké-sáwí-káwáágó wétimba pó'a ímba aaimá ayáátááka'a simátimumpo wení fasi'aénkó ímba kembá ta'ótorainiye.

31 Kesifomó simásímakaimba miyámó únda suwánésa sésa afowámbá arumbá ámakaiye sénááwe. Íyáfasinaiyata konó Ísu siyáye.

15

Érai'a ándáma kemá únemo Ísu siyáin-aii.

1-5 Ísu simátimena séna érai'a ándáma kemá úne. Kesifomá minándará'ó káráwiyaiwain-iyé. Ándáma kemá úne. Ándágoni amaimá kemán-owe. Ímbo arambó iyáínda-amaimo éna ayááisuwainiye. Arambó iyáínda-amaimo éna ayááimarainana arágásáó agaimái arambá iyáíniye. Ayááimaráintemba simátimakaunda-aigo miyá éna tirunkó arupise wéiye. Kesé'a kááísamai méraiya'a kemá kempá'á kááísamai méraano. Amái aantenkomo éna ímba arambá iyáíniye. Miyámó intembá kesé'o ímbo kááísamaimo méraiyanamo éna ímba arambá iyáíniye. Kemá kesé'a kááísamai méwa'a pó'a kesé'o

kááísamaimo mérai yawimo é'a sáwífa¹-aramba imái méranaawe. Kembó ifá'ó siyuwésamo ésa ímba arambá imái méranaawe.

⁶ Amaimó ayááisuwainda-amaimo aáénkáindamo éna ayáimai agaisuwáiniye. Kesé'ó ímbo kááísaiyawí miyá íniye.

⁷ Kesé'ó kááísamaimo mérai yawí kesááimo kentirumpimbó ta'óto¹maraiyawí áisai íyana póna miyá uwátinkainiye.

⁸ Sáwífa¹-arambo imáimo méraiyan-kwaasimo tuwánésamo ésa sésa Ísumbo arááíwáén-kwaasin-owe síyana kesifon-áwíkomo éna óraa'a íniye.

⁹ Kesifomó arumbó símakainten-úmai kesirumbá kembá tímúne. Kemó é'a misírúntafé¹e símai méraaro.

¹⁰ Kesifoní amáámba ísámai wenaruntafé'ó símimo méraundantemba kesí amáámbo isé'ó é'a kesiruntafé'a símai méranaawe.

¹¹ Mináái simátimakaunda pó'a kesí aamoigó kentirumpimbá óraa'a wéraina'a aamói é'a méraaro.

¹² Kesirumbó tímúndantemba moórá-mora-waasi tirumbá tíméro. Mindá kesí amáámbo tímúne.

¹³ Kentí waásisafesawe símai wétuwa'nai-e'ó puwónae sésamo puwíyamba ímba moórá-ai símai íyáákamai tirumbá tíménááwe.

¹⁴ Kesááimo isémaiyawimo é'a kesí waási-i'a ónááwe.

¹⁵ Óraa¹-waasigoni kísau-waasi óraakoni kísau ímba awánaraambanifo wenáfárawaisai wení kísau wéawanaraawe. Miyámó ontafé'a pó'a kesifomó seyaafá¹-ááimo simásímakaimba simátimunda pó'a ímba kesí kísau-waasiye sendá kesífárawaisaiye sénauune.

¹⁶ Kembíwí ímba kembá kendé-i'a uwásínkááwa'a kemá kembíwí kendé-í'a uwátinkaunda pó'a wé'a fasi'aén-árámbá koimái sáwífase úmai méraaro. Ken-ímáyáámó é'ó kesifompá'ó áisai íyanamo éna miyá uwátinkainiye.

¹⁷ Moórá-mora-waasi tirumbá tíméro sé'a miyán-amáámbo simátimune Ísu siyáíye.

Marapá¹-wáási tíyámbo uwátinkaraan-ai.

¹⁸ Ísu mináái simátimena séna marapá¹-wáásímó kembíwísáfésamo tíyámbo uwátinkaiya'ó é'a tááka'a maré'a sé'a aifa'á kentáási Fasi'aénkómbá tíyámbo uwánkaraawe sénááwe.

¹⁹ Kemá marapá¹-wáásífinkémbá kembá kendé-i'a uwátinkaunda pósa marapá¹-wáási tíyámbo wéuwatinkaawe. Kembó úwoimo marapá¹-wáásímó onkakaa kentáfésa sésa kenkáán-kwáásín-owe sésa tirumbá tíméwisino.

²⁰ Kísau-waasi miwítí óraa¹-waasigomba ímba íyáákaraawemo súnnda ímáyaan-oro. Kentí óraako únasa pósa marapá¹-wáási karaánáa'a sínkésa sáwí'ó uwásínkáanten-úmai kembíwí karaánáa'a tinkésa sáwí'a uwátinkanaafo kesááimo ísáimimo kawé'ó íyawí kentáái isánááwe.

²¹ Kembíwí kesí waási-i'a ombá pósa marapá¹-wáási karaánáa'a tinkésa sáwí'a uwátinkanaawe. Si'mákaiwaimba ímba awánaraamba pósa sáwí'a ésa miyá ónááwe.

²² Kemó ímbo kusimátimundarakaa marapá¹-wáásítí sáwí-imayaa úwoi aúpá'a wéraisino. Kusimátimunasa miwítí sáwí-imayaa ifá'ó túwááraamba ímba ifá'á túwááwana úwoi wéraiye.

²³ Tíyámbo uwásínkewí kesifonkwárá'a tíyámbo wéuwankaawe.

²⁴ Kemó fí'owimo íyáákamaimo ímbo fí'ó-fí'on-kisaumo maúndarakaa marapá¹-wáásítí sáwí-imayaa úwoi aúpá'a wéraisino. Kesí kísau awánésa kené kesifoné tíyánkai wéuwankaawe.

²⁵ Maníkón-*aai* aúfáifimba agaimaréna séna úwoisafesa kembá títýamba wéuwasinkaawe siyáinka'a póna mináái káfé'a wépaape-*iyé*.

²⁶ Kesifompá'á iyé'a kentí karáá'ó tutinkáindawimba ai'maráanana kesifompákémbá wenámútanko kembiwísé'a kumbéna wemá éraikoni áwáugo póna kentáféna seyaafá-tántáá'á kusimátiminiye.

²⁷ Kemó kisaumo ómbaraawandarakemba é'a suwánaraamba pó'a kentáfé'wara kesí kisausafe'wara'a simátímapa'a kónááwe.

16

¹ Ánaaemba kesááisafe'a ímba fasi'ámai mé'a siyúwáafo sé'a mináái simátimunda imáyáan-oro.

² Ánaaemba marapá'-wáásímó kembiwísáfésamo áamáán-daumpakemba watuwánaemo siyamba mindásafesa sésa Ísuni kisaau-waasi tínkamiyawi Manikóní kisaau wémaewe karo'á sénááwe.

³ Kenté kesifonté'a ímba suwánaraamba pósa miyáumai sáwí'a uwátinkanaawe.

⁴ Káfé'a mináái simátimunda póna mindá paápé ina'a imáyáa é'a sé'a simásímakaimba wépaape-*iyé* sénááwe. Mindásafe'a simátimune Ísu siyáiyé.

*Manikóní Ufaen-ámútánkó kisaumo wémain-*aai*.*

Ísu simátimena séna kesé'a méraunda pó'a mináái ímba simátímake'a

⁵ si'mákaiwaimpa'o iyóndasafe'a káfé'a simátímakaana'a nááfara iyónó sé'a ímba síasai owe.

⁶ Iyónaumne súnda-*aai* isááwana tirunkó umbaí taisa'á pó'a nááfara iyónó sé'a ímba síasai owe.

⁷ Érai'a simátíme'a sune. Ímbo iyúndarakaa kentí karáá'ó tutinkáindawi ímba kúmísino. Iyé'a wembá ai'maráanana kembiwísé'a kumbéna kawé'á uwátinkainiye.

⁸ Kumbéna marapá'ó méraan-kwaasi kentí sáwí-imayaagoni áwáuma aráátiminiye. Arupísemo úmaimo mérai yawini áwáuma aráátiminiye. Manikómó aafimbó maitinkáindawini áwáuma aráátiminiye.

⁹ Kesááisafesamo ímbo tímankúkúmbo iyawisafena simátimena séna kentí sáwí-imayaa úwoi wéraiye síníye.

¹⁰ Kesifompá'ó iyúnda ímba suwánánááfo kentí karáá'ó tutinkáindawi arupíse úmaimo mérai yamba kunaráátiminiye.

¹¹ Maambáraráké-sáwí-káwáágómbá é'a aafimbá maiyánkaraimba póna Manikó aafimbá maitinkáíníyema simátiminiye.

¹² Sáwifa'-*aai* simátimusina umbai-áái pó'a káfé'a ímba kanaa'á isánááfo ánaaemba isánááwe.

¹³ Manikóní ámútanko kumbéna érai'-amba kawé'-ámbá aráátiminiye. Ímba wení imáyáafinkemba simátiminifo simámakain-*aai* simátimena aáo'o paápé índa-tantaa'a simátiminiye.

¹⁴ Súnda-*aai* simátiminana kesúwíko óraa'a íníye.

¹⁵ Seyaafá'-ááísómbá kesifondé mindá kendén-*iyé*. Miyáumai sé'a simámakaunda-*aai* Manikóní ámútanko simátiminiye Ísu siyáiyé.

*Tirunkó umbaí taréna ánaaemba kawé'á íníyemo siyáin-*aai*.*

16 Ísu simátimena séna káríka'a ímba suwáné'a ánaaenka'a suwánanaawe súwasa

17 wení kísau-waasifinkemba tuwímbai sésa kesifompá'á iyúnda pó'a káríka'a ímba suwáné'a ánaaenka'a suwánanaawemo simbá nóintafenawa síyó.

18 Káríka'emo simbá minááígóní áwáuma ínta isáúmne. Nóintafenawa síyó suwaná

19 Ísu áisai ónaesamo umbá iséna simátimena séna káríka'a ímba suwáné'a ánaaenka'a suwánanaawemo sún-da-aaisafe'a kembiwí áfááraumai kemó sún-da-aaisafe'a símae wénowe.

20 Érai'a simátimé'a sune. Kembiwí ifi'á táiyasa marapá'-wáási aamoí iyambanifo kentirunkó umbai taréna ánaaemba kentirunkó fetóí íníye.

21 Moórá-ininkomo iyámpóimo ma'ankáinda-kanaa t́nanamo éna áí'a ínana arunkó umbai táinana ánaaemba miniyámpói ma'ankéna álkomba ímba imáyáa éna aamoí íníye.

22 Miyámó ontembá kentirunkó umbai táina'a ánaaemba suwáné'a aamoí onááwe. Aamoimó í-tántáa'á ímba maitiyuwánááwe.

23 Minkánáámó t́na'a ímba sísai onááfo kesifompá'ó inaimó síyamba kentáfé'a isámai áisai iyantafena póna miyá uwátinkainíye.

24 Kesifompá'á ímba inai siyááfo káfé'a kentáfé'a isámai inaimó síyamba miyá uwátinkainana kentirunkó óraa'-aamoí ína'a méraaro Ísu siyáíye.

Marapá-tántáa'á Ísu iyáakaraiyemo siyáin-ai.

25 Ísu simátimena séna waé'mai-ai simátimunda pó'a ánaaen-kanaa t́na'a kesifon-ai afora'á simátimenaumne.

26 Minkánáámó t́na'a ken-ímáyáámó ontáfé'a kesifompá'á inai síya'a kemá ímba inai senaná

27 wemá úwoi tíména wenarumbó tímakaintafena póna úwoi tímíníye. Kentáfé'a

sé'a Maníkómpákémbá kunkáíye sé'a tirumbá símakaantafena kesifomá arumbá tímakaiye.

28 Kesifompákémbá marapá'á kumbéaunda pó'a káfé'a marapá'á tuwé'a kesifompá'á iyónaumne Ísu súwasa

29 wení kísau-waasi sésa káfé'a ímba waé'mai-aaifinkemba sémpo aforatá simásimene.

30 Kesáá séta áisai onáísaiye ímba súnasaama emá ísaraandawi po afora'a wésene. Miyásá séta Maníkómpákémbá kunkáanesa sune suwaná

31 Ísu séna kentáfé'a Maníkómpákémbá kunkáíye sembánifo

32 káríka'a siyuwé'a kentí naa'ó'-nao'a wété owa'á keyáá mérausina kesifomá kesé'a méraiye.

33 Mináái simátimunda pó'a kesé'a kááísamai mé'a aáno úmai wempa'a méraaro. Marapá'-wáási karaáná'a tinkésa sáwí'a uwátinkanaafo marapá-tántáa'wára'á waásiwara'a iyáakaraunda pó'a kentirunkó aamoí ína'a méranaawe Ísu siyáíye.

17

Ísu wení waásisafena isámai Maníkómpá'á inaimó siyáin-ai.

1 Ísu simátimena wiyómpa'a awánéna séna kesifóo minkánáa wétiye. Kesúwí'a óraa'a ina'a enáwí'a óraa'-i'a uwánkáano.

2 Seyaafá'-wáásí káráwiyaundasafe fasi'aémbá símakaanda pó'a símakaanda-waasi aú'í'a úmai maé'mae'a uwátinkaunda mindásafe kesúwí'a óraa'-i'a ina'á enáwí'a óraa'-i'a uwánkáano.

3 Eyáá érai'-Fasi'aenko óne. Kembá si'mákaandawi úne. Empá'é kempá'é tésa kenkáísááimo isááwi aú'í'a úmai maé'mae'a wéowe.

4 Marapá'á enáwí'a óraa'a úmai símakaanda-kisau tai'áúmne.

5 Kesifóo maramó ímbo úmakondara'a esé'a méraawanana kesúwíko óraa'-i'o uráinka'a po aneka'á miyá ínkwa'e'a súne.

6 Marapá'-wáásí'finkémbá ení waási-i'a uwátinke símakaana'a entáfé'a miyámó iwáí méraiye símai paápé uwátinkaunasa enáái wéisaawe.

7 Símakaandasafesa sésa mintántáá'á Maníkómó ámakain-tanta'e wésewe.

8 Símakaanda-aaimo simátimunda wéisaawe. Empákémbá kunkáunda-aaí isésa sésa Maníkó ai'mákaisana kunkáiyé wésewe.

9 Miwísáfé'a isámai inái súne. Marapákén-úwóí'-wáásísáfé'a ímba inái sumpo símakaanda-waasi ení waásisafe'a isámai inái súne.

10 Ení waási kesí waásin-owe. Kesí waási ení waási ésa kesúwí'a óraa'-i'a wéowe.

11 Marapá'ó ímbo méraanda empá'á iyónaumpo miwí marapá'á méranaawe. Kawe-késífóo miwiyá'á emá káráwiynasa pósa Maníkómbó áántaan-kwaasi-i'a úmai méranaawe. Esé kesé'lo kááísamaimo mérauyantemba miwí kááísamai méranaawe.

12 Miwísé'a mé'a káráwiyaunasa Maníkómbó áántaan-kwaasi-i'a úmai mésa ímba sáwí-amba arááiwakaawe. Énifo moóráwigo sáwí-amba arááíwaínda póna mináái Maníkón-aaí aúfáfimba agaimaréna siyáin-aaí paápé íníye.

13 Empá'á ímbo iyúnda marapá'á mé'a miwí tirumpimbá kesí aamoigó óraa'o intáfé'a mináái simátimune.

14 Enáái simátímakaumne. Kemó ímbo érai'lo marapá'-wáásímó úndantemba miwí ímba érai'a marapá'-wáásí ombá pósa marapá'-wáásí úwoi-waasi tiyámba wéuwatinkaawe.

15 Ímba sé'a miwí marapákémbá kuntiyaaó sumpo waántáwanko sáwí'a uwátínkáífo séma káráwiyuwo súne.

16 Kemó ímbo érai'lo marapá'-wáásímó úndantemba miwí ímba érai'a marapá'-wáásín-owe.

17 Enáái érai'-aaí póna tirumpimbá wérainasa ení waási-i'a úmai méranaawe.

18 Kembó si'maróna'lo marapá'ó kunkáundantemba miwí ti'maráanasa marapá'-wáásí'fimbá méranaawe.

19 Miwísáfé'e sé'a enaráái aantemba wáúnda pósa enaráái aantemba waranááwe.

20 Ímba maankwáásísáfé'-aantemba inái sumpo miwí táái isésa kentáfésa timankúnkúmba ésa Maníkómpákémbá kunkáiyé síyawisafe'wara'a inái súne.

21 Kesifóo inái sé'a esé kesé'lo kááísamaimo mérauyantemba miwí enté kenká'é kááísamai méranaawe. Miwí kááísamai méraamba pósa marapá'-wáásí tuwánésa sésa érai'a Maníkó Ísumba ai'mákaisana kunkáiyé sénááwe. Mindásafe'a inaífinkémbá simámune.

²² Esé kesé'ò mimbórái'ò úmáimo mérauyantemba símakaanda-fasi'aemba tímakaunda pósa mimbórái'a úmai méranaawe.

²³ Emá kesé'a kááísamai méraana'a kemá miwísé'a kááísamai méraunda pósa miwí kááísamai méranaawe. Marapá'-wáásí mindá tuwánésa sésa Maníkó Ísumba ai'mákaisana kunkáiye sénááwe. Enarumbó símakaandantemba miwíwárá'á tímakaunda pósa marapá'-wáásí tuwánésa sésa érai'e sénááwe.

²⁴ Kesifóo maramó ímbo úmakondara'a enarumbá siméma fasi'aémbá símakaane. Símakaanda-waasi kesé'a méraiwae sé'a sùnda pósa kesí fasi'aémbá awánánááwe.

²⁵ Kesifóo usukáéwi óne. Marapá'-wáásí embá ímba wéawanaafo kemó awánáúnda símakaanda-waasi kentáfésa sésa Maníkó ai'mákaisana kunkáiwaiye wésewe.

²⁶ Entáfé'a miyámó iwáí méraiye símai paápé uwátimunasa enarumbó símakaandantemba miwí tirumbá simíya'a miwísé'a méranäumne. Entáfé'a miyámó iwáí méraiye símai paápé uwátinkare'a paápé úmai kónäumne Ísu inaifinkémbá miyá siyáiyé.

18

Ísumbo ta'ótokaan-aaí.

Mátíyu 26:47-56, Mááka 14:43-50, Rúku 22:47-53

¹ Ísu simátimena wení kísau-waasise'a Kíndáróni-nomba kofatésa taai-kanáágúnémbá komérowana

² Ísu wení kísau-waasise'a mintái-kánáágúnéfá'á kógo upa'á Yúndasi Ísuni pintaru'-wáásígó mintái-kánáágúnéfá'á awánópa'a

³ mifá'á kúmba ámáán-kawaa-waasiye óraa'-amaan-kísau-waasiye i-wáásiwárá ámáán-danka'-i-waasiwara'a ti'márówana Yúndasi ti'maena taánáinkwara paepáé'wara'a maimaésa ómbá to'maésa mintái-kánáágúnéfá'á kumbá

⁴ Ísu wempá'ó tinda-tantaakomba iséna wení waásifinkemba iyáfasinena miwí túranka'a koména tísai ena séna nááwani ayaafáíya wéoo súwasa sésa

⁵ Ísu Násaretifakewintafeta wéayaafai-une suwaná séna miwántáfé'ò sembá kemá úne súwasa Yúndasi Ísuni pintaru'-wáásígó póna miwísé'a méraiye.

⁶ Kemá úne Ísu súwasa miwí tauwérópa'a tanaambá fowaná

⁷ Ísu aneka'á tísai ena séna nááwani ayaafáíya wéoo súwasa Ísu Násaretifakewintafeta wéayaafai-une suwaná

⁸ Ísu séna é'a simátimakäumne. Maandá kemá úne. Kembó siyaafái ontáfé'a maankwáásí étinkaiyasa koró Ísu súmba

⁹ Maníkóntáféna siyáimba símakaanda-waasi ímba sáwí-amba arááiwakaawe siyónka'a póna paápé úmai mináái súwana

¹⁰ Sáimoni Píta paepáé'a awáúfinkémbá taútuwena aifa'-ámáán-káwáágóní kísau-waasion-áá'a fagáúsuwomba minkísáú-wáásígón-áwí'a Márakáasi wenáá'a fagáúsuwowana

¹¹ Ísu Pítaantafena séna ení paepáé'a awáúfimbá wiyuwó. Sí'ò índa-i'a uwásinkaiyambanifo

kesifoní kísau ímba tuwánáúmpo miyá ónaümne Ísu siyáiyé.

Ísumba áí'maesa Ánásimpa'o kuráan-aaí.

12 Ísu súwasa i-wáásiyé miwítí óraa'-waasiye

ámáán-danka'-i-waasiye Ísumba ta'óto'mai ayáánka'a kárá'umaesa

13 áí'maesa aifa'á moórá-kawaagon-awi'a Ánásimpa'a tuwaná wema Káyafaasin-ásáánko éna minkánáá Káyafaasi aifa'-ámáán-káwáágó póna

14 ááema simátimena séna Yúndaa-waasi seyaafá'á púwófo séna moóráwigo puwíníye siyáiwain-ásáánkompa'a kuráawe.

Pítaa ímba awánáúnda-waasin-iyemo siyáin-aaí.

15 Kuwasaráí Ísuni kísau-waasiyai moóráwigo Sáimoni Pítaae moóráwigo'e'a Ísumba arááiwa'maesarai kuyambá aifa'-ámáán-káwáágó moóráwigo'mba awánasuwwana aaimó ísópa'a Ísumbo máánkaropa'a imérowana

16 Pítaa máápa'-ontafimba mérowana aifa'-ámáán-káwáágó awánówi iyuweréna ontará'ó káráwiyon-arasigomba simámuwana ontá tiyankówana Pítaamba áí'maena iyáferowana

17 minárásigó Pítaamba awánéna áisai ena séna minkwáásigóni kísau-waasiya'ono súwana Pítaa séna ímbanifo kemá fi'on-kwaasi úne súwasa

18 táwitafesa ésa kísau-waasiye i-wáásiyé iyamá agaimakésa tiyáamba wégaufuwana Pítaa mináái simásuwena iyará'á koména ayáámba kauráíye.

Aifa'-ámáán-káwáágó Ísumbo áisai uráin-aaí.

Mátíyu 26:59-66, Mááka 14:55-64, Rúku 22:66-71

19 Pítaa iyamá wégaufuwana aifa'-ámáán-káwáágó Ísuntafena séna simátímakaanda-aaí simásimiyo. Ení kísau-waasisafewara'a simásimiyo súwana

20 Ísu séna Yúndaa-waasiti óraa'-amaan-daumpa'e kári'-amaan-daumpa'e simáti-simatimbo émaunda afora'ó sémaunda ímba aúpá'á simátímakaumpo

21 nóintafewa wésisai-ono. Kesáaimo ísaraawi tísai inasá simátímakaunda-aaí ísaraamba pósa sénáawe súwana

22 ámáán-danka'-i-waasigo Ísumba tufuwéna séna aifa'-ámáán-káwáágómó sinká'á ímba miyá siyó súwana

23 Ísu séna sáwi-aaimo sündarakaa misáwi-áái ááema afora'á isinó. Kawe'-ááimó sündasafe nóintafewa sinkamono súwana

24 Ánási ai'marówasa ayáámpinken- anda ímba awátuwesa minándáwárá'á áí'maesa Káyafaasi aifa'-ámáán-káwáágómpá'á kuráawe.

Pítaa ímbo awánáúnda-waasin-iyemo siyáin-aaí.

Mátíyu 26:71-75, Mááka 14:69-72, Rúku 22:58-62

25 Aifa'-ámáán-káwáágómpá'á Ísumba kuwaná Pítaa iyará'á ména ayáámba wégaufuwasa iyará'ó máún-kwaasi áisai esa sésa ewárará minkwáásigóni kísau-waasiya'ono suwaná mináái umémpa'a tuwéna séna ken-ímbaniye súwana

26 aifa'-ámáán-káwáágóni kísau-waasigo Pítaantafena séna emá minkwáásigóe'a taai-kanáágúnéfá'á méraaya'a tuwánérúnda éraira súno séna Pítaamo áá'o fagáúsuwwini akún-ándáfakéwi súwana

27 Pítaa aneka'á séna ken-ímbaniye súwana kokórigó áái siyáíye.

Ísumba Páiratimpa'o áí'mae kuráan-aaí.

Mátíyu 27:1-2,11-14, Máaka 15:1-5, Rúku 23:1-5

²⁸ Kokórigó áái súwasa siyarónka'a Káyafaasini naaúmpakemba Ísumba áí'maesa kámáni-oraakoni pááimpa'a máankesa sésa ímba Yúndaa-waasiti naaúmpa'an-ifo fi'on-kwaasiti naaúmpa'a iyéta tíyótaimo í-tánómbá ínta náúnafó sésa ímba iyúwana

²⁹ Rómu-kamani-kawaagon-awi'a Páirati kúwákárúwena kuntisai ena séna minkwáási nóra inkakena aaifimbá maenkánaera séo súwasa

³⁰ sésa ímbo sáwí'lo uráinkakaa ínta áí'maeta túsino suwaná

³¹ Páirati séna keyáaríka'a áí'mae'a kentí áamáambo makénten-úmai simánkáaro súwasa minYúndáa-óráá'-wáási sésa Rómu-kamani-waasi moóráwigombo tufú'maimo utáiyantafesa aambá fáí'makaawe sumbá

³² ááéma Ísu simátimena séna aaraa-táiyá'á sínkamiya'a uwónaumne siyáin-aaí paápé úwasa áí'maesamo kumbá minááísáfésa uwaná

³³ Páirati naaúmpa'a kunuweréna iyéna Ísumba áántena séna emá Yúndaa-waasiti kawáágówá óno súwana

³⁴ Ísu séna ení imáyáafinkena sísai ó waásiya simámakaawawa sísai óno súwana

³⁵ Páirati séna kemá ímba Yúndaa-waasi úne. Ení waásiye óraa'-amaan-kisau-waasiye áí'maesa kempá'á tiyáafo nóra ónasawa'iyó súwana

³⁶ Ísu séna kemó kawáá-í'lo úndama ímba marapá'á wéraiye. Kemó kawáá-í'lo úndamo marapá'ó wérainkakaa kesí kísau-waasi tiyááwaisino. Yúndaa-waasi kembá ta'ótoraafó sésa tiyááwaisino sésa ta'ótokaawe. Kemó kawáá-í'lo úndama ímba marapá'á wéraiye súwana

³⁷ Páirati áísai ena séna kawáágówá óno súwana Ísu séna é'a séne. Mindásafe'a marapá'á kumúnana masínkaraimba pó'a arupíse-aaí wésimatimune. Arupíse-aaisafesamo aamoimó owí kesááima wéisaawe súwana

³⁸ Páirati séna nóin-aaíya arupíse-aain-iyó siyáíye.

Ísumba tufuwíyana puwínomo siyáin-aaí.

Mátíyu 27:15-31, Máaka 15:6-20, Rúku 23:13-25

Páirati simásuwena kúwákárúwena Yúndaa-waasisafena séna wemó sáwí'lo uráimbo simásimakaamba saafá únana ímbanifo

³⁹ tíyótaimo

í-tánón-kánáá tintembá moórá-waasi áántaawa'a ándáfakembo awá'ankaundantemba minkánáámó tinká'á Yúndaa-waasiti kawáágóná awá'ankanaumno tísai ena súwasa

⁴⁰ óraaka sésa ímbanifo wembá ímba awá'ánkénda Párápásimba awá'ankao suwaná Párápási tiyéna umént'é'a in-kwáásín-iyé sésa wembá awá'ankao siyáawe.

19

¹ Suwaná Páirati i-wáási simátimuwasa Ísumba áwíyandasamba áwiyonku'-nésa

² óraa'-waasiti kámo'an-iyé sésa áwíyandama owepámai Ísu a'nómpímbá kufé'ankesa naae-únánkwátóí óraa'-waasiti unáánkwátóin-iyé sésa uwánkesa

³ karaánáa'la ankésa moórá-mora wempá'á tésa sésa Yúndaa-waasiti kawáágó óne sésa tiyáántamba

tufúto'naamai uráawe.

4 Tufúto'naamai uwaná aneka'á Páirati kúwákárúwena seyaafá'-wáásísáféna séna ísáaro. Ímba sáwí'o uráintafe'a áí'mae'a túranka'a máánkaraana'a awánaaro. Ímba sáwí'a uráiyé súwana

5 Ísu kúwákárúwena a'nómpímbá áwiyandawara naae-únánkwátóiwara'a kúwákárúwowa Páirati simátimena séna minkwáásigómbá awánaaro súwasa

6 óraa'-amaan-kisau-waasiye áamáán-danka'-i-waasiye awánésa óraaka'-oraaka'a sésa aaraa-táiyá'á tufiyana puwíno suwaná Páirati séna wemá ímba sáwí'a uráimba pó'a kemá ímba tufuwónaumpo kembíwí áí'mae'a aaraa-táiyá'á mátuworo súwasa

7 Yúndaa-waasi sésa wemá séna Maníkón-áánimba úne sémáyáimbanifo kentáásí áamáánko séna miyámó síndawimba tufuwíyana puwíno símakaampimba póta tufuwónaumne suwaná

8 Maníkón-ááninko úne siyáin-aaí Páirati ísówana áfááraumai áá'a úwana

9 naaúmpa'a kunuweréna imaéna Ísumba áísai ena séna nááfakewiya'ono súwana Ísu íséna ímba aái súwana

10 Páirati séna kemó áísai únda nóra séwa ímba aái wésono. Kemó aaimó senasamó ésa awá'ankanaawe. Kemó senasamó ésa aaraa-táiyá'á tufuwíyama puwínone. Mifásí'áémbá tokáumne súwana

11 Ísu séna Maníkómó mifásí'áémbó ímbo ámakainkaka ímba toráásino. Maníkó ámakaifo si'maenamo enká'ó másinkaiwaini sáwí-kisau go ení sáwí-kisau gomba íyáákaraiye siyáiyé.

12 Ísu súwana Páirati mináái íséna séna nóra'iyó ke minkwáásí awá'ankanae'a wéune súwasa Yúndaa-waasi óraaka sésa emó awá'ankemo éma ímba Rómu-kamani-aifa-kawaagoni waási-i'a wéone. Ísu séna kemá kawáágó úne siyáintafena Rómu-kamani-aifa-kawaagomba íyáákanaemo siyáintafe mindásafewe séma ímba awá'ankao suwaná

13-14 Páirati mináái íséna Ísumba áí'maena máapa'a óntan-arumbo akwítukom-barupa'a Yúndaa-waasi-taafinken-awi'a Kápata-marupa'a kumbéna aafimbó maitínkáám-barupa'a kumbéna Yúndaa-waasisafena séna kentí kawáágón-iyé súwana tíyótaimo í-tánón-kánáá aafáyáraamba úwana káfékaamba wááwái kárika'a tinená úwana Páirati Yúndaa-waasisafena séna kentí kawáágón-iyé súwasa

15 ímbaniye sésa óraaka'-oraaka'a sésa aaraa-táiyá'á tufuwíyana puwíno suwaná Páirati tísaí ena séna kentí kawáágómbá aaraa-táiyá'á tufuwónaumno. Míndá tirááiya táiyó súwasa óraa'-amaan-kisau-waasi sésa Rómu-kamani-aifa-kawaago weyáá kentáásí kawáágón-iyé suwaná

16 Yúndaa-waasi-taai go íyáákontafena Páirati séna Ísumba aaraa-táiyá'á tufúworo séna tímakaiye.

Ísumba aaraa-táiyá'ó tufúkáan-aaí.

Mátíyu 27:32-44, Máaka 15:21-32, Rúku 23:26-43

17 Páirati tímúwasa i-wáásí Ísumba áí'maesa tufuwíyan-aaraa-taima wembá ámúwana áuwaata'maena tufuwíyan-aempa'o kúmba mináémpá'-áwí'a a'nónayaantapa Yúndaa-waasi-taafinkemba Kórígótaafa mináémpá'á kuwasá

18 aaraa-táiyá'á aiyayaanka'a tufúsúmaresa kae'-wáásíyái Ísuni séfasefa'-arausampa'a aaraa-táiyá'á tufúsúmaresa Ísumba afufumpimbá tufúsúmarowana

19 Páirati weni kísau-waasisafena séna Ísu Násaretifakewi Yúndaa-waasiti kawáágón-iyé sé'a agaimái a'nónká-táiyá'á máraaro súwasa

20 kaumbo-wáási tááifinkemba Yúndaa-waasi-taafinkene Rómu-waasi-taafinkene Kíríki-waasi-taafinkene agaimarówasa sáwífa'-waasi awánomba tufúwún-aempa'a óraa'-naopa'a ewaa'á wérowasa sáwífa'-waasi mináúfáimá awánésa toráumai isówasa

21 Yúndaa-óraa'-amaan-kísau-waasi Páiratintafesa sésa Yúndaa-waasiti kawáágón-iyé

ímba miyá símai agáinda wemá séna Yúndaa-waasiti kawáágó úne miyá símai agauwó suwaná

22 Páirati séna é'a agaimakúmne siyáiyé.

23 I-wáási Ísumba aaraa-táiyá'á aiyayaanka'a tufúsúmaresa weni unáánkwátói maimaésa éiyainka'a tuwímabaresa moórá-mora-i-waasi éiyain-kwaasi minúnánkwátói maimaésa moórá-ampanta paákákén-únánkwátói ímbo farúmakon-ampanta maimaésa sésa

24 ínta tafeónaumpo sésa ááfésa tíyáananasa nááwa iyáákenawa máiniyo sumbá Maníkón-aai aúfáifimba agaimaréna séna

kesí unáánkwátói tuwímabai maimaésa moórá

kesí ampantarátáfésa ááféma tiyaráawe

siyónka'a pósa i-wáási miyá uráawe.

25 I-wáási miyá uwasá Ísuni waási aaraa-táiyá'ó tufún-taigoni áwáufimba mésa Ísun-anówa úwana wenáúnko Kórópasi awaainkón-áwi'a Máriaa úwana Mágátáraa-naopaken-ininkon-awi'a Máriaa úwasa miyáumai-inimba aaraa-táigóni áwáufimba mérowana

26 Ísu wenanówamba awánéna kembá Yónimba suwánéna anówantafena séna miwá enáánimban-iyé séna

27 kentáféna séna miwá enanón-iyé súwa'a

isé'a kesí naaúmpa'a móankare'a káráwiyaumne.

Ísumo pukáin-aai.

Mátiyu 27:45-56, Máaka 15:33-41, Rúku 23:44-49

28 Minkákembá Ísu imáyáa éna séna seyaafá-kísáú tai'áúmne súmba sáwí-imayaagomo ta'ótokaimpinkemba awátinkaunda-kísau seyaafá-kísáú tai'ásuwaumne séna Ísun-aai Maníkóni aúfáifinkemba paapé índasafena Ísu séna nontáféna sínkáiyé súwana

29 ándá-aran-domba ika-nómbá anaféúmpimbá wérowasa faru-táénama mindómpimbá tu'maésa ofiyen-táemopimba sinúfaimaesa náinkwae sésa Ísun-óika'a mósá márówana

30 Ísu néna séna seyaafá-kísáú tai'ásuwaumne séna a'nómbá kifaena afowan-ayáámpimba wenámútamba to'maréna pukáiyé.

Ísuni awáúfimbá waantáámbo faiyáin-aai.

31 Ísu weyáaríka'a puwúwasa Yúndaa-waasimo saagon-kánáa tíyótaimo í-tánón-kánáa aafáyáraamba úwasa pósa sésa saagaan-kánáará'á puwíyan-kwaasi aaraa-táiyá'á máéfo sésa Páiratimpa'a tésa sésa puwíyan-kwaasi

ímba úwoi tiyúwéwasa aaraa-táiyá'á méraaro. Tísamai ankaisíyasa ááéma puwíyasa taaiyakémbá marapá'á múratuwaaro suwaná

³² Páirati ewé súwasa i-wáási Ísuni séfasefa'-arausampa'o tufúsúmaron-kwaasi tísamai koankaisésa

³³ Ísumba taawánomba é'la pukóntafesa wenaísamai ímba ankáisúwana

³⁴ moórá-i-waasigo Ísuni awáúfimbá waantáántámbá faúwana naewára nonkwará'á kunkáiyé.

³⁵ Mindámo awánáúndawi simátímakaumne. Awáné'a érai'-aai súnnda pó'a isé'la sé'la érai'e sénááwe.

³⁶ Manikón-aai aúfáifimba agaimaréna séna wenayáátámba ímba ankaisónááwe agaimaréna siyónka'a pósa i-wáási miyá uráawe.

³⁷ Moóráfa'a agaimaréna séna waantáántámbó fáiyamba afuwónááwe agaimaréna siyónka'a póna paapé uráiyé.

Ísumbo utaráan-aai.

Mátíyu 27:57-61, Máaka 15:42-47, Rúku 23:50-56

³⁸ Yósepi Árimátíyaa-naopakewi Ísun-aai isówi éna Yúndaa-oraa'-waasi táároi inkaiséna wenáwí'a áwiyotuwena Ísumo puwúnka'a Páiratimpa'a téna séna Ísun-áuma utánáifo simiyó súwana Páirati séna kanaámpó máínone súwana Yósepi Ísun-áuma komaúwana

³⁹ Níkótímási ááéma Ísumpa'o nó'waambo tiyáiwai asaa-wiyúmbó úmbasawemba óraa'-masawemba kae'á maimaéna Yósepimba kóái'maesarai

⁴⁰ Ísun-áuma komaimaésarai ampantafimbá minásáa-wiyúm-básáwénkwará'á kará'lumaesarai tésarai Yúndaa-waasi miyáumaimo utaantembá pósarai miyáumai utarááye.

⁴¹ Ísumbo tufúkáan-aempa'a taai-kisáú wérowana utaráan-ontan-aima ímbo waási utarón-ontan-aima wérowasarai

⁴² saagaan-kánáámá ampáámbán-iyé sésarai minóntán-aima ewaa'á wérontafesarai Ísumba mimpímbá máutaraaye.

20

Ísu pukáimpinkembo iyáfasinkain-aai.

Mátíyu 28:1-8, Máaka 16:1-8, Rúku 24:1-12

¹ Sondaará'á siyarónka'a ímba sán-karowana Máriaa Mágátáara-naopakén-ininko utámakopa'a wéna koawánomba óntan-aigoni óikaken-ontamba maisukówana koawánéna

² awaantanténa Sáimoni Pítaante kenté'a tasimásiména séna kentáási óraakon-áuma óntan-aifinkemba maimaésa nááfara makáao súwakai

³ Pítaae kesé'a utámakon-ontan-aifa'a kónae sékai

⁴ suwaantantékai kówáyamba kemá Pítaamba kóyááke'a aifa'á óntan-aifimba kówánda

⁵ kífae'a ampanta aantemba wéromba awáné'a ímba óntan-aifimba iyáferaawanana

⁶ Sáimoni Pítaa téna óntan-aifimba iyáferéna awánómba ampanta aantemba wérowana

⁷ Ísun-a'nónkákén-ámpánta moórá-aempa'a wérowana awánówa'a

⁸ óntan-aifimba aifa'ó kówándawi iyáfere'a awáné'a sé'la érai'a pukáimpinkemba iyáfasinkaiye séwándanifo

9 Maníkón-*aai* aúfáifimba agaimaréna séna pukáindafinkemba íyáfasinainiye siyáimba ímba ísámai kawé'á ówáyamba
 10 kenkáísí naaópakai kuráuye.

*Ísu paápé úwana Máriaamo awánarain-*aai*.*

Máaka 16:9-11

11 Naaópa'a kówáyana Máriaa óntan-*aigoni* óika'a ména ifi'á wétena kífaena óntan-*aifimba* awánómba

12 kae'-wáásí waén-únánkwátóiwara'a Ísumbo utámakom-*barupimba* mésarai moóráwigo a'nómpá'á maúwana moóráwigo aísamaifa'a méroyana Máriaa tuwánówasarai

13 sésarai meníninkóo nóintafewa ifi'á wétaano suyaná Máriaa séna kesí Fasi'aénkómbá maimaésa nááfara makáao sé'a ímba wéraisá'a wéwanaanumne

14 simásuwena waeréna awánómba Ísu úmbanifo ímba awanéraase úwana

15 Ísu séna meníninkóo nóin-*ifira* wétewa nááwan-*ayaafaawa* wéono súwana Máriaa séna taai-kisáúrá'ó káráwiyaiwai iyé-ímáyáá éna séna emó maimaémo nááfa'o maké simásimiyo. Komaénae súwana

16 Ísu séna Máriaaó súwana méwaerena wenááifinkemba séna Raaponai súmba maanááifínkémhá waé'mai séna kesí Fasi'aénkóo súwana

17 Ísu séna kesifompá'ó iyóndasafe'a úmpo ímba ta'ótoraaó. Kesifárawaisai kosimátíme sé kesifoné kentifompá'á iyúne. Kesí Maníkóné kentí Maníkómpá'á iyúne súwana

18 Máriaa Mágátaraa-naopaken-*ininko* Ísuni kísau-waasi kosimátimena séna Fasi'aénkómbá awánáúmne séna Fasi'aénkómó sún-*aai* simátímakaiye.

*Ísuni waási wembó awánaraan-*aai*.*

Máaka 16:14-18, Rúku 24:36-49

19 Misóndáágóní fenómpinka'a Ísuni kísau-waasi Yúndaa-*oraal*-waasisafena táá'a úwasa naaúmpa'a imésa ontá wisukówana Ísu túranka'a paápé éna séna aáno úmai méraaro séna

20 ayáánarumpin-*afiwara* awáúfín-*áfíwará'á* aráátimuwasa miwítí Fasi'aénkómbá awánésa pósa áfááran-*aamoi* uwánkówana

21 Ísu aneka'á séna aáno úmai méraaro. Kesifomó si'mákaintemba miyáumai kembiwí ti'márána'a kesí kísau komáero séna

22 wenááma áútimena séna Maníkóní Ufaen-*ámútánkómbá* tíménana kesé'a mérainiye.

23 Sáwí-*imayaamo* maitiyuwáíyanamo éna misáwí-ímáyáá tai'áiniye. Ímbo maitiyuwáíyanamo éna misáwí-ímáyáá úwoi waé'wae'a íniye Ísu siyáíye.

*Tómaasi Ísumbo awánarain-*aai*.*

24 Ísu paápé úwasa wení kísau-waasi awánasuwonka'a Tómaasi moórá-*awi*'a Títímási mináwikóní áwáuma amáántágae'a wemá fí'opa'o maémomba

25 túwasa simámesa sésa Fasi'aénkó paápé isatá awánáúmne suwaná Tómaasi séna ayáánarumpin-*afiwara* awáúfín-*áfíwará'ó* awáné'ó ta'ótorekaa sé'a pukáimpinkemba íyáfasinkaiye súsono súwasa

26 afakaeté-no'waamba maisuwésa Tómaasiwara'-*úmai* aneka'á wení kísau-waasiye naaúmpa'a imésa ontá wisukówana Ísu túranka'a paápé éna séna aáno úmai méraaro séna

²⁷ Tómaasintafena séna siyáánarumpimba ta'óto'mai awáné suwáúfimbá ta'óto'mai awáné sé kentáfé karo'é sénafainifo érai'e siyó súwana

²⁸ Tómaasi séna kesí Fasi'aénkóo emá kesí Maníkó óne súwana

²⁹ Ísu séna ááéma ímba suwánarempo karo'é siyáandaniye. Káfé'a suwánánda po érai'e wésene. Ímbo suwánaawimo ésa érai'emo sésamo timankúnkúmbo ésa aamoí isaná tirunkó kawé'á íníye Ísu siyáíye.

³⁰ Ísu wení kísau-waasi súrankata fí'o-fi'on-kisau-waame'a aráásimuwata tuwímbai maankwándááífimbá ímba agaimakáundanifo tuwímbai agaimakáumne.

³¹ Ísu Maníkón-ááninko póna wemó iyáfasinankaraiwain-íye sé'a maanáúfái agaimakáumpo Ísun-aaisafesa timankúnkúmbo ónááwe. Miyámó timankúnkúmbo ésa Ísuwe'a kááísamai maé'mae'a ónááwe sé'a maanáúfái agaimarúumne.

21

Afakaeté-waasi Ísumbo awánaraan-aii.

¹ Ánaaemba Táipíriyasi-waaunkoni áwáífa'a Ísu miyáumai paapé úwasa wení kísau-waasi awánaraawe.

² Wení kísau-waasi túwaandu uwái miwí túwí'a Sáimoni Pítaawe Tómaasi moórá-awi'a Títimásiye moóráwigo Káíriri-aempakemba Kéna-naopakemba kwaanigon-awi'a Nátániyeriye Sépétin-ááninkaiye fí'on-kae'-waasiye miyáumai-waasi túwaandu uwaná

³ Sáimoni Pítaa simátimena séna mófáá'a kotoránae'a kúne súwasa kesááwará'á montá kónáisiye sésa nompín-táómpimba iyátesa kumbá nó'waamba mófáá'amai wima'wima'-umbá ímba mófáá'a torówana

⁴ siyarónka'a Ísu nonáwáífa'a mérowasa ímba awánaraawe uwaná

⁵ Ísu séna iyámpóisono. Mófáá'a tokáao súwasa ímbaniye suwaná

⁶ Ísu séna mare'mare'-únámbá tiyáánúrapa'-aempa'a nompímbá túwéwana kumína'a mófáá'a tóráaro súwasa wemó súnthen-umba sáwífa'-mofaa'a tórówana mindómpín-táómpimba ímba kanaa'á máráaraantamba éna ówitowa'a

⁷ kemá Pítaantafe'a sé'a epínda Fasi'aénkón-íye séwánana Pítaa mináái iséna kisaumo maíndasafena paákákén-únánkwátóimo faú'maromba minúnánkwátói maimái úmaena nompín-táómba tuwéna nompímbá ásáfena nonáwáífa'a kúwana

⁸ nonáwái ewaa'á wérowata fí'on-kwaasisa mindómpín-táómba maimaéta mare'mare'-únámbá tafisímaeta kówándasa

⁹ nonáwáífa'ó ásáfaawandasa iyamá wégowana mófáá'wara tónkwará'á wégaawata awánááwánanasa

¹⁰ Ísu séna tóráám-bofaa'a tuwímbai maimaé'a teró súwana

¹¹ Sáimoni Pítaa nompín-táómpimba iyátana mare'mare'-únámbá tafisímaena nonáwáífa'a mámarowana óraa'-mofaa'a 153 mofaa'a wéna sáwífa'-mofaa'a wérombanifo mare'mare'-únámbá ímba tararówana tafisímaena nonáwáífa'a mámarowana

¹² Ísu simásimenasa séna tamandaaró súwata nááwa'ono séta áísai ónae séta ówándasa ímba áísai eta Fasi'aénkó iyé-ímáyáá ówánanasa

¹³ Ísu mófáá'wara tónkwará'á maimáisa simakaiye.

14 Ísu pukáimpinkemba íyáfasinkena kae'-í'a paapé uréna kaumbogóntá aneká awánaraumne.

Ísu Pítaantafena kesí waásiya'a káráwiyuwomo siyáin-ai.

15 Tómbá násúwówana Ísuma Sáímoni Pítaantafena séna Yónin-ááninko Sáímoniyo. Miwí iyáákewa enarumbá wésimeno súwana séna ewé Fasi'aénkóo en-ímáyáámó unda é'a suwánaraane súwana Ísu séna kesí sipisípi-araaka'a káráwiyuwo séna

16 aneka'á Ísu áísai ena séna Yónin-ááninko Sáímoniyo. Ken-ímáyáá wéono súwana séna ewé Fasi'aénkóo en-ímáyáámó unda é'a suwánaraane súwana Ísu séna kesí sipisípiya'a káráwiyuwo séna

17 kaumbo-í'a Ísu

áísai ena séna Yónin-ááninko Sáímoniyo. Ken-ímáyáá wéono súwana kaumbo-í'a áísai ena súntafena Pítaan-arunko umbaí tówana séna Fasi'aénkóo seyaafá-tántáá'á é'a awánaraandasafe en-ímáyáámó úndawara'a é'a suwánaraane súwana Ísu séna kesí sipisípiya'a káráwiyuwo.

18 Érai'a simáme'a sune. Emá aú-waasi méraanda po ení unáánkwtóí ane'maké ení imáyáfinkemba úwoi wénompo waurámbó kéma enayáamba fárútuwenasa ímbo embó arááimo táíndafa'a máankanaawe Ísu séna

19 minááimó sumba Pítaamo miyáumai puwéna mindá Manikón-áwí'a mósá maráínone séna Pítaantafena séna kesirááíma wauwó siyáíye.

Ísunte Yóninte-taai.

20 Ísu Pítaantafena súwana Pítaa kowaeréna moóráwigomba awánarai. Ááéma tómbó nopa'á Ísuni ewaa'á ména séna Fasi'aénkóo nááwa ení pintaru'-wáásí íniiyo siyáiwaimba

21 Pítaa kowaeréna awánéna Ísumba áísai ena séna Fasi'aénkóo minkwáásíndó súwana

22 Ísu séna kemó sé'lo wemá úwoi maambárará'á méraina'a kemá kumónaumnemo sendamá ímba endén-ifo kendén-íye. Emá kesirááíma wauwó Ísu súwasa

23 wení kísau-waasi ímba kawé'-úmaji ísonkakemba sésa wemá ímba puwíníye sésa simátíma'mae kuwaná Ísu miyán-áái ímba siyáimbanifo wemá úwoi méraina'a kemó kumónaumnemo sendamá ímba endén-íye Ísu siyáíye.

24 Ímba puwíníyemo siyáan-kwaasi kemá Yóni úne. Mináái simátíme'a aúfáífmba agaisuwaúnda mináái érai'-aain-íye.

25 Ísumo maiyáin-kísau tuwímбай agaé'a tuwímбай ímba agaiyáunda pó'a seyaafá'ó agaisuwé'ó é'a seyaafá'-márámá faráátasuwaunafo sé'a sune.

Kemá Yóni súnda-ai tai'áiye.

Aantá-waasi

Ísu wiyómpa'a iyówana Rúku kae'-wáái-áátáiyá'iyó miyáumai-atai maisuwéna maanáái agaimakáiyé. Maníkómpá'ó iyíyan-amba Yúndaa-waasiti ámáán-aaí isaná Ísuma marapá'ó kunkáinka'a wenááisafesa timankúnkúmba ésa wenká'á kááísamai méraan-amban-iyé. Maníkóní ámútanko Ísuni kísau-waasiye wení aampa'ó kun-kwáásíyé fasi'aémbá timúwasa Ísun-aaí aifa'á Yúndaa-waasi Yérúsaremufa'ó mérowi simátimúwasa minááisáfesa timankúnkúmba ésa wenká'á kááísamai mérowi Yúndaa-waasiti marafá'á fi'on-daopimpa'a kosimátimakaawe. Minkákémbá tuwímbai fi'om-barafaka'a Yúndaa-waasiye fi'o-fi'on-kwaasiye kosimátin-tasimatin-uraawe. Rúku miyán-áái agaimakáiyé.

Aantá-waasiti kísau mo máiyáan-aaí.

¹ Tíófírásíyo maankwándááifímbá moórá-aaí sénaumpo isaaó. Aifa'-wándááifímbá Maníkó Ísumba ai'marówana marapá'ó kunkáin-aaíwara kísau kumbaiyáin-aaíwara aaimó siyáin-aaíwara afufumpimbá seyaafá-kísáúmó máiyáinkwara'a komaé tamae úmai wení kísau marapá'á tai'ówana

² Maníkó kunaiyówana wiyómpa'ó iyáin-aaíwara'a aifa'-wándááifímbá agaimakáunda isa'á maankwándááifínkwará'a agaimarúmpo isaaó. Ísu kesí aantá-waasiye séna wemparí'a úmakaiye. Ísu ímba wiyómpa'ó iyónka'a Maníkóní Ufaen-ámútánkóní fasi'aénkwará'á ména aantá-waasi wení ámáámba simátimakaiye.

³ Ísu pukómpinkemba iyáfasinena kae'-wáái-kánáá 40 kanaa moórá-morakanaa paápé uréna wenáuma kawé'-úmai aráátimuwasa awánésa sésa érai'a Ísu pukáimpinkemba iyáfasinena méraiye suwaná paápé urónka'a Maníkó wení waásimo kawáánin-aaí simátima'maena iyáiyé.

⁴ Moórá-kanaa túwaandu uréna tómbá wénowana Ísu paápé éna séna maanká'á Yérúsaremufa'a ímbo túwémba aáno mé'a kesífo kesí ámútamba timénaumnemo óraaka siyáimba wéamu'mare'ó méraanana úwoi tímíno. Mináái é'a simátime'a sune.

⁵ Yóni nombá maitinkaraimbanifo kárika'a Maníkóní Ufaen-ámútánkó kumbéna óraa'a uwátinkainifo amu'maré'a méraaro Ísu siyáiyé.

Maníkó Ísumba kunaiyówana iyáin-aaí.

⁶ Órífi-omapa'a Ísuwe aantá-waasiye túwaandu ésa Ísumba áísai esa sésa Fasi'aénkóo káféra Rómu-kamani-waasi ti'mátuwewa Ísareri-waasisa kawááninono suwaná

⁷ Ísu séna moórá-kanaamo tinda káféra'i aánora'iyó Maníkó wení imáyáafinkemba miyá íníye. Kawe-kánááwé sáwí-kanaawemo paápé inda Maníkó wení imáyáafinkemba miyá íníye. Miyán-kánáámó tinda kári'-aainifo

⁸ kemó sendá óraa'-aain-ifo isáaro. Maníkóní Ufaen-ámútánkó kempá'ó kumínda wení fasi'aénkó tirumpimbá óraa'a uwátinkaina'a kesááiwara kentáfé'wara'a simátime'a Yérúsaremu-naopa'e Yúndiyaa-aempa'e Sámériyaa-aempa'e seyaafá'-aémpá'á kosimátima'mae'a nóro

9 Ísu simásuwowasa awánomba Maníkó Ísumba kunaiyówana ainánkó Ísumba káátaguwasa ímba awánowana

10 Ísumo iyúmba wíyómpa'a karátuwesa mérowasa minúwóiyáán-úmai kae'-wáási waén-únánkwátói úmaesarai ewaa'á mésarai

11 sésa Kárirí-aempaken-kwaasisono. Ímba wíyómpa'a karátuwe'a méraaro. Awánaawanamo Maníkó kunáiyáísanamo wíyómpa'o íyínten-úmai aneka'á miyáumai kumíníye siyááye.

Yúndasini kísaura'o iyámaiain-ai.

12 Mindárai simásúwóyasa aantá-waasi Órífi-omapa Yérúsaremu-nao'-ewaa'-omapa'a tuwésa Yérúsaremu-naopa'a kouwerésa

13 méron-daumpa'a afófumayaataan-ndaumpa'a imésa miwí Ísuni aantá-waasi moórá-mora-waasi-tuwí'a Pítaawe Yóníye Yémísiye Énduruwe Fírípiye Tómaasiye Pátóromiyuwe Mátíyuwe Áráfiásin-ááninkon-awí'a Yémísiye moóráwigo wemá Rómu-kamani-waasi tí'mátuwanáe siyáiwain-awí'a Sáímoniye moóráwigo fí'on-Yemisín-aaninkon-awí'a Yúndasiye miyáumai-aanta-waasi

14 tatúwaandu untembá inai sé'ómbani. Minkwáásísóné tuwímbai-iníntone Ísun-anówawe Ísun-áfá'awaawiye tatúwaandu urésa inai sé'ómbani.

15 Inai símasima'á wésa moórá-kanáa sáwífa'-waasi 120 waasi Ísuni waási tatúwaandu urówana Pítaa iyáfasinena simátimena séna

16-17 kesí waásisono. Naaófá'á Maníkóní Ufaen-ámútánkó kentáá síwá'nágon-awí'a Téfitimba simámena Yúndasi-aii súwana agaimakáimba póna mináái paapé íníye. Ááema kentáásáfénawe Yúndasintafenawe Ísu kesí kísau máéro séna saántowata aantá-kísausa maiyáumne. Ánaaemba Yúndasi tí'maena túwasa Ísumba ta'óto'maesa ándáfa'a ánkaraawe.

18 Yúndasi misáwi-kísáúgóní méyámbá óntamba maiyéna maramá méyanuwasuwana mimbárafá'á ándama maiyéna weyáaríka'a waanda'á faréna ámu'á tufáнкуwana ayánaruntomba marapátá kunkturáíye.

19 Yérúsaremu-faken-kwaasi isésa miwí tááifinkemba mimbáragón-áwí'a Akendamafa'an-íye sésa waé'mai-awí'a naae-márafá'án-íye siyáawe.

20 Énifo imó agaimakón-aufaifimba Téfiti agaimaréna séna wení naambá tu'nambá ínasa mimpímbá ímba waási wéwawe

agaimaréna séna moóráfa'a agaimaréna séna wení kísaura'a moóráwigo iyámainiye agaimaréna siyónka'a póta

21-22 moóráwigo Yúndasini kísaura'o iyámaidawimba saafá úmaisa aiyánaumne. Ísu Káráísiti pukáimpinkembo iyáfasinkain-aii weséta táásái úmai simátima'maeta kondasá póta Yóni nombá wémaitinkowana Ísu kísau moóbarena maiyówata kuré-tiyeta úmae wénowanana Maníkó Ísumba kunaiyówana wíyómpa'a iyúwasa awánaraawifinkemba moóráwigomba aiyáananasa wemá Yúndasimo tukáin-kísau iyámainiye Pítaa simásuwowasa

23 isésa kae'-wáási túwí'a tésa moóráwigo kaumbo-áwí'ó simánkaraawi moórá-awí'a Yósepi moórá-awí'a Pásapasini moórá-awí'a Yásítasi úwana moóráwígon-awí'a Mátáyási mindárai-tuwí'a tásuwesa

²⁴ inái sésa Fasi'aénkóo seyaafá'-wáásítí imáyáa awáné tirumbá tuwáné minkáé'-wáásifinkémbá nááwa Yúndasini kísau aantá-kísau íyámainiyo aráásimínata awánaano.

²⁵ Yúndasi wení kísau ifátuwena puwéna wení kisaugoni méyámbá sáwí-marupa'a kunkáiyé sésa

²⁶ inái simásuwesa kae'-wáási túwí'a kae'-wándááífimbá agaimái anaféúmpímbá ufé'márówana moóráwigo moórá-wandaai mósá maiyéna awánómba Mátáyásiye sésa agaimárówana aantá-waasi sísamaifakemba moórá kumbaimái-waasifimba kogísau maiyáiyé.

2

Maníkóní Ufaen-ámútánkó kunkáin-ai.

¹ Ánaaemba tómbá fáká'mai Manikóntáfésa ísámai kaundánae sésa túwaandu un-kánáá túwasa Ísun-aaisafesa timankúnkumbo uwái seyaafá'a mimbórá-náúmpá'a túwaandu urówana

² minúwóiyáán-úwana wíyómpakemba óraa-fiyundaraamba torówasa wéisowana méron-daumpa'a kuména ówitowana

³ iyaronkáán-tántáá'á paápé uréna tafántafan-ena moórá-mora-waasi tinepimpá'á wété úwana

⁴ Maníkóní Ufaen-ámútánkó tirumpimbá óraa'a uwátinkowasa mérowana Manikóní ámútanko fasi'aémbá timúwasa fi'o-fi'on-kwaasi-taafinkemba siyáawe.

⁵ Tómbá fáká'mai Manikóntáfésa ísámai kaundánae sésa túwaandu un-kánáá túntafesa Yúndaa-waasi Manikón-imáyáa mósá márówi fi'o-fi'om-barafakemba Yérúsaremu-naopa'a tatúwaandu urówana

⁶ fiyúndáraambo torónka'a isésa mindámbó wéropa'a tatúwaandu uwasá miwí tááifinkemba wésuwasa isésa táátafesa ésa

⁷ áfááraumai imáyáa ésa sésa wésewi seyaafá'a Kárírifakewi mináái wésewin-owe sésa

⁸ moórá-mora-waasi sésa kesááifinken-aiye simásaraawe.

⁹ Kesáámá tuwímbai Páátiyaa-marafakewisa únasa tuwímbai Míndiyaa-marafakewisa únasa tuwímbai Írámu-marafakewisa únasa tuwímbai Másépótemiyaa-marafakewisa únasa tuwímbai Yúndiyaa-marafakewisa únasa tuwímbai Kápándósiyaa-marafakewisa únasa tuwímbai Póntási-marafakewisa únasa tuwímbai Ésiyaa-marafakewisa únasa

¹⁰ tuwímbai Fírísiyaa-marafakewisa únasa tuwímbai Pámpíríyaa-marafakewisa únasa tuwímbai Ísípi-marafakewisa únasa tuwímbai Rípiyaa-marafakewisa Sáírini-maragoni ewaakéwisá únasa tuwímbai Rómu-naopakewisa miyáumai-naopakemba tatúwaandu ésa

¹¹ Rómu-naopakewisa tuwímbai Yúndaa-waasisa únasa tuwímbai fi'on-ampa'a tuwéta Yúndaa-amaan-ampata wéaraaiwaeta éniyo tuwímbai Kírítí-marafakewisa únasa tuwímbai Árépiyaa-marafakewisa tatúwaandu uráunasasa Manikó kawé-kísáú maiyáin-ai wésesa moórá-mora-waasi kesááifinkenta sewatá wéisaumne sésa

¹² táátafesa ésa áfááran-imayaa ésa isaisa ésa sésa mintántáákóní áwáuma nóra íníyo suwasá

¹³ tuwímbai wíyáái ésa sésa miwí uwóí'o on-dómbá nésa uwóí'a ésa fi'o-fi'on-kwaasi-taafinkemba

wésewe siyáawe.

Pítaamo simátimakain-ai.

¹⁴ Simásúwówana aantá-waasi 11 waasi íyáfasinompimba Pítaa íyáfasinena túwaandu urón-kwaasisafena óraaka'a simátimena séna kesí Yúndaa-waasiono. Yérúsaremu-naopaken-kwaasiye fí'om-barafaken-Yúndaa-waasiye ísáaro. Kárírifakewi fí'o-fí'on-kwaasi-taafinkembo wésewini áwáuma simátimumpo ísáaro.

¹⁵ Uwóí'o on-dómbá nésa uwóí'a owémó sembá minkwáási ímba uwóí'a wéowe. Waási nó'waamba uwóí'o on-dómbá nésa uwóí'a wéofó káfé'a aafáyáara'-aantembanifo minkwáási ímba uwóí'a wéowe. Mintántáákóní áwáu maarán-íye.

¹⁶ Naaófá'á Maníkón-ai simátimakowin-awi'a Yóweri agaimaréna siyáin-ai wépaape-íye. Maarán-áái agaimaréna séna

¹⁷ Maníkó séna ánaaen-kanaa maará ónaumne. Kesí ámútambo seyaafá'-wáásímó tíménda kentáánintone kentiyáámúntone kesáái afora'á simátimenaawe. Kentí ifó'-wáásíyé waurán-kwáásíyé kaaimbá awánánaáwe.

¹⁸ Érai'a minkánaará'á kesí ámútamba kesí kísau-ininakwa'o tíménda kesáái afora'á simátimenaawe.

¹⁹ Wíyómpa'e marapá'é fí'o-fí'on-kísau-waame'o ondá naawará iyawará óraa'-umunkwara'a paapé íniye.

²⁰ Aafáúg kumeu'á ínana wíyónko naaerírí'a ína'a miyámó ondá kesí fí'o-fí'on-kanaa sámó kain-kánaámó paapé índa

²¹ kentáfésamo Fasi'aénkówémó síyawi sáwí'o úmaimo mérempinkemba kawe'-ámpá'á

métinkanaumne Maníkó siyáíye

Yóweri agaimaréna siyáíye Pítaa mináái simátimena

²² séna Ísareri-waasiono. Senda-áái ísáaro. Maníkó Ísumba Násaretifakewimba fasi'aémbá amúwana simámakain-kísau maéna kawe-kísáú fí'o-fí'on-kísau-waame'o uráimba kempímbó úmba awánaraawe.

²³ Naaófá'á Maníkó imáyáamo éna miyám-biya ónaumnemo siyáinka'a pósa tuwímbai Ísumba áí'mai kembiwí tímúwa'a tufuwónae sé'a sáwí-waasi tímúwasa áí'maesa aaraa-táiyá'á tufúwana puwúmbanifo

²⁴ Maníkó pukómpinkemba íyáfasinankaraiye. Pukéna puwí-áwáúgómá ímba kanaa'á ta'ótorowana Maníkó Ísumba faú'ankowana pukómpinkemba íyáfasinkaiye.

²⁵ Mindásafena naaófá'á kentáá síwá'nágon-awi'a Téfiti Ísun-ai agaimaréna séna

aasiyaasí Fasi'aénkó kesé'a méraisa'a awánaraumne. Wemá áfomba faiyáisa'a pó'a ímba sáwí-imayaa wéune.

²⁶⁻²⁷ Mindásafe'a kesirumbá kawe'á uré'a Maníkón-áwí'a mósá wémaraumne. Púwón-aempa'a kesimambá ímba mósiyuwainone. Kesirumbá ámakaundawi ení kísau-waasi únda po pukémpa'a ímba másiyuwenana súma kawáá'a íniye. Mindásafe'a méraunda pó'a imáyáa é'a púwóndafinkemba íyáfasisinkainiye.

²⁸ Púwíndafinkemba íyáfasine maé'mae'a ínone séma kesé'a méraanda póna kesirunkó kawe'-úmai óraa'a ína'a ménaumne

Téfiti agaimaréna siyáíye Pítaa mináái simátimena séna

29 kesí waásisono. Kentáá síwá'nágon-awi'a Téfitin-aii afora'ó simátimunda wemó agaimakáimba ímba wesáféna siyáíye. Wemá puwúwasa utámakowa'a wení mararaambá é'a awánaraamba póna agaimakáimba ímba wesáféna siyáíye.

30 Naaofá'á Manikó séna Téfitimo kawáá ménamo uráintemba moóráwigo minákúmpákéwí anondáara'a kawáámá méniye Manikó siyáimba Téfiti Manikón-aii simátimakaiwai póna wemá séna Manikómó siyáin-aii érai'a paápé íniye Téfiti siyáíye.

31 Téfiti Manikómó ánaaembo índa-imayaa éna séna Manikómó íyáfasinankaiwai Káráisiti puwíndafinkemba íyáfasinainiye súntafena séna pukén-aempa'a ímba móauwainana áuma kawáá'a íniyemo

Téfiti súmba

32 mindá Ísuntafena siyáíye. Énifo Manikó Ísumba pukómpinkemba íyáfasinankowata éta awánaraumne.

33 Manikó kuná'imaena óraa'-waasi póna ayáánúrapa'a fasi'aén-áémpá'á móankenana wení Ufaen-ámútambá ámakaiye. Afowámó séna érai'a kesí ámútamba aménaumne siyáintemba ámakaisana wení ámútamba kembá símakaimba wéise'a suwán'é'a wéowe Pítáa mináái simátimena séna

34 Téfiti ímba wiyómpa'o iyáiwai séna

kesí Fasi'aénkóntáféna séna Manikó séna kesiyáánúrapa'a fasi'aén-áémpá'á mara'á ména'a

35 ení namuro-wáási íyáákaanasa miwí tai'ánaáwe

Téfiti siyáíye. Wemá ímba wiyómpa'o iyáiwai póna wesáféna ímba siyáíye.

36 Énifo kembiwí aaraa-táiyá'á tufúkáawintafena Manikó séna kemá íyáfasinankaundawi Káráisiti éna Fasi'aénkón-iyemo Manikó siyáimba pósa Ísareri-waasi kawé'-úmai isáaro Pítáa simátimuwasa

37 ísómba tirunkó umbái tówasa Pítáane aantá-waasisafesawe sésa sáwíta uráumpo nóra ondasáfénawa síyó suwaná

38 Pítáa séna kembiwí misáwí-ímáyáá tínaaemba uwáme'a Manikómpá'á té'a Ísu Káráisitintafe'a isámai nombá máéro. Mindásafena kentí sáwí-imayaa maitiyuwéna Manikóní Ufaen-ámútambá úwoi timíniye.

39 Manikó kempá'á terómó sindawí kesí ámútamba timénaumne Manikó siyáimba pósa kembiwíyé kentíráátone fí'o-fi'om-barafakewiye fasi'aén-áái siyáíye Pítáa siyáíye.

40 Pítáa simátimena fí'o-fi'on-aii kawé'-ááiwará'á simátimena óraaka'a séna káfé'lo sáwí-waasi méraawimo é'a sáwí-meyamba maenááwe. Kemá káfé'la sáwí-ampa'a tuwé'lo é'a ímba sáwí-meyamba maenááwe Pítáa súwasa

41 sáwifa'-waasi isésa wenáaisafesa érai'e sésa nombá wémaesa minkánáá sáwifa'-waasi 3,000 waasi Ísun-aaisafesa timankúnkúmba uwasa Ísuni waási sáwifa'-waasi-i'la ésa

42 túwaandu uwáfa'a iyésa aantá-waasi Ísun-aii simátíma'imaesa waafán-kwáási wéiyesa moórá-mora-waasi wétuwa'nai-esa Ísuntafesa isámai aráá-tomba wénesa inái símae iyáawe.

43 Inái símaesa wéiyesa miyámó umbá aantá-waasi kawé-kísáú fí'o-fi'on-kisau máúwasa pósa seyaafá'nánká táátafesa uwasa

44 Ísun-aaisafesa timankúnkúmba uwái mimbórá-ímáyáá wéesa túwaandu wéesa ímáyáá ésa kentáási moparawímbá waafání'an-iyé sésa

45 miwítí marawé miwítí moparáwíné fi'on-kwaasi timésa óntamba maiyésa tuwínkaa'-úmai ímbo makón-kwaasi timésa

46 aasiyaasi-kánáá Yúndaa-waasiti óraa'-amaan-daumpa'a Maníkóntáfésa ísámai túwaandu wéesa fi'owiti naaúmpimpa'a komésa Ísuntafesa ísámai aráá-tomba wénesa tirumbá kawé'-úmai mésa tómbá tuwínkaa'-úmai tíma'mai wénesa

47 Maníkón-áwí'a mósá márówasa seyaafá'nánká tuwánésa miwísáfésa kawé'á wéowe suwaná sáwí'o urómpinkemba aasiyaasi-kánáá Fasi'aénkó tuwímбай kawé'-ámpá'á métinkowasa Ísun-aaisafesa timankúnkúmbo uwáiyé túwaandu uráawe.

3

Pítaa aísamai kawé'ó uwánkarain-ai.

1-2 Moórá-waasi anówa ma'ánkarompinkemba aísamai pukón-kwaasigo mérowasa aasiyaasi-kánáá áí'maesa óraa'-amaan-dankoni ontará'á áwí'a sásá'-óntará'á móankarowana ména óraa'-amaan-daumpa'o iyún-kwaasisafena óntantafena inaimó

sún-kwaasi méronka'a óraa'-amaan-daumpa'a Pítaae Yóniye'a iyúyana aafáúmó andeiyónka'a Maníkómpá'á inaimó sen-kánáará'á iyúyana

3 tuwánéna séna óntamba símékaiyo súwasarai

4 túramba afuwésarai Pítaa séna kenkáí suwánaao suyaná

5 siméyááye-imayaa éna tuwánówana

6 Pítaa séna óntamba ímba tokáumpo Ísuni fasi'aéntámbá kawé'á uwánkanaumne. Ísu Káráisiti Násaretifakewin-awika'a sune. Íyáfasine aítaao sune Pítaa simásuwena

7 yaáánurapa'a ta'óto'mai iyáfasinankowana aísauone aísarune kawé'á úwana

8 iyáfasinkwena ásáfaraa táúfaraa'a éna aamoí éna Maníkón-áwí'a mósá wémarena mindáraise'a óraa'-amaan-daumpa'a

9 weyáárika'a marapá'á iyéna Maníkón-áwí'a mósá márówasa seyaafá'-wáásí wánésa

10 sésa miwá aasiyaasi-kánáá óraa'-amaan-dankoni sásá'-óntará'á ména óntan-inai símasima'o iwáín-iyé sésa táátafesa ésa weyáárika'a marapá'ó iyúntafesa tiyáamba pikinesa táátafesa uráawe.

Pítaa simátímakain-ai.

11 Weyáárika'a iyéna aamoí éna Pítaante Yóninte tine'á ta'ótorowasa seyaafá'-wáásí táátafesa ésa miwífá'á tóso ésa óraa'-amaan-daumpa'a Soromoní áuwimaimo úmakopa'a tóso uwaná

12 Pítaa tuwánéna séna Ísareri-waasisono. Mintántáátáféna ímba táá'a íno. Ímba kenkáí káá'a súffáero. Ímba kenkáísí fasi'aénkó kawé'-úmai arupése úmai mékai wéufo

13 Maníkóní fasi'aénkó miyá wéisana minkwáásigó weyáárika'a wéniye. Miyá uráintafena Maníkó Ísun-awí'a mósá maréna kentáá síwá'ná Émbaramuwe Ásáakiye Yékopuwe miwítí Fasi'aénkó wení kísau-waasigon-awí'a Ísumba póna mósá makáiyé. Énifo Ísumba áí'mae'a Rómu-kamani-kawaagon-awí'a Páiratimpa'a kuwaná Páirati séna faú'ankanae súwa'a a'áo siyáawe.

14 Kawe'-wáásí arupíse úmai méron-kwaasigontafe'a a'áo sé'a moórá-waasi tufúwana puwúwasa ándáfa'a áúkon-kwaasigontafe'a faú'anakaao siyáawe.

15 Miyá uráantafe'a aú'ia úmai maé'mae'o íyawini áwáu-waasi kemá tufúwana pukáimpinkemba Manikó íyáfasinankowakai awánarauye.

16 Awánarauyawi Ísun-awikoni fasi'aénkó aísaimo pukáin-kwaasi fasi'ánkáisa'a wéawaraawe. Ísu kenkáisi simankúnkumba wéuwasinkaisana minkwáási kawe'-úmai wénisa'a wéawanaawe Pítáa siyáiyé.

17 Pítáa mináái simátimena séna kembiwíyé kentí kawáá-wáásísé ímba awánamai Ísumba kawe'á uré'a tufúkáawe.

18 Naaófá'á Manikó wenáái simátimakowisafena séna simátimé'a sune. Kemó íyáfasinankaandawimba sáwi'a uwánkanaawe Manikó siyónka'a póna kembiwí Ísumbo uráamba mináái paapé uráiyé.

19 Mindásafe'a kentí sáwi-imayaa tínaemba uwáme'a Manikómpá'á tíyana Manikó kentí sáwi-imayaa maitiyuwáiniye.

20 Moórá-mora-kanaa Fasi'aénkó wení fasi'aémbá timína'a wesé'o méraiyantafe'a kentí sáwi-imayaa tuwé'a

Manikómpá'á teró. Manikó túwa'nai ínkwaé séna íyáfasinankaraiwaimba Ísumba ai'maránana kumíndasafe'a kentí sáwi-imayaa tuwé'a Manikómpá'á teró.

21 Ísu wíyómpa'a iméraitimba póna ánaaen-kanaamo éna seyaafá-tántáá'á aú'io índa-kanaa aneka'á marapá'á kumíniye. Naaófá'á Manikó mináái simátimuwasa Manikón-aaimo ísón-kwaasi kawe'-wáásí iséa simátímakaawe.

22 Manikón-aai simátimakowin-awi'a Mósesé séna Manikó kentí Fasi'aénkó kembá kesí kísau mauwó séna si'mákainten-úmai Manikón-aaimo simátimindawimba keándáfakemba moóráwigomba ai'maránana wenáái simátiminasa isánááwe.

23 Ímbo isáiyawimo éna Manikó wení waásifinkemba ti'mátuwena tínkaminasa puwónááwe Mósesé siyáiyé.

24 Manikón-aai simátimakowin-awi'a Sámúwéri simátimakonka'a ánaaen-kwaasi simátimé'ontemba maami kífé-kanaa wépaape-iyé.

25 Naaófá'á Manikó kentáá siwá'nán-awi'a Émbaramunfafena séna enándáfakén-kwáásísáféna seyaafá'-máráfakén-kwáásí kawe'á uwátinkanaumne Manikó óraaka siyáiyé. Émbaramun-andafaken-kwaasi owaná póna kembiwísáféna Manikó mináái óraaka siyáiyé.

26 Miyáumai Manikó Ísuntafena kesí kísau mauwó séna ai'marówana kempimbá kunkáiyé. Seyaafá'á kentí sáwi-imayaa tínaemba uwámíyana aifa'á kembiwí kawe'á uwátinkaindasafena kempimbá kunkáiyé Pítáa Ísareri-waasisafena siyáiyé.

4

Pítaante Yóninte aaiimbó maitínkaraan-aii.

1 Óraa'-amaan-daumpa'a Pítáae Yóniye wésimatimuyasa ámáán-kisau-waasiye ámáán-danka'o káráwiyowiye Sátúsi-amaan-aaimo sun-kwáásíyé tóso ésa

2 miwí táái taisésa aaisambá suwasarái mindárai Ísu pukáimpinkembo íyáfasinkain-ai simátímúyasa úwoi-waasi isésa sésa Ísu pukáimpinkembo íyáfasinkaintafesa seyaafá'-wáási pukémpinkemba íyáfasinanaawe suwasá mináái isésa karo'ésa sésa aaisambá sésa

3 mindárai ta'ótoresa sésa fénáimba póta aafáyáarata aafintá maitinkánaumne sésa kawáá-wáási ándáfa'a tínkómbanifo

4 úwoi-waasi sáwifa'a 5,000 waasi mindárai-taaisafesa timankúnkúmba uráawe.

5 Aafáyáara'a aafimbá maitinkánaumne sésa waiyómba aafáyáara'a Yérúsaremu-naopa'a Yúndaa-kawaa-waasiye óraa'-waasiye ámáambo sun-kwáásiyé miyáumai-waasi miwí táái isánae sésa túwaandu ésa

6 aifa'-ámáán-káwáágón-áwí'a Ánásiye wení akún-ándá-wáásiyé Káyafaasiye Yóniye Árékísandaawe túwaandu ésa

7 Pitaante Yónte táántowasaraí tuyasá tísai esa sésa aísamaimo pukáin-kwaasi nóra urááyo. Nááwani fasi'aená kenkáífimbá wéraisakaiya kawé'á uwánkaraayo. Nááwan-awira sékaiya kawé'á uwánkaraayo suwaná

8 Maníkóní Ufaen-ámútánkó wempimbá óraa'a uwánkowana Pítaa séna Ísareri-kawaa-waasiye óraa'-waasiye isáaro.

9 Aísamaimo pukáin-kwaasi kawé'ó uwánkaraundasafe'a wésisai-owe. Nóra séra kawé'ó uwánkaraundasafe'a wésisai-o.

10 Afora'ó simátíménda kembiwíyé seyaafá'-Isárerí-wáásiyé isáaro. Ísu Káráisi Násaretifakewimba

aaraa-táiyá'á tufúwówana Maníkó pukómpinkemba íyáfasinankaraiwimba wenáwíka'a súyana wení fasi'aénkó minkwáási kawé'á uwánkáísana kempimbá kawé'-úmai méraisa'a wéawanaawe.

11 Maníkón-ai aúfáífimba Ísun-ai agaimaréna séna óntan-dambo on-kwáási moórá-ontantafesa sáwí'an-iyé sésa maisukáawe.

Ánaaemba minóntánkó áfonkaamba uráiyé

mináái Ísuntafena agaimaréna siyáiyé.

12 We aantemba sáwí'ó úmaimo méraampinkemba kawé'-ámpátá méwésinkaiye. Maníkó séna wenáwíka'-aantemba wení fasi'aénkó aantemba waási sáwí'ó úmaimo méraampinkemba kawé'-ámpátá métinkainiye

Pítaa siyáiyé.

13 Pítaa mináái simátiména mindárai ímba táá'a úwasaraí óraaka simátímúyasa minkáwáá-wáási tuwánésa táátafesa ésa mindárai úwoi-waasiyai ímbo uwáitái'-urááyan-kwaasin-oye sésa táátafesa ésa sésa Ísuwe'lo nuyantafesaraí miyá wéoye sésa

14 awánomba Pitaante Yóntepa'a aísamai kawé'ó uwánkaroan-kwaasi mérowasa awánésa mindárimo simátimiyán-aaisafesa saafá uwááesa ifátuwesa

15 sésa máápa'a kúmókaiyo suwasarái kúmúyasa minkáwáá-wáási keáimbá sésa

16 mindárai nórasaawa ónaumno.

Fí'on-kisau kawé-kísáú maiyááyamba pósa Yérúsaremu-faken-kwaasi seyaafá'á isáámba póta ímba karo'ésá sénaumpo

17 fí'o-fí'on-daopaken-kwaasi ímba isáiyantafeta mindáraisafeta simátiména séta Ísun-awíka'a ímba simátímékaiyosa sénaumne sésa

18 táántowasarai iyúyasa sésa Ísun-aaí ímba simátímékaiyo. Ísun-awi'a ímba sekaiyó suwasaráí

19 Pítaae Yóniye sésarai kemó miyá simásinkaiyakaimo Maníkón-aaímo tuwékai Maníkón-aúranka'a kawerá íníyai ke mináái aneka'á ísáaro.

20 Keráímó awánarauyan-tantaa'e ísarauyan-tantaa'e ímba tuwáyaufo úwoi simátimeyaye suyasá

21-22 kawáá-wáásí aneka'á óraaka simátimesa sésa éniyo úwoi kárúwaakaiyo siyáawe. Aísamai kawel'ó uwánkaron-kwaasi kael-wáái-áatáiyá'á ímba weyáárika'a wénuwasarai kawel'á uwánkóyasa úwoi-waasi ísésa Maníkón-áwí'a mósá maróntafesa mindárai ímbo tínkamuyamba úwoi kárúwaakaiyo siyáawe.

Fasi'ámai ménaumne sésa inaimó siyáan-aaí.

23 Kárúwaakaiyo suwasaráí Pítaae Yóniye kentí waásifa'a tésarai óraa'-amaan-kisau-waasiye

óraa'-waasiyemo sun-áái másimátímúyasa

24 ísésa Maníkómpá'á inái sésa Fasi'aénkóo wíyóne marawé uwí-nóné úmare miwán-arumpimbo úmakaanda-tantaa'waraka'a wégawaanone.

25 Naaófá'á emá sunaná ení Ufaen-ámútánkó ení kísau-waasi kentáá síwá'nágomba Téfitimba kusimámuwana agaimaréna séna nóintafesawa fí'om-barafakewi aaisambá sésawa nóintafesawa tufuwíyan-aaí siyááesa áúkaawe.

26 Fí'om-barafaken-kawaa-waasi to'mayaa úmae tatúwaandu ésa Fasi'aénkónté wemó iyáfasinankaiwainte tiyátinkanæ siyáawe mináái Téfiti agaimaréna siyáaye.

27 Mináái paápé úwasa Yérúsaremu-naopa'a Érotiye Póntiyasi-Páíratíye fí'onkaa-waasiye Ísareri-waasiye túwaandu ésa Ísumbo tufuwíyan-aaí sésa emó iyáfasinankaandawimba ení kawe-kísáú-wáásí Ísuntafesa tufuwíyan-aaí siyáawe.

28 Naaófá'ó emó miyá ónááwemo siyáanda pósa túwaandu ésa miyá uráawe. Emó ímba miyá ónááwemo siyáandaraka ímba Ísumba tufúkáawisino.

29 Fasi'aénkóo óraa'-amaan-kisau-waasi tááimo símaimo taráyaamba ísaraanda po súwa'nai ínonda póta ímba inkaiséta enáái úwoi óraakata simátimenaumne.

30 Ení fasi'aémbá símínatq tí'o índá-waasisa asófátinkafata konó. Ení kawe-kísáú-wáásígón-áwí'a Ísuwe súnanasa wení fasi'aénkó fí'o-fi'on-kisau kawe-kísáú paápé íníye

31 inái simásúwówana túwaandu urón-daumpa'a tora'náára'a úwana Maníkóní Ufaen-ámútánkó miwífimbá óraa'a uwátinkowasa Maníkón-aaí óraaka simátíma'mae kuráawe.

Moparáwímbó moórá-mora uwátímakaan-aaí.

32 Ísumpa'a timankúnkúmbo uwái mimbórá-ímáyáá wéesa mésa kentí moparáwíntáfesa ímba kendé aantembaniye wésesa úwoi moórá-mora tíma'maesa kuwasá

33 aantá-waasi áfááraumai fasi'aénkwárá'á mésa Ísu pukómpinkembo iyáfasinkain-aaí óraaka simátíma'mae wéwesa Maníkó aantá-waasi túwa'nai úntafesa kawe-kísáú maimaé wéguwasa

34-35 Ísuni aampa'ó kuwáí marawé naanémó makówi fí'on-kwaasi timésa óntamba maiyésa aantá-waasi tímúwasa tuwínkaa'-úmai ímbo makón-kwaasi tímakaafó Ísuni aampa'ó kuwáí seyaafá-tántáá'á ímbo aafáán-túwówana

36-37 moóráwígon-awí'a Yósepiwara'a miyá éna moórá-marama fí'on-kwaasigomba aména óntamba maiyéna aantá-waasi tíména wemá Rífáin-andafakewi Sáiparasi-aempakemba tamérowasa aantá-waasi moórá-awí'a simánkesa Kíríki-taafinkemba Páánápásiye sésa waé'mai-awí'a tiráfaiyaiwain-iyemo suwáí minóntámbá tímakaiye.

5

Ánánýasinte Sáfáíraante-taai.

¹ Páánápási minóntámbá tímúwasarai moóráwígon-awí'a Ánánýasi úwana awaainínkón-awí'a Sáfáíraae'a mésarai moórá-marama fí'on-kwaasi tímésarai óntamba maiyésarai

² tuwináyauyo awaainínkómbá simámuwana miyá ínóne súwana minóntámbá tuwínkaa'-uréna tuwímbai wesáféna maéna tuwímbai maímaéna aantá-waasi mótimena karo'á séna seyaafá'á tímúne súwana

³ Pítaa séna Ánánýasiyo waántáwanko áisai úmai isánae sintáfé ewé sé mararákén-óntámbá seyaafá'á tímúnemo sénda Maníkóní Ufaen-ámútánkómbá karo'á simánkaane.

⁴ Mimbárámá ení maramá isa tuwé óntamba maiyé ení óntamba isa tuwímbai tímé ímbo sáwí'a éma mararákén-óntámbá tuwímbai tímúne ímbo sénda seyaafá'á tímúne séndama sáwí'a ómpo ímbo waási aantemba karo'á simátinkaampo Maníkóní Ufaen-ámútánkómbá karo'á simánkaane Pítaa súwana

⁵ Ánánýasi iséna pu'maéna kuntúwasa minááímó isón-kwaasi áfááraumai táátafesa uwasá

⁶ ifó'-wáásí tésa puwúmba taasááúmaesa maimaésa máutaraawe.

⁷ Máwautowana awaainínkó káríka'a ména awaaiómó puwún-aaí ímbo ísarena Pítaa-iyai'fa'á túwana

⁸ Pítaa séna kenkáítí mararákén-óntámbá seyaafará símakaayo súwana minínínkó séna ewé seyaafá'án-iyé karo'á súwana

⁹ Pítaa séna enawaai'kóe esé'a mimbórá-ímáyáá ékai Fasi'aénkóní ámútankomba karo'á simánkámái awánáyaé siyááye. Enawaai'ó máwautaan-kwaasi tésa embá tamaimaésa máutanaawe Pítaa súwana

¹⁰ pu'maéna Pítaan-áísamaifimba kuntúwasa ifó'-wáásí tésa puwúmba taawánésa maimaésa awaai'kómbó utopa'á máutowasa

¹¹ Fasi'aénkóní waásiye fí'on-kwaasiye isésa

táátafesa uráawe.

Fí'o-fi'on-kisau kawé-kísáúgón-aaí.

¹² Aantá-waasi waási túranka'a fí'o-fi'on-kisau kawé-kísáú maimaésa íyúwasa Ísumpa'a timankúnkúmbo uwáí óraa'-amaan-damba Soromoní áúwimai úmakopa'a aasiyaasí túwaandu uwasá

¹³⁻¹⁴ fí'o-fi'on-akwa'a sáwífa'á Fasi'aénkón-áisafesa timankúnkúmbo ésa miwísé'á túwaandu é'ómbanifo fí'on-kwaasi tuwánésa sésa kawé'-wáásín-owe sésa táátafesa ésa ímbo miwísé'á túwaandu uwasá

¹⁵ aantá-waasimo uráamba isésa tí'ò ún-kwaasi taawiya'maésa marupá'á mátinkesa sésa Pítáa wéninana amankókonko taauwétáinasa asófáiwae suwasá

¹⁶ fí'ò-fi'on-daopakemba tí'ò ún-kwaasiwara tirumpimbá sáwí-amutambo méron-kwaasiwara'a tí'maesa Yérúsaremu-naopa'a mátínkówana Maníkó Pítáawa áwa'nai úwasa seyaafá'á asófasaraawe.

Kawáá-wáásí aantá-waasi sáwí'ò uwátínkaraan-aaí.

¹⁷ Miyá wéuwana aifa'-ámáán-káwáágóe wení waási Sátúsi-amaan-aaimo sun-kwáásiyé sésa seyaafá'á ímba kentáásiraaima wáéfo aantá-waasi tirááíma wáéwe sésa tíyántafesa ésa

¹⁸ ta'óto'mai ándáfa'a tiyúwówana

¹⁹ mindó'wáámbó waúnka'a Fasi'aénkóní kísau-waasigo wíyómpakewi ontamá tisuwéna tí'maena máápa'a mútinkena séna

²⁰ óraa'-amaan-daumpa'a imé'a

aú-amba waási kawe'-úmai maé'mae'ò íyan-ankoni áwáuma isimátíméro súwasa

²¹ isésa siyarónka'a

óraa'-amaan-daumpa'a imésa mináái simátímakaawe.

Óraa'-amaan-daumpa'a moóráfa'a wésimatimuwasa moóráfa'a aifa'-ámáán-káwáágówe wení waásiye tésa ándá-waasi-taai isánae sésa Ísareri-óraa'-waasi táántowasa tésa ámáán-danka'-i-waasisafesa sésa aantá-waasi ándáfa'a méraafo kotí'mae'a teró suwasá

²² kumbá ímba mérowasa kouwerésa tésa sésa

²³ ándá-namba ontamá wisuwésa i-wáási ontará'á méraawata ontá tisuwéta awánáundasa ímba méraawata úne suwasá

²⁴ ámáán-kawaa-waasiye ámáán-danka'ò káráwiyowiye isésa táátafesa ésa sésa mindá nórasaawa ónaumno simásuwesa sáwifa'-imayaa wéuwana

²⁵ moóráwigo téna séna ándáfa'ò mátíyukaan-kwaasi óraa'-amaan-daumpa'a mésa wésimatimewa'a tuwánáúmne súwasa

²⁶ ámáán-danka'ò káráwiyowiye wembó áwa'nai un-kwáásiyé kotí'maesa aáno úmai tésa sésa úwoi-waasi miwí táái isésa sínkamofó sésa aáno úmai

²⁷ tí'maesa aaimó isái-wáásifá'á mátínkówana aifa'-ámáán-káwáágó

²⁸ séna é'a simátíme séta minkwáásígón-aaí wenáwíka'a ímba simátíma'mae'a korósá siyáundasa isa'á é'a simátíméwasa Yérúsaremu-faken-kwaasi seyaafá'á isásaraawa'a ke karo-súfimbá sinkéta minkwáásí tufúkáawe sewé aifa'-ámáán-káwáágó súwasa

²⁹ Pítáawe aantá-waasiye sésa Maníkón-aaí aifaráán-ááígó póna waási-taaigomba iyáákaraimba póta kentááisa ínta iséta Maníkón-aaisa iséta miyásá ónaumne.

³⁰ Kembiwí Ísumba aaraa-táiyá'á tufúwana puwúwana kentáá síwá'náti Maníkó Ísumba pukáimpinkemba iyáfasinankena

³¹ séna óraa'-waasi póna sáwí'ò úmáimo méraampinkemba kawe'-ámpá'á métinkainiye séna ayáánúrapa'a fasi'aén-áémpá'á móankena Ísareri-waasi kentí sáwí-imayaa tuwé'a Maníkómpá'á tíyana kentí sáwí-imayaa maitiyuwáíniye séna Maníkó Ísumba pukómpinkemba iyáfasinankena ayáánúrapa'a fasi'aén-áémpá'á móankaraiye.

³² Mináái iséta kawe'-úmaisá simátimunanasa Maníkóní Ufaen-ámútánkó mináái kawe'-úmai wésimatimiye. Maníkó wenáái isámai kawé'ó owí wení

ámútamba wétimisana Manikóní Ufaen-ámútánkó mináái wésimatimiye aantá-waasi siyáawe.

³³ Simásúwówasa aaimó Isáán-kwaasi isésa

tirunkó sáwite'a úwasa tĩnkamonae-imayaa uwaná

³⁴ miwífinkémbá moóráwigo iyáfasinena ámáán-kawaa-waasigon-awi'a Kámérieri iyáfasinena miwí táái taráisuwena wemá Manikón-aaí aúfáifinkemba aasiyaasi simátimuwasa wenáwí'a mósá wémarowi iyáfasinena aantá-waasisafena séna kárika'a máápa'a kumónááwe súwasa máápa'a kúmúwana

³⁵ séna Ísareri-waasiono. Maaminkwáásísáfé'a miyá ónaemo síyamba éka'a imáyáa uré'a miyán-oro.

³⁶ Ááema moóráwigon-awi'a Tiútasi iyáfasinena séna óraa'-waasi únda p'ó'a kesiráái aantemba waenááwe súwasa sáwífa'-waasi 400 waasi arááiwaúwana moóráwigo Tiútasimba tufúwana puwúwasa wembó arááiwa'maesamo nún-kwaasi wété ésa wení kísau ifátukaawe.

³⁷ Minkákémbá túwí'o fariyón-kanaa moóráwigo Káririfakewin-awi'a Yúndasi iyáfasinena táántowasa sáwífa'-waasi wenarááima wa'maésa wéguwana moóráwigo tufúwana puwúwasa wembó arááiwa'maesamo nún-kwaasi wété uwáguraawe.

³⁸ Mindásafe'a imáyáa é'a maaminkwáásísómbá ímba ándáfa'a mátiyuwe'a ifátúwéwasa méraaro. Miwítí kísaugoni áwáumo marará'-wáásítí imáyáfinkembo énamo éna tai'áiníye.

³⁹ Miwítí kísaugoni áwáumo Manikóní imáyáfinkembo ína'o é'a ímba kanaa'á taraisónááfo úwoi waé'wae'a íníye. Manikómpákémbó ína'o é'a minkwáási sáwí'o uwátinke'o é'a Manikónkwará'á sáwí'a uwánkanaawe Kámérieri súwasa aaimó Isáán-kwaasi isésa wenááisafesa ewé sésa.

⁴⁰ aantá-waasi táántowasa iyúwasa túwiyonku'-nésa óraaka sésa Ísun-aaí wení fasi'aémbá ímba simátíméro sésa ti'mákaawe.

⁴¹ Ti'márówasa wéesa tigeasáfésa uráawisina Manikó imáyáa tímúwana tirunkó kawé'á úwasa sésa Manikó fasi'aémbá simakaisata Ísuntafeta fasi'ámais méraundasa pósa si'o índa-i'o uwásinkéntaanifo sirunkó kawé'á ínata méranaumne aantá-waasi simásuwasa

⁴² aasiyaasi-kánáá óraa'-amaan-daumpa'e waásiti naúmpimpa'e Ísuni ásé-aaí simátíma'mae wénesa Manikómó iyáfasinankaraiwai Yúndaa-waasisa wéamu'maraundawisa wemá Ísun-iye sésa simátíma'maesa kuráawe.

6

Afakaeté-waasimo túwa'nai uráan-aaí.

¹ Simátíma'mae kuwasá Ísun-aaí isésa sáwífa'-waasi wení aampa'á wéwesa méronka'a Yúndaa-waasi fi'om-barafaken-kwaasi Kíríki-taafinken-aaímo sun-kwáási Yérúsaremu'fa'a méron-Yúndaa-waasisafesa í'ai tinkésa óntamba tuwínkesa Kíríki-keto'-inĩmba ímbo tímúnkakemba í'ai tinkówasa

² mindásafesa aantá-waasi Ísuni aampa'ó kuwáí seyaafá'nánká táántowasa tuwasá sésa Manikón-aaímo simátimunda-kísau tuwéta óntamba tuwínkaa'-úmai tímúnda-kísau maúnafo sésa

³ kempínkémbá afakaeté-waasi túwí'o síyata óntambo tuwinái-kísáú tíménaumne. Miwí kawé'-ímáyáawará'-wáási Manikóní Ufaen-ámútánkó

miwífimbá óraa'o uwátínkáin-kwaasi túwí'a síyata óntambo tuwináí-kísáúsá timéta

⁴ kesáá Maníkómpátá inái wéseta Maníkón-ai simátíma'maeta konó aantá-waasi suwasá

⁵ isówana tirunkó kawé'á úwasa afakaeté-waasi túwí'o sumbá moóráwigo-awi'a Sítifeni wemá Maníkóní Ufaen-ámútánkó wempímbá óraa'a uwánkowana Ísuntafena imáyáa éna fasi'ówi úwana moóráwigo Fírípi úwana moóráwigo Pórókórasi úwana moóráwigo Náikéna úwana moóráwigo Táimóni úwana moóráwigo Páménasi úwana moóráwigo Níkoráasi wemá Ántioku-naopaken-kwaasi éna fi'on-ampakemba Yúndaa-amaan-ampa'a kuréna minkákémbá Ísuni aampa'ó túwai úwasa

⁶ miyáumai-waasi tí'maesa aantá-waasifa'a tuwasá Fasi'aénkóní kisaumo maiyantafesa tine'á ta'ótokesa Maníkómpá'á inái siyáawe.

⁷ Maníkón-ai simátíma'mae kuwasá Yérúsaremu-naopaken-kwaasi sáwífa'a Ísuni aampa'á kuwasá Maníkóní amáán-daumpa'a kisaumo máún-kwaasi sáwífa'a Ísun-ai isésa wení aampa'á kuwasá miyá úmae wéwesa sáwífa'-waasi-i'a uráawe.

Sítifeniimbo ta'ótokaan-ai.

⁸ Fasi'aénkó Sítifeniimbo áwa'nai úwana fasi'aénkwará'á ména seyaafá'-wáásí túranka'a fi'lo-fi'on-kisau kawé-kísáú wémauwasa

⁹ moórá-kanaa tuwímbai Sítifeniimpa'a tésa karo'-ááiyé-imáyáa ésa wesimán-kwesiman-esq miwí Yúndaa-waasi ésa tuwímbai Sáíríni-marafakewi uwasá tuwímbai Arékísándiriyaa-marafakewi uwasá tuwímbai Sírisiyaa-marafakewi uwasá tuwímbai Ésiyaa-marafakewi miyáumai-marafaken-kwaasi mimbórá-amáán-dáúmpá'á mésa Sítifeniimpa'a tésa karo'-ááiyé-imáyáa ésa wesimán-kwesiman-umbanifo

¹⁰ Maníkóní amútanko Sítifeniimbo kawé'-imáyáa amúwana póna Sítifeniimbo aigo miwí táái iyáákowasa

¹¹ ifátuwesa wésa aúpá'á óntamba túwaandu úmai tuwímbai-waasi timésa sésa Sítifeni Mósesemba símai sáwí'a uwánkena Maníkómbá símai sáwí'a uwánkaraisata ísaraumne. Kosimátíméro suwasá

¹² minkáró'-áái tasimátímúwasa úwoi-waasiye óraa'-waasiye amáámbo sun-kwáásiyé isówana tirunkó sáwí'a úwasa Sítifeniimbo úpa'a tésa tata'óto'mai áí'maesa amáán-óraa'-waasifa'a máankesa

¹³ karo'-ááímó sun-kwáási kotí'maesa mátínkówasa karo'á sésa minkwáásigó óraa'-amaan-damba símai sáwí'a úmae iyéna Móseseni amáámbo símai sáwí'a úmae iyéna

¹⁴ séna naaófá'á Mósesemo amáámbo simátímakain-amaamba Ísu Násaretifakewi ifátuwena fi'on-amaamba wéna Yúndaa-waasiti óraa'-amaan-damba tawísísuwainiye Sítifeni siyáiyé. Miyán-káró'-áái suwasá

¹⁵ seyaafá'-wáásí Sítifeniimbo awánomba wíyómpakemba Maníkóní kisaum-waasi tóikaamba úkówasa awánaraawe.

7

Sítifeni amáán-óraa'-waasimo simátímakain-ai.

¹ Miyá simásúwówana aifa'-amáán-káwáágó Sítifeniimbo áisai ena séna sen-áái érai'-aaiya'i karo'-ááiyá'iyó súwana

2 Sítifeni séna kesifoísái kesuwaaísáyo simátíménda ísáaro. Naaófá'á kentáá síwá'nágo Ébaramu ímba Éraanifa'a koméronka'a Mésópótemiyaa-marafa'o méronka'a Maníkó fasi'aénkwáráwí kuména

3 Émbaramuntafena séna ení marawára enamáaraawara'a tiyuwé wina'á moórá-maramo aráánáménda'fa'a koméínone súwana

4 ísena mimbáramá Kárindiyaa-waasiti marafá'á tuwéna témena Éraanifa'a tamérowana afowá puwúwana Maníkó ai'marówana témena maafá'ó méraundafa'a túwana

5 minkánáá Maníkó ímba maramó amúmba óraaka séna ánaaemba maambáramá enkwára enaísaaftantambo iyawiwara'a timénaumne. Maníkómó súmba Ébaramu iyámpói ímbo ma'ánkaronka'a mináái siména

6 moórá-aiiwara'a séna enaísaaftantambo iyawi fi'on-kwaasiti marafá'á koméwasa umbai-kísáú timésa sáwí'a uwátínkéwana sáwífa'-aatai 400 aatai tai'áina'a

7 sáwí'o uwátinkaiyawí sáwí-meyamba tíménda pósa enaísaaftantambo iyawi mimbáramá tuwésa maafá'á tésa ken-ímáyáá mósá maránááwe séna

8 mináái naaófá'á Maníkó Émbaramuntafena séna ánaaemba maambáramá enkwára enaísaaftantambo iyawiwara'a timénaumne siyáimba mináái símai kááísamarena póna túma kárámai araenáemba uwo Maníkó siyáiyé.

Súwana Ébaramu ména Áísáakimba ma'ankéna afakaumboé-kanaa maisuwéna áuma kárámai araenáemba uwáńkowana Áísáaki óraa'a éna Yékopumba ma'ankéna áuma kárámai araenáemba uwáńkowana Yékopu óraa'a éna sísamaifakemba kae'á kumbaimái-iyampoi matinkéna túma kárámai araenáemba uwátínkáfa'a kuráiyé.

9 Miyá uwátínkáfa'a kúwasa mináfáráwáínónnda tífákon-awi'a Yósepintafesa sésa sínáaenkewi ímba kentáárá'á káráwiniye sésa tirumbá sáwí'a uwáńkesa ái'maesa fi'on-kwaasiya'a mátinkesa óntamba máúwasa miwí Yósepimba ái'maesa wémesa Ísípi-marafa'a máánkówana Maníkó wesé'a mérowasa

10 umbai-kísáú amésa sáwí'o uwáńkómbanifo Maníkó wesé'a ména áwa'nai ena kawe'-ímáyáá uwáńkena wení umbai-tántáá'á tai'áńkowana mimbáramá Ísípi-marafaken-kawaago Yósepini kawe'-ímáyáá awánéna séna Ísípi-marafa'a seyaafá'-wáásiyá'á kawe'-úmai káráwiye kesí moparáwínká'á miyán-uwó súwana wemó súntemba úwana

11 ánaaemba aawaimá téna Ísípi-marafa'e Kénaani-marafa'e seyaafá'-áémpá'á aawaimá tówasa tááisafe uwaná kentáá síwá'násomba tómbá ímba miwífímbá wérowana

12 Yékopu séna Ísípi-marafa'a tómbá wéraiye-ai isáúmpo koméyánoro séna áánintomba ti'marówasa koméyánúmaesa

13 tifowámpá'á tamérowana mintómbá tai'ówasa aneká'á kuwaná Yósepi miwísé'a tamaéna séna kemá Yósepi kentífáko úne súwasa pukáanesa siyáumne suwaná Ísípi-marafaken-kawaago Yósepini áwáuma íséna awaaísái tuwánówana

14-15 Yósepi awaaísái simátiména séna kesifombá kosimámíyana wení akúmbá tí'maena Ísípifa'a tiyó Yósepi siyé. Kosimáméro Yósepi súwana

afowámá iséna wení akúmbá 75 waasi tí'maena Ísípifa'a kawé'-úmai komésa púwúwasa

¹⁶ ánaaemba miwí tísaaftomba tiyáántamba maimaésa témesa Síkémufa'o máutomba naaófá'ó Émbaramu Émon-anaankaken-kwaasi óntambo tímakom-barafa'a máutaraawe.

¹⁷ Énifo kentáá síwá'násomba Ísipi-marafa'a komésa sáwífa'-waasi agaiyáawe. Maníkó Émbaramuntafena fasi'aén-áái séna Kénaani-marama enaísaaftantambo iyawi timénaumne siyóntemba tíminda-kanaa ampáámbo únka'a

¹⁸ moóráwigo Ísipi-marafaken-kawaago Yósepimo naaófá'ó pukóntafena wení kísau-aii ímba ísarowi póna

¹⁹ kentáá síwá'nása umbai-kísáú tiména maimái sáwí'a wéuwatinkowasa iyámpói máápa'a tiyúwówasa pukáawe.

²⁰ Iyámpóisomba púwúwana minkánááfímbá Mósesemba kawé'-óí'wará'-iyámpói ma'ánkarena anówama aúpá'á naaúmpa'a ánkarrowana kaumbo-wiyómbá maisuwéna

²¹ máápa'a áí'maena múankarrowana Ísípifaken-kawaagon-ayáámúnko awánómba aráái tówana kesáanine séna káráwiyowana óraa'a úwasa

²² Ísípifaken-kwaasi

miwítí áwáuma simáma'maesa iyúwana Mósesé wéisená óraa'a éna wení kisaugowe wenáigowe kawé'á uráiyé.

²³ Mósesé miyá éna kae'-wáái-áátái maisuwéna kesí waási Ísareri-waasi kotuwánánae séna kúmba

²⁴ Ísipi-waasigo Ísareri-waasigomba sáwí'a uwáankowana Mósesé tuwánéna Ísareri-waasi áwa'nai ena Ísipi-waasigomba tufúwana puwúwana

²⁵ Mósesé imáyáa éna séna Maníkó minkísáúrátáféna iyáfasisinkaraimba pó'a Ísípifakemba Ísareri-waasi tí'mae'o kondá minkísáúsáfésa ewé sénááwe siyáimbanifo Ísareri-waasi ímba miyán-imáyáá uwaná

²⁶ Mósesé kowaiyómba iyáfasinena kúmba Ísareri-waasi kaekó tiyóyana tuwánéna tiyótainda-imayaa éna séna kae'naráiyó mimbórá-náóraan-oyo tiyááyo súwana

²⁷ aifa'ó ómbarenamo tiyón-kwaasigo Mósesemba famétuwena séna nááwa embá iyáfasinankaraisawa kentáási kawáái'a éwa aaisá wésimasimeno.

²⁸ Fénáímbo Ísipi-waasimo tufuwónanamo puwéwiyaintena kembá miyáwá inono súwana

²⁹ Mósesé iséna inkaiséna wéme wémena Míndiyaani-marafa'a fi'on-kwaasiti marafá'á koména

kae'-iyámpói matínkaraiye.

³⁰ Mósesé koména kae'-iyámpói matinkéna ména kae'-wáái-áátái maisuwéna moórá-kanaa máásai-marafa'a wéwena Sáínai-omapa'a ewaa'ó wéronka'a kúwana kári-taiyakemba iyá kéna ímba mintái kówana Maníkóni kísau-waasigo wiyómpakewi mimpímbá mérowana mintái ímba kówana

³¹⁻³² Mósesé awánéna óraa'-imayaa éna ewaa'á koména awánówana Maníkó séna enaíwá'ná Émbaramune Áísáakine Yékopune miwítí Maníkó

úne súwana Mósese mináái iséna aiyayaankakemba tata'á úwana úwoifa'a kararówana

³³ Fasi'aénkó séna méraandafa'a ufaem-bárámá wéraipa'an-ifo kawel-márafá'ó méraapa'an-ifo maambárámá sáwí'a ónafainifo aísamai ánáamba faútuwaaó.

³⁴ Ísípifa'a kesí waási sáwí'ó wéuwatinkaawasamo ifi'ó wétaamba tuwánáúnda pó'a túwa'nai ónaumpo iyáfasinena'a ai'maráana wéme wéme Ísípifa'a kuré kesí waási Ísareri-waasi kóti'mae Kénaani-marafa'a waaó Manikó Mósésentafena siyáiyé.

³⁵ Wembá Móseseмба Ísareri-waasi tínaaemba uwámesa sésa náawa embá iyáfasinankaraisawa kentáási kawáái'a éwa aaisá wésimasimeno siyáawe. Siyáan-kwaasisafena Manikó mináái siyáiyé. Wembá Mósésentafena Manikóni kísau-waasi wiyómpakewi kári-taiyakemba aai simámakaiye. Wembá Móseseмба Manikó kawáá-kísáú aména ai'marówana Ísípifakemba Ísareri-waasi kóti'maena Kénaani-marafa'a kuráiyé.

³⁶ Wemá Móseseмба Ísípifa'a ímbo awánon-kísau fí'on-kísau maúwasa sésa úwoi tí'mae kóuwo suwaná tí'maena kúmba nonkón-áwí'a naae-nóné supa'á wéna ímbo awánon-kísau kawé-kísáú komaéna tí'maena kúmba máásai-marafa'a kae'wáái-áátái komérowana ímbo awánon-kísau kawé-kísáú maimaéna iyáiyé.

³⁷ Wemá Móseseмба simátimena séna Manikó kembó iyáfasisinkarainten-úmai ánaaemba moóráwigomba kentísaaftantambo iyawifinkemba iyáfasinankainiye. Manikón-aaimo simátimindawimba iyáfasinankainiye.

³⁸ Wemá Móseseмба máásai-marafa'ó Manikóni waási Ísareri-waasimo méropa'a miwisé'a maéna kentáá síwá'násonte'a maéna Manikóni kísau-waasi wiyómpakewi wesé'a maéna Sáinai-omapa'a imérowana Manikóni kísau-waasigo wiyómpakewi Manikóni ámáamba simámuwana ímbo tai'áin-ai simámuwasa simátíma'maesa kuráanta wéisaumne.

³⁹ Mósese aaimó simátimumba kentáá síwá'ná ímbo iséna tínaaemba uwámesa Ísípifa'a tauweránae-imayaa uwaná

⁴⁰ ánaaemba Manikó Móseseмба áántowana omápa'a imérowasa Mósese awaaón-áwí'a Éronintafesa sésa Mósese Ísípifakembo sikaiwaisa nááfara kóuraiyo. Ímbo awánáúndafata kóuraifo moórá-manikomba uwámakewata wenarááisa wáeno sésa

⁴¹ óntantamba purumaka-aráákaamba úmaresa minkáró'-mánikóni aamoimá uwánkesa póima tufú'mai wénesa úmáron-tantaatafesa aamoí ésa tóní'a úmai wénowana

⁴² mindásafena Manikó ánaaemba uwátiyuwowasa wiyóne aafáúwé otáfésa kesí

manikón-iye siyáawe. Mindásafena naaófá'á

Manikón-aaimo simátímakowi agaimaréna séna

Ísareri-waasisono. Máásai-marafa'a kae'wáái-áátái mé'a póima tufú'mai wéne'a ímbo kentáfé'a isámae wé'ómbanifo

⁴³ kentí karo'-mánikóntáfé'a isámai wení ampanta-námbá maimaé'a wénowe. Minkáró'-mánikón-áwí'a Mórókiye siyáawe. Okáán-tántáá'á úmake'a áwí'a Réfáániye wése'a to'maé'a wénowe. Minkáró'-káé'-mánikái úmare'a kesí manikówé karo'á sé'a áwí'a maimaé wéiyowe. Miyámó

uráantafe'a kentí marafákémbá ti'maráana'a wéme'a moórá-marafa'a áwí'a Pépíróni-marafa'a koméranawe

Maníkón-aaimo simátimakowi agaimaréna siyáiyé.

44 Naaófá'á máásai-marafa'a Maníkó Mósesemba aráanamena Maníkóni naambó ampantasámbó iyamba maará ónááwe séna aráanamuwasa Maníkómó súntemba miyán-dámbá úmai maimaésa máásai-marafa'a né'ómbaniye.

45 Ánaemba miwí táánintomba kentáá siwá'násomba mindámbá taawiyáfúwana Yósúwa tí'maena Kénaani-marafa'o kúmba Maníkó túwá'nai ena mimbárafá'ó méron-kwaasi watuwéwasa kóuwasa kotafiyesa mindámbá mink'á mámaresa mérowana ánaemba Téfiti Ísareri-waasiti kawáámó mérompimba mindámbá úwoi wérowana

46 Téfiti kawé'-úmai mérowana Maníkó aamoí uwáńkowana Téfiti Maníkómbá áisai ena séna ení naambá ónaum ina ónaumno. Emá Yékopuni Maníkómá po ewé sina'ó é'a ení naambá ónaumne súwana

47 Maníkó séna emá ímba ínompó enááninko Soromoní kesí naambá íniye siyáimbanifo

48 Maníkó wíyómpa'o méraimba waásimo úmakaan-daumpa'a ímba méraiye. Mindásafena naaófá'á Maníkón-aaimo simátimakowi agaimaréna séna

49 Fasi'aéńkó séna wíyómpa'a káráwiye'a marará'á káráwiyumpo úmárenda-naumpa'a ímba úwoi marapá'á kumbénaumne.

50 Kesáfé'a mintántá'á seyaafá'á úmakumne Fasi'aéńkó siyáiyé

agaimaréna siyáiyé Sítifeni siyáiyé.

Sítifeni mináái simátimena aaimó isón-kwaasisafena simátimena séna

51 kembiwí tirunté'a wémare'a pó'a Maníkóni aampa'ó ímbo arááiwaén-kwaasiyaamba é'a Maníkón-ai isáámbanifo ímba isámai kawé'á wéowe. Kentíwá'násomba Maníkóni Ufaen-ámútánkómbá tínaembo uwáme'ontemba kemá miyá wéowe.

52 Kentíwá'násomba Maníkón-ai simátíma'maesa wéguwai seyaafá'-wáási sáwí'a uwátinkesa Maníkóni kawé-kísáú-wáási kumíniye-aaimo simátimakowi tínkamuwasa pukáawe. Ánaemba wemá kumúwa'a pin-taru'á úmai tufúwana pukáiyé.

53 Énifo wíyómpakewi Maníkóni áamámba simátimakowa'a kembiwí isaraambanifo ímba isámai kawé'á uráawe Sítifeni siyáiyé.

Sítifenimba óntantambo tufúkáan-ai.

54 Sítifeni minááimó simátimumba aaimó isón-kwaasi áfááraumai tirunkó kási'a úwasa tiyántafesa uwaná

55 Sítifenimba Maníkóni Ufaen-ámútánkó wempímbá óraa'a uwáńkowana wíyómpa'o awánómba Maníkóni sámó kaimbá wérowana Ísu Maníkón-ayáánúrapa'a fasi'aén-áémpá'á mérowana Sítifeni awánéna

56 séna awánaaro. Wíyómba tuwínkaa'-isaná Maníkón-ayáánúrapa'a fasi'aén-áémpá'á Ísu waási úranko méraimba wéawiyaumne súwasa

57 miwí wenáái ímba isánae sésa tááka'a awááésa óraaka'a aai sésa Sítifenimba tuwaantantésa

58 ta'ótokesa taawiya'maésa naaókoni awáífá'á mátuwesa óntamba maiyésa tufúkáawe. Sítífenintafesa karo'-aámó siyáawi paákákén-únánkwátói fautúwówana ifó'-wáásígón-áwí'a Sóro minúnánkwátói káráwiyowasa

59 Sítífenimba óntantamba tufúwana Fasi'aénkónká'á inaifinkémbá séna Ísu Fasi'aénkóo kesimambá kumbáina'a púwóno séna

60 arauntaúmbá faiyéna óraaka'a séna Fasi'aénkóo sáwí'a wéuwasinkaafó miwí'imba anondáá sáwí'a uwátinkaaó Sítífeni simásuwena pukáiyé.

8

Sóro Ísuni waási sáwí'o uwátinkarain-aii.

1-3 Sítífenimbo tufúmba Sóron-arunko aamoí uráifo tuwímbai Maníkón-aisafesa fasi'owí Sítífenin-áúma maimaésa máutesa óraa'-ifi'a towaná Sóro Ísuni aampa'ó kuwáí tinkantanae séna kúmba naaúmpimpakema aarakwá'á kotafisimai ándáfa'a tiyupa'a kúwasa Yérúsaremufa'a Ísuni aampa'ó kuwáí aifarí'ena sáwí'a uwátinkowasa wété uwasá aantá-waasi aantemba Yérúsaremufa'a mérowasa fi'on-kwaasi Ísuni aampa'ó kun-kwáási Yúndiyaa-aempa'e Sámériyaa-aempa'e wété uráawe.

Sámériyaafa'a ásé-aaimo kosimátímbakaan-aii.

4 Ísuni aampa'ó kuwáí wété ésa Ísuni ásé-aii kosimátímba'maesa kuráawe.

5 Fírípi Sámériyaa-naopa'o kúmba kosimátimena séna Maníkómó iyáfasinankaraiwai amu'maráúndawisaamo é'o kunkáimba wemá Ísun-iyé

6 Fírípi simátimuwasa

kawe'-úmai ísówana ímbo awánaron-kisau maúwasa awánowana

7 sáwí-amutamba tirumpimbó mérowisafena aai súwasa sáwí-amutamba wáá'a túmaesa kóuwasa waási kawe'-úmai mérowana tiyayaambo pukón-kwaasi asófatinkowasa kawe'-úmai mérowana

8 Sámériyaafaken-kwaasi áfááraumai tirunkó

kawe'á uráiyé.

9 Sámériyaa-naopa'a moóráwígon-awí'a Sáímoni óraa'-waasi úne séna aitambá éna fintó úmaena wéiyuwasa táátafesa ésa

10 óraa'-waasiye úwoi-waasiye wemó úmba awánésa wenaráái waésa sésa Maníkóní fasi'aénkóe wení fasi'aénkóe'a awaiyarí'a uráiyé karo'á suwaná

11 ayáátááka'a aitambá éna fintó úmaena wéguwasa wenaráái waésa táátafesa uráafo

12 ánaeemba Fírípi Maníkóní ásé-aii kosimátimena Maníkó wení waásimo kawáánin-kanaa kosimátimena Ísu Káráisitín-aii kosimátimuwasa isésa érai'e sésa timankúnkúmba uwaná Fírípi minákwá'á nombá maitinkówana

13 Sáímoniwará'a amankúnkúmba úntafena Fírípi nombá maiyankówana Fírípiye wénuwana ímbo awánón-kisau maúwana awánéna áátafena uráiyé.

14 Miyámó Sámériyaafa'o úmba Yérúsaremufa'a aantá-waasi mésa Sámériyaafaken-kwaasi Maníkóní ásé-aii isésa mináámó méta'otokaan-aii isésa Pítaante Yóninte ti'márówasarai wémesarai

15 Sámériyaafa'a komésarai Ísuni aampa'ó kuwáísáfésarai inaifinkémbá sésarai Maníkóní

Ufaen-ámútámbá maenááwe siyááye.

16 Fírípi nombó maitinkónka'a Fasi'aénkó Ísuntafena ísámai nombá maitinkówana Manikóní Ufaen-ámútámbá ímbo maiyónka'a pósarai Pítaae Yóniye inañfinkémbá sésarai

17 tiyáámba ta'ótóróyana Manikóní Ufaen-ámútánkó tirumpimbá kumúwasa maiyáawe.

18 Aantá-waasiyai tiyáámba ta'ótóróyana Manikóní Ufaen-ámútánkó tirumpimbá kumbaúwasa máúmba Sáimoni awánéna fasi'aémbá méyámbaranae séna Pítaante Yónintetafena séna óntamba maékai

19 mifási'áémbá símékaiyo. Kemá fi'on-kwaasi siyáámba ta'ótóróyana Manikóní Ufaen-ámútánkó tirumpimbá kumbaínkwae súwana

20 Pítaa séna Manikó úwoimo wétimin-tantaatafe óntantamba méyánónae sénda po ení óntankwara ewará'á iyafimbá tai'áyááye.

21 Manikón-auranka'a ení imáyáa ímba arupise ímbá pó maankísáú kenkáisi kísau ímba súwa'nai ínone.

22 Ení sáwi-imayaagomba ánaeemba uwáme Fasi'aénkómbá áisai inaná ení sáwi-imayaagon-anondaa maiyauwáíniye.

23 Manikó ímba fasi'aémbá ámakaintafe enarumbá sáwí'a uwásinkaanana ení sáwi-imayaago óraa'a éna embá ta'ótokaiye Pítaa súwana

24 Sáimoni Pítaante Yónintetafena séna súwa'nai ekai Fasi'aénkómbá inañfinkémbá áisai íyana emó sénda misáwí-tántáákó ímba kempá'á tíno Sáimoni siyáíye.

25 Súwasarai Pítaae Yóniye Fasi'aénkón-aaí simátimesarai Ísuwe'lo né'óyan-aaí simátimesarai Yérúsaremufa'a kónae sésarai aampa'á wéwesarai Sámériyaa-aempa'á naaó'-nao'a Manikóní ásé-aaí simátima'maesarai kurááye.

Fírípinte Ítíópíyaafaken-kwaasigonte-taai.

26-28 Mindárai Yérúsaremufa'a kuyaná Fírípi Sámériyaafa'a mérowana óraa'-waasigo Ítíópíyaa-marafakewi éna Ítíópíyaa-waasiti kawáá-ínínkón-áwí'a Káándésini óntanka'o káráwiyowi Manikón-ímáyáa éna Yérúsaremufa'a wéména Manikón-áwí'a mósá maréna kouweréna wení táómpimba óraa-poigo tafisímaena nún-taompimba kúmba Fasi'aénkón kísau-waasigo wiyómpakewi Fírípiintafena séna iyáfásine Yérúsaremufakemba Késaafa'o kon-ámpá'á waaó súwana iséna iyáfasinéna mínámpá'á wéména máásai-marafa'o kúmba Ítíópíyaa-marafaken-óraa'-waasi wení táómpimba wéwéna aúfáífimba toráumai awánéna naaófá'ó Manikón-aaímo simátímakowin-awí'a Áísáya agaimakón-aaí toráumai awánómba

29 Manikóní Ufaen-ámútánkó Fírípiintafena séna wení táónkoni ewaa'á waaó súwana

30 awaantanténa kúmba Áísáya agaimakón-aaí toráumai wéawanowana Fírípi iséna áisai éna séna minááígóni áwáuma ísaraano súwana

31 séna é'a mooráwigo simásimina'a isánaumpo kesí táómpimba iyátaao súwana Fírípi mintáómpimba iyáténa imaúwana

32 mináúfáífinkén-áái torauséna séna

sipisípi áyáumo karánae owanamó ímbo wáá'lo tintembá minkwáásígó ímba aai siyáíye. Sipisípi tufuwónae owanamó ímbo wáá'lo tintembá minkwáásígó ímba aai siyáíye.

³³ Wenáwí'a múra tuwésa sáwí'a úmai aaiimbá maiyánkaraawe. Wení waási sáwí-kisau maiyésa tufúwówana marapá'ó mérain-kanaa tai'áraiye. Mindásafesa miwítí sáwí-kisau ímba kanaa'á aforá simátimenaawe agaimaréna siyáíye.

³⁴ Ítíopíyaafaken-kwaasigo mináái toráusuwena Fírípimba áísai ena séna Maníkón-aaimo simátimakowi náawantafenawa mináái siyáíyo. Wesáfénawa siyái fi'owantafenawa siyáíyo súwana

³⁵ Fírípi Maníkón-aai aúfáifinkembo toráumaimo simámakainten-úmai Ísuni ásé-ai wésimamena

³⁶ aampa'á kuyambá nombó wéroka'a wésarai uyaná Ítíopíyaafaken-kwaasigo séna nombó wérainka'a maisinkáinkwae sé'a únana nóinkowa aambá fasiyíyo súwana

³⁷ Fírípi séna Ísumpa'lo arumbó amé wenááísafe amankúnkúmbo ina'ó é'a nombá maiyánkáano súwana séna Ísu Káráísitintafe'a érai'a Maníkón-áaniban-íye séna

³⁸ táómbó to'maé kúwaintafena séna táómba ta'ótorao súwana ta'ótorowasarai Fírípiye Ítíopíyaafaken-kwaasigoe nompímbá kunkésarai Fírípi nombá maiyankéna

³⁹ iyúyana Fasi'aénkóní ámútanko Fírípimba kunáí'maena kóúwana Ítíopíyaafaken-kwaasigo awánómbo ímba mérowana wení naaópa'a wéna aamoí uráíye.

⁴⁰ Fasi'aénkóní ámútanko Fírípimba kunáí'maena Ásitóti-naopa'a máankowana Fírípi mináémpá'-náópa'a Manikóní ásé-ai simátíma'maena Sísááriyaa-naopa'a kuráíye.

9

Sóro Ísun-aisafena amankúnkúmbo uráin-ai.

¹ Minkánáa Sóro Fasi'aénkóní aampa'ó kuwáísáféna arumbá sáwí'a éna tinkamonae símasima'a éna aifa'-ámáán-káwáágómpá'á

² koáísai ena séna aúfái agai-símína'a maimaé'a Támásikasi-naopa'lo Yúnda-amaan-daumpimpa'lo méraan-kwaasiti óraa'-waasi mátimeno súwana ewé séna mináái agaimaréna séna Sóro Ísuni aampa'ó wíyawi saafá éna ta'óto'maena témena Yérúsaremufa'a ándáfa'a mátiyuwainíye séna agaimaréna súwana

³ Sóro mináúfái maimaé wéména Támásikasi-naopa'a ewaa'ó kúmbe wíyómpakemba sámó kaimbá aafáyáuraan-tantaa'a tuwówana kuména aúgáyágaya úwana

⁴ tanaa fówana aaigó aantemba séna Sóroo nóra séwa kembá sáwí'a wéono súwana

⁵ séna emá nááwa sénó súwana kemá Ísu sumpo kembá sáwí'a uwásinkaampo

⁶ iyáfasine Támásikasi-naopa'a koménana moóráwigomo síndantemba miyán-uwo súwasa

⁷ Sóroe'lo kun-kwáási ímba aai sumbá mésa ímba waási ane'á awánésa aaimó sún-aantemba ísówana

⁸ Sóro iyáfasinomba aúramba ímba kawe'-úmai awánówasa waási ayááanto'maesa Támásikasi-naopa'a máánkarowana

⁹ kaumbo-nó'wáámbá waéna ímba aúramba awánéna tóné noné ímba naráiyé.

¹⁰ Sóro kaumbo waúwana moóráwigo Támásikasifa'a ména Ísuni aampa'ó kúwain-awi'a Ánánáyasi aúramba aréna kaainkáámbá awánómba Fasi'aénkó simáména séna Ánánáyasiyo súwana oó Fasi'aénkóo kemá úne súwana

¹¹ iyáfasinema aampa'á waaó. Minánkón-áwí'a arupísemo uráin-ampa'a kuré Yúndasini naaúmpa'a wée moóráwigo Táásási-naopakewin-awi'a Sóromba koawánaao. We inái wésiye.

¹² Kaainkáámbá awánarainka'a moóráwigon-awi'a Ánánáyasi téna ane'á ta'ótóráísana aúramba kawe'-úmai awánaraiye Fasi'aénkó súwana

¹³ Ánánáyasi séna Fasi'aénkóo sáwífa'-waasi wenáái simásímakaawe. Yérúsaremufa'a ení waási sáwí'lo uwátínkarain-ai simásímakaawe.

¹⁴ Aifa'-ámáán-káwáágó aúfái agaimái ámisana en-imáyáámó mósá máraán-kwaasi ándáfa'lo tiyuwáíndasafena Támásikasifa'a tiyáiyé súwana

¹⁵ Fasi'aénkó séna kesí kísau áménana kesáái kosimátin-tasimatimba fi'on-daopaken-kwaasiye kawáá-wáásiyé kesí waási Isareri-waasiye kosimátin-tasimatimba ínifo iyáfasine wempá'á winaná

¹⁶ kesí kísau Sóro wémainasa waási sáwí'la uwánkanaawe. Mindásafe'a ke aráánamenaumne Fasi'aénkó siyáiyé.

¹⁷ Súwana Ánánáyasi iséna wéna sún-daumpa'a iyéna Sóro ane'á ayááamba ta'ótorena séna Sóroo kesí waásiyo. Aampa'á wéte Fasi'aénkó Ísumba awánaraandawi si'maráísa'a túne. Aúramba kawe'-úmai awánenana Manikóní Ufaen-ámútánkó arumpimbá óraa'lo uwánkaindasafena si'maráísa'a túne súwana

¹⁸ Sóron-aúrampinkemba aerambá tákúwana aúramba kawe'-úmai awánéna iyáfasinowana Ánánáyasi nombá maiyankówana

¹⁹ tómbá násuwena áúgoma kawe'á uráiyé.

Sóro Támásikasifa'lo simátimakin-ai.

Sóro Támásikasifa'a tuwímbai-no'waamba waéna Ísuni aampa'ó kuwáisé'a ména

²⁰ minúwóiyáán-úwana ámáán-daumpa'a iména Ísun-ai simátiména séna érai'a Ísu Manikón-áánimban-iyé súwasa

²¹ wenáái isón-kwqasi táátafesa ésa moórá-mora-waasi tísai-isai esa sésa Yérúsaremufa'a Ísun-imayaamo mósá máraán-kwaasi tínkamemayain-kwaasin-iyé. Ísun-imayaamo mósá máraán-kwaasi tí'mae ándáfa'a ámáán-kawaa-waasiya'lo mátinkanæ séna maanká'ó tiyáin-kwaasin-iyé. Ísumpa'a téna méraiye sésa táátafesa uráawe.

²² Suwaná Sóro óraaka simátíma'mæ iyéna séna érai'a Manikómó iyáfasinankaraiwaimba amu'maráúndawisa Ísun-iyé séna wenááigo iyúwasa Támásikasifaken-Yundaa-waasi iséna wembá ímba anondáá simámakaawe.

²³ Ímba anondáá sumbá sáwífa'-no'waamba waésa túwaandu ésa Sóromba tufuwónæ sésa

²⁴ tufuwíyanesa nó'waane wááwáiyé Támásikasi-naokoni óntan-kusaigoni aumépa'a mésa ontará'á takáráwi-karawi wéuwana moóráwigo iséna tufuwónæ-aaimo sumbá kosimámuwasa

²⁵ moórá-no'waamba Ísuni aampa'ó kuwái Sóromba áí'maesa pofafimbá fáitumaresa óntan-kusaigoni afaapimbá túsúsuwesa ándára'a ta'ótoresá tówwana kumémena marapá'á múra tówéna kóuraiye.

Sóro Yérúsaremufa'o komérain-ai.

²⁶ Sóro Yérúsaremu-naopa'a wémena wéna séna Ísuni aampa'ó kowisé'a méranae'a túne súwasa miwí sésa Ísun-ai ímba ísaraiwai karo'á siyé sésa wenáároi inkáísúwana

²⁷ moóráwigon-awi'a Páánápáasi Sóron-ai iséna kawé'á úwana áí'maena aantá-waasifa'a wéna Sóron-ai kosimátiména séna Sóro Támásikasi-ampa'o wéwenamo Fasi'aénkómbó awánówana aaimó simámakain-ai simátiména Sóro Támásikasi-naopa'o Ísun-aiimo óraaka'o simátíma'maenamó kuráin-ai simátimuwasa

²⁸ iséna érai'e suwaná Sóro miwisé'a ména Ísuni fasi'aémbá wérowana Yérúsaremu-naopa'o Ísun-ai óraaka kosimátin-tasimatin-ena

²⁹ fí'on-Yundaa-waasi Kíriki-waasi-taafinkembo sun-kwáási simátimuwasa aái wesimán-kwesiman-esa tufuwónæ sésa

³⁰ sumbá Ísuni aampa'ó kuwái iséna Sóromba áí'maesa wémesa Sísááriyaa-naopa'a máankesa sésa Táásási-naopa'a waaó sésa ai'márówana mindáoopa'a kóuraiye.

³¹ Kóúwasa Ísuni aampa'ó kun-kwáásímó tínkamumba étinkówasa aáno úmai wempa'á mésa Yúndiyaa-aempa'e Kárirí-aempa'e Sámériyaa-aempa'e Ísuni aampa'ó kuwái aáno úmai wempa'á mérowana Maníkóní Ufaenámútánkó túwa'nai úwasa fasi'ámai mésa Ísun-ai simátímúwasa iséna érai'e sésa sáwifa'-waasi-i'a ésa Fasi'aénkón-áwí'a mósá marésa wenasamaifimba méraawe.

Pítaa Ríndaa-naopa'o kuráin-ai.

³² Pítaa naaó'-nao'a wénena Maníkóní waási tuwánáindasafena Ríndaa-naopa'o kúmba

³³ moóráwigon-awi'a Íniyasi ímba aíntamai wénena afakaumboé-aatai naaúmpa'-aantemba maé'mae'a wéuwana

³⁴ Pítaa awánéna séna Íniyasiyo Ísu Káráisiti asófankaifo iyáfasinke ení wandaai fawasaaó súwana iyáfasinkwena kúwasa

³⁵ Ríndaa-naopakén-kwaasiye Séróni-naopakén-kwaasiye seyaafá'á awánéna Fasi'aénkómpá'á tiyáawe.

Pítaa Yópaa-naopa'o kuráin-ai.

³⁶ Yópaa-naopa'a moórá-ininkon-awi'a Tápítaa Kíriki-waasi-taafinkemba mináwí'á Tókáasiye wésewe. Wemá Ísuni aampa'ó kún-inimba aasiyaasi kawé-kísáú wémaena moparáwimbá ímbo makón-kwaasi túwa'nai úwaimba

³⁷ áí'a úwana puwúwasa wenáúma nombá pé'ankeesa maimaésa afófumayaataan-daumpa'a móankaraawe.

³⁸ Yópaa-naopakemba Ríndaa-naopa'a ewaa'á pósa Yópaafaken-kwaasi Ísuni waási Pítaa Ríndaafa'o taméron-ai iséna kae'-wáási ti'márówasarai Pítaamba kosimámesarai sésa awaantanté kempátá tiyó sésa si'marááwakai túye suyaná

³⁹ Pítáa iyáfasinena mindáraise kúwasa áí'maesa minínimbá puwúwasa matuwé méron-daumpa'a afófumayaataan-daumpa'a iyúwasa Pítaampa'a keto'-ínintómbá tatúwaandu urésa ifi'á tésa sésa Tókáasi ímba pukáinka'o farú-simakain-unankwatoiyé sésa aráánámúwana

⁴⁰ awánéna séna máápa kárúwaaro súwasa kúmúwana Pítáa kífaena Fasi'aénkómpá'á inai simásuwena méwae'mai minínimbá awánéna séna Tápítaao iyáfasinaao súwana aúramba éna Pítaamba awánéna iyáfasinena mérowana

⁴¹ Pítáa koisáúwankena Ísuni aampa'ó kun-kwáásiyé keto'-íniné táántowasa aúmó arómba iawánésa

⁴² Yópaa-naopa'a kosimátima'maesa kuwasá isésa sáwifa'-waasi Fasi'aénkón-aaisafesa timankúnkúmba uwaná

⁴³ Pítáa Yópaa-naopa'a sáwifa'-no'waamba waéna moóráwígon-awi'a Sáimoni wení naaúmpa'a mérowana minkwáásigó waan-ásisambo wení kisaumo maún-kwaasigoni naaúmpa'a méraiye.

10

Pítáa Kóníríyasi ni naaúmpa'o iyáin-aii.

¹ Sísááryaa-naopa'a moóráwígon-awi'a Kóníríyasi ména Rómufakemba sáwifa'a 100 i-waasiya'o káráwiyowi mérowasa miní-wáási túwí'a Ítáari-i-waasiye sésa uwaná

² Kóníríyasi Maníkón-aaisafena fasi'ámai ména wení akúnté'a Maníkón-ímáyáá éna áwí'a mósá maréna Yúnda-aasimo ímbo moparáwímbó makón-kwaasi túwa'nai ena Maníkómpá'á inai símaena iyúmba

³ moórá-kanaa fenómpinka'a inai wésuwana Maníkóní kísau-waasigo wiyómpakewi aúranka'a paápé úwana kawé'-úmai awánówana séna Kóníríyasiyo súwana

⁴ áá'a úwana aúramba afuwéna séna Fasi'aénkóo nóran-aaiya simásimewana sénó súwana emó inaimó séndawiyé waásimo túwa'nai óndawiyé Maníkón-aúranka'a kawé'ó óndasafena Manikó en-ímáyáá ímbá pó

⁵ ení waási ti'márénasa Yópaa-naopa'a moóráwígon-awi'a Sáimoni Pítaamba koaiyáaro.

⁶ Wení araámáo Sáimonini naaúmpa'a ména minkwáásigó waan-ásikisaumo máin-kwaasigoni naaúmpa'a uwí-nónkóní áwáifa'-naumpakemba koaiyáaro

⁷ simásuwena áwiyokuwana Kóníríyasi wení kisaumo máún-kwaasifinkemba kae'-wáásiyáiyé moórá-i-waasi Maníkón-ímáyáá mósá marówinte'a miyáumai-waasiyau táántowasa

⁸ tuwaná wiyómpakewimo simámakon-aii simátimena séna miyáumai Yópaa-naopakemba koaiyáaro séna ti'mákaiye.

⁹ Ti'marówasa aampa'á kówaesa wémesa Yópaa-naopa'a ewaa'ó kumbá wáawái Pítáa naan-afófora'a iména Maníkómpá'á inai wésuwana

¹⁰ áái tówana tómbá nánae súwasa tómbá wéagauwana kaainkáámbá awánómba

¹¹ wiyómba tuwínkaa'-úwana mimpínkémbá óraa'-ampanta éiyain-araiya'a ta'ótoresá túwówana kuménama marapá'á kumúwana awánómba

12 minámpántáfímbá wai-waane póiye iyaankafayaané numawé fi'o-fi'onkwai-waane mérowana

13 aagíó aantemba séna Pítaao iyáfasinke tufú'mai agandaaó súwana

14 Pítaa séna Fasi'aénkóo ímbanifo kentáásí áamáamba Yúndaa-waasisa miyán-tántáá'á aambá fáí'makaawata póta ínta wénaumne súwana

15 minááigó aantemba aneka'á séna Manikó kawé-tántáá'émó siyáin-tantaatafe ímba aambá fáí'makaawe siyó súwana

16 kaumbo-i'a kaainkáámbá awánówana wíyómpa'a minámpántá iyáíye.

17 Iyúwana Pítaa minkááínkáán-ááigóní áwáuma nórawa'iyó súmba Kóniriyasimo ti'marón-kwaasi Sáímonini naambá taawánésa ontará'á tamésa

18 táántesa sésa Sáímoni Pítaa maandáúmpará méraiyo suwaná

19 Pítaa minkááínkáán-ááigóní áwáuma saafá úwana Manikóní ámútanko séna kaumbo-wáási embá ayaafái úmaesa tefo

20 iyáfasine kumuwo. Kemá ti'maráúnasa tefo ímba kae'-ímáyáán-uwo.

Úwo miwisé'a waaó súwana

21 Pítaa kuména minkwáásísáféna séna wésiyaafaa-on-kwaasi úmpo nóntafera wésiyaafaaó súwasa

22 kentáásí kawáágón-áwí'a Kóniriyasi si'maráísata empátá túne. Wemá kawé'-wáási Manikón-ímáyáá éna áwí'a mósá maráísasa pósa Yúndaa-waasi seyaafá'á wentáfésa kawé'-wáásiyé wésewe. Moóráwigo Manikóní kísau-waasigo wíyómpakewi kusimámena séna ti'marénasa Pítaamba Yópaa-naopakemba koaiyéwana empá'á téna aai tasína isaaó sisatá túne suwaná

23 Pítaa tí'maena naaúmpa'a tinkówasa wáúmba aafáyáara'a Pítaa iyáfasinena miwisé'a kuráíye.

Miwisé'a kúwasa Yópaa-naopakemba Ísuni aampa'ó kun-kwáási tuwímbai awíyo'maesa

24 aampa'á kówaesa wémesa Sísááriyaa-naopa'o kumbá Kóniriyasi wenamááraawe wení waásiye táántowasa tatúwaandu urésa Pítaamba amu'makówana

25 Pítaa Kóniriyasini naambó wéronka'a ontará'á kúwana Kóniriyasi aamoí éna óraakon-íye séna aísamaifimba kifauwana

26 Pítaa séna emó óndanten-kwaasi úmpo iyáfasinaao séna iyáfasinakena

27 aai simáma'maena Kóniriyasiye'a naaúmpa'o iyúmba sáwífa'-waasi túwaandu urómbe ituwánéna

28 séna kentáásí áamáamba ísaraawe. Yúndaa-waasisa fi'onkaa-waasise ímba moórárata taankarótámaisa wénaumne. Miwítí naaúmpata ínta wégundarata Manikó aráásimena seyaafá'-wáási ímba sáwí-waasin-owe siyáisa'a awánaraunda póta ímba sáwí-waasiyemo sendá úwoi kawé'-úmai ménaumne.

29 Mindásafesa saántaamba ímba a'áo súnna túmpo nóntafera saántaraao Pítaa súwana

30 Kóniriyasi séna éiyain-do'waamba waé'a káfékaamba fénáímpinka'a kesí naaúmpa'a inaí súnana minúwóiyáámba moóráwigo sámó kain-únánkwátói uréna súnranka'a kumbéna

31 séna Kóniriyasiyo emó inaimó sémo waási túwa'nai ema Manikón-áuranka'a kawé'ó óndasafena Manikó en-ímáyáá ímbá pó

32 ti'maré'nasa Yópa-naopa'a moóráwígon-awí'a Sáimoni Pítaamba koaíyáaro. Araámáó Sáimonini naaúmpa'a méraiye. Waan-ási-kisaumo máin-kwaasigoni naaúmpakemba uwí-nónkóní áwáífa'-naumpakemba koaíyáaro súwa'a

33 minúwóiyáán-úmai ti'maráúnasa embá koaíyáawa kawé'-úmai téne. Kesáá Maníkón-aúranka'a túwaandu éta Fasi'aénkó simámakain-aaí simásiminkwae séta amu'makáunasa téne Kóníríyasi siyáiyé.

Pítaamo simátímakain-aaí.

34 Kóníríyasi súwana Pítaa séna káfé'a wéisaumne. Érai'a Manikó ímba Yúndaa-waasi aantemba wégarawifo

35 seyaafá'-áémpákén-kwáási Maníkón-aúranka'a arupíse úmai kawé'-úmai méraawi Manikó miwí aamoí wéuwatinkaiye.

36 Manikó Ísu Káráisitimba aì'marówana Ísareri-waasisafena ásé-aaí simátímakaimba é'a ísaraawe. Ísu Káráisiti seyaafá'-wáásítí Fasi'aénkón-íye. Minásé-ááísáfésa érai'emo siyawi tirumbá kawé'-úmai wempa'ó méraiymba

37 kemá ísaraawe. Yóni simátimena séna kentí sáwí-imayaa tuwé'a Manikómpá'á té'a nombá maenááwe siyáimba Ísun-aaí aifa'á Káriri-aempakemba tiyéna Yúndiyaa-marafa'a wété uráiyé.

38 Ísu Násaretifakewin-aaí ísaraawe. Manikó wení Ufaen-ámútámbá Ísumba ámakowana wempímbá óraa'a uwánkowana Manikó fasi'aémbá aména wesé'a mérontafena naaó'-nao'a kawé-kísáú wété éna waántáwankomo ta'ótoron-kwaasi kawé'a uwátinkáfa'a kuráiyé.

39 Yúndiyaa-marafa'a Yérúsaremu-naopa'a kísau maiyáimba awánaraumne. Wembá aaraa-táiyá'á aiyayaampimba tufúsúmarowana puwéna

40 kaumbo-kánáá maisuwówana Manikó Ísumba pukómpinkemba iyáfasinankowana paápé únta kesúrandesa awáraumpo

41 ímba seyaafá'-wáási awánaraawe. Manikó simátíméromo siyáinta Ísunta awánéta pukómpinkembo iyáfasinonka'a tóné noné weséta naráumne.

42 Ísu óraaka'a simásimena séna Manikó imáyáa siména pukén-kwaasiye túmó arén-kwaasiye aafimbá maitinkáínone siyé simátíméro Ísu siyáiyé.

43 Naaófá'á Maníkón-aaímo simátímakowi Ísun-aaí simátimesa sésa wenáásafesa timankúnkúmbo iyawi Ísuni fasi'aénká'á Manikó miwítí sáwí-imayaa maitiyuwáiniye naaófá'á siyáawe Pítaa siyáiyé.

44 Pítaa mináái simátimuwana wéison-kwaasifimba Manikóní Ufaen-ámútánkó miséyááfápímbá kumbéna

45-46 Manikóní Ufaen-ámútánkó kumúwaša fí'o-fi'on-aaifinkemba Manikón-áwí'a mósá márówasa Yúndaa-waasi Ísuni aampa'ó kun-kwáási Pítaa-iyaise'a Yópaafakembo tuwáiyé táátafesa ésa sésa Manikó fí'onkaa-waasiwara'a wení ámútamba úwoi wétimiye sésa táátafesa uwaná Pítaa séna

47 Manikó wení Ufaen-ámútántáámó símakaintenta miwíwará'á wétimimba póta nombó maiyamba ímba aambá faiyónaumpo úwoi nombá maenááfo

48 maitínkáaro súwasa Ísu Káráisitintafesa ísámai nombá maitínkówasa Pítaantafesa sésa tuwímbai-no'waamba keséta wainone suwaná miyá uráiyé.

11

Yérúsaremu'a Pítaamo simátimakin-ai.

1 Fí'onkaa-waasi Ísun-ai isésa ta'ótokaawemo sumbá aantá-waasiye Ísuni aampa'ó kuwái Yúndiyaa-marafaken-kwaasiye mináái isésa mérowana

2 Pítaa Yérúsaremu-naopa'a kúwasa tuwímbai-waasi aaisambá aéesa Yúndaa-waasi túma kárámai araénáembo wéontemba fí'onkaa-waasiwara'a miyá orómó siyón-kwaasi Pítaamba aaisambá aéesa

3 sésa emá fí'onkaa-waasiti naaúmpa'a iwaé ímbo túmo kárámai araénáembo úmakaan-kwaasiti naaúmpakemba tómbá imandaráne suwaná

4 Pítaa seyaafá-tántáá'ó uráimba simátimena

5 séna Yópaa-naopa'a mé'a Maníkómpá'á inaimó séwándara'a kaainkáambá awánááwánana wíyómpakemba óraa'-ampanta éiyain-araiya'a ta'ótoresá túwówana kuména méraawandara'a kumúwa'a

6 mimpímbá afuwé'a awánááwánda póiyé wai-waane iyaankafayaané numawé mérowa'a awánááwánana

7 aagó aantemba séna Pítaao iyáfasinke tufú'mai agandaaó súwa'a isé'a

8 sé'a Fasi'aénkóo ímbanifo kentáásí amáamba miyán-tántáá'á aambá fáí'makaawata póta ímba wénaumne séwánana

9 minááigó aantemba aneká'á séna Maníkó kawé-tántáá'é siyáin-tantaatafe ímba aambá fáí'makaawe siyó súwa'a

10 kaumbo-í'a kaainkáambá awánááwánana wíyómpa'a minámpántá iyáiyé.

11 Minúwóiyáámbá Sísááriyaafakemba kaumbo-wáásí kentáá'a ti'marówi tumbá

12 Maníkóní amútanko simásimena séna ímba kae'-ímáyáá indá miwísé'a waaó súwa'a kówánasa Yópaafakemba maankwáásí afa'móráe-waasi Ísun-aaimo isááwi suwíyórówata Sísááriyaa-naopata Kóníríyasini naaúmpata kówánana

13 simásimena séna Maníkóní kísau-waasigo wíyómpakewi kesí naaúmpa'a kumbérais'a awánáúnana séna ti'márénasa Yópaa-naopakemba moóráwigon-awi'a Sáímoni Pítaamba koaiyéwana

14 téna aai tawésimatimina'a ewará ení akúnkwará'á seyaafá'á wéisewana Maníkó sáwí'ó úmáimo méraampinkemba kawé'-ámpá'á métinkainiye wíyómpakewi siyáiyé Kóníríyasi súwa'a

15 aai wésewanana Maníkóní Ufaen-amútánkó aifa'ó kentáá'ímbó kunkáintemba miwífímbá miyá úwa'a

16 awáné'a moórá-ai saáka'a makáumne. Ááema Fasi'aénkó séna Yóni nombó maitínkaraimbanifo Maníkóní Ufaen-amútánkó kuména kempímbá óraa'a uwátinkainiye Fasi'aénkó siyáin-ai saáka'a makáumne.

17 Énifo kesáá Fasi'aénkó Ísu Káráisitín-aaisafeta simankúnkúnta ówánanasa Maníkó wení amútambo símakaintenta fí'onkaa-waasi miwí miyá owa'á awánarumpo kemá Ísuni kísau-waasi pó'a nombó máumba ímba aambá faiyówánasa úwoi nombá maiyáawe Pítaa súwasa

18 mináái isésa aaisambó áumba ífátuwesa Maníkón-áwí'a mósá marésá sésa Maníkó miyá éna ímba Yúndaa-waasi aantemba aaisá

wésimasimifo fi'onkaa-waasiwara'a wésimatimisasawara'a miwítí sáwí-imayaa tínaeemba uwámesa Maníkómpá'á tésa aúí'a úmai maé'mae'a ónááwe siyáawe.

Ántiokufakemba Ísuni waási-taai.

¹⁹ Ááema Sítifenimba tufúwana puwúwasa fi'on-kwaasi Ísuni aampa'ó kun-kwáási sáwí'a uwátinkówasa wété uráamba tuwímbai Finísíyaa-marafa'a kuwasá tuwímbai Sáíparasi-marafa'a kuwasá tuwímbai Ántiokunaopa'a kuwasá miwí minkáúmbó-máráfá'ó méron-kwaasi Yúndaa-waasi aantemba Ísun-aaí kosimátimesa

²⁰ miwífinkémbá tuwímbai Sáíparasi-marafakewi tuwímbai Sáírini-marafakewi miwí Ántiokunaopa'o koméronka'a Yúndaa-waasiye fi'onkaa-waasiyewara'a Fasi'aénkó Ísuni áse-aaí kosimátimuwana

²¹ Fasi'aénkóní fasi'aémbá miwísé'a wérowasa sáwífa'-waasi Fasi'aénkón-aaisafesa timankúnkúmba ésa wempá'á tiyáawe.

²² Ántiokufaken-kwaasi Fasi'aénkón-aaisafesa timankúnkúmba ésa wempá'ó tiyáan-aaí suwasá Fasi'aénkóní waási Yérúsaremufa'o méron-kwaasi mináái isésa Páánápáasimba ai'márówana Ántiokunaopa'a wémena

²³ koména Maníkó kawé'ó uwátinkaromba tuwánéna aamoí éna óraaka simátiména séna kentirumbá fasi'ámai Fasi'aénkóntáfé'a méraaro séna

²⁴ Páánápáasi kawé'-wáási úwana Maníkóní Ufaen-ámútánkó wempímbá óraa'a uwáankowana Fasi'aénkómpá'á amankúnkúmba fasi'ámai éna aai simátíma'maena iyúwasa sáwífa'-waasi isésa Fasi'aénkómpá'á tiyáawe.

²⁵ Uwaná Páánápáasi Sóromba ayaafái úmaena Táásási-naopa'o kúmba

²⁶ koawánéna koáí'maena Ántiokufa'a tésarai moórá-aatai tamaisuwésarai Fasi'aénkóní waásise'a mésaraj sáwífa'-waasi tatúwaandu untembá Ísun-aaí simátíma'maesarai iyúyasa Ísuni aampa'ó kuwáísáfésa sésa Káráísitini waásiye suwaná aifa'á Ántiokufa'a mináái paapé uráiyé.

²⁷ Mináái paapé úwana minkánáá tuwímbai Maníkón-aaímo simátímakowi Yérúsaremufa'a tuwésa wémesa Ántiokufa'a kuwaná

²⁸ miwífinkémbá moóráwigon-awí'a Ákápáasi iyáfasinena Maníkóní ámútanko wesé'a mérowana séna óraa'-aawai seyaafá'-áémpá'á táíniye siyónka'a póna ánaaemba Rómu-kamaniti kawáágón-awí'a Kíróndíyasi méronka'a minááwái paapé uráiyé. Ákápáasi mináái súwasa

²⁹ isésa Ísuni aampa'ó kuwáí moórá-mora sésa óntamba túwaandu úmai Ísun-aaímo isááwi Yúndiyaa-marafa'o méraan-kwaasi tíménae sésa

³⁰ miyá ésa minóntámbá Páánápáasinte Sóronte tímúwasarai maimaésarai wémesarai Fasi'aénkóní waásiti óraa'-waasi mátímakaaye.

12

Aneka'á sáwí'ó uwátinkaraan-aaí.

¹ Minkánáá Érotin-anáwainko araámáó Éroti Yúndaa-waasiti kawáágó ména Ísuni aampa'ó kuwáí tuwímbai sáwí'a uwátinkena

² moóráwigomba ai'marówana Yóni awaaón-awí'a Yémísimba kota'ótokena anuwarambá kambísásuwowana puwúwasa

³ Yúndaa-waasi aamoí uwaná Éroti awánéna aamoí uwásinkaiwae séna moóráwigomba ai'marówana Pítaamba kota'ótokaiye. Yúndaa-waasi ímbo intóráin-tantaa'wara-pereti agáún-kanaa Pítaamba kota'óto'maena

⁴ ándáfa'a máánkowasa siyáánkain-úmai afa'móráe-i-waasi wenká'á káráwiyowasa éiyain-eiyain-kwaasi kóyááka-tayaaka úmai káráwiyuwasa Éroti séna Manikó Yúndaa-waasi tíyótaimo í-tánón-kánáa tai'áina'a Pítaamba ái'mae'a Yúndaa-waasi túranka'a aaifimbá maenké'a tufuwónaumnemo súmba

⁵ Pítaa ándáfa'a mérowasa Fasi'aénkóní waási Fasi'aénkómpá'á inai símai Pítaamba áwa'nai uráawe.

Pítaamba ándáfakembo fau'ánkarain-ai.

⁶ Inai sésa Pítaantafesa ísámai áisai uwaná aafáyáaraamba Éroti Yúndaa-waasi túranka'a Pítaamba aaifimbá maiyankánaumne súwana káfé'-no'waankaamba Pítaamba aiyayaanka'a kárá'umakesa kae'-i-wáási séfasefa'a méroyana Pítaa aún-kwaigúwasarai kae'-i-wáási ontará'á káráwiyoyana

⁷ minúwóiyáámbá Fasi'aénkóní kísau-waasigo wíyómpakewi kumúwana ándá-naumpa'a sán-kówana Pítaan-ayóiyá'á tufuwéna aúsúwana íyáfasinowana séna úwoiya íyáfasinaao súwana Pítaa ayáámpinken-anda weyáárika'a fau'wena marapá'á kumúwana

⁸ wíyómpakewi séna ení á'wáánkau uré enaisamai ánáamba maimái uwó súwana miyá úwana ení paákákén-únánkwátói kuférenakai kesékai koyó súwana

⁹ Pítaa ándá-naumpakemba wenánaemba kuména ímba waásin-iyeyamayaa uráifo kaaimbá awánáúmne-imayaa éna

¹⁰ i-wáásímó méron-ontara'a kúwáákesarai minkákémbá moórá-ontara'a i-wáásímó méron-ontara'a kúwáákesarai minkákémbá ándáfakembo naaópa'o kónae owasamó titinkáán-ontara'a fasi'aén-óntará'á kúmúyana weyáárika'a tigúwasarai kuwákárúwesarai aampa'á kuyaná minúwóiyáámbá wíyómpakewi Pítaamba auwéna áwiyokuwana

¹¹ Pítaa imáyáa éna séna ímba kaaimbá awánáúmpo érai'a Fasi'aénkó wení kísau-waasigomba ai'maráisana kuména Éroti sínkamine isaná ayáámpinkemba kuntafísuwaisa'a túne. Yúndaa-waasiwara'a sínkamonaesamo ombá kuntafísuwaisa'a túne Pítaa siyáiyé.

¹² Pítaa minímáyáa uwásuwena Máriyaani naambó wéropa'a wéna Yóni-Máakaani anówani naambó wéropa'a kúwasa sáwifa'-waasi mindáúmpá'á túwaandu ésa Pítaantafesa ísámai Fasi'aénkómpá'á inai wésuwana

¹³ mindánkóní ontamá paupau súwana moórá-arasi mindáúmpá'ó kísau moaún-arasigon-awi'a Róta ontará'á kuména

¹⁴ séna náawa'ono súwana Pítaa séna kemá úne súwana Pítaan-amóísúmba iséna kunaamoí éna ímbo ontamó tiyankómba awaantanténa sáwifa'-waasi isimátimena séna Pítaa ontará'á méraiye súwasa

¹⁵ miwí sésa emá uwóí'a éma karo'á séne suwáye minárásígó aneka'á séna érai'a Pítaa ontará'á méraiye súwasa miwí sésa Pítaan-amankon-iyé

¹⁶ suwaná Pítaa ontamá óraaka'a paupau súwasa iséna ontá kuntiyésa awánomba wemá Pítaa úwasa táátafesa uwaná

17 káikarewa'a simátíméno simásuwena séna Fasi'aénkó ándáfakemba kembá sí'maena aampa'á másiyuwaifo Yémisine Ísun-aaimo ísáán-kwaasiye kosimátíméro Pítaa simátimena tiyuwéna fí'on-daopa'a kuráiyé.

18 Kúwasa aafáyára'a i-wáási Pítaambo káráwiyowi awánomba ímba mérowasa kantumba marésa Pítaa nááfara kóurayiwo suwaná

19 Éroti iséna Pítaamba ayaafái oró súwasa ayaafái uwááesa ífátuwowana Éroti miní-wáási aafimbá maitinkéng séna tínkamoro séna tuwímбай ti'marówasa tínkamuwasa púwúwana Éroti miyá uwásuwena Yúndiyaa-marafa'a tuwéna kuméména Sísáariyaa-naopa'a kumbéraiye.

Érotimo pukáin-ai.

20 Éroti Sáíndóni-naopaken-kwaasiye Táyaa-naopaken-kwaasiye áfááraumai aaisambá tiyúwasa minkáé'-náópaken-kwaasi tatúwaandu ésa sésa Érotimo káráwiyai-marafakemba kentáási tómbá wémaumne sésa mináái símai kawel'á ónae sésa Érotimpa'o tumbá weni naaka'ó káráwiyowin-awi'a Párasitasimba másimamuwana isówasa minááisambá másimai tukáawe.

21 Minkákémbá Éroti óraa-kanaa úwana wenká'ó káráwiyowini unáánkwátói úmaena káráwiyowi maé'mae'ó úpa'a iména ayáátáá'-aai wésuwasa

22 Érotimba símai arumbá torésa sésa ímba waásigo sífó maníkó siyé óraaka suwaná

23 Éroti minááisáféna ímba Fasi'aénkó úmpo úwoi-waasi úne séna aúpá'á tuwówana maníkóni kísau-waasigo wiyómpakewi tufúwana ufónkwanko arumbá unkutúwana pukáiyé.

24 Púwúwasa Fasi'aénkóni waási Maníkón-ai kosimátin-tasimatin-uwasá ísésa érai'e sésa Fasi'aénkómpá'á tiyáawe.

25 Ántiokufaken-kwaasi Yérúsaremufaken-kwaasisafesa óntamba tíménaumne siyómba pósarai Páánápásiye Sóroe wétimuyana minkísáú tai'ówasarai ifó'-wáásígón-áwi'a Yóni-Máakaamba áí'maesarai Yérúsaremufa'a tuwésarai wémesarai Ántiokufa'a kurááye.

13

Maníkó Páánápásinte Sóronte kísau moótímakain-ai.

1 Ántioku-naopa'a Fasi'aénkóni waásifinkemba Maníkón-ai wésimatimen-kwaasiye uwáítái'ó un-kwáásiyé mésa moóráwigo-awi'a Páánápási úwana moóráwigo fafután-kwáásígón-áwi'a Símiyoni úwana moóráwigo Sáirini-marafaken-kwaasigón-awi'a Rúsiyasi úwana moóráwigo-awi'a Mánéyeni wemá Éroti kawáágóni naaúmpa'ó maé'éiwai úwana moóráwigo Sóro úwana úmai mésa

2 moórá-kanaa Fasi'aénkóni waási Maníkón-ímáyáá mósá marésa tómbá ímba nésa inái aantembo sunká'á Maníkóni Ufaen-ámútánkó simátiména séna Páánápásinte Sóronte kesí kísaura'a íyáfasintinkaraumpo mindárai tiyúwáaro súwasa

3 tómbá ímbo nombá inái aantemba sésa Maníkóni kísaurai máíwae sésa tine'á tiyáántamba ta'ótoresá ti'marówasarai kurááye.

Sáiparasi-marafa'o kosimátímakaayan-aaí.

⁴ Maníkóní Ufaen-ámútánkó Páánápásinte Sóronte ti'marówasarai Yóni-Máákaamba áí'maesarai Ántioku-naopa'a tuwésarai Sérúsiyaa-naopa'a kumésarai uwí-nónkóní afufumpim-bárafá'á áwí'a Sáiparasi-marafa'a kónae sésarai nompín-táómba ta'ótoresarai iyátesarai wémesarai

⁵ Sáiparasi-marafa'a Sárámisi-naopa'a mindómpín-táómpinkemba kumésarai Yúndaa-waasiti ámáán-daumpimpa'a Maníkón-aaí simátíma'maesarai kuyaná Yóni-Mááka túwa'nai úmaena kúwasarai

⁶ kawé!-áái simátíma'maesa marapá'á wémesa Péfosi-naopa'a kuwaná moóráwigo mindáópa'a Yúndaa-waasigo ména wenáwí'a Pááyísási Kíriki-taafinken-awi'a Érímasi aitambá éna fintómó ún-kwaasi póna karo'á séna Maníkón-aaí simátimundawi úne súwana

⁷ moóráwigo kámáni-kawaagon-awi'a Sésiasi-Porasi ména kawé!-ímáyááwára'-wáási póna Maníkón-aaí isánae séna Páánápásinte Sóronte táántowana Érímasi aitambá éna fintómó ún-kwaasigo kámáni-kawaagoe aasiyaasi maé'mae'o úwai mérowana kámáni-kawaago Páánápásinte Sóronte táántowasarai tuyaná Érímasiwarara'téna

⁸ mindárai-taai tasímai taráísuwena kámáni-kawaago Ísun-aaisafena amankúnkumba ifó séna mindárai-taai tasímai taráísuwowana

⁹ Sóro moórá-awi'a Póro Maníkóní Ufaen-ámútánkó wempímbá óraa'a uwámkowana Póro fintómó ún-kwaasigomba káá'a afuwéna

¹⁰ séna waántáwankon-aráá'a po kawé!-ánkóní namuro-wáási éma seyaafá-sáwí-ímáyáágó empímbá óraa'a uwámkáimba po Fasi'aénkóní kawé!-ámbá sáwí'o úmae iyóndasafena

¹¹ káfé'a Fasi'aénkó ení méyámbá amína aúrampa kafí'wína tuwímbaikanaa sámó káinda ímba awánáinone Póro súwana minúwóiyáámbá Érímasin-aúrampa'a kumeu'á uwágúwana siyáán-to'maesamo níyane séna waási tiyaafái úmae wénuwana

¹² kámáni-kawaago Fasi'aénkón-aaí iséna áatafena éna Fasi'aénkómó úmba awánéna séna Fasi'aénkón-aaí érai'-aain-iyé séna amankúnkumba uráíye.

Písíndiyaa-marafa'a Ántioku-naopa'o kurááyán-aaí.

¹³ Póro wesé'o wénuwaise Péfosi-naopa'a tuwésa nompín-táómba ta'ótoresá iyátesa wémesa Pámpíriyaa-marafa'a Pékaa-naopa'a mindómpín-táómpinkemba kúmúwana Yóni-Mááka tiyuwéna Yérúsaremufa'a kóúwasarai

¹⁴ mindárai marapá'á wémesarai Písíndiyaa-marafa'a Ántioku-naopa'a wésarai Yúndaa-waasi ámáán-aaímo ísón-kanaara'a Yúndaa-amaan-daumpa'a mara'á iméroyasa

¹⁵ aúfáínkemba Maníkóní amáámba Móse agaimakómba simátimesa Maníkón-aaímo simátímakowi agaimakón-aaí simátímúwasa Yúndaa-amaan-kawaa-waasi moóráwigomba ai'marówana mindáraifa'a téna séna kentáási waásiyayo aimó wérainakaimo ékai kentáási imáyáa símai asésinkaakaiyo súwana

¹⁶ Póro iyáfasinena séna isáaro. Kesí Ísareri-waasiye fí'onkaa-waasi Maníkón-ímáyáámó mósá marááwiye isáaro.

17 Naaófá'á Ísareri-waasiti Maníkó kentáá síwá'násafena séna kesí waásin-owe súwasa fí'on-kwaasiti marafá'á Ísípi-marafa'a mésa sáwifa'-waasi agáúwana Maníkó wení óraa-fasi'aemba wérontafena Ísípifakemba tí'maena

18 máásai-marafa'a mátinkowasa sáwifa'-aatai 40 aatai wénesa aasiyaasi Manikóntáfesa sáwí-imayaa umbánifo Maníkó miwiyá'á káráwiyena ímba tiyuwówasa

19 Kénaani-marafa'a afakaeté-marafaken-kwaasi moórá-mora úmai mérowana Maníkó tínkambaena wéiyuwasa tuwímbai putásowana miwítí maramá maimaéna wení waási Ísareri-waasi mátimuwasa

20 mimbárafá'á

mésa sáwifa'-aatai 450 aatai maiyáawe.

450 aatai máúwana Maníkó moórá-mora-waasi kawáá-kísáúrá'á iyáfasintinkafa'a kúwana Manikón-aaimo simátimakowin-awi'a Sámúwéri iyámauwasa miyán-káwáá-wáási tai'ásowasa

21 Ísareri-waasi Maníkó ímba kentáará'á káráwiyinkwae sésa kentááfinkémbá moóráwigomo éna kentáará'á káráwiniye suwaná Maníkó séna Pénisaminin-andafakewi Kísín-ááninkon-awi'a Sóro káráwiyi-kisau máíniye súwana minkísáú wémaena 40 aatai maisuwówana

22 Maníkó minkísáú Sóropakemba Yésín-ááninkon-awi'a Téfitimba amúwana maúwana séna Téfiti kemó súndantemba wéifo aamói uwánkaumne Maníkó siyáiyé.

23 Naaófá'á Maníkó séna Téfitin-andafakembo ánaaembo iyáfasinankaandawi wemó éna Ísareri-waasi sáwí'o úmaimo mérempinkemba kawé'-ámpá'á métinkainiye siyáimba Ísuntafena minéráí'-áái siyáiyé.

24 Ísu ímba seyaafá'-wáási túranka'o paápé urónka'a Yóni nombó maitinkówi seyaafá'-Ísaréri-wáásísáféna simátimena séna kentí sáwí-imayaa tínaaembo uwáme'o Manikómpá'ó tíya'o é'a nombá maitinkánaumne súwasa miyá uwaná nombá maitinkéna

25 wení kísau ampáánká'á tai'áine úwana simátimena séna kentí imáyáagomo kentáfé'ó nááwa'iyomo sembá wéamu'maraawi ímba kemá úmpo kesínaaembo tındawi wemá óraako kembá iyáákaraifo wemó aaimó síndara'o kemó sendá sáwí'an-iyé Yóni siyáiyé

Póro siyáiyé.

26 Póro simátimena séna kesí waási Émbaramun-andafaken-kwaasiye fí'onkaa-waasi Manikón-imáyáá mósá marááwiye ísáaro. Sáwí'o úmaimo méraampinkemba kawé'-ámpá'ó métinkáimba kentáásáféna Maníkó siyáiyé.

27 Yérúsaremufaken-kwaasiye miwítí kawáá-wáásiyé sáwí'o úmaimo méraampinkemba kawé'-ámpá'á métinkainiyemo siyáin-aaí Ísuntafesamo siyáamba ímba imáyáa uráawe. Aasiyaasi-kánaá ámáán-aaimo ísónkanaa Manikón-aaimo simátimakowí agaimakón-aaí aúfáifinkemba toráumai suwasá isésa Ísuntafesamo siyáamba ímba imáyáa uráafo tufúwana pukáifo mináúfáifinkén-áái paápé uráiyé.

28 Tufuwiyan-ambo saafá umbá ímba sáwí'a uróntafesa Páiratintafesa úwoi sésa tufuwínone siyáawe.

29 Manikón-aaí aúfáifimba Ísun-aaí agaimakómbo seyaafá'á miyá uwasá aaraa-táiyákémbá maimái óntan-aifimba máutamakowana

30 Maníkó pukómpinkemba iyáfasinankowana

31 ayáátááka'a moórá-mora-kanaa wení waási túranka'a paapé uráiyē. Ímbo tufúkónka'a Kárírifakemba Yérúsaremufa'a wesé'lo kuráawi pukómpinkemba íyáfasinenamo moórá-mora-kanaamo paapé urómba minkwáási awánésa sésa awánáúndasaawe isáúndasaawe Ísareri-waasi kosimatíma'maeta kónae sésa kuráamba minkísáú paaí wémaewe.

32-33 Páánápáasiyekai minásé-áái simátíméyanekai túyē. Maníkó kentáá síwá'násafena miyá ónaumnemo siyáimba kesáámó méraunda-kanaafinta miyá éna Ísumba pukómpinkemba íyáfasinankariyē. Mináái imó agaimakón-aufaiimba kaepímbá agaimaréna séna

emá kesáánimba óna'a
kesí kísaura'a ánkaraumne
agaimaréna siyáiyē.

34 Maníkó wembá pukómpinkemba íyáfasinankaraimba póna ímba aneka'á puwínana áuma kawáá'índasafena Maníkó séna
Téfitintafe sé'a érai'a kawé'á uwánkanaumne siyáundantemba embá kawé'á
uwánkanaumne

Maníkó siyáiyē.

35 Moóráfa'a imó agaimakón-aufaiimba agaimaréna séna

Maníkó wení kawé-kísáú-wáásígómbá
ímba auwáánana áuma kawáá'íníyē
agaimaréna siyáiyē.

36 Mináái ímba Téfitintafena siyáifo Téfiti Maníkóni kísau wémaena puwúwasa maimaésa aiwá'námo utámakompimba máutamarrowana áuma kawáá'uraifo

37 Maníkó Ísumba pukómpinkemba íyáfasinankarowimba wenáuma ímba kawáá'urayē Póro siyáiyē.

38 Póro simátimena séna kesí waásisono.

Ísámai kawé'án-oro. Ísu pukómpinkemba íyáfasinankaraiwaintafena waásiti aoisaambá maitiyuwáíníyē Maníkó siyáiyē. Minááimó simátimunda ísámai kawé'án-oro.

39 Maníkó Mósesembo simámakain-amaambo aráái wáéwimo ombá minámáánkó kentí aoisaambá ímba maitiyuwáínana arupíse úmai méraawin-owe Maníkó ímba sínífo Ísumo éna wenááisafesa timankúnkúmba íyawiti aoisaambá maitiyuwáínana miwísáféna arupíse úmai méraawin-owe Maníkó síníyē.

40 Miyáumai Maníkón-aaimo simátímakowi siyáan-aagio kempá'á tifó sé'a káráwimai kawé'án-oro.

41 Naaófá'á Maníkón-aaimo simátímakowi agaimaréna sésa

érai'-aaisafe'a símai sáwí'lo on-kwáási ísáaro.

Kembiwímó méraiyan-kanaa kísau máénda minkísáúmó awáné'lo ímbo kempá'ó té'lo

é'a úwoi puwónááwe. Minkísáúsáfésamo simátimiya'a minááísáfésa ímba timankúnkúmba ónááwe

sésa agaimaréna siyáawe. Mináái kempá'á tifó sé'a káráwimai kawé'án-oro Póro siyáiyē.

42 Mináái simátimena Póro Páánápáasiyē ámáán-daumpakemba máápa'a kumónae uyasá waási sésa aneka'á ámáán-aaimo isáán-kanaa tínakai mináái másiyata ísáano

⁴³ simásuwesa máápa'a kúmúwasa sáwífa'-waasi Yúndaa-waasiye fi'onkaa-waasi Yúndaa-amaan-ampa'o kuwáiyé Póronte Páánápáasinte tirááíwa'maesa kuwasarái sésarai Maníkó úwoi kawé'á uwátinkainifo fasi'ámai wení aampa'á koró siyááye.

⁴⁴ Suyaná Yúndaa-waasi ámáán-aaimo isón-kanaa túwasa mindáópaken-kwaasi seyaafá'á Fasi'aénkón-aii isánae sésa Yúndaa-amaan-daumpa'a imérowasa

⁴⁵ Yúndaa-waasi tuwánésa tirunkó sáwí'a úwasa mináái arááíwáéfo sésa Póronte Páánápáasinte karaáná'a tinkésa karo'-áái séye sésa símai taráísúwasarai

⁴⁶ miwí táároi ímbo inkáísúyamba óraaka sésarai aifa'á érai'a Maníkón-aii simátimuyamba mináái tínaaemba uwáme'a ímbo sínkáíye sembá pó'a aúí'o úmaimo maé'mae'o ondá uwófi'a ónaumne-imayaa ombá pókai tauwerékai fi'onkaa-waasi Maníkón-aii kosimátimeyauye.

⁴⁷ Ááema Fasi'aénkó simásimenasa séna emá fi'onkaa-waasi sáma kátinke kesáái simátímínasa kesí aambá awánáíya'a seyaafá'-márafákén-kwáási sáwí'o úmaimo méraampinkemba kawé'-ámpá'á métinkanaumne

Maníkó mináái simásímakaimba pókai fi'onkaa-waasi wenáái kosimátimeyauye Póro siyáíye.

⁴⁸ Póro súwasa fi'onkaa-waasi isésa Fasi'aénkón-aaisafesa aamoí ésa tirunkó kawé'á úwana Maníkó séna kesí waási é'a aúí'a úmai maé'mae'a ónááwe súwasa miwí Fasi'aénkón-aaisafesa timankúnkumba uráawe.

⁴⁹ Fasi'aénkómpá'á timankúnkumba ésa mimbárafá'á Fasi'aénkón-aii kosimátin-tasimatin-uwasa sáwífa'-waasi ísówasa

⁵⁰ Yúndaa-waasi Póronte Páánápáasinte tirumbá sáwí'a uwátinkesa aare túwí'o wéron-inimba Yúndaa-amaan-aaimo fasi'áimaimo méron-inine mindáópaken-ora'a-waasiye tirumbá tórówasa Póronte Páánápáasinte sáwí'a uwátinkesa aaisambá tiyésa miwítí marafákémbá t'ímátuwowasarai

⁵¹ Maníkó minkwáási ímbo aamoí uwátinkainiye-aiyowai'a ésarai tísamaifakem-barama uwá'maresarai Ántioku-naopa'a tuwésarai Áikóniyamu-naopa'a kuyasá

⁵² Ántioku-naopa'a Ísuni aampa'ó kun-kwáási mérowana Maníkóní Ufaen-ámútánkó miwífímbá óraa'a uwátinkowana tirunkó kawé'á uráíye.

14

Póroe Páánápáasiye Áikóniyamu-naopa'o kurááyan-aii.

¹ Póroe Páánápáasiye Áikóniyamu-naopa'a wésarai ááemo urááyantemba Yúndaa-amaan-daumpa'a imésarai ásé-aii óraaka simátímúyasa isésa sáwífa'-waasi Yúndaa-waasiye fi'onkaa-waasiye Ísun-aaisafesa timankúnkumba uwasa

² tuwímbai-Yúndaa-waasi Ísun-aaisafesa tínaaemba uwámesa ímbo timankúnkumbo uwái Póronte Páánápáasinte sáwí-aii simátínkówasa fi'onkaa-waasi isésa mindáraiye Ísun-aaimo ísówiye tirumbá sáwí'a uwátínkówasa

3 mindárai ayáátááka'a mindáópa'a mésarai miwí táároi ímbo inkáísúyamba Fasi'aénkón-aaí óraaka simátímúyana Fasi'aénkó waási úwoi kawé'ó uwátinkáimba awánáiwae séna mindárai wení fasi'aémbá tímúwasarai ímbo awánaron-kisau kawé-kísáú máúyasa

4 mindáópakewi kaeká tuwínkaa'-ésa tuwímbai Yúndaa-waasi-taaisafesa érai'e suwasá tuwímbai aantá-waasi-taaisafesa érai'e siyáawe.

5 Suwasá fí'onkaa-waasiye Yúndaa-waasiye miwítí óraa'-waasiye túwaandu ésa tínkamona-e-aaí sésa óntantamba Póronte Páánápásinte tínkamona-e suwasarái

6 mináái isésarai kawé'ó iyapa'e sésarai Ríkióniyaa-marafa'a wésarai Rísítara-naopa'e Tépi-naopa'e fí'ó-fí'on-daopa'e

7 ásé-aaí simátíma'maesarai kurááye.

Rísítarafa'e Tépifa'emo kurááyan-aaí.

8 Moóráwigo Rísítara-naopa'a anówan-arumpinkemba aísamai sáwí'ó uwáguromba ma'ánkarowana ímba aintómbo ááemo maúnka'a ména

9 Póro wésimatimun-aaí iséna érai'-aaí wésimba póna kawé'á uwásinkainiye-imayaa úwana Póro minímáyáámó úmba awánéna aráá'a afuwéna

10 óraaka séna koku'á iyáfasinao súwana iyáfasinkwena aamoí éna weyáárika'a marapá'ó kúmba

11 sáwífa'-waasi Póromo úmba awánéna miwí tááifinkemba Ríkióniyaa-taáifinkemba sésa kentáási maníkórái waásiyaan-úmai marapá'á kentááímbá kumbéaaye sésa

12 miwítí maníkón-áwí'a mindárai simátinkesa sésa Páánápásintafesa Súsiye sésa Pórontafesa aaisé'ó simátímíwaiye sésa Émisiye siyáawe.

13 Marukón-awáífa'á minkáró'-máníkón-áwí'a Súsi wení amáán-damba wérowana minkáró'-máníkóntáféna ísámai póí'ó uwándon-kwaasigo puru-makamá wémaena mowáán-aramba wétarare úmaena mindáókoni kusai-óntará'á mó marówasa sáwífa'-waasi miwítí maníkóntáfésamo póí'ó uwándaantemba miyáumai Ísuni aantá-waasiyaiya'a póí'a uwándánaemo

14 sun-áái isésarai sáwí'an-iyé sésarai kentí unáánkwátóí tafétuwesarai tuwaantantésarai sáwífa'-waasifimba komésarai óraaka sésarai

15 kenkáí nóra ónaera wéoo. Kerái kemó onten-kwáási úye. Ásé-aaí tasimátimuyamba miyán-káró'ó ombá tuwé'a érai'-Manikompa'a teró. Érai'-Maniko wíyóne marawé uwi-nóné mimpímbó wérain-tantaa'e úmarena fasi'aénkwáráwí méraiye.

16 Ááéma Manikó úwoi tiyukowa'a kentí imáyáfinkemba seyaafá'-áémpákén-kwáási wénesa

17 miyá é'éímbanifo Manikó méraiye síwae séna aaí sisaná aa'á téna tónkó kawé'á isa'á wéne'a tirumpin-áámóí wéowe. Miyáumai awáné'a miyámó im-bánikó méraiye síwae séna Manikó kawé'-í'a wéiye

18 mindárai mináái suyasá seyaafá'-wáási fasiyésa mindáraiya'a póí'a uwándánae suwasarái ímba miyán-oro símai tufímbaesarai iyúyasa ífátukaawe.

19 Ifátuwowasa tuwímbai-Yúndaa-waasi Písíndiyaa-marafa'a Ántíoku-naopakene tuwímbai Áíkóniyamu- naopakene tésa seyaafá'-wáási tirumbá

tórówasa isésa Póromba óntantamba tufuwésa é'la púwíye-imayaa ésa tafisímaesa mindáókoni awáifá'á mátúwówasa

²⁰ Ísuni aampa'ó kuwáí taúkúresa awánowana iyáfasinena mindáópa'la wéna kowaúmba aafáyáara'la iyáfasinesarai Póroe Páápápáasiye mindáópa'la tuwésarai Tépi-naopa'la kurááye.

Síriyaa-marafa'la Ántioku-naopa'la aneká'ó kurááyan-aii.

²¹ Póroe Páánápáasiye Tépi-naopa'la ásé-aii kosimátímúyasa isésa érai'e sésa Ísuni aampa'á kuwasarái mindárai Rísítara-naopa'la aneká'á kurésarai minkákémbá Áíkóniyamu-naopa'la kurésarai minkákémbá Písíndiyaa-marafa'la Ántioku-naopa'la aneká'á kurésarai

²² miyá úmae wénesarai Fasi'aénkón-aaifesa timankúnkúmbo uwáí miwítí imáyáa fasi'átinkesarai sésarai Ísuni aampa'á fasi'ámai koró sésarai Manikó wení waásimo kawáánipa'o kónae sé'lo é'la minámpá'á umbaimó tain-ámpá'á kónááwe sésarai

²³ miyáumai mindáópaka'la wénesarai Fasi'aénkóní waásifinkemba miwítí óraa'-waasi iyáfasintinkafa'la kuyasá Manikón-imáyáá ésa ímba tómbá nésa inai aantemba wésesa mindárai Fasi'aénkómpá'á timankúnkúmbo uwáísáfésarai Fasi'aénkó káráwitinkamae iyíníye simátímakaaye.

²⁴ Simátimesarai Písíndiyaa-marafa'la kóyáákesarai Pámpíríyaa-marafa'la wésarai

²⁵ Pékaa-naopa'la komésarai ásé-aii kosimátimesarai minkákémbá Átériyaa-naopa'la kumésarai

²⁶ nompín-táómbo ta'ótoesarai iyátesarai témesarai Síriyaa-marafa'la Ántioku-naopa'la aneká tiyááye. Ááema mindáópa'la Fasi'aénkóní waási mindáraisafesa Manikó túwa'nai úmaena iyínífo wení kísau komáékaiyo siyówasarai minkísáú komaisuwésarai tiyááye.

²⁷ Ántiokufa'la tuyasá Fasi'aénkóní waási tatúwaandu uwasarái Manikómó simátimuntebo urááyan-aii sésarai Ísuni aampa'ó fí'onkaa-waasi aráátímúyasa minááísáfésa timankúnkúmbo ésa minámpá'á kowé-áái tasimátimesarai

²⁸ mindáópa'la Ísun-aaimo isówi ayáátááka'la méraaye.

15

Yérúsaremufa'la túwaandu ésamo siyáan-aii.

¹ Ántioku-naopa'la méroyasa tuwímbai Yúndiyaa-marafakemba Ántioku-naopa'la komésa Ísun-aaimo isówisafesa sésa Manikó Mósesembo simámakain-amaambo ímbo isé'lo túmo kárámai araenáembo iyanamo éna Fasi'aénkó sáwí'lo úmaimo méraampinkemba kawé-ámpá'á ímba métinkainiye suwasarái

² Póroe Páánápáasiye minááísáfésarai aaisambá tiyésarai wesimán-kwesiman-esa Ántiokufakewi Ísun-aaimo isówi sésa Yérúsaremufa'la aantá-waasiye Fasi'aénkóní waásiti óraa'-waasiye minááísáfé'la kotisai oro sésa Póroe Páánápáasiye tuwímbai-waasiye ti'márówasa kuráawe.

3 Fasi'aénkóní waási ti'márówasa wémesa Fínísiyaa-marafa'e Sámériyaa-marafa'e naaó'-nao'a komérowasa Ísun-aaimo ísówi túwaandu urówi simátimesa sésa fí'onkaa-waasi Ísun-aai isésa timankúnkúmba ésa méraawe suwasá isésa tirunkó kawe'á úwasa

4 naaó'-nao'a simátimesa wémesa Yérúsaremu-naopa'a komérowasa aantá-waasiye Fasi'aénkóní waásiye miwítí óraa'-waasiye tiyáamba timésa aamoí uwasá Manikó kisaumo tímakain-kisaumo maiyáan-aai másimatimuwasa

5 isésa tuwímbai Ísun-aaisafesa timankúnkúmba umbánifo áamáan-kawaa-waasiti aampa'ó kuwái iyáfasinesa sésa fí'onkaa-waasi Ísun-aaisafesa timankúnkúmba owi Mósesé simátimakon-amaamba isésa túma kárámai araenáemba orómá kosimátíméro suwasá

6 aantá-waasiye óraa'-waasiye sésa mináái túwaandu uréta imáyáa úmaisa senó siyáawe.

7 Uwasá túwaandu urésa ayáatáaka'a mináái suwaná Pítáa iyáfasinena séna kesí waásisono. Fí'onkaa-waasi ásé-aai isésa Ísun-aaisafesa timankúnkúmba íwae séna ááéma Manikó kempinkémbá iyáfasisinkena si'marówa'a kosimátimewanasa isésa érai'e siyáawe. Kemá mináái é'a ísaraawe.

8 Manikó seyaafá'-wáásítí imáyáa tuwánéna fí'onkaa-waasisafena séna kesí waásin-owe séna Ufaen-ámútámbó símakainten-úmai miwíwará'ó tímakaimba awánaraumne.

9 Manikó Yúndaa-waasisa fí'on-amba ímba aráásimenasa fí'onkaa-waasi ínta fí'on-amba aráátimena wéifo Manikó seyaafá'-wáásísá mimbórá-ántá wéaraasimiye. Miwí Ísun-aaisafesa timankúnkúmba ontáféna miwítí sáwí-imayaa maitiyuwéna kawe'-imáyáa uwátinkariye.

10 Mósesen-aagio kentáa síwá'nása umbai tiyówasa ímba kanaa'á arááiwaawe. Kentáawará'á miyá ísatá ínta kanaatá wéaraaiwaumne. Mindásafesa fí'onkaa-waasi Ísuni aampa'ó kowísáfésamo Mósesen-aai arááiwaéro siyasamo ésa umbai-ámbá arááiwaenaawe. Miyámó íyanamo éna Manikó aaisambá sína'a ímba miyá ónááwe.

11 Fasi'aénkó Ísu úwoi súwa'nai enasa sáwí'o úmaimo méraundafinkenta kawe'-ámpátá méwésinkaiye. Minááisáféta érai'esa sénáisiye miyámó wéintenta fí'onkaa-waasiwara'a miyá wéiye Pítáa siyáaye.

12 Pítáa súwasa isésa seyaafá'nánká érai'a siyé sésa ímba aai suwasarái Póroe Páánápásiye Manikó tímakain-kisau fí'onkaa-waasifimbo minkísáú maiyááyan-aai simátimesarai Manikóní kisaú ímbo awánaraan-kisau kawe-kísáúmó maiyááyan-aai

13 simátímúyana Yémisi séna kesí waásisono. Kesáái ísáaro.

14 Ááéma Manikó fí'onkaa-waasisafena imáyáa éna minkwáásifinkémbá tuwímbai iyáfasintinkena séna kesí waásin-owemo siyáin-aai Pítáa káfé'a simásimakaiye.

15 Manikón-aai simátímakowi mináái aúfáifimba agaimarésa sésa

16 Fasi'aénkó séna ánaemba kumé'a Téfitini naambó tawísisukqamba kunuwásuwanumne. Sáwí-tantaa'wara'a kawe'ó kunuwásúwáanda pósa

17 fí'onkaa-waasi kempá'á ténááwe. Kesí waásin-owe sendawí kempá'á ténááwe séna

18 Fasi'aénkó mináái naaófá'á siyáimba isaná káfé'wara'a miyá wésiye Yémisi siyáie.

19 Yémisi simátimena séna Fasi'aénkó siyáin-aaisafe'a imáyáa é'a sé'a fí'onkaa-waasi Manikómpá'ó ten-kwáási umbai-kísáú ímba timénaumpo

20 aúfái agaimái timéta séta karo'-mánikóntáfésa imáyáa ésa pói'lo uwándaamba mimpói ímba naaró. Aare-úméné waai-úméné ímba oró. Póima tufú'newana wení naaemá ímbo kumíndamo úwoimo wéraina'a mimpói ímba naaró. Naaewará'á ímba naaró. Mináái aúfáifimba agaimaráumpo toráumai isáaro.

21 Ááemo maé'ón-kwaasiye káfé'lo méraan-kwaasiye ayáátááka'a aasiyaasi ámáán-aaimo isáán-kanaa mináái Mósesen-aaí simátíma'maesa kuráawe. Mindásafeta aúfáifimba agaimaráumpo toráumai isáaro Yémisi siyáie.

Aúfái agaimái fí'onkaa-waasimo tímakaan-aaí.

22 Súwasa aantá-waasiye Fasi'aénkóní waásiye miwítí óraa'-waasiye sésa kanaámpóta kentááfímbá tuwímbai ti'maráanasasa Póroe Páánápáasiye Ántiokufa'lo wíyapa'a miwisé'a wíwae sésa miwífínkémbá kae'-wáási túwí'a mósá makáan-kwaasiyai-tuwi'lo sumbá moóráwigo Sáírásí úwana moóráwigo kae'-áwí'á Yúndasi Pásapasiye úmai

23 aúfái timésa ti'marówasa kuráawe. Mináúfáifímbá agaimarésa maará siyáawe. Kesáá kentí waásisa úne. Aantá-waasiye óraa'-waasiye moorá-aaí sénaumpo kentáási waási isáaro. Fí'onkaa-waasi Ántioku-naopa'e Síríyaa-marafa'le Sírísiyaa-marafa'lo méraan-kwaasi isáaro.

24 Kentááfínkémbá tuwímbai kempá'á wésa ímbo simátímakaunda-aaí miwítí imáyáfínkemba kosimátímúwa'a isé'a tirunkó sáwí'a úwa'a umbaimó taráanta iséta

25-26 túwaandu uréta imáyáa éta mimbórá-áái símai kae'-wáási iyáfasintinketa ti'maráúnasasa Páánápáasiye Póroe'a migóye. Mindárai kesí waásisa siruntá tímakaundanaraiye sínkamiyakai puwúyafó-imayaa ímba ésarai Fasi'aénkó Ísu Káráísitini kísau wémauye-imayaa ésarai fasi'ámai wémaeye.

27 Yúndasinte Sáírásinte ti'maráúnasarai migóyamba pósarai aúfáifínkéna-aaíwara simátimiyán-aaíwara'a mimbórá-áái pósarai kosimátimeyaaye.

28 Manikóní Ufaen-ámútánkówé kesááwé mimbórá-áái símaisa ímba umbai-ááisá simátimumpo maanáúfáifínkén-áái simátimundasa isáaro.

29 Karo'-mánikóntáfésa imáyáa ésa pói'lo uwándaamba mimpói ímba naaró. Naaemá ímba naaró. Póimo tufú'newana wení naaemó ímbo kumíndamo úwoimo wéraina'a mimpói ímba naaró. Aare-úméné waai-úméné ímba oró. Kesáámó súnda-aaimo isé'lo é'a kawé'á ónááwe. Mináái tai'áie. Aúfái agaimái timésa siyáawe.

30 Suwasá mináúfái timésa ti'marówasa maimaé wémesa Ántioku-naopa'a kuwasá Fasi'aénkóní waási túwaandu urówasa mátímúwasa

31 mináúfáifínkémbá toráumai simátímúwasa kawé'-áái isésa tirunkó kawé'á úwasarai

³² Yúndasiye Sáírásiye Maníkón-*aai* simátímakoyan-*kwaasi* ésa ayáátááka'a simátimesarai miwítí imáyáa arupíse uwátímúyasa isésa fasi'owasarái

³³ tuwímbai-*no'*waamba miwísé'a méroyasa Ísun-*aaimo* isówi sésa é'a kanaán-ifo ti'mákaan-*kwaasifa'*a kawé'-áái kosimátímékaiyo suwaná

³⁴ Sáírási fi'on-*imayaa* éna mindáópa'a mérowasarai

³⁵ Póroe Páánápásiye ayáátááka'a Ántiokufa mésarai mindáraise'a tuwímbai-*waasi* mésa Fasi'aénkón-*aai* simátíma'*maesa* kuráawe.

*Póroe Páánápásiye'a tuwínkaa'o urááyan-*aai*.*

³⁶ Ánaemba Póro Páánápásintafena séna naaó'-*nao'*a Fasi'aénkón-*aaimo* simátímakauyamba Ísun-*aaimo* ísaraawi kawerá úmaiya méraawai tuwánamaekai kóyae Póro súwana

³⁷ Páánápási séna Yóni-Máákaamba ái'mekai kóyae súwana

³⁸ Póro séna weséta téwáyana Pámpíriyaa-*marafa'*a kenkáí másiyuwena wení naaópa'a tauwékáimba pókai ímba ái'mekai kóyauye Póro súwana

³⁹ minááísáféna kaorésarai aaisa simásuwesarai mindárai tuwínkaa'-*uayaná* Páánápási Yóni-Máákaamba ái'maena nompín-táómba ta'ótoresarai íyátesarai wémesarai Sáíparasi-*marafa'*a kuyaná

⁴⁰ Póro Sáírásimba aiyówasa Ísun-*aaimo* isówi inái simásuwesa sésa Fasi'aénkó úwoi kawé'á uwátinkainifo kokaiyó suwaná Sáírásimba ái'maena kúmba

⁴¹ Síriyaa-*marafa'*e Sírisiyaa-*marafa'*e naaó'-*nao'*a wénesarai Fasi'aénkóní waási túwa'nái úmaesarai kuyasá kawé'á uráawe.

16

*Tímóti mindáraise'o kuráin-*aai*.*

¹ Póroe Sáírásiye miyá úmaesa Tépi-*naopa'*e Rísítara-*naopa'*e kuyaná moóráwigon-*awi'*a Tímóti mindáópa'a ména Ísuni aampa'ó kúwai úwana anówa Ísuni aampa'ó kún-*ininko* Yúndaa-*ininko* úwana afowá Kíríki-*waasi* úwasa

² Rísítara-*naopakene* Áikóniyamu-*naopakene* Ísun-*aaimo* isówi Tímótin-*awi'*a mósá makáawe.

³ Afowá Kíríki-*waasi* éna áuma ímba káramai araenáemba urómba pósa Yúndaa-*waasi* mináémpá'ó méraan-*kwaasi* miyán-áái isówana Póro séna Fasi'aénkóní kísaura'a Tímótimba aiyánae séna Yúndaa-*waasi* aamoí íwae séna Tímótimba áuma karéna

⁴ ái'maena naaó'-*nao'*a wénesa aantá-*waasiye* Fasi'aénkóní waásiti óraa'-*waasiye* Yérúsaremufa'o siyáan-*aai* Fasi'aénkóní waásisafesa simátíma'*mae* wésa sésa mináái ísáaro suwasá

⁵ Fasi'aénkóní waási Ísumpa'a fasi'ámai mésa fi'on-*kwaasi* simátíma'*maesa* kuwasá isésa aasiyaasi-*kánáa* tuwímbai Ísun-*aaisafesa* timankúnkúmba úmae wéwesa sáwífa'-*waasi-i'*a uráawe.

*Póro kaainkáámbo awánarain-*aai*.*

⁶ Pórowe Sáírásiye Tímótiye Fírísíyaa-*marafa'*e Kárésíyaa-*marafa'*e wénesa Ésiyaa-*marafa'*a ásé-*aai* kosimátímenae sumbá Maníkóní Ufaen-ámútánkó ímba kónááwe súwasa

⁷ isésa wémesa Mísíyaa-*maragoni* ófimbá kurésa Pítíníyaa-*marafa'*a kónae sésa uwaná Ísuni ámútanko ímba kónááwe súwasa

8 isésa wémesa Mísiyaa-marafa'a kóyáákesa wémesa Tóroasi-naopa'a kúmúwana

9 nó'waamba Póro kaainkáámá awánówana Máséndóniyaa-marafaken-kwaasigo koku'á taména séna Máséndóniyaafa'a tasúwa'nai uwo óraaka súwana

10 Póro awánéna simásimuwata iyáfasineta séta Máséndóniyaa-waasisa áse-aaisa kosimátíméndasafena Maníkó wésaantaisata Máséndóniyaafa'a kónaesa siyáumne.

Ríndiyaa Ísumpa'o tiyáin-ai.

11 Miyá séta Tóroasi-naopa'a nompín-táómba ta'ótoreta iyáteta kówánanasa mindómpín-táonko arupíya'a kúwata Sámóteresi-marafa'a kowaéwándasa aafáyáara'a wémeta Níápórisi-naopa'a marapá kúwateta

12 minkákémbá Fírípái-naopa'a marapátá kuráumne. Mindá Máséndóniyaa-marafa'a óraa'-naopa'a Rómu-kamani-waasimo káráwiyon-daopa'a tuwímbai-no'waamba kówaeta

13 Yúndaa-waasi ámáán-aimo isón-kanaa úwata imáyáa éta Yúndaa-waasi nonáwáifa'a túwaandu ésa inai wésesa owé séta naaópa'a tuwéta nonáwáifa'o kumówándasa aaresómbá túwaandu urópata kumbéta simátimewanasasa

14 isésa uwaná moórá-ininko Táyátáira-naopaken-ininkon-awi'a Ríndiyaa wení

kísau óraan-tantaa'a ampantará'á tásuwena wétimena óntamba wémaena wemá Maníkón-imáyáa éna wenáwí'o mósá marón-ininko Fasi'aénkó imáyáa amúwana Póron-aii kawel'-úmai isówana

15 miníníkwórá wení akúnkwára'á nombá maitinkówana miníníkwó séna kentáfé sé'a Fasi'aénkón-aaisafena amankúnkúmba éna Ísumpa'a fasi'ámai mérain-ininkon-iyé sé'a kesí naaúmpa'a taméranaawe óraaka súwata wení naaúmpata kuráumne.

Póroe Sáírasiye ándáfa'o méraayan-ai.

16 Moórá-arasi kisaumo maún-arasigomba tuwímbai-waasi óntamba tuwésa méyánuraan-arasigomba sáwí-amutanko wenarumpimbá mérowana tuwímbai-waasifa'o ánaaembo paápé índa-aii simátimuwasa óntambo amúmba wembó méyámbakaan-kwaasi timúwasa maé'ómbaniye. Moórá-kanaa inai wésupa'a kumówánanasa minárásígó suwánénasa

17 Póronte kenté sirááíwa'mae wéwena óraaka séna Maníkó wíyómpa'o méraiwaini kisaumo maén-kwaasin-owe. Maníkó sáwí'o úmaimo méraampinkemba kawel'-ámpá'á métínkáin-aimo simátiméwin-owe minárásígó séna

18 sáwífa-kanaa arááíwa'mae wénena miyá súwana Póron-arunko umbái tówana métausena wenarumpimbó méro-sawí-amutankontafena séna Ísu Káráisitini fasi'aémbó wéraintafe'a óraaka sune. Minárásí auwé kóuwo súwana minúwóiyáámá auwéna kóuwasa

19 minárásimó méyánuraawi awánésa tirunkó sáwí'a úwasa sésa ímba óraa'-ontamba maénaumne sésa Póronte Sáírásinte tiyáánkwanda tafisímaesa marupá'á kawáá-wáásíyá'á tiyésa

20 Rómu-kamani-waasiya'a tésa sésa maandárai Yúndaa-waasiyai kentáási naaópa'a sáwí-kísau wémaeye.

21 Kentáási áamáamba taraisésarai fi'on-ampa'-amaamba wéseye. Maandárimo séyan-amaamba ínta arááiwaenaumpo Rómu-waasiti amáánta arááiwaenaumne suwasá

22 sáwífa'-waasi taúkúresa óraaka sésa érai'e suwasá kawáá-wáási mindáraití unáánkwátói tafétuwesa sésa kunánaantamba tĩnkamoro suwasá

23 áfááraumai tĩnkambaresa tafisímaesa ándáfa'a fafúsúsuwesa ándáfa'o káráwiyon-kwaasigontafesa sésa ontará'á káráwimai mindárai kawé'án-owo suwana

24 afufumpin-dáúmp'á mófafususuwena tísamaiyai taai imaiyéna faráátamai ándásamba kárá'umarowasarai méraaye.

25 Mésarai nó'waan-afufuntamba Póroe Sáírasiye inai wésesarai Maníkómp'á imá wésuyasa ándáfa'o méron-kwaasi ísówana

26 minúwóiyáámbá óraa'-marima tówana naamayáamba korekáare uwágúwana seyaafá'-óntá tigúwana ándáfa'o méron-kwaasi tíyaaampipaken-anda weyáárika'a awákúwasa

27 ándá-naumpa'o káráwiyowi aúma waiguréna íyáfasinena awánómba ontá tigurówana íyáawanena séna ándá-waasi kóuraawe-imayaa éna óraa'-waasigon-aaroi inkaiséna wení paepáé'a mósá taúkéna wenáúfimba fagifáíndasafena úwana

28 Póro awánéna óraaka séna ímba miyán-owo. Kesáa seyaafátá úwoisa méraumne súwana

29 ándá-naumpa'o káráwiyowi wení waásisafena séna ómbá kúra-simero súwasa kúra'-amuwana minúwóiyáán-úmai ándá-naumpa'o iyúmba aiyayaankakemba tata'á úwana óraakorai óye séna Póronte Sáírásinte tísamaifimba kífaena

30 íyáfasinena tí'maena máápa'a kumbéna séna nóra onanawá sáwí'o úmaimo méraundafinkemba Maníkó kawé'-ámp'á mésinkainiyo súwasarai

31 mindárai sésarai Fasi'aénkó Ísu Maníkómpákémbó kunkáiwaintafe amankúnkúmba inaná ewé ení akúné sáwí'o úmaimo mérempinkemba kawé'-ámp'á métinkainiye simámesarai

32 minkwáásísómbá Fasi'aénkón-aai simátímúyasa isésa

33 mindó'wáán-afufuntamba ándá-naumpa'o káráwiyowi tí'maena tirsááumpa'-afima wénon-kwitiyuwena minkánáá wewé wení waásiye nombá maiyáawe.

34 Nombá maéna Póronte Sáírásinte tí'maena wení naaúmpa'a mátĩnkarena tómbá timúwasarai wénoyasa wewé wení akúné Ísun-aisafesa timankúnkúmba uwaná tirunkó kawé'á uráiyé.

35 Mérowasa aafáyára'a Rómu-kawaa-waasi i-wáási tí'márówasa ándá-naumpa'a wésa sésa mindárai faútĩnkénasarai kókaiyo suwaná

36 ándá-naumpa'o káráwiyowi Pórontafena séna Rómu-kawaa-waasi

i-wáási tí'marááwasa tésa sésa Póronte Sáírásinte faútĩnkaao sefó faútĩnkáanakai tirunkó kawé'á ínakai kokaiyó súwana

37 Póro i-wáásísáféna séna ímba kawé'-áái sésa kempímbá ímba wérain-aai símai kunánaantamba sínkamesa ándáfa'a fafúsúsukaawe. Rómu-waasiti aúfái tokáuyan-kwaasi úyasa sínkamomba sáwí'a ésa minámáámbá

taráiyaaawe. Káfé'a aúpá'á faúsínkéyan-imayaa owakáí ímba miyá óyauye-imayaa ékai Rómu-kawaa-waasi kempá'á tésa ontá tatisúwéwakai kóyauye Póro súwasa

³⁸ i-wáásí iséa kouwerésa Póron-aaí tasimátimesa Rómu-waasiti aúfái tokááyan-kwaasin-oye simátímúwasa isésa táátafesa ésa

³⁹ ándá-naumpa'a komésa sésa keráí Rómu-waasiti aúfáima tokááyan-kwaasi óyata ímba ísareta úwoisa tínkankaunda mindá sáwíta éta tínkankaumne sésa tí'maesa máápa'a kumésa aáno úmai sésa kentáásí naaópa'a tuwékai kokaiyó suwasaráí

⁴⁰ Póroe Sáírásiye ándáfa'a tuwésarai Rítiyaani naaúmpa'a kuyasá Ísun-aaímo ísówi túwaandu urówasarai miwítí imáyáa kawelá uwátinkesarai tiyuwésarai kurááye.

17

Tésáróníkaa-naopa'o komérayan-aaí.

1 Póroe Sáírásiye wésarai Ámpíporisi-naopa'e Ápóróniyaa-naopa'e kóyáákesarai Tésáróníkaa-naopa'a kuyaná mindáópa'a Yúndaa-waasiti ámáán-damba wérowana

² Póro úntemba Yúndaa-waasi ámáán-aaímo sunká'á ámáán-daumpa'a iména Manikón-aaí aúfáifinken-aaí simátímumba ámáán-aaímo isónkanaara'a kaumbo-íká simátimena

³ séna aúfáifinkemba séna Manikómó íyáfasinankaraiwaimba áí'lo índa-i'a uwánkaiyana puwéna íyáfasinainiye siyáimba minááígóní áwáuma afora'á simátimune. Minááí Ísuntafesa siyáawe Póro súwasa

⁴ isésa Yúndaa-waasi tuwímbai minááísáfésa timankúnkúmba ésa Póronte Sáírásinte tirááíwaesa Kíríki-waasi Manikón-ímáyáá mósá márówiye sáwífa'-inimba túwí'lo wéron-ininte miyáumai-sawífa'-waasi arááíwakaawe.

⁵ Arááíwáúwasa Yúndaa-waasi tuwánésa tirunkó sáwí'a úwasa sésa minááí arááíwáéfo sésa sáwí-waasi kafóná-waasi táántowasa tamésa tiyánae-aaí simátímúwasa Yésónini naambá taúkúmaresa Póronte Sáírásinte tata'óto'maeta seyaafá'-wáásí túranka'a aafintá maitinkánae sésa tiyaafáí umbá

⁶ ímba méroyasa Yésóniye Ísun-aaímo ísówi tuwímbai tafisímaesa mindáópaken-kawaa-waasiya'a mátinkesa óraaka sésa Póroe Sáírásiye sáwí-aaí wémaresarai seyaafá'-máráfá'á wétesarai káfé'a maanká'wará'á kentáásí naaópa'a tamérayana

⁷ Yésóni wení naaúmpa'a mátínkaraiye. Rómu-aífa-kawaagoni ámáámba taraiséa sésa kentáárá'ó káráwiyaiwai Ísun-iye wésewe suwasá

⁸ seyaafá'-wáásíyé kámáni-kawaa-waasiye isésa tirunkó sáwí'a úwasa tiyáí-ímáyáá uwasá

⁹ kawáá-wáásí Yésónimpin-kwímái tuwímbai-waasisafesa sésa óntamba simíyata faútínkáana'a tí'mátuwaaro suwasá óntamba tímúwasa faútínkówasarai kurááye.

Périya-naopa'o kuráan-aaí.

10 Faútínkówasarai kuyasá mindó'wáámbá Ísun-aaímo ísówi Póronte Sáírásinte tínkamofó sésa tí'márówasarai Périya-naopa'a wémesarai kuyambá Yúndaa-waasiti ámáán-daumpa'a imésarai Ísun-aaí simátímúyasa

11 minkwáásísómbá ímba Tésárónikaa-waasiyaamba ésa kawel'-ímáyáá ésa Póron-aaí kawel'-úmai isésa aasiyaasi-kánáá Maníkón-aaí aúfáifimba toráumai isésa sésa Póro éraira wési karorá síyó sésa aasiyaasi-kánáá Maníkón-aaí aúfáifimba toráumai awánomba

12 Yúndaa-waasi sáwífa Ísun-aaisafesa éraqile sésa timankúnkúmba uwasá Kíríki-inimba túwí'lo wéron-inimba sáwífa Ísun-aaisafesa timankúnkúmba uwasá Kíríki-waasi sáwífa Ísun-aaisafesa timankúnkúmba uwasá

13 Póro Périya-naopa'a Maníkón-aaí simátimiyemo sun-áái Yúndaa-waasi Tésárónikaafaken-kwaasi isésa Périya-naopa'a tésa miwí tirumbá torésa suwasá isésa Póromba aaisambá aéesa tufuwónae suwasá

14 minúwóiyáámbá Ísun-aaímo isówi Pórontafesa tufuwófo sésa uwí-nómpá'á kumuwo suwaná kumúwasarainifo Sáírásiye Tímótiye mindáópa'a méroyasa

15 Póromba áí'maesa kumémesa Áténisi-naopa'a múauwesa kunuwerésa miwítí naaópa'a iyésa Sáírásinte Tímótinte isimátimesa

sésa minúwóiyáán-úmai kúmókaiyo Póro síyé isimátimakaawe.

Póro Áténisi-naopa'o mérain-aaí.

16 Póro Áténisi-naopa'a kuména Sáírásinte Tímótinte wétimu'marena awánómba mindáópaken-kwaasi sáwífa'a karo'-máníkómbá úmakesa miwán-áwí'a mósá wémarowana Póro tuwánéna arunkó umbai tówana

17 Yúndaa-waasiti áamáan-daumpa'a iména Yúndaa-waasiye fi'onkaa-waasi Maníkón-ímáyáámó mósá márówiye isimátimena Maníkóni ásé-aaí isimátimena aasiyaasi-kánáá mimbárúpá'ó méron-kwaasi Maníkón-aaí simátima'maena iyúwasa

18 Épikúriyaan-aaí isámaesa kuwáiyé Sítóikin-aaí isámaesa kuwáiyé Pórompa'a tésa wesimán-kwesiman-esa tuwímbai sésa aaisé'lo símae nín-kwaasi nóintafenawa síyó suwasá tuwímbai sésa fi'om-barafakem-banikontafena siyé sumbá Póro Ísun-aaí séna pukáimpinkemba iyáfasinkaiye simátimakaintafesa mináái suwasá

19 Póromba áí'maesa kawáá-wáásímó túwaandu ésamo tuwímbai-aaímo símaimo kawel'-un-áémpá'á áwí'a Ariópagasi-aempa'a Póromba áí'maesa máankesa sésa aú-aaímo simátimenda-aaí simásímínata isáano.

20 Kesáá minááísá isáúnda minááígó fi'oran-ifo anekal'á minááígóni áwáuma simásímínata isáano sésa

21 Áténisi-naopaken-kwaasiye fi'om-barafaken-kwaasi mindáópa'o taméron-kwaasiye aasiyaasi-kánáá túwaandu ésa aú-aaí aantemba wésese. Mindásafesa minááígóni áwáuma simásímínata isáano siyáawe.

22 Suwaná Póro iyáfasinena Áriópagasifa'a túwaandu un-kwáásísáféna séna Áténisi-naopaken- kwaasi isáaro. Monotáfé'lo fasi'ámaimo méraawi'éla tuwánaraumne.

23 Kentí naaópa'a wéne'a tuwánáúna'a tuwímbai-tantaa'a úmake'a miwán-áwí'lo mósá wémaraamba tuwánaraumne. Óntan-taerera'a aúfái agaimaréna séna ímbo awánáúnda-manikontafe'a maanóntán-táaré úmakaumne agaimarénamo siyáimba úwa'a awánaraumne. Mimbáníkómbá ímbo awánaam-banikon-aaí simátimune.

24 Wemá wíyóne marawé mimpímbó wérain-tantaa'e úmarena seyaafá-tántááká'á káráwiyena ímba waásimo úmakaan-daumpa'a méraiye.

²⁵ Weyáá waásimo méraawini áwáugo éna tááma tiména seyaafá'-wáásiyá'á káráwiyena wempímbá ímbo aawaimó taiwái éna ímbo waási wembá áwa'nai owín-iyé.

²⁶ Maníkó aifa'á moórá-waasi úmakowasa wempínkémbá fí'o-fi'on-kwaasi sáwífa'a paápé urésa seyaafá'-márafá'á wété uráawe. Maníkó wení imáyáafinkemba seyaafá'-máramá tuwín-timena seyaafá'-wáásítí kanaamá makáiyé.

²⁷ Kembá siyaafái úmai suwánáíwae séna Maníkó miyá uráiyé. Wemá ímbo némpa'a méraifo ewaa'á méraimba póta awánánaumne.

²⁸ Moóráwigo séna wemá méraisata póta kesáá méraumne siyáiyé. Kempínkémbá moóráwigo agaimaréna séna érai'a wení iyámpóisa úne agaimaréna siyáiyé.

²⁹ Maníkóní iyámpóisa póta waásimo kentí imáyáafinkembo óntambo úmáken-tantaatafetaamo éta kesifowésá ímbo sénaumne.

³⁰ Ááemo miwí mésamo sáwí'o umbá Maníkó miwísáféna ímbo sáwífa'-aai siyáifo káfé'a seyaafá'-márafákén-kwáásísáféna séna sáwí-amba tuwé'a kempá'á teró Maníkó wésiye.

³¹ Wení imáyáafinkemba seyaafá'-wáási aafimbó maitinkáíndakanaa tiniye. Aafimbó maisinkáínda-waasisa é'a iyáfasinankaraiye. Pukáimpinkemba iyáfasinankaraimba pósa érai'a wemá aafimbá maisinkáíniye sénááwe Póro siyáiyé.

³² Pukáimpinkemba iyáfasinankaraiye súmba isésa tuwímbai karaánáá'a suwasá tuwímbai sésa moórá-kanaamo índa simásímínata isáano suwaná

³³ Póro tiyuwéna kóúwasa

³⁴ tuwímbai arááíwa'maesa wésa wenáái isésa Ísun-aaisafesa timankúnkúmbo umbá miwífinkémbá moóráwígon-awi'a Táyonisiyasi Áríópagasi kánísorugo úwana moórá-ininkon-awi'a Támárisi-iyai minkáé'náraise úmai tuwímbaifin-kwimái Ísun-aaisafesa timankúnkúmbo uráawe.

18

Póro Kórinti-naopa'o komérain-ai.

¹ Póro Áténisi-naopa'a simátimena tiyuwéna Kórinti-naopa'a komérowana

² moórá Yúndaa-waasigon-awi'a Ákwíra mérowana wembá anówa Póntási-marafa'a ména ma'ánkarowana ména óraa'a éna Ítáári-marafa'a Rómu-naopa'a koména awaainínkón-áwí'a Pírísiraae méroyana mimbárafá'ó káráwiyon-kawaagon-awi'a Kóróndiyasi Yúndaa-waasi aaisambá tí'mai Rómufakemba tí'mátuwowasa kuwasarái Ákwíraae Pírísiraae Kórinti-naopa'a koméroyana Póro mindáraifa'a wéna

³ wení moórá-kisau-waasifa'a póna mindáraise koména ampanta-námbá ésa óntamba wémaesa

⁴ Yúndaa-waasi ámáán-aaimo isón-kanaa túntemba Póro Yúndaa-waasiti ámáán-daumpa iména Yúndaa-waasiye Kíríki-waasiye Ísun-aaisafesa érai'e sésa wempá'á tíwae séna

Ísun-ai simátima'maena iyáiyé.

⁵ Simátimunka'a Sáírasiye Tímótiye Máséndóniyaa-marafa'a tuwésarai Kórinti-naopa'a kúmúyana Póro aasiyaasi-kánáá kawé'-áái simátima'mae

wéiyena Yúndaa-waasisafena séna Maníkómó iyáfasinankaraiwaimba Yúndaa-waasisa amu'maráúndawisa wemá Ísun-iyé súwasa

6 wenáái taraisésa sáwí-aii simánkówana wení unáánkwtóiyakemba kankambá fapifí éna séna Maníkó sáwí'o iyampinkembo kawé'-ámpá'ó ímbo métinkainda kentí áwáugo ína'a sáwí'a ónááwe. Kemá ímba sáwí'a uwátinkaumpo keyáárika'a sáwí'o ontáfé tiyuwé'a fi'onkaa-waasifa'a kosimátíma'mae'a kónaumne Póro simátimena

7 tiyuwéna moórá-waasigoni naaúmpa'a komérowana mindáúmpákén-kwáásigón-áwí'a Tísíyasi-Yásítasi wemá fi'onkaa-waasigo éna Maníkón-ímáyáá mósá marówi úwana wení naambá Yúndaa-waasiti ámáán-dankoni ewaa'á wérowana Póro mindáúmpá'á koména kawé'-áái kosimátíma'maena iyúwana

8 moóráwígon-awí'a Kírísipasi Yúndaa-waasiti ámáán-danka'-oraa'-waasigo Fasi'aénkón-aaisafena amankúnkúmba úwasa wení akúnkwará'á timankúnkúmba uwasá Kórinti-naopaken-kwaasi sáwífa'nanka Póron-aii isésa Fasi'aénkón-aaisafesa timankúnkúmba ésa nombá maiyáawe.

9-10 Nombá máúwana moórá-no'waamba Póro kaainkáámá awánówana Fasi'aénkó séna ímba áá'a íno. Kemá esé'a méraumpo ímbo ifátúwénda kesáái úwoi simátíma'mae waaó. Mindáópakemba sáwífa'nanka kesáái isésa kesí waási-i'a iyamba

pósa ímba sáwí'a uwánkanaawe Fasi'aénkó súwana

11 Póro mindáópa moórá-aatai úmai afa'móráe-wiyomba ména Maníkón-aii simátíma'maena iyáíye.

12 Simátimuwana ánaaemba Rómu-kamanigon-awí'a Káriyo Ákáyaa-marafa'o káráwiyonka'a Yúndaa-waasi Póromba ta'óto'maesa Káriyompa'a wésa

13 sésa maankwáásigó tuwímbai-aii simátimena Maníkómpá'ó iyíyan-amba moórá-ankwara'a wéaraatimiye. Minááigó kentáási ámáámba wétaraisiye suwaná

14 Póro sénae súwana Káriyo Yúndaa-waasisafena séna minkwáásigó kámáni-waasi-taaimo sáwí'o énamo sáwí-kisaumo máinkakaa kentáái káfé'a kawé'-úmai isáúsina.

15 Énifo kentááiye kentúwí'e kentí ámáán-aantentafe'a tásisai ontáfé'a ifátuwe'a keyáárika mináái másimai kawé'an-oro. Kemá ímba miyán-áái isánaumne séna

16 aaimó sí-náúmpákémbá tí'mátuwowasa

17 moóráwígon-awí'a Sósíténisi Yúndaa-waasiti ámáán-danka'-oraa'-waasigomba ta'ótokesa aaimó isón-dankoni ewaa'á tufúwana Káriyo mindásafena ímbo imáyáamo úmba ifátukaiye.

Póro Antiokufa'a aneka'ó kuráin-aii.

18 Póro Kórinti-naopa'a ayáátááka'a Ísun-aaimo isówise'a ména tiyuwéna séna Pírísiraante Ákwíraante'a tí'maena Siriyaa-marafa'a kónae séna Sénkíríyaa-naopa'a kumbéna Maníkóntáféna érai'-aii séna a'nóntáu seyaafá'á kárasuwena mindárai tí'maena nompín-táómbo ta'ótoresá iyátesa wémesa

19 Éfésási-naopa'a mindómpín-táómpinkemba marapá'á kumésa Póro Pírísiraante Ákwíraante minká tiyuwéna Yúndaa-waasiti áamáan-daumpa'a iména aai wesimán-kwesiman-uwasa

20 miwí sésa ayáataáka'a keséta mérainone suwaná a'áo kanaán-ifo méwaro

21 séna Maníkómó ewé sénamo si'maráina'o é'a kouweránaumne séna nompín-táómba ta'ótorena iyátena Éfésási-naopa'a tuwéna wéména

22 Sísáariyaa-naopa'a mindómpín-táómpinkemba marapá'á kunkéna Yérúsaremufa'a marapá'á iyéna Fasi'aénkóní waásisafena kawé'-áái simátiména Síriyaa-marafa'a Ántíoku-naopa'a koména

23 tuwímbai-no'waamba waitinkéna tiyuwéna Kárésíyaa-aempa'a Fírísíyaa-aempa'a naaó'-nao'a wénéna Ísun-aaimo isówisaféna simátíma'maéna iyúwasa fasi'ámai méraawe.

Moóráwigo-awi'a Ápórósin-ai.

24 Moórá Yúndaa-waasigón-awi'a Ápórósi wemá Árékísándiriyaaafaken-kwaasi Éfésási-naopa'a taméraiye. Wemá Maníkón-ai kawé'-úmai iséna aúfáifinken-ai kawé'-úmai simátíma'maéna iyúwana

25 moóráwigo Fasi'aénkóní aampa'ó kun-áái simámakowana aamoí éna óraaka simátiména Ísun-ai arupíse úmai simátíma'mae iyéna Yóni nombó maitínkón-ai aantemba iséna Ísuni waási nombó maitínkón-ai ímbo isómba

26 Éfésási-naopa'a taména Yúndaa-waasiti áamáan-daumpa'a óraaka simátimuwasarai Pírísiraae Ákwíraae'a isésarai áí'maesarai kentí naaúmpa'a máankesarai Maníkóní aampa'ó kun-áái seyaafá'-áái kawé'-úmai simámakaaye.

27 Simámuyana Ápórósi iséna séna Ákáyaa-marafa'a kónae súwasa Éfésási-naopaken-kwaasi Ísun-aaimo isówi áwa'nai ónaumne sésa aúfái agai-áménasa Ísun-aaimo isááwi Ákáyaa-marafa'o méraawi mátímínasa kawé'á uwánkáaro suwaná mináúfái maimaéna wéména kúmba Maníkó úwoi áwa'nai úwana Ísuni aampa'ó kuwáí túwa'nai éna

28 afora'á Yúndaa-waasise aai wesimán-kwesiman-éna Maníkón-ai aúfáifinken-ai simátiména séna Maníkómó iyáfasinankaraiwaimba wéamu'maraundawisa wemá Ísun-iyé súmba wenááigo miwí tááigomba iyáákowana miyáumai Ísuni aampa'ó kuwáí túwa'nai uráiyé.

19

Póro Éfésási-naopa'o kuráin-ai.

1 Ápórósi Kórinti-naopa'a mérowana Póro afufumpim-bárafá'á wéména Éfésási-naopa'o kúmba Ísuni aampa'ó kun-kwáási mérowana

2 Póro tuwánéna tísai éna séna Ísun-aaisafe'a timankúnkúmba uráan-kanáa éra Maníkóní Ufaen-ámútánkó kentirumpimbá kumbéraiyo súwasa miwí sésa ímbaniye. Maníkóní Ufaen-ámútánkón-ai ainta ísaraumne suwaná

3 Póro séna nóran-aiya wésesawa nombá maitínkaraao súwasa miwí sésa Yónimo simátímakain-ai simásimesasa nombá maisínkaraawe suwaná

4 Póro séna Yóni séna sáwí-imayaa tínaaemba uwásuwe'a Maníkómpá'á teró súwasa miyá uwaná nombá maitinkéna séna moóráwigo kesínaaembo tíndawin-aaísafe'a timankúnkúmba oro Yóni siyáíye. Miwántáféna Ísuwe siyáíye Póro súwasa

5 miwí isésa Fasi'aénkó Ísuntafesa ísámai nombá máúwana

6 Póro tine'á ayáámba ta'ótorowana Maníkóni Ufaen-ámútánkó miwífimbá óraa'a uwátinkowasa fi'o-fi'on-kwaasi-taaifinkemba sésa Maníkón-aaí simátimesa

7 sísamaifakemba kae'á kumbaimái-waasi miyá uráawe.

8 Miyá uwaná Póro miwisé'á ména kaumbo-wiyónká'á Yúndaa-waasiti ámaán-daumpa'a iyéna Maníkó wení waásimo kawáánin-aaí óraaka simátima'maena iyúwasa

9 tuwímbai tirunté'a marésa minááísáfésa ímba érai'e sésa seyaafá'á wáási túranka'a Fasi'aénkóni aantafésa símai sáwí'a uwaná Póro tiyuwéna Ísuni aampa'ó kun-kwáási tí'maena moóráwigon-awi'a Tíránasi túwaandu un-dámbó úmakopa'a mótínkarena aasiyaasi-kánáá Fasi'aénkón-aaí simátima'mae iyéna

10 kae'áátái maisuwówasa Yúndaa-waasiye fi'onkaa-waasiye Ésiyaa-marafa'ó méron-kwaasi seyaafá'á Fasi'aénkón-aaí ísaraawe.

Sífan-ááninton-taai.

11 Fasi'aénkón-aaí ísówana Maníkó Póromba fasi'aémbá amúwana ímbo awáron-kísau fi'on-kísau máúwasa

12 tuwímbai-waasisomba ampantasámbá Póron-ane'á to'maésa miwítí waásimo tí'o úwai tine'á máto'marowasa asófowasa miwítí waási tirumpimbó sáwí-amutambo mérowi miyá máuwatinkowasa sáwí-amutamba kóuwasa

13 tuwímbai-Yúndaa-waasi wénesa waási tirumpinkémbá sáwí-amutamba maitiyu'mae wénesa sáwí-amutantafeta óraaka séta Ísun-awika'ó Póro sín-áwíká'á kórosa súné suwaná

14 moóráwigon-awi'a Sífa Yúndaa-amaan-kawaa-waasion-áánintomba afakaeté mésa miyán-kísáú wémauwana

15 sáwí-amutanko simátimena séna kemá Ísune Pórone wétuwanaumpo kemá nááwiya'ó súwana

16 sáwí-amutanko arumpimbó méron-kwaasigo tókamuwana naaemá kumúwana unáánkwátói tarátiyuwena mináfakáété-waasi iyáákéna famétuwowasa unáánkwátói-iyaimba máápa'a kumúwasa

17 Yúndaa-waasiye fi'onkaa-waasiye seyaafá'á Éfésási-naopaken-kwaasi mináái isésa táátafesa ésa Fasi'aénkó

Ísun-awi'a mósá makáawe.

18 Sáwífa'-waasi méronka'a Ísun-aaísafesa timankúnkúmba uwáí tésa waási túranka'a paápé ésa sésa sáwí'a uráumne sésa

19 miwífinkémbá titambá ésa fintómó non-kwáási miwítí aúfái-wandaai tamaiyésa titambá ésa fintómó non-áái wérontafesa tamaimái iyafimbá agaisuwésa mináúfái-wándááímó méyánuraamba sáwífa'-waasi tíyayaamba faikámai minóntámbá 50,000 kina tuwésa

20 miyá óraa-fasi'aembo umbá pósa Fasi'aénkón-aaí simátima'maesa kuwaná wété éna iyáákaraiye.

Éfésásifa'a óraaka'-oraaka'o siyáan-aai.

21 Miyá uwaná Póro séna Máséndóniyaa-marafa'e Ákáyaa-marafa'e wéne'a Fasi'aénkón-aaí simátima'mae nónae'e séna minkákémbá Yérúsaremufa'a kuré'a Rómu-naopa'a kónaumne séna

22 Tímótinte Érásitasinte áwa'nai íyan-kwaasiyai ti'marówasarai Máséndóniyaa-marafa'a kuyaná Ésiyaa-marafa'a weyáá méraiye.

23 Mérowasa minkánáá Éfésási-naopaken-kwaasi Fasi'aénkóni aampa'ó kuwáisáfésa tirumbá sáwí'a uwátinkesa mindáoopakemba óraaka'-oraaka'a suwaná

24 moóráwígon-awi'a Témítiriyasi minkwáásígó óntantamba úmakena miwítí karo'-mánikóni kári'-amaan-dane séna minkáró'-mání-ínínkón-áwí'a Átémisiye sésa wení kísau-waasisomba úmakowasa sáwífa'-waasi óntamba mátimesa minkáró'-mánikóni naambá méyanuwana

25 Témítiriyasi mimbórá-kísáú wémaun-kwaasi táántowasa tatúwaandu uwaná simátimena séna kesáá óraa'-ontamba minkísáúrákéntá wémaumne.

26 Énifo Póro séna waásimo úmáráamba karo'-mání'á wémaraawemo sin-áái Ésiyaa-marafa'a Éfésási-naopaken-kwaasiye fi'o-fi'on-daopaken-kwaasiye isésa érai'e wésewe. Kemá Póron-aaí é'a ísaraawe.

27 Póron-aaigo kentáásí kísau mo sáwí'o índasafena wéiye. Ímba miyá aantembanifo Ésiyaa-marafaken-kwaasiye seyaafá'-márafákén-kwáásiyé kentáásí maní'-ínínkón-áwí'a Átémisi mósá wémaraamba Póron-aaigo Átémisini ámáán-damba sáwísankaamba símai uwásukaimba póna wenáwiko kumíniye siyáiyé.

28 Súwasa mináái isésa tirunkó sáwí'a úwasa aaisambá sésa óraaka'-oraaka'a sésa Éfésási-naopaken-kwaasi kentáásí Átémisin-awi'a óraa'a

wéiye sésa

29 aaemái suwasá mindáoopa'a tésa óraaka'-oraaka'a sésa Póroe'o núyan-kwaasi Máséndóniyaafaken-kwaasiyai moóráwígon-awi'a Káyási úwana moóráwígon-awi'a Árisítakasi mindárai tafisímaesa túwaandu urópa'a mátinkówana

30 Póro seyaafá'-wáásímó túwaandu iyapa'a iyónae súwasa Ísuni aampa'ó kuwáí ímba waaó sésa ta'ótórówasa

31 mimbárafákén-óráá'-wáásí tuwímbai Póroni waási pósa aaí tuwésa sáwífa'-waasimo túwaandu iyapa'a ímba iyuwó Pórontafesa siyáawe.

32 Suwasá túwaandu un-kwáásísómbá miwítí imáyáa aupiri ésa fi'o-fi'on-aaí sésa tuwímbai sésa nóran-aaisafetaawa tatúwaandu uráumno-imayaa uwasá

33 Yúndaa-waasi miwífinkémbá moóráwígon-awi'a Árékisandaamba túranka'a máánkówasa tuwímbai óraaka sésa emá aaí siyó suwaná miwí táái taraisónae séna ayááamba mósá tuwówasa

34 awánomba Yúndaa-waasi úntafesa mimbórá-áái ayáátáaka'a tafisímai óraaka sésa Éfésási-

naopaken-kwaasi kentáásí Átémisin-awi'a óraa'a wéiye siyáawe.

35 Óraaka suwaná mindáópaken-oraa'-waasigo aúfáimo agaúwai tuwááwi éna séna Éfésási-waasiono. Seyaafá'nánkátá awánáúnda Átémisini áamáan-damba kawáánéta fi'onka'ma'mai-ontambo wiyómpakemba marapá'ó kunkáin-ontamba kawáánüne.

36 Mináái ímba kanaa'á taraisónááfo seyaafá aseré'a ímba sáwí'an-oro.

37 Mindárai áamáan-daumpakemba ímba umémbá ésarai kentáási maní'-ínintáfesarai ímba símai sáwí'a urááya'a úwoi tí'mae'a maanká'á tiyáawe.

38 Témítiriyasiye wení kísau-waasiye aái simátinkanae sésamo ésa aaimó simátinkai-kanaa úwoi wéraiye. Óraa'-waasi méraamba pósa aái símai kawé'á uwátinkanaawe.

39 Énifo kembiwímó fi'on-aaimo wéraina'o é'a seyaafá'-wáásímó túwaandu ompímbá símai kawé'á uwásuwanaawe.

40 Kesáámó aafintáámó méraandasa káfé'ó tiyáananasaamo Rómu-kamani-waasi té samo tasisai ésaasamo nóin-aaiyakena tiyááomo síyata kesáámó senda-ááísá ímba wéraiye.

41 Aúfáimo agaún-kwaasigo simátimena túwaandu urón-kwaasi tí'mátuwowasa kóuraawe.

20

Póro Máséndóniyaa-marafa'e Kíríki-marafa'emo kuráin-aii.

1 Miwí táái tai'ówana Póro Ísuni aampa'ó kun-kwáási táántowasa tuwaná miwítí imáyáa símai kawé'á uwátinkena séna Ísun-aii aantemba maimái tirunpimbá máráaro séna éni fo méwaro séna tiyuwéna Máséndóniyaa-marafa'a wéména

2 mifá'á naaól'-nao'a wénéna Ísuni aampa'ó kun-kwáásísáféna áfááraumai simátima'maena núwasa tirunkó kawé'á úwana tiyuwéna Kíríki-marafa'a wéména

3 koména kaumbo-wiyómbá maisuwéna nompín-táómpimba Síriyaa-marafa'a kónae séna úwasa Yúndaa-waasi wembó tufuwónae sumbá iséna ifátuwéna Máséndóniyaa-marafa'a marapá'á kónaumne súwasa

4 maaráumai-waasi moóráwigo Périya-naopakewi Pírasin-ááninkon-awi'a Sópata úwana Tésáróníkkaa-naopakendarai túwí'a Árisítakasiye Sékandasiye uyaná Tépi-naopakewin-awi'a Káyási úwana Ésiyaa-marafakendarai túwí'a Tíkíkaasiye Tárófímasiye uyaná Tímóti úwasa úmai Póroe'a wésa

5 aifa'á Tóróasi-naopa'a koména kentáásimu'a makówata

6 Yúndaa-waasimo ímbo intóráin-tanta'wara-peretimo agáún-kanaamo tai'ónka'a Fírípái-naopakemba nompín-táómba ta'ótoreta iyáteta wéména séfataase-no'waamba mindómpín-táómpimba kówaeta Tóróasi-naopa'a marapá kúwateta aifa'ó komésamo kentáásimu'o makón-kwaasiseta koména

moórá-sondaasa maiyáumne.

Yútkásimba pukáimpinkembo iyáfasinankarain-aii.

7 Sondaará'á Ísuntafeta ísámai tómbá néta aráá-tombo naandasáféta túwaandu uráawanansa Póro aafáyáa kónae séna simátima'maena nó'waan-afufuntambo iyúmba

8 afófumayaataan-nao-daumpa'a méta sáwífa'-omba kúra'maketa méraawanansa

9 moorá-ifokon-awi'a Yútíkási naan-afaapimbá imérowana Póro Ísun-
 aai simátíma'mae wéiyuwana Yútíkásimba aúgáfaa'a úwana aùn-kwéna
 meminkákémbá tanaa féna marapá'á kuntufamúwasa kunkésa awánomba
 puwúwasa uwaná

10 Póro kuména kunkífaena tapéna awánéna séna ímba imáyáan-oro.
 Pukéna aúnaraiye simátiména

11 mindáúmpá'á iyéna Ísuntafena ísámai tómbá tafámbai timúwasa
 nowaná Póro simátíma'mae wéiyuwana siyarówana tiyuwéna kúwasa

12 puwúwanamo iyáfasinankon-kwaasigomba áí'maesa wení naaúmpa'a
 máankesa tirunkó kawé'á uráiyé.

Póro Máiritasi-naopa'o kuráin-ai.

13 Úwana Póro simásimenasa séna kembiwí nompín-táómpimba Ásosi-
 naopa'a wéwiya'a kemá marapá'á wéme'a Ásosi-naopakemba nompín-
 táómba ta'ótore'a iyáte'a konó súwata aifa'á kunkéta nompín-táómba
 ta'ótoreta iyáteta wéméta Ásosi-naopa'a kówánanasa

14 Póro marapá'á wéména Ásosi-naopa'a kuréna nompín-táómba
 ta'ótorowata kóai'maeta wéméta Mítírini-naopa'a kówaeta

15 siyarówata wéméta Káyosi-marafa'a kóyáákaawananas fenówata
 kówaeta aafáyáarata wéméta Sémósi-marafa'a kóyáákaawananas
 fenówata kówaeta aafáyáara'a wéméta Máiritasi-naopa'a kówánanasa

16 tómbá fáká'mai Maníkóntáfésa ísámai kaundánae sésamo túwaandu
 un-kánáá ampáánká'á tine úwana Póro séna minúwóiyáámbá Yérúsaremu-
 naopa'a kuré'a mintánómbá komandánae séna nompín-táómpimba Éfésási-
 naopa'a kóyáákanaumpo Ésiyaa-marafa'a ímba ayáátááka'a ménaumne
 súwata Máiritasi-naopata kuráumne.

Póro Éfésásifaken-kwaasisafena méwaromo siyáin-ai.

17 Máiritasi-naopata kówánanasa Póro mooráwigomba ai'marówana
 Éfésási-naopa'a wéména Fasi'aénkóni waásiti óraa'-waasi kosimátiména
 séna Póro wétaantaifo teró siyáiyé súwasa

18 tuwaná simátiména séna kesáái ísáaro. Kesí aifa-kánáá Ésiyaa-marafa'a
 kesé'a komé'a kemó ówánda suwánaraawe.

19 Yúndaa-waasi sinkamiyanasa suwaná sirunkó umbái tówa'a ímba
 imáyáa é'a Fasi'aénkóni kísau-waasigo úne sé'a wenaísamaifimba mé'a wení
 kísau maiyáumne.

20 Ímba aúpá'á tuwé'a seyaafá'-áái úwoi simátimé'a kembó túwa'nai í-áái
 túwaandu umpíné kentí naaúmpa'e simátíma'mae'o iyáunda é'a ísaraawe.

21 Yúndaa-waasiye fí'onkaa-waasiye áfááraumai simátimé sé'a sáwí-
 imayaa tuwé'a Maníkómpá'á té'a Fasi'aénkó Ísun-aaisafe'a timankúnkumba
 oro simátíma'mae'a iyáumne.

22 Énifo Maníkóni Ufaen-ámútánkó Yérúsaremu'fa'a waaó simásimakaimba
 pó'a miyá ónaumne. Kesine'ó paapé índasafe'a ímbo isáunda úwoi kúne.

23 Seyaafá'-náopa'o kúnda Maníkóni Ufaen-ámútánkó óraaka simásiména
 séna umbai-tántáá'á uwánkesa ándáfa'a máankanaawemo simásimimba
 mindá aantemba ísaraumne.

24 Sínkamiya'o púwóndara'a ímba káráwiyaumpo Fasi'aénkó Ísumo
 símakain-kísau maimái tai'ásuwanaumne. Maníkó úwoi súwa'nai
 in-áái ásé-ai simátíma'mae'o iyúnda-kísau maimái tai'ásuwanaumne.

²⁵ Minkísáúómó maiyáunda kembiwífimbá wéne'a Maníkó wení waásimo kawáánin-aaí simátímakaumpo ánaaembo é'a kembó ímbo suwánáiyamba ken-ísaraumne.

²⁶⁻²⁷ Ímbo inkaisówánda Maníkón-aaí seyaafá'-áái simátímakaunda pósa kembiwífinkémbó tuwímbaimo kesááiimo ímbo isésamo Maníkómpá'ó ímbo tésamo ombá ímba kesí áwáugon-ifo kentí áwáugo ína'a miyá íyantafe'a mináái káfé'a óraaka simátimune.

²⁸ Maníkó ááninkomba ai'marówana kuména kumpuwéna wení naaesámbó méyánuwasukaimba Fasi'aénkóní waásin-oyo káráwiyoro. Maníkóní Ufaen-ámútánkó kembá íyáfasintinkaraifo kentúwawaa'wara Fasi'aénkóní waásiya'wara'a kawe'úmai káráwiyoro. Sipisípiya'o káráwiyonten-úmai káráwiyoro.

²⁹ Áwáífyaamo índa-iyamba téna sipisípi tafámaimo wáráintemba kemá kónasa waási tésa tasáwí'a ónááwe.

³⁰ Moórá-kanaa tínsa kembiwífinkémbá tuwímbai íyáfasinesa Ísuni aampa'ó kon-kwáásití imáyáa tafísénae sésa karo'-áái síyasa tuwímbai érai'e sésa arááiwaenaawe.

³¹ Mindásafe'a káráwimai kawe'án-oro. Kaumbo-áatái kesé'a mére'a moórá-mora sirumbá uwátinke'a aafáyáara'e fenómpinka'e nó'waane aasiyaasí simátínkafa'a iyáumne. Minááisáfé'a imáyáa

úmai kawe'án-oro.

³² Kawe'á íyana Maníkó káráwitinkamae iyína'a méraaro. Wenááiigo fasi'átinkainiye. Wení waásimo kawe'ó uwátínkáintemba kembiwíwará'á kawe'á uwátinkainiye.

³³ Óntantafe'e unáánkwátóisafe'e
fí'owiti moparáwíntáfé'e ímba súraniyamba úne.

³⁴ Kísau wémae'a minóntántámbá ímbo makáunda-tantaa'a méwémae'a kembó súwa'nai on-kwáásití tóné unáánkwátóiyi maitimé'a úne. Miyámó ówánda é'a suwánaraawe.

³⁵ Fasi'aén-kísáúómó maéwánda suwánaraafo miyá é'a aamoisaén-kwáásí túwa'nai ónááwe. Fasi'aénkó Ísumo siyáin-aaí imáyáan-oro. Wemá séna wémaewi tirunkó kawe'á ímbánifo tímatuwaawi tirunkó kaweté'a wéiye Ísu siyáin-aaí Póro siyáiyi.

³⁶ Póro simásuwena kífaena minóráá'-wáásiyé Fasi'aénkómpá'á inai simásuwowasa

³⁷ seyaafá'-wáásí afááran-ifi'a tésa Póromba tataparésa aaweyáá uwánkesa uwaná

³⁸ Póro séna ánaaembo é'a ímba suwánánááwe sún-aaisafena tirunkó umbái tówasa nompín-táómpimba múaukaawe.

21

Póro Yérúsaremufa'o kuráin-aaí.

¹ Múauwowata minkwáásísáféta méwaro séta tiyuwéta nompín-táómpimba íyáteta arupíse úmaisá wémeta Kósi-naopa'a kóyááketa wémeta kówaeta aafáyáara'a Rósi-naopa'a kóyááketa wémeta Pátaraa-naopa'a kuréta marap'á kuméta

2 awánááwándasa Fínisiyaa-marafa'lo wínda-nompin-taomba wérowata mimpímbá iyáteta wémeta

3 Sáiparasi-marama siyáánaepa'a wérowata kóyááketa wémeta Síriyaa-marafa'lo kówándasa Táyaa-naopa'a moparáwímbá mówétuwowata marapá'a kumówánasasa

4 Ísuni aampa'ó kuwái mérowata tuwánéta moórá-sondaa miwísé'a méraawanasasa sésa Maníkóni ámútanko simátímakain-aii Póromba simámesa sésa tufúwófo Yérúsaremufa'a ímba waaó simáma'mae íyúwata

5 miwísé'lo méraawanda-kanaa tai'ówata mindáópa'a tuwéta kówánasasa minkwáásísómbá miwítí aare-iyámpóise'a sí'maesasa naaópa'a tuwésa uwi-nómpá'á kúmúwata kífaeta Maníkómpá'á inai simásuweta ówánasasa

6 kentáásáfésa énifo koró suwatá miwísáféta énifo méwataao simásuweta nompín-táómpimba iyátaawanasasa miwí kunuwerésa miwítí naaópa'a iyáawe.

7 Miwítí naaópa'a íyúwata nompín-táómpimba Táyaa-naopata tuwéta Tórémesi-naopata marapá'ó kondasáféta Ísun-aaimo ísówi tuwánéta siyáánta timéta moórá-no'waamba miwísé'a waéta

8 iyáfasineta marapá'á wémeta Sísááriyaa-naopa'lo kówándasa ááema aantá-waasi afakaeté-waasi Ísuni kisaumo tímakowifinkemba moóráwígon-awi'a Fírípini naaúmpata iméraawananasa wemá Ísun-aaimo simátimuwai mérowasa

9 éiyain-ayaamumba mésa ímba waii maiyésa úwoi mésa Maníkón-aii wésimatimesa tifowáe'a mérowata

10 tuwímbai-no'waamba mindáúmpátá waéwánanasa moóráwigo Maníkón-aaimo simátimuwain-awi'a Ákápaasi Yúndiyaa-marafakemba

11 kuména Póroni á'wáánkau kumbaiyéna wení aiyayaanka'a kára'umai aiyowái'a úmai aráánamena séna Maníkóni Ufaen-ámútánkó séna maaná'wáánkáúgóni afowámó Yérúsaremufa'lo iyínasamo ésa Yúndaa-waasi ta'óto'mai miyáumai kára'uwankeša áí'maesá fí'onkaa-waasi mátimenaawe Maníkóni Ufaen-ámútánkó siyáiyé Ákápaasi kusúwata

12 iséta kesétaamo méron-kwaasise'a Pórontafeta séta Yérúsaremufa'a ímba iyuwó óraaka séwánanasa

13 Póro séna nóntafera ifi'á téra kae'ímáyáá uwásínkááwanawa kesirunkó umbai wétaiyo. Yérúsaremufa'lo iyónasamo kembó ta'ótoraiyamba ímba sáa'a wéiye. Fasi'aénkó Ísun-aii simátimudasafesamo sínkamonaesamo ésa úwoi sínkamonaawe Póro súwata

14 wenááisa ímba kanaasá taraisónaumne séta ifátuweta séta Fasi'aénkóni imáyáara'a miyá ónááwe siyáumne.

15 Miyá simásuweta tuwímbai-no'waamba miwíséta waéta kentáási moparáwímbá to'mayaa úmaeta mindáópa'a tuwéta Yérúsaremufa'a iyówanasasa

16 Sísááriyaafaken-kwaasi Ísuni aampa'ó kuwái tuwímbai keséta Yérúsaremufa'a iyésa moóráwígon-awi'a Nésónini naaúmpata mósinkowana minkwáásígó Sáiparasi-marafaken-kwaasigo ayáatáaka'a Ísuni aampa'ó kúwai séna kesí naaúmpa'a méranaawe súwasa wení naaúmpata mósinkaraawe.

Póroe Yémisiye aaimó simátímakaayan-aaí.

17 Mósinkesasa kentí naaópa'a kúmúwata Yérúsaremufa'a méraawanasasa Ísun-aaímo ísówi aamoí umpínkémbá siyówata

18 iwaéwándasa aafáyáara'a Fasi'aénkóní waásiti óraa'-waasi Yémisi túwaandu uwátinkowasa méropata Póro sí'mae kúwata koméraawanasasa

19 Póro ayáámba tíma'mai aaweyáá éna séna Manikó ámakain-kisaumo fi'onkaa-waasifimbo maiyáin-aaí seyaafá'-áái simátimuwasa

20 isésa Manikón-áwí'a mósá marésa Fasi'aénkóntáfésa sésa kesí waásiyo. Sáwifa'-waasi Yúndaa-waasi Ísun-aaísafesa timankúnkúmbo ésa Móseseni ámáámba ímba tuwésa fasi'ámai isésamo méraamba é'a isaraane.

21 Tuwímbai miwísáfésa sésa Póro fi'onkaa-waasiti naaó'-nao'a wénena Yúndaa-waasi mindáoopaka'o méraan-kwaasi simátimena séna Móseseni ámáámba ifátuwe'a kentí iyámpói túma ímba kárámai araenáemba uwátinke'a Yúndaa-waasiti aambá ímba arááiwaéro Póro wésiye sewasá isésa

22 emó tiyáanda-aaí isésa aaisambá wésefo

23 simáméndantenta uwo. Maanká'á éiyain-kwaasi mésa Manikómpá'á érai'-aaí símakaamba po

24 ewará'á miyán-owo. Yúndaa-waasiti ámáámba ísámai kawel'ó í-tántáá'á e minéiyáin-kwáásítí pói'o méyánuwatiyuwe ámáán-kawaa-waasi timé miwísé'a a'nóntáu kárásuwenasa awánésa Yúndaa-waasi Ísun-aaísafesa timankúnkúmbo owí sésa emá Móseseni ámáámba isé méraanasa entáfésa karo'-áái simánkaraawe seró.

25 Énifo fi'onkaa-waasi Ísun-aaísafesa timankúnkúmbo uráawisafeta ááema moórá-aaí séta agaimaréta séta karo'-mánikóntáfésa imáyáa ésa pói'o uwándaamba mimpói ímba naaró. Naaemá ímba naaró. Póimo tufú'newana wení naaemá ímbo kumínda úwoimo wéraina'a mimpói ímba naaró. Aare-úméné waai-úméné ímba oró. Ááema mináái agaimaréta tukáumne suwaná Póro iséna

26 aafáyáara'a minkwáásí tí'maena Yúndaa-waasiti ámáámba ísámai kawel'ó í-tántáá'á uwásuwena Póro óraa'-amaan-daumpa'a iyéna ámáán-kawaa-waasisafena séna afakaeté-no'waamba maisuwéta Yúndaa-waasiti ámáámba ísámai kawel'ó í-tántáá'á úmai taí'ásuweta moórá-mora-waasi pói'a úmaeta Manikómpá'á máamenaumne simátímakaiye.

Óraa'-amaan-daumpa'a Pórombo ta'ótokaan-aaí.

27 Simátimena mérowana mináfakáété-no'waamba tai'ówana Póro óraa'-amaan-daumpa'o iméromba tuwímbai Yúndaa-waasi Ésiyaa-marafakewi iawánésa Pórontafesa sáwí-aaí simánkesa tufuwíyan-imayaa ésa ta'ótokesa óraaka sésa

28 Ísareri-waasi súwa'nai oro. Maankwáásígó naaó'-nao'a wénena Ísareri-waasisafena sáwí-aaí simátinkena Móseseni ámáámba símai sáwí'a uwánkena maanóráá'-ámáán-dámbá símai sáwí'a wéiye. Káfé'a fi'onkaa-waasi tí'maena maanóráá'-ámáán-dáumpá'á Yúndaa-waasi aantembo iyón-daumpa'a móntinkaisana póna maankáwé'-námba sáwí'a wéiye sumbá

29 Éfésási-naopaken-kwaasion-awí'a Tárófímasi Póroe'a Yérúsaremufa'a núwasa awánonka'a pósa imáyáa ésa Póro áí'maena óraa'-amaan-daumpa'a móankaraiye-imayaa karo'-ímáyáá ésa mindásafesa mináái siyáawe.

³⁰ Mináái óraaka simátimuwasa mindáópaken-kwaasi mimbóráfimbá tawiyésa Póromba tata'óto'mai áamáán-daumpakemba tafisímaesa máá'arifa'a múra auwésa áamáán-dankoni ontá wimarésa

³¹ sáwífa'-waasi Póromba tufú'naafu'-uwaná moóráwigo Rómu-i-waasiti óraakomba isimáména séna Yérúsaremufa'a seyaafá'-wáásí wétiyaawe súwana

³² minúwóiyáán-úmai i-wáásiyé miwítí kawáá-wáásiyé tí'maena awaantanténa kuména waási túwaandu urómpimba tafákára'a úmaena kumúwasa i-wáásiyé miwítí óraakone tuwánésa tufuwémómbe úwoi mérowana

³³ óraako Póromba tata'ótorena i-wáásísáféna séna kae'-ándásámbe kárá'oro simásuwena tísai ena séna maankwáásí nááwa'iyo. We nóra uráiyó súwasa

³⁴ tuwímbe fi'o-fi'on-aaisafesa suwasá tuwímbe miyá suwasá uwaná óraako minááigóní áwau ímbe iséna

i-wáásísáféna séna miwámbe áí'mae'a i-wáásítí naaúmpa'a iyóro súwasa

³⁵ áí'maesa ontafin-karááká'ó iyúmbe tufuwónaesa untáfésa i-wáásí tiyáánka'a farámbeesa iyúwasa

³⁶ tinaemba tirááíwa'mae iyésa tufuwíyana puwíno símaesa óraaka'a iyáawe.

Póromo simátímakain-ai.

³⁷ I-wáásí Póromba áí'maesa miwítí naaúmpa'a iyónae suwaná Póro miwítí óraakomba simáména séna moórá-ai simáménae súwana óraako séna Kíríki-waasi-taafinkemba wésempe

³⁸ emá ímbe Ísípí-marafaken-kwaasi óne. Minkwáásígó Rómu-kamani-waasisafena aaisambá tiyéna sáwífa'-waasi 4,000 waasi símai tí'maena tiyái-tántáá'á maimaésa máásai-marafa'o kuráamba ímbe wemá óne súwana

³⁹ Póro séna Yúndaa-waasi úne. Kesinó kembá Sírísíyaa-marafa'a Táásási-naopa'a óraa'-naopa'a masínkaraiye simásuwena séna moórá-ai simátiménae súwana

⁴⁰ óraako séna éniyo miyán-owo súwana Póro ontará-karááká'á ména aseráiyantafena ayáámbe mósá tuwéna séna kemó senda-áái isáaro súwasa aserówana Yúndaa-waasi-taafinkemba Ípúru-taafinkemba simátímakaiye.

22

¹ Póro simátiména séna kesifárawaisai kesifoísáiyó maanááímó simásínkáámbe anondáá sénaumpo isáaro séna

² Ípúru-taafinkemba súwasa miwí tááfinkéna-ai pósa isésa asékésa wenáái kawe'-úmai isówana Póro séna

³ kemá Yúndaa-waasi úne. Kesinó Sírísíyaa-marafa'a Táásási-naopa'a masínkówa'a óraa'a é'a Yérúsaremufa'a Kámérierimo úpa'a taméraawanana kentáá síwá'náti áamáámbe fasi'ámai simásíma'maena iyáiyé. Maanká'ó méraan-kwaasimo Maníkóntáfésamo fasi'ámai méraantemba Maníkón-ai fasi'ámai méta'otokaumne.

⁴ Ísuni aampa'ó kun-kwáásí sáwí'a uwátinke'a tafisímae'a ándáfa'a aare-waái mátínkaraumne.

⁵ Ááema aifa'-ámáán-káwáágówé áamáán-óraa'-waasiye aúfái simésa Támásikasi-naopa'a Yúndaa-waasi maimaé mátimwo suwá'á Ísuni

aampa'ó kun-kwáásí kotí'mae'a Yérúsaremufa ándáfa'a mátinkanae sé'a Támásikasi-naopa'a kuráumne. Ááémo mináúfáímó símakaan-kwaasi kotísai e'ó é'a kentáfésa érai'a siyé seró.

⁶ Énifo aampa'á wéme'a Támásikasi-naopa'a ewaa'á kówánana wááwái wíyómpakemba sáma aafáyúraan-tantaa'a tuwówana kuména sùgáyáagaya úwa'a

⁷ marapá'á tanaa fááwánana aaigó aantemba isááwánana sáántena séna Sóroo nóra séwa kembá sáwí'a óno súwa'a

⁸ emá nááwa sénó séwánana kemá Násaretifakewi Ísu únama sáwí'a wéuwasinkaane súwasa

⁹ kesé'ó méron-kwaasi sáma awánésa simásimun-aaí ímba kawé'-úmai ísówa'a

¹⁰ áísai e'a sé'a Fasi'aénkóo kemá nóra ónaumno séwánana Fasi'aénkó séna íyáfasine Támásikasi-naopa'a winaná moóráwigo Maníkómó embó ámakain-kisau-aaí simámino súwana

¹¹ ságo sùgáyáagaya úwa'a ímba awánááwánasa kesé'ó nún-kwaasi siyáán-to'maesa Támásikasi-naopa'a kuráawe.

¹² Kuwaná moóráwigo-awí'a Ánánáyasi Maníkón-aaísafena fasi'ámai ména kentáásí amáámba isówasa Yúndaa-waasi Támásikasi-naopakewi wenáwí'ó mósá márówi

¹³ kempá'á téna ewaa'á taména séna Sóroo kesí waásiyo. Aneka'á kawé'-úmai aúramba awánáínone súwa'a minúwóiyáámbá súramba awánamai kawé'á ówánana

¹⁴ séna kentáá síwá'nási Fasi'aénkó embó íyáfasinankaintafe wení imáyáa arááiwáínone. Wení kawe-kísáú-wáásí awáné wenáái iséma ónda po wenáái arááiwáínone.

¹⁵ Awánáánda-tantaa'e isáándawe seyaafá'-wáásí simátíma'mae nínone.

¹⁶ Ímba úwoimo máinda íyáfasine Fasi'aénkó Ísumba áántenana ení sáwí-imayaa maiyauwáina Ísuntafe ísámai nombá mauwó Ánánáyasi simásimuwa'a miyá uráumne.

¹⁷ Miyá é'a kouwer'é'a Yérúsaremufa tamé'a

óraa'-amaan-daumpa'a Maníkómpá'á inai wése'a kaainkáámbá awánááwánana

¹⁸ Fasi'aénkó simásimena séna Yérúsaremufa'ó méraan-kwaasi kesáái simátíminasa ímba kawé'-úmai isánááfo minúwóiyáámbá íyáfasine maanká'á tuwaaó Fasi'aénkó súwa'a

¹⁹ Fasi'aénkóo amáán-daumpimpa'a wéne'a enááísafesa timankúnkúmbo on-kwáásí ta'óto'mai tínkambai tafisímae'a ándáfa'ó mátíyukaunda é'a suwánaraawe.

²⁰ Sítifeni enááimo simátimakaiwaimba tufúnka'a kemá mé'a sirunkó kawé'á úwa'a tufún-kwaasiti paákákén-únánkwátóiya'a káráwiyaawanasa tufúwana pukáíye séwánana

²¹ Fasi'aénkó séna ai'maráana íyáfasine némpa'a fí'onkaa-waasi kesáái simátíma'mae núwo

Fasi'aénkó siyáíye Póro siyáíye.

²² Póro súwasa ánaagembo sún-aaisafesa aaisambá sésa óraaka'-oraaka'a sésa tufuwíyana puwíno. Miyán-kwáásí ímba maambárafá'á mériainiye

²³ Óraaka'-oraaka'a sésa miwítí unáánkwtóí faúkésa oférófé ésa ofaí káúresa ópa'a tuwésa uwaná

²⁴ Rómu-oraako

i-wáásísáféna séna áí'mae'a kentí naaúmpa'a iyóro súwasa miyá uwaná séna Póromba áwiyonku'-newana Yúndaa-waasi-taaigoni áwáu sínata ísáano súwasa

²⁵ Póromba ándásamba kára'uwanakesa áwiyonku'-nánae sésa uwaná i-wáásítí kawáágó mérowana Póro wentáféna séna kemá Rómu-waasiti aúfái-wandaai tokáundawi úmpo ímbo sísai ombá aafimbó maisinkésamo súwiyonku'-nánae-imayaamo ombá ámáámba taraisésa uwófí'a ónááfo ímba úwoi súwiyonku'-nánaáwe Póro súwana

²⁶ Iséna wení óraakomba kosímámena séna minkwáásígó Rómu-waasiti aúfái-wandaai tokáiwaimban-ifo nóra ónaumno súwana

²⁷ Óraako iséna Pórompa'a téna séna Rómu-waasiti aúfái-wandaai tokáano súwana ewé súwana

²⁸ Óraako séna kemá óraa'-ontamba tuwé'a mináúfái-wándáái maimái tokáumne súwana Póro séna kesifo tokáimba pó'a kewará'á úwoi tokáumne súwasa

²⁹ Áwiyonku'-nánaemo sun-kwáásí mináái isésa némpa'a kuwaná óraakowara'a áatafena éna séna Rómu-waasiti aúfái-wandaai tokáiwaimbo kára'umankaunda sáwí'a úne séna áatafena uráiyé.

Póromba áí'maena ámáán-oraal-waasifa'o kuráin-aaí.

³⁰ Áatafena éna aafáyáara'a óraako séna Yúndaa-waasi Pórombo simánkáán-aaigoni áwáu síya'a isánae séna óraa'-amaan-kisau-waasiye ámáán-oraal-waasisafena séna túwaandu oro séna i-wáásísáféna Póro ayáámpinken-anda faútúwáaro súwasa faútúwówana áí'maena túwaandu urónka'a máánkaraiye.

23

¹ Máankowana Póro ámáán-oraal-waasi káá'a túfifaena séna kesí waásisono. Kemá ááéwara káfé'wara'a Manikón-aúranka'a kawé'-úmai mé'a moórá-tantaa'a sirunkó ímba umbaí wétaiye súwana

² aifa'-ámáán-káwáágón-áwí'a Anánáyasi wemá Póroni ewaa'ó mérowisafena séna ói'a turáraro súwasa miyá uwaná

³ Póro wentáféna séna empímbá sáwí-imayaa wéraimba póna Manikó embá tufuwíniye. Emá méma imáyáa éma ámáámba arááiwa'mai aafimbá ankáúmne sémpo minamáámab taraisé ói'a turáraro sénasa sói'ó turaráámba ámáámba taraisóne Póro súwasa

⁴ wení ewaa'ó mérowi sésa Manikóní aifa'-ámáán-káwáágómbá símai sáwí'a wéuwankaane suwaná

⁵ Póro séna aifa'-ámáán-káwáágó iyémó sewa'ó isékaa ímba mináái súsino. Manikón-aaí aúfáifimba agaimaréna séna kentí waásiya'o káráwiyewi ímba símai sáwí'a uwánkáaro agaimaréna siyáimba isa'á sáwí'a úne Póro siyáiyé.

⁶ Póro simásuwena ámáán-oraal-waasi tuwánéna imáyáa éna tuwímbai Sátúsi-amaamba sésa púwómpinkemba ímba iyáfasinanaawe-aaí sen-kwáásí owasá tuwímbai ámáán-kawaa-waasi owé-ímáyáá éna óraaka séna kesí waásisono. Kesifomá ámáán-kawaa-waasigo éna kembó masínkaraimba

kemá ámáán-kawaa-waasi úne. Manikó pukén-kwaasi iyáfasintinkainiyemo siyáunda-aaisafe'a káfé'a aafimbá maisínkááwe Póro simátimuwasa

⁷ isésa ámáán-kawaa-waasi Sátúsi-amaambo sun-kwáási keiyái aaisambá simai tuwínkaa'-uráawe.

⁸ Sátúsi-amaambo sun-kwáási Manikó pukén-kwaasimo iyáfasintinkainda-aaisafesa karo'-ááin-iyé sésa Manikóni kísau-waasi wiyómpakewi ímba méraawe sésa waási timambá ímba wéraiye suwasá ámáán-kawaa-waasi sésa Manikó pukén-kwaasi iyáfasintinkainiyé. Manikóni wiyómpaken-kísau-waasi méraawe. Waási timambá wéraiye suwasá minááísáfésa tuwínkaa'-ésa

⁹ aaisambá sésa ámáán-kawaa-waasifinkemba ámáambo sun-kwáási iyáfasinesa óraaka sésa kesáámó awánáúndasa Póro ímba sáwí'a wéifo Manikóni kísau-waasigowa wembá simámakai moóráwigo wiyómpakewiya wembá simámakaiyo. Ínta isáúmne suwasá

¹⁰ aaisambá óraaka'-óraaka'a siyáawe.

Aaisambá óraaka'a suwaná i-wáásítí óraako séna Póromba aaisambá aéesa tafisíyapa'a aiyayaamba tawiyófainifo i-wáásísáféna séna waásiti afufumpimbá komé'a koái'mae'a kentí naaúmpa'a iyóro súwasa miwítí naaúmpa'a móankaraawe.

¹¹ Móankowana mindó'wáámbá Fasi'aénkó Póroni ewaa'á kumbaéna séna fasi'ámai mé kentáfé Yérúsaremufa'a simátimakaantemba Rómu-naopa'a kosimátiminone Fasi'aénkó siyáiyé.

Póromba tufuwíyan-aaimo siyáan-ai.

¹² Súwasa aafáyáara'a Yúndaa-waasi tuwímbai túwaandu ésa Póromba tufuwíyan-ai sésa tufútuweta tóné nonésá nánaumpo ímbo tufuwéta tóné nonésá ínta nánaumnemo óraaka'o

¹³ sun-kwáási kae'-wáái-wáási mésa sésa

¹⁴ óraa'-amaan-kísau-waasiye óraa'-waasiye kosimátimesa sésa túwaandu éta óraaka séta Póromba tufútuweta tóné nonésá nánaumpo ímbo tufuwéta tóné nonésá ínta nánaumne.

¹⁵ Miyáumai ámáán-óraa'-waasiye Rómu-oraakontafe'a karo'á kosimáme séla Póromba áí'mae kempátá tinatá áisai úmai minááígóni áwáusa isánae sewé kosimáme'a seró. Mináái isésamo aampa'ó áí'maesamo tíyata tufuwónáisiye siyáawe.

¹⁶ Suwaná Póroni ámanaakon-ááninko tufuwíyan-aaimo sumbá iséna awaantanténa i-wáásítí naaúmpa'a iyéna Póromba mináái isimámuwana

¹⁷ iséna i-wáásítí kawáágómbá áántena séna miwámbá áí'mae óraakompa'a winaná moórá-ai kosimámino súwana

¹⁸ áí'maena óraakompa'a wéna séna ándáfa'o imérain-kwaasigon-awi'a Póro sáántena séna minífó'á áí'mae óraakompa'a winaná moórá-ai simámino sisa'á empá'á áí'mae túne súwana

¹⁹ óraako miwámbá ayáán-to'maena ímbo waásimo méron-aempa'a ánkarena áisai ena séna nóran-aaiya'iyó sina'á isáano súwana

²⁰ miwá simáména séna Yúndaa-óraa'-waasiye ámáán-óraa'-waasiye moórá-ai sésa aafáyáara'a empá'á iyésa karo'á isésa Póromba áí'mae kempátá kumínata áisai úmai minááígóni áwáusa isánae karo'á isenáawe.

²¹ Miwí táái ímba isaaó. Kae¹-wáái-wáási óraaka sésa Póromba tufútuweta tóné nonésá nánaumpo ímbo tufuwéta tóné nonésá ínta nánaumne sésa aúpá'á aampa'á káráwiyesa miwí tááisafe ewé sínono sésa káráwiyaawe. Mindásafe miwí táái ímba isaaó. Minífókó óraakomba miyá simámuwana

²² iséna séna simásimenda-aaí ímba fí'ón-kwaasi simátíme óraakomba simámakaumne ímba siyó séna aí'mákaiye.

Póromba áí'maesa óraakompa'o kunkáan-aaí.

²³⁻²⁴ Minífókómbá aí'maréna i-wáásití kawaágónkái táántowasarai tuyaán séna káfé'no'waamba Póromba áí'maekai Sísááriyaa-naopa'o kámáni-oraakompa'a múauwaakaiyo. Sáwífa'i-waasi 200 i-waasi to'mayaa iyasa tuwímbai-waasi ósifinka'o nón-kwaasi 70 waasi to'mayaa iyasa sáwífa'a 200 waasi paepáé'o tokáan-kwaasi to'mayaa íya'a Pórombo ayáá'maenamo wínda-osi to'mayaa uwánke'a káfé'no'waamba Póromba kawé'úmai káráwimai áí'mae'a kámáni-oraakon-awi'a Fírikísimpa'a múauwaaro séna

²⁵ aúfái agaéna maará simáména séna

²⁶ kentáási óraa¹-waasi Fírikísiyo isaaó. Kemá Kóróndiyasi-Rísiyaasi kári'-aaí simáménaumpo isaaó. Kawé'úmaiya méraano.

²⁷ Yúndaa-waasi minkwáásigón-áwí'a Póromba ta'ótokesa tufuwíyanesa owa'á Rómu-waasiti aúfáimo tokáin-kwaasigo isa'á isé'a Yúndaa-waasi tiyáámpinkemba tafisímai kesí

i-wáási tiyáámpimba tinkáúnasa áí'maesa migowé.

²⁸ Minkwáásigómbó simánkén-aaí isánae sé'a áí'mae'a miwítí óraa¹-waasifa'a kunkáumne.

²⁹ Ímba sáwí'a uráifo miwítí ámáán-aaigomo intáfésa simánkaraawe. Kemó ándáfa'o auwé'o tufúwónanamo puwínda ímba moórá-tantaa'a uráíye.

³⁰ Yúndaa-waasi tuwímbai tufuwíyan-aaí sewa'á isé'a empá'á aí'maráanasa áí'maesa kumónááwe. Wembó simánkaraan-kwaasisafe'a simátíme sé'a wembó aafimbó maénkáán-aaí enaúranka'a símai kawé'án-oro. Mináúfáifímbá agaimaréna siyáíye.

³¹ Agaimaréna súwasa i-wáási simátimunteмба miyá ésa mindó'wáámbá Póromba áí'maesa wémesa Ántipátirisi-naopa'a kunkwaésa

³² aafáyáara'a i-wáási marapá'ó kun-kwáási kunuwerésa miwítí naaópa'a iyúwasa ósifimbo nún-kwaasi Póromba áí'maesa

³³ wémesa Sísááriyaa-naopa'a ósifinkemba marapá'á kumbaésa mináúfái óraakomba múamesa Póromba aúranka'a múankowana

³⁴ mináúfái toráumai iséna Pórontaféna séna emá náám-barafaken-kwaasiya'ono súwana Póro séna kemá Sírísiyaa-marafaken-kwaasi úne súwana iséna

³⁵ éniyo aaimó simánkaraan-kwaasi kumíya'a isánaumne séna wení waásisaféna séna Érotimo uráin-daumpa máánkare'a kawé'úmai káráwiyo sówasa miyá uráawe.

24

Yúndaa-waasi Pórombo simánkaraan-aaí.

¹ Káráwiyuwasa séfataase-no'waamba waésa aifa'-ámáán-kawaágón-áwí'a Ánánáyasiye óraa¹-waasiye Póromba aaimó simánkénesa Sísááriyaa-naopa'a Fírikísimpa'o kúmúmba moóráwigo ámáámba kawé'úmáimo isón-kwaasigón-awi'a Tétárasí wesé'a Fírikísimpa'a kumbésa

² Póromba áántowana túwana Tétárasí aai simánkena óraakomba símai arumbá faiyaréna séna kentáási óraakoo kawel'-ímáyááwára'-wáási po kawel'-úmai káráwiyonata ayáátáaka'a aano úmaisa méraumne. Ení imáyáafinkemba kawel'-úmai súwa'nai ónata maél'éúndasaaniye.

³ Kesáá naaó'-nao'o méraunda-waasisa aasiyaasi-kánáá entáféta aamoisá wéune.

⁴ Ímba ayáátáá'-aai sénaumpo embá awesaraí ifáínifo ampáán-áái sénaumpo usúká'mai isaaó.

⁵ Maankwáásígó aoisaambá wimái seyaafá'-márafá'á wénena Yúndaa-waasi símai tirumbá faiyaráísasa Násaretifakewini aampa'á arááiwaesa owaná miyámó on-kwáásítí aifarááwí éna miyá wéiye.

⁶ Miyá éna fí'onkaa-waasi áí'maena óraa'-amaan-daumpa'a móankaraisana ména sáwí'o uráintafeta maankwáásísá ta'ótoketa kentáási ámáán-óraa'-waasifa'a aai simánkanae únansa

⁷ i-wáásítí óraakon-awí'a Rísíya kuména kusínkambaisa siyáámpinkemba Póromba kunáí'maena iména

⁸ simásimenasa séna empá'á másenááwe sisatá wégumune. Maankwáásígómbó áisai inanamó éna aafimbó maénkaraunda-aai wemá sína seyaafá'-áái isaaó Tétárasí súwasa

⁹ Yúndaa-waasi wembá áwa'nai esa minááímó simbá érai'-aai siyé siyáawe.

Póro Fíríkísimbo mósímaamakain-aii.

¹⁰ Suwaná kámáni-oraako aúwáámé'a éna Pórontafena e siyó súwana Póro séna emó káráwiyonda ayáátáaka'a aatái maisu'maé iyáanda pó'a enauranka'a anondáá ke aaimó sendasáféna sirunkó aamoí wéiye.

¹¹ Manikóntáfé'a imáyáa é'a wenáwí'o mósá maráúndasafe'a Yérúsaremufa imé'a siyáánkai úmai kael'-nó'wáámbá tai'áraifo tuwímbaimo tísaí inasá érai'a siyé sénááwe.

¹² Óraa'-amaan-daumpa'e kári'-amaan-daumpimpa'e máápa'e ímba aaisankáámbá sé'a ímba waási símai tiyáí-ááímó siyáunda Yúndaa-waasi suwánaraawe.

¹³ Kembó simásínkáámba karo'á sefó minááígóní áwáu ímba wéraiye.

¹⁴ Afora'á ke simámenaumne. Ísuni aampa'á wéwe'a kentáá síwá'nátí Manikón-ímáyáá é'a áwí'a mósá maráúnasa Ísuni aantafésa maankwáásísómbá sésa karo'-ámbán-íye wésewe. Móseseni ámáámba isé'a Manikón-aaimo simátimakowi agaimakáan-aai isé'a érai'e sune.

¹⁵ Miwí sésa Manikó seyaafá'nánká sáwí-waasiye kawel'-wáásíyé pukémpinkemba íyáfasintinkainiye sésamo amu'maráántemba kemá miyá wéune.

¹⁶ Mindásafe'a kesí imáyáafimba sáwí'an-ifo sé'a Manikón-aúranka'e waási túranka'e kawel'-úmai méraumne.

¹⁷ Énifo fí'o-fi'om-barafa'a wéne'a tuwímbai-aatai maisuwé'a Yérúsaremufa'a kesí waási ímbo tómbó makáan-kwaasi óntamba tímé'a Manikóntáfé'a ísámai póí'o ondasáfé'a iyáumne.

¹⁸ Minkísáú wémae'a Yúndaa-waasiti ámáámba ísámai kawel'ó í-tántáá'á uwásuwé'a Manikóntáfé'a ísámai póí'o ondasáfé'a óraa'-amaan-daumpa'a iméraawanasa kempá'á sáwífa'-waasi ímba taméresa aaimó símae kumbá Yúndaa-waasi suwánowasa

19 tuwímbai Yúndaa-waasi Ésiyaa-marafaken-kwaasi mésa suwánaraawe. Sáwí'lo uráanasamo suwánaresa enaúranka'a simásínkáaro.

20 Amáán-oraa'-waasifa'lo méraawandara'lo sáwí'lo uráanasamo suwánaresaraa moórá-aaí aantemba sewisinó. Moórá-aaí aantembo senkákaa isaásino.

21 Amáán-oraa'-waasifa'lo méraawandara'a óraaka sé'a Manikó pukén-kwaasimo iyáfasintinkainiyemo siyáunda-aaisafesa káfé'a aafimbá maisínkááwe séwánasa kemó siyáunda-aaisafesa simásínkááwe

Póro siyáiyé.

22 Súwana Fírikísi Ísuni aampa'ó kun-áái é'a ísarena séna i-wáásítí óraakon-awi'a Rísíya kumína'a maanáái ísámai kawé'á ónáífo koró simásuwena

23 Póromba káráwiyowintafena séna ándáfa'a kawé'-úmai káráwiye ímba aiyayaanka'lo kárá'umarenda ímbo wemó makáinda-tantaa'a wení waásimo áwa'nai ónae siyamo e úwoi ewé sinasá áwa'nai oro

Fírikísi siyáiyé.

Póro Fírikísinte Túrúsiraante'lo simátímakain-aaí.

24 Fírikísi simásuwena ména tuwímbai-kanaa maisuwéna awaainímbá Yúndaa-ininkon-awi'a Túrúsiraamba áí'maena taména Póromba áántowana téna séna Ísu Káráísitin-aaisafesa timankúnkumbo un-áái'góní áwáu simátimuwasarai ísáyana

25 Póro kawé'-áái'góní áwáu séna miwí túra'lo káráwiyiyan-aaí séna Manikó waásimo méraawini áwáumo tísai índa-aaí súwana Fírikísi áá'a úwana séna éni'fo waaó. Anaemba ímbo kisaumo wéraindara'a áántanaiye séna

26 imáyáa éna Póro ándáfa'a méyán-onaná faúsinkainkwaé séna óntamba simína'a faú'ankanae-imayaa éna mindásafena aasiyaasi-kánáá Póromba áántowana túwasarai aaí símaesarai iyáaye.

27 Aaí símae iyúyana kae'-áátái maisuwéna moóráwígon-awi'a Pósiyasi-Fésítasi Fírikísin-anonaa kámáni-kisau iyámainda ampáámbá úwana Fírikísi Yúndaa-waasi tirunkó kawé'á ínkwaé séna Póromba ímba faú'ánkaraifo úwoi ándáfa'a méraiye.

25

Póro aifa-káwáágómpá'á kónaumnemo siyáin-aaí.

1 Póro ándáfa'a mérowana Fésítasi mináémpá'á Sísááriyaa-naopa'a taména kaumbo-nó'wáámbó tawaúmba minkákémbá Yérúsaremufa'a imérowasa

2 Yúndaa-oraa'-waasiye óraa'-amaan-kisau-waasiye wempá'á tésa sésa Pórombo simánkaraundantenta anekató simánkanae sésa

3 súwa'nai esa Póromba kuai'maré'nana Yérúsaremufa'a iyíno. Mináái'mo sumbá tuwímbai aampa'á káráwiyesa tufiyan-imayaa ésa mináái suwaná

4 Fésítasi séna Póro Sísááriyaa-naopa ándáfa'a méraiye. Kemá ampáánká'á kumónaumpo

5 kempínkémbá óraa'-waasi kesé'a kumésa Póro sáwí'lo uráinda-aaí síya'a ísáano simásuwena Fésítasi

6 afakaumboé-no'waana'i siyáánkai-no'waana'iyo waéna Sísááriyaa-naopa'a kumbéna aafáyáara'a aaimó ísón-daumpa'a iména Póromba koái'mae teró súwasa koái'maesa tuwasá

7 Yúndaa-waasi Yérúsaremu fakembo kúmúwai Póromba úkúresa mésa áúiyain-ai simánkówana

8 Póro miwí táái anondáá simátimena séna kemá ímba Yúndaa-waasiti áamámba taráye'a óraa'-amaan-damba ímba sáwí'a é'a Rómu-kamani-waasiti áamámba ímba taráiyumne Póro súwana

9 Fésítasi Yúndaa-waasi tirunkó kawelá ínkwaé séna Póromba áisai ena séna Yérúsaremu fara íyínara simánkaraan-ai ísámai kawelá ónaumno súwana

10 Póro séna ímbaniye. Rómu-kamani-aifa-kawaagoni waási ómpo kesáái ísámai kawelán-owo. Yúndaa-waasiti áamámba ímbo taráiyaunda é'a suwánaraane.

11 Áamámba taráye'o sáwí'o úndarakaá tufuwónaemo sembá ímba a'áo súsinó. Úwoi sinkamowisinó. Simásínkáán-ai ímba érai'-ai pó'a ímba iyónaumpo Rómu-kamani-aifa-kawaagompa'a konaná kesáái ísámai kawelá ínnye Póro súwana

12 Fésítasi séna wení kawel-ímáyááwárá'-wáásiyé aai simásuwena Pórontafena séna Rómu-kamani-aifa-kawaagompa'a kónae sénda pó'a ai'maráana wínone Fésítasi siyáiyé.

Póro Ágírípaante Pénáisinte'o simátímakain-ai.

13 Fésítasi simásuwena mérowana ánaaemba moóráwigo Yúndaa-óraa'-waasigon-awi'a Ágírípa úwana ámánaankon-awi'a Pénáisiye'a mindárai Sísááriyaa-naopa'a kumésarai Fésítasi kámáni-kawaa-kisau maiyóntafesarai wempá'á kumésarai ayáámba amésarai

14 tuwímbai-no'waamba wáúyana Fésítasi Ágírípaamba Póron-ai simáména séna Firikísi moóráwigomba ímbo faú'ánkáimba úwoi ándáfa'a ánkáísana méraiye.

15 Yérúsaremu fa'o iméraawandara'a Yúndaa-waasiti óraa'-waasiye óraa'-amaan-kisau-waasiye kempá'á tésa wembó simánkaraan-ai sésa tufuwó suwa'á

16 simátíme sé'a Rómu-waasi ímba úwoisa tínkamonaumne. Aoisaankwárá'-wáásímó éna wemá aaimó simánkéwise'a mérainata éfo simánkén-ai anondáá siyómó senaná síníye. Rómu-waasiti áwáuma miyán-iyé. Simátimewanasa

17 kúmúwa'a ímba úwoi maéwánda aafáyára'a aaimó sen-dáúmpá'á imé'a Póromba áántaawanasa áí'mae iyúwasa

18 wembó simánkaraan-kwaasi iyáfasinowa'a sáwí'o uráinda-ai sénááwe-imayaa ówánasa

19 kentáái aantemba sésa moóráwigo-awi'a Ísu pukáiwaintafesa sésa Póro séna wemá iyáfasinena úwoi méraiye siyáin-aaisafesa aaisambá siyáawe.

20 Kemá sé'a nóraumaíya minááígóni áwáú isánaumno sé'a Póromba áisai e'a sé'a Yérúsaremu fara íyínara simánkaraan-ai ísámai kawelá ónaumno séwánana

21 Póro séna ímbaniye. Ándáfa'a méraunasa káráwiyaamba pó'a Rómu-kamani-aifa-kawaagompa'a konaná kesáái ísámai kawelá ínnye súwa'a káráwiyaan-kwaasisafe sé'a káráwimai kawelá uréwana aambá paapé ína'a ai'maráanana wíníye siyáumne

22 Fésítasi súwana Ágírípa séna miwán-áái isánae súwana séna éni fo aafáyaa isaaó Fésítasi siyáiyé.

²³ Úwasarai Ágírípaae Pénáisiye waiyóyamba aafáyáara'a iyáfasinesarai kawé'-únánkwátói úmaesarai i-wáásítí óraa'-waasiye mindáoópaken-óraa'-waasiye aáno úmai iyúyasa seyaafá'nánká tuwánowasarai aaimó sínáúmpá'á iyúyana Fésítasi Póromba áántowasa áí'mae iyúwana

²⁴ Fésítasi séna óraako Ágírípaae'o méraan-kwaasiye isáaro. Yérúsaremu-naopakewiye maafákéwiyé Yúndaa-waasi aaimó maankwáásímó simánkaraamba awánaaro. Tufuwíyana puwínomo óraaka'o símae'o iyáamba

²⁵ saafá úmae'o iyúnda ímba sáwí'a uráifo ímba puwíníye. Rómu-kamani-aifa-kawaagompa'a kónaumne siyáintafe'a ai'máráanana wínda

²⁶ kemó aúfái agaimáimo áménda ímba wéraiye. Mindásafe maaméeraan-kwaasifimba Ágírípaan-aúranka'a máankaunda po wemó sínda-aaí isé simásímína'a aúfái agaénaumne.

²⁷ Ándáfa'o mérain-kwaasi úwoimo ai'maré'o simánkaraan-aaimo ímbo aúfáifimbo agaimáimo áménda uwófi'a ónaumne Fésítasi siyáíye.

26

Póro anondáamo simátímakain-aaí.

¹ Súwana Ágírípa Pórontafena séna éniyo simánkaraan-aaí anondáa simátimiyo súwana Póro ayááamba mósá tuwéna simánkaron-aaigomba anondáamo síndasafena séna

² kentáási óraako Ágírípaae Yúndaa-waasi simásínkaraan-aaí enaúranka'a anondáamo sendasáféna sirunkó aamoí wéíye.

³ Yúndaa-waasiti áwáuwara amáánkwara'a kawé'-úmai isáándasafena sirunkó kawé'a íntáféna ímba suwesarai iyé sé kesáái kawé'-úmai isáínone.

⁴ Kemá iyámpóiyakemba kesí Yúndaa-waasifimba mé'a Yérúsaremufa'a komé'a kemó ówándawini áwáu Yúndaa-waasi seyaafá'á suwánaraawe.

⁵ Amáán-kawaa-waasiti aampa'á arupise úmae kuráumne. Amáán-kawaa-waasi Manikón-ímáyáásá éta fasi'aén-ámpátá arááiwaeta minámpá'á arupise úmae kuráumne. Yúndaa-waasi ayáátááka suwánaraamba pósa sésáinasamo ésa kentáfésa érai'a siyé sénááwe.

⁶ Naaófá'á Manikó kentáa síwá'násafena érai'-aaí simátímakomba paápé índasafe'a amu'makáumnemo siyáunda-aaisafesa aaiimbá maisínkaraawe.

⁷ Kentáa síwá'ná sísamaifakemba kae'á kumbaimái-waasifinkemba Yúndaa-waasi aafáyáara'e fénáímpinka'e nó'waane Manikón-ímáyáá mósá marésa minérái-áái amu'máráantemba miyámó úndasafesa aaiimbá maisínkaraawe.

⁸ Yúndaa-waasisono. Manikó waási pukémpinkemba kanaa'ó iyáfasintinkainda-aaisafe'a nóra isará ímba

érai'e wéseo.

⁹ Ááéma kemá imáyáa é'a Ísu Násaretifakewini aampa'ó kuwái sáwí'ó uwátínkáanda-imayaa uráumne.

¹⁰ Yérúsaremufa'a miyá ówánana óraa'-amaan-kisau-waasi si'marówa'a Manikóni waási sáwífa'nanka tí'mai ándáfa'a tinkááwánasa tínkamiyasa puwóro sumbá kewará'á miyán-oro siyáumne.

¹¹ Aasiyaasi-kánáá áamáán-daumpimpa'a wéne'a Ísun-ai símai sáwí'a íwae sé'a tínkambae iyáumne. Sirunkó ika fówa'a némpa'-naopa'wara'a wéne'a tínkambae kuráumne.

¹² Óraako Ágírípaa mindásafesa óraa'-amaan-kisau-waasi aúfái agaimái simúwa'a Támásikasi-naopa'a maimaé'lo kówánda

¹³ wááwái sama aafáúgóní sáwara'lo iyáákaro-sama tuwówana wíyómpakemba kuména kesinepakéné kesé'lo kun-kwáásí tinepakéné sán-kówata

¹⁴ marapátá tanaa fááwánanasa aaigó aantemba súwa'a isááwánana simásimena Yúndaa-waasi-taafinkemba séna Sóroo nóra séwa kembá sáwí'a wéono. Póimo ándámo wímakaawanamo ayáámo naráráintemba emá miyá wéone súwa'a

¹⁵ Fasi'aénkóo nááwa'ono séwánana Fasi'aénkó séna kembá Ísumba sáwí'lo wéuwasinkaandawi úne.

¹⁶ Iyáfasinaao. Kesí kísau mainkwae sé'a iyáfasinanke'a enaúranka'lo paapé únda káfé'lo suwánáandarakemba aráánáménda-ai simátíma'mae iyínone.

¹⁷ Ai'maráana Yúndaa-waasiye fí'onkaa-waasiye simátímínasa tuwímбай aaisambó aíya'a miwí tiyáámpinkemba aiyánaumne.

¹⁸ Simátímínasa kumeu'ó índá-ampa'a ifátuwesa sámó káinda-ampa'a teró. Waántáwankoni fasi'aémbá tuwéša Maníkóní fasi'aémbá tamáero. Simátímínasa kesááisafesa timankúnkumba íya'a miwítí sáwí-imayaa maitiyuwé'a Manikóndé-i'lo uwátínkaraunda-waasifimba mótínkáano Ísu simásimakaiye.

¹⁹ Óraako Ágírípaa wíyómpakembo simásímakain-ai ímbo tuwáunda úwoi miyá wéune.

²⁰ Aifa'á Támásikasi-naopa simátíme'a ánaemba Yérúsaremufa simátíme'a minkákémbá Yúndaa-waasiti marafá simátíme'a fí'onkaa-waasiti marafá simátíme sé'a

kentí sáwí-imayaa tuwé'a Manikómpá té'a kawe-kísáú maíyasa tuwánésa sésa Manikómpá'ó tiyáawin-owe síwae sé'a simátíma'mae'a kuráumne.

²¹ Mindásafe-í'a óraa'-amaan-daumpa méraawandara'a Yúndaa-waasi kembá ta'ótokesa sínkamone siyáambanifo

²² Manikó súwa'nai úmaena káfé'wara'a iyísa'a maanká'á mé'a óraa'-waasiye úwoi-waasiye kesáái simátíme'a Manikón-aaímo simátímakowi agaimakáan-ai Mósese agaimakáin-ai simátímunda-ai mimbórá-áái wésimatimune.

²³ Maará siyáawe. Manikómó iyáfasinankaiwaintafesa agaimarésa sésa áí'lo índá-í'a iyana aifarááwí pukáimpinkemba iyáfasinankainda-ai agaimakáamba pósa Yúndaa-waasiye fí'onkaa-waasiye pukáimpinkembo iyáfasinkain-ai isésa sámó kain-ámpá'á wíwae sésa agaimarésamo siyáan-ai kemá wésimatimune Póro siyáíye.

²⁴ Pórombo simánkaraan-ai anondáá simátímuwana Fésítasi óraaka séna Póro uwóí'a wéone. Aúfáifinkemba sáwífa'-imayaa uwáitái'-uráanana ení imáyáago embá uwóí'a wéíye Fésítasi súwana

²⁵ Póro séna óraakoo ímba uwóí'a úmpo súnda-ai érai'-ai arupíse-ain-íye.

²⁶ Súnda-tantaa'a ímba aúpá'á uráafo seyaafá'-wáásí tááka'o siyáamba ewará'á mináái ísaraampo kemá ímbo inkaisúnda úwoi wésimamune.

²⁷ Maníkón-aaimo simátímakowi-taaisafe érai'e wésono. Érai'emo sembá é'a ísaraumne Póro súwana

²⁸ Ágírípa séna kári'-aaimo simásimenda-imayaa e Ísuni waási-i'a úne-imayaa óno súwana

²⁹ Póro séna ímba kári'-aaisafe'a ímba ayáatáá'-aaisafe'a sune. Manikómpá'á maará sune. Kemó úndantemba kesááimo Ísáán-kwaasiye ewé miyá íwae súmpo kembó kárá'uraan-andagoma ímba kempímbá wérainkwaé sune Póro siyáaye.

³⁰ Súwasa Ágírípaawe Fésítasiye Pénáisiye seyaafá'-wáásíyé iyáfasinesa

³¹ máápa'a kumbésa keáimbá sésa ímba sáwi'o uráintafesa ándáfa'a ankésa tufuwíyana puwíno siyáawe suwaná

³² Ágírípa Fésítasintafena séna Rómu-kamani-aifa-kawaagompa'a kónaumne ímbo siyáinkakaa faú'áúwáanana kóisina mináái siyáimba po ai'márénana Rómu-kamani-aifa-kawaagompa'a wíno Ágírípa siyáaye.

27

Póro Rómu-naopa'o kuráin-aai.

¹ Súwana Fésítasi to'mayaa éna séna Ítáári-marafa Rómu-naopa'a nompín-táómpimba wíwae séna Póronkwara tuwímbai-anda-waasiwara'a moórá-waasigontafena káráwimae wínkwaé séna méankowana minkwáásígón-áwí'a Yúriyasi wemá Rómu-aifa'-waasigoni i-wáásítí kawaágómbá méankowana

² moórá-nompin-taomba Ándámítiamufakemba wérowana Ésiyaa-maragoni awáifáká'-náópa'a kónae súwata mindómpín-táómpimba iyáteta Máséndóniyaa-marafa'a Tésáróníkaa-naopaken-kwaasigon-awi'a Árisítakasi weséta iyáteta wémeta

³ aafáyáara'a Sáíndóni-naopa marapá'á kúwátaawanana Yúriyasi Póromba arumbá uwánkena séna úwoi ení waási kotuwánenasa ímbo tokénda-tantaa'a áméro súwana miyá úwata kouweréta

⁴ mindómpín-táómpimba iyáteta kówánanasa fiyúndá toréna nompín-táómba ta'óto'marowana ímba kúwata nonafufumpa'ó wérom-baragon-awi'a Sáiparasi-marama wéropa'a mináémpá'á fiyúndá ímba torówata mifátá wémeta

⁵ Sírisiyaa-marafa'a Pámpiriyaa-marafa'a kóyááketa Rísíyaa-marafa'a Máíraa-naopa'a marapá kúwátaawanana

⁶ moórá-nompin-taonko Árékísándiriyaafaken-taonko Ítáári-marafa'a kónae sún-taonko wérowana i-wáásítí kawaágó awánéna mindómpín-táómpinta mósinkaraiye.

⁷ Mósinkowata kówánda kári-fiyunda toréna mindómpín-táóonko ímba aintówata tuwímbai-no'waamba waéta miyá úmaeta Náíndási-nao'-ewaata kówánda óraa-fiyunda toréna nompín-táómba ai'á tosétuwowata sínaaepakenta kouweréta nonafufumpa'-márágón-áwí'a Kírítí-marafa'a fiyúndá ímbo torópa'a wémeta ayáifá'-márágón-áwí'a Sárímoni-marafa'a kóyááketa

⁸ uwí-nónáwáífakafamba suwesaraisáféta úmaeta wémeta Rásíya-naokoni ewaa'á kawé'-wáúné supa'á

⁹ ayáátááka'a koméraawanana aifa'-amáán-káwáágó Yúnda-a-waasiti óraa'-amaan-daumpa'a afufumpin-dáúmpá'ó iyún-kanaa tai'ówana minkánaá fiyúnda torón-kanaa uwí-nónkó tufántááfan-úwasa inkaiséa ímba nompín-táómpimbo nún-kanaa túwana Póro imáyáa éna simátimena séna

¹⁰ káfétaamo nompín-táómpimbo kondasá sáwí-tantaa'a kesinetá paapé íniye. Ímba moparáwín-aantembanifo nompín-táóne waásiye áwiyoranaawe. Mináái kemá é'a isaraunda póta aánota ménaumne Póro súwana

¹¹ i-wáásítí kawáágó Póron-aaí ímba iséna nompín-táómbó to'maé núwain-aiye mintáónkoni afowán-áái aantemba iséna Póron-aaisafena ímba érai'e-imayaamo úmba

¹² mintáómbó wérompa'a fiyúndámo toráín-kanaa ímba kawé'ó ún-aempa'a mésa sáwifa'-waasi sésa tuwéta Fíníkisi-naopata koméraawanana fiyúndámo toráinda-kanaa tai'áinata kónaumne sumbá Fíníkisi-naopa'a Kírítí-marafa'o wéron-daopa'a kawé'-nónkwaaumpa'a ímbo fiyúndámo torón-kwaumba wérowasa mináái siyáawe.

Óraa-fiyunda torówana uwí-nónkó tufántááfambo uráin-aaí.

¹³ Suwaná tiyáánaepakemba kári-fiyunda torówasa awánésa sésa Fíníkisi-naopata kónae sésa nompímbó túwówanamo ta'ótokon-anda mósá tafisímai márówata Kírítí-maragoni uwí-nónáwáífata kówándasa

¹⁴ Kírítí-marafakemba óraa-fiyunda toréna

¹⁵ mindómpín-táómba ta'ótorowana ímba aintówana tuwíntámae nún-taamba tuwówana fiyúndágo weyáárika'a fáfúsúmaena kúwana

¹⁶ nonafufumpa'á kári'-maragon-awí'a Kónda-mara wérowana ímba fiyúnda wétoropata kówándasa tínaaempa'o kará'umakesamo tafisímae iyún-taomba tafisímai

¹⁷ óraa-taompimba marésa óraa-taomba tawísífo sésa ándásamba kará'umai kawé'á úmárówana Rípíyaa-marafa'-aempa'a uwí-nómpímbá nonáamáái-oma'a wérowasa minómáká'á aikó tawífo sésa fiyúndágo fáfúsúmaenamo kún-ampanta awá'mai múra márówana wempa'á kúwana

¹⁸ aafáyáara'a mifiyúnda paái wétorowasa moparáwímbá tuwímbai uwí-nómpá'á tuwésa

¹⁹ aafáyáara'a mintáómpimbo kisaumo máún-kwaasi kisaumo máún-tantaa'a nompá'á túwówana

²⁰ óraa-fiyunda paái wétorowata ayáátááka'a aafáúwé o'é ímba awánéta táónkomo wínda-amba ímba awánéta imáyáa éta kentáásí marasá ímbo awánaandasa maafátá tai'ánaumne-imayaasa uráumne.

²¹ Imáyáa ówándasa ayáátááka'a tómbá ímba wénowana Póro túranka'a taména séna Kírítí-marafa'a téta séwánda ímba kesáái isaraawe. Isékaa sáwí'o

í-tántáá'ó moparáwímbó tuwáí ínta úsino.

²² Énifo tirumbá fasi'ámai méraaro. Nompín-táón-aantemba sáwí'a ínifo waási ínta puwónaumne.

23 Maníkón-ímáyáámó mósá maráúnda káfé'-no'waamba wemá weni kísau-waasigomba ai'maráisana wiyómpakemba kempá'á kuména

24 séna Póroo fasi'ámai méraao. Emá Rómu-kamani-aifa-kawaagompa'la winaná enáái isáiniye. Maníkó embá kawé'á uwánkáimba póna esé'ó wégon-kwaasi káráwiyinasa ímba puwónááwe siyáiyé.

25 Mindásafe'la fasi'ámai méraaro. Simásímintemba Maníkó miyámó índa é'la isáúmne.

26 Fiyúndágo nompín-táómba fafúsúsuwainata nonafufumpa'á maragóni awáifátá kónaumne

Póro siyáiyé.

27 Súwana uwí-nónkón-áwi'la Éndíriyaa-nompimba sísamaifakemba éiyaimba kumbaimái-no'waamba fiyúnda toréna fafúsúmaena kúwasa nó'waan-afufuntamba táómpinken-kísau-waasi sésa maragóni ewaatá kúne sésa

28 ándá-ayaiya'la umbaimó tón-tantaa'la fári'wiyesa nompímbá tu'mái tafisímai awánomba mindónkwááúmbá ayáátááka'la 120-ya'la úwasa wéwesa aneka'á mótu'mai awánomba kárika'la 90-ya'la úwasa

29 maragóni awáifá'á óntambo wéraindara'la tanaa fáúnafo sésa táátafesa ésa

éiyain-anda faútúwówana ánaaempakemba nompímbá kuména ta'ótorowasa minúwóiyáámbá siyaráinata nóin-tantaara wéraiya awánánae sésa

30 nompín-táómpinken-kísau-waasi imáyáa ésa aúpá'á kónaumne-imayaa ésa karo'á sésa aikakén-ándá faútuwanae sésa kári-taomba nompá'á múra túwówana

31 Póro

i-wáásiyé miwítí kawáágóntáfénawe séna táómpinken-kísau-waasimo ímbo óraa-taompimbo méresamo ésa seyaafá'á tai'ánááwe Póro súwasa

32 i-wáási

kári-taonkoni ándá kárásuwowana kóuraiye.

33 Kóúwana siyarónka'la Póro séna sísamaifakemba éiyaimba kumbaimái-no'waamba úwoi mé'la ímba tómbá náráafo káfé'la tómbá naaró.

34 Kemá óraaka simátíme sé'la tómbá newaná túgo kawé'á ina'la mé'la ímba tai'ánááwe

35 Póro simásuvena seyaafá'-wáási túranka'la tómbá maiyéna Maníkóntáféna súwi séna tómbá tafámbai nówasa

36 awánowana tirunkó kawé'á úwata tómbá nááwándasa

37 mindómpín-táómpimba sáwífa'-waasi 276 waasi méraawanda-waasisa tómbá nááwánanasa

38 simú'la fówanasa mintáómba umbái tówasa mimpímbó wéron-tonkon-awí'la wítí nompímbá maisu'márówana fetóí uráiyé.

Nonkó tufántááfan-éna mintáómba tawísísukain-aii.

39 Úwasa siyarónka'la awánomba ímba awánom-barama wérowasa awánomba mifá'á nonkó iyówana kawé'-áámáái wérowasa awánéna sésa mefátá iyónanasa kawé'-áámáái'á póna táonko úwoi iyiniye sésa

40 táómba ta'ótóráin-anda kárásuwowana nompá'á kumúwasa fafúsúmaesa nún-taanka'lo kárá'umaron-anda awátuwesa aipa'á ampantá fári'wimaresa fiyúndágo weyáárika'la fafusínata áámáái'fa'la kónae sésa

41 kuwaná nompímbá nonáámáái-oma'a wérowana mimpímbá mintáónkon-ai'a tawiyúwana nonkó ayámifa'a tufántááfan-émena tawísisukaiye.

42 Tawísisuwowasa i-wáásí sésa ándá-waasi nombá tufámbaesa kófainifo tínkamonaé suwaná

43 i-wáásítí kawáágó Póromba áwa'nai ena séna ímba tínkamoro simásuwena séna nombó tufámbaimo kawé'ó iyawi nompímbá ásáfe'a tufámbae'a aápá'á koró.

44 Tuwímbai ímbo nombó tufámbaimo awánewi nompín-táónkoni taaimá maiyé'á minká ta'ótoke'a fafúsúmae aápá'á koró súwata miyá éta seyaafá'-wáásísá kawé'á úmaisa aápátá kógosa uráumne.

28

Mórita-marafata kógo uráunda-aai.

1 Aápátá kawé'á úmaisa koméraawanasasa mindónáfúfúmpá'-márágón-áwí'a Mórita-marawe suwatá ísaraumne.

2 Aa'á téna táwí'a wéuwasa mimbárafákén-kwáásí kawé'á uwásinkesasa iyamá agaisínkówata siyáánta wégaufowananasá

3 Póro iyáárí'a komaimaéna mimpímbá máagaimarowana koko'á úwana waaifainkó téna Póron-ayáámba taunkutúwasa

4 waási awánésa keáímbá sésa moórá-waasi tufúwísana púwísana nompín-táómpimbo timbá nonkómá ímba tufúkámiba póna káfé'a wen-ánondáá maéna waaifainkó fáinana puwíníye keáímbá suwaná

5 Póron-ayáámba tufimpín-úwana minkwáífáinkó tará'maéna iyafímbá ánkúfowana ímba Póromba áí'a úwasa

6 minkwáásí Pórontafesa imáyáa ésa intoráinana puwíníyo. Marapá'á kunténa puwíníyo-imayaa ésa ayáátáaka'a aúrampimba karákésa amu'matuwésa mérowana ímba ááéma puwúwasa imáyáa ésa sésa minkwáásí manikón-íye siyáawe.

7 Suwaná mimbárafákén-óráá'-wáásígón-áwí'a Pápiriyasi wení maramá ewaa'á wérowi kawé'á uwásinkenasa másinkowata wení naaúmpata kaumbo-nó'wáámbá kowaéwánanasa

8 Pápiriyasi afowámbá áuíyankena ayánómbá naaewará'á wéuwana mérowana Póro wempá'á wéna awánéna Manikómpá'á inai séna ayáántamba ane'á ta'ótorowana minái'á tai'águwasa

9 awánésa tí'o

ún-kwaasi tí'maéna Pórompa'a tuwaná miyáumai asófatinakafa'a kúwasa

10 aamoí ésa tuwímbai-tantaa'a simúwata méraawanasasa nompín-táómpimba kónae séwánda-kanaasa ímbo makáawanda-tantaa'a simúwata kuráumne.

Rómu-naopa'o kuráunda-aai.

11 Árékísandiriyaafakemba moórá-nompín-taonkon-awí'a keáfáráwái-káror'-mánikó éna fiyúndámo torái-kánáá mimbárafágóní nonkwaaúmpímbá wérowata kaumbo-wíyómbá maisuwéta mindómpín-táómpimba iyáteta wémeta

12 Sísari-marafa'a Sáírákusi-naopa'a wéta marapátá kuméta kaumbo-nó'wáámbá waéta

13 nompín-táompimba iyáteta wéta Rísíyamu-naopa'a kówaeta aafáyáara'a sínaempakenta fiyúnda toréna fafúsúmaenasa kúwata kae'-nó'wáámbá kówaeta Ítáári-marafa'a Piútiyorai-naopa'a marapá'a kumówánasasa

14 Ísun-aaimo ísówi mérowata kotuwánááwánasasa simásimesasa sésa moórá-sondaa keséta méranaawe suwatá miyáumaisa moórá-sondaa miwíséta maéta Rómu-naopata marapátá kówándasa

15 Rómu-naopakemba Ísun-aaimo ísówi kówánda-aaisa isésa aampakémbá kotiyánae sésa Ápiyasi-naopa'a maaketi-márúpá'á seyaafá'-wáásí wááumo wai-námbá kaumbo wéropa'a tuwaná Póro tuwánéna Manikómpá'á aamoi úwana arunkó kawé'á uráiyé.

Póro Rómu-naopa'o mérain-ai.

16 Póron-arunko kawé'á úwata Rómu-naopa'a kówánanasa mindáópakenkamani-waasigo Pórontafena séna ímba ánda-naumpa'o máinda úwoinaumpa'a ménana i-wáásígo enká'á káráwiiniye súwana

17 kaumbo-nó'wáámbá maisuwéna Póro mindáópakemba Yúndaa-waasiti óraa'-waasi táántowasa wení naaúmpa'a tuwaná simátimena séna kesí waásisono. Yúndaa-waasi ímba símai sáwí'á uráumpo kentáá síwá'náti ámáámba ímba taráiyauandanifo Yérúsaremu-naopa'a kembá ta'óto'mai Rómu-kamani-i-waasi tíméwasa ándáfa'a sínkaraawe.

18 Sínkaresa sínkamiyanesa kesí áwáumo saafá ombá ímba isasá faú'ankanae sewasá

19 Yúndaa-waasi mináái tarásíwua'a kesí áwáuma ímba sáwí'á uróntafe sé'la Rómu-kamani-aifa-kawaagompa'a konaná kesáái isáíniye. Kesí Yúndaa-waasi aái simátinkanae ímbo súnda kesáái isáínkwae sé'la Rómu-kamani-aifa-kawaagompa'a tiyáumne.

20 Yúndaa-waasisa Manikómó íyáfasinankaraiwaimbo amu'makáundawin-ai séwánasa ta'ótokesa siyáánka'a kárá'uraamba pó'a táántamai tuwáné'la simátimena Póro súwasa

21 isésa miwí sésa Yúndiyaa fakemba Yúndaa-waasi ímba entáfésa aúfái agaimái túwááwana tiyáiyé. Ímba tuwímbai aái másimasimesasa entáfésa sáwí'-aai ímba wésimankaawe siyáawe.

22 Seyaafá'-áémpá'á Ísuni aampa'ó kontáfésa sáwí'o uwátínkáamba wéisaumpo mináái simásímínata ísáano siyáawe.

23 Simásuwesa moórá-kanaa Póro simátiminda-kanaa marésa komésa minkánáa túwasa sáwífa'-waasi Póromo méropa'a tuwaná aafáyáarakemba ómbakena Manikó wení waásimo kawáámó in-áái simátíma'maena nó'waamba tai'áraiye. Naaófá'á Mósesemo agaimakáin-aafinkene Manikón-aaimo simátimakowi agaimakáan-aaifinkene Ísun-aaimo simátíma'maena tirumbá toréna iyéna Ísun-aaisafesa timankúnkúmba íwae séna simátimuwasa

24 isésa tuwímbai sésa érai'-aaiye suwasá tuwímbai sésa karo'-áaiyé suwasá

25 miyáumai aaisankáámbá sésa tuwínkaa'-uwaná Póro séna naaófá'á Manikóní Ufaen-ámútánkó moóráwigomba Manikón-aaimo simátimakowin-awí'la Áísáyaamba simámuwana kentíwá'násomba simátímakomba mináái érai'-aain-iyé.

26 Áísáya agaimaréna séna

Maníkó séna minkwáásísáfé kosimátime sé ísáámbanifo ímba ísámai kawe'á wéowe. Awánaambanifo ímba awánamai kawe'á wéowe.

²⁷ Miwítí imáyáago umbaí taisaná tááko aaimó isáísáféna tuwesaraí isaná túranko awánaisafena tógáfaa'a wéifo ímbo miyámó ésamo ésa táá'o isésamo túrambo awánésamo kesááimo isésamo miwítí sáwí-imayaaamo tuwésamo kempá'ó tenkakaá sáwí-imayaa maitiyuwé'a kawe'á uwátinkausino Maníkó siyáiyé

Áísáya agaimaréna siyáiyé. Póro simásuwena

²⁸ séna kemá miyá owa'á pó'a simátime sé'a Maníkó sáwí'o úmaimo méraampinkemba kawe'-ámpá'á métínkáin-aaí fí'onkaa-waasi kosimátímakaundasa Maníkón-aaí wéisaawe

²⁹ Póro mináái simásuwowasa Yúndaa-waasi wesimán-kwesiman-esa aaisambá símaesa kóuraawe.

³⁰ kóuwana Póro mindáópa'a ména kae'-áátái maisuwéna wení óntamba naanka'á wétuwena méromba sáwífa'-waasi wempá'á tuwaná aamoi éna

³¹ Maníkó wení waásimo kawáámó in-áái Fasi'aénkó Ísu Káraísitin-aaí simátíma'maena iyáiyé. Kámáni-waasi minááísáfésa ímba aambá faiyúwana óraaka simátíma'maena iyáiyé.

Kemá Rúku sùnda-aaí tai'áiyé.

Rómu

Ísu wiyómpa'a iyówana Póro moórá-waai úmai afakaeté-aataiya'iyó miyáumai-aatai maisuwéna Kórinti-naopa'a ména maanáái agaimái Rómu-naopa'o méron-kwaasi agaimái moórá-ininkon-awi'a Fípimba amúwana mátimakaiye. Rómu-naopa'a kámáni-waasiti aifa'-náópa'a Ítáári-marafa'a wéron-daopa'an-iyé. Póro Rómu-naopa'a wínená póna Ísuni aampa'ó kun-kwáásifimbá kísau máinená póna míwí túwa'nai e'a to'mayaa uwátinkanae séna maarán-áái agaimái Fípimba amúwana mátimakaiye. Yúndaa-waasiye fí'onkaa-waasiye seyaafá'nánká sáwí'o úmaesamo

nú-fasi'aenka ta'ótokowana Ísun-aaisafesa timankúnkumbo owí aantafena arupíse úmai méraawe Manikó siyáiyé. Sáwí'o úmaesamo nú-fasi'aenka ta'ótokaimpinkemba Manikóni ámútankoma faútinkáísasa Ísuwe'a kááísamai aúí'a úmai méraawe. Manikóni amáánkoni kísau-aaiwara'a agaimái amúwana mátimakaiye.

1 Kemá Póro Ísu Káráisitini kísau-waasigo é'a maanáái agai-timúmpo isáaro. Manikó kembá aantá-waasi sí'marena séna kesí ásé-aii kosimátima'mae núwo séna si'mákaiye.

2 Naaófá'á Manikó wenáái simátimakowisafena minásé-áái símai fasi'ámakain-aii súwasa aúfái-wandaaifimba agaimakáawe.

3 Minásé-áái Manikón-ááninko kentáási Fasi'aénkó Ísu Káráisitintafesa símai agaimakáawe. Wemá waásimo kunúkaimba óraakon-awi'a Téfitin-áisaafitantambo uráiwain-iyé.

4 Wení ámútanko Manikómpákembá póna Manikó wembá pukáimpinkemba iyáfasinankaraintafeta minóráá-fási'áémbá awánéta séta Manikón-ááninkon-iyé sune.

5 Fí'lo-fi'om-barafaken-kwaasi wenááisafesa timankúnkumba ésa taawiyafiyantafena Manikó Káráisitimba imáyáa amúwana kentáféna séna kesáái kosimátima'mae núwo séna kawé-kísáú símakaiye.

6 Ísu Káráisitini waási-i'a iyantafena Manikó táántena kembiwí Rómu-naopa'o méraawiwara'a táántaraiye.

7 Minááisáfé'a imáyáa é'a maanáúfái agaimaráúmpo isáaro. Kembiwí Rómu-naopa'o méraawi Manikó wenarumbá tiména wení waási-i'a iyantafena táántaraiwai isáaro. Manikó kentáásifowawe Fasi'aénkó Ísu Káráisitiyé úwoi túwa'nai esarai farumó uwátinkaayantafe'a inái sune.

Rómu-naopa'a kónaemo siyáin-aii.

8 Kembiwí Ísu Káráisitimpa'a timankúnkumbo on-áái'gó seyaafá'-áémpá'-wáásifá'á wété isasá isáawa'a Ísu Káráisitini kísausafe'a imáyáa é'a Manikómpá'á súwi sune.

9 Manikóni kísau fasi'ámai maé'a ááninkoni ásé-aii simátimé'a kembiwísáfé'a inái símae'o iyúnda Manikó wéisiaye.

10 Kempá'ó ímbo kúndasafe'a sé'a Manikómpá'á áísai úmae iyé'a arááimo táínamo e aamba wisinkéna'a Rómu-naopakén-kwaasise'a koméraano sune.

11 Manikóni ámútanko súwa'nai isa'á kotúwa'nai ona'á wenááisafe'a fasi'ámai imáyáa iyantafe'a kempá'á kónae sé'a úne.

12 Miyámó ina'lo é'a kembiwí túwa'nai ona'á kembá súwa'nai ónááwe. Ísu Káráisitintafe'a imáyáa é'a túwa'nai ona'á kembá miyá ónááwe.

13 Kesí waásisono. Kempá'ó imbo kúndasafe'a sáwí-imayaa ofáinifo maanáái isáaro. Sáwífa-kanaa kónae sé'lo únda moórá-tantaako ta'ótóráisa'a méraumne. Fí'onkaa-waasifimbo Maníkóní aambó arááitimewanasamo arááiwáéntemba kembiwí fí'onkaa-waasi owa'á miyá ónae sé'la úne.

14 Maníkó súwa'nai uráintafe'a sáwífa'-waasi óraa'-naopa'e kári'-naopa'e seyaafá'-ááimó ísaraawiye imbo ísaraawiye túwa'nai onó.

15 Miyámó únda Rómu-naopa'lo méraan-kwaasi ásé-aaí kosimátimenae sé'la úne.

Ásé-aaigoni fasi'aén-áái.

16 Ásé-aaisafe'lo imbo sigaesáfé'lo únda maarán-ááin-iye. Ásé-aaisafesa timankúnkumbo owí Maníkó wení fasi'aéntámá miwítí sáwí-imayaagomo ta'ótokaimpinkemba wéfautinkaiye. Aifa'á Yúndaa-waasi ísaraawasa ánaaemba fí'onkaa-waasi wéisaawe.

17 Ísu Káráisitín-aaisafetaamo érai'emo séta simankúnkumbo úndasafenasa mindásafena aantemba Maníkó séna arupíse úmai méraawe sisatá wenaúranka'a arupíse úmaisá méraumne. Ásé-aaifinkemba miyán-ááísá ísaraumne. Mindásafena naaófá'á Maníkón-aaí aúfáifimba agaimaréna séna

Maníkón-aaisafesa érai'emo sésamo timankúnkumbo owísáféna Maníkó séna

arupíse úmai méraawe simbá pósa

aúí'la úmai méranaawe

agaimaréna siyáiyé.

Maníkómbá tínaaembo uwámakaan-aaí.

18 Maníkó maanáái aráásimakaiye. Marapákén-kwáásí sáwí-imayaa ésa sáwí'a ésa miyámó ombá Maníkóní érai'-aaigoni aambá fáí'makaamba póna Maníkó áyámá éna wíyómpakemba sáwí-meyamba timíníyé.

19 Maníkóní áwáuma ímba aúpá'á wéraifo afora'á aráátímakaimba marapákén-kwáásí awánésá ímba imáyáa uráamba póna sáwí-meyamba timíníyé.

20 Maníkó maramó úmaron-kanaarakemba kifé'wara'a Maníkóní áwáuma awánésá wení fasi'aémbó waé'wae'lo i-fási'áémbá kawé'-úmai awánésá Maníkón-ane'á túrantamba ímba wéawanaafo wení áwáuma é'a wéisaawe. Maníkó úmakain-tantaa'á awánésá pósa wemó mérain-aaí kanaa'á wéisaawe. Mindásafesa sáwí'lo ombá miwítí áwáugo isasá sáwí'a wéowe.

21 Maníkó mérain-aaí ísaraambanifo ifátuwesa wenáwí'lo mósá marésamo érai'a méraiyemo seráámá ímba mósá marésá súwí ímba sésa ifátuwesa kaentaén-ímáyáá ésa kumeu'ó in-áémpá'-ímáyáá ésa

22 karo'á sésa kawé'-ímáyááwará'-wáásísá úne sembánifo sáwí-imayaa'wara'-waasi ésa

23 Maníkó maé'mae'lo iwáín-ímáyáá ímba mósá marésá waási áuwawaakaamba numamá wái-waamba iyaankafayaambá úmakesa mintántáákóntáfésa imáyáa mósá wémaraawe.

24 Waási miyá-sáwí'ó ontáféna Maníkó ánaaemba uwátimena séna sáwí-imayaasafe'lo tirááisafe'lo iyamba úwoi miyán-oro siyáísasa miwí keyaárika'a miwí túma sáwí'a wéowe.

25 Maníkón-aai érai'-aai taraisésa

karo'-áái arááiwaesa Maníkó seyaafá-tántáá'ó úmakaiwaintafesa ímba imáyáa mósá marésa wení kísau ímbo máémba wemó uráin-tantaakontafesa imáyáa mósá marésa mintántáákóní kísau wémaewe. Maníkón-áwí'-aantembo mósá marááraamba érai'a mindá ímba mósá wémaraawe.

26 Waási miyá-sáwí'ó ontáféna Maníkó ánaaeni'a uwátimena séna sáwí-imayaasafe'lo tirááisafe'lo iyamba úwoi miyán-oro siyáísasa aaré tuwaai'waimbá tiyuwésa keiyái kesuwaainíné sisaná kesuwaai'é sésa sáwí'a úmae nówasa

27 waaí miyáumai tuwaainintómbá tiyuwésa keiyái kesuwaainí kesuwaainíné simaesa wénesa miyá-sáwí'á úmae wénontafena Maníkó miwí túra'a sáwí-meyamba arupíse úmai wétimiye.

28 Maníkó wenáái érai'-aai taráísóntafenawe séna ánaaemba uwátímisana miwítí sáwí-imayaago táái téna isasá kentí imáyáafinkeni'lo ombá uwófí'a wéowe.

29 Fí'lo-fí'lo-sawi-imayaago miwífímbá óraa'a isasá sáwí'lo ombá ímba saagésa túraniyamba ésa sáwí'a uwátinkesa kawe-kísáúmó máéntafesa tirunkó símai sáwí'a uwátinkesa tinkamowasa púwówasa aaisambá sésa karo'á simátiyuwesa símai sáwí'a uwátinkesa tíyo-aai símae nésa

30 túwí'a kumínkwae sésa karo'-áái sésa Maníkómbá tíyamba uwánkesa sáwí'-aai simátinkesa karo'á sé'a óraa'-waasisa úne sésa túma maimaé iyésa aú-sawi-kísau maénae sésa miyá ésa tinófoi-taai taraisésa

31 tirumpimbá kawe'-áái ímba wérasisa símaimo fasi'ámakaini'a ímba ésa miwítí waási-imayaa ímba ésa tirumbá ímba uwátinkesa miyámó ombá

32 Maníkó amáámba símarena séna miyá-sáwí'ó owí puwónááwe siyáimba isésa ímba ifátúwáámba miyá úmae iyésa ímba saagésa miyámó owísáfésa aamoín-owe.

2

Maníkó aafimbó wémaitinkain-aai.

1 Tuwímbai tuwánésa sésa sáwí'lo owí sáwí-meyamba maenááwe sewí simátíménda isáaro. Miyámó sembá kembiwíwárá'á miyá-sáwí'ó ombá póna aafimbá maitinkáina'a sáwí-meyamba maenááwe.

2 Miyá-sáwí'ó owí Maníkó aafimbá maitinkéna sáwí-meyamba tímimba wemó arupíse úmaimo miyámó in-ááísá ísaraumne.

3 Tuwímbai tuwáné'a sé'a sáwí'lo owí sáwí-meyamba maenááwe sembá miyá-sáwí'á ombá pó'a Maníkó aafimbá ímba maisínkéna sáwí-meyamba simíniye ímba seró.

4 Sáwí'a owaná Maníkó arumbá uwátinkena ímba ááéma sáwí-meyamba tímimba timu'maréna méraiye. Mindásafe'a sáwísamban-iyé ímba seró. Sáwí'lo ombá tuwé'a Maníkómpá'á tíyantafena arumbá uwátinkena timu'maréna méraiye.

5 Énifo kemá tirunté'a maré'a sáwí'lo ombá ímba tuwé'a Maníkómpá'á ímba wétewe. Miyá-sáwí'ó úmae iyóntafena Maníkómó aaisambó sénamo

arupíse-sawi-meyambo timínnda-kanaa tínana Maníkó áfááraumai sáwí-meyamba timínana óraa'a íníye.

⁶ Minkánáá tínana seyaafá'nánká miwítí kísausafena kawe'-mékáné sáwí-meyane anondáá timíníye.

⁷ Kawe'a úmae iyésa sésa Maníkó kentáá súwí'a mósá maréna sánkasinkenasa maé'mae'o onda-íta uwásinkainiye sewí Maníkó aúí'a úmai maé'mae'o iyani'a uwátinkainiye.

⁸ Kesáfé-ímáyáá aantemba ésa kawe'-áái tínaaeni'a uwámesa sáwí-aaí arááíwáéwí Maníkó áfááraumai aaisambá tiyéna sáwí-meyamba timíníye.

⁹ Sáwí'o owí Maníkó tí'a índá-i'a uwátinkena umbai-tántáá'á tiména Yúndaa-waasiye fi'onkaa-waasiye miyá éna

¹⁰ kawe'ó owí Maníkó sánkatinkena túwí'a mósá maréna aáno uwátinkena Yúndaa-waasiye fi'onkaa-waasiye miyá éna

¹¹ ímba tuwínkaa'-úmai-meyamba timínífo arupíse úmai-meyamba timíníye.

¹² Fi'onkaa-waasi Maníkó naaófá'ó Mósesembo simámakain-amaamba ímba isésa sáwí'o ontáféna méraawini áwáuma Maníkóní némpla'a maé'mae'a ónááwe. Yúndaa-waasi Maníkó Mósesembo simámakain-amaambo isésamo taráísontafena Maníkó minámáánkóní áwáuwará'a aafimbá maitinkáíníye.

¹³ Maníkó Mósesembo simámakain-amaambo isésamo ímbo arááíwaiyanamo éna Maníkó arupíse úmai méraawe ímba síníye.

¹⁴ Maníkó fi'onkaa-waasi

wení ámáámba ímba simátímakowasa miwítí imáyáafinkembo minámáámbó arááíwaaesamo ombá minámáámbó ísaraan-kwaasiyaamba wéowe.

¹⁵ Miyámó ombá Maníkóní ámáámba miwítí imáyáafimba wéraisasaraamba méraawana tirumpimbá aai wéna kawe'ó ontáféna minááígó séna kawe'án-owe séna sáwí'o ontáféna sáwí'an-owe wésíye.

¹⁶ Moórá-kanaamo títanamo éna Maníkó Ísu Káráísitintafena sínana wemá waásiti imáyáa aúpá'-ímáyáá tuwímbarena aafimbá maitinkáíníye. Ásé-aaimo simátimunda minááíwárá'á simátimune.

Yúndaa-waasi Maníkóní ámáámba tokáundasa póna súwa'nai iyemo siyáan-aaí.

¹⁷ Yúndaa-waasisa únemo sewí ísáaro. Maníkó Mósesembo simámakain-amaamba ísaraundasa póta kawe'-úmaisaamo méraundasa Maníkóní waásisa úne sé'a kentúma mósá wémaraawe.

¹⁸ Minámáámbá ísaraantafe'a Maníkómbó arááímo tainí'o on-áái isé'a kawe'ó on-tántáá'lé sáwí'o on-tántáá'lé kanaa'á tuwímbare'a

¹⁹ óraaka sé'a kawe'-ámbó ímbo awánaraan-kwaasi kanaa'á aráátimeta kumeu'-áémpá'ó méraan-kwaasi kanaa'á sama kátinketa

²⁰ táá'o ímbo isáán-kwaasi aráátimeta iyámpóyaambo on-kwáási aráátimune wésewe. Maníkó Mósesembo simámakain-amaamba ísaraantafe'a imáyáa é'a sé'a seyaafá'-áái iséta érai'-aaisa sune-imayaa é'a pó'a miyán-áái wésewe.

²¹ Tuwímbaimo aráátimemba kembiwíwárá'á mináái arááíwáéro. Umémbá ímba orómó sembá kembiwíwárá'á ímba miyán-oro.

²² Aare-úméné waai-úméné ímba orómó sembá kembiwíwárá'á ímba miyán-oro. Karo'-máníkó sáwí-tantaa'a iyémó sembá kembiwíwárá'á sáwí'a é'a minkaró'-máníkóní naaúmpa'o sáwí'o ombá mindá ifá'á túwáaro.

²³ Maníkó Mósesembo simámakain-amaanta ísaraumne sé'a kentúma mósá máraámbanifo minámáámbá taraisé'a sáwí'o ombá waási tuwánésa sésa Maníkón-áwí'a sáwí'a uwánkááwe wésewe.

²⁴ Mindásafena naaófá'á Maníkón-ai aúfáifimba agaimaréna séna Yúndaa-waasi sáwí'o ontáfésa fí'onkaa-waasi tuwánésa Maníkómbá símai sáwí'a wéuwankaawe agaimaréna siyáie.

²⁵ Yúndaa-waasi ontáfé'a túma kárámai araenáemba wée'a sé'a Maníkóní waásisa únemo sewí Maníkó Mósesembo simámakain-amaamba arááiwaémba Yúndaa-waasi ombá mindá kawé'á uwátínkáifo minámáámbá ímba arááiwaémba Yúndaa-waasi é'a túma kárámai araenáemba uráamba mindá ímba kawé'á uwátínkáisa'a úwoi-waasiyaamban-owe.

²⁶ Fí'onkaa-waasi ímba túma kárámai araenáembo owí Maníkó Mósesembo simámakain-amaamba arááiwaéwanamo ímba Maníkó séna Yúndaa-waasiyaamba é'a túmo kárámaimo araenáembo owiyáámbá é'a kesí waasiyaamban-owe wésiye.

²⁷ Maníkó Mósesembo simámakain-amaamba agaimarówa'a Yúndaa-waasi isé'a túma kárámai araenáemba uráambanifo minámáámbá taráiyaamba pósa fí'onkaa-waasi ímba túmo kárámaimo araenáembo owí minámáámbá arááiwaéwimo ésa aafimbá maitinkánááwe.

²⁸⁻²⁹ Túmo kárámaimo araenáembo owí mindásafena aantemba ímba Yúndaa-waasi Maníkóní waási-úramban-oyo Maníkóní ámútanko miwítí sáwí-imayaa maitiyukaiwai Yúndaa-waasi Maníkóní waási-úramban-owe. Agaimakáin-amaanko ímba miyá uwátínkáifo Maníkóní ámútanko miyá wéuwatinkaiye. Miyámó on-kwáásísáfésa fí'on-kwaasi ímba aamoí wéuwatinkafo Maníkó aantemba aamoí wéuwatinkaiye.

3

¹ Ímba fí'onkaafimban-ifo Yúndaa-waasifimba nóran-kawe-tantaara paápé uráiyó. Túmo kárámaimo araenáembo uráamba mindá nóran-kawe-tantaara paápé uráiyó sembó

² síesai íya'o é'a anondáá sé'a kawé-tántáá'á paápé éna aifa'á Yúndaa-waasi Maníkón-aimo ta'ótoraiyantafena simátímakaiye sénaumne.

³ Simátímakaimbanifo tuwímbai Maníkóntáfésa ímba imáyáa ésa wenáái ímba wétaawiyafowe. Miyán-oyo Maníkó ímba miyá éna wemó siyáintemba éna símai fasi'ámakaintemba wéiye.

⁴ Waási karo'-áái wésefo Maníkó érai'-aai aantemba wésiye. Maníkóntáfésa símai aúfáifimba agaimaréna séna enááigo érai'-aai aantemba isasá waási ísaraawe. Ímba kanaa'á aafimbá maenkánááfo enááigo seyaafá'-wáásí táái wéiyaakaiye agaimaréna siyáie.

⁵ Kesáámó sáwítaamo úndafinkemba Maníkóní kawé-kísáú afora'á wéraitafeta sáwita únanasa Maníkó sáwí-meyamba símímba sáwí'a iyésá ímba senó. Miyán-áái waásiti imáyáafinkemban-ifo ímba miyásá senó.

⁶ Maníkómó ímbo arupíse úmáimo mérainkakaa ánaaemba seyaafá'nánká'ó méraawini áwáusafena ímba tísai isinó.

7 Moórá-ai isáaro. Kesáámó karo'-ááímó súndafinkemba Manikóní érai'-aai afora'á paapé isaná wenáwí'a mósá óraa'o intáféta kesáámó sáwí'o úndasafenasa Manikó aafimbá maisínkáimba sáwí'a iyésá ímba senó.

8 Miyán-káro'-ááímó sembá mimpínkémbá sésa kesáámó sáwí'o úndasa mimpínkémbá kawe-tántáá'á paapé ínana Manikón-áwí'a iyíniye ímba miyán-áái seró. Tuwímbai kesúwí'a sáwí'a uwásinkaiyantafesa kentáfésa karo'á sésa miyán-áái siyé wésefo Manikó miwí aafimbá maitinkéna arupise úmai sáwí-meyamba timíniye.

Seyaafá'-wáásí ímba arupise úmaimo méraan-ai.

9 Kemá Póro mináái imáyáa é'a sune. Manikón-aúranka'a ímba maarán-iyé. Yúndaa-waasiya kawe'-wáásísá únasasa fi'onkaa-waasi sáwí-waasi owémá ímba miyán-ifo é'a siyáumne. Sáwí-imayaago seyaafá'nánká ta'ótokaiye sune.

10 Mindásafena Manikón-ai aúfáifimba agaimaréna séna Manikón-aúranka'a seyaafá'nánká ímba arupise úmai méraawe.

11 Énifo seyaafá'nánká'ó arupisemo í-tántáá'á ímba kawe'-úmai awánésa Manikóe'a méranae ímba wésewe.

12 Seyaafá'nánká Manikómbá tínaemba uwámesa sáwí-amba arááiwaesa kosaambaí ésa

ímba kawe'á wéowe.

13 Waási puwésamo kawáá'o ontembá miwí tááigo miyá isasá karo'á simátiyuwaawana miwí tááigo waaifainkómó waásimo ukútintemba isasá

14 óraa'a símai sáwí'a uwátinkesa

15 ááéma tínkamowasa púwówi mésa

16 nópa'o tí'o úni'a úmai

umbai-tántáá'á timésa

17 ímba faru uwátinkesa

18 Manikón-áároí ímba inkaisésa ifátuwesa méraawe agaimaréna siyáiyé.

19 Manikó seyaafá'-márafákén-kwáásísáféna ámáamba séna mináái arááiwaéero siyáimbanifo taraiséta seyaafá'nánká Manikón-aúranka'a sáwí'a éta súnda arupise úmais méraumnesa ímba érai'a sune.

20 Manikómó siyáin-amaamba wéraisata seyaafá'nánká ímba érai'e séta seyaafá'-amáámbá arááiwaundasa póna Manikó kentáásáféna séna arupise úmai méraawe síníye súndasa karo'-ááisá sune.

Ámáamba iséta sáwí'a uráumnesa sune.

Ísun-aaisafesa timankúnkumbo owí Manikó arupisemo uwátínkáin-ai.

21 Manikó aú-amba aráásimenasa Manikón-aúranka'o waásimo arupisemo uwátínkáin-amba aráásimenasa wemó siyáin-amaamba ímba imáyáa éna minámbá aráásimakaiye. Minááisáfésa naaófá'á Mósesee Manikón-ai simátimakowiye minámbá paapé índa-ai simátimesa agaimakáawe.

22 Waási Ísu Káráísitafesa sésa érai'a kentáási sáwí-imayaafinkemba awásiyukaiye sewaná miwísáféna Manikó séna arupise úmai méraawe wésiye. Ísu Káráísitin-aaisafesa timankúnkumbo owí Manikó arupise uwátínkáimba mimbórá-ámbá wéraiye.

23 Seyaafá'nánká sáwí'a ésa Manikómbó arááiimo táínda-i'o úmaimo ménaesamo ombá káfé'a ímba miyáumai méraawana póna

24 Maníkó úwoi túwa'nai ena arumbá uwátínkáisana Ísu Káráísiti miwítí sáwí-imayaagomo ta'ótokaimpinkembo awátinkena Maníkón-aúranka'a arupíse uwátinkaindasafena pukáiyē.

25 Maníkó séna sáwí'o om-béyámbá maitiyuwáindasafena Ísu Káráísiti puwínana wení naaemá kumíniye siyáimba minááisáféta séta érai'a miyán-iyē súndasafenasa kentáási sáwí-meyamba wémaisiyuwaiye. Ááemo sáwí'o uráamba Maníkó ímba ááema sáwí-meyamba tiména wemá arupíse ímbá awánáiyantafena séna ánaaemba Ísu Káráísiti puwéna miwítí sáwí-meyamba maitiyuwáiniye siyáiyē.

26 Káfé'a Maníkó arupísemo ímbá awánáiyantafena waásimo sáwí'o ontáféna imáyáa éna maará wéiyē. Ísu Káráísiti miwítí sáwí-meyamba maitiyúwáin-aaisafesa timankúnkúmbo owí Maníkó wenaúranka'a arupíse wéuwatinkaiye.

27 Miyáumai kesúsa maimaétaamo iyóndasa kentááfímbá ímba wéraiye. Ímba kentáási kawē-kísáúsáféna-ifo Ísu Káráísitin-aaisafeta simankúnkúnta úndasafena mindásafena aantemba Maníkó wenaúranka'a arupíse wéuwasinkaiye. Miyáumai kesúsa maimaétaamo iyóndasa kentááfímbá ímba wéraiye.

28 Simátimunda érai'-aain-iyē. Maníkóní áamánta ímba arááiwaundadasafenasaan-ifo wenááisafeta simankúnkúnta úndasafenasa Maníkó wenaúranka'a arupísema wéuwasinkaiye.

29 Ímba Yúndaa-waasi aantembanifo fi'onkaa-waasiwara'o túwa'nai indasafena Maníkó méraiye.

30 Mimbóráwígó Maníkó ména Yúndaa-waasisa wenaúranka'a arupíse uwásinkenasa fi'onkaa-waasiwara'a miyá wéuwatinkaiye.

31 Wenááisafeta simankúnkúmbo úndasafenasa Maníkó arupíse uwásínkáisata miyáumai Maníkóní áamámba ímba tuwéta minámáánkóní áwáuma awánéta wéaraaiwaumne.

4

Émbaramu Maníkón-aaisafena amankúnkúmbo úntafena arupíse úmai méraanemo Maníkó siyáin-aai.

¹ Émbaramu Yúndaa-waasisa síwá'náma wenááimo simátíménda isáaro.

²⁻³ Maníkón-aai aúfáfimba agaimaréna séna

Émbaramu Maníkón-aaisafena érai'emo sénamo amankúnkúmbo uráintafena Maníkó séna arupíse úmai méraane siyáiyē

agaimaréna siyáiyē. Émbaramuni kawē-kísáúsáfénamo Maníkómó sénamo arupíse úmai méraane siyáinkakaa Émbaramumo wení kísausafenamo áuma maimaéna iyumba wéraisino. Émbaramu Maníkón-aaisafena érai'e siyóntafena Maníkó séna arupíse úmai méraane siyáimba mindásafena Maníkón-aúranka'a Émbaramu áuma maimaéna iyumba ímba wérombaniye.

⁴ Moórá-aai isáaro. Moóráwigoni kísau wémaewana méyámbó tímimba ímba úwoi wétimifo miwítí kísau awánéna méyámbá wétimiye.

⁵ Maarán-áái érai'-aain-iyē. Kawē-kísáúmó maúndasafena arupíse úmai méraawe-aai Maníkó ímba wésifo Maníkón-aaisafeta simankúnkúmbo

úndasafenasa Maníkó séna arupise úmai méraawe wésiye. Sáwí'ò uráundasaamo arupisemo uwásínkáinta Maníkón-iyè.

⁶ Kawe-kisáúmó máéntafena Maníkó ímba imáyáa wéífo Maníkón-aisafesamo érai'emo sentáféna imáyáa éna arupisemo uwátínkáiwain-iyè Maníkó sisaná miwí tirunkó kawé'á wéíye. Minááísáféna naaófá'á Téfíti aúfáífimba agaimaréna séna

⁷ Maníkó sáwí'ò owítí sáwí-imayaa maitiyuwéna ímba imáyáa úmae íyísana tirunkó kawé'á wéíye.

⁸ Sáwí'ò owí Maníkó ímba imáyáa úmae íyísana tirunkó kawé'á wéíye agaimaréna siyáíye.

⁹ Mináái túmo kárámaimo araénáémbo uráawi Yúndaa-waasisafena aantemba ímba siyáífo ímbo túmo kárámaimo araénáémbo uráawisafenawara'a Téfíti séna miwítí sáwí-imayaawara'a maitiyúwáísana tirunkó kawé'á wéíye-ai siyáíye. Fí'omba mináái

sé'a Maníkón-ai aúfáífimba agaimaréna séna

Émbaramu Maníkón-aisafena érai'emo sénamo amankúnkúmbo uráintafena Maníkó séna arupise úmai méraane siyáíye agaimaréna siyáíye.

¹⁰ Émbaramu áuma ímba kárámai araénáémbo urónka'a Maníkó wentáféna séna arupise úmai méraane séna

¹¹ Maníkón-aisafena érai'e séna amankúnkúmbo úntafena arupise úmai méraandawi ómpo enáuma kárámai araénáémbo uwó súwana miyá uráíye. Miyáumai túmo ímbo kárámaimo araénáémbo uráawiwara'a Maníkón-aisafesa érai'e séna timankúnkúmbo ontáféna Maníkó séna arupise úmai méraawe wésiye. Miwí Émbaramumo miyámó uráintemba Maníkón-aisafesa timankúnkúmbo ésa pósa Émbaramunfafesa kentáá síwá'náraamban-iyè wésewe.

¹² Súmo kárámaimo araénáémbo úndawisa wemá kentáá síwá'náma iyésá sune. Ímbo súmo kárámaimo araénáémbo úndasafeta aantembanifo Émbaramumo miyámó uráintemba Maníkón-aisafeta simankúnkúmbo úndasafetaawe Émbaramunfafeta kentáá síwá'náma iyésá sune. Émbaramu áumo ímbo kárámaimo araénáémbo urónka'a Maníkón-aisafena amankúnkúmbo éna ména póna Yúndaa-waasiye fí'onkaa-waasiye Maníkón-aisafesa timankúnkúmbo owí tiwá'nán-iyè.

Maníkón-aisafesa timankúnkúmbo owí Maníkó símai fasi'ámakaimbo tímínda-ai.

¹³ Naaófá'á Maníkó Émbaramunfafena símai fasi'ámakon-ai séna ewé enaisaafitantambo iyawiye seyaafá'-márámá kentí maramá wéraiye siyáíye. Ímba Émbaramu Maníkóní ámáámbo arááíwakontafenan-ifo amankúnkúmbo úntafena aantemba Maníkó séna arupise úmai méraane súmbanifo Maníkó Émbaramunfafena símai fasi'ámakon-ai siyáíye.

¹⁴ Maníkó símai fasi'ámakon-ai Mósesembo simámakain-amaambo arááíwáéwisafena ímba siyáífo Maníkón-aisafesa timankúnkúmbo owísáféna siyáíye. Miyámó ímbo uráinkakaa Maníkón-aisafesa timankúnkúmbo owí úwoisafesa owisinó. Maníkó símai fasi'ámakaimba úwoisafena sisinó.

15 Ámáán-*aai* wéraisasa taráiyaantafena moórá-*amba* Maníkómó aaisambó sénamo sáwí-meyambo timínda-*amba* paápé uráiyé. Ámáán-*aaimo* ímbo wérainkaka*a* ímba taráísísina ámáán-*aai* wéraye.

16 Émbaramu Maníkón-*aaisafena* amankúnkúmba úntafena símai fasi'ámakon-*aai* siyáiyé. Miyáumai Émbaramun-*aaisaafitantambo* iyawi Maníkón-*aaisafesa* timankúnkúmba iyawi Manikó úwoi túwa'nai ena símai fasi'átínkáimba timíniye. Ímba Manikó Mósesembo simámakain-*amaambo* ísaraawi aantembanifo Émbaramumo amankúnkúmba uráintemba timankúnkúmba owí wemá úwoi túwa'nai iye. Maníkón-*aaisafeta* simankúnkúmba úndawisa Émbaramu kentáá síwá'náraamban-*iye*.

17 Maníkón-*aúranka'a* Émbaramu mérowana maarán-*áái* símai agaimaréna séna

fi'o-fi'on-*kwaasi* tíwá'náma
óne Manikó siyáiyé

agaimaréna siyáiyé. Manikó púwómpinkembo iyáfasintinkaiwai éna wemó aaimó sisanamó ímbo wérain-*tantaakomo* paápé iwáín-*áaisafena* Émbaramu amankúnkúmba uráiyé.

18 Waási ímbo paápé íyan-*tantaatafena* Manikó Émbaramun-*tafena* súwana Émbaramu érai'a miyá ínena siyé siyáimba póna fi'o-fi'on-*kwaasi* tíwá'nán-*iye*. Maníkón-*aai* aúfáífimba agaimaréna séna

enaísaafitantambo iyawi
sáwífa'-*waasi* paápé ónááwe

agaimaréna siyáinka'a pósa paápé uráawe.

19 Ááéma Émbaramu waurámbá kένα sáwífa'-*aatai* 100 *aatai* maisuwéna mérowana awaainínkó Séraa age-*inímá* mérowana póna ímba imáyáa éna Manikóntáféna fasi'ámai imáyáa éna

20 Manikó símaimo fasi'ámakon-*aaisafena* érai'e séna ímba kae'-*imáyáa* éna fasi'ámai ména Manikón-*áwí'a* mósá maréna

21 séna Manikómó símaimo fasi'ámakainten-*úmai* kanaa'á iyámpói simíniye séna

22 miyáumai Maníkón-*aaisafena* érai'e séna amankúnkúmba úntafena séna arupise úmai méraane siyáiyé.

23 Arupise úmai méraane siyáimba ímba Émbaramun-*tafena* aantemba siyáifo

24 kentáásáfénawara'a miyán-*áái* siyáiyé. Fasi'aénkó Ísumba pukáimpinkemba Manikó iyáfasinankaraiwain-*aaisafeta* érai'e séta simankúnkúmba úndasafenasa séna arupise úmai méraawe wésiye.

25 Kesáámó sáwí'o uráundasafenasa kentáási sáwí-meyambo maisiyuwáindasafenasa Manikó Ísu Káráisitimba ai'marówana kuména kumpuwúwana Manikó wenaúranka'a arupise uwásinkaindasafenasa pukáimpinkemba iyáfasinankaraiye.

1 Ísu Káráisitini aaisafeta simankúnkúmbo úndasafenasa Manikó we-naúranka'a arupisesa uwásinkarenasa Fasi'aénkó Ísu Káráisitini kísau-imayaa éna faru uwásinkáísata mimbórái'a úmaisa méraumne.

2 Ísu Káráisitini aaisafeta simankúnkúmbo úndasafenasa Manikó úwoi wésuwa'nai-ipata mósinkaraisata méta Manikóe'a sámó kain-áempátá méraandasafeta amu'maréta méraunanasa sirunkósá aamoí wéiye.

3 Umbai-tántáá'ó kempátáámó wéraitafeta fasi'ámai méta ímba suwesaraí ínta minúbái-tántáá'ó wéraintafeta fasi'ámai méta ímba suwesaraí ínta

4 mindásafena Manikó séna kawe'-úmai méraawe sisatá mindásafeta weséta méraandasafeta amu'maréta méraunanasa sirunkósá aamoí wéiye.

5 Weséta méraandasafeta amu'marétaamo méraundasa kentáásáféna ímba awinkáinda póna ímba sigaesá íniye. Manikó wení Ufaen-ámútánkómbá ai'marówana keséta kumbéna Manikómó kentáásáfénamo óraa'-imayaamo ímbá aráásímimba póta wesé'ó méraandasafeta amu'maréta méraunanasa póna ímba sigaesá wéiye.

6 Kesáá ímba fasi'ámai méraawananas Manikómó siyáin-kanaamo tiyáimba kesáámó sáwí'ó úmaisaamo méraundafinkembo kusúwa'nai índasafenasa Ísu Káráisiti kumpukáíye.

7 Arupíse-waasigombo áwa'nai ondasáfé'a puwónaemo senkaka umbai taisinó. Kawe'-wáásígómbó áwa'nai ondasáfé'a wen-ánóndáá puwónae sésa puwówaisi ina puwówaisino ímba isáúmne.

8 Énifo kesáámó sáwitaamo úmaisaamo méraundasa súwa'nai índasafenasa Ísu Káráisiti kumpukáíye. Ísu Káráisiti pukáimpinkemba Manikó arumbó síminta mindása wéaraasimiye.

9 Ísu Káráisiti kentáa-ímáyáá énamo pukáintafena Manikón-aúranka'a arupise uwásinkarainta pónsa Káráisiti érai'a kentáási sáwí-meyamba maisíyukaintafenasa Manikó ímba aaisambá síníye.

10 Kesáá Manikómbó síyámba uwánkaraundasa wenááninko kentáa-ímáyáá éna pukáimba póta Manikóe'a mimbórá-ímáyáárátá méraundasa miyáumai Ísu Káráisiti úwoi ména póna érai'a kawe'-ámpá'ó kúndasafenasa wégarawiyiye.

11 Ímba mináái aantembanifo maarán-ááiwará'án-íye. Fasi'aénkó Ísu Káráisiti Manikónté mimbórái'a uwásinkáisanasa póna Manikóntáféna kesirunkósá aamoí wéiye.

Ándámunte Ísunte-tai.

12 Maarán-áái isáaro. Aifarán-kwáásígó Manikón-aai taráiyaimba póna sáwí'ó on-ámbá paapé uráíye. Sáwí'a uráimba póna puwón-amba paapé uráíye. Seyaafá'nánká sáwí'a ombá pósa puwón-ampa'a wégowe.

13 Manikómó Mósesembo ámáambo ímbo simámakonka'a waási sáwí'a uráamba isaná Manikó misáwí'ó uráan-aai ímba agaimakáíye.

14 Aifa'á Ándámu mérowasa matinka-matinka úmaesa tunka'á Mósesemo íyámaunka'-waasisomba pukáawe. Ándámu Manikón-aai taráiyowasa wempákén-kwáási tuwímbai ímba miyá umbá sáwí'a ésa pósa pukáawe.

Ándámu ánaaembo paapé índawimo índanteni'a éna Káráisitimo tuwímbai-tantaa'ó índanteni'a ímba uráífo

15 sáwí'a uráimbanifo Maníkó úwoisa wésuwa'nai-iyé. Ándámu Maníkón-
aai taráiyaimba pósa seyaafá'nánká pu'maésamo iyómbe érai'-aain-ifo
Maníkó seyaafá'nánká úwoi túwa'nai índasafena moóráwigomba Ísu
Káráisitimba ai'marówana kuména kawé'á uwátinkáfa'a iyimba minánkó
iyáakaraiye.

16 Ándámu aifaráán-kwáásígó sáwí'o uráinkakemba seyaafá'nánkátá
sáwí'a úmaeta iyúnanasa Maníkó ímba miyámó ímbá kawetá uwásínkáíye.
Aifa-kánáa aifaráán-kwáásígó Maníkón-aai taráiyowana Maníkó séna sáwí'a
óna po puwínone séna ánaaemba sáwífa'-waasi sáwí'a uwaná séna úwoi
túwa'nai e'a kesúranka'a arupise uwátinkanaumne siyáíye.

17 Ándámu aifaráán-kwáásígó sáwí'o uráinkakemba seyaafá'nánká puwí-
ámpá'á arááiwaéwana minánkó ta'ótokaifo moóráwigo Ísu Káráisiti maarán-
óráá-káwé-kísáú maiyáíye. Maníkóntáfésa súwa'nai uwómó sewí úwoi
kawé'-úmai túwa'nai ena wenaúranka'a arupise uwátinkáísana Káráisiti
túwa'nai isasá fasi'ámai mésa sáwí-kisauugomba wéiyaakaawe.

18 Énifo minááígóní áwáuma maarán-ááin-iyé. Aifaráán-kwáásígó sáwí'o
urónkakemba Maníkó seyaafá'nánkátáféna séna sáwí'a ésa puwónááwe
siyáimba póna moóráwigo Ísu Káráisiti kawé'á urónkakemba sáwí'o
uráampinkemba faútinkena aúí'o úmimo maé'mae'o íyani'a wéuwatinkaiye.

19 Aifaráán-kwáásígó Maníkón-aai taráiyonkakemba seyaafá'nánká sáwí'a
uráambanifo moóráwigo Ísu Káráisiti Maníkó siyáintemba urónkakemba
Maníkó wenaúranka'a sáwífa'nanka arupise wéuwatinkaiye.

20 Sáwí'o umbá Maníkó wení ámáámba Mósesemba simámakomba
mindásafena miwítí sáwí-imayaago óraa'a uráíye. Miyá umbánifo Maníkó
arumbá uwátinkámaena iyúwana óraa'a uráíye.

21 Ááema sáwí'o urón-imayaago ta'ótokowasa pósa puwí-ámbá
arááiwakaawe. Miyá uráambanifo káfé'a Maníkómó arumbó
uwásínkáíwaisa ta'ótóráísata wenaúranka'a arupise úmaisaamo
méraundasa kentáásí Fasi'aénkó Ísu Káráisiti aúítaamo úmaisa maé'mae'o
onda-íta wéuwasinkaiye.

6

Ísuwe'a kááísamaisaamo méraunda-aai.

1 Simátíménda ísáaro. Maarán-áái ímba seró. Maníkó úwoi súwa'nai úmae
iyínana óraa'a índasafeta sáwí'a úmae iyéta méranae ímba seró.

2 Púwón-kwaasimo miwítí sáwí-imayaagomo ímbo aneka'ó
ta'ótotuwenamo wéraisintemba kentááfímbá sáwí-imayaago ímba
ta'ótotuwenana wéraisata póta ímba sáwíta úmaeta iyéta ménaumne.

3 Maarán-áái é'a ísaraawe. Nombó maisínkáanta Ísu Káráisiti weséta
kááísasinkaisata weséta pukétaaraamba úmaisa méraunanasa kentáásí
sáwí-imayaago ímba ta'óto'maena íyísata méraumne.

4 Nombó maisínkáanta kesáá Ísu Káráisitiyeta puwúnasasa
utaráawataaraa únanasa kentáásí sáwí-imayaago ímba ta'óto'maena
wéiyiye. Maníkó kentáásifowa fi'onka'ma'mai-fasi'aentambo

pukáimpinkembo íyáfasinankaraintemba kentáá íyáfasisinkenaaraamba uráísata aú'la úmaisa méraumne.

⁵ Ísu Káráísiti pukáimba wemó waásiti sáwí-imayaagomba íyáákaraintemba weséta kááísamai méraundasafenasa sáwí-imayaago kentáá ímba ta'ótokaiye. Miyáumai Ísu Káráísitimo pukáimpinkembo íyáfasinankaraintemba weséta kááísamai méraundasafeta aú'la úmaisa méraumne.

⁶⁻⁷ Maarán-áái ísaraawe. Púwówanamo ímbá sáwí-imayaago ímba ta'ótotuwena wéraisana kentáási sáwí-imayaagoni fasi'aémbá tai'áinana kesáámó sáwí'o úmae iyúndawisa ímba ta'óto'mae iyíndasafena Ísu Káráísiti aaraa-táiyá'á pukáísana kentáási sáwí-imayaago kentáá ímba ta'ótokaiye.

⁸ Ísu Káráísitiye'a pukétaaraanta úmaisa méraundasa póta mináái érai'-aai isatá weséta méraumne.

⁹ Maarán-ááisá ísaraumne. Ísu Káráísiti pukáimpinkemba íyáfasinkaisana puwí-fásí'áénkó ímba ta'ótoraisana anekal'á ímba wépuwiye.

¹⁰ Aoisaambó ombó tai'áíndasafena mimbórá-kánáá pukáimba póna mindásafena ímba anekal'á puwéna íyáfasinena ména Maníkóntáféna ímáyaá éna méraiye.

¹¹ Miyáumai ímáyaá é'a sé'a pukétaaraanta úmaisa méraunanasa sáwí'o úndawisa ímba ta'ótotuwena wéraisata méta Ísu Káráísitiye'a kááísamaisa méraundasa Maníkó aamoí ínkwaé-i'a úmaisa méraumne.

¹² Kentí sáwí-imayaasafe'a tirááísafe'a ofáínifo sáwí'o owí kembiwí ímba ta'ótoraino.

¹³ Kentúsane kentiyáánamaisane ímba ewé símai sáwí'a é'a pukékaan-úmai méraawanamo íyáfasintinkaisa'o méraawi Maníkómpá'á kentúwawaa'a amé'a wentáfé'a ewé é'a kentúsane kentiyáánamaisane wení kawe-kísáú aantemba máero.

¹⁴ Maníkó Mósesembo simámakain-amaanko ímba káráwiyisana Maníkó úwoimo túwa'nai iwáí káráwiyisana póna kentí sáwí-imayaago kentúma ímba ta'ótoraino.

Maníkó wení kísau-waasi-i'lo uwátinkáin-aai.

¹⁵ Mináái ímáyaá é'a simátíménda ísáaro. Maníkó Mósesembo simámakain-amaanko kentáará'lá ímba káráwiyisana Maníkó úwoimo súwa'nai iwáísá káráwiyisata mindásafeta ímba úwoi sáwí'a úmaeta iyóno.

¹⁶ Wení kísau maénaumnemo sembá wemá káráwiyisasa wení kísau-waasi méraawe-aai ísaraawe. Miyáumai sáwí'o íyanamo éna misáwí-ímáyáágó ta'ótokaina'a misáwí-kísáú maimaé iyé'a méraawini áwáuma Maníkóní némpa'a maé'mae'a ónááfo Maníkón-aaimo isáíyanamo éna wemá káráwiyaina'a wení kísau maimaé'a iyíyana wenaúranka'a arupíse uwátinkainiye.

¹⁷ Ááemo sáwí'o uráawi ta'ótokowasa ánaaemba érai'-aai simátíma'maesa íyówa'a isé'a kentirumpimbá fasi'ámai ta'ótokaawa'a mindásafe'a Maníkómpá'á súwi sune.

¹⁸ Sáwí'o uwáí ta'ótokompinkemba Maníkó faútinkowa'a arupíse-imayaa uwaná minárúpísé-ímáyáágó ta'ótokaiye.

¹⁹ Ímba fasi'ámai méraantafe'a kesáái isáíyan-aai simátimune. Ááema sáwí'a ónae sé'a fi'o-fi'on-tantaa'wara'a sáwí'a uwaná ta'ótokaimbanifo káfé'a kawel'á ónae sé'a kawe-ímáyáá aantemba é'a Maníkóndé-i'a oro.

20 Ááémo sáwí'lo uwáí ta'ótokonka'a kawé'-ímáyáá ímbo umbá

21 sáwí'lo uráamba káfé'a tigaemá wéiye. Sáwí'lo untáféna ímba kawé-tántáá'á kentópa'a tiyáíye. Miyá-sáwí'ó úmae iyómpinkemba méraawini áwáuma Maníkóní némpa'a maé'mae'a wéowe.

22 Maníkó sáwí'lo umpínkémbá faútinkena wení kísau-waasi-i'a uwátinkaraimba pó'a Maníkóndé-i'a úmai mé'a aúí'a úmai maé'mae'a onááwe.

23 Sáwí'lo owí-ánóndáá puwíyambanifo Maníkó kentáásí Fasi'aénkó Ísu Káráisitini kísau-imayaa éna aúítaamo úmaisaamo maé'mae'o onda-íta wéuwasin kaiye.

7

Maníkóní ámútanko aráásímakain-antaamo arááiwaunda-ai.

1 Kesí waásisono. Seyaafá'nánká ámáán-ai ísaraafo simátíménda ísáaro. Úwoimo méraanka'a ámáán-aaigo káráwiyaimba póna puwíyamba minááígo ímba káráwiyiniye.

2 Ámáánkomo siyáintemba aarakwá'ó ombá awaaikómó aúmó aráínka'a awaainínkó wesé'a kááísamai méraisana awaaikómó púwisanamo ímbá kááísamaimo méreyamba wétai'aiye.

3 Awaaiikómó méraínka'lo aaregómó fí'on-kwaasigonka'lo wimbá mindá sáwí-inimban-iye sefó awaaikómó puwínanamo éna ámáánkomo sintembá fí'on-kwaasimo maíndamo éna kanaán-iye.

4 Kesí waásisono. Miyáumai kentáfénawe séna

Ísu Káráisiti pukáimba Maníkómó Mósesembo simámakain-amaamba ímáyaá é'a Ísu Káráisitiye'a kááísamaimo méraantafe'a pukékaambo úmaimo méraamba minámáánkó ímba ta'ótokaifo Ísu Káráisitiye'a kááísamai méraawe. Maníkó Ísu Káráisitimba pukáimpinkemba iyáfasinankarawai Ísunde-i'a uré'a pó'a Maníkóní kísau wémaewe.

5 Ááéma sáwí-imayaasafeta sirááísafetaamo uráundarata ímba miyán-oro siyáin-amaamba iséta ímáyaá éta ifátuweta sáwí-imayaasafeta sirááísafeta éta sáwí'a

éta púwónnda-amba arááiwaeta

6 miyásáámó uráunda káfé'a Maníkó sáwí-imayaago ta'ótokaimpinkenta faúsínkáisanasa Maníkómó Mósesembo simámakain-amaanko ímba ta'ótokaisata ááéraan-amba Mósesemo agaimakáin-amaankoni aamba ímba arááiwaeta

aú-amba Maníkóní ámútanko aráásímakain-anta wéaraaiwaumne.

Maníkóní ámáámbo ímbo wérainkakaá sáwí-imayaagoni áwáuma ímba isáúsino siyáin-ai.

7 Minááímó ímáyaámo é'a simátíménda ísáaro. Maníkómó Mósesembo simámakain-amaantafe'a sáwí-amaamban-iye ímba seró. Minámáán-ááímó ímbo wérainkakaá sáwí-imayaagoni áwáuma ímba isáúsino. Túraniyamba ímbo oro. Minámáánkómó ímbo miyámó siyáinkakaá súraniyambo úndasafe'a sáwí'a úne ímba súsinó.

8 Minámáánkó séna túraniyamba ímba orómó siyáimba kempímbá sáwí-imayaa wéraimba pó'a minámáámbá taraisónae sé'a súraniyamba

áfááraumai uráumne. Minámáánkómó ímbo wérainkakaá sáwí'ó únda ímba ímááa é'a sáwí'a úne súsinó.

⁹ Ámáánko ímba miyán-oro siyáimba ímba isé'a kawé'-úmai méraumne-ímayaa é'a mé'a ánaaemba minámáámbá ísaraunda taraisónae sé'a taráiyaunda

¹⁰ mindá púwóndawi úne. Minámáámbó arááiwakaundarakaa kawé'-úmai mérausino. Minámáámbó taráiyaundawi pó'a púwóndawi úne-aai ísaraumne.

¹¹ Minámáánkó séna ímba miyán-oromo siyáimba kempímbá sáwí'-ímayaa go wéna póna karo'á simásínkáisa'a mináái taraisónae sé'a taráiyaunda pó'a púwóndawi úne.

¹² Miyáumai Maníkómó Mósesembo simámakain-amaan-aai ímba miyá oró-áái Maníkón-aai arupise-aai kawé'-ááin-íye.

¹³ Minkáwé'-ááigó ímba púwónda-i'a uwásínkaraifo kesí sáwí'-ímayaa go aantemba púwónda-i'a uwásínkaraíye. Sáwí'-ímayaa safe'a siráái wétaifo minámáámbó taraisónae sé'ó taráiyaunda púwóndawi é'a kesí sáwí'-ímayaa goni áwáuma áfááraumai sáwí'a úwa'a awánaraumne. Minámáánkó séna ímba sáwí'an-oro siyáifo kemó sáwí'ó uráunda kesí sáwí'-ímayaa go aantemba óraa-sawí'a úwa'a awánaraumne.

Sáwí'ó úndawisaamo ta'ótokain-aai.

¹⁴ Ámáamba Maníkómpákémbá kunkáifo kemá marapákén-kwáási únana sáwí'ó úndawi ta'ótokaisa'a minímáyáágóní kísau wémaumne.

¹⁵ Kawé'ó úndasafena siráái taisa'á miyá ónae súndanifo ímba miyá wéune. Sáwí'ó úndasafena ímba siráái taisa'á ímba miyá ónae súndanifo miyá wéune. Miyámó únda ímba kawé'-ímááa wéune.

¹⁶ Ímba sáwí'a ónae súdanifo miyá-sáwí'ó úndasafe'a sé'a Maníkó siyáin-amaamba kawé'-ámáámbán-íye súne.

¹⁷ Sáwí'ó únda ímba kemá miyá úmpo sáwí'-ímayaa go kempímbá wérais'a sáwí'a wéune.

¹⁸ Marapákén-kwáási únda kanaa'ó kawé'ó únda kempímbá ímba wérais'a awánaraumne. Kawé'ó úndasafena siráái taisa'á ímba kanaa'á kawé'á wéune.

¹⁹ Kawé'á ónae sé'a úndanifo ímba miyá é'a ímba sáwí'a ónae sé'a úndanifo úwoi sáwí'a wéune.

²⁰ Ímba sáwí'a ónae súndanifo miyá-sáwí'ó únda ímba kemá miyá úmpo sáwí'-ímayaa go kempímbá wérais'a sáwí'a wéune.

²¹ Áwáuma maarán-íye. Kawé'á ónae sé'ó úndanifo sáwí'-ímayaa go tafisímaena íyisa'a

²² kesirumpimbá Maníkóní amáántafe'a aamoí úndanifo

²³ moorá-awauma kempímbá wéraisana sáwí'ó ónae súndawi kembá tafisisaná Maníkóní amáamba kawé'-ámáámbá pó'a arááíwaenaé súndawi tafisisaná sáwí'ó ónaemo súndawi tafisímai ta'ótokaiye.

²⁴ Sésé'á únana sirunkó sáwí'a isa'á méraundasafe'a sé'a sáwí'a é'a púwóraantambo úndafinkemba náawa siyáiniyo súnana

²⁵ Fasi'aénkó Ísu Kárásíti siyáisa'a Maníkóntáfé'a súwi súne.

Miyáumai kesirumpin-ímáyáá é'a sé'a Maníkóni ámáámba arááiwaenae súndanifo kesúgoma sáwí-imayaafinkemba sáwí'a wéiye.

8

Maníkóni ámútankomba arááiimo taini'o on-áái.

¹ Miyáumai Ísu Káráísitiye'o kááisamaimo méraawi miwítí sáwí-meyamba maitiyukaintafena Maníkó ímba aaifimbá maitinkéna sáwí-meyamba ímba timíniye.

² Ááema sáwítaamo uráundawi ta'ótokowata púwóndasafeta ówánanasa Ísu Káráísiti faúsínkaraisata weséta aúí'a úmais méraunanasa Maníkóni ámútanko káráwiyisana Maníkó aaifimbá ímba maisinkénasa ímba sáwí-meyanta simíniye.

³ Maníkó wení ámáámba siyáimbanifo sáwí'a ónae séta minámáámbá ímba kanaatá arááiwakaunda póna minámáánkó sáwíta úmais méraundafinkemba ímba síkaisata méraunanasa ánaaemba Maníkó wenáánkontafena séna sáwí'a ombá po miwísáfewe sé kumpuwínone séna ai'marówana kesáámó sáwí'o úndawisaamo úndanten-auwarawi maimaéna kentáási sáwí-imayaamo maisiyuwáíndasafenasa kumpukáiyé.

⁴ Maníkó miyá uráimba póta sáwí-imayaasafetaamo sirááísafetaamo úndasa ímbo miyá étaamo Maníkóni ámútankomo siyáintembo étaamo éta Maníkóni ámáánko siyáintemba miyásá úmais arupísesa ónaumne.

⁵ Sáwí-imayaasafesamo tirááísafesamo owí miwítí sáwí-imayaago ta'ótokaifo Maníkóni ámútankombo arááiimo táínda-i'o owí wení kawé'-ímáyáágó wégarawiyiye.

⁶ Miwítí sáwí-imayaasafesamo tirááiimo tain-ímáyáá aantembo owí méraawini áwáuma Maníkóni némpa'a maé'mae'a ónááfo Maníkóni ámútankombo arááiimo tain-ímáyáá aantembo owí aáno úmai aúí'a úmai maé'mae'a ónááwe.

⁷ Sáwí-imayaasafesa tirááísafesa on-ímáyáá aantembo owí Maníkóni ámáámba ímba kanaa'á taawiyafésa Maníkóni namuro-wáásiyáámbán-owe.

⁸ Sáwí-imayaasafesamo tirááiimo táínda-i'o iyawi Maníkó ímba aamoí wéuwatinkaiye.

⁹ Maníkóni ámútankomo kentirumpimbó méraimbo é'a sáwí-imayaasafe'o tirááiimo táínda-i'a ímba é'a Maníkóni ámútankomo siyáintemba é'a méraawe. Ísu Káráísitini ámútanko tirumpimbó ímbo méraiwai ímba wení waásin-owe.

¹⁰ Ísu Káráísitini ámútanko kentirumpimbó méraimbo éna Maníkó wenaúranka'a arupíse uwátinkaraimba pó'a kentí ámútanko maé'mae'a índawi é'a sáwí'o uráantafe'a kentúgoma puwíndawin-owe.

¹¹ Maníkó Ísumba pukáimpinkemba iyáfasinankowana wení ámútankomo kentirumpimbó méraimbo éna kenkwár'ó éna puwíyampinkemba iyáfasintinkainiye. Wení ámútanko kentirumpimbá méraintafena Maníkó miyá íniye.

¹² Kesí waásisono. Mináái ímáya íyata ímba kentáási ímáyaafinkeni'a éta Maníkóni ámútankombo arááiimo táínda-ita úmais méraano.

13 Sáwí-imayaasafe'lo tiráásafe'lo ombó éna Maníkó séna méraawini áwáuma Maníkóni némpa'a méraaro siyáifo Maníkóni ámútankomo túwa'nai ina'lo sáwí-imayaamo tuwé'lo é'a aúí'a úmai ménaawe.

14 Maníkóni ámútankomo sintembó owí Maníkón-áánintomban-owe.

15 Maníkó wení ámútankomba ai'marówana kentirumpimbá méraiwai ímba inkáítinkaisana inkaisí-ímáyáágó ímba ta'ótokaisa'a méraafo Maníkó wenáánintoni'a uwátínkáisa'a Maníkómbá áánte'a sé'a kesifóo sé'a méraawe.

16 Kesáá séta Maníkón-áánintonta únesaamo súnda Maníkóni Ufaen-ámútánkó kentáásirumpimba ména séna mindá érai'-aain-iyé wésiye.

17 Maníkón-aráá'a úndasa póta Maníkómó kentáásáfénawe sénamo to'mayaa úmakaimba maimaéta Ísu Káráisitimo maíndanten-úmaisá maénaumne. Umbai-tántáákómó wembó uráintemba kentááfímbá umbai-tántáá'á wéraimba póta ánaaemba weséta sámó kain-áémpátá ménaumne.

Maníkó wení fí'onka'ma'mai-sasaamo aráásiminda-ai.

18 Maarán-áái imáyáa é'a sé'a érai'a Maníkó wení fí'onka'ma'mai-sama aráásiminata mindásafeta imáyáa éta kentááfímbó wérain-umbai-tantaatafeta ímba óraa'-imayaasa wéune.

19 Maníkón-áánintone ayáámüntonesa únasasa Maníkómó úmakain-tantaako wai-waankowe taagíwé seyaafá-karáán-tántáákwé kentáámó suwánáiyantafesa mósá titaawiyésa simu'marésasa méraawe.

20 Naaófá'á Maníkó uwámakain-tantaatafena séna kawáá'a uwáwíniye wení imáyáafinkemba séna ímba miwítí imáyáafinkemba siyáimba maarán-ímáyáa éna séna

21 ánaaemba kawáá'índa-tantaa'a aambá fáitinkaanana uwámakaunda-tantaa'a aneka'á ímba kawáá'a íniye. Kesí iyámpóimo faútínkáanasamo kawé'lo úmimo méraiyantemba mintántáákó miyáumai kawé'-úmai wéiniye Maníkó miníímáyáá uráiyé.

22 Maarán-ááísá ísaraumne. Aaremó iyámpóimo matinkánaesamo sésé'ó ontembá Maníkómó seyaafá-tántáá'ó úmakain-tantaako sésé'á éna Maníkómó úmakain-tantaa'a paapé ína awánánae séna amu'maréna méraiye.

23 Ímba Maníkómó úmakain-tantaako aantembanifo kesááwará'á miyásá éta Maníkómó to'mayaa úmakain-tantaa'lo simíndasafeta imáyáa ondasáfénasa Maníkó wení ámútankomba ai'marówana kesirumpintá kumbéraisata sésétá éta amu'maréta méraunanasa Maníkó wenayáámüntone wenáánintone sikenasa aú-suwawaa'a uwásinkaindasafeta amu'maréta méraumne.

24 Maníkó kawé'-ámpá'ó mésinkonkata séta érai'a Maníkóni iyámpóiya éta weséta méraumne séta amu'maréta méraumne. Awáanasuwaunda-tantaatafeta ínta amu'maréta ímbo awánáúnda-tantaatafeta amu'maréta ménaumpo

25 ímbo awánáúnda-tantaatafeta amu'maréta méta séta érai'a paapé íniye séta ímba suwesarái ínata fasi'ámai amu'maréta ménaumne.

26 Ímba fasi'ámai-waasi méta kawé'-ámpátá kúnanasa umbai-tántáákó ta'ótóráisana póna Maníkóni ámútanko súwa'nai isatá nóraumaisaawa

Maníkómbá áisai onanasááwá súwa'nai íníyo séta sirumpintá sésé'-aantemba éta ímba kanaa'á aai súnanasa Maníkóni ámútanko kentáásáféna imáyáa éna Maníkómpá'á áisai isaná

²⁷ Maníkóni ámútanko Maníkómbó arááímo tain-áái séna wení waási-imayaa éna miyán-áái simbá póna Maníkó kentáási imáyáa awánaiwai póna wení ámútankomo sin-áái wéisiaye.

²⁸ Maarán-áái isáúmne. Wení waási-i'a ondasáfénasa wempari'a úmakaisata wen-ímáyáá éta méraunanasa sáwí-tantaa'e kawé-tántáá'é kempátáámó timbá Maníkó mintántáá'á kawé'á wéuwasinkaiye.

²⁹ Naaófá'á Maníkó wendé-i'a úmai wempari'a úmakowaisafena séna kesááninkaamba ónááwe siyáimba póna wenááninko Ísu kentáásuwaa-i'a isatá wenáúnafaraawinta úne.

³⁰ Naaófá'á wempari'a úmakowisafenasa sáántenasa wenaúranka'a arupíse uwásinkenasa wenááninkaani'a wéuwasinkaiye.

Maníkó arumbá siménasa Ísumba ai'marówanamo kumpukáin-aaí.

³¹ Maníkó miyáumai súwa'nai uráífo imáyáa é'a simátíménda isáaro. Sáwí'a uwátinkanae sésamo miyámó iyamba ímba kanaa'á kentáá iyáákanaawe.

³² Maníkó wenááninkomba ímba ta'ótorena kentáási sáwí-imayaa maisiyuwáinkwae sénasa ai'marówana kumpukáíye. Miyá uráífo súwa'nai índa-tantaa'a úwoisa simíniye.

³³ Maníkó kentáá wempari'a úmakaiwaisa wenaúranka'a arupísesa uwásinkarainta pósa tuwímbai-waasi ímba kanaa'á aafintá maisinkánááwe.

³⁴ Tuwímbai-waasi kentáásáféna puwíwae sésa ímba aafimbá maisinkánááwe. Ísu Káráísiti kentáásáfénasaawe séna puwéna iyáfasinena Maníkón-ayáánúrapa'a fasi'aén-áémpá'á ména kentáá súwa'nai éna Maníkómpá'á inai wésiye.

³⁵ Miyá intáféna tuwímbai-waasi ímba kanaa'á Káráísitiyetaamo méraundafakenta siyááwanasa Káráísiti kentáásáfénasa ímba awinkéna kentáá-ímáyáá ímba wétuwaiye. Umbai-tántáá'ó kempátáámó tindawe aoisaambó wisínkétaawe sáwí'o uwásínkéntaawe sááímo táindsaawe unáánkwátói-iyaintaamo ondasááwé tuwímbaimo sínkamiyantaawe puwóndasaawe miyán-tántáá'ó kempátáámó tinda Káráísitiyetaamo méraundafakenta ímba kanaatá siyááwanasa Káráísiti kentáásáfénasa ímba awinkéna kentáá-ímáyáá ímba wétuwaiye.

³⁶ Naaófá'á Maníkón-aaí aúfáifimba agaimaréna séna ení waási-ita úndarakemba tuwímbai-waasi kentáásáféna sésa tinkamonasa puwíwae-imayaa úmaesa wéiyowe. Sipisípimo tufúwówanamo puwíntemba kentáásáféna tinkamonasa

puwíwae símae iyówe
agaimaréna siyáíye.

³⁷ Miyá-sáwí'o uwásínkáanta ímba imáyáa únánasa Ísu Káráísiti arumbá símímba póna fasi'ásínkáísata miwísá wéiyaaakumne.

³⁸⁻³⁹ Maarán-áái érai'-aai isa'á ísaraumne. Maníkó arumbá siménasa Fasi'aénko Ísu Káráísitimba ai'marówana kentáásáfénawe séna kumpukáimba pósa Maníkómpá'ó méraundafakenta ímba kanaatá

siyánááwe. Púwóndasaawe úwoimo méraundasaawe Maníkómpá'ó méraundafakenta ímba kanaatá siyánááwe. Wiyómpaken-kisau-waasiye sáwí-amutane ífé'lo wérain-tantaa'e ánaaembo paápé inda-tantaa'e wiyómpakewiye waántá-waasiti marupákéwiyé Maníkómó úmakaintantaa'e miyán-tántáátónkó ímba kanaatá Maníkómpá'ó méraundafakenta siyááwanasa Maníkó kentáásáfénasa ímba awinkéna kentáá-ímáyáá ímba wétuwaiye.

9

Póro Ísareri-waasi arumbó uwátínkarain-ai.

¹ Kemá Póro Ísu Káráisitini waási é'la érai'-aai aantemba súnana Maníkóni Ufaen-ámútánkó kesirumpimbá ména káráwiyisa'la maarán-áái érai'-aai wésimatimune.

² Kesí waási Ísareri-waasifinkembo kemá tiyáunda isa'á imáyáa únana sirumbá isaná sirunkó umbaí támae íyiye.

³ Miwí Ísu Káráisitini-aaisafesa ímba érai'e sembá pósa érai'emo sésamo ken-ánóndáámó iyámaiyanamo Maníkómó siyuwáinanamo Ísu Káráisitimo ánaaembo uwásiyuwainda mindá kanaán-iyé súne.

⁴ Miwí kesí waási Ísarerin-andafakewi Maníkó wenáánintoni'la úmai wemparí'la úmakena wení sáma aráátimena aaimá símai kááísatinkena wení ámáámba simátimena símai fasi'ámakain-ai simátimena Maníkón-ímáyáámó mósá maráán-amba aráátimuwasa

⁵ ááéraan-oraal'-waasi miwí tíwá'náma uwaná Ísu Káráisiti iyámpói ú'mai minándáfá'á kumbéna seyaafá'-wáásiyá'á káráwiyisata wenáwita mósá ma'maéta iyúnda mindá érai'-aain-iyé.

⁶ Maníkó Ísarerin-andafaken-kwaasifinkemba ímba seyaafá'á wemparí'la úmakaifo tuwímbai wemparí'la úmakaimba Maníkó fasi'ámakain-ai taráiyaiye ímba sénáísaiye.

⁷ Émbaramun-aísaafitantambo uráawi ímba seyaafá'án-oyo tuwímbai Maníkóni iyámpói owaná naaófá'á Maníkó Émbaramuntafena séna enááninkon-awi'la Áísáaki wenáisaafitantambo iyawi aantentafena séna enaísaafitantamba wéowe sénááwe Maníkó siyáiyé.

⁸ Minááiígóni áwáuma maarán-iyé. Émbaramun-aísaafitantambo uráawifinkemba ímba seyaafá'án-oyo Maníkó kesí waásin-owemo óraaka'o siyáiwai aantemba Maníkóni waásin-owe.

⁹ Naaófá'á Maníkó Émbaramuntafena símai fasi'ámakain-ai séna súnandakanaa tína'la méraanana Séraa waaiyámpói ma'ankáiniye siyómba

¹⁰ mináái kentáá síwá'náma Áísáakintafena siyáiyé. Wemá óraa'la éna aaré maiyówana awaainínkón-áwí'la Répéka amáántágae'-iyampói

¹¹ ímba matínkaroyasarai miniyámpóiyái ímba kísau maiyóyanka'la

¹² Maníkó minínínkóntáféna séna ení iyámpóiyaimo ésarai aifarááwí ánaaenkewini kísau máiniye siyáiyé. Maníkó wení imáyáfinkemba wení waási-i'la úmai wemparí'la úmarena táántaraifo miwítí kísau ímba awánarena táántaraíye. Miyáumai naaófá'á séna ení iyámpóiyaimo ésarai aifarááwí ánaaenkewini kísau máiniye siyáiyé.

¹³ Maníkón-ai aúfáfimba miniyámpóiyáisáféna agaimaréna séna

Yékopumba kemparí'a úmare'a Ísomba
sínaaeni'a úmaraune Maníkó siyáiyé
agaimaréna siyáiyé.

14 Tuwímбай mindásafesa imáyáa ésa karo'á sésa Maníkó ímba arupíse
iyémó sembá mindá karo'-ááín-iyé.

15 Naaófá'á Maníkó Mósesentafena séna
sirumbó uwátinkanae súndawisafe'a
sirumbá uwátinkaumne. Kawe'ó
uwátinkanae súndawisafe'a miyá wéune
siyáiyé.

16 Miyáumai ímba waási tirááímo taintáfénawe waási kawé-kísáúmó
maiýantafenawenifo Maníkó wení imáyáafinkemba séna sirumbá
uwátinkanae siyáintafena wení waási-i'a úmakaiye.

17 Maníkón-aaí aúfáífimba agaimaréna séna
Mósesé méronka'a Ísípi-marafa'o káráwiyowi wentáféna Maníkó
séna seyaafá'-máráfákén-kwáásí kesí fasi'aéntámbó enane'ó
úndama awánésa kesúwí'a isáíwae sé'a embá káráwiyi-kisaura'a
íyáfasinankaraumne Maníkó siyáiyé
agaimaréna siyáiyé.

18 Miyáumai Maníkó wení imáyáafinkemba wembó arááímo tainí'ó énamo
sirumbá uwátinkanaemo simbá arumbá uwátinkena wembó arááímo tainí'ó
énamo tirumbó máráántembo ímbá tirumbá máráántemba wéuwatinkaiye.

Maníkó aaisambá tiyéna arumbá uwátinkenamo in-áái.

19 Mindásafe'a imáyáa é'a maarán-áái ímba seró. Sáwítaamo úndasa
nóra sénawa Maníkó aafintá maisinkáíyo. Maníkó imáyáa éna séna
sáwí'a ónááwemo siyáimba mindása sáwíta wéune. Miyáumai aafimbó
maisínkáínta mindá sáwí'an-iyé mináái ímba seró.

20 Kemiwí úwoi-waasi méraafo Maníkómó siyáin-aaí anondáá ímba seró.
Maarán-áái imáyáan-oro. Sawe-ánáfeumbo ombá agari'-máráamá maiyésa
sawe-ánáfeumba úmárááwana misáwé-ánáfeunko ímba maarán-áái wésiye.
Nóra séra kembá miyá uwásinkao ímba wésiye.

21 Sawe-ánáfeumbo ombá mimbórá-ágárí'-máráamá maiyésa kae'-
ánáfeumba úmaresa moóráfimba úwoi-kisau maésa moóráfimba kawé-
kísáúmó máémba mindá miwínén-iyé.

22 Maníkó miyáráámbá wéiye. Maníkóní fasi'aéné aaisambó siné
awánáiyantafena sáwí'ó uráan-kwaasimo tókaminda miwítí méyámbá póna
ááéma ímbo tókamimba timu'maréna ména ánaaemba tókaminiye.

23 Kentáá wemparí'a úmarenasa arumbá uwásínkáínta póta weséta sámó
kaipatá méta wení fí'oran-kawé-kisau awánaandasafenasa Maníkó sáwí'ó
uráan-kwaasi ímba ááéma tókamimba timu'maréna méraiye.

24 Ímba Yúndaa-waasifinken-aantenta sáántaraifo fí'onkaa-waasiwara'a
táántaraiye.

25 Miyáumai naaófá'ó Maníkón-aaímo simátímakowin-awi'a Ósíya
agaimaréna séna
Maníkó séna ímba kesí waási-i'a uráan-kwaasisafe'a kesí waásin-owe sé'a
ímbo sirumbó tímakaundasafe'a sirumbá tímúne sénaumne.

26 Ímba kesí waásin-owe siyáundafa'o méraawisafe'a ánaaemba kesáánintomban-owe sénaumne Maníkó fasi'aénkwáráwí síníye

Ósíya agaimaréna siyáíye.

27 Naaófá'ó Maníkón-aaimo simátímakowin-awi'a Áísáya agaimaréna séna Ísarerin-andafaken-kwaasi sáwífa'a ésa nonáámáíyaamba úmai sáwífa'-waasi ménaafo Maníkó ímba seyaafá'á tiyáínífo tuwímbai sáwí'o úmaimo méraampinkemba tiyáíníye.

28 Fasi'aénkó seyaafá'nánká minúwóiyáán-úmai aafimbá maitinkéna sáwí-meyamba tímíniye agaimaréna siyáíye.

29 Moóráfa'a Áísáya agaimaréna séna

Fasi'aénkó seyaafá-fási'áémbó tokáiwaimo sénamo tuwímbai ímba tínkamonda tiyúwáanasa mésa iyámpói matinkánááwe siyáinkakaa Sónómu-naopaken-kwaasiye Kómóraa-naopaken-kwaasiyemo putásaraantemba kesááwárá'á miyásá úsino agaimaréna siyáíye.

Ísareri-waasi Ísun-aaisafesa ímba timankúnkúmba uráan-ai.

30 Minááígóní áwáuma maarán-íye. Fí'onkaa-waasi Maníkón-aúranka'a arupíse úmaimo méraan-ambo ímba saafá uráawi Ísu Káráisitín-ai isésa timankúnkúmba ombá póna Maníkó wenaúranka'a arupíse uwátínkaraiye.

31 Miwí miyá uráafo Yúndaa-waasi Maníkó wemparí'o úmakaiwai sésa Maníkó Mósesembo simámakain-amaamba arááíwáénanasa wenaúranka'a arupísesa uwásinkainíye siyáafo Maníkó Mósesembo simámakain-amaankoni áwáuma ímba isésa wenaúranka'a ímba arupíse úmai méraawe.

32-33 Manikóní amáamba arááíwáénanasa wenaúranka'a arupísesa uwásinkainíye siyáafo wenááisafesa ímba timankúnkúmba uráantafena ímba arupíse uwátínkaraiye Maníkón-ai aúfáífimba Ísuntafena símai agaimaréna séna

Maníkó séna isáaro. Sáíyóni-naopa'a moórá-ontamba maráúnda pósa minóntánká'á tisamaima turarésa tanaambá fánááwe.

Óntantafenamo siyáintembo índawimpa'o timankúnkúmba iyawi ímba tigasafésa

ónááwe siyáíye

mináái agaimaréna siyáíye. Óntanemo siyáimba Ísuntafena siyáíye. Óntanka'o tanaambó faantembá Ísu Káráisitín-aaimo taraisésa miyáumai tanaankáámbá fánááwe.

10

1 Maanááímó simátíménda isáaro. Kesí waási Yúndaa-waasi sáwí'o úmaimo méraampinkemba Maníkó faútinkaindasafena áfááraumai sirááíma wétaisa'a Manikómpá'á inai símae'a iyúne.

2 Yúndaa-waasi Manikóní kísau maénae sésa fasi'aambánifo Manikón-aigoni áwáuma ímba ísaraamba tuwánaraumne.

3 Manikómó wenaúranka'o arupísemo uwátínkáin-amba ímba awánésa karo'ántáfésa érai'-amban-íye sésa pósa Manikóní érai'-amba ímba wéarqaiwaewe.

4 Amáamba arááíwauandasafena Maníkó wenaúranka'a arupíse uwásinkainíye sésa Yúndaa-waasi arááíwáén-amba Ísu Káráisiti séna

minámbá tai'áífo kesááisafesa timankúnkúmba owísáféna Manikó wenaúranka'a arupíse uwátínkáimbanifo Yúndaa-waasi minámbá ímba wéaraaiwaewe.

⁵ Manikó Mósesembo simámakain-amaamba arááíwáéenanasa Manikó arupísesa uwásinkainiye
sen-ááísáféna naaófá'á Mósesé agaimaréna séna
minámáámbó seyaafá'ó arááíwaiyawi
kawe'-úmai ménaawe
siyáíye.

⁶ Manikón-aaisafesa timankúnkúmba owímó arupíse uwátínkáin-aaisafena agaimaréna séna
maarán-áái ímba seró. Náawa wiyómpa'a iyénawa Káráisitimba áí'maenawa kumíníyo.

⁷ Náawa pukáan-kwaasimo méraapa'a kuréwa Káráisitimba áí'maenawa tíníyo. Miyán-áái
ímba seró.

⁸ Manikón-aaí kentirumpimbá
ewaa'á wéraisá'a wésewe
agaimaréna siyáíye. Ísu Káráisitín-aaisafe'a timankúnkúmba oró-áái simátimunda

⁹ mináái maarán-íye. Ísu kentáásí Fasi'aénkón-íye afora'ó simátimé'lo kentirumpinkémbó sé'lo Ísu pukáimpinkemba Manikó iyáfasinankarayemo siyanamo éna sáwí'lo úmaimo méraampinkemba Manikó faútinkainiye.

¹⁰ Manikón-aaisafeta kesirumpintá simankúnkúnta úndasa wenaúranka'a arupísesa uwásinkáisata afora'ó minááímó simátimundasa sáwí'lo úmaisaaamo méraundafinkenta wéfausinkaiye.

¹¹ Manikón-aaí aúfáífimba agaimaréna séna
siyáintembo índawimpa'lo timankúnkúmba
íyawi ímba tigeasáfésa ónááwe siyáíye.

¹² Mináái seyaafá'-wáásí Yúndaa-waasiye fi'onkaa-waasiye Manikón-aúranka'a mimbórái'a ontáféna siyáíye. Manikó seyaafá'nánká'ó káráwiyaiwai éna súwa'nai ínkwae sésamo simámén-kwaasi óraa-kawe'a wéuwatinkaiye.

¹³ Manikón-aaí aúfáífimba agaimaréna séna
Fasi'aénkóntáfésa sésa sáwí'lo úmaimo
méraundafinkemba siyáínonemo sewí seyaafá'nánká miyá íníye
agaimaréna siyáíye.

¹⁴ Manikó ímba méraiye-aaimo sewímó ombá súwa'nai uwo ímba kanaa'á wésewe. Manikón-aaimo ímbo isááwimo ombá minááísáfésa timankúnkúmba ímba kanaa'á wéowe. Manikón-aaimo ímbo kosimátiméwasamo ombá mináái ímba kanaa'á isááwe.

¹⁵ Ímbo ti'marááwasamo ombá ímba kanaa'á kowásimatimewe. Manikón-aaí aúfáífimba agaimaréna séna
ásé-aaimo kosimátíméwi
aamoí wéuwatinkaawe
agaimaréna siyáíye.

¹⁶ Minásé-áái isésamanifo tuwímbai taráíyaawe. Mindásafena naaófá'á Manikón-aaí simátímakowin-awí'a Áísáya agaimaréna séna
Fasi'aénkóo kawe'-áái kosimátimunasasa
minááísáfésa ímba timankúnkúmba owe

agaimaréna siyáiyé.

¹⁷ Ísu Káráisitín-aaimo simátíméwasamo isésamo ombá kanaa'á timankúnkúmba wéowe.

¹⁸ Yúndaa-waasi Ísu Káráisitín-aaí érai'a é'a ísaraawe súne. Mindásafena naaófá'á Manikón-aaí aúfáfimba agaimaréna séna seyaafá'-márafá'á wénesa simátímúwana minááígó wété uráiyé agaimaréna siyáiyé.

¹⁹ Yúndaa-waasi mindá Ísareri-waasi minááígóní áwáuma é'a ísaraamba mindá érai'-aain-iyé. Naaófá'á Mósesé Manikómó siyáin-aaí agaimaréna séna

Yúndaa-waasi fi'onkaa-waasisafe'a sé'a úwoi-waasin-owe siyáamba miwísáfé'a kesí waásin-owe sendasáfé'a aaisambá tiyé'a tirunkó sáwí'a uwátinkainiyé

Manikó siyáiyé Mósesé agaimaréna siyówana

²⁰ ánaaemba Áísáya ímba áá'a úwana agaimaréna séna Manikó séna

nóra símaisaawa Manikómpá'á ténaumno-aaí ímba sewifá'á paápé uráumne.

Manikómbá aráásíméro-aaí ímba sewifá'á paápé uráumne séna

²¹ Ísareri-waasisafena séna túwa'nai ónaumne sé'a kempá'á teró símae'a iyúnasa kesáái taraisésa kembá tínaaeni'a wéowe

Manikó siyáiyé Áísáya agaimaréna siyáiyé.

11

Manikó Ísareri-waasi arumbó uwátinkáin-aaí.

¹ Simátíménda isáaro. Érai'a Manikó wení waási Yúndaa-waasi ímba ánaaemba tímakaiye. Kemá Yúndaa-waasifinkemba é'a Ísareri-waasi é'a Émbaramun-aísaafitnantambo úndawí é'a Pénisaminin-andafakewí úne.

² Naaófá'á Manikó Yúndaa-waasi wemparí'a úmarena ánaaemba ímba tí'mátukaiye. Íráiyaa-aaí agaimakáimba ísaraawe. Naaófá'á Íráiyaa Ísareri-waasisafena í'ai séna Manikóntáféna séna

³ Fasi'aénkóo enáái simátímakaawifinkemba sáwífa'nanka tínkamuwasa púwúwasa óntan-taarema tawísísuwesa entáfésamo imáyáamo ésamo póimo tufú'maimo agaimaráán-taarema tawísísukaawe. Enááimo simátímakaawifinkemba keyáá méraunda pósa kenkwará'á sínkamonaawe

Íráiyaa súwana

⁴ Manikó simámena séna

ímbanifo kesí waási méraiyantafena sáwífa'nanka 7,000 waasi ta'ótokaunasa

karo'-mánikón-áwí'lo Péárimba wenáwí'a ímba mósá makáawe Manikó simámakaiye.

⁵ Miyámó uráintemba kifé'wara'a Manikó arumbá uwátinkáiwaisafena Yúndaa-waasifinkemba tuwímbai wemparí'a úmakaisasa méraawe.

⁶ Miwítí kisausafena ímba wemparí'a úmakaifo arumbá uwátinkenafena wemparí'a úmakaiye. Miwímó kawé-kísáúmó maiyáawin-anonaa ímba wemparí'a úmakaifo wemá arumbá uwátinkenafena wemparí'a úmakaiye.

7 Miyáumai Ísareri-waasi Yúndaa-waasi Maníkómó wenaúranka'o arupisemo uwátinkáin-amba saafá uwááesa owasá seyaafá'nánká ímba awánaraafo Maníkómó wemparí'o úmakaiwai tuwímbai awánaraawe. Maníkó táántaraimba táá-kautan-kwaasiyaamba ésa ímba isááwasa tuwímbai ísaraawe.

8 Naaófá'á Maníkón-aaí aúfáifimba agaimaréna séna Maníkó séna tuwesaraí uwátinkaumne súwana tuwesaraí úwasa ímba kanaa'á aai ísaraamba miyámó uráantemba ífé'wara'a miyá wéowe agaimaréna siyáisana

9 Téfiti agaimaréna séna tóntáfesa aantemba óraa'-imayaa ésa sésa kawe'-úmais méraumne siyambanifo minímáyáágó karo'á simátinkainasa sáwí'a úmai mésa sáwí-meyamba maénááwe.

10 Miwí túramba kafikurainasaraamba ímba awánanááwe. Miwítí umbai-tántáákó waé'wae'a éna ímba tai'áiniye

Téfiti siyáiyé.

11 Mináái imáyáa é'a simátíménda isáaro. Yúndaa-waasi karo'-ámbá arááíwáémbanifo ánaaemba ímba miyá ónááwe. Yúndaa-waasi Maníkón-aaí taráiyanka'a fí'onkaa-waasi Maníkómó sáwí'o úmaimo méraampinkemba kawe'-ámpá'ó métínkáin-aaí isésa érai'e sembá Yúndaa-waasi isésa tirunkó sáwí'a ínasa kewárátá miyáumai arááíwaenaé sénááwe.

12 Yúndaa-waasi sáwí'a ésa sáwí-amba arááíwáemba mindásafesa fí'onkaa-waasi kawe'-ámbá arááíwaesa kawe'-úmai méraawe. Miyáumai ánaaemba Yúndaa-waasi Ísu Káráisitín-aaísafesa érai'e sésa kawe'-ámbó arááíwaiyamba sáwífa'nanka tuwánésa áfáárumai kawe'-úmai ménaawe.

Fí'onkaa-waasi kawe'-ámpá'ó métínkáin-aaí.

13 Ímba Yúndaa-waasin-ófo fí'onkaa-waasisafe'a imáyáa é'o simátíménda isáaro. Maníkó kentáféna séna fí'onkaa-waasi kesáái kosimátíma'mae núwo séna si'mákaimba minkísáú óraa-kisaun-iyé súne.

14 Fí'onkaa-waasi simátimunda imáyáa é'a kesí waási Yúndaa-waasi isáiyana tirunkó sáwí'a ínasa kewárátá miyáumai arááíwaenaé sénááwe-imayaa úne. Yúndaa-waasi miyá íyana Maníkó kawe'-ámpá'á métínkaindasafe'a fí'onkaa-waasi simátíma'mae'a iyúne.

15 Maníkó Yúndaa-waasi ánaaemba uwátímakainka'a fí'onkaa-waasi sáwífa'nanka wení waási-i'a uwátínkaraisasa miyáumai ánaaemba Yúndaa-waasi Maníkómpá'á tíyana Ísu Káráisitini waási-i'a uwátínkainda pukésa iyáfasinesaraamba ónááwe.

16 Yúndaa-waasisafe'a imáyáa é'o simátíménda isáaro. Tuwímbaimo tómbó ayááimó tafámbaimo Maníkómbó ámémba mintómbá mútú'a Maníkóndén-iyé. Tuwímbaimo sésa mintái-ánú'á Maníkóndén-iyé sembá mintáimá seyaafá'á wendén-iyé.

17 Moórá-taigon-awi'a órifima kísaufa'a wérain-taima mintáiyáámbá Yúndaa-waasin-owe. Maníkó minórífí-táigó ayáánamái anai'uwásuwena amó'náfakemba afáá'-órifé-táigó ayáánamái anai'úmai máafusu'maraisana áfóiyaken-anomba tafiséna óraa'a uráiyé. Afáá'-órifí-táigó ayáánamaiyaamba kemá fí'onkaa-waasin-owe.

18 Mindásafe'a kentúwí'a ímba maimaé iyé'a anai'uwásukain-ayaanamaisafe'a sáwísamba owatá kesáá óraa'a úne ímba seró. Mintáigó

fasi'aembá wétimifo kembiwí mintáigómbá ímba fasi'aembá wéamefo kentúwí'a ímba maimaé iyóro.

19 Kentúwí'a ímba mósá maré'a sé'a Manikó kentáá máafusu'maraindasafena ayáanamai anai'uwásukaiye ímba seró.

20 Maarán-áái érai'-aain-iyé. Yúndaa-waasi Ísu Káráisitín-aaisafesa ímba timankúnkúmba untáféna anai'uwásukaisa'a kembiwí timankúnkúmba uráantaféna miwí-tinóndáá méraawe. Mindásafe'a ímba kentúwí'a mósá máréwana táá'a ína'a káráwiyoro.

21 Yúndaa-waasi ayáanamai-úrambilan-ófo Ísu Káráisitín-aaisafesa ímba timankúnkúmba ontáféna anai'uwásúwáísasa méraamba pó'a kembiwímó miyámó íyanamo éna Manikó miyá íníye.

22 Manikó tuwímbai arumbá uwátinkena tuwímbai sáwí-meyambo timínda imáyáan-oro. Sáwí'o uráawi sáwí-meyamba tiména kembá kawe'á uwátinkáiyé. Kawe'ó uwátinkáipa'lo ímba maé'mae'lo íyanamo éna ayáanamaimo anai'uwásukaintemba kembiwí miyá íníye.

23 Yúndaa-waasimo sáwí-ambo tuwésamo Ísu Káráisitín-aaisafesa timankúnkúmba íyanamo éna Manikó fasi'aembó tokáiwai tiyéna ááemo maé'ópa'a mótinkainiye.

24 Fí'onkaa-waasi afáá'-órífí-táigó ayáanamaiyaamba owaná Manikó anai'uwásuwena kawe'-órífí-táifímbá máafusu'makaimba mindá umbái taráiyé. Yúndaa-waasi kawe'-órífí-táiyáámba owaná Manikó minkáwé-táigó ayáanamai anai'uwásukaifo aneká'á maimái Yúndaa-waasi máafusu'marainda mindá ímba umbái táinda kanaa'á íníye.

Manikó seyaafá'nánká arumbó uwátinkáín-aii.

25 Kesí waásisono. Kesáá óraa'-waasisa úne súnafo sé'a afora'ó simátiménda isáaro. Ísareri-waasi Ísu Káráisitín-aaisafesa ímba timankúnkúmba ombánifo ímba miyá úmae iyésa ánaaembo fí'onkaa-waasimo Manikómó wemparí'lo úmakaiwaimo Manikómpá'ó tiyanka'a Ísareri-waasi Ísu Káráisitín-aaisafesa timankúnkúmba onááwe.

26 Miyáumai Manikó Ísareri-waasi sáwí'o úmimo méraampinkemba kawe'-ámpá'á métinkainiye. Mindásafena naaófá'á Manikón-aii aúfáifimba agaimaréna séna

sáwí'o úmimo méraampinkemba kawe'-ámpá'ó métinkáiwai Sáiyóni-naopa'a paápé éna Yékopun-aísaafitantamba uráawiti sáwí-imayaa maitiyuwáiniye.

27 Sáwí-imayaa maitiyúwáandara'a símimo kááísamakaunda-aii paápé íníye Manikó siyáiyé

agaimaréna Ísareri-waasi Yékopun-aísaafitantambo uráawisafenawe miwítí óraa'-naopa'-awi'a Sáiyóni-naopatafenawe agaimaréna siyáiyé.

28 Yúndaa-waasifinkemba sáwífa'nanka Ísu Káráisitín-aii taráiyaamba pósa Manikóní namuro-wáásiyáámbá ompinkémba fí'onkaa-waasi wenáái isé'a érai'e siyáawe. Yúndaa-waasi tiwá'náma Manikó símai kááísamakaintafena miwí tísaafitantambo uráawí wení waási-i'a úmakaiye.

29 Manikó wení waási-i'a úmakena kawe'á uwátinkaraimba ímba ífátuwena fí'on-imayaa íníye.

³⁰ Ááéma kemá fi'onkaa-waasi Maníkón-*aai* taráíyaawasa ánaaemba Yúndaa-waasi miyá uráamba póna káf'ela Maníkó kembiwí arumbá wéuwatinkaiye.

³¹ Yúndaa-waasi Maníkón-*aai* taráíyaawana kembiwímó arumbó uwátinkáintemba ánaaemba miwí arumbá uwátinkainiye.

³² Seyaafá'nánká Maníkón-*aai* taráisúwana Maníkó séna sáwí'ó ombá miwá ta'ótokaiye séna arumbó uwátinkaindasafena mináái siyáíye.

*Maníkón-áwí'a óraataamo úmae iyúnda-*aai*.*

³³ Maníkó áfááraumai arumbá uwátinkena kawel-ímáyáá éna seyaafá-tántáátáféna imáyáa isaná miyám-baaran-*aaimo* Maníkómpá'ó wéraimba ímba kanaatá isáúnanasa miyám-baaran-kisaumo máimba ímba kanaatá wéawanaumne.

³⁴ Maníkón-*aai* aúfáífimba agaimaréna séna Fasi'aénkómó imáyáamo ímbá ímba kanaa'á wéisaawe. Fasi'aénkómó máin-kisau ímba kanaa'á táísái úmai wémaewe.

³⁵ Moórá-tantaa'a simíya'a kemá anondáá tíménoma ímbo siwáí póna wemá ísarena tímiwain-iye agaimaréna siyáíye.

³⁶ Maníkó seyaafá-tántáá'á úmáráísana wení fasi'aémbá wéraintafena seyaafá-tántáá'á wéraimba pósa wenáwí'ó mósá maráiyantafena seyaafá-tántáá'á wéráíye. Mindásafeta Maníkómó kisaumo máimba ímba kanaatá seyaafá'á wéawanaumpo kárikata wéawanaumne. Wenáwí'ó óraa'ó úmae iyimba érai'-*aain*-iye.

12

*Maníkóní kisaumo máén-*aai*.*

¹ Kesí waásisono. Maníkó áfááraumai arumbó uwátinkáintafe'a maarán-áái óraaka simátimune. Kembiwí kentúma Maníkómbá amé'a wentáfé'a imáyáa é'a wení kisau aantemba maíyana aamoí uwátinkaino. Miyámó é'ó é'a wen-ímáyáá érai'a mósá maránááwe.

² Marapá'-waásímó sáwí'ó ontembá ímba miyámó iyamba Maníkómó sin-ááisáfé'a ewé síyana kentí imáyáa aúí'a uwátinkaina'a aú-waasiyaamba ónááwe. Miyámó é'ó é'a Maníkómbó arááímo tain-áái isé'a Maníkómó aaimómó in-áái isé'a kawe-kísáú-áái isé'a wení sásá'-ímáyáámó ímbá isánááwe.

³ Maníkó úwoimo súwa'nai uráintafe'a maarán-áái simátimune. Kentúma ímba maimae iyé'a óraa'-waasisa úne ímba seró. Maníkó túwa'nai isa'á ímba waásiti fasi'aénká'án-ifo Maníkóní fasi'aénká'á wení kisaumo máemba mindásafe'a imáyáa é'a kentúma ímba maimae iyóro.

⁴ Kentúwawaa'a imáyáan-oro. Tíyayaanko wení kisau máísana moórá-mora-tantaako miyá isatá

⁵ miyáumai kesáá sáwífa'-waasi méta Ísu Káráisitiyeta kááisamaisa mimbórá-súwawaa'a ma'máísa méraunanasa

⁶ Maníkó úwoi súwa'nai isatá moórá-mora-waasisa kentáásí kisausa máéndasafenasa Maníkó fasi'aémbá siménasa Maníkó fasi'aémbó tíménamo kesáái simátíma'mae nóromo siyáinda érai'-*aain*-iye sé'a miyán-oro.

7 Fasi'aémbó timénamo túwa'nai orómó siyáindawi miyán-oro. Fasi'aémbó timénamo kesí aambó aráátíméromo siyáindawi miyán-oro.

8 Fasi'aémbó timénamo fasi'átinkáaromo siyáindawi miyán-oro. Kentí óntamo tuwímbaimo tíméwi kawe'án-oyo miyán-oro. Káráwiyaawi kawe'án-oyo miyán-oro. Kawe'ó uwátinkááwi aamoimó iyapakemba miyán-oro.

9 Moórá-moramo tirumbó tímemba ímba karo'ó síyamba éraika'a tirumbá tíméro. Sáwí-kisau tínaemba uwáme'a kawe-kísáú ta'ótóráaro.

10 Ísu Káráisitini waási ontáfé'a mimbórá-ákúnkáání'a é'a p'ó'a moórámora-waasi tirumbá tímé'a moórámora-waasi túwí'a mósá máraámba aamoí é'a méraaro.

11 Fasi'aénkómpá'á imáyáa é'a ímba tuwesaraí ina'a tiyáántán-kwimái Fasi'aénkóni kísau kawe'án-oro.

12 Ísu Káráisitimo kumíndasafe'o amu'maré'o méraamba tirunkó aamoí ínana umbai-tántáá'ó kentópa'o wéraimba ímba imáyáamo iyamba fasi'ámai mé'a Maníkómpá'á inai símae iyé'a ímba saagaaró.

13 Maníkóni waási ímbo tómbó makéwi túwa'nai e'a namu'-waasímó tíya'o é'a tóné naané tíméro.

14 Sáwí'o uwátinkááwisafe'a Maníkóntáfé'a sáwí'a uwátinkaaó ímba síyamba kawe'á uwátinkaaó seró.

15 Aamoimó owisé'a kewará'á aamoín-oro. Ifi'ó taawisé'a kewará'á ifi'á taaró.

16 Mimbórá-imáyáá é'a óraa'-waasisa úne ímba síyamba moórámora-waasi túwa'nai e'a úwoi-kisauwara'a máéro. Kesáfé-imáyáámó ombá keyáasa kawe'-ímáyááwára'-wáásísá úne ímba seró.

17 Sáwí'o uwátinkarewa'o é'a anondáá ímba miyá uwátinkáaro. Waási túranka'a kawe'-aantemba úmai méraaro.

18 Seyaafá'-wáásífimba faru úmai ménae sé'a tiyáántán-kwimái miyáumai méraaro.

19 Sáwí'o uwátinkaiya'o é'a anondáá ímba miyá iyamba méwana Maníkó anondáá sáwi-meyamba tímíniye. Mindásafena Maníkón-ai aúfáifimba agaimaréna séna

Fasi'aénkó séna sáwí'o iyawini anondáá-meyambo tíménda mindá kendéniye. Sáwí-kisausafe'a méyámbá tíménaumne siyáiyé

agaimaréna siyáiyé.

20 Mináái imáyáa é'a maarán-oro. Maníkón-ai aúfáifimba agaimaréna séna

namuro-wáásímó tááimo taimbó é'a tómbá tíméro. Namuro-wáásímó nontáfénamo tinkáimbo é'a tíméro. Miyámó iyasamo ésa sáwí'o uwátinkáántafesa tigaemá íníye

agaimaréna siyáiyé.

21 Sáwí'o owíni áwáuma ímba iyáákainifo kentí kawe-kísáúgó sáwí-kisagomba iyáákaino.

13

Káráwiyaan-kwaasi tísamaifimba kífaero-ai.

1 Seyaafá'nánká marapá'ó káráwiyaan-oraal-waasi tísamaifimba kífaero. Maníkómó fasi'aémbó ímbo tímakainakaa ímba káráwiyon-kisau máéwaisino. Maníkó miyáumaimo káráwiyaawi iyáfasantinkariye.

² Marapá'ó káráwiyaan-oraal-waasi Maníkó iyáfasintinkaimba pó'a miwí táái isé'a ímba taráisóro. Taraisíyambo é'a Maníkón-aúranka'a sáwí'a é'a sáwí-meyamba maénáawe.

³ Kawe'lo owí káráwiyaan-oraal-waasisafena ímba táá'a wéifo sáwí'o owí káráwiyaan-oraal-waasi táároi wéinkaisowe. Káráwiyaan-oraal-waasi táároi ímba inkaisoanemo sé'o é'a kawe'-aantemba iyasa aamoí uwátinkanaawe.

⁴ Káráwiyaan-oraal-waasi túwa'nai iya'a kawe'-úmaimo méraiyantafena Maníkó miwí iyáfasintinkaraiye. Sáwí'o é'lo é'a miwí táároi inkáisóro. Fasi'aémbá tokáamba pósa sáwí'o iyawi sáwí-meyamba timénááfo inkáisóro. Maníkó iyáfasintinkaraimba pósa sáwí'o owí sáwí-meyamba timénááwe.

⁵ Mindásafe'a marapá'ó káráwiyaan-oraal-waasi tísamaifimba kífaero. Maníkó aaisambá sifo sé'a káráwiyaan-oraal-waasi tísamaifimba kífaero. Ímba mindásafe aantembanifo kentirumpinkén-árúpísé-ímáyásáfé'a káráwiyaan-oraal-waasi tísamaifimba kífaero.

⁶ Miwí miyán-kísáúmó máemba miyán-kísáú maiyantafena Maníkó iyáfasintinkaraimba pó'a taakisi

⁷ fi'o-fi'on-takisi

orómó síya'a arupíse úmai miyá é'a óraal-waasi-tuwi'a mósá máráaro.

Moórá-mora-waasifimba tirumbó tímén-aaí.

⁸ Óntambo tímakaiya'a ayáatáaka'a ímba mé'a ááema tíméro. Moórá-mora-waasi tirumbá tímé'a miyámó ombá Maníkó Mósesembo simámakain-amaamba wéaraaiwaewe.

⁹ Maníkó Mósesembo simámakain-amaanko séna aare-úméné waai-úméné fi'o-fi'on-tantaa'e ímba oró. Ímba tínkamiyasa púwóro. Túraniyamba ímba oró. Miyám-baaran-amaankoni áwáuma maarán-iyé.

Kesáfé-ímáyáámó ontembá kentí waási-imayaawara'a oró.

¹⁰ Miwítí waási-imayaamo owí ímba sáwí'a uwátinkanaawe. Miwítí waásifimba tirumbó tíméwi Maníkó Mósesembo simámakain-amaamba wéaraaiwaewe.

¹¹ Ísu Káráisitimo kumínda-kanaa kárika'a tína'a Ísumo kumínda-kanaamo ímbo imáyáamo ontembá ímba é'a káráwiyoro. Ísu Káráisitín-aaisafeta érai'e séta simankúnkúmba uráundarata Maníkómó siyáínda-kanaa kárika'a tinda póta méraundasa káfé'a minkánáá kárika'a tíniye.

¹² Marapá'ó kumeu'-áémpá'ó méraamba tai'áimba pó'a kárika'a wiyómpa'lo sámó kaipa'á ménaafo mindásafe'a sáwí-kisau tínaaemba uwáme'a tiyáántán-kwimái kawe-kísáú maé'a méraaro.

¹³ Sámó kain-áémpátáámó méraunda-waasisaamo úndantenta miyá é'a kawe'-úmai méraaro. Ímba túwaandu uré'a uwóí'lo on-dómbá wéne'a uwóí'a oró. Aare-úméné waai-úméné ímba é'a aaisané ímba sé'a kawe-kísáúmó maiyantafe'a kentirunkó ímba símai sáwí'a uwátinkáaro.

¹⁴ Sáwí-imayaasafe'lo tirááísafe'lo ombá ímba ewé síyamba tínaaemba uwáme'a Fasi'aénkó Ísu Káráisitintafe'a sé'a kentáará'á káráwiyuwo seró.

14

Waásiti kisaugomba ímba símai sáwí'a oró-áái.

¹ Ísáaro. Ísu Káráisitín-aaisafesa timankúnkúmba ésamo ímbo fasi'ámaimo arááiwáewisafe'a ímba tiyuwé'a keséta méraaro síyamba miwítí fí'o-fí'on-imayaasafe'a ímba aaisambá símai tuwínáaro.

² Ísu Káráisitín-aaisafesa timankúnkúmba owífínkembá tuwímbai sésa seyaafá-tómbó náúndasa kanaán-íye sewasá tuwímbai Maníkóní aampa'ó ímbo fasi'ámaimo arááiwáéwi sésa kisaufaken-ton-aantemba néta pói-ama'a ínta nánaumne sewasá

³ seyaafá-tómbó naawí pói-ama'o ímbo naawísáfésa ímba símai sáwí'a uwátínkáaro. Wenááísafesa timankúnkúmba ésa pói-ama'o naawísáféna Maníkó séna kesí waásín-owe siyáimba pósa kisaufaken-ton-aantembo naawí pói-ama'o naawísáfésa sáwí'a wéowe ímba seró.

⁴ Moóráwígóni kísau-waasigontafe'a sáwí'a óne ímba seró. Ímba kendén-ifo wení óraa'-waasigonde póna weyáárika'a séna kawé-kísáú maé sáwí-kísau maé óne wení óraa'-waasigo wésíye. Fasi'aénkó kanaa'á áwa'nai índa póna kawé-kísáú maéna fasi'ámai méniye.

⁵ Tuwímbai moórá-mora-kanaasafesa sésa óraa-kanaan-ifo seyaafá-kánáá úwoi-kanaan-íye sewasá tuwímbai sésa seyaafá-kánáá mimbórá-kánáarááni'an-íye wésewe. Seyaafá'nánká imáyáa ésa moórá-aaimo arupíse-aaimo sésamo ésa mináái miyán-oro. Tuwímbai moórá-aaimo arupíse-aaimo sésamo ésa mináái miyán-oro.

⁶ Tuwímbai Fasi'aénkón-áwí'a mósá maránae sésa moórá-kanaasafesa óraa-kanaan-íye sewasá tuwímbai Fasi'aénkón-áwí'a mósá maránae sésa tómbá Maníkómpá'á súwi sésa wénaawe. Tuwímbai Fasi'aénkón-áwí'a mósá maránae sésa tuwímbai-tontafesa ímba nánaumne sésa naan-tóntáfésa Maníkómpá'á súwi wésewe.

⁷ Métaamo púwóndasaawe ímba kendésáánifo Maníkóndén-íye.

⁸ Méraundasa Fasi'aénkóntáféta imáyáa éta méraunda póta púwóndasa Fasi'aénkóntáféta imáyáa éta puwónaumne. Méraundasaawe púwóndasaawe Fasi'aénkóndé-ita wéune.

⁹ Ísu Káráísítí pukáan-kwaasiya'e úwoimo túmó aráan-kwaasiya'e káráwiyindasafena pukéna iyáfasinkaiye.

¹⁰ Mindásafe'a imáyáa é'a Ísu Káráísítíni waási ontáfé'a moórá-mora-waasítí kísau ímba tuwíné'a sáwí'a uwátínkáaro. Maníkó seyaafá'nánká méraawini áwáuma tísaí índara'a Maníkón-aúranka'a seyaafá'nánkátá méraundasaafenasa póna sísaí indasafe'a mindásafe'a waásítí kisaugomba ímba símai sáwí'an-oro.

¹¹ Minááísáféna Maníkón-aai aúfáfimba agaimaréna séna

Fasi'aénkó séna méraundasaafe'a sé'a kesúranka'a seyaafá'nánká kífesá ken-imáyáa mósá marésa afora'á sésa érai'a emá Maníkó óne sénáawe Maníkó siyáíye

agaimaréna siyáíye.

¹² Miyáumai minkánáámó tinda Maníkón-aúranka'a seyaafá'nánkátá kesáámó méraundawini áwáusa simámenaumne.

Kentáásí kisaugóni aambá kawé'-án-aantemba awánésa ímba sáwí-ambo arááiwaiwae siyáin-ai.

13 Mindásafeta imáyáa éta moórá-mora-waasiti kísau ímba tuwinéta sáwí'a uwátinkáafo maarán-imáyáa éta séta kesí waási kesí kísau awánésa sáwí'a óne sefáínifo kawé'-aantemba ónae séta miyásá ónaumne.

14 Fasi'aénkó Ísuwe'a kááísamai méraunda pó'a maarán-áái érai'-aain-iyé ísaraumne. Seyaafá-tómbá wéraimba ímba sáwí'a isasá náíyanamo éna ímba sáwí'a uwátinkainifo karo'ó sésamo naananá sáwí'a uwásinkainiye sésamo náíyanamo éna sáwí'a uwátinkainiye.

15 Tuwímbaimo mintómbá ímba nánaumnemo sen-tómbó náíyasamo ésa minááímó sewí tuwánésa mintómbó náíyantafesa sáwí-amba arááíwaenaawe. Miyámó ombá sáwí'a é'a tirumbá ímba wétimewe. Miyán-tómbó naambá miwísáfénawe séna Káráísiti pukáiwai tuwánésa sáwí-amba arááíwáéfo sé'a káráwiyoro.

16 Kawe-tántáá'an-iyé sé'ó ombá tuwímbai tuwánésa símai sáwí'a uwásinkáafo sé'a káráwiyoro.

17 Miyám-baaran-tone noné naawasá ímba naawasamó ombá ímba Maníkó kentáará'ó káráwiyain-awaun-ifo Maníkó kentáará'ó káráwiyaimba maarán-iyé. Wenaúranka'a arupíse úmai aáno úmai méraunanasa Maníkóní Ufaen-ámútánkó súwa'nai isaná sirunkósá aamoí wéíye.

18 Miyámó ombá Ísu Káráisitini kísau máéwana Maníkó aamoí uwátinkáísasa tuwánésa sésa kawé'an-owe wésewe.

19 Mindásafeta imáyáa éta aáno úmaisá méta moórá-mora-waasi fasi'aémbá timénae séta siyáántán-kwimáisa kísausa máéno.

20 Tuwímbaimo karo'ó sésamo mintómbá naananasá sáwí'a uwásinkainiye sewa'ó ombá mintómbá nánae sé'ó né'ó ombá tuwánésa sáwí-amba arááíwáéfainifo káráwiyoro. Maníkómó kentirumpimbó máin-kisau gomba sáwí'a ifáínifo káráwiyoro. Seyaafá-tómbó naambá mindá kanaán-ifo tuwímbai-tombo naambó tuwánésa sáwí-amba arááíwáémba sáwí'a uwátinkáámba mindá sáwí'an-iyé.

21 Pói-ama'e ándá-aran-done fí'o-fí'on-tone náúndamo suwánésa sáwí-amba arááíwáéfo sé'a miwísáfé'a imáyáa é'a mintómbó naambá ifátiyuwe'a miyámó ombá kawé'an-owe.

22 Mintántáátáfé'ó imáyáamo ombá Maníkó aantemba simáméro. Kentirumpinkén-imáyáásámbó ombá ímba sáwí'a úne sefó kentirunkó kawé'ó iní'a wéowe.

23 Tuwímbai-tontafe'a kae'-imáyáa toké'a nánaum ina nánaumno sewí kentirumpinkén-imáyáágó ímba naao sína'ó né'ó é'a Maníkón-aúranka'a sáwí'a ónááwe. Kentirumpinkén-imáyáágó kawé'an-iyé ímbo sisasamó miyámó ombá sáwí'a wéowe.

15

Ísumo ímbo wesáfé-imáyáámó uráintemba miyán-oro-aaí.

1 Kesáa Maníkómpá'ó simankúnkúmbo fasi'ámaisaamo úndawisa Maníkómpá'ó timankúnkúmbo ímbo fasi'ámaimo owí túwa'naisa onó. Sirááímo taintembó úndasa aantemba ímba imáyáa éta

2 kentáásí ewaa'ó méraawi Maníkómpá'á timankúnkúmbo fasi'ámae iyantafeta miwísáfé'wará'á imáyáa éta túwa'naisa onó.

³ Ísu Káráísiti ímba wesáfé-ímáyáá úmba waásisafena imáyáa uráiyeye. Mindásafena naaófá'á Manikón-aaí aúfáifimba agaimaréna séna Káráísiti Manikóntáféna séna símai sáwí'o uwánkaraawi pósa kembá sáwí'a uwásinkaraawe siyáiyeye agaimaréna siyáiyeye.

⁴ Naaófá'á Manikón-aaí aúfáifimbo agaimakáamba maarán-ááísáfésa agaimakáawe. Súwa'nai inanasa ímba ááéma suwesaraí ínata Manikón-aaísafeta fasi'ámai imáyáa éta wesé'a ménaandasafeta amu'maréta méraumne. Mindásafesa aúfái agaimakáawe.

⁵ Ímba tuwesaraí ína'a fasi'ámai méraaro séna Manikó túwa'nai iye. Ísu Káráisitimo méraintemba miyáumai mé'a kempimbá mimbórá-ímáyáán-oro séna Manikó túwa'nai isa'á

⁶ pó'a mimbórá-ímáyáá é'a mimbórá-áái sé'a Manikón-áwí'a Fasi'aénkó Ísu Káráisitín-afowán-áwí'a mósá máráámba mindásafe'a inai súne.

Ísu Ísareri-waasiye fi'onkaa-waasiyemo túwa'nai uráin-aaí.

⁷ Ísu Káráisitimo kentáfénamo aamoimó intembá kempimbá moórá-mora-waásisafe'a aamoí é'a miyá owaná Manikón-áwí'a óraa'a wéiyeye.

⁸ Naaófá'á Manikó Yúndaa-waasisa síwá'násafenasa símai fasi'ámarowana Manikómó siyáintembo índasafena mifási'áén-ááímó paápé índasafena Ísu Káráísiti kumbéna Yúndaa-waasi túwa'nai úwasa

⁹ fi'onkaa-waasi sésa Manikó arumbá uwásinkáísata wenáwí'a mósá maráúmne síyantafena Ísu Káráísiti kunkáiyeye. Minááísáféna Manikón-aaí aúfáifimba agaimaréna séna

fi'onkaa-waasifimbo méraunda enáwí'a mósá maré'a imó súnda enáwí'a mósá maráúmne

agaimaréna súwana

¹⁰ moóráfa'a agaimaréna séna

fi'onkaa-waasisono. Manikómó wemparí'o úmakaiwai tirunkó aamoí ína'a kentirunkówára'á aamoí íno

agaimaréna súwana

¹¹ moóráfa'a agaimaréna séna

fi'onkaa-waasisono. Fasi'aénkón-áwí'a

mósá máráaro. Seyaafá'-wáásísé'a

wenáwí'a mósá máráaro

agaimaréna súwana

¹² Manikón-aaí simátímakowin-awí'a Áísáya agaimaréna séna

Téfitín-afowan-awí'a Yési wenándáfakemba moóráwigo paápé ínana fi'onkaa-waasiya'o káráwiyíndasafena Manikó iyáfasinankainasa wembá amu'maréna ménaawe

agaimaréna Ísu Káráisitintafena siyáiyeye.

¹³ Wesé'o méraiyamba amu'maré'a méraaro séna Manikó wétuwa'nai-iyeye. Wesé'a kááísamai méraantafena aáno uwátinkena tirumbá kawé'a uwátínkáísana wení Ufaen-ámútánkó fasi'átínkáfa'a íyísa'a wesé'o méraiyamba amu'maré'a méraamba mindásafe'a inai súne.

Manikóní kísau mo maúndasafe'a aamoí únemo siyáin-aaí.

14 Kesí waásisono. Imáyáamo únda-aaimo simátiménda isáaro. Kawe'-wáási-úramba pó'a kawe'-ámbo arááiwáén-aaí seyaafá'nánká isé'a kanaa'á wéaraatimewe. Kentáfé'a miyán-ímáyáá úne.

15-16 Maanáufáifimbá tuwímbai-aaí fasi'ámaimo simátimunda mináái imáyáa iyantafena ímba sáá'a isalá súne. Fí'onkaa-waasifimba Ísu Káráísitini kísau máendasafena Manikó si'mákaimba póna ímba sáá'a isalá fasi'ámai maanáufáifimbá simátimune. Manikóntáfé'a sé'a maafí'ónkáá-wáási ení waási owaná ení Ufaen-ámútánkó ení waási-i'a uwátinkariye senaná Manikó aamoimó indasafe'a weni ásé-aaí simátimune.

17 Ísu Káráísitiye'a kááísamai mé'a Manikóni kísau maúndasafe'a aamoí úne.

18 Ísu Káráísiti fasi'aén-ímáyáá símísa'a fí'onkaa-waasi Manikón-aaisafesa érai'e siyantafe'a kísau miwifimbá maiyáunda mináái ímba sáá'a ína'a pó'a simátiménda isáaro. Aaí simátimé'a kisaumo maiyáunda

19 Manikóni ámútanko fasi'aémbá símísa'a fí'o-fí'on-kísau ímbo awánaraan-kísau maimaé'a kuráumne. Yérúsaremu-naopakemba fí'o-fí'on-daopa'a wéne'a Káráísitini ásé-aaí simátimé'mae'a iyé'a Írírikamu-marafa'a kuráumne.

20 Kemá sé'a naaó'-nao'a Ísu Káráísitin-aaimo ímbo ísaraan-daopa'a ásé-aaí kosimátiménae. Kosimátimakaan-kwaasifimba ímba kosimátiménaumpo fí'on-daopimpa'a kosimátimé'mae'a nónaumne sé'a minásé-áái ímbo ísaraan-kwaasifimba kosimátimékaumne.

21 Naaófá'á Manikón-aaí

aúfáifimba miyán-áái agaimaréna séna

ímbo simátimúwasamo ísaraawi ánaaemba Manikóni aambá awánanááwe.

Ímbo ísaraawi ánaaemba Manikón-aaí isánááwe

agaimaréna siyáimba pó'a Ísu Káráísitin-aaimo ímbo ísaraan-kwaasifimba kosimátimékaumne.

Rómu-naopa'a kónaemo siyáin-aaí.

22 Ímbo ísaraan-kwaasi ásé-aaí simátimundara'a kempá'á kónae sé'a únda simátimunda-kisaugo sáwífa-kanaa kembá ta'ótokaiye.

23 Kempá'á kónae sé'a únda sáwífa'-aatai maisuwé'a ímba kanaa'á kúndasafe'a káfé'a maandáópimpa'a kesí kísau tai'ásuwe'a

24 kempá'á kónae-imayaa úne. Sípéni-marafa'e sé'a wéme'a kentí naaópa'a kotuwáné'a koméraana'a súwa'nai íya'a Sípéni-marafa'a kónaumne.

25 Aifa'á Yérúsaremu-naopa'a Manikóni waási kotúwa'nai ónaumne.

26 Manikóni waási Máséndóniyaa-marafakewiye Ákáyaa-marafakewiye sésa aawaí taisasá Manikóni waási Yérúsaremu-naopakewi tómbá ímbo makáawi túwa'nai ónae sésa miwítí óntamba torupámakaamba pósa simíya'a maimaé'a Yérúsaremu'fa'a wé'a mátiménaumne.

27 Miwítí imáyáafinkembo miyámó ombá mindá kawe'án-íye. Yúndaa-waasi fí'onkaa-waasi Ísu Káráísitin-aaí kosimátimékaamba pósa imáyáa ésa miwítí óntamba Yúndaa-waasi tómbá ímbo makáawimo tímémba mindá kawe'án-ófo miyán-oro.

28 Torupámakaan-ontamba maimaé'a wéme'a seyaafá'nánká mátimé'a Sípéni-marafa'e sé'a wéme'a kentí naaó'a kómé'a minkákémbá Sípéni-marafa'a kónaumne.

29 Kentí naaópa'a koméaraanana Ísu Káráisiti áfááraumai kawé'a uwátinkainiye-imayaa úne.

30 Kesí waásisono. Kentáásí Fasi'aénkó Ísu Káráisitintafe'a imáyáa é'a Maníkóní ámútanko arumbá uwásínkáintafe'a imáyáa é'a óraaka simátimela sune. Maníkómpá'á inai sumpo kewará'á súwa'nai úmai fasi'ámai inai seró sune.

31 Yérúsaremu-naopa'o kondá Yúndiyaa-aempaken-Yundaa-waasi Ísu Káráisitín-aaisafesa ímba érai'emo sewí sinkamofó sé'a súwa'nai úmai inai seró. Mifá'á Maníkóní waásimo méraawi túwa'nai on-óntántáfésa aamoí iyantafe'a inai seró.

32 Minkísáú tai'ásuwaanana Maníkómó ewémó sína'o é'a aamoí é'a kentópa'a wéme'a kotuwáné'a aúí'a úmai ménaumne.

33 Maníkó aáno'o uwásínkáíwaisa kesé'a méraiye sé'a inai súnnda érai'-aain-iyé.

16

Kawé'-úmai méraaromo siyáin-ai.

1 Moórá-ininkon-awi'a Fípi kesímánaakaanta éna Maníkóní waási Sénkíríyaa-naopakewi túwa'nai isa'á wenáái simátimune.

2 Kesé wesé'a Fasi'aénkóní waási ontáfé'a kentópa'o wínda aamoí uwánke'a keséta méraao sé'a tuwímbai-tantaa'o wempímbó ímbo wérainda áwa'nai oro. Sáwífa'nanka túwa'nai ena kenkwará'ó súwa'nai intáfé'a pó'a áwa'nai oro.

3 Moórá-ininkon-awi'a Pírísiraawe awaáikón-áwí'a Ákwíraante'a kawé'-úmai méraakaiyo sune. Mindáraiye kewé Ísu Káráisitini kísaua wémaumne.

4 Ááema sínkamiyakai puwúyafó-imayaa ímba ésarai súwa'nai uráaya'a aamoí uwátinkaumne. Ímba ke aantemba aamoí uwátinkaumpo fi'onkaa-waasi fi'o-fi'om-barafakewi Maníkóní waásiwara'a aamoí wéuwatinkaawe.

5 Mindáraití naaúmpa'a Maníkón-ímáyáá ésa túwaandu owísáfé'a kawé'-úmai méraaro sune.

Moóráwígon-awi'a Épínitasi kesí waási-i'a intáfé'a kawé'-úmai méraao sune. Wemá Ésiyaa-marafakewi aifa'á Ísu Káráisitín-aaisafena amankúnkúmba uráiwain-iyé.

6 Moórá-ininkon-awi'a Máriyaantafe'a kawé'-úmai méraao sune. Wemá kentáféna imáyáa éna óraa-kísau wémaiye.

7 Kae'-Yúndáá-wáási túwí'a Ándónaikasiye Yúniyasintetafe'a kawé'-úmai méraakaiyo sune. Kemá Ísu Káráisitíye'a ímba káásamai méraawandara'a mindárai-nonkaamba káásamai maé'óyambani. Ísuni aantá-waasisomba minkáé'nárai tuwánaraan-kwaasiyai ésarai ááema kesé'a ándáfa'a kuráaye.

8 Moóráwigo Ámpíríyetasintafe'a kawé'-úmai méraao sune. Wemá kesí waási-i'a éna Fasi'aénkóe'a káásamai méraiye.

9 Moórá Épáanintafe'a kawé'-úmai méraao sune. Wemá kesé'a Ísu Káráisitini kísaurai wémauye. Moóráwigo kesí waási-i'a iwáin-áwí'a Sítékisintafe'a kawé'-úmai méraao sune.

10 Moóráwigo Ápérísi Ísu Káráísitini aampa'á fasi'ámai arááíwáiwaintafe'a kawel'-úmai méraao sune. Árisítupurasini akúntáfé'a kawel'-úmai méraaro sune.

11 Moórá Yúndaa-waasion-awi'a Érotiyonintafe'a Násísásini akúmbá Ísu Káráísitini waásisafe'a kawel'-úmai méraaro sune.

12 Moóráwigo Táráifinae moóráwigo Táráifosaye mindárai Fasi'aénkóni kísau wémaeyawisafe'a kawel'-úmai méraakaiyo sune. Moóráwigo Pésisi Fasi'aénkó Ísuntafena imáyáa éna óraa-kísau wémawaintafe'a kawel'-úmai méraao sune.

13 Moóráwigo Rúfaasi Ísu Káráísitini kísau mo maénamo iyáakaraiwainte anówa kesinóraamba uráin-ininkontafe'a kawel'-úmai méraakaiyo sune.

14 Tuwímbai-tuwi'a Ásínkiritasiye Fírígoniye Émísiye Pátáropasiye Émásiye miwísé'a Fasi'aénkóni waási méraawisafe'a kawel'-úmai méraaro sune.

15 Tuwímbai-tuwi'a Fírórógasiye Yúriyaawe Nériyasiye wenámáanaakowe Órímpasiye miwísé'a Maníkóni waási méraawisafe'a kawel'-úmai méraaro sune.

16 Kempínkémbá moórá-mora-waasi imáyáa é'a tiyáamba tíméro. Ísu Káráísitini waási seyaafá'nánká kentáfésa sésa kawel'-úmai méraaro sewé.

17 Kesí waásisono. Maarán-áái óraaka simátimune. Tuwímbai simátimakaunda-aii ímba arááíwaesa sésa karo'-áái simátiméwasa isésa tuwínkaal'-ésa tuwímbai kawel'-ámbá tuwésa sáwí-ampa'a wégowe. Káráwiye'a miyán-kwáási tínaaemba uwátiméro.

18 Miyán-kwáási kentáási Fasi'aénkó Ísu Káráísitini kísau ímba maésa sáwí-imayaasafesa tirááisafesamo on-kísáú maésa karo'á simátinkanee sésa aái simátimesa símai tirumbá faiyaráawasa ímbo kawel'ó úmimo aaimó isááwi minkáró'-ááísáfésa érai'e wésewe.

19 Kembiwímó ásé-aaimo fasi'ámimo taawiyáfón-aii seyaafá'nánká isáántafe'a imáyáa é'a aamoí uwátinkaumne. Kawe-kísáúsáfé'a imáyáa úmae iyé'a sáwí-kisausafe'a ímba imáyáa ombá mindá sirááíma wétaiye.

20 Maníkó aáno'o uwásínkáiwaisa túwa'nai ina'a kárika'a waántáwankomba iyáákanaawe. Kentáási Fasi'aénkó Ísu úwoi túwa'nai úmae iyíntafe'a inái sune.

21 Kesé'a kísau mo máiwain-awi'a Tímóti kawel'-úmai méraaro siyé. Tuwímbai-Yúndaa-waasi-tuwi'a Rúsiyasiye Yésóniye Sósipataawe kawel'-úmai méraaro sewé.

22 Kemá Tétiyasi Póro sin-áái maanáúfái agaé'a kembiwísé kesé'a Fasi'aénkóni waási úndasafe'a kawel'-úmai méraaro sune.

23 Moóráwigo-awi'a Káyasi kawel'-úmai méraaro siyé. Wení naaúmpa'a wéaunasa Maníkóntáfésa imáyáa on-kwáási mindáúmpá'á túwaandu wéowe. Moóráwigo-awi'a Érásitasi wení naaópakewiti óntanka'a káráwiyaiwai kawel'-úmai méraaro siyé. Moóráwigo-awi'a Kótasi Maníkóni waásigo kawel'-úmai méraaro siyé.

24 Kentáásí Fasi'aénkó Ísu Káráísiti úwoi túwa'nai úmaena íyimba érai'-aain-iyé sé'a inai sùne.

25 Maníkón-áwí'a óraa'a úmae íyóno. Ísu Káráísitin-aaí ásé-aaí simátimun-aaí ísare'a érai'e sembá póna Maníkó kanaa'á fasi'átínkáimba pó'a wenááísafe'a fasi'aén-ímáyáá wéowe. Naaófá'á Maníkó minásé-ááísá aúpá'á makówasa kentáá síwá'náwe miwí tísaafítantamba uráawiye minááígóní áwáuma ímba ísaraawe.

26 Maníkón-aaí simátímakaawi mináái agaimakáawe. Maníkó maé'mae'o iwái káfé'a paápé íniye simbá póna seyaafá'-máráfakén-kwáásí minááígóní áwáuma isánááwe. Minááísáfésa timankúnkúmba ésa taawiyafíyantafena minááígóní áwáuma paápé uráiyé.

27 Ísu Káráísitimo uráintafeta Maníkón-áwí'a óraa'a úmaeta wéiyune. Maníkó mimbórá-Máníkó ména weyáá seyaafá'-tántáátáféna ísaraiwai wenáwí'a óraa'a úmaeta iyúndasa érai'-aain-iyé.

Kemá Póro sùnda-aaí taí'áiyé.

1 Kórinti

Ísu wiyómpa'a iyówana Póro moórá-waai úmai afa'mórée-aataiya'iyó miyáumai-aatai maisuwéna Éfésási-naopa'a ména maanáái agaimái Kórinti-naoraa-waasi mátimakaiye. Kórinti-naopa'a óraa'-naopa'a Ákáyaa-marafa'a wéron-daopa'a Kiríki-waasi sáwifa'a mérowasa tuwímbai-Yundaa-waasiwara'a máúpa'an-iyé. Ááéma Póro Ísun-aaí kosimátíma'maena iyúwasa Ísuni aampa'á wéwesa ánaaemba tuwínkaa'a ésa sáwí'a urówana Póro mináái iséna maanáái agaimái tuwówasa mátimakaawe.

¹ Kemá Póro maanáái agai-timúmpo isáaro. Maníkó wení imáyáafinkemba kembá aantá-waasi-i'a uwásinkena séna Ísu Káráisitín-aaí kosimátíma'mae núwo séna si'mákaiye. Kentáásí waásigon-awi'a Sósénisintafe'a súnana maanááfái wéagaiye.

² Maníkóní waási Kórinti-naopa'o méraawi isáaro. Maníkó wendé-í'a uwátínkaraisa'a Ísu Káráisiye kááísamaimo méraawi isáaro. Seyaafá'-márafákéwí Fasi'aénkó Ísu Káráisitimpá'a inaimó sewiyé kembiwiyé Maníkó wemparí'a uwátínkaraiye. Káráisiti miwiyá'á káráwiyaiwai éna kentáará'wára'á káráwiyaiye.

³ Maníkó kentáásifowawe Fasi'aénkó Ísu Káráisiye úwoi túwa'nai esarai faru wéuwatínkaayantafe'a inai súné.

⁴ Kembiwísáfé'a isámá aasiyaási Maníkómpá'á súwi súné. Maníkó Ísu Káráisitini kísausafena imáyáa éna wétuwa'nai-imba mindásafe'a Maníkómpá'á súwi súné.

⁵ Ísu Káráisiye'o kááísamaimo méraantafena Maníkó kawé'ó uwátínkáimba kempímbá óraa'ó uráintafe'a pó'a wenáái isé'a kawé'-úmai wésimatimewe.

⁶ Ísu Káráisitín-aaí simátímakaunata tirumpimbá ta'ótoke'a fasi'ámai mé'a pó'a wenáái kawé'-úmai simátíme'a

⁷ Fasi'aénkó Ísu Káráisitimo marapá'ó kumínda amu'maré'ó méraamba Ufaen-ámútánkó tími-fasi'aemba maimái ta'ótokaawe.

⁸ Fasi'átínkáfa'a iyínana póna ánaaen-kanaamo Fasi'aénkó Ísu Káráisitimo kumínda-kanaa kempímbá sáwí-aaí imba wéiniye.

⁹ Maníkó sintembó wéena wenááninko kentáásí Fasi'aénkó Ísu Káráisitinte'o kááísatínkaindasafena táántaraimba sintení'ó iwái póna miyá iniye.

Tuwín-tuwimbo uráan-aaí.

¹⁰ Kesí waásisono. Kentáásí Fasi'aénkó Ísu Káráisitini fasi'aémbá símakaintafe'a óraaka wésimatimune. Mimbórá-áái wése'a imba tuwínkaa'-é'a mimbórafímbá mé'a mimbórá-imáyáá wé'e'a mimbórá-kísáú máéro.

¹¹ Kempínkémbá moórá-ininkon-awi'a Kórówini akúmpákén-kwáásí tuwímbai tasimásimesa sésa keiyái aaisambá sésa tuwínkaa'-úmai méraawe tasimásímakaawe.

¹² Mináísánkóní áwáuma maarán-iyé. Tuwímbai sé'a Póro kentáásí óraakon-iyé sewa'á tuwímbai sé'a Ápórosi kentáásí óraakon-iyé sewa'á tuwímbai sé'a Pítáa kentáásí óraakon-iyé sewa'á tuwímbai sé'a Ísu Káráisiti kentáásí óraakon-iyé wésewe.

13 Ísu Káráísiti mimbóráwígó óraako méraifo ímba tuwínáaro. Kemá Póro ímba kembiwísáfé'a imáyáa é'a aaraa-táiyá'á pukáumne. Ímba kentáfé'a ísámai nombá maiyáafo Ísuntafe'a ísámai nombá maiyáawe.

14-15 Tuwímbai sé'a Póro kentáásí óraa'-i'lo índasafena nombá maisínkaraiye sefó sé'a sáwifa'nanka ímba nombá maitínkaraunda mindásafe'a Manikómpá'á súwi súne. Kempínkémbá ímba sáwifa'an-oyo kae'-wáásí túwí'a Kírísipasinte Káyásinte minkáé'nárai aantemba nombá maitínké'a sáwifa'-waasi ímbo nombó maitínkaraundasafe'a Manikómpá'á súwi súne.

16 Énifo moóráwígon-awi'a Sétefanasiye wení akúné nombá maitínké'a imáyáa é'a fí'owima ímba maitínkaraumne.

17 Ísu Káráísiti ímba simásimena séna nombá maitínkámae núwo simásímakaifo ásé-aii simátíma'mae núwo séna sí'mákaiye. Ísu Káráísiti aaraa-táiyá'ó pukáin-aaigoni áwáuma ímba ísáafo sé'a Káráísitin-aii afora'á simátíme'a waásiti kawé'-ímáyááfínkén-áái ímba sé'a tafísúnda-aii ímba simátímumpo afora'á Káráísitin-aii wésimatimune.

Ísumo pukáimba Manikóní fasi'aénkón-iyé-aii.

18 Sáwí'lo úmáimo méraawini aambó aráái'wáéwi Ísu Káráísiti waásisafenamo imáyáa é'namo aaraa-táiyá'ó pukáin-aaísafesa sésa úwoi-aaín-iyé wésefo Manikómpá'ó kon-ámbó aráái'waundawisa mináásísáféta séta Manikó súwa'nai í-fásí'áémbá iyésá wésune.

19 Sáwí'lo úmáimo méraawini aambó wéaraaiwaewisafena Manikón-aii aúfáífimba agaimaréna séna marapá'-wáásí kawé'-ímáyáán-iyé sen-ímáyáá tai'ásuwe'a fí'o-fi'on-ímayaa'wara'-waasiti ímáyáa maitiyuwánaumne agaimaréna siyáiyé.

20 Marapá'-tántáátáfésa kawé'-ímáyáámó owísáféna Manikó séna minímáyáá sáwísamban-iyé siyáiyé. Kawé'-ímáyááwáráwí ímba aifa'á wíyasa pósa ámáambo ísaraawi ímba aifa'á wíyasa pósa marapá'-tántáátáfésamo aaimó símae wénowi ímba aifa'á kónááwe.

21 Manikó kawé'-ímáyáá éna séna marapá'-wáásí miwítí kawé'-ímáyááfínkémbá ímba kanaa'á kesí áwáuma suwánánááwe súmbanifo imáyáa éna séna kesáásísafesa tímankúnkumbo iyawi sáwí'lo úmáimo méraampinkemba faútinkanaumne Manikó súwata minásé-áái simátímunasasa tuwímbai úwoi-aaín-iyé wésewe.

22 Yúnda'a-waasi sésa ímbo awánaanda-i'lo inatá Ísu Káráísitin-aaísafeta éraí'esa sénaumne sewasá Kíríki-waasi kawé'-ímáyáán-iyé sen-ímáyáá saafá ombánifo

23 kesáá Ísu Káráísitimo kentáásáféna imáyáa énamo pukáin-aaísa simátímunasasa Yúnda'a-waasi mináái isésa Ísu Káráísitin-aii tínaemba uwáméwasa Kíríki-waasi mináái Manikóní kawé'-ímáyááfínkén-áái isésa úwoi-aaín-iyé sewatá

24 Yúnda'a-waasífinkene fí'onkaa-waasífinkene Manikó wemparí'lo uwásínkaraiwaisa séta Manikóní kawé'-ímáyááfínkémbá Ísu Káráísiti pukáísana Manikóní fasi'aénkó sáwí'lo úmáisaamo méraundafinkenta wéfausinkaiye.

²⁵ Marapá'-wáási sésa Manikóni imáyáa úwoi-imayaan-iye sen-ímáyáágó kawé'-ímáyáágó póna waásiti kawé'-ímáyáágómbá iyáákaraiye. Waási sésa Manikó aamoisaémbá iyémó sen-ámóisaénkó waásiti fasi'aémbá iyáákaraiye.

²⁶ Kesí waásisono. Manikómó wení waási-i'ò uwátinkonka'ò máúwaini áwáuma imáyáan-oro. Kempímbá marapá'-wáási túranka'a kawé'-ímáyááwará'-wáási ímba sáwífa'a méraafo moórá-mora mé'a marapá'-wáási túranka'a fasi'aén-kwáási ímba sáwífa'a méraafo moórá-mora mé'a marapá'-wáási túranka'a túwí'ò wéron-kwaasi sáwífa'a ímba méraafo moórá-mora méraafo.

²⁷ Marapá'-wáási sésa úwoi-waasin-owe sen-kwáásifinkémbá Manikó wení waási-i'a uwátinkena marapákén-káwé'-ímáyááwará'-wáási Manikóni waási tuwánésa sésa kentáási kawé'-ímáyáá sáwísamban-iye síyantafena Manikó miyán-kwáási wempari'a uwátinkaraiye. Marapá'-wáási sésa aamoisaén-kwáásín-owe sen-kwáásifinkémbá Manikó wení waási-i'a uwátinkena marapáké-fási'aénkwará'-wáási Manikóni waási tuwánésa sésa kentáási fasi'aémbá sáwísamban-iye síyantafena Manikó miyán-kwáási wempari'a uwátinkaraiye.

²⁸ Marapá'-wáási sésa úwoi-waasin-owe sésa símai sáwí'ò uwátínkááwiye ímbo méraawiye Manikó wení waási-i'a uwátinkaraiye. Marapá'-wáási sésa óraa'-waasin-owe sen-kwáási tai'áiyantafena úwoi-waasifinkemba Manikó wempari'a uwátinkaraiye.

²⁹ Manikón-aúranka'a miwí kentúwí'a ímba mósá maráiyantafena úwoi-waasifinkemba Manikó wempari'a uwátinkaraiye.

³⁰ Manikó Ísu Káráisitinte'a kááísatinkaraisa'a méraawana póna Ísu Káráisiti kentáási kawé'-ímáyáágóni áwáu-ita Manikó uwánkaraiye. Ísu Káráisiti pukáintafena Manikó wenaúranka'a arupísesa uwásinkenasa wení waási-i'a uwásinkenasa sáwí'ò úmaisamo méraundafinkenta maisiyuwéna siyáísata méraumne.

³¹ Minááísáféna naaófá'á Manikón-ai aúfáifimba agaimaréna séna moóráwigomo kesúwí'ò mósá maránae sénamo éna ímba miyá éna Fasi'aénkón-áwí'a mósá maráino agaimaréna siyáiyé.

2

Ísu aaraa-táiyá'ó pukáin-ai.

¹ Kesí waásisono. Kentópa'ò komaéwánda Manikón-ai paápé uráin-ai kosimátimewandara'a kesúwí'a naimaé iyíwae-ai ímbo simátimewanda Manikón-ai afora'á simátimakaumne.

² Ááéma imáyáa é'a sé'a kentópa'ò komáénda ímba miyám-baaran-tantaakoni imáyáa é'a simátiménda Ísu Káráisitintafe'a imáyáa é'a kentáásáfénawe séna aaraa-táiyá'ó pukáin-ai aantemba imáyáa é'a kosimátimenaumne sé'a

³ kentópa'ò komaéwándara'a sáá'a úwana tata'á úwa'a aamoisaén-kwáási mé'a

⁴⁻⁵ aaimó simátimewandara'a Manikón-aaisafesamo érai'emo síyawini áwáuma ímba waásiti kawé'-ímáyááfinkémbán-ifo Manikóni

fasi'aémpínkémbán-iyé sé'a simátimé'a Ufaen-ámúntánkóní kísauwe fasi'aéné aráátimewana'a awánaraawe.

Manikóní kawe'-ímáyáágón-aai.

⁶ Manikóntáfé'o fasi'ámaimo méraawisafe'a kawe'-ímáyááfinkémbá kawe'-áái simátimune. Minkáwé'-ímáyáágó ímba marapá'-wáásifinkéné marapá'ó káráwiyaawimo tai'áiyawifinkemban-ifo

⁷ minkáwé'-ímáyáágó Manikómpákémbán-iyé. Manikó maramó ímbo úmakonka'a séna to'mayaa é'a ánaaemba paapé onaná miwá kawe'a úwátinkainasa ságaen-aempa'a ménaawemo siyáimba kentáásáféna séna minkáwé'-ímáyáá aúpá'á makáimba póna wérowasa

⁸ marapá'ó káráwiyaawi ímba kawe'-úmai ísaraawe. Ísaresara Fasi'aénkó fi'ora-fasi'aenkwarawimba aaraa-táiyá'á ímba tufúwana pukáisino.

⁹ Minááísáféna naaófá'á Manikón-aai aúfáifimba agaimaréna séna Manikó to'mayaa úmai wembó tirumbó ámén-kwaasi timíniye. Túrantamba ímba awánésa táá'a ímba isésa ímba imáyáa uráan-tantaa'a Manikómó to'mayaa úmakaimba timíniye agaimaréna siyáiyé.

¹⁰ Énifo Manikó wení ámútankomba ai'marówana keséta ména Manikómó to'mayaa úmakainta aráásimakaiye. Manikóní ámútanko seyaafá-tántáá'á awánéna Manikómó wenarumpin-ímáyáá énamo to'mayaa úmakaimba awánaraiye.

¹¹ Wáásimo ombá mooráwigoni imáyáa ímba wéawanaafo wení ámútanko aantemba wéawanaiye. Miyáumai Manikóní imáyáa ímba wéawanaafo wení ámútanko aantemba wéawanaiye.

¹² Manikó marapá'-wáási Manikóní ámútankomo wétimin-tantaa'a ímba kanaa'á maésa mintántáátáfésa séna sáwísamban-iyé séna marapá'-wáási Manikóní ámútankomo wétimin-tantaa'a ímba kanaa'á wéisafo Manikóní ámútankomo tirumpimbó méraiwei aantemba mintántáá'á isésa kawe-tántáá'án-iyé wésewe.

¹³ Minááísáámó wésimatimunda ímba waásiti kawe'-ímáyááfinkén-ááin-ifo Manikóní ámútanko simásímakain-aaisa wésimatimune. Manikóní ámútankomo tirumpimbó mérain-kwaasisafeta Manikóní érai'-aaisa wésimatimune.

¹⁴ Manikóní ámútankomo tirumpimbó ímbo méraiwei wemó wétimin-tantaa'a ímba kanaa'á maésa mintántáátáfésa séna sáwísamban-iyé séna marapá'-wáási Manikóní ámútankomo wétimin-tantaa'a ímba kanaa'á wéisafo Manikóní ámútankomo tirumpimbó méraiwei aantemba mintántáá'á isésa kawe-tántáá'án-iyé wésewe.

¹⁵ Manikóní ámútankomo tirumpimbó méraiwei kanaa'á seyaafá-tántáákóní áwáuma tuwínkaa'-úmai sáwí-aaiye kawe'-ááiyé wéisafo marapá'-wáási Manikóní ámútankomo tirumpimbó méraiwei tuwánésa miwítí kísaugoni áwáuma ímba wéawanaawe.

¹⁶ Naaófá'á Manikón-aai aúfáifimba agaimaréna séna Fasi'aénkómó imáyáamo wéimba ímba wéisaamba pósa ímba kanaa'á wení imáyáa arupíse wéuwankaawe agaimaréna siyáimbanifo Manikóní ámútankomo sirumpimbó méraiwaia Ísu Káráisitini imáyáasa wéisaumpo marapá'-wáási kentáási kísaugoni áwáuma ímba wéawanaawe.

3

Maníkóní kísau-waasi-taai.

¹ Kesí waásisono. Maníkóní ámútanko tirumpimbó óraa'o úmaimo mérain-kwaasimo simátimundantemba kentópa'o koméraawandara'a kembiwí ímba miyá simátimé'a Ísu Káráisitintafe'o ímbo fasi'ámaimo méron-kwaasi untáfé'a tuwíntuwe-tuwintuwe'a simátimakaumne.

² Umarambó fasi'aén-tómbá ímba tímé'o náambo tíméntemba Káráisitinqai ímba fasi'aén-ááifimbán-ifo fetóimó in-ááifinkémbá simátimakaumne. Ááema ímba kanaa'á isáantafe'a miyán-ááifinkémbá Káráisitinqai simátimakaumne. Káfé'wara'a miyá uré'a mé'a pó'a ímba kanaa'á wéisaawe.

³ Ísu Káráisitintafe'a ímba fasi'ámai imáyáa é'a marapá-tántáátáfé'a imáyáa é'a mé'a tirumbó sáwí'o wéuwatinke'o aaisambó sembá marapá-tántáátáfé'a imáyáa é'a marapá'-wáásímó méraanten-úmai miyá uráawe.

⁴ Tuwímbai Póro kentáási óraakon-iyé sewasá tuwímbai Ápórosi kentáási óraakon-iyé sembá marapá'-wáásímó méraanten-úmai miyá uráawe.

⁵ Kenkáí súwí'a mósá maré'a tuwínkaa'-úmai méraambanifo Maníkóní kísau-waasiyai aantemba úye. Fasi'aénkó Ápórosintafena séna kesí kísau mauwó séna kentáféna kesí kísau mauwó súwakai wení kísau maéwáya'a Fasi'aénkón-aaisafe'a timankúnkúmbo uráamba wení kísau-waasiyai úye.

⁶ Kísaufo'o ánáuntumbo ontembá, Fasi'aénkón-aai simátimewanana námáimo úmaimo fiyútuwáantemba Ápórosi miyáumai túwa'nai úwana Maníkómó ánáuntumbo óraa'o uwátínkáintemba wemá imáyáa timúwa'a wenáái tirumpimbá ta'ótokaawe.

⁷ Ánáuntumbo kísau fiwáiyé námáimo uwátínkáiwaiye mindárai ímba óraa'-waasiyai ofo Maníkó óraa'o uwátínkáiwai wemá óraakon-iyé.

⁸ Ánáuntumbo kísau fiwáiyé námáimo iwáiyé mimbórái'a úmai méraayamba póna Maníkó miwítí kisaugoni méyámbá timíniye.

⁹ Kesé Ápórosiye'a Maníkóní kísau-waasi úya'a kembiwí Maníkóní kísauraamba owatá miyásáámó úndasa Maníkóndésa úmpo miyán-imáyáa kenkáisáfé'a ímba omhá kembiwí wétuwinaawe. Ímbo tuwínkaa'-oráámbá isa'a wétuwinaawe. Isáaro. Kembiwí Maníkómó

in-dánkáání'a wéowe.

¹⁰ Maníkó súwa'nai úwa'a kempímbá kísau maiyáumne. Naambó onkwáásiyá'ó káráwiyaiwaimo kawé'-imáyáámó énamo áfombo fáintemba Ísu Káráisitinqai simátimakaunda áfonkaamba faitínkáfa'a kówánasa mináfónká'ó naambó owí minkísáú káráwiyoro.

¹¹ Fí'on-afomba ímba faenááfo mimbórá-áfómbó Maníkómó é'o faimakáimba mináfómbá Ísu Káráisitinqai.

¹² Mináfónká'á naambá ónááfo tuwímbaimo ésa Ísuntafesa ímbo fasi'ámaimo imáyáamo owí wááu-tantaa'a taaisané owáísané iyasa tuwímbaimo ésa Maníkóntáfésa fasi'ámaimo imáyáamo owí fasi'ámaimo wa'é'wae'o inda-tantaa'a korí-óntántáné fí'o-fí'on-ontantamba ónááwe.

¹³ Waásiti kísau ánaeemba paápé índara'a iyamó tuwímbai-tantaa'o kénamo tuwímbaimo ímbo kaintembá Ísu Káráisitimo kumíndara'a waásiti kísau paápé ínana tuwímbai-kísau tai'áinana tuwímbai-kísau úwoi wéiniye.

14 Mináfónká'ó naambó ombá fasi'ámaimo waé'wae'lo índa-tantaatamba owí miwítí kísau wérainasa miwítí kawé'-méyámbá maenááfo

15 wááu-tantaatambo owí miwítí kísau tai'áinasa minkísáúgóni méyámbá ímba maésa miwí aantemba kawé'-úmai ménaawe. Waásiti moparáwímbó káwisasamo miwí aantemba kawé'-úmaimo méraantemba miwí miyá onááwe.

16 Kembiwí ímbo tuwínkaa'-oráámbá tuwínkaa'-uráafo Maníkóni ámúntanko kentirumpimbá méraimba Maníkóni ámáán-dankaamba ombá ímááan-oro.

17 Maníkóni ámáán-damba ufaen-dámbá isa'á kembiwí mindánkáámbá owasá tuwímbaimo kembó sáwí'lo uwátínkááwa'lo méraambo éna Maníkó miwí tai'ásuwainifo ímbo tuwínkaa'-oráámbá wétuwínkaa'-owe.

18 Kentí ímáyáago karo'á simátínkáífo sé'a káráwiyoro súne. Marapá'-wáási túranka'a kawé'-ímáyááwárá'-wáásísá únemo sewí Maníkón-aúranka'a kawé'-ímáyáá iyantafesa marapákén-káwé'-ímáyáá ímba aifaráámbán-iyé seró súne.

19 Marapá'-wáási kawé'-ímáyááwémó sen-ímáyáásáféna Maníkó séna sáwí-imayaan-iyé wésiyé. Mináásáféna naaófá'á Maníkón-aii aúfáífimba agaimaréna séna

marapá'-wáási miwítí ímáyáa mósá
márááwana Maníkó sisaná miwítí
ímáyáago karo'á wésimatinkaiye
agaimaréna súwana

20 moóráfa'a agaimaréna séna
kawé'-ímáyááwémó sen-ímáyáásáféna
úwoi-imayaawe Fasi'aénkó siyáiyé
agaimaréna siyáimba

21 mindásafe'a ímba waási-tuwi'a sanaambá ma'maé iyóro. Seyaafá-tántáá'ó túwa'nai índa wéraiye.

22 Kemá Pórowe Ápórosiye Pítaawe túwa'nai ondawísá méraumne. Marawé seyaafá-tántáá'ó wéraine puwíyana'i úwoimo méraiyanai'i mindámo túwa'nai índa wéraiye. Káfé'lo wérain-tantaa'e ánaaembo paápé índa-tantaa'wara'e mindá túwa'nai índa wéraiye.

23 Kembiwí Káráisitini waási owaná Káráisiti Maníkóndén-iyé.

4

Fasi'aénkóni aantá-waasi-taai.

1 Kembiwí kentáásáfé'a ímáyáa é'a sé'a Káráisitini kísau-waasi ésa Maníkómó aúpá'lo makáimba aráátimena séna mináái simátíma'mae nóro. Minkísáúrá'á káráwiyoro siyáiwai owé-ímáyáán-oro.

2 Moóráwigoni kísaura'lo káráwiyaiwaimo sisasamó ontembá miyán-oro.

3 Maníkóni kísaura'a káráwiyaundawisafe'a kembiwíyá'ó fi'owiya'lo sé'a kawé-kísáúwá'i sáwí-kísauwa'iyó sé'lo sembá ímba óraa'-imayaa é'a kesí káusafé'a ímba awáné'a kawé-kísáúwá'i sáwí-kísauwa'iyó súne.

4 Kesirumpinkén-ímáyáágómó séna kawé'-aantemba uráanemo sínda kawé-kísáúwá'i sáwí-kísauwa'iyó-aii ímba kendén-ifo Fasi'aénkóndé póna wésuwaniye.

5 Mindásafe'a Fasi'aénkómó siyáin-kanaamo ímbo tiyáindara'a ímbo tuwináaro. Fasi'aénkómbó amu'makéwana kumíndara'a kumeupá'ó áwi yokaimba sára'a maréna waásiti imáyáa afora'á makéna seyaafá'-wáási miwítí kísausafena tuwinéna túwí'a mósá maráiniye.

6 Kesí waásisono. Arupíse iyantafe'a simátimakaunda-aaí Ápórosiye kesé'o siyáunda ímbo kerái aantembanifo seyaafá'-wáásisáfé'wara'a siyáumne. Manikón-aaí aúfái-wandaafimba agaimarésa siyáantemba miyán-oro. Moórá-oraakon-awi'a maimaé iyé'a moórá-oraakon-awi'a símai sáwí'a ombá kentúma maimaé'o wéiyomba miyá ímbo oráámbá wéowe.

7 Kembiwí ímbo iyáákaraawin-oyo miyámó

on-kwáási-í'a Manikó uwátinkariye. Manikó miyán-kwáási-í'a uwátinkaraifo kentúma ímbo maimaé iyé'a sé'a kesáá keyáárikata miyán-kwáásísá méraumne ímbo seró.

8 Kembiwímó maaran-ááimó sembá karo'á sé'a kawé'-wáási-í'a úmaisa méraumne. Ímbo Ápórosiye Póroe'a simásimakaayan-imayaafinkemban-ifo kentáási imáyáafinkenta Manikóni imáyáa iséta mindáraisá iyáákaraumne karo'á wésewe. Kembiwímó iyáákaraankakaa keráiwará'á miyáumaiyai iyáákauyaisino. Sáwí-tantaakomba iyáákaiwae sé'o súnda ímbo iyáákaraawe.

9 Imáyáamo únda Manikó wení aantá-waasisa seyaafá'-wáási tínaaempata sínkarainta títkamowasamo púwón-kwaasimo waási túranka'o móttinkesamo títkamontemba wíyómpaken-kisau-waasi túranka'e waási túranka'e Manikó kentáá miyá uwásinkariye-imayaa wéune.

10 Ísu Káráisitín-aaímo simátimundasafesasa sésa sáwí-imayaawara'-waasin-owe wésefo kembiwí kesafé'a sé'a Ísu Káráisitiye kááísamaisa méta kawé'-imáyááwára'-wáásísá úne wésewe. Kesáá aamoisaén-kwáásísá úna'a kembiwí kesafé sé'a fasi'aén-kwáásísá úne-imayaa owí pó'a kentúwí'a maimaé iyé'a kesúwíta wétuwaawe.

11 Manikóni kísau maimaéta wénundasa ááéwe káfé'e nontáfénawe tóntáfénawe sáái taisatá ímbo naambá makéta ímbo kawé'-únánkwátói makáunasasa sínkamowata

12 tómbá ímbo úwoi máéndasafeta óraa-kisau maéta óntamba máúnasasa símaimo sáwí'o uwásínkáanta Manikó kawé'á uwátinkainiye-aaí simátimunasasa sáwí'o uwásínkáanta fasi'ámai méta ímbo ifátuwaunasasa

13 kentáá súwí'a kumínkwae sésa karo'-ááimó sembá anondáá kawé'-áái simátimunasasa ááéwe káfé'e kentáásáfésa sésa ofaiyáán-kwáásín-oyo miwí táái ímbo isáaro wésewe.

14 Kesí iyámpóisone sé'o imáyáamo úndawi táako péé sína'a isé'a kawé'ó iyantafe'a maanáúfái wéagaumne.

15 Káráisitini waási owasá sáwífa'nanka Ísu Káráisitín-aaí simátimémba ímbo sáwífa'nanka kentifoísái méraafo aifa'á Káráisitín-aaí simátimewana'a Káráisitiye'o kááísamai méraantafe'a keyáá kentifomá úne.

16 Mindásafe'a wa'wisé sé'a kemó úndantemba miyán-oro súne.

17 Mindásafe'a moóráwigomba Tímótimba ai'maráanana kentópa'a wémena wíniye. Wemá Fasi'aénkóe'a kááísamai méraiwai ímbo siyuwéna fasi'ámai ména kesááninkaambo uráiwai wen-imáyáá úndawi kempá'á wéna Ísu Káráisitín-aúranka'o méraunda-aaíye Manikóni waási naaó'-nao'o

méraawi simátimunda-aiye kosimátimena kemó méraundanten-úmai méraaro-ai kosimátiminye.

¹⁸ Kempínkémbá tuwímbai sésa Póro úwoi aúfáifinken-ai wésifo kentáá aaimó simásimindasafenasa ímba tíniye sembá kentúma maimaé wéiyowe.

¹⁹ Énifo Fasi'aénkómó ewémó sína'o é'a káríka'a kentópa'a wé'a túmo maimaé íyówi siyáan-ai aantentafe'a ímba kónaumpo miwítí fasi'aémbá Maníkómpákéná'íyo awánaandasafe'a kónaumne.

²⁰ Maníkómó kentáará'ó káráwiyaimba maarán-iyé. Ímba aaisáféna aantemba káráwiyaifo Maníkóni fasi'aénká'ó méraawi miwíyá'á káráwiyaíye. Mindásafe'a Maníkóni fasi'aénká'á méraa ína Maníkóni fasi'aénká'á méraao sé'a kotuwánanumne.

²¹ Imáyáan-oro. Kembiwí'á'ó ímbo kuráandara'o sáwí-imayaamo tuwé'o kawé'-úmaimo méwa'a ken-ímáyáá é'a faru úmaisa koménaumne. Ímbo miyámó uréwa'o é'a fasi'ámai arupíse kouwátinkanumne. Mindásafe'a imáyáan-oro.

5

Afowán-awaainimbo maiyáin-ai.

¹ Kempínkémbá moóráwigo óraa-sawí'a éna afowán-awaainimba maiyáíye sewa'á isáúmne. Kembiwí Maníkóni waási miyá-sáwí'ó uráiwaintafe'a étuwaao ímba sewaná úwoi miyá ímbánifo waántáwankoni aambó arááíwáéwi ímba miyá ésa miyámó owísáfésa sáwí-meyamba maenááwe wésewe.

² Kempímbá moóráwigo ména óraa-sawí'a wéisa'a kawé'á úmaisa méraumne karo'á sé'a kentúma maimaé wéiyofó sáwí'ó uráin-kwaasisafena kentirunkómó umbaimó táina'a minkwáási ai'mátuwaaro.

³ Kemó kentópa'o komékaa minóráá-sáwí'ó uráiwaimba aafimbá maenké'a sáwí'a wéíye súsina. Kemá némpa'a mé'a kesí imáyáago kentópa'a wérisa'a misáwí'ó uráiwaimba é'a aafimbá maiyánkaraumne.

⁴ Túwaandu íyampimba kesí imáyáago kentópa'a wérainana Fasi'aénkó Ísuni fasi'aémbá kembiwísé'ó wéraintafe'a misáwí'ó uráiwaimba aafimbá maénkáaro.

⁵ Maníkóni waási káráwiyaampinkemba ai'mátuwenana waántáwanko umbai-tántáá'á amínana sáwí-amba tuwáinana Fasi'aénkó Ísumo kumíndara'a wembá aiyáindasafe'a miyá é'a aafimbá maenké'a aúwáaro.

⁶ Kawé'á úmaisa méraumne sé'a makáawanamo moórá-kisaamo kawáá'énamo ímbá seyaafá-kísááfá'ó wété intembá kempímbá moóráwigo miyáumai sáwí'ó índawi kempímbá tifó sé'a ai'mátuwaaro.

⁷ Tiyótaimo

í-tánón-kánaámó tóso ésa Yúndaa-waasi tómbó intóráin-tantaa'a tuwésa aú-tomba marésa sipísipi-araa'a tufú'mai wénaawe. Miyáumai Ísu Káráísiti kentáásáfénawe séna pukáimba pó'a aú'í'a úmai mé'a mindásafe'a misáwí'ó uráimba tuwé'a kawé'-úmai méraaro.

⁸ Sáwí'ó é'a sáwí-tantaatafe'a ímba aamoí é'a kawé-tántáátáfé'a érai'-aaisafe aantemba aamoín-oro.

⁹ Ááema moórá-aufai agaimái simátimé'a sé'a

aare-úméné waai-úménémó owísé'a ímba méraaro siyáunda

10 minááímó siyáunda Maníkóní waásifinkembo miyámó owísé'a ímba méraaro siyáumne. Waántáwankon-imayaamo on-kwáásí aare-úméné waai-úméné fi'o-fi'on-tantaa'-umene túrande-urande ésa marapá-tántáátáfésa aamoí ésa ímba Manikóntáfésa aamoí ésa miyámó on-kwáásísáfé'a ímba sé'a Maníkóní waásifakewimo miyámó isáfé'a siyáumne. Waántáwankon-imayaamo on-kwáásí seyaafá'-márafá'ó méraamba ímba tiyuwé'a miwísé'a úwoi méraaro.

11 Énifo agaimakáunda-aaigoni áwáuma maarán-iyé. Moóráwigo Ísuni waási úne siwái aare-úméné fi'o-fi'on-tantaa'-umene aúrande-urande éna marapá-tántáátáféna aamoí éna Manikóntáféna ímba aamoí éna símai túwí'a sáwí'o uwátinkena uwóí'o on-dómbá néna uwóí'o owísé'a ímba mé'a wesé'a ímba tómbá naaró. Agaimakáunda-aaigoni áwáuma miyán-ááísáfé'a siyáumne.

12-13 Ímbo Manikómpá'ó tiyáawi kemá ímba aafimbá maitinkánaumpo Manikó aafimbó maitinkáinda mindá wendén-iyé. Kempínkémbá Maníkóní waási sáwí'o uráawi aafimbá maitinkáaro. Kempínkémbá moóráwigo misáwí'ó uráindawimba ai'mátuwaaro.

6

Fasi'aénkóní waásifimbo umbai-tántáá'ó wérainda arupíse uwátinkáaromo siyáin-ai.

1 Moórá-aaimo sáwí'o ombá simátíménda isáaro. Kempínkémbá tuwímbai sáwí'o ombá ímbo waántáwankon-imayaamo on-kwáásífá'á mátinkare'a aafimbó maitinkáamba sáwí'a wéfo Maníkóní waási óraa'-waasiya'a mátinkare'a símai arupíse oro.

2 Ánaaemba Maníkóní waási óraa'-waasi-i'a ésa seyaafá'-márafákén-kwáásí táái isésa kawe-kísáúwé sáwí-kisauwe sésa tuwínkaa'-ésa ánaaemba miyá ónááfo káfé'a kári'-aai kanaa'á símai arupíse oro.

3 Ánaaemba wíyómpaken-kisau-waasi-taaimo isáiyamba mindá óraa-tantaa'an-ifo marapá'ó méraan-kwaasi-taaimo arupísemo iyamba mindá kári-tantaa'an-iyé.

4 Moórá-tantaa'o arupísemo ónae sé'o é'a Maníkóní waásifimbo túwí'o ímbo wérainda-waasisafe'a arupíse uwásínkáaro ímba sé'a túwí'o wéraindawisafe'a arupíse uwásínkáaro seró.

5 Sáwí'a úne sé'a misáwí'ó ombá ifátuwe'a kawe'ó iyantafe'a maanáái agáúmne. Kembiwí sé'a kawe'-ímáyááwárá'-wáásísá úne sembánifo ímba aái isámai arupíse wéuwatinkaafó

6 Ísu Káráisitín-aaifafesamo ímbo tímankúnkúmbo iyawiya'a mátinke'a sé'a moórá-ai arupíse uwásínkáaro sé'o ombá mindá sáwí'an-iyé.

7 Waántáwankon-imayaamo on-kwáásíyá'ó mátinke'a aafimbá maitinkáamba sáwí'a é'a Maníkóní aambá ímba kawe'-úmai wéaraaiwaewe sune. Kentí óraa'-waasimo isátinkaiyan-aaigomo éna ayááímó úwoimo wénda mindá kárika'a sáwí'an-ifo Manikó waántáwankon-imayaamo on-kwáásífá'ó aafimbó maitinkáamba mindá óraa-sawí'an-iyé.

8 Miyámó ombá Maníkóní waási kentífá'awaawi sáwí'a uwátinke'a kentúwí'wara'a sáwí'a wéowe.

⁹ Sáwí'o owímó Maníkómó káráwiyai'pa'o ímbo wíyantemba wéowe. Karo'ímáyáá ímba é'a simátimunda-aai isáaro. Aare-úméné waai-úméné ésa marapá-tántáátáfésa aamoí wéesa Manikóntáfésa ímba aamoí ésa waai keiyái kesuwaainíné sewasá kesuwaai'é sésa sáwí'a úmae nówasa aaré miyáumai keiyái sáwí'a úmae wénesa

¹⁰ umémbó ombá túraniyamba ésa uwóí'o on-dómbá nésa uwóí'a ésa símai túwí'a sáwí'a uwátinkesa wétinkamesa umémbá ésa miyámó on-kwáási Maníkómó káráwiyai'pa'a ímba kónááwe.

¹¹ Kempínkémbá tuwímbai miyámó uráan-kwaasiyaani'a wéofó kentáásí Manikóní ámútanko Fasi'aénkó Ísu Káráisitini fasi'aéntámbá misáwítántáá'á maitiyuwéna Manikóndé-i'a uwátinkena wenaúranka'a arupíse uwátínkaraiye.

Túsamba Fasi'aénkóní kisaumo maíyan-ai.

¹² Kempínkémbá tuwímbai sé'a seyaafá-tántáá'ó úndasa kanaán-iyé sefó kemá sé'a tuwímbai-tantaa'ó ombá ímba kawé'á wéuwatinkaiye sé'a moórá-aai seyaafá-tántáá'ó únda kanaán-ifo tuwímbai-tantaa'ó únda miwá kembá ta'ótoraindasafe'a a'áo sùne.

¹³ Tónkó tirumpimbó kumíndasafena isaná tirunkó tómbó náíndasafena ímbá póna Manikó minkáé-tántáá'á tai'ásuwainiye. Miyá ínifo túwawaatafesamo ímáýáamo ombá maarán-iyé. Túwawaatamba ímba aare-úmémbó íyambanifo mintúwáwáátámbá Fasi'aénkóní kísau máero. Miyámó íyantafena Fasi'aénkó túwawaaka'a wétuwa'nai-iyé.

¹⁴ Manikó Ísumbo pukáimpinkembo íyáfasinankaraintemba wení fasi'aéntámbá kentáá súwawaa'a íyáfasisinkainiye.

¹⁵ Kentúwawaa'a Káráísiti aiyayaankaamba ímbá pó'a sáwí-anka'o nínda-inimba ímba maíyé'a mimbórá-túmá ma'mái méraaro.

¹⁶ Moóráwigo sáwí-anka'o nínda-ininkoe'a méraimba mimbórá-túmá ma'mái méraaye. Míndásafena naaófá'á Manikón-aai aúfáifimba agaimaréna séna minkáé'nárai mimbórá-túmá ma'mái méraaye agaimaréna siyáiyé.

¹⁷ Énifo Fasi'aénkóe'o kááísamaimo méraiwai wení ámútanko wesé'a méraisana mimbóráí'a úmai méraiyé.

¹⁸ Aare-úméné waai-úméné mó ombá tínaaemba uwáméro. Fí'o-fi'on-tantaa'ó sáwí'o wéomba túgo ímba sáwí'a wéífo aare-úmémbó wéomba túgo sáwí'a wéíye.

¹⁹ Manikó wení ámútankomba ai'marówana kentirumpimbá kumbérimba póna kentúma Ufaen-ámútánkóní naambó wérimba é'a ísaraawe. Kentúma Manikóndé isa'á kesúma kendésáámá póta sirááimo táínda-i'a úwoi ónaumne ímba seró.

²⁰ Ísu Káráísiti kembiwisáfénawe sénamo pukáimba mimbéyámbá kembiwí wendén-fo marapá'ó méraamba Manikón-áwí'a óraa'a úmae iyóro.

1 Tuwímbai-aaimo agaimáímo sísai uráan-aaisafe'a simátimune. Awá'wáásí aaré ímba maésa úwoimo mérai'yamba mindá kawe'án-iyé.

2 Énifo kembiwí úwoi waásifimbo méraawi aare-úméné waai-úméné óraa'lo ompimbá méraantafe'a umémbá únafó sé'a aaré maíyasa waai maíyambo íyamba mindá kawe'án-iyé.

3 Waaigó wenáúma ímba ta'ótorainifo mindá awaainínkóndé isaná awaainínkó wenáúma ímba ta'ótorainifo awaainínkóndé isaná miyáumai wewawá'nai wewawá'nai úmai méyaaye.

4 Awaainínkó wenáúma ímba we káráwiyaifo awaainínkó káráwisana awaainínkó wenáúma awaainínkó káráwiyaie.

5 Ímba aambá faiyésarai énifo kanaán-iyé sésarai Manikóntáfésarai imáyáa ésarai inái símaesarai íyantafesarai kári-kanaa saagáyááye. Minkánáa tai'áinasarai mimbóráfimbá kouwé'mai méyaaye. Ímba kanaa'á kentúra'a káráwiywana ayáátáaka'a nénka'a méyana kawe'ó úmimo méraiya-fasi'aemba tai'áinana waántawanko sáwí'a íwae séna tafisifó sé'a simátimundantemba miyán-oro.

6 Minááísáfé'a ímba fasi'ámai simátimé'a sé'a miyán-oro sé'a miyán-ááísáfé'lo sísai omba simátimé'a sé'a miyámó íyamba kawe'án-iyé súné.

7 Kemó aaré ímbo makáundantemba seyaafá'nánká miyámó íyamba siráái wétaiye. Énifo ímbo miyámó íyamba Manikó miyám-baaran-tantaakoni fasi'aembá wétimiye.

8 Simátiménda awá'wáásíyé keto'-íniné ísáaro. Kemó úndantemba miyámó íyamba kawe'án-iyé.

9 Énifo ímbo kanaa'ó kentúra'lo káráwiye'lo é'a aaré maíyasa waai maíyamba ónááwe. Aaré maíyasa waai maíyambo íyamba mindá ímba sáwí'an-ifo úwoimo mésamo aaré maénae-imayaamo óraa'a únafó sé'a aaré maíyasa waai maíyambo íyamba kanaán-iyé.

10 Aaré máéwasa waai máémbo owí simátimé'a súné. Ímba kesí imáyáfinkemban-ifo Fasi'aénkóni imáyáfinkemba simátimune. Aaregó awaainínkómbá ímba auwéna kóino.

11 Énifo awaainínkómbó auwénamo éna fi'omba ímba waai máino. Ímbo miyámó énamo éna kouweréna awaainínkómpá'a tíno. Waaí ímba kentuwaainintómbá ti'mátuwaaro.

12 Moórá-aaimo simátiménda Fasi'aénkó simátimiyo ímba siyáifo kemá simátimune. Keákwákómó ékai awaainínkó Manikón-aaisafena amankúnkúmba isaná awaainínkó ímba miyá in-ínkó awaainínkóntáféna esé'a mérayae sínanamo éna ímba ai'mátuwaano.

13 Énifo awaainínkó Manikón-aaisafena amankúnkúmba isaná awaainínkó ímba miyá iwáí awaainínkóntáféna esé'a mérayae sínanamo éna ímba ai'mátuwaano.

14 Waaigó Manikón-aaisafena ímba amankúnkúmba iwáí awaainínkó Manikón-aaisafena amankúnkúmba in-ínkóe'a taankarótámai méraintafena Manikó séna awaainínkó isaná póna kanaán-iyé wésiye. Aaregó Manikón-aaisafena ímba amankúnkúmba in-ínkó awaainínkó Manikón-aaisafena amankúnkúmba iwáíye'a taankarótámai méraintafena Manikó

séna awaainínkó isaná póna kanaán-iyé wésiye. Ímbo miyámó inkakaa miwítí iyámpói Maníkóní waásiti iyámpóíyaamba ímba owaisinó. Énifo miwísáféna Maníkó séna kesí waásiti iyámpóíyaamban-owe séna kanaán-iyé wésiye.

¹⁵ Keákwakómó ombá awaaikó Maníkón-aaisafena amankúnkúmba isaná awaainínkó ímba miyá isaná awaainínkó amankúnkúmba isaná awaaikó ímba miyámó ombá auwé'a kónae séna miyá íyamba kanaa'á wété ónááwe. Maníkón-aaisafesa timankúnkúmba owí owasá ímba miyámó owíyé ímba kááisamai méraamba pósa wété íyamba kanaán-iyé. Maníkó faru úmai méraiyantafena táántaraimba pósa auwé'a kónae sésamo ésa kanaán-iyé.

¹⁶ Aaré isáaro. Enawaaikómbá áwa'nai inanawá Maníkón-aaisafena amankúnkúna íni ína ínío. Mináái ímba ísaraawe. Énifo waaí isáaro. Enawaainínkómbá áwa'nai inanawá Maníkón-aaisafena amankúnkúna íni ína ínío. Ímba ísaraawe. Mindásafe'a ímba ááema tuwé'a wété oro.

Maníkó wení waási-i'ò uwátínkarainka'ò méraanten-úmai méraaromo siyáin-ai.

¹⁷ Maníkó seyaafá'-wáásí tínkámae kuráimba wení waási-i'ò uwátínkarainka'ò méraanten-úmai miyáumai méraaro. Maníkóní waási naaó'-nao'a méraan-kwaasi mináái simátimune.

¹⁸ Maníkómó wení waási-i'ò uwátínkarainka'ò mé'ò Yúndaa-waasi kentúmo kárámai araenáembo owasamó fi'onkaa-waasi kentúmo ímbo kárámai araenáembo owasamó ombá mindá kanaán-ifo úwoi miyá é'a fi'onkwaasi-i'a ónae ímba sé'a méraaro.

¹⁹ Túmo kárámaimo araenáembo owasá ímbo túmo kárámaimo araenáembo owasá ombá ímba óraa-tantaa'an-ifo Maníkón-aaimo taawiyafésamo méraamba óraa-tantaa'an-iyé.

²⁰ Maníkómó wení waási-i'ò uwátínkarainka'a méraanten-úmai miyáumai méraaro.

²¹ Maníkómó wení waási-i'ò uwátínkarainka'a kembiwí méyámbakaawiti wayó-kísáúmó maiyáawimo ombá ímba óraa'-imayaa ombánifo minkísáúmó túwén-ambo wéraina'ò é'a tuwánaáwe.

²² Fasi'aénkómó wení waási-i'ò uwátínkarainka'a kembiwí méyámbakaawiti wayó-kísáúmó maiyáawimo é'a Fasi'aénkóe'a kááisamai mére'a tu'makákáámbá méraawe. Énifo Fasi'aénkómó wení waási-i'ò uwátínkarainka'a úwoimo tu'maká'ó méraawimo é'a Ísu Káráisiti méyámbakaisa'a wení wayó'-wáásín-owe.

²³ Ísu Káráisiti pukáimba kentáféna mimbéyámbá uráisa'a wení waási-i'a uráamba pó'a kentí imáyáa ta'ótoranae síya'ò é'a a'áo seró.

²⁴ Maníkómó wení waási-i'ò uwátínkarainka'ò méraanten-úmai Maníkóe'a kááisamai méraaro.

Awá'-wáásí táái.

²⁵ Awá'-wáásísáféna Fasi'aénkó ímba fasi'aén-áái simásimakaisa'a kesí imáyáfinkemba súne. Fasi'aénkó arumbá uwásínkáintafe'a súnda-ai pó'a kawé'-ááiyémó síyantafe'a simátimune.

²⁶ Umbai-tántáá'ó wéraintafe'a imáyáa é'a sumpo méraantemba miyáumai méraaro. Miyámó íyamba kawé'an-iyé.

²⁷ Aaremó makáawi ti'mátuwanae ímba síyasa aaremó ímbo makáawi aaré maénae ímba seró.

28 Ēnifo aaremó maíyambo é'a ímba aoisaambá ónááwe. Inaamarúmo waaímó maíyambo é'a ímba aoisaambá ónááwe. Aaré maíyasa waaí maíyambo íyamba marapá'ó méraan-umbai-tantaa'a wéraimba mindá imáyáa é'a miyán-oyo sé'a aaré ímba maíyasa waaí ímba maíyambo íyamba kawé'án-íye sùne.

29 Kesí waásisono ísáaro. Maníkómó siyáin-kanaa ampáánk'á tai'áínifo aaremó makáawi miwítí umbai-tántáátáfésa ímba óraa'-imayaa ésa aaremó ímbo makáawimo mésamo Maníkóní kisausafesamo imáyáa ésamo méraantemba miyán-oro.

30 Tirunkómó umbaimó taiwái mindásafe aantemba ímba imáyáa ésa tirunkómó ímbo umbaimó taiwái mésamo Maníkóní kisausafesamo imáyáa ésamo méraantemba miyán-oro. Tirunkómó aamoimó iwái mindásafe aantemba ímba imáyáa ésa tirunkómó ímbo aamoimó iwái mésamo Maníkóní kisausafesamo imáyáa ésamo méraantemba miyán-oro. Óntamo méyánowi mindásafe aantemba ímba imáyáa ésa óntamo ímbo méyánowi mésamo Maníkóní kisausafesamo imáyáa ésamo méraantemba miyán-oro.

31 Marapá-tántáá'ó méyánowi mindásafe aantemba ímba imáyáa ésa miyán-kisáúmó ímbo máéwi mésamo Maníkóní kisausafesamo imáyáa ésamo méraantemba miyán-oro. Marapá'ó méraan-kwaasimo máén-kisau tai'áínda pó'a sùnda-aaí marapá'ó wérain-tantaatafena ímba aifaráán-tántáá'án-íye seró.

32 Marapá-tántáátáfé'ó ímbo óraa'-imayaamo ombá siráái wétaiye. Awá'-wáásí Fasi'aénkóní kisausafesa imáyáa ésa Fasi'aénkómó aamoimó intembá wéfofo

33 aarewáráwí marapá-tántáátáfésa imáyáa ésa tuwaainíntómbó aamoimó íyan-kisau máéwana

34 kae'-ímáyáágó wétafisiye. Ímbo waaímó maiyéwiye awá'-ínáámárúwé Fasi'aénkóní kisausafesa imáyáa ésa sésa súwawaa'e imáyáawe Fasi'aénkómbá aménae sefó waiwárá'-ínímbá marapá-tántáátáfésa imáyáa ésa tuwaaí'waimbá aamoi íwae sésa miyán-kisáú wémaewe.

35 Aaré ímba maíyasa waaí ímba maíyamba oró-áái ímba sùmpo túwa'nai onda-áái simátimé'a kawé'-úmai méraiyantafe'a mináái simátimé'a Fasi'aénkóntáfé'a imáyáa é'a wení kisau aantembo maiyantafe'a mináái wésimatimune.

36 Moóráwigomo aaré maénae sénamo aaimó tarímakenamo éna ánaeemba wentáfénamo maénae-imayaa óraa'a énamo séna ímba kawé'-úmai méraumpo maénaemo síndamo seyaafá-tántáá'ó kanaamó ínanamo éna úwoi máíníye. Maíndamo éna kanaán-íye.

37 Moóráwigomo aaremó maénae sénamo aaimó tarímakenamo éna wení imáyáamo fasi'ámáimo énamo wenáúra'o káráwiyenamo séna ímba maénaumpo úwoi méníye sínanamó seyaafá-tántáá'ó kanaamó ínanamo éna miyámó énamo ímbo maínda kawé'án-íye.

38 Miyáumai moóráwigomo aaremó aaí tarímakenamo maínda kawé'án-ífo moóráwigomo aaremó aaí tarímakenamo ímbo maínda áfááraumai kawé'án-íye.

³⁹ Ámáánko sɛna keákúkómó ɛsarai awaaikómó méraindara'a kááisamai méraiñana awaaikó puwínana waaisáfɛnamo ankáinana Fasi'aénkóni waásiya'-aantemba wíno.

⁴⁰ Ɛnifo imáyáa ɛ'a ímbo waaimó maénamo úwoimo mérainda arunkó kawɛ'á ínana mérainiye. Maníkóni ámúntanko minááísáfɛna mimbórá-áái wésiye-imayaa úne.

8

Pói tufú'mai karo-fási'áénkómbó ámén-ai.

¹ Agaimái sísai ɛ'a sé'a póimo wétufu'nesamo tuwímbai-ama'o kárámaimo waántá-taerera'o marésamo tuwímbaimo maaketimó máráamba minám'á méyámba'maimo naandasá kanaawá'iyó-aaimo sísai ɛ'o sen-áái simátíménda ísáaro.

Miyám-baarankoni áwáuma awánasaraundasa póta miyásá ónae-ai ááema ímbo seró. Miyámó ombó ɛ'a kentúma maimaé iyófo waásimo tirumbó tímémbo wétuwa'nai-omba mindá kawɛ'án-iyɛ.

² Tuwímbaimo moórá-tantaatafesa imáyáamo ɛsamo sésamo ɛ'a awánasaraumnemo siyawí ímbo kanaa'á awánasaraafo

³ Maníkómbó tirumbó áméwanamo ímbá Maníkó miwí tuwánasaraiye.

⁴ Mináái imáyáa ɛ'a aneka'-áái póimo tufú'nésamo tuwímbai-ama'o kárámaimo waántá-taerera'o marésamo tuwímbaimo maaketimó wémaraamba minám'á méyámba'maimo náíyan-aaimo sendá ísáaro. Waántá-waasi ímbo fasi'aénkwárá'-wáásín-oyo mimbóráwígó fasi'aénkwáráwí Maníkó iyé-ááisá ísaraumnɛ.

⁵ Wíyómpa'e marap'á ɛ sáwífa-tantaa'a wéraisasa tuwímbai sésa kentáási fasi'aénkwáráwí ména kenká'á káráwiyaiye sewaná miyámó sen-tántáá'á sáwífa'a wéraifo

⁶ kesáá mimbóráwígóntáféta séta kentáási Maníkó ɛna kentáásifowa iyésá súne. Seyaafá-tántáá'á úmakaimba póta wenáwí'a mósá maréta wení waási-i'o úndasafeta méraumnɛ. Mimbórá-Fási'áénkó méraimba Ísu Káráisiti póna Manikómó siyáintemba seyaafá-tántáá'ó uráimba wení fasi'aénkáta méraumnɛ. Miyáumai waántá-waasi ímbo fasi'aénkwárá'-wáási owé-áái ísaraumnɛ.

⁷ Minááísá ísaraumpo seyaafá'nánká ímbo ísaraawe. Tuwímbai pói tufú'mai wénesa waántá-waasi-imayaa ɛsa tímé'ómbanifo Manikómp'á'ó tiyáanka'a ááéraan-imayaa paai ɛsa waántá-waasi tímém-poiman-iyɛ sésa mimpóimó wénaamba tirumpin-ímáyáágómó sáwí'a owémó sintembá ɛsa sésa mimpóimá ímbo naaráámbá náúmne wésewe.

⁸ Mintómbó ímbo néta nétaamo úndasa Maníkó ímbo imáyáa ɛna náúndasafenasa aamoí uwásinkenasa ímbo náúndasafenasa aamoí uwásinkenasa ímbo miyá wéiye.

⁹ Waántá-waasi tímém-poimo né'o ímbo né'o ombá mindá kanaán-ifo Manikóntáfésa ímbo fasi'ámaimo méraawi tuwánésa kembiwímó ontembá miyá ɛsa miwí tirumpin-ímáyáágómó sáwí'a owémó sintembá miyá ofó sé'a káráwiyoro.

10 Kemiwí sé'a waántá-waasi ímba fasi'aénkwáráwí ombá pó'a tímém-poimo úwoimo wénaunda kanaán-iyemo sen-kwáási waántá-waasiti áamándaumpa'o tómbó naambó ésa Manikóntáfésamo ímbo fasi'aawí tuwánésa sésa keséta mintómbá nánaumnemo sé samo wénaamba tirumpinkén-ímáyáagómó sáwí'a owémó sintembá wéowe.

11 Miyáumai mintómbó náunda kanaán-iyé wéseмба mindá Manikóntáfésamo ímbo fasi'ámaimo méraawi sáwí'a wéuwatinkaawe. Ísu Káráisiti miwísáfénawe séna pukáiwai kentifá'awaawi sáwí'a uwátinkááwasa sáwí-amba wéaraaiwaewe.

12 Kentifá'awaawi sáwí'a uwátinke'la miwímó ímbo fasi'ámaimo méraan-ímayaa sáwí'o uwátinkáamba Káráisitimba sáwí'a wéuwankaawe.

13 Kemá Póro súne. Waántá-waasi tímém-poimo naanasá kesifá'awaisai suwánésa sáwí-amba arááíwáéfo sé'o ama'ó ímbo naanasá suwánésa misáwí-ámbá ímba arááíwaenaawe.

9

Póro aantá-kisau wémaena méyámbá ímbo maiyáin-aaí.

1 Waási kembá ímba wéta'otoraafó Manikó kesáái simátiminkwae séna aantá-waasi-i'a uwásínkaraiwai é'a súrantaмба kentáásí Fasi'aénkó Ísumba awané'la wení kísau kempímbá komaéwánda suwáné'la Manikón-aaisafe'la timankúnkúmba uráamba mindá kesí kisaugoni áwáuma paápé uráíye.

2 Tuwímbai kentáfésa sésa ímba Fasi'aénkóni aantá-waasin-ifo úwoi-waasin-iyé sewa'la kemiwí ímba kanaa'á miyán-áái wésewe. Fasi'aénkó sí'marówa'la kemiwí wenáái kosimátimewana'la timankúnkúmba uráafo mindásafe'la ímáyaá é'la kentáfé'la sé'la

érai'la Fasi'aénkóni aantá-waasin-iyé seró.

3 Tuwímbai kempínkémbá kentáfé'la sé'la Fasi'aénkón-aaí simátiminkwae séna ímba ai'mákaiwain-iyé sembá maarán-áái anondáá simátimune.

4 Ásé-aaí kosimátimewandara'la tómbó ímbo méyámbare'lo úwoimo naráundarakaa kanaán-uráisino.

5 Fasi'aénkóni aantá-waasiye Fasi'aénkón-áfá'awaawiye Pítaawe tuwaainíntómbó tí'maesamo ásé-aaímo kosimátíma'mae nóntemba kemó kesuwaainímbó áí'mae'lo ásé-aaímo kosimátíme'lo kentí tómbó úwoimo naráundarakaa kanaán-uráisino.

6 Tuwímbai ásé-aaí kosimátímakaamba tómbó méyámba'mai náiyantafesa ímba kísau wémauwa'la tómbá úwoi tímúwasa naráafo Páánápásiye kenkáisáfé aantemba ímáyaá é'la sé'la tómbó náiyantafesarai kísau wémaesarai óntamba maiyésarai tómbá wémandaaye-ímayaa ombá mindá sáwí-imayaa wéowe.

7 Maarán-áái ímáyaan-oro. I-wáási miwímó kisaumo máénkakemba ímba tómbá méyámba'mai wénaafo miwítí óraakomo tímín-tomba wénaawe. Kisaumo owí minkísáúfákén-tómbá wénaawe. Póimo awiyówi mimpóíma tufú'mai úwoi wénaawe. Miyáumai kisaumo wémaewi méyámbá wémaewe.

8 Mináái waásiti ímáyaafinken-aaí simátimumpo Manikón-aaí aúfái-wandaafimba miyán-ááímó wéraimba simátíménda ísáaro.

9 Manikó Mósesembo simámakain-amaamba agaimaréna séna

waásiti tómbá wíti-aramba áxima piyíndasafena purumakagón-áísamai támai mapándáampa úmai áxima fitúwáínka'a purumakagón-óika'a ímba kárá'umakewana úwoi ména tuwímbai náíniye

siyáimba minkísáúgóni méyámbá póna mintómbá tuwímbai úwoi náíniye. Maníkó ímba purumakasáfénawe séna mináái agauwó siyáifo

10 kentáásáfénawara'a mináái siyáiyé. Kísaumo owí mifákén-tómbá nánaumne-imayaa ésa wémaewe. Námáimo owí minkísáúfákén-tómbá nánaumne-imayaa ésa wéowe.

11 Miyáumai kempímbá Maníkón-aii kosimátímakaundasa pó'a tóné tuwímbai-tantaa'emo úwoimo simíyanta kawé'an-iyé.

12 Kentáásínaaemba tuwímbai kempímbá Manikóni kísau kowémaesa sésa tómbá síméro suwa'á úwoi tímúwasa naráawe. Miwímó tóné tuwímbai-tantaa'e úwoimo maiyáantemba kesááwará'ó úwoimo méraandasa kanaán-iyé. Kentópakemba tóné tuwímbai-tantaa'e máénda-amba wéraifo kemó simíyan-tomba siyáán-umai máénata Ísu Káráísitin-aii ímba ísáafo séta kemó kísaumo maúndarakemba óntamba maimái tómbá méyámba'mai néta óraa-kísau wémaeta ímba

ifátuweta óraa-kísau maiyáumne.

13 Maarán-ááísáfé'a imáyáan-oro. Yérúsaremu-naopa'a óraa'-amaan-daumpa'a kísaumo máéwi mindáúmpákén-tómbá úwoi wénaawasa óntantaarera'o Manikóntáféa póí tufú'mai wéagaewi mimpínkén-tómbá úwoi wénaan-aii ísaraawe.

14 Miyáumai Fasi'aénkó Ísu óraaka séna ásé-aii kosimátimiyawifakemba tómbá úwoi timíyasa

nánááwe siyáiyé.

15 Kempímbá komé'a Ísu Káráísitini ásé-aii kosimátimewandara'a kentópakemba tóné tuwímbai-tantaa'e máénda-amba wérombanifo tómbá síméro ímba siyé'a maéta káfé'wara'a simíwae sé'a ímba maanáúfái agáúmne. Áfááraumaimo sááimo táina'o puwónae'o é'a tómbá síméro ímba sénaumne. Miyáumai kesí kísauration-tombo wénaandasafe'o é'a ímba aambá fáisínkaaro.

16 Maníkó óraaka simásímakaisa'a ásé-aii simátimé'a minásé-ááímó ímbo wésimatimekaa kesópa'a umbai-tántáa'á paapé isinó. Mindásafe'a minásé-áái wésimatimundasafe'a ímba kesúma maimaé wéiyune.

17 Kesí imáyáafinkembo ásé-aaimo wésimatimekaa méyámbá maénae súsina. Ímba miyá é'a Maníkó simásímakaintafe'a wésimatimune.

18 Mindá érai'-aii póna kesí méyámbá maarám-béyámbán-iyé. Ásé-aii wésimatimunda tómbó úwoimo wémaundarakaa kanaán-isinó. Tómbá ímba úwoi maiyáunda pósa ímba maarán-áái sénááwe. Ásé-aaimo ísaraundarata tóntá ámakaumne ímba seró. Ásé-aaimo úwoimo wésimatime'o aaimó wéunda mindá kesí méyámbániye.

19 Kembiwí kembá ímba ta'óto'makaawa'a kemó sentembá ímba únana tóné tuwímbai-tantaa'e máénda-amba wéraifo ímba maéta miyán-tántáa'ó maiyáundarakaa sesimái-waasi Manikómpá'á tewaisinó. Ímba maiyáundasafe'a sáwífa'nanka túwa'nai únasa Manikómpá'á wéwewe.

20 Ísu Káráisitín-aaisafesa timankúnkúmbo iyantafe'a Yúndaa-waasifimba mé'a miwímó onten-kísáú wémaunana Manikó Mósesembo simámakain-amaanko ímba kembá ta'ótokaifo minámáánkómó ta'ótokain-kwaasifimba mé'a miwímó ontembá miyáumai mé'a Ísu Káráisitín-aaisafesa timankúnkúmbo iyantafe'a miyá urúmne.

21 Ísu Káráisitín-aaisafesa timankúnkúmbo iyantafe'a fí'onkaa-waasi Manikóni áamáambo ímbo ísaraan-kwaasifimba mé'a miwímó onten-kísáú ma'é'a Manikóni áamáamba Ísu Káráisiti siyáin-amaamba ímba taraisé'a úwoi wétaawiyafune.

22 Tuwímbai-tomba aawentamó on-kwáási túwa'nai únasa Ísu Káráisitín-aaisafesa timankúnkúmbo iyantafe'a miyán-tómbá ímba né'a méraumne. Tuwímbai Ísu Káráisitín-aaisafesa timankúnkúmbo iyana sáwí'o úmaimo méraampinkemba Manikó faútinkaindasafe'a miyám-baaran-kwaasifimba mé'a miwímó ontembá wéune.

23 Ásé-aii wété ínana Manikó kawé'á uwátinkena kenkwará'á miyámó uwásinkaindasafe'a miyá wéune.

24 Maarán-áái imáyáan-oro. Seyaafá'nánká tuwaantantésa kowaná moóráwigo kóyáákéna méyámbá kowémaena aamoí uráiyé sen-áái wéisaawe. Miyáumai Manikómó aamoimó uwátinkaindasafe'a imáyáa é'a Manikóni aampa'á miyáumai koró.

25 Kesúma fasi'áinkwae sésa tuwaantantésamo nómba tiyáántán-kwimái wéwesa miwí túra'a wégarawiyesa tai'áinda-meyambo maíyantafesa miyá wéfo wa'é'wae'o índa-meyambo máéndasafeta Manikóni aampatá wégune.

26 Miyáumai ímba úwoi wégumpo némpa'o wéraitim-beyantafe'a imáyáa é'a Manikóni aampa'á wégune.

27 Ímba kesúra'o sirááimo taintembánifo Manikómbó arááimo taintembá arááiwáéndasafe'a kesúra'a káráwiye'a ásé-aii simátimunana ánaaemba Manikó ímba aamoí uwásínkáifo sé'a kesúma wégarawiyune.

10

Waántá-waasi-imayaa ímba mósá máráaromo siyáin-aii.

1 Kesí waásisono. Maarán-áái imáyáan-oro. Naaófá'á Yúndaa-waasi síwá'nása Ísipi-marafa'a ándáfakemba Manikó faútinkowasa miwí túma ímba káráwiyesa sáwí'o uráamba imáyáan-oro. Manikó faútinkowasa Ísipi-marafa'a tuwésa wéguwana aambá aráátiména ainámbá seyaafá'-wáási túrampa'a makówasa mináinánkó kún-aempa'a wéguwana Manikó óraa'-nomba tuwínkaa'a úmarowasa seyaafá'nánká mimpímbá kofatésa máásai-marafa'a wéwesa

2 miwítí óraako Mósesee'a kááísamai mérowana Mósesé mináinámbá arááíwa'maena wéguwasa kentáá síwá'nána miyá uwaná Manikó nombá tuwínkaa'a úmarowana mimpímbá Mósesé kofatowasá miwíwará'á mimpímbá kofatésa

3-4 noné tóné ímbo wéropa'a wéguwana Manikó tóné noné timúwasa seyaafá'nánká nowaná Manikó óraa'-ontamba faimarówana minóntámpínkémbá nombá kumúwasa nésa wénuwana minóntámbá miwítí ewaa'á wérowasa naráawe. Minóntántáféta séta Ísu Káráisitín-iyé sune.

5 Máásai-marafa'a wéme wémesa Maníkón-aaimo arááiwaéraamba sáwifa'nanka ímba arááiwaesa sáwí'a uwaná mindásafena Manikó ímba aamoí uwátinkena máásai-marafa'a tínkámaena wénuwasa pukáawe.

6 Sáwí-imayaa aantemba ésa sáwí'o untáfésa aamoí uráafo kesáá miyásá únafo séta miwímó uráantafeta imáyáa éta kentáásúra'a káráwiyono.

7 Miwífinkémbá tuwímbai karo'-mánikómbá úmakesa wen-ímáyáá mósá makáafo kesáá ímba miyá ónáisaiye. Minááísáféna Manikón-aai aúfáifimba agaimaréna séna

waási mara'á mésa tóné noné

násuwesa iyáfasinesa tiraimá makáawe.

Karo'-mánikóntáfésa imáyáa ésa miyá uráawe agaimaréna siyáiyé.

8 Miwífinkémbá tuwímbai

aare-úméné waai-úméné uráafo kesáá ímba miyá ónáisaiye. Miyámó untáféna mimbórá-kánaáfímbá Manikó sáwifa'-waasi 23,000 waasi tínkamuwasa pukáawe.

9 Miwífinkémbá tuwímbai Fasi'aénkómbá ma'mái awánésa sésa Manikó kentáará'á ímba kawé'-úmai káráwiyaiye karo'á sésa sáwí'a uráafo kesáá ínta miyá ónáisaiye. Miyá untáféna Manikó iyaankafayaantómbá tí'marówasa fowasá pukáawe.

10 Miwífinkémbá tuwímbai Manikómbá í'ai ánkaraafo kesáá ímba miyá síyataao. Miyámó untáféna Manikómó wiyómpakembo ai'marówai tínkamuwasa pukáawe.

11 Miwífímbá miyán-tántáá'á paapé úwana Manikón-aai aúfáifimbo agaimakáimba kesáá tai'áínda-kanaafinta méraundawisa mináái iséta imáyáa éta ímba miyá éta káráwiyono.

12 Miyáumai kesáfé'a sé'a fasi'ámai méraundawi únemo sewí moórá-tantaako tafisína'a sáwí'a únafo sé'a káráwiyoro.

13 Sáwí'o íyan-umbai-tantaa'o kempá'ó tiyáimba mindá seyaafá'-wáásifá'á tiyáiyé. Manikó áfombo faiyáiwai séna sáwí-fasi'aen-tantaako kempá'á téna tafisína'a sáwí'a ofó séna miyán-tántáá'ó tuwáiyán-amba áámáá-ontama aráátimina'a kanaa fasi'ámai mé'a ímba sáwí'a ónááwe.

14 Kesí waásisono. Yúnda-a-waasisa síwá'námo uráantemba miyá únafo sé'a karo-fási'áénkwáráwí-ímáyáámó mósá maráámba tínaemba uwáméro.

15 Kawé'-ímáyáámó on-kwáási owa'á óraaka simátimé sé'a simátimunda-aai kawé'-úmai imáyáan-oro.

16 Ísu Káráisitimo kentáásáfénawe sénamo wení naaemó kumúwanamo pukáintafeta imáyáa éta aráá-tombo náúndasa ándá-aran-domba Manikómpá'á súwi séta mindómbó náúndasa maará séta Ísu Káráisitini naaemá isatá kááísqmaisa méraumne. Mináráá-tómbá tafámbaisa náúndasa maará séta Ísu Káráisiti áuma isatá kááísamaisa méraundasa

17 mináráá-tómbá mimbórá-tómbá wéraisata mimpínkántáámó seyaafá'nánkátá náúndasafeta mimbórá-wáási-í'a úmaisá méta sáwifa'nankata úndanifo mimbórá-wáásiyáántá úmaisá méraumne.

18 Ísarerin-andafakewi Yúndaa-waasimo ombá imáyáan-oro. Manikóntáfésa imáyáa ésa óntan-taarera'a pói tufú'mai agaimái amésamo ombá Maníkóe'a kááisamai méraawe.

19-20 Súnda-aigoni áwáumo simátíménda isáaro. Waántá-waasimo tómbó tímémba ímba túwa'nai índa-tantaa'an-ye. Waántá-waasimo tímén-tomba ímba túwa'nai índa-tantaa'an-ye. Súnda-aigoni áwáuma maarán-ye. Póimo tufú'nésamo tuwímbai-ama'o waántá-waasimo tímésamo méraamba ímba Manikómbá amésa méraawe. Waántá-waasi tímé'o miwísé'o kááisamaimo méraamba miyáumai méraantafena ímba siráái wétaiye.

21 Fasi'aénkóe'a kááisamai mésa waántá-waasise'a kááisamai mésamo ombá ímba kawé'á uwásuwesa méraawe. Fasi'aénkóntáfé'a imáyáa é'a ándá-aran-done tóné wénaafo waántá-waasisafesamo imáyáa ésamo mintómbó naapa'á ímba komé'a naaró.

22 Miyámó é'o sé'o Fasi'aénkó ímba aifarááwín-ye síyanamo éna aaisambá tiyíniye. Manikóní fasi'aénkó kentáásí fasi'aémbá iyáákaraifo ímba miyán-oro.

23 Kempínkémbá tuwímbai sé'a seyaafá-tántáá'ó úndasa kanaán-ye sefó kemá Póro sune. Tuwímbai-tantaa'o ombá ímba kawé'á uwátínkáisana tuwímbai-tantaa'o ombá ímba túwa'nai iye sune.

24 Miyáumai kesáfé'o túwa'nai íyan-kisau aantemba ímbo maíyamba fí'owiwara'o túwa'nai íyan-kisauwara'a máero.

25-26 Maarán-áái imáyáan-oro. Naaófá'á Manikón-ai aúfáifimba agaimaréna séna marawé minká'ó wérain-tantaa'e seyaafá'á Fasi'aénkóndén-ye

agaimaréna siyáimba Manikó kentáásáféna imáyáa éna makáimba pó'a maaketiyákém-póí-ámá'á úwoi méyánure'a ímba óraa'-imayaa é'a sé'a sáwíra'u kawerá'únó ímba sé'a úwoi naaró.

27 Moóráwigomo Manikón-aaisafenamo ímbo amankúnkumbo índawi táántena séna kesí naaúmpa'a tómbá naarómó sina'o ewémó sé'o é'a komé'a ímba áísai e'a nááfaken-tona'iyo ímba síyamba úwoi né'a sáwíra'u kawerá'únó ímba síyamba úwoi naaró.

28-29 Énifo moóráwigomo sénamo waántá-waasimo tímén-tomba iyémó síndamo é'a kanaámpó úwoi nánaumne-imayaa ombánifo minááímó sin-kwáásígó imáyáa éna séna Ísu Káráisitini waási waántá-waasimo póimo tímémba kanaán-ye sífó ímba naaró.

Kempínkémbá tuwímbai sé'a waántá-waasimo tímén-tombo náúndasa mindá kanaán-ye. Énifo moóráwigomo wesáfénamo séna waántá-waasimo tímén-tomba náúnafo siwái wemá kentáásáféna naafó ímba sisinó.

30 Tóntáféna Manikómpá'á súwi séta náúnanasa moóráwigo séna ímba naaró ímbo seráámbá wésiye kembiwí sentáfé'a

31 kemá Póro sune. Manikón-áwí'a mósá maráán-kisau aantemba maé'a tóné noné né'a kisaumo máémba Manikóntáfé'a imáyáa é'a wenáwí'a mósá maráaro.

32 Yúndaa-waasisafe'e fí'onkaa-waasisafe'e Manikóní waasisafe'e imáyáa é'a kawé'án-oro. Tuwánésa aoisaan-ámá arááíwáéfo sé'a káráwiyoro sune.

33 Imáyáa é'a sé'a suwánésa aamoí uwásinkaiwae sé'a méraumne. Kesáfé aantemba kawé'ó í-kísáú ímba wémaumpo seyaafá'-wáásíwará'ó kawé'ó

uwátínkáín-kisau wémaunda póna Maníkó sáwí'o úmaimo méraampinkemba tiyáínasa kawel'-úmaimo

11

méraiyan-kisau wémaumne.

¹ Ísu Káraísitimo uráintemba miyá wéumpo kemó úndantemba kewará'á miyán-oro.

*Manikóntáfésa imáyáa ésa túwaandu ombá aare ti'nónká'ó káátaraan-
aai.*

² Kentáfé'a imáyáa úmae iyé'a simásímakain-aaimo simátímakaunda-aaimo taawiyáfontafe'a aamoú uwátinkaumne.

³ Simátíménda isáaro. Káraísiti seyaafáká'á káráwisasa waaímó ombá tuwaainíntónká'á káráwiowana Maníkó Káraísitinka'a káráwiyaiye.

⁴ Miyáumai Manikóntáfésa imáyáa ésa túwaandu ombá waaímá inai wésesa Manikón-aaí simátímémba ti'nónká'ó káátarésamo ésa Káraísitin-awí'a sáwí'a ónááwe.

⁵ Túwaandu ombá aaremá inai sésa Manikón-aaimo simátímémba ti'nónká'ó ímbo káátarésamo ésa tuwaai'wai túwí'a sáwí'a ónááfo aare ti'nónká'ó káátaraamba tuwánésa tuwaai'waimbá káráwiyaawe sembá mindásafesa ti'nónká'ó ímbo káátarésamo ésa tuwaai'wai túwí'a sáwí'a ónááwe. Sáwí'o on-inímbó tigeasáfésa íwae sésamo ti'nóntáumo kárásuwaantemba ti'nónká'á ímba káátaraan-inimba sáwí-ininkaamba ésa pósa tigeasáfésa wéowe.

⁶ Aaremó ti'nónká'ó ímbo káátarésamo ésa ti'nóntáu kárásuwaaro sune. Énifo ti'nóntáumo kárásuwaamba tigeasáfésa ésa pósa ti'nónká'á káátaro.

⁷ Maníkó fasi'aénkwáráwí seyaafá-tántááká'ó káráwiyaiwaimo intembá wai miyá ésa pósa túwaandu ombá ti'nónká'á ímba káátaraawe. Maníkó tuwaai'wainká'á káráwiyaaisasa tuwaai'waimbó ontembá aaré ésa pósa túwaandu ombá ti'nónká'á káátaraawe.

⁸ Maníkó aifaráán-inímbá awaai'kó arausantámbá úmakai'fo wai ímba aaregó arausantámbá úmakaiye.

⁹ Waaigó aaregónká'ó méraindasafena ímba úmakai'fo aaregómá waaigónká'ó méraindasafena Maníkó úmakaiye.

¹⁰ Mindásafesawe wiyómpaken-kisau-waasi túranka'a méraantafesawe aare ti'nónká'á káátaro. Tuvánésa sésa tuwaai'waimbá káráwiyaawe sénááwe.

¹¹ Énifo Fasi'aénkón-aúranka'o méraamba aaré wai áfomba faiyááwasa pósa ímba keyáá méraawe.

¹² Maníkó aifaráán-inímbá waaigó arausantámbá úmakaisasa aaré mésa wai matínkááwasa méraamba Maníkó seyaafá-tántáákóni áwáugon-iyé.

¹³ Manikóntáfésa imáyáa ésa túwaandu ombá aare ti'nónká'ó ímbo káátarésa inaimó sembá kanaawá'i ina kanaán-iyó imáyáan-oro.

¹⁴ Waásiti áwáuma imáyáa é'a sé'a wai miwí ti'nóntáu ayáátáák'a'o wéraintafesa tigeasáfésa owasá

¹⁵ aaré kentí ayáátáá-ti'nontausafesa aamoimó ombá Maníkó tímakaisana ti'nóntáugo ti'nónká'á káátaraiye wéséwe.

16 Kempínkémbó tuwímbai ti'nónká'ó káátamakaantafesamo narú'nárú'-ááímó síya'ó é'a sé'a kesáá Maníkóní waásisa túwaandu uráunasasa fí'ofí'on-daopa'a Maníkóní waási túwaandu ombá miyá úndasaanifo fí'on-awauma ímba wéràiye sénaumne.

Fasi'aénkóntáfésa imáyáa ésa aráá-tombo naan-áái.

17 Sáwí'ó on-ááisáfé'a simátíménda isáaro. Maníkóntáfé'a imáyáa é'a túwaandu ombá moórá-mora ímba kawé'á umátinke'a sáwí'a wéuwatinkaawe.

18 Túwaandu ompínkémbó tuwínkaa'-úmaimo méraan-aaimo sewa'ó isáúnda érai'-aain-iyé.

19 Tuwínkaa'-úmai mé'a tuwímbai fí'on-imayaa owasá tuwímbai fí'on-imayaa owa'á érai'-aaimo sen-kwáásí wéisaawe.

20 Túwaandu ombá sé'a aráá-tomba nánaumne sembánifo Fasi'aénkóntáfé'a ímba imáyáa é'a

aráá-tomba né'a

21 tuwímbai kentí naaúmpakembo maimaé'ó tiyáan-tontafe'a imáyáa é'a naawasá tómbó ímbo makáawi táái taisasá tuwímbai uwó'í'ó on-dómbá nésa uwó'í'a owa'á miyámó ombá aráá-tomba sáwí'a úmai wénaawe.

22 Miyámó ombá tómbá ímba tuwínkaa'-é'a tómbó ímbo makáawi timé'a sáwí'a uwátinkááwasa tigaesáfésa ombá mindásafe'a ímba aamoí uwátinkaumpo sáwí'an-owe. Kentí naaúmpa'a tóné noné násuwe'a túwaandu é'a Fasi'aénkóntáfé'a imáyáa é'a aráá-tomba naaró.

23 Fasi'aénkó simásímakaimbo simátímakaunda maarán-ááín-iyé. Moóráwigo Yúndasi Fasi'aénkó Ísumba wení namuro-wáásí ímbo aráátímakonka'a mindó'wáámbá Ísu Káráisiti péréti maisoréna

24 Maníkómpá'á súwi séna tafaména séna mindá kesúman-ifo kembiwísáfé'a isámai kesúma tinkánaumne. Miyáumai kentáfé'a imáyáa é'a námae iyóro súwasa

25 tómbá násúwówana pérétimo maúntemba ándá-aran-dombo wéron-anafeumba maisoréna séna mindá kesí naaemán-iyé. Kesí naaemá kembiwísáféna kumínda póna Manikó kesé'a kááisamai méraawe séna mináú-áái símai kááisamakaiye. Maandómbó naambá kentáfé'a imáyáa é'a námae iyóro Ísu Káráisiti siyáiyé.

26 Mimpéretiyé mindónémó naambá kentáásáféna Fasi'aénkó pukáiyé-ai wésimatimewe. Miyá úmae iyíyana Fasi'aénkó marapá'á kumíníyé.

27 Miyáumai Fasi'aénkóntáfésa imáyáa ésa aráá-tomba nánae sésamo ombá aifa'ó ímbo kawé'-ímáyáámó ésamo úwoimo aráá-tone ándá-aran-done nésamo imáyáa ésamo sáwísamba iyémó sésamo ésa Fasi'aénkón-áúwe naawé sáwí'a íyana sáwí-meyamba tinkáíníyé.

28 Mindásafesa méraawini áwáuma kawé'-ímáyáa ésa tuwímbai ísásuwesa sáwí'ó úmaimo méraamba kawé'-ímáyáa ésa aráá-tomba náanáawe.

29 Ísu Káráisiti kentáásáfénawe séna pukáiyé-aaignoni áwáumo ímbo imáyáa urésamo úwoimo mintóné mindóné naambó é'a kesáfésa aaifimbá wíyana Manikó sáwí-meyamba timíníyé.

30 Kempínkémbá tuwímbai miyámó é'a Ísu Káráisiti kentáásáfénawe séna pukáimba ímba imáyáa é'a aráá-tomba sáwísamba iyé-ímáyáa ombá pó'a

tuwímbai aamoisaén-kwáásí méraawasa tuwímbai tí'o iwáí méraawasa tuwímbai pukáawe.

³¹ Énifo méraundawini áwáumo imáyáa kawé'ó étaamo tuwinétaamo sáwí'o únda arupíse úndarakaanta Fasi'aénkó sáwí-meyamba ínta símísino.

³² Énifo Fasi'aénkó arupíse uwásinkaindasafenasa sáwí-meyamba símínta póna marapá'-wáásímó sáwí-meyambo waé'wae'o índá-meyambo timíndara'a miwísé'a sáwí-meyanta ínta simíniye.

³³ Kesí waásisono. Minááísáfé'a imáyáa é'a tómbá né'a Fasi'aénkóntáfé'a imáyáa é'a aráá-tombo náiyantafé'a túwaandu uráamba timu'maré'a mé'a seyaafá té'a aráá-tomba naaró.

³⁴ Tááímo táína'o é'a kentí naaúmpa'a tómbá násuwe'a túwaandu uré'a tómbá nánááwe. Miyámó íyanamo éna Maníkó sáwí-meyamba ímba timíniye. Fí'on-aaisafe'wara'o agaimáímo sísaí uráan-aaí kempá'á wéme'a kosimátimenaumne.

12

Manikóni ámútanko fasi'aémbó wétimin-aaí.

¹ Kesí waásisono. Fí'o-fi'on-kisaumo maíyantafena Maníkóni ámútanko fasi'aémbó tímimba ímba ísámai usúkáafo sé'a simátíménda ísáaro.

² Waántáwankoni aambó arááiwáúnka'a waántáwanko ta'ótorena tafisúwa'a sáwí-amba arááíwae'a waántá-waasi karo-fásí'áénkwáráwí ímba aai sewí-imáyáá mósá makáamba ísaraawe.

³ Maníkóni ámútanko kesé'a ímba mérowa'a sáwí-ambo arááíwakaantafé'a imáyáa é'a maarán-ááímó simátíménda ísáaro. Tuwímbai sésamo Ísu káráwiyiwai iyémó sembá Ufaen-ámútánkó miwí tirumpimbó méraiwai wésefo tuwímbai sésamo Maníkó Ísumba sáwí'a uwánkaiyemo sembá

Ufaen-ámútánkó miwí tirumpimbá ímba méraiye.

⁴ Maníkóni waási-i'o owí wení kisaumo máéntafena Maníkóni ámútankoma fí'o-fi'o-fasi'aembo tímimba mimbóráwígómá wétimiye.

⁵ Maníkóni kísau fí'o-fi'on-kisaumo máéntafesa Fasi'aénkó Ísuntafesa ísámai minkísáú wémaewe.

⁶ Maníkóni kísau moórá-mora-waasi máéntafena wemá fí'o-fi'o-fasi'aemba tímísasa minkísáú wémaewe.

⁷ Seyaafá'nánká kawé'á uwátinkaiyantafena Maníkóni ámútanko moórá-mora-waasi tirumpimbá ména Maníkóni fasi'aémbá wéaraatimiye.

⁸ Maníkóni ámútanko moórá-mora-waasi kawé'-imáyáá tímísasa mináái wésimatimewe. Maníkóni ámútanko moórá-mora-waasi ímbo ísaraan-aaí simátímísasa wésimatimewe.

⁹ Maníkóni ámútanko moórá-mora-waasi imáyáa tímísasa Maníkóntáfésa timankúnkúmba ésa sésa érai'a Maníkó siyáintemba íniye wésewe. Maníkóni ámútanko moórá-mora-waasi fasi'aémbá tímísasa tí'o ímbá wéasofatinkaawe.

¹⁰ Maníkóni ámútanko moórá-mora-waasi fasi'aémbá tímísasa ímbo awánaraan-kisauwara'a kawé'-úmai wémaewe. Maníkóni ámútanko moórá-mora-waasi imáyáa tímísasa Maníkó simátimakain-aaí wésimatimewe. Maníkóni ámútanko moórá-mora-waasi imáyáa

tímísasa fasi'aénkómbá tuwinésa sésa moórá Maníkóni ámútankompinke-fasi'aemban-iyé sésa moórá waántá-waasiti fasi'aémbán-iyé wésewe. Maníkóni ámútanko moórá-mora-waasi imáyáa tímísasa ímbo isáán-aaifinkemba wésewe. Maníkóni ámútanko moórá-mora-waasi imáyáa tímísasa miwímó siyáan-aaí miwíwára'á ímbo isáán-aaifinkemba pósa waé'mai wésewe.

¹¹ Maníkóni ámútanko weyáá wení imáyáafinkemba miyá éna moórá-mora-waasi

fí'o-fi'o-fasi'aemba wétimiye.

Fasi'aénkón-áúraantaamo uráunda-aaí.

¹² Moórá-aaí sénaumpo isáaro. Waási túfimba sáwífa-tantaa'o wéraitimba mimbórá-áumán-iyé. Miyámó intembá kesáá Ísu Kárásítini waásisa sáwífa'-waasimo méraundasa weséta kááisamai mimbórá-wáásiyáántá uráumne.

¹³ Tuwímabaisa Yúndaa-waasisa únasasa tuwímabai fí'onkaa-waasi owasá tuwímabai wayó-kísáúmó máén-kwaasi owasá tuwímabai úwoimo tu'maká'ó méraan-kwaasi owaná Maníkó wení ámútamba ai'marówana kentáásirumpimba kumbéna kááisasinkenasa mimbórá-wáásiyáántá uwásinkaraiye.

¹⁴ Kesáá mimbórá-wáásiyáántá úndasa imáyáa éta maarán-ááímó simátiménda isáaro. Mimbórá súwawaapimba sáwífa-tantaa'a wéraitimba

¹⁵ aísamaigomo séna kemá ímba ayáámba úmpo ímba mimbórá áúrakemba úne sínifo mimbórá áúra'a wéraiye.

¹⁶ Áákomo séna kemá ímba aúrumba úmpo ímba mimbórá áúrakemba úne sínifo mimbórá áúra'a wéraiye.

¹⁷ Seyaafá'-áfá'ó aúran-aantembo wérainkaka ímba áá'a isáísino. Seyaafá'-áfá'ó

áá'-aantembo wérainkaka seyaafá'-wíyúmbá ímba isáísino.

¹⁸ Énifo Maníkó wení imáyáafinkemba seyaafá'-áúwawaa'a úmakena seyaafá'-tántáá'á wenamáá'-aantemba ma'maéna kuráiyé.

¹⁹ Áúwawaapinkembo mimbórá-tántáá'ó wérainkaka áúwawaa'a ímba wéraisino.

²⁰ Seyaafá'-tántáá'á wéraitimbanifo mimbórá kúwawaa'a wéraiye.

²¹ Miyáumai aúranko ayáánkontafena ímba kanaa séna emó ímbo méraandaraka úwoi mérausino ímba sínana a'nónkó aísamaigontafena ímba kanaa séna emó ímbo méraandaraka úwoi mérausino ímba síníyé.

²² Miyáumai túwawaapinken-tantaatafeta séta aamoisaémbán-iyemo súndasa ímbo wérainkaka áúwawaa'a ímba kawé'-úmai wéraisino.

²³ Túwawaapinken-tantaatafetaamo séta sáwísamban-iyemo súndasa kawé'-úmaisá wégarawiyune. Afora'á ímbo aráátiménda-tantaa'a aúpá'á makéta wégarawiyune.

²⁴⁻²⁵ Afora'ó wérain-tantaa'a ímba wégarawiyune. Áúwawaapinken-tantaako seyaafá'á kawé'-úmai kúsau maéna moórá-mora-tantaako wenáúra'-wenaúra'a káráwiyaintafena Maníkó wenamáá'amaa'a maréna sáwísamban-iyé súnda-tantaa'a wégarawiyiyé.

26 Áúwawaapinkembo moórá-tantaakomo áí'o ínana seyaafá'-áúfinkénkwará'á áí'a uwásáíniye. Áúwawaapinkembo moórá-tantaako kawé'ó ínana seyaafá'-áúfinkénkwará'á kawé'á uwásáíniye.

27 Túwawaatafe'lo súnnda-aaigoni áwáuma maarán-iyé. Kembiwí Ísu Káráísiti áúwawaakaamba uré'la moórá-mora-waasigo wenaiyayaankaane wenaúrankaane miyaráámá uráawe.

28 Manikó wení waási moórá-mora-waasigomba kísau tíména miyán-kísáúmó maíyantafena fasi'aémbá wétiména wení aantá-waasi aifa'á íyáfasintinkena miwí tínaaemba simátímakain-aaimo simátimiyawi íyáfasintinkena miwí tínaaemba uwáitái'-iyawi íyáfasintinkena miwí tínaaemba ímbo awánaraan-kisaumo maíyawi íyáfasintinkena tí'o índawaasimo asófatinakaiyawi íyáfasintinkena miwí tínaaemba túwa'nai iyawi íyáfasintinkena miwí tínaaemba fi'o-fi'on-kisaura'o káráwiyiyawi íyáfasintinkena miwí tínaaemba fi'o-fi'on-aaimo ímbo isáán-aaifinkembo síyawi íyáfasintinkena miyámó iyawi íyáfasintinkafa'a kuráíye.

29 Manikó aantá-kisaumo tímakaimba seyaafá'nánká ímba miyán-kísáú máéwasa tuwímbai wémaewe. Manikó simátímakain-aaimo simátímémba seyaafá'nánká ímba miyán-kísáú máéwasa tuwímbai wémaewe. Uwáitái'lo ombá seyaafá'nánká ímba miyán-kísáú máéwasa tuwímbai wémaewe. Ímbo awánaraan-kisaumo máémba seyaafá'nánká ímba miyán-kísáú máéwasa tuwímbai wémaewe.

30 Manikóní fasi'aéntámá tí'o ímbó asófatinakaamba seyaafá'nánká ímba miyán-kísáú máéwasa tuwímbai wémaewe. Fí'o-fi'on-aaí ímbo isáán-aaifinkembo sembá seyaafá'nánká ímba miyá sewasá tuwímbai wésewe. Minááigóní áwáumo waé'maimo sembá seyaafá'nánká ímba miyá owasá tuwímbai wéfo Manikó wení imáyáafinkemba miyá-fási'áémbá wétimiye.

31 Manikómó tímí-fasi'aemba maénaemo sembá imáyáa é'la sé'la Manikóní kísau íyáákamai-kísau maénaemo sé'la tiyáántán-kwiyé'la kísau máéro.

Mináái kemá imáyáa é'la sé'la kawé'-ááín-ifo waásimo tirumbó tímémba minánkó seyaafá'-ánkómbá íyáákaraimba minánkóní áwáumo simátíménda ísáaro.

13

Waásimo tirumbó tíméwini áwáuman-iyemo siyáin-aaí.

1 Manikóní ámútankomo fasi'aémbá simínataamo fi'o-fi'on-aaimo ímbo isáúnda-aaifinkembo séta wiyómpaken-kísau-waasi-taaifinkenkwara'lo sétaamo miyá aantembo éta ímbo waási-imayaamo ondasáámó éta mináái úwoi-aaí séta kámene peró'emo úwoimo tufúwóntemba miyá ondasáánifo waási-imayaamo étaamo éta kawé'á uwátinkanaumne.

2 Manikó fasi'aémbó simínata simásímakain-aaimo simátimétaamo Manikó aúpá'ó makáin-aaí isétaamo ímbo isaraunda-aaí Manikó simásímakain-aaí isétaamo Manikóntáféta fasi'ámaimo métaamo séta érai'la Manikó siyáintemba íníye sétaamo Manikómó siyáintemba umbai-kísáúmó maétaamo miyá aantembo éta ímbo waási-imayaamo éta úwoi-waasisa úne.

3 Makáunda-tantaa'lo seyaafá'lo tuwín-timétaamo Manikóní kísau wémaundasafesasa sáwí'lo uwásínkenta aamoí éta kanaán-iyé sétaamo

miyámó éta ímbo waási-imayaamo ondasáámó éna siyáunda-aaigo ínta súwa'nai íniye.

⁴ Waásimo tirumbó tíméwini áwáuma maarán-iyé. Waásimo tirumbó tíméwi sáwí'lo wéuwatinkaamba anondáá ímba miyámó ombá túwa'nai esa waásimo tirumbó tíméwi túwí'lo wérain-kwaasisafesa tirumbá ímba sáwí'a uwátinkesa waásimo tirumbó tíméwi miwí túwí'a ímba maimaé iyésa

⁵ waásimo tirumbó tíméwi kesáfesa seyaafá-tántáá'á kawe'á wéune ímba sésa sáwí-aaí ímba sésa waásimo tirumbó tíméwi kesáái iyáákainkwaé ímba sésa waásimo tirumbó tíméwi ímba úwoiyaamba aaisambá sésa waásimo tirumbó tíméwi sáwí'lo uwátinkáámba ímba imáyáa úmae iyésa

⁶ waásimo tirumbó tíméwi sáwí'lo ontáfesa ímba aamoí ésa kawe'ó ontáfesa aamoí ésa

⁷ waásimo tirumbó tíméwi umbai-tántáá'ó ombá úwoi wémaesa waásimo tirumbó tíméwi seyaafá'-wáásisáfesa ímba inkaisiyan-imayaa ésa seyaafá'nánkátá kawe'ó íyantafesa timu'marésa mésa waásimo tirumbó tíméwi seyaafá'-úmbái-tántáápímbá fasi'ámai mésa ímbo ifá'ó túwáamba miyáumai méraawe.

⁸ Waásimo tirumbó tímén-anko waé'wae'a éna ímba tai'áinana Maníkó simátímakain-aaimo simátímén-kisau tai'áinana fi'o-fi'on-aaimo ímbo isáán-aaifinkembo

sen-kisáú tai'áinana ímbo isaraan-aaimo Maníkó simátímakain-aaí simátímén-kisau tai'áiniye.

⁹ Ímbo isáúnda-aaimo Maníkó simásímakain-aaí ínta kanaatá isásaraumne. Maníkómó simásímakain-aaimo simátímakaunda ínta kanaatá simátímataraumne.

¹⁰ Maníkó kawe'-úrumba ónaumnemo siyáimba ánaaemba paápé índa póta ímbo isásaraunda-aaíwarata tai'áwinata seyaafá'á áwáusa awánánaumne.

¹¹ Iyámpóimo méraawandara'a iyámpóimo sentembá miyán-áái wése'a iyámpóimo ontembá miyá wé'e'a iyámpóimo ontembá miyán-imáyáá uráumpo waási-úrumba iyáé'a iyámpóiya'lo uráunda-tantaa'a tukáumne.

¹² Iyámpóimo ímbo kawe'-úmama isáántemba Maníkóni waásisa ímba kawe'-úmama Maníkóni áwáuma wéawanaumne. Nompímbó waási tói'lo ímbo awánamaímo kawe'ó úndantenta káfé'a miyaráánta wéundasa Maníkóni áwáuma ímba kawe'-úmama wéawanaumpo waási tói'lo aforatáámó awánáúndantemba ánaaemba miyásáámó ondasá Maníkóni áwáuma kawe'-úmama awánánaumne.

Káfé'a ímba awánasarandasa Maníkó kentáámó suwánasaraintemba ánaaemba Maníkóni áwáusa awánánaumne.

¹³ Miyá ínifo káfé'a Maníkómpá'á simankúnkúnta únda-amba isaná érai'a Maníkóeta maé'mae'a ónaumnemo súnda-amba isaná Maníkómbó tirumbó áméne waásimo tirumbó tímén-amba isaná úmai minkáumbó-ámbá wéráifo iyáákarain-amba Maníkómbó tirumbó áméne waásimo tirumbó tímén-amban-iyé.

1 Waásimo tirumbó tímén-amba fasi'ámai arááíwae'a Maníkómó wétuwintimi-fasi'aemba maénae sé'o Maníkómó simátímakain-aaimo simátímémba óraa-tantaa'an-ifo mifási'áémbá maénae seró.

2 Manikóni ámutanko fasi'aémbó tímísasamo fi'on-aaimo ímbo isáán-aaifinkembo sembá ímbo waásisafesa wésefo Manikóntáfésa sésa waásimo minááigóni áwáumo ímbo isáántafesa waásisafesa ímbo wésewe. Manikóni ámutanko fasi'aémbá tímísasa aúpá'-áái wésefo

3 tuwímbai Manikómó simátímakain-aaimo simátímémba fasi'ámai arupise úmai kawé'ó uwátínkáamba mindásafe'a sé'a Manikómó simátímakain-aaimo simátímémba óraa-tantaa'an-ifo mifási'áémbá maénae seró wésune.

4 Fi'on-aaimo ímbo isáán-aaifinkembo sewi kesáfésa símai wéfasi'aafó Manikómó simátímakain-aaimo simátíméwi Manikóni waási seyaafá'á fasi'aémbá wétimewe.

5 Manikóni ámutanko fasi'aémbó tímisa'o fi'on-aaimo ímbo isáán-aaifinkembo syamba siráái wétaifo Manikómó simátímakain-aaimo simátímé-fasi'aemba maé'a simátimiyamba áfáaraumai siráái wétaíye. Túwaandu ombá fi'on-aaimo ímbo isáán-aaifinkembo sembá minááimó waé'mai síndawi ímbo ménamo simátiminasamo ésa minááigóni áwáuma ímbo kawé'-úmai iséwana minááigó ímbo túwa'nai íníye. Miwí tááigo ímbo túwa'nai índasafesa Manikómó simátímakain-aaimo simátíméwasa afora'á simátiméntafesa miwí fi'on-aaimo ímbo isáán-aaifinkembo sewi iyáákaraawe.

6 Kesí waásisono. Kentópa komé'a fi'on-aaimo ímbo isáúnda-aaifinkembo sendamó é'a ímbo isáiyana kesááigo ímbo túwa'nai ínifo Manikómó paápé uráin-aiya'i ímbo isáúnda-aaimo Manikó simásímakain-aiya'i Manikómó simásímakain-aiya'i Manikóni aambó arááíwáén-aiya'i miyán-áwáumó afora'ó simátíméndamo é'a isáiyana kesááigo túwa'nai íníye.

7 Fontóimó ímbo kawé'-úmaimo áái sínasamo ésa ímbo isámai kawé'á ónááfo kawé'-úmaimo sínasamo ésa isámai kawé'á ónááwe.

8 Moóráwigo ímbo kawé'-úmaimo aemáimo sínasamo ésa ímbo isésa tatúwaandu ónááwe.

9 Miyáumai túwaandu uráiyampimba fi'on-aaimo ímbo isáán-aaifinkembo síya'o é'a minááigóni áwáuma ímbo isáiyamba keáínkáambá sénááwe.

10 Seyaafá'-máráfá'á sáwífa'-waasi mésa fi'o-fi'on-aaimo sembá minááigóni áwáuma weraífo

11 moóráwigo wenááifinken-aaimo sína'a sé'a imáyáa é'a fi'on-daopaken-kwaasiye senaná kentáféna imáyáa éna fi'on-daopaken-kwaasiye síníye. Miyámó sen-ááigó ímbo túwa'nai íníye. Miyáumai túwaandu uráamba fi'on-aaimo ímbo isáán-aaifinkembo sembá minááigó ímbo túwa'nai íníye.

12 Manikóni ámutankomo tuwín-timi-fasi'aembo maiyuma aamoí é'a pó'a Manikóni waási kawé'ó uwátínkáí-fasi'aemba tiráái wétaina'a maiyé'a Manikóni waási kawé'á uwátínkáaro.

13 Mindásafe'a fi'on-aaimo ímbo isáán-aaifinkembo sewi Manikómpá'á áisai iyana minááimó waé'maimo simátimiyantafena fasi'aémbá tímíníye.

14 Manikóni ámutankomo fasi'aéntáámó simakaisataamo fi'on-aaimo ímbo isáúnda-aaifinkembo Manikóntáféta inaimó súndasa sóikakenta sumpo ken-táási imáyáago sáwísankaamba uráíye.

15 Mindásafeta maarásá ónaumne. Maníkóní ámútankomo fasi'aéntáámó símakaimba fí'on-aaimo ímbo isáúnda-aaifinkenta Maníkómpátá inai séta kentáá sááifinkenkwarata sénaumne. Fí'on-aaimo ímbo isáúnda-aaifinken-ima séta kentáá sááifinken-iwarata sénaumne.

16 Fí'on-aaimo ímbo isáán-aaifinkembo Maníkómpá'á inai sé'a wenáwí'a mósá máráámbe moóráwigomo úwoi-waasimo minááígóní áwáumo ímbo ísaraiwaimo kembiwímó túwaandu uráampimbo ménamo éna sen-ááígóní áwáuma ímbe isarena póna ímbe kanaa'á érai'e síníye.

17 Fí'o'on-aaimo ímbo isáán-aaifinkembo Maníkómpá'ó inaimó sembá kawé'an-ifo minááígóní áwáuma ímbo ísaraindawimbe minááígó ímbe áwá'nai íníye.

18 Fí'on-aaimo ímbo isáán-aaifinkembo sembá tuwímbai-kanaa wésefo kemá fí'on-aaimo ímbo isáúnda-aaifinkembo súnnda sáwífa-kanaa mindásafe'a Maníkómpá'á súwí súnne.

19 Énifo Maníkóní waási túwaandu uráamba fí'on-aaimo ímbo isáúnda-aaifinkembo ayáátáá'-aaimo súnnda kári-tantaa'an-ifo isáán-aaifinkembo fasi'aémbá tímínda-aaimo ampáán-ááímó súnnda mindá óraa-tantaa'an-íye.

20 Kesí waásisono. Iyámpóimo ímbo kawé'-ímáyáámó ontembá ímbe miyá'éta táákaefen-kwaasimo onten-ímáyáán-oro. Umarambó ímbo sáwí-imayaamo ontembá miyán-oro.

21 Naaófá'á Maníkón-aaí aúfáífimbe agaimaréna séna

Fasi'aénkó séna kesí waási kesáái ímbe

ísááfo simátimenaumne. Fí'on-aaimo sewí simátíménasa miwí tááifinkemba simátimesa sáwí'a uwátinkaiyasa pósa kentáfésa ímbe imáyáa ésa kesáái ímbe isánááwe

agaimaréna siyáíye.

22 Naaófá'á Maníkó miyá éna

wení waási wenáái ímbo ísarowi wení fasi'aémbá aráátimumba awánaraantemba Maníkón-aaifafesa ímbe tímankúnkúmba iyawi fí'on-aaimo ímbo isáán-aaifinkembo sen-áái isésa sésa Maníkóní fasi'aémpínkémbá wésewe sénááwe. Énifo Maníkó simátímakain-aaí simátímémbe Maníkón-aaifafesa tímankúnkúmba iyawi isésa sésa Maníkóní fasi'aémpínkémbá miyá wésewe sénááwe. Énifo Maníkón-aaifafesa ímbe tímankúnkúmba iyawi isésa ímbe miyán-áái wésewe.

23 Maníkóní waási túwaandu urémpimbe seyaafá'nánká'ó fí'o-fí'on-aaimo ímbo isáán-aaifinkembo síyasamo úwoi-waasimo Maníkón-aaifafesa ímbo tímankúnkúmba íyan-kwaasimo íyáferesamo isésamo ésa maawí uwó-waasin-owe sénááwe.

24 Énifo seyaafá'nánká'ó Maníkómó simátímakain-aaimo afora'ó síyasamo úwoi-waasimo Maníkón-aaifafesa ímbo tímankúnkúmba íyan-kwaasimo íyáferesamo isáíyanamo éna minááígó tirumbá faiyaráínasa sáwí-waasi úne sésa

25 miwítí aúpá-sáwí-ímáyáá afora'á mégufiyesa Maníkón-aúranka'a kifaesa wen-ímáyáá mósá marésa sésa érai'a kempímbá Maníkó méraiye sénááwe.

Maníkóntáfésa imáyáa ésa túwaandu urénka'a arupíse úmai méraaromo siyáin-aaí.

26 Kesí waásisono. Kemó sún-da-aaigoni áwáuma maarán-iyé. Maníkóntáfé'a imáyáa é'a túwaandu urénka'a moóráwigo maarán-ímá sēnaumne sínana moóráwigo Maníkón-aaifinken-aaí simátiminana moóráwigo Maníkómó aráanaminda simátiminana moóráwigo fi'on-aaímo ímbo isáán-aaifinkemba sínana moóráwigo mináái waé'mai sina'a miyáumai Maníkóní waási fasi'aémbó tíméntafe'a miyá úmae'a iyóro.

27 Fi'on-aaímo ímbo isáán-aaifinkembo siyambo é'a kaumbo-kae'-wáásí aantemba sé'a aifa'á moóráwigo sínda waé'mai simásuwainana wenánaaemba moóráwigomo sínda waé'mai simásuwainana wenánaaemba moóráwigomo sínda waé'mai simásuwaina'a miyá sēnááfo

28 minááímó waé'mai síndawimo ímbo méraina'o é'o fi'on-aaímo ímbo isáán-aaifinkembo sewí seyaafá'-wáásí túranka'a ímbo siyamba imáyáafinkemba Maníkóntáfé'a seró.

29 Maníkómó simátímakain-aaímo simátímémba kaumbo-kae'-wáásímó iyáfasinkesamo simátímémba tuwímbai isé'a mináái tuwímbai isáaro.

30 Minááímó isáán-kwaasifinkembo Maníkó moóráwigombo simáminanamo éna simátiminda-waasigo wenáái tai'áánana moóráwigo iyáfasinena simátiminiye.

31 Maníkómó aaímó simátímakawai seyaafá sé'a moórá-morawigo moórá-mora-kanaa símae iyé'a pó'a seyaafá'nánká isé'a fasi'aémbá maénaáwe.

32 Maníkómó simátímakain-aaímo simátíméwí sembá kentí imáyáara'-aantemba káráwiyaafó miyán-oro.

33 Kawe'-imáyáámó é'o faru úmaimo méraamba Maníkómbá aráái taifó simátimén-aaí káráwiyoro.

Maníkóní waási seyaafá'-náópa'o túwaandu uráamba maarán-owe.

34 Túwaandu urémpinkemba aaré ímba aaí seró. Maníkón-aaí aúfáifinkembo siyáintemba aaré ímba káráwiyonaawe.

35 Mindásafe'a túwaandu urémpinkemba aaré aaí sefó sésa moórá-aaigoni áwáumo tísai ónae sésamo ésa miwítí naaúmpa'a tuwaai'waimbá tísai ónááwe.

36 Kentí imáyáafinkembo miyámó ombá Maníkón-aaí kempínkén-aantemba ímba paápé isa'á ímba kembiwí aantembanifo fí'o-fi'om-barafaken-kwaasiwara'a ísaraafó miwímó túwaandu urésamo ontembá miyán-oro.

37 Kempínkémbá tuwímbai kesáfésa sésa Maníkómó siyáin-aaí ísaraundawí únemo siyawiye tuwímbai kesáfésa sésa Maníkó fasi'aémbá símakawai únemo siyawiye miyámó sewí maanáúfáímó agaimáímó tímúndafimba toráumai awáné'a sé'a mináái Fasi'aénkó áamáamba siyáin-aaín-iyé sēnááfo

38 maanáúfáímó agai-tímúndamo ímbo iséwa'o é'a miwísáfé'a sé'a ímba Maníkóní áamáanko kentirumpimbá wéraiye seró.

39 Kesí waásisono. Maníkómó simátímakain-aaímo simátímémba fasi'aén-imáyáá é'a simátíma'mae'a iyé'a fí'o-fi'on-aaímo ímbo isáán-aaifinkembo sembá ímba aiyowái'a úmáráaro.

40 Énifo seyaafá'-ááímó sembá ímba sáwífa'-aaímo siyamba aáno úmai arupise úmai méraaro.

15

Ísumba pukómpinkembo iyáfasinankarain-aaí.

1 Kesí waásisono. Ásé-*aai* kosimátímakaunda-*aai* aneka'ó simátíménda isáaro. Minásé-ááísáfé'a érai'e sé'a ta'ótoke'a fasi'ámai méraawe.

2 Fasi'ámaimo ta'óto'mae iyé'o é'a kawé'-ámbá arááíwa'mae iyónááfo tóikaken-aantemba érai'emo siyambo é'a kawé'-ámbá ímba arááíwa'mae iyónááwe.

3 Aifa'á Manikó mináái simásimuwa'a kembó simátímakaunda óraa'-*aai* póna Manikón-*aai* aúfáífimba agaimarésa siyáantemba sáwí-imayaasa maisiyuwáíndasafena Ísu Káráísiti puwúwasa

4 utámárówana kaumbo-kánáá maisuwówana Manikó pukómpinkemba iyáfasinankaraiye. Mináái Manikón-*aai* aúfáífimba agaimarésa siyáawe.

5 Ísu Káráísiti pukómpinkemba iyáfasinena Pítaan-aúranka'a paápé éna wení kísau-waasi túranka'a paápé éna

6 moórá-kanaa sáwífa'-waasi wesé'o núwai 500 waasi túranka'a paápé uráíye. Minkwáásifinkémbá sáwífa'nanka úwoi túnaraawasa tuwímbai pukáamba minkwáási túranka'a paápé éna

7 Yémísin-aúranka'a paápé éna wení aantá-waasisonti túranka'a paápé éna

8 ánaaemba kemá Póro súranka'a paápé éna Ísu Káráísiti wení waási-i'a uwásinkarinkwae-imayaa ímba uráunda kembá wení waási-i'o uwásinkaraiwai súranka'a paápé uráíye.

9 Ááéma Ísu Káráísitini waási sáwí'a uwátinkaraumpo Fasi'aénkóní aantá-waasifinkemba kemá kári'-waasi úne. Ímba kanaán-uráunda pósa kentáfé'a Fasi'aénkóní aantá-waasi ónemo sembá uwó-áái sewé-ímáyáá wéune.

10 Énifo Manikó úwoi súwa'nai uráimba pó'a Manikómó kesáái simátiminkwae séna si'mákaiwai ówánana wemá úwoi súwa'nai úwa'a ímba úwoi mé'a fasi'aén-kísáú wémaewanana kesí kisaugo fí'owiti kisaugomba iyáákaraifo keyáá minkísáú ímba maéwánana Manikó súwa'nai ena kesé'a mériwawa'a minkísáú maiyáumne.

11 Kemó ásé-*aaimo* simátimewanda-*aai* isé'a miwímó simátímún-*aai* mimbórá-áái pó'a isé'a timankúnkúmba uráawe.

*Púwón-kwaasimo iyáfasinaiyan-*aai*.*

12 Manikó Ísu Káráísitimba pukómpinkemba iyáfasinankarain-*aaisa* simátimundasa kempínkémbá tuwímbai sé'a púwón-kwaasi ímba iyáfasinanaawe sembá nóra séra wéseo.

13 Púwómpinkembo ímbo iyáfasinanaankakaa Manikó Ísu Káráísitimba pukómpinkemba ímba iyáfasinankaraisino.

14 Manikó Káráísitimbo pukómpinkembo ímbo iyáfasinankarainkaka simátimunda-*aaisa* sáwísankaamba uwáwisa'a misáwísánkáán-ááísáfé'a timankúnkúmba owisinó.

15 Púwómpinkembo ímbo iyáfasinanaankakaa Manikó Káráísitimba pukómpinkemba ímba iyáfasinankaraisino. Manikó Káráísitimba pukómpinkemba iyáfasinankaraiyemo simátimundasa énifo minááimó karo'-ááimó inkakaa Manikómó uráintafeta karo'-ááiyésá simátimusino.

16 Púwómpinkembo ímbo iyáfasinanaankakaa Manikó Káráísitimba pukómpinkemba ímba iyáfasinankaraisino.

17 Manikómó Káráisitimbo pukómpinkembo ímbo íyáfasinankarainkakaá úwoi-aaisafe'a timankúnkúmba owaná aoisaambá kempímbá úwoi wéraisino.

18 Moórá-aaiwara'a simátimenaumne.

Manikómó Káráisitimba pukómpinkembo ímbo íyáfasinankarainkakaá Káráisitinka'o timankúnkúmba ésamo pukáawi pukáampinkemba ímba íyáfasinesa Manikóni ewaa'á ímba mésa sáwí-aempa'a méraawisino.

19 Marapá'ó méraundara'a séta púwóndafinkemba íyáfasineta wiyómpa'a Ísu Káráisiyiye'a méraandasa amu'maréta méraumne-aaimo karo'-ááímó súndarakaata marapá'-wáásí kentáá suwiyáái ésa tirumbá uwásínkááwisino.

20 Érai'-aai maarán-ááín-iyé. Manikó Ísu

Káráisitimba pukómpinkemba íyáfasinankaraiye. Púwón-kwaasifinkemba aifa'á wemá íyáfasinkaimba pósa ánaembo puwíyan-kwaasi íyáfasinanaawe.

21 Aifa'-wáásígón-áwí'a Ándámu sáwí'a uráimba pósa púwón-amba seyaafá'nánká wéararaiwaefo moórá-waasigon-awí'a Káráisiti kawé'á uráimba póna seyaafá'nánká puwiyampinkemba íyáfasintinkainiye.

22 Seyaafá'nánká Ándámun-aísaafitantambo uráundawí póta púwóndasaanifo Ísu Káráisitini waásisa póta púwóndafinkenta íyáfasinanaumne.

23 Manikó siyáin-kanáa tínata púwóndafinkenta íyáfasinanaumne.

Aifa'á Manikó Káráisitimba pukómpinkemba íyáfasinankaraimba póna Káráisiti marapá'ó kumíndara'a Manikó Káráisitini waásisa púwóndafinkenta íyáfasisinkainanasa

24-26 mindá tai'áínda-kanáa Ísu Káráisiti káráwiyinana Manikó sínana Káráisiti wení namuro-wáásí iyáákéna fí'owimo sáwí-kisaura'o káráwiyiaan-kisauwe fí'o-fí'o-sawí-fasi'aene tai'ásuwena puwíyan-amba tai'ásuwena miyámó índa wení namuro-wáásítí fasi'aémbá tai'ásuwena Manikóntáféna séna kesifóo seyaafá-tántááká'á káráwiyuwo síníye.

27 Manikón-aai aúfáifimba agaimaréna séna

Manikó wembá seyaafá-tántáá'á

íyáákamai-i'a uwánkaraiye

agaimaréna siyáifo Káráisiti Manikómbá ímba íyáákainiye. Manikó sínana Káráisiti seyaafá-tántáá'á íyáákainiye.

28 Manikó Káráisitimba seyaafá-tántáá'á íyáákamai-i'o uwánkaraindara'a Káráisiti Manikón-áninko Manikóntáféna séna emá seyaafá-tántáá'á íyáákamai-i'a uwásínkaandawí po kenká'á káráwiyinone sínana Manikó seyaafá-tántáá'á káráwiyiniye.

29 Tuwímbai sésa puwiyampinkemba ímba íyáfasinanaawe sembánifo pukáan-kwaasisafesa imáyáa ésa nombá maiyáawe. Puwiyampinkemba ímba íyáfasinanaawe-aaimo érai'-aaimo inkakaa pukáan-kwaasisafesa ímba imáyáa ésa nombá máéwaisino.

30 Púwóndafinkembo íntaamo íyáfasinanaetara moórá-mora-naopa'a sínkamonaé wéopa'a ásé-aai ímba kosimátima'mae'a núsino.

³¹ Kesí waásisono. Kembiwíyé kewé kentáási Fasi'aénkó Ísu Káraísitiye'a kááísamai méta kentáfé'a aamoimó únda miyámó érai'o úndantemba aasiyaasi-kánáá imáyáa é'a sé'a káfékaamba sinkamiya'a púwóno-imayaa únda mindáwara'a érai'-aain-iyé.

³² Púwómpinkembo ímbo íyáfasinanaankakaa kemá úwoi-waasi é'a kesí imáyáafinkemba sùne. Afáá-póigómó waási fándaifo sésamo arááiwáéntemba kembá miyaráámbo uwásínkáamba maanká'á Éfésási-naopa'o méraunda óraa'-umbai-tantaa'a kempá'á tisa'á óraa-kisaumo maúnda úwoisafe'a wéune súsino. Púwómpinkembo ímbo íyáfasinanaankakaa waásiti imáyáafinkembo sentembá miyá séta aafáyáasa puwónaumpo káfé'a kawé-tómbá néta sirááimo taintentá ónaumnesa súsino.

³³ Puwíyampinkemba ímba íyáfasinanaawemo sembá minkáró'-ááísáfé'a érai'e sefó sé'a simátíménda-aai isé'a káráwiyoro. Tuwímbai érai'a sésa sáwí'o on-kwáásisé'o méraambo é'a kawé'-ámbá ifátuwe'a sáwí-amba arááíwaenaawe sefó

³⁴ puwíyampinkemba ímba íyáfasinanaawe minkáró'-ááísáfé'a sáwí-imayaawe

sáwí-awauwe ifátuwe'a kawé'-imáyáán-oro. Miyámó íyantafe'a sé'a kempínkémbá tuwímbai Maníkómpá'á ímba tiyáawe sùne.

Puwíyampinkembo íyáfasinaiyamba wíyómpa'o méraiyan-tuman-iyé-aai.

³⁵ Puwíyampinkemba ímba íyáfasinanaawe-imayaa é'a síesai e'a sé'a púwón-kwaasi nóra úmaiya íyáfasinesawa nóran-tuwa ma'máíya íyáfasinanaao-aaimo

³⁶ síesai omba sáwí-imayaafinken-aain-iyé. Puwíyampinkembo íyáfasinaiyamba maararáámhá uráífo isé'a kísau-anauntunka'a imáyáán-oro. Ánáuntumba u'marááwana minánáúntúnkó ímba úwoi áruma wéwiyaifo u'marááwana ánaemba mapánkena áruma wéwiyaiye.

³⁷ Tómbá fákákesamo nempínkémbá ímba aneka'á wéu'maraafo ánáuntumba maiyésa kísau fúmáráwana aneka'á áruma wíkéna wéanon-iyé.

³⁸ Maníkó sisaná moóra-mora-anauntumpinkemba áruma wíkéna óraa'o ímbá Maníkó wení imáyáafinkemba seyaafá-tómbá fí'o-fí'on-auwara-tomba makáífo

³⁹ seyaafá'ó méraamba mimbórá túwawaa'a ímba maréna waási fí'on-tuwawaa'wara'a tinkéna wái-waamba fí'on-tuwawaa'wara'a maréna numamá fí'on-tuwawaa'wara'a maréna mófáá'a fí'on-tuwawaa'wara'a makáíye.

⁴⁰ Wíyómpa'a fí'on-tantaa'a wéraisana marapá'á fí'on-tantaa'a wéraiye. Wíyómpa'o wéraimpimba fí'on-to'waaí wéraisana marapá'ó wéraínka'a fí'on-to'waaí wéraiye.

⁴¹ Aafáúfímbá fí'o-sama wéraisana wíyómpimba fí'o-sama wéraisana okómpímbá fí'o-fí'o-sama wéraisana miyá uwásaraiye.

⁴² Miyámó intembá puwíyampinkembo íyáfasinaiyamba maará ónááwe. Púwómbo utámaráán-tuwawaa'a tai'áínifo mimpínkémbó íyáfasinaiyan-tuwawaa'a wa'é'wae'a íniye.

43 Utámáráán-tuwawaa'a aamoisaén-túwawaa'a sáwí-tuwawaa'an-ifo puwíyampinkemba iyáfasinaiyan-tuwawaa'a fasi'aén-túwawaa'a kawé-túwawaa'an-ifo

44 utámáráán-tuwawaa'a marapá'ó méraan-tuwawaa'an-ifo púwómpinkembo iyáfasinaiyamba wiyómpa'ó méraiyan-tuwawaa'an-iyé. Marapá'ó méraan-tuwawaa'o intembá wiyómpa'ó méraiyan-tuwawaa'a wéraiye.

45 Mindásafena naaófá'a Manikón-aaí aúfáifimba agaimaréna séna Manikó aifaráán-kwáásígón-áwí'a Ándámumbo úmakaimba úwaaúwa éna waásin-iyé

agaimaréna siyáiyé. Ánaaen-kwaasigon-awí'a Ísu Káráísiti waásimo aú'í'o úmáimo maé'mae'í'o íyan-amba wikáiwai paápé uráiyé.

46 Wiyómpa'ó méraiyan-tuwawaa'a ímba aifa'á paápé uráífo marapá'ó méraan-tuwawaa'a aifa'á paápé uráiyé.

47 Manikó aifa'-wáásígómbá marasámbá úmakáifo ánaaen-kwaasigo Ísu Káráísiti wiyómpakemba kunkáiyé.

48 Ándámumbo marasámbó úmakain-auwawaa'o wéraintemba seyaafá'-wáási miyán-túwawaa'a wéraifo Káráísiti wiyómpaken-auwawaa'o wéraintemba wení waási miyán-túwawaa'a wéiniye.

49 Manikómó marasámbó úmakain-kwaasiyaambo úndantenta Káráísiti wiyómpakewimo intentá ónaumne.

50 Kesí waásisono. Simátimé'a súné. Manikómó wiyómpa'ó káráwiyai'pa'a marapákén-túwawaawara'a ímba mérai'iana waé'wae'í'o índa-tantaa'í'o wérai'ndafa'a tai'áínda-tantaako ímba mimpímbá wéiniye súné.

51 Manikómó aúpá'-makénamo aráátímakain-aaímo simátíménda ísáaro. Seyaafá ímba puwéta úwoi méta súwawaata fí'í'o-suwawaata faufínata

52 mimbórá-kánáá wiyómpakemba uwiyemba sínana minúwóiyáámbó aafáyáumo tawáintemba minúwóiyáámbá pukén-kwaasi iyáfasintinkainasa maé'mae'í'a íyata súwawaata fí'í'o-suwawaata faufíniye.

53 Marapá'ó méraanda-suwawaata púwónda-suwawaatan-ifo wiyómpa'ó méraanda-suwawaata ímba púwónda-suwawaata faufíniye.

54 Marapá'ó méraan-tuwawaa'a púwón-tuwawaa'an-ifo wiyómpa'ó méraiyan-tuwawaa'a ímba puwí-túwawaa'í'o faufíndara'a Manikón-aaí aúfáifimba agaimaréna siyáin-aaí paápé íniye. Maará siyáiyé.

Púwón-amba tai'áínana maé'mae'í'o íyan-anko púwón-ankomba iyáákai'niye

agaimaréna súwana

55 moóráwigo séna

púwón-anko ímba iyáákaraimba póna púwón-ambo sáwí'í'o uwátinkainda-fasi'aen'ko tai'áíniye

agaimaréna siyáiyé.

56 Manikóní amáambo ísámáimo túwáán-imayaago ta'ótokaiye. Miyámó ontáféna púwón-ambo sáwí'í'o uwátinkainda-fasi'aen'ko ta'ótokaífo

57 Manikó púwón-amba kentáá iyáákamai-ita wéuwasinkaiye. Kentáási Fasi'aen'ko Ísu Káráísiti púwón-ankoni fasi'aémbá tai'éna iyáákaraimba póna Manikó miyá wéuwasinkaisata súwisa súné.

⁵⁸ Mindásafe'a kesí waási fasi'ámai mé'a ímba tuwesarai ina'a Fasi'aénkóni kísau maimaé wéiyé'a ímba ifátúwáaro. Fasi'aénkóni kísau mo wémaemba ímba úwoi-kisaun-ifo áúwara-kísau wémaefo maimaé iyóro.

16

Fasi'aénkóni waási túwa'nai on-óntánkón-ai.

¹ Manikóni waási Yérúsaremu-naopa'a méraawi tómbá ímbo makáawi túwa'nai iyamba óntamba torupé'a maarán-oro. Kárésiyyaa-marafa'a Manikóni waásimo méraawi simátímakaundantemba miyán-áái simátimumpo miyán-oro.

² Moórá-mora-sondaara'a moórá-kisau-fin-ontamba tuwímbai Manikóni waási túwa'nai iyapa'a maré'a kentí naaúmpimpa'o maráiyamba óraa'a ina'a ánaaemba kempá'á komáéna'a Manikóni waási Yérúsaremu-naopa'o méraawi timíyan-ontamba ímbo saafá iyamba úwoi maitiménááwe.

³ Kempínkémbá tuwímbai iyáfasintewa'a kempá'á komé'a aúfái agaimái timé'a ti'maráanasá Manikóni waási Yérúsaremu-naopa'o méraawi mináúfáiyé torupámaraiyan-ontane maimaésa mátimenaawe.

⁴ Minkánáá kemó komáénda-kísau mo wéraina'o é'a konasá miwí kesé'a kónááwe.

Kórinti-naopa'a kónae siyáin-ai.

⁵ Máséndóniyaa-marafa'a Manikóni ásé-ai simátíma'mae'a nónae únda pó'a miyá kósímatime'a kempá'ó kondá

⁶ ampáánkárá koménaum ayáátáákara koménaumno. Ímbo aampa'ó wénon-kanaa uwí-nómpáké-fiyúndámó mafaiyáíndarara fí'on-daopa'a kónaumno. Fí'on-daopa'o kónae ona'ó é'a súwa'nai iya'a kónaumne.

⁷ Kempá'ó ayáátááka'o koménae'o súnnda Manikómó ewé sína'o é'a ayáátááka'a koménaumne.

⁸⁻⁹ Maanká'á Éfésási-naopa'a ásé-aaimo simátíménda-waasi sáwífa'a méraamba pósa isésa érai'e sésa fasi'ámai ménaawi máéwasa kesí kísausafesa aambó faiyíyan-kwaasi sáwífa'a méraawe. Minkísáúmo maúnda tómbá fáká'mai Manikóntáfésa ísámai kaundánae sésa túwaandu ombá minkánáá ímba tiyáisa'a mé'a minkísáú maúnda póna mintánón-kánáá tai'áina'a kónaumne.

¹⁰ Moóráwigo Tímótimo kentópa'o komérainda aamoí é'a áwa'nai oro. Kemó úndantemba Fasi'aénkóni kísau wémaifo

¹¹ wentáfé'a úwoi-waasin-iye ímba sé'a tínaaemba uwáméro. Kembiwí tiyuwénamo kempá'ó tinda áwa'nai iyana kempá'á kawé!-úmai tíno. Wesé'o Manikóni waási kentáási waási kempá'ó tíyantafe'a timu'maré'a méraumne.

¹² Kentáási waásigon-awi'a Apórosimba óraaka simáme'a sé'a Kórinti-naopa'a kentáási waásimo wíyan-kanaa esé'a waaó súnnda póna káfé'a ímba kanaa'á wínífo aambó wérainanamo éna wíníye.

¹³ Kentúra'a káráwiye'a Manikómpá'á timankúnkúmba úmae iyé'a ímba táá'a ina'a fasi'ámai méraaro.

¹⁴ Kísau mo máémba waási-imayaa úmai kísau máéro.

¹⁵ Kesí waási ísáaro. Ákáyaa-marafaken-kwaasi Sétefanasini akúmbá aifa'á Maníkómpá'ó tiyáawi Maníkóní waási fasi'ámaimo túwa'nai on-áái ísaraawe. Óraaka simátime'a sé'a

¹⁶ miyán-kwáásimó sen-áái taawiyafé'a miwísé'a Maníkóní kísau fasi'aén-kísáúmó wémaewi-taai ísáaro.

¹⁷ Kempínkémbá kaumborúú-tuwi'a Sétefanasiye Fótíyúnetasiye Ákáikasiye mindárou kempá'á tewa'á aamoí úmpo kembiwí ímba seyaafá'nánká kanaa'á kempá'á tewasá mindárou kempá'ó tembá aamoí úne.

¹⁸ Mindárou kesí imáyáa aúí'a uwásinkesa kentí imáyáawara'a miyá uráawe. Miyán-kwáási túwí'a mósá máraaro.

¹⁹ Ésiyaa-marafa'a naaó'-naokemba Maníkóní waási kentáfésa kawe'-úmai méraaro wésewe. Moóráwígon-awí'a Ákwíra awaainínkó Párisiraawe mindáraití naaúmpa'a túwaandu owí Fasi'aénkóe'lo kááísamai méraawi aamoí ésa kentáfésa kawe'-úmai méraaro wésewe.

²⁰ Maanká'ó méraawi Maníkóní waási seyaafá'nánká kentáfésa kawe'-úmai méraaro wésewe. Moórá-mora tiyáámba tíméro.

²¹ Ayáiyá'á kemá Póro agaimaráúmpo awáné'a wenayáánaufi'a isaná wenááin-íye sé'a ísáaro.

Kemá Póro súné. Kawe'-úmai méraaro súné.

²² Fasi'aénkómpá'ó ímbo tirumbó áméwi Maníkó sáwí'a uwátinkainiye. Kentáási Fasi'aénkó kumíníye súné.

²³ Fasi'aénkó Ísu úwoi wétuwa'nai-intafe'a inái súné.

²⁴ Ísu Káráisitiye'a kááísamai méraawa'a kembá sirumbá tímúne.

Kemá Póro sún-da-ai tai'áíye.

2 Kórinti

Ísu wiyómpa'a iyówana Póro moórá-waii úmai afakaeté-aataiya'iyó miyáumai-aatai maisuwéna maanáái agaimái Kórinti-naoraa-waasi Ísuni aampa'ó kun-kwáási tímakaiye. Póro Máséndóniyaa-marafa'a mérowana Táítási Kórinti-nao'a tuwéna Pórompa'a wémena Kórinti-waasi-taii kosimámuwana Póro iséna séna aúfáima agaimái tímakaunda isasá iséna tuwímbai sáwí'ó ombá tínaaemba uwásukaawasa tuwímbai ímba miyá ésa kentáfésa sésa ímba érai'a Ísuni aantá-waasin-iyé wésewe séna érai'a Ísuni aantá-waasin-iyé síwae séna maanáúfái agaimarówasa mátmakaawe.

¹ Kemá Póro maanáái agai-timúmpo isáaro. Moóráwigon-awi'a Tímóti kentáási waásigo kesé'a méraisa'a agaimarúmpo isáaro. Maníkó wení imáyáafinkemba kentáféna séna aantá-waasi éma Ísu Káráisitini-aaí kosimátima'mae núwo séna si'mákaifo isáaro. Kórinti-naopakewi Maníkón-aaísafe'a érai'emo sewí isáaro. Ákáyaa-marafa'a Kórinti-naopakewiye fi'ó-fi'on-daopakewiye méraawi Fasi'aénkóni waási isáaro.

² Maníkó kentáásifowawe Fasi'aénkó Ísu Káráisitiniye úwoi túwa'nai esarai aáno'ó uwátinkaayantafe'a inái súne.

³ Kentáási Fasi'aénkó Ísu Káráisitini-afowa Maníkón-áwí'a mósá maráúmne. Wemá kentáásifowama arumbó uwásínkáiwai siráfaenasa súwa'nai iwáín-áwíta mósá maráúmne.

⁴ Fí'ó-fi'on-umbai-tantaa'a seyaafá'á kentááfá'ó timbá Maníkó siráfaiyaimba póna fi'ó-fi'on-umbai-tantaa'ó tuwímbaifa'ó tinda Maníkómó siráfaiyaintenta úmai kesáá miwí kanaa'á arásáfaitinkaanumne.

⁵ Káráisitimba áí'ó úní'a uwánkówasa Káráisitini waási-i'ó úndarakemba sí'a índa-i'ó uwásínkáimba miyáumai Maníkómó Káráisitimbo aráfaiyaintemba miyáumaisa óraata siráfaiyaiye.

⁶ Kembiwisé'a méta túwa'nai ówánanasa sáwí'ó urómpinkemba Maníkó tí'maena kawepá'á métinkariye. Miyá ówándarakemba sí'ó únita uwásínkóna Maníkó siráfaiyaiye. Keséta méraawanasasa sí'ó únita uwásínkóna ímba ifátuwaundasa fasi'ámaisá méraumne. Miyáumai tí'a índa-i'ó uwátinkaiyamba kesáámó uráundantembo miyá é'ó ímbo ifátuwe'ó fasi'ámaimo mérai'yambo éna Maníkó kenkwárá'á tiráfaitinkainiye.

⁷ Sí'ó úní'ó uwásínkaraantenta tí'a índa-i'ó uwátínkáimba miyáumai Maníkómó siráfaiyaintemba tiráfaitinkaiyamba séta mindásafe'a fasi'ámai ménaawe óraaka séta timu'maréta méraumne.

⁸ Kesí waásisono. Ésiyaa-marafataamo maéwánda fí'ó-fi'on-umbai-tantaa'a kentááfá'ó túmba mináái isáíwae séta simátimumpo isáaro. Minúbái-tántáá'ó fí'óran-oraa'-umbai-tantaa'a úwata kentááfá'ó túmba póta puwónaumne séta súnareta

⁹ sínkamiyata púwóna-kanaan-iyé séta súnareta ímba kentáási fasi'aéntámbán-ifo Maníkóni fasi'aéntámbá kisausa wémaeta méraumne. Maníkó pukáampinkembo iyáfasintinkaiwaini fasi'aéntámbá kisausa wémaeta méraumne súndasafenasa minóráá'-úmbái-tántáá'á kentááfá'á tiyáiyé.

10 Umbai-tántáápímbá puwónae ówándafinkemba Manikó siyótaiša uwásinkowata súnaraundasa póna miyámó uráintemba íniiye. Sáwísampinkemba siyótaiša úmaena iyíniye séta méraumne.

11 Kewará'á kentáásáfé'a Manikómpá'á súwa'nai e'a inai seró. Sáwifa'nanka inai siyana Manikó súwa'nai inda mindásafesa Manikómpá'á súwi sénááwe.

Póro karo'-áái ímbo simátimakain-ai.

12 Waási túranka'o méraundasafeta imáyáa úndasa sirumpinkén-ímáyáágó séna kawé'-úmaisa méraumne sisatá aamoisá wéune. Marapá'-ááiígóni áwáuma ímba imáyáa éta Manikó úwoisaamo súwa'nai intáféta imáyáa éta Manikóni kísau aantemba maéta ímba kae'-ááiwará'-wáásiyáán-úmaisa méraundantemba kentúranka'a érai'a miyá úmaisa méraumne.

13-14 Agaimái timúnda-aufaifimba ímba kaumbo-kae'-áái simátimumpo toráumaimo awáné'o ísaraan-ai aantemba tafisímai sune. Kentáási áwáuma kárika'a suwánafo suwánamai kawé'á iwae sé'a únda miyámó é'o é'a Fasi'aénkó Ísu kumíndara'a kentáfétaamo aamoimó ondantembá kentáásáfé'a aamoi ónááwe.

15-16 Kembiwí kentáásáfé'a aamoi uwásínkááwe-ai imáyáa uráundasafe'a sé'a kae-kánáá kentópa'a kómé'a Máséndóniyaa-marafa'a kónae únda kentópa'a kuré'a tiyuwé'a wéme'a Máséndóniyaa-marafa'a kuré'a kouweré'a aneka'á kentópa'a tiyé'a tiyuwé'a Yúndiyaa-marafa'a ténaumne siyáumne. Kae-kánáámó kawé'ó uwátínkáana'a súwa'nai íya'a Yúndiyaa-marafa'a ténaumne-imayaamo uráundasafe'a mináái siyáumne.

17 Miyámó ónae uráunda ímba miyá uráundasafesa kempinkémbá tuwímbai kentáfésa sésa kae'-ááiwará'-wáásín-iyé siyáafo kentópa'a kónaumne siyáunda marapá'-wáásímó ontembá ímba miyámó únda mimbórá-ímáyáá úmai mimbórá-áái afora'á simátimakaumne.

18 Manikó érai'-ai aantembo siyáintemba simátimakaunda-ai ímba kae'-ímáyááfínkémbán-ifo mimbórá-ímáyáá úmai mimbórá-áái afora'á simátimakaumne.

19 Sáírásiye Timótiye kewé kentópa'o maéwánda Manikón-ááninko Ísu Kárásitin-aaisa simátimakaunda wemá moórá-ai afora'á séna moórá-ai aúpá'á tuwéna imbo iwái póna seyaafá'-áái afora'-aantemba siwáín-ai simátimakaumne.

20 Manikó seyaafá'-áái símai fasi'ámakaimba Ísu Kárásitintafena siyáimba póna paapé uráiiye. Ísu Kárásiti miyá-séyááfá'-kísáúmó maiyáintafeta Manikó siyáin-aaisafeta érai'-aaiye súnanasa Manikón-áwí'a óraa'a wéraiye.

21 Manikó Ísu Kárásitimba kentááwé kembiwíyé kááisasinkaraisata fasi'ámaisa méraumne. Kentáá wemparí'a úmarena

22 kesí waásín-owe séna érai'a wení waásisa úne sendasáfénasa wení ámútankomba ai'marówana kentáásirumpimba kumbérimba mindásafeta séta to'mayaa uwásínkarainta miyá íniiyesa sune. Miyámó uráintafe'a ímba kae'-ááiwará'-wáásiyáámbá úne.

23 Manikó kesí kisaugomba awánaraiwain-aúranka'o simátimunda-ai érai'-aain-iyé. Kórinti-naopa'a kentópa'a kónae séwánda óraaka simátiménana tirunkó umbái taifó sé'a ifátuwe'a ímba kuráumne.

24 Maníkón-aaisafe'a érai'e fasi'ámai sé'a wempá'a timankúnkúmbo uráamba póta kentópa'o kondasá Maníkón-aaisafe'a timankúnkúmbo oró-ááisá ímba aneka'á sénaumpo tirunkó aamoí índasafeta kempímbá taankarotámai méta kísausa komaénaumne.

2

1 Imáyáa é'a sé'a aneká kentópa'a wé'a sáwí'o ontáfé'a óraaka simátíménana tirunkó umbai taifó sé'a káfé'a ímba kónaumne siyáumne.

2 Kentirumbó umbai tátinkáanasamo ésa kesirumbó kawé'o uwásinkaiyawí ímba ménaawe.

3 Kentópa'a ímbo kuráundara'a sé'a aúfáifimba toráumai awáné'a sáwí'o ombá kawé'a uwátinkaiwae sé'a kentópa'o kondá ímba sirunkó umbai táiniye sé'a mináúfái agai-timé'a kawé'-úmaimo méraantafena kesirunkó kawé'o índawi mináúfái agai-tímakaumne. Kesirunkómó kawé'o ínanamo éna kentirunkówárá'a kawé'ó índa mindá érai'-aainiye.

4 Mináúfái agai-timéwánda sirunkó umbai tówa'a kentáfé'a óraa'-imayaa é'a áfááraumai ifi'lá tátinke'a tirunkó umbai táíndasafe'a ímba mináúfái agai-tímakaumpo Póro wenaruntá áfááraumai símakaiye siyantafe'a mináúfái agai-tímakaumne.

Sáwí'o uráin-kwaasisafe'a enáái taí'áiyé serómó siyáin-ai.

5 Kempínkémbá moóra-waasigo sáwí'o uráintafena ímba kempín-aantembanifo kembiwifinkémbá tuwímbaifimba umbai-tántáá'á wéraiye. Seyaafápímbá umbai-tántáá'á wéraiye-ai miyán-óráá'-áái ímba sénae sé'a tuwímbaifimba umbai-tántáá'á wéraiye-ai súne.

6 Tímakaunda-aufai toráumai awáné'a símai moóra-aiya'-maré'a fasi'aén-áái minkwáásígombá simánke'a wení ewaa'á ímba mé'a sáwí'o uráintafe'a mimbéyámbá amé'a ímba fí'om-beyamba áméro.

7 Káfé'a wentáfé sé'a enáái taí'áiyé sé'a ímba aneka'á imáyáa úmae iyé'a aráfáero. Kemó ámé-sawí-meyamba waé'wae'a ínana séna ímba kanaa kawé'-ámpá'á kónaumne séna ifátúwáifainifo

8 wentáfé sé'a embá siruntá amúmpo kawé'-úmai méraao seró-áái óraaka súne.

9 Ááema kentáfé sé'a simátimunda-ai isánaa Ína isánaáo sé'a kentópa'a ímba wé'a mináúfáifímbá agai-tímake'a timu'makáumne.

10 Sáwí'o uráin-kwaasigontafe sé'a wenáái taí'áiyé sé'a ímbo aneka'ó imáyáamo ontembá kewará'á miyá úne. Sáwí'o uráintafe sé'a wenáái taí'áiyé sé'a ímba aneka'á imáyáa é'a Ísu Káráisitín-aúranka'a kentáfé'a imáyáa é'a miyá úne.

11 Waántáwankoni sáwí-kisauconi áwáuma awánéta kentáa íyáákaifo séta sáwí'o uráintafeta aneka'á ímba imáyáa úmae iyéta séta wenáaíma taí'áiyé súne.

Tóroásifa'a ména Póro óraa'-imayaa uráin-ai.

12 Ísu Káráisitín-ai ásé-ai kosimátimenae sé'a Tóroási-naopa'a komaéwánda minááímó isáiyantafena Fasi'aénkómó to'mayaa úmba awáné'a ásé-ai simátimenae sé'o ówánda

13 kesí waásigon-awí'a Táitási kentí naaópakemba Tóroási-naopa'a ímba téna kentáái tasimásímintafe'a ayaafái uwááe'a ímba awáné'a óraa'-imayaa é'a sé'a tiyuwé'a kónaumne sé'a Máséndóniyaa-marafa'a tiyáumne.

Ísuni fasi'aéntámá siyáántán-kwimái áfontaamo fáúnda-ai.

¹⁴ Maarán-ááisáféta Maníkómpá'á súwisa sune.

Ísu Káráisiti íyáákaraintafena Maníkó wentéta kááisasinkenasa óraaka sisatá siyáántán-kwimái áfonta fáúne. Maníkó si'marówata Káráisitini-ai seyaafá'-máráfá'á kosimátimunayasa isááwana wenááigo asaa-wiyúnkáámá úmaena seyaafá'-máráfá'á wété wéiye.

¹⁵ Maníkó séna Ísu Káráisiti kentáféna imáyáa éna kesí kisaumo máimba asaa-wiyún-kánámó agáentemba wéiye simbá miyámó intembá Ísu Káráisitini-ai simátimunayasa Maníkó kentáásáféna séna Ísu Káráisitini intembá asaa-wiyún-kánámó agáentemba owé wésiye. Manikón-arááimo wáéwi minkwiyúmbá isááwasa waántáwankon-arááimo wáéwi minkwiyúmbá isáámá wéowe.

¹⁶ Waántáwankon-arááimo wáéwi puwésa Manikóni némpa'a maé'mae'o iyawi Ísu Káráisitini-ai simátimunda-aaisafesa ánkúkaamban-iye sewasá Manikón-arááimo wáéwi minááisáfésa sésa asaa-wiyúnkáámá wéiye sésa maé'mae'a ónááwe. Manikón-ai simátimén-ai óraa-kisaun-ifo waási aantemba ímba kanaa'á wémaewe.

¹⁷ Maníkó si'marówata Káráisitini kisaun-waasi méta wenaúranka'a Manikón-ai érai'-ai simátiméta ímba kae'-ááiwará'-wáásiyáántá unayasa méyámbárewa'a óraa'-ontamba maénae sésamo ontembá tuwímbai Manikón-ai simátiménayasa méyámbá simíwae sésamo ontembá kesáá ímba miyásá éta Káráisitini kisaun-waasi

méta Manikón-ai érai'-aaisa simátimune.

3

Aú-ai símáimo kááísamakain-ai.

¹ Minááimó simátimundasafeta ímba kentáá súwí'a maéta wéiyune. Tuwímbai aúfái agai-tímúwasa maimaésa mátímúwa'a toráumai awáné'a kawé'an-owe siyáafo kesáá ímba miyá éta kentáási kisauna'-aufai agai-timénata toráumai awáné'a aamoi uwásinkaiwae-ita ímba éta ímba kentáási kisauna'-aufai agáéro súmpo Maníkó si'maráisata wení kisauna wémaumne.

²⁻³ Tuwímbaimo f'lowiti kisaugoni aúfái awánésamo aamoimó uwátinkáantemba tuwímbai-waasi kembiwí tuwánésa sésa érai'a Ísu Káráisiti Póroe'a kisaun máén-kwaasiye wenté'a ti'marówasa wenáái tasimátimúwasa isésa érai'e suwaná Káráisiti wení waási-i'a uwátinkowana Maníkó fasi'aénkwáráwiní ámútanko miwítirumpimba méraisasa méraawe wésewe. Mindásafe'a kembiwí Káráisiti agaiyáin-aufaiyaamba owe. Ísu Káráisitini kisaugoni aúfái ímba óntanka'o agaiyáin-aufaiyaan-ifo kempá'á wérain-kisaun tuwánaantafeta aamoisá uwátinkaumne.

⁴ Ísu Káráisiti kentáá fasi'aémbá simísata Manikón-aúranka'a fasi'ámai méta minááisá sune.

⁵ Kentááfímbá fasi'aémbá ímba wéraisata minkisáúsá wémaumpo Manikóni fasi'aéntántá minkisáúsá wémaumne.

⁶ Maníkó aú-ai símáimo kááísamakain-ai kosimátimewanayasa wenaúranka'a arupise uwátinkainasa méraiyanafena fasi'aéntá simakaiye. Mináú-áái símáimo kááísamakain-ai maarán-iye.

Ímba Maníkó Mósesembo simámakain-amaamban-ifo Manikóni ámútanko kentáásirumpimba méraisata wemó siyáintenta únda-aain-iye. Maníkó

Mósesembo simámakain-amaamba ímba kanaa'á arááiwaéntafesa Maníkón-aúranka'a ímba arupíse úmai mésa puwí-ámpá'á wégofu Maníkóní ámútanko imáyáasa símisata Káráisitín-aaisafeta érai'e séta aú'á úmais maé'maeta wéune.

⁷ Naaófá'á Maníkó Mósesemba óntan-kwandaaiya'a siyáánkai-amaamba agai-ámakaimba minámáámbá arááiwaenae sésa umbá ímba kanaa'á arááiwaesa taráímae iyésa mindásafesa puwí-ámpá'á wégowe. Maníkó Mósesembo amáámbo simámakonka'a Maníkómpákémbá sama paapé éna Mósesen-óika'a sama paapé úwana óntan-kwandaaiya'o siyáánkai-amaambo agaimarómbo maimaéna Ísareri-waasifa'a kumúwasa Mósesen-óika'a sama wéna póna tógáyagaya úwasa ímba kanaa'á awánwana ánaemba uwákuraiye.

⁸ Naaófá'á Maníkó Mósesemba siyáánkai-amaambo simámakonka'a Maníkóní sama paapé uráifo káfé'a Maníkó wení ámútankomba ai'maráisana wení waasi tirumpimbá méraiye-ai paapé ímbá póna Maníkóní sama óraa'an-iyé.

⁹ Maníkó Mósesemba siyáánkai-amaamba simámakaimba pósa ímba kanaa'ó arááiwaéntafesa puwí-ámpá'á wégowe. Maníkó minámáán-ááímó paapé únka'a wení sama wérowana káfé'a Maníkó wení ámútanko wenaúranka'o arupíse uwátínkain-ai paapé isaná póna wení ságoni fasi'aémbá óraa'a wéraiye.

¹⁰ Káfé'a aú-ai símaimo kááísamakain-ai wéraisana íyáákarai-sagoni fasi'aémbá wéraitamba póta séta Maníkó Mósesembo siyáánkai-amaambo simámakai-sagoni fasi'aémbá sáwísamba iyésá sùne.

¹¹ Maníkó Mósesembo simámakain-ai wááu-aain-ifo aú-ai símaimo kááísamakain-ai waé'wae'o índa óraa'-ain-iyé. Wááu-ai simámakonka'a ságoni fasi'aémbá wérombanifo káfé'a waé'wae'a índa-ai paapé isaná póna óraa-sama fasi'aémbá wéraiye.

¹² Mináái fasi'aén-áái waé'wae'o índa-ai

ísaraunda póta ímba sáá'a isatá óraaka'a minááísá wésimatimune.

¹³ Mósesemo uráintemba ímba miyásá wéune. Mósesé Ísareri-waasisafena séna kesóipa'o wérai-sama uwá'wimba awánaafo séna ampantasámbá óika'a káataraiye.

¹⁴ Ísareri-waasi táál-aantemba

isésa tirunté'a marésa maé'ómbo pósa káfé'o méraan-kwaasi Maníkó símaimo kááísamakain-ai aúfáifinkemba toráumai isésa minááígóní áwáuma ímba kawé'-úmai wéisaawe. Mósesemo óipa'o ampantasámbá káátamakowasa sámó ímbo awánaraantemba káfé'a Maníkón-ai aúfáifimbo toráúsómbo miwítí imáyáago fáikuraisana kumeu'á isasá pósa mináúfáígóní áwáuma ímba awánamai kawé'á wéowe. Ísu Káráisitiye'a kááísamai méraawi Maníkón-ai-aufai torausésa minááígóní áwáuma kawé'-úmai wéisaawe.

¹⁵ Káfé'o méraan-Ísareri-waasiwara'a Maníkón-ai Mósesemo agaimakain-aiimo toráúsómbo miwítí imáyáago fáikuraisana kumeu'á isasá pósa minááígóní áwáuma ímba ísáafo

¹⁶ Fasi'aénkó Ísu Káráisitimpa'o tembá minkúméu'á tai'áinkakemba minááígóní áwáuma kawé'-úmai wéisaawe.

17 Fasi'aénkó Ísu Káráisitiy'e'lo súnnda wení ámútankontafe'a sune. Fasi'aénkóní ámútanko tirumpimbó méraiwai sáwí-imayaagomo ta'ótokaimpinkemba faútinkáísasa kawe'-úmai méraawe.

18 Ísareri-waasiti imáyáago ímbo kawe'-úmaimo ísaraantemba kentáási imáyáago ímba miyá isanasá Fasi'aénkóní ságo kentáá sása wégasinkaiye. Fasi'aénkó Ísu Káráisitini ámútanko kentáásirumpimba ména wenkááni'a uwásinkenasa wení sama siménasa miyá úmae wéiyiye.

4

Sawefimbó wímakaawanamo ááemo kará'wintemba miyaráántáámó unda-aaí.

1 Maníkó aruntá uwásinkenasa mindásafena kesí kísau máéro séna símakaisata wenáái simátimundasa ímba suwesarain-iyé séta wétuwaumpo

2 wenáái simátiméndasafeta aúpá'ó tigeasáfésamo ombá sínaaemba uwámeta ímba karo'á simátiyuweta Maníkón-aaigomba waé'mai-aaí ímba simátimeta Maníkón-aúranka afora'á érai'á-aaí simátimunayasa suwánésasa érai'á-aaí aantemba wésewe tirumpinkémbó síyantafeta Maníkón-aúranka'a miyásá sune.

3 Ásé-aaí afora'ó simátimundasa minááígóní áwáu ímbo isésamo ésa miwí Maníkóní némpa'a mésa puwí-ámpá'ó wégowin-owe.

4 Waántáwanko marapá'ó káráwiyaiwai miwítí imáyáa kumeu'á uwátinkáísasa Ísu Káráisitini-aaísafesa ímba timankúnkúmba wéowe. Waántáwanko séna Káráisitini-aaigo sama kátinkáífo séna miwítí imáyáa kumeu'á uwátinkáísasa Káráisitini sama ímba wéawanaawe. Maníkómó méraintemba Káráisiti miyá isaná waántáwanko séna Káráisiti sama kátinkáífo séna miwítí imáyáa kumeu'á wéuwatinkaiye.

5 Kesáá ímba óraa'-waasi úmpo Ísu Káráisitintafe'a kentáási óraakon-iyé síyantafeta wenáái kosimátimeta wení kísau-waasisa méraunda póta wétuwa'nai-une.

6 Áwáura'a kumeu'á úwana Maníkó sama kaaó súwana sámó karáimba wemá sámó kásinkáíwaisaan-iyé. Ísu Káráisiti ói'-imayaa úndasa Maníkóní fí'oran-awaumo awánaandasafena sása wégasinkaiye.

7 Kesáá ímba fasi'aréta ásé-aaisa ta'ótokaumpo sawefimbó wímakaawanamo ááemo kará'wintemba miyá éta ásé-aaisa ta'ótokaumne. Suwánésa minááígómó iyáakarai-fasi'aenkomba awánésa sésa ímba miwífinkémbán-ifo Maníkómpáké-fási'áémbán-iyé síyantafeta ímba fasi'éta mifási'áéntá ta'ótokaumne.

8 Namuro-wáásímó tínkamiyantafesamo úkóntemba fí'o-fi'on-umbaitantaako kentáá úkúraa isatá tu'ma'ó wérainpinkenta mótuweta wégune. Tuwímbai-kanaa séta nóra sétaawa Maníkóní kísau wémaumno séta ímba ifátá tukáumne.

9 Sáwita uwásínkáámbanifo Maníkó ímba siyúwáísata méraumne. Síngamomba ímba tai'ásuwaawata úwoisa súnaraumne.

10 Íumbo sáwí'ó uwánkesamo tufúwanamo pukáin-ampata kúndasa pósa Ísu maé'mae'a isaná wení fasi'aémbá kentááfimbó wérain-aaí wéisaawe.

11 Méraundasa aasiyaasi-kánáá séta Ísuni waási-i'a úndarakemba káféra sínkamiyata puwónaumno súndasa pósa kesáá méraundawini áwáuma Ísu póna kentáá súma tai'áinda-sufimba méraiye-aaí wéisaawe.

12 Ásé-aaí simátimundasa sáwíta uwásinkesa sínkamiyata púwónda-ampata kúndasa mindásafe'a ásé-aaí isé'a aú'ia úmai méraan-ampa'a wégowe.

13 Naaófá'á Manikón-aaí aúfáifimba agaimaréna séna Manikón-aaisafe'a simankúnkúmba é'a pó'a wenáái wésimatimune

siyáintemba Manikón-aaisafeta simankúnkúmba éta wésimatimune.

14 Fasi'aénkó Ísumba pukómpinkemba iyáfasinankaraiwai Ísunte'a kááísasinkenasa púwóndaafinkenta iyáfasisinkenasa kentááwé kembiwiyé sí'maisa wenaúrankata sinkáíniye.

15 Kísausa wémaundasa sáwíta uwásínkáámbanifo túwa'nai eta ímba ifátuwaunasasa fi'o-fi'on-kwaasi Manikó úwoimo túwa'nai in-áái isésa sáwífa'nanka Manikómpá'á súwi símae iyésa wenáwí'a óraa'a úmae wéiyowe.

Manikóní fasi'aénkátáámó méraunda-aaí.

16 Mináái imáyáa úndasa ímba suwesaraín-iyé séta ifátukaumne. Kentáá súma sáwí'a úmae iyísana Manikó kentáási imáyáa aúita wéuwasinkaiye.

17 Kentááfá'ó wérain-umbai-tantaatafeta séta kári'-umbai-tantaa'a wááu wéraiye súnanasa ánaaemba minúmbáífínkémbá fi'oran-kawe-tantaa'a iyáákaimba waé'wae'lo índa-kawe-tantaa'a paapé íniye.

18 Mindásafeta marapá'ó awánáúnda-tantaa'a ímba óraa'-imayaasa éta wiyómpa'o ímbo awánáúnda-tantaatafeta imáyáa úmae wéiyune. Awánáúnda-tantaa'a wááu-tantaa'an-ifo wiyómpa'a ímbo awánáúnda-tantaa'a waé'wae'a íniye. Mindásafeta umbai-tántáátáféta séta sáwísamban-iyé sune.

5

1 Kentáásúma wááu-nankaanta isatá misúwawaa'warata marapátá méta maarán-áái sune. Maankwááú-námbá tawisínata Manikómó wiyómpa'o úmakain-daumpata ménaumne. Mindámbá waási ímbo úmakaan-damban-ifo Manikó wení imáyáafinkemba úmakaimba waé'wae'lo índa-namba mindá wiyómpa'o méraanda-suwawaa'an-iyé.

2 Marapá'ó méraundasa óraa'-imayaa éta wiyómpa'o méraanda-suwawaata simínkwaesa séta

3 maarán-áái ínta séta puwéta súwawaa'-iyainkaanta úmaisa méraumne ímba sumpo maarán-áái séta wiyómpa'o méraanda-suwawaata naankáántá ónaesa sune.

4 Kentáá súma wááu-nankaamba isatá méraundasa umbai-tántáá'ó wéraintafeta óraa'-imayaa éta marapáké-súwawaataamo túwáanda-aaí ímba séta wiyómpa'o méraanda-suwawaata máénda-aísa sune. Miyásáámó ondá marapáké-súwawaakaanta faú'wínata maé'maeta ónaumne.

5 Miyásáámó ondasáfénasa Manikó kentáá to'mayaa éna wení Ufaen-ámútámbá ai'marówana kentáásirumpimba kumbéraisata mindásafeta to'mayaa uwásínkarainta miyá

íniyesa sune.

6 Manikó weni ámútamba ai'marówana kentáásirumpinta kumbéraintafeta kentáási imáyáa fasi'amaisa méraumne. Marapá'ó méraundasa Fasi'aénkó Ísu Káráisitiyeta ímba wiyómpakaani'a úmais méraumne.

7 Káféta marapá'ó méraundasa wenanel'á ímba awáneta wenáaisafeta simankúnkúmba éta

8 kentáási imáyáasa fasi'éta puwétaamo wiyómpa'o Fasi'aénkó Ísu Káráisitiye'o métaara aamoí úsino.

9 Maanká'ó méraundasaawe wiyómpa'o iméraandasaawe Manikómbó arááimo taini'a

ónae súndasa póna aamoisá uwásinkainiye.

10 Seyaafá'nánkátá Ísu Káráisitín-aúranka'a méraananasa kesáámó méraundawini áwúsafena sísaí ena marapá'ó méraamba kawé'ó owí kawé'-mýámbá tiména sáwí'owí sáwí-meyambo timínda póta wembó arááimo wétaini'a ónaesa sune.

Ísuwe kááísamaimo méraundasa aúí'a úmaisamoo méraunda-aaí.

11 Fasi'aénkó méraundawini áwáuma sísaí índasafeta wentáféna sáá'a wéisata wempá'a tíwae séta waásisa wétafisune. Manikó méraundawini áwáusa suwánaisa'a kembiwísé'o méraundawini áwáusa suwánaamba kawé'á wéye sune.

12 Kentáá súwí'a ímba maimaé wéiyumpo méraundawini áwúsafé'a aamoí iyantafeta méraundawini áwáusa wésimatimune. Aamoí é'a kentáásáfésamo sáwí-aaímo sen-kwáásí táái kanaa'á anondáá simátimiyantafeta méraundawini áwáusa wésimatimune. Minkwáásí paaká-túwawaa'-aantemba tuwánésa kawé'-wáásín-owe sésa tirumpín-ímáyáá ímba awáresa kawé'-wáásín-owe wésewe.

13 Tuwímbai kentáásáfésa uwóí'a wéowe sewatá kanaán-iyé séta Manikóntáféta imáyáa éta miyásá únasasa tuwímbai kentáásáfésa kawé'-ímáyááwará'-wáásín-owe sewatá kanaán-iyé séta kembiwísáféta imáyáa éta miyásá wéune.

14 Seyaafá'nánká sáwí'owí ombá mimbéyámbá maésa púwófo séna Ísu Káráísiti mimbóráwígó kentáásáfénawe séna pukáimba póta Káráísiti arumbó símíwaini kísau aantenta wémaumne.

15 Seyaafá'nánkátá sáwí-imayaago ta'ótokaimpinkemba faúsinkaindasafena Ísu Káráísiti pukáimba póta

kentáá sirááimo táínda-i'a ímba éta wembó arááimo táínda-i'a éta méraano. Miyámó ondasáfénasa kentáásáfénawe séna puwúwana Manikó íyáfasinankaraiye.

16 Ááéma marapá'ó méraan-kwaasiti áwáuma arááíwaeta tuwímbaisafeta kawé'-wáásín-owe séta tuwímbaisafeta sáwí-waasin-owe siyáumpo káfé'a ímba miyásá séta ááéma marapá'ó méraan-kwaasiti áwáuma arááíwakaunda Káráísitintafeta úwoi-waasin-iyé siyáundasa káfé'a ímba miyásá sune.

17 Mindásafeta Ísu Káráísitiye'o kááísamaimo méraundasa aúí'a úmais méta ááémo uráundanten-imayaa ímba éta káfé'a aú-imayaa úmais méraano.

18 Manikó miyá wéifo ááéma Manikóní namuro-wáásíyáámbá úmais méraawananas Manikó kesí waási-i'a íwae séna Ísu Káráisitimba ai'marówana kentáásáfénawe séna kumpuwúwana weni waási-i'a

uwásinkenasa séna kesí waási-i'a íwae-aai kosimátíméro séna si'mákaisata minkísáúsá wémaumne.

¹⁹ Minááigóni áwáuma maarán-iyé. Ísu Káráisiti seyaafá'-wáásísáfénasa imáyáa éna pukáimba mindásafena Manikó imáyáa éna waásimo sáwí'o ombá ímba aafimbá wémaitinkaifo wení waási-i'a uwátinkena kentáásáfénawe séna kesí waási-i'a íwae-aai kosimátíméro séna si'mákaisata wésimatimune.

²⁰ Kesáá Ísu Káráisitini aantá-waasisa únanasa simásímísata kembiwísá wésimatimune. Manikó kembiwísáféna óraaka siyáísata siyáin-aaisa wésimatimune. Káráísiti pukáintafena Manikóni namuro-wáásiyáámbá uráampinkemba wení waási-i'a wéuwatinkaifo wenááísafe'a ewé seró.

²¹ Ísu Káráisitimpimba sáwí'o í-áái ímba wérowana

Manikó kesáámó sáwí'o únda-aai wembá ámakaiye. Káráísitiye'a kááísamai méta Manikón-aúranka'a arupíse ondasáfénasa Manikó miyá úwana Káráísiti kesáámó sáwí'o únda-aai maimaéna mindánankwara'a pukáimba póna Manikó wení namuro-wáásiyááni'a uráundawi wení waási-i'a wéuwasinkaiye.

6

¹ Manikóe'a taankarotámai méta kísau wémaeta óraaka simátíme séta Manikó úwoi wétuwa'nai-ifo ímba úwoi mé'a wembó arááiimo tainí'a oro súne.

² Naaófá'á Manikón-aai aúfáifimba Manikómó siyáin-aai agaimaréna séna úwoi túwa'nai uráunda-kanaa kentáái isé'a sáwí'o urómpinkembo tíkaunda-kanaa túwa'nai uráumne

Manikó siyáíye agaimaréna siyáimba mindásafe'a ísáaro. Káfé'a Manikó úwoi túwa'nai in-kanaa éna sáwí'o uráampinkemba tiyáin-kanaa ímbá pó'a ímba úwoi mé'a wembó arááiimo tainí'a oro.

³ Kentáái kisaugomba awánésa sáwí-amba arááiwaéfo séta kawé-kísáú aantembo maúndasa pósa ímba érai'a sésa sáwí-kísau máéwe wésewe.

⁴ Seyaafá'-kísáúmó maúndasafeta séta suwánésasa érai'a Manikóni kísau-waasin-owe síwae séta minkísáú wémaeta méraumne. Umbai-tántáá'ó kentááfá'ó tisasamó sí'o índa-i'o uwásinkesasa sáwí'o uwásínkáanta ímba ífátuweta fasi'ámaisá méraumne.

⁵ Manikóni kísausa maúndarakemba sínkambai ándáfa'o mósinkesasaamo úkúresamo sáwí-aai simásínkesa miyámó ontá óraa-kísau maéta nó'waamba ímba súsa waúnda úwoi kísau maéta sááiimo taintá ímba ífátuwaunda fasi'ámaisá méraumne.

⁶ Kentáásáfésa Manikóni kísau-waasin-owe síyantafeta kawé-kísáú aantemba maéta kawé'-ímáyáá éta faru úmaisá méta kawé'a uwátinkaanasa Manikóni Ufaen-ámútánkó keséta méraisata érai'a miwí-ímáyáá éta

⁷ érai'-aai simátimunanasá Manikó fasi'aémbá simísata miyán-kísáú maéta Manikón-aúranka'a arupíse úndasa mindá wenónkáámbá fafériyaunanasa sáwí-aaiigo kentááfimbá ímba

tisatá Manikón-aúranka'a arupíse úndasa mindá paroiyáámbá uwásoketa umbai-tántáá'ó kempátáámó tintá wéiyaaikumne.

⁸ Tuwímbai kentáá súwí'a mósá márááwasa tuwímbai kentáá súwí'a símai sáwí'a owasá tuwímbai kawé'-ááísá simásíméwasa tuwímbai sáwí-aaisa

simásíméwasa érai¹-aaimo simátimundasafesasa tuwímbai kentáásáfésa karo¹á sewé sewasá

⁹ tuwímbai kawé¹-úmai suwánésasa karo¹á sésa úwoi-waasin-owe sewasá tuwímbai kentáásáfésamo puwónaesa owémó sembá ímba puwúndasa úwoisa súnarampo suwánaaro. Maníkó arupísesa uwásínkáimba ímba sínkamisata wépuwune.

¹⁰ Sáwífa-tantaako kentáásirumba umbaí wétasinkainta kentáásirunko kawé¹á wéiye. Kesáá óntama ímbo makáundawisa éta Manikón-aii sáwífa¹-waasisa simátimunasasa kawé¹-úmai méraawe. Óntaiyaiwai éta Manikón-aii ta'ótokaundasafeta kawé¹-úmais méraumne.

¹¹ Kórinti-naopaken-kwaasi Isáaro. Ken-ímáyáá éta kentáásirumpinken-aii afora¹á simátímakaudasa

¹² kembiwísáféta ímba kaoráúna'a kentáásáfé'a kaókaawe.

¹³ Kesí iyámpóimo simátimundantenkaamba simátimumpo ken-ímáyáámó úndantemba kentáá-ímáyáá é'a kentirumpinkén-áái simásíméro.

Manikóni naankaantáán-únemo siyáin-aii.

¹⁴ Isáaro. ó'ó tombá moórá óraa-purumakawara moórá kári-purumakawara'a ímba fátoto úmai wégara'ofó awaiya-púrúmákarái tinuwarampimbá kára¹umakaawasarai ó'á wétoye. Miyámó ontembá kembiwí Manikón-aisafe'a timankúnkúmbo owiyé ímbo timankúnkúmbo owiyé ímba taankarotaré'a kísau máéro. Arupíse owisé Manikón-aii taráyaawise ímba kanaa¹á taankarotámai mésa kísau wémaewe. Sáwara kumeu¹wará¹á ímba mimbóráfímbá wéraiye.

¹⁵ Ísu Káraísitiye waántáwankoe ímba mimbórá-ímáyáá óyasa Manikón-aisafesa timankúnkúmbo owiyé ímbo timankúnkúmbo owiyé ímba mimbórá-ímáyáá wéowe.

¹⁶ Manikóni naaúmpa'a waántá-waasi mimbóráfímbá ímba méranaawe. Maníkó fasi'aénkwáráwí kentáásirumpimba méraisata wení naankaantáán-úne. Mináásáféna naaófá¹á Manikón-aii aúfáifimba agaimaréna séna Maníkó séna

kesí waásise mé'a miwífímbá wéne¹a miwítí Maníkó onasá kesí waási-i'a ónááwe

Maníkó siyáiyé.

¹⁷ Mindásafena Fasi'aénkó séna úwoi-waasifinkemba tiyuwé¹a moórá-aempa'a mé'a sáwí-awaugomba tínaaemba uwátimiya'a tike¹a

¹⁸ kentifo-í'a ona¹á kesáánintone kesiyáámúntoni'a ónááwe.

Fasi'aénkó seyaafá-fási¹áémbó tokáiwai siyáiyé agaimaréna siyáiyé.

7

¹ Kesí waási isáaro. Maníkó kentáásáféna imáyáa éna mináái símai káásamakaintafeta kesúrake-sawi-tantaa'e kentáási imáyáafinke-sawi-tantaa'e sínaaemba uwámeta kawé¹-úmais méta Manikón-aúranka'a sáá'a isatá Manikóndé-i'a éta kawé¹-aantenta éta miyásá onó.

Póron-arunko aamoimó uráin-aii.

² Kentáásáfé'a ímba kaórémba kentáá-ímáyáá úwoin-oro. Ímba sáwí'a uwátinkaawanasasa sáwí-amba arááiwakaawe. Ímba karo'á simátinketa miwítí óntasa mémaiyaumne.

³ Minááímó simátimunda ímba aafimbá maitinké'a sune. Ken-ímáyáámó úndasa simátimeta anekal'á miyásá úne séta úwoimo méraundasa ken-ímáyáá éta púwóna-kanaa tinda úwoi ken-ímáyáásá ónaumne.

⁴ Érai'a kawé-úmai méraawe óraaka sé'a kentúwí'a mósá wémaraumne. Óraa'-umbai-tantaa'a kentááfá'ó timbá mindásafe'a ímba ímáyáa é'a ken-ímáyáá únana kentááigo fasi'ásínkáísana sirunkó áfááraumai aamoí wéiye.

⁵ Tóróasi-naopa'a tuwéta Máséndóniyaa-marafa'ó tamaéwanda ímba kawé-kánáá úwata méraawanasasa seyaafá'-náópimpa'a kaentónáántón-ésa aaisambá suwaná kentáási kisausafena kentáásirunko umbai tówana

⁶ Manikó tirunkó umbaimó tain-kwáási tiráfayaiwai wesá siráfaindasafena Táitásimba ai'marówana kembiwí tiyuwéna kentááfá'á téna

⁷ maafá'ó túntafeta aamoí éta kembiwisé'ó maún-kawé'-aai simásimuntafetaawara'a aamoí ówánanasa kembiwí kentáá suwánánaemo siyáamba tasimásimenasa sáwí'ó urántafenamo kentirunkó umbaimó taráimba tasimásimenasa kentáfésamo karo'-ááímó sen-kwáási táái anondáá simátímakaamba tasimásimenasa miyán-ááísómbó tasimásimuwata isááwánanasa kentáásirunko aamoí uráiyé.

⁸ Aúfái agai-timé'a óraaka sé'a anekal'á ímba miyán-oro siyáunda mináúfái toráúsúwana kárika'a kentirunkó umbai tówa'a mináái isé'a mináúfái agaiyáundasafena sirumbá uwátinke'a káfé'a sirunkó ímba umbai téna

⁹ kawé'á wéiye. Kentirunkó umbai tóntafe'a ímba aamoí é'a kentirunkó umbai tówa'a sáwí'ó ombó tínaaembo uwámakaantafe'a aamoí úne. Sáwí'ó ontáféna tirunkó umbai táino Manikó wésiye. Mindásafe'a mináúfái agai-tímakaunda ímba sáwí'a uwátinkaraumne.

¹⁰ Manikó tirumbá umbai tátínkáíwai sáwí'ó ombá tínaaemba uwáméwana sáwí'ó úmaimo méraampinkemba Manikó tiyéna kawepá'á mowétinkaisana mindásafena tirunkó ímba sáwí'a wéifo marapá'-wáási Manikóntáfésa ímba ímáyáamo owí tirunkó umbai tainká'á sáwí'ó ombá ímba tínaaemba uwámesa úwoi sáwí'a ésa Manikóní nempa'a maé'mae'a ónááwe.

¹¹ Sáwí'ó urántafena Manikó kentirumbá umbai tátínkaraimba pó'a kawé'ó uráamba ímáyáan-oro. Kembiwífinkémbá mooráwigo sáwí'ó uráimba ímba óraaka simánke'a tímakaunda-aufai isé'a sé'a arupise uwátinketa kawé'-ámbá arááiwáéno sé'a sáwí'ó urántafe'a tigeasáfé é'a sáwí-meyambo kentópa'ó tindásafe'a táátafe é'a sé'a arupise uwátínkáanana Póromo ménamo éna súwa'nai ínkiye sé'a sáwí'ó uráiwaimba ááéma sáwí-meyamba amé'a kembiwífinké-sáwí-ímáyáá arupise uwátinke'a miyámó uráamba tai'áraiye-aai ísaraumne.

¹² Mináúfái agai-tímakaunda sáwí'ó uráin-kwaasigontafe'a ímba aifa'á ímáyáa é'a sáwí'ó uwánkarain-ininkontafe'a ímba aifa'á ímáyáa é'a miyá uráumpo Manikón-aúranka'a kentáásáfé'a óraa'-imayaa é'a kentáásáfé'a sé'a miwísáféta óraa'-imayaasa úne sénááwe sé'a mináúfái agai-tímakaumne.

13 Mináúfáímó tímakaundantembo uráamba kentáásí imáyáa kawe'á uwásínkaraawe.

Táitásimba ai'marááwánanasa kemp'á'á koména wenarunkó umbai tówana túwa'nai úwa'a kawe'á uwaná aamoí éna wenarunkó kawe'á úwana kentááfá'á téna tasimásimuwata iséta mindásafetaawara'a aamoisá úne.

14 Aáéma Táitásin-aúranka'a kentúma maimaé iyáunana simátimakaunda-aai érai'-aaimo siyáundantemba Táitásimbo kentááimo simámakaunda-aai érai'an-iyé. Táitási kembiwisé'a koména kemó kentááimo simámakaunda-aaisafena érai'-aai siyáiyé siyáimba mindásafe'a ímba sigaesáfé'a úne.

15 Táitási kembiwisé'a komérowa'a wentáfé'a aamoí é'a táátafe'a é'a tinekembá tata'á é'a wenáái isé'a miyá uwaná mindásafena Táitási imáyáa éna arumbá wétimiye.

16 Kembiwísáfé sé'a seyaafá-kísáúmó ésa kawe'á onááwe súnana sirunkó kawe'á wéiye.

8

Fasi'aénkóni waásimo túwa'nai uráan-aai.

1 Kesí waásisono. Máséndóniyaa-marafa'o naaó'-nao'o méraawi Maníkóni waási wemó túwa'nai

in-aai simátimenaumpo isáaro.

2 Óraa'-umbai-tantaa'a miwífá'á téna tafisisasá ímba ifátuwesa Maníkóntáféna tirunkó kawe'á úmae iyísasa miwí kesáfésa óntaiyainkwaasi méraantafesa ímba imáyáamo ombá Yúndiyaa-marafa'a Fasi'aénkóni waási méraawisafesa imáyáa ésa kári'-ontamo makáampinkemba sáwifantaa'a túwaandu úmai túwa'nai uráawe.

3 Érai'-aai simátimune. Miwí sésa maarán-tántáá'á kanaa'á timénaumpo fi'omba túwaandu úmai timénae sésa miwítí imáyáafinkemba miyá ésa sáwifa'a tímakaawe.

4 Kentáásáfésa óraaka símae iyésa sésa Yúndiyaa-marafa'o Fasi'aénkóni waási méraawi timénae sétaamo únda aamoí úne siyáawe.

5 Imáyáa aantembo únda-tantaa'-aantemba ímba tímakaafo fi'o-fi'on-tantaakwara'a tímésa aifa'á Fasi'aénkóntáfésa sésa ení waási-j'a éta ení kúsaua wémaumne siyésa Maníkón-imáyááfinkembá kentáásáfésa sésa Maníkóni kísau simásimiyata kembiwisé'a méraano sésa

6 maanká'á Máséndóniyaa-marafa'o méraawi miyán-áái siyáamba póta Táitásimba simáméta séta Yúndiyaa-marafa'a Fasi'aénkóni waási túwa'nai íyan-kísau Kórinti-naopa'a ko-ómbare tauweré kuré túwa'nai inasá túwaandu íyana tai'áíno Táitásimba simámakaumne.

7 Fí'o-fi'on-kisau kawe'-úmai maé'a Maníkón-aaisafe'a fasi'ámai timankúkúmba é'a wenáái kawe'-úmai simátime'a wenááigoni áwáuma kawe'-úmai isé'a aaweyáá é'a túwa'nai e'a kentirumbá simé'a miyámó onkwáási ontáféta simátime séta Yúndiyaa-marafa'a Fasi'aénkóni waásimo méraawi túwa'nai iyamba kawe'-úmai timénááwe súne.

8 Maanká'á Máséndóniyaa-marafakewi Yúndiyaa-marafa'a Fasi'aénkóni waásimo méraawisafesa imáyáa ésa kawe'-úmai tímakaan-aai tíménda miyán-oro ímba sumpo timénáá ina timénááo sé'a kentirunkómbá tísai úmai isáúmne.

9 Kentáási Fasi'aénkó Ísu Káráisiiti úwoi túwa'nai imbá ísaraawe. Wiyómpa'a fi'oran-kawe'a úmai ména kembiwísáféna imáyáa éna wiyómpa'a tuwéna kawe'-úmaimo méraiyantafena úwoi-waasiyaan-úmai marapá'á kumbaé'ímbaniye.

10 Kesí imáyáafinkemba sumpo ísáaro. Ááema Maníkóni waásifinkemba kembiwí aifa sé'a túwaandu úmai tíménae sé'a ómbare'a moórá-aatai maisukáafo káfé'a minkísáú tai'ásuwaaro.

11 Ááema aamoí é'a to'mayaa é'a káfé'a miyá é'a sáwífa-tantaa'o makéwi sáwífa'a maráiyasa kári'o makéwi miyáumai maráiyasa miyá íyana tai'áino.

12 Sáwífa-tantaa'o máréne kári'o máréne Manikó tuwánáinifo tíménaemo síyan-tantaa'a sáwífa-tantaapinkemba sáwífa'a maré'a káripinkemba kári'a maré'o timíyamba Manikó awánéna kanaán-íye síníye.

13 Túwa'nai íyamba ímba seyaafá'ó tówémba kesáfé'a wémare'a oro.

14 Énifo káfé'a makáan-tantaa'o wéraintafe'a mimpínkémbá timé'a ánaaembo ímbo makémba miwí kembá túwa'nai íya'a awaiyarí'a ónááwe.

15 Miyáumai naaófá'á Manikón-aai aúfáifimba agaimaréna moórá-tonkon-awi'a máana mintóntáféna séna

tóntáféna séna sáwífa'a tú'maimo nowí tímú'a fówasa ímba aráá'a márówasa kári'a tú'maimo nowí tímú'a fówana ímba táai taráíye

agaimaréna siyáíye. Miyáumai káfé'o makén-tantaatafe'a mimpínkémbá timé'a ánaaembo ímbo maráiyamba miwí kembá túwa'nai ónááwe.

Táitási Kórinti-naopa'o kuráin-aai.

16 Manikó Táitásimba imáyáa ámisana kemó túwa'nai úndantemba wewará'á túwa'nai ónae sisatá mindásafe'a Manikómpá'á súwi sune.

17 Táitásimba simámeta séta kotúwa'nai inasá Yúndiyaa-marafaken-kwaasimo túwa'nai íyantafesa tuwímbai-tantaa'a túwaandu úmai maránáawe súndasafenasa aamoí éna wení imáyáafinkenkwar'a séna aneká'á miwísé'a koménaumne Táitási siyáíye.

18 Táitásimbo ai'maráandara'a moórá-waasiwara'a ai'maráanana wesé'a wíniye. Wemá áse-aai simátíma'mae nísasa naaó'-naokemba Fasi'aénkóni waási wenáwí'o mósá márááwi wemá Táitásiye'a wíniye.

19 Fasi'aénkóni waási naaó'-naokemba wembá íyáfasinankesa sésa esé'a minkísáú mauwó sewaná keséta wénena túwa'nai únda-kisaua máísasa kentáási kisaugomba awánéna sésa tómbá ímbo makáan-kwaasi túwa'nai owe sésa Fasi'aénkón-áwí'a mósá wémaraawe.

20 Minkísáúmó maúndasa sawí'an-owe sefó séta

21 Fasi'aénkón-aúranka'e waási túranka'e minkísáú kawe'á ónae séta naaó'-nao'a wéneta túwaandu úmáráan-ontantomba maimaéta ímbo makáan-kwaasimo túwa'nai ondasáféta úne.

22 Minkáé'nárimo ti'maráandarata moóráwígonkwar'a ai'maráanana wéna kaumbosé kóinda wembá sáwífa-kanaa áisai úmai awánánae súndasa túwa'nai in-kwáásígó isatá awánaraumne. Kembiwí kawe'ó on-áái ísena póna kotúwa'nai ónae siyáíye.

23 Táitásin-aai súnda kesé'a taankarotámai ména túwa'nai indasafena kesé'a kisaú wémaíye. Wesé'o wíyan-kwaasi-taaimo súnda

minkísáú maíyantafesa naaó'-naokemba Fasi'aénkóni waási kerái iyáfasintinkaraayasarai Ísu Káráisitín-awí'a mósá wémaraaye.

²⁴ Mindárau kempá'á koméraiya'a tirumbá tíméro. Kentúmo maimaé iyúndasafesamo sésa érai'a kawé'-úmai méraawe sésa ánaemba naaó'-nao'a Fasi'aénkóni waási kosimatíma'mae níyasa kentáái isánááwe.

9

Fasi'aénkóni waási túwa'nai ónaemo siyáan-ai.

¹ Tuwímbai-tantaa'o túwaandu úmaimo Yúndiyaa-marafa'o Fasi'aénkóni waásimo timíyan-ai é'o ísaraantafe'a maanáúfáifimbá ímba ayáátáák'a simátimenaumne.

² Túwa'nai ónaemo siyáan-ai ísaraumne. Máséndóniyaa-marafaken-kwaasi kentáaimo simátimewanda kentúma maimaé iyé'a kembiwísé sé'a Ákáyaa-marafaken-kwaasi minkísáú wéto'mayaan-esa moórá-aatai maisukáawe séwánasa isésa sésa kesááwará'á túwa'nai ónae sésa tuwímbai-tantaa'a túwaandu uráawe.

³ Kentúma maimaé iyéta séta minkísáú to'mayaa úmakaawesa súnda-ai úwoi-aain-iyé sefó séta kaumboráú ti'maráanasá kempá'á kónááwe. Kemó siyáundantemba to'mayaa úmaraiyantafeta minkáúmboráú ti'maráanasasa kotúwa'nai ónááwe.

⁴ Ánaemba kempá'á konasá Máséndóniyaa-marafakembo tuwímbai kesé'o wésamo ésa ímbo to'mayaa úmakembo kotuwánaiyamba tigesafé'a íya'a to'mayaa úmakaawemo siyáunda-aaisafe'a sigaesafé'a ónaumne.

⁵ Mindásafe'a imáyáa é'a mindárausafe'a óraaka simátime sé'a kemó ímbo kuráandara'a miwífá'á koméwasa símaimo fasi'ámakaantemba tuwímbai-tantaa'a túwaandu úmáráaro simátimakaumne. Ánaemba kempá'á kona'á kentí imáyáafinkembo túwaandu úmárémba úwoi maisiménááfo ímba tísai ónaumne.

⁶ Maarán-áái imáyáan-oro. Kísauomo ombá moórá kári-kisau úmakesa kári-tomba fáká'-naawasá moórá óraa-kisau úmakesa óraa-tomba wéfaka'-naawe. Miyáumaimo tímémba ánaemba miyaráán-úmai maénááwe.

⁷ Miyáumai moórá-mora-waasimo timíyan-tantaatafe'a imáyáa uré'a miyáumai tíméro. Ímba tíménae-imayaa é'a tíméfainifo. Óraa'-aaimo simásímakaine sé'a tíméfainifo. Imáyáa úmai kawé'-uré'a tíméro. Timíyantafesamo aamoimó iyawi miwí Maníkó aamoí uwátínkáífo timíyantafe'a aamoín-oro.

⁸ Maníkó kanaa'á áfááraumai kawé'ó uwátínkáimba seyaafá-tántáátáfé'a kawé'-úmai mé'a fi'o-fi'on-

kawé-kisau maíyantafena Maníkó áfááraumai kawé'á uwátínkáífo miyán-káwé-kísáú kanaa'á maénááwe.

⁹ Mindásafena naaófá'á Maníkón-ai aúfáifimba agaimaréna séna

ímbo makáawi túwa'nai esamo tímatuwaawi

miwítí kawé-kísáú waé'wae'a íníye

agaimaréna siyáíye.

¹⁰ Maníkó seyaafá'-ánáúntumbá tímísasa maiyésa wégisau-fuwandaawe. Maníkó minánáúntúnkómbá óraa'a úmáráísasa wéfaka'-naawe. Miyáumai

Maníkó kawe'á uwátinkaina'a túwa'nai íyana mimpínkémbá kawe-kísáú óraa'a paapé íniye.

¹¹ Maníkó kawe'á uwátinkaina'a aasiyaasi kanaa'á túwa'nai íyasa simíyataamo tíménda-tantaatafesa Manikómpá'á súwi sénááwe.

¹² Miyáumaimo túwa'nai íyamba Fasi'aénkóni waási ímbo makáawi túwa'nai íyana sáwifa'-waasi tirunkó kawe'á ínasa Manikómpá'á súwi símae iyónááwe.

¹³ Kembiwísáfésa sésa Ísu Káráisitín-aaisafesa érai'e sésa fasi'ámai imáyáa ésa pósa súwa'nai uráawe sésa Manikón-áwí'a mósá marésa miwíyé seyaafá'-wáasiyé úwoi timíyantafesa Manikón-áwí'a mósá marésa

¹⁴ Manikómó kembiwí óraa'o túwa'nai intáfésa kembiwísáfésa imáyáa ésa túwa'nai esa Manikómpá'á inai sénááwe.

¹⁵ Maníkó seyaafá'-wáasisá fí'oran-kawe'a uwásínkáisata póta wenáwíta mósá wémaraumne.

10

Póro wení kisausafenamo simátímakain-aii.

¹ Kempínkémbá tuwímbai kentáfésa sésa Póro keséta taména faru úmai aai siyáifo némpa'o méraínka'a fasi'aén-áái simásímiye wésewe. Ísu Káráisiti marapá'ó méronka'a faru úmai ména ímbo aaisambó siyáintafe'a imáyáa é'a óraaka simátimune.

² Kempá'ó kondá ímbo óraaka sénae sumpo imáyáa é'a kempínkémbá tuwímbai kentáásáfésa karo'á sésa marará'-wáasítí áwáuma wéaraaiwaewemo sentáfésa óraaka simátimenaumpo káráwiyoro.

³ Marapá'ó méraundasa namuro-wáási iyáákanae sésamo tiyáántemba ímbo miyá éta marapá-sáwí-tántáá'á iyáákanae séta Manikóni kisausa wémaumne.

⁴ Taané paroiyé úmakesamo tiyé'a iyáákanae sésamo ontembá ímbo miyá éta Maníkó fasi'aémbá símakaisata fí'o-fi'o-sawi-fasi'aenta wéiyaakaumne.

⁵ Kentáa sááisafesa karo'-ááiýmó sewí tááigomba kesááigosa wéiyaakaiye. Tuwímbai miwí túwí'a mósá marésa Manikón-aii isáafo sésa símai aambá fáí'maraawata aambó fáí'maraan-aii iyááketa kentáási imáyáago Ísu Káráisitín-aii isáínkwae símaeta wéiyune.

⁶ Kentáa sáái isáíwae séta timu'maréta mérauna'a miyá iyata tuwánéta kentáa sáái ímbo isááwi sáwí-meyamba tíménaumne.

⁷ Kembiwímó méraawini áwáuma imáyáan-oro. Kempínkémbá tuwímbai sésa érai'a Ísu Káráisitini waásisa úne sentembá kesááwará'á Ísu Káráisitini waásisa úmpo mindásafe'a imáyáan-oro.

⁸ Maníkó fasi'aémbá siménasa kembiwí ímbo sáwíta uwátinkanaumpo kentí imáyáa fasi'átínkáandasafenasa mifási'áéntá símakaiye. Mifási'áémbó símakaimbo simátíma'mae iyúnda-aii mindá érai'-aai isatá póta mifási'áémbó símakaimbo simátíma'mae iyúndasa mindásafeta ímbo sigaesáféta úne.

⁹ Aúfáimo agai-timúnda ímbo maarán-imáyáa é'a inkáisóro sénasa maanúfái agaimái simíye sefó-imáyáa é'a agáumne.

¹⁰ Tuwímbai kentáfésa sésa aúfáífimba fasi'aén-áái simásimenasa ááéma keséta taména aamoisaén-kwáási ména úwoi-aaisa simásímakaiye sewí

¹¹ miwí maarán-áái imáyáan-oro. Némpa'a méraunda póta aúfáifimbo simátimunda-aaí kempá'ó wéta mimbórá-áái póta kosimátimenaumne.

¹² Kentáfesa miyán-ááimó sewí miwí túwí'a mósá marésa óraa'-waasisa úne sewatá ímba mimbórá-wáásiyáántá éta miwímó méraawini áwáuma awáneta kesáá méraundawini áwáusa ímba tuwinéta séta kawe'-úmaisa méraumne. Sáwí'a úmaisa méraumne séta ínta tuwinánaumne. Miwí moórá-mora-waasimo méraawini áwáu tuwánesa miwítí imáyáafinkemba sésa méraundawini áwáusa kawe'án-iyé wésewe. Miyámó ombá sáwí-imayaafinkemba wéowe.

¹³ Kembiwífimbá Maníkómó símakainda-kisau-aaí sénaumpo ímbo símakainda-aaí ínta sénaumne.

¹⁴ Kembiwímó méraapa'a Maníkó ímba aambá faiyéna úwoi kesáái kosimátíméro simásímakaisata úwoisa Ísu Káráisitini ásé-aaí kosimátimakaumne. Miyámó uráunda Maníkó ímba aambá fáíkaisata úwoisa kosimátimakaumne.

¹⁵ Maníkómó aambó fáisinkarain-kisausafeta fí'on-kwaasimo maiyáan-kisausafeta kesáá maiyáumne ímba séta kentáá súsá maimaé iyúne. Ísu Káráisitín-aaísafe'a timankúnkúmba é'o fasi'ámai imáyáamo úmae iyíyamba timu'maréta méraumpo miyámó iyata áfááraumaisa túwa'nai ónaumne.

¹⁶ Miyámó iyata kanaám-póta tiyuwéta fí'o-fi'om-barafa'a Ísu Káráisitín-aaí simátíma'maeta nónaumne. Fí'owimo Ísu Káráisitín-aaí simátimaken-aempa'a ímba kométa karo séta kesáá simátimakaumne séta kentáá súsá maimaé iyónaumne.

¹⁷ Naaófá'á Maníkón-aaí aúfáifimba agaimaréna séna miwítí kisausafesa ímba túwí'o mósá maráiyamba Fasi'aénkóní kisausafesa wenáwí'a mósá maráaro agaimaréna siyáiyé.

¹⁸ Waási kesáfesa kawe'-wáási únemo sembá Maníkón-aúranka'a ímba kawe'-wáásín-oyo Fasi'aénkó kawe'-wáásín-owemo siwái mindá Maníkón-aúranka'a kawe'-wáásín-owe.

11

Karo'-áántá-wáási táái.

¹ Kesúma maimaé iyé'a kári'-aaímo sendá ímba aambá fáisinkaiya'a úwoi senó.

² Kembiwí sáwí-amba arááiwáéfo sénamo Maníkó káráwiyaintemba miyáumai kenká'á káráwiyaumne. Kawe'-ináá'árúmó moórá-waasigonka'o símaráantemba miyáumai kembá tí'mae'a Ísu Káráisitimpa'a mátínkáana'a wesé'a ménaawe sune.

³ Naaófá'á iyaankafayaankó moórá-ininkon-awi'a Ífimba karo'á simánkowana minááísáféna érai'e siyáiyé. Miyáumai tuwímbai kentí imáyáa sáwí'a uwátinkaiya'a Ísu Káráisitintafe'a fasi'ámai imáyáamo ombá ifátúwáafaiye sé'a mindásafe'a óraa'-imayaa úne.

⁴ Ááema afora'á Ísu Káráisitín-aaí kosimátimewana'a ísówana Maníkóní ámútanko kesé'a mérowasa tuwímbai kempá'á wésa Ísu Káráisitín-aaigomba kaentaén-áái simátimesa Maníkóní ámútankontafesa karo'-áái simátímúwa'a aamoí é'a minámbá arááíwaenaé siyáawe.

5 Minkwáásísáfé'a karo sé'a Manikóní aantá-waasi pósa óraa'-waasin-owe sembánifo minkwáási kembá ímba iyáákaraawe.

6 Aaimó wésimatimunanamo sóiko umbaimó wétaimba mindá ímba óraa-tantaa'an-ifo Manikón-aaigoni áwáuma kawé'-úmai ísaraunda mindá óraa-tantaa'an-iyé. Sáwifa-kanaa érai'-aai seyaafá simátimewana'a ísaraawe.

7 Manikón-aaimo simátimewanda méyámbá ímba maiyé'a simátimakaumne. Miyámó ówánda kentúwí'a maimaé iyé'a kesúwí'a sáwísankaamba uráumne. Miyámó uráundasafe'a kentáfé sáwí'a uráiyé sumbánifo ímba sáwí'a uráumne.

8 Kempimbá Manikóní kisaumo maéwánda Manikóní waási fí'o-fi'on-daopakewi súwa'nai esa tuwímbai-tantaa'a simúwa'a kempimbá kísau maiyáumne. Miwí sésa ánaaemba kentáá simíníye ímba sunkákémbá úwoi miwí tuwímbai-tantaa'a simúwa'a kembiwifimbá kísau maiyáumne.

9 Kesé'o komaéwánda kesí óntamba tai'ówa'a súwa'nai oró ímba séwánda méraawanasa Máséndóniyaa-marafakemba tuwímbai Manikóní waási tésa ímbo makáawanda-tantaa'a másúwa'nai uráawe. Minká'ó uráudantemba ánaaemba miyámó ondá umbai-tántáá'á timúnafo sé'a súwa'nai oró ímba sénaumne.

10 Ísu Káráisitini érai'-aaimo simátimundawi úndantemba Manikón-aaí simátimakaundarakemba kembiwí Akáyaa-marafaken-kwaasifinkemba óntamba ímba maiyáumne-aaí simae iyónasa minááísáfésa karo'-ááin-iyé ímba sénááwe.

11 Miyámó únda sirumbá timú ina wétimuno. Sirumbá é'o timúnda Manikó wésuwanaiye.

12 Manikóní aantá-waasi owémó kemó sen-kwáási miwí túma maimaé iyésa sésa Póromo Manikóní kísau maénamo kempákémbó óntambo máintemba miyásá úne sefó sé'a kempákémbá óntamba ímba maé'a miyá ónaumne.

13 Miwí mérowana Manikó kesí aantá-waasin-owe ímba séna ti'mákaiye. Ísu Káráisitini kísau-waasisa úne karo'á sésa wení kísau máumne wésewe.

14 Miyán-kísáúmó máemba ímba sáá'a wéiyé. Waántáwanko wiyómpakemba Manikóní kísau-waasigoni sáraamba wéiyé.

15 Wení kísau-waasi wemó intembá ésa arupíse-waasiyaamba ésa waé'mai karo'á wésewe. Mindásafena ímba sáá'a wéifo kembiwí ímba táá'a íno. Miwítí sáwí-kisaurakemba sáwí-meyamba maénááwe.

Ísuni kisaumo maúndarakemba umbai-tántáá'á kempímbó tiyáin-aaí.

16 Maarán-áái aneka'ó súnda kentáfé'a sáwí-ímayawara'-waasi iyé-áái ímba seró. Énifo miyámó sé'o é'a ímba a'áo sé'a siyuwáya'a káríka'a kesúma maimaé iyóno.

17 Kesúmo maimaé iyúnda Fasi'aénkó siyáintemba ímba é'a sáwí-ímayafinkeni'a úne.

18 Sáwifa'-waasi marapákén-tántáátáfésa imáyáa ésa miwí túma maimaé wéiyofó kewará'á kesú maimaé iyónaumne.

19 Kembiwí kesáfé'a karo sé'a kawé'-ímáyááwará'-wáásísá únemo sembá sáwí-ímayawara'-waasisafe'a kanaán-iyé sé'a aamoí wéowe.

20 Tuwímbai kesé'a komésa kentí imáyáa tafisewa'á sentembá owasá kentí óntamba karo'á simátinkesa wénesa kentúwí'a símai sáwí'a ésa sáwí'ai simátinkesa miyámó ombá ímba a'áo sembá kanaán-íye wésewe.

21 Sáwí'o uwátínkáántemba kesé'a kométa kesáá ímba kanaa'á miyásá uwátínkarauμπο sirunkó sáwí'a isa'á mináái súne.

Tuwímbai miwí túmo maimaé iyóntemba ímba sáa'á ína'a miyáumai kesú maimaé iyónaumne. Miyámó ondá sáwí-imayaawara'-waasiyaamba ónaumne.

22 Miwí túmo maimaé iyówi sésa Ípúru-aaifinkemba súne sewa'á kewará'á minááífinkémbó súndawi úne. Miwí sésa Ísarerin-andafakenkwaasi úne sewa'á kewará'á minándáfákén-kwáási úne. Miwí sésa Émbaramun-aísaafitantambo uráundawi úne sewa'á kewará'á miyáumai wenaísaafitantambo uráundawi úne.

23 Miwí sésa Ísu Káráísitini kísau-waasi úne sewa'á kewará'á miyáumai Ísu Káráísitini kísau-waasi é'a miwí wéiyaakaumne. Miyán-ááímó súnda sáwí-imayaawarawiyaamba súne-imayaa é'a Ísu Káráísitini kísau wémaunda óraa-kísau wémae'a miwítí kísau wéiyaakaumne. Maníkón-aaimo simátimundarakemba ándáfa'o sínkáamba sáwífa'-i'an-ifo miwímó ándáfa'o tínkáamba ímba sáwífa'an-íye. Sáwífa'-i'a sínkáawa'á púwóraantambo úndanifo úwoi súnaraumne. Miyán-tántáá'á kempá'á sáwífa'-i'a tiyáifo miwífá'á ímba sáwífa'-i'a tiyáíye.

24 Ísu Káráísitini kísau mo maúndarakemba Yúndaa-waasi séfataase-ika'a áwíyandasambo súwiyonku'-nomba sáwífa'-i'a 39-í'a súwiyonku'-naraawe.

25 Ísu Káráísitini kísau mo maúndarakemba Rómu-kamani-waasi kaumbo-ík'á kunánaantamba sínkankaawe. Moórá-kanaa kentáfesa puwínkwae sésa óntantamba sínkamuwa'á marapá'á tanaa-faruumne. Kaumbo-ík'á nompín-táómpimba nówánana mindómpín-táómba kúwáferombanifo kemá úwoi súnaraumne. Moórá-ika'a miyáumai nompín-táómba kúwáferowa'a mindómpimbá ayáátáaka'a moórá-no'waane moórá-waawaiye mé'a ímbo puwówánda úwoi méraumne.

26 Ísu Káráísitini kísau mo maúnda fi'o-fi'om-barafa'o núnda piri'-nónkó maé'maéraantamba isa'á aampa'á umén-kwáási sínkamoraantamba owa'á kesí waási Yúndaa-waasi sínkamoraantamba owa'á fi'onkaa-waasiwara'a miyá owa'á fi'o-fi'on-oraal-naopimpa'a núnasa sínkamoraantamba owa'á aampa'á fi'on-daopare'o kúnda sínkamoraantamba owa'á óraa'-nompá'o táómpimbo núnda sínkamoraantamba owa'á tuwímbai kentáfesa karo'á sésa ení waási úne sésa sínkamoraantamba owa'á miyámó ombá úwoi súnaraumne.

27 Ísu Káráísitini kísau mo maúnda óraa-kísau mo maúnda súwesaraí isa'á minkísáú wémae'a sáwífa'-no'waamba ímba sún-kwaé'a Ísu Káráísitini kísau wémae'a sáwífa'-i'a sááimo taimbá noné tón-íyaine mé'a sáwífa'-i'a táwi'a síyáisa'a sáwí-unankwatoi uré'a méraunana

28 ímba miyán-úmbái-tántáá'-aantembanifo fi'o-fi'on-daopa'a Fasi'aénkóní waásiya'o káráwíyaunda-umbai-tantaako kempá'á aasiyaasi wétiye.

29 Fasi'aénkóní waásifinkembo tuwímbai ímbo fasi'ámimo arááíwáemba sirumbá uwátinkaunana minúmbái-tántáák'ó kempá'á wétiye. Kawe'-ámbó arááíwáéwanamo moóráwigo tafisisasamó sáwí'o ombá sirumbá

uwátinkaunana minúbái-tántáákó kempá'á wétiye.

³⁰ Ímba moórá-amba wéraifo kesúmo maimaé iyúnda tuwímbai-tantaa'a kempá'á tisasá suwánésa sésa aamoisaén-kwáásín-iyé sen-ááímó simátíménda ísáaro.

³¹ Maníkó kentáásí Fasi'aénkó Ísu Káráisitín-afowan-awi'a mósá ma'maé iyónaumne. Simátimunda-aaí ímba karo'-ááín-ifo Maníkó ísaraiye. Tuwímbai-tantaa'a kempá'á tisasá suwánésa sésa aamoisaén-kwáásín-iyé sen-ááímó simátíménda ísáaro.

³² Moórá-oraá'-nao'-awi'a Támásikasifa'a méraawanana káráwiyo-win-awi'a Árétási wení kísau-waasi óraa'-waasigo kentáféna simátiména séna áí'maé'a ándáfa'a móauwaaro súwasa mindáókoni sí'-óntará'á káráwiyowasa

³³ tuwímbai súwa'nai esa kunánáan-unampimba fáitumai sí'-afaapimba máapa'a túsúsinkesa ándára'a ta'ótokowa kuméme'a marará'á kumówánasa siyúwówa'a kóuraumne.

12

Fasi'aénkó kaainkáán-úmáimo aráásímakain-aaí.

¹ Kesúmo maimaé iyúnda miyán-ááígó ímba kentáá súwa'nai ínifo kentáfé'a Maníkóni aantá-waasin-iyé síyantafe'a kempá'ó tiyáin-tantaakon-aaímo simátíménda ísáaro. Fasi'aénkó kaainkáán-úmáimo aráásímakaimba simátíménda ísáaro.

² Ísu Káráisitini waási méraawanana Maníkó kusí'maena wíyómpa'a sanaan-úrambo iyúmba kesimankóná kunáikái mütú'-waasiya kusikaiyo ímba isáúmpo Maníkó aantemba ísaraiye. Miyámó uráunda 14 aatai maisukáumne.

³ Maníkó kusí'maena wení kawé'-mápá'ó iyúmba kesimankóná kunáikái mütú'-waasiya kusikaiyo ímba isáúmpo Maníkó aantemba ísaraiye.

⁴ Kusí'maena wení kawé'-mápá'á mósinkowa'a mifá'-mé'a tuwímbai-tantaakon-aaí ísarauumpo simátiméndamo é'a sáwí'a ónaumpo ímba kanaa'á simátiménaumne.

⁵ Miyámó uráintafe'a kesú maimaé iyé'a kesí kísausafe'a ímba kesú maimaé iyé'a tuwímbai-tantaa'o kempá'ó tisasamó suwánésamo sésa aamoisaén-kwáásín-iyemo sen-ááísáfé'a kesú maimaé wéiyune.

⁶ Kesúmo maimaé iyónae sékaa érai'-aaisafe'a kesú maimaé iyúna'a kentáfé'a sáwí-imayaawara'-waasin-iyé ímba kanaa sewisinó. Énifo kesú ímba maimaé wéiyune. Aaimó súndarakembo kesúmo maimaé iyúndarakaa mináái ísésa tuwímbai kentáfésa sésa óraa'-waasin-iyé sewisinó. Mindá ímba siráái wétaiye. Kesí kísau awáné'a simátimunda-aaí isé pó'a méraundawini áwáuma suwánaawana siráái wétaimba mindásafe'a kesú ímba maimaé iyúne.

⁷ Maníkó siyówa'a fi'oran-kawe-tantaa'a sáwífa'a awánáawánana Maníkó kentáféna séna wenáú maimaé iyífo séna moórá-tantaa'a sí'o í-tántáál'á súfimba faimarówana mindásafena waántáwanko sáwí'a uwásínkáisana kesú ímbo maimaé íyóndasafena Maníkó miyá uwásínkaraiye.

⁸ Kaumbo-ík'á Fasi'aénkó Ísu Káráisitimpa'a inái sé'a maantántáál'á maisiyúwéna'a kawé'-úmai méraano séwánana

9 minkáumbó-íká'á séna ímbanifo miyá uréna'a úwoi áwa'nai ondá embá kanaán-iyé. Ímbo fasi'ámáimo méraanda kesí fasi'aémbá áménana mifási'áénkó embá iyáákaina méinnone símaena iyáiyé. Ísu Káráisitini fasi'aénkó kenká'á káráwiyaimba pó'a

ímbo fasi'ámáimo méraundasafe'a aamoí úne.

10 Ísu Káráisitintafe'a imáyáamo únda ímbo fasi'ámáimo méraundawe símaime sáwí'o uwásínkááne sáwí-aaimo simásínkááne umbai-tántáá'ó wérame sáwí'o uwásínkááne miyán-tántáátáfé'a ímbo imáyáa únda aamoí é'a sé'a ímbo fasi'ámáimo méraunda Ísu Káráisiti fasi'aémbá símísa'a fasi'ámai méraumne sùne.

Kórinti-naoraa-waasi imáyáa arupísemo uwátínkarain-ai.

11 Miyán-ááímó simátimunda kesúraamba maimaé iyé'a sáwí-ímayaawara'-waasiyaamba úne. Kembiwí karo'á sé'a Maníkóni aantá-waasin-owe sen-kwáási miwí kembá ímba iyáákaraawe. Kemá úwoi-waasi úndanifo miwí kembá ímba iyáákaraawe. Póro Maníkóni aantá-waasi iyé-áái kembiwí karo'-ááímó sen-kwáásísáfé'a simátiméraamba ímba simátimakaafo kemá Maníkóni aantá-waasi úne-ai imáyáa íyantafe'a kempá'ó tiyáin-tantaakon-ai maanáúfáifimbá simátimune.

12 Maníkóni aantá-waasiti kísau maarán-iyé.

Fí'oran-kawe-kísau ímbo awánaraan-kísau Maníkóni fasi'aéntámbá wémaewe. Kempímbá komé'a miyán-kísáú wémae'a ímba ífá tuwááwána'a suwánaraawe.

13 Nóra séra kentáfé sé'a Maníkóni waási fí'o-fi'on-daopaken-kwaasiya'a kawe'-úmai káráwiyenawa kentáará'á ímba miyáumai wégarawiyó sembá fí'on-daopakewiya'o káráwiyaundanten-úmai kembiwiyá'á káráwiyaumne. Fí'o-fi'on-daopa'o Maníkóni waásifimbo komaéwánda miwí súwa'nai uráafo kempímbó komaéwánda súwa'nai oró-áái ímba séwándarakemba miyán-úmbái-áái ímba simátinkaraumne. Miyán-úmbái-ááímó simátínkaraundarakaa kawe'á ówána pó'a aamoí uwásínkaraawisino. Miyán-ímáyáámó ombá ífátúwáaro.

14 Kae'-í'a kentópa'a kuré'a káfé'a wéto'mayaan-e'a aneká kónae sé'a úmpo kondá umbai-tántáá'á ímba timé'a kentí óntambo simíyantafena ímba wésínkaifo kentirumbó simíyantafena wésínkaifo kónaumne. Iyámpói ímba tinófoiya'a káráwiyesa wétuwa'nai-oyo tinófoi iyámpóiya'o káráwiyesa túwa'nai ontembá kemá miyá wéumpo

15 túwa'nai ondasáfé'a makáunda-tantaa'o túwa'nai úmaimo tai'ásuwe'o óraa-kísau maé'lo miyámó ondafimbó púwóndasafe'a aamoí úne. Kesirumbá óraa'a wétimumpo kentirumbá kári'lo wésimemba mindáwara'a tai'ááfainifo imáyáa úmai kawe'án-oro.

16 Súwa'nai oro ímba séwándarakemba umbai-tántáá'á ímba tímakaunda-aaisafe'a érai'-aain-iyé seró. Kempínkémbá tuwímbai kentáfésa karo'á sésa kentáási óntamba maénae séna karo'á simásínkaraiye wésewe.

17 Nóra séra miyá uráumno. Ti'mákaundawiya kentí óntamba maimaésawa kembá másímakaao.

18 Táitásimba fasi'aén-áái símáme'a ai'mákaunda moóráwigo Ísu Káráisitini waásiwara'a ti'mákaundarai mindáraiya karo'á símai óntamba maimaé másímakaayo. Táitási ímba miyá-sáwí'á uráiyé-ai ísaraawe. Wesékai mimbórá-ímáyááfínkémbá kísau wémauye.

19 Kesí waásisono. Maanáúfáímó torausiyamba maarán-káro'-ímáyáá é'a kentáá súranka'a Póro wenáái arupise ónae séna maanáúfái agaiyaiye sénááwe-imayaa úne. Ímba miyán-ááísáfé'a agae'a Ísu Káráísitiye'a kááísamai mé'a Maníkón-aúranka'a kentí imáyáá túwa'nai ónae'a miyán-áái wésimatimune.

20 Kentópa'o kondamó ímbo kawe'-úmaimo méwa'o kotuwáné'o ímbo aamoimó ondasáfé'a óraa'-imayaa úne. Kentópa'o kondamó óraa'-aaimo simátíméndamo isé'a ímba aamoí íyantafe'a óraa'-imayaa úne. Kentópa'o kondá aaisambá sé'a kaoré'a aaisambá sé'a tuwínkaa'-é'a símai sáwí'a uwátinke'a tíyo-aai sé'a kentúma maimaé iyé'a fi'o-fi'on-aai sé'a miyá-sáwí'á íya'a kotuwánáúnafo sé'a mináái simátimune.

21 Kentópa'o kondá aare-úméné waai-úménémo on-ímáyáá ímba tínaemba uwámake'a sáwí-imayaasafe'a tirááísafe'o owímbá ímba tínaemba uwámakenka'a kotuwánáúnafo sé'a mináái simátimune. Kentópa'o kondá miyá-sáwí'ó íya'o é'a Maníkón-aúranka'a kembiwísáfé'a sigaesáfé'a onaná sirunkó umbai táiniye.

13

Ísun-aaisafe'a timankúnkúmba ombá káráwiyon-aai.

1 Kae'-í'a kentópa'a kuráundanifo aneka'á kónaumne. Kaumbo-kae'-wáásímó mimborá-ánká'ó síyan-aaimo éta minááígómbá arupisesa ónaumne.

2 Ímba aifa-kánaán-ifo ánaaenka'a kentópa'o komaéwánda sáwí'o uráawiye seyaafá'é fasi'aén-áái simátimakaumne. Káfé'a némpa'o méraunda mináái simátimé'a sune. Kentópa'o kondá sáwí'o urántafe'a kowésimatime'a ímbo étinkáanda sáwí-meyamba tíménaumne sune.

3 Kentáfé sé'a Ísu Káráísiti simámísanawa wési wení imáyáfinkena wésiyo wésewe. Kentópa'o kondá sáwí-meyambo tíméndara'a suwáné sé'a Ísu Káráísitimo simámíntemba simásímíye sénááwe. Wemá Káráísiti kentirumpimbá kísau wémaena ímba aamoisaéwí éna wení fasi'aéntámbá kísau wémaiye.

4 Ááéma wemá fasi'aémbá tuwéna aamoisaén-kwáásiyáámbá úwasa aaraa-táiyá'á tufúwana Maníkó iyáfasinankowana Maníkóní fasi'aénká'á méraiye. Miyáumai kesááwará'á aamoisaén-kwáási úndanifo Ísu Káráísitiyeta kááíseta Maníkóní fasi'aénká'á méta kembiwí wétuwa'nai-une.

5 Kembiwí Ísu Káráísitin-aaisafe'a timankúnkúna wéeo ina wéeo imáyáan-oro. Ísu Káráísiti kentirumpimbá mérai ina méraiyo imáyáan-oro. Méraína'o é'a Ísu Káráísitini waásisa úne sé'a

6 kentáásáfé'a Maníkón-aai simásíméwin-owe sénááwe-imayaa wéune.

7 Kentáásáfé sé'a Maníkón-aai simásíméwin-owe síyantafeta ímba inaisá sumpo kembiwí kawe'ó íyantafeta Maníkómpá'á inaimó súndasa Maníkóo túwa'nai inasá kawe'án-oro sune. Ímba sáwí'a íyamba póta ímba sáwí-meyamba mátnenasasa tuwímbai kentáásáfésa sésa ímba Maníkón-aai simásíméwin-owe síyamba mindá ímba óraa-tantaa'an-ifo kembiwí kawe'-úmaimo méraiymba mindá óraa-tantaa'an-íye.

8 Érai'-aagio iyáákaino séta kísausa maéta wétuwa'nai-une.

9 Kentópa'o kondasá Manikóntáfé'o fasi'ámaimo mérailyambo éta aamoisá ónaumne. Miyámó iyambo éta ímba sáwí-meyamba tíméta aamoisaén-kwáásiyáámbá éta mindásafetaawara'a aamoí ónaumne. Sáwí'o ompínkémbá kawé'ó iyantafeta Manikómpá'á inaisá sune.

10 Kentópa'o kondá sáwí'o ontáfé'a fasi'aén-áái kosimátimunafa sé'a némpa'a mé'a maanáúfái agai-timúne. Ímba sáwí'a uwátinke'a kentí imáyáa fasi'átínkáándasafena Fasi'aénkó iyáfasisinkowa'a kenká'á káráwiye'a némpa'a mé'a maanáúfái agai-timúmpo torausé'a súndantemba oro.

11 Kesí waásisono. Kawé'-úmai mé'a kawé'-ámbá arááíwae'a súndantemba é'a mimbórá-imáyáá úmai mé'a faru úmai méraaro. Miyámó íyanamo éna Manikó arumbá tíména farumó uwátínkáíwai kembiwisé'a méíniye.

12 Manikóní akúní'o ontáfé'a moórá-mora tiyáámba tíméro.

13 Manikóní waási maanká'ó méraawi kembiwisáfésa kawé'-úmai méraaro wésewe.

14 Fasi'aénkó Ísu Káráisiti úwoi túwa'nai isaná Manikó arumbá tímísana wení Ufaen-ámútánkó kembiwisé'a méraisa'a mimbóráí'a úmai méraantafe'a inái sune.

Kemá Póro súnda-aaí taí'áíye.

Kárésiya

Ísu wiyómpa'a iyówana Póro moórá-waai úmai afa'móráe-aataiya'i afakaeté-aataiya'iyo miyáumai-aatai maisuwéna maanáái agaimái Kárésiyya-marafa'-waasi Ísuni aampa'ó kun-kwáási agaimái mátímakaiye. Ímba Yúndaa-waasin-oyo fí'onkaa-waasifa'a Ísun-ai simátímapa'a kuwasá timankúnkúmba ésa Ísuni aampa'á kuráawe. Ánaaemba Póron-ai símai sáwí'a uwánkaron-kwaasi Kárésiyya-marafa'a tésa sésa arupíse úmai méraawin-owe Maníkó sinkwae sésa Móseseni ámáámba arááiwáéro karo'á wésewe. Tuwímbai minkáró'-ááísáfésa érai'e sésa pása Ísuni aampa'á ímba kawe'-úmai arááiwakaawe. Póro iséna maarán-ááímá agaimaréna séna Ísun-aaísafesa érai'e sésa wenká'á timankúnkúmba owi aantentafena Maníkó séna arupíse úmai méraawin-owe síníye. Minááísáfésa érai'e sésa Ísuni aampa'á kawe'-úmai arááiwáéro séna maanáái agaimái Kárésiyya-marafa'a méraan-kwaasi mátímakaiye.

1-2 Kemá Póro maanáúfái agai-timúmpo Fasi'aénkóní waási Kárésiyya-marafa'a méraawi isáaro. Kesétaamo Fasi'aénkóní waásimo kesé'ó méraawiye kembiwísáféta séta kawe'-úmai méraaro wésune. Ísu Káráísitiye Maníkó kentáásifowama Ísumbo pukáimpinkembo iyáfasinankaraiwaiye kentáfésarai sésarai aantá-waasi-i'a éma kesáái kosimátíma'mae núwo sésarai si'mákaayamba ímba waási miwítí imáyáfinkemba si'mákaafo Maníkó

wení imáyáfinkemba si'mákaifo isáaro.

3 Maníkó kentáásifowawe Fasi'aénkó Ísu Káráísitiye úwoi túwa'nai esarai faru wéuwatinkaayantafe'a inaimá wésune.

4 Sáwí'ó úmaimo méraampinke-fasi'aenke ta'ótokaimpinkemba faúsinkaindasafenasaawe sáwítaamo wéundafinkemba maisiyuwáindasafenasaawe Fasi'aénkó Ísu Káráísiti pukáiyé. Maníkó kentáásifowan-imayaafinkemba miyá uráiyé.

5 Maníkón-áwí'ó aasiyaasimó óraa'ó úmaimo waé'wae'ó úmaenamó iyínda érai'-aain-iyé.

Ásé-ai mimbórá-ááímó wérain-ai.

6 Ísu Káráísiti úwoi túwa'nai úwana Maníkó wení waási-i'a uwátinkaindasafena táántowa'a isé'a ááéma Maníkómbá wéauwe'a fí'on-aaíma wéisaantafena mindásafena sáá'a wéiyé.

7 Minááímá ímba kawe'-ásé-ááín-iyé. Tuwímbai Ísu Káráísitini ásé-ai waé'mai karo'á wésesa kentí imáyáa wétafisewe.

8 Kesááwá'i wiyómpaken-kisau-waasiya'i ímbo simátíma'kaunda-aaisaamo fí'on-aaímo simátíménaanaaamo éna Maníkó aaisambá séna sáwí-meyamba simíníye.

9 Siyáunda-aaíma aneka'á sénaumpo isáaro. Moóráwigomo ímbo simátíma'kaunda-aaímo fí'on-aaímo simátíminanamo éna Maníkó aaisambá séna sáwí-meyamba amíníye.

10 Waási aamoí uwásinkaiwae sé'a minááímá ímba wésumpo Maníkó kembá aamoí uwásinkainkwae sé'a minááímá wésune. Ááemo waásimo aamoí uwásinkaiwae sé'o uráundantemba káf'e'a ímba miyá wéune. Káf'e'o waásimo aamoí uwásinkaiwae sé'o miyán-kísáúmó wémaekaa Ísu Káráisitini kisauma ímba máúsino.

Póromba aantá-waasi-i'a úmaimo iyáfasinankarain-ai.

11 Kesí waási isáaro. Ásé-aaimo simátímakaunda ímba waásiti imáyáafinkemban-iyé.

12 Ísu Káráisiti paapé éna simásímakaifo ímba waási suwa'á ísaraumne.

13 Ááema Yúndaa-waasiti áwáuma arááíwaewardara'a Ísuni aampa'ó wéaraaiwaewi tai'ánááwe sé'a áfááraumai sáwí'a uwátinkáfa'a kuráunda-aaima ísaraawe.

14 Kentáa siwá'námo uráantemba fasi'ámai arááíwae'a Yúndaa-waasiti áwáuma arááíwaewanda aaweyáá wée'a kesimantoísái iyáákaraumne.

15 Miyá uráumpo ímbo kesinómo masínkaronka'a Maníkó wemparí'a uwásinkena kendéwé siyáimba póna arumbá uwásinkena wení kisauma máéndasafena kembá wemparí'a uwámakaimbaniye.

16 Manikómó siyáin-kanaamo tiyáimba wenááninko aráásimena séna fi'onkaa-waasi kesáái kosimátíma'mae núwo súwa'a isé'a minkánáá ímba waási kotísai e'a sé'a nóran-aaiya simátíma'maera nónaumno ímba sé'a

17 Yérúsaremu-naopa'a ímba wé'a Manikóni aantá-waasi ímba kotísai e'a aantá-waasiti kísaura'o kesí aifarí'o uráan-kwaasiya'a

ímba kotísai uráumpo Árépiyaa-marafa'a waásimo ímbo méraapa'a komé'a ánaaemba aneka'á Támásikasi-naopa'a kuráumne.

18 Komé'a kaumbo-áátái maisuwé'a Yérúsaremu-naopa'a wé'a Pítaampa'a komé'a sísamaifakemba séfataase-no'waamba waé'a

19 minkánáá Fasi'aénkón-áfákon-awi'a Yémísimba awáné'a ímba fi'on-aanta-waasi tuwánaraumne.

20 Manikón-aúranka'a wéagaunda-aaima ímba karo'-ááin-ifo érai'-aain-iyé.

21 Minkánáá ímba fi'on-aanta-waasi tuwáné'a Yérúsaremu-naopa'a tuwé'a Síriyaa-marafa'e Sírisiyaa-marafa'e koméraawanasa

22 Ísu Káráisitini waási Yúndiyaa-marafa'o mérowi ímba kembá suwánésa

23 kesáái aantemba isówasa tuwímbai sésa Ísuni aampa'ó wéaraaiwaiyawimo ésa tai'ánááwe séna áfááraumai tínkambaena kuráiwai káf'e'a Ísun-ai simátíma'maena wéniye suwasá isésa

24 kentáfésa aamoí ésa Manikón-áwí'a mósá makáawe.

2

Pórowe fi'on-aanta-waasiye mimbórá-ímáyáámó uráan-ai.

1 Manikón-áwí'a mósá márówa'a sísamaifakemba éiyain-aatai maisuwé'a moóráwigo Páánápáasiye kesé'a Yérúsaremu-naopa'a wékai moóráwigomba Táításinkwara'a áí'maekai wékai

2 Manikó kentáféna siyáintafe'a Yérúsaremu-naopa'a komé'a Ísuni waásiti óraa'-waasi aantemba túwaandu é'a fi'onkaa-waasimo ásé-aaimo wésimatimundantemba simátímakaumne. Ááemo simátímakaundawe

káfé'ó simátimundawe ásé-aaí simátimunda-kisaugo áú-iyain-kisaun-ifo sé'a simátimewanda ísaraawe.

³ Táitási kesé'a ména ímba Yúndaa-waasin-ifo Kíríki-waasigo kesé'a mérowasa áuma kárámai araenáemba uwó-ááímá Ísuni óraa'-waasi ímba siyáawe.

⁴ Tuwímbai karo'á sésa Káráísitini waási úne sésa miwísé'a túwaandu uráawanasa mindásafesa Ísuni óraa'-waasi minááímá siyáawe. Yúndaa-waasiti áamáanko ta'ótokaimpinkemba Ísu Káráísitin-aaigo faútínkáin-aaí kotúfífaimai isánae

sésa keséta kotúwaandu ésa sésa Yúndaa-waasiti áamáamba arááíwaesa túma kárámai araenáemba oro sésa minááígó ta'ótorainkwae sésa Ísu Káráísitin-aaigo ímba faútínkainiye sumbánifo Ísuni óraa'-waasi miwí táái ímba isésa Táitási áuma kárámai araenáemba uwó-ááímá ímba siyáawe.

⁵ Miwítí karo'-ááímá ímba arááíwaundasa póna ásé-aaí érai'-aaima kempímbá fasi'ámai wáé'wae'a íniye.

⁶ Minóráá'-wáásísómbá kentáfésa sésa ásé-aaímo simátímakaanda-aaí aantemba simátimiyo siyáawe. Minóráá'-wáásísáfésa tuwímbai sésa túwí'wara'-waasin-owe sewaná Maníkó túwítafena ímba imáyáa wéintafena kewará'á ímba imáyáa é'a sé'a túwí'wara'-waasiya'ó ina túwí'a wérain-kwaasiya'ó wésune. Minóráá'-wáásísómbá kentáfésa moórá-aaíwara'a simátimiyo ímba sembá

⁷ maarán-ááímá sésa Maníkó Pítaantafena súwanamo Yúndaa-waasimo ásé-aaí wésimatimintemba Maníkó entáféna siyáisa fí'onkaa-waasi ásé-aaí wésimatimene kentáfésa siyáawe.

⁸ Maníkó Pítaamba fasi'aémbá amúwana Yúndaa-waasi ásé-aaí wésimatimintemba kewará'á fasi'aémbá símakaisa'a fí'onkaa-waasi wésimatimune.

⁹ Yémísiye Pítaawe Yóniye Fasi'aénkó Ísuni waásiya'ó káráwiyaawi kentáfésa sésa Manikómó ámakaini'a uwo sésa Páánápáasinte kenté'a miwí tiyáámba símakaawe. Maarán-ááísáféta mimbórá-imáyáa éta kerái fí'onkaa-waasi ásé-aaí kosimatimeyauye. Miwí Yúndaa-waasi wésimatimewe.

¹⁰ Ísuni óraa'-waasisomba mimbórá-ááímá simásimesa sésa óntaiyain-kwaasi túwa'nai oró-ááímá kosimatimiyo suwa'á mindásafe'a kewará'á é'a imáyáa wé'e'a aaweyáá uráumne.

Póro Pítaantafena séna sáwí'a ónemo siyáin-aaí.

¹¹ Aaweyáá wé'e'a Ántioku-naopa'a koméraawanana ánaemba Pítaa túwa'a seyaafá'-wáásítí túranka'a Pítaantafe'a sé'a sáwí'a uráane siyáumne.

¹² Ááema Pítaa fí'onkaa-waasi Ísun-aaísafesa érai'emo sun-kwáásísé'a tómbá wénowasa tuwímbai-Yúndaa-waasi Yémísimpakemba tésa sésa fí'onkaa-waasi túma kárámai araenáemba oro. Yúndaa-waasi fí'onkaa-waasise'a tómbá ímba naaró suntáféna Pítaa áa'a úwana ifátuwena fí'onkaa-waasise'a ímba tómbá néna

¹³ póna kae'-ááíwará'-wáásiyáání'a úwasa fí'on-Yúndaa-waasi Ísun-aaísafesa érai'emo sun-kwáásí Pítaamo úmba awánésa miwíwará'á miyá-sáwí'á uwaná miyá-sáwí-áwáúgó Páánápáasini imáyáa tafisúmba wewará'á miyá uráíye.

¹⁴ Miyámó ombá érai'-ase-aaigoni aampa'á ímba arupíse úmai kombá kemá Póro tuwáné'a seyaafá'-wáásí túranka'a Pítaantafe'a sé'a emá

Yúndaa-waasigo éma fi'onkaa-waasimo ontembá éma mindásafe fi'onkaa-waasisafe Yúndaa-waasimo ontembá oro miyán-áái sénafa ímba siyó Pítaantafe'a siyáumne.

Ísumpa'a timankúnkúmba owí Manikó séna arupise úmai méraawin-owemo sin-áái.

¹⁵ Simásuwe'a Pítaantafe'a maarán-áái

siyáumne. Kentáásinofoisa Yúndaa-waasi pósa kentáá masinkaraawata Yúndaa-waasisa éta ímba fi'onkaa-waasi éta miwímó sáwí'o ontentá ínta wéumpo

¹⁶ Yúndaa-waasiti áamáantaamo wéarqaiwaundawisafenasa Manikó ímba arupise úmai méraawin-owe sínifo Ísu Káráisitín-aaisafeta érai'emo séta simankúnkúmba úndawisafenasa séna arupise úmai méraawin-owe sisatá isáúmne. Manikó kentáásáféna séna arupise úmai méraawin-owe síndasafeta Ísu Káráisitín-aaisafeta simankúnkúnta wéune. Kentáásí áamáambo arááíwáénanasaamo éna Manikó suwánénasa arupise úmai méraawin-owe ímba sínifo Ísu Káráisitín-aaisafeta érai'esaamo wésendawisafenasa Manikó arupise úmai méraawin-owe síníye.

¹⁷ Káráisitiyetaamo káásamaisaamo méraundasa Manikó kentáásáféna séna arupise úmai méraawin-owe sisatá méraunda fi'onkaa-waasimo sáwí'o ontentá sáwí'a wéundasa Káráisiti misáwí-ímáyáá símakaisata sáwí'a wéune ínta sénaumne.

¹⁸ Yúndaa-waasiti áamáamba tukáunda pó'a moórá-imayaamo é'o é'a sé'a Yúndaa-waasiti áamáamba arááíwaenae. Minámáánkó arupise uwásinkainkwaemo sékaa sáwí'a úsino.

¹⁹ Púwón-kwaasimo Yúndaa-waasiti áamáamba arááíwáénanamo éna minámáánkó arupise uwásinkainkwaé-imayaamo ímbo ontembá miyáumai mé'a Manikóntáfé'a ímáyáa wée'a wení kísau wémae'a méraumne.

²⁰ Ísu Káráisitimba aaraa-táiyá'á tufúwana puwún-kanaara'a sáwí'o uráundawini áwáuma taí'árimba póna káfé'a Káráisiti kesé'a méraisa'a káfé'o méraunda ááeraani'a ímba úmai méraumne. Marapá'á méraunda ímba úwoi mé'a Manikón-ááninko kentáféna ímáyáa éna pukáiwain-aaisafe'a érai'emo sé'a simankúnkúmba úndasafe'a aúí'a úmai méraumne.

²¹ Manikómó símakain-amaambo arááíwáéwisafena Manikó séna arupise úmai méraawin-owemo sinkakaa Ísu Káráisiti pukáimba úwoisafena pukáisino. Mindásafe'a sé'a Manikómó úwoi wétuwa'nai-ímba ímba úwoisamban-iyé wésune.

3

Ámáán-aaí arááíwaesa timankúnkúmba owasamó on-áái.

¹ Kárésíyaa-marafaken-kwaasi sáwí-imayaamo owí isáaro. Ísu Káráisitimba tufúwana pukáin-aaíma afora'á simátimewana'a isómbe kentúrantankaan-úmai awáné'a kawé'-úmai isaraambanifo tuwímbei tésa kentí ímáyáa tafisewa'a úwó-ímáyáá wéowe.

² Manikó wení ámútankomba ai'marówana kentirumpimbá kumbéraiye. Moórá-aaíma tísai ónaumne. Áamáambo arááíwakaantafenawa'i ásé-aaí isé'a érai'emo sentáfénawa'iyó mindásafena Manikó wení ámútamba tímakaiye súndanifo

³ ímba kawel-ímáyáá wéowe. Maníkóní ámútanko kentirumpimbá méraisa'a pó'a aú'lo íyawini áwáuma ómbare'a káfé'a ímáya ombá Yúndaawaasiti áamáanko arupise uwásinkainiye-imayaa wée'a ímba kawel-ímáyáá wéowe.

⁴ Kawel-ámbó arááiwakaamba kentópa'a tiyáin-tantaa'a ímba sáwísamban-iyé.

⁵ Maníkó wení ámútamba ai'marówana kentirumpimbá kumbéraisana Maníkó kempimbá fí'lo-fi'on-kisaumo ímbo awánaraan-kisau maiyáiyé. Ámáambo arááiwakaantafena ímba miyá éna ásé-ai isé'a érai'emo sé'lo timankúnkumbo uráantafena miyá uráiyé.

⁶ Naaófá'á Maníkón-ai aúfáifimba agaimaréna

séna Émbaramu Maníkón-aaisafena érai'emo sénamo amankúnkumbo uráintafena Maníkó séna arupise úmai méraane siyáimba

⁷ miyáumai Émbaramu uráintemba Maníkón-aaisafesa érai'emo sewí Émbaramun-araa'marimban-owe.

⁸ Naaófá'á Maníkó ímáya éna séna ánaaemba fí'onkaa-waasi kesáaisafesa érai'emo sésamo timankúnkumbo íyawisafela sé'a arupise úmai méraawin-owe sénaumne. Maníkómó ímbo miyámó uráink'a'a moóráwigo aúfáifimba ásé-ai agaimaréna séna Maníkó Émbaramun-afena séna en-ímáyáá é'a seyaafá'-márafákén-kwáási kawel'á uwátinkanaumne Maníkó siyáiyé agaimaréna siyáiyé.

⁹ Mindásafena naaófá'á Maníkó Émbaramumba kawel'á uwánkaraintemba wenáaisafesamo érai'emo sésamo timankúnkumbo owí kawel'á wéuwatinkaiye.

¹⁰ Naaófá'á Maníkón-ai aúfáifimba agaimaréna séna agaimakáin-amaampinkemba seyaafá'-ámáamba ímbo arááíwa'mae iyíyawí Maníkómpákémbá miwítí sáwí-meyamba maenááwe

agaimaréna siyáiyé. Mindásafena áamáamba kawel-úmai arááíwáénana Maníkó aamoí íniye sewí miwítí sáwí-meyamba wéraiye.

¹¹ Naaófá'á aúfáifimba agaimaréna séna

Maníkón-aaisafesa érai'emo sésamo timankúnkumbo owísáféna Maníkó séna arupise úmai méraawe simbá pósa aú'la úmai méranaawe

agaimaréna siyáiyé. Mindásafena áamáambo arááíwaenaemo sewísáféna Maníkó ímba arupise úmai méraawin-owe séna wenáaisafesa érai'emo sewísáféna arupise úmai méraawin-owe wésiye.

¹² Moóráfa'a agaimaréna séna

ámáamba seyaafá'-ámáambó arááíwaiyawí miwí méranaawe

agaimaréna siyáiyé. Mindásafesa áamáambo arááíwaesamo Maníkón-aaisafesa érai'e sésamo timankúnkumbo ombá ímba mimbórá-tántáá'án-ifo kae-tántáá'án-iyé.

¹³ Moóráfa'a agaimaréna séna

aaraa-táiyá'ó tínkamowasamo púwón-kwaasi

sáwí-meyamba maésa puwónááwe

agaimaréna siyáíye. Minááísáféna seyaafá'-amáámbó ímbo kanaa'á arááiwakaundasafenasa Maníkómpákémbá kentááfá'á sáwí-meyamba tifó séna Ísu Káráísiti faúsinkenasa misáwí-meyámbá we maéna pukáíye.

14 Maníkó Émbaramun tafena séna seyaafá'-márafákén-kwáásí kawel'á uwátinkanaumnemo siyáintemba fi'onkaa-waasi kawel'á uwátinkaindasafena Ísu Káráísiti kentáásí sáwí-meyamba maéna pukáíye. Wenááísafeta simankúnkúmbo úndawisa Maníkómó siyáintemba wení ámútanko kentáásirumpimba méraindasafena Ísu Káráísiti faúsinkowana Maníkó kentáásí sáwí-meyamba ímba siménasa Ísumba amúwana pukáíye.

Maníkó símai kááísamakain-aaiye Mósesembo simámakain-amaane minkáé'-áái.

15 Kesí waásisono. Waásimo wéomba imáyáan-oro. Kae'nárai mimbórá-ááímá símai tarímaresarai agaimakááyamba moóráwigo minááímá ímba taraiséna fi'on-aaima áúwimai síníye.

16 Miyáumai naaófá'á Maníkó Émbaramun tafena símai fasi'ámakain-aaima siyáinka'a Émbaramun tafenawe aísaaftitafenawe éna ánaaembo paapé índawintafenawe siyáíye. Aúfáífimba agaimaréna séna aísaaftitantambo íyawisafena ímba siyáífo aísaaftitantambo índawintafena siyáíye. Aísaaftitantambo ínnyemo siyáíwai Ísu Káráísitin-íye.

17 Agaimaráúnda-aaigoni áwáuma maarán-íye. Aifa'á Maníkó Émbaramun tafena símai kááísamarena séna fasi'ámakaunda-aaima miyá ónaumne séna sáwífa'-aatai 430 aatai maisuwéna Mósesemba ámáámba ámakaiye. Énifo miyámó uráinka'a Maníkó Émbaramun tafenamo símaimo kááísamakain-aaiyo ímba tai'éna waé'wae'a wéíye.

18 Maníkómó Mósesembo simámakain-amaambo arááíwaundasafenasa ímbanifo Maníkó kawel'á uwátinkanaumnemo ááémo óraaka'o siyáintafena kawetá wéuwasinkaiye. Maníkó Émbaramun tafena kawel'á uwánkanaumne óraaka'a siyáintafena kawel'á uwánkarena póna kentáá kawel'á wéuwasinkaiye.

19 Maarán-ááísáféna Maníkó Mósesemba ámáámba ámakaiye. Sáwí'o owí Maníkóní ámáámba iséna sésa sáwí'o wéunda káfé'a isáúmne síyantafena Maníkó Mósesemba ámáámba ámakaiye. Minámáámba wérainana Émbaramun-aísaaftiko paapé índawintafenamo Maníkómó símaimo fasi'ámakawai paapé éna minámáámbá tai'ásuwainiye. Wíyómpaken-kisau-waasi Maníkóní ámáámba afufumpin-kwáásígón-áwí'a Mósesemba simámúwana simátímakaiye.

20 Énifo Maníkó Émbaramun tafenamo siyáimba wesáfénamo siyáíye. Kae'náraimo siyáamba afufumpin-kwáásígó ména wésimatimibanifo Maníkó Émbaramun tafenamo siyáimba wesáféna siyáíye.

21 Ááémo Maníkómó símaimo tarímakain-aaima Maníkóní ámáánko ímba tararáíníye. Maníkó Mósesemba simámakain-amaankomo fasi'ámaimo wénamo waásimo aúí'o uwátínkáinkakaa minámáámbá wéaraaiwaewisafena Maníkó arupise úmai méraawin-owe sisinó.

22 Énifo Maníkón-aai aúfáifimba agaimaréna séna sáwí-imayaago seyaafá'-wáási ta'ótokaiye siyáíye. Maníkó séna Ísu Káráísitin-aaisafesamo timankúnkúmbo iyawima kawel'á uwátinkanaumne símaimo fasi'ámakain-aaima siyáintemba Ísu Káráísitin-aaisafeta simankúnkúmbo éta kentáási sáwí-imayaago ta'ótokaimpinkemba faúsinkáíye súndawisa kawel'á wéuwasinkaiye.

23 Ísu Káráísiti ímbo kunkónka'a ímbo simankúnkúmbo uráawandarata Maníkó Mósesembo simámakain-amaanko kentáá ta'ótokowana Káráísiti kumúnka'a simankúnkúmbo onda-ámbá Maníkó wéwisinkena áamáanko kentáá ta'ótokain-amba tai'ásinkaraiye.

24 Ísu Káráísiti ímbo kunkónka'a Maníkó Mósesembo simámakain-amaanko kentáá ta'ótokaiye. Maníkó séna miyámó ina'o é'a ánaaemba Ísu Káráísitin-aaisafesamo timankúnkúmbo iyawisafe'a arupíse úmai méraawin-owe senaumne Maníkó siyáíye.

25 Káfé'a Ísu Káráísiti é'a kunkáinka'a wenáaisafeta simankúnkúmbo únanasa póna Maníkó Mósesembo simámakain-amaanko kentáá ímbo anekal'á wéta'otoraiye.

26 Ísu Káráísitin-aaisafe'a timankúnkúmbo é'a wesel'a kááisamai méraawisafe'a Maníkóni iyámpóin-owe.

27 Kemiwi nembó máemba Ísu Káráísitiye'a kááisamai méraawi wenkáání'a wéowe.

28 Ísu Káráísitiye'a kááisamai méraawisafe'a mimbórái'a úmai méraamba póna maarán-ááimá ímbo óraa'-aain-iye. Tuwímbai Yúnda-aaasi owa'lá tuwímbai fi'onkaa-waasi owa'lá tuwímbai wayó-kisáúmó wémaewi owa'lá tuwímbai úwoimo méraawi owa'lá waaimá owa'lá aaremá owa'lá wéofó seyaafá'nánká mimbórái'a úmai méraawe.

29 Ísu Káráísitini waásimo é'o é'a Émbaramumo uráintemba Maníkón-aaisafe'a érai'e wéseмба pó'a Émbaramu aísaaafi'a ombá póna Maníkó Émbaramuwe wení aísaaafi'e kawel'á uwátinkainda-aaima símaimo tarímakaintemba

kawel'á uwátinkainiye.

4

1 Simátíménda-aaima isáaro. Moóráwigo puwéna kesááninko kesí moparáwímbá máíniye sínana wemá aanáfó póna iyámpói méraindasafena úwoi-waasiyaamba úmai mérainana

2 afowámó simámakainda-waasigo wení moparáwínká'é miníyámpóiyá'é káráwiyainana afowámó siyáintemba óraa'a éna mimbópáráwímbá máíniye.

3 Ááema kesáa miyáumai iyámpóiyaaamba úmai méta waánta-waasiti aambá wéaraaiwaewanana minkwáántá-wáási tááigo kentáá ta'ótokowana

4 Maníkómó siyáin-kanaa túwana ááninkomba ai'marówana marapá'á kumúwana moóra-ininko ma'ánkarowana Maníkó Mósesembo simámakain-amaamba wéaraaiwaena ména

5 minámáánkó kentáá ta'ótokaimpinkemba faúsinkaindasafenasa Maníkóni iyámpói-ita uwásinkaindasafenasa marapá'á kunkáíye.

6 Maníkó kemberi weni iyámpói-i'a ontáféna ááninkon-amutankomba ai'marówana kentirumpimbá kumbéramba pó'a Maníkóntáfé'a kesifowé wésemba

7 mindásafe'a waántá-waasi-taaigo ímba ta'ótokaiwai é'a Maníkón-áánini'a ombá póna áánintontafenamo to'mayaa úmakain-tantaa'a timíníye.

Póro Kárésiya-waasisafena óraa'-imayaamo uráin-ai.

8 Ááema ímba Maníkónópa'a té'a ísaraamba karo-tántáá'é waántá-waasi-imayaawe mósá makáawana minímáyáágó kemberi ta'ótokaimbanifo

9 káfé'a Maníkómpá'a tiyáawana kemberi wemá wétuwanaisa'a nóra séra sáwisan-tantaa'e aamoimó tain-tántáá'é mifá'a tirumbá waeré'a minkwáántá-wáási-ímáyáá mósá maré'a miwítí kisaumo wémaentafe'a ewé wéseo.

10 Énifo tuwímbai-kanaawe tuwímbai-wiyone tuwímbai-kanaamo tómbó wénaane tuwímbai-aataiye mintántáákóntáfé'a karo'á sé'a óraa-kanaawe wése'a óraa'-imayaa wéomba

11 kempímbá nófi'naafi'a wéowana'a káfé'a Maníkón-aaiwara sáwí-aaiwara'a wéta'otoraawana póna kempímbá kesí kisaugo miwání anómba ímba paápé iyé-ímáyáá wéunana sirunkó umbai wétaiye.

12 Kesí waásisono. Óraaka'a simátíménda ísáaro. Kembó ta'ótokain-amba tuwé'a kenkáámbá úmai méraumpo kemberi kembó ta'ótokain-amba tuwé'a kenkáání'a oro. Kempímbó komaéwánda ímba sáwí'a uwásínkaraawe.

13 Sí'a úmbanifo ímba tiyuwé'a kówanda mé'a ásé-ai simátimewana'a ísaraawe.

14 Sáwí-sí'o úmba kesúma sáwí'a úwa'a miyá-sí'ó úwain-aaroi ímba inkaisé'a siyómómba kawé'-úmai káráwiyaawe. Wiyómpaken-kisau-waasiya'i Ísu Káráisitíya'iyo komérowa'o káráwiyaantemba kenká'á miyáumai káráwiye'a

15 áwa'nai ónae sé'a kentí túrambo fi'máimo símakaankakaa kentí túramba fi'mái símakaawisino. Kawé'-úmai káráwiye'a aamoí uwásínkaraambanifo káfé'a miyán-áámói-tántáá'á ímba wéramba nóntafenawa'iyo.

16 Érai'-aaimo simátímakaundasafe'a kentáfé'a kesí namuro-wáási iyé-ímáyáá wéowe.

17 Ísu Káráisitini ásé-aagombo karo'ó waé'wáé'ó owí miwí sáwí-imayaafinkemba kentirumbá wéfaiyaresa sésa wenáái ísáafonifo kesááisa ísáíwae sésa kentirumbá wéfaiyaraawe.

18 Kawé'-ámpá'á métinkanae sésamo kentirumbó faiyaráiyambo éna mindá kawé'an-íye. Kemó kempímbó maéwándawe moórá-naopa'o tamáúndawemo kawé'-ámpá'á métinkanaemo siyanamo éna kawé'an-ífo miwí ásé-aagomba karo'á waé'wáé'á ésa kentirumbá wéfaiyaraawe.

19 Kesí iyámpóisono. Aaremó iyámpóimo matinkánaesamo umbaimó máéntemba kemberiwisáfé'o imáyáamo únda sirunkó umbai wétaifo Káráisitinkaani'o iyamba minúbái-tántáá'á tai'áíniye.

20 Óraa'-imayaa é'a kempímbó komé'o aaimó simátíménda kawé'-úmai ísáyan-imayaa wéunana sirunkó aamoí wéiye.

Ékaante Séraantetafena waé'mai-aaimo siyáin-ai.

21 Kempínkémbá tuwímbai sé'a Mósese

siyáin-amaamba arááíwaundasa Maníkó aamoí uwásinkainiyemo wésewi mináámánkóni áwáuma ímba kawé'-úmai wéisaafo simátiménda ísáaro.

22 Naaófá'á Maníkón-ai aúfáifimba agaimaréna séna Ébaramu kae'-iyámpói matinkómba moórá-iyampoi kísau-ininko ma'ánkarowana moórá-iyampoi aifa'-íninkó ma'ánkówana

23 kísau-ininkoni iyámpói miwítí imáyáafinkemba ma'ánkaraifo aifa'-ínínkóntáféna Maníkó séna iyámpói ma'ánkáinone símai fasi'ámakonka'a ma'ánkaraíye.

24-25 Minááígómbó waé'maimo sendá ísáaro. Mindá kae'-áái símai tarímakaiye. Moórá-aaima Árépiyaa-marafa'a Sáinai-omapa'a Maníkó Mósese mo simámakain-amaamba póna moórá-ininkon-awi'a Éka kísau-inimba póna wenaráátomba kísau-waasi pósa ámáánko ta'ótokaipa'a méraawe. Minááígóni áwáuma maarán-íye. Yérúsaremu-naopa'a marapá'á wérain-daopa'a isasá mindáópaken-kwaasi ámáánko ta'ótokaipa'a méraawe.

26 Énifo moórá-aaima símai tarímakain-aaima maarán-íye. Aú-nao'a Yérúsaremu-fakaan-dao'a wiyómpa'a wéraipa'a ámáánko waási ímba ta'ótokain-daopa'an-íye. Énifo minááígóni áwáuma maarán-íye Maníkón-aaísafeta érai'e súndawisa kentáá sinówaraamba uráíye.

27 Minááísáféna Áísáya

Maníkón-ai aúfáifimba agaimaréna séna age-inínkó iyámpóimo ímbo matínkáin-ininkon-arunkó kawé'á íno.

Waaigómó aúkain-ininkon-araatomba sáwífa'a méraafo waaiwára'-ínínkón-aráá'a sesimái méraamba póna ímbo áí'o wéisnamo iyámpóimo ma'ánkáin-ininkon-arunkó kawé'á isaná aamoí wéíye agaimaréna siyáíye.

28 Kesí waásisono. Maníkó Áísáakimba ma'ánkáinone símai fasi'ámakonka'a ma'ánkaraintemba kembiwísáféna Maníkó símai fasi'ámakainka'a pó'a wení iyámpóin-owe.

29 Naaófá'á anófoiti imáyáafinkemba ma'ánkaron-iyampoigo éna Maníkóni ámútankoni imáyáafinkemba ma'ánkaron-iyampoigomba sáwí'a uwánkaraimba pósa miyán-kwáási mésa miyá-sáwí'á wéowe.

30 Naaófá'á aúfáifimba agaimaréna séna kísau-ininkonte ááninkonte'a ti'maraaó. Tifowámá puwínda aifa'-ínínkón-ááninko wení moparawímbá maíndanifo kísau-ininkon-ááninko ímba máíníye agaimaréna siyáíye.

31 Kesí waásisono. Kesáámá ímba kísau-ininkon-araa'marinta úmpo aifa'-ínínkón-aráá'marinta úne.

5

Ísu sáwí-imayaagomo ta'ótokaimpinkemba faútínkaraindafa'a mé'a miyáumai méraaromo siyáin-ai.

1 Ísu Kárásiti séna sáwí-imayaagomo ta'ótokaimpinkemba faútínkanaumne séna faúsínkaraimba pó'a kembiwí faútínkaraindafa'a mé'a aneka'á ta'ótorainda-ampa'a ímba arááíwáero.

2 Kemá Póro simátimumpo kawel'-úmai ísáaro. Arupíse úmai méraawin-owe Manikó síndasafe'a túma káramai araenáemba oro wésemba mináísáfé'o ewémó síyanamo éna Ísu Káráísiti kembiwísáfénawe sénamo pukáin-anko ímba túwa'nai íníye.

3 Túma káramai araenáemba orómó wésewisafe'a afora'á sumpo ísáaro. Yúndaa-waasiti áamáambo arááíwae'o túmo káramaimo araenáembo é'o é'a Yúndaa-waasiti áamáamba seyaafá'á arááíwa'mae'a koró.

4 Kempínkémbá tuwímbai sé'a áamáambo arááíwaunda Manikó suwánéna arupíse úmai méraawin-owe síníye-imayaa wéowi Ísu Káráísitiye'o kááísamaimo méraamba ífatuwe'a Manikómó úwoimo wétuwa'nai-imba tínaeni'a uwámakaawe.

5 Kembiwí miyá wéofa kesáá maará éta Ísu Káráísitiye'a kááísamai méraunanasa Manikóni ámútanko súwa'nai ímbá pónasa kentáásáféna séna arupíse úmai méraawin-owe sínda amu'maréta méta séta érai'a miyá síníyesa wésune.

6 Ísu Káráísitiye'a kááísamaisa méraundasaa moóráwigomo áumo káramaimo araenáembo ínana ímbo áumo káramaimo araenáembo ínanamo índa mindá ímba óraa-tantaa'an-ifo Ísu Káráísitiye'o kááísamaimo méraundasaa túwa'nai úmai méraundasaa mindá óraa-tantaa'an-íye.

7 Ísu Káráísitini aampa'á aamoí ésa wéaraaiwaemba moóráwigo minámbá fásítuwaísa'a káfé'a Ísu Káráísitini érai'-aaima ímba wéaraaiwaewe.

8 Manikó wemparí'o índasafena táántaraiwai minámbá ímba fáítukaifo waási fáítukaawa'a ímba wéaraaiwaewe.

9 Waási maarán-ááímá wésewe. Kísaamó moórámo kawáá'isana seyaafá'á wégawaa'íye wésefo kentúra'a káráwiyoro.

10 Kembiwíyé kesááwé Fasi'aénkóe'a kááísamaisa méraundasafeta óraaka'a simátimé'a sune. Kemó imáyáamo úndantemba miyán-imáyáá íyata mimbórá-imáyáásá ónaumnesa wésunda póna karo'-ááímá séna kentirumbá wéfaiyaraiwai kemá ímba awánáúnda-waasi wemá sáwí-meyamba máíníye-aaima wéisaumne.

11 Kesí waásisono. Tuwímbai kentáfésamo karo'á sésa arupíse úmai méraawin-owe Manikó síndasafe'a túma káramai araenáemba oró-ááímá wésiyemo karo'ó wésemba minááímó paaimó wésundarakaa ímba sáwí'a uwásínkááwisino. Kemá simátimé'a sune. Ísu Káráísitimba aaraa-táiyá'á tufúwana kentáásáfénawe séna pukáíye-aaima wésimatimunda-aaisafesa aaisambá wésefo túma káramai araenáemba oró-ááímó wésundarakaa ímba aaisambá síyówaísino.

12 Karo'-ááímó simátimesamo kentirumbó wéfaiyaraawi miwí túma káramai sáwí'a uwásuwaaro-imayaa wéune.

13 Kesí waásisono. Sáwí-imayaagomo ta'ótokaimpinkembo fáutinkaindasafena Manikó táántamai miyá uráimba pó'a é'a fáutinkaisa'a méraantafe'a sáwí-tantaatafe'o tirááísafe'o wéomba ímba arááíwae'a wempá'-wempa'a tirumbá tímé'a túwa'nai úmai méraaro.

14 Mindásafena naaófá'á Manikón-aai aúfáífimba agaimaréna séna kesáfé-imáyáámó ontembá kentí waási-imayaawara'a oro

agaimaréna siyáiyé. Maníkómó siyáin-amaankoni áwáuma miyán-áwáún-iyé.

15 Énifo kembiwí keiyái aaisan-aaisambó sé'a iyambo é'a sáwí'a úmai tai'ánááfo káráwiyoro.

Maníkómbó arááimo tainí'a ésa sáwí-imayaagomba tirááisafesa ésamó on-áái.

16 Simátíménda isáaro. Maníkóní ámútanko sintembá miyáumai maé'mae'a é'a Maníkómbó arááimo tainí'o é'lo é'a sáwí-tantaatafe'o tirááisafe'lo on-ámbó ímba arááiwaiyamba mindá kanaán-ifo miyán-oro.

17 Sáwí-imayaasafe'lo tirááisafe'lo ombá isaná Maníkóní ámútankombo arááimo tainí'o ombá isaná minkáé'-ímáyáágórái wétiyaifo Maníkóní ámútankomo kentúra'o káráwiyaimbo é'a sáwí-tantaatafe'lo tirááisafe'lo on-ámbá ímba arááywaenaawe.

18 Maníkóní ámútankomo sintembó miyámó é'lo é'a sé'a Maníkóní ámútankomba arááimo tainí'a wéunana póna Yúndaa-waasiti ámáanko kembá ímba ta'ótokaiyé wésewe.

19 Waási miwítí ímá'yáfinkemba afora'á maará wéowe. Maa'u-tántáá'-í'a ésa óraa-sawí'a ésa sáwí'o wéon-tantaatafesa ímba tigeasáfésa ésa

20 kisaumo uwándaan-tantaakon-awí'a mósá marésa waántá-waasion-imayaa mósá marésa úwaa'a wéfesa fintón-kwénesa tiyámba wéuwatinkesa aaisambá wésesa tirumbá sáwí'a wéuwatinkesa aaisambá wétiyesa miwí tááigo iyáákainkwae sésa ímba taankarotámai kawé'-úmai mésa tuwínkaa'-úmai mésa

21 túrande-urande wéesa uwóí'o on-dómbá wénesa uwóí'a wéesa uwóí'o on-dómbó náiyantafesa túwaandu urésa miyán-tántáá'á waásiti ímá'yáfinkemba wéowa'a símai wákátimé'a aneka'á símai wákátimé'a sé'a miyámó wéowi Maníkóní nombara ímba maenááfo káráwiyoro wésune.

22 Énifo Maníkóní ámútanko tirumpimbá méraiwai maará uwátínkáísasa méraawe. Tirumbá wétimesa tirunkó kawé'á ésa faru úmai mésa fasi'ámai mésa ímba tuwesaraí ínasa mésa túwa'nai úmai kawé'á uwátinkesa miwítí kísau kawé'-úmai wémaesa

23 miwí túma ímba maimaé iyésa miwí túra'a káráwimai kawé'á ésa miyámó owíní áwáuma ímba aambá fáikaiyé.

24 Ísu Káráisitini waási sáwí-imayaasafesamo tirááisafesamo wéon-imayaago kentáá ta'óto'mai tafisifó sésa sáwí-imayaasafesamo tirááisafesamo

on-ámbá tínaeni'a uwámesa tukáawe.

25 Maníkóní ámútanko aúí'a uwásínkaraisata aúí'a úmai méraundasá póta wení ámútankomo sintentá úmaisa arááíwáéno.

26 Kentúma ímba maimaé'a iyé'a kesááigo iyáákainkwae ímba sé'a kawé-tántáá'ó índasafe'a ímba símai sáwí'an-oro.

6

Umbai-tántáá'ó wéraindawi túwa'nai orómó siyáin-ai.

1 Kesí waásisono. Kempínkémbó tuwímbaimo sáwí'o wéombo ésa wétuwanaamba pósa kempínkémbó Maníkóní ámútankomo sintembó

miyámó wéowi wempal'á arupíse uwátinkanaawe. Kembiwíwárá'á miyá-sáwí'á ónááfo káráwiyoro.

² Umbai-tántáá'ó wéraindawi túwa'nai oro. Miyámó é'ó é'a Ísu Kárásiti siyáintemba miyá ónááwe.

³ Úwoi-waasimo óraa'-waasi únemo síyamba minímáyáágó karo'á simátinkainiye.

⁴ Kentí kísauwe fi'owiti

kísauwe tuwínááfo kentí kísau tuwínke'a kawerá'li sáwíra'iyompo awánaaro. Kentí kísau kawé'ó ina'ó é'a aamoí ónááwe.

⁵ Seyaafá'-wáásifá'á umbai-tántáá'á tándanifo ímba ifátuwe'a fasi'ámai mé'a moórá-mora-waasi túwa'nai oro.

⁶ Maníkóní ásé-ai isámae wéiyowi miwítí kawé-tántáá'á seyaafá'á tuwínkaa'-úmai tuwímbai-tantaa'a Maníkón-ai wésimatimewifa'a tíma'mae'a iyóro.

⁷ Ímba kanaa'á Maníkómbá karo'á simánkanaafo érai'-aain-ifo ímba moórá-imayaan-oro. Kawé'-ánáúntúmbó úmáráawimo ombá kawé-tómbá wéfakaraafo sáwí-anauntumbo úmáráawimo ombá sáwí-tomba wéfakaraawe.

⁸ Miyámó ombá sáwí-tantaatafesa tiráásafesa úmaesa wéiyowi miyámó wéowini anondáama puwésa Maníkóní ewaa'á ímba méranaafo némpa'a méranaawe. Énifo Maníkóní ámútankombo arááímo tainí'ó úmaesamo wéiyowi miyámó wéowini anondáama aúí'a úmai maé'mae'a ónááwe.

⁹ Mindásafeta kesáa kawé'á úmaeta wéiyundasa ímba suwesaraí ínata ifátúwáano. Kawé'ó úmaetaamo wéiyundasaamo ímbo suwesaraí ínataamo tuwétaamo éta ánaaen-kanaamo tinda kawé'-mévántá maéta ménaumne.

¹⁰ Mindásafeta túwa'nai onda-ámbó wéraimbo éta seyaafá'nánká kawé'-úmaisa túwa'nai onó. Maníkón-aaisafesamo tímankúnkumbo wéowiseta mimbórá-ákúní'a úmai méta túwa'naisaamo ondasá mindá óraa-tantaa'an-ye.

¹¹ Ayáiyá'á kemá Póro óraa'-aufaifimba agaimaráumpo toráumai awáné'a wenayáanaufi'an-ye seró.

¹² Tuwímbai sésa suwánésa óraa'-waasin-owe síwae sewí kembiwísáfésa sésa túma kárámai araenáemba oro wésewana miwí tááigo kembiwí wétafisiye. Ísu Kárásiti kembiwísáfénawe séna aaraa-táiyá'á pukáiyee-ai aantembo senkaka tuwímbai isámai sáwí'a uwátínkáawisino. Ímbo sáwí'ó uwátinkaiyantafesa sésa túma kárámai araenáemba oró-ááiwárá'á wésewe.

¹³ Túma kárámai araenáemba orómó wésewi Mósesemo siyáin-amaamba ímba seyaafá'á wéaraaiwaewe. Kentúmo araenáembo mósá úmaraiyantafesa túma kárámai araenáemba íwae wésewe.

¹⁴ Miwí miyá wésefo kemá Póro mimbórá-ááímá mósá maré'a Fasi'aénkó Ísu Kárásiti kentáásáfénawe séna aaraa-táiyá'á pukáiyee-aiima mósá wémaraumne. Ísu Kárásiti kentáásáfénawe séna pukáintafe'a púwón-kwaasimo marapá-tántáátáfésamo ímbo imáyáamo ontembá marapá-tántáátáfé'a ímba imáyáa é'a sáwísamban-ye wésunda póna mintántáákó kembá ímba wétafisiye.

15 Moóráwigomo áúmo kárámaimo araénáémbo ínanamo moóráwigomo ímbo kárámaimo araénáémbo índa mindá ímbo óraa-tantaa'an-ifo Maníkó aú-waasiyaani'o uwásínkaraimba mindá óraa-tantaa'an-iyé.

16 Simátimunda-aaimo arááíwa'mae iyíyanamo éna Maníkó faru úmai arumbá uwátinkena wení waási seyaafá'á miyá uwátinkainiye.

17 Ísun-aaj simátimewandarakemba sínkamuwana afimá sine'á wéraintafe'a Ísu Káráísitini kísau-waasi óne wésefo moórá-umbai-tantaa'a ímbo síméro.

18 Kesí waásisono. Fasi'aénkó Ísu Káráísiti kembiwisé'a ména úwoi wétuwa'nai-isa'a

érai'-aain-iyé sé'a inai sune.

Kemá Póro sún-da-ai tai'áiyé.

Éfésási

Ísu wiyómpa'a iyówana Póro moórá-waai úmai sísamaifakemba kae'áátáiyá'íyo miyáumai-aatai maisuwéna maanáái agaimái Éfésási-naoraa-waasi Ísuni aampa'ó kun-kwáásifá'á agaimái amúwana Títikaasi maimaéna mátimakaiye. Maanáái isésa fi'o-fi'on-daoraa tíméro séna agaiyáiyé. Ísun-aaimo simátima'mae iyúnkakemba Rómu-naopa'a ándáfa'a ánkarowana ména maanáái agaimarówana mátimakaiye.

¹ Kemá Póro maanáúfái agai-timúmpo isáaro. Maníkó wení imáyáafinkemba kentáféna séna aantá-waasi-i'a éma Ísu Káráisitini-aai kosimátima'mae núwo séna si'mákaifo isáaro. Éfésási-naopakewi Fasi'aénkóni waasi Ísu Káráisitiye'o kááísamai méraawi ímba ifátuwe'a fasi'ámaimo méraawi isáaro.

² Maníkó kentáásifowawe Fasi'aénkó Ísu Káráisitiye úwoi túwa'nai esarai faru wéuwatinkaayantafe'a inái sune.

Káráisitinte'a kááísasinkenasa wemparí'o úmakain-ai.

³ Maníkó Ísu Káráisitini-afowamá éna Ísu Káráisitinteta kááísasinkenasa wiyómpa'a wenópakemba fasi'aémbá siménasa kawé'á uwásínkáísata póta wentáféta súwiyo sune.

⁴ Naaófá'á Maníkó maramá ímbo úmakonka'a Ísu Káráisitinteta kááísamaisa méraandasafenasa wenaúranka'a wendé-í'a onanasá kentááfimbá ímba sáwí-aaimo wéraindasafena wemparí'a úmakaiye.

⁵ Maníkó kentáásáféna imáyáa éna naaófá'á séna Ísu Káráisitini kúsauafe'o é'a kesáánintone kesiyáámúntoni'a ónááwe séna wení imáyáafinkemba aamoí éna miyán-ááimá siyáimba póna miyá uráiyé.

⁶ Ááninkomba arumbó ámakaiwainte'a kááísasinkenasa óraa-kawé'a uwásinkenasa úwoi súwa'nai uwásínkaraimba póta wení áwáuma fi'oran-awauma mósá wémaraumne.

⁷⁻⁸ Pukáintafena sáwí-imayaasa maisiyuwénasa misáwí-imáyáágó ta'ótokainta faúsinkenasa kentáásáféna fi'oran-imayaa wéimba úwoi áfááraumai súwa'nai enasa póna kentáásí sáwí-imayaa maisiyukaiye.

⁹ Naaófá'á wení kawé'-imáyááfinkémbá aúpá'á to'mayaa úmakaimba káfé'a wépaape-isata wéawanaumne. Káráisiti ken-imáyáá íniye siyáintemba póna

¹⁰ Maníkómó siyáin-kanaamo tinda seyaafá-tántáá'ó úmakaimba wiyómpakene marapakéné komáétamae úmarainana Káráisiti óraako mindára'a káráwiyiniye.

¹¹ Maníkó wení imáyáafinkembo to'mayaa úmakaimpinkemba miyá wéiyé. Imáyáa éna to'mayaa úmakaimba póna Yúndaa-waasi wení waási-i'ó úndasafenasa Káráisitinte'a kááísasinkenasa wemparíta uwásínkaraiye.

¹² Aifa'á Káráisitimba amu'maréta méraundawisa wení áwáuma fi'oran-awauma isatá mósá wémaraumne.

13 Miyáumai fi'onkaa-waasi érai'-aaima kawel'-ámpá'á métinkainiye minásé-ááimá isé'a Ísu Káráisitín-aaisafe'lo timankúnkúmba ombá Manikó kesí ámutankomba timénaumne símai fasi'ámakaintemba miyá uráimba pó'a wení waási-i'a úmai mé'a ísaraawe.

14 Manikóni Ufaen-ámútánkó keséta méraintafeta séta érai'a Manikó wení waásisafena símai fasi'ámakainta kesópata tiníye. Érai'a Manikó wení waásisa ta'ótokaampinkemba faúsinkainiyesa wéseta mindásafeta wení áwáuma fi'oran-awauma mósá wémaraumne.

15 Agaúnda érai'-aaima pó'a kembiwí Fasi'aénkó Ísumpa'a timankúnkúmba é'a Manikóni waási-imayaa é'a méraawe-aaima isé'a

16 Manikómpá'á súwi símae iyé'a kembiwí túwa'nai úmai inai súnda

17 Manikómpá'á maarán-ááísafé'a áísai une. Fasi'aénkó Ísu Káráisitín-afowámá kentáásifowama fi'oran-awauma wérarwai wemá wení ámutamba timínana kenti imáyaa kawel'á uwátinkena Manikóni áwáuma aráátimina'a pó'a kawel'-úmai awánánááwe.

18 Kentí imáyaa saagátinkena táantaraintafe'a wesé'lo mérariyambo amu'maré'lo méraantafe'a mindásafe'a inai sune. Wemá wení waási kawel'ó úmimo mérariyamba to'mayaa úmarena símai fasi'ámakaimbo awánáiyantafe'a inai sune.

19-20 Wenáásisafeta simankúnkúmba wéundawifinta wení fasi'aénkó kisauma wémaimba mifási'áémbá iyáákarai-fasi'aenka isa'á awánáiyantafe'a inai sune. Manikó mifási'áéntámbá Káráisitimba pukómpinkemba iyáfasinankena wenayáánúrapa'a fasi'aén-áémpá'á wiyómpa'a móankaraiye. Mifási'áémbá wenáásisafeta simankúnkúmba wéundawisa simakai-fasi'aenta mimbórá-fási'áémbán-iyé.

21 Káráisiti seyaafá'-wáásiyá'á káráwiyena wiyómpa'lo káráwiyaawiya'e fasi'aénkwáráwiyá'é aifarááwiyá'é káfé'lo túwí'lo wérarwaiya'e ánaaembo túwí'lo wérarwaiya'e káráwiyaie.

22 Manikó seyaafáká'lo káráwiyindasafena wembá iyáfasinankena wení waásisafena imáyaa éna simámena séna iyáákae-Fasi'aenka-i'a uréma seyaafá'-tántááká'á káráwiyuwo siyáie.

23 A'nómpínkén-imáyáágómó seyaafá'-túrá'lo káráwiyaintemba Manikóni waásisa Káráisitín-áúraamba únanasa wemá si'nónkáántá éna káráwiyaie. A'nónkó weyáara'a ímba méraisana áuwawaako ímba miyá uráifo mimbórá-túwawaa'lo wérarwaintemba Káráisiti seyaafá'-túwawaa'a aaómíyamai-i'a uwásinkenasa wewará'á aaómíyamai-i'a úmai méraiye.

2

Manikóni némpa'lo méraundafakenta aúí'lo úmimo méraunda-ita uwásínkáín-aaí.

1 Ááema sáwí-imayaa wée'a sáwí'lo urón-kanaafimba méraawini áwáuma Manikóni némpa'a mé'a pó'a

2 marapákén-kwáásiti sáwí-amba arááiwa'e'a waántawanko waánta-waasiti óraakomba arááiwa'e'a wemá Manikón-aaí ímba ísámai kawel'ó wéowiya'a káráwiyaiwaimba arááiwakaawe.

3 Miyámó ontembá ááema miyásá uráunda sáwí-tantaatafeta siráásisafeta éta sáwí-imayaa arááiwaewananas Manikó sáwí-meyamba seyaafá'nánká'lo tímínten-úmai kanaa'á simíndasafenasa ifátuwenasa

4 arumbá áfááraumai uwásinkenasa kentáásáféna óraa'-imayaa éna póna
 5 úwoi súwa'nai enasa kawel'-ámpátá mésínkaraiye. Sáwítaamo étaamo méraawandawini áwaura'a Manikóni némpa'a méraawandarata Ísu Káráisitimbo pukáimpinkembo iyáfasinankaraintemba aú'lo úmaimo méraanda-ita uwásinkenasa

6 Káráisitimba pukáimpinkemba iyáfasinankena wiyómpa'a móankarena Ísu Káráisitinte'a kááísasinkenasa aú'la uwásínkaraisata Káráisitimo wiyómpa'lo ménamo káráwiyaintemba wiyómpata imáyáa éta méraumne.

7 Manikó Ísu Káráisitimba ai'marówana kumbéna kentáásáfénawe séna puwéna kentáási sáwí-imayaa maisiyuwéna miyáumai óraa-kawe'a uwásinkenasa úwoi óraa'a súwa'nai uráísata póta wení kawe-kisáú awánamae iyóndasafenasa miyá uráíye.

8 Manikó úwoi túwa'nai úwa'a wenááísafe'a timankúnkúmba uwaná sáwí-imayaago ta'ótokaimpinkemba faútinkena kawel'-ámpá'á métínkaraiye. Ímba kentí imáyáafinkemba wenááísafe'a timankúnkúmba uráafo Manikó imáyáa tímúwa'a timankúnkúmba uráawe.

9 Túma maimaé iyésa sésa kawel'á wéunda póta kawel'-ámpátá wégune sefó séna ímba kawe-kisáúgóni méyámbánifo Manikó úwoi túwa'nai énasafena sáwí-imayaago ta'ótokaimpinkemba faútinkena kawel'-ámpá'á métínkaraiye.

10 Manikó kentáámó uráiwai séna

kawe-kisáú maimaé wéiyesa méranaawe siyáimba póna kawe-kisáú máéndasafenasa úmakena Ísu Káráisitinteta kááísasinkaraiye.

Mimbórá-wáási-ítaamo uwásínkarain-aii.

11 Mindásafe'a imáyáan-oro. Kentínófoi ímba Yúndaa-waasi ofo kembiwíwárá'á ímba Yúndaa-waasi owatá Yúndaa-waasisa Manikóni waásisa úndasafeta súma kárámai araenáenta wéeta kembiwisáféta úwoi-waasi owé-imáyáa éta séta ímba túma kárámai araenáemba owí owesá wésumpo mindásafe'a imáyáan-oro.

12 Minkánaáfímbá kembiwí Káráisitini némpa'a mé'a fí'owima é'a ímba Manikómó wempari'lo úmakain-kwaasi é'a Manikó símai fasi'ámarena kááísamakain-kwaasi ímba é'a marapá'á mérowana Manikó kesé'a ímba mérowa'la wesé'lo méraiyantafe'a ímba amu'maré'a mérowana

13 ááema Manikóni némpa'lo mérowi Ísu Káráisiti kembiwisáfénawe séna puwéna póna tí'maena wení ewaa'á tínkaraisa'a pó'a wesé'a kááísamai méraawe.

14 Ísu Káráisiti puwúntafena Yúndaa-waasiye fí'onkaa-waasiye kentáási afufumpimbó wénamo tuwínkaa'-úmaimo namuro-wáási-í'lo uwásinkemonta maisiyuwéna mimbórá-wáási-í'la uwásinkenasa

15 Yúndaa-waasisa kentáási ámaámba tuwéna Yúndaa-waasiye fí'onkaa-waasiye aú'la úmai mimbórá-wáási-í'la uwásinkenasa wempá'á kááísasinkenasa póna faru uwásinkaindasafena miyá uráíye.

16 Ísu Káráisiti aaraa-táiyá'ó pukáintafena síyámbo wéunda-tantaa'a tai'ásinkenasa Yúndaa-waasiye fí'onkaa-waasiye mimbórá-wáási-í'la uwásinkenasa sí'maenasa Manikómpá'á mósinkenasa

17 miyá éna téna ásé-ai faru wéuwasinkain-aaisa simátimena kemberiwi fi'onkaa-waasi Manikóni némpa'o méraawi tasimátimena kesáá Yúndaa-waasi Manikóni ewaa'ó méraundawisa tasimásimenasa

18 Ísu Káráisiti miyá uráintafena Manikóni ámútanko súwa'nai isanasá Káráisiti kentáá Yúndaa-waasiye fi'onkaa-waasiye sí'maenasa kentáásifowampa'a wéwisata wení ewaatá méraumne.

19 Mindásafe'a ááéma wááu-waasiyaamba uré'a káfé'a ímba miyá ombá Manikóni waásiye kemberiwiwárá'á Manikóni waási-i'a úmai méraamba kesááwé kemberiwiye Manikóni akún-kwáásí-íta úmaisa méraumne.

20 Manikómó naankáámbó wéumaraimba Ísu Káráisiti áfonkaamba isasá Manikóni aantá-waasiye Manikón-ai simátiméwiye naamayáánkaamba owa'á kemberiwi naankáámbá wéowe.

21 Áfonkomo seyaafá'-náánámímó kárá'uraintemba kesáá Ísu Káráisitiye'a kááísamaisa méraunda Manikó wení ufaen-dámbá waási súsanta naankáámbá wéumaraiye.

22 Kemberiwiyé kesááwé weséta kááísamaimo méraundasa Manikóni ámútanko waási súsanta naankáámbá wéumarena mimpímbá méraiye.

3

Póro fi'onkaa-waasifimba kisaumo maiyáin-ai.

1 Mindásafe'a kemá Póro fi'onkaa-waasi Ísu Káráisitin-gai simátimewandarakemba aaisambá sésa ándáfa'a mósinkarowa'a Ísu Káráisitini kisa-uwaasi é'a kemberiwísáfé'a inai sùne.

2 Manikómó úwoi túwa'nai índasafena minkísáú simakowana minkísáúgú kawé'ó uwátínkáimba é'a ísaraawe.

3 Manikómó to'mayaa úmaimo aúpá'ó makáimba aráásimuwa'a ááéma minááífínkémbá ampáán-áái aúfáfimba agaimakáumne.

4 Ááéma Ísu Káráisitini-ai aúpá'ó makáimba simásimuwa'a ísaraumne. Manáúfáímó agaúnda ísámai kawé'án-oro.

5 Manikó naaófá'ó mérowi minááímá ímba simátimena káfé'a Manikóni ámútanko wení aantá-waasisaawe wenáái simátiméwiye simásímakaiye.

6 Minásé-áái maarán-ááin-iyé. Yúndaa-waasisaamo ásé-aaimo ísaraundanten-úmai fi'onkaa-waasi ísaraantafena Manikó kawé'á uwátínkáísasa fi'onkaa-waasiye Yúndaa-waasiye mimbórái'a úmaisa méraumne. Manikó séna Ísu Káráisitini kisausafe'a miyá ónaumne símai fasi'ámakaimba póna ímba Yúndaa-waasi aantembanifo fi'onkaa-waasisafenawara'a símai fasi'ámakaiye.

7 Ásé-aaimo simátiméndasafena Manikó úwoi súwa'nai ena wení fasi'aémbá siména wení kisa-uwaasi-i'a uwásínkaraiye.

8 Manikóni waási kembá iyáákaraawa'a kári-waasi pó'a fi'onkaa-waasi ásé-ai Ísu Káráisitini kisa-uwaasi fi'on-kisa-u iyáákarain-kisa-u-aaimo simátiméndasafena iyáfasisinkaraiye.

9 Manikó simásiména séna to'mayaa úmare'o aúpá'ó tuwé'o miyá ónaumne siyáunda-aaima símai paápé uwátimiyo Manikó simásímakaiye. Manikó seyaafá'-tántáá'ó úmakaiwai aifa'á minááímá aúpá'ó tukáimba waé'wae'o émayáimba

¹⁰ káfé'a káráwiyaaWiye fasi'aénkwáráwiyé wíyómPa'o méraawi Maníkóni waási tuwánésa sésa Maníkó fi'oran-kawe'-imayaawarawin-iyé wésewe.

¹¹ Áwáura'a Maníkó imáyáa éna to'mayaa éna séna miyá ónaumne séna Ísu Káráísiti kentáási Fasi'aénkómbá imáyáa amúwana miyá uráiyé.

¹² Ísu Káráísitiye'a kááísamaisa méraundasafetaawe wenááisafeta simankúnkúmbo wéundasafenawe ímba sáá'a isatá Manikónópata úwoisa wégune.

¹³ Mindásafe'a simátimé'a súné. Kemiwíwí ásé-aaimo simátimewandarakemba aisambá sésa sí'a úni'a uwásinkaraafo fasi'ámai mé'a ímba ifátúwáaro.

Umbai-tántáá'ó kesópa'o wéraimba kanaán-ifo úwoi aamoín-oro.

Káráísiti aruntáámó símín-aii.

¹⁴ Minááísafé'a imáyáa wée'a Maníkó kentáásifowan-aúranka'a kífae'a inái súné.

¹⁵ Seyaafá'-ákúmbá marapá'ó méraawiye wíyómPa'o méraawiye miwítí áwáuma Maníkó isa'á wenaúranka'a kífae'a mé'a maarán-inái súné.

¹⁶ Maníkóni ámútanko kentirumpimbá ména fi'oran-oraako póna fasi'aémbá tímína'a fasi'ámai mé'a

¹⁷ Ísu Káráísitin-aaisafe'a timankúnkúmbo ontáféna kentirumpimbá ména wemá tirumbó wétimewini áwáuma isa'á wentáfé'a fasi'ámai tirumbá wéame'a méraiyantafe'a inái súné.

¹⁸ Káráísiti seyaafápímbá arumbá wétimimba óraa'a wétimiye. Káráísiti fasi'aémbá tímína'a kemiwíwiyé Maníkóni waásiye seyaafá'á sé'a Káráísiti kentááfimba arumbá wésimimba óraa'a wésimimba póna ímba tai'áiniye síyantafe'a inái súné.

¹⁹ Ísu Káráísiti seyaafápímbá arumbá wétimimba óraa'a wétimimba ínta kanaa'á úmaisa awánasaraundasaanifo káfé'a káríka'a awáné'a ánaemba awánamai kawe'ó iyantafe'a inái súné. Fasi'aémbá Manikómpímbá óraa'a wéena kemiwífímbá óraa'a wéintafe'a inái súné.

²⁰ Imáyáamo wéetaamo Manikómbó wéaisai-undasa kári-tantaa'an-ifo wení fasi'aéntámbó wésuwa'nai-ensaaamo wéimba mindá iyáákarain-tantaa'an-iyé.

²¹ Manikóni waásisa Ísu Káráísitiyeta kááísamaisa méta káfétaamo méraunda-waasiye ánaembo paápé íyan-kwaasiye séta wenáwí'a óraa'a úmae wéiyimba

érai'-aaima iyésá símaeta iyónaumne.

4

Káráísiti áuwawaata únemo siyáin-aii.

¹ Fasi'aénkóni kísau wémaundarakemba ándáfa'a sínkaraawa'a mé'a maanááimá wa'wisé'a simátimune. Maníkó táántena séna maarán-úmai méraaro siyáifo miyán-oro.

² Kentúma ímba maimaé iyé'a aáno úmai mé'a imáyáa wée'a túwa'nai e'a sáwí'o uwátínkáámbo é'a ímba imáyáamo iyamba úwoi túwa'nai oro.

³ Manikóni ámútanko imáyáa tímisa'a mimbórá-ímáyáará'á mé'a miyá é'a aáno úmae'o iyiyantafe'a ímba ifátúwáaro.

⁴ Manikóní ámutamba mimbórá méraisata kesáá mimbórá-súráámbá úmais méraunanasa sáantaraimba póta wesétaamo méraandasafeta amu'maréta méta mimbórá-tántáátáféta amu'maréta méranamne.

⁵ Fasi'aénkó mimbóráwígó méraisana Manikón-aaisafeta simankúnkumbo wéunda-anta mimbórá-ámbá isaná nombó maúndasa mimbórá-ámbá isaná

⁶ Manikó mimbóráwígó ména seyaafá'-wáásísá kentáásifowama ména seyaafá'-wáásiyá'á káráwiyena seyaafá'-wáásísá kawé'á uwásinkenasa wení waásifimba méraiye.

⁷ Manikó méraisana Ísu Káráísiti wení imáyáafinkemba wení kúsauaamo máendasafenasa wení fasi'aémpinkémbá moórá-mora-waasisa fasi'aéntá símakaiye.

⁸ Mindásafena naaófá'á Manikón-aai aúfáfimba agaimaréna séna sanaambó iyúnka'a ta'ótokowi tí'maena iyéna waási aamoi-tántáá'á tímakaiye agaimaréna siyáiyé.

⁹ Iyúnka'o siyáin-aigoni áwáuma maarán-iyé. Aifa'á marapá'á kunkéna mara-aifa'-úramba kunkéna

¹⁰ wíyómpa'o iyáimba mimbóráwígómá póna seyaafápímpá'á wení fasi'aémbá wéraiye.

¹¹ Aamoi-tántáá'á tímakaiye siyáin-aigoni áwáuma maarán-iyé. Wení kisauma maíyantafena fasi'aémbá waási tímúwasa tuwímbai-waasimo tímú-fasi'aentamba aantá-wasiti kísau máúwasa tuwímbai-waasimo tímú-fasi'aentamba Manikó simátímakain-aaima simátímúwasa tuwímbai-waasimo tímú-fasi'aentamba Manikón-aai ímbo ísaron-kwaasi simátíma'maesa kuwasá tuwímbai-waasimo tímú-fasi'aentamba Manikóní waásiya'a káráwiyuwasá tuwímbai-waasimo tímú-fasi'aentamba Manikón-aai uwátítá'í-uwásá miyáumai Ísu Káráísitini kisauma maíyáawe.

¹² Manikóní waásisa wení kisauma wémaeta moórá-mora-waasisa túwa'nai úmai mimbórái'a úmais méta fasi'átinkaundasafenasa fasi'aéntámbá miyá uráiyé.

¹³ Mindásafeta méta Manikón-ááninkon-aaisafeta simankúnkumbo wéundasafetaawe wembá awánamai kawé'á wéundasafetaawe mimbórá-imáyáá éta káásíamái méta sáá'a kaefaréta Káráísitinkaani'a úmais méranamne.

¹⁴ Miyásáámó onasasáámó ésa iyámpóímo karo'ó simátiyuwaantemba kentáá ímba miyán-karótá simásiyuwanaawe. Miyám-baaran-aai ínta arááiwaeta waási sáwí-ampa'a métinkanae sésa sáwí-imayaafinkembo wésiyan-aaima ímba íséta miyán-áái ínta arááiwaenaumpo

¹⁵ érai'-aai aantemba wéseta waási-imayaa wéeta seyaafá-tántáá'á sáakaefamái-waasi-i'a úmai méta Káráísitinkaani'a úmais méranamne. Wemá kentáárá'á káráwiyaisata

¹⁶ kesáá Káráísiti áuwawaata únana kentáási'nonkaamba Káráísiti éna seyaafá-súwawaakata káráwiyaiye. Tiyáamba tísamaima tinúnkoma ta'ótokaisana ti'nónkómó ímbá seyaafá-túwawaapa'a imáyáa tímísana tiyáánko wení kísau máísana tísamaigo wení kísau máísana miyámó wéenamó óraa'o wéimba miyáumai Káráísiti wení waási imáyáa tímísasa moórá-mora-waasi wétuwa'nai-esa wéfasi'atinkesa méraawe.

Káráísitinte'a káásatinkena aúí'ó uwátinkarain-aai.

17 Fasi'aénkón-aúranka'a fasi'ámai simátimumpo ísáaro. Manikóni aambó ímbo arááiwaéwimo méraantemba ímba miyán-oro. Miwí sáwí-imayaafimba mésa

18 ímba ísámai kawelá ésa Manikón-aaisafesa tirumbá márááwana ti'nómbá umbái taisasá méraantafesa miwítí imáyáago kumeu'á isasá Manikómó aúí'o wéuwatinkain-aempa'a ímba mésa

19 sáwí'o on-ímáyáa aantemba ésa fí'o-fi'on-tantaa'o sáwí'o ombá aamoí ésa miyámó ontáfésa ímba tigaesáfésa wéowe.

20 Miwí miyá wéofa kembiwí Ísu Káráisitimpa'a té'a wení aampa'á wéwe'a

21 wenáái isé'a érai'e sumbá Ísumpakemba érai'-aaima simátíma'maesa iyúwa'a ísaraawe.

22 Ááéraan-imayaagomo sáwí-tantaatafe'o tirááísafe'o uwanamó karo'ó simátíyukaimba ifátuwe'a

23 miyámó íyanamo éna Manikó kentí imáyáa aúí'a uwátinkena

24 wembó arááiimo táinda-i'o íyantafena aúí'a Manikónkáání'a uwátinkaina'a érai'a Manikóntáfé'a imáyáa é'a arupíse úmai méranaawe.

25 Mindásafe'a karo'-ááímá tínaaemba uwáme'a kentí waásifimba érai'-aai aantemba seró. Ísu Káráisitini akún-ándá póta mimbóráí'a úmai méta póta miyásá onó.

26 Aaisambó síyamba ímba sáwí'a é'a ááéma aáno úmai mé'a aaisambá waé'wae'a ifó sé'a ifá'á túwáaro.

27 Waántáwanko tafisína'a sáwí'a únafo sé'a aaisambó síyamba ifá'á túwáaro.

28 Umémbó iyawi maarán-oro. Ímba umémbá é'a tuwímbai-tantaa'o maíyantafe'a kísau wémae'a minkákémbá maiyé'a ímbo makén-kwaasi túwa'nai e'a tíméro.

29 Sáwí-aaima ímba sé'a kaweló uwátinkainda-ai aantemba seró. Miyámó é'o é'a minááímó isáíyan-kwaasi kawelá uwátinkaiyasa fasi'ámai méranaawe.

30 Manikóni Ufaen-ámútánkó arumbá umbái taifáínifo ímba sáwí'an-oro. Manikó seyaafá-tántáápinkémbó faúsinkainda-kanaamo tinda Manikóni Ufaen-ámútánkó kentirumpimbá méraintafe'a sé'a Manikóni waási úne síyantafena Manikóni Ufaen-ámútánkó arumbá umbái taifáínifo ímba sáwí'an-oro.

31 Kempímpá'á maarán-tántáá'ó é'a tínaaemba uwáméro. Kaorái-tántáá'é tirumbó sáwí'o íyé aaisambó síyé símaimo sáwí'o uwátinkáíye seyaafá-tántáá'ó sáwí'o íyé

32 ímba miyámó íyamba tirumbá uwátinke'a túwa'nai e'a Ísu Káráisitimo kentí sáwí-imayaamo maitiyúwáísanamo Manikómó ímbo anondáámo sáwí-meyambo tímíntemba fí'owimo sáwí'o uwátinkémba ímba

ímáyáa é'a anondáá sáwí-imayaa uwátinkáaro.

5

Sámo kain-áémpá'á méraaromo siyáin-ai.

1 Manikó arumbá wétimisa'a wení iyámpói ontáfé'a pó'a wemó intembá miyáumai wé'e'a

² moórá-mora-waasi kentirumbá wétime'a méraaro. Ísu Káráisitimo kentááfimbó arumbó wésimenasaamo kentáási sáwí-imayaamo maisiyuwáindsafenasaamo puwúwanamo Maníkómó aamoimó uráintemba moórá-mora-waasi kentirumbá tíméro.

³ Maníkóní waási ontáfé'a maa'u-tántáá'é sáwí'o iyé túraniyamba únafo sé'a miyán-tántáákón-áái ímba seró.

⁴ Sáwí-aaíye uwónao-aaíye karaánáá'-aaíye súnafo sé'o Maníkómpá'ó súwimo síyamba mindá kawe'án-íye.

⁵ Érai'a maa'u-tántáá'ó owiyé sáwí'o owiyé túraniyambo owiyé miyámó on-kwáási Ísu Káráisiye Maníkóe'o káráwiyyapa'a ímba mésa túraniyambo owí marapá-tántáátáfésa aamoí ésa ímba Maníkóntáfésa aamoí owí Káráisiye Maníkóe'a káráwiyyapa'a ímba méranaawe.

⁶ Miyá-sáwí'ó on-tántáátáfésamo síyamba karó'a simátíyúwáafainifo káráwiyyoro. Maníkón-aaí ísámai sáwí'o owí miyá-sáwí-ááímó sembá póna Maníkó aaisambá tiyínifo káráwiyyoro.

⁷ Miyámó síyawise'a ímba mé'a miwí ímba tirááiwaéro.

⁸ Ááema kumeu'-aémpá'ó maé'ómbanifo káfé'a Fasi'aénkóní waási ontáfé'a sámó kain-aémpá'á méraamba pó'a sáraan-kwaasiyamba úmai méraaro.

⁹ Sámó kain-aémpá'ó mé'o é'a arupíse úmai kawe'-úmai mé'a érai'-aaí wése'a mé'a

¹⁰ imáyáa é'a sé'a Fasi'aénkó aamoí ínkwaé-i'a úne sé'a miyán-oro.

¹¹⁻¹² Kumeupá'ó méraawi ímba áúwara-kisau wémaefo ímba miwísé'a miyámó iyamba afora'á simátítime'a sune. Sáwí'a owé sé'a aúpá'ó ombó sé'o é'a tígasesáfé'a ónááfo afora'á simátítime'a sune. Sáwí'a owé sé'a

¹³ afora'á aráátimiyasa mintántáákóní áwáuma awánuwesa kouwerésa

¹⁴ sámó kain-aémpá'á taméranaawe. Mindásafesa sésa túmó waésamo pukésara úmimo mémpinkemba iyáfasinewana Káráisiti sán-kátinkainiye

wésewe.

¹⁵ Mindásafe'a káráwiye'a sáwí-imayaamo arááiwaéwimo ontembá ímba iyamba kawe'-imáyáa wée'a méraaro.

¹⁶ Káfé'a kentááfá'á umbai-tántáá'ó wéraintafe'a Maníkómpá'á tiyantafe'a úwoi máúnafo sé'a Maníkóní kísau máéro.

¹⁷ Mindásafe'a ímba sáwí-imayaa é'a Fasi'aénkómbó arááimo táinda-i'a úmai méraaro.

¹⁸ Mindásafe'a sáwí'a ónááfo uwóí'o on-dómbá né'a uwóí'a únafo sé'a Maníkóní ámútanko kentááfimbá óraa'a uwásinkainkwaé sé'a méraaro.

¹⁹ Kempímbá Maníkón-aaí aúfáífimba agaimakáan-aaíma sé'a imá wése'a Fasi'aénkóntáfé'a tirumpimbá aamoí wée'a imá seró.

²⁰ Fasi'aénkó Ísu Káráisitini fasi'aéntáfé'a imáyáa wée'a seyaafá-tántáátáfé'a Maníkó kentáásifowampa'a súwima símae'a iyóro.

Aarakwá-táái.

²¹ Kembiwí Ísu Káráisitini-awí'a mósá wémare'a Ísun-akúní'a úmai mé'a minákúmpakén-kwáási táái ísáaro.

²² Aaresómbá ísáaro. Fasi'aénkón-aaimo wéisaanten-úmai kentuwaai-táái ísáaro.

²³ Ísu Káráisitimo wení waásiya'o káráwiyainten-úmai waaimá kentuwaainíntónká'á káráwiyoro. Káráisiti wení waási kawe'-ámpá'á métinkaraiye.

²⁴ Ísu Káráisitini waásimo wenááimo ísáanten-úmai aaremá seyaafá-tántátátáfé'la kentuwaai-táái ísáaro.

²⁵ Ísu Káráisitimo wení waásimo arumbó tíménamo miwísáfénawe sénamo pukáinten-úmai miyáumai waaimá kentuwaainíntómbá tirumbá tíméro.

²⁶ Ísu Káráisiti wení waási nontámbá kawe'á uwátinkena wenááisamba Maníkóndé-i'la uwátinkaindasafena

²⁷ wení waási kawe'á ésa miwífimbá sáwí-aaima ímba wérainana fí'onka'ma'mai-sasa'o uwátinkaindasafena pukáiyé.

²⁸ Miyáumai Ísu Káráisitimo wení waásimo arumbó tímíntemba waaimá kentuwaainíntómbá tirumbá tíméro. Waási kentúsafesamo imáyáamo onten-úmai kentuwaainíntón-imáyáá oro. Tuwaainíntón-imáyáámó onten-úmai kesáfé-ímáyááwára'á wéowe.

²⁹⁻³⁰ Waási kentúwawaatafesa ímba tiyántafesamo ombá kawe'-úmai káráwiyesa tómbá námaesa wéiyowe. Kesáá Káráisitini waási-i'la éta wenáúwawaakaamba únanasa póna wemá miyáumai kentáará'á kawe'-úmai káráwiyaiye.

³¹ Naaófá'á Maníkón-aaí aúfáifimba agaimaréna séna mindásafena waaigómó imbá anófowi tiyuwéna awaainínkóe'la taankarotámai mimbórá-túwawaa'la ma'maésarai méraaye siyáiyé.

³² Minááífimbá moóra'á óraa'-aaimo wéraimba minááígóni áwáuma maarán-iyé. Ísu Káráisitiyé wení waásiye moórái'la úmai méraawe siyáiyé-imayaa wéune.

³³ Ímba mindásafena aantemba siyáifo kembiwímó kesáfé-ímáyáámó ontembá kentuwaainíntón-imáyáá oro. Aaresómbá kentuwaai-táái ísáaro.

6

Tinófoye tíráá'marin-taai.

¹ Iyámpóisomba ísáaro. Fasi'aénkóni iyámpói-i'lo ontáfé'la kentinófoi-taai ísáaro. Miyámó iyamba mindá kawe'án-iyé.

²⁻³ Naaófá'á Maníkó áamámba séna kentinófoi-tuwi'la óraa'an-oro aifa'á símai fasi'ámakaintafena séna miyámó é'lo é'la kawe'-úmai ayáátáaka'la marará'á méranaawe siyáiyé.

⁴ Iyámpói tifoísái ísáaro. Kentí iyámpóiyá'la kawe'-úmai káráwiyewana miniyámpói tirunkó ímba sáwí'la ína'la Fasi'aénkó Ísun-aaí simátíma'mae'la wéiyé'la arupíse uwátinkaiyasa óraa'la ónááwe.

Kísau-waasiye miwítí kawáá-wáásité-taai.

⁵ Wayó-kísáúómó máén-kwaasi ísáaro. Ísu Káráisitini-aaimo ísáánten-úmai kentí óraa'-waasi-taai ís'é'a táátafe'a é'a tiyákáímó wétaamba kentí óraa'-waasiti kísausafe'a ímba kae'-ímáyáámó iyamba miwí táái ísáaro.

⁶ Miwí túranka'a aamoí uwásinkaiwae aantentafe'a ímba miyán-káwé'ó iyamba úwoi-kanaawara'a miyán-káwé'á wée'a Ísu Káráisitini kísau-waasi ontáfé'a Maníkómó arááimo táinda-i'a úmai kawé'án-oro.

⁷ Kesi óraa'-waasiti kísau aantemba ímbanifo Fasi'aénkóni kísau-waasisa úne sé'a tirunkó kawé'a wéina'a kísau máéro.

⁸ Maanááímá ímáyaan-oro. Wayó-kísáúómó máén-kwaasiye miwítí óraa'-waasiye kawé-kísáúómó wémaentafena Fasi'aénkó kawé'-mékámbá timíníye.

⁹ Wayó-kísáúómó máén-kwaasiti óraa'-waasi ísáaro. Kentí wayó'ó wéon-kwaasiya'a kawé'-úmai káráwiye'a ímba inkaisiyan-aaima wésimatime'a maarán-ímáyáán-oro. Miwítí óraakowe kentí óraakowe mimbóráwígó éna wiyómpa'a ména ímba tuwínkaa'-úmai-meyamba timínífo arupise úmai-meyamba timíníye.

Fasi'aénkóni fasi'aénká'á méraaromo siyáin-ai.

¹⁰ Maanááímó simátíménda ísáaro. Fasi'aénkóe'lo kááísamaimo méraamba wení fasi'aémbá wétimisa'a fasi'ámai méraawe.

¹¹ Waántáwanko tafísímai karo'á simátiyuwaifainifo fasi'ámai méraiyantafe'a tiyái-tántáá'ó Maníkómó tímimba máéro.

¹² Ímba marapákén-dámúró-wáásísé'-aantemba tiyéwata kumeu'-áémpá'ó káráwiyaawiye waántá-waasiye sáwí-fasi'aenkwarawiye miyá-sáwí'ó owíséta tiyáano.

¹³ Mindásafe'a tiyái-tántáá'ó Maníkómó tímimba káfé'a maiyé'a sáwí-kanaamo tinda fasi'ámai mé'a ímba waántáwankon-aaisafe'a ewé sé'a ímba inkaisé'lo kóiyamba fasi'ámai méraaro.

¹⁴ Miyáumai to'mayaa uré'a méraaro. Tú'wáánkaumo uráantemba érai'-aaima tirumpimbá ta'ótóráaro. Wenómbó fafériye'lo méraantemba arupise úmai fasi'ásuwe méraaro.

¹⁵ Tísamaimo ánáan-kwiye'lo nóntemba ásé-ai tasí wéuwatinkain-aaima kosimátíméro.

¹⁶ Wenómbó fafériyaawanamo paroigómó túfimbo ímbo táféréántemba Maníkón-ai ta'ótokewana waántáwankon-aiigo ímba túfimba táferainiye.

¹⁷ Ti'nónká'ó kámo'lo wimáimo káráwiyaanten-úmai kawé'-ámpá'á métinkena wégarawiye. Paepáétambo túfimbo waantáfánten-úmai Maníkóni ámútanko wenááimo siyáimba kosimátimiyasa minááígó tirumbá faiyaráiníye. Miyáumai Maníkómó tímimba maiyé'a to'mayaa úmai méraaro.

¹⁸ Maníkóni ámútankoni fasi'aéntámbá inai'fínkémá Maníkó wétuwa'nai-intafe'a áisai úmae'a iyóro. Miyámó iyantafe'a ímba fi'ó-fi'on-imayaa é'a Maníkóni waásisafe'a seyaafá'á inai símae iyé'a ímba ífátuwe'a

¹⁹ kentáfé'wara'a súwa'nai e'a inai seró. Ásé-aaimo simátíménda Maníkó aai simínana ímba sáá'a ina'a afora'á simátimé'a Maníkómó aúpá'ó makáin-aaima afora'á simátimenaumpo mindásafe'a súwa'nai e'a inai

seró.

20 Minááímó simátíméndasafena Maníkó íyáfasisinkowa'a simátimewandarakemba aaisambá sésa ándáfa'a másínkaraawe. Ásé-aaimo simátimunda mindá kesí kisauman-ifo mindásafe'a súwa'nai e'a inai síyana ímba sáá'a ína'a simátíméno.

21 Kemó mé'lo wéunda-aaima isáiyantafe'a moóráwígon-awi'a Tíkíkaasi kosimátiminiye. Wemá kentáásí waási Fasi'aénkóní kísau-waasi póna ímba tuwéna kawé'-úmai méraiye.

22 Tíkíkaasimba ai'maráúnana kentópa'a wéména kentáásáái kosimátiména kentí imáyáa kofasi'átinkaina'a fasi'ámai méranaawe.

23 Kesí waásisono. Maníkó kentáásifowawe Fasi'aénkó Ísu Káráísitiye'a kááísamai méraawi tirumbá wétimesarai faruaru wéuwatinkaayantafe'a inai sùne.

24 Fasi'aénkó Ísu Káráísitímbo tirumbó wéamesamo ímbo aúwáán-kwaasi Maníkó úwoi wétuwa'nai-intafe'a inai sùne.

Kemá Póro sùnda-ai tai'áiyé.

Fírípái

Ísu wiyómpa'a iyówana Póro moórá-waai úmai sísamaifakemba kae'-áátáyá'íyo miyáumai-aatai maisuwéna maanáái agaimái Fírípái-naoraa-waasifa'a agaimái tuwówana moóráwigo maéna mátímakaiye. Póro ásé-aaí kosimátimuwasa isésa érai'e sésa Ísumpa'a timankúnkúmba uráawe. Mináái Aantá-waasi-taai-aufaiimba 16:11-40-fimba wéraiye. Póro jĩ'o-fi'on-daopa'a Ísun-aaí simátíma'maena iyúnkakemba Rómu-naopa'a ándáfa'a ánkarowana mérowasa Fírípái-naopaken-kwaasi Póromba áwa'nai esa tuwímbai-tantaa'a ámúwana súwiyo séna maanáái agaimarówana mátímakaiye.

1 Kemá Póro maanáái maanáúfáifimbá agai-timúmpo isáaro. Tímóti kesé'a méraisakai Ísu Káráisitini kísau-waasiyai úye. Fírípái-naopakewi Fasi'aénkóni waasi Ísu Káráisitíye'a kááísamai méraawiye kembiwíyá'ó káráwiyaawiye wétuwa'nai-owiye maanááimá isáaro.

2 Maníkó kentáásifowae Fasi'aénkó Ísu Káráisitíye'a úwoi túwa'nai esarai faru uwátinkaayantafe'a inái sune.

3 Kembiwísáfé'a imáyáa únda-kanaa Maníkómpá'á súwi sune.

4 Kembiwísáfé'a Maníkómpá'á inaimó súnnda-kanaa aasiyaasí sirunkó kawé'á wéiye.

5 Aifa'á Maníkóni ásé-aaí simátimuna'a isé'a súwa'nai úmai wésimatíma'mae wéiye'a káfé'wara'a wésimatimentafe'a mindásafe'a Maníkómpá'á súwi sune.

6 Maníkó kentirumpimbá kawé-kísáúgóni áwáuma ómbarena maimaé iyéna káfé'wara'a wéiyimba póna Ísu Káráisitimo kumínda-kanaara'a minkáwé-kísáú tai'áiniye. Minááimá isáúmne.

7 Ísu Káráisitín-aaímo simátímakaundarakemba ándáfa'a sínkaraawa'a méraundafakenkwará'a ásé-aaí simátíme'a miwí táái anondáá simátimunana Maníkó úwoi wésuwa'nai-ena kembiwíwárá'á úwoi wétuwa'nai-isa'a pó'a Maníkó kentirumpimbá kawé-kísáú maimaé wéiyiye-ímayáamo únda mindá kawé'án-íye. Ken-ímáyáámó wéundasafe'a miyán-áái sune.

8 Imáyáamo tímakaunda ímba kesí imáyáafinken-aantembanifo Ísu Káráisitini imáyáafinken-aaíma tímakaunda érai'-aaí isaná

Maníkó wésuwanaiye.

9 Maanááisáfé'a Maníkómpá'á inái sénaumne. Imáyáa tíma'mae wéne'a kawé-tántáá'á awáné'a kawé'-í'a é'a

10 seyaafá-tántáá'á tuwínkaa'-é'a kawé-tántáá'ó awáné'a kawé'-ámbá arááiwa'e'a Ísu Káráísiti kumínda-kanaa kawé'-úmai méwana kentí sáwí-meyamba ímba wérainana

11 Ísu Káráísiti imáyáa tímína'a kawé'-úramba úmai méwasa tuwánésa miyámó iyamba Maníkón-áwí'a mósá marésa súwimo síyantafe'a mindásafe'a inái sune.

12 Kesí waásisono ísáaro. Umbai-tántáá'á kesópa'o tiyáimba mindásafesa sáwifa'-waasi ásé-aaí ísaraawe.

13 Ísu Káráísitin-aaímo simátímaƙaundarakemba ándáfa'a sínkaraawasa kenká'ó káráwiyaawiye tuwímbaiye Ísu Káráísitin-aaí ísaraawe.

14 Ándáfa'o méraunda mindásafena Fasi'aénkó kentáási waási sáwifa'a fasi'aémbá tímísana ímba táá'a isasá Manikón-aaí fasi'ámai simátíma'maesa wégowe.

15 Súwí'o wéráintafesa tuwímbai tirumbá sáwí'a ésa kentáfesa wenáwí'a kumíniye sésa Ísu Káráísitin-aaí wésimatimembanifo tuwímbai kawel'-ímáyááfínkémhá Káráísitin-aaí wésimatimewe.

16 Ásé-aaí simátíme'a

miwí táái anondáá sendasáféna Manikó ewé sisasá ándáfa'a sínkaraawe. Ándáfa'o méraunda-aaíma tuwímbai isésa imáyáa uwásinkesa Ísu Káráísitin-aaí wésimatimewe.

17 Tuwímbai ímba kawel'-ímáyááfínkémhá-ifo sáwí-imayaa tokésa sésa Ísu Káráísitin-aaímo simátíméndamo ésa kesúsa maimaé iyónááwe sésa Ísu Káráísitin-aaí wésimatimewe. Kentáfesa sésa ándáfa'a ména isáínana arunkó umbái táíniye sésa Káráísitin-aaí wésimatimewe.

18 Mindásafe'a ímba óraa'-imayaa wéune. Kawel'-ímáyááfínkémhá Káráísitin-aaí wésimatimewana sirunkó kawel'á wéifo sáwí-imayaa tokáawiwara'a Káráísitin-aaí wésimatimewana úwoi sirunkó kawel'á wéiye.

19 Manikómpá'á inái wésewana póna Ísu Káráísitini ámutanko wésuwa'nai-isasa faúsinkaiyambo isáúnda sirunkó kawel'á wéiye.

20 Sínkamiyara puwónaum úwoiya méranaumno. Mindásafe'a timu'maké'a inái wése'a Ísu Káráísitintafe'a ímba sigaesáfé'a é'a ímba sáá'a ina'a fasi'ámai Ísu Káráísitin-awi'a mósá maránaumne. Miyá úmae'o iyúndantemba Káráísitin-awi'a mósá maránaumne súne.

21 Marapá'ó méraundamo é'a Ísu Káráísitin-awi'a mósá maránae sé'o méraundanifo puwé'o wíyómpa'o iyónnda mindá marapá'ó mére'o úndawimba iyáákanaumne.

22 Marapá'ó úwoimo mé'o é'a áúwara-kisau maénaumne. Úwoimo méraundasafena siráái táínana púwóndasafena siráái táínana miyá ina'a miyámó ondawímbá ímba isáúmne.

23 Minkáé'-ímáyáágó kembá wétafisiye. Puwé'a wíyómpa'a Káráísitiye'o méraundasafena iyáákarain-tantaa'a póna siráái wétaifo

24 marapá'ó méraundamo é'a kawel'-úmai kembá túwa'nai únda póna kawel'á iniye.

25 Minááímá érai'-aaíma isa'ó isáúnda pó'a marapá'á mé'a kembiwísé'o komáénda túwa'nai ona'á Manikón-aaísafe'a timankúnkúmba úmae iyiyana tirunkó kawel'ó innda minááímá isáúmne.

26 Kembiwísé'a anekal'á koméraandasafe'a kentáfé'a imáyáa é'a

Ísu Káráísitin-awi'a mósá maránaáwe.

27 Moórá-aaímo óraaka'o simátíménda ísáaro. Kawel'-úmai mé'a Ísu Káráísitini ásé-aaíma mósá maráiyasa tuwánánaáwe. Miyámó wéiyo'o é'a kentópa'o komé'o é'a tuwánánaumne. Énifo maanká'ó mé'o é'a kentáái

aantemba isánaumne. Maarán-ááímó isáándasafe'a sùne. Mimbórá-ímáyáá wée'a fasi'ámai mé'a tiyáántán-kwiyé'a fasi'ámai mé'a ásé-aaí simátima'mae'a wiyasa mináásáfésa tuwímbai timankúnkúmba ónááwe.

²⁸ Kentí namuro-wáási túranka'a ímba moórá-tantaatafena táá'a índa pósa kembiwísáfésa sésa Manikó wení aampa'á mótínkaraisasa méraawe-imayaa ésa kesáfésa Manikóní némpata maé'maeta wéune-imayaa ónááwe.

²⁹ Manikó imáyáa tímísa'a Ísu Káráisitín-aaisafe'a timankúnkúmba wéowe. Manikó ímba tíyótáima isa'á kembiwí Ísu Káráisitini waási-i'a onkákémbá tí'o

íní'a wéuwatinkaawe.

³⁰ Ááema Ísu Káráisitini kísau siyáántán-kwimáímo maéwánda é'o suwánaraamba káfé'wara'a miyámó únda wéise'a tiyáántán-kwimáí méraawe.

2

Káráisiti Manikón-áísamaifimba mérowana áwí'a óraa'o uwánkarain-aaí.

¹ Ísu Káráisitíye'o káásamaimo méraamba wemá áfomba wéfaíye. Manikómó wenarumbó tímímba fasi'aémbá wétimiye. Manikóní ámútankomo arumbó wétimimba mimbóráfimbá méraawe. Tirumbá uwátínkáfa'a wéne'a túwa'nai úmai méraawe. Miyámó íya'o é'a

² mimbórá-ímáyáá úmai mé'a moórá-tirumba ma'mái mé'a kentirumbó tíma'mae'o níyamba mindá sirunkó óraa-kawe'a íniye.

³ Kísauo wémaemba ímba kentúma maimaé iyé'a kesúwí'a maimaé iyíwae ímba sé'a Manikón-áísamaifimba mé'a fí'owisafe'a sé'a kentáa iyáákaraawe seró.

⁴ Ímba kesáfé aantembo túwa'nai íyamba seyaafá'nánká túwa'nai oro.

⁵ Ísu Káráisitimo imáyáamo intembá maarán-ímáyáán-oro.

⁶ Ísu Káráisiti Manikóráámbá uréna wení fasi'aénkómó intembá uréna mífási'aémbá ifátuwena

⁷ umarankáání'a múra úwana moórá-ininko ma'ankówana óraa'a éna wayó'-wáásiyáámbá éna

⁸ waásiyaamba úmai mérowasa awánowana Manikón-áísamaifimba kífaena puwínda-aaisafena ewé séna kátúfena ímba úwoi pukáífo sáwí'a ésa aaraa-táiyá'á tufúwana pukáíye.

⁹ Miyámó uráintafena Manikó pukáimpinkemba iyáfasinankena sanaan-úrumba móankena seyaafá'-wáási túwíka'a wenáwí'a óraa'a uwánkowasa

¹⁰ pósa Ísun-awí'o síyambo ésa óraa'an-íye sésa seyaafá'-wáási kífaesa wiyómpakewiye marapákewíye waántafakewiye kífaesa

¹¹ afora'á Ísu Káráisitintafesa sésa fasi'aénkón-íye sésa Manikómbá kentáásifowan-awí'a mósá maránááwe.

Waásifimba sáma kátinke'a méraaromo siyáin-aaí.

¹² Mindásafe'a kesí waási ísáaro. Kembiwísé'o méraawandara'a kesáái ísámae'o iyáantemba káfé'a ímba kembiwísé'a méraandara'a kesáái ísé'a Manikómó sáwí-imayaago ta'ótokaimpinkemba faútinkena kawe'-ámpá'ó métínkarain-aaí imáyáa é'a wentáfé'a wée'a wenáái tuwáúnafo sé'a táátáfe'a wée'a fasi'ámai wení kísau máero.

13 Maníkó aamoimó wéin-kisau maénae sé'lo wéontafena kentirumpimbá kísau maimaé wéiyisa'a pó'a táátafe'a wée'a kawé'-ámpá'á arááíwa'mae wégowe.

14 Ímba í'ai tink'é'a ímba aaisambá tiyé'a miyáumai méraaro.

15 Miyámó é'a kawé'-úramba úmai méraiyaana póna kentí sáwí-meyamba ímba wéiniye. Marapá'ó sáwí-ambo arááíwaesamo kaetónáántó úmae nón-kwaasifimba kembiwí Maníkóní waási mé'a sáwí-imayaa kempímbá ímba wéraina'a pó'a sáma kátinke'a

16 maé'mae'lo íyan-aaima kentirumpimbá fasi'ámai ta'ótokewa'a pó'a Ísu Káráísiti kumíndara'a aamoí é'a sé'a koméraawanda pó'a maé'mae'lo íyan-aaima tirumpimbá fasi'ámai ta'ótóráámba pó'a sé'a ímba áu-iyain-kisau wémae'a kesí fasi'aémbá ímba úwoi tukáumne sénaumne.

17 Maníkóní aamoj-tántáá'ó áménteni'a úmai wenká'á kááísamai méraawe. Manikóntáfésamo imáyáamo ésamo ándá-aran-dombo fatímaraanteni'lo úmai kembó sínkamiyanamo kesí naaemó kumína'lo púwónanamo éna ándá-aran-donkaamba kumíniye. Miyámó ondamó éna kesirunkó kawé'á ínana póna kentirunkówára'á kawé'á íniye.

18 Miyáumai kesirunkómó kawé'ó índantemba kentirunkówára'á miyáumai kawé'á íniye.

Tímótiye Épafarotaitasinte-taai.

19 Ampáánk'á Tímótimba ai'maráanana kentópa'a wíndasafe'a Ísu Káráísitimp'a inaifinkémbá wéaisai-unda póna kentópa'a kuréna kouweréna kesópa'lo téna kentáái másimasimina'a is'é'a aamoí ónaumne.

20 Wesé kerái aantemba kembiwísáfékai óraa'-imayaa ékai sékai kawerá úmaiya méraa sáwíra úmaiya méraao wésufo

21 tuwímbai kesáfé-ímáyáá aantemba ésa Ísu Káráísitin-imayaa ímba wéowe.

22 Énifo ááninkomo afowání kisaumo áwa'nai intembá ásé-aaisafena Tímóti kembá wésuwa'nai in-áái ísaraawe.

23 Kesópa'lo tinda-tantaa'a amu'ma'mái awáné'a Tímótimba ai'maráanana kentópa'a wína'a

24 kemá ampáánk'á kentópa'lo kondasáfé'a Fasi'aénkómpá'á wéaisai-e'a wéamu'maraumne.

25 Imáyáa é'a kesí waásigon-awi'a Épafarotaitasi ai'maráanana kentópa'a wíniye. Miyá ónaumne súne. Ai'marówana kesópa'a téna kentáái másimasimena kesí umbai-kísáú tasúwa'nai éna kesé'a fasi'aén-kísáú wémaísana

26 áí'a isa'á wenáái isááwana wemá iséna óraa'-imayaa éna sí'lo ímbá asófaskain-aaimea kosimátimenae símbá pó'a ai'maráanana wíniye.

27 Érai'a áí'a isaná puwíndasafena wéisana Maníkó arumbá uwánkena asófankaraiye. Umbai-tántáá'á kempímbó wérainka'a póna puwínana fí'on-umbai-tantaa'a tifó séna Maníkó arumbá uwásinkena asófankaraiye.

28 Mindásafe'lo ai'maráanda aamoí únana kentópa'a wína'lo awáné'a aamoí íya'a ímba óraa'-imayaa ónaumne.

29 Kentópa'a wína'a awáné'a aamoí uwánke'a Fasi'aénkómpá'á súwiyo síyana tirunkó óraa-kawe'a íniye. Miyán-kwáási táái mósá maráaro.

30 Ímba kanaa'á tasúwa'nai ontáféna kentí anondáá wemá téna kopuwúnafo ímba simbá úwoi tasúwa'nai ena Ísu Káráisitini kísau wémaimba puwindasafena uráifo wembá awáné'a wenáái mósá máráaro.

3

Káráisitín-aaisafesa timankúnkúmbó owí arupíse-waasin-owemo siyáin-aai.

1 Kesí waási senda-ááímá ísáaro. Fasi'aénkóntáféna tirunkó kawe'á íno. Siyáunda-aaimo aneka'ó sendá ímba suwesarai ínana minááígó kembíwí túwa'nai íníye.

2 Tuwímbai sésa túmo kárámáimo araénáémbo é'ó é'a Maníkóni waási-i'a onááwe wésefo minááímá ímba ísáaro. Miwí iyánkáán-kwáási sáwí-kisaumo wémaen-kwaasi-taain-ifo ímba ísáaro. Miwí túma kárámai araénáémbo ésa Maníkóni waásisa úne sembánifo

3 kesáá ombá érai'a Maníkóni waási-úranta úne. Maníkóni ámútanko kentáá imáyáa simakaintafeta Maníkón-imáyáá éta wenáwita mósá maréta Ísu Káráisitimba aamoí uwánketa kentáási kísausafeta ínta aamoí wéeta séta kentáási kísau go kentáási sáwí-imayaa ímba kanaa'á tai'ásuwainifo Ísu Káráisiti kentáási sáwí-imayaa tai'ásuwainiye súne.

4 tuwímbai sésa kentáási kísau go kentáási sáwí-imayaa kanaa'á tai'ásuwainiye wésewe. minááímó érai'-aaimo inkakaa kemá kawe'á úsina. kesí imáyáafinken-kísau óraa-kisauman-iye siyáunda

5 kesinó masinkówa'a afakaumboé-no'waamba maisuwááwánasa súma kárámai araénáémbo uráawe. Kemá Ísarerin-aísaaftantambo uráundawí é'a Pénisaminin-andafakemba ówánasarai kesinófoi Ípúru-waasi-taafinkemba wésuya'a minááífinkémbá siyáumne. Yúnda-waasiti amáamba amáán-kawaa-waasi fasi'ámai wéaraaiwaemba kemá amáán-kawaa-waasiti aambá arááiwakaumne.

6 Maníkó aamoí uwásinkainkwaé karo'á sé'a Ísuni aampa'ó kun-kwáási sáwí'a uwátinkaraumne. Seyaafá'-amáámbo arááiwawanda suwánésa sésa kawe'á wéiye siyáawe.

7 Minkísáúsafé'a kesí imáyáafinken-kísau óraa-kisaun-iye siyáundanifo minimáyáá ifátuwe'a sé'a Ísu Káráisitín-aaisafe'a

érai'e súndasafe'a ááémo maiyáunda-kisausafe'a sáwísamban-iye súne.

8 Ísu Káráisiti kesí Fasi'aénkóe'a kááísamai méraunda pó'a sé'a mindá aifaráán-tántáá'á éna seyaafá-tántáákómbá iyáákaraiye. Fí'on-tantaatafe'a sáwísamban-iye súne. Ísu Káráisitintafe'a imáyáa é'a sé'a Káráisiti aifarááwí isa'á wesé'a kááísamai méraunda pó'a ááémo óraa-kisaumo maiyáundasafe'a mindá sáwísamban-iye sé'a ifátukaumne.

9 Maníkómó Mósesembo simámakain-amaamba arááiwakaundasafe'a sé'a minááígó kawe'á uwásinkainana Maníkó kentáféna arupíse-waasin-iye síníye miyá siyáundanifo káfé'a minimáyáá ifátuwe'a sé'a Ísu Káráisitín-aaisafe'a simankúnkúmbó úndasafena Maníkó kentáféna arupíse-waasin-iye wésiye súne. Miyán-ááígó sirááíma taisa'á méraumne.

10 Ísu Káráisitintafe'a imáyáa únana miyán-imáyáágó óraa'a isaná sirááíma taisa'á méraumne. Ísu Káráisiti pukáimpinkemba iyáfasinena fasi'ámai méraimba pó'a kemá miyá ónaumne-imayaamo únda sirááíma

wétaiye. Ísu Káráisitimba áí'lo úni'a uwánkaraamba pósa kembó sí'lo índa-í'lo uwásinkaiya'lo é'a wenááigoni áwáuma isánae sé'a wéunana sirááíma wétaiye. Káráisitimo pukáimba kawe'-ímáyáá wéena pukówa'a miyán-ímáyáá ónae sé'a wéunana sirááíma taiyé.

¹¹ Púwóndafinkemba Manikó íyáfasisinkainiye-imayaa únana sirááíma taisa'á amu'maré'a méraumne.

Póro ayáántán-kwiyéna kisaumo maiyáin-ai.

¹² Sirááímo taiyémo sún-da-aaima Ísu Káráisitini áwáuma é'a isáúmne-imayaa ímba wéune. Ísu Káráisiti wení waási-i'a uwásinkowa'a kanaa'á uráumne ímba sún-da miyán-kwáásímó uráandasafe'a fasi'ámai siyáántán-kwiyé'a kísau wémaumne.

¹³ Sirááímo taiyémo sún-da-aaima é'a isáúmne-imayaa ímba wé'e'a maará úne. Seyaafá'-wáásímó tuwaantantámae wéwesamo mimbórá-ímáyáámó arááíwaéntemba kemá miyá wéune. Kesínaempa'o wérain-tantaa'a ímba ímáyaá é'a ánaaembo paápé índa-tantaa'-aantemba wéaraaiwae'a

¹⁴ ayáiyá'ó

wérim-beyamba maénae sé'a suwaantan-kwétaumne. Manikó Ísu Káráisitini kisausafena ímáyaá éna

séna wiyómpa'o maé'mae'o íyamba mindá kentí méyámbániye siyáintafe'a mindásafe'a siyáántán-kwiyé'a kísau wémaumne.

¹⁵ Miyán-ímáyáámó úndantemba sáákaeafen-kwaasisa mimbórá-ímáyáá íyataao. Tuwímbai fí'on-imayaa owaná Manikó afora'á miyámó owíní áwáuma aráátiminye.

¹⁶ Manikón-ai wéisaamba póna minááigó kentúra'a káráwiyina'a méraaro.

¹⁷ Kesí waásisono. Úndantemba miyán-oro. Kesáámó úndantembo on-kwáási tuwáné'a miyán-oro.

¹⁸ Ááemo símae'lo iyáunda-aaimo é'a sirunkó umbái taimbá pó'a aneka'á simátíme'a sune. Ísu Káráisiti aaraa-táiyá'ó pukáin-aaima tuwímbai isésa ímba aamoí ésa namuroráán'na wéowe.

¹⁹ Tómbó nai-tántáákó áuma mósá marésa tigaemó í-tántáá'á miwí ímba wéisasa aamoí wéesa marapá-tántáátáfésa aantemba ímáyaá wéiyana Manikó miwí tai'ásuwainifo

²⁰ kesáá wiyómpataamo iméraanda-waasi únanasa Fasi'aénkó Ísu Káráisiti wiyómpakemba kuména kusiyáíndasafeta mindásafeta amu'makáananasa

²¹ kuména mararákembá a'nú-súwawaakomba fí'ora-suwawaata faúsinkainiye. Fasi'aémbá tokéna seyaafá-tántáá'á kanaa'ó káráwiyai-fasi'aentemba wení fí'oran-auwawaakaanta kentáásúwawa'a'á faúsinkainiye.

4

Kawe'-ímáyáá aantemba úmae íyóro-ai.

¹ Kesí waásisono. Ken-ímáyáá wéunda-waasisomban-owe. Manikón-aaimo kosimátímakaundarakemba Manikónópa'a tiyáantafena sirunkó kawe'á wéisa'a kotuwánánae sé'a wéune. Fasi'aénkóe'lo kááisaimo méraamba fasi'ámai méraaro.

² Kemá Póro kae'-íninkái túwí'a Yúótiyaae Síntikite óraaka'a simátíme'a sùne. Fasi'aénkóntáfékai imáyáa ékai aaisambá ifátuwekai mimbórá-imáyáa okaiyó sùne.

³ Kesé'o mimbórá-kísáúmó wémaindawi simáménda isaaó. Minkáé'-íninkórái ásé-aaisafesarai súwa'nai uráayamba po miníninkái túwa'nai inasarái aaisambá ifátuwesarai mimbórá-imáyáa okaiyó sùne. Miníninkáiyé moóráwígon-awi'a Kérémentiyé tuwímbaiye ásé-aaisafesa kesé'a fasi'aén-kísáú wémaesa aúí'a úmai maé'mae'o iyawi-tuwi'a Maníkó weni aúfái-wandaafimba agaimakáiyé.

⁴ Fasi'aénkóe'o kááísamaimo méraamba aasiyaasí tirunkó aamoí íno. Aneka'á minááímá sé'a tirunkó aamoí íno sùne.

⁵ Aáo úmai mé'o túwa'nai iyamba seyaafá'nánká tuwánanááwe. Fasi'aénkó ampáánká'á kumíniye.

⁶ Seyaafá-tántáátáfé'a ímba óraa'-imayaa é'a Maníkómpá'á áisai e'a inai sé'a súwi seró.

⁷ Miyámó íyanamo éna Maníkó faru uwátinkainiye. Maníkóní farugómá seyaafá-fárúgombá iyáakaraiye. Ísu Káráísitiye'o kááísamaimo méraamba mífárúgó tirumpiné imáyáafine káráwiyniye.

⁸ Kesí waásisono. Senda-ááímá ísáaro. Érai'-aaiye aifa-tántáá'é arupíse-tantaa'e kawé'-aantembo

í-tántáá'é aamoimó wéon-tantaa'e sásá-tántáá'é kawé'-ááímó wésen-tantaa'e áwí'o mósá wémaraan-tantaa'e miyáumai-tantaatafe'a imáyáa úmae'a iyóro.

⁹ Simátímakaunda-aaima wéise'a tal'óto'mai kawé'á úmae'a iyóro. Kísau mo maiyáunda suwánaraafo miyá úmae'a iyóro. Miyámó íyanamo éna Maníkó faru uwátinkena kembiwisé'a mérainiye.

Súwa'nai owe séna Póro súwiyo miyáin-ai.

¹⁰ Ááema kentáfé'a imáyáa uráamba súwa'nai íyan-amba ímba wa'éímbanifo káfé'o wésuwa'nai-on-amba wéraisai'a wésuwa'nai-owana sirunkó aamoí wéisa'a Fasi'aénkómpá'á súwiyo sùne.

¹¹ Ímbo makáunda-tantaatafena ímba sirunkó sáwí'a wéiye. Sáwífa-tantaa'o makáunda-kanaa kanaa'án-iye sé'a sáwífa-tantaa'o ímbo makáunda-kanaa úwoima kanaán-iye sùne.

¹² Ímbo makáunda-tantaakoni aambá é'a awiyé'a makáunda-tantaakoni aambá é'a awiyé'a wéunana Maníkó imáyáa símisana sirunkó kawé'á isa'á méraumne. Seyaafá-tántáá'ó kesópa'o tiyáimba tuwímbai-kanaa tómbá wéne'a tuwímbai-kanaa sáái taisa'á tuwímbai-kanaa sáwífa-tantaa'a maré'a tuwímbai-kanaa ímba sáwífa-tantaa'a maré'a miyáumai mé'a kanaán-iye sé'a méraumne.

¹³ Ísu Káráísiti fasi'aémbá símakaisa'a seyaafá-tántáá'ó kempá'ó tiyáimba fasi'aénkwará'á toké'a méraumne.

¹⁴ Énifo umbai-tántáá'ó kempá'ó tiyáimba kembiwí súwa'naimo uráamba kawé'á uráawe.

¹⁵ Aifa'á ásé-ai kosimátíma'mae'a wéiye'a kentí maramá Máséndóniyaa-marama tuwé'a fí'o-fi'om-barafa'a kosimátíma'mae'a wénowanda-kanaafimba kembiwí Fírípái-naopaken-kwaasi aantemba wésuwa'nai-e'a

tuwímbai-tantaa'a násímakaawe. Maníkóní waási fi'on-daopimpakewi ímba násímún-aaima ísaraawe.

¹⁶ Tésáróníkaa-naopa'o komaéwándara'a tuwímbai-ika'a kem-biwífínkémbá tuwímbai timé'a ti'márówasa mánásímakaawe.

¹⁷ Nááwiya mánásimenaa-imayaa ímba wéunda pó'a násimiyawi Maníkó kawé'-mékómbó timínda-meyanko iyíniye-imayaa wéune.

¹⁸ Épafarotaitasimba amé'a ai'márówana másímakain-tantaa'a aráá'a makáumne. Másímakain-tantaa'a Maníkómbá ámakaamba asaa-wiyúmbá iséna aamoí wéin-tantaakaamba makáumne.

¹⁹ Ísu Káráísitiye'o kááísamaimo méraantafena kesí Maníkó seyaafá-tántáákóní áwáuma póna kembiwísáféna wembó arááímo tain-tántáá'á timíniye.

²⁰ Maníkó kentáásifowa wení fi'oran-awaumo waé'wae'a índa érai'-aain-iyé.

²¹ Maníkóní waási Ísu Káráísitiye'o kááísamaimo méraan-kwaasisafe'a sé'a kawé'-úmai méraaro sune. Maníkóní waási kesé'o méraan-kwaasi kembiwísáféna sésa kawé'-úmai méraaro wésewe.

²² Maníkóní waási Rómu-naopa'o méraawiye Rómu-kamani óraakoni waásiti kísau wémaewi kembiwísáféna sésa kawé'-úmai méraaro wésewe.

²³ Fasi'aénkó Ísu Káráísiti kembiwísé'a ména úwoi wétuwa'nai-intafe'a inái sune.

Kemá Póro sún-da-ai taí'áiyé.

Kórosi

Ísu wiyómpa'a iyówana Póro moórá-waai úmai sísamaifakemba kae'-áatáiyá'íyo miyáumai-aatai maisuwéna maanáái agaimakáiyé. Póro Ísun-aaí simátima'mae iyúnkakemba Rómu-naopa'a ándáfa'a ánkarrowana méropa'a moóráwígon-awi'a Épáfarasi téna séna Kórosi-naopa'a Ísuni aampa'ó kunkwáásífimbá karo'-áái wésimatimewe siyáiyé. Maarán-káro'-áái sésa Manikó isasá waási owasá afufumpimbá fasi'aéntómbá méraawi-tuwíwa mósá máráaro sésa Ísuntafesa ímba Fasi'aénkómá póna wiyómpaken-kisau-waasiyaamban-iyé sésa tuwímbai-tontafesa ímba naaró sésa kentú-aoisaamba wiyóro símai miyán-áái wésewe kosúwana Póro iséna miyán-áái tuwáiwae séna maanáúfái agaimái tuwówasarai Tíkikaasiye Ónísimasiye mátímakaaye.

1 Kemá Póro maanáái maanáúfáifimbá agai-timúmpo isáaro. Moóráwígon-awi'a Tímóti kentáási waásigo kesé'a méraisa'a agai-timúmpo isáaro. Manikó wení imáyáafinkemba kentáféna séna aantá-waasi-i'a éma Ísu Káráisitín-aaí kosimátima'mae núwo séna si'mákaiфо isáaro.

2 Kórosi-naopakewi Manikóni waási Ísu Káráisitíye'o kááísamaimo méraawi wembá ímba aúwáámba fasi'ámaimo méraawi isáaro. Manikó kentáásifowa úwoi túwa'nai ena faru wéuwatinkaintafe'a inai sune.

3 Kembiwísáfé'o imáyáamo é'o inaimó súnnda Manikó Ísu Káráisitín-afowámpá'á súwi sune.

4 Ísu Káráisitín-aaísafé'a timankúnkúmbo é'o Manikóni waási seyaafá'-wáásífimbó kentirumbó wétimen-aaíma isé'a mindásafé'a Manikómpá'á súwi sune.

5 Aifa'á moóráwígon-awi'a Épáfarasi érai'-aaí ásé-aaí simátimuwa'a ísaraanka'a wiyómpa'o Manikómó to'mayaa úmakaimba imáyáa é'a amu'maré'o méraamba pó'a Ísu Káráisitín-aaísafé'a timankúnkúmbo é'a Manikóni waásifimba kentirumbá wétimewe.

6 Aifa'á Manikó úwoi túwa'nai in-ááímá simátimuwa'a isé'a sé'a érai'-aainíye suwaná minááígó kawe'ó uwátinkaraintemba minásé-ááígó seyaafá'-máráfá'a wété éna kawe'á wéuwatinkaiye.

7 Épáfarasi minásé-ááímó simátima'mae iyáiwai wembá sirumbó ámakaundawi keséta kawe-kísáú wémaiwai súwa'nai ena kembiwífimbá Ísu Káráisitíni kísau kowémaena ímba ifátuwena

8 tasimásimena séna Manikóni ámútanko Kórosi-waasi imáyáa tímísasa waási tirumbá tímésa wétuwa'nai-owe siyáiyé.

9 Súwa'a isé'a inai símae wéiyé'a inaifinkémbá maarán-áái sune. Manikó wembó arááímó wétaisama sáma kátinkaina'a awánewana Manikóni ámútanko kawe'-imáyááa tímína'a

10 Fasi'aénkómbó arááímó wétaintemba íyana tuwánéna aamoí ina'a miyáumai mémpinkemba fí'o-fi'on-kawe-kisau wémae'a Manikómbá kawe'-úmáimo wéawanaantafe'a inai sune.

11 Manikó wení fasi'aémbá fí'onka'ma'mai-fasi'aentemba fasi'átinkainana umbai-tántáá'ó kempá'ó tinda ímba mindásafé'a imáyáa é'a fasi'ámái mériayantafena wení fasi'aémbá tímínana

12 Maníkó wení waásisafena to'mayaa úmai sámó kain-áempá'ó káráwiyain-aempa'a makáimba kawel'á uwátinkena to'mayaa úmakaimba timíniye. Mindásafena kentirunkó kawel'á ina'a Maníkó kentáásifowampa'a súwi síyantafe'ina inái súne.

Káráisitini áwáuwe wení kísaugon-ai.

13 Waántáwanko kumeu'ó in-áempákéwini fasi'aénkó ta'ótokaimpinkemba Maníkó siyéna ááninko wen-ímáyáámó iwái káráwiyaipa'a mósinkowanasa

14 ááninko sáwí-imayaagomo ta'ótokaimpinkenta faúsinkenasa kentáási sáwí-imayaa maisiyukaiye.

15 Maníkón-ane'ó súrantaamo ímbo awánáúndasa Maníkómó méraintemba Ísu Káráisiti méraiwaintaamo awánáúndasa mindá Manikóntá wéawanaumne. Maníkó wiyóne marawémó ímbo úmakonka'a Ísu Káráisiti ména úmakon-tantaakomba seyaafá'á iyáákaraiye.

16 Maníkó súwana Ísu Káráisiti seyaafá-tántáá'á úmarena wiyómpa'ó wérain-tantaa'e marapá'ó wérain-tantaa'e étaamo awánáúnda-tantaa'e íntaamo awánáúnda-tantaa'e wiyómpa'ó káráwiyaawiye fasi'aénkwáráwiyé óraa'ó méraawiye miyán-tántáá'á seyaafá'á úmakaiye. Ááninkon-awi'ó mósá maráiyantafena Maníkó súwana ááninko miyán-tántáá'á seyaafá'á úmakaiye.

17 Seyaafá-tántáá'ó ímbo wérónka'a ááninko ma'éíimba isaná seyaafá-tántáá'ó úmakaimba wení fasi'aéntámá ta'ótokaisana wenamáaramaa'a wéraiye.

18 A'nómpínkén-ímáyáágó seyaafá-áurá'ó káráwiyaintemba Manikóni waási Káráisitini-áúraamba owaná wemá ti'nónkáámá éna káráwiyaiye. Wemá aifarí'a éna seyaafá'nánká iyáákaindasafena wení waásiya'ó káráwiyaiwai póna wení waási aúí'a úmai méraawini áwáuma póna Maníkó pukáimpinkemba iyáfasinankaraiye. Mindásafena wemá úmakaintantaakomba seyaafá'á iyáákaraiye.

19 Manikóni ímáyaafinkemba wení fasi'aémbá seyaafá'á Ísu Káráisitimpimba wéraisana

20 Maníkó ímáyaá éna séna kesááninko aaraa-táiyá'á puwínana wení naaemó kumínda seyaafá'nánká faru uwátínkáanasa wiyómpaken-tantaa'e marapákén-tántáá'é símai kááísatinkaanasa kesópa'a faru úmai ménaawe séna sáwí-imayaagomo ta'ótokaimpinkenta faúsinkaraiye.

21 Maníkó minááimá kembiwísáfénawara'a siyáiyé. Ááéma sáwí'a é'a sáwí-imayaa wé'e'a pó'a Manikóni némpa'a mé'a wení namuro-wáásiyáámá úmai ma'é'ómbanifo

22 ááninko marapá'á kumbéna pukáimba póna mindásafena símai kááísatinkena Manikóndé-'i'a uwátínkarainana sáwí-aaima kempímbá ímba wérainana aaifimbó maitinkáinda-ai ímba wérainana Manikómpá'ó mótinkaindasafena pukáiyé.

23 Ááninko miyá uráifo aifa'á Ísu Káráisitini-ai ásé-ai ísaraanka'a tímankúnkumbo é'a Manikómó to'mayaa úmakaimba ímáyaá é'a amu'maré'a méraamba póna minááimó fasi'áaimo ímáyaámo úmae iyé'ó ímbo kae'-ímáyáámó é'ó wenká'ó tímankúnkumbo íyanamo éna Manikón-ááninko kembiwí Manikómpá'á mótinkainana kempímbá sáwí-aaima ímba wérainana aaifimbó maitinkáinda-aaima ímba wéiniye.

Fasi'aénkóni waásimo túwa'nai uráin-aaí.

Kemá Póro minásé-ááígóni kísau-waasi únasa seyaafá'-máráfá'á simátíma'maesa wété wéowe.

²⁴ Wétuwa'nai-unda sí'o iní'a uwásínkáambanifo sirunkó kawé'á wéiye. Ísu Káráísiti kentáféna séna kesí waasi kesúwawaakaamba úmai méraan-kwaasi wétuwa'nai-índara'a áí'o índa-i'a uwánkanaawe siyáínka'a minúbái-tántáá'á kempá'á tiyáisa'a minkísáú maúndanifo wétuwa'nai-unda sí'o iní'a uwásínkáamba sirunkó kawé'á wéiye.

²⁵ Maníkóni waásiya'a kísau maé'a wenáái seyaafá'á simátíma'mae iyé'a kawé'á uwátinke'a túwa'nai ondasáféna Manikó íyáfasisinkaraiye.

²⁶ Ááema Manikó minááímá aúpá'ó makáimba ááemo paapé urón-kwaasiye minká'ó paapé uráan-kwaasiye ímba ísaraawana káfé'a Manikó weni waási wéaraatimiye.

²⁷ Manikó to'mayaa úmai aúpá'á makáimba imáyáa éna séna seyaafá'-wáásísáfé'a fí'oran-kawe-tantaa'ó to'mayaa úmakaunda aráátimenaumne siyáíye. To'mayaa úmai aúpá'ó makáimba maarán-íye. Káráísiti kempímbá méraimba pó'a wesé'a fí'ora-samo kaipa'á méranaawe. Manikó miyán-ááímá isáíwae séna káfé'a weni waásisa wésimasimiye.

²⁸ Mindásafeta seyaafátá Ísu Káráísitin-aaísa wésimatimune. Seyaafá'á Ísu Káráísitiye'o kááísamaimo mésa táákaefaen-kwaasiyaamba úmai mésa Manikón-aaísafesa fasi'ámai imáyáa wéesa méraiýantafeta Manikómó símakain-kawe'-imayaasanta simátíma'maeta wéiyeta séta káráwiyoro sùne.

²⁹ Minkísáú áúwara-kísau intáfé'a siyáántán-kwiyé'a wémaumne. Ísu Káráísiti fí'ora-fasi'aemba wésimisana mifási'áénkó kawé'á uwásínkáisa'a siyáántán-kwiyé'a minkísáú wémaumne.

2

¹ Maanááímó simátíménda isáaro. Kembiwísé Réóndísiyaa-naopakewiye kembó ímbo suwánaraawiye óraa'-imayaa é'a inai sé'a kawerá úmai méraao-imayaa wé'e'a óraa-kisauraamba úmai wémae'a

² kesé miwísé'a fasi'ámai méraiýantafena sirááíma wétaiye. Moórá-mora-waasi kentirumbá timé'a mimbórá-ímáyáá é'a Manikón-aaí isámai kawé'á é'a ímba kae'-ímáyáá é'a fasi'ámaimo méraiýantafena sirááíma wétaiye. Manikómó aúpá'ó makénamo aráátímakaimba minááígóni áwáuma ísu Káráísiti isaná minááígómbó kawé'-úmaimo isáíyantafena sirááíma wétaiye.

³ Manikóni kawé'-ímáyááwé kawé'-ááíyé Káráísitimpimba wéraimba Káráísiti weyáá imáyáasa símisata wésaumne. Minááímó isáíyantafe'a wésimatimune.

Fasi'aénkóe'o takááísamaimo mé'a maé'mae'a úmae íyóro-aaí.

⁴ Tuwímbai karo'-ááímá kentirumbá faiyaráíya'a kawé'-ááín-íye sé'a arááíwáéfo sé'a minááímá wésimatimune.

⁵ Kembiwísé'a ímba méraumpo ándáfa'a némpa'a méraundanifo kembiwísáfé'a imáyáa wéune. Ísu Káráísitin-aaísafe'o fasi'ámai timankúnkúmbo é'o mimbórá-ímáyáámó é'o méraantafe'a kembiwísáfé'a imáyáa únana sirunkó kawé'á wéiye.

6 Minááimá isáiyantafe'a óraa-kisau maiyáunda pó'a Ísu Káráísitiye'a tamé'a sé'a kentáásí Fasi'aénkón-iyé sembá pó'a wesé'lo takáásamaimo mé'a maé'mae'a úmae iyóro.

7 Taaigó ánú'lo marafimbó kuménamo taaímó ta'ótóráisanamo fasi'ámaimo wéraintemba Ísu Káráísiti kembiwísé'a méraina'a fasi'ámai mé'a wenáásife'a timankunkúmba úmae iyiyana kentirumpimbá óraa'a íniye. Moóráwigo-awi'a Épáfarasi Ísu Káráísitin-ai simátimuwa'a isé'a fasi'aénímáyáá wée'a aamoí úmae iyóro.

8 Tuwímбай karo'-ááimá simátimesa ááéraan-kwaasiti aambá arááiwaesa waántá-waasiti aambá arááiwaesa mindá ímba Ísu Káráísitin-ai finkembanifo waásiti

máyáfinkemba úwoi-aaima pósa karo'á simátinkesa ta'ótóráafo káráwiyoro.

9 Manikóni fasi'aémbá seyaafá'á Káráísitimpimba wéraisana waási kunúkáisa'a

10 wesé'a káásimai méraawana fasi'aémbá tímisa'a mifási'áénkwará'á sásá'-í'a úmai méraawe. Wemá káráwiyaawiy'e fasi'aénkwaráwiyá'é seyaafák'á káráwiyena fasi'aémbá tímisa'a sásá'-í'a úmai méraafo tuwímбай karo'á simátinkesa ta'ótóráafo sé'a káráwiyoro.

11 Yúndaa-waasisa Manikóni waásisa úne séta súsá kárámaisá araenáénta wéumpo kembiwí ímba miyá wéofu kembiwísáféna Ísu Káráísiti maará uráiyé.

Kentí sáwí-imayaago ta'ótokaimpinkemba faútinkena wenane'á mékáásatinkaimba pó'a Manikóni waásin-owe.

12 Ísu Káráísiti pukáísasa utámakaafo kembiwí nombó máemba púwówasamo utámaraánteni'a wéowe. Manikó Káráísitimba pukáimpinkemba iyáfasinankowa'a mindásafe'a sé'a érai'a fasi'aémbá tokéna miyá uráiyé sé'a Káráísitiye'a káásamaimo méraantafe'a iyáfasintinkaanteni'a wéiyé.

13-14 Kembiwí fi'onkaa-waasi ombá sáwí'a wée'a sáwí-imayaasafe'lo tiráásife'lo wéon-ambo arááiwakaantafe'a Manikóni némpa'lo máúmbanifo Manikó Káráísitinte'a káásatinkena aú'á uwátinkaraiye. Kesáá Manikóni ámáamba ímba ísámai kawetá wéowanana kesáámó sáwí'lo ówándasa aúfáifimba agaimarówana kentáásí sáwí-meyamba kentááfá'á ímbo tíndasafena Ísu Káráísiti aaraa-táiyá'á pukáimba póna kesáámó sáwí'lo ówándasaawe sáwí-imayaawe Manikó maisiyuwénasa Ísu Káráísitimo pukáimpinkembo iyáfasinankaraintemba iyáfasinkenasa aú'á uwásinkenasa kentáásí sáwí-imayaasafena ímba imáyáa úmae wéiyé.

15 Ísu Káráísiti aaraa-táiyá'ó pukáinka'a waántáwankoni fasi'aéné wení kísau-waasiti fasi'aéné maisuwéna iyáákaraimba tiyésamo waásimo tínkankesamo tiyáántambo taantembá Ísu Káráísiti miyáumai seyaafá'-wáásí túranka'a iyáákaraiye.

16 Ísu Káráísitimo kembiwísáfénawe sénamo uráintafe'a karo'-ááimá simátinkáafo sé'a káráwiyoro. Tuwímбай-waasi tuwímбай-tomba aambá faiyésa óraa-kanaa aambá faiyésa wiyómba taeyain-kánáá aambá faiyésa sambaatiyá'á aambá faiyésa miyán-tántáá'á aambá fáikafo kembiwímó

miyán-tántáákómbó ímbo arááiwaiyasamo aaifimbó maitinkáiyamba ímbo ísáaro.

¹⁷ Mintántáá'á ánaemo paápé índa-tantaakoni waamé'a úmai aráátimakaimba mintántáákóni áwáuma Ísu Káráísiti éna é'a paápé uráiyé.

¹⁸ Tuwímbai karo'á sésa waási sáwísamban-iyé sésa wiyómpaken-kisau-waasi-imayaa mósá maré'a aamoín-oro karo'ó sembá miwí táái ímbo ísáaro. Miwí kaainkáámbo awánaan-aaima wésimatimesa sésa mindásafeta seyaafá'á iyáákaraumne sésa miwíti

sáwí-imayaafinkemba karo'-ímáyáá wéesa miwí túma maimaé iyésa

¹⁹ Ísu Káráísiti kentáará'ó káráwiyaiwaimba ímbo ta'ótóráamba áúkaawe. A'nónkó seyaafá'-áúwáwááká'ó káráwiyaisanamo ánúnkomo seyaafá'-áúfá'ó ta'ótokaisanamo óraa'o intembá Káráísiti wení waásiya'a káráwimai ta'ótokaisasa Manikóní imáyáafinkemba óraa'á wéofó minkáro'-wáásí Káráísiti kentáará'ó káráwiyaiwaimba ímbo ta'ótóráamba áúkaawe. Mindásafe'a miwí táái ímbo ísáaro.

Káráísitinte'a kááísatinkena aúí'ó uwátínkarain-aii.

²⁰⁻²¹ Ísu Káráísitimo pukáintemba kembiwí wemó uráintembo uráamba waántá-waasiti aambá arááiwauwana minánkó ta'ótokompinkemba Káráísiti faútínkaraiye. Marapákén-kwáásí aambó fáí'makaan-tontafesa sésa ímbo né'a ímbo uwá'namai awáné'a ímbo ta'óto'mai awánaaro sen-ááimá nóra séra wéaraaiwaeo.

²² Minááimá waásiti imáyáafinken-aaima marapákén-tántáá'á póna náiyamba úwoi násuwanaawe.

²³ Miyán-áái sésa wiyómpaken-kisau-waasi-imayaa mósá marésa karo'á sésa waási sáwísamban-iyé sésa kentú-aosaamba wiyóro sewasá tuwímbai tuwánésa karo'á sésa kawé'-ímáyááwáráwín-owe sembánifo miyán-ámbó arááiwáémbo sáwí-imayaasafesamo tiráásafesamo ombá ímbo kanaa'á maisuwáínana tai'áínifo úwoi waé'wae'a íniye. Mindásafe'a ímbo kawé'-ímáyááwárá'-wáásín-owe seró.

3

¹ Manikó kembiwí íyáfasitinkena Ísu Káráísitinka'a kááísatinkena aúí'á uwátínkaraimba pó'a wiyómpaken-tantaatafe'a imáyáa é'a aamoí é'a Káráísiti Manikón-ayáánúrapa'a fasi'aén-áémpá'á mérain-aempaken-tantaatafe'a imáyáa é'a aamoín-oro.

²⁻³ Púwón-kwaasimo imáyáamo ímbo ontembá kembiwí miyáumai marapákén-tántáá'á ímbo imáyáan-oro.

Ísu Káráísitiye'ó kááísamaimo méraamba Manikó miyáumai wentáféna fasi'ámai mérawaié séna wégarawiyiye. Mindásafe'a marapákén-tántáátáfé'a ímbo imáyáa é'a wiyómpaken-tantaatafe'a imáyáa úmae iyóro.

⁴ Ísu Káráísiti aúí'á úmai méraawini áwáugoma pó'a kumíndara'a wesé'a mé'a fí'ora-sagaen-aempa'a méraanaawe.

Aúí'á uwátínkáfa'a wéiyiyemo siyáin-aii.

⁵ Mindásafe'a tai'áíndasafe'a sáwí-tantaatafe'ó tiráásafe'ó wéowanamo wétafisin-tantaa'a túwáaro. Mindá maarán-tántáá'án-iyé. Maa'u-tántáá'ó owiyé tigeasáfé'ó owiyé sáwí-tantaatafe'ó tiráásafe'ó

owiyé túrande-urandemo owiyé miyámó ombá túwáaro. Túrande-urandemo owí marapá-tántáátáfésa aamoí ésa Maníkóntáfésa ímba aamoimó wéomba túwáaro.

⁶ Maníkón-aaí ímba ísámai kawé'ó ombá miyá-sáwí'á wéomba póna Maníkó aaisambá séna sáwí-meyamba tímíniye.

⁷ Ááema kewará'á miyá-sáwí-ámbá arááiwae'a miyá uráawe.

⁸ Miyá umbánifo káfé'a tínaaemba uwáméro. Mindá maarán-iyé. Aaisambó sewiyé tíyántafesamo owiyé sáwí-tirumbo márááwiye símáimo sáwí'ó uwátínkááwiye sáwí-aaimo sewiyé miyán-tántáá'á tínaaemba uwáméro.

⁹⁻¹⁰ Sáwí-waasi mére'a miyá-sáwí'á uráambanifo é'a ifátuwe'a aúí'a úmai mé'a Maníkóní áwáumo kawé'-úmaimo awánáiyantafena wenkááni'a úmai aúí'a uwátínkena miyáumai aúí'a uwátínkáfa'a wéiyifo kempínkémbá karo'-ááímá ímba seró.

¹¹ Maníkó miyá uráintafena maarán-ááímá ímba aifaráán-ááín-iyé. Tuwímbai Yúnda-a-waasi owasá tuwímbai fi'onkaa-waasi owasá túmo kárámáimo araenáembo owí owasá tuwímbai ímbo túmo kárámáimo araenáembo owí owasá óraa'-amo'nafaken-kwaasi owasá wayó-kísáúúmó máén-kwaasi owasá úwoimo méraan-kwaasi owasá miyá wéofó minááímá ímba aifaráán-ááín-ifo Ísu Káráísiti aifari'a éna wení waási seyaafápímpá'á méraiye-aaí aifaráán-ááín-iyé.

¹² Maníkóní waási-i'a owaná arumbá tíména simámarena séna kempari'a uráamba pó'a maará íyasa tuwánánáawe. Tirunfafé'a é'a kawé'á uwátínke'a kentúma ímba maimaé iyé'a faru uwátínke'a umbai-tántáá'ó wéraiimpimba fasi'ámaimo méraamba ímba ifátuwe'a

¹³ ímba nóraraamba aaisambá sé'a tuwímbaimo sáwí'ó uwátínkémba ímba imáyáa é'a anondáá miyán-oro. Fasi'aénkó kentí sáwí-imayaamo maitiyuwéna ímbo anondáámo sáwí-meyambo tímíntemba kembiwíwará'á miyán-oro.

¹⁴ Miyámó ombá kembiwífímbá seyaafápímpá'á tirumbá wétime'a miyámó é'ó é'a mimbórá-imáyáa wé'e'a miséyááfá'-ááísafé'a kawé'-úmai méranaawe.

¹⁵ Mimbórá-ákúní'a úmai mé'a aáno úmai méraiyantafena Maníkó simámakaimba pó'a Ísu Káráísitimo farumó uwátínkáimba kentáásirumpimba waé'wae'a ínkwaé-imayaa é'a súwiyo seró.

¹⁶ Ísu Káráísitini fí'oka'ma'mai-aaigo kentirumpimbá óraa'a íno. Kembiwífímbá kawé'-imáyááfínkémbá wenáái mósíam-besimamba úmae wéiyé'a arupíse uwátínke'a Maníkómpá'á súwiyo wése'a Maníkón-aaí aúfáifimbo agaimakáan-aaíma sé'a imá sé'a Maníkóní ámúntanko simátimakain-ima sé'a Maníkóntáfé'a tirumpin-áámóí wé'e'a imá seró.

¹⁷ Kísaumo wémae'ó aaimó sembá Fasi'aénkó Ísuni fasi'aéntámbá miyá wé'e'a wema kembiwísé'a méraintafe'a Maníkó kentáásifompa'a súwiyo seró.

Aarakwá'é tíráá'marine miwí táái.

¹⁸ Aaresómbá ísáaro. Fasi'aénkóndén-ófo kentuwaai-táái ísáaro.

¹⁹ Waaimá ísáaro. Kentuwaainíntómbá tirumbá tímé'a ímba sáwí'a uwátínke'a kawé'á uwátínkáaro.

²⁰ Iyámpói-inaamaru ísáaro. Seyaafá- tántáátáfé'a kentinófoi-taai ísáaro. Miyámó íyanamo éna Fasi'aénkó aamoí íniye.

²¹ Iyámpói tifoísái ísáaro. Kentí iyámpói mo arupise uwátinkanaemo sembá kentí iyámpói sáwí'a úmaesa íyófo-imayaamo é'a ímba sáwí-aafinkemba síyasa miwí táyamba oro.

²² Wayó-kísáúmó máén-kwaasi ísáaro. Seyaafá-tántáátáfé'a kentí óraa'-waasi-taai ísáaro. Miwí túranka'a aamoí uwásinkaiwae aantemba ímba miyán-káwé'á wée'a úwoi-kanaawara'a miyán-káwé'á é'a Fasi'aénkóntáfé'a táatafe-imayaa wée'a kentí óraa'-waasiti kisausafe'a ímba kae'-ímáyáá é'a kawe'-úmai máero.

²³ Kísau mo wémae'a sé'a ímba kesí óraa'-waasiti kísau aantembanifo Fasi'aénkóni kísau wémaumne sé'a kawe-kísáú wémae'a kawe'án-oro.

²⁴ Miyámó wéomba maarán-áái imáyáan-oro. Fasi'aénkó weni waásisafena to'mayaambó úmakaimba mimbéyámbá timíniye. Fasi'aénkó Káráísiti kentí óraako-úramba ména kentí méyámbá tiména

²⁵ sáwí'o uráawi sáwí-meyamba timíniye. Ímba tuwínkaa'-úmai-meyamba timínifo arupise úmai-meyamba timíniye.

4

¹ Wayó'-wáásítí óraa'-waasi ísáaro. Kentí wayó-kísáú-wáásiyá'á arupise úmai kawe'-úmai káráwiye'a maarán-áái imáyáan-oro. Miwítí óraakoe kentí óraakoe mimbóráwígómá éna wiyómpa'a méraifo arupise úmai káráwiyo.

Inai sésa arupise é samo on-áái.

² Seyaafá'-wáásí ísáaro. Inai símae wéyie'a miyámó wéomba ímba fi'o-fi'on-imayaamo íyamba inaimó sen-ímáyáá é'a Maníkómpá'á súwiyo seró.

³ Inaimó wésemba kentáásáfé'wara'a súwa'nai e'a seró. Maníkómbá áisai íyana aambá wiyínata ásé-aaisa simátimenaumne. Minááímá aúpá'á makéna aráátimakaimba minááígóni áwáuma Ísu Káráísitin-iyé. Aúpá'ó makéna aráátimakin-aaimo simátimewandarakemba aaisambá siyésa ándáfa'a mósínkaraawe.

⁴ Maníkó minkísáú símakowa'a maiyáundanifo wenáái afora'ó simátiméndasafe'a súwa'nai e'a inai seró.

⁵ Maníkómpá'á ímbo taméeraan-kwaasifimba

kawe'-ímáyááfinkémbá kawe'-úmai mé'a kanaamó wéraindara'a miwífimbá Maníkóni kísau maimaé íyóro.

⁶ Aaimó wésemba sásá-ááiye ásé-aai aantemba wésemba pósa tísai íyamba anondáamo simátimiyán-aaima ímba saafá é'a ásé-aai aantemba simátiméro.

⁷ Kentáásí waásigon-awi'a Tikikaasi wen-ímáyáá wéundawi kentópa'a wémena kesáái seyaafá'á kosimátiminiye. Kesáámó úndantemba Fasi'aénkóni kísau-waasi ména minkísáú ímba ifátuwená kawe'-úmai wémaena

⁸ kentáásáái kosimátimena fasi'átinkaindasafe'a ai'maráúnana kentópa'a wémena winíye.

⁹ Moóráwigo kentí naaópakewin-awi'a Ónísimasi wemá kentáási waásigo éna wen-ímáyáá wéundawi kawé-kísáú wémawai wesé'a wémesarai kentááfímbó paápé uráin-tantaakon-aaí kosimátimeyaaye.

¹⁰⁻¹¹ Moóráwigon-awi'a Árisítakasi kesé'ó ándáfa'ó méraiwai kembiwísáféna séna kawé'-úmai méraaro sisaná Páánápáasi anááfáigon-awi'a Mááka kembiwísáféna séna kawé'-úmai méraaro sisaná moóráwigon-awi'a Yósúwa moórá-awi'a Yásítasi kembiwísáféna séna kawé'-úmai méraaro wésiye. Aneka'á maanááímá simátime'a sune. Máákaamo kentópa'ó wémenamo wíndamo é'a kawé'á uwánkáaro sune. Yúndaa-waasi Ísu Káráísitiye'ó kááísamaimo méraampinkemba minkáúmbó-wáási aantemba kesé'a kísau wémaesa Maníkómó káráwiyaipa'ó waásimo méraiýantafesa kesé'a

kísau wémaesa wéfasi'asinkaawe.

¹² Moóráwigo kentí naaópakewi-awi'a Épáfarasi kembiwísáféna séna kawé'-úmai méraaro séna wemá Ísu Káráísitini kísau-waasi éna kembiwí túwa'nai éna fasi'ámai inái símae wéiyena Maníkómpá'á maarán-ááímá wésiye. Maníkón-aaí fasi'ámai ta'óto'mai kawé'á é'a Maníkómbó arááimo táinda-i'a seyaafá'á wée'a táákaefaen-kwaasiyaamba úmai fasi'ámai méraiýantafena mindásafena inái wésiye.

¹³ Kembiwí Kórósi-naopakewi-kwaasiye Réóndísiyaa-naopakewi-kwaasiye Írápórisi-naopakewi-kwaasiye túwa'nai índasafena óraa-kisaumo wémaimba awáné'a simátimune.

¹⁴ Moóráwigon-awi'a Rúku wen-ímáyáá wéundawisa kentáási tíyofain-kwaasi éna kembiwísáféna séna kawé'-úmai méraaro sisaná moóráwigon-awi'a Tímasi kembiwísáféna séna kawé'-úmai méraaro wésiye.

¹⁵ Maníkóní waási Réóndísiyaa-naopakewisafeta séta kawé'-úmai méraaro séta Maníkóní waási Nímpaani naaúmpa'ó túwaandu owísáféta séta kawé'-úmai méraaro súnnda kosimátiméro.

¹⁶ Maanáúfáifinkén-ááímá toráumai síya'a seyaafá'á ísásuwe'a tí'maráiyasa maimaésa Maníkóní waási Réóndísiyaa-naopa'ó méraawi mátimiyasa toráumai ísáaro. Míwísáfé'ó tímakaunda-aufai tímíya'a mímpínkén-ááímá ísáaro.

¹⁷ Moóráwigo Ákípaasimba simáme'a sune. Fasi'aénkó ámakain-kísau fasi'ámai wémae tai'aáo siyé simáméro.

¹⁸ Ayáiyá'á kemá Póro agaimarúmpo toráumai awíyé'a wenayáánaufi'an-ifo wenááin-íye sé'a ísáaro. Kemá Póro sune. Kawé'-úmai méraaro sune. Kemó ándáfa'ó méraunda-imayaa wée'a Maníkómpá'á inái símae íyóro.

Maníkó úwimo wétuwa'nai-intafe'a inái sune.

Kemá Póro súnnda-aaí tai'áíye.

1 Tésárónika

Ísu wiyómpa'a iyówana Póro moórá-waai-aataiya'tyo miyáumai-aatai maisuwéna maanááimá agaimái Tésárónikaa-naoraa-waasifa'a agaimái mátimakaiye. Póro ásé-aii kosimátimuwasa isésa érai'e sésa Ísumpa'a timankúnkúmba uráawe. Mináái Aantá-waasi-taai-aufafimba 17:1-9-imba wéraiye.

Ísun-aii Póro fi'o-fi'on-daopa'a kosimátimena Kórinti-naopa'a koméronka'a Tímóti Tésárónikaa-naopaken-kwaasi-taai kosimátimena wéaisai-un-aaima kosimámuwana anondáá-aii agaimái timúwasa mátimakaawe.

1 Kemá Póro maanáái maanáúfáifimbá agai-timúmpo isáaro. Moóráwigon-awi'a Sáírasiye moóráwigon-awi'a Tímótiye kesé'o méraayanka'a moórá-aii sénaumpo isáaro. Tésárónikaa-naopakewi Manikóni waási isáaro. Manikó kentáásifowae'o kááisamaimo mé'o Fasi'aénkó Ísu Káráisiye'o kááisamaimo méraawi isáaro. Manikó úwoi wétuwa'nai-ena faru wéuwatinkaintafe'a inái sune.

Tésárónikaafaken-kwaasi Manikómpá'á timankúnkúmba uráan-aii.

2 Inaimó súndarataamo únda kembiwisáféta imáyáama éta Manikómpá'á aasiyaasi súwiyosa wésune.

3 Ísun-aaisafe'a timankúnkúmba é'a pó'a wení kisauma kawé'-úmai wémaewe. Manikómbá tirumbó wéametafe'a pó'a kawé'-kísáumá fasi'ámai wémaewe. Kentáási Fasi'aénkó Ísu Káráisi érai'a kumíniye sentáfé'a pó'a fasi'ámai mé'a wéamu'maraawe. Miyaráán-úmai méraantafeta imáyáama éta Manikó kentáásifowampa'a súwiyosa sune.

4 Manikó arumbá tiména wení waási-i'o uwátinkaraimba éta tuwánarumne.

5 Ímba kentáási imáyáafinkemba úwoi-aaisa kosimátimewandanifo Manikóni Ufaen-ámútánkó keséta mérowata Manikóni fasi'aénkwará'á ásé-aii kosimátimeta ásé-aaisafeta simankúnkúmba fasi'ámai uráundasa minásé-áái kosimátimewanata ísaraawe. Ísowata séta Manikóni waásin-owesa siyáumne. Kesétaamo maéwándarata wétuwa'nai-eta méraawana'a suwánaraawe.

6 Fasi'aénkómó úntenkware kesáámó ówándantenkware'a miyá uráawe. Miyámó umbá umbái tiyómbanifo ímba ifátuwanae sumbá simátimakon-aaima méta'otokaawe. Manikóni Ufaen-ámútánkó imáyáama timúwa'a tirumbá kawé'-úmai mé'a ásé-aii méta'otokaawe.

7 Miyáumai mérowasa pósa Manikón-aaisafesamo timankúnkúmba on-kwáásimá Máséndóniyaafakene Ákáyaafakene miyáumai-naoken-kwaasi kembá tuwánésa kemó untembá miwí uráawe.

8 Fasi'aénkón-aii kentópakemba simátima'maesa kuráawe. Ímba Máséndóniyaa-waasiwara Ákáyaa-waasiwara aantembanifo seyaafá'-áémpákén-kwáásiwará'á ísaraawe. Manikón-aaisafe'o timankúnkúmba on-áái seyaafá'-áémpákén-kwáási ísaraawe. Manikómpá'ó kááisamai méraan-aii é'a isáámba póta ímba anekatá simátimenaumne.

9 Kempátáámó komaéwándara'a kawetáámó uwásínkarontafesawe sésa kawé'-áái wésewe. Waántá-waasiti aambá tuwésa Manikómpá'á

tiyóntafesawe sésa kawel'-áái wésewe. Manikó fasi'aénkwáráwí érai-Fasi'aenke wení kísau wémaentafesawe sésa kawel'-áái wésewe.

¹⁰ Aneka'á wiyómpakemba Manikón-ááninko Ísu kumíniye sé'a wéamu'maraantafesawe sésa kawel'-áái wésewe. Manikó Ísumba pukómpinkemba iyáfasinankowana sáwí-imayaagomo ta'ótokaimpinkemba faúsinkenasa kawepátá mósinkena séna Manikó aafimbó maitinkáindara'a faútinkaundawi ímba maitinkáiniyemo siyáiwaimba amu'máráantafesawe sésa kawel'-áái wésewe.

2

Tésárónikaafa'a Póro kisaumo maiyáin-aaí.

¹ Kentáásí waásisono. Kesé'lo komaéwándarata áúwara-kisaumo maéwándasa éta suwánaraawe.

² Ímbo kentópa'o kówánda-kanaafinta Fírípái-naopa'a komaéwánasasa suwánésa sínkamesasa sáwítaamo uwásínkón-aaí é'a ísaraawe. Manikó wení fasi'aémbá símakowanasa póna ímba sáá'a úwata ímba tiyawembá ówándasa Tésárónikaafata kentáá Manikóní ásé-aaisa kosimátímakaumne. Sáwí'lo uwásínkówisa umbaisá siyómbanifo ímba tuwááwándasa

³ ímba karo'-ímáyááfínkémbá simátimeta ímba aare-úmén-ímáyááfínkémbá simátimeta ímba waé'wáé-ááfínkémbá simátimewandasaanifo

⁴ Manikó kentáásáféna séna kesí waási ontáfé'a ásé-aaí kosimátíma'mae'a koró súwata simásímakain-aaí kosimátíma'maeta kuráumne. Manikó wen-ísarena kesiruntá tuwináinda póta kísau wémaeta séta waásimo suwánésasaamo ésa tuwímbai aamoí iyasa tuwímbai ímba aamoí iyamba póna Manikó suwánénasa aamoí íniye-imayaa éta kísau wémaeta

⁵ kentópa'a ásé-aaí kosimátimeta ímba tirunkáámbá kofaiyá'mai-aafínkemba kosimátimewandasa ísaraawe. Ímba símai

fí'owani moparáwíntáféta súraniyamba wéeta kosimátimewandasa Manikó suwánaraiye.

⁶ Ímba símaimo kembiwíwára fí'on-kwaasiwara'a kesúwíta óraa'a ónae-imayaan-oyo séta kosimátímakaumne. Kesé'lo maéwándarata Ísu Káráísiti sí'marón-kwaasisa ówándanifo ímba óraa'-waasi-ita úmai méta

⁷ wempatá úmai méta aaregómó wení iyámpóimo káráwiyintenta uráumne.

⁸ Kembiwí kesiruntá tímaketa Manikóní ásé-aaí kosimátimeta sínkamiyata puwúnafo-imayaa ínta ówándasa Manikóní ásé-aaisa kosimátímakaumne.

⁹ Kentáásí waásisono. Kesé'lo maéwándarataamo fasi'aén-kísáúmó maéwánda tááka'a makáawe. Manikóní ásé-aaímo simátimewandasa aafáyáara'e fenómpinka'e nó'waane kísausa maiyáumne. Tómbá ímba úwoi simíwae séwándasa tómbá méyánúmai wéneta maiyáumne.

¹⁰ Kembiwí Manikómpá'á timankúnkúmba uráawise'a maéwándarata kawel'-úmai arupíse úmai méta ímba sáwí'a ówándasa maéwána'a suwánontemba Manikówárátá suwánaraiye.

¹¹⁻¹² Tifoísáimo kentí iyámpóimo káráwiyonten-úmai moórá-mora kesáámá káráwiyeta méta faru uwátinketa Manikón-aaí kawel'-ááímá wésimatimeta séta miyaráámbá iyantafe'a Manikómbá aráái wáiyana

Maníkó aamoí íniyesa siyáumne. Maníkó wésimba pó'a wemó kawáánipa'o weni sámó kaipa'á táméranaawe. Miyámó iyantafe'a Maníkómbá aráái wáiyana wemá aamoí ínিয়ে.

¹³ Maarán-ááiwarátá Maníkómpá'á aasiyaasí súwisa súné. Maníkón-ai simátimewandarata kembiwí sé'a waási-taain-iyé ímba sumbá Maníkón-aain-iyé sé'a tirumpimbá fasi'ámai méta'otokaawe. Simátímakaunda-ai érai'a Maníkón-aain-iyé. Simátímakaunda-aaisafeta timankúnkúmba ombá póna minááígó wétuwa'nai-iyé. Mindásafeta iséta Maníkómpá'á aasiyaasí súwiyosa súné.

¹⁴ Kentáásí waásisono. Yúndaa-aempaken-kwaasi Fasi'aénkóní waási Ísu Káráisitíye'o kááísamaimo méraan-kwaasifa'o paapé uráintemba kembiwíwará'á miyá uráiyé. Yúndaa-aempaken-kwaasimo miwifínkémbá Ísu Káráisitín-aaisafesa timankúnkúmba wéompinkemba sáwí'o uwátinkaraantemba kentí waási kembá sáwí'a uwátinkaraawe.

¹⁵ MinYúndáá-wáásí tiwá'náma naaófá'á Maníkón-ai simátímakowí tínkanto'naamai úmae wéiyuwasa putásowasa maimaé wéiyesa matínkámae iyówasa miwí tísaaftantamba ésa káfé'o méraawi Fasi'aénkómbá Ísumba tufúwana puwúwasa kentáámá sáwí'a uwásinkesa arááiwakaawe. Miyámó untáféna Maníkó ímba aamoí uwátinkaraiye. Miwí seyaafá'-wáásítí namuro-wáásiyáámbán-owe.

¹⁶ Maníkó sáwí-ampakemba kawé'-ámpá'ó métinkaindasafeta fí'onkaa-waasisafeta Maníkón-ai simátíma'maeta wégundasa Yúndaa-waasi aambá fáisinkesasa seyaafá'-wáásítí namuro-wáásiyáámbá wéowe. Tiwá'náti sáwí-kisauwara'a káfé'o méraan-kwaasi maimaé wéiyowana káfé'a Maníkó aaisambá wétiyiye.

Póro aneka'á kotuwánánaemo siyáin-ai.

¹⁷ Kentáásí waásisono. Kembá tiyuwéta maanká'á ampáánká'á taméta kembiwísáféta imáyáa áfááraumai wéeta kembó kotuwánaanda-antafeta wésaafa-eta

¹⁸ aneka'á kotuwánánae séta kemá Póro sé'a aneka'á kotuwánánae símasíma'a wéunana waántáwanko aambá fáisinkaraiye.

¹⁹ Ánaaemba Fasi'aénkó Ísumo kumínda aúranka'a kométa nóintafetaawa amu'maránaum nóintafetaawa aamoisá ónaumno. Kembiwísáféta imáyáa éta aamoisá ona'á

²⁰ kentáá súwí'a mósá maráiyana sirunkósá aamoí ínিয়ে.

3

¹ Kentáfékai óraa'-imayaa wéekainifo maankákái maékai kembiwí fí'opa'o méraantafekai Áténisi-naopa'a kerái maékai

² Tímótimba ai'marááwáyana kentópa'a kuráiyé. Tímóti kentáásí kawé'-wáásí póna wesé keséta Maníkóní kísausa wémaunanasa póna Ísu Káráisitíni ásé-ai simátíma'maena wéwiye. Koáfomba faiyáína'a Maníkómpá'á timankúnkúmba fasi'ámai íwae sé'a Tímótimba ai'marááwánana kuráiyé.

³ Maníkón-ai ímbo isááwi sáwí'a uwátinkaiya'a Maníkómbá aúwáafo sé'a Tímótimba ai'marááwánana kuráiyé. Maníkó séna kesááimo ímbo isááwi

sáwí'a uwátinkanaawe siyáimba pósa kentáá sáwí'o wéuwasinkaamba é'a ísaraawe.

⁴ Kesé'o maewándarata séta sáwí'a uwásinkanaawemo siyáundasa káfé'a mpaape-isa'a wéawanaawe.

⁵ Kemá imáyáa é'a waántáwanko séna Maníkómbá auwésa kesáái isáíwae sintáfé'a miyá uráawe. Maníkómpá'á timankúnkúmba wéoo sé'a kentáái isánae sé'a Tímótimba ai'marááwánana kentópa'a kuráíye. Kentópa'a kisaumo komaéwánda áúwara-kisauma maiyáunda káfé'a minkísáúgón-áuma áwiyo'wifo sé'a Tímótimba ai'marááwánana kuráíye.

⁶ Tímóti kentópa'a koména kouweréna kesópata téna kembiwísáféna séna Maníkómpá'á tirumbá timésa wenká'á timankúnkúmba fasi'ámai owé séna ásé-aaisa tasimásimakaiye. Kembiwí kentáfé'o sé'o kawé'-áái siyémo senkwará'á tasimásimakaiye. Kesáámó sétaamo kembiwí kotuwánánaemo súna'o kentáásáfé'o tatuwánanaemo senkwará'tá tasimásimakaiye.

⁷ Maníkón-ai simátimundarakemba tuwímbai sáwíta uwásínkáánka'a Maníkón-aaisafesa timankúnkúmba fasi'ámai on-áái tasimásimakaimba póna áfombo faiyáin-ai tasimásimakaiye.

⁸ Fasi'aénkómpá'ó kááísamaimo fasi'ámaimo méraan-ai iséta póta kawetá úmai méraumne.

⁹ Maníkómpá'á fasi'ámai méraawata póta Manikónópata kentáásirunko kawé'á wéisata Maníkómpátá súwi sune.

¹⁰ Kentópataamo konda-ámbá Manikó wí'maráíndasafeta fénáímpinka'e aafáyáara'e Maníkómpátá fasi'ámai áisai úmae wéiyune. Manikón-aaisafe'a timankúnkúmba ombánifo moóráfa'a wétuwaantafeta kotúwa'nai ónae séta Maníkómpá'á fasi'ámaisa sune.

¹¹ Inai súndasa pósarai Manikó kentáásifowae Ísu kentáási Fasi'aénkóe úmai kentópataamo konda-ámbá wisinkáyááye.

¹² Inai súndasa póna kesiruntá áfááraumai tímakaundanten-úmai Fasi'aénkómá imáyáa timína'a moórá-mora kentirumbá timé'a seyaafá'-wáási kentirumbá timé'a ménaawe.

¹³ Miyá iyana Manikó kentirunkómbá fasi'átinkaina'a Ísu kentáási Fasi'aénkómó wení waásise'o kumíndara'a Manikó kentáásifowan-áuranka'a kawé'-úmai méraiñana sáwí-aii kempimbá ímba wéraindasafeta inai sune.

4

Miyásáámó wéunanasaaamo Manikómó aamoisáámó wéuwasinkain-ai.

¹ Kentáási waásisono. Moórá-aiiwara'a isáaro. Fasi'aénkó Ísuwe'o kááísamaimo méraundasafeta wa'wiséta óraaka'a simátimeta séta Manikómbó arááimo taiwáini áwáumo aráátimundasa arááíwa'mae'a wéwiñana Manikó tuwánéna aamoí uwátinkainiye. Minááígóni áwáuma é'a wéaraaiwaefo miyáumai arááíwa'mae'a koró.

² Fasi'aénkó Ísu simásímakain-amaanta simátimewanda é'a isé'a wéaraaiwaewe.

³ Manikó maarámó iyantafena aráái wétaiye. Kembiwí Manikómpá'á té'a wendé-í'a taúraro. Aare-úméné inaamaru-úméné aséráaro.

⁴ Waaímó é'a aaremó maíyamba arupíse úmai máéro. Miyámó iyamba Manikó miyámó iyantafena aráái wétaiye.

5 Manikómpá'ó ímbo tiyáan-kwaasimo ontembá ímba miyán-oro. Póiyankomo waafán-ínimbó máentemba ímba miyán-oro.

6 Manikóni áamámba miyáumai wéraintafe'a aaremó maíyamba kentí waási ímba sáwí'a uwátínkáaro. Ááéma óraaka'a simátimeta séta miyá-sáwí-ámpá'ó wíyanamo éna Manikó umbai-méyámbá timíniye.

7 Manikómó wení waási-i'lo uwásínkáinta kawé'ó úmaimo méraandasafenasa wéuwasin kaiye. Ímbo sáwí'lo úmaimo méraan-ita wéuwasin kaiye.

8 Mindásafesa súnda-aaí isésa tínaaeni'lo uwátimiyawima ímba waási aantemba tínaaeni'a uwátimenaafó Manikó wení Ufaen-ámútámbó tímiwainkwará'a tínaaeni'a uwáménaawe.

9 Kembiwí kentí waási Manikón-aaisafe'a timankúnkúmbo on-kwáási moórá-mora kentirumbó tímén-aaí Manikó aráátimákaimba pó'a é'a miyá wéfo moórá-mora kentirumbó tímén-aaí maankwándááíimbá ímba agaénaumne.

10 Kembiwí Máséndóniyaa-aempaken-kwaasi Manikóni waási é'a kentirumbá tímakaawe. Óraaka'a séta moórá-mora kentirumbá tíma'mae'a iyóro súmpo

11 fasi'ámai imáyáa wée'a faru úmai mé'a kentúra'a káráwiye'a tómbó maíyantafe'a kísau máéro. Minááimá éta simátimakaunda

12 miyá é'a kísau maíya'a Manikómpá'ó ímbo tiyáan-kwaasi tuwánésa kembiwísáfésa kawé'-wáási owémá sénááwe.

Miyá é'a kísau maíyana ímba táái táíniye.

Fasi'aénkómó kumínda-aaí.

13 Kentáási waásisono. Manikón-aaisafesamo timankúnkúmbo unkwáásimó púwówasamo utámakaan-kwaasisafe'a tirunkó sáwí'an-ifo séta érai'-aaimo simátiménda ísáaro. Manikómpá'ó ímbo kááísamaimo mésamo Ísu kumíndara'lo pukáampinkembo iyáfasinaiyantafesamo ímbo amu'maráan-kwaasi tirunkó sáwí'a wéifo kembiwí miyán-oyo séta senda-ááísá ísáaro.

14 Ísu pukáimpinkemba iyáfasinkaintafeta érai'esa súmpo Ísun-aaisafesamo timankúnkúmbo ésamo pukáan-kwaasi Manikó miwíwára Ísunkwará'lo tiyáinda-aaisafeta érai'esa sune.

15 Simátiménda-aaima Fasi'aénkómó siyáin-aain-iyé. Fasi'aénkómó kumíndara'a úwoimo tímó aráan-kwaasi pukéwi aifa'á ímba iyáákanaawe.

16 Manikóni kísau-waasigo wíyómpakewi aaí sínana Manikóni uwíyenko óraaka'a aaí sínana Fasi'aénkó óraaka'a wésindafinkemba wíyómpakembo kumínda Ísu Káráisitín-aaisafesamo timankúnkúmbo ésamo pukáan-kwaasi aifa'á iyáfasinaiyata

17 Ísu Káráisitín-aaisafeta simankúnkúmbo étaamo úwoimo súmó aráandawisa kufarámbainata ainámpímbá aifa'ó iyáawise'a itúwaandu éta Fasi'aénkómó iawánéta miyáumai aasiyaasi Fasi'aénkó'e'a maé'mae'a ónaumne.

18 Mindásafe'a simáti-simati wée'a fasi'átinke'a méraaro.

5

Fasi'aénkó kumíndasafetaamo to 'mayaa onda-áái.

1 Kentáásí waásisono. Fasi'aénkó Ísumo kumínda-kanaa ímba ísare'a maankwándááífimbá ímba agaiyáumne.

2 Kemá ísaraawe. Nó'waamba umén-kwáásímó kafífimbó tentenkáán-úmai Fasi'aénkó Ísumo éna miyáumai kumíniye.

3 Waásimo maarámó sentembá káfé'a kawe-kánaáfimbá aáno úmai méraumne síyambanifo minúwóíyáámbó éna sáwí-kanaago téna tasáwí'a uwátinkainiye. Aaregóní kanaamó tisanamó ímbá iyámpói wéma'ankaiye. Miyámó ontembá misáwí-kánaágómó éna ímbo asétinkainda seyaafá'nánká ta'ótorainiye.

4 Kentáásí waásisono. Umén-kwáásígómó kentí moparawímbó tamaimaiyáina'o awáné'o é'a táátafe'a iyambanifo ímba kumeupá'á méraamba póna Fasi'aénkó Ísumo kumínda ímba táátafe'a ónááwe.

5 Kembiwí sámó kaiwáin-aráátomba owatá kesááwará'á ímba kumeukóndésá úmpo sámó kaiwáindésá úne. Ímba sáatafeta ónaumne.

6 Tuwímbaimo ombá Ísumo kumínda-imayaa ímbo ombá káátumo wáentenkaamba wéfo kesáá ínta miyásá éta káráwimaisa kawe'-ímáyáásá úmaisa ménaumne.

7 Waási nó'waamba tún-kwáéwasa uwóí'o on-dómbó naan-kwáási nó'waamba nésa uwóí'a ónááfo

8 kesáá sámó kaiwáin-aráátomba póta ímba miyaráántá ondasá kawe'-ímáyáá úmaisa ménaumne. Miyáumai méta wenókáámbó faferimaisaamo méraundantemba Maníkómpá'á simankúnkúmba éta waásisomba siruntá wétimeta méraumne. Wenótámbó súsaamo fáituwaundantemba Ísu Káráísiti kusiyáíndasafeta amu'maréta méraumne.

9 Maníkó wení waási-ita uwásinkaraimba kentáásí sáwí-kisaurakemba Maníkó ímba áyánta uwásinkainifo Fasi'aénkó Ísu Káráísiti kentáásí sáwí-kisaugomo ta'ótokaipinkemba faúsinkenasa kawepátá mósinkaindasafena Maníkó wení waási-ita uwásinkaraiye.

10 Fasi'aénkó Ísu Káráísiti kentáásáfénawe séna pukáimba póta kumínataamo éta úwoisaamo méraunda-waasiwara pukáan-kwaasiwara'o éta weséta ménaumne.

11 Mindásafe'a moórá-mora túwa'nai e'a kawe'-áái símasima'o iyamba pó'a fasi'ámai ménaawe. É'a wéomba pó'a miyá úmae iyónááwe.

12 Kentáásí waásisono. Moórá-aaimo óraaka'o simátíménda ísáaro. Kempímbá kísau maésa kawe'-áái simátimesa fasi'ámai arupise uwátinkaiyantafena Fasi'aénkó miwí iyáfasintinkarain-kwaasi-taai taawiyáfóro.

13 Kembiwífimbá miwí kísau wémaentafe'a pó'a miwí táái mósá maré'a kentirumbá wétimé'a méraaro. Kembiwísé'a faru úmai méraaro.

14 Kentáásí waásisono. Óraaka'o súndasa kafóná-waasisafe'a óraaka sé'a arupise uwátinkáaro. Táátafesamo íyan-kwaasi tirumbá fasi'átinkáaro. Aamoisaén-kwáásíwará'á túwa'nai oro. Seyaafá'-wáási wempa'á aáno úmai méraaro.

15 Kembó sáwí'o uwátinkéwa'a anondáá miwí sáwí'a uwátinkáafo sé'a aambá fáitinkaaro. Aasiyaasi miyáumai kembiwísé úmai fí'on-kwaasiwara'a kawe'á uwátinkáaro.

16 Aasiyaasi tirunkó aamoí ína'a mé'a

¹⁷ Manikómpá'á inai símae wéiye'a ímba saagaaró.

¹⁸ Kentópa'a fi'o-fi'on-tantaa'a kawé-tántáá'é umbai-tántáá'wará'ó tinda Manikómpá'á súwi seró. Miyámó iyamba Manikó miyámó iyantafena wéankaiye. Ísu Káráisitiye'a kááisamai mé'a Manikómpá'á seyaafá-tántáátáf'e'a súwimo wésemba Manikó miyámó iyantafena wéankaiye.

¹⁹ Manikóni ámútankomba ímba aambá fá'anke'a

²⁰ Manikóni ámútankomo simátimakin-ai wésimatimiya'a mináái ímba tínaqemba uwáméro.

²¹ Seyaafá-tántáá'á tuwíntuwe'a kawé-tántáák'á fasi'ámai méta'otoraaro.

²² Seyaafá'á fi'o-fi'o-sawi-tantaatafe'a aseráaro.

²³ Manikó faru wéuwatinkaiwaini áwáun-iyé. Wemá kembiwí wefári'ó indasafeta inai sune. Manikó kentí imáyáara'e túwawaaka'e timanka'é káráwiyina'a kawé'-úmai méraiymba Fasi'aénkó Ísu Káráisiti kumíndara'a ímba sáwi-ai kempímbá wéraindasafeta inaisá sune.

²⁴ Manikó éraikoni áwáuma póna wení waási-i'a uwátinkaindasafena táántaraiwai wemó siyáintemba miyá uwátinkainiye.

²⁵ Kentáási waáisono. Manikómpá'á kentáásáfé'a súwa'nai e'a inai seró.

²⁶ Manikóni akúmbá tiyáamba tíméro sune.

²⁷ Fasi'aénkó simásímakaintafe'a óraaka'a simátimé'a sune. Maankwándááífínkén-áái toráumai Manikóni akúmbá seyaafá'nánká simátiméro.

²⁸ Fasi'aénkó Ísu Káráisiti aasiyaasi úwoi wétuwa'nai-intafe'a inai sune. *Kemá Póro sún-da-ai tai'áiyé.*

2 Tésárónika

Ísu wiyómpa'a iyówana Póro moórá-waai-aataiya'iyó miyáumai-aatai maisuwéna maanáímá agaimái Tésárónikaa-naoraa-waasi Ísuni aampa'ó kun-kwáásifá'á agaimái tuwówana moóráwigo mátimakaiye.

¹ Kemá Póro maanáái maanáúfáífimbá agai-timúmpo isáaro. Moóráwigon-awi'a Sáírasiye moóráwigon-awi'a Tímótiye kesé'a méraayanka'a moórá-ai sénaumpo isáaro. Tésárónikaa-naopakewi Fasi'aénkóni waasi isáaro. Maníkó kentáásifowae'a káásamai Fasi'aénkó Ísu Káráísitiye'o káásamaimo méraawi isáaro.

² Maníkó kentáásifowawe Fasi'aénkó Ísu Káráísitiye'a úwoi wétuwa'nai-esarai faru uwátinkaayantafe'a inai sune.

³ Kentáási waásisono. Ááéma Maníkón-aaisafe'a timankúnkúmba é'a káfé'a fasi'ámai Maníkóe'a káásamai méraawe. Ááéma moórá-mora kentirumbá tímakaamba isa'á káfé'a kentirumbá tíma'mae'a wégowe. Miyámó wéomba mindásafeta Maníkómpá'á súwisa símae wéiyeta inaisá súndasa kawetá úne.

⁴ Ísu Káráisitini waasi ontáfésa sáwí'a uwátinkesa tí'a iní'o uwátinkáamba Maníkómpá'á timankúnkúmba é'a ímbo aúwémba wentáfé'a isámai fasi'ámai méraamba póta Maníkóni waasi moórá-mora-naopimpa'o méraanta simátimeta kentúwita mósá makáumne.

⁵ Miyáumai fasi'ámai méraamba pósa tí'a iní'o uwátinkáamba iséta séta Maníkó arupíse-meyamba timínda póna kawetóni'a uwátinkena wégarawiyiye sune.

⁶ Maníkó arupíse úmai méraiwai sáwí'o wéuwatinkaawi sáwí-meyamba tiména

⁷ kentí umbai-tántáá'é kentáási umbai-tántáá'ésá tai'ásiyuwainiye. Fasi'aénkó Ísu wiyómpakembo kumíndara'a wení fasi'aén-kísáú-wáásiwárá'á iyaráámbo kúra'mae kumíndara'a kentí umbai-tántáá'é kentáási umbai-tántáá'é Maníkó tai'ásiyuwenasa

⁸ Maníkómpá'ó ímbo té samo nénka'o méraawi sáwí-meyamba tiména Fasi'aénkó Ísuni ásé-ai ímbo taawiyafiyawi sáwí-meyamba timíniye.

⁹ Míwítí sáwí-meyamba maarán-iyé. Sáwí-meyambo waé'wae'o índa-aempa'a aasiyaasi maé'mae'a íyana Fasi'aénkó aambá fáitinkainasa wenópa'a ímbo iyiyamba wení fí'ora-fasi'aemba ímbo awánánááwe.

¹⁰ Minkánáá kumíndara'a wení waasi wenáásafesa timankúnkúmba owi wenáwí'a óraa'a uwánkesa áwí'a mósá marésa aamoí ónááwe. Ísun-ai simátimewanata kembiwíwárá'á érai'e sé'a wempá'á timankúnkúmba uráamba pó'a miyá ónááwe.

¹¹ Mindásafeta kembiwí túwa'nai eta maarán-áái inaisá símae wéiyune. Maníkó wení waasi-i'a uwátinkaindasafena táántena kawetóni'o uwátinkaindasafeta inaisá sune. Maníkó fasi'aémbá timína'a kentí imáyáafinkemba kawé-kísáú maimaé iyíyantafeta inaisá sune. Maníkó fasi'aémbá timína'a wempá'á timankúnkúmba fasi'ámai iyamba pó'a kawé-kísáú maiyantafeta inaisá súndasa pó'a

¹² kembiwífímbá Fasi'aénkó Ísun-awi'a óraa'a íyana Ísu wení waási-í'a ontáféna kentúwí'a maimaéna iyíniye. Kentáásí Maníkóe Fasi'aénkó Ísuwe'a úwoi túwa'nai iyamba pó'a Fasi'aénkó Ísun-awi'o mósá maráiyantafeta inaisá sùne.

2

Sáwí-kisaukombó afowái'o owín-áái.

¹ Kentáásí waásisono. Kentáásí Fasi'aénkó Ísu Káráísiti kuména kuntúwaandu uwásinkainata weséta méraanda-aaisa aforatá simátimenaumne.

² Tuwímbai sésa Fasi'aénkó Ísuni kanaamá é'a paápé uráiyemo siyáan-aaí ímba óraa'-imayaa íyana tirunkó sáwí'a íno. Minááímó simátímakaawi kentí imáyáafinkena siyáa miyámó sembá Maníkó simásímakaiyewa siyáa kentáfésa aúfáifinkemba simásímakaiyewa siyáa nááfaken-aiyewa siyáao.

³ Minkáró'-áái simátíméwa'a érai'a siyé sefáímpó'a maanááímá afora'á simátimenaumpo isáaro. Fasi'aénkó Ísu kumínda-kanaa ímba úwoi kumínífo aifa'á sáwífa'nanka Manikómbá tínaemba uwámiyana sáwí-kisaukombó afowái'o uráiwai sáwí-marupa'o iyamó kámakama'o wéipa'o kumbéndawinonkaamba paápé íniye.

⁴ Tuwímbai-tantaatafesamo waásimo sésa kesí manikón-iyé sésa mintántáákón-ímáyáá mósá wémaraambo éna aambá faiyéna séna sáwísamban-ifo keyáá óraa'a úne séna Manikóní ámáán-daumpa'a iména karo'á séna kemá Maníkó úne síníye.

⁵ Kesé'o maéwándara'a mináái simátímakaunda ímbo tuwinkaráámbá isa'á tuwinkaráawe.

⁶ Káfé'a sáwí-kisaukombó afowái'o uráiwaimba aambá fáí'ankaraimba wéisaawe. Maníkó séna sáwí-kisaukombó afowái'o uráiwaini kanaamá wétiye sínda-kanaa miwá paápé íniye.

⁷ Káfé'a sáwísáwí-kisau aúpá'á wémaewana sáwí-kisaukombó afowái'o uráiwaimba aambá tawísíyankainana paápé índara'a sáwísáwí-kisau afora'á paápé ínana

⁸ sáwí-kisaukombó afowái'o uráiwaiwara'a paápé ínana Fasi'aénkó Ísu sámó kainkwárá'á kuména áama áútinkena tufuwéna wení fasi'aémbá maisuwáíniye.

⁹ Sáwí-kisaukombó afowái'o uráiwai paápé índara'a waántáwankoni fasi'aénkwárá'á paápé éna fí'o-fi'on-kisau ímbo awánaraan-kisau karo-kísáú wémaena

¹⁰ fí'o-fi'on-tantaatafena karo'-áái simátiminasa sáwí-meyambo waé'wae'o índá-aempa'o koméraiyan-kwaasi minááisáfésa érai'e sénááwe. Érai'-aaisafesa

ímba aamoí iyamba Maníkó sáwí-imayaagomo ta'ótokaimpinkemba faútinkáiwain-aaisafesa ímba aamoí iyamba póna Maníkó ímba kawé'-ámpá'á métinkainiye.

¹¹ Miyá-sáwí-wáásí pósa minkáró'-ááisáfésa érai'e sénááwe. Miyá-sáwí-wáásí póna Maníkó étinkainana karo'-ááígó miwí fasi'ámai ta'ótorainasa karo'-ááisáfésa érai'-aain-iyé sénááwe.

¹² Miyáumai érai'-aaisafesa karo'-ááíyé sésa sáwí'lo wéontafesa aamoimó iyawi sáwí-meyamba timíniye. Kemá Póro sune. Aifa'á sáwí-kisaugomba afowái'lo uráiwai paápé ínana Fasi'aénkó Ísu kuména tufuwéna wení fasi'aémbá maisuwáiniye.

Fasi'ámaimo méraan-ai.

¹³ Kentáási waásisono. Fasi'aénkó arumbá wétimiye. Aifa'á Maníkó kembiwísáféna séna sáwí-imayaagomo ta'ótokaimpinkemba faútinke'a kawel'ámpá'á métinkanaumne séna wení Ufaen-ámútámbá ai'marówana Manikóni waási-i'a kunuwátinkowa'a érai'-aaisafe'a timankúnkúmbo urántafeta aasiyaasi Manikómpá'á súwisa sune.

¹⁴ Ásé-ai kosimátimewananasá wení waási-i'a uwátinkaina'a Fasi'aénkó Ísu Káráísiti sámó kainkwará'ó méraipa'a iméraiyantafena Maníkó táántaraiye.

¹⁵ Mindásafe'a fasi'ámai mé'a kosimátimakaunda-aiye aúfáifimbo agaiyáunda-aiye tirumpimbá ta'ótóráaro.

¹⁶ Fasi'aénkó Ísu Káráísitiye Maníkó kentáásifowawe kentáá-ímáyáá ésarai úwoi súwa'nai esarai aasiyaasi kentáá-ímáyáá kawel'á wéuwasinkaayata Ísu Káráísitiye'o méraandasafeta wéamu'maraumne.

¹⁷ Fasi'aénkó Ísu Káráísitiye Maníkó kentáásifowawe kentí imáyáa kawel'á uwátinkesarai fasi'átinkaiyamba póna kentí kísauwe kentááiyé kawel'ó indasafeta inai sune.

3

Súwa'nai e'a inai serómó siyáin-ai.

¹ Kentáási waásisono. Moórá-ai simátimenaumpo ísáaro. Kentáá súwa'nai e'a Manikómpá'á inai seró. Fasi'aénkón-ai simátiménana seyaafá'-áémpá'á minúwóiyáámbá wété ínasa minááimó ta'ótoraíyantafe'a Manikómpá'á inai seró. Kembiwífimbá Fasi'aénkón-aiigo é'a miyán-úmai ta'ótokaiye.

² Moórá-tantaatafe'a Manikómpá'á inai seró. Tuwímbai Manikón-aaisafesa timankúnkúmbo owasá tuwímbai karo'é wésesa miwífinkémbá sáwí-waasi sáwí-kisaumo wémaewi sinkamofainifo kentáá súwa'nai e'a Manikómpá'á inai seró.

³ Waántáwanko ta'ótoraífo séna Fasi'aénkó wemó sintembó miyámó iwái póna káráwimai fasi'átinkainiye.

⁴ Kembiwísáféta óraaka séta Fasi'aénkóe'a káásamai méraamba pó'a simátimunda-aaisa taawiyafé'a miyá úmae'a iyónáawe sune.

⁵ Fasi'aénkó imáyáa timína'a sé'a Maníkó arumbá wésimiye sé'a méraiyantafeta inaisá sune. Ísu Káráísiti imáyáa timína'a wemó fasi'ámaimo méraisanamo ímbo awesaraimó intembá kemá miyámó iyantafeta inaisá sune.

Kísau máéromo siyáin-ai.

⁶ Kentáási waásisono. Fasi'aénkó Ísu Káráísitini kisausa wémaundasafeta óraaka'a simátimeta séta kembiwífinkémbá tuwímbai Ísu Káráísitini waási simátimakaunda-aaisa ímba arááíwaesa kafóná-waasiyaamba úmai méraawata séta tiyuwé'a miwisé'a ímba méraaro sune.

7 Kesé'lo maéwándarata kafóná-waasiyaamba ímba úmai maéwánata suwánaraamba kesáámó uráundantemba miyán-oro.

8 Kentí tómbá ímba úwoi nááwándasa méyánuwasuweta wéneta aafáyáara'e fenómpinka'e nó'waane siyáántán-kwiyéta kísausa wémaeta minkísáúfínkén-tóntá maiyáumne. Kembiwí nófi'a uwátinkaunafo séta tómbá síméro ímba séwándasa kisaufinken-ontantanta maiyáumne.

9 Manikóni áse-aaí kosimátímakaunda-anondaa tísai úmimo tómbó maiyékaa kawé'á éta úsina ímba tísai ówándasa maiyáumne. Kísau mo fasi'ámimo maéwándasa suwáné'a kembiwíwárá'á miyá iyantafeta kosimátímakaunda-anondaa ínta úwoi maiyáumpo méyámbakau mne.

10 Kesé'lo maéwándarata maarán-áái simátimeta séta kafóná-waasi kísau mo ímbo wémaen-kwaasi tómbá ímba tímérosa simátímakaumne.

11 Kembiwífínkémbá tuwímbai kafóná-waasi kísau ímbo máémba tíyo-aaí símae wénowata ísaraumpo

12 miwísáféta óraaka simátimeta séta Fasi'aénkó Ísu Káráisitini kísau wémaundasafeta séta ifátuwe'a kawé-úmai mé'a kísau wémae'a kentí kisaufinkemba tómbá naarósá sune.

13 Kentáásí waásisono. Kawé-kísáú wémaemba ímba tuwesarái ína'a miyán-kawé-kísáú máero.

14 Maanáúfáífímbó agaimaráúnda-aaisa tuwímbai ísámai tínaaembo uwásúwéwi tuwáné'a miwítí nénka'a méwasa imáyáa ésa tigaesáfésa ésa kouwerésa teró.

15 Namuro-wáásímó ontembá miyá ímbo iyamba kentí waásimo ontembá mináái símai sáma katíméro.

16 Fasi'aénkó faru wéuwatinkaiwaini áwáun-íye. Wemá kawé-kánááwé sáwí-kanaawe faru uwátínkámaena iyíndasafe'a ínaí sune. Kembiwísé'a Fasi'aénkó méraíndasafe'a ínaí sune.

17 Ayáiyá'á

kemá Póro agaimaráúmpo toráumai awáné'a wenayáánaufi'an-ífo wenááin-íye sé'a ísáaro.

Seyaafá'-áúfáífímbá miyáumai wéagaumne.

18 Fasi'aénkó Ísu Káráisiti úwoi

wétuwa'nai-intafe'a ínaí sune.

Kemá Póro sún da-aaí tai'áíye.

1 Tímóti

Ísu wíyómpa'a iyówana Póro moórá-waai úmai sísamaifakemba afa'móráe-aataiya'iyó miyáumai-aatai maisuwéna Tímótin-imayaa éna maanáái agaimái tuwówana wenópa'a kuráiyé. Ísun-aai simátima'maena iyúnkakemba ándáfa'a ánkárowana ména Tímóti Éfésási-naopa'o Fasi'aénkóni waásiya'o káráwiyontafena imáyáa éna maanáái agaimarówana wenópa'a kuráiyé.

¹ Tímótiyo kemá Póro maanáái maanáúfáifimbá agaimaráumpo isaaó. Manikó kentáási sáwí-imayaagomo ta'ótokaimpinkembo faúsínkáiwaiye Ísu Káráisiti kumíniye sé'a amu'maráúndawiye kentáfésarai sésarai aantá-waasi-'i'a éma Ísu Káráisitín--aai kosimátima'mae núwo sésarai si'mákkaifo

² Tímótiyo Ísu Káráisitimpa'a amankúnkumbo óndawi érai'a kesááninkaamba ómpo isaaó. Manikó kentáásifowawe Ísu Káráisiti kentáási Fasi'aénkóe úwoi áwa'nai esarai tirumbá uwánkesarai faru uwánkaayantafe'a inái sùne.

³ Ááéma Máséndóniyaa-marafa'o kónae séwánda-kanaa entáfé'a óraaka sé'a Éfésási-naopa'a úwoi méraao. Manikón--aigomba waé'wáé'-ááímó wésewisafe ímba miyán-áái seró simátimiyo.

⁴ Aasiyaasi ímba imáyáa úmai mani'-ááiyé tíwá'náwe tinááfúísáiyé túwí'wara'a ímba seró simátimiyo simámakaumne. Miyán-ááímó sembá waásiti imáyáa tafiséna ímba túwa'nai ínasa pósa Manikómpá'a ímba timankúnkumba úmaesa iyónááwe.

⁵ Énifo simámunda--aaimo seyaafá'-wáásímó arááiwaiyanamo éna miwítí tirunkó kawé'a ínasa aáo úmai mésa Ísumpa'a timankúnkumba fasi'ámai ésa miyámó iyawi tirumbá timénááwe.

⁶ Tuwímbai mináái ifátuwesa úwoi--aai símae wénesa

⁷ Manikóni ámáamba simátimenae sésa ombánifo minámáámbá ímba kawé'-úmai isésa óraaka'o sen-ááígóni áwáuma ímba isááwe.

⁸ Ámáamba kawé-tántáá'a póna mindámo wéaraaiwaen-kwaasi ámáánko wétuwa'nai-ímba isáúmne.

⁹ Kesí ámáamba arááiwaéro séna ámáamba tíména sáwí'o uráan-kwaasi kawé'-ámpá'ó wíyantafena ámáamba tímakaiye. Ámáambo taráísón--kwaasiye aaimó ímbo isáán--kwaasiye Manikóntáfésamo ímbo imáyáamo on--kwáásiyé sáwí'o on--kwáásiyé Manikón--aaisafesa kosaambaimó on--kwáásiyé tinófoi tínkamowasamo púwón--kwaasiye tuwímbai tínkamowasamo púwón--kwaasiye

¹⁰ aare-úmémbo on--kwáásiyé waai-úmémbo on--íniné umén-ánká'ó nón--kwaasiye iyámpói--umembo on--kwáásiyé karo'-ááímó sen--kwáásiyé karo'-ááímó simátínkáán--kwaasiye Manikóni érai'-aaimo taráísón--kwaasiye miyámó

on--kwáásímó kawé'-ámpá'ó wíyantafena ámáamba tímakaisata isáúmne.

¹¹ Minááimá ásé--aaiimba wéna Manikó kawé'-aantembo iwái weni áwáuma fi'oran--awauwarawini érai'-aain-iyé. Kembá Póromba simásiména séna mináái simátima'mae núwo siyáiyé.

Maníkó arumbá uwásinkaraiyemo siyáin-aii.

¹² Ísu Káráisiti kentáásí Fasi'aénkó simásimena séna kesí kísau kawel-úmai maimaé núwo séna minkísáúmó máendásafena fasi'aémbá simísa'a súwi simánkaumne.

¹³ Énifo minkísáú ímbo maiyáawandara'a wenáwí'a símai sáwí'a uwánke'a wení kísau-waasi sáwí'a uwátinke'a wembá símai sáwí'a uwánkaraumne. Minkánáárá'á Ísuma Fasi'aénkómá iyé-áásísáfé'a ímbo érai'e sé'a ímbo ísámai kawel'á é'a pó'a sáwí'o uráunda mindásafena arumbá uwásinkena

¹⁴ Fasi'aénkó úwoi súwa'nai úmaena iyísa'a Ísu Káráisitiye'a kááísamai mé'a wenáásíafe'a simankúnkúmba é'a wen-ímáyáá wéune.

¹⁵ Sáwí'o on-kwáásí sáwí-imayaagomo ta'ótokaimpinkemba Ísu Káráisiti faútinkaindasafena marapá'á kunkáiyé siyáifo mináái érai'-aain-ifo isé'a tirumpimbá fasi'ámai ta'ótóráaro. Kemó Póromo sáwí'o uráundawi seyaafá'nánká'ó sáwí'o uráumba iyáákaraumne.

¹⁶ Miyámó uráundasafena arumbá uwásinkena ayáátáaka'a simu'marómbe waási mindá awánésa wenáásíafesa timankúnkúmba ésa aúí'a úmai maé'mae'o iyantafena ímbe sinkamimba simu'maréna ména arumbá uwásinkaraiye.

¹⁷ Maníkó káráwiyaiwai maé'mae'a éna ímbo puwíndawi éna wembá ane'á súrantamba ímbo awánáundawi weyáá Fasi'aénkómá éna wení áwáuma fí'oran-awauma waé'wae'a isaná wenáwí'a óraa'a waé'wae'a wéiye.

¹⁸⁻¹⁹ Tímótiyo kesááninko maanáái óraaka simámenaumpo isaaó. Ááema Fasi'aénkóní kísau máinda-aii entá simámakaundasaama isa'á ímáyáa é'a pó'a óraaka simáme'a sune. Mináásísáfé ímáyáa úmai arááiwaema Fasi'aénkómpá'á amankúnkúmba éma arumpinkémbá érai'-aii isé méma i-wáásímó tiyáántán-kwimáimo fasi'aén-kísáúmó maésamo máentemba Manikón-aaisafe ayáántán-kwimái fasi'aén-kísáú wémae méraao sune. Tuwímbai tirumpinkémbá érai'-aii tínaaemba uwámesa pósa Fasi'aénkón-aii tínaaemba uwámesa méraawe.

²⁰ Miwífinkémbá kae'nárai-tuwi'a moóráwigon-awi'a Áíméniyasi isaná moóráwigon-awi'a Árékísanda isa'á ti'maráúnana waántáwanko ta'ótokaiye. Maníkómpá'á sáwí-aii símai tuwáyááye sé'a ti'maráúnana waántáwanko ta'ótokaiye.

2

Maníkómpá'á inaimó sen-áái.

¹ Maarán-áái simátimiyo sé'a simámune. Maníkómpá'ó inaimó sembá óraa-tantaan-aii-ye. Mindásafesa inaimó sembá Maníkó seyaafá'-wáási túwa'nai ínkwaé sésa áisai esa súwi wésewe.

² Maníkó óraa'-waasiye kenká'ó káráwiyaan-kwaasiye túwa'nai ínasa inai síyamba faru úmaisa moórafinta méta Maníkóntáféta ímáyáa éta arupise úmaisa méranaumne.

³ Miyán-ínáimó sembá Manikón-aúranka'a kawel-úmai sewaná póna aamoí éna wemá sáwí-imayaafinkembo faúsinkáiwaisa póna aamoí wéiye.

⁴ Maníkó seyaafá'nánká sáwí-imayaafinkemba faútinkainasa wení érai'-aaimo isáiyantafena aráái wétaiye. Miyásáfésamo seyaafá'-wáásísáfésamo ímáyáa ésamo Maníkómpá'ó inaimó sembá kawel'an-aii-ye.

5 Maníkó mimbóráwígó méraisana Manikówé wení waásiseti afu-fumpimbó méraimba mimbóráwígó ména minkwáásígón-áwí'a Ísu Káráísiti ména waási Manikónté'a kááísatinkena

6 seyaafá'-waási sáwí-imayaafinkemba faútinkanaumne séna aaraa-táiyá'á pukáiyé. Maníkó seyaafá'-waási kentí sáwí-imayaafinkemba faútinkanaumne séna miyán-kánáá tñíyé siyáimba póna Ísu Káráisitimba ai'marówana kumpukáiyé.

7 Miyáumai Maníkó simásimena séna aantá-waasi-i'a éma fi'onkaa-waasi simátíma'mae núwo séna si'marówa'a wení érai'-aaisafesa timankúnkúmba iyantafe'a simátíma'mae'a iyúne. Minááímó súnda ímba karo'-áái sumpo érai'a súne.

8 Naaó'-naoken-kwaasi túwaandu ésa Manikóntáfésa imáyáa ésa ímba aaisambá sésa ímba mósimesi-aaí siyamba inaimó siyantafe'a miyán-oro súne.

9 Túwaandu ésamo Manikón-imáyáámó mósá maráiyamba aaremá maarámó iyantafena sirááíma wétaiyé. Ímba túma maimaé iyésa kawé'-úmai unáánkwtóí ésa waási súfífáefo sésa ímba to'waaí ésa

10 ímba miyá-sáwí'ó iyamba kawé-kisáú aantemba maíyasa tuwánanááwe. Aaremó kesáfésamo sésa Manikóntáfé'a imáyáa úne sen-ínimbó kawé-kisáúúmó máéntemba miyán-oro.

11 Aaré ímba túma maimaé iyésa aáno úmai mésa Manikón-aaimo sen-kwáásí táái isánááwe.

12 Aaremá ímba waaiyá'á káráwiyaawi mésa waaí túranka'a ímba komésa aaimó simátimiyamba aáno úmai méranaawe súne.

13 Naaófá'á Maníkó Ándámumba aifa'á úmarena ánaemba awaainínkómbá ífimbo úmakaintafe'a mináái súne.

14 Waántáwanko ímba Ándámuntafena siyáifo Ífintafena karo'-áái simámuwana érai'e séna aifa'á Manikón-aaí taráiyaiyé.

15 Énifo aaremá iyámpóimo matinkáiyambo éna sáwí'a úmai méraampinkemba Maníkó tiyáíniyé. Aaremó Manikómpá'ó timankúnkúmbó ésamo wen-imáyáámó ésamo arupise úmaimo aáno úmaimo maé'mae'ó úmae iyésamo miyámó iyanamo éna Maníkó sáwí'o úmaimo méraampinkemba tiyáíniyé.

3

Fasi'aénkóní waásiya'o káráwiyaawi-taai.

1 Tuwimbaimo Manikóní waásiya'o káráwiyyan-kisau maénae siyawimo ésa tirááímo táinda-kisau kawé-kisáún-iyé siyáamba mináái érai'-aain-iyé.

2 Manikóní waásiya'o káráwiyowiti kisaumo máéwi maarán-kwáásín-owe. Miwífimbá ímba sáwí-aaimo wéraiwai ésa kimbora-inimba mapá kuráawi ésa arupise úmai kawé'-imáyáá aantembo owí ésa miwí túwí'ó mósá maréwi ésa namu'-waási naambá timésa tómbá timésa owí ésa Manikón-aaí kawé'-úmai simátíma'maesa wéiyowi ésa

3 ímba uwó'ó on-dómbá námae nésa uwó'í'a owí ésa ímba aaisambá sésa aáno úmaimo méraawi ésa ímba óntantafesa túrande-urande owí ésa

4 miwítí naaúmpa'o méraan-kwaasiya'a kawé'-úmai káráwiyowi ésa miwítí iyámpói tifoisáisafesa ésa miwí táái wéisaiyawi ésa miyán-kwáásímó ésa Manikóní waásiya'o káráwiyowiti kisaumo maenááwe.

5 Aare-iyámpóíya'o ímbo kawel'-úmáimo káráwiyowimo ésa Maníkóni waásiya'a ímbo kanaa'á káráwiyonaawe.

6 Káfé'o Manikóntáfésamo ísámáimo tíyawimo ésa Maníkóni waásiya'a káráwiyowiti kísau ímbo maenááwe. Miyán-kwáásímó minkísáúmó maésamo ésa túma maimaésa iyiyana waántáwankomo sáwí-meyambo maiyáintemba miyá ónááwe.

7 Símai sáwí'a uwátinkáafo waántáwanko tamaimái wemparí'a ifáinifo Manikómpá'ó ímbo tiyáan-kwaasiwara'o sésamo kawel'-aantemba úmai méraawin-owe síyan-kwaasimo ésa miyán-kwáásí aantemba Maníkóni waásiya'o káráwiyowiti kísau maenááwe.

8 Maníkóni waásiya'o káráwiyaawi wétuwa'nai-owi maarán-kwáásín-owe. Arupíse úmáimo mérewi ésa ímbo kaumbo-kael'-ímáyáámó tokéwi ésa ímbo uwóí'o on-dómbó námae níyawí ésa ímbo óntantafesa túrande-urande wéiyawi ésa

9 tirumpinkémbó érai'-aaimo isésamo ombá Maníkóni érai'-aaigni áwáuma ta'ótóráawi ésa

10 miyán-kwáásí ésa Maníkóni waásiya'o káráwiyaawi wétuwa'nai-owiti kísau maenááfo aifa'á miwítí kísau tuwánewasamo kawel'ó íya'o é'a minkísáú tíméro.

11 Miyá íyasamo ésa miwí tuwaainíntómbá maarán-ínímbán-owe. Kawel'-úmáimo méraiyaawi ésa ímbo tíyo-aai sen-ínímbá pósa arupíse úmai mésa seyaafá-kísáú kawel'-úmai wémaewe.

12 Maníkóni waásiya'o káráwiyaawi wétuwa'nai-on-kísau wémaewi maarán-kwáásín-owe. Kímbora-inimbo ma'maé kuráawi ésa miwítí iyámpóíya'e miwítí naúmpa'o méraan-kwaasiya'e kawel'-úmáimo káráwiyaawi ésa miyán-kwáásímó Maníkóni waásiya'o káráwiyaawi wétuwa'nai-on-kísau maenááwe.

13 Minkísáúmó kawel'ó úmáimo maíyawí ésa Ísu Kárásitiye'o kááísamáimo méraan-aai fasi'ámai simátimiyasa isésa miwí túwí'a mósá maránááwe.

Maníkóni áwáu-aaigni áwáu-aai.

14 Tímótiyo kemá Póro ampáánká'á embá koawánanae sé'a wée'a maanáufái agaimái tuwáumpo toráumai isaaó.

15 Empá'á kónae sé'o onda-ámbó faiyínamo e maanáufái toráumai isé sé kesáa Maníkóni akúntá únanasa agaimái símakaimba póta miyásá ónaumne síne. Áfonkomo taaimó farámintemba kesáa Manikó méraiwaaini waásisa éna wení érai'-aaisa taawiyafónaumne.

16 Érai'a Maníkóni áwáu-aaigni áwáuma paápé úwana óraa'-waasigo éna maarán-iyé.

Ísu Kárásiti marapá'á waási-i'a úmai paápé úwana Maníkóni ámútanko wentáféna séna arupíse úmai méraiwaain-iyé súwasa Maníkóni kísau-waasi wiyómpakewi awánowasa waási fi'o-fi'om-barafakewi wenáái simátíma'mae kuwasá wenááísafesa timankúnkúmba uwaná Manikó kunái'maena wiyómpa'a móankaraiye.

Mináái Maníkóni áwáu-aaigni áwáun-iyé.

¹ Maníkóni ámútanko afora'á séna ánaaen-kanaa tinasu tuwímbai Ísu Káraísitimba tinaaemba uwámesa waántawankowe wení kísau-waasiyemo siyan-aai isésa karo'-ááimó síyamba arááiwaenaawe siyáiyé.

² minkáro'-wáási miwítí sáwí-tirumpinken-karo'-aai simátinkesa érai'e síwae sésa miwítí sáwí-awau ímba awánésa karo'á sésa

³ aarewé waaiyémo máiyamba aaraa matinkésa tuwímbai-tomba aaraa matinkésa miyán-káro'-áái síyasa ánaaen-kanaa tinasu tuwímbai miyán-ámbá arááiwaenaawe. Mintóntáféna Maníkó wení érai'-aaisafesa timankúnkumbo iyawisafena séna miyán-tómbá uwátinkaunda wéne'a súwi síwae sé'a uwátinkaraumne Maníkó siyáiyé.

⁴ Seyaafá-tántáá'ó Maníkómó úmakaimba kawe-tántáá'an-ifo aaraa matinkááfonifo úwoi wéne'a Maníkóntáfé'a súwi seró.

⁵ Inaisá súndanifo Maníkó kawe'an-iyé siyáimba pósa mintómbá aaraa matinkááfonifo.

Ísuni kawe-kísáú-wáási ónemo siyáin-aai.

⁶ Tímótiyo simáménda-aaimo Maníkóni waásimo simátíminda Ísu Káraísitini kísau-waasi-'i'a éma po kawe'-wáási uráínone. Tómbó nésamo fasi'ámaimo méraantemba Ísu Káraísitini érai'-aai arááiwae kawe'-úmai simátíma'mae iyínana minááigó fasi'ánkainiye.

⁷ Úwoimo maní'ó sen-áái ímba Maníkón-aain-ifo úwoi-aain-ifo ánaaeni'a uwámuwo. Emá ayáántán-kwiye Maníkóni áwáuma arááiwae enáuma káráwiyuwo.

⁸ Súgomo kawe'ó ínkwaé-imayaamo ésamo ésa tiyáántán-kwiyesamo kisaumo máiyamba mindá kawe'an-ifo Maníkóni áwáuma arááiwaenaé sésumo imáyáamo ésa tiyáántán-kwiyesa Maníkóni kisaumo máiyamba mindá óraa-kawe'an-iyé. Miyámó ésamo ésa káfé'wara ánaaenkwar'a méraian-aempa'a minkísáúgó túwa'nai iye.

⁹ Mináái érai'an-ifo ísámai tirumpimbá ta'ótóráaro.

¹⁰ Maníkó fasi'aénkwáráwí póna seyaafá'-wáásiyá'ó káráwiyaiwai éna wenááisafeta simankúnkumbo úndawisa sáwí-imayaafinkembo faúsínkáiwaimba amu'maréta póta siyáántán-kwiyéta kisausa maénaumne.

¹¹ Tímótiyo mináái simátíme sé miyán-oro siyó.

¹² Ifó'-wáási óndasafesa úwoi-waasi óne sésa sáwí'a uwánkáafonifo kawe'-úmai mé kawe'-áái sé imáyáa timé arupíse úmai mé kawe'-aantemba wéinasa Maníkón-aaisafesa timankúnkumbo owí awánésa indantembá miyán-oro.

¹³ Empá'ó ímbo kondará'ó éma waási túranka'a Maníkóni aúfáífinken-aai toráumai simátíma'mae wéiye aráátimiyo.

¹⁴ Ááema entáféna Maníkómó siyáin-aai simátímúwasa Maníkóni waásiti óraa'-waasi tiyáamba enané'á ta'ótoresá sésa Maníkóni kísau mauwó suwamá minkísáú maéndasafe ónana Maníkó fasi'aémbá ámakaifo ímbo túwénda fasi'ámai maimaé iyuwó.

¹⁵ Simámunda-aai aantemba imáyáa é miyá úmae iyínasa seyaafá'á awánésa sésa Maníkóntáféna fasi'ámai méraimba póna mifási'áénkó iyíniye sénááwe.

¹⁶ Enáuma káráwiye méma simátíminda-aai imáyáa úmai kawe'-úmai simátimiyo. Miyámó ónda kawe'-ámpá'á kónasa enááimo ísáán-kwaasi kawe'-ámpá'á wégoowe.

5

Fasi'aénkóni waásiti imáyáa arupise uwátinkaao siyáin-ai.

1 Tímótiyo waurántombá iyafákémbá ímbo sindá enafontáfémo aáno úmaimo séndantemba miyáumai simátimiyo. Enáfámarimbo óndantemba ifó¹-wáási miyá uwátinkaao.

2 Enanóisaimo óndantemba áráankantomba miyá uwátinkaao. Enáúmbarimbo óndantemba aú-inintomba miyá kawel¹-aantemba uwátinkaao.

3 Keto¹-ínintí tíráá'maarina¹ tinááwaina¹ mésamo ésa miwí túwa¹nai oro. Énifo keto¹-ínimbó timááraamo ímbo méren-inimba túwa¹nai uwo.

4 Énifo keto¹-ínintí tíráá'maarina¹ tinááwaina¹ mésamo ésa miwí túwa¹nai oro. Miwítí aifaráán-kisáú miwí tinófoi túwa¹nai oro. Miyámó iyambo ésa káráwimaesamo iyáam-beyambo timíyamba Manikó aamoí íníye.

5 Keto¹-ínimbá timááraa ímba méraan-inimbo ésa sésa Manikó kenká¹á káráwiyniye sésa Manikómpá¹á inaí símae wéiyesa súwa¹nai ínkwae sésa inaí wésewe.

6 Énifo keto¹-ínimbó marapá-tántáátáfésamo tírááisafesamo ésamo ombá Manikóni némpa¹a méraawe.

7 Keto¹-ínintáfésa sésa sáwí¹a úmai méraawe sefáínifo simámunda-ai simátimiyo.

8 Manikón-aaisafesamo karo¹émó sembá mindá sáwí¹a ombánifo tuwímboimo ésamo miwítí akúnká¹é miwí timááraara¹emo ímbo kawel¹-úmaimo káráwiyombo ésa Manikón-ai tinaaemba uwámakaamba mindá óraa-sawí¹a wéowe.

9 Keto¹-ínimbó Manikóni kisaumo máén-inimba saafá úmai túwí¹a agauwó. Mindá maarán-ínimbán-owe. Áráankamba késa 60 aatai maisukáan-inimba ésa kimbora-wambo maimaé kuráan-inintomba ésa

10 minínintóntáfésa kawel¹-kísáú wémaewe sen-ínimbá ésa miwí tíráá'marinka¹a kawel¹-úmaimo káráwiyaan-inimba ésa namu¹-waási tómbó tímén-inimba ésa Manikóni waási kawel¹o uwátínkáán-inimba ésa umbai-tántáá¹ó makáan-kwaasi túwa¹nai on-ínimbá ésa miyán-káwé-kísáúmó wémaen-keto¹-inin-tuwi¹a agauwó.

11 Aú-keto¹-inin-tuwi¹a ímba agauwó. Miwí Manikóni kísau wémaesa ánaaemba waái maénae-imayaamo ésa Ísu Káráisitinka¹o fasi'aén-ááímó símaresa ímba imáyáa ésa waái maíyasa

12 tuwímбай tuwánésa sésa Ísu Káráisitinka¹o fasi'aén-ááímó símakaan-aaima taraisésa sáwí¹a uráawe sénááwe.

13 Miyáumai maaráwará¹á ésa ímba kísau maésa nambá¹-aantemba nésa ímba kísau wémaesa tíyo-ai símae wénesa moparáwintáfésa wendé wenden-iyé-áái simátíma¹mae nésa aanáfómó ímbo siyénka¹a ke simásuwesa sénááwe.

14 Mindásafe¹a simáme¹a sune. Aú-keto¹-inimba waái maésa iyámpói matinkésa kawel¹-úmái káráwiyesa miyámó iyamba kesáámá ímba sáwí¹a úmaisa méraunda pósa Manikóntáfésamo ímbo aamoimó iyawi kentáási áwáumo saafá ésamo ésa ímba símai sáwita uwásinkanaawe.

15 Tuwímбай-keto¹-inimba kawel¹-ámbá é¹a ifátuwesa waántáwankoni sáwí-ampa¹o wéaraaiwaentafe¹a súnda-ai simámune.

16 Manikón-aaisafesamo timankúnkumbo on-ínimbá miwi timáaraafinkembo keto'-ínimbó méraamba túwa'nai oro. Manikóni waasi keto'-ínimbá timáaraamo méraan-inimba Manikóni kísaura'o tukáan-ontantamba túwa'nai ofáinifo keto'-ínimbá timáaraamo imbo méren-inimba minóntántámbá túwa'nai oro.

17 Manikóni waasi miwiti óraa'-waasi kawé'-úmai káráwiyaawisafesa imáyáa ésa miwiti méyámbá mósá ma'mái tíméro. Minóráá'-wáásifinkémbá tuwímbai Manikón-aii fasi'ámai simátimesa óraa-kisau wémaewisafesa imáyáa ésa miwiti méyámbá mósá ma'mái óraa'a tíméro.

18 Minááísáféna naaófá'á Manikón-aii aúfáífimba agaimaréna séna puru-makagóni kísaura'-meyantafena séna waasiti tómbá witi-aramba ásima piyindasafena purumakagón-áisamai támai tafandaafá úmai ásima ufitúwáínka'a purumakagón-óika'a imba kára'esa ifátúwéwana úwoi ména tuwímbai náíniye agaimaréna siyáiyé. Moóráfa'a agaimaréna séna kísau mo máéwi méyámbá máéro agaimaréna siyáiyé. Manikóni waasi minááímá imáyáa ésa miwiti óraa'-waasiti méyámbá tíméro.

19 Manikóni waasiti óraa'-waasi tiyo'o fáíyan-aii imba isaaó.

Énifo kaumbo-kae'-wáásímó tésamo síyan-aii miwi táái isaaó.

20 Sáwi'o úmae iyówisafe seyaafá'-wáási túranka'a fasi'aén-áái simátimiyo. Miyámó inasamó ésa seyaafá'-wáási táátafesa ésa miwi túma káráwiyonaawe.

21 Manikón-aúranka'e Ísu Káráisitín-aúranka'e Manikóni wiyómpaken-kisau-waasi túranka'e óraaka'a simáme'a sune. Simámundantemba uwo sune. Aaigóni áwáumo imbo ísarendarakembo e imba aái simátiminone. Aaigóni áwáumo ísarendarakembo e kawé'-úmai simátiminone. Imba waasi tuwínkaa'-uré sindá seyaafá'-ááímá afora'-aantemba simátimiyo.

22 Moóráwigomo Manikóni kísau maínkwaé sémo e imba ááéma iyáfasinankenda awánasuwe ánaaemba iyáfasinankaaó. Sáwi'o wéiya imba ewará'á tiráái wáinda kawé'-úmai káráwimai kawé'an-owo.

23 Tímótiyo enarumpinkémbó áí'o énamo tuwímbai-kanaamo áúfa'o wínamo e non-úran-aantemba imba nendá taaérampinken-domba naaó sune.

24 Tuwímbaimo sáwi'o ombá tuwánaawasa sáwi'-meyamba wémaefo tuwímbaimo sáwi'o ombá miwiti áwáuma ánaaemba paápé íniye.

25 Miyáumai tuwímbaimo kawé-kísáúmó máemba tuwánaawasa tuwímbaimo kawé-kísáúmó máemba imba tuwánaemba miyámó owiti áwáuma ánaaemba paápé íniye.

6

1 Wayó-kísáúmó máén-kwaasi Manikóni waásisafe maanáái simátimiyo. Káráwiyaan-kwaasi-tuwi'a óraa'a uwátinke'a miwiti kísau kawé'-úmai máéro simátimiyo. Miyámó iyasamo ésa Manikón-áwi'e Manikón-aiiye imba símai sáwi'a ónááwe.

2 Káráwiyaan-kwaasi Manikón-aaisafesa timankúnkumbo owísáfésa miwiti wayó-kísáú-wáási sésa Ísu Káráisitini waásimo úndantemba

miwíwárá'á Ísu Káráisitini waási póta miwí túwí'a ímba óraa'la uwátinkanaumne sefáinifo maarán-áái seró. Manikón-aaisafe'o simankúnkumba úndantemba miwíwárá'á Manikón-aaisafesa timankúnkumba wéowa'la sirumbá timé'a pó'a miwítí kísau kawé'-úmaimo maénda minkísáúfinkémbá kawé-tántáá'á maénaáwe sé wayó-kísáú-wáásisáfé mináái simátimiyo.

Manikóntáfésamo imáyáamo ésamo méraamba óraa-tantaari'o on-áái.

Tímótiyo simámunda-aaí óraaka simátimiyo.

³ Tuwímabaimo fí'on-aaimo simátimesamo kentáásí Fasi'aénkó Ísu Káráisitín-aaimo kawé'-ááimó ímbo arááiwaesamo Manikóní áwáu-aaimo ímbo wéaraaiwaewi

⁴ miwí túma maimaé wéiyesa seyaafá-tántáákóní áwáuma ímba ísaraawe. Miwífimbá sáwí-imayaa wéraisasa aagóní áwáusafesa sáwifa'-aai sésa kesááiigo iyáákainkwaee-aaí sewasá miyá-sáwí-ááifinkémbá tirumbá sáwí'a uwátinkesa aaisambá sésa túwí'a símai sáwí'a uwátinkesa sáwí-imayaa uwátinkesa

⁵ aaisambá símae wénowe. Miyámó on-kwáásí miwítí imáyáa símai sáwí'a ésa érai'-aai ifátuwesa karo'-ímáyáá ésa sésa sáwifa'-ontama maénae sésa Manikóní aambá wéaraaiwaewe-karo'-imayaa wéowe.

⁶ Miyán-karó'-ímáyáámó ombánifo Manikóní aambó érai'o arááiwaéwi imáyáa ésa sésa Manikóntáfé'o imáyáamo é'o méraunda óraa-tantaa'an-ifo makáunda-ontama mindá kanaán-iyé wésewe.

⁷ Kesinóisaisa óntaiyainta masinkaraawe. Púwóndasa ínta óntawarata maimaéta kónaumne.

⁸ Unáánkwátóiyé tóné makétaamo éta mindá kanaán-iyesa sénaumne.

⁹ Óntasafe-imayaamo owí misáwí-ímáyáágó tafisínana sáwí-tantaatafesamo tirááisafesamo íyan-tantaako miwí ta'ótorainasa sáwí'a úmai tai'ánááwe.

¹⁰ Fí'o-fí'o-sawi-imayaagoni áwáuma óntamba maénae-imayaasafesa aamoí wéowe. Tuwímabai óntamba maénae-imayaa aantemba wéesa Manikón-aaí ifátuwesa umbai-tántáá'á maésa tirunkó umbai taisasá méraawe.

Manikón-aúranka'la arupise úmai méraaomo siyáin-aaí.

¹¹ Tímótiyo emá Manikóní waási éma miyán-tántáákómbá ánaaemba uwáme Manikón-aúranka'la arupise úmai mére wentáfé-ímáyáá wéema seyaafá-kísáú kawé'-úmai wémae imáyáa wétime Manikóntáfé fasi'ámai aáno úmai mére miyán-tántáátáfé ayáántán-kwiye méraao.

¹² Waásimo méyámbó maénaesamo tuwaantantésamo kontembá emá Manikón-aaisafe amankúnkumba e ayáántán-kwiye minámbá arááiwa'mae aúí'a úmai maé'mae'o inda-ámbá arááiwa'mae iyuwó. Ááema sáwifa'-waasi túranka'la paápéema séma Manikón-aaí érai'-aai pó'a wenká'á kááísamái méraumne sundará'á Manikó entáféna aúí'a úmai maé'mae'a wéone siyáiyé.

¹³ Manikó seyaafá'ó méraawiti áwáugon-iyé. Ísu Káráisiti aaimó sí-náúmpá'á óraa'-waasigon-awi'a Póntiyasi-Páíratimba kawé'-ááimó simámakaiwain-iyé. Minká'é'narai túranka'la embá óraaka simáme'a sune.

¹⁴ Kentáásí Fasi'aénkó Ísu Káráisiti marapá'ó ímbo kunkáindara'a wemó siyáin-aaí arááiwa'mae wéiye kawel'aantemba wéinasa awánésa sésa mináái érai'-aain-iye sénááwe sune.

¹⁵ Maníkó Ísu Káráisitintafena séna kumuwómó sínda-kanaa kumíniye. Maníkó kawel'aantembo iwáí éna weyáá seyaafá'nánká káráwiyaiwai éna seyaafá-fási'áénkwará'-wáási wení fasi'aénkó íyáákaraiwai éna seyaafá-káwáá-wáásiyá'á kawáán-uráiwai éna

¹⁶ weyáá ímba puwíndawi éna fi'ora-sara'o méraiwai isasá miyá-sará'á ímba waási kanaa'á koméranawe. Maníkómbá seyaafá'-wáási ímba túrantamba wéawanesa ímba kanaa'á túrantamba awánánááwe. Wenáwí'a óraa'a waé'wae'a isaná wení fasi'aémbá waé'wae'o ímbá mindá érai'-aain-iye.

¹⁷ Tímótiyo moparáwíngwára'-wáásísáfé óraaka simátíme sé ímba túma maimaé iyé'a ímba moparáwíntáfé'a aamoín-oro. Mindá tai'áínda-tantaa'an-ifo ímba amu'márémba Maníkó seyaafá-tántáátáámó wésimiwaintafe'a amu'maré'a mé'a aamoín-oro simátimiyo.

¹⁸ Moóra-aaí moparáwíngwára'-wáási simátíme sé kawel-kísáú wémae'a túwa'nai úmae wéiye'a moparáwímbá tuwíngwára'-úmai tíma'mae íyóro.

¹⁹ Miyámó é'o é'a miyámó íyan-tantaatafe'a ánaaemba kembiwímó túwa'nai índa-tantaa'a wéraina'a miyámó é'a kawel-úmai méranaawe simátimiyo.

²⁰ Tímótiyo Maníkó simámakain-aaíye aráánamakain-aaíye káráwimai kawel'án-uwo. Maníkómbó ímbo arááiwaén-kwaasi úwoi-aaí wésefo mináái ánaaemba uwátimiyo. Karol'á sésa seyaafá-tántáá'á ísaraumnemo mósimesi-aaímo síyamba ánaaemba uwátimiyo.

²¹ Tuwímbai sésa seyaafá-tántáá'á ísaraumne sésa pósa Maníkómpá'ó timankúnkúmbo on-ámbá ífátukaawe.

Maníkó seyaafá'-wáási úwoimo wétuwa'nai-intafe'a inai sune.
Kemá Póro sún-da-aaí tai'áíye.

2 Tímóti

Ísu wiyómpa'a iyówana Póro moórú-waai úmai sísamaifakemba afakaeté-aataiya'ityo miyáumai-aatai maisuwéna Tímótin-imayaa éna maanáái agaimái tuwówana wenópa'a kuráiyé. Ísun-ai simátíma'mae iyúnkakemba Rómu-naopa'a ándáfa'a ánkawana ména Tímóti Fasi'aénkóni waásiya'lo káráwiyontafena imáyáa éna maanáái agaimarówana wenópa'a kuráiyé.

1 Tímótiyo kemá Póro maanáái maanáúfáifimbá agaimaráúmbo isaaó. Manikó wení imáyáafinkemba kentáféna séna aantá-waasi-i'a éma Ísu Káráisitín-ai kosimátíma'mae núwo séna si'mákaiye. Manikó óraaka'a séna Ísu Káráisitiye'a kááisamai méraamba pó'a aúí'a úmai maé'mae'a ónááwe siyáin-ai kosimátíma'mae núwo séna si'mákaiye.

2 Tímótiyo kesáanimba óna'a sirumbó wéamundawi ómpo maanáái maanáúfáifimbá agaimaráúmbo isaaó. Manikó kentáásifowawe Ísu Káráisiti kentáásí Fasi'aénkóe úwoi áwa'nai esarai tirumbá uwánkesarai faru uwánkaayantafe'a inái sune.

3 Kesíwá'námo Manikómbó arááiwakaantemba kemá miyá únana mindásafena kesirumpimbá ímba aái wéraiye. Manikómpá'ó inaimó súnda entáfé'a imáyáa é'a aasiyaasi áisai e'a súwi simánkaumne.

4 Ifi'ó tasínkaraanda imáyáa é'a aneka'lá awánánae-imayaa úmae wéiye'a embó awánaanda sirunkó óraa-kawe'a íniye.

5 Ísu Káráisitín-aaisafemo amankúnkúmbo ónda ímbo óikakembo óndamo arumpinkémbó óndasafe'a imáyáa úne. Aifa'á enaráárán-áwi'a Róisi Manikón-aaisafena amankúnkúmbo úwana minkákémbá enanón-áwi'a Yúnisi Manikón-aaisafena amankúnkúmbo uráimba ewará'á miyá wée Manikómpá'ó amankúnkúmbo ónda érai'a mindá ísarumne.

6 Mindásafe'a simáme'a sune. Manikómó fasi'aémbó ámakaimba ta'ótoke wení kísau mauwó. Manikóni kísau mo máíndasafe'a siyáamba ane'á ta'ótoraawanana Manikó fasi'aémbá ámakaiye.

7 Manikó imáyáasa símakowata fasi'ámaisá méta ínta saátafeta éta imáyáasa wétimeta kesúrata káráwimai kawé'á uréta úndasa po Manikómó fasi'aémbó ámakaimba ta'ótoke wení kísau mauwó.

8 Mindásafe kentáásí Fasi'aénkó siyáin-aaimo simátimendasafena ímba áá'a íno. Fasi'aénkóni

waási-i'lo úndarakemba ándáfa'a sínkaraawa'lo méraundasafena ímba áá'a íno. Manikó fasi'aémbá ámimba po ásé-ai simátimínasamo ái'lo índa-i'lo uwánkaiyamba sí'lo úni'lo uwásínkaraantembo uwánkaiyamba ímba imáyáamo indá fasi'ámai méraao.

9 Manikó séna sáwí-imayaafinkemba faútínkáana'a kawé'-aantemba úmai méraaro siyáiyé. Kesáá

kawe-kísáúmo maúndasafenasá ímbanifo wení imáyáafinkemba séna úwoi túwa'nai ónaumne siyáimba póna kentáásí sáwí-imayaafinkemba faúsinkenasa séna kawé'-aantemba úmai méraaro siyáiyé. Áwáura'a Manikó maramá ímbo úmakonka'a Ísu Káráisitini kísausafena imáyáa éna séna úwoi túwa'nai ónae'a to'mayaa úne siyáiyé.

10 Manikó kentáásáfénawe séna to'mayaa úmakaimba paapé úwana Ísu Káráísiti marapá'á kuména kentáási sáwí-imayaafinkemba wéfausinkaiye. Waási púwówini áwáuma wemá iyáákéna tai'ásuwowasa wiyómpa'a aúí'a úmai maé'mae'a ésa ímba puwónááwe.

Minásé-áái paapé úwata ísaraumne.

11 Minásé-ááímó simátíméndasafena Manikó simásimena séna aantá-waasi-i'a éma ai'maráana maanáse-áái simátíma'mae núwo súwa'a

12 miyámó ówándarakemba sí'o úni'a úmai ándáfa'a sinkaraawa'a mé'a ímba sigaesáfé'a úne. Moóráwigon-aaisafe'o érai'emo sé'a wenká'ó simankúnkumbo úndawimba awáné'a símakain-kisau káráwisa'a mináái érai'-aain-iye súnnda pó'a ímba sigaesáfé'a úne. Manikó waásimo méraawini áwáuma tísai índa-kanaa ímbo tiyáindara'a símakain-kisau wégarawiye.

13 Tímótiyo érai'-aaimo simámakaunda arumpimbá ta'ótore arááíwae Ísu Káráísitiye'a kááísamai mé wenááisafe amankúnkumba wée wembá arumbá amé miyá úmae iyuwó.

14 Manikó érai'-aaimo simámakaimba Manikóni Ufaen-ámútánkó kentáásirumpimba méraimba po wení fasi'aéntámbá minéráí'-áái káráwiyuwo.

15 Ésiyaa-marafaken-kwaasi seyaafá'á tínaaeni'o uwásiyuukaampinkemba kae'l-wáási moóráwigon-awi'a Físérasí isaná moóráwigon-awi'a Émósénisi isamá mináái ísaraane.

16 Moóráwigon-awi'a Ónésíforasi kesópa'a tóso éna kawé'-áái simásimena kesí imáyáa aúí'a uwásinkéna ándáfa'o méraunda ímba aigaesáféna isa'á mindáasafe'a Fasi'aénkómpá'a inái súnnda Ónésíforasi wení naaúmpa'o méraan-kwaasiye kawé'a uwátinkainkwaé sé'a inái súnne.

17 Wemá Rómu-naopa'a taména siyaafái émena ándáfa'o méraunda tasuwánéna kesí imáyáa aúí'a uwásínkaraiye.

18 Ááéma Éfésási-naopa'a koméraawanana sáwífa-kanaa wemá súwa'nai úwa é'a awánaraane. Miyámó uráintafe'a súnne. Fasi'aénkó waásimo méraawini áwáumo tísai índa-kanaa tínana Fasi'aénkó wentáféna arumbá uwánkainiye súnne.

2

I-wáásímó fasi'ámaimo méraantemba miyáumai fasi'ámai méraaomo siyáin-ai.

1 Kesááninkoo Ísu Káráísiti úwoi wéawa'nai-ifo fasi'ámai méraao.

2 Sáwífa'-waasi túranka'o simátímewanda-ai isé kawé'-imáyááwará'-wáási fasi'ámaimo méraawi kawé'-úmaimo simátimiyawi simátímínasa miwíwará'á ta'ótokesa simátíméro.

3 I-wáásímó umbai-tántáá'ó tímémbo fasi'ámaimo máéntemba Ísu Káráísitini waási-i'a óndarakemba embá umbai-tántáá'á ámémbanifo fasi'ámai méraao.

4 I-wáási miwítí óraako aamoí ínkwaé sésa wenáái wéaraaiwaesa ímba fi'o-fi'on-tantaatafesa imáyáamo iyamba óraakoni kísausafesa imáyáa wéowe.

5 Moórá-ai isaao. Tuwaantantésamo kontembá moóráwigomo wení óraakon-aaimo isénamo awaantanténamo iyénamo éna méyámbá máiniye.

6 Moórá-aaí isaaó. Kísaumo fasi'ámáimo owímó ombá tómbó fakaráán-kanaamo tisasá aifa'á fáká'mai wénaawe. Mináái imáyáa é Ísu Káráísitiye'a fasi'ámai méraao.

7 Simámunda-aaí imáyáa inaná Fasi'aénkó imáyáa amína minááiígóní áwáuma isáínone.

8 Ísu Káráísiti Téfitin-aísaafitantambo uráiwai puwénamo iyáfasinkaiwaintafe imáyáan-uwó. Mináái ásé-aaí simátímakaunda-aain-iyé.

9 Minásé-ááímó simátimewandarakemba ándáfa'a másinkesa sáwí'ó owímó tiyayaanka'o kárá'umaesamo mátinkaantemba kembá siyayaanka'a kárá'umaesa sí'ó iní'a úmai ándáfa'a másinkaraafo kemá úwoi ménaumpo Maníkón-aaigo wété ínasa isáaro.

10 Mindásafe'a Maníkómó wemparí'ó úmáráín-kwaasisafe'a imáyáa é'a pó'a umbai-tántáátáfé'a ímba imáyáa é'a méraumne. Ísu Káráísiti miwítí sáwí-ímayaafinkemba tí'maena kawepá'á métinkainasa sámó kain-áempá'á maé'mae'lo iyantafe'a umbai-tántáátáfé'a ímba imáyáamo únda fasi'ámai méraumne.

11 Maanáái érai'-aain-iyé.

Ísu Káráísitiye'a kááísamaisa méraundasa póta puwétaamo éta weséta méraumne.

12 Umbai-tántáá'ó ímbo imáyáamo éta fasi'ámáimo métaamo éta waásiya'ó káráwiyintemba kesááwará'á miyásá ónaumne. Sínaaembo uwámenanasaamo éna kentááwará'á miyá íníye.

13 Wenááisafetaamo simankúnkúmbo urétaamo ifátúwáananasaamo éna wemó sintembó miyámó éna ímba kanaa'á tuwéna fi'on-aaí síníye.

Mináái érai'-aain-iyé.

Maníkóní kísau arupise úmai mainana aamoí uwánkainomo siyáin-aaí.

14 Tímótiyo Maníkón-aúranka'a maanáái símai táaka-tinke óraaka simátíma'mae iyé sé maanáái imáyáan-oro. Úwoi-aaisafe'a sáwífa'-aaí sé'a aaisambá wésefo mináái ifátúwáaro. Minááímó isáíyanamo éna minááiígó ímba kawé'á uwátinkaina'a sáwí'a ónááfo súnda-aaí simátíma'mae iyuwó.

15 Maarán-kwáási-í'ó ónae sé maarán-uwó. Érai'-aaimo arupise úmai simátímíndawima éma Maníkóní kísau-waasi éma ení kísausafe ímba aigaesáfé indawí éma miyámó émo e Maníkón-aúranka'ó ménda simámena séna kawé'úmai méraane síníye.

16 Úwoi-aaí Maníkómbó ímbo arááíwáén-kwaasimo sen-áái ánaaemba uwámuwo. Miyán-ááímó sen-kwáási ímba Maníkóntáfesa imáyáa ésa sáwísáwí'a úmae wéiyowe.

17 Sowáéfitambo énamo seyaafá-túfá'ó intembá miwí tááigo wété ímbá pósa sáwí'a ónááwe. Miwífínkémbá kae'-wáási túwí'a moóráwígon-awí'a Áíméniyasi isaná moóráwígon-awí'a Fáírítasi

18 minkáé'nárai érai'-aaí ifátuwesarai sésarai pukáundafinkenta é'a iyáfasinkaunda póta ánaaemba aneka'á ínta iyáfasinanaumne séyasa isésa tuwímbai Ísu Káráísitin-aaisafesa kae'-ímáyáá wéowe.

19 Áfombo fasi'ámáimo faimaráántemba Maníkó áfonkaan-tantaa'a fasi'ámai faimaréna minká'á aúfái agaimaréna séna Fasi'aénkó wení

waási é'la tuwánaraiye séna moórá-aaí agaimaréna séna Fasi'aénkóni waási únemo sewí sáwí'o ombá tínaaemba uwáméro agaimaréna siyáiyé.

²⁰ Moórá-aaímo simáménda isaaó. Óraa'-naumpa'a tuwímbai-taufa'a marésa tuwímbai kori-óntántámbo úmakaan-taufa'a marésa tuwímbai taaisambó úmakaan-taufa'a marésa tuwímbai agari'-márásámbo úmakaan-taufa'a marésa óraa-kanaa aantemba kori-táúfápínkémbá nésa úwoi-kanaa taai-taufápínkémbá wénaawe.

²¹ Simátimakaunda-sawi-kisaugombo tínaaembo uwámesamo kawé'-úmáimo méraawi kawé-táúfákáámhá úmai mésa Manikóntáfésa imáyáa wéesa Manikómó kawé-kisáú timíndasafesa to'mayaa úmai méraawe.

²² Ifó'-wáásímó sáwí-tantaatafesamo tirááísafesamo ombá ánaaeni'a uwátimo arupíse úmai mérénda-imayaa é Manikón-aisafe amankúnkumbo úmae iyí-imáyáa wétimo faru úmai mé tirumpimbó kawé'-aantembo imáyáamo ésamo Fasi'aénkómpá'ó áísai esamo súwa'nai ínkwae sésamo ontémhá miyán-uwó.

²³ Úwoi-aisafesamo sáwífa'-aaímo sembá minááiyákémbá aaisambó sembá isaraampo ánaaeni'a uwátimiyó.

²⁴ Fasi'aénkóni kísau-waasi ímba aaisambá sésa faru uwátinkesa kanaa'á aráátimesa aaisambó sembá tasí uwátinkesa

²⁵ wempa'á mésa miwímó kentááímo taráísón-kwaasiti imáyáa kawé'á uwátinkesa miyámó íyanamo éna Manikó imáyáa timínasawa Manikómpá'á tésawa érai'-aaisafesa érai'e sénáá ina sénááo. Mindásafesa Fasi'aénkóni kísau-waasi amu'marésa méranaawe.

²⁶ Waántáwanko ken-imáyáa íwae séna miwí ta'ótokaiye. Érai'-aaisafesamo érai'emo sésamo ésa kawé'-imáyáa ésa waántáwankomo ta'ótotuwenamo mérainpinkemba tufíntuwesa Manikómpá'á ténááwe.

3

Ánaaen-kanaagon-aaí.

¹ Tímótiyo ánaaen-kanaamo tíndamo umbai-tántáá'ó paápé índasafe imáyáan-uwó.

² Minkánáará'á waási maará iyamba kesáfésa aantemba aamoí ésa óntantafesa aamoí ésa kesáfésa kawé'-wáásí úne sésa kentúma maimáé wéiyesa tuwímbai símai sáwí'a uwátinkesa tinófoi-taai taraisésa túwa'nai owísáfésa ímba súwi sésa Manikóntáfésa ímba imáyáa ésa

³ miwítí waási ímba imáyáa tímésa tí'ó kaótuwe méraamba ímba aawayáa ésa karo'-áái simátinkesa miwí túra'a ímba káráwiyesa tiyésa kawé-tántáátáfésa tiyántafesa uwátinkesa

⁴ namuro-wáásisáfésa miwítí waási pintaru'á ésa sáwí'a uwátínkáaro sésa sáwí-amba ááéma arááíwaesa miwí túma mósá marésa sáwí-tantaatafesa tirááísafesa ésa aamoí ésa Manikóntáfésa ímba aamoí ésa

⁵ waási túranka'a Manikóni waási úne karo'á sésa Manikóni fasi'aémbá tínaaeni'a wéuwamefo miyámó on-kwáási ánaaemba uwátimiyó.

⁶ Miwífínkémbá tuwímbai fi'o-fi'on-daumpa'a iyésa ímbo kawé'-imáyáámó on-ínintáfésa karo'-áái sewasá isésa miwí tááisafesa érai'e wésewe. Minínimbá aoisaambá owaná óraa'-i'la isasá miyá-sáwí-tántáá'á tirááísafesa owaná misáwí-tántáákó minínintómbá ta'ótokaiye.

7 Minínintómbá seyaafá'-wáási táái isésa ímba kanaa'á tuwímbai isésa érai'-aai ta'ótokaawe. Mindásafesa miyán-karó'-wáási tááisafesa érai'e wésewe.

8 Naaófá'á Mósesemo méronka'a kae'nárai-tuwi'a moóráwigon-awí'a Yánisi úwana moóráwigon-awí'a Yámbírísiye'o Mósesen-aaimo taráíyaqantemba minkaró'-wáási miyáumai érai'-aai taraisésa imáyáa sáwí'a ésa tóikakemba Manikón-aaisafesa érai'e wésefo

9 ímba óraaka'a miyá ónááwe. Miwí karo'-áái sésa méraamba tuwánésa sésa karo'-wáásín-owe sésa miwí táái ímba arááiwaenaawe. Naaófá'ó Yánisiye Yámbírísiye'o sirááyan-karó'-aaisafesa miyá siyáawe.

Érai'-aai ta'ótore méraaomo siyáin-aai.

10 Miwí miyá wéofe emá ímba miyá uráampo naaó'-naoken-kwaasi simátimunda-aai isé kemó méraundawini áwáuma suwáné kemó wénundawini áwáuma suwáné uréma po mináái wéaraaiwaene. Manikómpá'á simankúnkúmba é'a faru úmai mé'a imáyáa timé'a umbai-tántáápímbó fasi'ámaimo méraunda-aai ísaraane.

11 Ántíoku-naopa'e Áikóniyamu-naopa'e Rísítara-naopa'emo maéwándara'a umbai-tántáá'á simésa sí'o úni'a uwásínkówa'a ímba imáyáa é'o fasi'ámaimo maéwánda suwánaraane. Kempímbá óraa'-umbai-tantaa'a úmbanifo Fasi'aénkó mimpínkémbá síkaiye.

12 Ímba ken-aantemba sáwí'a uwásínkaraafo maarán-kwáásíwará'á sáwí'a uwátinkanaawe. Ísu Káráísitiye'o kááísamai mé'a wentáfé'o imáyáa é'o mé'a miyá ónaemo sewí umbai timénááwe.

13 Sáwí-waasi karo'-áái sésa fi'owiti imáyáa kotafisewí sáwí'a úmae iyésa tuwímbai karo'á simátinkesa miwí karo'á simátiyuwanaawe.

14 Emá ímba miyá indá simátímakaunda-aaisafe érai'e fasi'ámai sé mináái fasi'ámai ta'ótoraao. Minéráí'-ááímó simátímakaundawisa kawé'-úmai suwánaraanda po mináái fasi'ámai ta'ótoraao.

15 Emá iyámpói mérondera'a Manikón-aai aúfáifinken-aai simátíma'mae iyúmba ísaraanda káfé'wara'a wéisaane. Manikón-aai aúfáifinken-aai toráumaimo awánaawi kawé'-imáyáá ésa Ísu Káráísitin-aaisafesa timankúnkúmba owaná Manikó sáwí-imayaafinkemba wéfautinkaiye.

16 Manikó imáyáa timúwasa Manikón-aai aúfáifimba seyaafá'-áái agaimakáamba pósa mináúfáifínkén-ááisámbá Manikóni aamba aráátiméwasa aoisaambó uráantafesa óraaka sésa sáwí-imayaa arupise uwátinkesa kawé'-aantemba úmai méraíyan-amba wéaraatimewe.

17 Manikóni kísau-waasimo Manikón-aai aúfáifinken-aaimo ísáimaimo kawé'ó íyanamo éna minááígó kawé-kísáú-wáási-í'a uwátinkainasa Manikómó kawé-kísáúmó timínda-kísau fasi'ámai kawé'-úmai maenááwe.

4

1 Tímótiyo Manikón-aúranka'e Ísu Káráísiti pukáan-kwaasiye túnaraan-kwaasiye miwítí áwáumo tísai índawin-aúranka'e óraaka simáme'a súne. Ísu Káráísiti marapá'ó kumínda-imayaa é'a wení waásiya'o kawáánínda-imayaa é'a óraaka simáme'a súne.

2 Seyaafá-kánáá Manikón-aai óraaka simátíme kawé-kánáámó inda simátíme sáwí-kanaamo inda úwoi mindáwara'a simátíme wempakémbá simátímínana minááígó tirumbá waeráínasa isáiyamba miwítí imáyáa arupise úmai fasi'átinke simátíma'mae wéiye ímba ifátuwaao.

3 Ánaaemba moórá-kanaa tínsa érai'-aai ímba ísámae iyónááfo káfé'a érai'-aai simátíma'mae iyuwó. Ánaaemba moórá-kanaa tínsa sáwí-tantaatafesa tirááisafesa ésa aamoí íyan-aai simátimiyán-kwaasisafesa tiyaafái ésa miwí táai aantemba ísésa

4 érai'-aai tínaaemba uwámesa maní'-áái isáiyambanifo

5 emá fasi'ámai ménana umbai-tántáá'ó empá'ó tinda fasi'ámai méma Maníkón-aai simátíma'mae wéiye wení kísau maimái tai'aaó.

6 Maníkóntáfésamo imáyáamo ésamo nombó fatiyóntemba kárika'a kembá Póromba sínkamiyana kesí naaegó miyáumai kumína'a puwónaumne.

7 Tuwaantantésamo kontembá kawé'-úmai wé'a ayáiyá'á komé'a Maníkóní érai'-aai ta'ótoke'a simátímakaunda

8 Fasi'aéńkó kesí méyámbá tokáimba póna arupíse úmimo méraunda-anonnda simíníye. Ánaaemba Fasi'aéńkó arupíse úmai-meyambo timíndawi siména ímba ken-aantemba simínífo kumíndasafesamo aamoimó ésamo amu'makáawiwara'a wétimena simíníye.

9 Tímótiyo úwoiyaambo kesópa'o tinda-ímáyáá

wée méraao.

10 Moóráwígon-awi'a Tímasi marapá-tántáátáféna aamoí éna póna siyuwéna Tésárónikaa-naopa'a kóísana moóráwígon-awi'a Kérésénisi Káresíyaa-marafa'a kóísana moóráwigo Táítási Tárímésiyaa-marafa'a kóísana

11 Rúku weyáá kesé'a méraifo Máakaamba koái'mae tekaiyo. Máaka tasúwa'nai éna Maníkóní kísau tamáino.

12 Moóráma Tíkikaasimba ai'maráúnana Éfésási-naopa'a kóuraiye.

13 Ááema Tóroási-naopa'a kesí wáá'a tuwááwánana Kápási káráwiyaifo maimaé téma aúfái-wandaaiwara'a aifaráán-tántáá'á kári'-aufaiwara'a maimaé tiyó.

14 Moóráwígon-awi'a Árékísanda wení kísau kópaa-ontantambo tuwímbai-tantaa'o iwái óraa-sawí'a uwásínkáimba póna Fasi'aéńkó anonnda sáwí-meyamba amíníye.

15 Maníkón-aaimo simátimewanda wemá símai taráísukaifo wembá káráwiyo.

16 Aifarí'e'lo aaimó simásínkáambo minááímó sénae'lo únda seyaafá'-wáási ímba sáéfo tésa súwa'nai uwa'á Maníkóntáfé'a ímba anonnda sáwí'a uwátinkao sune.

17 Miwí ímba súwa'nai uwaná Fasi'aéńkó súwa'nai ena fasi'aémbá símisa'a Maníkón-aai seyaafá'-ááímó simátímakaunda ímba Yúndaawaasin-ifo fí'onkaa-waasi siyáunda ísaraawe. Áwáfiyaamo in-íyánkón-óipinkembo maiyauwénamo kawepá'ó móánkáintemba Fasi'aéńkó aafimbó maisínkáámpinkemba síkena

18 sáwí'lo uwásínkémpinkembo éna sí'mai wiyómpa'o wemó kawáánipa'a kawé'-úmai mósinkainíye. Wení sámó kaimbó waé'wae'lo índa érai'-aainíye.

¹⁹ Pírísikaante Ákwíraante simátíme sé kawé'-úmai méraakaiyo siyó. Ónésíforasinte wení naaúmpa'o méraan-kwaasiye simátíme sé kawé'-úmai méraaro siyó.

²⁰ Érásítasi Kórinti-naopa'a méraisana Tórófímasi áí'a úwa'a Máírítasi-naopa'a auwé'a tiyáumne.

²¹ Áú'o sin-kánáámó ímbo tiyáindara'a imáyáa é úwoiyaamba tiyó. Yúpíyúراسيye Píyúténisiye Ráínásiye Kíróndiyawe seyaafá'á Maníkóní waásiye entáfésa sésa kawé'-úmai méraao sewé.

²² Fasi'aénkó kembiwísé'a ména úwoimo wétuwa'nai-intafe'a inai sune.
Kemá Póromo sún-da-ai tai'áiyé.

Táitási

Ísu wíyómpa'a iyówana Póro moórá-waai úmai sísamaifakemba afa'móráe-aataiya'iyó miyáumai-aatai maisuwéna Táitásin-imayaa éna maanáái agaimái tuwówana wenópa'a kuráiyé. Ísun-aaí simátíma'mae iyúnkakemba ándáfa'a ánkárowana ména Táitási Kírítí-marafa'o Fasi'aénkóní waásiya'o káráwiyontafena imáyáa éna maanáái agaimái tuwówana wenópa'a kuráiyé.

¹ Táitásiyo kemá Póro moórá-aaí sénaumpo isaaó. Kemá Manikóní kísau-waasi é'a Ísu Káráísitini aantá-waasi-i'a uwásinkena si'mákaiwai úne. Manikómó wemparí'o úmakain-kwaasi timankúnkúmba úmae wéiyesa érai'-aaí ísámae wéiyesa Manikóní aampa'ó wéiyontafena Ísu Káráísiti mináái simátimiyo séna si'mákaiye.

² Naaófá'a Manikó imbo karo'ó siwái érai'-aaí aantembo siwái óraaka séna kemparí'o úmaraunda-waasi aúí'a úmai maé'mae'a ónááwe súwata érai'-aain-iyé séta méraumne.

³ Manikómó imáyáamo urón-kanáa tinená úwana Ísu Káráísiti wenáái simátimuwana Manikó simásimena séna kesáái simátíma'mae iyuwó séna kentáási sáwí-imayaafinkentaamo faúsínkáiwaisa mináái siyáiyé.

⁴ Táitásiyo maanááímá maanáúfáífimbá agaimarúmpo isaaó. Ísu Káráísitinka'o simankúnkúntaamo úndantemba emá miyá éma érai'a kesááninkaamba ómpo isaaó. Manikó kentáásifowawe Ísu Káráísiti kentáási sáwí-imayaafinkentaamo faúsínkáiwaiye úwoi áwa'nai esarai faru uwánkaayantafe'a inái sùne.

Táitási Kírítí-marafa'a koména kisaumo maiyáin-aaí.

⁵ Esékaima Kírítí-marafa'a komékai embá auwé'a kenkáísí kísau ímba tai'áronka'a embá auwé'a tiyáumne. Minkísáú kawé'ó indasáfé'a embá auwé'a simáme sé'a seyaafá'-náópa'a Manikóní waásiti óraa'-waasi iyáfasintinkafa'a wínone sé'a auwé'a tiyáumne.

⁶ Íyáfasintinkaan-kwaasi maarán-kwáásín-owe. Miwífimbá ímba sáwí-aaimo wéraiwei ésa kimbora-inimba mapá kuráawi owasá miwítí iyámpói maarán-iyámpóin-owe. Manikón-aaisafesa timankúnkúmba íyasa kawé'-iyámpóin-owe sen-iyámpói ésa tinófoi-taai ísááwin-owe.

⁷ Manikóní waásiya'o káráwiyowi Manikóní kísaura'a káráwiyomba pósa maarán-kwáásín-owe. Miwífimbá ímba sáwí-aaí wéraiwei ésa kesáái iyáákainkwaé ímba sewí ésa ímba ááema aaisambó sewí ésa ímba uwóí'o on-dómbá námae nésa uwóí'a owí ésa ímba aaisambó sewí ésa óntantafesa ímba túrande-urande owí ésa

⁸ namu'-waasi naané tóné timésa owí ésa seyaafá'-kawé-tántáátáfésa aamoí owí ésa kawé'-ímáyáá owí ésa arupise úmai méraawi ésa Manikón-arááiimo wéwaewi ésa miwí túma kawé'-úmai káráwiyowi ésa Manikóní waásiya'o káráwiyowi miyán-kwáásín-owe.

⁹ Manikóní érai'-aaimo simámakaunda-aaí fasi'ámai ta'óto'maesa iyóro. Miyámó ésamó ésa érai'-aaí kanáa'á simátimesa fasi'átinkanaafo miwí tááisafesa

karo'-ááin-iyé sewí-tááigomba iyáákanaawe.

¹⁰ Sáwífa'-waasi kawé'-áái ímba wéaraaiwaesa úwoi sáwífa'-aai símae wénesa miwífinkémbá Yúndaa-waasi sáwífa'-waasi miyá ésa karo'á simátinkesa

¹¹ Óntamba maénae sésa karo'-áái simátimesa tuwímbai-akumba sáwí'a uwátinkesa sáwí'a wéfo mináái aambá fáitinkaa.

¹² Kírítí-waasifinkemba moóráwigo kawé'-ááímó siwái séna Kírítí-waasi aasiyaasi karo'-áái sésa afáái'-wái-wáámbó ontémbá sáwí'a úmai kafóná-í'a úmai mésa sáwífa'-tomba náma'nama'a wéowe siyáiyé.

¹³ Siyáin'-aai érai'-aain-iyé. Mindásafe miwí-ímáyáá fasi'ámai arupise uwátínkénasa Maníkón'-aai kawé'-úmai arááiwaesa

¹⁴ Yúndaa-waasiti maní'-áái ímba iséa érai'-aaimo taráiyaaawi-taai ímbo isáiyamba ifátúwáaro. Miyá íyantafe miwítí ímáyáa arupise uwátinkaa.

¹⁵ Ímáyáa kawé'-aantembo owí seyaafá-tántáátáfésa ímáyáa ombá kawé'-ímáyáá aantemba wéfo ímáyáamo sáwí'o owí Maníkón'-aaimo taráísón'-kwaasi miwítí ímáyáago sáwí'a isaná tirumpimbá karo'-áái wéraisasa pósa seyaafá-tántáátáfésamo ímáyáamo ombá ímba moóra kawé'-ímáyáá wéowe.

¹⁶ Miwí tóikakemba karo'á sésa Maníkón'-aai arááiwaumne wésefo sáwí'-aantemba ésa kawé'-áái taraisésa ímba kanaa'á kawé'ó ombá miyáumai méraawini áwúma Maníkómbá tínaaeni'a wéowe.

2

Ásé-aai arupise úmai simátíma'mae iyuwómó siyáin'-aai.

¹ Táitásiyo ásé-aagioni áwúma érai'-aaimo simámakaunda simátíma'mae iyuwó.

² Waurántómbá simátíme sé ímba uwóí'o on-dómbá námae wéne'a uwóí'a wée'a arupise úmai mé'a kentúra'a káráwimai kawé'á é'a Maníkón'-aaisafesa timankúkumba é'a fasi'ámai mé'a ímáyáa tímé'a fasi'ámai méraiya ímba tuwesarái íno simátímiyo.

³ Áráankantomba simátíme sé Maníkóntáfé'a ímáyáa é'a ímba tíyo-aai wése'a ímba uwóí'o on-dómbá námae wéne'a uwóí'a é'a aú-inimba kawé'-ámbá aráátíméro simátímiyo.

⁴ Miyámó íyasamo ésa aú-inimba minkáwé'-ámpá'á wésa tuwaai'wainé tiráá'marine tirumbá tímésa

⁵ túra'a káráwimai

kawé'á ésa kawé'-aantemba ésa tuwaai'wainká'é tiráá'marinka'e naanka'é kawé'-úmai káráwiyesa tuwaai'wain-táái isánaáwe. Miyámó íyasamo ésa tuwánésa sésa Maníkón'-aai kawé'-ááin-iyé sénááwe.

⁶ Ifó'-wáásísómbá óraaka simátíme sé kentúra'a káráwimai kawé'an-oro siyó.

⁷ Seyaafá-tántáá'á kawé'á inasá awánésa emó indantémbá miwí miyá íya simátíma'maemo íyínda ímba óikaken-aantembo simátímínda arumpinkénkwára'á simátímiyo.

⁸ Kawé'-áái aantemba simátíminasa karo'-ááin-iyé sésamo karo'-ááímó saafá íyanamo éna ímba wérainasa tigaesáfésa ésa ímba símai sáwíta uwásinkanaawe.

9 Wayó-kísáúómó máén-kwaasisafe maanáái simátimiyo. Káráwiyaan-kwaasi-taai isé'a aamoí uwásinkaiwae sé'a kawe-kísáú wémae'a miwísáfé'a ímba anondáá seró.

10 Miwítí moparáwímbá ímba umémbá é'a kawe'-aantembo íyamba tuwánánaawe sé miyán-áái simátimiyo. Miyámó íyanamo éna Maníkón-aaí kentáási sáwí-imayaafinkembo faúsínkáín-aaigo óraa'a íníye.

11 Maníkó úwoi súwa'nai enasa Ísu Káráisitimba ai'marówana fí'lo-fi'on-kwaasi miwítí sáwí-imayaafinkemba faútinkaindasafena marapá'a kunkámbe póna

12 Maníkó úwoi súwa'nai enasa kawe'-ámpá'ó konda-ántá aráásímakaiye. Minánkó maarán-íye. Maníkóntáfésa ímba imáyáa owí sáwí'o ombá sínáaeni'a uwátimeta marapá-tántátáféta sirááísafeta úndasa sínáaeni'a uwámeta marapátáámó méraundara'a kesúrata káráwiyeta arupíse úmai méta Maníkóntáféta imáyáa éta méta

13 amu'maréta Maníkó fasi'aénkwáráwiyé Ísu Káráisiti kentáási sáwí-imayaafinkembo faúsínkáíwaiye sáwara'o paapé íyantafeta timu'maréta méta paapé íyan-kanaa sirunkósá kawe'a íníye.

14 Ísu kentáási sáwí-imayaagomo ta'ótokaimpinkemba faúsinkenasa kawe'-wáási-i'a uwásinkenasa wení waási-i'a uwásínkáíwaisa méta kawe-kísáú máénae séta méraundasafenasa mindásafenawe séna Ísu Káráisiti pukáíye.

15 Táitásiyo mináái simátime Maníkóní fasi'aéntámbá miwítí imáyáa kawe'a uwátínkénana aaí ímbo isáiyawi mináái'gó tirumbá waeráínasa aaí ísáaro. Sinda-áái ímba ísáafainifo óraaka simátimiyo.

3

Maníkóntáfé'a imáyáa é'a arupíse úmai méraaro simátimiyomo siyáin-aaí.

1 Táitásiyo Fasi'aénkóní waásiya'o káráwiyaandawi ómpo maarán-áái simátimiyo. Marapá-kísáúurá'ó káráwiyaan-óraa'-waasi tisamaifimba mé'a miwí táái isé'a kawe-kísáúsáfé'a to'mayaa úmai amu'maré'a mé'a

2 ímba karo'a símái sáwí'a uwátinke'a ímba aaisambá sé'a faru úmai mé'a seyaafá'-wáási kawe'-áái aantemba sé'a méraaro.

3 Ááéma sáwí-imayaawara'-waasisa méta aaí ímba iséta sáwí-ampa'a wéweta sáwí-tantaatafeta sirááísafeta éta méraawananasa misáwí-tántáákó ta'ótorowata sáwí-imayaasafeta sirááísafeta éta sáwí'a úmai méta

fí'lowiti moparáwíntáféta súraníyamba éta siyánta uwátinkaawanasa kentáá tiyámba uwásinkaraawe.

4 Énifo Maníkó kentáási sáwí-imayaafinkemba faúsínkáíwaisa séna sirumbá uwátinkaunda pó'a túwa'nai ondá aráátimenaumne siyónka'a Ísu Káráisitimba ai'marówana marapá'a kumúwana

5 Maníkó kawe'-ámpátá mésínkaraiye. Kesáámó kawe'ó úndasafenasa ímba kawe'-ámpátá mésínkaraifo arumbá uwásinkenasa kawe'-ámpátá mésínkaraiye. Nombá maisínkénasa aúí'a úmai méraawananasa Maníkóní Ufaen-ámútánkó aúíta uwásinkontafena kawe'-ámpátá mésínkaraiye.

6 Ísu Káráisiti sáwí-imayaafinkemba faúsínkáíntafena Maníkó imáyáa éna wení Ufaen-ámútánkó kentááfímbá úwoi óraa'a uwásínkáinta

⁷ póna úwoi súwa'nai uwásinkenasa séna arupíse-waasin-owe. Érai'a aúí'a úmai maé'mae'o íyani'a uwátinkanaumne sisatá amu'maréta méraumne.

⁸ Mináái érai'-aain-iyé. Miyáumai káráwiyaan-kwaasi-taai isésa kawekísáú wémaesa méraaro.

Táitásiyo minááimó óraaka'o simátíminda siráái wétaiye. Miyámó inasamó ésa Maníkón-aaisafesa timankúnkúmbo owí fasi'aén-ímáyáá ésa kawekísáú maénááwe. Mináái kawel-ááigó póna waási túwa'nai íníye.

⁹ Énifo úwoi-aaisafesa sáwífa'-aai sésa tíwá'náwe tinááfúísái túwí'wara'a sésa aaisambá sésa Mósesemo siyón-amaantafesa aaisambó sembá miyán-áái úwoi-aagoma póna ímba túwa'nai ínifo ánaaemba uwátimiyo.

¹⁰ Tuwím'baimo sáwí-aaimo símáimo tuwínkaa'-uwátínkááwimba kaumbo-kae-kánáá óraaka simátímínasamo ímbo isáiyamo e ánaaemba uwátimiyo.

¹¹ Miyán-kwáásí kaéntáimaimo méraawi ésa sáwí'o ombá kewará'á tuwánaawata kesááwará'á wétuwanaumne.

¹² Moóráwigon-awi'a Átémásina'i moóráwigo Tíkikaasina'iyó. Moóráwigomba ai'maráananana empá'ó wíndara'a imáyáa é Níkópórisi-naopa'a kempá'á tiyó. Áú'o sínda-kanaa Níkópórisi-naopa'a méraana tiyó.

¹³ Moóráwigon-awi'a Sínási aaimó isái-wáásígóe moóráwigo Ápórosiye emá túwa'nai inasarái Maníkóní kísau maimaésarai nóyááye.

¹⁴ Maníkóní waási sún-da-aai simátímínasa kawel-ímáyáá ésa kísau wémaesa umbai-tántáá'ó wérainda-waasi túwa'nai esa pósa ímba úwoi-kísau maésa méranaawe.

¹⁵ Seyaafá'ó kesé'o méraawi entáfésa sésa kawel-úmai méraao wésewe. Kentáásí waási Maníkómpá'ó timankúnkúmbo owí esé'a méraawi kawel-úmai méraaro simátimiyo.

Maníkó seyaafá'-wáásí úwoi wétuwa'nai-intafe'a inái súné.
Kemá Póro sún-da-ai tai'áíye.

Fírímóni

Ísu wiyómpa'a iyówana Póro moórá-waai úmai sísamaifakemba kae'áátáiyá'iyó miyáumai-aatai maisuwéna Fírímónin-imayaa éna maanáái agaimái tuwówana wenópa'a kuráiyé. Ááéma Fírímóni kesí kísau maínkwae séna Ónísímasimba méyámba'mai máánkarowana ména minkísúgón-áároi inkaiséna fi'on-daopa'a koména Ísun-ai isópa'a téna Póro ándáfa'o méropa'a wéawa'nai-uwana Póro séna Ónísímasi tauweráinana Fírímóni aiyáinkwae sé'a maanáúfái agaimái amúne séna agaimái tuwówana Fírímónimpa'a kuráiyé.

¹⁻² Fírímóniyo kemá Póro maanáúfái agáúmne. Kesí waási po kesé'a ankarotaré kísau wémaendawi isaaó. Fasi'aénkóni waási ení naaúmpa'o túwaandu owí isáaro. Ápiyaao kentáa simánaakowara'a isaaó. Ákípaasiyo keséta taankarotaré fasi'ámai kísau wémaendawi ewará'á isaaó. Ísu Káráisitín-ai simátimewandarakemba ándáfa'a sínkaraawa'a mé'a maanáúfái agai-amúne. Kenkáí sífáko Tímóti kesé'a méraiye.

³ Kentáásifowa Maníkóe kentáási Fasi'aénkó Ísu Káráisitiye úwoi túwa'nai esarai faru uwátinkaayantafe'a inái sune.

⁴⁻⁵ Fírímóniyo kentáási Fasi'aénkó Ísumpa'a amankúnkúmba e Maníkóni waási arumbá timé méraanda-ai isé'a pó'a Maníkómpá'ó inaimó sunda entáfé'a imáyáa é'a súwi sune.

⁶ Kenkáísi kísaugo moórá-i'a isatá méta Káráisitiye'a kááísamaisa méraundasafenasa wemá kawetá uwásínkáisa awánendasafe'a inai'finkémbá Maníkómbá áisai une.

⁷ Fírímóniyo kesifáko po Fasi'aénkóni waási arumbá timé túwa'nai ónasa aú'í'o úmáimo méraan-ai isé'a aamoí uwánkaunana sirunkó kawé'á isa'á áwa'nai e'a inái sune.

⁸ Ísu Káráisiti fasi'aémbá símakaimba pó'a ímba inkaisé'a sune. Emá moórá-i'a uwo sé'a súndanifo miyán-áái ímba sénaumpo

⁹ aáno úmai wempakémbá áisai e'a sune. Sendantembá miyá ínone sénaumne. Emá arumbá siména'a kemá sirumbá wéamunda pó'a aáno úmai wempakémbó simáméndantemba miyá ínone sune. Kemá Póro Ísu Káráisiti wení kísau mo símakaimba wémae'a waurámbá káúnasa ándáfa'a sínkaraawa'a mé'a

¹⁰ moóráwígon-awí'a Ónísímasintafe'a sune. Ándáfa'a mé'a Fasi'aénkón-ai simámunana iséna Fasi'aénkómpá'á tisa'á sé'a kesí iyámpóíyaamba óne sé'a wentáfé'a sune.

¹¹ Ááéma ení kísau ímba kawé'úmai maúmba kísaugon-áároi inkaiséna kóuraimbanifo káfé'a kesí kísau kawé'úmai maéna ení kísau kawé'úmai máiniye.

¹² Káfé'a ai'maráanana empá'á wínama kesááninkaan-úmai aiyáínone.

¹³ Ónísímasimba ta'ótokaanana súwa'nai ínkwaé sé'a únda isa'á úwoi miyán-ímáyáa une. Ísu Káráisitín-ai simátimewandarakemba ándáfa'a mósínkáawa'a méraunda enanondáá Ónísímasi súwa'nai íniye óndanifo

14 némpa'a mémpo ímba ewé sindasáfé'a pó'a ímba úwoi ta'ótóráanda póna kesé'a ména súwa'nai íníye. Ímba súwa'nai ónae sindá súwa'nai ónafainifo ení imáyáafinkemba súwa'nai ínone.

15 Ónísímási kisaugon-áároi inkaiséna embá auwéna kárika'a fí'on-daopa'a taméraifo empá'á wéna aasiyaasí komérainiye-imayaa úne.

16 Fasi'aénkóní waásigomo óndantemba wemá miyá éna enáfákoraamba póna ímba ení kísau wémaiwai aantembanifo enáfákoraamba éna empá'á wíníye. Kemá wembá sirumbó amúndantemba ewará'á arumbá wembá améma kesifá'an-íye sínone.

17 Fasi'aénkóní kisaugo kenkáísí kisaugo mimbórá-í'a wéimba po kentáfé kesí naaúmpa'a iyuwómó séndantemba Ónísímasintafe miyá siyó.

18 Embó

sáwí'o uwánkenamo moórá-tantaa'o maiyénamo ímbo amínamo e ímba wenópa'a té kesópa'a tina'a'á kemá méyánónaumne.

19 Kemá Póro kesiyáántamba agaé'a mimbéyámbá aménaumne sune. Ísu Káráísitin-ai simámewana érai'e siyáanda maé'mae'o inda-méyámbá kempá'á wéraimba po ímba kanaa'á méyáninda-aain-íye.

20 Kesífákoo Fasi'aénkóní waási ómpo áísai úndantemba miyá ina'á Fasi'aénkón-aúranka'a aúí'a úmai méraano.

21 Maanáúfáímó agaúnda imáyáa é'a sé'a kesáái isé áísai úndantemba miyá ínone. Emó indawí kemó áísai úndawimba iyáákainone.

22 Empá'á ke kondasáfé kesí mááraru'a to'mayaa uwásinkaa. Ándáfakemba faúsinkaiya'a ení naaúmpa'a kondasáfé Maníkómpá'á inai simásinke moórá-maararu'a to'mayaa uwásinkaa.

23 Moóráwígon-awi'a Épáfarasi Ísu Káráísitin-aiimo simátimunkakemba ándáfa'a ánkaraawana kesé'a ména kembiwísáféna séna kawé'-úmai méraaro wésiye.

24 Kesé'a kisaumo máéwi-tuwi'a moóráwigo Máákaani moóráwigo Árísítakasini moóráwigo Tímasini moóráwigo Rúku miwí sésa kawé'-úmai méraaro wésewe.

25 Fasi'aénkó Ísu Káráísiti kesé'a ména úwoi wétuwa'nai-intafe'a inai sune.

Kemá Póro mináái símai tai'áúmne.

Ípúru

Ísu wíyómpa'a iyówana moóráwígon-awí'a ímbo agaimakáiwai moórá-waai úmai sísamaifakemba afakaeté-aataiya'iyó miyáumai-aatai maisuwéna maanáái agaimái Yúndaa-waasi moórá-awí'a Ípúru-waasi Ísun-aaí isésa wení aampa'ó kuntáfésa tuwíyáái ésa sáwí'a uwátinkówasa minámbá ifátuwesa ááéraan-amaan-amba aneka'á aráái'wáéfo séna maarán-áái agaimái máátímakaiye.

Ísu Maníkón-ááninkoma Mósesemba iyáákaraiye. Ísu aifa'-ámáán-káwáágómá áamáán-kisau-waasi iyáákaraiye. Póí tufú'mai Maníkómbá ámakaamba aifa'-ámáán-ámbá isaná Ísu marapá'á kumbéna kentáási sáwí-imayaa maisiyuwáindasafena puwéna wenúuma Maníkómbá ámakaimba póna kentáási áamáán-amba wikáimba pó'a Ísumba ímbo aúwémba fasi'ámai méraaro séna agaimái máátímakaiye.

Maníkón-ááninkon-awikoma wíyómpaken-kisau-waasi-tuwi'o iyáákarain-aaí.

¹ Naaófá'á moórá-mora-kanaa Maníkó wenáái simátímakowisafena súwasa miwí Maníkó siyáin-aaí miyám-biyán-aaí kentáá síwá'násomba simátíma'maena tiyáimba isaná

² káfé'a ánaaen-kanaafimba Maníkón-ááninko Maníkón-aaísa simásímakaiye. Naaófá'á wíyóne marawé ímbo wéronka'a Maníkó súwana ááninko wíyóne marawé úmakena ánaaemba seyaafá-tántááká'á káráwiyiye.

³ Maníkóní sámó kainkó ááninkompinkemba sámá kaisaná Maníkómó méraintemba miyáumai ména miyáumaimo méraiwai kentáá aráásímísana wení fasi'aén-ááígómó intáféna wíyóne marawé waé'wae'a wéiye. Wemó pukáintafena kentáási sáwí-imayaa maisiyuwéna pukáimpinkemba iyáfasinena wíyómpa'a iyéna Maníkó fasi'aémbó iyáákaraiwain-ayáánúrapa'a fasi'aén-áémpá'á mara'á ména

⁴ wenáwí'a Maníkón-ááninkon-awiko Maníkóní wíyómpaken-kisau-waasi-tuwikomba iyáákaraiye.

⁵ Maníkó wení wíyómpaken-kisau-waasisafena ímba siyáífo ááninkontafena séna

emá kesáánimba óna'a kesí kísaura'a ankáúmne

Maníkó séna moórá-aaíwara'a séna kemá afowámá onaná wemá kesáánimba íníye

séna wíyómpaken-kisau-waasisafena ímba siyáífo ááninkontafena séna

⁶ Maníkó wenááninko iyáákaraiwaimba ai'marówana kunkáinka'a séna

Maníkóní wíyómpaken-kisau-waasi wen-ímáyáá mósá maránááwe wenááninkontafena siyáimbanifo

7 wení wíyómpaken-kisau-waasisafena súwana Maníkón-aaí aúfáifimba agaimaréna séna

kemá súnasa kesí wíyómpaken-kisau-waasi fiyúndáraamba to'maésa wénowe. Kemá súnasa kesí kásau-waasi iyagómó intenkáán-kísáú wémaewe siyáifo

8 Maníkó wenááninkontafena séna Maníkóo waásiya'o káráwimaemo iyínda ímba tai'áíniye. Káráwiyonda arupíse úmai wégarawiyone.

9 Kawe-tántáátáfé aamoí é sáwí-tantaatafe áyamba wéone. Mindásafena Maníkó ení Fasi'aénkó embá iyáfasinankaraisa seyaafá'-wáási iyáákaraanana enarumbá kawe'á uwánkaraiye séna

10 ááninkontafena moórá-aaí séna Fasi'aénkóo áwáura'a maramá úmare enayaántamba wíyómbo úmakaanda 11 mintántáá'á tai'áína emá maé'mae'a ínone. Unáánkwátóimo aúsú kénamo tai'áíntemba wíyóne marawé miyáúmai tai'áíniye.

12 Wátóimo usisi fámáráántemba wíyóne marawé miyá ínone. Unáánkwátóimo aúmo ontembá wíyóne marawé miyá éma káf'éo méraanten-úmai maé'mae'a éma ímba puwínone siyáiyé.

13 Maníkó maanáái ímba wíyómpaken-kisau-waasisafena siyáifo ááninkontafena séna kesiyáánúrapa'a fasi'aén-áémpá'á mara'-iména'a ení namuro-wáási tínkamona emá iyáákainone siyáiyé.

14 Mináái siyáifo Maníkóní wíyómpaken-kisau-waasi nórawa'iyó. Miwí ímba túma wérarawai timan-aantembo wérarawai ésa Maníkómó sintembá miyá owaná Maníkó simátimena séna kawe'-ámpá'ó métinkaunda-waasi kuntúwa'nai oro séna wéti'maraiye. Mindásafena Maníkón-ááninkon-awiko wíyómpaken-kisau-waasi-tuwikomba iyáákaraiye.

2

Sáwí'o úmaimo méraundafinkenta Ísuma kawe'-ámpátáámó mészínkáítwain-aaí.

1 Maníkón-ááninko wíyómpaken-kisau-waasi iyáákaraintafeta érai'-aaisaamo ísaraunda-aaí fasi'ámai ta'ótoreta mináái ifátuwaunafosaanifo imáyáasa úmaeta iyónaumne.

2 Maníkóní amáámba wíyómpaken-kisau-waasi siyáan-amaamba érai'-aaí póna taráiyawiyé ímbo arááiwakaawiyé sáwí-meyamba arupíse úmai tímakaiye.

3 Énifo Maníkó séna sáwí-imayaafinkemba kawe'-ámpá'á métinkanae séna minóráá-kísáúsáféna ááninko kentáásí Fasi'aénkómbá ai'marówana marapá'á kunkáiyé. Minóráá'-ááímó ísámaimo ifátuwetaamo éta érai'a sáwí-meyamba kentááfá'ó tinda ínta aseránaumne. Aifa'á Fasi'aénkó minóráá'-áái simátimuwasa ísaraan-kwaasi simásímúwata

4 mináái érai'-aain-iye sendasáfénasa póna Maníkó fasi'aémbá tímúwasa fi'o-fi'on-kisau ímbo awánaraunda-kisau sáá'o ún-kisau máúwana Maníkó

wení imáyáafinkemba wení Ufaen-ámútánkó túwa'nai úwasa miyán-kísáú maiyáawe.

⁵ Méraiyán-kwaasisafe'a sùne. Ímba wíyómpaken-kisau-waasin-ifo wenááninkemba íyáfasinankaraimba póna wemá waásiya'a káráwiyaiye.

⁶ Minááísáféná moóráwigo Maníkón-ai aúfáífimba agaimaréna séna Maníkóo waási sáwísamba owá nóra séwa miwísáfé imáyáa éwa waási sáwísamban-oyo nóra séwa miwíyá'á wégarawiyono.

⁷ Wíyómpaken-kisau-waasi tínaaempa'a

waási mótinkaanasa kárika'a mifá'á méraafo káfé'a óraa'a uwátinkaanana túwíko óraa'a isá

⁸ íyáfasintinkaraanasa

seyaafá-tántááká'á wégarawiyowe

agaimaréna séna Maníkóo íyáfasintinkaraanasa seyaafá-tántááká'á wégarawiyowe siyáimba ímba moórá-tantaa'á ifátuwesa seyaafá-tántááká'á kanaa'ó wégarawiyonta káféta ínta wétuwanaumne.

⁹ Énifo Ísuni áwáusa awánaraumne. Maníkó kárika'a wíyómpaken-kisau-waasi tínaaempa'a Ísumba móankarena ai'marówana marapá'á kumbéna seyaafá'-wáásísáféna imáyáa úwasa áí'ó úni'a uwánkówana puwúwana mindásafena Maníkó óraa'-awi'a simánkena áwí'a óraa'á uwánkaraiye. Maníkó úwoi túwa'nai ónae séna Ísumba ai'marówana marapá'á kumbéna seyaafá'-wáásísáféna imáyáa éna pukáiyé.

¹⁰ Ísumba áí'ó úni'a uwánkóntafe'a imáyáa é'a sé'a Maníkó seyaafá-tántáákóní áwáugoma póna seyaafá-tántáák'á úmarena séna sámó kain-áémpá'á sáwífa'-waasi méraiwae séna sáwí-imayaafinkemba faútinkena sámó kain-áémpá'á métinkaindawisafena Maníkó kanaán-iye súwasa Ísumba áí'a úni'ó uwánkómbe mindásafena sásá'-í'a uráiyé. Maníkó miyámó uráimba kawé'á uráiyé sùne.

¹¹ Ísu waásisa Manikóndé-i'ó uwásinkáiwaisaawe Manikóndé-i'a uwásinkáiwaiye Maníkó mimbórá tifowámá intáféna Ísu séna kesúnafaraawimban-owe siyáin-aii ímbe sáwí-imayaa éna kawé'-imáyáá wéiyé.

¹² Mindásafena moóráwigo Maníkón-ai aúfáífimba agaimaréna séna Maníkóo enáái kesúnafaraawimba simátimé'a túwaandu íyanka'a imó sendará'á enáwí'a mósá maránaumne

séna

¹³ moóráfa'a agaimaréna séna

kewará'á Maníkómpá'á

simankúnkúmba ónaumne

séna moóráfa'a agaimaréna séna

Maníkómó símakain-iyampoi kesé'a méraawe

agaimaréna siyáiyé.

14 Maníkómó ámakain-iyampoisafenamo siyáimba mararákén-kwáásímó onten-áúwawaawara'a Ísu ména séna waántáwanko waásimo puwíya-fasi'aembo tokáimba tai'ásuwanaumne.

15 Aasiyaasi puwónaumne-imayaamo ésamo táátafesamo owanamó ta'ótokain-imayaa faútinkanaumne séna puwéna iyáfasinena waántáwankomba iyáákaraiye.

16 Érai'a ímba wíyómpaken-kisau-waasisafenanifo Émbaramumo Maníkón-aaisafenamo amankúnkúmbo uráintemba kesáámó miyámó úndawisafena súwa'nai índasafenasa miyáumai pukáiyie.

17 Kentáásí aifa'-ámáán-káwáágó éna kentáásáféna imáyáa éna Maníkómpá'á aai símai kawé'á éna aruntá uwásinkenasa kentáásí sáwi-imayaa maisiyuwénasa miyámó índasafena marapá'á kuména waási áúwawaawara'a ména wenáúnafaraawinte kesáámó úndantenta miyáumai ména súwa'nai índa-amba mimbórá-ámbó wéraintafena miyá uráiyie.

18 Ááemo marapá'ó méronka'a sáwi-aaimo sínda isare'a áí'o índa-i'a uwánkanae sésa áísai úmaesa wéiyesa áí'o úni'a uwánkaraamba ímba sáwi-ampa'a kuráimba pósa kentáásáféna sáwi-aaimo siyamba isánae sésamo ombá kanaa'á wésuwa'nai-iyie.

3

Ísun-awikoma Mósesen-awi'o iyáákarain-ai.

1 Kesí waásisono. Súnda-aaisafe'a Ísumpa'a imáyáa úmae iyóro. Maníkó kembiwí wendé-í'o uwátínkarain-kwaasisafena séna wíyómpa'a kesé'a ménaawe súmba ísaraafo Ísuntafe'a imáyáa úmae iyóro. Maníkó wembá ai'marówana marapá'á kumbéna érai'-aaisafetaamo simankúnkúntaamo únda-aaiyata káráwiyaiwai éna aifa'-ámáán-káwáágó isa'á wentáfé'a imáyáa úmae'a iyóro. Aifa'-ámáán-kísáúmó

2 maíndasafena Maníkó Ísumba iyáfasinankowana ímba ifátuwena minkísáú kawé'-úmai wémaiyie. Naaófá'ó Mósesemo Maníkóní waásifimbo kisaumo ímbo tuwénamo kawé'-úmaimo maiyáintemba Ísu miyá uráiyie.

3 Naambá kawé'-námbán-iyie siyáafo mindámbó uráin-kwaasigon-awi'o mósá wémaraantemba Mósesé kawé'-kísáú-wáásín-ifo Ísun-awi'o mósá maráúndasa wéiyaaikaiye.

4 Seyaafá'-námbó waásimo ombá mindáwara waásiwara seyaafá-tántáá'wará'á Maníkó úmakaiye.

5 Mósesé Maníkóní kísau-waasigo éna Maníkóní waásifimba minkísáú ímba tuwéna kawé'-úmai wémaena Maníkómó sínda-tantaa'o paapé índa simátimakaiye.

6 Mósesé miyámó uráimbanifo Ísu Káráisiti ímba kísau-waasigon-ifo Maníkón-ááninko-úramba póna Maníkóní waásiya'a káráwiyimba ímba ifá'ó túwáimba kawé'á wéiyie. Maníkón-aaisafetaamo simankúnkúmbo étaamo aamoimó étaamo fasi'ámaimo amu'marétaamo métaamo éta Maníkóní waási-ita ónaumne.

Maníkóní waási wenópa'o kosaagáiyen-ai.

7 Mindásafena naaófá'á Maníkóní Ufaen-ámútánkó kentáá síwá'násontafena siyáin-ai imáyáan-oro.

Maará siyáiyie.

Káfé'lo Maníkómó simátímín-aai isáaro.

⁸ Naaófá'ó Maníkón-aaimo taráisúmbo tirunté'lo makáantemba kemá miyá ofáínifo wenáái isáaro. Máásai-marafa'a mésa kentiwá'náma miyá wéesa Maníkómbá totuwiyésa sáwí-kisau maésa wenáái taráíyaawe.

⁹ Ayáátáaka'a 40 aatai kentiwá'náma túwa'nai uráunda-kisau awánaraambanifo kesáái taraisésa totuwiyésa sáwí'lo uwásínkáántafe'a

¹⁰ aaisambá tiyé'a sé'a miwítí imáyáa sáwí'a úmae iyésa aráátimunda-amba ímba arááiwaéwe sé'a

¹¹ aaisambó tiyúnda óraaka súne. Kesópa'a ímba tésa kesé'a tasaagánáawe siyáumne Maníkóní

Ufaen-ámútánkó siyáíye.

¹² Kesí waásisono. Maníkóní Ufaen-ámútánkó minááímó siyáintafe'a káráwimai kawé'án-oro. Kempínkémbá tuwímbai sáwí-imayaa ésa Maníkón-aaisafesa ímba timankúnkúmba ésa Maníkó fasi'aénkwáráwímbá tínaamba uwáméfainifo káráwimai kawé'án-oro.

¹³ Kempínkémbá tuwímbai sáwí-imayaa iyana minímáyáágó karo'á simátiyuwainasa Maníkóntáfésa ímba imáyáa ésa tirunté'a máráfainifo moórá-mora-waasi kentí imáyáa fasi'átínkáaro. Kentí kanaamó wérainka'a miyán-oro.

¹⁴ Aifa'á Maníkómpátá simankúnkúntaamo ówándara'a kentáásí imáyáa fasi'ámai miyáumaimo simankúnkúntaamo étaamo éta Ísu Káráísitiye'a kááísamai méta marapá'ó méraunda-kanaasaamo tai'áíndara'a fasi'ámaisá méranaumne.

¹⁵ Maníkón-aai aúfáífimba agaimaréna séna

káfé'lo Maníkómó simátímín-aai isáaro.

Naaófá'ó Maníkón-aaimo taráisúmbo tirunté'lo makáantemba kemá miyá ofáínifo wenáái isáaro agaimaréna siyáíye.

¹⁶ Súnda-waasi nááwiya Maníkón-aai wéisesawa taráíyaana'iyó. Kentáá síwá'náma Ísípi-marafakemba Mósesé faútiyuwena tí'maenamó tiyáiwai miwí Maníkón-aai wéisesa taráíyaawe.

¹⁷ Nááwiya ayáátáaka'a 40 aataiya'a Maníkó aaisambá tíkaiyo. Máásai-marafa'lo méسامó sáwí'lo ésamo pukáawi miwísáféna aaisambá tíkaiye.

¹⁸ Nááwisafenawa óraaka séna kesópa'a ímba tésa kesé'a tasaagánáawe siyáíyo. Wenááímo ímbo ísáamio kawé'lo uráawisafena siyáíye.

¹⁹ Wenááísafesa ímba timankúnkúmba uráamba pósa ímba kanaa'á wenópa'a wéesa wesé'a kosaagaráan-aaisa ísaraumne.

4

¹ Kentáásáféna Maníkó séna kempá'á tasaagánáawe símai kááísamakain-aai wéraimba pó'a kempínkémbá tuwímbai sé'a wempá'á wé'a wesé'a kosaagánaumne-kanaa tuké'a paráfasuwaafainifo káráwimai kawé'án-oro.

² Maníkóní kawé'-ááímó ísaraundantemba ááéma kentáá síwá'náma ísaraambanifo úwoi táá'-aantemba isésa ímba timankúnkúmba ésa tirumpimbá ta'ótórówana póna minááígó ímba túwa'nai uráíye. Mindásafe'a kempínkémbá tuwímbai sé'a Maníkómpá'á wé'a wesé'a kosaagánaumne-kanaa tuké'a paráfasuwaafainifo káráwimai kawé'án-oro.

³ Naaófá'á Maníkó wíyóne marawé úmai tai'éna saagaráin-kanaa wéraifo wenááísafesa ímba timankúnkúmba uráawisafena séna

aaisambó tiyúnda óraaka súne. Kempá'á
 ímba tésa kesé'a tasaagánááwe

siyáimbanifo wenááisafeta simankúnkumbo úndawisa wempá'á wéta
 weséta kosaagánaumne.

⁴ Manikón-ai aúfáifimba wesé'o kosaagaandasáfénasa agaimaréna séna
 Manikó afa'mórée-kanaa kísau maimái
 tai'ásuwena afakaeté-kanaa saagaráiyé

agaimaréna siyáimba póna saagaan-kánáá weraifo

⁵ Manikón-ai aúfáifimba agaimaréna séna
 kempá'á ímba tésa kesé'a tasaagánááwe

siyáimba póna

⁶ saagaan-kánáá to'mayaa úmakaimba pósa tuwímbai-waasi wempá'á
 wésa wesé'a kosaagánááwe. Aifa'á Manikón-aaimo ísaraawi ímba
 timankúnkumba uráamba pósa wempá'á ímba wésa wesé'a saagaráawe.

⁷ Sáfifa'-aatai maisuwéna Manikó moórá-kanaa maréna séna minkánáá
 tíniye séna Téfitimba simámuwana Manikón-ai aúfáifimba agaimaréna séna
 káfé'o Manikómó simátimín-ai ísáaro.

Tirumbó makáanteni'a ímba é'a wenáái ísáaro

agaimaréna siyáin-ai kae'-í'a mináái agaimái simátimumpo ísáaro.

⁸ Naaófá'á moóráwígon-awi'a Yósúwa tí'maena kawé'-áempá'ó
 mátinkomba mináémpá'ó Manikómpá'ó saagáiyán-aempa'o wéronkaka
 ánaaemba Manikó ímba moórá-kanaa maréna séna saagáiyán-kanaa tíniye
 ímba siyáisino.

⁹ Manikó wení kísau tai'ásuwena saagaan-kánáá makáimba wení waásimo
 saagaan-kánáá weraíye.

¹⁰ Manikómó wení kísau mo moórá-kanaa saagaráintemba Manikómpá'á
 wésa wesé'a saagaawí miwíwárá'á kísau tai'ásuwesa saagánááwe.

¹¹ Mindásafeta Manikómpá'á wéta wesé'o saagaandasáféta siyáántán-
 kwimáisa kísau maúndasa miyásá onó. Kentáá síwá'námo uráantemba
 miyá-sáwí'á únafosaanifo wenáái ísámai kawé'á éta káráwimai kawé'-
 íyataao.

¹² Manikó méraisana wenááiigo kísau wémaíye. Séfasefa'-aempa'a
 áwááimo wétaim-paepaetambo póimo tusákaa ontembá Manikón-aaiigo
 kentáásirumpinken-imayaa sáwí-imayaawe kawé'-imáyááwé tuwínkaa'-isatá
 wéwanaumne. Sirááimo tain-tántáá'é súnanasa Manikón-aaiigo tuwínkaa'-
 úmáráisata sáwí-tántaa'e kawé-tántáá'ésá wéwanaumne.

¹³ Wíyómpa'e marapá'é seyaafá-tántáá'á Manikón-aúranka'a ímba
 áwiyorairo wíyómpa'e marapá'é seyaafá-tántáá'á afora'á wéraisana
 wéwanaiye. Wemá miyámó iwái póna kesáámó méraundawini áwáusa
 sísai ínata simámenaumne. Manikón-ai aúfáifimba sún-da-ai miyán-áái
 wérantafeta kentáá síwá'námo uráantemba miyá-sáwí'á únafaisaanifo
 wenáái ísámai kawé'á éta káráwimai kawé'-íyataao.

Ísu aifa'-ámáán-káwáágón-ai.

¹⁴ Ísu Manikón-ááninko kentáási óraako éna aifa'-ámáán-káwáágó póna
 wíyómpa'a Manikóe'a iména kentáá súwa'nai enasa áisai ímbá póta
 wenááisafeta simankúnkumbo uráundasafeta káféta minááisá fasi'ámaisá
 ta'ótóráano.

15 Kentáásí aifa'-amáán-káwáágó marapá'ó méronka'a seyaafá-tántáátáfésa sáwí-aaimo sínda isánae sésa áisai úmaesa iyúmbanifo ímba sáwí'a uráimba póna kentáásáfésamo sáwí-aaimo síyambo isánae sésamo ombá kentááfímbá ímba fasi'aémbá wéraisana wemá suwánénasa aruntá wéwasinkaiye.

16 Mindásafena kentááfímbá umbai-tántáá'á wéraindara'a ímba sáátafeta onanasá Maníkó úwoisa súwa'nai iwáimpá'á konanasá aruntá uwásinkenasa úwoisa súwa'nai íniye.

5

1 Aifa'-amáán-káwáá-kísáú mó maíyantafesa Yúndaa-waasínkemba moórá-morawigo íyáfasintinkaawasa wépukowasa fí'omba íyáfasintinkaawasa waásisafesa ísámai Maníkómpá'á áisai esa waásimo sáwí'o ontáfésa póí tufú'mai Maníkómbá amésa tuwímbai-tantaa'wara'a wéamewe.

2 Miwí waási pósa ímba fasi'aénkwáráwí ésa mindásafesa ímbo kawel-úmaimo isésamo sáwí'o on-kwáásisáfésa kanaa'á kawel-úmai tirumbá uwátinkesa

3 ímba kawel-úmai fasi'ámai mésa sáwí'o ontáfésa póí tufú'mai Maníkómbá wéamewe. Seyaafá'-wáásítí sáwí-awausafesa sésa póí tufú'mai Maníkómbá amésa miwítí sáwí-awausafesawara'a wéamewe.

4 Tuwímbai ímba imáyáa ésa sésa óraako pó'a aifa'-amáán-káwáá-kísáú maénae-imayaa ésa miyán-kísáú wémaefo naaófá'ó Maníkómó moóráwigon-awí'o Éronimba íyáfasinankowana miyán-kísáú mó maíyáintemba Maníkó íyáfasintinkarawai aantemba minkísáú wémaewe.

5 Miyáumai Ísu Káráísiti ímba imáyáa éna séna óraako pó'a aifa'-amáán-káwáánónae ímba siyáifo Maníkó íyáfasinankena aifa'-amáán-káwáá-kísáú aména séna

emá kesáánimba óna'a
kesí kísaura'a ánkaraumne

séna

6 moórá-aiwara'a súwana agaimaréna séna

moóráwigon-awí'o MériKíséteki
óraa'-amaan-kawaago uráintemba
emá miyán-kísáú maimaé iyínone

Ísu Káráísitintafena siyáíye.

7 Ísu Káráísiti marapá'ó méronka'a sésé'á éna ifi'á téna inai séna puwíndasafena Maníkómpá'á áisai ena puwíndamo kanaa'ó áwa'nai índawintafena súwa'nai uwo séna Maníkón-imáyáá arááiwakaimba póna áwa'nai uráíye.

8 Ísu érai'a Maníkón-ááninko úwana umbai-tántáá'ó wempá'ó túmba ímba mindásafena imáyáa éna Maníkón-imáyáá éna

9 sásá'-í'a éna wenááisa taawiyafúndawisa sáwí-imayaafinkemba faúsínkáísata aú'í'a úmaisa maé'maeta wéune. Ísu mintántáákóní áwáugoma póna

10 MériKísétekimo amáán-kawaamo uráintemba aifa'-amáán-káwáámó índasafena Maníkó Ísumba íyáfasinankaraiye.

Ísuni aampa'á arááiwae'mai ifá'á túwáafomo siyáin-ai.

¹¹ Simátimunda-aaifimba sáwífa'-ai wéraitbanifo ímba ísámai kawé'á ontáféna aráátimunda-kisauگو umbái wétaiye.

¹² Ááema Ísu Káráisitín-ai isé'a ayáátáá-kanaa maisukáafo nóra séra ímba simátíma'mae wéiyó. Manikón-aaíma afora'-áái ímba ísámai kawé'á é'a moóráwigo aneka'á simásiminkwae sefó umarambó náambo nésamo fasi'aén-tómbó ímbo naantenkáámbá é'a pó'a Manikón-ai ímba kanaa'á simátímakaawe.

¹³ Umarambó náambo nésamo ímbo kawé'-úmáimo aaimó isáántemba miyaráán-úmai kawé'-úmáimo méraiye sáwí'o úmáimo méraiye miwání áwáuma ímba ísámai kawé'á wéowe.

¹⁴ Tinón-ésamo fasi'aén-tómbó naantembá kawé'-ímáyáámó owí seyaafá'-ímáyáa tuwímbai wéisaawe.

6

¹ Mindásafeta Ísu Káráisitín-ai paákákén-áái aantemba ímba iséta fasi'aén-ááímó arumpimbó wérait-aiwarata iséta sáakaeften-kwaasiyaanta iyataao. Ísu Káráisitín-ai paákákén-áái é'a simátímakaunda pó'a ímba aneka'á simátíma'mae iyónaumne. Simátímakaunda-ai maarán-ááin-iye. Úwoi-kisausefa'tínaemba uwáme'a Manikón-aaisafe'a timankúnkúmba wéowe.

² Nombó maitinkáán-ai simátíme'a Manikóní kísau maíwae sésa iyáfasintinkesa tine'á tiyáamba ta'ótóráán-ai simátíme'a waásimo pukémpinkembo iyáfasinaiyan-ai simátíme'a Manikó waásimo méraawini áwáusafena tísai ena timínana mimbéyámbá waé'wae'a índá-ai simátímakaunda minááímó é'o simátímakaunda-ai ísaraafo fasi'aén-áái arumpimbó wérait-ai ísáaro.

³ Manikómó súwa'nai ínataamo éta iséta sáakaeften-kwaasiyaanta ónaumne.

⁴ Manikóní aambá arááiwae'mai ifátukaawi kotafisiyasa aneka'á kouwerésa kawé'-ámpá'á tiyambanifo ímba ténááwe. Miwí Manikó sámó kátinkarain-aempa'a mérowana túwa'nai ena wení Ufaen-ámútánkó miwísé'a mérowasa

⁵ miyáumai mésa sésa Manikón-ai kawé'-ááin-iye sésa Manikóní fasi'aémbá tuwímbai awánaraawe. Ánaemba Manikóní fasi'aémbá seyaafá'á paápé ínasa mifási'aémbá tuwímbai awánamái

⁶ ifátuwesa ímba aneka'á kouwerésa Manikómpá'á ténááwe. Miyámó on-kwáásí maará wéowe. Manikón-ááninkombo aaraa-táiyá'ó tufúwanamo pukáintemba miwí miyá owasá tuwánésa Ísumba símai sáwí'a uwánkááwasa miyámó ontáfésa ímba kanaa'á kouwerésa Manikómpá'á ténááwe.

⁷ Miyámó on-kwáásí maarán-kwáásín-owe. Moórá-mora-kanaa aa'á tisaná maramá kawé'á isaná kísau óraa'a isasá waási naawaná Manikó miyám-báramá kawé'á wéuwatinkaiye.

⁸ Énifo moórá-aempa'-marama karaan-tantáá'é námáiyé wérait-barama úwoi-marama isaná ampáánká'á Manikó iyafímbá agaisuwáiniye. Miyáumai Manikóní aampa'á arááiwae'mai ifátukaawi ímba kanaa'á kouwerésa

Maníkómpá'á ténááwe. Mindásafe'a Ísu Káráisitín-aai paákákén-áái ímba aneka'á simátimenaumne.

⁹ Kesí waásisono. Miyán-ááímó súndanifo kembiwí ímba sáwí-mararaan-kwaasin-oyo kawé'-máraráán-kwáásí owaná Maníkó kawé'-ámpá'á méwátinkaiye súné.

¹⁰ Manikóntáfé'a imáyáa ontáfé'a wení waási túwa'nai e'a káfé'wara'a miyá owaná Maníkó arupise úmáimo méraiwai minkísáúsáféna ímba wéawinkaiye.

¹¹ Maarásáféna sirááisa wétaiye. Moórá-morawigo Manikóntáfé'a imáyáa é'a aaweyáá é'a ímba ifátuwe'a ánaaembo méraiymbo paápé índasafe'a amu'maré'a mé'a

¹² ímba tuwesarái ína'a ímba ifátuwe'a Manikómpá'ó timankúnkúmbó ésamo Manikómó timénaumne siyáintafesamo amu'marésamo méraan-kwaasiyani'a oro. Miyán-kwáásiyááni'o ombá sirááisa wétaiye.

Maníkó símáimo kááísamakain-aai.

¹³ Naaófá'á Maníkó Émbaramuntafena siyáimba símai kááísamakónka'a póna wembó iyáákaraawai ímba méraantafena Maníkó séna seyaafá'nánká iyáákaraundawi mé'a kesúranka'a sé'a kemó súnda-aai érai'a ónaumne séna símai kááísamarena

¹⁴ Émbaramuntafena séna érai'a kawé'á uwánkaumpo enaísafitantambo iyamba sáwífa'a paápé ónááwe súwana

¹⁵ Émbaramu érai'e séna fasi'ámai ména ímba ifátuwomba amu'maréna ména Manikómó símáimo kááísamakaintemba uráiyé.

¹⁶ Yúndaa-waasi tiká'ó máráamba maará wéowe. Tuwímbai miyá ónaumnemo sembó ombá iyáákaraiwain-aúranka'a sésa miyá ónaumpo ímbo miyámó onanamó éna sáwí-meyamba simíníye wésewe. Miyámó sésono ombá fí'owi fí'on-aai ímba mimpímbá sembá maará sésa kemó sentení'a owé sénááwe.

¹⁷⁻¹⁸ Miyáumai Maníkó kawé'ó uwátinkaindewisafena imáyáa éna séna miyá ónaumne símai kááísamakaimba póna Maníkó séna waási kentáfésa sésa siyáintemba ímba éna fí'oni'a íníye sefáímpó'a seyaafá'ó iyáákaraundawi é'a kesúranka'a sé'a miyá ónaumpo ímbo miyámó onanamó éna sáwí-tantaa'a paápé íníye Maníkó símai kááísamakaimba miyáumai aanáfó wenaúranka'a símai kááísamakaimba póna ímba taraisíníye. Miyámó siyáintafeta kesáá wempátáámó méraundasa wenónkáámbá faisínkaraisata minándámpá'á méta óraaka séta siyáinteni'a íníye séta fasi'ámai méta wéamu'maraumne.

¹⁹⁻²⁰ Naambó ésamo áfombo faimakáawanamo fasi'ámáimo intembá Manikómó siyáintemba kawé'á uwátinkanaumnemo siyáin-aigo kentáá fasi'ásínkáisata Manikómó wiyómpa'o méraiwaitafeta imáyáa éta amu'maréta méraumne. Ísu kentáási aifa'á wiyómpa'a iyéna ámáándankomba Manikóní ufaen-dáúmpá'á ontamó uwásukaan-ampantama tarúwa'marena iyéna kentáásáféna imáyáa éna miyá uráimbo póta fasi'ámáisa méraumne. Mérikísétekimo uráintemba wiyómpa'a Ísu kentáási aifa'-ámáán-káwáágó éna miyán-kísáú maimaéna wéiyisata fasi'ámáisa méraundasa póta Manikóntáfé'a imáyáa é'a aaweyáá é'a ímba ifátuwe'a ánaaembo méraiymbo paápé índasafe'a amu'maré'a méraaro.

Ámáán-kawaago MériKísétekin-aaí.

7

¹ Minkwáásígó MériKíséteki wemá Sérémi-naopaken-kwaasiti kawáágó éna Maníkó íyáákaraiwaini ámáán-kawaago úwana naaófá'á Émbaramu namuro-wáásítí óraa'-waasise tiyéna íyáákaron-aempakemba túwana MériKíséteki Émbaramumba aampa'á awánéna kawé'á uwánkowana

² Émbaramu namuro-wáásítí moparáwímbó maiyómba siyáánkaiya'a tuwínkena MériKísétekimba moórá-unkwima ámakaiye. MériKísétekintafesa mináwíkóní áwáuma kawé-káwáágón-íye sésa waé'mai wésewe. Wemá Sérémi-naopaken-kwaasiti kawáágón-áwíkoni áwáuma faru-káwáágón-íye sésa waé'mai wésewe.

³ MériKísétekin-aíwá'ná túwí'wara anófoi túwí'wara'a ímba agaimakáamba wéraisana wembó ma'ánkarain-kanaawe pukáin-kanaawe ímba agaimakáamba wéraiye. Wenáái miyán-áái ímbo wérintafena Maníkón-ááninkoraamba uréna ámáán-kawaa-i'a

úmai maé'mae'a íniye.

⁴ Maanáái imáyáan-oro. Kentáá síwá'náma Émbaramu óraa'-waasi úmbanifo wemá MériKísétekimba namuro-wáásítí moparáwímpínkémbá moórá-unkwima ámakaimba póta mindásafeta séta MériKísétekima Émbaramumba íyáákaraiye sune.

⁵ Moóráwigo Émbaramun-aísaafitantambo uráiwain-awi'a Rifái wenándáfaken-kwaasifinkemba tuwímbai ámáán-kisaura'a íyáfasintinkariye. Maníkóní ámáámpinkemba moórá-amaanko séna Ísareri-waasisono. Kentí moparáwímbó wémaempinkemba aasiyaasí siyáánkaiya'a tuwímbarempinkemba moórá-unkwima kentí waási Rifáin-andafaken-kwaasi tíméro siyáíye.

⁶ MériKísétekimo Rifáin-andafaken-kwaasigomo uráinkakaa séta Émbaramu wembá moórá-unkwima ámakaimba ámáánkomo siyáintemba uráíye súsinó. Énifo MériKíséteki ímba Rifáin-andafaken-kwaasigon-ifo Émbaramumo siyáánkai-unkwimo makámpinkemba moórá-unkwima úwoi maimaéna kawé'á uwánkena Maníkómó Émbaramuntafena kawé'á uwánkanaumnemo símaimo káásíamakaiwaimba kawé'á uwánkaraiye.

⁷ Óraa'-waasigo kári'-waasigomba kawé'ó uwánkáimba mináái íséta póta MériKíséteki Émbaramumba íyáákaraiye sune.

⁸ Rifáin-andafaken-kwaasi siyáánkai-unkwifinkemba moórá-unkwimo wémaewai wépuwon-kwaasin-ófo MériKíséteki siyáánkai-unkwifinkemba moórá-unkwima maiyáiwaintafena Maníkón-aaí aúfáífimba agaimaréna séna wemá aúnarena úwoi méraiye sisaná póna wemá Rifáin-andafaken-kwaasi íyáákaraiye.

⁹ Imáyáa é'a sé'a Émbaramu MériKísétekimba moórá-unkwi ámakonka'a Rifáiwara'o ámakaintemba éna wemá moórá-unkwima wémawai ámakaintenkaamba uráíye.

¹⁰ Émbaramu MériKísétekimba awánéna moórá-unkwimo ámakonka'a Rifái ímba paápé uréna aíwá'nágo arumpimbó méronka'a uráintafe'a mindásafe'a sune. Rifáiwara'a MériKísétekimba ámakaintemba uráíye sune.

¹¹ Naaófá'á Maníkó áamáambo simátimakonka'a Rifáin-andafaken-kwaasi áamáan-kisau maésa pói tufú'mai Manikómbá amiyantafena Maníkó iyáfasintinkena Éronimba aifa'-ámáan-káwáá iyáfasinankaraiye. Rifáin-andafaken-kwaasiti kisaumo arupise uwátinkáinkakaa Maníkó ímba aneka'á aifa'-ámáan-káwáá iyáfasinankaisino. Ímba Éroninkaan-kwaasin-ifo Mérikisétekinkaan-kwaasi iyáfasinankaraiye.

¹² Maníkó séna aú-aifa'-amaan-kawaama iyáfasinankanae súmba póna ááéraan-amaamba áamáan-kisau-waasi Manikóntáfesa ísámai pói tufú'mai ámén-amaamba ifátuwena aú-gmaamba simásimuwata ísaraumne.

¹³⁻¹⁴ Mináái Fasi'aénkó Ísu Káráisitintafena séna ímba Rifáin-andafakemban-ifo moórá-anda Yúndaan-andafakemba paapé uráiyé. Naaófá'á Mósese áamáan-kisau-waasisafena siyónka'a ímba Yúndaan-andafaken-kwaasisafena siyáiyé. Ímba Yúndaan-andafaken-kwaasin-ifo Rifáin-andafaken-kwaasi Manikóntáfesa imáyáa ésa pói tufú'mai óntantaarera'o agaiyáamba ísaraumne.

Ísu Mérikisétekiyaam-amaan-kawaagon-ai.

¹⁵ Minááiígóni áwáuma maarán-iyé. Maníkó aú-amba aráátimena aú-aifa'-amaan-kawaago Mérikisétekinkaan-kwaasi iyáfasinankaraiye.

¹⁶ Ímba Rifáin-andafakemban-ifo fasi'aémpínkémbá maé'mae'a éna ímba tai'áindawi aifa'-ámáan-káwáá-í'a úmai iyáfasinankaraiye.

¹⁷ Mindásafena Manikón-ai aúfái-wandaafimba agaimaréna séna moóráwígon-awi'a Mérikiséteki óraa'-amaan-kawaago uráintemba emá miyán-kísáú maimaé iyínone

Ísu Káráisitintafena siyáiyé.

¹⁸⁻¹⁹ Ááéraan-amba

Rifáin-andafaken-kwaasiti áamáan-kisaugo ímba fasi'ámai wérontafena ímba túwa'nai úmai arupise uwátinkowana Maníkó ááéraan-amba ifátuwena moórá-amba kawé'-ámbá aráásimuwata érai'e séta fasi'ámai méta Manikómpátá wégune.

²⁰⁻²¹ Rifáin-andafakemba áamáan-kisau-waasi iyáfasintinkonka'a úwoi iyáfasintinkesa ímba aái símai kááísamakaambanifo Maníkó Ísu Káráisitimba aifa'-ámáan-káwáágómbó iyáfasinankonka'a aái símai kááísamakaiye. Mindásafena agaimaréna séna

Fasi'aénkó séna emá áamáan-kawaago éma

maé'mae'a ínone séna mináái ímba taraisíniye

Maníkó wenááninkontafena símai kááísamakaiye.

²² Minááiígó ááéraan-ai iyáákwana Maníkó símai kááísamakontafena Ísu Káráisiti séna mináái

érai'-ai waé'wae'a íniiye siyáiyé.

²³ Moórá-ai ísáaro. Ááéma áamáan-kisau-waasi sáwífa'a mésa pósa púwúntemba anondáára'a fi'owima minkísáú maimaésa iyáambanifo

²⁴ Ísu Káráisiti maé'mae'a éna ímbo puwúndawi aifa'-ámáan-káwáá-kísáú maimaéna iyéna

25 maé'mae'a éna kentáásáféna imáyáa éna Manikómpá'á áisai úmae iyéna póna kanaa'á sáwí-imayaafinkenta wéfausinkaiye. Ísu Káráísitinka'a kááísamaisa méta Manikómpátáámó kúnda-waasisa sáwí-imayaafinkenta wéfausinkaiye.

26 Ísu Káráísiti aifa'-ámáán-káwáágó éna Manikóntáféna imáyáa éna sáwí-aai wempímbá ímba wéraisana kawe'-aantemba úmai ména marapá'á sáwí-waasifimbo maúnka'a ímba sáwí'a uréna wíyómpa'a fasi'aén-áémpá'á iména miyán-áifá'-ámáán-káwáágó ména kanaatá seyaafá-tántáá'á wésuwa'nai-iyé.

27 Waásimo sáwí'o untáfésawe miwímó sáwí'o untáfésawe Rífaín-andafaken-kwaasi aifa'-ámáán-kwáásí pói tufú'mai Manikómbá áma'mae iyáambanifo Ísu Káráísiti sáwí'o í-áái wempímbá ímba wérowana póna miwímó uráantemba ímba pói tufú'mai Manikómbá áma'mae iyéna waásimo sáwí'o ontáfénawe séna mimbórá-kanaa puwéna minkísáú tai'ásukaiye.

28 Ámáán-aafinkemba aifa'-ámáán-kwáásí iyáfasintinkowasa mararákén-kwáásí pósa sáwí'a uráambanifo minámáánkó ánaaemba Manikó símai kááísamarena séna miyá ónaumne séna wenáánimba sásákómbá iyáfasinankowana aifa'-ámáán-káwáá-í'a úmai maé'mae'a wéiye.

8

Ísuma kentáásí aifa'-ámáán-káwáágón-aai.

1 Súnda-aigoni áwáuma maarán-iyé. Miyán-áifá'-ámáán-káwáágó kentáásí ámáán-kawaago wíyómpa'a ména iyáákamaimo kawáán-uráiwai ayáánúrpa'a fasi'aén-áémpá'á mara'á méraiye.

2 Waásimo naambó ésamo Manikóntáfésa mindáúmpá'á imáyáa ombánifo wíyómpa'a Fasi'aénkó naan-úramba úmakowana Ísu Káráísiti mimpímbá Manikóní ufaen-dáúmpá'á iména aifa'-ámáán-káwáá-kísáú wémaiye.

3 Marapá'-áifá'-ámáán-káwáá pói tufuwésa tómbá maésa úmai Manikómbó amiyantafesa iyáfasintinkaraafo Ísu Káráísiti kentáásí aifa'-ámáán-káwáágó moóra-tantaa'o Manikómbó ámakaimba mindá puwéna wenáúma ámakaiye.

4 Waásimo sáwí'o untáfésa ámáánkomo siyáintemba póimo tufú'maimo Manikómbó ámén-kisau wémaen-kwaasi méraafo Ísu Káráísiti marapá'ó ménaraa ímba pói tufú'mai Manikómbá anísino.

5 Wíyómpa'o naan-úrampo úmakaiwaini waé'maiyaan-damba marapá'á wéraisasa mindáúmpá'á ámáán-kisau wémaewe. Miyáumai naaófá'á Mósesé aifa'-ámáán-dámbó indasafena úwana Manikó símámena séna Sáínai-omapa'a aráánamunda-namba miyán-dámbá uwó súwana Mósesé wíyómpa'o wérain-dankoni waé'maiyaan-damba úmakaiye.

6 Wíyómpa'a Ísu ámáán-kisaumo wémain-kisaugo marapá'ó ámáán-kisaumo wémaen-kisau iyáákaraiye. Manikó séna kawe'á uwátinkanaumne símai kááísamakain-aai Ísu Káráísitimo aráásímimba minááigó ááémo símimo kááísamakain-aigomba iyáákaraiye.

7 Ááémo símimo kááísamakain-aigomo waásimo arupísemo uwátinkarainkakaa Manikó ímba aú-aai símai kááísamakaisino.

⁸ Maníkó wení waási tuwánómba sáwí'a uwaná mindásafena aaisambá séna maarán-áái súwana Maníkón-aai aúfái-wandaaifimba agaimaréna séna Fasi'aénkó séna ánaaemba moórá-kanaa tína'a aú-aai símai kááísamare'a Ísareri-waasiye Yúndaa-waasiye aú-aai símai kááísatinkanaumne.

⁹ Ísípi-marafakemba miwí tíwá'nána faútinke'a tí'mae'o téwándara'a aai símai kááísamakaundanifo mináái taráísúwa'a sínaaemba uwátimakaumne. Aú-aai símai kááísamare'a ímba ááéraan-aaiyaamban-ifo aú-aain-iyé Fasi'aénkó séna

¹⁰ moórá-aaiwara'a séna moórá-kanaa tína'a Ísareri-waasisafe'a aú-aai símáimo kááísatinkaandara'a kesí ámáámba tirumpíné imáyáafine tím'éa miwítí Maníkó méraanasa kesí waási-i'a úmai ménaawe.

¹¹ Minkánáá tinasá miwítí waásiye fí'on-kwaasiye ímba táántesa sésa Maníkómpá'á teró sénááwe. Óraa'-waasiye úwoi-waasiye seyaafá'á é'a tiyáamba pósa ímba aneka'á táántanaawe.

¹² Sirumbá uwátinke'a sáwí-imayaa maitiyuwé'a misáwí-ímáyáásáf'é'a ímba imáyáa úmae iyónaumne Fasi'aénkó siyáiyé agaimaréna siyáiyé.

¹³ Maníkó aú-aai símai kááísamaranaumne siyáimba póna aifa'ó símáimo kááísamakain-aai ááéraan-aai isaná ááéraan-tantaa'a kárika'a wéna tai'áínifo ááéraan-aaimo éna kárika'a tai'áíníye.

9

Naaófá'á aifa'-ámáán-káwáágó purumakagóni naaemá Maníkómbá áma'mae iyúwana Ísu wení naaemá ámakain-aai.

¹ Naaófá'á Maníkó aifa'á símai kááísamakain-aaimo wérompinkemba Maníkón-ímáyáá mósá wémaron-aai wérowasa Maníkón-ímáyáámó mósá maráíyan-damba úmakaawe.

² Ampanta-námbá úmakesa moórá-ampanta afufumpimbá imakésa mósá fáitukopatafesa Maníkóni ufaen-úran-amaapa'e sésa múra fáitukopatafesa ufaen-dáúmpá'é sésa mimpimbá ómbá kúra'mai marésa taaré úmakesa mintáárérá'á Maníkóni péréti-tomba marésa

³ mósá fáitukon-daumpatafesa Maníkóni ufaen-úran-amaapa'e sésa

⁴ mimpimbá kori-óntántámbá úmakaan-taare marésa mintáárérá'á asaa-wiyúbó ún-kana wéagaesa kawe-táwáámá úmaresa kori-óntán-kwándááísámbá mintáwáámá ánáan-kwimaresa mimpimbá kori-óntántámbá úmakaan-tawaafimba naaófá'á wiyómpakembo marapá'ó kunkáin-tonkon-awi'a máána-tomba mintáwááfimbá ma'mái minkáwé-táwááfimbá marésa naaófá'á Maníkó wení kísaura'a Eronimba iyáfasinankowana wení táúnkakemba árumo wikáin-taumba mintáwááfimbá marésa naaófá'á Maníkómó Mósesembo simámakain-amaambo siyáánkai-amaambo óntan-kwandaaiya'o agaimakón-kwandaai kae'-wándáái mintáwááfimbá marésa

⁵ kae-tántáá'á ayóiwára-tántáákái óraa-kawe'a úmaresa sésa Maníkóni áwáuma fí'oran-awaugo póna sama kaiyé suwaná mintántáákáígó ayóígóráámá mintáwáámá káátena Maníkómó miwítí sáwí-imayaa maitiyuwón-tawaama káataraiye. Mindásafe'a káf'é'a ímba ayáátáá'-aai agáúmne.

6 Miyá úmakesa aasiyaasi-kánáá ámáán-kisau-waasi minámáán-dánkómbá múra fáitukon-aempa'a iyésa kísau máúmbanifo

7 moórá-mora-aataiya'a moórá-kanaa Maníkóní ufaen-úran-amaapa'a aifa'-ámáán-káwáágó iyéna póígoni naaemá maimaéna iyéna wemó sáwí'ó úntafenawe waásimo ímbo táá'ó isésamo sáwí'ó untáfénawe miyá-sáwí'ó ombá maitiyuwáíndasafena mindááémá Manikómbá ámakaiye.

8 Miyá éna Maníkóní Ufaen-ámútánkó maarán-úmaisá wéaraasimiye. Ámáán-dankombo múra fáitukaapa'ó wéromba Maníkóní ufaen-dáúmpá'á wempá'á iyíyan-amba ímba afora'á wéraiye.

9 Mintántáá'á aiyowáí'a úmai káfétaamo méraunda-waasisa wéaraasiminta maarán-iyé. Manikón-ímáyáámó mósá makón-kwaasi pói tufuwésa tómbá fakarésa úmai Manikómbá ámakaambanifo miwí tirumpinkén-ímáyáá ímba sásá'-í'a uwátinkaraiye.

10 Miyáúmai minámpá'á tóné noné nésa nombó perésamo ombá túsafesawe sésa miyá úwana Manikó aú-amba aráátimuwana ááéraan-amba taí'áraiye.

11 Miyámó uráambanifo Ísu Káráísiti aifa'-ámáán-káwáágó káfé'ó wérain-amba kawé'-ámbá aráásimena ámáán-kisau wémain-daumpa'a mindámbá ímba marapá'ó waásimo úmakaan-damban-ifo iyáákarain-damba sásá'-námbán-iyé.

12 Mimbórá-kánáá Ísu Káráísiti Maníkóní ufaen-dáúmpá'á wíyómpa'a Manikó méropa'a iyúmba ámáán-kisau-waasigomo mémegoni naaewé purumaka-aráákoni naaewé maimaénamo iyáintemba ímba miyá uráifo wení naaemá maimaéna iyéna sáwí'ó úmaisaamo méraundafinkenta siyáínata aú'í'a úmaisá maé'mae'ó ondasáfénasa miyá éna pukáíye.

13 Mémegoni naaewé purumakagóní naaewé anááé-aráá'a purumaka-aráá'ó agaisukáampinken-kanawe Manikón-aúranka'ó sáwí'ó uráan-kwaasi tinepaká'á tufimpín-kwéesa miwí túma kawé'á uwátinkówana Manikó tuwánéna séna kawé'an-iyé siyáíye.

14 Mémegoni naaesáné purumakagóní naaesáné miyá uráambanifo Ísu Káráísitini naaegómá iyáákaraiye. Wempímbá ímba sáwí'-aai wéráiwai Manikóní ámútanko maé'mae'ó iwáí wesé'ta méraintafena wení naaemá kumúwana wenáúma Manikómbá ámakaiye. Sáwí'ó wéowini áwáugo ta'ótokáimpinkemba faúsinkainanasa kentáásirumpimba ímba aai wérainata Manikóní kísau máéndasafenasa wení naaemá kumúwana wenáúma Manikómbá ámakaiye.

15 Mindásafena ááéraan-aai símai kááísamakonka'a sáwí'ó uráampinkembo fáútinkaindasafena Ísu Káráísiti pukáíye. Mindásafena Ísu Káráísiti aú-aai símai kááísamakaimba póna Manikómó óraaka'ó séna kawé'ó uwátinkáanda waé'wae'a iníyemo siyáimba Manikómó wétaantain-kwaasi maénááwe.

16-17 Wépuwesamo ombá miwítí moparáwímbá tuwíntinkesa símai kááísamaresa wépuwowe. Moóráwigo puwíndasafena éna wení moparáwímbó maíyan-aai wésifo úwoimo méraindara'a ímba maénááfo puwínasa érai'a púwiye sésa maénááwe.

18 Miyáumai naaófá'á Maníkó aifa'-áái símai kááísamakonka'a Mósese pói tufúwana mimpóigóni naaemó kunkáintafena Maníkó símai kááísamakonka'a

19 aifa'á Mósese seyaafá'-wáásífimbá Manikóní áamámba seyaafá'á simátimena purumaka-aráákoni naaefimbá non-úramba fatimakena méme-ayauma taemóka'a úsumarena mindááéfimbá tántámai Manikón-aai agaimái makáan-aufai-wandaaiya'a tufimpín-úmarena waási tinepa'lá miyá uwásuwena

20 séna maandááémá aiyowái'a úmai aráátimumpo Manikómó símaimo kááísamakain-aai fasi'aén-áái wéraifo ísámai kawe'lán-oro séna

21 miyáumai mindááémá Manikón-ímáyáámó mósá wémaron-danka'a tufimpín-úmarena mindáúmpá'ó wéron-tantaaka'a miyá úmakaiye.

22 Érai'a Manikóní áamáánkoni áwáufa'a naaegó seyaafá-tántá'á kawe'lá uwátínkáisana moóráwigowa'i póiya'i ímbo púwísanamo wení naaemó ímbo kúmínkakaa Maníkó sáwí-imayaa ínta maisiyúwáisino. Naaemá kunkáimba póna Maníkó kentáásí sáwí-imayaasa wémaisiyuwaiye.

Ísu sáwí-imayaasa maisiyuwáíndasafenamo pukáin-aai.

23 Manikón-ímáyáá mósá makáan-dane mindáúmpá'ó wéron-tantaa'e maarán-iyé. Wíyómpa'o wérain-dane mindáúmpá'ó wérain-tantaa'e miwání waé'maiyaan-damban-iyé. Mintántá'á'ó marapá'ó wéron-tantaaka'a póigoni naaesámbá kawe'lá uwátínkówana mindá kawe'lá uráambanifo wíyómpaken-tantaaka'a ímbo póigoni naaesámbán-ifo íyáákaraiwaini naaesámbá kawe'lá wéuwatinkaiye.

24 Miyáumai Ísu Káráísiti wíyómpa'a iyéna Manikón-aúranka'a iména kentáásáfénasa imáyáa éna Manikómbá wéaisai-iyé. Úmakaan-damba naan-úrankoni waé'maiyaan-damba ímbo iméraifo wíyómpa'a iména kentáásáfénasa imáyáa éna Manikómbá wéaisai-iyé.

25 Moórá-mora-aataiya'a moórá-kanaa Manikóní ufaen-dáúmpá'á aifa'-ámáán-káwáágó póigoni naaemá maimaéna íyóiyó uráintemba Ísu Káráísiti ímbo miyá uráifo mimbórá-kánáá wení naaemá maimaéna móamakaiye.

26 Ísu Káráísitimo miyáumaimo maimaé íyóiyó urénaraa wíyóne marawé úmaronkakemba moórá-mora-aataiya'a moórá-mora-kanaa pu'mapu'ma'lá úmaena íyísino. Ímbo miyá éna ááéraan-kanaa kárika'a tai'ónka'a marapá'lá kuména sáwí-imayaasaamo maisiyuwáíndasafenasa mimbórá-kánáá pukáiyé.

27 Kentáásí kanaamó tínataamo púwóndasa kesáámó méraundawini áwáusafenasa sísai íniye.

28 Miyáumai sáwífa'-waasiti sáwí-imayaa maitiyuwáíndasafena mimbórá-kánáá Ísu Káráísiti puwéna Manikómbá wenáúma aména aneka'lá kuména ímbo sáwí-imayaamo maitiyuwáíndasafena kumínifo wéamu'maraan-kwaasimo kuntiyáíndasafena kumíníye.

10

1 Mósese mo siyáin-amaankoni aambá ímbo aan-úrambilan-ifo Ísu Káráísiti kawe'ló uwátínkáíwaini aankóni waé'maiyaan-amban-iyé. Miyáumai moórá-mora-aataiya'a áamáán-kisau-waasi pói tufú'mai Manikómbó

ámakaamba miyán-kísáúgó Maníkómpá'ó tiyáan-kwaasi ímba arupise uwátinkaraiye.

² Póimo tufú'maimo Maníkómbó ámakaan-anko kawé'ó uwátinkarainkaka Manikón-ímáyáámó mósá makáawi miwífimbá aoisaambá ímba wéwona sáwí-tantaatafesa ímba umbái tésa ímba pói tufú'mai Maníkómbá áma'maesa iyówisino.

³⁻⁴ Énifo maará wéowe. Purumakagóni naegowé memegoni naegowé ímba kanaa'á sáwí-imayaa maitiyukaimba pósa moórá-mora-aataiya'a pói tufú'mai Maníkómbó ámakonka'a miwítí aoisaantáfesa imáyáa uráawe.

⁵ Miyáumai Ísu Káráísiti marapá'ó kumíndasafena éna Maníkóntáféna séna póimo tufú'maimo embó ámakaane tómbó ámakaane ímba embá arááíma wétaifo kemá embá arááíma táinda-i'lo ondasáfé súma to'mayaa uwásinkaraane.

⁶ Póimo agaisukáantafe ímba aamoí wéone. Sáwí'lo uráantafesamo póimo tufú'maimo ámakaamba mindásafe ímba aamoí wéone

⁷ súnda maará sune. Enáái aúfái-wandaafimba kentáféna símai agaimaréna séna Manikóo kemá mé'a embá arááímo táinda-i'la úmai ménaumne símai agaimakáintemba wéone sune

Maníkóntáféna Ísu siyáíye.

⁸ Aifa'á Ísu Káráísiti séna amáámbo siyáinten-úmai pói tufú'mai ámakaane tómbá maimái ámakaane pói agaisukáane sáwí'lo uráantafesa pói tufú'mai ámakaambanifo minánkó ímba arááíma wétaisa aamoí ímba wéone

⁹ simásuwena séna Manikóo kemá mé'a embá arááímo táinda-i'la úmai ménaumne siyáíye. Mindásafena Ísu Káráísiti póimo tufú'maimo Maníkómbó ámakaunda-anta ifátuwena aú-amba Maníkómbó arááímo táinda-imayaamo arááíwaunda-anta aráásimakaiye.

¹⁰ Ísu Káráísiti Manikón-ímáyáá arááíwaena Maníkómbá wenáúma aména mimbórá-kánáá pukáimba póna sáwí-imayaasa maisiyuwénasa Manikóndé-ita uwásinkaraiye.

¹¹ Aasiyaasi-kánáá amáán-kisau-waasi iyáfasinesa mimbórá-kísáú maéna pói tufú'mai Maníkómbó ámakaamba minkísáúgó ímba kanaa'á sáwí-imayaa maitiyukaimbanifo

¹² Ísu Káráísiti mimbórá-kánáá Maníkómbá wenáúma aména pukáíye. Sáwí'lo uráantafenawe sáwí'lo ondasáfénasaawe puwéna minkísáú tai'ásuwena Manikón-ayáánurapa'a fasi'aén-áémpá'á mara'á iména

¹³ Manikómo wení namuro-wáásímó tínkaminanamo wemó iyáákaindasafena amu'maréna iméraiye.

¹⁴ Miyáumai Maníkómbá wenáúma ámakaimba pósa Manikóndé-i'lo uwátinkáin-kwaasi sásá'-í'a úmae iyónááwe.

¹⁵ Minááísáféna Manikóni Ufaen-ámútánkó aforatá simásimuwana Manikón-aaí aúfáifimba agaimaréna séna

¹⁶ Fasi'aénkó séna moórá-kanaa tina'a aú-aaí símai kááísatinkaandara'a kesí amáámbo tirumpiné imáyáafine timénaumne siyáíye.

¹⁷ Moórá-aiiwara'a séna

miwítí aoisaané ámáánemo taráíyaamba ímba mindásafe'a imáyáa úmae iyónaumne siyáíye

agaimaréna siyáíye.

¹⁸ Manikó miwítí aoisaambá maitiyuwéna ímba imáyáa úmae íyísana póna sáwí'o uráantafesamo póimo tufú'maimo Manikómbó ámakaan-amba tai'áíye.

Manikónópata íyónomo siyáin-ai.

¹⁹ Miyá isaná kesí waásisono. Ísu Káráísiti puwúwana wení naaemá kumúwana kentáási aambá wikáimba póta ímba sáatafeta éta Manikóní ufaen-dáúmpátá wéiyune.

²⁰ Puwéna Manikómbá wenáúmo ámakaintafena aú-amba waé'wae'o índá-amba aráásimena Manikóní ufaen-dáúmpátá'á mósá fáitukon-ampanta fawásámai aambá wi'mái Manikómpátá iyónda-amba aráásimakaimba mindásafetaawe

²¹ wemá óraa'-amaan-kisau-waasigo Manikóní waásiya'a káráwiyaimba mindásafeta

²² Manikómpátá íyóno. Kentáási sáwí-imayaasa maisiyúwáisanasa kentáásirumpinta ímba aai wéraisata kawe'-nóntá pésínkáisata wenááigonta sirumpintá ta'ótoreta Manikómpátá simankúnkumba éta Manikómpátá íyóno.

²³ Manikón-ai érai'-aain-íye séta póta fasi'ámaisá ta'ótoreta ínta ifátuweta Manikómó kawe'á uwátinkanaumne siyáintemba miyá índá póta wenáái fasi'ámaisá ta'ótoreta amu'maréta méta miyásá onó.

²⁴ Kesáá imáyáasa éta moórá-mora-waasi túwa'nai úmai fasi'aéné imáyáawe tíméta kawe-kisáúsá wémaeta miyásá onó.

²⁵ Manikóntáféta imáyáa éta túwaandu úmae iyéta tuwímbaimo túwaandu úmimo tukáantemba kesáá ímba miyá éta túwaandu úmae iyéta moórá-mora-waasisa fasi'átinkanaumne. Ísu Káráísitimo kumínda kári-kanaa wérintafeta moórá-mora-waasisa fasi'átinketa miyásá onó.

²⁶ Ísáaro. Manikóní érai'-aai iséta ta'ótoketa kentáási imáyáfinkembo wembó sínaembo uwámetaamo sáwí'o úmaetaamo iyónanasaamo éna Manikó sáwí-imayaasaamo maisiyuwáíndasa fí'on-amba ímba weraifo

²⁷ sáatafeta onanamó Manikómbó tínaaembo uwámiyantafenamo sáwí-meyambo tímínsa óraa'-iyafimbo káwiyantafeta amu'maréta ménaumne.

²⁸ Móseste tímún-amaambo taráíyaawi aai'fimbá iyáfasintinkaresa kaumbo-kae'-wáásímó tuwánésamo sésa érai'a miyá wéowe sésamo ésa ímba tirumbá uwátinkaiyamba tínkamiyasamo puwiyamba

²⁹ mindá umbai-tántáá'án-ifo Manikón-áaninkomba tínaaembo uwámemba mindá óraa'-umbai-tantaa'an-ifo Manikó símai káásamakonka'a Ísu Káráísitini naaemá kumúwasa sáwí'o umbá maitiyukaimba mindásafesa sésa sáwísamban-íye síyawi óraa'a sáwí-meyamba maénááwe. Manikóní ámútanko úwoimo súwa'nai iwáíntáfésa símai sáwí'a uwánkaraawi óraa'a sáwí-meyamba maénááwe.

³⁰ Maarán-ááímó siyáimba mindá Manikó póna maará siyáíye.

Sáwí'o iyawini anondáá-meyambo tíménda mindá kendén-íye. Sáwí-kisausafe'a

méyámbá tíménaumne

séna moórá-aaiwara'a séna

Fasi'aénkó wení waási tísai úmai iséna
tuwínkaa'a úmai-meyamba timíníye
siyáíye.

³¹ Maníkó fasi'aénkwáráwí póna tíkena sáwí-meyambo timínda mindá
óraa'a táatafesa ónááfo Maníkóntáfé'a imáyáa é'a túwaandu úmae iyé'a
moórá-mora-waasi fasi'átinkanaawe.

³² Ááema Maníkó kembiwísáféna sámó kátinkonka'a umbai-tántáá'lá
tímúwa'a ímba ifá'á túwómbo fasi'ámai méraafo mindásafe'a imáyáan-oro.

³³ Moórá-mora-kanaa seyaafá'-wáási túranka'a sáwí'a uwátinkesa
símai sáwí'a uwátinkómbanifo fasi'ámai mé'a moórá-mora-kanaa kentí
waásimo sáwí'o uwátinkómbo túwa'nai úmae iyúwasa kembiwíwárá'lá
sáwí'o uwátinkómbo fasi'aráawe.

³⁴ Maníkóní waási-i'o unkákémbá kempínkémbá tuwímbai ándáfa'o
mótinkómbo tiruntafé'a uwátinkówasa kentí moparáwímbó tafíyúmba ímba
imáyáa é'a sé'a iyáákarain-tantaa'a wíyómpa'a wéraimba póna waé'wae'a
íníye suwaná tirunkó kawé'á uráíye.

³⁵ Miyá uráafo Maníkóntáfé'a fasi'ámai mé'a kawé'-mékémbá wémaewe.

³⁶ Maníkóní imáyáafinkení'a é'a wemó miyá uwátinkanaumnemo siyáin-
tantaa'o maíyantafe'a fasi'ámae iyíyana ímba tuwesarái íno.

³⁷ Miyáumai naaófá'á Áísáya Ísu Káráisitimo kumínda amu'maréna ména
Maníkón-aaí aúfáífimba agaimaréna séna
ampáán-kánáá wéraimba póna
tíndawí ímbo amu'maráínda é'a tíníye
agaimaréna siyáíye. Moóráfa'a agaimaréna séna

³⁸ kesí waásigo arupíse úmai méraiwai kesááisafenamo érai'emo sénamo
amankúnkúmbo ímbá póna aúí'a úmai méraiamba póna inkaisénamo
siyuwé kóina'o
é'a ímba aamoí uwánkanaumne siyáíye
agaimaréna siyáíye.

³⁹ Minááímó siyáimbanifo kesáámá ímba miyán-kwáásísá úne.
Inkaisésamo auwé kówésamo sáwí-aempa'o méraan-kwaasiyaanta kesáá
ímba úndasa Maníkón-aaisafeta simankúnkúmbo éta kawé'á úmaisa
maé'maeta ónaumne.

11

Maníkón-aaisafesa timankúnkúmbo on-áái.

¹ Maníkón-aaisafesa érai'e sésa wenká'á timankúnkúmbo on-ámbá
maarán-ámbán-íye. Maníkómó to'mayaa uráin-tantaatafeta séta éraika-
tantaa'an-íye séta amu'maréta méta súrantantaamo ímbo awánáúnda-
tantaatafeta séta érai'a wéraiye súne.

² Kentáá síwánáma Maníkón-aaisafesa érai'e sésa wenká'á
timankúnkúmbo untáféna Maníkó séna kawé'án-owe siyáíye.

³ Naaófá'á Maníkó séna wíyóne marawé paápé uwó súwana paápé
uráísata minááísáféta érai'e séta wéisaumne. Ímbo awánáúnda-
tantaapinken-tantaatamba awánáúnda-tantaa'a Maníkó úmakaiye.

4 Naaófá'á moóráwígon-awí'a Éperi Maníkón-aaisafena érai'e séna pói tufú'mai agaimái Maníkómbá ámakowana awaaón-áwí'a Kéni wemá tómbá fáká'mai Maníkómbá amúwana Éperi Maníkómó siyóntembo úntafena Kénimo ámakowaimba iyáákaraiye. Éperi Maníkón-aaisafena érai'e séna wenká'á amankúnkúmbo úntafena Maníkó ámakon-tantaa'a awánéna kawé'án-iyé séna wembá awánéna arupíse úmai méraandawi óne siyáiyé. Naaófá'á Éperi pukówasa wentáfésa sésa Maníkón-aaisafena érai'e séna wenká'á amankúnkúmbo
 ún-kwaasin-iyé sewatá wéisaumne.

5 Naaófá'á moóráwígon-awí'a Ínóki Maníkón-aaisafena amankúnkúmbo úntafena Maníkó púwifo séna kunáí'maena wiyómpa'a móankarowasa ayaafái uwáésa túwómbanifo Maníkómó ákomba ímba awánaraawe. Ínókimba Maníkómó ímbo kunáíkonka'a moóráwigo Ínókin-ai aúfáifimba agaimaréna séna Maníkó aamoí ínkwaé-i'a úmae iyáiyé agaimaréna siyáin-aaisafeta séta Ínóki Maníkón-aaisafena amankúnkúmbo uráiyé sune.

6 Maníkómpá'ó tewí Maníkó ména wembó saafá íyan-kwaasi kawé'ó uwátinkáin-aaisafesa aifa'á sésa érai'-aain-iyé
 sésa wempá'á wétewe. Ímbo érai'-aain-iyemo sésamo ésa ímba wempá'á ténááwe. Miyáumai Maníkón-aaisafesamo ímbo érai'e sésamo wenká'ó ímbo timankúnkúmbo iyawi Maníkó ímba aamoí uwátinkainiye.

7 Naaófá'á Maníkó Nówaamba simámena séna ánaeamba nonkó fiyéna waási tñkaminiye simámuwana iséna séna érai'e séna non-afófora'ó nínnda-taomba úmarena wení aare-iyámpóiyé wenanááfú'e imérowana nonkó miwí ímba nawíkaraiye. Nówaa Maníkón-aaisafena érai'e séna amankúnkúmbo úntafena Maníkó Nówaantafena séna arupíse úmai méraane súwana Maníkómó marapá'-wáásímó sáwí-meyambo timínda-ai iséna simátímakaiye.

8 Naaófá'á Maníkó Émbaramuntafena séna ení maramá tuwé áménda-marafa'a waaó súwana érai'e séna wení maramá tuwéna ímbo awánóm-barafa'a Maníkómó amúpa'a kuréna

9 Maníkómó aménaumne siyóm-barafa'a koména minááísáféna érai'e séna fi'om-barafaken-kwaasigoraamba wááu-namba úmarena maé'éímbaniye. Mimbárá Émbaramuntafenamo siyóntemba ááninko Áísáakinte anáwainko Yékopuntetafenawara'a timénaumne siyóm-barafa'a Émbaramu-iyaise mésa wááu-namba úmaresa méraawe.

10 Émbaramu miyáumai ména moórá-naopatafena imáyáa éna Maníkómó wiyómpa'ó to'mayaa úmakain-daopa'a fasi'aén-áfómbá
 waé'wae'ó índa-naopatafena imáyáa éna
 amú'maréna maé'éímbaniye.

11 Émbaramu awaainínkón-áwí'a Séraa Maníkón-aaisafena érai'e siyáiyé. Maníkó simámena séna iyámpói ma'ankáínone súwana érai'a wemó sintembó owín-iyé séna iyámpóímo ma'ánkáánda-kanaa taí'áraiye séna ímba imáyáa úwana fasi'aémbá amúwana ámú'a kauréna iyámpói ma'ánkaraiye.

12 Miyáumai Émbaramu iyámpói ma'ankómba waurámbó kómpinkemba sáwífa'-waasi aísaaftantambo iyawisafena wiyómpa'o o'ó sáwífa'o wéraisanamo nompá'ó nonáámááimo sáwífa'o wérintemba

miyán-kwáási uwasá ímba kanaa'á toráúraawe.

13 Maanáúfáifímbó túwí'o agaimarúnda-waasi Manikón-aaisafesa érai'e símae iyésa wenká'á timankúnkumba úmae iyésa pukáawe. Manikó óraaka séna miyá uwátinkanaumnemo siyáin-tantaa'a ímbo máúmba némpa'a wérowasa úwoi aái isésa aamoí ésa séna marapátáámó méraundasa fí'om-barafaken-kwaasiyaamba úmaisá ampáánká'á méranaumne símae iyésa pukáawe.

14 Miyán-ááímó sen-kwáási miwítí mara-úrapa'a imáyáa uwatá ísaraumne.

15 Miwímó tukóm-barasafesamo imáyáamo urésaraa kouweráíyan-amba wérowasa pósa awánaawisino.

16 Ímba miyá ésa wiyómpa'o iyáákarain-aempa'a imáyáa uráawe. Mindásafena Manikó aamoí éna séna kesí waásin-owe séna póna miwítí maru'á to'mayaa uráíye.

17-18 Manikó Émbaramuntafena óraaka séna enááninko Áísáakimpinkemba enaísaaftantambo iyawi paápé ónááwe siyéna ánaemba moórá-ai áisai úmai isánae séna enáánimba Áísáakimba tufú-simiyo súwana Émbaramu séna Manikó simásimena séna enááninko Áísáakimpinkemba enaísaaftantamba ónááwe siyáimba érai'a miyáumai paápé uwásinkainiye séna Áísáaki mimbórá-iyámpói úwana ímbo ta'ótoromba áí'maena tufuwíndasafena éna 19 imáyáa éna séna Manikó kanaa'á puwíndafinkemba iyáfasinankainiye séna tufuwíndasafena úwana Manikó séna étuwaao súwana ifátuwena ááninkomba tufúwana púwóraampinkemba áikaiye.

20 Áísáaki Manikón-aaisafena amankúnkumbo úntafena Manikómó ánaaembo paápé índa-tantaatafenamo siyón-aaisafena ááninkai Yékopunte Ísonte aasumí'a tímakaiye.

21 Ánaaemba Yékopu waurámbá kéna puwíndasafena éna táúmba faiyéna kífaena Manikón-aaisafena amankúnkumbo úntafena Manikón-imáyáa mósá maréna ánaaembo paápé índa-tantaatafenamo siyón-aaisafena Yósepin-ááninkai aasumí'a tímakaiye.

22 Ánaaemba Yósepi waurámbá kéna puwíndasafena éna Manikón-aaisafena amankúnkumbo úntafena simátimena séna Manikó kentáási waási Ísareri-waasi Ísipi-marafakemba

faú'mai tí'maena kentáási marafá'ó mótinkaindara'a kesiyáántamba maimaésa máútaaro Yósepi siyáíye.

23 Ánaaemba Mósesen-anófoi wembá ma'ánkaresarai awánesarai kawel'-iyámpóin-íye sésarai Manikón-aaisafesarai timankúnkumba uyantáfesarai

Ísipi-marafaken-oraa'-waasigo iyámpóisomba tinkantuwaaromo siyón-aaisafesarai ímba táátafesaraimo uyambá mináái taraisesarai Mósesemba aúpá'á ánkarojana kaumbo-wiyómbá maisuwówana minóráá'-wáásigón-ayáámúnko áí'maena wení naaúmpa'a móankarowana

24 ánaemba Mósesé óraa'a úwasa awánésa sésa Ísípifaken-óraa'-waasigon-ayáámúnkon-áaninkon-iyé suwaná Mósesé Maníkón-aaisafena amankúnkúmbo úntafena miyámó sun-áái ánaemba uwátimena séna kemá ímba wenáánimba úne siyáíye.

25 Ísípifaken-kwaasi sáwífa'-moparawimba marésa sáwí'o untáfésa aamoí umbá Mósesé mindá ááemo tai'áinda-tantaatafena ímba arááíma tówana séna umbai-tántáá'ó simiyambo éna kanaán-iyé séna Maníkóní waasi weni waási póna méron-aempa'a koména

26 imáyáa éna séna Maníkó kentáásáféna tiyáíndawiye séna iyáfasinankaraiwaini kísau máénda póna umbai-tántáá'ó kempá'ó tinda minánkó Ísípí-waasiti sáwífa'-moparawimbo máénda-ankomba iyáákaraiye séna Maníkó kawé'-meyámbá simíníye-imayaa éna miyá uráíye.

27 Ánaemba Mósesé Ísípí-marafa'a tuwé'a kónaumne siyónka'a óraa'-waasi aaisambá áúwana Maníkón-aaisafena amankúnkúmbo úntafena wenáároí ímba inkaiséna úwoi kówéna Maníkómbá ímba túrantamba awánaawimba imáyáafinkemba awánaantafena úwoi kóuráíye.

28 Ánaemba Ísípífa'a Maníkóní kísau-waasigo wiyómpakewi moórámora-naumpimpakemba aifaráán-iyámpóí tinkamindasafena úwana Mósesé Maníkón-aaisafena érai'e siyóntafena Ísareri-waasiti aifaráán-iyámpóí ímba tinkaminkwae séna Ísareri-waasisafena póí tufúké'a onta-táiyá'á naaemá a'maré'a mimpóí kemá naaró súwasa miyá uráawe. Mindásafesa áwí'a sésa paasofa-tánóné siyáamba mindá tíyótaimo í-tánóné siyáawe.

29 Ánaemba Ísípí-marafa'a Ísareri-waasi tuwésa tésa óraa'-nonkon-awi'a naae-nóné supa'á tésa Maníkón-aaisafesa timankúnkúmbo untáféna mindónkó tuwínkaa'-úwasa nonáámáíyafamba kofatowasá Ísípifaken-kwaasi wa'maésa tésa mindómpimbá tuwaná mindónkó kúwátawisena minkwáási tínkantasaraiye.

30 Ánaemba Ísareri-waasi sésa Yéríko-naopaken-kwaasi kotinkantuweta mimbárafá'á koménae sésa kumbá Maníkó miyán-oro siyómba érai'e siyóntafesa mindáó'a óntantambo sí'ó úmakopa'a kókukutauku uwááesa tóso émesa afa'móráera'a miyá ésa afakaetégomba komiyá uwaná weyáárika'a misí'á tawísímaena marapá'á kumúwasa Yéríko-waasi tinkantuwesa komáé'ómbaniye.

31 Ísareri-waasi Yéríko-naopa'a ímbo kurónka'a kae'nárai ti'márówasarai mindáópa'a koawánamaranae sésarai kuyambá moórá-ininkon-awi'a Ré'ápi sáwí-anka'o nún-ininkoni naaúmpa'a kuyaná Maníkón-aaisafena érai'e séna minkáé'nárai aúpá'á tiyuwówasarai tiyááye. Ísareri-waasi Yéríko-naoapaken-kwaasi kotínkantuwe'a koménae sésa kurónka'a Yéríko-waasi Maníkón-aaisafesa ímba timankúnkúmbo urówi tinkamesa Ré'ápi Maníkón-aaisafena amankúnkúmbo ún-inimba ímba tufúkáawe.

32 Seyaafá'-wáási tááimo agáénda ayáátáá'-aai ímbá pó'a seyaafá'-wáási táái ímba agaénaumne. Míwí túwí'a Kíndíyoni úwana Péréki úwana Sámúsoni úwana Yépéta úwana Téfiti úwana Sámúwéri úwasa Maníkón-aai simátimakowíye miyáumai-waasi ésa

³³ Manikón-aaisafesa timankúnkumbo untáfesa pósa miwífinkémbá tuwímbai namuro-wáásí iyáákesa arupíse úmai miwítí waásiya'a káráwiyesa Manikómó óraaka'o séna miyámó ónaumnemo siyóntemba úmai mérowana Manikó afáá'-iyán-tóika'a awáá urówana ímba unkutúwasa mésa

³⁴ miwífinkémbá tuwímbai óraa'-iya pisintukowasa miwítí namuro-wáásí tínkamonaé uwaná Manikó tíyótai úwasa kawel'-úmai mésa ímba fasi'ámái mérowana Manikó fasi'átinkowasa mésa miwítí namuro-wáásí tínkantuwasa maé'ómbaniye.

³⁵ Tuwímbai-inimba Manikón-aaisafesa timankúnkumbo untáféna miwí timááraamo pukómpinkemba Manikó iyáfasintinkariye.

Namuro-wáásí tuwímbai ta'ótoresá sésa Manikómbó tínaaembo uwámiyataamo éta ínta tínkameta étinkanaumpo Manikómbó tínaaembo ímbo uwámiyataamo éta tínkamonaumne suwasá Manikómbá ímba sínaaemba uwámenaumne sésa imáyáa ésa púwónana Manikó súwa'nai ínata wiyómpata maé'maeta ónaumne suwasá tí'o úní'a uwátinkówasa pukáawe.

³⁶ Manikón-aaisafesa timankúnkumbo untáfesa miwítí namuro-wáásí tuwímbaisafesa tuwíyáái ésa tínkambae iyésa tuwímbai tíyayaanka'a kárá'umai tí'maesa ándáfa'a máwétiyuwesa

³⁷ tuwímbai óntantamba tínkamuwasa púwúwasa tuwímbai paepáétamba karánaara uwásuwasa tuwímbai paepáétamba túfimba faiya'naiya uwásá púwúwasa tuwímbai ímba kawel'-únánkwátói urésa sipisipi-ayau-unankwatoi uwasá tuwímbai méme-ayau-unankwatoi urésa ímba kawel'-náúmpimpá'á waésa úwoifaka'a kowáísawai ésa ímba tómbá makówasa sáwí'a uwátinkesa umbai-tántáá'-í'a uwátinkesa

³⁸ kawel'-wáásí-í'a úmai mérontafesa tí'mátuwowasa waásimo ímbo méropa'a nésa omápa'a mésa maipiné óntan-aifine waésa miyáumai mésa kawel'-wáásí pósa sáwí'o uwátinkówifimba ímbo máúmba keyáára'a maé'ómbaniye.

³⁹ Miyán-kwáásí Manikón-aaisafesa timankúnkumbo untáféna Manikó séna kawel'-án-owe siyáifo marapá'ó méronka'a Manikómó miyá uwátinkanaumnemo siyáin-tantaa'a ímba awánowana

⁴⁰ Manikó miwisáféna amu'maráaro séna ánaaembo kesétaamo méraiyán-kwaasisafena imáyáa éna kawel'-ámbá kentááwé miwíyé sásá'-í'o uwásinkainda-anta wisínkaraiye. Mindásafesa marapá'ó méronka'a ímba awánaraawe.

12

Manikó kentáásifowai-i'o wéin-ai.

¹ Miwí miyáumai maé'ómbanifo kesáá maarásá ónaumne. Miwí Manikón-aaisafesa timankúnkumba uráawi túwaandu ompímbá kesáá afufumpinkáántá méraunasaraanta Manikón-aaisafesa timankúnkumba on-ámbá aráásíméwata mindásafeta umbai-tántáá'á ifátuweta kentáámó sáwí-imayaagomo ta'ótokaimba ifátuweta waásimo tuwaantantésamo mimborá-imáyámó arááiwáéntemba Manikómó aráásímakain-ampata ímba suwesarái ínata fasi'ámáisa kónaumnemo.

² Waásimo tuwaantantésamo ayáiyá'ó wérim-beyantafesamo imáyáamo ontembá Ísuntafeta aantemba imáyáasa onó. Ísu imáyáasa símakaisata

Maníkón-aaisafeta simankúnkúnta únanasa imáyáasa símimba póta Maníkémpátá kááísamai maé'maeta úmaeta iyónaumne. Ísu ánaeмба arunkó aamoí índa-imayaa éna póna aaraa-táiyá'ó puwíndasafena ímba a'áo séna aaraa-táiyá'ó púwón-antafesamo tigeasáfésamo ombá ímba imáyáa éna póna Maníkó kawáán-uráiwain-ayáánúrapa'a fasi'aén-áémpá'á mara'á méraiye.

³ Ísuntafe'a imáyáan-oro. Marapá'ó méronka'o sáwí-waasi sáwí'o uwánkáfa'o iyúwanamo fasi'ámaimo maé'éintemba imáyáa é'a ímba tuwesaraí ína'a ímba ifátuwemba fasi'ámai méraaro.

⁴ Aoisambá ayaawaiyé'a fasi'ámai méraampinkemba ímba tínkamowa'a pukáawe.

⁵⁻⁶ Maníkó fasi'átinkaindasafena séna kesiyáámúntone kesáánintone ísáaro súwana agaimaréna siyáin-ai imáyáan-oro. Maarán-áái siyáiyé. Fasi'aénkó arumbó tímakawai arupíse uwátinkena kesáánimba owémó siwáísáféna kesáái isáíwae séna wétinkamiye. Mindásafena kesááninkoo Fasi'aénkó arupíse uwánkáimba ímba sáwísamban-iyé-imayaa éma sáwí'o uráanda óraaka'o simámakaimba enarunkó ímba sáwí'a íno

agaimaréna siyáiyé.

⁷ Umbai-tántáá'ó kempá'ó timbá Maníkó kawe'á uwátinkena wení iyámpói owaná póna miyá wéuwatinkaiye. Seyaafá'-iyámpói kawe'ó iyantafesa miwí tinófoi arupíse wéuwatinkaawe.

⁸ Maníkó seyaafá'á wení iyámpói umbai-tántáápinkémbá arupíse uwátínkáimba umbai-tántáá'ó wérawai Maníkóní iyámpóin-oyo umbai-tántáá'ó ímbo wérawai megusáí-iyámpóin-owe.

⁹ Moórá-aiwara'o súnda ísáaro. Marapákén-késifóisaisa arupíse uwásínkaraawata miwí táái iséta miyáumai wíyómpaken-kentaasifowan-ai iséta kawe'-úmai méta minóráá'-ááísá miyásá onó.

¹⁰ Kári-kanaa marapákén-késifóisaisa miwítí imáyáafinkemba arupísesa uwásinkanaafo Maníkó kawe'á uwátinkanae séna kawe'-aantemba úmáis méraandasafenasa wemó kawe'ó úmaimo méraintemba miyásá ondasáfénasa arupísesa wéuwasinkaiye.

¹¹ Arupíse uwásinkaindarata sirunkó umbái táínata ínta aamoí éta ánaeмба minúbái-tántáákó kawe'ó uwásinkaindarata minúbái-tántáákóní anondáá kentáásirunko aáno úmáis wérainata kawe'-úmáis méranaumne.

Miyám-baaran-oromo siyáin-ai.

¹² Miyáumai káráwiye'a tiyáántán-kwiyé'a

¹³ arupíse-amba imáyáa úmai arááiwaéro. Kempínkémbá tuwímbai tuwánésa sáwí-amba arááiwaéfo sé'a kawe'-úmai mé'a arupíse-amba arááiwaéro.

¹⁴ Tiyáántán-kwiyé'a seyaafá'-wáásísé'a faru úmai méraaro. Ímbo kawe'-aantemba úmaimo méraawi Fasi'aénkómbá ímba awánánááfo kawe'-aantemba úmai méraaro.

¹⁵ Kempínkémbá tuwímbai Maníkó úwoi túwa'nai iwáímbá auwáúnafo sé'a káráwiyoro. Kempínkémbá tuwímbai tirunkó sáwí'o índarakemba misáwí-ímáyáágó seyaafá'-wáásífímbá wété ifáínifo káráwiyoro.

16 Sáwí-tantaatafe'a tirááísafe'a ofáínifo káráwiyoro. Naaófá'á moóráwígon-awí'a Íso Maníkóntáféna ímba imáyáa éna sáwí'o uráintemba kempinkémbá tuwímbai miyá ofáínifo káráwiyoro. Wemá Maníkóntáféna ímba imáyáa úwaimba moórá-kanaa áái tówana áfákontafena séna ení tómbá nasímínana mintonkón-ánóndáá emá aifaráán-íyámpóí úrénana kenkáisifowa kawé'-áásúmi'á amíníye séna

17 ména ánaaemba moórá-imayaa éna kesifo kawé'-áásúmi'á simínkwae séna óraa'-ifí'a tówana afowámá áfákomba kawé'-áásúmi'á aména póna wembá ímba amúwana ááémo sáwí'o uráin-tantaako afowámá kawé'-áásúmi'ó amínnda-amba fáikaiye. Kempinkémbá tuwímbai miyá-sáwí'á ofáínifo káráwiyoro.

18 Naaófá'á Ísareri-waasi Sáínai-oma'-aefempa'a komérowana óraa'-iyama kéna tinepái kówasa uwaná óraa'a kumeu'á úwana óraa'-fiyunda torówana

19-20 uwíyemba óraaka'a tufúwana aagíó aantemba séna waásiye póíye maanómáká'ó tíya'o é'a óntantamba tinkamiyasa puwónááwe súwasa minááímó ísón-kwaasi táatafesa ésa sésa aneká'á moórá-aaí ímba sínata ísáano sésa táatafesa ésa

21 awánon-tantaa'a óraa-taatafesa uwaná Mósesé séna sááte'a isa'á tata'á úne siyáíye. Naaófá'á Ísareri-waasi miyán-tántáá'á koawánaraafo kembiwí miyán-tántáá'á ímba kowéawanaawe.

22 Ímba miyá é'a Maníkómpá'ó tiyáamba maaráráámbá wéowe. Moórá-omakon-awí'a Sáiyóni-omapa'a té'a Manikó fasi'aénkwáráwíní naaópa'a té'a wíyómpa'a aú-nao'a Yérúsaremuufakaan-daopa'a té'a wíyómpaken-kisau-waasimo sáwífa'o túwaandu úmaresamo Manikón-áwí'o mósá marésamo aamoímó opa'a té'a

23 aifa'ó Maníkómpá'ó tésamo wení waási-i'a úmai méraapa'a tiyáawe. Wíyómpa'a aúfáífimba miwí túwí'a agaimakáíye. Manikó seyaafá'nánká miwímó méraawini áwáusafena tísai índawimpa'a té'a marapá'ó arupise úmaimo méraawanamo Manikómó sásá'-í'o uwátinkaraiwai wíyómpa'o miwí timantómbó méraapa'a té'a

24 Ísumpa'a Manikó aú-aaí símaimo

káásamakaimba aráásimíwaimpa'a tiyáawe. Naaófá'á Kéni áfákomba Éperimba tufúwana puwúwana wení naaemá kumúwana mindásafena anondáá sáwí-meyamba amínkwae siyáimbanifo Ísuni naaemó kunkáimba waási kawé'á uwátínkáimba wempá'á tiyáawe.

25 Manikó kembiwísáfénamo aaimó sínda-aaí ímba taraisé'a káráwiyoro. Naaófá'á Mósesé marapá'á ména Manikón-aaí simátimuwasa taráíyaawi sáwí-meyamba maiyáawe. Miyáumaimo wíyómpakewimo simátiminda-aaí taraisíyawi érai'a sáwí-meyamba maenááfo káráwiyoro.

26 Naaófá'á Manikó Sáínai-omapakemba aaí súwana óraa'-marima taráimbanifo káfé'a óraaka séna moórá-kanaamo tinda aneká'á óraa'-marima taaó senaná wíyónkowe maragówé óraa'-marima táíníye siyáíye.

27 Aneká'ó óraa'-marima taaó sénaumnemo siyáin-aaigoni áwáuma maarán-íye. Marimo táínda-tantaa'a naaófá'ó úmakain-tantaa'a póna tai'áínifo marima ímbo kanaa'ó táínda-tantaa'a wa'é'wae'a íníye.

²⁸ Miyáumai marímo táinda Maníkó kentáará'á káráwiyaimba póna ínta siyuwáinda póta sirunkó kawe'a ínata aamoí éta wentáféta éta wenáwí'a mósá maréta wen-ímáyáá mósá máraandasafenasa aamoí íniye.

²⁹ Kankambó tiyú'maimo iyafímbó agaisúwáantemba Maníkó miyá ínata póta

wen-ímáyáá mósá maréta ménaumne.

13

Maníkó aamoí ínkwa-e-i'a orómó siyáin-ai.

¹ Ísu Káráísitiye'a kááísamaimo méraawi Maníkóní akúni'a uráamba pó'a moorá-mora-waasi kentirumbá timé'a ímba ifátúwáaro.

² Namu'-waasimó tiya'o é'a tóné naané timé'a ímba ifá'a tiyúwáaro. Tuwímbaimo miyámó uráamba ímba marapá'-wáási kawe'a uwátinkaraafo wiyómpaken-kisau-waasi miyá uwátinkaraafo ímba wiyómpakewi owé-ímáyáá uráafo marapákén-kwáási owé-ímáyáá uráawe. Mindásafe'a namu'-waasi túwa'nai oro.

³ Maníkóní waásifinkemba wení waási onkákémbá tuwímbai tí'maesa ándáfa'o mótínkáamba miwisé'a ándáfakaan-úmai méraafo mindásafe'a ímáyáa é'a túwa'nai oro. Umbai-tántáá'á miwifímbó wérain-kwaasi kembiwifinkwárá'á miyáumai umbai-tántáákáambá wérainwain-oyo ímáyáa é'a túwa'nai oro.

⁴ Aaremó waaimó máéwasa waaimó aaremó máéwasamo on-ámbá kawe'-ámbán-ifo aaré ímba sáwí-anka'a níyasa waaí ímba sáwí-anka'a níyasa miyáumai méraafo aare-úméné waai-úméné ímba oro. Miyá íyanamo éna Maníkó sáwí-meyamba timíníye.

⁵⁻⁶ Maníkó séna ímba tiyuwé'a túwa'nai ónaumne

minááímó siyáintafeta fasi'ámai méta séta

Fasi'aénkó súwa'nai ímba pó'a waásimo sáwí'o uwásinkaiyamba ímba sáa'a íniye

séna Maníkón-ai aúfáfimba agaimaréna siyáimba pó'a óntantafe'a ímba óraa'-imayaa é'a miyán-tántáákó kembá ta'ótoraina'a sáwí'a ofáínifo makáan-tantaatafe'a sé'a mindá kanaán-íye seró.

⁷ Ááémo kentí óraa'-waasi Maníkón-aiimo simátímakaawisafe'a ímáyaan-oro. Miwímó maé'ón-awauwe pukáan-awauwe ímáyaa é'a Maníkóe'o kááísamaimo maé'mae'o é'óntemba miyán-oro.

⁸ Ísu Káráísiti naaófá'ó uráintene káfé'wara'o miyámó wéintene ánaenkwará'o miyámó índawe. Mindásafe'a

⁹ tómbá aambó fáí'makaan-amba arááiwaiyamba ímba túwa'nai ínifo Maníkó úwoi súwa'nai úmaisa wéfasi'asinkaifo fí'o-fi'on-ai karo'-áái ís'é'a arááiwáéfaínifo káráwiyoro.

¹⁰ Ísu Káráísitimo puwénamo wenáú Maníkómbó ámakaintafenasa súwa'nai ímbánifo amáán-daumpa'o amáán-kisau-waasimo póí tufú'maimo Maníkómbó amén-kwaasi ímba kanaa'á wétuwa'nai-íye.

11 Aifa'-amáán-káwáágó waásiti aoisaantáféna pói tufúkéna naaema umaéna Maníkóni ufaen-dáúmpá'á iyéna mindááémá tufimpín-úmáráisasa mimpóí mindáókoni aumépa'a ímbo nombá agaisukáawe.

12 Miyáumai Ísu Káráisiti kentáásáféna imáyáa éna sáwí-imayaa maitiyuwánae séna ímba a'áo súwasa áí'maesa mindáókoni aumépa'a móankesa tufúwana puwúwana wení naaemá kunkáiyé. Miyámó uráimba póimo tufú'maimo Manikómbó ámén-kwaasi ímba kanaa'á wétuwa'nai-ifo kentáá wésuwa'nai-iyé.

13 Ísumba áí'maesa mindáókoni aumépa'a móankaresa tufúwana pukáimba miyáumai áamáán-daumpa'o pói tufú'maimo Manikómbó ámén-amba tuwáúnasasa wembó símai sáwí'o uwánkaraantemba kentááwárá'á símai sáwí'a uwásinkáamba póta ínta wentá auwánaumne.

14 Marapá'ó waé'wae'lo índa-nao'a ímba wéraintafeta wíyómpa'o maé'maetaamo onda-naópata imáyáasa éta póta ínta wentá auwánaumne.

15 Manikómbó póimo ámentemba Ísu Káráisiti kentáásáfénawe séna pukáintafeta Maníkóni waási úne súndawisa aamoí uwánkamae iyéta wenáwí'a mósá maréta ínta túwáano.

16 Kawe'á uwátinketa túwa'nai eta íntaamo túwáandasafena Manikó aamoí íniye.

17 Kentí óraa'-waasi-taai isé'a síyantemba miyán-oro. Kembiwíyá'á kawe'-úmai káráwimae iyésa ánaaemba Manikómbá minkísáúsafé'a simámenaawe. Miwí taaímo isámai kawe'ó iyasamo ésa aamoí íya'a mindásafe'a kawe'-úmai ménaawe. Miwí taaímo ímbo isámai kawe'ó iyasamo ésa miwítí kísau umbá táina'a mindásafe'a ímba kawe'-úmai ménaawe.

18 Imáyáa éta kentáásirumpinta ímba aai wéraisata seyaafá-tántáátáféta arupísesa ónaesa súmpo kentáásafé'a Manikómpá'á inai símae íyoro.

19 Óraaka simátime'a sune. Aneka'á kentópa'a kárika'o konda-ámbá Manikó paapé índasafe'a inai seró sune.

Inaimó siyáin-aaí.

20 Manikó faru wéuwatinkaiwaini áwáugo éna Fasi'aénkó Ísu pukáimpinkemba iyáfasinankarowana puwúwanamo wení naaemó kunkáintafena póna símai káásamakain-aaí waé'wae'a ínana sipisípiya'o káráwiyaiwaimo intembá Fasi'aénkó Ísu kentáará'á wégarawiyiye.

21 Manikóni imáyáafinkembo iyantafena Manikó fasi'aémbó timíndasafe'a inai sune. Manikó kentáásirumpinta kísau wémaimba Ísu Káráisitini fasi'aéntámbá wembó arááimo tain-kísáú Manikó maíndasafe'a inai sune. Ísu Káráisitín-awí'a aasiyaasi óraa'a waé'wae'lo ímbá érai'-aaí intáfé'a inai sune.

22 Kesí waásisono. Óraaka simátime'a sune. Fasi'átinkáandasafe'a maanáufái agaimái timúnda ímba ayáátáá'-aain-ifo aano mé'a isáaro.

23 Moórá-aaí isáaro. Moóráwígon-awí'a Tímóti ándáfakemba faú'ánkáamba póna ááemo tina'o é'a kentópa'o kondará'á áí'mae'a kónaumne.

²⁴ Kentí óraa'-waasisafetaawe Maníkóní waási seyaafá'-wáásísáfétaawe simátíme'a sé'a kawe'-úmai méraaro sune. Maníkóní waási Ítáári-marafakewi simátimesa sésa kawe'-úmai méraaro wésewe.

²⁵ Maníkó úwoimo wétuwa'nai-intafe'a inai sune.
Kesáái tai'áíye.

Yémisi

Ísu wiyómpa'a iyówana Yémisi Ísun-áfáko éna Yérúsaremufa'a ména Fasi'aénkóní waásiya'a káráwiyaiwai moórá-waai-aataiyai'yo miyáumai-aatai maisuwéna maanáái agaimái Yúndaa-waasi Ísuni aampa'ó kuwáí agaimái mátimakaiye.

1 Kemá Yémisi maanáúfái agaimái timúne. Maníkóní kísauwe Ísu Káráisitini kísauwe maúndawi maanáúfái agai-timúmpo Ísarerin-áánintomba sísamaifakemba kae'á kumbaimái-waasi tísaafitantambo uráawi fí'ó-fi'om-barafa'a wété úmaimo méraawi ísáaro.

Fasi'átinkáin-ai.

2 Kesí waásisono. Umbai-tántáá'á fí'ó-fi'on-tantaa'a kempá'á wétifo tirumbá fetóí úmai méraaro.

3 Umbai-tántáá'á kempá'ó timbá Fasi'aénkó Ísuwe kááísamaimo mé'ó ímbo auwé'ó é'a fasi'ámai ménaawe. Mindásafe'a ísaraamba póna umbai-tántáá'á kempá'á wétifo tirumbá fetóí úmai méraaro.

4 Fasi'ámai maé'mae'a úmae'a iyiyana ímba tuwesarái ína'a miyán-káwé'-ímáyáá úmae iyiyana Maníkóní kawé-tántáátáféna ímba táái táíníye.

5 Kawé'-ímáyáá maénae síyawi Manikómpá'ó áísai íyanamo éna timíníye. Manikó nóntafera sísaí-oo ímbo sínda ímba ta'ótórainifo úwoi timíníye.

6 Manikómpá'ó áísai íyamba ímba kae'-ímáyáá é'a úwoi kesáái isáíníye seró. Kaumbo-kae'-ímáyáámó tokáiyawimo ésa kafóná-waasi pósa afufumpin-kwáási mésa kowaétuwe tawaétuwe-waasiyaamban-owe.

7-8 Miyámó owí kaumbo-kae'-ímáyáá ésa ímba mimbórá-ímáyáá úmai arááiwaesa kawé-kísáú wémaefo sáwí-imayaa arááiwaesa miyámó owí Manikómpá'ó áísai

íyan-tantaa'a simíníye-imayaan-oyo.

Óntaiyain-kwaasiye óntawara'-waasi-taai.

9 Óntaiyain-kwaasi Ísu Káráisitín-aaisafesa érai'emo sewanamó ímbá Manikó séna kesí waásin-owe simbánifo tirunkó kawé'á wéifo

10 óntawara'-waasi Ísu Káráisitín-aaisafesa érai'emo sewanamó ímbá Manikó séna kentí óntama ímba aifaráán-tántáá'án-íye simbánifo miwíwará'á tirunkó kawé'á wéíye. Kawé-tántáá'ó mowáán-arambo wénamo aáembo kaintembá óntama aifaráán-tántáá'á iyé-ímáyáámó on-kwáási miyaráán-úmai tai'ánááwe.

11 Aafáúmá iyáúsená aa'á kaisaná mowáán-arambo aáénkénamo minkáwé-tántáá'ó aáénkaambo kaintembá óntama aifaráán-tántáá'á iyé-ímáyáámó on-kwáási kísauwo máemba miyaráán-úmai tai'ánááwe.

Sáwí-imayaa kempá'ó tína'a a'áo seró-áái.

12 Ísu Káráisitín-aaisafesamo érai'emo sewanamó ímbá miwífá sáwí-tantaa'ó tindamo ésa a'áomo síyanamo éna tirunkó kawé'á íníye. Miyáumai fasi'ámaimo maé'mae'ó íyanamo éna Manikó tíménaumne síyáin-tantaa'a timíníye. Ááéma Manikó séna tirumbó símén-kwaasi aú'í'a úmai maé'mae'a ónááwe síyáintemba miyá uwátinkainíye.

13 Sáwí'o

í-tántáá'ó kentópa'o tína'a sáwí'a ónaumne-imayaamo é'o é'a Maníkóntáfé'a sáwí-imayaa símkaiye sefó. Maníkó ímba sáwí'a í-ímáyáá tíména ímba wení ímáyaafinkemba sáwí-imayaa tafisímai mémaraíniye.

14 Kentáá sáwí-imayaasafena sinkáinda misáwí-ímáyáágó kentáá tafisínata arááíwaénanasa

15 misáwí-ímáyáágó ta'ótorainata sáwíta ónaumne. Sáwítaamo úmae íyónanasaamo éna misáwí-ímáyáágó anondáá méraundawini áwáuma Maníkóní némpata méranaumne. Mindásafe'a Maníkóntáfé'a sáwí-imayaa símiye sénááfo ímáyaá úmai kawé'an-oro.

16 Kesí waásisono. Mindásafe'a karo'-ááísáfé'a érai'e sefónifo kawé'-úmai ísáaro.

17 Seyaafá'á érai-tantaa kawé-tántáá'á kentááfátá kentáásifowama Maníkónópakemba wégumiye. Aafáúwé wíyóne o'é úmakowana aafáúmá kúwáfekena siyaréna wéifo Maníkó ímba miyá wéifo aasiyaasí sáma kásinkena ímba fí'o-fi'on-imayaa wéiye.

18 Maníkó wení ímáyaá arááíwaena érai'-aai simásimenasa minéráí'-ááísáféna aú-waasiyaanta uwásínkáísata aifa'á wení waási-ita uráanasasa ánaaemba fí'o-fi'on-kwaasi miyá ónááwe.

Maníkón-aai isésa miyámó on-áái.

19 Kesí waási ken-ímáyáámó únda-waasi ísáaro. Maníkón-aai ísámai kawé'á é'a ímáyaá uré'a aai sé'a ímba ááéma aaisambá seró.

20 Aaisambó sen-ámbá Maníkóní kawé'-ámpá'á ímba aaisambá sen-ámbán-iyé.

21 Mindásafe'a sáwí-imayaawe sáwí'o on-tántáá'é watuwé'a kumé'a Maníkón-aai tirumpimbó makáan-aai ísámai kawé'-íyana minááígó kawé'-ámpá'á métinkainiye.

22 Maníkón-aai táá'-aantembo isé'o Maníkón-aai isáúnda é'a isáúmne sé'o é'a kesáfé'a karo'á sefó Maníkón-aai ímba táá'-aantemba isé'a wemó siyáintemba oro.

23 Maníkón-aai isésa wemó siyáintemba ímbo íyawí

24 nonkwaaúmpímbá tó'la awáanasuwesa kówasa miyámó ombá ááéma wétuwinkawimba miyámó owí Maníkón-aai isésa wemó siyáintemba miyá ímba wéowe.

25 Maníkón-aai sásá'-ááígó póna minááígó sáwí-imayaagomo ta'ótokaímpinkemba faútinkainiye. Maníkón-aai isésa wemó siyáintembo íyawí isésa ímba tuwínkáinda miyá úmaesa iyíyana minááígó tirumpimbá kawé'á uwátinkainiye.

26 Nom-bái-wáási úne sembánifo sen-ááiyá'ó ímbo káráwiyombo ésa kentí ímáyaágomba karo'á simásuwesa tóikaken-aantemba sésa nom-bái-wáási úne wésewe.

27 Keto'-ínínká'é áwiyaraa'-iyampoíya'e umbai-tántáá'ó wéráiwaiya'e káráwiyesa marapá'-wáásiti sáwí-ampa'a tínaaemba uwásúwááwi Maníkón-aai ísámai kawé'á ésa Maníkó kentáásifowan-aúranka'a érai'-nom-bai-waasi mésa Maníkón-aráái aantemba wéwaewe.

2

Mimbórá-ímáyáán-oro-ai.

¹ Kesí waásisono. Fasi'aénkó Ísu Káráísiti fí'oran-ai wéraiwaini aaisáfé'a érai'e sé'a wenká'a timankúnkúmba ofo túwí'o wérainda-waasi kawe'a uwátinke'a túwí'o ímbo wérainda-waasi tínaaemba uwátímémba mindá sáwí'a ofo

²⁻³ káráwiyoro. Túwaandu ompímbó moóráwigomo óntawara'-waasigo éna kawe'-únánkwátói úmaena tisanamó óntaiyain-kwaasigo éna sáwí-unankwatoi úmaena tisa'ó kawe'-únánkwátóiwarawintafe'a simándára'a tamauwó sé'o sáwí-unankwatoiwarawintafe'o nénka'a tamauwómó sembá mindá sáwí'a wéowe.

⁴ Miyámó sembá kempínkémhá tuwímbai túma maima'é'a iyé'a tuwímbai símai sáwí'a é'a sáwí-imayaasamba tuwínkaa'a wéowe.

⁵ Kesí waási ken-ímáyáámó únda-waasi ísáaro. Marapá'á méraan-kwaasi óntaiyain-kwaasi tuwánésa sésa úwoi-waasin-owe sefó Manikó óntaiyain-kwaasi wesé'a kááísamai fasi'ámai méraan-kwaasi tuwánéna séna kesí waásin-owe wésiye. Ááéma Manikó séna tirumbó símén-kwaasi kawáánúndafa'a ménaawe siyáimba

⁶ óntaiyain-kwaasisafena miyá siyáimba pó'a múra tiyúwáafo. Óntawara'-waasi túma ímba maima'é'a iyóro. Óntawara'-waasi kembiwí sáwí'a uwátinkesa aaimá simátinkesa

⁷ Ísu Káráísitin-awi'a iyáákarain-awi'a kentí óraakon-awi'a símai sáwí'a uwánkáamba pó'a miwí túma maima'é'a iyófo.

⁸ Manikón-ai aúfáfimba agaimaréna séna

esáfé-ímáyáámó óndantemba

fí'owi-imayaawara'a oro

siyáimba pó'a minkáwé'-ámáámbó fasi'aén-ámáámbó arááíwae'o é'a kawe'a íyambanifo

⁹ óntawara'-waasi túmo maima'é iyé'o óntaiyain-kwaasi tiyúwé'o é'a sáwí'a ónááwe. Miyámó é'o é'a kawe'-ámáámbá taraisiyana Manikó aaimá simátinkainiye.

¹⁰ Seyaafá'-ámáámbó arááíwaesamo moórá-amaambo taraisiyambo éna aaimá simátinkena séna seyaafá'-ámáánkómbá taráisówin-owe síníye.

¹¹ Manikó séna ímba aare-úméné waai-úméné oro séna moórá-aiwara'a séna ímba waási tinkamiyasa púworo siyáíye. Ímbo aare-úméné waai-úménémó ombánifo waási tinkamiyasamo puwíyamba ámáamba wétaraisowe.

¹² Manikón-ai sásá'-ááígó póna minááígó sáwí-imayaagomo ta'ótokaimpinkemba faútinkainiye. Manikó wenáái arááíwáéwiye taráisówiye tuwánéna tísai índa pó'a imáyáa é'a kentóika'e kentúra'e káráwiyoro.

¹³ Manikó aafimbá maitinkáíndara'a tirumbó ímbo uwátinkaraawi Manikó wenarumbá ímba uwátinkainiye. Manikó aafimbá maitinkáíndara'a tirumbó uwátinkaraawi ímba táá'a ínana Manikó aruntaféna uwátinkainiye.

Timankúnkúne kawe-kísáúwémó máén-ai.

14 Kesí waásisono. Ísu Káráisitín-aaisafesa timankúnkúmbo ésamo ímbo kawé-kísáúmó maésamo ésa miwí táái úwoi tóikaken-aaí wésewe. Mináái tóikaken-aantemba semba póna Maníkó ímbo kawé'-ámpá'á métinkainiye.

15 Maníkóní waásifinkembo moóráwigomo ménamo unáánkwátóiyé tóné ímbo makáindawintafe'o

16 kembiwímó sé'lo tómbá nenaná ámú'a fáinama unáánkwátóí ane'á mārénana koko'á ínama waaó sé'lo tóné unáánkwátóiyemo ímbo amé'lo é'a kentáái úwoi tóikaken-aaí wésewe.

17 Mindásafe'a Ísu Káráisitín-aaisafe'a timankúnkúmbo ombánifo ímbo kawé-kísáúmó maémbo é'a timankúnkúmbo on-áái tóikaken-aantemba sefó tirumpinkémbá ímbo wésewe.

18 Tuwímbaimo sésa Maníkón-aaisafe'a simankúnkúmbo únda pó'a Maníkóní waási únemo sewasamó tuwímbaimo sésa kawé-kísáúmó maúnda pó'a Maníkóní waási únemo semba kemá Yémisi sune. Maníkón-aaisafe'a timankúnkúmbo ombánifo kawé-kísáú ímbo máemba pó'a Maníkóní waásiya'o ímbo tuwánáúmne. Kemá kawé-kísáúmó maúnda suwáné sé'a Maníkón-aaisafe'a amankúnkúmbo óne sénááwe kemá Yémisi sune.

19 Maníkó kímborawigo méraiye sé'lo érai'emo semba kawé'-áái sembánifo miyá aantemba sembánifo Maníkó kawé'-ámpá'á ímbo métinkainiye. Waántáwankoni kísau-waasiwara'o miyámó semba kantúmbo matuwésa semba póna Maníkó ímbo kawé'-ámpá'á métinkainiye.

20 Ímbo kawé'-ímáyááwará'-wáásín-owe. Ísun-aaisafe'a timankúnkúmbo ombá ímbo kawé-kísáúmó maémbo úwoi-aaíyaamba semba pó'a miwání áwáumo simátíménda ísáaro.

21 Naaófá'á kentáái síwá'náma Émbaramu Maníkó simámakaintembo índasafena ááninkon-awi'a Áísáakimba óntaŋ-taerera'a mósá ánkarena tufínena úwana Maníkó séna a'áo siyáíye. Émbaramu miyá uráintafena Maníkó séna arupíse úmai méraane siyáíye.

22 Émbaramu Maníkón-aaisafena érai'e séna amankúnkúmbo éna ímbo miyá aantemba uráífo simámakaintemba uráimba Maníkón-aaisafena fasi'ámai érai'e siyáimba é'a ísaraawe.

23 Maníkón-aaí aúfáífimba agaimaréna séna Émbaramu Maníkón-aaisafena érai'e séna amankúnkúmbo úntafena Maníkó séna arupíse úmai méraanemo siyáimba minááígóní áwáuma Émbaramu Áísáakimba tufuwíndasafena uráinka'a afora'á paápé uráíye. Ánaemba Émbaramuntafesa sésa Maníkóní waásín-iye siyáawe.

24 Maníkón-aaisafesa érai'e sésa timankúnkúmbo ésa kawé-kísáú wémaewisafena Maníkó séna arupíse úmai méraawe sífó Maníkón-aaisafesa timankúnkúmbo ésa ímbo kawé-kísáú wémaewisafena arupíse úmai méraawe Maníkó ímbo síníye. Mináái káfé'a wéisaawe.

25 Maníkón-aaí aúfáífimba naaófá'á agaimaréna moórá-ininko aankaró'-ánká'ó nún-ininkon-awi'a Ré'api fí'onkaa-ininkon-aaí siyáíye. Yósúwa

maramá aúpá'á koawánaakaiyo séna ti'marówasarai miníninkóní naaúmpa'a tuyaná mindárai-taai íséna érai'e séna wenamááraa tínkamofó séna moórá-aamba aráátimuwasarai kuráaye. Miníninkó miyá úntafena Maníkó séna arupíse úmai mérain-inimban-iye siyáíye.

26 Timambó kóisasamo waásimo púwóntemba Manikón-aaisafesa timankúnkúmba ésa ímba kawekísáú wémaewi miyaráán-úmai ímba tirunkakémbá timankúnkúmba ofo tóikakemba wésewe.

3

Tóikawaan-oro-ai.

1 Kesi waásisono. Manikóní kísau uwáitái'-íyan-kísau ímba sáwífa'nanka maenááfo moórá-morawigo maenááwe. Uwáitái'-íyan-kísau maúndawisa Manikó fasi'ámaisá sísai índarakemba éfo úwoi-waasi miwítí kísausafena aáo úmai tsai íníye. Mindásafe'a ímba sáwífa'nanka sé'a uwáitái'-íyan-kísau maénae sénááwe.

2 Seyaafá'nánkátá tuwímbai-tantaa'a sáwítaamo úndasaawe. Tóikawaanasa kawel'-áái-aantembo sewí érai'a kawel'-wáásí mésa túra'a seyaafá-tántááká'á kanaa'á wégarawiyowe.

3 Moórá-ai imáyáan-oro. Óraa-poigon-awí'a ósi waási kentí imáyáagomo win-ámpá'ó kónaesamo ombá óipimba ampáá-fási'áén-taemo'a fáá'ankesa séfasefa'-ayaiya'a ándáma fári'wimai tiyáámpimba tokésa kentí imáyáagomo win-ámpá'á moórá-aempa'-anda tafisewaná minóráá-póigó wéwiye.

4 Nompín-táónkwará'a imáyáan-oro. Mindá óraa-tantaa'a isaná fiyúndágoma famé'mai fí'opa'a tuwánae isaná nifo fafúsúmaenamo nintamba ímba óraa-tamban-ifo kári-tamba wemó kónae sipa'á mintámba waeráisana minóráá'-nómpín-táónko wéwiye.

5 Maaráwará'á imáyáan-oro. Waásisa óraa-tantaa'a únana sóikoma kári-tantaako sáwífa'-ai séna súsaama maimaéna wéyimba imáyáan-oro.

Aifa'á kári'-iyama karéna kámaena óraa'-amo'na wégauiye.

6 Iyamó kénamo óraa'-amo'namo sáwí'o intembá sáwí-aaigo miyá éna seyaafá súwawaata sáwí'a úmaena wéwiye. Sáwí-aaigoni kisaugo seyaafá'-áémpá'á seyaafá-sáwí-kísáúgómá wéyiaakaiye. Misáwí-tántáákóní áwáuma waántáwankoma éna kentáásí kísau tasáwí'a éna seyaafá'-áémpá'á wété wéwiye.

7 Afáá'-wái-wáané numawé iyaankafayaané mófáá'e amí'mí'-úmai káráwiyombanifo

8 sáwí-aaigo iyáákarain-tantaa'a pósa waási ímba kanaa'á wégarawiyowe. Waafainkómó waásimo unkútisanamo sáwí'o intembá sáwí-aaigo miyá wéwiye.

9 Kentáá sááisamba kentáásifowama Fasi'aénkón-áwí'a mósá maréta Manikó werááni'a úmakain-kwaasi símai sáwíta úne.

10 Mimbórá-sóipinkéntá kawel'-áái séta sáwí-ai séta wéune. Kesi waásisono. Miyán-ááigó sáwí'a wéwiye.

11 Nonaumpinkémbá ímba kawel'-nóné sáwí-none wégumiye.

12 Inagómá ímba fe'arambá iyáísana kúsigoma kondói-aramba ímba wéyiaie.

Uwí-nónkó ímba kawel'-nómbá uráínasa waási nánááwe. Mindásafena mimbórá-wáásigómpinkémbá kawel'-ááiye sáwí-aiye sisaná miyán-ááigó sáwí'a wéwiye.

Kawe'-ímáyáá Maníkómpákémbó kúmín-aaí.

¹³ Kempínkémbá tuwímbai kawe'-ímáyáá torésa ísáán-kwaasi mésa kawe'-ímáyááwará'-wáási pósa ímba túma maimaé iyésa kawe'-kísáú maésa kawe'-úmai méwa'a tuwáné'a sé'a kawe'-ímáyááwará'-wáásín-owe sefó

¹⁴ kempínkémbó tuwímbaimo miwítí waási tirumbá sáwí'a uwátinkesa sésa óraa'-waasi-i'a ofó sésa keyáá óraa'-waasi-i'a úmai méranaumnemo síyambo ésa miwí túma maimaé iyésa kesáfé'a karo'á sésa kawe'-ímáyááwará'-wáási úne sefónifo.

¹⁵ Miyán-ímáyáá ímba Maníkómpákémbán-ifo marapákémbá waásiti ímáyaá waántáwankoni ímáyaáfinkemba wésewe.

¹⁶ Tuwímbaimo miwítí waásimo tirumbó sáwí'o uwátinkesamo sésa óraa'-waasi-i'a ofó sésa keyáá óraa'-waasi-i'a úmai méranaumne síyambo ésa ímba moórafa'a taankarotámai mésa fi'o-fi'on-tantaa'a sáwí'a úmae iyiyamba mindá marapákémbá waásiti ímáyaá waántáwankoni ímáyaáfinkemba ofo

¹⁷ Maníkómpákémbá kawe'-ímáyáámó tokáawi kawe'-aantemba ésa ímba sáwí'wara'a ombá aaweyáá ésa ímba aaisampínkémbá sésa fi'on-kwaasi-taai kawe'-úmai isésa tirumbá uwátinkesa umbaimó máén-kwaasi túwa'nai ésa ímba kaumbo-kae'-áái sésa ímba tuwínkaa'-úmai kawe'á uwátinkesa sáwí'a uwátinkesa ofo seyaafa'á kawe'-aantemba wéuwatinkaawe.

¹⁸ Aáno úmai méranae síyawi aaweyáá uwátinkaiyasa tuwánésa miyáumai aaweyáá úmai méranaawe.

4

Marapá-tántáátáfésa ímáyaámo on-áái.

¹ Kempínkémbó aaisambó sé'o áwáá'o sé'o miyámó ombá miwání áwáuma maarán-iyé. Sáwí-tantaakomo tirááimo taintáfé'a ímáyaá owaná minímáyáágó ta'ótóráisana aaisambó síyan-aaí wépaai'iyé.

² Tirááimo tain-tántáá'ó makáawa'o ombá tufúwónana puwína'a kemá maénae-imagaa wésewe. Fi'owiti moparáwímbá túraniyamba é'a ímba kanaa'á maíyantafe'a aaisambá tiyé'a áwáá'a wésewe. Tirááimo tain-tántáátáfé'a Maníkómpá'á ímba áisai owaná póna ímba wétimiye.

³ Maníkómpá'ó áisai ombá áisai on-tántáá'á ímba wétimiye. Sirááimo tain-tántáá'á kesáfé'a maénae sé'a Maníkómpá'á áisai ombá misáwí-ímáyáá tokáantafena ímba wétimiye.

⁴ Aaremó waaiykémbó tiyuwésamo fi'on-kwambo máéntemba Maníkómbó aúwáán-kwaasi ísáaro. Marapá-tántáá'ó ímáyaámo éme'o é'a Maníkóní namuro-wáásiyáámbá ofo mináái ímáyaan-oro. Marapá-tántáá'á maénae símae'o iyíyawi Maníkóní namuro-wáásiyáámbán-owe.

⁵ Maníkón-aaí aúfáifimba agaimaréna séna
Maníkó séna kesí ámútamba kempímbá maráúnda sáwí'a ofó sé'a fasi'ámai wégarawiyune siyáiyé
agaimaréna siyáimba mináái ímba úwoi-aain-ifo érai'-aain-ifo ímáyaan-oro.

⁶ Énifo Maníkón-ímáyáá úndasafenasa súwa'nai úmaisa wéfasi'asinkaiye. Maníkón-aaí aúfáifimba agaimaréna séna
Maníkó kentúmo maimaé iyówi wéfametyuwaifo wenaísamaifimbo máéwi wétuwa'nai-iyé
agaimaréna siyáimba póna Maníkó súwa'nai úmaisa wéfasi'asinkaiye.

7 Mindásafe'a Maníkón-*aai* isé'a wenaísamaifimba méraambanifo waántáwankon-*aaisafe'a* a'áo siyanamo éna ááéma tiyuwéna kóina'a

8 Maníkóni ewaa'ó méwanamo éna Maníkó kesé'a mérainiye. Sáwí'lo owí kawé'ó úmaimo méraiyyantafe'a imáyáa é'a misáwí-tántáá'á túwáaro. Maníkón-*imáyááwé* mararákén-*imáyááwémó* tokáawi sáwí-*imayaa* tuwé'a kawé'-*imáyáán-oro*.

9 Sáwí'lo ontáfé'a ímba aamoí é'a tí'á kaótuwe'a méraaro. Sáwí'lo wéontafe'a ímba wiyááima iyamba tí'á kaótuwe'a méraaro. Sáwí'lo wéontafe'a tirunkó ímba kawé'á éna sáwí'a ína'a méraaro.

10 Fasi'aénkón-*aai* isé'a wenaísamaifimba méwana wemá mósá tinkáiniye.

11 Kesí waásisono. Kentí waásisafe'a ímba sáwí-*aai* simátínkáaro. Maníkó áamáán-*aai*imba séna ímba miyán-oro siyáimba pó'a miyámó ombá Maníkóni áamáamba símai sáwí'a uwánke'a sé'a sáwí-*amaamban-iye* sembá mindá karo'á wésewe. Maníkóni áamáambo tuwínkaa'-*uré'ó* sé'lo kári'-*amaane óraa'-amaane* sé'a minámáámbá ímba kawé'-*úmai arááiwae'a wétaraisuwaawe*.

12 Maníkó weyáá áamáamba siménasa waási tuwínkaa'-*éna* kanaa weyáá kawé'-*ámpá'á* métinkena weyáá waási tai'ásuwainiye. Mindásafe'a waási keyáárika'a ímba tuwínkaa'-*ónááfo* Maníkóni kisaun-iye.

*Ímbo túmo maimaé iyíyan-*aai*.*

13 Kembiwí imáyáa é'a sé'a káfé'ra'i aafáyáawa'i óraa'-*naopa'a* komé'a kísau wémae'a moóra-*aatai* maisuwé'a sáwífa'-*ontamba* maénaumne. Miyán-*ááímó* sewí ísáaro.

14 Aafáyáara'o ainámbó kárika'o wénamo ááémo turá'wintemba kembiwímó méraamba miyaráán-*úmai* ááéma tai'ánááwe. Aafáyáa kentópa'o tínda-tantaa'a ímba ísaraawe.

15 Mindásafe'a sen-*áái* ímba aneka'ó siyamba maará seró. Fasi'aénkómó ewémó sína'ó é'a miyá ónaumpo ímbo ewémó sína'ó é'a ímba miyá ónaumne seró.

16 Miyán-*áái* sé'a kentí imáyáafinkemba kentúma maimaé iyé'a óraa'-*i*'a úmai méranaemo sembá miyán-*imáyáá* sáwí-*imayaan-iye*.

17 Miyáumai ísáaro. Kawé'ó iyawini áwáuma ísámai ifátuwesa miyámó iyamba sáwí'a ónááwe.

5

*Óntawara'-*waasi-taai*.*

1 Óntawara'-*waasisono*. Senda-*áái* ísáaro. Kentópa'o umbai-tántáá'ó tínda óraa'-*imayaa* é'a tí'á kaoré'a méranaawe.

2 Sáwífa'-*ontama* makáamba taúkaa'a isaná sáwífa'-*unankwatoi* waigo ánáamba kárasuwaisana

3 óntamba makáamba taúkaa'a isasá waási awánésa sésa ímba túwa'nai ombá makáawana taúkawiye siyamba iyamó ane'ó kainten-*úmai* sáwí-meyamba kentópa'a tíniye. Sáwífa'-*ontama* makáambanifo Maníkó waásimo méraawini áwáuma tísaí índa-kanaa tíniye.

4 Kentí kísau mo máén-*kwaasiti* méyámbá ímba kawé'-*úmai* timé'a sáwí'lo ombá Maníkó awánaraiye. Minkwáási óraaka'-*oraaka'a* sewaná Maníkó fasi'aénkwáráwí wéisaiye.

5-6 Marapá'ó méraanka'a sáwífa'-ontama maré'la kentí imáyáafinkemba kembó tínkáin-kisau wémaewe. Ímbo sáwí'o uráan-kwaasi aaifimbá maitinkówa'a ímba anondáá aai suwa'á tinkamuwasa pukáawe. Póimo tómbó tíméwanamo óraa'a isasamó tufú'naantemba kembó tínkáisa'o miyámó ombá Maníkó sáwí-meyamba tímíniye.

Fasi'ámai mésa inai seró-áái.

7 Mindásafe'la fasi'ámai maimaé iyé'la Fasi'aénkó aneka'ó kumínda amu'maráaro. Kísaugoni aforwámá kísau úmakena amu'maréna séna kae'í'la aa'á téna kísau óraa'a ina'la nánae séna amu'maráintemba

8 miyaráán-úmai Fasi'aénkómbá amu'makéwana kumíniye. Fasi'aénkó kárika'la kumínda pó'a fasi'ámai aano úmai méraaro.

9 Maníkó aaifimbá maitinkáinífo kentí waási ímba í'ai tínkáaro. Maníkó aaifimbá maitinkáinda-kanaa kárika'la tınıye.

10 Kesí waásisono. Naaófá'á Maníkón-aaí simátimakowimo uráamba imáyáan-oro. Fasi'aénkó simátimakon-aaí simátíma'mae iyúwasa ímba ísówana umbai-tántáá'á sáwífa'la miwífá'á túwasa Maníkón-aaí ímba ífátuwesa fasi'ámaimo mésumo uráantemba miyáumai méraaro.

11 Naaófá'á Maníkón-imáyáá ésa fasi'ámai méron-kwaasisafeta séta Maníkó kawé'á uwátinkarain-kwaasin-owe wésune. Naaófá'á moórá-waasigon-awi'la Yópuma uráin-aaí imáyáan-oro. Umbai-tántáá'á sáwífa'la wempá'á túwana Fasi'aénkóntáféna fasi'ámai maé'mae'la úmaena iyúwana ánaemba Fasi'aénkó kawé-tántáá'á ámakaiye. Miyáumai Fasi'aénkó óraa'-arumba uwásinkenasa

wésuwa'nai-iyé.

12 Kesí waásisono. Óraa'-aaí ísáaro. Wíyómpa'o méraiwan-aúranka'la érai'la sune ímba sé'la marapá'-wáási túranka'la érai'la sune ímba seró. Énifo ewémó sé'o é'a úwoi ewé sé'a ímba tiká'á maré'la seró. A'ádomo sé'o é'a úwoi a'áo sé'la ímba tiká'á maré'la seró. Miyámó síyanamo éna Maníkó mináásáféna ímba sáwí-meyamba tímíniye.

13 Kempínkémbó umbai-tántáá'ó maíyawí Maníkónká'á inai seró. Kempínkémbó tirunkó aamoimó índawi imá sésa Maníkón-áwí'la mósá máráaro.

14 Kempínkémbó tí'o índawi Fasi'aénkóní waásiti óraa'-waasi táantaiyasa tésa Fasi'aénkóní fasi'aémbá imáyáa ésa masawémba túra'a atinkésa inai simátinkáaro.

15 Maníkómó siyáintemba ínıye

sésa inai sembá póna Maníkó minkwáási kawé'á uwátinkena iyáfasintinkena minkwáásímó sáwí'o uráíyanamo éna miwífinkémbá maitiyuwáiniye.

16 Mindásafe'la kentí waási sáwí'o ombá afora'á símai kufimare'la inai símai túwa'nai oro. Miyámó íyanamo éna tí'o índamo éna Maníkó asófatiníniye. Arupíse úmai méraawimo inai sembá Maníkó iséna fasi'ámai wétuwa'nai-iyé.

17 Naaófá'á Maníkón-aaí simátimakowin-awi'la

Íráiyaa ména wemá kesáámó úndanten-kwaasigo éna Maníkómpá'á fasi'ámai inaiifínkémbá séna aa'á ímba tíno súwana ímba aa'á téna kaumbo-áátái úmai afa'móráe-wiyomba maisuwówana ímba aa'á túwana

¹⁸ minkákémbá ánaaemba inaiifínkémbá aa'á tíno súwana aa'á túwana kisaufa'a seyaafá-tómbá kawé'á uráiyé. Miyáumai arupise úmai méraawimo inaimó sembá Maníkó iséna fasi'ámai wétuwa'nai-iyé.

¹⁹ Kesí waásisono. Kempínkémbó tuwímbaimo kawé'-ámpá'ó tuwáiyá'o é'a métafisiyasamo té samo kawé'-ámpá'ó tíya'o é'a kawé'á uwátinkanaawe.

²⁰ Sáwí'o uráiyawimo métafisiyasamo sáwí-ampa'o tuwésamo Maníkómpá'ó tíyanamo éna Maníkó misáwí-tántáá'á sáwífa'a maitiyuwáínsa Maníkóní némpa'o iyamó káindafa'a ímba kónááwe. Mináái imáyáan-oro.

Kemá Yémísimo súnda-aaí tai'áiyé.

1 Pítaa

Ísu wíyómpa'a iyówana Pítaa Ísuni kísau-waasi moórá-waai úmai sísamaifakemba éyain-aataiya'iyó miyáumai-aatai maisuwéna maanáái agaimái mátimakaiye. Ísuni aampa'ó kun-kwáásísáfésa karaánáá'a símai sáwí'a wéuwatinkomba miwítí imáyáa fasi'átinkanæ séna Ísuntafesa ísámai fasi'ámai méraaro séna Pítaa maanáái agaimái mátimakaiye.

1 Kemá Pítaa maanáái maanáúfáifímbá agai-timúmpo ísáaro. Kemá Ísu Káráisitini aantá-waasi úndanifo Manikómó séna kesí waási owémó siyáin-kwaasi ísáaro. Watúwówa'o kentí maramá tuwé'o wété'é'a Póntási-marafa'e Kárésiyaa-marafa'e Kápátósiyaa-marafa'e Ésiyaa-marafa'e Pítiniyaa-marafa'e miyáumai-marafa'o wété uráawi ísáaro.

2 Naaófá'á Manikó kentáásifowa kembiwísáféna séna kemparí'a uwámáráanasa kesí waási-i'a ónááwe súwana Ísu Káráisiti puwúwana wení naaemá kumúwana kembiwí kawé'á uwátinkaina'a wenáái taawiyafiyantafena Manikóní ámútanko Manikóndé-i'a uwátinkariye. Manikó úwoi túwa'nai úmae iyéna aáno uwátínkáfa'a iyína'a méranaawe.

Manikómó to'mayaa uwásínkarain-ai.

3 Fasi'aénkó Ísu Káráisitín-afowama Manikó wenáwíta mósá maráúmne. Kentáásáféna óraa'a arumbá uwásinkenasa Ísu Káráisitimba pukáimpinkemba iyáfasinankaraintafena aú'í'o úmaisamo méraunda-í'a uwásínkaraimba póta ánaaentaamo méraandasafeta amu'maréta méraumne.

4 Wíyómpa'o iméraandasa Manikó to'mayaa uwásínkarainta ímba sáwí'a éna tai'áinda waé'wae'a íniye.

5 Manikón-aaisafe'a érai'e sé'a timankúnkúmba iyantafena wení fasi'aéntámbá wenónkáámbá úmai tíyotai uwátinkena Ísu Káráisitimo kumíndara'a

sáwí'o úmaimo méraampinkemba kuntí'mai to'mayaa uwátínkaraimba aráátiminiye.

6 Mindásafena kentirunkó kawé'á íno. Káfé'a fí'o-fi'on-umbai-tantaa'a kentópa'a wénamo umbaimó taimbá kárika'a wéna ánaaemba tai'áinana kentirunkó kawé'á íniye.

7 Umbai-tántáá'á kentópa'o wérainka'a Manikóe'o fasi'ámaimo mérai'yamba tuwánésa sésa érai'a Manikóe'a káásamai méraawe sénááwe. Moórá-ontankon-awi'a korí-óntámbá aamoí on-tántáá'á ombánifo kári-tantaa'an-ifo Manikóe'o káásamaimo méraamba mindá óraa-tantaa'an-iyé. Minóntámbá iyafímbá káwisana sáwí-tantaa'a tai'áísana korí-óntán-úrumba tú'mai wéwaiye. Miyáumai umbai-tántáá'á kentópa'a tisa'á Manikóe'a fasi'ámai mé'a wesé'a káásamai méwana Ísu Káráisiti kumíndara'a kentúwí'a óraa'a uwátinkena aamoí uwátinkainiye.

8-9 Ísu Káráisitimba ímba túrantamba awánaraafo úwoi kentirumbá wéamewe. Ímba túrantamba wéawanaafo wenáaisafe'a érai'e sé'a timankúnkúmba uráawe. Wenáaisafe'a érai'e sé'a timankúnkúmba ontáféna sáwí'o úmaimo méraampinkemba wéfautinkaiye. Mindásafe'a

óraa'-aamoi é'a mindásafe'a aai símae iyiyana miyán-áái ímba tai'áína'a óraa'-aamoi ónááwe.

¹⁰ Naaófá'á Manikón-aaí simátímakowi Manikó kembiwí úwoi túwa'nai in-áái siyáawe. Manikó sáwí'o úmaimo méraampinkemba faútinkainda-aaisafesa sésa minááigóni áwáuma nóran-aaíyá'iyó sésa Manikón-aaí aúfái-wandaafimba toráumai awánamaesa iyáawe.

¹¹ Káráisitini ámutanko miwífimbá ména Káráisitimbo áí'o índa-i'o uwánkaiyanamo ánaaembo sámó kaimbó paápé índa-aaí simátímakowasa miwí keáimbá sésa mináái náawantafenawa simbá póna nóin-kanaawa paápé íniyo sésa Manikón-aaí aúfái-wandaafimba toráumai awánamaesa iyáawe.

¹² Miwítí kisaugowe simátímakon-aaigowe ímba miwí túwa'nai ena kembiwí ánaaembo paápé iyan-kwaasi túwa'nai índa mindá Manikó aráátímakaiye. Manikóni Ufaen-ámútánkómbá ai'marówana wiyómpakemba kuména naaófá'ó aráátímakon-aaí simátímakowasa minásé-áái simátíma'maesa kuwa'á ísaraawe. Wiyómpaken-kisau-waasi mintántáá'á awánánae sésa ombá miwífimbá ímba sáwí-tantaa'a wéraisana Manikó faútinkáísasa pósa ímba kanaa'á wéawanaawe.

Arupíse úmai méraaro-aaí.

¹³ Mindásafe'a arupíse-imayaa é'a káráwiyoro. Ísu Káráisiti kumíndara'a kawé'á uwátinkaindasafe'a amu'maré'a fasi'ámai méraaro.

¹⁴ Manikón-aaí ísámai kawé'án-oro. Manikón-aaímo ímbo ísaronka'o sáwí-imayaa'safe'o tirááísafe'o uráantemba ímba miyá é'a Manikón-aaí ísámai kawé'án-oro.

¹⁵ Manikómó táántaraiwaimo kawé'-aantembo intembá seyaafá-tántáá'á kawé'-aantemba oro.

¹⁶ Manikón-aaí aúfáifimba agaimaréna séna kemó kawé'-aantembo úmaimo méraudantemba miyán-oro

Manikómó siyáimbanifo kawé'-aantemba oro.

¹⁷ Manikó arupíse úmai sáwí'o uréwí sáwí-meyamba tiména kawé'ó uréwí kawé'-meyámbá timíndasafe'a inaiínkémbá sé'a kesifomán-íye sé'a pó'a marapá'ó wááumo méraanka'a óraakon-íye sé'a wen-ímáyáá úmae iyóro.

¹⁸ Kentíwá'náma úwoi-kisau-amba arááíwáúwana Manikó kembiwísáféna miyán-ámbá arááíwáéfo séna méyámba'mai faútínkaraiye.

Kentí méyámbá ímba korí-óntámbó tai'áínda-tantaakaambanifo

¹⁹ Ísu Káráisitini naaegómá iyáákarain-daaegon-íye. Sáwí'o uráampinkemba ímba sáwí-meyamba maíyantafesa sipísípi-araa'a tufú'mai Manikómbá ámakaantemba sáwí'o uráundafinkemba faúsinkaindasafena Ísu Káráisiti ímbo sáwí'o urówi puwúwana wení naaemá kunkáíye.

²⁰ Manikó wiyóne marawémó ímbo úmakonka'a minkísáú maíndasafena Ísu Káráisitimba wempari'a úmakaimba póna ánaaen-kanaa kembiwí túwa'nai íniye séna marapá'á kumbéna

²¹ pukáimba pó'a Manikómpá'á timankúnkumba wéowe. Manikóe'a kááísamai mé'a sé'a érai'a wesé'a iménaumne síyantafena Ísu Káráisitimba pukáimpinkemba iyáfasinankena

ái'maena sámó kain-áémpá'á móankaraiye.

22 Érai'-aaimo taawiyáfontafena minááigó kentirumbá kawe'á uwátínkaraisa'a mé'a Maníkóni waási kentí waási owa'á moórá-mora-waasi kentirumbá timé'a fasi'ámai miyá úmae iyóro.

23 Maníkón-ai waé'wae'a índá-ai ísaraamba minááigó aú'í'a úmai méraani'a uwátínkaraiye. Marapá-kéntinófoí matínkaraawa'a méraambanifo Maníkó maé'mae'a iwái aú'í'a uwátínkaraisa'a aú'í'a úmai méraawe.

24 Miyán-áái Maníkón-ai aúfáifimba agaimaréna séna karaan-tantáá'é kanaagunéwe aáénkamaenamó

marapá'ó kúmintemba waásiye miwítí kawe-kísáúwé miyáumai tail'áinífo

25 Fasi'aénkón-ai waé'wae'a wéiye

agaimaréna siyáíye. Mináái ásé-ai simátímakaan-ai ísaraamba minááigó aú'í'a úmai méraani'a uwátínkaraiye.

2

Ísu áfon-ontankaambo uráiwain-ai.

1 Aú'í'a úmai méraamba pó'a sáwí-tantaakomba tínaaemba uwásuwe'a ímba karo'á sé'a ímba kaumbo-kae'ímáyáá é'a kawe-kísáúmó máéntafena kentirunkó ímba símai sáwí'a uwátínkaina'a túwí'wara'a ímba símai sáwí'a uwátinke'a méraaro.

2 Umarambó náántafenamo tínkáintemba Maníkóni kawe'-ááisáfésa miyán-úmai tiráái táino. Maníkón-ai tónkáámbá né'a táákaefaen-kaasiyaamba úmai mé'a Maníkóni aambá arááiwa'mae'a iyóro.

3 Fasi'aénkó kawe'á uwátínkaraina'a miyáumai mé'a Maníkóni aambá arááiwa'mae'a iyóro.

4 Naaófá'á óraa'-amaan-damba óntantamba urónka'a áfonkaan-ontamba awánésa úwoi-ontamban-iyé sésa tukáawe. Miyáumai Maníkó Ísumba kawekón-iyé séna iyáákaraimba awánésa áúkaawe. Wemá áfon-ontankaamban-ifo wempá'á teró.

5 Óntantambo naambó otembá Maníkó kembiwí wemparí'a uwátinkena wení naankáámbá úmarena kembiwísé'a mérainiye. Wení kísau-waasi é'a wení kísau aantemba maíyana Ísu Káráísiti túwa'nai índá póna Maníkó kentí kísausafena aamoí íníye.

6 Mindásafena naaófá'á Maníkón-ai aúfáifimba agaimaréna séna Maníkó séna kawe'-óntámbá iyáákare'a naambó fasi'ámaimo waé'wae'ó índasafe'a Sáiyóni-naopa'a áfonkaan-ontamba makáumne. Óntantafenamo siyáintembo índawimpa'ó kááisamaimo méraiawi ímba tígasesáfésa ónááwe siyáíye

mináái Ísu Káráísitintafena símai agaimakáíye.

7 Maníkón-aaisafe'a érai'e sé'a timankúnkúmbo owí minóntánkó óraa'an-iyé wésefo Maníkón-aaisafesa ímba érai'e sésa timankúnkúmbo owí minóntánkóntáfésa ímba miyán-áái wésewe. Mindásafena Maníkón-ai aúfáifimba agaimaréna séna

óntan-damba on-kwáási moórá-ontantafesa sáwí'a wéiye sésa maisukáawe.

Ánaqemba minóntánkó áfonkaamba uráíye agaimaréna siyáíye.

8 Moóráfa'a agaimaréna séna minóntánká'á tísamaima

turarésa tanaambá fánááwe

agaimaréna siyáíye. Tanaambó faantembá Manikón-*aai* taraisésa miyáumai tanaambá wéfaawe. Ááema ímba miyá urónka'a Manikó séna miyá onááwe siyónka'a pósa miyáumai tanaambá wéfaawe.

⁹ Miwí Manikón-*aai* taráíyaafó ímba miyá é'a mimbórá-ándá-wáásiyáámbá é'a Manikó wemparí'a úmakain-kwaasi é'a óraakoni amáán-kisau-waasi é'a Manikóndé-*i'a* uwátinkarain-kwaasi owaná Manikó kumeupákémbá wení sámó kain-áémpá'á métinkáisa'a fi'oran-kawe-kisau maíyan-*aai* kosimátíma'mae'o níyantafena wemparí'a úmakaiye.

¹⁰ Ááema ímba Manikóní waási-*i'a* uráafó káfé'a wení waási-*i'a* owaná ááema ímba arumbá uwátinkaraifo káfé'a arumbá wéuwatinkaiye.

Manikóní kisau-waasi-taai.

¹¹ Kesí waásisono. Fi'om-barafaken-kwaasi pó'a marapá'á wááu mé'a mindásafe'a marapá-tántáátáfésa tirááísafesamo ombá tínaaemba uwátíme'a ímbo tínaaembo uwátimiyanamo éna mintántáákó tafisímai kentí imáyáa sáwí'a uwátinkainiye.

¹² Manikómpá'ó ímbo tiyáan-kwaasifimba mé'a kawé'-aantemba úmae iyíyasa sáwí'a wéowe sefó kentí kawé'-kísáú tuwánésa pósa Manikómó marapá'-wáásísáfénamo imáyáamo índa-kanaara'a kowaerésa wenáwí'a mósá maránááwe.

¹³ Fasi'aénkóntáfé'a imáyáa é'a marapá'ó káráwiyaan-*ora*'-*waasiti* amáámba isé'a aifa'ó káráwiyaiwaini amáámba isé'a

¹⁴ wemó iyáfasintinkaraiwaiti amáánkwará'a isáaro. Sáwí'o

owí sáwí-meyamba tímésa kawé'ó owí kawé'-áái simátimiyantafena iyáfasintinkaraiwai mindásafe'a miwítí amáánkwará'a isáaro.

¹⁵ Manikó maarámó iyantafena arááíma wétaiye. Tuwímbei sáwí-imayaafinkemba úwoi-*aai* sewa'á pó'a kembiwí kawé'ó íyanamo éna kentááigo miwí táái iyáákainiye.

¹⁶ Kentí sáwí-imayaago ta'ótokaimpinkemba Manikó faútinkaraisana póna ímba ta'ótokaisa'a mé'a miyáumaimo méraamba ímba aúpá'á sáwí'a é'a Manikóní kisau-waasi pó'a wemó sintembá é'a

¹⁷ seyaafátáfé'a imáyáa é'a Manikóní waási kentí waásifimba kentirumbá tímé'a Manikón-*áaro*i inkaisé'a mé'a marapá'ó káráwiyaiwain-*aai* mósá máraaro.

*Ísumo uráintemba miyán-oro-*aai*.*

¹⁸ Kisau-waásisono. Kentí *óra*'-*waasi-taai* isé'a siyantemba miyán-oro. Ímba kawé'-*ór*áá'-*wáási* táái aantemba isé'a iyaagagaisé'o íyan-*óra*'-*waasi-taai*wará'a isáaro.

¹⁹ Kembiwímó ímbo sáwí'o íyasamo umbai-tántáá'ó úwoimo tímíya'o Manikóntáfé'a imáyáa é'a fasi'amaimo méwanamo éna Manikó kawé'a uwátinkainiye.

²⁰ Énifo sáwí'o íyasamo tínkamiyambo aáno úmaimo méwanamo éna Manikó kentúwí'a ímba mósá maráíniye. Énifo kawé'ó íyasamo tínkamiya'o fasi'amaimo méwanamo éna Manikó kawé'a uwátinkainiye.

²¹ Ísu Káráisitimba áí'ò únì'ò uwánkaraamba kembiwísáféna imáyáa éna fasi'ámai ména miyán-ámbá aráátímakaimba pó'a miyán-oro. Miyámó iyantafena Maníkó táántaraiye.

²² Maníkón-*ai* aúfáfimba agaimaréna séna ímba karo'-áái séna ímba sáwí-*ai* simbá ísaraawe

Ísuntafena mináái agaimaréna siyáiyé.

²³ Símai sáwí'a uwánkówana anondáá ímba sáwí'a uwátinkowasa áí'ò únì'a uwánkówana anondáá sáwí-meyamba maénáawe ímba simátimena arupíse úmai-meyambo timíndawin-imayaa fasi'ámai uráiyé.

²⁴ Ísu Káráisiti sáwítaamo uráunda-meyamba maimaéna aaraa-táiyá'a pukáiyé. Sáwí'ò úndasa sínaaemba uwáméta arupíse úmaisá méraadasafenasa pukáiyé. Wenáúmo sáwí'ò uwánkaraantafena póna kentáá kawé'a uwásínkaraiye.

²⁵ Kembiwí uwófáguraawana tí'maena tisa'á kembiwíyá'a káráwiyaiwaini aampa'á wéaraaiwaewe.

3

Aarakwá-táái.

¹⁻² Aaresónó maarán-oro. Kentuwaai-táái ísáaro. Kentuwaai-pinkémbá tuwímbai Maníkón-aaisafesa ímba timankúnkúmbo owí kembá tuwánésa Maníkómpá'á tíyantafe'a kawé-úmai méwasa tuwánésa Maníkón-aaisafesa timankúnkúmbo ónááwe. Ímba ayáátáá'-*ai* sé'a Maníkóntáfé'a imáyáa é'a kawé-úmai méwasa tuwánésa Maníkón-aaisafesa timankúnkúmbo ónááwe.

³ Waási káá'a súfífáefo sé'a ímba to'waaí é'a kawé-únánkwátói to'waaísáfé'a ímba óraa'-imayaa é'a

⁴ aáo úmai kentirunkó kawé'ó índá ímba ááéma tai'áínana mindá Maníkón-aúranka'a kawé'án-iyé.

⁵ Naaófá'á aaré Maníkóntáfésa imáyáa ésa wemó to'mayaambó uwátinkon-tantaa'á amu'marésa méron-inimba miwí tuwai-táái ísésa kawé-úmai maé'ómbaniye.

⁶ Minínimpinkémbá moórá-ininkon-*awi*'a Séraa awaaikó Émbaramun-*ai* íséna kesí óraakoma óne siyáiyé. Kawé'ó é'ò ímbo seyaafá-tántáátáfé'ò táátafe'ò é'ò é'a wenayáámúni'a ónááwe.

⁷ Miyáumai waaimó é'a maarán-oro. Kentuwaainíntómbá kawé'a uwátinke'a miwí túma ímba fasi'arántafe'a imáyáa é'a túwa'nai oro. Kembiwíyé kentuwaainíntóné aúí'a úmai mérai-yantafena Maníkó kawé'a uwátínkáífo mindásafe'a kawé'a uwátínkáaro. Miyámó íyanamo éna moórá-umbai-tantaako kentí inai-ámpímbá ímba faiyíníye.

*Mimbórá-imáyáará'á méraaromo siyáin-*ai*.*

⁸ Moórá-*ai* ísáaro. Kentúma ímba maimaé iyé'a mimbórá-imáyáa é'a keáfáráwáínónndaamo imáyáamo ontémbá moórá-mora-waasi miyán-imayaa é'a túwa'nai oro.

⁹ Sáwí'ò uwátinkaiya'ò é'a anondáá ímba sáwí'a uwátínkáaro. Sáwí-*ai*mo simátinkaiya'ò é'a anondáá ímba sáwí-*ai* simátínkáaro. Sáwí'ò iyawi anondáá kawé'a uwátínkáaro. Maníkó táántonka'a kawé'a uwátínkaumne siyáimba pó'a kawé'a uwátínkáaro.

¹⁰ Mindásafena Maníkón-*ai* aúfáfimba

agaimaréna séna
tuwímbai ayáátáaka'a sirunkó kawé'a ína'a ménæ sésamo ésa karo'-ááiyé
sáwí-aiye

11 sáwí'o on-tántáá'é tínaemba uwámesa kawé'a ésa aáno úmai
méraiýantafesa minámba arááíwáéro.

12 Fasi'aénkó arupíse úmimo méraawiya'a káráwiýena miwítí inái iséna
túwa'nai ena sáwí'o owí ánaeni'a wéuwatimiye
agaimaréna siyáiyé.

13 Kemá fasi'é'a kawé'a ombá pósa ímba sáwí'a uwátinkanaafo

14 arupíse úmai méraambo umbai-tántáá'ó timíyanamo éna Manikó
kawé'a uwátinkainifo minúmbái-tántáátáfé'a ímba óraa'-imayaa é'a
minúmbái-tántáá'ó timínda-waasisafe'a ímba táátafe'a é'a

15 Ísu Káráisitintafe'a kawé'-ímáyáá é'a wentáfé'a sé'a weyáá
Fasi'aénkón-iyé siýasa tísai esamo sésa Manikóntáfé'lo imáyáamo ombá
nóra símaiya wéoo siya'o é'a kawé'-áái simátimiýantafe'a to'mayaa uré'a

16 kawé'-úmai wempakémbá simátiméro. Kentirunkó ímba waé'wáé'á
índa arupíya wéraina'a Ísu Káráisitimpa'a kááisamai arupíse úmai
méraiýasa tuwímbaimo símimo sáwí'o uwátinkaiyambo ésa miwí tááigo
tosé'mai tigaemá íniye. Miyá íyantafe'a káráwiýoro.

17 Kawé'ó ombó Manikómó ímbo aambó fáí'makainasamo ésa umbai-
tántáá'ó timíyamba mindá Manikóndén-iyé. Énifo sáwí'o ombó umbai-
tántáá'ó timíyamba mindá kentí áwáugon-iyé.

18 Miyáumai ímbo arupíse úmimo méraawi Manikómpá'á wíyantafena
Ísu Káráísiti arupíse úmai méraiwai mimbórá-kánáa puwéna minkísáú
tai'áraiye. Wenáúgo pukówana amankó úwoi méraiye.

19 Wenamankó tuwímbai timankó ándáraambo kára'umakomba wenáái
kosimátimakaiye.

20 Naaófá'á moóráwígon-awi'a Nówaa ména non-afófora'o wínda-
taomba úmakonka'a Manikó kesáái isáaro séna timu'marówasa wenáái
taráísúntafesa pukáafo afakaumboé-waasi non-afófora'o wínda-taompa'a
ímérowana miwí nonkó ímba nawikowasa ímbo puwúmba kawé'-úmai
maé'ómbaniye.

21 Mindónkómó uráinteni'a nombá maitínkááwana Manikó tí'mai
kawepá'á méwétinkaiye. Nombó maitínkáámba paáká-turákémbá ímba
wéwiyofo Manikómbá áisai owaná tirumpimbá ímba aái wéraindasafena
sáwí-imayaa maitiyuwáiniye.

Ísu Káráísiti pukáimpinkemba iyáfasinkaintafena

sáwí'o úmimo méraampinkemba tí'mai kawepá'á méwétinkaiye.

22 Ísu Káráísiti pukáimpinkemba iyáfasinena Manikón-ayáánúrapa'a
fasi'aén-áémpá'á íména wíyómpaken-kisau-waasiye óraa'-waasiye
fasi'aéntóné miséyááfá-tántááká'á káráwiýaiye.

4

Manikóni imáyáafinkeni'a oró-áái.

1 Ísu Káráísiti áí'lo úní'a uwánkówana fasi'ámimo imáyáamo uráintemba
kembíwíwará'á fasi'ámai imáyáan-oro. Túra'lo tí'lo úní'o uwátinkówi
miwímó sáwí'o íyan-imayaa go ímba ta'ótokaiye.

² Marapá'ó méraamba sáwí-imayaasafe'la tirááisafe'la ímba é'la Maníkóni imáyáafinkeni'la oro.

³ Maníkómpá'ó ímbo tiyáan-kwaasimo ontembá kembiwíwará'á miyá uráafo káfé'la ímba miyá wéowe. Ááema maará uráawe. Maa'u-tántáá'á wée'la sáwí-imayaasafe'la tirááisafe'la wée'la uwóí'o on-dómbá né'la uwóí'la wée'la tómbá námae iyé'la uwóí'o on-dómbó wéne'lo uwóí'o íyantafe'la túwaandu uré'la kísau ámi-aimba mósá maré'la waántá-waasi-imayaa mósá maré'la miyá uráambanifo

⁴ káfé'la ímba miwísé'la túwaandu uré'la miyá-sáwí-tántáá'á ímba owasá tuwánésa sésa káfé'la nóra séra ímba miyá wéoo símai sáwí'la wéuwatinkaawe.

⁵ Manikó to'mayaa úmai ména pukén-kwaasiwara túmó arén-kwaasiwara'la miwímó méraawini áwáuma tísai ínasa simámiyana miwítí méyámbá timíníye.

⁶ Marapá'ó méronka'lo uráam-beyamba maiyésamo pukáawi Manikómó méraintemba miwí timankómó miyámó íyantafena ásé-aaí simátímakaiye.

Manikó kísaugoni fasi'aémbó tímakain-aaí.

⁷ Seyaafá-tántáá'ó tai'áinda-kanaa kárika'la tinda pó'la inaí símae'la iyón-aaifimba kawe'-imáyáá úmai káráwiyo.

⁸ Moórá-mora kentirumbá timé'la miyámó é'lo é'la sáwí'lo uwátinkaiyamba miyá-sáwí-tántáátáfé'la ímba anondáá ónae-imayaa é'la

⁹ namu'-waasímó tiyamba naané tóné timé'la ímba í'laí simátínkáaro.

¹⁰ Kawe'la uwátinkaiyantafena Manikó moórá-mora-waasi fi'o-fi'on-kisugoni fasi'aémbá tímakaimba pó'la ímba úwoi maé'la mifási'áéntámbá moórá-mora-waasi túwa'nai oro.

¹¹ Manikón-aaímo simátíméwi mináái-úramba arupíse úmai simátíméro. Wétuwa'nai-owi Manikómó tímí-fasi'aentamba túwa'nai oro. Ísu Káráísiti túwa'nai isa'la miyá é'la mindásafe'la seyaafá-tántáátáfé'la Manikón-áwí'la mósá wémaraawe. Manikón-áwí'la óraa'la waé'wae'la isaná wení fasi'aénkó miyámó wéimba mindá érai'-aain-íye.

Ísumbo uwánkaraantemba kembá tí'la índa-i'o íyan-aaí.

¹² Kesí waási ken-imáyáá unda-waasi owaná kentópa'la óraa'-umbai-tantaa'la timbá minúmbái- tántáápímbá mé'la mindásafe'la ímba táatafe'la é'la sé'la fi'oran-tantaa'la kesópa'la tiyáíye ímba seró. Manikóe'la fasi'ámaiya méraantafenawa'í ina fasi'ámaiya méraantafenawa'íyo. Minúmbái-tántáá'á kentópa'la wétiye.

¹³ Ísu Káráísitimo áí'lo úni'lo uwánkóntemba kembiwíwará'á tí'la úni'la uwátínkaraamba póna kentirunkó kawe'á ínana Ísu Káráísiti sámó kainkwará'ó kumíndara'la kentirunkó óraa-kawe'la íníye.

¹⁴ Ísu Káráísitini waási ontáfésamo símimo sáwí'lo uwátinkaiyambo é'la ímba imáyáá íyana kentirunkó kawe'á éna Manikóni ámútanko fi'onka'ma'mai-amutanko kembiwísé'la méraintafena kentirunkó kawe'á íníye.

¹⁵ Kembiwí ímba waási tínkamowasa púwówasamo ombá ímba umémbá ésa ímba fi'o-fi'on-tantaa'la sáwí'la ésa ímba aoisaambá wiyésa miyámó íyawimo ésa sáwí-meyamba maénááfo

16 Ísu Káráisitini waási-i'lo onkákémbó umbai-tántáá'ó timíya'o é'a ímba táátafe'a oro. Miwí tirunkómó sáwí'lo ínasamo Káráisitini waási owémó síyamba Maníkómpá'á súwiyo seró.

17 Manikó seyaafá'-waásímó méraawini áwáumo tísai índa-kanaamo tinda aifa'á wení waásisa sísai ena kentáámó umbai-tántáá'ó siménamo énsa wení ásé-aaímo taráíyaan-kwaasi óraa'-umbai-tantaa'a timíníye.

18 Mindásafena Manikón-aaí aúfáífimba agaimaréna séna Manikó arupise úmai méraawi sáwí-imayaafinkemba tí'mai kawepá'á métínkáimba mindá umbai-kísáún-ifo Manikóntáfésamo ímbo aamoimó ésamo sáwí'lo owí miwí sáwí'lo úmáimo méraampimba miyáumai sáwí'a úmai méranaawe agaimaréna siyáíye.

19 Miyáumai Manikó wení imáyáfinkemba séna umbai-tántáá'á kentópa'a tíníye siyáin-kwaasi kawé'á úmae wéíye'a Manikómpá'á kááísamai méraaro. Manikómó kentáá úmakaiwai éna sintembó iwáí wégarawiyifo wempá'á kááísamai méraaro.

5

Manikóní waásiya'a káráwiyoromo siyáin-aaí.

1 Kemá Fasi'aénkóní waásiya'a káráwiyaundawi úna'a kembiwisé'a Fasi'aénkóní waásiti óraa'-waasi simátíménda isáaro. Ísu Káráisitimbo áí'lo úni'lo uwánkaraamba kesúrantamba awáné'a wemó sámó kainkwará'lo kumíndara'a misámó kaimpimbá méranaumpo

2 simátíménda isáaro. Sipisípiya'o káráwiyaawimo kawé'ó ontembá miyáráán-úmai Manikómó wení waásimo tímakaiwiya'a káráwiyoro. Ímba káráwiyonae siyampinkembo káráwiye'a Manikómbá arááíma táinda-i'a úmai káráwiyoro. Óntamba maénae-imayaa ímba é'a túwa'nai ónae-imayaa é'a minkísáúr'á káráwiyoro.

3 Manikómó tímakain-kwaasiya'a káráwiyomba ímba múra tiyuwé'a kawé'ó úmáimo méraiyaamba tuwánésa kembiwímó ontembá miyá ónááwe.

4 Aifa'ó káráwiyaiwaimo wiyómpakembo kumíndara'a kembiwí iyáákaraawiti fi'oran-kawé'-meyamba timínana ímba tai'áínda waé'wae'a íníye.

5 Ifó'-wáási kentí óraa'-waasi-taai isáaro. Kentúma ímba maimaé iyé'a moórá-mora túwa'nai e'a méraaro. Mindásafena Manikón-aaí aúfáífimba agaimaréna séna

Manikó kentúmo maimaé iyówi wéfametuwaifo wenaísamaifimbo méraawi wétuwa'nai-íye agaimaréna siyáíye.

6 Mindásafe'a Manikó fasi'aéwín-aúranka'a kentúma ímba maimaé iyíyana wemó imáyáamo índa-kanaa kentúwí'a mósá maráíníye.

7 Manikó kembiwí túwa'nai ena káráwiyaifo umbai-tántáákóní imáyáa wempá'á tuwé'a méraaro.

8 Áwáífiyaamo in-iyánkómó póíye waásiyemo faintembá waántáwanko waásimo wefári'lo índasafenanifo táátafe'a é'a káráwiyoro.

9 Manikón-aaísafe'a fasi'ámai imáyáa é'a waántáwankon-aaí a'áo seró. Seyaafá'-márafákéwímó Manikón-aaísafesamo timankúnkúmbo owifá'á miyán-úmbái-tántáá'á wétifo imáyáa é'a waántáwankon-aaí a'áo seró.

10 Umbai-tántáá'á kentópa'a kárika'o wéramba Maníkó sásá'-í'a uwátinkena áfomba faitinkáina'a fasi'ámai méranaawe. Maníkó úwoi túwa'nai úmae iyéna Káráísitiye'a kááísatinkena séna kesí sámó kain-áémpá'á sámó kaimbó ímbo tai'áínda-aempa'a métinkanaumne siyáiwai miyá íniye.

11 Wení fasi'aénkó waé'wae'a éna ímba tai'áínda mindá érai'-aain-iyé.

12 Moóráwígon-awi'a Sírifénesi súwa'nai isa'á kínampaan-aaí agáúmne. Wemá Maníkóní waási éna kesí kísau kawé'-úmai wémaiye. Fasi'átínkáándasafe'a maanáúfái agáúmpo érai'a Maníkó úwoi súwa'nai in-áái simátimunda tirumpimbá fasi'ámai ta'ótore'a méraaro.

13 Maníkóní waási Pépíróni-naopa'a méraawi Maníkómó kembiwímó wemparí'ó úmakaintemba miwí wemparí'a úmakaiwai kembiwísáfésa sésa kawé'-úmai méraaro sewaná kesááninkon-awi'a Máákaawara'a séna kawé'-úmai méraaro wésiye.

14 Ísu Káráísitini waásin-oyo moórá-mora kentirumbá timé'a tiyáámba tíméro. Káráísiti wení waási aáno'ó uwátínkáíntafe'a inaí sune.
Kemá Pítaamo súnda-aaí tai'áwiye.

2 Pítaa

karo'-wáásí Ísun-aaigomba wae'wáé'-úmai simátímún-ai Pítaa iséna Ísuni érai'-ai ta'ótoraiwae séna maanáái agaimái mátimakaiye. Ísumba awánéta wemó siyón-ai isááwándawi é'a simátíma'mae iyówánda-ai ta'ótoraiwae séna maanáái agaimái mátimakaiye.

1 Kemá Sáimoni Pítaa maanáái maanáúfáifimbá agai-timúmpo isáaro. Kemá Ísu Káráísitini aantá-waasi úndanifo kesáámó úndantembo Manikón-aaisafe'o timankúnkúmbo owí isáaro. Kentáásí Manikóe Ísu Káráísiti sáwí-imayaafinkembo faúsínkáíwaiye arupise úmai mésarai kawé'-ímáyáá símakaayata mindáraise'a kááísamaisa kawé'-úmaisa méraumne.

2 Manikóe kentáásí Fasi'aéńkó Ísuntepa'a té'a kawé'-ímáyáá tamaé'a miyámó úmae iyómba úwoi túwa'nai úmae iyésarai aáno uwátinkáfa'a iyíya'a méranaawe.

Manikó kentáámá wemparí'o uwásínkarain-ai.

3-4 Ísu Káráísiti saántowana wení sámó kainkó wení fí'oran-kawe-kisau go tafisúwata wempátá téta kawé'-ímáyáá taisaraumne. Ísu Káráísiti miyán-kwáásigó póna wemó kawé'á uwátinkanaumnemo siyáin-aaímo éna miyá índa póna wení fasi'aémbá símísata Manikóntáféta aamoí éta arupise úmai méta wenáái simátímakaundasa póna marapáké-sáwí-fási'áéńkómó waásimo sáwí'o iwái kembiwí tine'á ímba ta'ótoraina'a tufintuwe'a Manikóe'a kááísamai méranaawe.

5 Mindásafe'a imáyáá é'a maarámó iyantafe'a fasi'ámai kísau máero. Manikón-aaisafe'a érai'e sé'a timankúnkúmbo ombá kawé'-áwáúmá maré'a minkákémbá kawé'-ímáyáá é'a minkákémbá

6 kentúra'a káráwiye'a minkákémbá fasi'ámai mé'a ímba tuwesarai ína'a Manikóntáfé'a aamoí é'a

7 Manikóní akúmbó méraantafe'a túwa'nai úmae iyé'a kentirumbá timé'a

8 miyán-oro. Miyámó úmae iyé'o é'a Fasi'aéńkó Ísu Káráísitini kawé'-ímáyáá isé'a óraa'-i'a úmai mé'a kentí kísau áúwara-kísau maénaáawe.

9 Miyán-káwé-kísáúmó ímbo máéwi Manikómó sáwí-imayaamo maitíyukaiмба tuwinkásuwesa táá'o káúnkaiwaiyaamba wéowe.

10 Kesí waásisono. Manikó kembiwí táántamai wemparí'a úmakaifo imáyáa é'a wesé'a fasi'ámai méraaro. Miyámó é'o é'a sáwí-amba ímba arááiwaenaawe.

11 Miyáumaimo méwanamo éna kentáásí Fasi'aéńkó Ísu Káráísiti sáwí-imayaafinkemba faúsínkáíwai kembiwísáfénawe séna tíya'a káráwiyaana'a kemp'á maé'mae'a úmae iyónááwe síníye.

12 Minéráí'-áái é'a ísare'a fasi'ámai arááiwaémba pó'a simátíma'mae iyóna'a imáyáa úmae iyónááwe.

13 Marapá'ó méraundara'a simátíma'mae iyóna'a imáyáa úmae iyónááwe. Miyámó ondá kawé'-i'a ónaumne.

14 Ááema kentáásí Fasi'aéńkó Ísu Káráísiti simásimena séna puwínone siyáimba pó'a ampáánk'á puwé'a ímba marapá'á méranaumpo

15 mináái agaimaré'o púwóna awáné'a minááisáfé'a imáyáa úmae iyónááwe.

Ísuni sámo kaimbá awánáúmnemo siyáin-aaí.

16 Kentáásí Fasi'aénkó Ísu Káráísiti fasi'aénkwará'á kumíniye-aaí ímba úwoi-aaísa simátímakaundanifo súrantanta wení iyáákai-sagaenta awánaraundasafeta érai'-aaí simátímakaumne.

17-18 Manikómó imáyáamo makáin-omaka'a Ísuwe'a méraawananasá Manikó kentáásifowa Ísun-awi'a óraa'a éna iyáákai-sagaempinkemba séna kesááninko ónana áfááraumai entáféna sinkáísa'a áfááraumai aamoí uwánkaumne wíyómpakemba súwata ísaraumne.

19 Ísaraundasafeta óraaka séta naaófá'á Manikón-aaí simátímakon-aaí érai'-aain-iye. Súdasa mináái imáyáan-oro. Kumeu'ó in-áémpá'á sámo kain-ááin-ifo mináái aúfáifimba awánáiyana aafáúmó iyáúsenamo sámo kaintembá kentí imáyáafinkemba miyáumai sáma káinana Ísu Káráísiti aa'ó siyaráísanamó wérain-okoraamba úmai sáma kátinkainiye.

20 Simátíménda-aaí ísámai kawe'an-oro. Naaófá'á Manikón-aaí simátímakowi aúfái-wandaaifimba agaimakón-aagioni áwáuma kemá waási kentáásí imáyáafinkemba ímba kanaasá ísánaumne.

21 Ímba miwítí imáyáafinkemba símai agaimakáafo Manikóní Ufaen-ámútánkó wenáái simátimuwasa agaimakómaba Manikóní ámútanko minááiígóní áwáuma wésuwa'nai-isata wéisaumne.

2

Manikón-aaí waé'náé'á úmaimo síyan-aaí.

1 Naaófá'á Manikóní waásifimba Manikón-aaí karo'á waé'wáé'á úmai simátímakowi paapé uráantemba kempímá miyán-kwáásí paapé ésa karo'-áái simátimesa Manikóní waásimo sáwí'o iyan-aaí simátimesa óraako sáwí-imayaafinkemba faútínkaraiwaimba tínaaemba uwámiyana ánaaemba Manikó minúwóiyáámbá tinkaminiye.

2 Sáwífa'nanka miwítí aambá waásimo sáwí'o on-ámbá arááiwaesa miyá íyasa tuwánésa sésa Manikóní waási sáwí'an-owe mináái símai érai'-amba sáwí'a ónááwe.

3 Óntamba maénae sésa aamoí ésa kentí imáyáa tafisénæ sésa karo'-áái simátimenaawe. Sáwí-meyamba timíndawi naaófá'á to'mayaa úmai ména tinkamindasafena timu'maréna méraiye.

4 Wíyómpaken-kisau-waasi sáwí'o untáféna Manikó ímba étinkomba sáwí-aempa'a mótkowasa kumeu'-áémpá'á ándáfa'a mésa sáwí-meyambo maíyantafesa amu'maréna méraawe.

5 Naaófá'á Nówaa maúnka'a Manikóntáfésa ímba aamoí ésa sáwí'a untáféna Manikó ímba étinkomba nonkóntáféna seyaafá'-máramá nawíkao súwana nawíkowasa putásowana mimpínkémbá Manikó Nówaaawe wení akúmbá afakaeté-waasiye tíyótai uwátinkowasa túnaresa maé'ómbaniye. Nówaa Manikón-aaí arupíse úmaimo méraiyan-aaí simátimuwasa ímba ísónkakemba putásaraawe.

6 Naaófá'á Sónódumu-naopaken-kwaasiye Kómóraa-naopaken-kwaasiye sáwí'o untáféna Manikó ímba étinkomba iyá agaisukáifo Manikóntáfésa

ímba aamoí ésa sáwí'a owí mináái isésa sésa sáwítaamo úndamo ímbo ifátúwáananasaamo éna kentááwará'á miyáumai sínkamindasa póta ifátáámó túwáananamo éna ímba sínkaminiye sénááwe.

⁷ Moóráwígon-awí'a Róti Maníkó wentáféna púwifo séna ímba auwómba áikaiye. Wemá arupíse-waasi éna sáwí-waasimo maa'u-tántáá'ó untáféna arunkó umbái taráíye.

⁸ Miwífimbá ména aasiyaasi-kánáá miwítí sáwí-aaí iséna miwítí sáwí-awau awánówana arunkó áfááraumai umbái tómbanifo wemá arupíse úmai mérontafena Maníkó ímba auwómba áikaiye.

⁹ Miyáumai Manikóntáfésa aamoí owí umbai-tántáápínkémbá Fasi'aénkó kawé'-úmai táyótai éna sáwí'ó owítí sáwí-meyamba toréna waásimo méraawini áwáumo tísai índa-kanaamo tíndara'a sáwí-meyamba timíníye.

¹⁰ Maa'u-tántáári'ó owí Maníkómó kawáánimba tínaaeni'a uwánkááwi óraa-sawí-meyamba timíníye.

Minkáró'-wáásí miwí túma mósá marésa kesááigo iyáákainkwae sésa kawé'-násomba wiyómpakewisafesa sáwí-aaí simátínkáántafena ímba táá'a isasá úwoi sáwí-aaí simátínkááwe.

¹¹ Wiyómpaken-kisau-waasi miwítí fasi'aénkó minkáró'-wáásítí fasi'aénkómbá iyáákaraimbanifo minkwiyómpákéwí Fasi'aénkón-aúranka'a ímba aaí simátinkesa ímba sáwí-aaí wésewe.

¹² Wai-waambo tufú'naan-tantaakomo seyaafá'-áwáúmó ímbo awánaantemba minkáró'-wáásí miyá ésa tuwímbai-tantaakoni áwáuma ímba awánaraantafesa sáwí-aaí simátínkáámba pósa wai-waambo tai'áíntemba miwí miyáumai tai'ánááwe.

¹³ Miwí umbai-tántáári'a uwátínkáámba pósa anondáá umbai-tántáá'á maénááwe. Miwí sáwí-imayaasafesa tirááísafesa afora'á ésa aamoí ésa kembiwísé'ó tómbó náíyantafesa túwaandu ésa sáwí'a uwátinkesa kentí imáyáa tafisésa sáwí-ampa'ó mówétinkaantafesa aamoí ésa

¹⁴ aaresáfésa túraniyamba tuwésa aamoisaén-kwáásí tafisímai sáwí-ampa'a mótkinesa túraniyambo owí tiráá'a póna Maníkó sáwí-meyamba timíníye.

¹⁵ Arupíse-amba tuwésa sáwí-amba arááíwáéwe. Naaófá'á Péon-ááninkon-awí'a Péramu wemá Manikón-aaí simátimákwí éna sáwí'ó uráímpinkemba óntamba máinenamo aamoí uráíntemba miwí miyán-ámba arááíwáéwe.

¹⁶ Énifo Péramu sáwí'a uráíntafena Maníkó aaisambá séna wení póígon-awí'a tónkigomba waási amóísáúnkaamba uwánkowana aaí súwana Péramu iséna wení sáwí-amba tukáíye.

¹⁷ Minkáró'-wáásí ímba túwa'nai on-kwáásí méraawe. Nonaumpinkémbó nombó ímbo iyáúsenamo kúmíntenkaan-kwaasima owaná póna Maníkó miwísáféna kumeu'ó in-áémpá'ó to'mayaa uwátinkaraimba pósa mifá'á komaé'mae'a ónááwe.

¹⁸ Miwí sáwí'ó úmaimo méraapinkembo kawepá'ó tewí kefári'a méónae sésa maa'u-tántáákón-áuma mósá marésa karo'-áái simátimesa

¹⁹ kentí imáyáafinkení'ó íyanamo éna misáwí-tántáákó ímba ta'ótorainiye sembánifo miwí sáwí'ó on-tántáákó ta'ótokaimba pósa misáwí-tántáápímbá mésa tai'ágonaaewe. Moórá-tantaako waásimo iyáákaimba minímáyáágó wefári'a úmai ta'ótokaisasa wenaráái wéwaewe.

20 Kentáási Fasi'aénkó Ísu Káráisiti sáwí-imayaafinkemba faúsinkáiwaimpa'a tésa sáwí'o on-kísáú ifátuwesamo tínaembo uwásukaawi miwí aneka'ló sáwí-ambo arááiwaiyanamo misáwí-kísáúgómó ta'ótorainasamo ésa ááemo sáwí'o uráamba mindá kárika'an-ifo ánaaembo sáwí'o iyamba mindá óraa-sawí'a úmai méranaawe.

21 Arupísemo on-ámbo ímbo arááiwakesaraa sáwí'a uráawaisino. Énifo arupísemo on-ámbo arááiwakesa ifátuwesa Maníkóni kawé'-amáámá tínaemba uwáméntafesa pósa áfáaraumai sáwí'a wéowe.

22 Maarámó sen-áái érai'-aain-iye. Iyánkómó mímó wi'makénamo imbá aneka'á wénaiye sésa moórá-aaí sésa póigomo nombó pékénamo imbá toifimbá waé'wáé'á wéiye wésewe. Iyánkó póigomo intembá minkáró'-wáási miyá-sáwí'á wéowe.

3

Ísu aneka'ó kumínda-aaí.

1 Kesí waási arupíse-imayaa íwae sé'a moórá-aufai agaimái tímake'a maanáúfáiwárá'á agáúmne.

2 Naaófá'á Maníkón-aaí simátímakowi siyón-aaí isé'a Fasi'aénkó sáwí-imayaafinkemba faúsinkáiwaisa siyáin-aaí wení aantá-waasisa simátímaunda-aaí imáyáan-oro.

3 Simátíménda imáyáan-oro. Ánaaen-kanaamo tínda sáwí-imayaasafesamo tirááisafesamo ésa aamoí íyan-kwaasi tésa kentuwíyáái ésa

4 Ísumo sénamo marapá'á kumónaumnemo siyáimba nááfara méraiyo. Naaófá'á wíyóne marawémó úmaronka'a wérain-tantaa'a ímba fí'on-tantaa'a paápé isatá awánúmpo kesifoísáisa é'a pukuráawana ímba fí'on-tantaa'a paápé iye sénáawe.

5 Míwí maarán-imáyáá ónae ímba wésewe. Naaófá'á Maníkó súwana wíyóne marawé paápé úwana nonpínkémbá maramá iyéna nonafufuntambá maramá wéraiye.

6 Ánaaemba Maníkó nonkóntáféna súwana marapá'-wáási tai'ásukaiye.

7 Maníkó sisaná wíyóne marawémó wéraimba póna waásimo méraawini áwáuma tisai índa-kanaamo tindara'a Maníkó wentáfésamo ímbo aamoimó ésamo sáwí'o owí sáwí-meyamba tíména wíyóne marawé iyafímbá agaisuwáíniye.

8 Kesí waásisono. Maarán-imáyáan-oro. Aatáisa toráumaisa wéawanaumpo Maníkó ímba miyá ímbá seyaafá-kánáá mimbórá-kánáaráámá aamú-úmarena sáwífa'-aatai 1,000 aatai éna mimbórá-kánáaráámán-iye siyáifo

9 wemó marapá'ó kumónaumnemo siyáin-aaí ímba tukáisisa tuwímbai mináái ifá'á tukáiyeyimayaa wéowe. Fasi'aénkó séna kesí némpa'a maé'mae'a ésa sáwí-aempa'a a kofó séna sáwí-imayaa tuwésa kempá'ó týantafenawe séna timu'maréna mérena ímba ááema marapá'á kunkáiyé.

10 Umén-kwáásigómó kafifímbó tintenkáán-úmai Fasi'aénkó miyaráán-úmai kumíníye. Minkánáá óraaka'a nonkáánkaamba síndafinkemba wíyómbo áwiyo'winana wíyóne o'é aafáúwé iyá káwínana marapá'ó seyaafá-tántáá'ó wéraine marawé iyá káwíniye.

11 Miyáumai seyaafá-tántáá'a tai'áíndasafeta kesáámó méraundasafeta imáyáa éta Maníkóntáféta aamoí éta arupíse úmai méreta

12 Ísumo marapá'ó kumíndasafena siráái wétainata amu'maréta méreta ááemo kumíndawe séta fasi'ámai Maníkóni kísau maúndasa póna minkánáá paápé ínana wiyómba iyá káwínana o'é wiyóne aafáúwé óraa'-iya káwínana nonkáámbá uwáwíníye.

13 Énifo Maníkó óraaka séna aú-wiyone

aú-marawe úmaráanana arupísemo i-tántáá'-aantemba wéíniye siyáinta amu'maréta méraumne.

14 Kesí waásisono. Miyán-kánáásáfé'a amu'maré'a méraamba Maníkón-aúranka'a kawé'-aantemba úmai mé'a kempímbá ímba sáwí'-aai wéraina'a aáno úmai méraiyantafe'a fasi'ámai kísau máéro.

15 Kentáásí Fasi'aénkó séna sáwí'o úmimo méraampinkemba faútinkanaumne séna wempá'ó tíyantafena timu'maréna ména ímbo kunkáimba imáyáan-oro. Kentáásí waásigon-awi'a Póro Maníkó kawé'-imáyáá wembá ámakaimpinkemba kembiwísáféna imáyáa éna mináái agaimakáíye.

16 Póro minááímó agaimakáimba seyaafá'-áúfáíimbá miyán-ááímó símimo agaimakáin-aaisompimba tuwimbai-aai umbái taisasá ímbo ísáimimo kawé'ó ésamo ímbo fasi'ámimo méraawi minááígóni áwáuma waé'mai karo'-áái wésewe. Maníkón-aai aúfáíinkemba seyaafá'-ááísáfésa miyá ésa miyámó sentáfésa áfááraumai sáwí'a úmai méranaawe.

17 Miwí miyá wéofó ímbo kunkáinka'a simátimumpo káráwiyoro. Sáwí'o owí kembiwí Maníkóe'o fasi'ámimo méraampinkembo tafisiyanesa ofo káráwiyoro.

18 Kentáásí Fasi'aénkó Ísu Káráísiti kentáásí sáwí-imayaafinkemba faúsínkáiwaisa úwoi túwa'nai úmae iyína'a wempá'á óraa'-imayaa é'a méraaro. Wenáwí'o aasiyaasimó óraa'o úmimo waé'wae'o úmaenamo iyínda érai'-aain-íye.

Kemá Pítaamo sùnda-aai tai'áwiye.

1 Yóni

Ísu wíyómpa'a iyówana Yóni Ísuní kísau-waasi kaumbo-wáái-áátáiyá'íyo miyáumai-aatai maisuwéna maanáái agaimái tímakaiye. Tuvímbai karo'-áái simátimesa sésa Ísu Manikón-ááninko póna waási-úramba ímba ú'mai méraiye sésa f'ón-karo'-aaiwara'a simátima'maesa núwana Yóni iséna miwítí imáyáa arupíse uwátinkanae séna maanáái agaimái mátimakaiye.

Manikóní imáyáamo aráásimíwain-aaí.

¹ Ísu Káráísiti Manikóní imáyáa aráásimíwaisaama póna waási aú'ía úmai maé'mae'a iyawini áwáugon-iyé. Minááísafé'a maanááfái agaimái kentópa'a tuwáúnana wéwiye. Áwáura'a maramá ímba wéronka'a wemá maé'éimba ánaenka'a marapá'á kuména keséta mérowata súranta awánamai kawé'á éta wenáái iséta siyáántamba aneté ta'ótokaumne.

² Aú'ía úmai maé'mae'a iyawini áwáugo afowámpá'á maé'éimba marapá'á kuména keséta mérowata awánareta póta minááísá wésimatimune.

³ Kesáá Manikóe ááninko Ísu Káráísitiye'a kááísamaisa méraumne. Awánaraundawe ísaraundawe kembiwíwará'á simátimunda póta Manikóe ááninkoe'a kááísamaisa méraundantemba kembiwí miyá ónááwe.

⁴ Kentáásirumba kawé'-úmai óraa'a uwásinkaindasafe'a maanááfái agaitimúne.

Manikó sámó kaiwáíní áwáugon-aaí.

⁵ Manikón-ááninko simásimakain-aaísa simátimeta séta Manikó sámó kaiwáíní áwáuma póna kumeu'ó in-tántáá'á wempímbá ímba wéraiye.

⁶ Miyáumai kumeu'ó in-áémpá'á méraamba Manikóe'a kááísamaisa méraumnemo sewí karo'á sésa érai'-aaigoni áwáfimba ímba méraawe.

⁷ Énifo Manikó sámó kain-áémpá'ó méraintemba miyáumai sámó kain-áémpá'ó méraundasa wení waásiseta kááísamaisa méraumne. Miyáumai Manikón-ááninko Ísuma kentáásáféna imáyáa éna kumpuwúwana wení naaegó kuména póna kentáásí sáwí-imayaa maisiyu'maenasa wéiyiye.

⁸ Kempintá sáwí-imayaa ímba wéraiyesaamo súndasa kesirumpin-karó'-ááísá súnana Manikóní érai'-aaigo kesirumpintá ímba wéraiye.

⁹ Afora'ó Manikómpátáámó sáwí-imayaasafetaamo simáménanasaamo éna Manikó kentáásí sáwí-imayaa maisiyuwénasa seyaafá-sáwí-ímáyáa arupísesa uwásinkainiye. Manikó wemó siyáintemba miyá éna miyáumai kawé'-aantemba éna póna sáwí-imayaa maisiyuwénasa arupísesa wéuwasinkaiye.

¹⁰ Manikó séna seyaafá'nánká sáwí'a uráawemo simbánifo kesáámá séta ímba sáwí'a úne séta Manikó karo'-áái siyé súnana Manikóní ásé-aaigo ímba sirumpintá wéwaiye.

2

Káráísiti seyaafá'nánká áfombo faisínkáin-aaí.

¹ Kesí iyámpóisono. Ímba sáwí'a íyantafe'a maanáái aúfáifimba agaitimúne. Énifo sáwí'o íyanamo éna áfombo faisínkáíwaisa ména kesifompátá áísai íniiye. Wemá Ísu Káráísiti arupísemo iwáísá kesifompátá áísai íniiye.

2 Sáwítaamo uráunda-meyamba kentááf'á ímba tíno séna maimaéna pukáiyé. Ímba kentáási sáwí-meyan-aantembanifo seyaafá'-wáásítí sáwí-meyankwara'a maitiyuwáíndasafena pukáiyé.

3 Maníkón-aaimo taawiyafétaamo únda érai'a weséta kááisamaisa méraumnesa sùne.

4 Maníkón-aaimo ímbo taawiyáfónka'o ombá Maníkóe'a kááisamái méraumnemo sembá karo'lá sewaná miwífímbá Maníkóní érai'-aai ímba wéraiye.

5-6 Énifo Maníkón-aaimo taawiyáfówi Maníkómpá'á tirumbá áma'mai kawé'lá wéowe. Kesáámó Maníkóe'a kááisamaisa méraumnesaamo súndawisa Ísu Káráisitimo méraintemba kesáá miyásá úmaisá ménaumne. Miyásáámó únda érai'a Maníkóe'a kááisamaisa méraumnesa sùne.

Ááéeraan-amaankoma aúí'o uráin-ai.

7 Kesí waási isáaro. Kemó agaúnda ímba aú-amaamban-ifo ááéeraan-amaamba agai-timúne. Aifa'ó simátímakaamba é'la isaraan-amaamba agai-timúne.

8 Énifo kumeu'ó in-tántáá'lá áwiyo'wisana érai'a sámo kain-tántáá'lá wépaape-ímba póna ááéeraan-amaamba aúí'a úmai wépaape-iyé. Ísu Káráisitini kísaufinkemba minámáámbá paápé uréna kempínkwará'lá minámáámbá wépaape-iyé.

9 Kentí waásimo tíyámbo uwátínkáámbanifo sámo kain-áémpá'á méraumnemo sembá sámo kain-áémpá'á ímba méraafo kumeu'ó in-áémpá'á paái méraawe.

10 Énifo kentí waásimo tirumbó tíméwi sámo kain-áémpá'á méraamba pósa miwífímbá sáwí-tantaa'lá ímba wéraitimba pósa fí'owi tuwánésa sáwí-ampa'lá ímba wéowe.

11 Énifo kentí waásisafesamo tíyámbo uwátínkááwi miwí kumeu'ó in-áémpá'á méraawana kumeu'ó in-tántáákó túrampa'lá kumeu'lá uwáwisasa múgu'maagu'a úmaesa wéowe.

12 Kesí iyámpóisono. Kembiwísáféna Ísu Káráisiti pukáimba póna Maníkó kentí sáwí-imayaa maitiyukaintafe'lá kemá maanáúfái agai-timúne.

13 Óraa'-waasiono. Áwáura'lá maramá ímba wérowana moóráwigo ma'éímba wemá káfé'wara'lá méraisa'lá wení áwáuma isáántafe'lá maanáúfái agai-timúne. Ifótóno. Waántáwankomba iyáákaraantafe'lá maanáúfái agai-timúne.

14 Iyámpóisono. Maníkó kentí isa'lá wempá'á tiyáantafe'lá maanáúfái agai-timúne. Óraa'-waasiono. Áwáura'lá moóráwigo ma'éímba wemá káfé'wara'lá méraisa'lá wení áwáuma isáántafe'lá maanáúfái agai-timúne. Ifótóno. Fasi'ámai mé'lá Maníkón-aai tirumpimbá ta'ótore'lá waántáwankomba iyáákaraantafe'lá maanáúfái agai-timúne.

15 Maníkómpá'ó ímbo tewímó ontembá mindásafe'lá ímba aamoín-oro. Mararákén-tántáátáfé'lá ímba aamoín-oro. Mararákén-tántáátáfésamo aamoímó owí Maníkóntáfésa ímba aamoín-owe.

16 Mararákén-kwáásímó owíní áwáuma ímba Maníkómpákémbá owe. Waási kentí imáyáfinkemba ésa fi'owiti moparáwímbá túraniyamba tuwésa túwí'a maimaé iyésamo ombá ímba Maníkómpákémbá ofo mararákén-ámbá wéaraaiwaewe.

17 Mararákén-tántáá'ó tirááimo tain-tántáá'á maambárárá'á tai'áwinasa Maníkómbó arááimo táinda-i'ó on-kwáásí aasiyaasi maé'mae'a ónááwe.

Káráisitini namuro-wáásí táái.

18 Kesí iyámpóisono. Ánaaen-kanaa maramó tai'áinda-kanaa ampáánká'á tíníye. Ánaaemba Ísu Káráisitini namuro-wáásígó tíníyema suwa'á ísaraawe. Káráisitini namuro-wáásí sáwífa'a é'a paápé uráamba póta mindásafeta ánaaen-kanaa ampáánká'á tíníyema súne.

19 Kentááfínkémbá Káráisitini namuro-wáásí moórá-mora méresa pósa iyáfasinesa paápé ésa siyuwésasa kóuraawe. Érai'ó kentáási waásimo méronkakaá úwoi méraawaisino. Siyuwésasa kóuraantafeta ímba kentáási waásin-owe súne.

20 Ísu Káráisiti Maníkóní ámútankomba ai'marówana kuména kentirumpimbá méraisa'a pó'a érai'-aai wéisaawe.

21 Érai'-aai ímba ísáántafe'a sé'a ímbanifo érai'-aai ísáántafe'a maanáúfái agáúmne. Érai'-aafinkemba karo'-áái ímba paápé isa'á ísáántafe'a maanáúfái agai-timúne.

22 Óraa-karo'ó sen-kwáásí maarán-kwáásín-owe. Ísu Káráisitintafesa Maníkó ímba iyáfasinankaraiwain-íye sen-kwáásí ésa Ísu Káráisitini namuro-wáásí-í'a ésa Maníkónté ááninkonte'a tínaaeni'a wéuwatimewe.

23 Maníkón-ááninkomba tínaaeni'a uwámewi afowánkwará'á miyá ombánifo Ísu Káráisitintafesa Maníkón-ááninkon-íye sewí ááninkonte afowántépa'a káásamái méraawe.

24 Ísun-aaimo aifa'ó ísaraan-aai tirumpimbá fasi'ámai ta'ótóráámba ímba ifátuwe'a miyáumai Maníkónté ááninkontepa'a káásamái maé'mae'a oro.

25 Maarán-áái Ísu Káráisiti óraaka simásimenasa séna aúí'a úmai maé'mae'a iyani'a uwátinkaumnesa simásímakaiye.

26 Karo'-áái simátinkáafo sé'a maanáúfái agaimái timúne.

27 Karo'-áái simátiyuwaawi ombánifo Ísu Káráisiti Maníkóní ámútamba tirumpimbá tínkaraimba póna maé'mae'a éna ímba karo'-áái simátimena érai'-aai wésimatimiye. Miyámó simátímísa'ó ombá érai'-aaiye karo'-ááiyé tuwínkaa'a owe. Simátímíntemba miyá é'a Ísu Káráisitiye'a káásamái méraawe.

28 Kesí iyámpóisono. Wesé'a káásamái méraamba pó'a Ísu Káráisiti kumíndara'a wenaúranka'a ímba tigeasáfé'a é'a úwoi fasi'ámai ménaawe.

29 Ísu Káráisiti arupíse úmai méraain-aai é'a ísaraawe. Moórá-aaiwara'a ísáaro. Miyáumai arupíse úmai méraawi érai'a Maníkóní iyámpóin-owe.

3

Maníkóní iyámpói-táái.

1 Maníkó arumbá óraaka'á wésimiye. Mindásafe'a imáyáan-oro. Maníkó aruntá siménasaam-pona kentáásáféna kesí iyámpóin-owe wésiye. Kesáá érai'a wení iyámpóisa úne. Maníkómpá'á ímba tiyáawi Maníkóni áwáuma ímba awánésa kentáási áwáuwara'a ímba suwánaawe.

2 Kesí waásisono. Káfé'a Maníkóni iyámpói-i'a úmáis méraundasa ánaaemba nóra waásisaawa ménaumno. Mináái ímba ísaraundanifo moórá-aaimo ísaraunda simátimenaumne. Ísu Káráisiti kumíndara'a kawé'-úmai awánaandasa póta wenkáánita úmáis ménaumne. Miyán-áái ísaraumne.

3 Mináái ísésamo amu'maráawi Káráisiti arupísemo úmáimo méraintemba arupíse úmai méraafo káráwiyo.

4 Sáwí-imayaamo ombá isaná áamáambo taráísómba isaná minkáé-tántáákó mimbórái'a iye. Miyáumai

sáwí-imayaamo owí Maníkóni áamáamba tínaaeni'a uwámesa taráísómba póna miyámó on-ánóndáá miwífimbá wéiniye.

5 Ísu Káráisiti waásiti sáwí-imayaa maitiyuwáindasafena marapá'á kunkáimba wempímbá sáwí-imayaa ímba wéraiye-aai é'a ísaraawe.

6 Miyáumai Ísu Káráisitiye'o kááisamai méraawi miwífimbá ímba sáwí-imayaa waé'wae'a ifo sáwí-imayaa waé'wae'a iwái Káráisitimpa'a ímba tésa wenáái ímba ísááwe.

7 Kesí iyámpóisono. Karo'-áái simátínkáafo sé'a káráwiyo. Káráisiti arupíse úmai méraiwai wemó intembó miyámó úmae'o iyówi arupísemo on-kwáásín-owe.

8 Áwáura'a waántáwanko sáwí'a uréna miyá úmae iyéna káfé'wara'a miyá wéiye. Sáwí'o úmaesamo iyówi waántáwankoni waásín-owe. Waántáwankoni kísau tai'ásuwainkwae séna Maníkó ááninkomba ai'marówana marapá'á kunkáiyé.

9 Maníkóni iyámpói pósa Maníkóni fasi'aénkó miwífimbá wéraintafesa pósa ímba sáwí'a úmaesa wéiyowe. Maníkóni fasi'aén-iyámpóisómbá pósa ímba sáwí'a úmaesa wéiyowe.

10 Ímbo arupísemo úmáimo méraawi ímba Maníkóni iyámpóin-owe. Kentí waásimo tirumbó ímbo tíméwi ímba Maníkóni iyámpóin-owe. Miyáumáis Maníkóni waásiye waántáwankoni waásiye tuwímbaisa ísaraumne.

Moórá-mora tirumbó tímén-aii.

11 Moórá-mora tirumbá tíméro-aai ááema ísaraawe.

12 Ándámun-ááninkon-awi'a Kénimo uráintemba ímba miyán-oro. Kéni waántáwankon-aráá'a póna áfákomba tufúwana pukáimba maarásáféna tufúwana pukáiyé. Áfáko kawé'-ímáyáá mérowana Kéni sáwí-imayaa úmai ména póna áfákomba tufúwana pukáiyé.

13 Miyaráán-úmai Maníkómpá'á ímbo tiyáawi kempímbá tirumbá sáwí'a uwátinkaiyantafena ímba táá'a íno.

14 Maníkóni akumbá sirumbá tímúndasafeta séta Maníkóni némpa'a méraandasaawini áwáuma tuwéta kawé'-úmáimo méraandasaawini áwáura'a taméraumnesa sune. Kentí waási tirumbá ímbo tíméwi Maníkóni némpa'a paai méraawe.

15 Kentí waásimo tíyámbo uwátínkáán-kwaasi tínkamiyasa puwíyan-kwaasin-owe. Miyámó owí aúí'ò úmáimo maé'mae'ò owíní áwáura'a ímba méraawe.

16 Ísu Káráísiti arumbá siménasa ímba úwoi méraimba súwa'nai índasafena kentáásáfénawe séna pukáiyé. Miyámó uráintafeta arumbá símakaiyesa sùne. Manikóní akúmbá túwa'nai eta puwúnafo ímba sendasá úwoi túwa'naisa ónaumne.

17 Ontawara'-waasi kentí waasi tómbó ímbo makáawi tuwánésa ímba túwa'nai ombá sésa Manikómbá sirumbá amúne sembá karo'á sewé.

18 Kesí iyámpóisono. Sirumbá tímúnemo sembá ímba tóikakemba sé'a érai'a tirumpinkémbá sé'a túwa'nai oro.

Manikómpá'á fasi'ámáisaamo méraunda-aai.

19 Sirumbá tímétaamo túwa'nai úndasa miyámó únda-waasisa arupíse úmáisa méraumne. Miyámó únda Manikón-aúrankata fasi'ámáisa méraumne.

20 Énifo kesáá sáwí'ò úndasafenasa kentáásirunko umbái taifo Manikó seyaafá-tántáá'á awánéna minúbái-tántáákómbá iyáákaisata Manikón-aúrankata fasi'ámáisa méraumne.

21 Kesí waásisono. Mindásafeta imáyáa úndasa kentáásirunko ímba umbái taisatá Manikón-aúrankata fasi'ámáisa méraumne.

22 Wenáái taawiyafétaawe wemó aamoimó índa-i'a úndasafetaawe áisai únda-tantaa'a úwoisa wésimiye.

23 Manikó óraaka séna kesááninko Ísu Káráísitin-awika'a timankúnkúmba é'a seyaafá'-wáásífímbá tirumbá tímé'a méraaro siyáimba mináái Ísu Káráísiti óraaka simásímakaiye.

24 Manikón-aai taawiyáfówi Manikóe'a kááisamai méraawana miwísé'a kááisamai méraiye. Manikó wení ámútamba ai'marówana sirumpintá kumbéna simásímenasa séna Manikó kesé'a kááisamai méraiye sisatá wéisaumne.

4

Érai'-amutankonte karo'-ámútánkónté-taai.

1 Kesí waásisono. Sáwífa'-waasi karo'-amáámbá simátíma'maesa nésa Manikóní ámútanko kesirumpimbá méraiye méraimé sembá ímba ááéma érai'e seró. Miyámó sentáfé'a miwí tirumpimbá méraimé amutamba Manikóní ámútana'i fí'owani ámútana'iyo mindá awáné'a mináái ísáaro.

2 Ísu Káráísiti Manikóe ména marapá'á waasi kunúkaiye sewí miwí tirumpimbá Manikóní ámútanko méraiye. Minááimó sewa'ó isáámba Manikóní ámútankoma miwífímbá méraiye seró.

3 Ísu Káráísitintafesa minááimó ímbo sewí miwí tirumpimbá méraimé amutanko ímba Manikóní ámútankon-ifo mindá Káráísitini namuro-wáásígóni ámútankon-iyé. Káráísitini namuro-wáásígó tinda-aai ísaraamba isaná marapá'á méraiye.

4 Kesí iyámpóisono. Manikón-aráá'a é'a karo'-amáámbó simátíméwi iyáákaraawe. Manikóní ámútanko kentirumpimbá méraifo Manikómpá'ó ímbo tíyáawi miwí tirumpimbá fí'on-amutanko méraiye. Manikóní ámútanko minámútánkómbá iyáákaraiye.

⁵ Karo¹-ámáámbó simátíméwi Maníkómpá'á ímbo tembá marapá'ó wérain-
aai simátíméwasa marapá'-wáási miwí táái wéisaawe.

⁶ Kesáá Manikóní waásisa únasasa Manikóní waási kesááisa ísááfo fi'on-
kwaasi ímba Manikóní waási pósa kesááisa ímba wéisaawe. Miyáumaisa
érai'-aaimo sí-ámútánkó miwífímbá mérain-kwaasiye karo¹-ááímó sí-
ámútánkó mérain-kwaasiye tuwínkaa'-úmaeta wéiyune.

Manikó arumbó tímín-aai.

⁷ Kesí waásisono. Tirumbó tíméwini áwáuma wemá Manikó póta Manikóní
akúmbá siruntá tíméno. Tirumbá tíméwi Manikómpá'á tésa wení waási-i'a
wéowe.

⁸ Manikó tirumbá tíméwini áwáuma pósa tirumbá ímba tímén-kwaasi
Manikómpá'á ímba wétewe.

⁹ Manikó mimbórá-áánínkómbá ai'marówana marapá'á kumbéna ken-
táásáfénawe séna puwéna aúí'a úmai maé'mae'o ondasáfénasa puwéna
arumbá símakainta póna miyá uráiyé.

¹⁰ Manikómbá siruntáámó amúndasa ímba óraata ámakaumne. Manikó
arumbá siménasa wenááninkomba ai'marówana marapá'á kumbéna sáwi-
awausaamo únda-meyamba maisiyuwáinana kentááfá'á ímba tínkwae séna
pukáiyé. Miyámó uráimba Manikó
óraa¹-arumba símakaiye.

¹¹ Kesí waásisono. Manikó miyáumai arumbá símínta póta kentáási waási
miyáumai siruntá tíméno.

¹² Waási Manikón-ane¹'á ímba awánaawe. Kentáási waási siruntá
timúndasa Manikó keséta méráisata érai'a siruntá Manikómbá amúne.

¹³ Manikóní ámútanko kentáásirumpimba méraintafeta séta kesáá
Manikóe'a kááísamai méraunanasa Manikó keséta kááísamai méraiyesa
súne.

¹⁴ Kentáásifowa ááninkomba ai'marówana sáwí'o úmaimo
méraampinkemba faútinkaindasafena marapá'á kumúwata awánaraundasa
simátimune.

¹⁵ Ísuntafesamo Manikón-ááninkon-iyemo sewí Manikóe'a kááísamai
méraawana Manikó miwísé'a kááísamai méraiye.

¹⁶ Manikó arumbá símísata mindásafeta érai'esa súne.

Manikó tirumbó tíméwini áwáuma Manikó isasá pósa tirumbó tíméwi
Manikóe'a kááísamai méraawana Manikó miwísé'a méraiye.

¹⁷ Manikó kentáá imáyáa símakaisata siruntá Manikómbá améta póta
méraundawini áwáumo sísai índa-kanaamo tándara'a fasi'ámais ménaumne.
Ísu Káráisiti wenarumbó simíntenta marapá'ó méraundarata siruntá
timúndasa póta sísai índa-kanaamo tándara'a fasi'ámais ménaumne.

¹⁸ Manikómbó tirumbó áméwi ímba inkáísówe. Érai'a Manikómbó
tirumbó áméwi miwífínkémbá inkaisí-imáyáá ímba wéraiye. Sáwí'o uráam-
beyantafesamo inkáísówi Manikómbá ímba érai'a tirumbó áméwe.

¹⁹ Aifa'á Manikó arumbó símakaintafeta póta
siruntá amúne.

²⁰ Miwítí waásisafesa tirumbó sáwí'o uwátínkáawa'o ombá Manikómbá
sirumbá amúnemo sembá karo'á sewé. Miwítí waási tine'á tuwánésa
tirumbá ímba tímakaawi pósa Manikón-ane¹'á ímba awánaawi ímba kanaa'á
tirumbá áméwe.

21 Ísu Káráísiti óraaka séna Manikómbá tirumbó améwi miwítí waásiwara'a tirumbá tíméro siyáiyé.

5

Marapá-sáwi-kísáúgómbo iyáákaan-ai.

1 Ísuntafesa séna Manikó iyáfasinankarawai iyémó sen-ááísáfésa érai'emo sewí Manikóni iyámpóin-owe. Afowámbá tirumbá améwi ésa weni iyámpóiwara'a tirumbá améwe.

2 Manikómbá siruntá améta wenáái taawiyaféta póta miyá úndasafeta séta Manikóni iyámpóiwara'a siruntá timúne.

3 Manikón-ai taawiyafúndasa mindá Manikómbá siruntá amúnanasa wenááigosa ínta umbaisá siyáísata póta taawiyafúne.

4 Ísumpa'a fasi'ámai kááísamai méraundasa póta marapá-sáwi-ímáyáágóntá iyáákaumne. Manikóni iyámpói seyaafá'á kanaa'á marapá-sáwi-ímáyáágómbo iyáákaamba póna Manikón-aaigoma ímba umbái taiyé.

5 Maarán-kwáásí marapá-sáwi-ímáyáágómbo iyáákaawe. Ísuntafesa Manikón-ááninkon-iyé séna timankúnkúmba owí marapá-sáwi-ímáyáágómbo iyáákaawe.

Manikó Ísu Káráisitimbo aráátimakin-ai.

6 Ísu Káráísiti marapá'á kumbéna nombá maiyéna puwúwana weni naaemá kunkáiyé. Nombó maíndasafena aantemba ímba kunkáiyé. Nombá maiyéna puwúnana weni naaemá kumíndasafena kunkáiyé. Manikóni ámútanko érai'-aaigoni áwáugo póna séna érai'e Ísu Manikón-ááninkon-iyé wésiyé.

7-8 Manikóni ámútanko siyáin-aaisafeta nombó maiyáintafeta puwúwana weni naaemá kunkáintafeta séta Ísu Manikón-ááninkon-iyé sune. Minkáumbó-tántáá'á paápé uráintafeta mimbórá-áái séta Ísu Manikón-ááninkon-iyé sune.

9 Waásimo simátimén-ai sewatá iséta érai'e súndasaanifo Manikón-aaigo waási-taai iyáákaraimba póta Manikó ááninkontafena siyáin-aaisa ísáano.

10 Manikón-ááninkontafesa timankúnkúmba owí séna Manikó siyáintemba érai'e Ísu Manikón-ááninkon-iyesa sune. Manikóntáfésa ímbo timankúnkúmba owí séna Manikó karo'-áái siyáiyé wésewe. Wemá Manikó ááninkontafena siyáin-aaisafesa ímba érai'e senkákémbá Manikó karo'-áái siyáiyema wésewe.

11 Manikón-ááninkoma aú'á úmai maé'mae'a owíni áwáuman-iyé. Manikó ímáýása simísata aú'á úmai maé'mae'a wéune. Minááísá Manikó simásímakaiye.

12 Manikón-ááninkoe'a kááísamai méraawi aú'á úmai maé'mae'a ofo Manikón-ááninkoe'o ímbo kááísamai méraawi ímba aú'á úmai maé'mae'a wéowe.

Aú'á úmai maé'mae'o on-áái.

13 Manikón-ááninkon-awitafe'a timankúnkúmba on-kwáásí kembiwi maanáufái agai-timúne. Aú'á úmai maé'mae'a on-ááísáfé'a érai'e síwae sé'a maanáufái agai-timúne.

14 Manikómbó arááímo táínda-i'o étaamo inaiifínkémbó áisai úndasa kesááisa wéisaiye. Mindásafeta wenaúranka'a fasi'ámaisa méraumne.

15 Inaí súndasa ísáín-aaisafeta érai'-aain-iyemo súndasa maarán-áaisáfé'wara'a érai'-aai inaiífinkémbá súnda-tantaa'a úwoisa simíyesa sune.

16 Kentí waásimo sáwí'o íya'o tuwáné'o é'a Maníkómpá'á áisai íyana túwa'nai ínasa Maníkóni némpa'a sáwí-aempa'a maé'mae'a íyampa'a ímba kónááwe. Tuwímbai-sawi'o owíní anondáá-meyamba Maníkóni némpa'a sáwí-aempa'a maé'mae'a íyampa'a wiyamba mindásafe'a Maníkómpá'á áisai oro ímba sune. Tuwímbai-sawi'o owíní anondáá-meyamba ímba Maníkóni némpa'a wiyamba mindásafe'a sé'a Maníkómpá'á áisai oro sune.

17 Seyaafá-sáwí'ó owíní anondáá-meyamba wérai'fo tuwímbai-sawi'o owíní anondáá-meyamba Maníkó maitiyuwáínasa weni némpa'a sáwí-aempa'a maé'mae'o íyampa'a ímba miyá-sáwí'ó íya'o tuwáné'o é'a Maníkómpá'á áisai íyana túwa'nai ínasa Maníkóni némpa'a sáwí-aempa'a maé'mae'o íyampa'a ímba kónááwe.

18 Maníkóni iyámpói ésa ímba sáwí'a úmaesa iyówe. Maníkón-ááninko káráwiyaisana póna waántáwanko ímba ta'ótóráísasa pósa ímba sáwí'a úmae iyówata minááísá wéisaumne.

19 Waántáwanko marapá'-wáásítí óraakon-ifo

kesáá Maníkóni waási éta minááísá isáúmne.

20 Maníkón-ááninko kuména imáyáa simísata érai-Fasi'aenku-úramba isatá awánáúmne. Maníkón-ááninko Ísu Káráísitiye'a kááísamaisa méraundasafeta érai-Fasi'aenkonka'a kááísamaisa méta isáúmne. Érai-Fasi'aenku-úranko éna waásisa aúí'a úmaisá maé'mae'a úndawin-ááninkon-iyé.

21 Kesí iyámpóisono. Karo'-mánikómbá seyaafá'á tínaaemba uwátiméro.

Kemá Yóni kesáái tai'áiyé.

2 Yóni

Ísu wíyómpa'a iyówana Yóni Ísuni kísau-waasi kaumbo-wáái-áátáyá'íyo miyáumai-aatai maisuwéna maanáái agaimái tímakaiye. Tuwímbai sésa aaresáfé-úúfái agaimái ámakaiye sewasá tuwímbai sésa Fasi'aénkóni waási mimbóráfá'á túwaandu úmaimo máépa'a agaimái tímakaiye wésewe.

¹ Kemá Fasi'aénkóni waásiya'a káráwiyaundawi é'a maanáúfái agai-timúne. Embá kendé-í'a úne séna Manikómó áántarain-ininkoma ómpo ení iyámpóisonte'a awánaaro sé'a maanáúfái agai-timúne. Fasi'aénkóni érai'-aai isaraundasafe'a sirumbá timúne. Ímba keyáánifo Fasi'aénkóni érai'-aai isááwiwara'a tirumbá wétimewe.

² Kentááfímbá érai'-aai waé'wae'a éna ímba tai'áíndasafeta kentáásirumba timúne.

³ Manikó kentáásifowawe ááninko Ísu Káráísitiye'a úwoi súwa'nai esarai tirumbá uwásinkesarai aáno'a uwásinkaayata póta érai'-aaisa séta kentáásirumba timúndasafe'a Manikómpá'á inái sune.

⁴ Tuwímbai ení iyámpói kentáásifowa simásimakaintemba miyáumai érai'-ampa'o kon-áái isáúnana sirunkó kawé'á wéiye.

⁵ Aaregóo embá simáme'a sune. Fasi'aénkóni waási moóra-mora kentirumbá timé'a méraaro. Mináái ímba aú-amaamba simátimumpo ááéwara káfé'wara'a isaraan-aai simátimune.

⁶ Manikón-aaisaamo taawiyafúndasa mindá Manikómbá sirumbá amúndasafeta wenáái wétaawiyafune. Manikónkwará waásiwara'a tirumbá timé'a méraaro Manikó siyáimba ááéwara káfé'wara'a wéisaawe.

⁷ Sáwífa'-waasi karo'ó sen-kwáási marapá'á wénowe. Miwí Ísu Káráísitintafesa sésa ímba waásiyaani'a úmai kunkáiye wésewe. Miwí Káráísitini namuro-wáási pósa sáwí-ampa'a wíwae sésa minkaró'-áái sefó káráwiyoro.

⁸ Manikóni kisaumo máém-beyamba ímba máéfonifo kawé'-úmai káráwiye'a seyaafá'-méyámbá kawé'-méyámbó maiyantafe'a káráwiyoro.

⁹ Ísu Káráisitini-aai ímba ta'ótóráamba mináái tuwésa fi'on-ampa'o kowí ímba Manikóe'a káásamai méraawe. Ísu Káráisitini-aai ta'ótokaawi kentáásifowawe wenááninkoe'a káásamai méraawe.

¹⁰ Miyáumai kentópa'o tésamo minááimó ímbo simátimesamo fi'on-aaimo simátimiyá'o é'a ímba tiyáámba timé'a ímba kentí naaúmpa'a mósá tinkáaro.

¹¹ Miyán-kwáási tiyáámbo timé'o é'a minkwáásítí sáwí-kísau túwa'nai ónááwe.

¹² Ayáátáái'-aai simátimenae'a maanáúfáifímbá ímba agáúmpo kentópa'a wé'a kentúranka'a komé'a kosimátiménana kentáásirunkosa áfááraumai kawé'á íniye.

¹³ Enanaanontáféna kendé-í'a úne séna Manikó áántarain-ininkoe weni iyámpóisonte'a kembiwísáfesa sésa kawé'-úmai méraaro wésewe.

Kemá Yóni kesáái taí'áiyé.

3 Yóni

Ísu wíyómpa'a iyówana Yóni Ísuni kísau-waasi kaumbo-wáái-áátáyá'íyo miyáumai-aatai maisuwéna maanáái agaimái moóráwígon-awi'a Káyásimba ámakaiye.

¹ Kemá Fasi'aénkóni waásiya'a káráwiyaundawi é'a maanáúfái agai-amúne. Káyásiyo maanáúfái toráumai awánaao. Fasi'aénkóni érai'-aai ísaraundasafe'a sirumbá amúne.

² Kesí waási óna'a sirumbá amúne. Ísu Káráisitini aampa'á kawe'-úmimo kónda-aai ísaraumne. Miyáumai kawe'-úmimai ménana ímba áí'a índasafe'a Maníkómpá'á inai sune. Eni kísau kawe'á óndasafe'a Maníkómpá'á inai sune.

³ Fasi'aénkóni waási tuwímbai empákémbá kempá'á tésa entáfésa tasésa enarumpimbá érai'-aai ta'ótore méraane sewa'á isáúnana kesirunkó kawe'án-íye. Miyáumai érai'a arupíse-ampa'a wéwe méraane.

⁴ Kesí iyámpói érai'a arupíse-ampa'a kowé-áái isé'a aamoí únda póna mináámóigó tuwímbai-tantaatafe'o aamoimó únda-aamoigomba íyáákaraiye.

⁵ Kesí waásigompo Fasi'aénkóni waási empá'ó kuráamba túwa'nai ema kawe-kísáú maiyáanasa minkwáásifínkémbá fí'om-bapaken-kwaasi empá'ó kuráamba miwíwár'á túwa'nai ema kawe-kísáú maiyáne.

⁶ Miwí maanká'á Fasi'aénkóni waásisa tasimásimesa sésa emá arumbá tímakaandawi tasimásímakaawe. Fí'om-bapa'a Maníkóni kísau komaénae sewí emá aampa'ó wíyan-tantaa'o túwa'nai ónda mindá kawe'á óne.

⁷ Miwí Ísu Káráisitini kísau maimaé nésa Ísu Káráisitimpa'o ímbo tiyáan-kwaasiyakemba méyámbá ímba wémaewe.

⁸ Mindásafeta Ísu Káráisitimpa'o tiyáunda-waasisa miwísá túwa'naisa onó. Miyáumai taankarótámaisá méraundasa pósa érai'-aai isanááwe.

⁹ Ampáán-áúfái agaimái tuwááwánana Fasi'aénkóni waásifa'a kúwana moóráwígon-awi'a Táyóterefisi kentáfésa óraakon-íye síwae séna mináúfáifínkén-áái iséna ímba ísámai kawe'á uráimba pó'a

¹⁰ empá'á wé'a waási túranka'a Táyóterefisimo uráin-aai kosimátimenaumne. Táyóterefisi kentáá sáwí'a uwásinkenasa karo'-ááisá simásínkaraiye. Ímba mináái aantembanifo Fasi'aénkóni waási wempá'ó kuráamba wení naaúmpa'a ímba mósá tínkaraiye. Tuwímbai kentí naaúmpa'a mósá tínkánae suwaná ímba miyán-oro séna Maníkóni waásifínkemba ti'mátukaiye.

¹¹ Kesí waásiyo. Sáwí'o ontembá ímba miyá indá kawe'ó ontembá miyán-owo. Kawe'ó úmae iyówi Maníkómpá'á tésa wení waásin-oyo sáwí'o úmae iyówi Maníkómpá'á ímba wétewe.

¹² Seyaafá'nánká Témítiriyaasintafesa kawekón-íye wésewe. Wení kísau awánésa sésa érai'a kawe-kísáú wémaiye wésewe. Kesááwár'á miyásá sune. Sunda-aaisa érai'-aai ísaraawe.

¹³ Ayáátáá'-aai simámenae'a maanáúfáífímbá ímba agáúmpo

¹⁴ ampááká'á empá'á wé'a enaúranka'a komé'a kosimámenaumne.

¹⁵ Aáno úmai méraantafe'a Manikómpá'á inai sune. Ení waási kesé'o méraawi sésa kawé'-úmai ménaro sewé. Kentáásí waási esé'a méraantafeta séta kawé'-úmai méraarosa súmpo moórá-mora-waasi simátimiyo.

Kemá Yóni kesáai tai'áiyé.

Yúti

Ísu wiyómpa'a iyówana Yúti Ísun-áfáko kae-wáái-áátáiyá'í kae'-wáái úmai siyáánkai-aataiya'yo miyáumai-aatai maisuwéna maanáí agaimái tímakaiye.

¹ Kemá Yúti Ísu Káráisitini kísau-waasi Yémisin-áfáko é'a maanáí maanáúfáífimbá agai-timúmpo ísáaro. Manikó kentáásifowa arumbá tiména táántaraiwai Ísu Káráisitimo kawáán-uráiwai ísáaro.

² Manikó arumbá uwátinkena imáyáa tiména aáno úmai kawe'-aantemba uwátínkáintafe'a Manikómpá'á inai sune.

³ Kesí waásisono. Manikó kembiwíyé kené sáwí'o úmaimo méraundafinkemba faúsínkáintafe'a maanáúfáífimbá agaénae únana Manikó simásimena séna moóra'óraa'-aai simáména agauwó simbá pó'a mináái agaénaumne. Ááema Manikó wení waási imáyáa timúwasa Ísu Káráisitín-aaisafesa érai'e sésa timankúnkúmba on-áái ísare'a mináái fasi'ámai tirumpimbá ta'ótore'o méraamba tuwáúnafo sé'a káráwiyoro. Ísu Káráisitín-aaisafesa sáwí'-aaimo sewí tááigon-anondaa Ísu Káráisitini érai'-aai simátíméro.

⁴ Tuwímbai karo'-amáámbó sen-kwáási Manikón'-aai ímbo arááiwaéwi kentí imáyáa tafisiyantafesa komésa tirumpin-imáyáa ésa sésa Manikó úwoi súwa'nai enasa ímba sínkaminifo kentáási imáyáafinkenita ónaumne sésa sáwísáwí esa Fasi'aénkó Ísu Káráisitini weyáá kentáási óraakomba tínaaeni'a uwámakaawe. Naaófá'á Manikó miyá-sáwí-kísáúgoní sáwí-meyamba timénaumne siyáiyé. Miyán-káro'-wáási kembiwísé'o koméraantafe'a maanáí simátimune.

⁵ Maanáí é'a simátímúmba ísaraambanifo aneka'á simátimenaumpo ísáaro. Naaófá'á Manikóní waásisomba Ísipi-marafa'a ta'ótokowana Manikó faútiyuwena tí'mae téna wenáaisafesamo ímbo timankúnkúmba uwái Manikó tínkamuwasa pukáawe.

⁶ Moóra'-aai imáyáan-oro. Naaófá'á Manikóní kísau-waasi wiyómpakewi miwítí kawáá-kísáú tuwésa miwítí kawe'-náópa'a túwówi Manikó tiyayaanka'a kárá'umarena kumeu'ó in-áémpá'á sáwí-mapa'a tiyuwówasa maé'mae'a ésa ánaembo Manikó sáwí-meyambo timínda-kanaa amu'marésa méraawe.

⁷ Moóra'-aai imáyáan-oro. Naaófá'á Sónómu-naopakewiye Kómóraa-naopakewiye mindáo'-ewaa'-naopakewiye sáwí'a úmae iyésa aare-úméné waai-úméné miyá úmaesa iyúwana Manikó tínkambai iyamó kaipa'á tínkamuwasa iyamó kámakama'o ipa'á maé'mae'a wéowe. Kentááwará'á miyá ofó sé'a káráwiyoro.

⁸ Naaófá'ó miyámó uráantemba káfé'a karo'-amáámbó sen-kwáási kentí imáyáa tafisénæ sewí miyá ésa miwítí sáwí-imayaafinkemba maa'u-tántáá'á ésa Manikómó kawáánimba tínaemba uwámesa sáwí'a ésa wiyómpaken-kawe'-waasisafesa sáwí'-aai simátínkaraawe.

9 Énifo Mósese pukówana wiyómpaken-kawaagon-awi'a Máikéri séna Mósese-auma maénae súwana waántáwanko séna kemá maénae súwasarai miyáumai fasi'ámai suyaná Máikéri waántáwankontafena ímba sáwí-aaí súmba kemá ímba aaí simánkanaumpo Fasi'aénkó aaí simánkainiye siyáíye.

10 Énifo karo'-amáámbó sen-kwáásí kentí imáyáa tafisénae sewí tuwímbaitantaakoni áwáuma ímba awánaraantafesa sáwí-aaí simátinkesa wai-waamo seyaafá-tántáákóni áwáumo ímba awánésamo ontembá miwí miyá owaná miwítí sáwí-imayaago ta'ótorena miwí sáwí'a uwátínkáíye.

11 Naaófá'á moóráwígon-awi'a Kéni sáwí-amba arááiwakaintemba miwíwará'á miyá wéowe. Naaófá'á moóráwígon-awi'a Péramu óntanaamoimo uráintemba miwíwará'á miyá wéowe. Naaófá'á moóráwígon-awi'a Kóra Maníkón-aaí taraiséna kawáá-wáásí táái taraisénamo pukáintemba minkáró'-amáámbó sen-kwáásí miyá ombá pósa miwí sáwí-meyamba maénaáawe.

12 Kembiwí Maníkóni waási wen-imáyáá é'a tómbá né'o túwaandu ontembá kesé'a miwí komésa sáwí'a uwátinkesa kesáfé-imáyáá úmai náma'nama'a ésa ímba tígáén-íye. Miwí karo'-amáámbó sen-kwáásí ésa ímba túwa'nai on-kwáásí méraawe. Miwí taaérambo iyáín-kanaamo arambó ímba iyáín-taeraankaan-kwaasi méraawe. Fiyúndágo mo taaimó taawítúwáisanamo aáénkaintenkaan-kwaasi méraawe.

13 Piri'-nómbó kúmisanamo non-awiyááímo afora'ó intembá miwítí sáwí-kisau afora'á wéraiye. Miwí kentí imáyáa tafisímai sáwí-ampa'a métinkanae sen-kwáásín-owe. Maníkó miwí kumeu'ó in-áémpá'ó to'mayaa uwátinkaraimba pósa mifá'á komaé'mae'a ónááwe.

14 Aifaráán-kwáásígón-áwí'a Ándámu ména Sétimba ma'ankówana Sétima Ínósimba ma'ankówana Ínósima Kénaanimba ma'ankówana Kénaanima Má'árareomba ma'ankówana Má'áragreoma Yárétimba ma'ankówana Yárétima Ínókimba ma'ankówana Ínóki miyán-káró'-amáámbó sen-kwáásísáféna imáyáa éna séna isáaro. Fasi'aénkó wení kawe'-wáásí sáwífa'-waasise'a téna

15 sáwí'o uráawimo seyaafá'ó sáwí-meyambo timíndasafena téna Manikóntáfésamo aamoimó ímba ésamo sáwí'o uráawisafena aafimbá maitinkáíndasafena téna Manikóntáfésamo aamoimó ímba ésamo símáimo sáwí'o uwánkaraawisafena aafimbá maitinkáíndasafena tiyé Ínóki siyáíye.

16 Kentí imáyáa tafisénae sewí í'ai simátínkáfa'a iyésa seyaafá-tántáá'ó miwífá'ó tiyáimba tirunkó sáwí'a isasá sáwí-imayaa aantemba arááíwaesa túma mósa marésa tirááímo tain-tántáá'á maénae sésa símai tirumbá wéfaiyaraawe.

17 Kesí waásisono. Miwí miyá-sáwí'á ombánifo kembiwí maarán-oro. Kentáásí Fasi'aénkó Ísu Káráisítini aantá-waasi siyáan-aaí imáyáan-oro.

18 Miwí simátimesa sésa ánaaen-kanaamo tinda Manikóntáfésa ímba aamoí ésa sáwí-imayaasafesamo tiráásísafesamo ésa aamoí iyan-kwaasi kentuwiyáái ónááwe mináántá-wáásí siyááwe.

19 Miwí tirumpimbá Maníkóni ámútanko ímba méraisasa miwítí marapá'-imáyáá arááíwaesa karo'-amáámbá símai Maníkóni waási wétuwinaawe.

20 Miwí miyá ombánifo kembiwí Maníkóni kawe'-áái aasiyaasi sé'a

wempá'á timankúnkúmba é'a moórá-mora fasi'átinke'a Maníkóní Ufaen-ámútánkóní fasi'aénkóntáfé'a inai seró.

²¹ Manikó arumbá timakaimba pó'a arupise úmai mé'a Fasi'aénkó Ísu Káráisiti arumbá uwátinkaina'a wiyómpa'a aúí'a úmai maé'mae'a íyantafe'a amu'maráaro.

²² Manikón-aaisafesa kae'-ímáyáá tokáawi tirumbá uwátinke'a fasi'átinkáaro.

²³ Iyamó kaipa'á kofáínifo Manikón-aai simátimiyana Manikó tafisímai kawé'-ámpá'á métinkainiye. Tuwímbaisafe'a tirumbá uwátinkaiyasa minkwáási tafisiya'a sáwí'a únafo sé'a miwítí sáwí-awausafena táá'a ina'a kentúma káráwiyoro.

²⁴ Manikó kanaa'á túwa'nai ina'a ímba tínaaemba uwámiyantafe'a érai'-aai sune. Manikó tí'maena wení sámó kain-áémpá'á métinkaina'a kentí sáwí-aai ímba wérainana tirunkó óraa-kawé'a índasafe'a érai'-aai sune.

²⁵ Manikó fasi'aénkwáráwí mimbóráwígó ména kentáási Fasi'aénkó Ísu Káráisitini kisausafena imáyáa éna sáwí'o úmaisaamo méraundafinkemba faúsínkáintafe'a érai'-aai sune. Wení fi'onka'ma'mai-awauma wéraisana wenáwí'a óraa'a isaná wení fasi'aénkó iyáákaisana seyaafá-tántááká'á káráwiyaiye. Naaófá'á wiyóne marawé ímbo úmakonka'a wemá ménama káfé'wara'a ména maé'mae'a intáféna érai'-aain-iye sune.

Kemá Yúti sún-da-aai tai'áiyé.

Paapé uráin-ai

Ísu wiyómpa'a iyówana Yóni kaumbo-wáái-áátáiyá'íyo miyáumai-aatai maisuwéna maarán-áái agaimakáiyé. Agaimarónka'a Ísuni aampa'ó kun-kwáásísáfésa karaáná'a símaj sáwí'a uwátinkgraawe. Ísuntafesa isésa fasi'ámai mériawae séna maanáái agaimakáiyé. Isu Káráisitini kísausafena Manikó wení namuro-wáásíyé waántáwankone iyáákéna wení waási wembó imbo auwésamo wéaraaiwaen-kwaasi kawé'á uwátinkainiyé. Yóni miyán-áái agaimakáiyé.

¹ Manikó Ísu Káráisitintafena séna kárika'o paapé índá-tantaa'a isáiwae sé'a kesí kísau-waasi simátimuwo súwana Ísu Káráisiti wiyómpaken-kísau-waasi ai'marówana kuména Ísu Káráisitini kísau-waasigon-awi'a Yónimba kusimámakáiyé.

² Yóni Manikóni ásé-aiwara Ísu Káráisiti mináásísáféna siyáin-aiwara seyaafá-tántáá'ó awánarainkwará'a simátiména maanáúfáímbá agaimakáiyé.

³ Paapé

Índa-tantaa'a kárika'a paapé índá póna Manikó maanáúfáífkén-ááímó toráumai awánáiyán-kwaasiyé maanáímó isésamo taawiyafíyan-kwaasiyé kawé'á uwátinkainana tirunkó kawé'á íniyé.

⁴ Kemá Yóni maanáúfái agáumpo Ésiyaa-marafa'a afakaeté-naopa'o Fasi'aénkóni waásimo méraawi ísáaro. Manikó ááéma ména kifé'wara'a ména aasiyaasí maé'mae'o índawi úwoi túwa'nai ena faru uwátinkaina'a méraaro. Manikóni ámútanko afakaeté-fasi'aembo tokáiwai Manikómó kawáánin-aempa'a ména úwoi túwa'nai ena faru uwátinkaina'a méraaro.

⁵ Ísu Káráisiti Manikón-ai arupíse úmai simátímiwai úwoi túwa'nai ena faru uwátinkaina'a méraaro. Wemá aifa'á pukáimpinkembo iyáfasinkaiwai marapá-káwáá-wáásiyá'á káráwiyáiyé. Ísu Káráisiti kentáá-ímáyáá éna kentáásáféna puwéna kentáási sáwí-imayaa faúsinkaraiyé.

⁶ Kawáán-uwásínkáísata Ísu afowámá Manikóni kísausa wémaumne. Wení fi'oran-awauma waé'wae'a isaná kentáárá'á kawáánúmaena iyíniyé. Érai'-aain-iyé.

⁷ Ísáaro. Ísu ainánká'á kumínasa seyaafá'-wáási tufúkáan-kwaasiwara'a awánáiyana aaiimbó maitinkáíndasafena tirunkó sáwí'a ínana umbái táiniyé. Miyáumai paapé índá mindá érai'-aain-iyé.

⁸ Fasi'aénkó Manikó séna seyaafá-tántáákóni áwáugo pó'a ánaembo seyaafá-tántáá'ó tai'áíndara'a kemá úwoi méranauumne. Ááéma mé'a káfé'wara'a mé'a maé'mae'a ónaumne. Seyaafá-fási'áénkwáráwí úne siyáiyé.

Yóni Káráisitimbo awánarain-ai.

⁹ Kemá Yóni kentuwáámá úne. Kembiwíséta Ísumpa'a káásisamai mé'a kembiwísé'a Manikó kawáánipa kesé'a mé'a kembiwíséta umbai-tántááímbá fasi'ámai mé'a wéamu'maraumne. Manikón-ai

simátimela Ísu siyáin-aaíwara'lo simátimundarakemba aaisambá siyésa ta'óto'mai sí'maesa nonafufumpa'-márafá'-áwí'la Pátimosifa'a másínkówa'a méraawanana

¹⁰ sondaará'á Maníkóní ámútanko kempímbá óraa'a uwásinkowa'a Maníkón-ímáyáá aantemba ówánana kesínaaempakemba minúwóiyáámbá aagó uwíyenkaamba óraaka

¹¹ séna awánenda-tantaa'a aúfái-wandaaifimba agaimaré túwénasa Fasi'aénkóní waási afakaeté-naopa'lo méraawi isáaro. Mindáó'-awí'la Éfésási-naopa'e Séménaa-naopa'e Pégámamu-naopa'e Táyátáiraa-naopa'e Sáándisi-naopa'e Fírándéfiyaa-naopa'e Réóndísiyaa-naopa'e miyáumai-naoken-kwaasi isáaro siyáiyé.

¹² Súwa'a náawa síyó sé'la waé'mai awánááwánda afakaeté-omba óntankon-awí'la korí-óntámbá úmakaampimba minómbá kúra'makowa'lo ts wánááwánda

¹³ minónkóní afufumpimbá moóráwigo waásiyaamba ména ayáátáá'-ampanta uréna áyaafaiya'a uriyon-á'wáánkáu uréna

¹⁴ a'nónkóe ayáárankoe'la waení'la kówana sугáyáagaya úwana ména aúranko iyaráámbá kówana

¹⁵ aísamaima óntambo agaimakáawanamo énembo intembá aísamaigo miyaráámbá úwana aagómá noniyasáúrankenkaamba óraaka séna

¹⁶ ayáánúrapa'a afakaeté-o'la toréna óipinkemba paepá'e séfasefa'-aempa'la áwááima wérowana óikakemba aafáúmó iyáúsenamo intembá uráiyé.

¹⁷ Úwa'a awáné'la áfáára sáá'a úwa'a wenáisamaifimba kumbé'la púwóraantamba ówánana ayáánúrapaken-ayaantamba sine'á ta'ótorena séna ímba áá'a íno. Aifa'é ánaaenkoni áwáuma kemá úne.

¹⁸ Pukáundafinkemba iyáfasine'a aasiyaasi maé'mae'lo úndawi súnare'la méraundawi úne. Púwón-aemapa'e waási timanka'é káráwiyaundawi úne.

¹⁹ Miyáumai awánáánda-tantaa'a aúfáifimba agauwó. Káfé'lo wérain-tantaa'e ánaaembo paápé índawe aúfáifimba agauwó.

²⁰ Siyáánúrapa'a afakaeté-o'la toré'a afakaeté-ombo kúratoranda awánáánda mintántáákóní áwáu ímbo paápé uráindara'a simáménda isaaó. Mináfákáété-omba Fasi'aénkóní waási mináfákáété-naopa'lo méraawi owaná mináfákáété-o'la Fasi'aénkóní waásiya'lo káráwiyaawin-owe Ísu simásímakaiye.

2

Mináái Éfésási-naopa'lo simátimakain-aaí.

¹ Ísu simásimena séna Éfésási-naopa'a Fasi'aénkóní waásiya'lo káráwiyaíndawimba maanáí agaimái túwénana awánáino. Afakaeté-o'la siyáánúrapa'a toré'a afakaeté-onkoni afufumpimbó núndawi maanáí simámumpo Éfésási-naopa'a Fasi'aénkóní waásiya'lo káráwiyaíndawimba simámuwo.

² Miyá úndawi pó'a kemó ombá é'a tuwánaraumne. Ímba ifátúwáámba tiyáántán-kwimáímo méraamba tuwánaraumne. Sáwí'lo úmaimo méraan-kwaasiti kisausafenamo ímbo tirááímo taimbá tuwánaraumne. Tuwímbai

karo'á sésa Maníkóní aantá-waasisa únemo sembá kembiwí miwí táái isé'a miwítí kísau awáné'a miwísáfé'a karo'á sewémó sembá tuwánaraumne.

³ Kesí waási onkákémbá umbai-tántáá'ó tímémba kembá ímba siyuwé'a kentáfé'a isámai fasi'ámai méraamba tuwánaraumne.

⁴ Miyán-káwé'ó ombá tuwánaraumpo moórá-tantaa'o ontáfé'a ímba aamoí uwátinkaumne. Aifa'á kentáfé'a áfááraumai imáyáa uráambanifo tuwé'a káfé'a ímba miyá wéofó

⁵ aifa'ó kawé'ó é'ówini áwáuma imáyáan-oro. Káfé'a ímba miyaráámbá é'a tuwé'a aifa'ó kawé'ó urántemba miyán-oro. Ímbo miyámó é'ó kempá'ó týá'o é'a kentópa'a wé'a kentí ómbá maisúwána'a úwoi-waasiyaamba ónááwe.

⁶ Énifo Níkorási-waasiti kísausafe'a týámba uwátinkááwa'a kewará'á síyámba uwátinkauna'a mindásafe kawé'á wéowe.

⁷ Ísáán-kwaasi pó'a Maníkóní ámútanko Fasi'aénkóní waási seyaafá'ó simátímín-aaí isámai kawé'án-oro. Aaí senasá sáwí-tantaakombo iyáákaawi Maníkóní kawé'-áémpá'ó wérain-taeramba nésa maé'mae'a ónááwe. Mináái aúfáífimba agaimái simátimiyo Ísu simásímakaiye.

Mináái Séménaa-naopa'o simátímakain-aaí.

⁸ Ísu simásimena séna Séménaa-naopa'a Fasi'aénkóní waásiya'o káráwiyaindawimba maanáái agaimái túwénana awánáino. Aifa'é ánaeene miwání áwáuma é'a pukáundafinkemba iyáfasine'a súnaraundawi maanáái simámumpo simámuwo.

⁹ Umbai-tántáá'á tíméwa'o sáwísan-kwaasiyaambo ombá tuwánaraumne. Sáwísan-kwaasiyaambo ombánifo Maníkómpákémbá sáwífa-tantaa'a maiyáawe. Tuwímbai karo'á sésa Yúndaa-waasisa úne sembánifo waántáwankon-aráái waésa símai sáwí'o uwátinkáámba tuwánaraumne.

¹⁰ Tí'la índá-i'io uwátinkaiyamba ímba táá'a íno. Maanáái isáaro. Waántáwanko imáyáa tímínsa kembá tísaí úmai isánae sésa tati'maesa ándáfa'a mátinkesa siyáánkai-i'la sáwí'a uwátinkanaawe. Kentáfé'a fasi'ámai méwasa tuwímbai tínkamonasasa puwíwae síyambanifo kentáfé'a fasi'ámai méwa'a imáyáa tíména'a wíyómpa'a maé'mae'o iyamba mindá kentí kawé'-méyámbániye.

¹¹ Ísáán-kwaasi pó'a Maníkóní ámútanko Fasi'aénkóní waási seyaafá'ó simátímín-aaí isámai kawé'án-oro. Sáwí-tantaakombo iyáákaawi sáwí-marupa'o iyamó kámakama ipa'á ímba maé'mae'a ónááwe. Mináái aúfáífimba agaimái simátimiyo

Ísu simásímakaiye.

Mináái Pégámamu-naopa'o simátímakain-aaí.

¹² Ísu simásimena séna Pégámamu-naopa'a Fasi'aénkóní waásiya'o káráwiyaindawimba maanáái agaimái túwénana awánáino. Sóipimba paepáé'a séfasefa'-awaaimo wéráiwai maanáái simámumpo simámuwo.

¹³ Kemó méraapa'a é'a tuwánaraumne. Waántáwanko káráwiyai'pa'a méraafo kentáfé'a imáyáa é'a arupíse úmáimo méraamba tuwánaraumne. Ááema moóráwígon-awí'la Ántípási kentí naaópa'a waántáwanko méraipa'a

ména kesáái arupíse úmai simátíma'mae iyúwasa tufúwana puwún-kanaara'a ímba kembó siyúwáamba kesé'a kááísamai méraawe.

14 Miyán-kawé'ó ombá wétuwanaumpo kaumbo-kae-tántáá'ó tokáantafe'a ímba aamoí uwátinkaumne. Naaófá'á moóráwígon-awí'a Péramu sáwí'o uráintemba kempínkémbá tuwímbai miyá wéowe. Péramu moóráwígon-awí'a Pérékumba aráánamuwana wemá Ísareri-waasi sáwí-amba aráátimuwasa karo'-máníkémpá'á póí tufúkésa kúfu'uwandesa fi'owa fi'owa awaainínkóe awaai'kóe'a aoisaambá uráawe. Kempínkémbá tuwímbai miyá-sáwí-ámbá wéaraatimewe.

15 Miyáumai kempínkémbá tuwímbai Nikórasi-waasiti sáwí-amba wéaraatimewe.

16 Mindásafe'a misáwí-ámpá tuwé'a kempá'á teró. Ímbo miyámó íya'o é'a kárika'a kempá'á kumé'a paepáétambo káráantemba sóipinkem-paepaetamba minkwáásí karánaumne.

17 Ísáán-kwaasi pó'a Maníkóní ámútanko Fasi'aénkóní waási seyaafá'ó simátímín-aaí

ísamai kawel'án-oro. Sáwí-tantaakombo íyáákaawi wíyómpaken-tomba tímé'a waén-óntámbá minóntánká'á aú-awí'o agaimakáin-ontamba tíménaumne. Maíyawi aantemba mináwí'á awánánááwe. Minááímá aúfáífimba agaimái

simátimiyo Ísu simásímakaiye.

Mináái Táyátáiraa-naopa'o simátímakain-aaí.

18 Ísu simásimena séna Táyátáiraa-naopa'a Fasi'aénkóní waásiya'o káráwiyaindawimba maanáái agaimái túwénana awánáino. Maníkón-áániko súranko iyaráámbá kaisaná sísamai óntambo agaimakáawanamo kaúfintemba sísamaigo miyaráámbá uráisa'a maanáái simámumpo simámuwo.

19 Kemó ombá é'a tuwánaraumne. Kentáfé'a imáyáa é'o kesé'a kááísamai mé'o fi'owi túwa'nai e'a ímba kembá siyuwé'o fasi'ámai méraamba tuwánaraumne. Káfé'o máén-kisaugo aifa'ó maíyaan-kisauombo íyáákaimba tuwánaraumne.

20 Énifo moórá-tanta'o ontáfé'a ímba aamoí uwátinkaumne. Naaófá'á moórá-ininkon-awí'a Yéséperi sáwí'o uráintemba kempínkémbá moórá-ininko karo'á séna Maníkón-aaímo simátimundawi únemo simbá ímba tínaaemba uwáméwana kesí kísau-waasi sáwí-amba aráátimena tí'maena wasasá karo'-máníkémpá'á póí tufúkésa kúfu'uwandesa fi'owa fi'owa awaainínkóe awaai'kóe'a aoisaambá owa'á ímba símai aambá fáikaawe.

21 Miníninkómbá simáme'a tuwáíniyai sé'a amu'makáunana ímba túwáimba úwoi tokáíye.

22 Mindásafe sé'a wenkwará wesé'a sáwí'o owíwará'á óraa-ti'ó índa-i'a uwátinkanaumne sune. Sáwí'o ombó ímbo tuwésamo kempá'ó tíya'o é'a súndantemba uwátinkanaumne.

23 Wenaráá'marimbo tínkamonasamo puwíyasa Fasi'aénkóní waási seyaafá'-áémpá'ó méraawi mináái isésa kentáfésa sésa waási sirumpiné imáyáafine suwánaraiwaisa póna kawel'ó ondawísá kawel'-meyámbá siménasa sáwí'o íyawi sáwí-meyamba tímíniye sénááwe.

24 Kembiwí Táyátáiraa-naopaken-kwaasifinkemba Yéséperin-aaí ímba taawiyafé'a waántawankoni aúpá'-áái ímbo taawiyafiyawi ímba moórá-umbai-tantaa'a timénaumne.

25 Maníkóní érai'-aaí tirumpimbá ta'ótoke'a kúmóna simu'maráaro.

26 Sáwí-tantaakomba iyáakesa kúmónara'o simátímakaundantembo iyawisafe sé'a marapá'-wáásiyá'á kawáánoro.

27 Kesifo kentáféna séna waásiya'a kawáánuwomo siyáintemba marapá'-wáásiyá'á kawáánoro sénaumne. Fasi'aén-tántaátámbo sawemó tufántuwaawanamo sáwífasemo intembá miyámó ésa fasi'ámai kawáánurésa tinkamonaawe.

28 Minkwáási sáwí-tantaakombo iyáakaawi moórá-o'a timénaumne. Aafáúmó iyáúsisanamo wérain-o'a timénaumne Ísumo siyáimba mináái wesáféna siyáiyé.

29 Ísu simásimena séna ísáán-kwaasi pó'a Maníkóní ámútanko Fasi'aénkóní waási seyaafá'ó simátímín-aaí ísámai kawé'án-oro. Mináái aúfáifimba agaimái simátimiyo Ísu simásimakaiye.

3

Mináái Sáándisi-naopa'o simátímakain-aaí.

1 Ísu simásimena séna Sáándisi-naopa'a Fasi'aénkóní waásiya'o káráwiyaindawimba maanáái agaimái túwénana awánáino. Maníkón-amamba afakaeté-fasi'aen-amamba toré'a afakaeté-o'o tokáundawi maanáái simámumpo simámuwo. Miyámó úndawi pó'a kemó ombá é'a tuwánarumne. Kentáféna sésa Maníkóní waásin-owe sembánifo méraawini áwáuma tuwánarumne. Maníkón-aaí tóikaken-aantemba sé'a méraawini áwáuma Maníkóní némpa'a méraafo

2 kentúra'a káráwiyoro. Maníkón-aaí tuwáúnafo sé'a ta'óto'mai kawé'án-oro. Maníkón-aúranka'a kentí kísau ímba arupíse-kisaun-ifo kentúra'a káráwiyoro.

3 Maníkón-aaí ísámai ta'ótokaan-aaí imáyáa é'a kempá'á té'a mináái taawiyafé'a méraaro. Ímbo miyámó íya'o é'a kumé'a sáwí-meyamba timénaumpo umén-kwáásímó kaffímbó tentenkáán-úmai ímbo ísarenka'a kumé'a sáwí-meyamba timénaumne.

4 Énifo kembiwí Sáándisi-naopaken-kwaasifinkemba tuwímbai ímba sáwí'a é'o kawé'-úmaimo méraan-kwaasi waén-únánkwátóiyaamba ombá pó'a kesé'a ménaawe.

5 Sáwí-tantaakombo iyáakaraiyawí miyáumai waén-únánkwátóí urésa ménaawe. Maníkón-aúranka'e wíyómpaken-kisau-waasi túranka'e miwí túwí'a sé'a kesí waásiye sé'a miwí túwí'a ímba tuwígáúfaranaumne. Aúí'a úmai ma'é'mae'o íyan-kwaasi-tuwi'o agaimakáin-aufai-wandaafinkemba ímba tuwígáúfaranaumne.

6 Ísáán-kwaasi pó'a Maníkóní ámútanko Fasi'aénkóní waási seyaafá'ó simátímín-aaí ísámai kawé'án-oro. Mináái aúfáifimba agaimái simátimiyo Ísu simásimakaiye.

Mináái Fírándéfiya-naopa'o simátímakain-aaí.

7 Ísu simásimena séna Fírándéfíyaa-naopa'a Fasi'aénkóní waásiya'o káráwiyaíndawimba maanáái agaimái túwénana awánáino. Ufaen-kwáásí é'a érai'-aaí aantembo súndawi úne. Téfitimo káráwiyaínten-úmai káráwiye'a ontarákén-kíyá'á káráwiyaumpo íyáferaaromo senda-wáásímó ésa íyáferanaawe. Ímba íyáferaaromo sendawímó ésa ímba íyáferanaawa'a maanáái simámumpo simámuwo.

8 Miyámó úndawi pó'a kemó ombá é'a tuwánaraumne. Ísáaro. Aambá witinkáúmpo ímba aambá fáitinkanaawe. Kári-fasi'aemba maiyé'a méraambanifo kesáái ímbo túwáámba taawiyafé'a waási túranka'o Ísuni waási únemo sembá tuwánaraumne.

9 Tuwímbei karo'á sésa Yúnda-a-waasisa úne sembánifo waántáwankon-arááimo wáewi imáyáa tíménasa kempá'á tésa kífaesa kentáfésa sésa Ísu arumbó tímakaiwain-owe sénááwe.

10 Kemá sé'a fasi'ámai mé'a simu'maráaro siyáumpo miyán-owe. Seyaafá'-máráfá'ó méraan-kwaasifa'a umbai-tántáá'á téna sáwí'o uwátinkainda fasi'ámai mé'o simu'maráántafe'a kemá káráwiyonaumne.

11 Kárika'a kumónaumpo kesí imáyáa tafísímai sáwí'o uwásinkaiyata kawé'-mékámá ímba máúnafo sé'a kesáái tirumpimbá ta'óto'mai kawé'án-oro.

12 Naambó ésamo naamayáámbo fáentemba sáwí-tantaakombo íyáákaawi kesifo Maníkóní ámáán-daumpa'a naamayáánkaamba faitinkáánasa aasiyaasí maé'mae'a ónááwe. Sáwí-tantaakombo íyáákaawi tine'á Maníkón-áwí'a aga'é'a kesí aú-suwí'a aga'é'a Maníkóní naaó'-awí'a aga'é'a ónaumne. Mindáó'a ímba Yérúsaremu fakaaan-dao'an-ifo aú-nao'a wíyómpakemba Maníkómpákémbá kumínda-nao'-awí'a tine'á agaenaumne.

13 Ísáán-kwaasi pó'a Maníkóní ámútanko Fasi'aénkóní waási seyaafá'ó simátímín-aaí ísámai kawé'án-oro. Mináái aúfáfimba agaimái simátimiyo Ísu simásímakaiye.

Mináái Réóndísiyaa-naopa'o simátímakain-aaí.

14 Ísu simásimena séna Réóndísiyaa-naopa'a Fasi'aénkóní waásiya'o káráwiyaíndawimba maanáái agaimái túwénana awánáino. Érai'-aaigoni áwáu kemá é'a Maníkón-aaí arupíse úmai simátimé'a Maníkómó úmakaintantaakoni áwáugo maanáái simámune.

15 Miyámó úndawi pó'a kemó ombá é'a tuwánaraumne. Kesáái ímba síyukaafó tirumpimbá ímba fasi'ámai ta'ótokaawe. Kesááimo tínaembo uwásiyuwaankakaa miyán-kwáásín-oyo kanaán-íye súsino. Kesááimo tirumpimbó fasi'ámaimo ta'ótokaankakaa miyán-kwáásín-oyo kawé'án-íye súsino.

16 Kesáái ímba siyuwé'a kárika'a ta'ótokaafó ímba óraaka'a ta'ótokaafó kempákémbá tí'maránaumne.

17 Kembiwí karo'á sé'a kawé'-úmai mé'a ímba moórá-tantaa'a aafáán-tukáumne sefó kesúranka'a sáwí'a é'a óntaiyain-kwaasiyaamba é'a unáánkwtóí-iyain-kwaasiyaamba é'a túran-kafitan-kwaasiyaamba é'a ímba awánamai kawé'á owaná sirumbá wéíye.

18 Kawé'-ááímó simátíménda ísáaro. Kempá'á té'a kempákén-tántáá'ó maíyantafe'a moórá-ontankon-awí'a korí agaimáimo kawé'ó úmakaan-ontamba méyáambaranaawe. Unáánkwtóí-iyain-kwaasi tigaeráámá iyé

sé'a kempákémbá waén-únánkwátói méyámbaranaawe. Túramba awánamai kawé'ó íyantafe'a kempákémbá túrankoni masawémba méyámbaranaawe.

19 Kesirumbó timúnda-waasi kesáái kawé'-úmai isáíwae sé'a aaisan-tímai arupíse uwátinkanaumne. Mindásafe'a sáwí-imayaa tuwé'a kemp'á teró.

20 Ísáaro. Kembiwisé'a ménae sé'a táánte'a wétimu'maraumne. Kesimóísáumba isé'a ontá tisinké'a iyuwómó siyawi kemá kesé'a mé'a tómbá naana'lá kesé'a mé'a tómbá nánááwe.

21 Sáwí-tantaakombo iyáákaiyawisafe'a sé'a kesé'a waásiya'a kawáánónááwe sénaumne. Sáwí-tantaakomba iyáákare'a kesifoé'a waásiya'a kawáánúyantemba iyáákaiyawí kesé'a kawáánónááwe.

22 Ísáán-kwaasi pó'a Manikóní ámútanko Fasi'aénkóní waási seyaafá'ó simátímín-aaí isámai kawé'an-oro. Mináái aúfáifimba agaimái simátimiyo afakaeté-onkoni afufumpimbó mérowi mináái simásímakaiye.

4

Manikón-áwí'ó mósá makáan-aaí.

1 Ísu simásimuwa'ó awánááwánda wiyómpa'a ontá tigurówana aifa'ó uwíyenkaambo óraaka'ó súwai simásimena séna kemó méraundafa'a iyína'a ánaaembo paapé índá-tantaa'a aráánamenaumne.

2 Minúwóiyáámba Manikóní ámútanko kempimbá óraa'a uwásinkowa'a awánááwánda wiyómpa'ó kawáániwaini ayái-afama wérowana minká'a moóráwigo mérowa'a awánááwánda

3 anekembá sáma kówana taaéná-wisiyamba úwana naaeráámbá úwana mináfárá'lá oisámbá taaéná-wisiyamba úkúraa'-úwana kawáániwaimo mérain-aempa'a afufumpimbá wérowasa

4 moórá-waai úmai éiyain-kwaasi kawáánuwaiti tiyái-afama úkúrowasa minká'a moórá-waai úmai éiyain-ora'a'-waasi mésa waén-únánkwátói urésa mara'-mésa óraa'-waasiti kámo'a óntankon-awi'a korísámbó úmakaan-kamo'a ti'nómpimbá wiyáawe.

5 Afufumpimbá kawáániwaini ayái-afarakemba aafáyáuma torówana wiyónaai súwana káúgau súwana mináyái-áfágón-aúrampa'a afakaeté-omba kéna minómbá Manikóní ámútanko afakaeté-fasi'aen-amutankon-íye.

6 Kawáániwaini ayái-afagon-aúranka'a waaúmbá sámó kain-dómbá wérowasa éiyain-a'wampa'a éiyaimbo túnarowi mésa tínaempa'e túrampa'e sáwífa-turambo wérowi mésa

7 moóráwigo seyaafá-fási'áémbó iyáákarowi óraa'-iyankaamba úwana moóráwigo purumakaráámbá úwana moóráwigo waási oikaamba úwana moóráwigo óraa'-embontaankaamba éna ayóísántámbá túwana

8 minéiyáámbó túnarowi afa'móráe-ayoima wérowana seyaafá-túral'é ayóí-ándámpá'é túramba wérowasa aasiyaasí aafáyáara'e fenómpinka'e nó'waane

maarán-ímá símae iyésa sésa

Fasi'aénkó Manikó seyaafá-fási'aénkwáráwí

fí'oran-kawé'an-íye. Aifa'á ména

káfé'wara'a ména maé'mae'a íníye

sésa minímá símaesa iyáawe.

9 Minéiyáámbó túnarowi kawáániwaini ayái-afara'a ména aasiyaasí maé'mae'ó índawin-awi'a mósá marésa súwi sésa fí'oran-awaun-íye sumbá miyá unká'á énifo

¹⁰ moórá-waai úmai éiyain-oraal-waasi kawáániwaini ayáí-afara'a ména aasiyaasi maé'mae'o índawi aísamaifimba kífaesa áwí'a mósá marésa óraakon-iyé sésa tí'nónkákén-kámó'á faú'mai aísamaifimba marésa

¹¹ maarán-ímá siyáawe.

Kentáási Fasi'aénkó Maníkó kawekó-úramba éma seyaafá-tántáá'á úmakaane. Imáyáa éma seyaafá-tántáá'ó úmakaandasafeta kesáá méraunanasa seyaafá-tántáá'wará'á wéraiye.

Mindásafeta enáwí'a mósá maréta séta waási ení fi'oran-awau awánáiyama fasi'aénkwará'á méinnone sune sésa minímá siyáawe.

5

Owepámakaan-kwandaaignon-aaí.

¹ Miyá suwa'ó awánáawánda kawáániwaini ayáí-afara'o mérowin-ayáánúrapa'a owepámakaan-kwandaaima séfasefa'-aempa'a aúfáimo wéron-kwandaai tokéna ímba awánáiwae séna afakaeté-senomba minkwándááiyá'á tásuwena tokówa'a

² wíyómpaken-kisau-waasi fasi'aéwímbá awánáawánana óraaka séna náawa kawe'-wáásígówá misénómbá kanaa'á tátuwena fariyámai awánáiniyo súwana

³ wíyómpakewiye marapákéwiyé waántá-marupakewiye seyaafá'nánká misénómbó tátuwesamo awánáiyamba uwófi'a ónááwe.

⁴ Kawe'-úmai ména misénómbá ímba tátuwaiyan-kwaasi mérontafe'a ifi'á wétasuwaawanana

⁵ minóráá'-wáásífkémbá moóráwigo simásimena séna ifi'á táánafo awánaao. Moóráwigo Yúndaan-andafakewi iyáákaraiwai Téfitin-aísaaftantambo uráiwai sáwí-tantaakomba iyáákaraimba póna kanaa'á misénómbá tátuwena minkwándáái fariyáiniye siyáiyé.

⁶ Súwa'o awánáawánda minéiyáímbó túnarowiye minóráá'-wáásiyé kawáániwaini ayáí-afara'a úkúrowana moóráwigo sipisípi-araakaawi kawáániwaini ayáí-afara'a ména tufúwana puwéna iyáfasinkaiwaiyaamba ména a'nómpínkémbá afakaeté-taanaimba wérowana afakaeté-auramba wérowana mináúránkóni áwáuma Maníkóni ámútanko afakaeté-fasi'aenamutamba uráisana Maníkó wembá ai'maráisana seyaafá'-márafá'á kunkwéniye.

⁷ Misípísípi-áraákaawi kentáási sáwí-meyambo maiyáiwai téna kawáániwaini ayáí-afara'o mérowin-ayáánúrapakemba tafú úmakaan-kwandaai maiyéna

⁸ minéiyáímbó túnarowiye moórá-waai úmai éiyain-oraal-waasiye sipisípi-araakaawi aísamaifimba kífaesa uwiyeмба tokésa óntankon-awi'a korí-óntántámbó úmakaan-taufa'a ta'ótorowana mimpímbá asaa-wiyúmbó únkanama wérowana minkánágoni áwáu Maníkóni waási wempá'ó inaimó semba minásáá-wiyúmbó isáintemba inaimó semba wéisiye.

⁹ Aú-ima maarán-ímá siyáawe.

Embá tufúwa puwémo iyáfasinkaanda mindásafe sáwí'o ompínkémbá tí'mai Manikóndé-i'a uwátínkaraane. Seyaafá'-ándáfákémbá tuwímbai wétiye fi'o-fi'on-aaimo sen-kwáásífkémbá tuwímbai

wétiye fí'lo-fi'on-tuwara'-waasifinkemba tuwímbai wétiye seyaafá'-márafákémbá tuwímbai wétiye miyámó óndasafe kawekó-úramba po kanaa'á misénómbá tátuwe wandaaimá fariyáínone.

¹⁰ Kawáá-í'a uwátinkaraanasa Manikó kentáásí Fasi'aénkóní kísau maésa marapá'á mésa waásiya'a kawáánónááwe. Mindásafe misénómbá tátuwe wandaaimá fariyáínone sésa minímá siyáawe.

¹¹ Suwa'ó awánááwánda wiyómpaken-kisau-waasi áfááraumai sáwífa uwa'á ímba kanaa'ó toráúsóraan-kwaasi mésa kawáániwaini ayái-afara'a minéiyáímbó túnarowiye úkúresa

¹² maarán-ímá óraaka siyáawe.

Sipisípi-araakaawimba tufúwana puwéna íyáfasinkaiwai kawekó-úramban-íye. Mindásafena póna wení fasi'aénkó waé'wae'a isaná kawetántáá'á máráísana wení kawe'-ímáyáágó waé'wae'a isaná waásiya'a kawáánúmae íyísana

wenáwíko óraa'á isaná wení fí'oran-awau waé'wae'a isatá wenáwíta mósá maráúmne sésa miyán-ímá suwa'á ísaraumne.

¹³ Minkákémbá wiyómpakewiye marapákéwiyé waántá-marupakewiye uwí-nómpínkéwiyé maarán-ímá siyáawe.

Kawáániwaini ayái-afara'ó méraiwaine sipisípi-araakaawi kentáásí sáwí-meyambo maiyáiwaine túwí'a mósá maréta túwí'a óraa'an-íye súnanasa kentí fí'oran-awau waé'wae'a ínana kentí fasi'aémbá waé'wae'a íníye

sésa miyán-ímá suwa'á isááwánasa

¹⁴ minéiyáímbó túnarowi sésa érai'-aain-íye suwasá minóráá'-wáásísómbá aísamaifimba kífesa wen-ímáyáá ésa áwí'a mósá makáawe.

6

Ísu misénómbó tátukain-aaí.

¹ Wen-ímáyáá mósá márówa'ó awánááwánda sipisípi-araakaawi kentáásí sáwí-meyambo maiyáiwai aifa-sénómbá tátuwowana minéiyáímbó túnarowifinkemba moóráwigo óraaka'a wiyónaaiyaamba séna tiyó súwa'a isé'a

² awánááwánda moórá-poigon-awi'a ósi waén-ósígó moóráwigomba ayáá'maena túwana imá ayáámpimba tokówana moóráwigo íyáákaraiwaini kámo'a ámakowana íyáákaraiwai namuro-wáásí íyáákanae séna kúwa'a awánaraumne.

³ Minkákémbá kentáásí sáwí-meyambo maiyáiwai minkáké-sénómbá tátuwowana minéiyáímbó túnarowifinkemba moóráwigo séna tiyó súwa'a isááwánana

⁴ moórá-poigon-awi'a ósi naae-ósígó moóráwigomba ayáá'maena túwana paepáé'a aména fasi'aémbá amúwana taumó karáíyan-tantaa'a ifátuwowasa tiyésa tínkankaawe.

⁵ Minkákémbá kentáásí sáwí-meyambo maiyáiwai minkáké-sénómbá tátuwowana minéiyáímbó túnarowifinkemba moóráwigo séna tiyó súwa'a

is'é'a awánááwánda moórá-poigon-awí'a ósi fafután-ósígó moóráwigomba ayáá'maena túwana tuwináíyan-tantaa'a tokówana

⁶ minéiyáimbó túnarowifinkemba moóráwigo aawaí táinana kári-tomba wéraintafena séna moórá-kanaa-kisugoni méyán-tómbá kári-tomba maésa moórá-mora maénáawe. Masawémbo fatiyón-taeramba mintáimá ímba sáwí'a ínone. Ándágo arampinkémbá anombó naan-kísáú ímba sáwí'a ínone siyáíye.

⁷ Minkákémbá kentáásí sáwí-meyambo maiyáiwai minkáké-sénómbá tátuwowana minéiyáimbó túnarowifinkemba moóráwigo séna tiyó súwa'a is'é'a

⁸ awánááwánda moórá-poigon-awí'a ósi uriyon-ósígó moóráwigomba ayáá'maena túwasa minkwáásígón-áwí'a puwíyé suwaná wenánaaembo túwain-awí'a puwí-áémpá'é siyáawe. Seyaafá'-márámá éiyainka'a tuwínkaa'-éna fasi'aémbá timúwasarai moóráfa'a wéwesarai tinkambae kuyasá púwúwana aawaí tówana tómbá ímba úwasa púwúwana tí'a úwasa púwúwana afáá-poísónkó waási fówasa púwúmba tuwánarumne.

⁹ Minkákémbá kentáásí sáwí-meyambo maiyáiwai minkáké-sénómbá tátuwowa'o awánááwánda Maníkóntáfesa ísámai pói tufú'maimo agáún-ontan-taaregoni améndaampa'a waási timankó méraawe. Minkwáásísómbá Maníkón-aaí simátíma'maesa iyúwasa aaisambá tiyésa tínkamuwasa pukésa

¹⁰ óraaka sésa Fasi'aénkóo fasi'aén-úrumba mé fi'oran-kawe'a e érai'-aaigoni áwáugo po marapá'-wáásímó sinkankaawi nóran-kanaawa anondáá aaí simátinkewa sáwí-meyamba timínono suwaná

¹¹ moóráwigo waén-únákwátói moórá-mora tiména séna kárika'a timu'máréwasa kembiwímó Maníkóní kísau mo maiyáantemba Maníkóní waási miyámó ombá tínkamiyasa puwíyana tai'áina'a miwítí sáwí-meyamba timénaumne siyáíye.

¹² Minkákémbá kentáásí sáwí-meyambo maiyáiwai minkáké-sénómbá tátuwowa'o awánááwánda óraa'-marima tówana aafáú fafuwéna fafután-ámpántaráámbá úwana wíyómba naaerírí'a úwana

¹³ óraa-fiyunda torówana taaéramba ímbo áfumo karón-taeramba kunténa marapá'ó kúmíntenkaamba o'á káisuwena marapá'á kunkáíye.

¹⁴ Wátóimo usisi fámáráantemba sokón-tawaai usisi fámarena áwiyokuwana seyaafá'-ómá'é nonafufumpa'-máráwé moóráfa'-morafata uráíye.

¹⁵ Marapá'-wáásiyá'ó kawáán-uráawiye óraa'-waasiye i-wáásítí óraa'-waasiye óntawara'-waasiye fasi'aénkwará'-wáásiyé wayó-kísáúúmó máéwiye úwoimo nón-kwaasiye seyaafá'-wáásiyé omápine óntampine óntan-aifine aúpá'á

mésa

¹⁶ omákontafesawe óntankontafesawe sésa kawáániwaini ayái-afara'o méraiwaiye sipisípi-araakaawiye suwánésarai tiyámba uwásínkááfainifo faiwí'wé káátaaro.

¹⁷ Tiyámbo uwásinkaiyan-kanaa tísatá ínta aseránaumpo faiwí'wé káátaaro sumbá ísarumne.

7

Ísareri-waasi 144,000 waasimo méraan-aaí.

1 Isé'a minkákémbó awánááwánda wíyómpaken-kisau-waasi éiyaimba mésa seyaafá'-márágóní éiyain-aempa'a mésa marará'é taaiya'é uwí-nónká'é fiyúnda toráífo sésa ta'ótokowa'o

2 awánááwánda wíyómpakemba moórá-kisau-waasigo aafáúmo iyáúsunkakemba téna agáén-tantaa'a Maníkó fasi'aénkwáráwíndé toréna minéiyáíndárau táántena Maníkómó marawé uwí-nóné sáwí'a íya-fasi'aembo tímakon-eiyaindarau táántena

3 óraaka séna marawé taaiyé uwí-nóné ímba sáwí'o iyamba amu'makéwata Maníkóní kísau-waasi túwayaanka'a aúfái agaimáráanata kembiwí ánaemba marawé taaiyé uwí-nóné sáwí'an-oro súwa'a isááwánana

4 séna Ísarerin-ááninton-tísafitantombo uráawi túwayaanka'a Maníkóní aúfái agaimakáawi torauséna séna 144,000 waasin-owe.

5 Minkwáásí Yúndaan-andafaken-kwaasi 12,000 uwasá Rúpenin-andafakemba 12,000 uwasá Kátin-andafakemba 12,000 uwasá

6 Ásan-andafakemba 12,000 uwasá Náfatarain-andafakemba 12,000 uwasá Mánásaan-andafakemba 12,000 uwasá

7 Símiyonin-andafakemba 12,000 uwasá Rífáin-andafakemba 12,000 uwasá Ísákaan-andafakemba 12,000 uwasá

8 Sépiyuraanin-andafakemba 12,000 uwasá Yósepin-andafakemba 12,000 uwasá Pénisaminin-andafakemba 12,000 uwasá miyáumai-waasi Maníkóní aúfái túwayaanka'a agaimakáawe súwa'a ísaraumne.

Ísu Káráísitini waási-taai.

9 Isé'a minkákémbó awánááwánda sáwífa'-waasi ímbo kanaa'ó toráúsóraan-kwaasi mésa seyaafá'-máráfákén-kwáásiyé seyaafá'-ándáfákén-kwáásiyé fí'o- fí'on-tuwara'-waasiye fí'o-fí'on-aaimo sun-kwáásiyé mésa kawáániwaini ayáí-afagon-aúrampa'a mésa kentáásí sáwí-meyambo maiyáiwain-aúranka'a mésa waén-únánkwátóí urésa aamoí untáfésawe sésa písóí-anama tokésa

10 óraaka sésa Maníkó kentáásí Fasi'aénkó kawáániwaini ayáí-afara'o méraiwaiye kentáásí sáwí-meyambo maiyáiwaiye sáwí'o úndafinkemba kawé'-ámpátá méwésinkaaye suwasá

11 wíyómpaken-kisau-waasi seyaafá'á kawáániwaimo mérain-aempa'e óraa'-waasiye éiyaimbo túnarowiye úkúresa mésa kífasesa Maníkón-ímáyáá ésa áwí'a mósá marésa

12 sésa érai'-aain-iye séta Maníkón-áwí'a mósá maráúnanasa wení fí'oran-awauma waé'wae'a isaná wení kawé'-ímáyáágó waé'wae'a isatá wentáféta súwisa súnana wenáwí'a óraa'a isaná wení fasi'aénkó waé'wae'a isaná waásiya'a kawáánúmae íyísata érai'-aai iyésá sune siyáawe.

13 Minkákémbá óraa'-waasifinkemba moóráwigo sísaí ena séna waén-únánkwátóimo uráan-kwaasi nááfakena nááwiya'o súwa'a

14 kemá sé'a óraakoo ken-ímba isáúmpo emá ísaraane séwánana wemá séna miwí óraa'-umbaima tíméwasa Maníkómbá ímba auwésa fasi'ámai

méraawe. Unáánkwátóimo non-kwíyówanamo kawel'ó intembá miwí kentáásí sáwí-meyambo maiyáiwai puwúwana naaemó kunkáimba pósa waén-únánkwátóiyaaamba úmaresa kawel'-úmai méraawe.

¹⁵ Mindásafesa Maníkó kawáániwaini ayáí-afagon-aúrampa'a mésa aafáyáara'e fénáímpinka'e nó'waane wempá'á wení kísau maima'maima'á wéowe. Kawáániwaini ayáí-afara'o méraiwai miwí tapáinana

¹⁶ Ímba aneka'á tááin-téna nontáfénawara'a ímba tinkáinana miwí tine'á ímba aa'á kéna ímba koko'á ínasa kawel'-úmai méranaawe.

¹⁷ Kentáásí

sáwí-meyambo maiyáiwai kawáániwaini ayáí-afagoni afufumpimbá méraiwai póna miwíyá'á káráwiyena tí'maena kawel'-nómpá'á mótinkainasa minkáwé'-nómbá nésa maé'mae'a ónááwe. Maníkó miwí tí'nimá uwátiyuwainasa ímba ifi'á táíyana moórá-tantaa'a ímbo aafáán-tuwáiyamba kawel'-úmai méranaawe óraa'-waasifinkemba moóráwigo simásimakaiye.

8

Ánaae-senombo tátukain-aaí.

¹ Simásimuwana sipisipi-araakaawi kentáásí sáwí-meyambo maiyáiwai ánaae-senomba tátuwowana wíyómpa ampáánk'á ímba aai sésa ímba káúgau suwa'á

² awánáawánda Maníkón-aúranka'a wíyómpaken-kísau-waasi afakaeté mérowana moóráwigo afakaeté-uwiyemba tímúwasa maisokówana

³ moóráwigo wíyómpaken-kísau-waasi kawáániwaini ayáí-afagoni ewaa'á taména asaa-wiyúmbó ún-kanama agáún-taarera'a taména óntankon-awí'a korí-óntántámbó úmakon-taufa'a torówana asaa-wiyúmbó ún-kanama agáínkwae séna sáwífa-kanama aména séna Maníkóní waási wempá'ó inaimó sen-ááiwará'á wéisaiye súwana

⁴ ta'ótokon-taufapimba agaimarówana úmúmba iyúwana Maníkó iséna wení waási inaimó sun-ááiwará'á isówana

⁵ minkákémbá mintáúfá'á maiyéna taarerákémbá iyáámba maimái mintáúfápímbá marówana iyamá kówana marapá'á tuwówana wíyónaai súwana káúgau súwana aafáyáuma

torówana óraa'-marima taráíye.

Afakaeté-uwiyenkon-aaí.

⁶ Maríma tówasa minkákémbá mináfákáéeté-kísau-waasi wíyómpakewi uwíyembo tufíyanesa to'mayaa uwaná

⁷ aifaráawí uwíyemba tufúwana kaaiyarankwara iyawará naewará'á tuwówana marapá'á kuména moórá-aempa'a marawará taaiwará seyaafá'á owáiwará'á iyamá kagúwana kae'-áémpá'á taaiwará marawará'á kawel'á uráíye.

⁸ Úwana miwá ánaaemba moóráwigo uwíyemba tufúwana óraa-tantaa'a omákaan-tantaa'a iyamá

kámai kará'maena úwí-nómpímbá kumúwana kae'-áémpá kawel'á úwana moórá-aempa'-nomba naaeráámbá úwana

⁹ mináémpá'ó mérowi seyaafá'á púwúwana nompín-táómba seyaafá'á tawísimai tai'ásukaiye.

10-11 Tai'ásuwowana minkáé'nárai tínaaemba moóráwigo uwíyemba tufúwana ómbó kúraráántemba óraa'-okon-awi'a ikamó fain-ó'án-iye suwaná wiyómpakemba káísúmaena nompá'wará nonaumpinkwará'á kumúwana mindómbá ikamá fówana kae'-áémpá'ó nombá kawe'á úwana moórá-aempa'o nombá ikamá fówasa sáwífa'-waasi nésa pukáawe.

12 Púwúwana minkáúmbónárau tínaaemba moóráwigo uwíyemba tufúwana aafáúwé wiyóne o'é kae'-áémpá'á kawe'á úwana moórá-aempa'a kumeu'á úwana aafáyáarakemba sán-karéna aafáúmó taenónka'a kumeu'á éna nó'waan-afufuntamba sán-karéna fénáimpinka'a kumeu'á éna miyá úwa'o

13 awánááwánda óraa'-embontaanko sanaan-úrumba farafámae wéneña óraaka séna kaumbo-sáwí-méyámbá marapá'-wáásifá'á kuména wiyómpakemba kaumbonárau úwoi méraemba pósa mindáraumo uwíyemba tufiyana marapá'-wáásifá'á sáwí-meyamba kumíníye súwa'a ísaraumne.

9

1 Isááwánana minéyáíndárau tínaaemba moóráwigo uwíyemba tufúwa'o awánááwánda wiyómpakemba moórá-o'a káísúmaena marapá'ó kunkón-okomba moóráwigo kima aména maipímbá aféúmbá ímbo wérom-baipinken-kima amúwana maimaéna

2 mimbáikóní ontá tisuwówana kisaumo ésamo agáéwanamo óraa'-umunbo intembá mimbáípinkémbá iyéna aafáúwára wiyónkwara'a mófaituwowana

3 minúmpínkémbá fa'nóríntónkó marapá'á kuména taaikáú'ó kafúwówanamo títe'o intembá mifá'nóríntónkó miyá-fásí'áémbá torówana

4 mifá'nóríntóntáféna moóráwigo simátiména séna taaiwará owáíwára karaan-tantáá'wará'á ímbo nembá Maníkóní aúfái túwayaanka'a agaimakáan-kwaasi ímbo tiyémba Maníkóní aúfái túwayaanka'a ímbo agaimakáan-kwaasi tiyáaro.

5 Ímba puwíwáífo ímba óraaka'a tiyé'a séfataase-wiyonka'a tiyáiyana tí'a íno. Taaikáú'ó kafúwówanamo títe'o intembá miyán-tí'á íno.

6 Minkánááfímbá títe ínasa puwónaumne síyambanifo puwíyan-amba saafá uwááesa túnaresa ménaawe siyáíye.

7 Súwa'o awánááwánda mifá'nóríntónkó moórá-poigon-awi'a ósiyaa-fa'norintomba mésa tiyáiyanesa to'mayaa ésa waási-toikaan-urésa tí'nómpímpá'á óntankon-awi'a korísámbó úmakon-kamo'a wiyówana

8 miwí tí'nóntáu ayáátáá'a aare tí'nóntáuraamba úwana miwí túwááyaamba fasi'aémbá óraa'-iyanti túwááyaankaamba úwasa

9 tíyaafaiya'a fasi'aén-kwénómbá fafériyesa tiyánaesamo tiyáántámbo taantembá mifá'nóríntónkó tiyóísántámá tésa

10 miwí tíméraampa'a waifain-áwááyaankaamba ésa waásimo faawanamó títe'o intembá séfataase-wiyonka'a miyá-fásí'áémbá tokáawe.

11 Miwítí óraako aféúnyaim-baika'o káráwiyowin-awi'a Yúndaa-waasi-taafinkemba Ípúru-aaimpinkemba Ápátoni suwasá Kíríki-waasi-taafinkemba Ápóriyoni suwaná mináwíkoní áwáuma sáwí'o uwásúwáíwain-íye siyáawe.

12 Kemá Yóni awáné sé'a aifa-sáwí-méyámbá tai'áimba póna kae-sáwí-méyámbá wéraifo paápé
íníye kemá Yóni sune.

13 Wíyómpakewi séfataasenarau uwiyemba tufúkówana miwí tínaemba moóráwigo uwiyemba tufúwana Maníkón-aúranka'a korí-óntántámbo úmakon-taarera'a séfasefa'-ayaiyakemba aaijó aantemba súwa'a isááwánana

14 minkwíyómpákén-kísáú-wáási uwiyembo tokówintafena séna óraa'-nonkon-awi'a Yúféréti'si-nompa'a wíyómpaken-kisau-waasi éiyaimba ándáfakemba faútinkaaó súwasa

15 amu'ma'maésa iyúwana minkánáá túwana faútinkowasa kae'-áémpá'ó méron-kwaasi tiyuwésa moórá-aempa'o méron-kwaasi tínkamonasasa puwíwae sésa kuwasá

16 tiyáíyan-kwaasi ósifimbo kun-kwáásimó toráúsúmba sáwífa'a 200,000,000 waasin-owe isé'a

17 kaainkáámbó awánááwánda sáwífa'-osifimbo méron-kwaasi tíyaafaiya'-wenomba naawé sokóne uriyoné miyán-kwénótómbá faferiyowa'a awánááwánasa ósi-ti'nontomba óraa'-iyan-a'nonkaamba fasi'aén-ti'nóntómbá wérowana tóipinkemba iyamá kéna úmúmba éna sáwí-wiyumba éna miyá úwasa

18 kae'-áémpá'ó méron-kwaasi tiyuwésa moórá-aempa'o méron-kwaasi tóipinken-tantaatamba tínkamuwasa pukáawe.

19 Minósisómbá ímba tóipin-aantemba fasi'aémbá tokáafo timéraanka'wara'a iyaankafayaan-á'nónkáámbá fasi'aémbá tokésa waási fowasá pukáawe.

20 Fowasá púwúmbanifo túnaron-kwaasi miwítí

sáwí-awau ímba túwómba waántá-waasi-imayaa mósá marésa fi'o-fi'on-ontantane taaisanémo úmakon-tantaatafesa kesí manikówé sésa ímba aúramba awánéna ímba aaí iséna ímba wénin-tantaakontafesa kesí manikówé sésa imáyáa mósá ma'maé iyésa

21 miwítí sáwí-awau ímba tuwésa tínkamuwasa púwúwasa fintón-kwénesa úwaa'a wéfesa aare-úméné waai-úméné fi'o-fi'on-umene ésa miyá úmae iyáawe.

10

Kári'-wandaaignon-aaí.

1 Miyá úmae iyúwa'a minkákémbó awánááwánda wíyómpaken-kisau-waasigo fasi'aéwí wíyómpakemba kuména ainánkó káatarowana a'nónká'á oisámbá tawentóí úwana aafáúmo kúwáferenamo awairááraa'o intembá óikakemba miyá úwana naamayáánkakembo iyamó kaintembá miyán-áísamáí úwana

2 kári'-aufai-wandaai faríyámai ayáámpimba tokéna ayáánúrapa'-aisamai uwi-nómpímbá taréna ayáánaépa'-aisamai marará taréna

3 waásimo inkáísóraan-kwa'a túwana wíyónaai afakaeté-i'a súwa'a

4 afakaeté-i'o wíyónaaimo

sún-aaí aúfáifimba agaénae ówánana moóráwigo wíyómpakemba simásimena séna minááí aúpá'á wéraifo ímba aúfáifimba agauwó súwa'a

⁵ minkákémbó awánááwánda wíyómpaken-kisau-waasigo moórá-aisamai marará téna moórá-aisamai táá'mai

uwí-nómpímbá ténamo úwai ayáámba mósá tuwéna

⁶ Maníkó aasiyaasí maé'mae'o índawin-aúranka'a wíyóne mifá'ó wérain-tantaa'e marawé mifá'ó wérain-tantaa'e uwí-nóné miwán-arumpimbo wérain-tantaa'e úmakowin-aúranka'a óraaka séna ímba anekatá amu'maráananasa paápé índa-kanaa wétiye.

⁷ Naaófá'á Maníkó wení kísau-waasi wenááimo simátímakowisafena séna aúpá'ó tukáunda-aaí paápé íniye siyáimba wíyómpakemba afa'móráenarau uwíyemba é'la tufúmba póna tínaeemba moóráwigo uwíyemba tufínana mináái paápé íniye siyáiyé.

⁸ Minkákémbá wíyómpakewi simásímakowi simásimena séna moórá-aisamai marará téna

moórá-aisamai táá'mai uwí-nómpímbá ténamo iwái ayáámpinkemba kári'-aufai-wandaai fariyásokaimba komauwo súwa'a

⁹ wempá'á wé'a sé'a kári'-aufai-wandaai simiyó séwánana séna maimái naáo. Enóipimba taakáámbá ínana enarumpimba íkamá fáíniye súwa'a

¹⁰ minkwándáái maimái násuwaawanana sóipinkemba taakáámbá úwana sirumpinkémbá íkamá fówana

¹¹ minkákémbá simásimena séna aneká'á Maníkón-aaí simátiminone. Fí'o-fi'on-tuwará'-waasiye seyaafá'-márafákén-kwáásiyé fí'o-fi'on-aaímo sen-kwáásiyé kawáá-wáásíwará'é Manikómó índa-aaí simátiminone simásímakaiye.

11

Maníkón-aaímo simátímakayaan-aaí.

¹ Simásimuwana moóráwigo naambó awaiya'matuwésamo on-ándámá siména séna Manikóní ámáán-damba koawaiya'maré póimo tufú'maimo agáén-ontan-taare koawaiya'maré Manikón-ímáyáámó on-kwáásí torausé

² éniyo naamaáífa'a ímbo awaiya'márénda ífatúwénasa úwoi-waasi ímba Manikóní waási tésa minkáwé'-náópa'a sáwí'ó úmae iyíyamba kaumbo-áatái úmai afa'móráe-wiyomba maisuwésamo tai'áiyamba mindásafe naa-aaífa'a ímba awaiya'maraáo.

³ Kae'nárai fasi'aémbá timé'a tí'maráanasarai wésarai tirumbó óyantafesarai fafután-únánkwátói urésarai 1,260 kanaara'a kesáái érai'a simátíma'maesarai iyóyááye simásímakaiye.

⁴ Fasi'aénkó marará'ó káráwiyaiwain-aúranka'a kae-táimá mintáigó arampinkémbá masawémbó fatiyón-taima wéraisana mintáigóní áwáuma minkwáásiyái óye. Fasi'aénkón-aúranka'a kae-ómbá kúra'maraisana wéraisana minónkóní áwáuma minkwáásiyái óye.

⁵ Minkwáásiyáisáfésa sésamo sáwí'a uwátinkanæ síyanamo éna mindárai tóipinkemba iyoronkó mindáraiiti namuro-wáási káwíniye. Minkwáásiyái sáwí'a uwátinkanæ síyawi miyámó íyamba kawíyasa puwónááwe.

⁶ Maníkó mindárai fasi'aémbá tímúwasarai ímba aa'á tíno síyanaraimo éna Manikón-aaímo simátimiyán-kanaara'a ímba aa'á tíniye. Nonkóntáfésaraimo naae-nómbá uraaómó síyanaraimo éna miyá íniye. Tí'la íno mo sésarai seyaafá'-úmbái-tántáá'á waásifa'a

tíno-aaímo síyanaraimo éna miyá íniye.

7 Miyá ínasarai mindárai Maníkón-aaí simátimakaiyana aféúmbó ímbo wérain-baipinkewi téna tiyéna iyáákainasarai puwíyana

8 óraa'-naopa'-marupa'a mindárai túma wéniye. Kentí Fasi'aénkó aaraa-táiyá'ó pukáipa'a mindáókón-awi'a waé'mai-awi'a Sónóomu-naopa'e Ísipifa'e mifá'á mindárai túma wérainasa

9 fí'o-fi'on-tuwara'-waasiye seyaafá'-ándáfákén-kwáásiyé fí'o-fi'on-aaimo sen-kwáásiyé seyaafá'-márafákén-kwáásiyé tóso esa mindárai túma taawánésa sésa ímba utaró siyana kaumbo-kánáá úmai éiyainkomba wááwái íniye.

10 Maníkón-aaímo simátimakaayandarai marapá'-wáásísáfésarai sáwí'a owé séyááyan-aaigo tirunkó sáwí'a íniye. Mindásafena mindáraimo puwíyantafena tirunkó kawé'á ínaa aamoí ésa seyaafá'-tántáá'á wenáma'-wenama'a ónááwe.

11 Minkáumbó-kánáá úmai éiyainkomba wááwái Maníkó mindárai táama timínasarai iyáfasinesarai méyasa tuwánésa táátafesa íyana

12 wíyómpakemba moóráwigo óraaka simátimena séna maafá'á iyókaiyo sínasarai ainánk'á iyiyasa kentí namuro-wáási tuwánáiyana

13 miyá íyan-kanaa óraa'-marimo táinda óraa'-naopa'a afa'éiyain-aempa'a úwoi méraiyasa moórá-aempa'a naambá tawísínaawisi úmai sáwífa'-waasi 7,000 waasi puwíyasa úwoimo túnaraiyan-kwaasi tata'á ínaa táátafesa ésa Maníkóntáfésa wení áwáuma fí'oran-awaun-iyé sénááwe.

14 Kemá Yóni miyán-kááínkáámá awáné sé'a miyá umbá póna kae-sáwí-méyámbá tai'ówana ánaae-sawi-meyamba kárika'a tíniye sune.

Ánaaen-uwiyembo tufúkáin-aaí.

15 Minkákémbá wíyómpakewi afa'móráenarau uwiyemba tufúkówana miwí tinaemba moóráwigo uwiyemba tufúwa'a isááwánasa wíyómpa'a sáwífa'nanka sésa

marapá'-wáásiyá'ó kawáán-uráawi tai'ááwasarai kentáási Fasi'aénkóe iyáfasinankaiwaiye'a aasiyaasi kawáánúmae iyóyáaye

16 suwasá moórá-waai úmai éiyain-óraa'-waasi Maníkóní ewaa'á kawáánuwai méron-aempa'a mésa aísamaifimba kífaesa wen-ímáyáá ésa áwí'a mósá marésa

17 sésa

Maníkó Fasi'aénkóo seyaafá'-fási'áémbó tokáandawi aifa'á mé káfé'wara'o méraandawi e sáwífa-fasi'aemba toké waásiya'a ómbare kawáánónnda póta súwisa sune.

18 Seyaafá'-márafákén-kwáási embá aaisambá aééwa káfé'a miwímó aaisambó tíyínda-kanaan-iyé. Pukáan-kwaasi miwí táái tísai úmai isé ení kísau-waasi enááimo simátimakaawiye óraa'-waasiye úwoi-waasiye miwí en-ímáyáá mósá marésa enáwí'o mósá márááwiye kawé'-méyámbá timé marapá'á sáwí-kisaumo maiyáawi sáwí-meyamba timínone

siyáawe.

19 Suwaná minkákémbá wíyómpa'a Maníkóní amáán-dankoni ontá tigúwa'o awánááwánda minámáán-dáúmpá'á tawaá wérowana naaófá'ó Maníkó Mósesembo simámakon-amaambo siyáánkai-amaambo óntan-kwandaaiya'o agaimái mimpímbó makón-tawaama awánááwánana

wíyónaai súwana aafáyáu torówana óraa-kaugau súwana óraa'-marima tówana óraa-kaiyaramba kumúwana miyá úwa'a awánaraumne.

12

Aaregónté arááinkónté-taai.

1 Awánáawánda wíyómpa'a aiyowái'a éna waásimo aráátímín-aiyowai'a maarán-áiyowái'a uráiyé. Moórá-ininko mérowana aafáúgó wení unáánkwátóiyamba éna áúgomba ánaan-kwiowana mérowana wíyónko aísamai-andampa'a wérowana a'nómpímbá kámo'a wérowana minkámópímbá sísamaifakemba kae'á kumbaimái-o'a wérowana

2 ámúkwa'a mérowana wení kanaamá túwana iyámpóimo ma'ankáindasafena áí'a úwana wáá'a túwana

3 minkákémbá wíyómpa'a moórá-aiyowai'wara'a éna waásimo aráátímín-aiyowai'a maará uráiyé. Óraa'-araimba ména naae-áúwará'á éna afakaeté-a'nomba wérowana a'nómpínkémbá siyáánkai-taanaimba wérowana iyáákaraiwaini kámo'a afakaeté-kamo'a a'nómpímbá wérowana

4 kae'-áempákén-ó'á étuwena moórá-aempaken-o'a améraantamba wiyúsuwuwana marapá'á kumúwana iyámpóimo ma'ankáinda-ininkoni ewaa'á ména ma'ankáina'a tufú'-nasuwánae séna mérowana

5 waaí-iyámpói ma'ankówana óraa'a éna seyaafá'-márafákén-kwáásiyá'ó fasi'ámai kawáánínda-iyampoi ma'ankówana Maníkó káráwindasafena miniyámpói ááéma mósá tafimarena wemá kawáániwaini ayái-afara'a móankowana

6 minínínkó inkaiséna máásai-marafa'a wéna Maníkó wentáfé'a to'mayaa uwánkanaumne siyópa'a koména ayáátáaka'a 1,260 kanaa komérowana Maníkó

kawáán-uráiyé.

7 Kawáánúwasa wíyómpa'a tiyésa Maníkóni kísau-waasiya'lo káráwiyowin-awi'a Máikéri wení kísau-waasiye arááinkówé wení kísau-waasiye tíyówasa

8 Máikériye wení kísau-waasiye iyáákesa wíyómpakemba arááinkóné wení kísau-waasiye watuwésa

9 óraa'-araainkomba famétukaawe. Naaófá'á marapá'á iyaankafayaambá úkéna wenáwi'a waántáwanko póna marapá'-wáási karo'-áái simátíma'maena íyísasa érai'a siyé sewaná waási simai sáwi'a wéuwatinkaiye. Wenté wení kísau-waasise'a famétuwowasa marapá'á kunkáawe.

10 Kúmúwa'o isááwánda wíyómpa'a moóráwigo óraaka séna

Maníkón-aúranka'a ména kentáási waásisafena sáwi'-waasin-owe karo'ó símae iyáiwaimba famétúwáísana marapá'á kúmísana póna Maníkó waántáwankomo ta'ótokaimpinkemba kentáá méwésiyaíye. Kentáárá'á kawáánéna fasi'aén-úranko póna méwésiyaísata awánaraumne. Maníkó ai'marówana marapá'ó kunkáiwaini fasi'aéntá awánaraumne.

11 Ísu sipisípi-araakaawi miwítí sáwi'-meyambo maiyáiwai puwúwana wení naaemá kunkáimba pósa Maníkón-aaí arupise úmai simátíma'maesa iyésa

sínkamiyata puwúnafo-imayaa ímba umbá fasi'arésa waántáwankomba íyáákaraawe.

¹² Kembíwí

wíyómpa'lo méraawi minááísáfé'a imáyáa é'a aamoín-oro. Énifo marap'é uwí-nómpá'émó méraan-kwaasi óraa'-umbai-tantaa'la kempá'á tínífo káráwiyoro. Maníkó waántáwankomba tufuwínda-kanaa ampáámbá isaná póna waántáwanko iséna áyánte'a wéífo káráwiyoro wíyómpakewi siyáíye.

¹³ Súwana minarááínkón-áwí'a waántáwanko imáyáa éna wíyómpakemba kembá famétúwáísa'a marap'á kumbéraumne séna waai-iyámpóímo ma'ánkaron-ininkomba wa'maéna kúwana

¹⁴ arááínkó miníninkómbá tufúwífo séna Maníkó óraa'-embontaanko ayóiyáámbá kael'á amúwana farafámaena máásai-marafa'a wentáfénamo to'mayaa uwánkaropa'a kúwana Maníkó kaumbo-áátái úmai afa'móráe-wiyomba káráwiyaiye.

¹⁵ Arááínkó miníninkómbá wa'maéna ói'a káá'maena nombá umpíyankaanana mae'maéna kóínkwae séna wa'maéna kúwana

¹⁶ maragó áwa'nai ena weyáárika'a maramá karaisúwana wenóipinken-donko mimpímbá kumúwana

¹⁷⁻¹⁸ arááínkó miníninkómbá áyántafena uwánkena imáyáa éna séna wenaráá'marinte'lo é'a tiyánaumne-imayaa uráíye. Wenaráá'marimba miwí Maníkón-aaí isámai kawe'á ésa Ísu siyáin-aaímo simátíméwin-owe. Tiyánaumne séna uwí-nónáwáífa'a to'mayaa uréna méraiye.

13

Óraa'-afaa-poigon-aaí.

¹ Mérowana awánááwánda moóra' óraa'-afaa-poigo uwí-nómpínkémbá iyéna afakaeté-a'nomba wérowana taánáimba a'nómpínkémbá siyáánkai iyówana íyáákaraiwaini kámo'a siyáánkai mintáánáimpímbá wérowana Maníkóntáfésa símai sáwí'lo uwánkaron-aaí a'nómpínká'á agaimái makówana

²⁻³ wemá óraa'-afaa'-iyankaamba ména aísamaima óraa'-iyanko aísamaiyaamba úwana ói'a afáá'-iyán-óikaamba wérowa'a awánááwánana ááéna mooráwigo puwínkwae séna tufúkón-afima kawáúgun-afima wérowana tufúwana ímbo puwúmba úwoi mérowana arááínkó wení fasi'aémbá aména simámena séna marará'ó kawáánúndafa'a kawáánuwo súwasa seyaafá'-márafákén-kwáásí awánésa táátafesa ésa kentáásí óraakon-íye sésa wenarááima waésa

⁴ arááínkó óraa'-afaa-poigomba fasi'aémbó ámakontafesa arááínkón-ímáyááwará'á mósá marésa óraa'-afaa-poigon-imayaa mósá marésa sésa óraa'-afaa-poigo íyáákaraimba pósa ímba kanaa'á tiyánkanaawe siyáawe.

⁵ Suwaná Maníkó mináfáá-póí é'ankowana ména wenáuma maimaé iyéna Maníkómbá símai sáwí'a uwánkowana kaumbo-áátái úmai afa'móráe-wiyomba Maníkó é'ankowana ména

⁶ Maníkómbá símai sáwí'a uwánkena wenáwí'a símai sáwí'a éna Maníkómó méraipa'a símai sáwí'a éna wíyómpa'lo méraawi símai sáwí'lo uwátinkomba isááwánana

⁷ Manikó é'ankowana ména Manikóni waásise tiyéna miwí iyáákéna seyaafá'-ándáfákén-kwaásiyé fi'o-fi'on-tuwara'-waasiye fi'o-fi'on-aaimo sun-kwaásiyé seyaafá'-márafákén-kwaásiyá'é kawáánúwasa

⁸ seyaafá'-márafá'ó méron-kwaasi óraa'-afaa-poigon-imayaa mósá makáawe. Manikó maramá ímbo úmakonka'a sipisipi-araakaawi kentáási sáwí-meyambo maiyáiwai pukáiwai wení aúfáifimba maé'mae'o íyan-kwaasi-tuwí'a agaimakáifo mináúfáifimbá túwí'a ímbo agaiyáin-kwaasi óraa'-afaa-poigon-imayaa mósá makáawe.

⁹ Kemá Yóni súná isáán-kwaasi pó'a mináái isámai kawé'an-oro.

¹⁰ Ándáfa'o mótinkanáe sésamo ésa miyá ónááwe. Tinkamonasa puwíwae sésamo ésa miyá ónááwe. Mindásafesa Manikóni waási ímba Manikómbá aúwémba wenká'á timankúnkúmba fasi'ámai oro kemá Yóni súné.

¹¹ Minkákémbó awánááwánda moórá-afaa-poigo marafinkémbá iyéna sipisipi-araakaamba éna a'nómpínkémbá kae-táánáímbá wérowana amóisáúmba arááínkó amóisáúnkaamba éna

¹² aifa'ó iyún-afaa-poigon-aúranka'a ména fasi'aémbá wenkákémbá maéna kisauma wémaena seyaafá'-márafákén-kwaásisáféna séna óraa'-afaa-poigon-imayaa mósá máraáro séna ááémo moóráwigomo puwínkwae séna tufúwana úwoimo mérowintafena aifa'ó iyún-afaa-poigontafena mináái séna

¹³ fi'o-fi'on-kisau

ímbo awánaron-kisau maéna séna wíyómpakemba iyamá kumuwo súwana waási túranka'a kumúwana

¹⁴ Manikó é'ankowana ména aifa'ó iyún-afaa-poigon-aúranka'a fi'o-fi'on-kisau ímbo awánaron-kisau maéna marapá'-wáási sáwí-ampa'a tafisímai méwétiyuwena simátimena séna óraa'-afaa-poigo áúraambo úmaraiyana wenáwí'a óraa'a íno séna ááémo moóráwigomo puwínkwae séna tufúwana úwoimo mérowintafena mináái súwasa isésa miyá uwaná

¹⁵ Manikó é'ankowana ména aifa'ó iyún-afaa-poigo áúraambo úmárowimba ááma amúwana aái séna ken-ímáyáá ímbo mósá makáawi tínkamiyasa púwóro súwasa miyá uwaná

¹⁶ marafinkémbó iyáiwai óraaka súwasa óraa'-waasiye úwoi-waasiye óntawara'-waasiye óntaiyain-kwaasiye úwoimo nún-kwaasiye wayó-kísáúmó máén-kwaasiye miyáumai-waasi óraa'-afaa-poigoni aúfái agaésa tuwímbai túwayaanka'a agáúwasa tuwímbai tiyáánúrapa'a agáúwasa

¹⁷ tuwímbai mináfáá-póigón-áwí'a agáúwasa tuwímbai nambá agaésa mindámbágóni áwáuma wenáwí'o agaimáron-kwaasi tómbá méyánuwasa ímbo miyán-áúfáímó agaimáron-kwaasi ímba tómbá méyánuraawe.

¹⁸ Kemá Yóni súmbo mináái kawé-úmai imáyáan-oro. Kawé'-ímáyááwárá'-wáási mindámbágóni áwáuma isánááwe. Wenáwíken-aufaigoni nambamó torausiyamba 666 íníye kemá Yóni súné.

1 Minkákémbó awánááwánda kentáásí sáwí-meyambo maiyáiwai moórá-omapa'a minómákón-áwí'a Sáiyóni-omapa'a mérowasa wesé'a sáwífa'-waasi mésa wenáwí'e afowán-áwí'e túwayaanka'o agaimakón-kwaasi 144,000 waasi mérowa'a

2 Isááwánda wíyómpakemba noniyasáúrakembo sintenkáámbá súwana wíyónaai sintenkáámbá súwana sáwífa'-waasimo uwíyembo tufúwówanamo sintenkáámbá súwa'a isááwánasa

3 kawáániwaini ayáí-afagon-aúrampa'a mésa éiyaimbo túnarowi túranka'e óraa'-waasi túranka'e mésa aú-ima sésa marapá'-wáásí finkémbá Maníkó méyámbakain-kwaasi aantemba mi-144,000-wáásí minímá kanaa'a sésa

4 miwí ímba aare-úmémbá ésa arupíse úmai mésa kentáásí sáwí-meyambo maiyáiwai aráái wáúwana wemá wáásí finkemba méyámbarena Maníkóntáféna séna miwí kesí waási ésa ení waásiwara'a ombá pósa ánaaemba fí'o-fi'on-kwaasi miyá ónááwe súwasa

5 miwí ímba karo'-áái sésa miwífimbá ímba sáwí-aaí wérowi mináú-ímá suwa'á ísaraumne.

Wíyómpaken-kisau-waasiyau-taai.

6 Minkákémbó awánááwánda wíyómpaken-kisau-waasigo sanaan-úramba farafámaena áse-aaí waé'wae'o índa-aaí marapá'ó méron-kwaasisafena seyaafá'-márafákén-kwáásíyé seyaafá'-ándáfákén-kwáásíyé fí'o-fi'on-aaímo sun-kwáásíyé fí'o-fi'on-tuwara'-waasiye miyáumai-waasisafena simátimindasafena farafámae wéna

7 óraaka séna Maníkó aafimbó maitinkáínda-kanaa tifo Maníkón-áaroí inkaisé'a wentafé'a wení áwáuma fí'oran-awaun-íye seró. Wíyóne marawé uwí-nóné non-úrane úmakaiwain-imayaa é'a áwí'a mósá máráaro wíyómpaken-kisau-waasigo siyáíye.

8 Súwana wenánaaembo wíyómpaken-kisau-waasigo túwai séna óraa'-naokon-awí'a Pépíroni-nao'a tawisínaawisi uwáguráíye. Miyá úwasa mindáópaken-kwaasi seyaafá'-márafákén-kwáásí sáwí-ampa'a tafisímai métínkówasa fí'o-fi'on-tantaa'a sáwísáwí'a uráawe minkwíyómpákén-kísáú-wáásígó siyáíye.

9-10 Súwana minkáé'nárai tínaaembo wíyómpaken-kisau-waasigo túwai óraaka séna waásimo óraa'-afaa-poigon-imayaawe wenáúraambo úmárowin-imayaawe mósá máráán-kwaasi Maníkó aaisambá tiyíníye. Mináfáá-póígóní aúfái túwayaanka'e tiyáánka'e agaimakáan-kwaasi Maníkó aaisambá tiyéna ímba kári'-aisamba tiyínífo óraa'-aisamba tiyínasa wíyómpakemba kawé-kísáú-wáásí túranka'e kentáásí sáwí-meyambo maiyáiwain-aúranka'e iyamó wégaipa'a sáwí-wiyumbo ún-ontamba agaimakáipa'a mésa títe'a ínasa ménaawe.

11 Iyafínkémbó úmúmbo iyíntemba aasiyaasí títe'a úmae iyíníye. Óraa'-afaa-poigon-imayaawe wenáúraambo úmárowin-imayaawe mósá márááwi mináfáá-póígóní aúfái tine'ó agaimakáawi ímba saagésa aasiyaasí títe'a úmaena iyíníye.

12 Kemá Yóni súmbo Maníkóní waási ísáaro. Maníkón-aaí wétawiyafe'a Ísuwe'ó káásímai méraawi fasi'ámai méraaro kemá Yóni sune.

13 Minkákémbó isááwánda moóráwigo wiyómpakemba simásimena séna maanáái aúfái-wandaaifimba agauwó. Káfé'wara ánaaenkwarala Fasi'aénkóe'o kááísamai méraawi puwíyanamo éna Maníkó kawé'á uwátinkainiye. Maníkóni ámútanko simásimena séna mináái érai'-aainiye. Káfé'a kísau maésa ánaaemba saagésa miwítí kísau finkembo paápé inda-tantaa'a miwífá'á wérainiye simásimakaiye siyáiyé.

Waásisafena waé'mai-aaimo siyáin-aaí.

14 Súwa'o awánááwánda moóráwigo waási-úránkoraawi waén-áínánká'á ména a'nómpímbá íyáákaraiwaini kámo'a korí-óntántámbo úmakon-kamo'a wérowana ayáámpimba áwááise'o tómba taéfaem-paepae'a tokówana

15 minkákémbá wiyómpaken-kísau-waasigo wiyómpa'-amaandaumpakemba kúwákárúwena ainánká'ó mérowintafena óraaka séna marapá-tómbá fasi'aráifo tómbó fakárénda-kanaan-ifo taéfaem-paepae'a toké fakaraaó súwana

16 ainánká'ó mérowi wení taéfaem-paepae'a tokéna mintómbá fákákaiye.

17 Fakarówana minamáán-dáúmpákémbá ánaaembo kúwákárúwowi wewará'á áwááise'o tóm-paepae'a taéfaem-paepae'a tokówana

18 moóráwigo wenánaaemba wiyómpaken-kísau-waasigo iyará'ó káráwiyowi póimo tufú'maimo agáén-ontan-taarerakemba kúwákárúwena áwááise'o tómba taéfaem-paepae'a tokówintafena óraaka séna marapá'á ándá-aramba áfun-kaifo ení taéfaem-paepae'a toké minándá-árámbo fakaraaó súwana

19 iséna minándá-árámbo fáká'makaiye. Tísamaifimbo makésamo mapamíyanamo anombó kumínasamo uwiyan-aempa'a makáiyé. Minándá-áránkóni áwáuma sáwi-waasimo

éna Maníkó óraa'-aisamba tiyéna ándá-arambo mapamíyantemba miyá éna

20 ándá-arambo mapamíyan-aempa'a óraa'-naokoni awáifá'á mináémpákáámbá waási tufúkaiye. Ándá-aran-anombo kúmíntemba miwítí naaemá kuména piri'-nónkáámbá kumémena waási maamíntena ayáátáaka'a kunkáiyé.

15

Afakaeté-sawi-meyankon-aaí.

1 Kumúwa'o awánááwánda wiyómpa'a aiyowái'a éna waásimo aráátimíyan-i'a úwana sáá'a úwana afakaeté-sawi-tantaa'a wérowasa wiyómpakemba afakaeté-kísau-waasi mésa misáwi-tántáá'ó timíyanesa ésa mináfákáété-sawi-meyamba timíyanamo misáwi-méyámbó tai'áinanamo éna Maníkóni aaisambá tai'áinda awánarumne.

2 Awánááwánda waaúnkáámbá sámó kaimbá wérowana tuwímbai iyaráámbá kówasa mindón-áwáifa'a waási mésa ímba óraa'-afaa-poigon-imayaawe wenáúraambo úmárówin-imayaawe ímbo mósá máraáwi wení nambamá tine'á ímbo agaimakáawi óraa'-afaa-poigombo íyáákarowi mérowana Maníkó uwíyemba tímakowasa tokésa

3 imá sésa Maníkóni kísau-waasigon-awi'a Mósesente kentáási sáwi-meyambo maiyáiwainte'a imá simátinkesa maará siyáawe.

Emá Fasi'aénkó Maníkó seyaafá-fásí'áémbó tokáandawi ení kísau fi'oran-kisaumo máénda awánéta sáátáfeta únasa emá seyaafá'-márafákén-kwáásiyá'ó kawaán-uráandawi ení kísau arupíse úmai kawel'-úmai wémaene.

⁴ Fasi'aénkóo e aantemba fi'oran-kawe'a úmai fi'onka'o méraandawimba pósa seyaafá'-wáási enáároi inkaisésa ení áwáu fi'oran-awaun-iyé sénááwe. Ení kawé-kísáú aantembo máénda paápé uráísasa awánésa seyaafá'-márafákén-kwáási empá'á tésa en-ímáyáá ésa enáwí'a mósá maránááwe nonáwáífa'o mérowi minímá siyááwe.

⁵ Suwa'á minkákémbó awánááwánda wíyómpa'a amáán-daumpa'a Maníkóní ufaen-úran-daumpa'a ontá tigurówasa

⁶ wíyómpakemba afakaeté-kisau-waasi afakaeté-sawi-meyambo timíyawi minámáán-dáúmpákémbá kúwákárúwesa waén-únánkwátói sùgáyáagayaamo ún-unankwatoí urésa tíyaafaiya'a uriyon-tú'wáánkáú urówasa

⁷ éiyaimbo túnarowifinkemba moóráwigo afakaeté-taufa'a timúwasa mintáúfápimbá Maníkó aasiyaasí maé'mae'o índawimo aaisambó sinda-tantaa'a wérowana

⁸ naaúmpa'o úmúnte'o intembá Maníkóní amáán-daumpa'a wení fasi'aénkóe wení fi'oran-awaugoní ságoe'a óraa'a úwasa wáási ímba kanaa'á mindáúmpá'á iyésa afakaeté-kisau-waasi afakaeté-sawi-meyamba tímatuwe'e sésa mindáúmpá'á ímba iyááwe.

16

Maníkó aaisambó tókain-aaí.

¹ Minkákémbó isááwánda amáán-daumpakemba moóráwigo mináfákáétéwisafena óraaka séna afakaeté-taufapinkemba Maníkó aaisambó tiyínda-tantaa'a marapá'á fayáúsu'maraaro súwana

² mináfákáétéwifinkemba aifarááwí wení táúfapinkemba marapá'á fayáúsuwowa óraa'-afaa-poigoni aúfái tine'á agaimakésa wenáúraambo úmárówin-imayaa mósá makáawifa'a óraa'-namontomba túwawaapimpa'a kówana títe'a uráíye.

³ Úwana wenánaaembo mérowi wení táúfapinkemba uwí-nómpá'á fayáúsuwowa uwí-nónkó púwón-kwaasiti naaeráámbá úwana uwí-nómpínkén-kwámbá putásaraíye.

⁴ Putásowana minkáé'nárai tínaaembo mérowi wení táúfapinkemba nonaumpimpá'á fayáúsuwowa naae-nómbá úkúwa'a

⁵ minkákémbá isááwánda wíyómpaken-kisau-waasigo nonká'ó káráwiyowi séna emá kawel'-úramba úmai méraandawi aifa'á mé káfé'wara'o méraandawi misáwí-méyámbó tímakaanda kawel'-úmai arupíse uráane.

⁶ Ení wáásiye enááimo simátímakaawiye tókamuwasa pukáantafe naae-nómbá útínkaraane. Mindásafe kawel'á wée miwítí sáwí-kisaugon-anondáá tímakaane nonká'ó káráwiyowi súwa'o

⁷ isááwánda moóráwigo póimo tufú'maimo agáén-ontan-taarerakemba séna

Maníkó Fasi'aénkó seyaafá-fásí'áémbó tokáandawi misáwí-méyámbó tímakaanda
 kawe'-úmai arupise uráane
 siyáíye.

8 Súwana minkáúmbónárau tínaaembo mérowi wení táúfapinkemba aafáúrá'á fayáúsuwswana Maníkó é'ankowana waási tine'ó iyamá kaintembá aa'á kána tinepái fi'oraumai kówana

9 títe'a úwasa Maníkómbá símai sáwí'a uwánkesa Maníkómpákémbá misáwí-méyámbá wétiye sunbánifo miwítí sáwi-kisau ímba tuwésa Maníkómpá'á tésa wení áwáu fi'oran-awaun-íye ímba siyáawe.

10 Ímba suwaná minéiyáíndárau tínaaembo mérowi wení táúfapinkemba óraa'-afaa-poigo waásiya'lo kawáán-urópa'a fayáúsuwswana kumeu'á úwasa wemó kawáán-urówi kumeu'-áémpá'á mésa títe'a úwasa wáá'a tésa tinááfi wéunkutesa

11 títe'a úwana námomba kóntafesa Maníkó wíyómpakewimba símai sáwí'a uwánkómbanifo ímba sáwí-kisau tuwésa wempá'á tiyáawe.

12 Ímba tuwaná miséfátáásénárau tínaaembo mérowi wení táúfapinkemba óraa'-nonkon-awi'a Yúférétsi-nompa'a fayáúsuwswana mindómbá kará'náguwasa aafáúmo íyáúsun-aempa'-marafa'a kawáán-urówiti aambá wíyúntafena mindómbá kará'náguraiye.

13-14 Mindómbá kará'náguwa'lo awánaáwánda arááínkón-óipinkemba sawaímá túwana óraa'-afaa-poigon-óipinkemba sawaímá túwana karo'-ááímó simátímakowin-óipinkemba sawaímá túwasa minkáúmbó-sáwáigó tirumpimbá kaumbo-sáwí-ámútámbá mésa fi'lo-fi'on-kisau ímbo awánaron-kisau maésa Maníkóe'lo tiyénesa seyaafá'-márafá'á wénesa kawáá-wáási tí'maesa Maníkó seyaafá-fásí'áémbó tokáiwaini óraa'-kanaa tiyénesa tiyáawe.

15 Kemá Yóni simátíme'a sune. Ísu séna umén-kwáásímó kafífímbó tentembá ímba ísarenka'lo kúmóna simu'marésa unáánkwátói úmaresa méraiyawi ímba unáánkwátói-iyaintafesa tigaemá ónááwe Ísu siyáíye kemá Yóni sune. Awánaáwánda

16 minkákémbá kawáá-wáási tí'maesa moórá-aempa'a máúpa'a Yúndaa-waasi-taaifinkemba Ípúru-aaifinkemba Áámagétoni-marafa'e sésa túwaandu uráawe.

17 Uwaná mináfá'móráénarau tínaaembo mérowi wení táúfapinkemba fiyúndámo torópa'a fayáúsuwswana moóráwigo ámáán-daumpa'lo kawáániwaini ayái-afarakemba óraaka séna seyaafá'-kísáú tai'áwiye súwana

18 wíyónaai súwana káúgau súwana aafáyáu torówana óraa'-marima téna marapá'á waási ááemo méronkakene káfé'wara'lo méraanka'e miyám-bárimá ímba wétaiye.

19 Óraa'-naopa kaumborá'á maramá karuména tawákaa'-úwana seyaafá'-márafá'á óraa'-naopimpa'a tawisínaawisi úwana Maníkó Pépíróni-óraa'-naopaken-kwaasi sáwí'lo umbá Maníkó ímáyáa éna aaisambá tiyéna miwítí sáwí-meyamba óraa'a tímúwana

20 nonafufumpa¹-márámá seyaafá'á maamíntasuwowana omátomba arúwáísé uwágúwana

21 wiyómpakemba óraa¹-umbaimo tain-óntánkáán-kááiyaramba kuména waási tínkamuwasa Maníkómbá símai sáwí'a uwánkaraawe. Óraa-kaaiyaramba óraa'a sáwí-meyambo tímúntafesa Maníkómbá símai sáwí'a uwánkaraawe.

17

Pépíróni-waasi waé'mai-aimo siyáin-aaí.

1 Sáwí'a uwánkówana wiyómpakemba afakaeté-kisau-waasi afakaeté-taufa¹o tokówifinkemba moóráwigo simásimena séna tina'á aankaró¹-ánká'ó nín-ininkomba sáwí-meyambo maínda aráánáméno. Minínínkóní áwáuma óraa¹-naopa'a sáwífa¹-nonawaifa¹-naopa'an-iyé.

2 Mindáópaken-kwaasimo fi'o-fi'on-tantaa'o sáwí'o ombá seyaafá¹-márafákén-káwáá-wáásí miyá uráawe. Uwóí'o on-dómbó nésamo uwóí'o ontembá mindáópaken-kwaasi sáwí'o ombá fi'o-

fi'om-barafaken-kwaasi tuwánésa miyá uráawe simásímakaiye.

3 Simásimuwana Maníkóní ámútanko kempímbá óraa'a uwásinkowana minkwiyómpákéwí sí'maena máásai-marafa'a mósinkowa'o awánááwánda moórá-óraa¹-afaa-poigo moórá-inimba ayáátuwéna ména áúwawaa'a naae-áúmá úwana Maníkómbá símai sáwí'a uwánkaron-aaí ane'á agaimakówana afakaeté-a¹nomba úwana miná'nómpímbá taánáimba siyáánkai íyáúsurowana

4 minínínkóní unáánkwtóí tuwímbai naae-únáánkwtóí úwana tuwímbai sokón-unankwatoí uréna wení to'waai-tántáá'á sáwífa¹-ontamba tuwéna maimái uwásokéna korí-óntántámbó úmakon-don-anama ayáámpimba tokéna mindón-ánáfímbá sáwí-tantaa¹-aantemba ówitena waási sáwísáwí'o uwáíni áwáuma mindón-ánáfímbá wérowana

5 aúwayaanka'a agaimaréna séna óraa¹-naopa¹-awí'a Pépíróni-naopa'a aankaró¹-ánká'ó nówi tinówa é'a marapá'ó sáwísáwí'o owí tinówa úne agaimaréna súwana

6 Maníkóní waásiye Ísun-aaí simátímakowiye tínkamuwasa púwúwana uwóí'o on-dómbó nésamo uwóí'o ontembá minínínkó tínkaména uwóí'a úwa'o awánááwánda sáa'á úwana

7 wiyómpakewi simásiména séna ímba áá'a íno. Mináfáá-póígo minínínkómbó ayáákaimba afakaeté-a¹nomba iyáísana siyáánkai-taanaimbo wéraiwaiye minínínkónté miwítí áwáuma simáménaumne.

8 Awánáánda-afaa-poigoni áwáuma ááéma ména pukáimba póna aféúniyaim-baipinkemba íyáfasinainana Maníkó tai'ásuwainiye. Maníkó maramá ímbo úmakonka'a maé'mae'o íyan-kwaasi-tuwi'a agaimaréna ímbo túwí'o agaiyáin-kwaasi mináfáá-póí íyáfasinainanda awánésa táátafesa ónááwe. Ááéma ménamo pukáimba íyáfasinainandasafesa táátafesa ónááwe wiyómpaken-kisau-waasigo simásímakaiye.

9 Simásiména séna kawé¹-ímáyááwáráwí minááígoní áwáuma isánááwe. Mináfákáété-a¹nonkoni áwáuma afakaeté-omapa'a minínínkó méraipa'an-iyé. Miná'nónkóní áwáuwará'a afakaeté-kawaa-waasin-owe.

10 Mináfákáété-kawaa-waasifinkemba séfataase kawáán-urésa púwúwana moóráwigo méraimba póna moóráwigo ánaaemba paápé éna kárika'a méiniye.

11 Mináfáá-póigó ááemo ménamo pukáiwaini áwáuma mináfákáété-kawaa-waasi tinaaemba kawáánindawi éna mináfákáété-kawaaraemba miyá inana Manikó tai'ásuwainiye.

12 Siyáánkai-taanaimbo wéráiwaini áwáuma siyáánkai-kawaa-waasi kawáá-kísú ímba maiyésa ánaaemba óraa'-afaa-poigoni fasi'aémbá maiyésa ampáánká'á kawáánónáawe.

13 Miwítí fasi'aémbá waásiya'o kawáán-iyantafesa mimbórá-ímáyáá ésa óraa'-afaa-poigon-imayaa ésa

14 kentáási sáwí-meyambo maiyáiwaimba tiyáiyana wemá iyáákena seyaafá-fási'áénkwárá'-wáási wení fasi'aénkó iyáákaraiwai póna seyaafá-káwáá-wáásiyá'á kawáán-uráiwai póna iyáákainiye. Táántena kesí waásin-owe siyáisasa wembá ímba auwésa wenarááimo wáewi iyáákaindara'a wesé'a méranaawe wiyómpaken-kisau-waasigo simásímakaiye.

15 Simásimena séna awánáanda-nonkoni áwáuma aankaró'-ánká'ó nín-ininkomo mérain-donkoni áwáuma sáwífa'-waasi seyaafá'-márafákémbá fi'o-fi'on-tuwara'-waasi fi'o-fi'on-aaímo sen-kwáásín-owe.

16 Afáá-póigóe siyáánkai-taanainkware'o awánáandawi aankaró'-ánká'ó nín-ininkomba tiyántafesa uwánkesa sáwí'a uwánkesa unáánkwátóí faú'maéwana unáánkwátóí-iyaimba mérainasa ama'á násuwesa ayáántamba agaisuwánáawe.

17 Manikó misáwí-wáási ímáayáa timúwasa mimbórá-ímáyáá ésa waásiya'o kawááni-fási'áémbá óraa'-afaa-poigomba amésa pósa Manikóni ímáayafinkeni'a iyana Manikómó siyáin-aaí paápé íniye.

18 Minínimbó awánáanda-ininkoni áwáuma óraa'-naopakewi seyaafá'-márafákén-káwáá-wáásiyá'ó kawáánowin-owe wiyómpaken-kisau-waasigo simásímakaiye.

18

Pépiróni-naopa'o tawisínaawisi uráin-aaí.

1 Simásimuwa'o awánááwánda moórá-kisau-waasigo wiyómapakemba kuména óraa-fasi'aemba tokéna wenanekembá marará'á kusán-kwégowana

2 óraaka séna tawisínaawisi uráimba óraa'-naopa'-awi'a Pépirónifa'a tawisínaawisi uwáwisana sáwí-amutantone fi'o-fi'o-sawi-tantaa'e mindáópa'a méraisana sáwí-numawe inkáísón-dumawe mifá'á méraiye.

3 Pépiróni-naopaken-kwaasi fi'o-fi'on-tantaa'o sáwísáwí'o umbá seyaafá'-márafákén-kwáási tuwánésa miyá uráawe. Seyaafá'-márafákén-káwáá-wáási Pépiróni-naopaken-kwaasiti sáwí-amba arááiwakaawe. Seyaafá'-márafákén-kwáási óntamo tíma'maesa

nún-kwaasi óraa'-ontamba maénae séna Pépiróni-naopaken-kwaasiti sáwí-kwa arááiwakaawe. Mindásafena Pépiróni-naopa'a tawisínaawisi uwágúwana waási tai'águraawe siyáiyé.

4 Minkákémbó isááwánda wiyómpakemba moóráwigo séna

kesí waásisono. Sáwí'o ontembá miyá ofáínifo mindáópa'a túwáaro. Miwítí sáwí-meyamba máéfainifo mindáópa'a túwáaro.

⁵ Pépíróni-naopaken-kwaasi sáwí'o úmae iyáamba Maníkó misáwí-tántáá'á imáyáa éna sáwí-meyamba wétimifo mindáópa'a túwáaro.

⁶ Maníkóo mindáópaken-kwaasi sáwí'o ontáfé sáwí'a uwátinkaa. Sáwífa'-í'a sáwí'o ontáfé kaesá-úmai sáwí-meyamba tíma'mae iyuwó.

⁷ Tirááimo tain-kisáúmó maésamo sésa kawe-kisáúsá wémaumne sentembá tite'o índá-i'a uwátinke tirumbá sáwí'a uwátinkaa. Miwí túma maimaé iyésa sésa seyaafá'-márafákén-kwáásiyá'á kawáánúndampo ímba keto'-íninkáántá éta ifí'á tánaumne siyáawe.

⁸ Maníkó Fasi'aénkó aaiimbá maitínkáíwai seyaafá'-fási'áémbó tokáimba póna mimbórá-kánáá sáwí-meyamba tímínasa tuwímbai puwíyasa ifí'á táiyana aawaimá

táínasa puwíyana mindáópa'a iyamá káwíníye siyáíye.

⁹ Simásuwena séna seyaafá'-márafákén-káwáá-wáásísómbá Pépíróni-naopaken-kwaasiti sáwí-amba arááiwaesa fí'o-fi'on-tantaa'a sáwí'o owí mindáópa'a iyamó káínda-umumba awánésa toikafó'-í'a urésa ifí'á tánáawe.

¹⁰ Miwítí sáwí-meyamba awánésa tata'á ínasa táátafesa ésa némpa mésa sésé'á ésa sésa óraa'-naopa'a Pépíróni-naopa'o awánáúndasa siruntá wéíye. Fasi'aén-dáópa'a isaná mimbórá-kánáá sáwí-meyamba tiyáíye sénáawe.

¹¹ Síyasa Pépíróni-naopaken-kwaasi óntama ímbo méyánuronka'a pukáantafesa mindásafesa seyaafá'-márafá'á óntamo tíma'mae nón-kwaasi ifí'á tánáawe.

¹² Miwítí óntama tíma'mae nón-ontama óraa'-ontamba tuwésa kawe'-óntámbá fí'o-fi'on-ontamba méyánuraan-ontane kawe'-únánkwátói tuwímbai sokón-unankwatoíye tuwímbai naae-únánkwátóíye taaimá kawe'-wíyúmbó in-tááíyé tuwímbai-tantaa'a póí áwááyaantamba ésa taaisambá ésa naae-óntántámbá ésa fasi'aén-óntántámbá ésa aúfáíwara'-ontantambo úmakaan-tantaa'e

¹³ asaa-wiyún-kánámá tómpímbó uwándaan-kanawe asaa-wiyúmbó únkanawe asaa-wiyúmbó ún-basawene ándá-aran-done masawéne kanaráántóné antiríyáán-tóné póíma tuwímbai purumakawé sipisípiye ósiye póímo maimaé nón-taone wayó-kisáúmó máén-kwaasiye miyám-baaran-tantaa'a Pépíróni-naopaken-kwaasi ímba méyámbarésa pukáantafesa ifí'á tésa

¹⁴ sésa tirááimo tain-tántáá'á taí'áimba miwítí óntawe miwítí to'waaiyé taí'áimba póna ímba aneká'á paápé íníye sésa

¹⁵ óntamo tíma'mae nón-kwaasi miyán-tántáá'á tímésa óraa'-ontambo máén-kwaasi Pépíróni-naopa'o sáwí-meyambo máémba awánésa tata'á ínasa táátafesa ésa némpa'a mésa toikafó'-í'a urésa ifí'á tésa

¹⁶ sésé'á ésa sésa óraa'-naopa'a Pépíróni-naopa'o awánáúndasa siruntáan-íye. Miwí kawe'-únánkwátói naae-únánkwátóíye sokón-unankwatoíye urésa miwítí to'waai'á óraa'-ontamba tuwésa maimáí uwásokaawe.

¹⁷⁻¹⁸ Mimbórá-kánáá miwítí óraa'-ontama sáwí'a uwásukaiye sénáawe. Nompín-táonkoni tifoisiye nompín-táómpimbo kisau máéwiye nompín-táómpimbo úwoimo nówiye nompín-táómpimbo óntamo tíma'mae nówiye miyáumai-waasi mindáópa'a iyamó kain-úmúmbá awánésa némpa mésa sésa mindáókoma seyaafá'-náókomba iyáákarain-daokon-íye sésa

¹⁹ tirunkó sáwí'a ínasa ofaimá káúmai ti'nómpá'á tuwésa toikafó-í'a urésa ifi'á tésa sésé'á ésa sésa óraa'-naopa'a Pépíróni-naopa'o awánáúndasa siruntáán-íye. Mindáópaken-kwaasi sáwífa'-ontama makáamba pósa nompín-táómpimbo nón-kwaasi seyaafá'nánká sáwífa'-ontamba maiyáawe. Mimbórá-kánáá mindáó'a sáwí'a uwásukaiye sénááwe.

²⁰ Kemá Yóni súnnda kembiwí wíyómpa'o méraawiye Maníkóni waásiye Ísuni aantá-waasiye Maníkón-aaímo simátímakaawiye tirunkó kawé'a íníye. Pépíróni-naopaken-kwaasi kembiwí sáwí'a uwátínkáamba póna Maníkó anondáá sáwí-meyamba tímínana póna tirunkó kawé'a íníye kemá Yóni súnne.

²¹ Minkákémbá wíyómpaken-kisau-waasigo fasi'aéwí óraa'-ontamba umbaisé'o tón-ontamba maimaéna

uwí-nómpá'á mámetuwena séna minúbái-óntámbó mámetuwáúndamo nompímbo kúwáfe'wintemba minóráá'-náóko Pépíróni-naokomba fasi'ámai sáwí'a uwásuwaanasa ímba aneká'á ónááwe.

²² Mindáópa'a waási ímba aneká'á uwiyemba tufuwésa kámemba tésa tayóintésá ímá sésa ímba miyá síyasa isánááwe. Seyaafá-tántáá'á ímba íyasa awánánááwe. Tómbá ímba agaíyamba awánánááwe.

²³ Ómbá ímba kúra'mae níyamba awánánááwe. Aarewé waaiyé to'waai ésamo síyamba ímba isánááwe. Mindáópaken-kwaasi óntamo tíma'mae nón-kwaasi seyaafá'-márafá'ó tíma'mae

nón-kwaasi iyáákaraawe. Fintómó naambá seyaafá'-márafákén-kwáási tuwánésa karo'á sésa kawé'án-owe sésa misáwí-ámbá arááiwakaawe.

²⁴ Mindáópaken-kwaasi imáyáa tímúwasa Maníkón-aaímo simátímakaawiye Maníkóni waásiye tínkamuwasa pukáamba póna Maníkó anondáá sáwí-meyamba tímakaiye siyáíye.

19

Wíyómpa'a imó siyáan-aaí.

¹ Simásuwowasa wíyómpakemba sáwífa'-waasimo sentembá suwa'á isááwánasa sésa

Maníkón-áwíta mósá maráúmne. Kentáási Maníkó seyaafá-tántáá'á iyáákarena wení áwáuma fi'oran-awauma isaná fasi'aénkwáráwí éna

² mindásafena misáwí-méyámbó tímakaimba kawé'-úmai arupíse uráíye. Mindáópaken-kwaasi seyaafá'-márafákén-kwáási sáwí-ampa'a tafisímai métínkówasa fi'o-fi'on-tantaa'a sáwí'o uráamba póna sáwí-meyamba tímakaiye. Mindáópaken-kwaasi Maníkóni kisau-waasi tínkamuwasa pukáamba isaná anondáá sáwí-meyamba tímakaiye

simásuwesa

³ aneká sésa

Maníkón-áwíta mósá maráúmne. Mindáópa'a iyamá kéna úmúmba úmae iyéna ímba tai'áíníye

suwasá

⁴ moórá-waai úmai éiyain-óraa'-waasiye éiyaimbo túnarowiye Maníkó kawáániwaini ayái-afara'o mérowin-aúranka'a kifaesa wen-ímáyáá mósá marésa sésa érai'-aaí isatá Maníkón-áwíta mósá maráúmne siyááwe.

5 Suwaná minkákémbá kawáániwaini ayáí-afarakemba aaigó aantemba séna kembíwí óraa'-waasifinkene úwoi-waasifinkene Maníkóní kísau-waasi wenaísamaifimbo méraawi seyaafá'á wenáwí'a mósá máráaro siyáiyé.

Ísu wení waásimo tíyáín-aaí.

6 Simásuwowasa sáwífa'-waasimo sentembá súwana noniyasáurakembo sintenkáámbá súwana wíyónaaimo sintenkáámbá súwa'a isááwánasa óraaka sésa

kentáásí Fasi'aénkó Maníkó seyaafá-fási'áémbó tokáiwai kawáánisata póta wenáwíta mósá maráúmne.

7 Aú-inimbo tuwaai'waimpá'ó wíwae sésamo to'waai ontembá kentáásí sáwí-meyambo maiyáiwai kuntiyáínda-kanaa amu'marésa méraiyán-kanaa tisaná póna sirunkósá aamoisá isatá wení áwáuma fí'oran-awaun-iyé súne.

8 Maníkó Ísumo kuntiyáínda-kwaasi kawé'-únánkwátóí waén-únánkwátóí uwátínkáísasa méraawe siyáawe.

minúnánkwátóigoni áwáuma Maníkóní waási arupíse-kísau wémaewe.

9 Minkákémbá wíyómpaken-kísau-waasigo Ísun-aaisafesa timankúnkúmbo owísáféna imáyáa éna kembá Yónimba simásimena séna maanááímó simáménda aúfáífimba agauwó. Kentí sáwí-meyambo maiyáiwaini aaremó to'waai on-tánómbó náiyantafena Maníkó táántain-kwaasi tirunkó aamoí wéiyé simásimena séna Maníkó mináái érai'a siyé wíyómpaken-kísau-waasigo simásimuwa'a

10 wen-ímáyáá mósá maránae sé'a aísamaifimba kífaewanana simásimena séna ímba miyán-uwó. Emó ení waásise'o Maníkóní kísau-waasimo é'o Ísumo siyáimbo taawiyáfóntemba kewará'á Maníkóní kísau-waasigo úmpo ken-ímáyáá ímbo mósá máréndá Maníkón-ímáyáá aantemba mósá maraaó simásimakaiye. Maníkón-aaí simátímewimo sembá Ísuntafesa wésewe.

Ísuntafena waé'mai-aaímo siyáín-aaí.

11 Minkákémbó awánááwánda wíyómpa'a ontá tigúwana moórá-poigon-awi'a ósi ména moóráwigomba ayáákowin-awi'a éraikoma éna arupíse iwáí póna aaifimbo maitínkáimba arupíse éna tíyáimba arupíse éna

12 aúranko iyaráámbá kówana a'nómpímbá iyáákaraiwaini kámo'a sáwífa'a wiyéna wenane'á moórá-awi'a agaimakówana mináwíkoní áwáuma fí'owí ímba isááwana we aantemba iséna

13 wení unáánkwátóí naaefimbá tu'mái uwásokowasa wenáwí'a Maníkón-ímáyáá aráátimíwai Maníkón-aaigon-iyé suwasá

14 wíyómpakewi tíyáiyawi waén-ósíyá'á mésa kawé'-únánkwátóí waén-únánkwátóí urésa wembá arááiwáúwana

15 wenóipinkemba áwááiwara-paepae'a wérowana seyaafá'-márafákén-kwáásí karáínda-paepae'a wérowana fasi'aén-táemo'a tokéna fasi'ámai kawááníniye. Maníkó seyaafá-fási'áénkwáráwí wení namuro-wáásísáféna óraa'-aisamba tiyínana fasi'aén-táemo'o tokáiwai sáwí-meyamba tímínana ándá-arambo mapámówanamo anombó kúmíntemba miyá-sáwí-méyámbá tímíniye.

16 Wení unáánkwátóíya'e amúntánká'é áwí'a agaimaréna séna seyaafá-fási'áénkwárá'-wáásí wení fasi'aénkó iyáákaraiwai éna seyaafá-káwáá-wáásíyá'ó kawáán-uráiwain-iyé séna agaimakáiyé.

17 Agaimarówa'o awánááwánda moóráwigo wíyómpaken-kisau-waasigo aafáúmó wéronka'a ména sanaan-úrambo farafámaenamo nín-dumagontafena óraaka séna Maníkó óraa-tomba waási timakáán-tómbá tímínda pósa túwaandu ónááwe.

18 Kawáá-wáásí tima'é i-wáásítí óraa'-waasi tima'é fasi'aén-kwáásí tima'é ósison-tima'e tiyáá'maesamo nón-kwaasi tima'é seyaafá'-wáásí tima'é úwoimo nón-kwaasi tima'é wayó-kísáúmó máén-kwaasi tima'é óraa'-waasi tima'é úwoi-waasi tima'é miyáumai-waasion-tima'e tamandaaró siyáíye.

19 Súwa'o awánááwánda óraa'-afaa-poigoe seyaafá'-márafákén-káwáá-wáásíyé miwítí i-wáásíyé túwaandu ésa ósifimbo mérowiye wení waásiye tiyáíyanesa túwaandu uwasá

20 ósifimbo mérowi óraa'-afaa-poigomba ta'ótoresá karo'-ááímó simátímakowimba ta'ótokowana wemá ááéma óraa'-afaa-poigon-aúranka'a fí'o-fi'on-kisau ímbo awánaron-kisaumo maéna óraa'-afaa-poigoni aúfáímó tine'ó agaimakáan-kwaasi wenáúraambo úmárówin-imayaamo mósá makáan-kwaasi sáwí-ampa'a tafisimai métinkarowinte óraa'-afaa-poigonte mindárai ta'ótokesa úwoi mérowasa sáwí-marupa'o iyamá kámakama éna sáwí-wiyumbo úpa'a túwówana

21 ósifimbo mérowi minkáé'náraití waási ópinkem-pae'paetamba karówasa putowaná numasónkó tima'á fáinaraíye.

20

Ayáatáaka'a 1,000 aataimo maíyan-aaí.

1 Miyá uwa'ó awánááwánda wíyómpakemba moórá-kisau-waasigo kuména aféúniyaim-baipinken-kima tokéna fasi'aén-ándá umbaimó tón-andama tokéna

2 arááínkómbá kunta'ótokena naaófá'á marapá'á iyaankafayaambá úkéna marapá'-wáásí karo'-ááí simátíma'maena iyáiwain-awí'a waántáwankomba kunta'óto'mai 1,000 aatai úwoimo méraíndasafena kará'umarena

3 aféúniyaim-baipimba famétuwena óika'a awááúmai senómbá támakaimba 1,000 aatai mimpímbá ména seyaafá'-márafákén-kwáásí karo'-ááí simátíminasa érai'a siyé sefáímpóna mimpímbá ména 1,000 aatai tai'áinana fau'ankainana ampáánká'á níniye.

4 Minkákémbó awánááwánda kawáánuwaiti tiyáí-afama wérowasa minkáfámbá waási mérowana Maníkón-ímáyáá tímúwasa waásiti áwáumo tísai úmai isáiyamba awánááwánda waási timambó wérowi Maníkón-aaí Ísumo siyáimba simátímúwasa tinuwarambá kambísówasa pukáawi miwí óraa'-afaa-poigon-imayaawe wenáúraambo úmárówin-imayaawe ímbo mósá makówi óraa'-afaa-poigoni aúfái túwayaanka'e tiyáánka'e ímbo agaimakówi miwí pukáampinkemba iyáfasinesa Ísu Káráísitiye'a kawáánésa 1,000 aatai ménaawe.

5 Minkánáá waási pukémpinkemba iyáfasinaiyan-kanáa aifa-kánáá ínasa 1,000 aatai maisuwésa fí'on-kwaasi pukémpinkemba iyáfasinanaawe.

6 Pukémpinkembo aifa'ó iyáfasinaiyawí tirunkó kawé'a ínasa aamoí ésa sáwí-marupa'o iyamó kaim-bárúpátáfésa ímba táatáfesa ésa Maníkóní

kísau Ísu Káráisitini kísau maésa Káráisitiye'a kawáá-kísáú maésa 1,000 aataifimba miyá ónááwe.

Waántáwankombo íyáákain-aaí.

⁷ 1,000 aatai maisuwéna waántáwankomba faú'ankainana

⁸ seyaafá'-márafá'á wénena seyaafá'-wáási karo'-áái simátíma'mae wénena Kóki-waasiye Mékoki-waasiye tiyáíndasafena tí'maena sáwífa'-waasi ímba kanaa'ó torausówánda-waasi mésa

⁹ seyaafá'-áémpá'á waásisomba tésa Maníkóni waási méropa'a Maníkó mindáópa'a imáyáamo in-dáópa'a taúkúrowana wíyómpakemba iyamá kuména minkwáási kugafútuwuwana

¹⁰ Maníkó karo'-ááímó simátímakowimba waántáwankomba ta'óto'mai sáwí-marupa'o iyamá kámakama éna sáwí-wiyumbo

úm-barupa'a famétuwena óraa'-afaa-poiye karo'-ááímó simátímakowine famétukaim-baipimba famétuwuwana tí'a úmae iyéna ímba tai'áíniye.

Púwón-kwaasimo tísaí índa-aaí.

¹¹ Minkákémbó awánááwánda kawáániwaini ayái-afama óraa'a waé-áfámá wérowana moóráwigo minká'á mérowana wempákémbá marawé wíyóm-baru'e tuwínkaa'-uréna áwiyokuwa'o

¹² awánááwánda pukáan-kwaasi óraa'-waasiye úwoi-waasiye kawáániwaini ayái-afagon-aúranka'a mérowana Maníkó aúfái-wandaaisomba fawaséna moórá-wandaafimba waási aú'í'a úmai maé'mae'o íyawi-tuwi'a wérowana tuwímbai-wandaafimba waási marapá'ó uráan-aaí wérowana Maníkó mináúfái awánéna miwítí áwáu tísaí úmai íséna aaifimbá maitínkaraiye.

¹³ Uwí-nómpímbó pukáan-kwaasi íyáfasinowasa marafá'ó pukáan-kwaasi íyáfasinowasa pukáan-aempakemba íyáfasinowana Maníkó moórá-mora-waasi miwítí áwáu tuwánéna aaifimbá maitínkéna

¹⁴⁻¹⁵ waási aú'í'a úmai maé'mae'o íyawi-tuwi'a agaimakón-kwandaafimba awánómba ímbo túwí'o wérowi Maníkó sáwí-marupa'o iyamá kámakama úm-barupa'a famétuwuwana púwón-aempa'a tai'ówasa waási ímba aneka'á púwúwa'a awánaraumne.

21

Aú-marawe aú-wiyom-barukon-aaí.

¹ Minkákémbó awánááwánda marawé wíyóm-baru'e tai'águwana aú-marawe aú-wiyom-baru'e wérowana marará'á uwí-nómbá ímba wérowa'a

² awánááwánda aú-nao'a kawé'-náó'-úramba

wíyómpa'a paápé uréna Maníkómpákémbá kuména Yérúsaremufakaan-dao'a úmbanifo aú-nao'a úwana aú-ininko aú-unankwatoí to'waaí urénamo awaaikómpá'ó wintembá mindáó'a to'waaí úmakowana

³ kawáániwaini ayái-afarakemba moóráwigo óraaka séna káfé'a Maníkómó méraínda waásifimba ména miwísé'a méraínasa miwí wení waási-i'a íyana miwísé'a ména ímbo tiyuwáínda

⁴ miwí ti'nimá uwátíyuwainana ááéraan-tantaa'a seyaafá tai'ásuwainasa pósa ímba puwésa ímba toikafó-í'a ésa ímba ifi'á tésa ímba tí'a éna miyá íniye siyáíye.

5 Súwana kawáániwaini ayái-afara'o mérowi séna seyaafá-tántáá'á aúma úne simásuwena séna maanááímó simámunda aúfáifimba agauwó. Mináái érai'-aai póna paapé íniye simásimena

6 séna seyaafá-kísáú tai'áwiye. Aifa'é ánaenkoni áwáuma kemá úne. Ááema mé'a kífé'wara'a mé'a maé'mae'a ónaumne. Seyaafá-tántáákóni áwáuma kemá úne. Nontáfénamo tinkáindawi nombá tíménasa ímbo méyámbaraiyamba úwoi tíménasa aú'á úmai maé'mae'a ónááwe.

7 Sáwí-tantaakombo iyáákaawi kempákémbá kawé-tántáá'á seyaafá'ó tíménda miwítí Fasi'aénkó onasá kesí iyámpói-i'a ónááwe.

8 Énifo ímbo fasi'ámaimo kesé'o méraawiye ímbo kesé'o kááísamaimo méraawiye sáwí'o owiyé waásimo tinkamowasamo púwówiye aare-úméné waai-úménémo owiyé fintómó naawiyé úwaa'o owiyé karo'-mánikóné waántá-waasiye-ímayaamo mósá márááwiye karo'-ááímó sewiyé miyámó on-kwáási sáwí-marupa'a iyamá kámakama éna sáwí-wiyumbo im-bárúpá'á Manikóni némpa'a mésa maé'mae'a ónááwe siyáiyé.

9 Súwana wiyómpakemba afakaeté-kisau-waasi afakaeté-taufa'a tokésa afakaeté-sawi-meyambo tímakowifinkemba moóráwigo simásimena séna tina'á Ísun-aaisafesa timankúnkumbo owí kentí sáwí-meyambo maiyáiwaini aú-ininkaambo on-kwáási aráánáméno súwana

10 Manikóni ámútanko kempímbá óraa'a uwásinkowana sí'maena óraa'a ayáátáá'-omapimba mósinkena awánaao súwa'o awánaáwánda kawé'-náo'-úramba Yérúsaremu fakaamba wiyómpakemba Manikómpákémbá kumúwana

11 Manikóni sámó kaimbá mindáópa'a wérontafena mindáó'a sán-kówasa óraa'-ontambo tuwésamo maiyáan-ontambo taaéná-wisiyan-ontambo makáawana sámó kaintembá mindáó'a miyá éna sán-kwégowasa

12 sí'á óntantamba sanaan-úramba úmakowana misípímbá ontá sísamaifakemba kae'á kumbaimái-ontama wérowasa minóntará'á wiyómpaken-kisau-waasi sísamaifakemba kae'á kumbaimái-waasi káráwiyesa mérowana Ísarerin-ááninton-tuwi'a sísamaifakemba kae'á kumbaimái-waasi-tuwi'a minóntará'á agaimakówana

13 aafáúmo iyáúsun-aempa'a kaumbo-óntá úwana aafáúmo kúwáferon-aempa'a kaumbo-óntá úwana séfasefa'-aempa'a kaumbo kaumbó úwasa

14 óntamba sísamaifakemba kae'á kumbaimái-ontamba marésa minóntánká'á sí'á úmakowasa minóntánká'á kentáási sáwí-meyambo maiyáiwaini aantá-waasi-tuwi'a agaimakówa'a awánaraumne.

15 Awánaáwánda wiyómpaken-kisau-waasigomo simásímakaiwai ayáámpimba moóra-taemo'a korí-óntántámbó úmakon-taemo'a tokéna mindáó'e minóntáwé misí'émó awaiya'maráinda-taemo'a tokéna

16 mindáópa'a wení taemótamba séfasefa'-aempa'a awaiya'maréna toráúfa'a awaiya'marówana seyaafá'-áémpá'á awaiyarí'a éna ayáátáá'á 12,000 úwana

17 síkóni a'nónká'ó awaiya'marómba 144 úwana waásimo torausúmba miyá úwana

18 misí'á taaéná-wisiyan-ontantamba úmaka mindáó'a korí-óntántámbá úmakowana sámó kaintembá úwasa

19 sí'ó úmakon-ontanka'a to'waaí úmaka kawé'-óntántámbá to'waaí úmaka aifa'á taaéná-wisiyan-ontamba makésa miwá afófora'a sokón-

ontamba fasi'aén-óntámbá marésa miwá afófora'a waén-óntámbá marésa miwá afófora'a taaéná-wisiyan-ontamba marésa

²⁰ miwá afófora'a fafután-óntámbá marésa miwá afófora'a naae-óntámbá marésa miwá afófora'a uriyon-óntámbá marésa miwá afófora'a taaéná-wisiyan-ontamba fasi'aén-óntámbá marésa miwá afófora'a uriyon-óntámbá marésa miwá afófora'a taaéná-wisiyan-ontamba marésa miwá afófora'a sokón-ontamba marésa miwá afófora'a naae-óntámbá marésa miyáumai-ontamba to'waaí úmaresa

²¹ moórá-ontara'a súwáásuwaakisamba úmakesa sísamaifakemba kae'lá kumbaimái-ontara'a sísamaifakemba kae'lá kumbaimái-suwaasuwaakisamba minóntaráfámbá úmakesa aambá kori-óntántámbá akwí'makowana sámó kaintembá uráíye.

²² Sámó kaintembá úwana Fasi'aénkó Maníkó seyaafá-fásí'áénkwáráwíyé kentáásí sáwí-meyambo maiyáiwaiye méroyana póna ámáán-damba ímba wérowa'a awánááwánana

²³ mindáoopa'a Maníkóní sámó kainkó sámá kátinkowana kentáásí sáwí-meyambo maiyáiwai miyá úwana póna aafáúwé wíyóne mindáoopa'a ímba wérowa'a awánááwánana

²⁴ mindáoopa'o sámó kátinkáiwai seyaafá'-máráfákén-kwáásí sámá kátinkainasa seyaafá'-máráfákén-káwáá-wáásí túwí'o wéraindawi mindáoopa'a koméraiñana

²⁵ mindáoopa'a nó'waamba ímba ínasa pósa sí'-óntámá ímba úmaresa úwoi tisúwéwana wérainasa

²⁶ seyaafá'-máráfákén-kwáásí túwí'o wéraindawi miwítí kawé-tántáá'á maimaésa mindáoopa'a koméraiñana

²⁷ mindáoopa'a sáwí-tantaa'a ímba wérainasa sáwí'o íyawiye karo'-ááímó síyawiye ímba ímériyasa kentáásí sáwí-meyambo maiyáiwaini aúfái-wandaafimba aúí'a úmai maé'mae'o íyawi-tuwí'a agaimakáinda-waasi aantemba mindáoopa'a koménaawe.

22

¹ Minkákémbá wíyómpaken-kisau-waasigo moórá-nomba aráásimuwana mindómbá sámó kón-domba úwasa waási nésa maé'mae'o íyan-domba Maníkóe kentáásí sáwí-meyambo maiyáiwainte

tiyái-afarakembo kumúmba

² mindáookoni aampimbá kumúwana séfasefa'-aipa'a taaimá wéna arambá iyówana waási nésa maé'mae'o íyan-taeramba moórá-wiyonka moórá-wiyonka'a arambá wéiyena úwana mintáénáma seyaafá'-wáásí newaná ímba tí'a éna tai'áínana

³ Maníkómó sáwí'a ofo túwáaromo sínda-tantaa'a ímba wérainana Maníkóe kentáásí sáwí-meyambo maiyáiwainte tiyái-afama wérainasa wení kísau-waasi wen-ímáyáá mósá marésa

⁴ wenóí'a awánésa wenáwí'a túwayaanka'a agaimaráiyana

⁵ nó'waamba ímba ínana aa'á ímba káínana Fasi'aénkó Maníkó sámá kátinkainasa pósa ómbá íyaso kúrárémba kawáá-kísáú maimaé iyésa ménaawe.

⁶ Minkákémbá wíyómpaken-kisau-waasigo simásimena séna mináái érai'-aaí póna paápé íníye. Fasi'aénkó Maníkó wenáái simátímewi wení

ámútambo tímiwai wení kísau-waasigomba wíyómpakemba ai'maréna séna kárika'o paápé índa-tantaa'a kesí kísau-waasi aráátimiyo siyáiyé súwana

7 Ísu séna isaaó. Kárika'a kumónaumne. Mináúfáifimbó wérain-aaímo kárika'o paápé índa-aaímo isésamo taawiyafiyawi tirunkó aamoí íniye Ísu siyáiyé.

8 Súwa'a kemá Yóni mináái isé'a awané'a wíyómpakewi aráásímakaiwai aísamaifimba kífae'a wen-ímáyáá mósá maránae sé'a ówánana

9 simásimena séna ímba miyán-owo. Emó ení waásimo Maníkón-aaímo simátímaandawiyemo maanáúfáifínkén-ááímó taawiyáfón-kwaasiyemo Maníkóni kísau-waasimo ontembá kewará'á Maníkóni kísau-waasi úmpo ken-ímáyáá ímba mósá maré Maníkón-ímáyáá aantemba mósá maraaó siyáiyé.

10 Simásimena séna maanáúfáifínkén-ááímó paápé índa-tantaa'a kárika paápé ínifo ímba aúpá'ó márénda afora'á maraaó.

11 Minkánáámó tínda sáwí'o íyawi sáwí'a íyasa sáwí'o úmáimo méraiyyawi sáwí'a úmai mérewasa kawé'ó íyawi kawé'á íyasa kawé'ó úmáimo méraiyyawi kawé'-úmai ménaawe siyáiyé.

12 Súwana Ísu séna isáaro. Kárika'a kumónaumne. Kemó máén-kisaugoni méyámbá maimaé'a kumónaumne.

13 Aifa'é ánaenkoni áwáu kemá úne. Ááema mé'a kiféwara'a mé'a maé'mae'a ónaumne
Ísu siyáiyé.

14 Súwasa mindáókoni ontará'á iyésa taaéramba nésa maé'mae'o íyantafesa unáánkwtátimo non-kwíyówanamo kawé'ó intembá miwí kawé'-úmai méraawana tirunkó aamoí wéiyé.

15 Sáwí'o owiyé fintómó naawiyé úwaa'o owiyé aare-úméné waai-úménémó owiyé waásimo tínkamowasa púwówiye karo'-máníkóné waántá-waasi-imayaamo mósá máraáwiye karo'-ááísáfésa aamoimó owiyé miyámó úmaesamo kowí mindáópa'a ímba iyónáawe.

16 Ísu séna kemá Ísu wíyómpakemba kesí kísau-waasigomba ai'maráúnana kentópa'a kuména mináái Fasi'aénkóni waási isáíwae séna kusimátimakaiye. Kemá Téfitin-aísaafitantambo uráundawi é'a aafáúmó iyáúsisanamo wérain-o'a kemá úne Ísu siyáiyé.

17 Súwasa Maníkóni ámútankoe kentáási sáwí-meyambo maiyáiwaini aú-ininkaambo on-kwáásiyé sésa Maníkómpá'á teró síyasa minááímó isááwi Maníkómpá'á teró sénááwe. Nontáfénamo tinkáíndawi Maníkómpá'á teró. Maníkómpá'á kónae síyawi tíyana Maníkó maé'mae'o íyan-domba úwoi tímínasa nésa maé'mae'a ónááwe.

18 Kemá Yóni paápé índa-tantaa'a maanáúfáifimbá agaimaré'a maanáúfáifínkén-ááímó isáíyan-kwaasisafe'a óraaka sé'a maanááfimbó tuwíbaimo kentí ímáýáfínkén-aaíwara'o síyanamo éna Maníkó sáwí-meyambo tímínda agaimaré'o simátimunda-sawí-meyamba tímíníye.

19 Tuwíbaimo maanááfínkémbo paápé índa-tantaa'o tínaaembo uwámíyanamo éna Maníkó minkwáásísáféna séna minkáwé'-náópa'a

ímba iyé'la maé'mae'o íyan-taeramba ímba nánááwe. Maanáúfáífímbó simátimunda-aaisafena síníye kemá Yóni sune.

²⁰ Mináái érai'-aain-iyé siwáí kárika'la kumónaumne sisa'á érai'-aain-ifo Fasi'aénkó Ísu érai'a úwoi kumuwó sune.

²¹ Fasi'aénkó Ísu Maníkóní waási úwoi túwa'nai ina'a méraaro. Mináái érai'-aain-iyé.

Mináái tai'áiyé.

Read the New Testament daily

January

date	Scripture
1	Mátiyu 1:1-2:12
2	Mátiyu 2:13-3:6
3	Mátiyu 3:7-4:11
4	Mátiyu 4:12-25
5	Mátiyu 5:1-26
6	Mátiyu 5:27-48
7	Mátiyu 6:1-24
8	Mátiyu 6:25-7:14
9	Mátiyu 7:15-29
10	Mátiyu 8:1-17
11	Mátiyu 8:18-34
12	Mátiyu 9:1-17
13	Mátiyu 9:18-38
14	Mátiyu 10:1-23
15	Mátiyu 10:24-11:6
16	Mátiyu 11:7-30
17	Mátiyu 12:1-21
18	Mátiyu 12:22-45
19	Mátiyu 12:46-13:23
20	Mátiyu 13:24-46
21	Mátiyu 13:47-14:12
22	Mátiyu 14:13-36
23	Mátiyu 15:1-28
24	Mátiyu 15:29-16:12
25	Mátiyu 16:13-17:9
26	Mátiyu 17:10-27
27	Mátiyu 18:1-22
28	Mátiyu 18:23-19:12
29	Mátiyu 19:13-30
30	Mátiyu 20:1-28
31	Mátiyu 20:29-21:22

February

date	Scripture
1	Mátiyu 21:23-46
2	Mátiyu 22:1-33
3	Mátiyu 22:34-23:12
4	Mátiyu 23:13-39
5	Mátiyu 24:1-28
6	Mátiyu 24:29-51
7	Mátiyu 25:1-30
8	Mátiyu 25:31-26:13
9	Mátiyu 26:14-46
10	Mátiyu 26:47-68
11	Mátiyu 26:69-27:14
12	Mátiyu 27:15-31
13	Mátiyu 27:32-66
14	Mátiyu 28:1-20
15	Mááka 1:1-28
16	Mááka 1:29-2:12
17	Mááka 2:13-3:6
18	Mááka 3:7-30
19	Mááka 3:31-4:25
20	Mááka 4:26-5:20
21	Mááka 5:21-43
22	Mááka 6:1-29
23	Mááka 6:30-56
24	Mááka 7:1-23
25	Mááka 7:24-8:10
26	Mááka 8:11-9:1
27	Mááka 9:2-29
28	Mááka 9:30-10:12

date	Scripture
1	Mááka 10:13-31
2	Mááka 10:32-52
3	Mááka 11:1-26
4	Mááka 11:27-12:17
5	Mááka 12:18-37
6	Mááka 12:38-13:13
7	Mááka 13:14-37
8	Mááka 14:1-21
9	Mááka 14:22-52
10	Mááka 14:53-72
11	Mááka 15:1-47
12	Mááka 16:1-20
13	Rúku 1:1-25
14	Rúku 1:26-56
15	Rúku 1:57-80
16	Rúku 2:1-35
17	Rúku 2:36-52
18	Rúku 3:1-22
19	Rúku 3:23-38
20	Rúku 4:1-30
21	Rúku 4:31-5:11
22	Rúku 5:12-28
23	Rúku 5:29-6:11
24	Rúku 6:12-38
25	Rúku 6:39-7:10
26	Rúku 7:11-35
27	Rúku 7:36-8:3
28	Rúku 8:4-21
29	Rúku 8:22-39
30	Rúku 8:40-9:6
31	Rúku 9:7-27

date	Scripture
1	Rúku 9:28-50
2	Rúku 9:51-10:12
3	Rúku 10:13-37
4	Rúku 10:38-11:13
5	Rúku 11:14-36
6	Rúku 11:37-12:7
7	Rúku 12:8-34
8	Rúku 12:35-59
9	Rúku 13:1-21
10	Rúku 13:22-14:6
11	Rúku 14:7-35
12	Rúku 15:1-32
13	Rúku 16:1-18
14	Rúku 16:19-17:10
15	Rúku 17:11-37
16	Rúku 18:1-17
17	Rúku 18:18-43
18	Rúku 19:1-27
19	Rúku 19:28-48
20	Rúku 20:1-26
21	Rúku 20:27-47
22	Rúku 21:1-28
23	Rúku 21:29-22:13
24	Rúku 22:14-34
25	Rúku 22:35-53
26	Rúku 22:54-23:12
27	Rúku 23:13-43
28	Rúku 23:44-24:12
29	Rúku 24:13-53
30	Yóni 1:1-28

date	Scripture
1	Yóni 1:29-51
2	Yóni 2:1-25
3	Yóni 3:1-21
4	Yóni 3:22-4:3
5	Yóni 4:4-42
6	Yóni 4:43-54
7	Yóni 5:1-23
8	Yóni 5:24-47
9	Yóni 6:1-21
10	Yóni 6:22-40
11	Yóni 6:41-71
12	Yóni 7:1-29
13	Yóni 7:30-52
14	Yóni 7:53-8:20
15	Yóni 8:21-30
16	Yóni 8:31-59
17	Yóni 9:1-41
18	Yóni 10:1-21
19	Yóni 10:22-42
20	Yóni 11:1-53
21	Yóni 11:54-12:19
22	Yóni 12:20-50
23	Yóni 13:1-30
24	Yóni 13:31-14:14
25	Yóni 14:15-31
26	Yóni 15:1-27
27	Yóni 16:1-33
28	Yóni 17:1-26
29	Yóni 18:1-24
30	Yóni 18:25-19:22
31	Yóni 19:23-42

date	Scripture
1	Yóni 20:1-31
2	Yóni 21:1-25
3	Aantá-waasi 1:1-26
4	Aantá-waasi 2:1-47
5	Aantá-waasi 3:1-26
6	Aantá-waasi 4:1-37
7	Aantá-waasi 5:1-42
8	Aantá-waasi 6:1-15
9	Aantá-waasi 7:1-29
10	Aantá-waasi 7:30-50
11	Aantá-waasi 7:51-8:13
12	Aantá-waasi 8:14-40
13	Aantá-waasi 9:1-25
14	Aantá-waasi 9:26-43
15	Aantá-waasi 10:1-33
16	Aantá-waasi 10:34-48
17	Aantá-waasi 11:1-30
18	Aantá-waasi 12:1-23
19	Aantá-waasi 12:24-13:12
20	Aantá-waasi 13:13-41
21	Aantá-waasi 13:42-14:7
22	Aantá-waasi 14:8-28
23	Aantá-waasi 15:1-35
24	Aantá-waasi 15:36-16:15
25	Aantá-waasi 16:16-40
26	Aantá-waasi 17:1-34
27	Aantá-waasi 18:1-21
28	Aantá-waasi 18:22-19:12
29	Aantá-waasi 19:13-41
30	Aantá-waasi 20:1-38

date	Scripture
1	Aantá-waasi 21:1-16
2	Aantá-waasi 21:17-36
3	Aantá-waasi 21:37-22:16
4	Aantá-waasi 22:17-23:10
5	Aantá-waasi 23:11-35
6	Aantá-waasi 24:1-27
7	Aantá-waasi 25:1-27
8	Aantá-waasi 26:1-32
9	Aantá-waasi 27:1-20
10	Aantá-waasi 27:21-44
11	Aantá-waasi 28:1-31
12	Rómu 1:1-17
13	Rómu 1:18-32
14	Rómu 2:1-24
15	Rómu 2:25-3:8
16	Rómu 3:9-31
17	Rómu 4:1-12
18	Rómu 4:13-5:5
19	Rómu 5:6-21
20	Rómu 6:1-23
21	Rómu 7:1-14
22	Rómu 7:15-8:6
23	Rómu 8:7-21
24	Rómu 8:22-39
25	Rómu 9:1-21
26	Rómu 9:22-10:13
27	Rómu 10:14-11:12
28	Rómu 11:13-36
29	Rómu 12:1-21
30	Rómu 13:1-14
31	Rómu 14:1-23

date	Scripture
1	Rómu 15:1-21
2	Rómu 15:22-16:7
3	Rómu 16:8-27
4	1 Kórinti 1:1-17
5	1 Kórinti 1:18-2:5
6	1 Kórinti 2:6-3:4
7	1 Kórinti 3:5-23
8	1 Kórinti 4:1-21
9	1 Kórinti 5:1-13
10	1 Kórinti 6:1-20
11	1 Kórinti 7:1-24
12	1 Kórinti 7:25-40
13	1 Kórinti 8:1-13
14	1 Kórinti 9:1-18
15	1 Kórinti 9:19-10:13
16	1 Kórinti 10:14-11:1
17	1 Kórinti 11:2-16
18	1 Kórinti 11:17-34
19	1 Kórinti 12:1-26
20	1 Kórinti 12:27-13:13
21	1 Kórinti 14:1-17
22	1 Kórinti 14:18-40
23	1 Kórinti 15:1-28
24	1 Kórinti 15:29-58
25	1 Kórinti 16:1-24
26	2 Kórinti 1:1-11
27	2 Kórinti 1:12-2:11
28	2 Kórinti 2:12-17
29	2 Kórinti 3:1-18
30	2 Kórinti 4:1-12
31	2 Kórinti 4:13-5:10

date	Scripture
1	2 Kórinti 5:11-21
2	2 Kórinti 6:1-13
3	2 Kórinti 6:14-7:7
4	2 Kórinti 7:8-16
5	2 Kórinti 8:1-15
6	2 Kórinti 8:16-24
7	2 Kórinti 9:1-15
8	2 Kórinti 10:1-18
9	2 Kórinti 11:1-15
10	2 Kórinti 11:16-33
11	2 Kórinti 12:1-10
12	2 Kórinti 12:11-21
13	2 Kórinti 13:1-14
14	Kárésiya 1:1-24
15	Kárésiya 2:1-16
16	Kárésiya 2:17-3:9
17	Kárésiya 3:10-22
18	Kárésiya 3:23-4:20
19	Kárésiya 4:21-5:12
20	Kárésiya 5:13-26
21	Kárésiya 6:1-18
22	Éfésási 1:1-23
23	Éfésási 2:1-22
24	Éfésási 3:1-21
25	Éfésási 4:1-16
26	Éfésási 4:17-5:2
27	Éfésási 5:3-33
28	Éfésási 6:1-24
29	Fírípái 1:1-26
30	Fírípái 1:27-2:18

date	Scripture
1	Fírípái 2:19-3:6
2	Fírípái 3:7-4:1
3	Fírípái 4:2-23
4	Kórosi 1:1-20
5	Kórosi 1:21-2:7
6	Kórosi 2:8-23
7	Kórosi 3:1-17
8	Kórosi 3:18-4:18
9	1 Tésárónika 1:1-2:9
10	1 Tésárónika 2:10-3:13
11	1 Tésárónika 4:1-5:3
12	1 Tésárónika 5:4-28
13	2 Tésárónika 1:1-12
14	2 Tésárónika 2:1-17
15	2 Tésárónika 3:1-18
16	1 Tímóti 1:1-20
17	1 Tímóti 2:1-15
18	1 Tímóti 3:1-16
19	1 Tímóti 4:1-16
20	1 Tímóti 5:1-25
21	1 Tímóti 6:1-21
22	2 Tímóti 1:1-18
23	2 Tímóti 2:1-21
24	2 Tímóti 2:22-3:17
25	2 Tímóti 4:1-22
26	Táitási 1:1-16
27	Táitási 2:1-14
28	Táitási 2:15-3:15
29	Fírímóni 1:1-25
30	Ípúru 1:1-14
31	Ípúru 2:1-18

date	Scripture
1	Ípúru 3:1-19
2	Ípúru 4:1-13
3	Ípúru 4:14-5:14
4	Ípúru 6:1-20
5	Ípúru 7:1-19
6	Ípúru 7:20-28
7	Ípúru 8:1-13
8	Ípúru 9:1-10
9	Ípúru 9:11-28
10	Ípúru 10:1-18
11	Ípúru 10:19-39
12	Ípúru 11:1-16
13	Ípúru 11:17-31
14	Ípúru 11:32-12:13
15	Ípúru 12:14-29
16	Ípúru 13:1-25
17	Yémísi 1:1-18
18	Yémísi 1:19-2:17
19	Yémísi 2:18-3:18
20	Yémísi 4:1-17
21	Yémísi 5:1-20
22	1 Pítaa 1:1-12
23	1 Pítaa 1:13-2:10
24	1 Pítaa 2:11-3:7
25	1 Pítaa 3:8-4:6
26	1 Pítaa 4:7-5:14
27	2 Pítaa 1:1-21
28	2 Pítaa 2:1-22
29	2 Pítaa 3:1-18
30	1 Yóni 1:1-10

date	Scripture
1	1 Yóni 2:1-17
2	1 Yóni 2:18-3:2
3	1 Yóni 3:3-24
4	1 Yóni 4:1-21
5	1 Yóni 5:1-21
6	2 Yóni 1:1-13
7	3 Yóni 1:1-14
8	Yúti 1:1-25
9	Paápé uráin-aaí 1:1-20
10	Paápé uráin-aaí 2:1-17
11	Paápé uráin-aaí 2:18-3:6
12	Paápé uráin-aaí 3:7-22
13	Paápé uráin-aaí 4:1-11
14	Paápé uráin-aaí 5:1-14
15	Paápé uráin-aaí 6:1-17
16	Paápé uráin-aaí 7:1-17
17	Paápé uráin-aaí 8:1-13
18	Paápé uráin-aaí 9:1-21
19	Paápé uráin-aaí 10:1-11
20	Paápé uráin-aaí 11:1-19
21	Paápé uráin-aaí 12:1-18
22	Paápé uráin-aaí 13:1-18
23	Paápé uráin-aaí 14:1-20
24	Paápé uráin-aaí 15:1-8
25	Paápé uráin-aaí 16:1-21
26	Paápé uráin-aaí 17:1-18
27	Paápé uráin-aaí 18:1-24
28	Paápé uráin-aaí 19:1-21
29	Paápé uráin-aaí 20:1-15
30	Paápé uráin-aaí 21:1-27
31	Paápé uráin-aaí 22:1-21

Tuwímbai-aaigoni áwáu maarán-iyé

Tuwímbai-aaigoni áwáu maarán-iyé.

Aantá-waasi

Mátíyu 10:2

Aantá-waasi 14:13

Isu kesáái simátíma'mae nóro séna simátímakain-kwaasisafesa numa-áimpínkémhá aposeliye wésefo kentáásááifimba aantá-waasiyesa wésune. Íumba Ísuni kísau-waasi sísamaifakemba kae'á kumbaimái-waasi aantembanifo tuwímbai-waasi-tuwi'a Pórowe Páánápáasiye Sáírásiye fí'o-fí'on-kwaasisafesawara'a aantá-waasiye wésewe.

Aarakwá tááiyé awá'-waási tááiyé iyámpói tááiyé miyán-áái

maampímbá weraifo toráumai ísáaro.

Mátíyu 5:27-32 .. 19:3-9

Mááka 7:10 .. 10:2-12

Rómu 7:2-3

1 Kórinti 6:9-11 .. 7:1-16 .. 7:25-40

2 Kórinti 6:14

Éfásási 5:21-33 .. 6:1-4

Kórósi 3:18-21

1 Tímóti 3:4

Ípúru 12:7-11 .. 13:4

1 Pítaa 3:1-7

Aare ti'nónká'ó kaátaraan-aaí.

1 Kórinti 11:2-16

Naaófá'á aare táái ti'nómbó ímbo ánáan-kwimaimo kámo'o wíyún-inintafesa sáwí-imayaawara'-inine siyáawe.

Ámáán-kawaa-waasi

Mátíyu 3:7

Aantá-waasi 4:1 .. 5:17

Yúndaa-waasiti óraa'-waasi kaeká'-unkwima'mai mésa moórá-unkwimo ombá Móseseni amááne miwítí amááne wésimatimewisafesa numa-áimpínkémhá Ferisi-waasiye wésefo kentáásááifimba amáán-kawaa-waasiyesa wésune. Moórá-unkwimo ombá sésa púwómpinkemba ímba iyáfasinanaawe sésa púwón-kwaasi timambá ímba weraiyé sésa Manikóni wíyómpaken-kisau-waasi ímba méraawe sen-kwáási túwí'a Sátúsi-amaan-aaimo sen-kwáásiyé.

Ámáán-kisau-waasi

Mátíyu 8:4 .. 12:5

Ámáán-kisau-waasi Manikóni óraa'-amaan-daumpa'a kísau maésa Móseseni amááne arááiwaesa waásiti sáwí-imayaa maitiyuwáinana miwífá'á sáwí-meyamba ímba tínkwaé sésa pói tufú'mai óntan-taarera'a agaimái Manikómbá ama'mae iyáawe. Miyámó uráan-kwaasisontafesa numa-áimpínkémhá pris-waasiye wésefo kentáásááifimba amáán-kisau-waasiyesa wésune.

Ándá-aran-domba

Numa-áimpinkémbá wain-iyé wésefo kentáásááifinkemba ándá-aran-done wésewe. Maampímbá weraifo toráumai ísáaro.

Mátíyu 9:14-17 .. 21:33-46 .. 26:26-30

Rómu 14:19-23

1 Kórinti 10:14-22 .. 11:23-32

Aráá-tonkon-aaí

maampímbá weraifo toráumai ísáaro.

Mátíyu 26:26-30

Mááka 14:22-26

Rúku 22:15-20

1 Kórinti 10:14-22 .. 11:17-34

Ísípi-marafaken-kawaago

Aantá-waasi 7:10

Ísípi-marafaken-kawaagowemo sembá miwí tááifinkene numa-áimpinkéné Ferowe wésewe.

Ísu aúí'a úmai maé'mae'o iyawini áwáun-iyé. Aúí'a úmai maé'mae'o iyawini áwáu-aaí

maampímbá weraifo toráumai ísáaro.

Yóni 3:16 .. 3:36 .. 5:24 .. 5:39-40 .. 6:47

Yóni 6:66-69 .. 10:27-30 .. 14:6 .. 17:1-5

Rómu 6:22-23

1 Yóni 5:11-15

Ísu Káráísitini waásiye

sésa numa-áimpinkémbá Kristeniye wésewe.

Aantá-waasi 11:26

Ísu marapá'á kumíndasafesa imáyáa ésamo to'mayaa on-áái

maampímbá weraifo toráumai ísáaro.

Mátíyu 16:24-28 .. 24:36-44 .. 25:31-46

Mááka 8:34-38 .. 13:32-37

Rúku 12:35-40 .. 19:11-27 .. 21:34-36

Yóni 14:1-3

Aantá-waasi 1:9-11

1 Kórinti 1:4-9 .. 3:10-15 .. 4:5

Fírípai 1:3-6 .. 3:20-21

Kórósi 3:1-4

1 Tésárónika 3:11-13 .. 4:13-18 .. 5:23-24

2 Tésárónika 1:5-12

1 Tímóti 6:11-16

2 Tímóti 4:1-8

Táítási 2:11-14

Ípúru 9:27-28

Yémísi 5:7-9

1 Pítaa 1:13

2 Pítaa 3:1-14

1 Yóni 2:28 - 3:3

Yúti 14-24

Paápé uráin-aaí 1:7 .. 16:15 .. 20:11-15 .. 22:20

Ísuni fasi'aénkó seyaafá-fási'áénkómbá iyáákarain-aaí

maampímbá wéraifo toráumi ísáaro.

Waántáwankomba iyáákaraiye.

Mátíyu 4:1-11

1 Yóni 3:8

Tí'o ún-kwaasi asófatinkena pukómpinkemba iyáfasintinkaraiye.

Mátíyu 4:24 .. 8:1-4 .. 9:1-8 .. 9:18-26

Mááka 2:1-12 .. 5:24-34 .. 7:31-37

Rúku 7:11-17

Yóni 9:1-41 .. 11:1-44

Aantá-waasi 3:1-16 .. 9:36-42

Yémísi 5:14-16

Sáwí-amutamba tirumpinkémbá maitíyukaiye.

Mátíyu 8:28-34

Mááka 1:21-28 .. 6:7 .. 7:25-30

Rúku 9:37-43

Kári-tomban-ifo sáwífa-tomba úkáiyé.

Mátíyu 14:13-21 .. 15:32-38

Óraa-fiyunda torówana mafaimakáiyé.

Mátíyu 8:23-27

Non-afófora'a kuráiyé.

Mátíyu 14:22-33

Waántáwanko waásimo puwíya-fasi'aembo tokáimba Ísu
taí'ásuwainiye.

Ípúru 2:14-15

Ísu aúí'a úmai maé'mae'o uwátínkáí-fasi'aemba tokáiwain-iyé.

Yóni 17:1-3

Ísu waásiti sáwí-imayaa wémaitiyuwai-fasi'aemba tokáiwain-iyé.

Mátíyu 9:1-8

Rúku 7:47-50

Ísuni kísau-waasi

Mátíyu 10:1

Ísu séna Manikón-aaí simátíména'a kembá súwa'nai e'a kesé'a níwae séna sisamaifakemba kae'á kumbaimái-waasi iyáfasintinkain-kwaasisafena numa-áímpinkémbá disaipeliye wésefo kentáásááifimba Ísuni kísau-waasiyesa wésune.

Ísuni waásifimba umbai-tántáá'á tinda-aaíye fasi'átínkáín-aaíye

maampímbá wéraifo toráumi ísáaro.

Mátíyu 5:10-11 .. 6:25-33 .. 10:16-25

Mátíyu 11:28-30 .. 26:40-41

Rúku 17:1-4 .. 8:13

Yóni 14:1-3

Aantá-waasi 5:40-42 .. 9:15-16

Rómu 5:1-5 .. 8:17-18 .. 8:31-39 .. 12:12-18

1 Kórinti 10:6-13

2 Kórinti 1:3-7 .. 4:16-18 .. 12:7-10 .. 15:56-58

Kárésíya 6:1-2

Éfésási 4:25-32

Fírípai 4:4-7

- 1 Tésárónika 3:1-5
- 2 Tésárónika 3:1-5
- 1 Tímóti 1:7
- 2 Tímóti 2:14-15
- Ípúru 2:18 .. 4:14-16 .. 12:7-11 .. 12:14
- Yémisi 1:2-4 .. 1:12-15
- 1 Pítáa 1:3-9 .. 2:19-21 .. 3:13-18
- 1 Pítáa 4:12-19 .. 5:6-11
- 2 Pítáa 2:9
- 1 Yóni 2:7-11 .. 4:18
- Yúti 24

Máána-tomba

Yóni 6:31

Yúndaa-waasi Ísípi-marafa'a ándáfakaamba mérowana Mósesé séna Manikó Émbaramwara wenaísaafitantambo iyawiwara'a timénaumne siyóm-barafa'a kónae séna tí'maena kúmba afufumpim-báramá máásai-marafa'a wéwesa 40 aatai maisukáawe. Manikó tómbá tuwówasa mi-40-áátáígón-arumpimba námae iyáawe. Mintómbá aifa-kánaá awánésa miwí tááifinkemba sésa maanaawemo sumbá nóin-tantaara'iyó sésa siyáawe.

Manikó waásimo méraawini áwáusafena tísai índa-kanaa tinda-aaí
maampimbá wéraifo toráumai ísáaro.

- Mátíyu 11:20-24 .. 12:36-37 .. 16:27 .. 21:33-44
- Yóni 3:18-21 .. 8:24 .. 12:47-48
- Rómu 6:22-23 .. 14:12
- Ípúru 10:26-31

Manikó wení waásiya'a wégawaaniye.

Mátíyu 3:2

Ísu marapá'ó méronka'a Yúndaa-waasiti marafá'á Rómu-kamani-waasi kawáánurowasa Yúndaa-waasi sésa Rómu-waasi kóíyanamo éna Manikó kenkátá kawáánuwasinkena kentáási Fasi'aénkó-i'a íniye sésa amu'marésa méraawe. Marapá'á méraanka'a waántáwanko tafisisasá wenááisafesa ewémó sewí waántáwanko miwítí fasi'aénkó-i'a wéifo Ísun-aaisafesa ewémó sewí Manikó miwítí Fasi'aénkó-i'a éna miwiyá'á wégawaaniye. Miyámó wéofó ánaaembo éna Manikó aantemba Fasi'aéni'a éna waásiya'e marará'é wiyómpe'e weyáá kawáániniye. Manikó wení waásiya'a wégawaaniye sésa numa-ámpínkémhá kingdomuwe wésefo maampimbá wéraifo ísáaro.

- Mátíyu 3:2 .. 6:10 .. 6:30-33 .. 7:21-23
- Mátíyu 13:24-52 .. 18:1-4 .. 18:23-35 .. 19:13-15
- Mátíyu 20:1-16 .. 22:1-14 .. 25:1-13
- Rúku 13:18-21 .. 17:20-21 .. 18:24-30 .. 23:42-43
- Yóni 18:36
- 1 Kórinti 6:9-10

Manikómó iyáfasinankaiwai

- Mátíyu 11:2 .. 16:16
- Yóni 6:14-15

Yúndaa-waasi kentáásí óraa'-waasi-i'a ínkwáe sésamo ombá ma-sawémba ti'nómpímbá atinké'ómbaniye. Miyámó é'óntafesa Yúndaa-waasi-taaifinkemba Mésiyaawe wésefo Kíríki-waasi-taaifinkemba

Karáásitiyemo sembá minááígóní áwáu Maníkómó íyáfasinankaiwain-íye wésewe. Maníkó kesááninko kesí kísau máínkwae séna íyáfasinankaundawi paápé íniye súwana Yúndaa-waasiti marafá'á Ísu paápé uráíye. Yúndaa-waasiti marafá'á Rómu-kamani-waasi kawáánuronka'a Yúndaa-waasi sésa Maníkómó íyáfasinankaraiwai paápé éna Rómu-waasi timátuwena wemá kawááníniye sumbá Ísu ímba miyá úntafesa Maníkómó íyáfasinankaraiwaiye ímba siyáawe.

Maníkómpá'á inaimó sen-áái maampímbá wéraifo toráumai ísáaro.

Mátíyú 6:5-15 .. 18:19-20 .. 21:21-22 .. 26:36-46

Mááka 11:24-26

Rúku 6:12 .. 10:2 .. 18:1-8 .. 22:39-46

Yóni 11:21-22 .. 14:12-14 .. 15:7 .. 16:24

Aantá-waasi 7:60 .. 9:40 .. 16:25-26

Rómu 8:26

Éfésási 6:18-19

1 Tésárónika 5:17-18

1 Tímóti 2:1-8

Ípúru 7:23-25

Yémísi 1:5-8 .. 4:3 .. 5:13-16

1 Yóni 3:22-24 .. 5:13-15

Maníkón-aaí maampímbá wéraifo toráumai ísáaro.

Mátíyú 13:3-25 .. 24:35

Rúku 21:33

Yóni 8:31-32 .. 15:7-11 .. 17:13-19 .. 20:30-31

Aantá-waasi 17:11

Rómu 1:16-17 .. 15:4-6

Éfésási 6:13-20

Kórósi 3:12-17

1 Tésárónika 2:13

2 Tímóti 3:14-17

Ípúru 4:12-13

1 Pítaa 1:25

1 Yóni 5:13

Maníkón-aaí simátímakowi

Mátíyú 1:22

Ísu ímba marapá'á kunkónka'a Maníkón-aaí isésa simátíma'maesa iyáawi mésa Maníkómó íyáfasinankaiwai paápé íniye-aaí aúfáifimba agaimakáanka'a póna Ísu marapá'á kunkáíye. Miyámó uráan-kwaasisontafesa numa-áimpínkémhá profeti-waasiye wésefo kentáásááifimba Maníkón-aaí simátímakaawiyesa wésune.

Maníkón-aaísafesa timankúnkúmba wéowe.

Mátíyú 9:2

Numa-áimpínkémhá sésamo bilipiyemo sembá kentáásááifimba Ísun-aaísafé'a érai'e sé'a timankúnkúmba oro. Ísu Manínkón-ááninko

marapá'á kumbéna Maníkón-aaí simátimena tí'o ún-kwaasi túwa'nai ena sáwí'o úmáimo méraampinkemba fautinkánae séna aaraa-táiyá'á pukáintafe'a Ísun-aaísafe'a éraí'e sé'a timankúnkúmba oro wésefo maampimbá wéraifo toráumai ísáaro.

Mátíyu 9:2 .. 9:22 .. 9:28 .. 15:28

Mátíyu 17:20 .. 21:22 .. 27:42

Rúku 17:5-6

Yóni 3:16 .. 5:24 .. 6:47 .. 6:69 .. 20:31

Aantá-waasi 10:43 .. 11:21 .. 13:48

Rómu 1:17 .. 4:2-3 .. 5:1 .. 10:9

1 Kórinti 1:21 .. 15:2

2 Kórinti 13:5

Kárésíya 2:16 .. 5:5

Éfésási 2:8 .. 3:17

Kórósi 1:23

Ípúru 11:1 .. 11:6

Yémísi 5:15

1 Pítáa 1:7

1 Yóni 3:23 .. 5:1-5 .. 5:10-13

Maníkóní áamámba

Mátíyu 5:17

Maníkóní áamámba maarán-iyé. Maníkómó Mósesembo simámakain-amaamba siyáánkai-amaamba óntan-kwandaaiya'a agaimakón-amaane Maníkó fí'o-fí'on-aaí siyáin-amaane naaófá'ó Maníkómó Émbaramuntafena séna túma kárámai araenáembo úmaraiyan-kwaasi kesí waási-í'a oro siyáin-amaane miyán-ámáámbá Maníkóní áamáámban-iyé. Yúndaa-waasiti óraa'-waasi Maníkóní áamáámpimba tuwímbai-aaí áúwimai ayáátááse úmaresa arááiwakaawe. Ámáán-aaí maampimba wéraifo toráumai ísáaro.

Mátíyu 5:17 .. 7:12 .. 23:23

Aantá-waasi 13:38-39

Rómu 3:28 .. 7:21 - 8:8 .. 10:4-5

Kárésíya 3:2-5 .. 3:23-29

Ípúru 9:18-28

Manínkóní Ufaen-ámútánkó

Mátíyu 1:18

Numa-áímpinkémbá Holí Spiritiye wésefo kentáásááifimba Maníkóní Ufaen-ámútánkón-iyesa wésune. Ísuni waási tirumpimbá Maníkóní Ufaen-

ámútánkó méraíye-aaí maampimbá wéraifo toráumai ísáaro.

Mátíyu 1:18-21 .. 3:11 .. 12:32 .. 28:18-20

Mááka 13:11

Rúku 4:1

Yóni 1:29-34 .. 14:15-19 .. 14:25-26 .. 16:12-15

Aantá-waasi 1:8 .. 2:1-42 .. 10:44-48

Rómu 5:5 .. 8:12-17 .. 8:26-27 .. 15:13

1 Kórinti 3:16-17

Kárésíya 5:16-18

Éfésási 1:11-14

1 Tésárónika 1:5-6
2 Tímóti 1:13-14
2 Pítaa 1:20-21

Maníkóní waásiya'o káráwiyaawi-taai

maampímbá wéraifo toráumai ísáaro.

1 Tímóti 3:1-12
Táítási 1:5-9
Yémísi 5:14-16
1 Pítaa 5:1-5

Maníkóní wíyómpaken-kisau-waasi

Mátíyu 1:20

Maníkóní wíyómpaken-kisau-waasisafesa numa-áimpínkémhá enseliman-owe wésewe.

Nombó maitínkáán-aaí.

Mátíyu 3:11

Aantá-waasi 2:38

Kórosi 2:12

Waási sáwí-imayaawe aoisaané tuwésa Maníkómpá'á tun-kwáási Yóni nombá maitínkaraiye. Ánaaemba Ísu

ukáimpinkemba íyáfasinena wíyómpa'a iyónka'a Ísun-aaisafesa érai'e sésa timankúnkumbo un-kwáási sésa suwánésa Ísuni aampa'á wégon-kwaasin-owe síwae sésa nombá maiyáawe.

Óntankon-aaí maampímbá wéraifo toráumai ísáaro.

Mátíyu 6:24 .. 13:22 .. 19:16-30

Mááka 8:34-38 .. 14:3-9

Rúku 12:13-21 .. 12:32-34 .. 16:10-13

Fírípai 4:10-13

Kórosi 3:1-2

2 Tímóti 3:1-5

Ípúru 13:5

Yémísi 1:9-11 .. 4:13-14

1 Yóni 2:15-17

Póímo wénaan-aaí.

Naaófá'á Yúndaa-waasi póíma ímbo naráan-aaíye kisaufaken-ton-aantemba nésa póí-ama'wara'a naráan-aaíye maampímbá wéraifo toráumai ísáaro.

Mááka 7:17-23

Aantá-waasi 10:9-16 .. 15:19-29

Rómu 14:1-4 .. 14:13-23

1 Kórinti 8:1-13 .. 10:14-32

1 Tímóti 4:1-5

Puwíyampinkembo íyáfasinaiyan-aaí

maampímbá wéraifo toráumai ísáaro.

Mátíyu 22:23-33

Yóni 5:25-29 .. 6:35-40 .. 11:21-27

Aantá-waasi 2:29-33 .. 4:32-33

1 Kórinti 15:3-7 .. 15:12-58
Fírípai 3:7-11
1 Tésárónika 4:13-18

Rómu-kamani-aifa-kawaago

Mátíyu 22:21

Rómu-kamani-aifa-kawaagowemo sembá Rómu-waasi-taaifinkene numa-áímpínkéné Sisaawe wésewe.

Sambaatigón-áái

Yúndaa-waasi saagon-kánáá amáán-aaí isón-kanaasafesa Yúndaa-waasi-taaifine numa-áímpínkéné sambaatiyé wésefo maampímbá weraifo toráumai isáaro.

Mátíyu 12:1-14

Mááka 2:23-3:6

Rúku 4:16-37 .. 6:2-11 .. 13:10-17 .. 14:1-6

Yóni 5:2-18 .. 7:14-24 .. 9:1-14

Sáwí'o uwátinkaiya'o ímbo anondáamo íyan-aaí

maampímbá weraifo toráumai isáaro.

Mátíyu 6:7-15 .. 18:15-35

Mááka 11:25-26

Rúku 6:27-38 .. 11:4 .. 17:3-4 .. 23:33-34

Aantá-waasi 7:59-60

Rómu 12:14-21

Éfésási 4:31-32

Kórosi 3:31

1 Tésárónika 5:15

1 Pítaa 2:23

Taakisi-óntánkón-áái.

Mátíyu 5:46

Rómu-kamani-waasi Yúndaa-waasisafesa taakisi-óntámbá síméro sésa tuwímbai-Yúndaa-waasi minkísáú tímúwasa taakisi-óntámbá maimaésa nómba kesáfé-óntánkwará'á maimaésa taakisi-óntámbá Rómu-kamani-waasi mátimesa umén-óntámbá kesáfésa maiyésa minóntánkákémbá óntawara'-waasi-i'a uwasá fí'on-Yúndaa-waasi tiyámba uwátínkaraawe.

Waántáwanko Ísuntafena sáwí'a ínkwaé séna ma'máímo awánarain-aaí maampímbá weraifo toráumai isáaro.

Mátíyu 4:1-11

Mááka 1:12-13

Rúku 4:1-13

Wayó-kísáúmó máén-kwaasi

1 Kórinti 7:21

Kórosi 3:22

Póíye iyánémó kesáfésamo méyánontemba naaófá'á waasi méyánúmai métinkówasa miwítí wayó-kísáú máúwasa ímba méyámbá tímúwasa ándá-waasiyaamba úwoi-kisau ma'é'ómbaniye. Mináái numa-áímpínkémá sleviye wésewe.